T C
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
A N K A R A

GENELKURMAY ATASE BAŞKANLIĞI KÜTÜPHANESİ
10-203-0-1-1

1939 - 1945
KRONOLOJİ VE BELGELERLE İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI

Hans - Adolf Jacobsen

Almancadan Çeviren
Em. Kur. Alb. İbrahim ULUS

GNKUR ATASE BŞK.
KÜTÜPHANESİ
Giriş T : 28.5.1990
Kayıt No : 2.D.H. 203

Gnkur. Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları

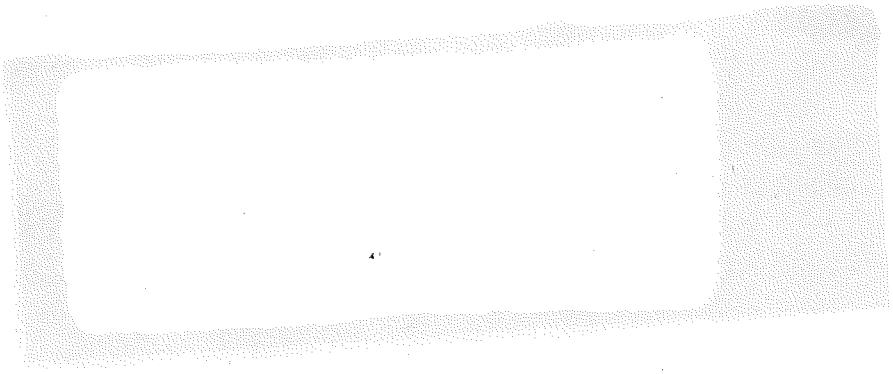
A N K A R A
GENELKURMAY BASIMEVİ
1 9 8 9

Sadece İncelemek İçindir
Ücreti Yoktur
İnceledikten Sonra Siliniz ve Bulursanız Satın Alınız.

Levent Şahverdi Arşivi

Demirbaş: 0000 6884

340.532
JAC
1989
c.1

Levent Şahverdi Arşivi

ÖNSÖZ

Hans-Adolf Jacobsen'in yazdığı "1939-1945 Kronoloji ve Belgelerle İkinci Dünya Savaşı" (1939-1945 Der Zweite Weltkrieg In Chronik Und Dokumenten) adlı eserde; İkinci Dünya Savaşı'na doğru gidişi, Almanya'nın Polonya'ya saldırısı, savaşın başlaması ve yayılması, Almanya'nın cephelerde çöküşü ve savaşın bitimine kadar geçen süredeki olaylar belgelere dayalı olarak incelenmektedir.

Yakın tarihimizde cereyan eden ve sonuçları itibariyle dünyadaki bütün siyasi, askeri, ekonomik ve sosyal dengeleri alt üst etmiş, maddi ve manevi onarılmaz yaralar açmış olan İkinci Dünya Savaşı'nı anlatan bu değerli kitabı, Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının istifadesine sunmanın büyük yararlar sağlayacağı kanaatindeyiz.

Kitap aynı zamanda belgesel bir nitelik taşıdığından; konu ile ilgilenen araştırmacılara da ışık tutacağı şüphesizdir.

Bu değerli eser Emekli Kurmay Albay İbrahim ULUS tarafından aslının beşinci baskısından, Almancadan Türkçeye çevrilmiş ve Yayım Şubesi'nce redaksiyonu yapılarak basıma hazırlanmıştır.

Alaattin GÜVEN
Hv. Korgeneral
As. T. ve Str. E. Bşk.

Levent Şahverdi Arşivi

Levent Şahverdi Arşivi

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ I

İÇİNDEKİLER III

BİRİNCİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ V

BEŞİNCİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ IX

I. KRONOLOJİ 1

1. Savaşa Doğru Gidiş : 1933-1939 1
2. Polonya Seferi 1939 8
3. 1939 Savaş Yılı 12
4. 1940 Savaş Yılı 13
5. Danimarka ve Norveç'in Almanlarca İşgali 1940 17
6. Batı Seferi 1940 20
7. 1940 Yılı Yaz ve Sonbaharı'ndaki Politika ve Savaş Sevk ve İdaresi 24
8. 1941 Savaş Yılı 27
9. Alman-İtalyan Balkan Seferi 1941 31
10. Alman-İtalyan ve Kuzey Afrika Seferi 1941-1943 34
11. Sovyetler Birliği'ne Alman Taarruzu 1941 41
12. 1942 Savaş Yılı 51
13. Doğu Seferi : 1942-1943 Stalingrad Meydan Muharebesi 55
14. 1943 Savaş Yılı 61
15. Avrupa Kalesi'nin Savunması 1943 64
16. 1944 Savaş Yılı 67
17. Avrupa Kalesi'nin Savunması 1944 74
18. 1945 Savaş Yılı 86
19. Tüm Cephelerde Çöküş 1945 91

Levent Şahverdi Arşivi

20. 1939-1945 Deniz Savaşı 93
21. 1939-1945 Hava Savaşı 114
22. Pasifik'te Savaş 1941-1945 121

II. BELGELER 137

a. Savaşa Doğru Gidiş : 1933-1939 (No : 1-9) 137
b. Politika ve Savaş Sevk ve İdaresi I : 1943-1945 (No : 10-111) 171
c. Politika ve Savaş Sevk ve İdaresi II : 1943-1945 (No : 112-173) 503
d. Savaşta Ekonomi, Silah ve Donatım (No - 174-186) ... 733
e. Geleneğe Aykırı Davranışlar (No : 187-209) 752
f. Savaşta Alman Uygarlığı (No : 210-230) 791

EKLER

Ek-1 : Alman Kuvvetleri Komutanlıklarının 1939-1945 Yıllarındaki Tahmini Mevcutları 837
Ek-2 : Yeminler 838
— 2 Ağustos 1934 Yemini 838
— SS Hazır Kıtaları ve Avrupa SS Gönüllülerinin Yemini 838
— Alman Antifaşist Savaşçılarının Yemini 839
Ek-3 : Führer Emirleri (1940-1944) 839
Ek-4 : Silahlı Kuvvetlerde Nasyonal Sosyalist Eğitim (NSFO.. 1943-1944) 848
Ek-5 : Nasyonal Sosyalist Yahudi Politikası ve Yahudi İmhası (1938-1945) 859

III. BÖYLECE İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI KAYBEDİLDİ. ANAHATLAR (AYNI ZAMANDA MADDE II İÇİN GİRİŞ)
IV. HARİTALAR, KROKİLER VE ÜST DÜZEY KURULUŞLARI
V. KAYNAK, YAYIN VE BELGE LİSTESİ (Konmadı)
VI. KISALTMA CETVELİ (Konmadı)
VII. İNDEKS (Konmadı)

Levent Şahverdi Arşivi

BİRİNCİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

İkinci Dünya Savaşı'nın kaçınılmaz başlangıcından bu yana yirmi yıl geçti. Bu savaşın direkt sonuçları 1945 yılından sonra yalnız Alman İmparatorluğu'nun sona ermesi ve Almanya'nın parçalanıp bölünmesine neden olmakla kalmadı, aynı zamanda Avrupa'yı, hatta hemen hemen tüm dünyayı da doğu-batı karşıtlığının gerilim alanına soktu ve çeşitli bunalımlara sürükleyerek sarstı. Bu nedenle, bu çatışmanın sebepleri, cereyanı ve dramatik sonu sürekli olarak çok önemli bilimsel analizlerin mihrak noktasında bulunuyor.

Bu meyanda da çok çeşitli sorulara yanıt verebilmek için içte ve dışta sürdürülen yakın tarih araştırmalarının problemlere tam bir vukuf sağladığı ve çok derinlere inici ve kalıcı sonuçlara ulaştığı -maalesef bu husus pek az göz önüne alınmıştır- memnuniyetle saptanılabiliyor. Her ne kadar artık herkes için İkinci Dünya Savaşı hakkındaki geniş çaplı literatürü, tamamen değerlendirmek değilse bile, şöyle bir gözden geçirmek mümkünse de, son yıllarda Alman tarafınca da bu konuda 1939'dan 1945'e kadarki siyasal ve askeri olaylara büyük ölçüde güvenli bir bakış sağlayan ayrıntılı eserler yayınlandı (Assman, Göhring, Görlitz, Herzfeld, Menn, Ruge, Tippelskirch ve diğerleri tarafından).

Bu el kitabı kısmî bir alanla, Alman savaş sevk ve idaresiyle kozları paylaşmak için bir vasıta ve kılavuz olarak düşünülmüştür. Ayrıca tarih tahriflerine ve efsanelere karşı da bilimsel bir katkıda bulunmak arzusundadır. Kuşkusuz, özellikle Alman 1945 felaketine ilişkin en önemli nedenlerin ve esasların ana hatlarıyla açıklandığı "İşte Böylece İkinci Dünya Savaşı Kaybedildi" (bir konferansın genişletilmiş metni) başlıklı bölümde olduğu gibi, özel araştırmalara dayanarak derin etüt yapmaktan da geri durmamaktadır.

Tüm olayın doğal olarak sadece ön safhasını birlikte yaşayan çağdaş insan, savaş içinde ancak ender olarak gelişmenin gerçek yüzü ile dış görünüşü arasındaki farkı görebiliyordu. Çünkü aralıksız faaliyet gösteren bir propaganda o kişinin, hareketin cereyanını tasavvur edişini tek yönlü etkiliyordu. Buna bir de, bilimsel yayınların bugün çoğunlukla daha az

Levent Şahverdi Arşivi

ölçüde yeni tarih bilinci oluşturmaları, daha ziyade ve artan bir ölçüde "gerçekler" denilen ve tehlikeli yarı doğrulukları zihinleri yanıltan ve sadece ortalığa fitne ve fesat saçan heyecan yaratıcı haberler üretmeleri ekleniyor.

I-V nci kısımları kapsayan bu başvuru kitabı, tekrar tekrar açıklanan bir isteği yerine getirecek ve tüm tarihsel ve politik konularla ilgilenenlerin eline, savaşın cereyanı hakkında kişisel ve bağımsız fikir belirtebilmek için kaynak güvenirliliği bakımından kontrolden geçmiş gerekli esasları verecektir. Özellikle bizim kuşağın, kuşkusuz bilimsel anlayışlardan ve gerçek dokümanlardan yararlanmaksızın başarılı olamayacak, totaliter egemenlik dönemiyle ciddi bir fikir mücadelesine pekçok ihtiyacı vardır. Her tercihin yararı ve zararı mevcuttur. Bazı istisnalar bir yana (No. 71, 98, 138, 145, 176, 177 ile karşılaştırın) burada yayınlanan ve 1939 (1933)-1945 dönemine ait gerçek vesikalar olan belgelerde askeri konuların payı, diğer bir deyişle, özellikle 1940'tan 1942'ye kadarki inisiyatifin Almanların elinde bulunduğu zamana ait pay daha ağır basıyor. Bununla Alman savaş sevk ve idaresinin önemli prensiplerinden şu ikisi karakterize edildiğine göre, bu davranışın yerinde olduğu meydana çıkmıştır :

1. İlk "Yıldırım Zaferleri"nden sonra askeri planlama ve önlemlerin sınırsız genişletilmesi,

2. Bu savaşın 1941 yılından itibaren, zorunluluk göz önüne alınmaksızın, politika aracı da tam vaktinde kullanılmaksızın, yalnız askeri noktai nazarla sevk ve idare edilmesi...

Esasen, değerlendirilmesi için gerekli olan kaynaklar mevcut olmadığından, bizim çok genç tarihimizin henüz daha "üstesinden gelinemeyeceği" veya "objektif" olarak kaleme alınamayacağı maalesef yaygınlaşmış olan bir yanlışlık kabul edilebilir. Muhakkak ki halen pekçok boşluk vardır ama Nürnberg savaş sonrası davalarıyla bir yığın vesika gün ışığına çıktı ve de bunlar, bu hareketli zaman kesiminin ölçülü bir açıklamasını mümkün kılacak ölçüde özel ellerden sağlanan malzemeyle tamamlanabilirdi. Eğer bu kaynak cildinde şimdiye kadar açıklanmamış olan otuzdan fazla belge yayınlanırsa, o zaman bu, küçük çapta bir tasdikli vesika olabilir. Sabık galip devletlerce Alman Silahlı Kuvvetleri'ne ait evrakın büyük kısmının Alman makamlarına geri verilmemiş olması, muhakkak ki üzüntü verici bir olaydır. Ne var ki Alman Federal Cumhuriyeti'nin çeşitli enstitü ve arşivlerinde bol miktarda şimdiye kadar değerlendirilmemiş evrak stoku mevcuttur.

Levent Şahverdi Arşivi

Seçilmiş olan belgelerin ayıklanıp elenmesi ve tedarikinde bana çok dostça ve içtenlikle yardımcı olan kişi ve kurumlar şunlardır :

— Hava Savaşı Tarihi İnceleme Grubu, Hamburg - Blankenese, Manteuffelstrasse 20, (Başkan : Emekli Hava Korgeneral Deichmann) ;

— Askeri Araştırma Çalışma Bürosu, Frankfurt/M., Feldbergerstrasse 49 (Başkan : Doktor Rohwer) ;

— Koblenz Devlet ve Ordu Arşivi, Ren kıyısında 12 (Müdür : Yüksek Arşiv Danışmanı Doktor Murawski) ;

— Çağ Tarihi Enstitüsü, Münih 22, Mohlstrasse 26 (Genel Sekreter : Doktor Krausnick) ;

— Askeri Tarih Araştırma Dairesi, Freiburg/Brsg., Kaiser-Josephstrasse 262 (Müdür : Kurmay Albay Doktor Meier-Welcker) ;

— Dışişleri Bakanlığı Siyasal Arşivi, Bonn (Müdür : Doktor Ullrich) ;

— Nürnberg Devlet Arşivi, Archivstrasse 17 (Arşiv Müdürü : Doktor Schnelbögl) ;

— Devlet Arşiv Deposu, Göttingen, Merkelstrasse 3 (Aday Müdür : Doktor Seraphim)...

Bu kitabın daha da mükemmelleşmesine ilişkin öneri ve tavsiyeler memnunlukla karşılanır.

Sayın Bay Doktor R. Garthoff'a (ABD), Sayın Emekli Tuğgeneral W. Grabmann'a, Sayın Profesör Doktor W. Hubatsch'a ve Sayın Emekli Topçu Korgeneral W. Warlimont'a esirgemedikleri pek çok tavsiye ve uyarılarından ötürü minnet ve şükran borçluyum. Ayrıca Sayın Bay Doktor A. Hillgruber ve Doktor J. Rohwer'e çok değerli bilgiler verdiklerinden ve Sayın J. Rojahn'a da eseri düzeltme çalışmalarında yaptığı destek ve yardımlardan dolayı hasseten teşekkür ederim.

Hans-Adolf Jacobsen
Koblenz-Pfaffendorf, Temmuz 1959

Levent Şahverdi Arşivi

Levent Şahverdi Arşivi

BEŞİNCİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

1959-1960 yıllarında konuya ilişkin başvuru kitaplarının ve kaynak eserlerin yayımlanmasının sürpriz yaratıcı büyük ve olumlu yankısı görüldü. Bu bize, kısa bir sürede araştırmamızın son durumuna uygun düşen düzeltilmiş ve önemli ölçüde genişletilmiş bir metnin yayımlanması olanağını sağladı.

Ben, pekçok eleştiri yazılarında ve okuyucu mektuplarında, özellikle de müttefik ve Sovyet savaş sevk ve idaresiyle ilgili konularda, uyarı ve önerileride göz önünde bulunduramamıştım. Doğal olarak bütün bunları açık ve anlaşılabilir biçimde nazarı itibara almam olanaksızdı. Ama yine de hazırlanmakta olan 5 nci baskıya -diğerleri yanında Alman evrakının geriye dönük akımından da yararlanılarak- istek gereği olayın politik yönlerine, bilhassa nasyonal sosyalist savaş hedeflerine, total savaş önlemlerine ve "Geleneğe Karşı" ve "Savaşta Alman Uygarlığı" başlıklı iki bölüme daha güçlü biçimde açıklık getirici birçok yeni belge eklemek mümkün oldu.

Halen bu cilt toplam olarak İkinci Dünya Savaşı tarihine ait bugüne kadar yayımlanmamış 70 belgeyi ihtiva etmektedir.

1939-1945 Alman savaş sevk ve idaresine ilişkin bu kitabın düzeltilmesine yardım etme hususundaki ricam bundan böyle de geçerliliğini korumaktadır.

Bana önemli malzemeleri bulmamda yardımcı olan Sayın Bay Doktor Boberach, Doktor Buchheim, Profesör Doktor Gackenholz, Kurmay Binbaşı Doktor Gundelach, Kurmay Binbaşı Doktor Heidegger, Emekli Orgeneral Hoth, Doktor Krausnick, Doktor Look, Kurmay Binbaşı Doktor Stahl ve Doktor Tessin'e özel suretle teşekkür ederim.

Hans-Adolf Jacobsen
Bonn, Nisan 1961

Levent Şahverdi Arşivi

Levent Şahverdi Arşivi

I. KRONOLOJİ

(Parantez içindeki numara, II nci kısımda yazılı olan metin veya özetteki belgeyi belirtir; tırnak işareti içine alınanlar da konuyla çok yakından ve büyük çapta ilgisi bulunan belgeleri kapsar.)

1. Savaşa Doğru Gidiş : 1933-1939

1 Ağustos 1914 -
9 Kasım 1918 : Birinci Dünya Savaşı

6-7 Kasım 1917 : Rusya'da Bolşevik İhtilali'nin başlaması

28 Haziran 1919 : Versay Barış Antlaşması'nın imzalanması

1919-1933 : Weimar (Vaymar) Cumhuriyeti

28 Ekim 1922 : Mussolini'nin "Roma üzerine yürüyüşü". Faşistlerin zaferi (Diktatörlüğe doğru gelişme)

1929-1932 : Dünya çapında ekonomik kriz
(Otoriter yönetimli devletler : Türkiye 1923, İspanya 1923, 1936'dan itibaren Yugoslavya, 1929'da Portekiz, 1930'da Estonya, Lettonya, Lituvanya; Polonya 1926'dan, Romanya 1938'de, Çin 1927'den itibaren; Japonya ve Güney Amerika

1933

30 Ocak 1933 : Hitler'in nasyonal sosyalistlerden ve Alman milliyetçilerinden oluşan ve "Milli Hükümet" denilen bir hükümetin başbakanı olması

3 Şubat 1933 : Hitler'in Alman komutanlarının önünde yaptığı ilk konuşma. Dış politikanın hedefi, "doğuda hayat alanı sağlanması ve bu alanın acımasızca Almanlaştırılması" [1]

Levent Şahverdi Arşivi

20 Şubat 1933 : Hitler Berlin'de ekonomi ve maliye temsilcilerini toplar ve bu kişilerin desteğini sağlar.

27 Şubat 1933 : Berlin'de Meclis yangını

Totaliter Führer Devletinin Geliştirilmesi (1933-1934)

1933

28 Şubat : "Devlet ve Ulusun Korunması"na ilişkin geçici kararname (Ana hakların kaldırılması. Toplama kamplarına ait kanunî esasların konulması).

24 Mart : Yetki Kanunu (444 - 94 oyla kabul edilmiştir) (Hükümet, meclisin izni olmaksızın kanun çıkarabilir)

31 Mart : Eyalet hükümetlerinin ortadan kaldırılması

7 Nisan : "Meslekten Yetişme Devlet Memurluğunun Yeniden İhdası"na ilişkin kanun (Nasyonal sosyalist personel politikası)

24 Nisan : Prusya'da siyasi polis olarak "Gizli Devlet Polis Dairesi"nin kurulması

2 Mayıs : Sendikaların kaldırılması

22 Haziran : Emniyet Polisi Hizmeti (SPD)'nin yasaklanması

14 Temmuz : Yeni partiler kurulmasını önleyen kanunun çıkarılması (tek parti devletine gidiş)

1 Aralık : "Devlet ve Parti Birliğinin Emniyeti"ne ilişkin kanun (NSDAP'nin monopolleşmesi kanunlaşıyor)

1934

30 Ocak : "Devletin Yeniden Kurulnası"na ilişkin kanun (Eyalet parlamentolarının kapatılması; eyaletlerin egemenlik hakları devlete geçiyor)

20 Nisan : SS (Muhafız Kıtası) Lideri Himmler Prusya'daki Gizli Devlet Polisi Şefliği'ne atanıyor

Levent Şahverdi Arşivi

20 Haziran : SS teşkilatı bağımsız kuruluş haline getiriliyor

2 Ağustos : Devlet başkanlığı ve başbakanlık makamı, Führer ve Başbakan Hitler'in elinde toplanıyor. Silahlı Kuvvetler yemini (askerlikte silah üzerine yemin) "Başkomutan" Adolf Hitler'in üzerine yapılmaya başlanıyor (Blomberg ve Reichenau'un girişimleriyle)

1933

5 Mart : Meclis seçimleri : NSDAP (Alman Nasyonal Sosyalist İşçi Partisi) 647 sandalyenin 288'ini, Alman Milliyetçiler Partisi 52'sini kazanıyor

21 Mart : "Potsdam Günü" (Prusya geleneğiyle "Ulusal İhtilâl" denilen propaganda faaliyetinin birleştirilmesi)

20 Temmuz : Vatikan ile Almanya arasında antlaşma yapılması (Konkordato imzalanması)

4 Ekim : Almanya Milletler Topluluğu'ndan çekiliyor

1934

26 Ocak : Alman-Polonya Dostluk ve Saldırmazlık Paktı

7 Şubat : Devlet Savunma Konseyi "ekonomik savaş hazırlıklarına" karar veriyor

30 Haziran - 2 Temmuz : Güç faktörü olarak SA (Hücum Kıtası) yönetiminin bertaraf edilmesi

2 Ağustos : Devlet Başkanı von Hindenburg'un ölümü. Devlet başkanlığı ve başbakanlık makamı Hitler'in şahsında birleşiyor

25 Temmuz : Viyana'da nasyonal sosyalist hükümet darbesi başarısızlığa uğruyor. Başbakan Dollfuss öldürülüyor

1 Ekim : Alman ordusunun toplam kuvveti 100.000'den 240.000'e yükseltiliyor

Levent Şahverdi Arşivi

1935

13 Ocak : Saar bölgesinde arazi düzenlemesi (Alman Devleti'ne bölgenin % 91'inin geri teşkilatlanma için verilmesi)

27-31 Ocak : Göring'in misyonu Varşova'da (Sovyetler Birliği'ne karşı askeri harekâta girişmek üzere muhtemel bir Alman-Polonya koalisyonunun yapılmasına ilişkin görüşmeler) [2]

16 Mart : Genel askerlik mükellefiyetinin yeniden konulması. Açık bir şekilde silahlanmanın başlaması (36 tümen öngörülmekte)

11 Nisan : Stresa Konferansı (İngiltere, Fransa ve İtalya anlaşmaların herhangi bir şekilde tek taraflı olarak feshedilmesine karşı cephe alıyorlar)

2 Mayıs : Fransız-Sovyet Yardımlaşma Paktı (beş yıllık)

18 Haziran : Alman-İngiliz Deniz Anlaşması (35/100 tonaj oranı; denizaltı tonajında eşitlik)

15 Eylül : Nürnberg Kanunları : Almanya'daki Yahudilerin ve melezlerin ayıklanması

3 Ekim : Habeşistan'a İtalyan girişinin başlaması

1936

7 Mart : Almanya Locarno Anlaşması'nı bozuyor. Ren bölgesi gayri askeri alanının işgali

18 Temmuz : İspanya içsavaşının başlaması

18 Ekim : Göring, dört yıllık planın uygulanmasıyla görevlendiriliyor

25 Ekim : İtalya tarafından Habeşistan'ın istila edilmesi işi bitirildikten sonra Berlin-Roma mihverinin kurulması

25 Kasım : Almanya ile Japonya arasında Antikomintern Paktın imzalanması (Komunist Enternasyonalin faaliyetlerine karşı alınacak ortak önlemler)

Levent Şahverdi Arşivi

1937

28 Mayıs : N. Chamberlain İngiliz Başbakanı oluyor (Almanya ile barış ve uzlaşma politikasının temsilcisi. "Barışçıl Politika")

24 Haziran : Alman Silahlı Kuvvetleri'nin müşterek savaş hazırlığına ilişkin direktifin verilişi

7 Temmuz : Lukoutschiao'ya Japon baskını (Çin-Japon savaşının patlak vermesi)

5 Ekim : Şikago'da Amerikan Cumhurbaşkanı Roosevelt'in konuşması ("Karantina" nutku : Saldırganların ve diktatörlerin tecrit edilmesi çağrısı)

5 Kasım : Hitler'in Berlin'de yaptığı görüşme (Hossbach Tutanağı [3]

6 Kasım : İtalya Antikominter Pakta katılıyor

21 Aralık : "Yeşil" durumunun yeni metni (Çekoslavakya'ya karşı girişilmesi muhtemel bir taarruzi harekâta ilişkin 1 nci direktif)

1938

4 Şubat : Savaş Bakanı von Blomberg'in (27.1) ve Kara Kuvvetleri Komutanı Frhr. von Fritsch'in görevlerinden alınmaları. Hitler'in Alman Silahlı Kuvvetler Başkomutanı oluşu ve Başkomutanlığın teşkili. Ribbentrop'un Dışişleri Bakanlığı'na getirilmesi (5.2) Silahlı Kuvvetler'in teşkilat bakımından birleştirilmesi

12 Şubat : Berchtesgaden Anlaşması (Hitler ve Schuschnigg) : Hüküm giymiş olan Avusturya nasyonal sosyalizminin afolunması); nasyonal sosyalizmin serbest faaliyet göstermesi; Avusturya Hükümeti üzerinde daha güçlü etki sağlama

9 Mart : Schuschnigg Avusturya'nın statüsünü tespit için yapılacak halk oylaması günü olarak 13 Mart tarihini saptıyor

Levent Şahverdi Arşivi

12 Mart	: 8 nci Ordu'nun Piyade Korgeneral von Bock komutasında Avusturya'ya girişi
13 Mart	: Avusturya'nın ilhakı (Büyük Almanya)
22 Nisan	: "Yeşil Durum"a ait Führer direktifi (Çekoslavakya)
5 Mayıs	: Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı General Beck'in Hitler'in saldırgan politikasına karşı birinci muhtırası
20 Mayıs	: Çekoslavakya'nın birinci seferberliği
30 Mayıs	: Führer direktifinin değiştirilmesi (Hitler'in Çekoslavakya'yı parçalamak hususunda verdiği değişmez kararı) (16)
16 Temmuz	: General Beck'in son muhtırası (210)
27 Ağustos	: Beck'in istifa etmesi
15 Eylül	: Hitler'in Berchtesgaden'de Chamberlain ile görüşmesi
22-24 Eylül	: Bad Godesberg'de Hitler-Chanberlain buluşması
26 Eylül	: Hitler'in Spor Sarayı'ndaki konuşması (Südet'in ayrılışı, son revizyon isteği olarak gösteriliyor)
29 Eylül	: Münih Anlaşması'nın imzalanması: Südet bölgesinin Almanya'ya terk edilmesi; Alman-İngiliz açıklaması Chamberlain bunu "zamanımızın barışı" olarak nitelendiriyor
1 Ekim	: Südet bölgesine Alman girişinin başlaması
21 Ekim	: Geride kalan Batı Slovakya'nın parçalanmasına ilişkin Hitler'in direktifi
9 Kasım	: "Devlet Kristal Gecesi" : Almanya'daki Yahudi topluluğunun ve havraların organizeli biçimde tahrip ve imhası
10 Kasım	: Alman basını önünde Hitler'in gizli konuşması (Alman halkının savaşa psikolojik hazırlanması) (4 ve de 5)

Levent Şahverdi Arşivi

6 Aralık : Alman-Fransız Saldırmazlık Deklarasyonu

1939

Mart : Fransa, İngiltere ve Rusya arasında Moskova'da gizli görüşmelerin başlaması

14 Mart : Slovakya'nın bağımsızlık ilan etmesi (Hitler'in baskısı üzerine) : Çekoslavakya'nın geri kalan kısmının parçalanmasına neden olur

15-16 Mart : Bohemya ve Moravya'nın Alman Devleti himayesine girmesi; Alman askeri birliklerinin ileri harekâtı. Macaristan, Karpat Ukraynası'nı topraklarına katıyor (Münih Anlaşması'nın ihlali; bu suretle de savaşa doğru kesin adımın atılması)

21 Mart : Polonya'ya yapılan sınır sorunlarının tasfiyesine ilişkin Alman önerisi kesin şekilde reddediliyor

23 Mart : Memel bölgesinin Alman Devleti ile yeniden birleşmesi

27 Mart : Büyük Britanya genel askerlik mükellefiyeti kanunu çıkarıyor (26.5 tarihli kanun); İspanya Antikomintern Paktı'na katılıyor

28 Mart : İspanya iç savaşının sona ermesi; General Franco (Franko)'nun Madrid'e gelişi

31 Mart : Polonya ile ilgili İngiliz-Fransız garanti açıklaması yayınlanıyor

3 Nisan : Alman Başkomutanlığının "Beyaz Durum" direktifi (Polonya'ya 1 Eylül'den itibaren taarruzun muhtemel olduğu)

7 Nisan : İtalya Arnavutluk'u işgal ediyor

13 Nisan : Yunanistan ve Romanya'nın tehdide maruz kalmaları haline ilişkin İngiliz-Fransız garantisinin açıklanması

14 Nisan : Roosevelt'in Hitler ve Mussolini'yi artık zor kullanma hareketlerinde bulunmamaya davet edişi. Bir konferans önerisi

Levent Şahverdi Arşivi

17 Nisan : Alman-Sovyet temaslarının başlaması

28 Nisan : Hitler tarafından 1935 Alman-İngiliz Deniz Antlaşması'nın ve 1934 Alman-Polonya Saldırmazlık Paktı'nın feshi

20 Mayıs : Moskova'da Alman-Rus gizli görüşmelerinin başlaması

22 Mayıs : "Stahlpakt" (Çelik Paktı) : Alman-İtalyan askerî ittifakı (6)

31 Mayıs : Alman-Danimarka Saldırmazlık Paktı

23 Ağustos : Aylarca süren görüşmelerden sonra gizli ek protokolu ile birlikte Alman-Sovyet Saldırmazlık Paktı'nın imzalanması (8 ve de 7)

25 Ağustos : İngiliz-Polonya Yardımlaşma Paktı 26 Ağustos'ta yapılması kararlaştırılmış olan Alman taarruzu erteleniyor

26-30 Ağustos : Çeşitli alanlarda Alman-İngiliz görüşmeleri Hitler'in hedefi : İngiltere'yi Alman-Polonya anlaşmazlığının dışında tutmak

26 Ağustos : Almanya, Belçika, Hollanda, Lüksemburg, Danimarka ve İsviçre'nin tarafsızlıklarını garanti ediyor

31 Ağustos : Hitler, Polonya'ya taarruz için kesin emri veriyor (9) : Saat 12.40...

2. Polonya Seferi 1939

"Beyaz Durum"

I. Bu seferle ilgili ön olaylar : (sayfa 14 ile de karşılaştırın)

24 Ekim 1938 ve
5 Ocak 1939 : Hitler'in Polonya'ya Alman doğu sınırının revizyonuna ilişkin önerileri; 5/6 Ocak, 25-27 Ocak

Levent Şahverdi Arşivi

21 Mart : Alman-Polonya görüşmeleri, 26 Mart'ta Alman önerilerinin (Beck'le birlikte Hitler-Ribbentrop ve Lipski) reddi ile sonuçlanıyor

23 Mart : Polonya'nın ilk kısmi seferberlik ilan etmesi;

31 Mart : İngiltere Polonya'ya yardımı garanti ediyor

3 Nisan : "Beyaz Durum" direktifi

11 Nisan : 1939/40 Müşterek savaş hazırlığına ilişkin Führer direktifi

19 Mayıs : Bir Alman saldırısı hali için bir Polonya-Fransız askeri anlaşmasının aktedilmesi (Alman saldırısından en geç on beş gün sonra Fransa taarruz edecek)

23 Mayıs : Hitler kuvvet komutanlarının önünde, Danzig' in bahse değer hedef olmadığını açıklıyor (6)

15 Haziran : Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın Polonya seferi için yığınak emrini yayınlaması

22 Ağstos : Silahlı Kuvvetler üst düzey komutanlarıyla yukarı Salzberg'de görüşme (7)

25 Ağustos : Hitler saat 15.02'de, "Beyaz Durum" un 26 Ağustos'ta başlamasını emrediyor; saat 18.15' de taarruz emri geri alınacak (İtalya savaşa hazır değildir; İngiliz-Polonya ittifak anlaşması imzalanır)

30 Ağustos : Polonya Hükümeti genel seferberlik ilân ediyor

31 Ağustos : Saat 12.40'da taarruz için direktif veriliyor (9, 10)

II. 1 Eylül 1939 : Taarruzun Başlaması (savaş ilan etmeksizin)

Saat 04.45 : (Alman Kara Kuvvetleri Komutanı : Orgeneral von Brauchitsch (Polonya Başkomutanı : Mareşal Rydz-Smigly)

Levent Şahverdi Arşivi

Kuvvetler

Almanya		Polonya
P. Tümeni	: 34 + 7 [*]	38
Mot. Tümeni	: 4 2/3	11 Sv. Tugayı
Hf. Tümeni	: 4	2 Mot. Tug. + Sınır Koruma + 45 bağımsız tabur.
Zh. Tümeni	: 6+1	
Tank	: 3.200 (Mevcut)	(Yaklaşık 600)

[*] Eylül ortasına kadar katılacak

Almanya		Polonya
Bomb. Uçağı	: 1.176 (1.020)	[*]—146 Bunların % 50'si modern
Av Uçağı	: 771 (676)	315
Kş. Uçağı	: 356 (309)	325
Diğerleri	: 981 (888)	56

S. Gemisi (Dretnot) (Polonya'ya Karşı)	: 2	—
Kruvazör	: —	—
Muhrip	: —	4
Denizaltı	: 7	5
Kç. nakil araçları (mayın/Top).	: —	8
Torpitobot	: —	2

[*] Parantez içindekiler : Kullanılmaya hazır durumda

Kuzey Ordular Grubu : (Orgeneral von Bock)

1 nci Hava Kuvveti'nin (General Kesselring) desteğinde 3 ve 4 ncü ordularla Polonya'nın Narew, Modlin, Pomeranya ve Poznan ordularına ve gruplarına karşı

Levent Şahverdi Arşivi

1-5 Eylül	: Batı Prusya'da meydan savaşı
5-12 Eylül	: Vistül Nehri'nin iki tarafından Varşova üzerine takip harekâtı
1-4 Eylül	: Mlawa-Chorzele bölgesinde yarma muharebeleri
5-13 Eylül	: Narew Nehri geçitlerinde savaş
8-10 Eylül	: Bug Nehri geçitlerinde savaş
11-12 Eylül	: Doğu Polonya'da takip harekâtı
10-28 Eylül	: Modlin ve Praga önlerinde muharebeler
1 Eylül - 1 Ekim	: Polonya kıyı tahkimli yerlerinde muharebeler

Güney Ordular Grubu : (Orgeneral von Rundstedt)

4 ncü Hv. Kuvvetinin (General Löhr) lesteğinde 8, 10 ve 14 ncü ordularla Polonya Lodz, Krakov ve Karpatlar (İhtiyat : Prusya ve Piskor) ordu gruplarına karşı.....

1-3 Eylül	: Batı Galiçya'da yarma savaşları Batı Polonya'da sınır savaşları
2-4 Eylül	: Warthe hattında savaşlar
4-8 Eylül	: Dunajec ve Nida üzerinden takip harekâtı, Varşova üzerine ilerleme
8 Eylül	: Radom dolayında meydan muharebesi
7-19 Eylül	: Bzura kıyısında meydan muharebesi
9-15 Eylül	: San Nehri üzerinden takip harekâtı
10-20 Eylül	: Vistül üzerinden takip harekâtı
16-26 Eylül	: Lemberg ve Tomaszow dolaylarında meydan savaşı
20-28 Eylül	: Varşova ve Modlin önlerinde muharebeler
28 Eylül - 7 Ekim	: Vistül doğusunda kesin sonuç muharebeleri

Levent Şahverdi Arşivi

3. 1939 Savaş Yılı

2 Eylül : İtalya aracılık yapma girişiminde bulunuyor. (Bunu takiben de kendini "savaşçıl olmayan" devlet ilan ediyor)

3 Eylül : Fransa ve İngiltere'nin Almanya'ya savaş ilan edişi (11)

"Bromberg Kanlı Pazarı" (Polonya'da 1.000 yerli Alman öldürülüyor. 1939 yılında toplam ölü veya kayıp sayısı yaklaşık 7.000 kişi)

5 Eylül : Amerika Birleşik Devletleri (ABD) tarafsızlığını ilân ediyor

17 Eylül : Sovyet kıtalarının Doğu Polonya'ya girişi

19 Eylül : Hitler'in Danzig söylevi

27 Eylül : Kara ve hava taarruzları sonunda Varşova teslim oluyor

28 Eylül : Polonya Modlin müstahkem mevkiinin teslim olması; Alman-Sovyet Sınır ve Dostluk Antlaşması (13)

1 Ekim : Hela'daki Polonya birlikleri savaşı kesiyorlar (Son Polonya mukavemeti 6 Ekim'de kırılıyor)

2 Ekim : İtalyan Dışişleri Bakanı Kont Ciano'nun Berlin'i ziyareti; Pan Amerikan Konferansı (300 deniz millik Amerikan kıyıları boyunca uzanan emniyet kemerinde tüm savaş hareketleri yasaklanıyor)

6 Ekim : Hitler'in Alman meclisindeki "Barış Önerisi" (10 Ekim'de Fransa, 12 Ekim'de de İngiltere tarafından reddediliyor) (14)

7 Ekim : Himmler Alman milliyetçiliğinin pekleştirilmesi için Devlet Komiserliği'ne atanıyor.

18/19 : Stokholm : Üç kralın buluşması

19 Ekim : İngiliz-Fransız-Türk Yardımlaşma Paktı

26 Ekim : Polonya'da "Genel Valiliğin" tesis edilmesi

Levent Şahverdi Arşivi

31 Ekim : İtalya'da "nöbet" değişikliği (Ciano Kabinesinin düşmesi)

3 Kasım : Amerikan Kongresi ABD tarafsızlık kanununu Büyük Britanya lehine (cash and carry" (Peşin satış ve yerine taşıma) fıkrasını eklemek suretiyle değiştiriyor

7 Kasım : Belçika ve Hollanda'nın savaş yanlısı devletlere aracılık önerisinde bulunmaları

8 Kasım : Hitler'e Bürgerbraeukeller (Münih)'de suikast girişimi

12 Kasım : İngiltere ve Fransa 7 Kasım'da yapılan Belçika-Hollanda aracılık önerisini reddediyorlar

13 Kasım : Romanya Kralı Carol'un arabuluculuk önerisi (Hitler tarafından 16 Kasım'da reddedilir)

30 Kasım : Sovyet-Fin kış savaşının başlaması

Kuvvetler

SSCB	Yaklaşık 30 tümen 800 uçak	Finlandiya :	10 tümen + 7 tugay 150 uçak

Helsinki üzerine hava taarruzu; Fin doğu sınırına ve Karelin Berzahına Sovyet ilerleyişi; 11 Şubat 1940'tan itibaren Finliler Wiborg kesiminde "Mannerheim Hattı"na geri çekilmek zorunda kalırlar.

14 Aralık : Milletler Cemiyeti Sovyetler Birliği'ni saldırgan olarak ilan ediyor ve topluluktan çıkarmaya karar veriyor

4. 1940 Savaş Yılı

11 Şubat : Alman-Sovyet Ekonomik Antlaşması

1 Mart : Amerikan Müsteşarı Summer Welles'in Berlin'i ziyareti

10-11 Mart : Ribbentrop'un Roma'yı ziyareti

Levent Şahverdi Arşivi

12 Mart : Moskova'da Sovyet-Fin Barış Anlaşması imzalanıyor (Finlandiya Karelin Berzahını, Karelin'in doğu kısmını terk ediyor; Hanko Sovyet üssü oluyor)

17 Mart : Hitler Doktor Todt'u Silah ve Mühimmat Başkanlığı'na getiriyor

18 Mart : Hitler ile Mussolini'nin Brenner buluşması (Mussoluni savaşa girmeye hazır olduğunu söylüyor)

20 Mart : Paris : Daladier Kabinesi'nin düşmesi; 21 Mart'ta P. Reynaud yeni Fransız Başbakanı oluyor

9 Nisan : Almanya'nın Norveç ve Danimarka'yı işgal harekâtının (Weserübung) başlaması (sayfa 21 ile karşılaştır)

10 Mayıs : Alman batı taarruzunun ("Fall Gelb" = Sarı Durum) başlaması (sayfa 23 ile karşılaştır); İslanda'ya (1941 Temmuzu'nda Amerikalılarca nöbet değiştiriliyor) ve Faeröer Adaları'na İngiliz çıkarması; 1941 Eylülü'nde ABD'ce Grönland'ın işgali;

W. Churchill Chamberlain'in yerine İngiliz Başbakanı oluyor (üç partiden bir Koalisyon Savaş Kabinesi kuruyor) (19)

Almanya'da tedavi edilemez akıl hastalarının imhası başlıyor (Ölüme Yardım Kanunu 1.9.1939 tarihinden başlatılıyor) (Ağustos 1941 başına kadar 70.000'den fazla kurban verildikten sonra bu faaliyete son veriliyor) (187, 214)

28 Mayıs : Hitler, Alman Kara Kuvvetleri'nin gelecek barış tertibatını Kara Kuvvetleri Komutanı ile görüşüyor

10 Haziran : İtalya batı devletlerine savaş ilan ediyor

12 Haziran : İspanya, "savaşçıl olmayan devlet" olarak kalıyor

2 Ağustos : Hitler silah endüstrisine, 1941'de oluşması muhtemel politik durumlara hazır olunmasını emrediyor

Levent Şahverdi Arşivi

3 Ağustos : Abetz, Alman Paris (Vişi) Elçiliği'ne atanıyor

5-19 Ağustos : İtalyanlar İngiliz Somalisi'ni işgal ediyor

30 Ağustos : İkinci Viyana Hakem Kararı (30)

3 Eylül : 50 Amerikan muhribi karşılığında Kuzey Amerika kıtasının doğusundaki adaların ve Batı Hindistan'daki üslerin mübadelesi hakkında İngiliz-Amerikan Anlaşması imzalanıyor (18 Kasım)

4 Eylül : General Antonescu Romanya Devlet Başkanı oluyor

6 Eylül : Romanya Kralı Carol'un, oğlu Michael yararına tahtan vazgeçmesi

7 Eylül : Romanya Güney Dobruca'yı Bulgaristan'a terkediyor

10 Eylül : 180 tümenlik kara ordusu kurulmasına ilişkin Başkomutanlık direktifi

13 Ağustos : Mısır'a karşı 18 Eylül'de durdurulan İtalyan taarruzunun başlaması (sayfa 33 ile karşılaştır Belge : 33)

20 Ağustos : Ekonomik ivedilik ve öncelik derecelerinin yeniden düzenlenmesi (Sıra : Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri)

22 Ağustos : Japonlar Hindiçini'ye giriyorlar

23 Ağustos : Mussent, Hitler tarafında Hollanda temsilcisi olarak kabul ve tensip ediliyor

25 Ağustos : Norveç'te Alman Devlet Komiseri Terboven partilerin yasaklandığını bildiriyor ve "devlet destekleyen parti" de "ulusal toplanışı" ilan ediyor

23-25 Ağustos : Dakar'ın bir İngiliz deniz filosunca bombardıman edilmesi

27 Ağustos : Üç Devlet Paktı'nın aktedilmesi : Almanya - İtalya - Japonya (32)

Levent Şahverdi Arşivi

4 Ekim	: Hitler ile Mussolini'nin Brenner buluşması (Hitler'in niyeti, Fransa ve İspanya'yı İngiltere'ye karşı bir koalisyon içine sokmak)
22-24 Ekim	: Hitler'in, Laval, Franko ve Mareşal Patain ile buluşması (kesin hiçbir karar yok) (36 ve 42) (Sayfa 26 ile karşılaştır)
28 Ekim	: İtalyanların Yunanistan'a girişi (33, 35)
29 Ekim	: İngilizlerin Girit'e çıkmaları
5 Kasım	: Roosevelt üçüncü kez ABD Başkanı seçiliyor
14 Kasım	: Yaklaşık 350.000 Yahudinin ikâmet ettiği Varşova Yahudi mahallesinin abluka altına alınması
21 Kasım	: Yunanistan bir karşı taarruzla Koritza'yı (Arnavutluk) ele geçiriyor (39)
Kasım-1940	: Üç Devlet Paktına girişler : Macaristan 20 Kasım'da Romanya 23 Kasım'da Slovakya 24 Kasım'da (38)
3 Aralık	: Silahlı Kuvvetler Askeri Ekonomi Dairesi'ne ilişkin Başkomutanlık Sevk ve İdare Karargâhı'nın mütalaası : Şu anda sadece İngiltere'nin muhasarasından söz edilebilir. Anavatanın hava savunması ön plana alınmalıdır; Rusya'ya karşı büyük sefer yakında vaki olacaktır
6 Aralık	: Mareşal Badoglio'nun görevinden alınması İtalya'nın yeni Genelkurmay Başkanı : General Cavallero
8 Aralık	: Churchill'in 1940 savaş yılına ilişkin Roosevelt'e sunduğu durum raporu (40)
9 Aralık	: Mısır'da birinci İngiliz karşı taarruzu (General Wavell)
12 Aralık	: Macar-Yugoslav Dostluk Antlaşması
13 Aralık	: Mareşal Petain Laval'ı (Vişi Hükümeti'nin Başbakanı) görevinden uzaklaştırıyor

Levent Şahverdi Arşivi

20 Aralık : Amerika'da silahlanmayı çabuklaştırmak üzere "Milli Savunma Konseyi'nin teşkili

29 Aralık : Rooselvelts'in nutku (ABD'yi "Demokrasi Arsenali" olarak adlandırıyor)

5. Danimarka ve Norveç'in Almanlarca İşgali 1940 ("Weserübung Durumu")

I. Seferle İlgili Ön Olaylar

1939

2 Eylül : Almanya, üçüncü bir devlet tarafından ihlâl edilmemesi koşuluyla, Norveç'in bütünlüğünü korumayı garanti ediyor

9 Eylül : İngiliz Deniz Bakanlığı'nın Baltık Denizi'ne girme planı ("Katharina")

19 Eylül : İngiliz Deniz Bakanlığı'nın muhtırası (Norveç üzerinden yapılmakta olan Alman maden ulaşımının önlenmesi)

29 Eylül : Norveç kara sularının mayınlanmasına ilişkin İngiliz Planı

10 Ekim : Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın Hitler'e verdiği brifing (Norveç'in Almanya ve İngiltere için stratejik önemi)

30 Ekim : Sovyet-Fin çatışmasının patlak vermesi

11 Aralık : Norveçli Qisling Berlin'de, Norveç'te İngilizlerin yerleşmelerine karşı uyarıda bulunuyor

14 Aralık : Hitler bir "Kuzey" etüdünün hazırlanmasını emrediyor (Norveç tarafsızlığının korunması hususunda)

16 Aralık : İngiliz Deniz Bakanlığı'nın Norveç üzerinden yapılmakta olan Alman maden ulaşımının önlenmesine ilişkin müteakip muhtırası

1940

16 Ocak : İskandinavya'ya yapılacak bir askeri harekâta ilişkin müttefik hazırlıklarının başlaması

Levent Şahverdi Arşivi

27 Ocak	: Başkomutanlık karargâhında "Weserübung" harekâtının (Danimarka ve Norveç üslerinin ele geçirilmesi) yığınak etüdünün hazırlanmasına başlanılması
5 Şubat	: Müttefik Yüksek Savaş Konseyi'nin Narvik'e üç-dört tümen göndermesi, Finlandiya'nın askeri yönden desteklenmesi ve İsveç Gaellivare maden ocaklarının işgal edilmesine ilişkin kararı
16 Şubat	: Alman yardımcı gemisi "Altmark"a İngiliz baskını
21 Şubat	: Hitler, General von Falkenhorst'u "Weserübung" Harekâtı Çalışma Karargâhı şefliğine getiriyor
1 Mart	: Hitler kendi harekât planını açıklıyor
1 Mart	: "Weserübung Durumu"na ait Führer direktifi (18)
11-12 Mart	: Norveç ve İsveç'e, Finlandiya'nın desteklenmesi için müttefik birliklerinin geçmelerine izin vermelerine ilişkin müttefik istekleri
12 Mart	: Fin-Sovyet kış savaşının sona ermesi
28 Mart	: Müttefik Yüksek Savaş Konseyi'nin 5 Nisan'da Norveç kara sularının mayınlanması ve Norveç'teki üslerin işgal edilmesine ilişkin kararı
2 Nisan	: Hitler "W" harekâtının 9 Nisan'da yapılmasını emrediyor
5 Nisan	: Müttefikler İskandinavya'ya yapacakları hareketi 8 Nisan'a erteliyorlar
7 Nisan	: Alman deniz birliklerinin Danimarka ve Norveç'e müteveccihen denize açılışı; İngiliz sefer kuvvetinin gemilere bindirilmesi. Mayın dökücülerin denize açılması.
8 Nisan	: İngiliz savaş gemileri Norveç kuzey karar sularını mayınlıyor.

Levent Şahverdi Arşivi

II. 9 Nisan 1940, Danimarka ve Norveç'in İşgalinin Başlaması

Saat 05.00 (Sayfa 70 ile karşılaştırın)

K u v v e t l e r

Almanya		Müttefikler/Norveç	
Piyade/Mot. Tümen	8 2/3 + 1 (x)	2	6
Uçaklar :			200
Bombardıman/Stuka	240		
Av/Ağır Av Bomb.	95		
Ulaştırma/Keşif	543		
Savaş Gemileri :		ve İng. Donanması	
Savaş gemisi	2	3 (+ 1 Uçak gemisi)	
Zh. savaş gemisi	1	2	
Ağ. Kruvazör	2	4	
Hf. Kruvazör	4		
Muhrip	14	25	
Torpitobot	8		
Denizaltı	30	(x) 5.5'den itibaren eklenecek	

9 Nisan : Danimarka savaşmaksızın teslim oluyor; Christiansand, Stavanger, Bergen, Drontheim ve Narvik (Dietl) dolaylarına Alman çıkarmaları

14 Nisan : Harstadt'a (Narvik'in kuzeyinde) İngiliz çıkarmaları; Narvik konusunda Alman Başkomutanlığı'nda sevk ve idare krizinin başlaması

15-19 Nisan : Müttefik kıtaları Namsos ve Andalsnes yakınlarına çıkıyorlar (1-2 Mayıs'tan itibaren yeniden tahliye ediliyorlar)

17 Nisan : Hitler'in General Dietl ile telsiz görüşmesi (Yarbay von Lossberg tarafından Başkomutanlık Karargâhı'nda başkalarına verilmez!) : İsveç'te enterne işi takdire bırakılır

30 Nisan : Oslo ve Drontheim'den hareket eden Alman birliklerinin Dombaas'da buluşması

Levent Şahverdi Arşivi

13 Mayıs : Narvik'teki Dietl grubu ile kara bağlantısı kuruluyor

24 Mayıs : İngiliz kabinesinin Norveç harekâtını durdurma kararı (3-7 Haziran'da müttefik birlikleri gemilere biniyorlar)

28 Mayıs : İngilizler Narvik'i ele geçiriyor (Burada 7 Haziran'a kadar tutunuyorlar)

10 Haziran : Norveç askeri kuvvetlerinin teslim oluşu...

6. Batı Seferi 1940

"Son Durum"

I. Harekâtla İlgili Ön Olaylar

1939

26 Ağustos : Almanya Belçika topraklarının taarruzdan masuniyetini yeniden garanti ediyor

3 Eylül : C Ordular Grubu (Orgeneral von Leeb) Alman Batı Cephesi'ni zayıf kuvvetlerle savunuyor

12 Eylül : Hitler ilk kez batıda taarruzi hareket etmek niyetinde olduğunu açıklıyor

6 Ekim : Hitler'in "Barış Önerisi" (14)

9 Ekim : Savaş sevk ve idaresiyle ilgili 6 No.lu direktif (15)

19 Ekim : Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın batı seferine ilişkin ilk taarruz yığınak planı

31 Ekim : Tümgeneral von Manstein'in yapılacak bir batı taarruzuna ilişkin ilk harekât önerisi

12 Kasım : Tasarlanan taarruz termini, 7 Kasım'dan itibaren sürekli ertelemeler (29 Mayıs)

23 Kasım : Hitler'in general topluluğuna hitabı (16)

1940

10 Ocak : İlk hava subayının Mechelen (Belçika)'e mecburi iniş yapması

Levent Şahverdi Arşivi

17 Şubat	:	Hitler, Manstein ile batı taarruzunun sevk ve idaresi hakkında görüşüyor (Yeni karar). Bu karar uygulanıyor
24 Şubat	:	"Sarı Durum" için son yığınak planı ("Orakla Biçme Planı")
9 Nisan	:	Danimarka ve Norveç'e karşı harekâtın başlaması (sayfa ..... ile karşılaştırın)
9 Mayıs	:	Hitler, 10 Mayıs gününü kesin taarruz başlama zamanı olarak emrediyor.
Müttefikler	:	
11 Eylül 1939	:	İlk İngiliz birlikleri Fransa'ya çıkıyor
29 Eylül	:	General Gamelin'in acil durum için direktifi
24 Ekim	:	"Schelde" Yığınak Planı yayınlanıyor
8 Kasım	:	Hollanda'nın desteklenmesine ilişkin direktif
15 Kasım	:	Bir Alman taarruzu hali için "Dyle" Yığınak Planı
20 Mart 1940	:	Son Müttefik "Dyle Breda" Savunma Planı
28 Mart	:	İngiliz ve Fransız Hükümetleri, Almanya ile herhangi bir özel barış ya da silahkes imzalamama hususunda mutabakata varıyorlar.

II. 10 Mayıs 1940 : Batıda Alman Taarruzunun Başlaması

Saat 05.35 (Savaş ilan edilmeksizin)

K u v v e t l e r

Almanya			Müttefikler
P. Tümeni (Hv. İnd. ve Sv. Tüm. dahil)	119	119	119
Mot. Tüm.	7	136	7
Zh. Tüm. ve Paraşüt Tüm.	10		137 11 (Zırhlı ve kısmen zırhlandırılmış Tümen)
Tank (Kullanılmaya hazır)	2.580		3.000

Levent Şahverdi Arşivi

Almanya		Müttefikler		
Bomb. Uçağı (1.376) (x)	1.562	Fr. 143	İng. (Yaklaşık)	Holl. Belçika Yaklaşık
Av. Uçağı (1.076)	1.016	764	1.150	160
Keşif Uçağı (482)	501	396		
			(Bunların 500'ü Fransa'da üslenmiş)	

(x) Yeni dokümanlara göre

Deniz Kuvvetleri : "Sarı Durum" için kullanılmaya hazır	
Denizaltı	2

1 nci Safha	: "Sarı Durum" : 10 Mayıs : 4 Haziran 1940 (Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral von Brauchitsch)
	(Müttefik Başkomutanı : General Gamelin; 19 Mayıs'tan itibaren General Weygand)
B Ordular Grubu	: (Orgeneral von Bock) 2 nci Hava Kuvvetinin desteğinde (General Kesselring) 18 ve 6 ncı ordularla Hollanda, Belçika, Fransa ve İngiltere kuvvetlerine karşı
10 Mayıs	: "Hollanda Kalesi"ne, Rotterdam'a ve Moerdijk Köprüsü'ne hava indirmeleri. Belçika Eben-Emael tabyasına yük yelkenli gemileriyle çıkarma yapılıyor. (Sayfa ..... ile karşılaştır.)
13 Mayıs	: Lüttich işgal ediliyor
14 Mayıs	: Saat 15.00'de Rotterdam'a hava taarruzu
15 Mayıs	: Saat 11.45'de Hollanda'nın teslimi imzalanıyor
16 Mayıs	: Dyle mevzii yarılıyor;
17 Mayıs	: Brüksel savaşmaksızın teslim oluyor
20 Mayıs	: Schelde Nehri'ne ulaşılıyor
28 Mayıs	: Saat 10.00'da Belçika'nın teslimi imzalanıyor
A Ordular Grubu	: (Orgeneral von Rundstedt) 3 ncü Hava Kuvvetinin (General Sperrle) desteğinde, 4, 12 ve 16 ncı ordular ve Kleist Zırhlı Grubu ile Belçika, Fransız ve İngiliz kuvvetlerine karşı

Levent Şahverdi Arşivi

13 Mayıs	: Dinant ve Sedan dolaylarında Maas Nehri geçişinin başlaması
17 Mayıs	: St. Quentin'in doğusunda Oise Nehri'ne ulaşılıyor
20 Mayıs	: Çevik birlikler (Guderian-Reinhardt) Manş Denizi kıyılarına kadar dalıyor. Kleist Zırhlı Grubu 21 Mayıs'ta kuzey ve kuzeydoğuya çarkediyor
24 Mayıs	: Hitler ve Rundstedt zırhlı birlikler için Dünkirchen (Dünkerk) (Kanal Hattı) önünde "Dur" emrini veriyorlar (20)
26 Mayıs	: Zırhlı birliklerin Aire-La Bassee-Kanal hattı üzerinden ilerlemeleri serbest bırakılıyor (20) Dünkirchen (Dünkerk) Savaşı'nın ve İngiliz "Dinamo" Harekâtı'nın başlaması (saat 19.00) (Müttefiklerin kuşatılmış olan kısımlarının gemilere bindirilmesi)
4 Haziran	: Dünkirchen'in ele geçirilmesi, İngiltere şimdiye kadar Fransızlar da dahil 330.000 kişi tahliye ediyor
2 nci Safha	: "Kırmızı Durum" 5-24 Haziran (Fransa Meydan Muharebesi)
B Ordular Grubu	: 4, 6 ve 9 ncu ordular; Kleist Zırhlı Grubu; 18 nci Ordu.
5 Haziran	: "Weygand Hattı"na taarruzun başlaması
9 Haziran	: Sen nehrine ve Marn Nehri'nin aşağı kısmına ulaşılıyor
14 Haziran	: Paris savaşmaksızın teslim oluyor
18 Haziran	: Cherbourg ve Le Mans'ın ele geçirilmesi; 19.6'da da Brest alınıyor
30 Haziran	: İngiliz Manş Denizi adalarının işgali
A Ordular Grubu	: 2, 12 ve 16 ncı Ordular; Guderian Zırhlı Grubu
9 Haziran	: Yukarı Aisne'ye taarruz; 11 Haziran'da Reims ve 15 Haziran'da Verdun ele geçiriliyor

ONKUR ATAS Bşk Kütüphanesi

Levent Şahverdi Arşivi

17 Haziran : Guderian Zırhlı Grubu İsviçre sınırına ulaşıyor; Mareşal Petain yeni Fransa Hükümeti'ni kuruyor

C Ordular Grubu : (Orgeneral von Leeb) 3 ncü Hava Kuvveti'nin desteğinde 1 nci ve 7 nci Ordular

14 Haziran : Maginot (Majino) hattına girme

16 Haziran : Colmar yakınında Ren Nehri'ni geçiş

21 Haziran : Alpler Cephesi'nde İtalyan taarruzunun başlaması

22 Haziran : Alman-Fransız Ateşkesi'nin aktedilmesi

24 Haziran :İtalyan-Fransız Ateşkesi'nin imzalanması

25 Haziran : Saat 01.35 mütareke

7. 1940 Yılı Yazı ve Sonbaharı'ndaki Politika ve Savaş Sevk ve İdaresi

18 Haziran 1940 : General de Gaulle (Gol) "Hür Fransızlar Ulusal Komitesi'nin kurulduğunu ilan ediyor; 28 Haziran'da İngiltere'de Gaulle'ü "Tüm hür Fransızların Lideri" olarak tanıyor (Sayfa ..... ile karşılaştır.)

4 Temmuz : İngiliz Deniz Kuvvetlerince Oran önlerinde Fransız deniz filosunun imha edilmesi

5 Temmuz : Fransız Petain Hükümeti İngiltere ile diplomatik ilişkileri kesiyor

6 Temmuz : Hitler'in Berlin'e geri dönüşü

9 Temmuz : Hitler, silahlanma ağırlık merkezinin Kara Kuvvetleri'nden diğer kuvvetlere (Hava, Deniz) aktarılmasını emrediyor

Alman Planları ve Askeri Önlemler

(Birbiri ardısıra işlem görüyor)

a. "Seelöwe" (Deniz Aslanı) Harekâtı (İngiltere'ye yapılması planlanan çıkarma)

Levent Şahverdi Arşivi

İlk Mulahazalar :

15 Kasım 1939 : Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın etüdü; 13 Aralık 1939 Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın "Kuzeybatı" etüdü (6,17) 2 Temmuz 1940 : Başkomutanlık direktifi : "Belirli koşullarda çıkarmanın hazırlanması" (21, 22, 25)

16 Temmuz 1940 : Çıkarma hazırlıklarına ilişkin 16 No.lu Führer direktifi (23)

19 Temmuz : Hitler'in "Akıl ve mantığa dönüş çağrısı" (Meclis nutku) (24)

30 Temmuz :: Özellikle İngiltere ile ilgili konularda kullanılmak üzere bir askeri ekonomi karargâhının kurulması emrediliyor (15,9'dan itibaren kullanılmaya hazır... 28.10'da lağvedilir).

31 Temmuz : Hitler, sekiz günlük hava savaşından sonra çıkarmanın yapılması hakkında kesin kararını vermeyi arzulamaktadır (Çıkarma tarihi şimdilik 15 Eylül olarak kalır).

20 Ağustos : İngiltere'ye yapılacak çıkarmayla ilgili askeri ekonomiye ait hazırlıklar birinci önceliği alıyor

27 Ağustos : Hitler, çıkarma sırasında "Küçük Hal Tarzı" nın uygulanması konusunda Kara ve Deniz Kuvvetleri Komutanlıkları arasında temel sorun haline gelen anlaşmazlığın ortadan kalkması için bu konuda kesin kararını veriyor. (yaklaşık 140 kilometrelik bir cephe genişliği olacak)

3 Eylül : Çıkarmanın 21 Eylül'de yapılması öngörülüyor

17 Eylül : Harekâtın "belirsiz bir zamana" ertelenmesi

12 Ekim : Harekât 1941 İlkbaharı'na erteleniyor. (34, 46 ve 51)

b. İngiltere Üstündeki Hava Savaşı

Haziran Sonu :

7 Ağustos : Temas sahası. Manş Denizi üzerinden hava saldırıları

Levent Şahverdi Arşivi

10 Temmuz : 1940'dan itibaren : 2, 3 ve 5 nci (Kesselring-Sperrle) Hava Kuvvetleri ilk kez İngiltere'ye kuvvetli birliklerle taarruz ediyorlar

1 Ağustos : İngiltere'ye karşı girişilen hava ve deniz savaşına, ilişkin 17 No.lu Führer direktifi (28; 17 ve 50) (sayfa ..... ve ..... ile karşılaştır.)

13 Ağustos : İngiltere semalarında hava üstünlüğünü elde etmek amacını güden 1 nci safha (Adlertag Kartal Günü) başlıyor. Bunun, İngiltere'ye yapılacak çıkarma için şart olduğu kabul ediliyor. (28.8 - 6.9 arasındaki zayiat 385 uçak)

15/16 Ağustos : İlk zirve noktası : 1786 Alman uçağı kullanılıyor

Kuvvetler

Alman Hava Kuvvetleri : Yaklaşık 3.000 uçak (960 bombardıman, 760 av ve 230 ağır av, kullanılmaya hazır)

İngiliz Hava Kuvvetleri : Yaklaşık 700 av ve 50 bombardıman

17 Ağustos : Hitler, Britanya Adaları'nın topyekûn abluka edilmesini emrediyor ve Londra üzerine taarruzları serbest bırakmaya karar veriyor (Ağustos sonunda)

5-7 Eylül : 2 nci safha başlıyor. Hedef : İngiliz ekonomik potansiyelinin imhası ve İngiliz halkının moralinin bozulması

19 Eylül : "Britanya Savaşı" Günü (Alman kaybı : 60 uçak)

Ekim ayı sonuna kadar : Alman kaybı : 1.818 uçak
İngiliz kaybı : 915 uçak

31 Mart 1941'e kadar : Alman kaybı : 2.840 (toplam);
4.383 (% 10'un üstünde hasar ve toplam kayıp)
Yeni imalat : 5.507

14-19 Kasım : Coventry ve Birmingham'a hava taarruzu

Levent Şahverdi Arşivi

21 Mayıs : Londra üzerine son Alman büyük taarruzu (41)

22 Mayıs : 3 ncü Hava Kuvveti, batıda bırakılmış olan birliklerin emri komutasını üzerine alıyor (41)

Haziran 1941'e kadar : Hava savaşı tedrici olarak durduruluyor. (1941 Mayısı'nda bir kez daha çok sayıda büyük taarruz)

c. **"Felix" Harekâtı** (Cebelitarık'ın Ele Geçirilmesi)

3 Haziran 1940 : General Franco (Franko) Alman silah başarılarını kutluyor

2 Temmuz'dan itibaren : İspanya'nın aktif olarak Mihverin yanında savaşa girmesine ilişkin Alman diplomatik çabalarının yoğunlaşması. Amiral Canaris'in keşifleri

20 Ağustos : Cebelitarık'ın zaptı için ilk harekât tasarı planı hazırlanıyor (26)

16 Eylül : İspanya Dışişleri Bakanı Serrano Suner'in Berlin'i ziyareti

23 Ekim : Hitler ile Franko'nun Hendaye'de buluşmaları (Görüşmeler sonuçsuz cereyan ediyor)

20 Kasım : 18 No.lu Führer direktifi (36)

19 No.lu Führer direktifi tasarısı ("Felix") (41)

7 Aralık : Amiral Canaris heyeti Madrid'de (Alman birliklerine 10 Ocak 1941'de İspanya sınırından geçişin serbest bırakılması önerisi. Franko bu öneriyi reddediyor.)

11 Aralık : Başkomutanlık direktifi : "Felix" Harekâtı diplomatik koşullar uygun olmadığı için yapılmıyor

9 Ocak 1941 : Hitler "Felix" Harekâtı'ndan kesin olarak vazgeçiyor (62)

d. **"Barbarossa" Harekâtı** (Sovyetler Birliği'ne Taarruz)

(Temmuz - 1940 : Haziran - 1941) (Sayfa ..... ile karşılaştırın)

8. **1941 Savaş Yılı**

6 Ocak : Amerika Başkanı Roosevelt'in Kongre mesajı "Dört özgürlük :

Levent Şahverdi Arşivi

1. Toprak değişiklikleri ancak kendi mukadderatını bizzat tayin etme hakkına istinaden yapılabilir;
2. Hükümet şeklini saptamada her ulusun serbest oyu esas olur;
3. Yeryüzünün tüm hammaddelerine serbest ve eşit yaklaşım;
4. Yaşamı korku ve yokluktan uzak tutmayı sağlayan sürekli barış.

10 Ocak : ABD Kongresi'ne Ödünç Verme ve Kiralama Kanunu hakkında takrir veriliyor (54)

11 Ocak : Akdeniz'de alınacak Alman önlemlerine ilişkin 22 No.lu Führer direktifi (47)

19 Ocak : İtalyan kolonisi Eritrea'ya İngiliz taarruzunun başlaması;
Waşington'da gizli İngiliz Amerikan Genelkurmay görüşmelerinin başlaması (27 Mart tarihli ABC Planı : Amerikan müdahalesi halinde : Öncelikle Avrupa'ya karşı kuvvetlerin toplanması "birinci öncelik Almanya'da")

6 Şubat : İngiliz ekonomik potansiyeline karşı savaş sevk ve idaresine ilişkin 23 No.lu Führer direktifi (50)

5 Mart : 24 No.lu Führer direktifi : Japonya ile işbirliği hakkında (52)

11 Mart : Ödünç Verme ve Kiralama Kanunu (Lend-Lease-Act) yürürlüğe giriyor. (Kanun, ABD Başkanı'na, savunmalarını aynı zamanda ABD'nin savunması için hayati önemi haiz mütalaa ettiği tüm devletlere yiyecek ve savaş maddeleri yardımı yapma yetkisini veriyor) (6 Kasım'da bu yetki Sovyetler Birliği'ne de teşmil ediliyor) (54)

27 Mart : Orgeneral Simoviç'in yönetiminde Belgrad'ta askeri darbe (53)

27-29 Mart : Japon Dışişleri Bakanı Matsuoka Berlin'i ziyaret ediyor (52, 56)

Levent Şahverdi Arşivi

3 Nisan : Irak'ta hükümet darbesi (Mihver yanlısı bir hükümet iktidara geliyor)

5 Nisan : Sovyet-Yugoslav Saldırmazlık Paktı imzalanıyor

6 Nisan : İngilizler Adis Ababa (Habeşistan)'ya giriyor; Alman Balkan seferinin başlaması (53, 55)

13 Nisan : Bir Sovyet-Japon Saldırmazlık Paktı'nın akdedilmesi (60)

2 Mayıs : Irak ile İngiltere arasında savaşın başlaması (30 Mayıs'a kadar sürüyor)

6 Mayıs : Stalin, Halk Komiserleri Şurası'nda başkanlığı üzerine alıyor

10 Mayıs : Führer'in temsilcisi R. Hess İngiltere'ye iniyor (63)

12 Mayıs : Bormann, Parti Şefi unvanıyla Hess'in halefi oluyor

16 Mayıs : Habeşistan (Amba Alagi)'da Aosta Prensi'nin emri komutasındaki İtalyanların teslim olması

18 Mayıs : Hırvatistan ile İtalya arasında anlaşma yapılıyor. İtalya Yugoslavya'nın bir kısmını alıyor ve hemen hemen tüm Dalmaçya Adalarının İtalya'ya verilmesi kararlaştırılıyor

20 Mayıs : Girit Adası'na Alman hava indirmesi başlıyor

23 Mayıs : 30 No.lu Führer direktifi : Ortadoğu (65)

28 Mayıs Almanya ile Fransa arasında Paris Protokolü imzalanıyor. (Suriye, Irak, Kuzey/Batı Ekvator Afrikası ile Bizarta ve Dakar Limanları'ndan yararlanılmasıyla ilgili)

8 Haziran : İngiliz ve Fransız birlikleri Suriye'ye giriyor (12 Temmuz'a kadar savaşlar sürer; 14 Temmuz'da ateşkes imzalanır)

11 Haziran : 32 No.lu Führer direktifi taslağı (Barbarossa Harekâtı'nı müteakip izlenecek strateji) (68)

14 Haziran : ABD Amerika'daki Alman ve İtalyan alacaklarını donduruyor

Levent Şahverdi Arşivi

18 Haziran : Bir Alman-Türk Dostluk Antlaşması'nın yapılması (10 yıllığına)

20 Haziran : Başkomutanlık direktifi "İsabella" (62)

22 Haziran : Sovyetler Birliği'ne Alman taarruzunun başlaması (Sayfa ..... ile karşılaştır) (70)

25 Haziran : Fin Hükümeti kendini Rusya'ya karşı savunma muharebesi yapmaya zorlanmış görüyor

7 Temmuz : Amerikan birliklerinin İzlanda'ya çıkması

12 Temmuz : Almanya üzerine ortak ilerlemeye ilişkin İngiliz-Sovyet Antlaşması (72)

16 Temmuz : Hitler, doğudaki hedeflerini saptıyor : Sovyetler Birliği'nin parçalanması

17 Temmuz : Yeni işgal edilmiş olan doğu bölgelerinin yönetimine ilişkin emir. Bu bölgeler için Rosenberg'in idaresinde bir başkanlığın kurulması

2 Ağusos : Sovyetler Birliği'ne Amerikan savaş malzemesi ulaşım ve tesliminin başlaması

14 Ağustos : Roosevelt ve Churchill "Atlantik-Charta" (Atlantik Anayasası metni)'yi ilan ediyorlar (75); Sovyet-Polonya Askeri Anlaşması

25 Ağustos : Sovyet-İngiliz askeri birliklerinin İran'a girmesi (28.8'e kadar savaşlar sürer)

Almanya'da Yahudilerin farklı işleme tâbi tutulması; Yahudi burcunun girişi (Ek : 5)

11 Eylül : Roosevelt'in "Ateş Emri"ni vermesi : Amerikan Deniz Kuvvetleri Alman ve İtalyan savaş gemilerine önce davranarak ateş açacaklar

15 Eylül : Almanya'da "Peenemünde" (Roket silahları) projesi özel ivedilik derecesine (55) dahil ediliyor

24 Eylül : De Goulle (De Gol)'ün "Hür Fransızlar Ulusal Komitesi"nin teşkiline ilişkin buyrultusu

3 Ekim : Almanya'daki Yahudi halkının çalışma yükümlülüğüne ilişkin kararname (Ek : 5)

Levent Şahverdi Arşivi

9 Ekim : Irak'ta Nuri es Said (İngiliz dostu) yeni bir hükümet kuruyor

25 Kasım : Bulgaristan, Hırvatistan, Danimarka, Finlandiya, Çin (Nanking), Romanya ve Slovakya Antikomintern Pakta katılıyorlar (Sayfa ..... ile karşılaştır.)

4 Aralık : Polonya sürgün hükümetinin Başbakanı Sikorski, Rusya ile bir Dostluk ve Yardımlaşma Paktı imzalıyor. Bununla karşılıklı diplomatik ilişkiler yeniden kuruluyor

7 Aralık : Japonların Pearl Harbour'daki Amerikan donanmasına baskın taarruzu (Sayfa 73 ile karşılaştırın)

8 Aralık : ABD'nin Japonya'ya savaş ilan etmesi. Filipin Adalarından Luzon'a ilk Japon çıkarmaları

11 Aralık : Almanya ile İtalya ABD'ye savaş ilan ediyorlar (84); Ortak savaş sevk ve idaresine ilişkin Alman-İtalyan-Japon Anlaşması (83 ve 77)

19 Aralık : Hitler, Alman Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nı üzerine alıyor

22 Aralık : Roosevelt ile Churchill arasında Birinci Waşington Konferansı. Birleşik Savaş Konseyi'nin toplanması

25 Aralık : Honkong'un teslim olması

9. Alman - İtalyan Balkan Seferi 1941

("Marita"; "Harekât No. 25")

I. Harekâtla İlgili Ön Olaylar

1939

7 Nisan : İtalya Habeşistan'ı işgal ediyor

1940

12 Ekim : Alman Askeri Heyeti Bükreş'e gönderiliyor

15 Ekim : Mussolini Yunanistan'a taarruz emrini veriyor

28 Ekim : Yunanistan'a İtalyan taarruzu başlıyor (33, 35)

Levent Şahverdi Arşivi

29 Ekim : İngiliz birliklerince Girit Adası'nın işgali başlıyor

4 Kasım : Hitler, İtalyanların yükünün hafifletilmesi için bir harekât hazırlanmasını emrediyor; Yunanlılar bir karşı taarruzla 21 Kasım'da Arnavutluk'ta Koritza'yı ele geçiriyor (39)

5 Aralık : Orgeneral Halder Führer Karargâhı'nda Yunanistan'a karşı harekâtın planlanmış olan cereyan tarzını açıklıyor (36)

13 Aralık : "Marita" harekâtına ilişkin 20 No.lu Führer direktifi (43)

1941

13 Ocak : Yunanistan, bir İngiliz birlik gönderme önerisini reddediyor

19-20 Ocak : Hitler ile Mussolini'nin buluşması (Alınan karar : Almanya Yunanistan'a taarruz edecek) (48)

20 Ocak : İngiliz Savunma Komitesi, Bingazi ve Oniki Ada'yı işgal etmeye, ayrıca da Balkanlar için stratejik ihtiyat hazır bulundurmaya karar veriyor

8 Şubat : Yunan Hükümeti İngiltere ile yeniden müzakerelere girişmeyi kabul ediyor

17 Şubat : Türkiye ile Bulgaristan arasında bir saldırmazlık paktı imzalanıyor

18 Şubat : Hitler, 2 Mart'ta Tuna Nehri üzerinden geçişin yapılmasına karar veriyor (12 nci Ordu Mareşal List)

24 Şubat : İngiliz Kabinesi Yunanistan seferini onaylıyor

1 Mart : Bulgaristan Üç Devlet Paktı'na giriyor

5 Mart : İlk İngiliz birlikleri Mısır'ı terk ediyor. (7 Mart'ta Pire ve Volos'a çıkarmalar başlıyor)

9 Mart : Yunanistan'a karşı İtalyan taarruzları yenileniyor (16 Mart'ta durduruluyor)

25 Mart : Yugoslavya (Başbakan Zvetkoviç) Üç Devlet Paktı'na giriyor

Levent Şahverdi Arşivi

27 Mart : Belgrad'ta askeri darbe (53, 55); 25 No.lu Führer direktifi (Yugoslavya'ya taarruz) (49, 50)

29 Mart : Balkanlar üzerine planlanmış olan harekât hakkında komutanların görüşmesi

3 Nisan : Balkan harekâtında müttefik birliklerle işbirliğine ilişkin 26 No.lu Führer direktifi (Macaristan, Bulgaristan, Romanya)

5 Nisan : Sovyetler Birliği ile Yugoslavya arasında bir Dostluk ve Saldırmazlık Anlaşması'nın yapılması

II. 6 Nisan 1941 : Balkanlar'a Alman Seferinin Başlaması

Saat : 05.15

K u v v e t l e r

Almanya (12. ve 2. Sef. Or. K. lığı)			**Yugoslavya**	**Yunanistan**	**İngiliz Sefer Kuvveti**
Yugoslavya'ya	Yunanistan'a				
P. Tüm.	7	6	17+12 İht. Tüm.	5	2 P. Tüm.
Mot. Tüm. 4 Zh. Tüm. 4 Tank	4 Yaklaşık	2/3 2 1.200	3 Sv. Tüm + 3 Sv. Tug. 1 Müs. M. Tüm. 6 Zh. Tug.	1 15 (Arnavutluk'taki İtalyanlara karşı) Kale birlikleri; 2 Tug.	1 Zh. Tug.
Uçak : (4. Hv. Kuv.)			700 av	80 av	
Av/Keşif	210/170		(çoğu eski tip)	(çoğu eski tip)	
Bomb.	400				
Macaristan	: 10 Tugay				
İtalya	: 29 Tümen				
Uçak	: 320				

6 Nisan : Belgrad üzerine Alman hava taarruzu Yugoslav sevk ve idaresinin şaşırtılması)

Levent Şahverdi Arşivi

6-17 Nisan	: Yugoslavya'ya karşı harekât; Bulgarlar savaşların bitmesinden sonra Makedonya ve Trakya'yı işgal ediyor
10 Nisan	: Alman birliklerince Agram (Zagreb)'ın işgal edilmesi
12-13 Nisan	: Belgrad'ın işgali; Bosna'daki Yugoslav ordusunun son kısımlarının kuşatılması
17 Nisan	: Yugoslav ordusunun teslim olması (34.400 esir) (11 Nisan'dan bu yana: Macar kıtalarının savaş hareketlerine katılması; aynı zamanda İtalyanlar Görz'den Leibach ve Dalmaçya kıyılarına ilerler)
6-27 Nisan	: Yunanistan'ın işgal edilmesi Metaksas hattının yarılmasından sonra 9 Nisan'da Selânik'in zaptı
19 Nisan'a kadar	: Pindus Dağları üzerinden ilerleme
21 Nisan	: Yunan teslîminin imzalanması (12 nci Ordu)
23 Nisan	: Selânik'te Mussolini'nin baskısı üzerine teslimin yeniden imzalanması
24 Nisan	: Termopil geçitindeki İngiliz tevfik mevziinin yarılması (yaklaşık 50.000 kişiyi bulan İngiliz birliklerinin gemilere bindirilmesi; 30 Nisan'da gemilere binme işinin bitirilmesi
27 Nisan	: Atina'nın ele geçirilmesi
15 Mayıs'a kadar	: Pelopones ve Yunan adalarının işgal edilmesi
20 Mayıs - 1 Haziran	: "Merkur (Merküri) Harekâtı" (58) Girit Adası'na hava indirmesi (ağır personel ve malzeme zayiatı)

10. Alman-İtalyan ve Kuzey Afrika Seferi 1941-1943

I. Seferle İlgili Ön Olaylar

1940

11 Haziran	: İtalya'nın savaşa girmesi (10 Haziran savaş ilanı);

Levent Şahverdi Arşivi

13 Haziran : Mısır üzerine ilk İtalyan taarruzunun başlaması (Mareşal Graziani) (31);

12 Kasım : 18 No. lu Führer direktifi (36 ve 38)

14/15 Kasım : Keitel-Badoglio görüşmesi (Alman birliklerinin gönderilmemesi; ancak Mersa Matruh'un zaptından sonra hava birliklerinin gönderilmesi)

9 Aralık : İngilizler Mısır'a karşı taarruza geçiyor (General Wavell)

10 Aralık : Hitler 10 ncu Hava Kolordusu'nun (General Geissler) Sicilya'ya intikalini emrediyor. Kolordu yaklaşık 160 bombardıman ve 20 av uçağına sahiptir (Malta dolaylarındaki İngiliz deniz birliklerine 10 Ocak 1941'de ilk taarruz)

16 Aralık : İngilizler Sollum'u ele geçiriyorlar

19 Aralık : İtalya, bir Alman zırhlı tümeni ile savaş malzemesi gönderilmesini rica ediyor

28 Aralık : İtalyan Askeri Ataşesi General Marras Alman yardımı olmazsa Libya'nın kaybedilmiş addedileceğini bildiriyor

1941

5 Ocak : Bardia teslim oluyor

8 Ocak : Beneral Guzzoni (İtalyan Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı) Alman Başkomutanlığı'na bir durum raporu gönderiyor (Bir zırhlı kolordu ile desteklenilmesini rica ediyor)

9 Ocak : Hitler, Berghof'daki bir görüşmede Libya'ya bir zırhlı-engel birliği göndermeye karar veriyor (42)

11 Ocak : Bu birliğin kurulmasına ilişkin 22 No.lu Führer direktifi (47)

19-20 Ocak : Alman-İtalyan görüşmesi (Hitler-Mussolini) (Kuzey Afrika'ya Alman birliklerinin varışları için 15.2.1941 tarihi saptanıyor) (48)

22 Ocak : İngilizler Tobruk'u ele geçiriyor

Levent Şahverdi Arşivi

1 Şubat : Alman Generali von Funk'un (5 nci Hafif Tümen Komutanı) Libya Cephesi izlenimlerine ilişkin Başkomutanlığa sunduğu kötümser rapor

3 Şubat : Hitler'in Akdeniz'deki durum hakkında kuvvet komutanları ile yaptığı görüşme (General Rommel)'in "Libya'daki Alman Kara Birlikleri Komutanlığı'na" getirilmesi öngörülüyor; 6 - 15 Şubat olaylarının etkisiyle de atanıyor

6 Şubat : İngilizler Bingazi'yi ele geçiriyor; Kuzey Afrika'da Alman birlikleri kullanılmasına ilişkin Başkomutanlık emri (Sonnenblume=Ayçiçeği)

8 Şubat : İlk Alman deniz ulaşım kafilesi Napoli'den denize açılıyor (Trablus'a çıkarma : 11 Şubat)

12 Şubat : General Rommel Trablus'a varıyor (Rommel ilk durum raporunu 20 Mart'ta Führer karargâhına verir.)

18 Şubat : Hitler Kuzey Afrika'daki Alman kuvvetlerine "Alman Afrika Kolordusu" adını veriyor

4 Mart : İngiliz birliklerinin bir kısmının Mısır'dan geri çekilmesi başlıyor (Balkan seferi; sayfa ... ile karşılaştır)

25 Mart : Libya'da yeni İtalyan Komutanı General Gariboldi

28 Mart : Kap Matapan'da deniz savaşı (s. ... ile karşılaştırın)

II. 31 Mart 1941 : Kuzey Afrika'da Alman-İtalyan Karşı Taarruzunun Başlaması

Saat : 09.44

K u v v e t l e r

	Alman-İtalyan	İngilizler (Mısır'da)
P. Tüm.	2	1 (2 2/3)
Mot. Tüm.	—	2/3
Zh. Tüm.	1 Hf. Tüm.	1 2/3
Uçak	50 bomb.	—
	20 av.	—

Levent Şahverdi Arşivi

31 Mart - 3 Nisan	: Cyrenaika (Sirenayka) üzerine keşif taarruzu
4-13 Nisan	: Sirenayka'nın yeniden ele geçirilmesi
14 Nisan - 17 Kasım	: Topruk Kalesi etrafında muharebeler
14 Nisan - 17 Kasım	: Mısır sınırında savunma muharebeleri
16 Mayıs	: Habeşistan'daki İtalyan asıl kuvvetlerinin teslim olması
18 Kasım	: İngiliz karşı taarruzu (General Cunningham komutasındaki 8 nci Ordu; 23 Kasım'dan itibaren General Ritchie Ordu Komutanı oluyor)
2 Aralık	: Kesselring, Güney Komutanlığı'na (İtalya-Akdeniz Yunanistan) atanıyor
17.12'ye kadar	: Marmarica'da meydan muharebesi. Aynı zamanda Malta Adası'ndan Alman-İtalyan deniz ikmaline karşı şiddetli taarruzlar (172 d)
10 Aralık	: İngilizler Tobruk'u muhasaradan kurtarıyor
18-24 Aralık	: Sirenayka'da geri çekilme muharebeleri
Aralık sonu	: Alman Hava Kuvvetleri Malta'ya taarruz ediyor (60 taarruz)
29 Aralık	: Mussolini Hitler'den Tunus'un ya zorla ya da müzakereler yoluyla Alman-İtalyan ikmal akışının korunması için emniyet altına alınmasını istiyor
1942	
12 Ocak'a kadar	:: Agedabia mevziinde savunma ve Marada-Marsa el Brega mevziine geri çekilme Malta üzerine şiddetli Alman taarruzları (263 taarruz)
21 Ocak	: Sirenayka'nın tekrar ele geçirilmesi için Rommel'in karşı taarruzu
7 Şubat	: El Gazala'nın batısında bu taarruz durduruluyor
Mart ortası	: İtalyanlar, temmuz ayı sonunda Malta Adası'nın işgaline ait hazırlıkların bitirileceğini açıklıyor

Levent Şahverdi Arşivi

2 Nisan	: Malta'ya karşı şiddetlendirilmiş hava saldırılarının başlaması
30 Nisan	: Hitler, Mayıs sonunda Libya'da taarruzu ve temmuz ortasında da Malta'nın zaptını (Herkül Harekâtı) düşünüyor (4 Mayıs tarihli Başkomutanlık direktifi)
5 Mayıs	: Mareşal Cavellero (İtalyan Genelkurmay Başkanı) Herkül Harekâtı'na halel gelmemesi koşuluyla Rommel'in Libya'da taarruza geçmesi planıyla mutabıktır
26 Mayıs	: Kuzey Afrika'da son Alman-İtalyan taarruzunun başlaması ("Theseus" = bir Yunan efsane kahramanı)
20-21 Haziran	: Topruk Kalesi'nin zaptedilmesi
22 Haziran	: Alman-İtalyan birlikleri Libya-Mısır sınırına ulaşıyor Hitler, Mussolini'den Mısır'ın zaptı için ileri harekâtın sürdürülmesini istiyor Vichy (Vişi) Hükümeti Berlin'de Fransa Kuzey Afrikası'nın takviye edilmesini öneriyor
24 Haziran	: İtalyan Başkomutanlığı "Herkül Harekâtı'nı eylül ayına erteliyor
26 Haziran	: Romel, en yakın taarruz hedefleri olarak, Malta'nın zaptını geriye bırakmak suretiyle El Alamein-Nil Nehri-İskenderiye-Kahire (30 Haziran'a kadar!) olarak belirliyor
30 Haziran	: Alman-İtalyan birlikleri El Alamein mevziine ulaşıyor (Kahire'ye 100 km.); kuvvetler sadece 70 tank ve zırhlı keşif aracı kalacak derecede tükeniyor)
13 Ağustos	: Kuzey Afrika'daki İngiliz 8 nci Ordu Komutanlığı'na atanan Tümgeneral Montgomery Mısır'a geliyor
17 Ağustos	: İtalyan Başkomutanlığı'nın Rommel'e, Delta'nın batısında düşmanın mağlup edilmesi, İskenderiye'nin ele geçirilmesi ve Süveyş Kanalı'na ilerlenilmesine ilişkin direktifi

Levent Şahverdi Arşivi

31 Ağustos 2 Eylül : Kuzey Afrika'daki cephe, Rommel'in boşa çıkan son bir taarruzundan sonra hareketsiz kalıyor. (Şimdi: Alman-İtalyan zırhlı ordusu)

10 Ekim : Malta Adası'na yeni Alman hava saldırıları

1942

23 Ekim : İngiliz taarruzunun ("Lightfoot") başlaması Saat : 21.40 El Alamein bölgesinde

	Almanlar-İtalyanlar		İngilizler Müttefikler
P. Tüm.	6 2/3	(5'i İtalyan)	3 Tugay
Mot. Tüm.	2	(1'i İtalyan)	7 Tugay
Zh. Tüm.	4	(2'si İtalyan)	4 + (7 bağımsız tank A.)
Tank	500	(280'i İtalyan)	1.100 (480'i ağır)
			880 Uçak
Bomb/Stuka savaş uçağı	129/65 55	(185'i İtalyan)	
Av Uçağı	123		
	Yaklaşık 96.000 kişi		Yaklaşık 150.000 kişi

2 Kasım : İngiliz 8 nci Ordusu yarmaya tahsis ediliyor ("Super Charge")

3 Kasım : Hitler General Rommel'e, her ne pahasına olursa olsun dayanmasını emrediyor (103)

5 Kasım : Alman-İtalyan geri çekilmeleri başlıyor

1942

7-8 Kasım : Fas ve Cezayir'e Amerikan-İngiliz Askeri Birliklerinin Çıkması ("Torch") (104) (Yaklaşık 110.000 kişi) Komutan : General Eisenhower Bu hareketle Alman-İtalyan birlikleri iki cepheli savaşa mecbur ediliyor

10 Kasım : Tunus'a ilk Alman hava indirmeleri

12 Kasım : Fransız mukavemeti kesiliyor (Vişi birlikleri)

Levent Şahverdi Arşivi

Çıkarmayla İlgili Ön Olaylar

1942		"Arcadia" Konferansı'nda (Vaşington Aralık-1941 - 14 Ocak 1942) Kuzey Afrika'ya karşı yapılacak bir harekâtın ilk planlanması (Başlaması : Fransızların bunu istemeleri ya da Hitler'in İspanya'ya girmesi halinde, 1942 yılı Mart ayının başında); Harekâtın gizli adı : "Gymnast". Daha sonra "Supergymnast"; 1942 Temmuzu'ndan itibaren de "Torch". Churchill'in önerisi; Roosevelt tarafından desteklenir.)
1 Nisan 1942	:	Amerikan Savaş Bakanı Stimson (Genelkurmay Başkanı General Marshall da) bunun yerine Kuzey Fransa'ya ivedi bir çıkarma yapılmasını önerir. Bununla ilgili hazırlıklar derhal başlatılmalıdır
28 Mayıs	:	Churchill'in Roosevelt'e Kuzey Afrika'nın gözden uzak tutulmamasına ilişkin mesajı... 1942 Temmuzu'nda Londra'da yapılan görüşmelerde (Roosevelt'in temsilcisi olarak Hopkins ile Genelkurmay Başkanı) İngiliz temsilcileri halihazırda uygulanması mümkün tek hareket tarzı olan "Gymnast" Harekâtı'nın icrasında ısrar ediyorlar
23 Temmuz	:	Roosevelt, İngiliz önerisini desteklediğini Churchill'e bir mesajla bildiriyor
24 Temmuz	:	İngiliz ve Amerikan Genelkurmay Başkanları arasında, Avrupa'ya derhal taarruz etmekten vazgeçilmesi ve "Torch" Harekâtı hazırlıklarının çabuklaştırılması hususunda uzlaşma
Ağustos	:	Stalin, "Torch" (Kuzey Afrika'ya çıkarma) niyetinden haberdar ediliyor
26 Ağustos	:	Churchill ilk taarruz zamanı olarak 14 Ekim 1942 tarihini salık veriyor; 22 Eylül'de General Eisenhower (6 Ağustos'ta "Torch" Harekâtı'nda kullanılacak tüm kuvvetlerin komutanlığına atanmıştır) taarruz zamanını 7 Kasım 1942 olarak saptıyor (Sayfa ... ile karşılaştır)

Levent Şahverdi Arşivi

22 Ekim	: Britanya Adaları'ndan ve Kuzey Afrika'dan ilk konvoylar denize açılıyor
1942	
11 Kasım'dan itibaren	: 5 nci Zırhlı Ordu'nun Tunus'da savunma savaşları
12-13 Kasım	: İngilizler Tobruk'u ele geçiriyorlar
13 Kasım - 20 Aralık	: Sirte kavsinde Alman-İtalyan geri çekilme muharebeleri
1943	
25 Ocak	: İngiliz birlikleri Trablus Kalesi'ni ele geçiriyor
30 Ocak'a kadar	: Trablus'da geri çekilme muharebeleri
23 Şubat - 15 Mart	: Afrika Ordular Grubu Mareth mevziinde ve Batı Tunus'da savunuyor
9 Mart	: Orgeneral von Armin, hastalanan Rommel'in yerine yeni komutan
28 Mart	: İngiliz 8 nci Ordusu, Alman-İtalyan Mareth mevziini yarıyor
13 Mayıs	: Tunus Ordular Grubu'nun teslim olması (252.000 kişi esir düşüyor. Kuzey Afrika'daki savaşlar sona eriyor)

11. Sovyetler Birliği'ne Alman Taarruzu 1941

("Fritz" veya "Otto", 1940 Aralık ayından itibaren de "Barbarossa Durumu")

I. Harekâtla ilgili Ön Olaylar

1939	
23 Ağustos	: Alman-Sovyet Saldırmazlık Paktı (Gizli ek Protokol ile birlikte) (8)
28 Eylül	: Dostluk ve Sınır Antlaşması (13)
28 Eylül	: Sovyet-Estonya Karşılıklı Yardım Paktı
5 Ekim	: Sovyet-Letonya Karşılıklı Yardım Paktı
10 Ekim	: Sovyet-Lituvanya Karşılıklı Yardım Paktı

Bu memleketlerde Sovyet askeri üslerinin kurulması.

Levent Şahverdi Arşivi

1940

14 Haziran	: Molotof'un Lituvanya'ya ültimatomu
15 Haziran	: Lituvanya'ya Sovyet girişinin başlaması
16 Haziran	: Estonya ve Letonya'ya ültimatomlar
17 Haziran	: Letonya ve Estonya'ya Sovyet girişinin başlaması
26-28 Haziran	: Ültimatomları isteklerden sonra Besarabya ve Kuzey Bukovina (Romanya)'ya giriş
1 Temmuz	: Hitler'in İtalyan Elçisi Alfieri ile konuşması (İngiltere Rusya'ya güveniyor)
14 Temmuz	: İngiliz Elçisi Gripps ile Stalin arasındaki görüşmeye ilişkin Schulenburg kontunun raporu (Almanya karşısında savunma politikasının değişmemesi) (57, 59)
21 Temmuz	: Hitler Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na, Rus probleminin taarruzla halledilmesini emrediyor (25); 18 nci Seferi Ordu Komutanlığı Alman-Sovyet çıkar sınırlarına ilişkin emri alıyor
31 Temmuz	: Hitler'in huzurunda görüşme. Doğuda taarruzun 1941 yılı İlkbaharı'nda yapılması planlanıyor (27, 26)
6 Ağustos	: İlk doğu yığınak etüdü Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nda bitiriliyor (29)
9 Ağustos	: "Doğu Organizasyonu" hakkında Başkomutanlık direktifi
14 Ağustos	: Hitler, 1941 İlkbaharı'na kadar Ruslara siparişlerin zamanı zamanına gönderilmesini istiyor, bu tarihten sonra Rusları tam memnun etmek için uğraşmada artık çıkar yoktur
20 Eylül	: Alman birliklerinin Romanya'ya intikaline ilişkin direktif (Başlama : 12 Ekim)
22 Eylül	: Alman ve Fin Hükümetleri arasında Finlandiya topraklarındaki Almanlara geçiş hakkı verilmesi üzerinde uzlaşmaya varılıyor

Levent Şahverdi Arşivi

12-13 Kasım : Molotof'un Berlin'i ziyareti (Çıkar alanları ve Britanya İmparatorluğu'nun bölüşülmesi üzerinde uzlaşma vaki olmaz) (37); 25 Kasım'da Sovyetler Birliği üç Devlet Paktına giriş için karşılanması güç isteklerde bulunuyor

29 Kasım, 3 Aralık, 7 Aralık : Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nda plan tatbikatı Rusya'ya karşı yapılacak harekâtın tertiplenmesi (Müdiri Harekât : General Paulus)

13 Aralık : Ordular grubu ve ordu komutanlarının görevlerinin ilk belirlenmesi

16 Aralık : Kara Kuvvetleri Komutanı'nın Fin Generali Talvela ile görüşmesi

18 Aralık : 21 No.lu Führer direktifi "Barbarossa" (44 ve 45)

21 Aralık : Hitler, Sevk ve İdare Karargâhı'nda, ABD ancak 1942 yılından itibaren müdahale edebilecek durumda olacağı için Almanya'nın 1941'de tüm kıta Avrupası problemlerini çözmek zorunda olduğunu açıklıyor

1941

14 Ocak : Hitler-Antonescu (Romanya) görüşmesi

23 Ocak : Macar Devlet Bakanı Bartha'nın Berlin'i ziyareti

30 Oack : Fin Genelkurmay Başkanı General Heinrich'in Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nı ziyareti (Doğu Harekâtı)

31 Ocak : Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın ilk "Barbarossa" yığınak emri tamamlanıyor (49, 51)

6 Mart : "Barbarossa" durumunda Deniz Kuvvetleri'nin kullanılmasına ilişkin Deniz Kuvvetleri Komutanlığ'nın emri

13 Mart ve 1 Mayıs : İşgal edilen bölgelerdeki yönetim ve "Barbarossa" hazırlığına yabancı devletlerin katılmasına ilişkin Başkomutanlık direktifleri

Levent Şahverdi Arşivi

27 Mart	: Yugoslavya'da hükümet darbesi. "Barbarossa" Harekâtı'nın en az üç hafta ertelenmesi (53 ve 55)
30 Mart	: Hitler'in Alman generallerine yaptığı konuşma (56; ve 59, 67, 73)
5 Nisan	: Sovyet-Yugoslav Dostluk ve Saldırmazlık Paktı
24 Nisan	: Macar Devlet Naibi Amiral Horthy'nin Hitler' le görüşmesi
13 Mayıs	: Hitler'in "Barbarossa" harekât bölgesinde savaş mahkeme usullerinin uygulanmasına ve kıtaların alacakları özel önlemlere ilişkin emri (56, 73, 191)
11 Haziran	: Hitler'in komutanlarla son görüşmesi (61, 69)

Doğudaki Yığınak

20.7.1940'a kadar doğuda mevcut olan	23 Tümen
7.10.1940'da doğuda mevcut olan	30 Tümen
26.10.1940 Kara Ordusunun yeniden tertiplenmesi (Doğu yığınağının başlangıcı)	
21 Aralık 1940 Doğuda mevcut olan	34 Tümen
Şubat-Nisan 1941 (1 ve 2 nci Yığınak Kademesi)	103 Tümen
20 Mayıs 1941'e kadar (3 ncü Yığınak Kademesi)	120 Tümen
Mayıs Ortası : Alman hava birliklerinin batıdan doğuya intikalinin başlaması	
2 Haziran 1941'e kadar	129 Tümen
(3 - 23 Haziran 1941 : 12 zırhlı ve 12 motor tümenleri) Sahra Ordusunun	% 75

Diğer Cephelerde :	
Norveç	8 Tümen
Batı Cephesi	38 Tümen
Güney Cephesi	7 Tümen
Afrika Cephesi	2 Tümen
Anavatan	1 Tümen
Toplam :	**209 Tümen**

Levent Şahverdi Arşivi

Alman Hava Kuvvetleri'nin 20 Haziran 1941'deki bölümü :

Doğu	: % 61
Akdeniz	: % 11
Batı	: % 20
Norveç	: % 3
Anavatan Savunması	: % 5

II. 22 Haziran 1941 : Sovyetler Birliği'ne Alman Tarruzunun Başlaması

Saat : 03.15 (Savaş ilan etmeksizin) (69, 70)

K u v v e t l e r

Müttefikler	Almanlar	Sovyetler Birliği Batı Cephesi (tahmini)
Romanya :	P. Tümeni	
12 P. Tümeni	(Sv. Tüm. dahil) 119	138
4 Sv. Tümeni	Mot. Tüm. 15	
1 Zh. Tug.	Zh. 19	40 Tug.
2 Müs. Mevki Tug.		
3 Dağ Tug.	Alman insan gücü : 3.050.000 kişi	Avrupa cephesinde Toplam 4.700.000 kişi
Macaristan :	(Alman Silahlı Kuvvetlerinin Toplam gücü 7,24	
2 Mot. Tug.	milyon kişi olduğu halde)	
1 Sv. Tug.		
Slovakya :		
2 P. Tümeni	Mot. araç : 600.000	(Şimdiye kadar güvenilir
1 Mot. Tug.	Tank : 3580	bilgi mevcut değildir.)
İtalya :	Top : 7184	1800 (bunların yaklaşık
3 Mot. Tüm. (Ağustos'ta)	Savaş Uçağı : 1160	1500'ü modern)
Finlandiya :	Av Uçağı : 720	2000 (300'ü modern)
Yaklaşık 18 Tümen	Kş. Uçağı : 710	800
	Ulaştırma Uç. : 150	(diğer cins 1400 uçak;
	(Bunların % 70'i kullanılır durumda)	büyük kısmı eski tip)
	(Hv. K. lerinin toplam gücünün % 61'i	

Levent Şahverdi Arşivi

Seferin 1 nci Safhası

Güney Ordular : (Mareşal von Rundstedt)
4 ncü Hava Kuvveti'nin (Orgeneral Löhr) desteğinde 11, 17, 16 ncı Ordular, 1 nci Zırhlı Grup, 1, 3 ve 4 ncü Romen Orduları, Macar ve Slovaklarla Sovyet "Güneybatı" Grubu'na (Mareşal Budjonny) karşı

22 Haziran - 12 Temmuz	: Besarabya, Galiçya ve Wolhynien'de sınır muharebeleri (70)
2-25 Temmuz	: Kiev istikametinde yarma ve Dinyeper'e ilerleme
14 Temmuz - 21 Ağustos	: Zitomir'in kuzey bölgesinde savaşlar
25 Temmuz - 5 Ekim	: Dinyeper'e doğru takip harekâtı ve Dinyeper üzerinden taarruz
21 Ağustos - 27 Eylül	: Kiev dolayında meydan muharebesi (60.000'den fazla esir)
26 Eylül - 11 Ekim	: Azak Denizi kıyısında meydan muharebesi
1 Ekim - 21 Kasım	: Döniz doğrultusunda takip
18 Ekim - 1941 - 4 Temmuz 1942	: Kırım'da meydan muharebesi
29 Haziran 1941 - 21 Temmuz 1942	: Donez havzasında savunma savaşları

Kuzey Ordular Grubu : (Mareşal W. Ritter von Leeb)

1 nci Hava Kuvveti'nin (Orgeneral Keller) desteğinde 18 ve 16 ncı Ordular ve

4 ncü Zırhlı Grup ile Sovyet "Baltık" Ordular Grubu'na (Mareşal Voroşilof=Woroschilow) karşı

22-29 Haziran	: Lituvanya'da sınır muharebeleri
27 Haziran - 12 Temmuz	: Düna Nehri üzerinden ilerleme
4 Temmuz - 5 Eylül	: Estonya'nın işgali
8 Temmuz - 23 Eylül	: İlmen Gölü güneyine kadar harekât
13 Temmuz - 25 Eylül	: Leningrad üzerine harekât
8 Eylül - 21 Ekim	: Baltık Adaları'nın işgali

Levent Şahverdi Arşivi

26 Eylül - 30 Haziran 1942 : Leningrad ve Orinienhaum önlerinde savunma savaşları

26 Eylül - 15 Ekim 1941 : İlmen ile Ladoga Gölleri arasında savunma

Kuzeyde : Mareşal Mannerheim komutasında Finliler ve Orgeneral von Falkenhorst komutasında Norveç Seferi Ordu Komutanlığı

29 Ağustos : Finliler Wiborg'u ele geçiriyorlar; Murman yolu ve Murmansk'a karşı harekât. Liza kıyısında ve Kandalakşa batısında harekât durduduluyor (Alman Dağ Avcı Kolordusu);
Finliler Onega Gölü ve Swir Nehri'ne kadar Doğu Karolina'yı ele geçiriyorlar.

Merkez Ordular Grubu : (Mareşal von Bock)
2 nci Hava Kuvveti'nin (Mareşal Kesselring) desteğinde 2 nci Zırhlı Grubu, 3, 4, 9 ve 2 nci Ordularla Sovyet "Batı Cephesi" Ordular Grubu'na (Orgeneral Pawlow; 2 Temmuz'dan itibaren de Mareşal Timoşenko) karşı..

22 Haziran - 10 Temmuz : Bialystok ve Minsk dolaylarında çifte meydan muharebesi (300.000'den fazla esir)

2-15 Temmuz : Dinyeper ve Düna kıyılarında savaş (70)

8 Temmuz - 5 Ağustos : Smolensk bölgesinde savaş

1-9 Ağustos : Roslowl bölgesinde savaş

26 Temmuz - 1 Ekim : Jelnja ve Smolensk dolaylarında savunma savaşları

9-20 Ağustos : Kriçef ve Gomel yakınlarında savaş

21 Ağustos - 27 Eylül : Kiev bölgesinde savaş

22-27 Ağustos : Welikije Luki civarında savaş

Moskova Dolayındaki Meydan Muharebesi

I. Harekâtla ilgili Ön Olaylar

8 Temmuz 1941 : Hitler'in Moskova'yı yerle bir etme kararı (70);

19 Temmuz : Doğuda harekâtın sürdürülmesine ilişkin 33 No. lu Führer direktifi (Merkez Ordular Grubu piyade tümenleriyle Moskova üzerine ilerlenecek; Kuzey ve Güney Ordular Grupları'na yardım etmek üzere çevik birlikler kuzey ve kuzeydoğuya yöneltilecek);

Levent Şahverdi Arşivi

23 Temmuz	: 33 No. lu direktifin tamamlanması;
30 Temmuz	: Merkez Ordular Grubu'nun savunmaya geçmesine ilişkin 34 No. lu Führer direktifi;
Ağustos başı	: Hitler, Leningrad'ı ve Donez havzası acil ve müteakip hedefler olarak adlandırılıyor (74);
3 Ağustos	: Kara Kuvvetleri Komutanlığı Kurmay Başkan Yardımcısı birlikler için kış giysileri hazırlıklarına girişiyor (Bunun için 29 Temmuz'da Levazım Daire Başkanı ve 2 Ağustos'ta Menzil Levazım Başkanı ile görüşmeler yapılır; 14 Eylül'de Kurmay Başkan Yardımcısı Genelkurmay tarafından müştereken yürütülen kış hazırlığı hakkında brifing verir.)
18 Ağustos	: Harekâtın devamına (Moskova üzerine taarruz) ilişkin Kara Kuvvetleri Komutanlığı muhtırası. Düşmanın savaş potansiyelinin yok edilmesi;
21 Ağustos	: Hitler'in karşı muhtırası (74, 76);
6 Eylül	: Merkez Ordular Grubu'nun Moskova üzerine taarruza hazırlanmasına ilişkin 35 No. lu Führer direktifi (Eylül sonu);
26 Eylül	: Moskova Meydan Savaşı'nın başlamasına ilişkin Merkez Ordular Grubu taarruz emri;
Sovyetler Birliği	:
29 Haziran	: Parti Komitesi "Anavatan Savaşı" için savunma muharebesi yapılacağını açıklıyor (71);
30 Haziran	: Devlet Savunma Komitesi'nin kurulması; 30 Temmuz'dan itibaren Moskova'da "Merkezi Gerilla Hareketi Karargâhı"nın teşkil edilmesi (Eylül'den itibaren Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin doğrudan emrine verilir);
22 Temmuz	: Sovyet Batı Cephesi'nin yeniden düzenlenmesi : "Güneybatı Cephesi"nde Chruschtschow (Kruçof) ile Budjonny; "Batı Cephesi"nde Bulganin ile Timoşenko; Kuzeybatı Cephesi"nde Şdanof ile Voroşilof; 7 Ağustos : Stalin, Sovyet Silahlı Kuvvetler Başkomutanı;

Levent Şahverdi Arşivi

16 Ağustos : 1941/42 savaş ekonomisi planına ilişkin parti direkti : Doğu bölgelerinde (Sibirya, Ural, Kazakistan, Orta Asya) silah endüstrisinin büyük ölçüde güçlendirilmesi;

3 Eylül : Stalin'in Churchill'e mektubu (Sovyetler Birliği'nin ölüm tehlikesi içinde olduğuna ve bir ikinci cephenin tesis edilmesi önerisine dair)

II. 2 Ekim 1941 Moskova Meydan Muharebesi'nin ("Taifun") Başlaması

2-20 Ekim : Wjasma ve Brjansk dolaylarında çifte savaş

3 Ekim : Hitler, Kış Yardım Tesisi'nin açılışı münasebetiyle yaptığı konuşmada "Bu düşman çoktan yere serilmiştir ve asla ayağa kalkmayacaktır" diyor;

4 Ekim - 5 Aralık : Moskova ve Woronesh'e karşı taarruz;

7 Ekim : Hitler, Moskova'nın tesliminin kabul edilmesini yasaklıyor;
Sonbahar çamur döneminin başlaması;

10 Ekim : Orgeneral Shukow (Şukof) Sovyet "Batı Cephesi" Komutanlığı'na atanıyor (Kurmay Başkan Tümgeneral Ssokolowski);

14 Ekim : Alman Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın Moskova'nın sıkı bir kuşatma çemberi içine alınmasına ilişkin emri;

19 Ekim : Moskova'da muhasara durumu uygulanıyor;

31 Ekim : Malo Deviça'da "Bölge Yeraltı Harekâtı'nın (Çernigof) ilk toplantısı;

15-17 Kasım : Moskova savaşının 2 nci safhasının başlaması;

18 Kasım - 14 Aralık : Kalinin etrafında savunma muharebeleri;

28 Kasım : 4 ncü Zırhlı Grup (Höpner) Wolga-Moskova-Kanal hattına ulaşıyor;

30 Kasım : Stalin, Moskova kapıları önlerinde yapılacak bir karşı taarruz için Sovyet Genelkurmay Başkanı Mareşal Shaposhnikow (Şaposinikof)'un harekât tasarısını onaylıyor

Levent Şahverdi Arşivi

1 Aralık	: Alman Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na Bock'un telsiz mesajı; "Birliklerin gücü (hemen hemen) tamamen tükenmek üzeredir." (80-82)
Aralık başı	: Shunet - 30°ye düşüyor;
5 Aralık 41 - 18 Nisan 42	: Moskova önlerinde savunma savaşları
5 Aralık 1941	: Alman Merkez Ordular Grubu'nun kuzey kanadına karşı Konjew komutasındaki "Kalinin Cephesi"nde Sovyet karşı taarruzunun başlaması
6 Aralık	: Shukow (Şukof) komutasındaki "Batı Cephesi"nde Alman Merkez Ordular Grubu'nun güney kanadına Sovyet karşı taarruzu başlıyor; bu taarruz Timoşenko komutasındaki Sovyet "Güneybatı Cephesi"nin sağ kanadı tarafından korunuyor.
8 Aralık	: 39 No. lu Führer direktifi : "Bütün büyük çaplı taarruz harekâtlarının derhal durdurulması ve savunmaya geçilmesi"
16 Aralık	: Hitler'in Merkez Ordular Grubu'na "Fanatik Mukavemet" yapmasına ilişkin emri ("Dur ve Dayan Emri") (85)
19 Aralık	: Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral von Brauchitsch (Bravhiç)'in görevden ayrılması. Hitler artık Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nı da üzerine alıyor; 16 Aralık'ta Mareşal von Kluge Merkez Ordular Grubu Komutanlığı'na getirilmiştir
25 Aralık	: 2 nci Zırhlı Ordu Komutanı Orgeneral Guderian görevinden alınıyor
26.12.1941 - 18.4.1942	: Orel'in kuzeydoğusunda, 9 ncu Ordu'nun kış mevziinde ve Bolchoff bölgesinde savunma muharebeleri
14.1.1942 - 18.4.1942	: Rshew ve Jachnoff kış savaşları (Welikije Luki-Orel-Ssuchinitschi bölgesinde savunma); Cephenin istikrar ve insicamlı hale getirilmesi (89)

Levent Şahverdi Arşivi

12. 1942 Savaş Yılı

22.12.1941 - 14.1.1942 : Churchill, Roosevelt ve müttefik kurmay başkanlarının katıldıkları Waşhington Konferansı ("Arcadia"). (Karar : Öncelikle Avrupa'da taarruza geçilecek, Japonya'ya karşı tedafüi hareket edilecek. -1939 yılı Nisan ayından beri planlanmıştı; Savaş halinde İngiltere ve ABD kurmay başkanları müştereken harekâtı sevk ve idare edecek)

1 Ocak : Mihverle savaş halinde bulunan yirmi altı milletin Almanya ile münferit ve özel silahkes (mütareke) yapamayacaklarına dair deklarasyon (Waşington Paktı)

10 Ocak : Hitler, Alman silahlanmasına ilişkin esaslı yeni direktifler veriyor

16 Ocak : Parti Genel Sekreteri Bormann'ın makam ve görevine ilişkin kararın icrasına ilişkin yönerge

18 Ocak : Almanya, İtalya ve Japonya arasında askeri ittifak

(87 ve 79, 83, 91 93)

20 Ocak : Almanya : "Van Gölü Konferansı" : Yahudi sorunu" doğuya göç" ve "diğer önlemler" ile çözümlenecektir. (Savaş sonuna kadar Avrupa' da 5 milyondan fazla Yahudi fazla, kurşuna dizmek suretiyle, işkenceyle ve çok sayıda toplama kamplarında yok edilir) (Ek : 2 ile karşılaştır)

26 Ocak : İlk Amerikan birlikleri Kuzey İrlanda'ya vasıl oluyor

8 Şubat : A. Speer, yeni Silah ve Mühimmat Bakanı oluyor (2.9.1943'den itibaren de Silahlanma ve Savaş Üretimi Bakanı);

Şubat : Göring'in başkanlığında Alman yetkili ekonomistlerinin gizli toplantısı : Gelecek yıllarda da Almanya'da atom bombası imal edilmesi imkânsız görülüyor

Levent Şahverdi Arşivi

17 Mart : General MacArthur Güneybatı Pasifik'te Müttefik Komutanı oluyor

21 Mart : Bölge Şefi Sauckel Alman İşçi Kullanma Genel Mümessilliği'ne (GBA) atanıyor. (Daha sonra toplam 7,5 milyon yabancı işçi ile yaklaşık 30 milyon sivil işçi gücünün Alman ekonomisine katılması (112, 114, 144)

28 Mart : St. Nazaire'ye İngiliz komando hareketi

8-17 Nisan : Londra'da Churchill ile Roosevelt Temsilcisi H. Hopkins'in görüşmeleri (ABD'nin Almanya'ya taarruz planları)

26 Nisan : Hitler Alman Ulusunun refah ve mutluluğu gerekli kıldığında, en yüksek mahkeme reisi olarak tek başına karar verebilme yetkisini Alman meclisinden istiyor

7 Mayıs : Ekonominin bir elden sevk ve idaresine ilişkin Führer emri (Askeri Ekonomi ve Silahlanma Dairesi'nin ayrılması)

26 Mayıs : Molotof Londra'da; bir Sovyet-İngiliz Paktı'nın akdedilmesi (20 yıllık)

29 Mayıs - 1 Haziran : Molotof Waşington'da (İkinci cephenin açılmasına ilişkin görüşmeler; Sovyetler Birliği'ne ekonomik yardım)

29 Mayıs : Hitler,İngilizlere karşı Hint Hareketi Lideri Subhas Chandras Bose'yi kabul ediyor

30 Mayıs : Lüksemburg Alman Devleti'ne katılıyor

3-7 Haziran : Japonların Pasifik'te Midway Adaları yakınında ABD'ye karşı giriştikleri deniz savaşında yenilgiye uğramaları (Sayfa ..... ile karşılaştır)

12 Haziran : Himmler "Doğu Genel Planı" denen Doğu Avrupa halkının Sibirya'ya sürülmesi planını onaylıyor (Yaklaşık olarak Polonyalıların % 85'i, Ukraynalıların % 65'i, Beyaz Rusların % 75'i ve Çeklerin % 50'si)

Levent Şahverdi Arşivi

18-26 Haziran	: İkinci Waşington Konferansı... Katılanlar : Karargâhlarıyla birlitke Roosevelt ve Churchill (İkinci cephe ve atom araştırma-geliştirme konuları)
15 Temmuz	: İspanya'nın işgaline ilişkin "İlona" (9, 10, 42' den itibaren "Gisela) direktifi ve Batı Komutanlığı'nın "Anton" (Güney Fransa'nın zaptı) emri
18-25 Temmuz	: Londra'da Churchill, Hopkins ve Genelkurmay Başkanları arasında görüşmeler (Karar : Kuzey Afrika'ya çıkarma "TORCH")
7 Ağustos	: Amerikan birlikleri Salomon Adası'ndaki Guadalcanal'a çıkarma yapıyorlar
11 Ağustos	: Hitler, Norveç'in ancak savaş bittikten sonra Almanya ile müstakbel ilişkisinin ne biçim alacağını Alman Hükümeti'nin tek taraflı bir açıklamasıyla öğreneceğini kararlaştırıyor
12-15 Ağustos	: Moskova'da Stalin, Churchill ve Harriman (Roosevelt'in mümessili) arasında görüşmeler (Almanya'ya karşı alınacak ortak önlemler saptanıyor; Sovyetler "TORCH" Harekâtı'ndan haberdar ediliyor)
19 Ağustos	: Dieppe'ye İngiliz çıkarma teşebbüsü (bu teşebbüs püskürtülüyor)
24 Eylül	: Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı Orgeneral Halder'in istifası; yerini Piyade Korgeneral Zeitler alıyor
29 Eylül	: Hitler'in Batı Komutanlığı'nda görevli komutanların önünde Atlantik duvarının inşaası hakkında konuşması (25.8.1942 tarihli inşa emri)
9 Ekim	: Sovyetler Birliği, komiserleri kaldırıyor; Birlik komutanları yegâne emir-komuta yetkisini haiz kişiler oluyor

Levent Şahverdi Arşivi

5 Kasım : W. Best, Danimarka'da Alman Devleti yetkili vekilliğine atanıyor

7-8 Kasım : Müttefiklerin Fransız Kuzey Afrikası'na çıkışları "TORCH" (104)

11 Kasım : Alman-İtalyan birlikleri Güney Fransa ("Anton") ve Korsika Adası'nı işgal ediyorlar

16 Kasım : Alman Devleti Savunma Komiserleri'ne ve ekonomik yönetimin birleştirilmesine ilişkin kararname

19 Kasım : Stalingrad'da Rus karşı taarruzunun başlaması (106-111)

27 Kasım : Fransız donanmasının Tolon Limanı'nda kendi kendini batırması

2 Aralık
Saat : 15.30 : Şikago'da Fermi ilk atom reaktörünü faaliyete geçiriyor

24 Aralık : Amiral Darlan öldürülüyor. (Nisan ayından beri Fransız Silahlı Kuvvetleri Komutanı; 11 Kasım'da Petain tarafından işten el çektirilmişti. Halbuki Darlan onun adına hareket ediyordu; Aralık'ta Kuzey Afrika Devlet Başkanı)

27 Aralık : General Wlassow emri komutasında Smolensk Komitesi adında bir komitenin kurulması (Daha sonra "Rusya Halkları Kurtuluş Komitesi" adını alıyor) (8 Temmuz 1943'de Hitler "Kurtuluş Ordusu" nun kollanılmasını yasaklıyor; ancak 16.9.1944 tarihli Himmler-Wlassow Anlaşması ile Ros Kurtuluş Ordusu "Bolşevizme" karşı savaşa çağırılıyor)

28 Aralık : Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın A Ordular Grubu'nun Kafkasya'dan geri çekilmesine ilişkin emri (27/28 Aralık gecesi Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı tarafından Hitler emri komuta zincirinden çıkarılıyor)

Levent Şahverdi Arşivi

13. Doğu Seferi : 1942-1943 Stalingrad Meydan Muharebesi

I. Harekâtla İlgili Ön Olaylar

1940

13 Temmuz : Hitler komutanlarla yaptığı görüşme sırasında, Rus yaşam gücünü yok etmek için Bakü petrol bölgesine karşı tali bir harekât yapılmasının zorunlu olruğunu açıklar. (27)

1941

11 Haziran : Hazırlanmakta olan 32 No. lu direktif (68);

24 Temmuz : Kafkasya istikametinde yapılacak bir taarruza ilişkin Kara Kuvvetleri Karargâh Harekât Şubesi'nin ilk muhtırası

24 Ekim : Böyle bir taarruz harekâtına ait ilk harekât tasarısı (kuzey yanın, yani Stalingrad-Astrachan-Volga kesiminin örtülmesi koşuluyla)

7 Kasım : Hitler, Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı'na, petrol bölgesinin işgalinin gelecek yıla kadar ertelenmesi zorunda kalındığını söyler. 19 Kasım'da, 1942 yılı için taarruz hedefi olarak Kafkasya ve Rus güney sınırını saptar

1942

12 Şubat : Kış devresinin bitmesinden sonra yapılacak Alman harekâtı için Kara Kuvvetleri Karargâh Harekât Şubesi'nin hazırlamakta olduğu direktif

5 Mart : Kırım, Kerç Yarımadası ve Sivastopol'un zaptına ilişkin Başkomutanlık direktifi

5 Nisan : 1942 yaz taarruzuna ("Blau"=Mavi) ilişkin 41 No. lu Führer emri (90) (dört harekât bölgesi) (97)

8-15 Mayıs : Kerç Yarımadası'nın zaptı

17-28 Mayıs : Harkof Muharebesi (240.000 esir)

7 Haziran - 4 Temmuz : Kırım ve Sivastopol'un zaptı (Orgeneral von Manstein komutasında 11 nci Ordu)

Levent Şahverdi Arşivi

II. 1 nci Safha : Stalingrad'a Gidiş

28 Haziran 1942 : Güney Ordular Grubu (Mareşal von Bock) : 17,6 ve 2 nci Ordular, 1 ve 4 ncü Zırhlı Ordu lar; Romen 3 ncü Ordusu (kuruluş halinde), Macar 2 nci Ordusu (İhtiyat 8 nci İtalyan Ordusu); 11 nci Ordu

Güney Ordular Grubu emrinde olan yukarıdaki birliklerle Harkof-Kursk doğusu bölgesinden taarruz ediyor

5 Temmuz : Kuzey kanat Woronesh yakınında Don Nehri'ne ulaşıyor

9 Temmuz : Orgeneral von Weichs komutasında 6 ve 2 nci Alman, 2 nci Macar ve 8 nci İtalyan Ordularıyla B Ordular Grubu'nun ve Mareşal List komutasında 17 nci Ordu, 1 nci ve 4 ncü Zırhlı Ordular, 3 ncü Romen ve 11 nci Ordularla A Ordular Grubu'nun teşkil edilmesi

A Ordular Grubu :

9 Ağustos : A Ordular Grubu Maikop ve Pjatigorsk bölgesini ele geçiriyor

21 Ağustos : Alman sancağı Elbrus Dağı'nın zirvesine dikiliyor

B Ordular Grubu :

30 Temmuz : Hitler, 4 ncü Zırhlı Ordu'nun güneyden Stalingrad'a taarruz etmek üzere Kafkaslar'dan kuzeye yönelmesini emrediyor (4 ncü Zırhlı Ordu B Ordular Grubu'nun emrine veriliyor)

19 Ağustos : General Paulus (6 ncı Ordu Komutanı) Stalingrad şehrine taarruz emrini veriyor

20 Ağustos : 4 ncü Zırhlı Ordu (Orgeneral Hoth) Stalingrad'ın güneyinde durahyorsa da, 23 Ağustos'ta şehrin batı kenarına ulaşıyor

1-15 Eylül : 6 ncı Ordu ve 4 ncü Zırhlı Ordu güneybatıdan ve güneyden savaşarak şehire yaklaşıyorlar ve şehrin varoşlarına giriyorlar

Levent Şahverdi Arşivi

Sovyetler Birliği :

1941 Sonbaharı : Stalingrad savunma mevzileri inşasının başlaması

1942 10 Temmuz : Sovyet Başkomutanlığı'nın (Stawka) emri üzerine 62 nci ve 64 ncü Ordular stratejik ihtiyat görevinden alınarak Stalingrad savunmasına katılıyor

12 Temmuz : Bu iki ordu "Stalingrad" Ordular Grubu'nu teşkil ediyor. (Komutan : Mareşal Timoschenko; 23 Temmuz'dan itibaren de Tümgeneral Gorodow)

28 Temmuz : Sovyet Başkomutanlığı'nın "Stalingrad" Ordular Grubu'na direktifi : "Bir adım dahi geri çekilme... Volga'nın gerisinde bizim için artık memleket yoktur."

5 Ağustos : Stalingrad Ordular Grubu'nun, "Stalingrad" Ordular Grubu ile "Güneydoğu Cephesi" Ordular Grubu haline dönüşmesi;

25 Ağustos : Stalingrad'ın muhasara durumu açıklanıyor

12 Eylül : Tümgeneral Tschuikow (Çuikof) komutasındaki 62 nci Ordu Stalingrad'ın savunmasını üzerine alıyor

2 nci Safha : **Şehrin Korunması İçin Mücadele**

16 Eylül - 18 Kasım : Stalingrad içinde savaşlar

24 Eylül : Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı Orgeneral Halder'in görevinden alınması ve yerine Piyade Korgeneral Zeitzler'in getirilmesi

3 Ekim : Orlowka varoşunun ele geçirilmesi

14 Ekim : Dsherschinski (Çerşinski) Traktör Fabrikası'na taarruz
Führer direktifi : "Ruslar zayıflamış olup artık savaş güçlerini yitirmişlerdir."

6 Kasım : Kara Kuvvetleri Doğu Yabancı Orduları İstihbarat Şubesi'nin düşman durum muhakemesi : Özellikle Merkez Ordular Grubu'na karşı bir Sovyet taarruzu beklenmelidir

Levent Şahverdi Arşivi

8 Kasım : Hitler, Hemşehriler Birahanesi'nde "Biz artık Stalingrad'a sahibiz" diyor. (105)

10 Kasım : 6 ncı Ordu'nun Lazur Kimya Fabrikası ile "Kızıl Ekim" izabehanesine taarruzu

12 Kasım : Kara Kuvvetleri Doğu Yabancı Orduları İstihbarat Şubesi, 3 ncü Romen Ordusu cephesine karşı mahdut hedefli Sovyet taarruzlarının yapılmasını muhtemel görüyor

Sovyetler Birliği :

Eylül sonu : Sovyet Başkomutanlığı bir karşı taarruz planı üzerinde çalışıyor

30 Eylül : Cephenin yeniden teşkilatlandırılması : "Güneybatı Cephesi (Komutan Tümgeneral Watutin); "Don Cephesi" (Komutan Tümgeneral Rokossowski) ve "Stalingrad Cephesi" (Komutan Orgeneral Jeromenko)

4 Ekim : Orgeneral Shukow (Şukof) ve Wassilewski (Başkomutan Vekili) planlanmış olan kuşatma harekâtının organizasyonunu cephe komutanlarıyla görüşüyorlar (Ekim ayının ikinci yarısında aynı işi bir kez daha yapıyorlar)

9 Ekim : Komiserlerin ilgası ve komutanların tek başına emri komuta yetkisine haiz olması

10 Kasım 1942
Saat : 07.30

Güneybatı Cephesi : 1 nci Muhafız Ordusu, 5 nci Zırhlı Ordusu ve 21 Avcı Ordusu

Don Cephesi : 65, 24 ve 66 ncı Avcı (Piyade) Orduları

Stalingrad Cephesi : 62, 64, 57 ve 51 nci Avcı (Piyade) Orduları

"Güneybatı Cephesi" Ordular Grubu (yaklaşık üç zırhlı ve iki süvari Kolordusu ile 21 avcı Tümeni) ve "Don Cephesi" Ordular Grubu (yaklaşık 20 avcı tümeni, 6 zırhlı tugay ve 2 mot. tug.) birlikleriyle Sovyet karşı taarruzunun başlaması... 3 ncü Romen Ordusu cephesi Kletskaja ve Blinoff bölgelerinde delinip geçiliyor

Levent Şahverdi Arşivi

20 Kasım : Şehrin güneyinde "Stalingrad" Ordular Grubu'nun taarruzu (iki zırhlı kolordu, dokuz avcı tümeni) 4 ncü Romen Ordusu bölgesinde yarma

21 Kasım : Mareşal von Manstein yeni teşkil olunan Don Ordular Grubu'nun sevk ve idaresiyle görevlendiriliyor.

Görev : Düşman taarruzunu durdurmak. (Kuvvetler : 3 ncü ve 4 ncü Romen Ordular, 6 ncı Ordu ve 4 ncü Zırhlı Ordu)

22 Kasım : Hitler akşam üzeri, 6 ncı Ordu'nun çevre savunması yapmasını ve dışardan gelecek yardımı beklemesini emrediyor

23 Kasım : Saat 16.00'da Sovyet "Güneybatı Cephesi" ve "Stalingrad" Ordular Grupları'na ait taarruz uçları Kalatsch yakınında birleşiyorlar (Sovyet beyanlarına göre). Bu suretle 6 ncı Ordu ve 4 ncü Zırhlı Ordu'nun bazı birlikleri kuşatma çemberi içine alınıyor. (Yaklaşık 300.000 kişi) (Alman raporlarına göre çemberin kapanması 22 Kasım'da başarıldı)

23 Kasım : Saat 21.30 : General Paulus, Hitler'den hareket serbestisi verilmesini rica ediyor (106, 108)

24 Kasım : Göring'in çember içinde kalan birlikler için günde 300 ton ikmal maddesi temin edeceğini vaadetmesinden sonra, Hitler 6 ncı Ordu'va kurtarıcı birlikler göndereceğine dair söz veriyor (107) (Hava Kuvvetleri ile havadan ikmal)

27 Kasım : Manstein, Don Ordular Grubu Komutanlığı'nı üzerine alıyor (109)

Kasım sonu : Sovyet Başkomutanlığı'nın, büyük çapta bir harekâtla Don ve Tschir (Çir) Nehirleri gerisinde bulunan Alman birliklerini imha etme kararı

Levent Şahverdi Arşivi

12 Aralık : Kurtuluş taarruzunun başlaması (iki zırhlı tümen, 17 Aralık'tan itibaren diğer bir zırhlı tümen, bir motorize tümen ile 57 nci Kolordu'dan kurulu Hoth Ordu Grubu). Bu kuvvetler 21 Aralığa kadar Stalingrad'ın 40 kilometre önü bölgesine ulaşıyor; Tümgeneral Malinowski komutasındaki Sovyet birliklerine karşı Myschkowa kıyısında savaş (110)

16 Aralık : "Woronesh" Ordular Grubu sol kanat birlikleriyle "Güneybatı Cephesi" birlikleri Don Nehri üzerinden Çir-Rostow istikametinde taarruz ediyorlar

19 Aralık : 6 ncı Ordu için "Kış Fırtınası" harekâtı emrediliyor. (Hoth Kurtuluş Ordusu'nun tali kuvvetleriyle buluşma)

22-23 Aralık : "Donnerschlag" (Gök Gürültüsü) Harekâtı'nın (6 ncı Ordu'nun topyekûn çıkış harekâtı; son imkân) yapılması emredilemiyor, çünkü Hitler buna izin vermiyor

23-25 Kasım : Çir Cephesi'ne karşı gelişmekte olan Sovyet taarruzu, Alman kurtuluş taarruzunun (Hoth) durdurulmasını zorunlu kılıyor (111)

1943

8 Ocak : Sovyetler, 6 ncı Ordu'ya teslim çağrısında bulunuyorlar

10 Ocak : Sovyet Başkomutanlığı'ndan Mareşal Worenew komutasındaki "Don Cephesi" Ordular Grubu birliklerince Stalingrad çemberinin "zorla tasfiye edilmesi" nin başlaması

25 Ocak : Kuzey ve Güney cephelerinde çemberin yarılması

31 Ocak : Güney çemberi (Ordu Komutanı General Paulus ile birlikte) teslim oluyor

2 Şubat : Kuzey çemberi savaşı kesiyor. (Kuşatılmış olanlardan 340.000 yaralı havadan tahliye ediliyor; 90.000 (Sovyet beyanlarına göre 130.000) kişi esir düşüyor

Levent Şahverdi Arşivi

14. 1943 Savaş Yılı

13 Ocak : Erkek ve kadınların Almanya'nın savunulması görevlerinde geniş çapta kullanılmasına ilişkin Führer emri (Topyekûn seferberlik) (112)

14-25 Ocak : Casablanca (Kazablanka) Konferansı (Churchill, Roosevelt ve Genelkurmay Başkanları temsilcileri) "Kayıtsız şartsız teslim" Roosevelt, Fransız Generali Giraud ile de Gaulle (dö Gol) arasında arabuluculuk yapıyor (113)

20 Ocak : Alman-Japon Ekonomi Anlaşması

27 Ocak : Topyekûn harbin sevk ve idaresinde işçi kullanımına ilişkin kararname (GBA=İşçi kullanımı genel yetkilisi Sauckel) (114)

30-31 Ocak : Türkiye'de Adana kentinde Churchill'in görüşmeleri ("Hayırlı olacak tarafsızlık")

31 Ocak : Deniz Kuvvetleri Komutanı Büyük Amiral Raeder'in istifası Halef : Büyük Amiral Dönitz (131) Orgeneral Ambrosio Cavallero'nun yerine yeni İtalyan Silahlı Kuvvetler Genelkurmay Başkanı

2 Şubat : Stalingrad çemberindeki 6 ncı Ordu'nun son birlikleri de teslim oluyor

5 Şubat : Ciano, İtalyan dışişleri bakanı oluyor

6 Şubat : Himler'e işgal edilmiş bölgelerdeki (Hollanda, Danimarka ve Norveç) tüm Alman işçi çalıştırma faaliyetini eline alma yetkisi veriliyor. (İlk yetkiyi 12 Ağustos 1942'de almıştı)

18 Şubat : Göbbels'in Spor Sarayı'ndaki "Topyekûn Harp" nutku 115 ve 96, 144

1 Mart : Moskova'da "Polonya Vatanseverler Birliği" kuruluyor

13 Nisan : Katyn civarında öldürülen Polonyalı subayların (4.000'den fazla) cesetleriyle dolu çukurların meydana çıkarılması. Uluslararası araştırmaya göre çukurlar Alman girişinden önce açılmıştı

Levent Şahverdi Arşivi

19 Nisan - 16 Mayıs	: Varşova Mahallesi'ndeki Yahudilerin ayaklanması (Yaklaşık 56.000 Yahudi SS'ler ve polis tarafından öldürüldü) (Ek 5 ile kıyasla)
12-25 Mayıs	: Waşington Konferansı ("Trident") : Churchill ve Roosevelt... Alınan kararlar : "Husky"e göre Güney İtalya'ya çıkarma; Denizaltılara karşı savaş için Azor Adaları'nın işgali. (OVERLORD 1944; Birmanya; atom silahının kullanılması; gemi inşası)
13 Mayıs	: Tunus'ta Alman Ordular Grubu'nun teslim olması (117 ve 129)
15 Mayıs	: 1919 Komünist Enternasyonalinin feshi
29 Mayıs - 3 Haziran	: Amerikan ve İngiliz karargâhlarının (Akdeniz savaş sevk ve idaresi) Cezayir Konferansı
9-10 Temmuz	: Sicilya'ya müttefik çıkarması
12-13 Temmuz	: Krasnogorsk'da (Moskova yakınında) "Hür Almanya Ulusal Komitesi" nin kurulması (Parola : Hür Almanya Ulusal Komitesi tarafına geçmek suretiyle kurtuluş) (112, 126)
16 Temmuz	: Roosevelt ve Churchill'in İtalyan ulusunu savaşı kesmeye çağırışı
19 Temmuz	: Feltre'de Hitler-Mussolini görüşmesi
24-25 Temmuz	: İtalya'da hükümet devrilmesi; Mareşal Badoglia yeni hükümet başkanı, Mussolini hapsediliyor (125, 129)
14-24 Ağustos	: Churchill ile Roosevelt arasında Quebec (Quadrant) Konferansı. (İtalya; Birmanya; "OVERLORD", Güney Asya Komutanlığı)
28 Ağustos	: Bulgaristan Kralı Boris'in ölümü
28 Ağustos	: Danimarka Hükümeti, sıkıyönetim, süratli mahkemeler ve sabotajlar (v.s.) için ölüm cezaları uygulanması hakkındaki Alman isteklerini reddediyor

Levent Şahverdi Arşivi

29 Ağustos : Danimarka'da sıkıyönetim; Danimarka ordusunun silahlarını teslim etmesi. Donanmanın kendi kendini batırması.. Sabotaj ve gösterilerin başlaması

2 Eylül : Savaş ekonomisinin birleştirilmesine ilişkin Hitler emri

8 Eylül : İtalya'nın teslimi ilan ediliyor. (3 Eylül'de imzalanmıştı) Alman önlemleri ("Achse"=Mihver durumu) alınmaya başlanıyor (Alman Başkomutanlığı'nın 1.8 ve 30.8 tarihli direktifleri

9 Eylül : Hırvatistan 1941'de kendisinden ayrılmış olan toprakları yeniden ilhak ediyor

11-12 Eylül : Lunjowa (Rusya'da)'da "Alman Subayları Birliği"nin kurulması

12 Eylül : Gran Sasso (Skorzeyn)'da Mussolini'nin kurtarılışı

18 Eylül : İtalyan Cumhuriyetçi Faşist Devleti'nin kurulması

12 Ekim : Portekiz, müttefiklerin Azor Adaları'nda üsler kurmalarına izin veriyor ("Alcrity" Harekâtı)

13 Ekim : İtalya Almanya'ya savaş ilan ediyor (124, 129)

19-30 Ekim : Moskova Konferansı (Molotof, Eden, Hull, Deane, İsmay). Savaş sonu planları : Uluslararası organizasyon Sovyetler Birliği ile askeri işbirliği

9 Kasım : UNRRA'nın kuruluşu

22-26 Kasım : 1 nci Kahire Konferansı ("Sextant"). Roosevelt, Churchill, Tschiang-Kai Schek. (Strateji ve savaş sonu planları : Uzakdoğu)

28 Kasım : Tahran Konferansı ("Eureka") (Akdeniz; OVERLORD) savaş sonu planları (130)

2 Aralık : Savaş görevlerinin ifası için Alman gençliğinin celbine ilişkin kararname

Levent Şahverdi Arşivi

3-6 Aralık : İkinci Kahire Konferansı (Roosevelt, Churchill ve Türkiye Cumhurbaşkanı İnönü). (Birmanya; Türkiye savaşa girmeyi reddediyor)

9 Aralık : Himmler, İsveç'te bir Amerikan temsilcisiyle (Hewitt) muhtemel barış müzakereleri hakkında görüşmeye karar veriyor. (Birinci görüşme 9 Kasım'da Schellenberg ile yapılmıştı). Halbuki Hewitt çoktan Amerika'ya dönmüştür

12 Aralık : Sovyetler Birliği ile Benesch yönetimindeki Çek sürgün hükümeti arasında savaş bittikten sonraki çok yönlü yardım ve işbirliği hakkında antlaşma

22 Aralık : Hitler, nasyonal-sosyalist yönetim subaylarının Alman Silahlı Kuvvetleri'ne girmelerini emrediyor. (Ek 4 ile karşılaştır) (28.4.1944'te Başkomutanlıktaki Kara Kuvvetleri nasyonal - sosyalist karargâhına başkan atanıyor)

15. "Avrupa Kalesi" nin Savunması 1943

a. Doğuda

Kuzey Ordular Grubu : Komutan von Küchler Birlikleri : 18 nci ve 16 ncı Ordular (1 nci Hava Kuvveti)

1942'de : Leningrad ve Oranienbaum civarında savunma savaşları. Mevzii muharebeleri

18 Ocak 1943 : Sovyet birlikleri Leningrad'a karadan girişi teris ediyorlar ("Leningrad" Ordular Grubu birlikleri "Wolchow Cephesi" Ordular Grubu ile birleşiyorlar)

1943 : Demjansk, Ladoga Gölü, Nowgorod, Staruja Russa bölgelerinde savunma

6 Ekim - 1 Ocak 1944 : Nevel bölgesinde savunma

Merkez Ordular Grubu : (von Kluge-Busch), 2 nci 9 ncü 4 ncü Ordular, 3 ncü Zırhlı Ordu (Temmuz ortasına kadar 2 nci Zırhlı Ordu'da)

Hava Desteği : 6 ncı Hava Kuvveti

Levent Şahverdi Arşivi

1943	:	Velikije Luki, Bolchoff, Orel dirseği bölgelerinde mevzi savaşları
5 Temmuz	:	Kursk bölgesinde savunma savaşları; daha sonra Orel, Wajasma, Rshew civarında ("Büffelbewegung=Manda Hareketi). Gomel, Orscha, Smolensk bölgelerinde ("Panther"=Pars) savaşlar
7 Temmuz - 3 Ağustos	:	Sovyet gerillaları cephe gerisinde 65 treni raydan çıkarıyorlar (Kowel). Rusya'da partizan faaliyetin operatif etkisi artıyor (Yaklaşık 80.000 kişilik kuvvet organize ediliyor). Ağustos ayı içinde (her şeyden önce 2/3 Ağustos'ta) 12.000'den fazla yerde demiryolu raylarını tahrip ediyorlar
16 Ağustos	:	"Hagen Mevziine Alman geri çekilme hareketinin sona ermesi
17 Eylül	:	Sovyetler Brjansk'ı ele geçiriyorlar
24 Eylül	:	Alman birlikleri Smolensk'i boşaltıyor
2 Ekim	:	"Pars Mevzii"ne geri çekilme sona eriyor (Gomelwitebsk doğusu)
25 Kasım	:	Gomel'in kaybedilmesi
Güney Ordular Grubu	:	(ve A Ordular Grubu) von Manstein ve von Kleist) 6 ncı Ordu, 1 nci Zırhlı Ordu, 8 nci Ordu; Rome 3 ncü Ordusu, 17 nci Ordu; (4 ncü Hava Kuvveti)
1943 Yılı Mart ayına kadar	:	Mius-Don bölgesinde kış savunma savaşları
14 Şubat	:	Rostow'un boşaltılması
5 Temmuz	:	Doğuda Kursk dirseğinde son Alman taarruzunun başlaması; 13/15 Temmuz'da bu taarruz durduruluyor (118, 119)
13 Temmuz'dan itibaren	:	Charkow, İssjum civarında savunma
5 Ağustos	:	Sovyetler Orel'i ele geçiriyorlar
4 Eylül	:	Kuban Köprübaşı'nın boşaltılmasına ilişkin emir (7 Ekim'de boşaltma sona erer)

Levent Şahverdi Arşivi

7 Eylül	: Stalino terk ediliyor. Bu suretle de Donez havzası kaybediliyor
23 Ekim	: Sovyetler'in Aşağı Dinyeper'e doğru yarma yapması, dolayısıyla da Alman kuvvetlerinin yarılması
1 Kasım'dan itibaren	: Kırım'da tecrit ediliş
6 Kasım	: Sovyetler Kiev'e giriyorlar (129)

b. Güneyde/Güneydoğuda

Kesselring komutasında 10 ncu ve 14 ncü Ordular; Löhr komutasında E Ordular Grubu; Weichs komutasında F Ordular Grubu ve 1943 Ağustosu'ndan itibaren Güneydoğu Komutanlığı

14-26 Ocak 1943	: Müttefiklerin Sicilya'ya ve Güney İtalya'ya çıkarma kararı
10 Temmuz	: Sicilya'ya müttefik çıkarması (General Aleksander komutasında 8 nci İngiliz ve 7 nci Amerikan Ordusu) ("Husky")
12 Temmuz	: Syrakus ve Augusta'nın zabtı
25 Temmuz	: İtalya'da faşist rejimin çökmesi
17 Ağustos	: Sicilya'da savaşların sona ermesi
3 Eylül	: 8 nci İngiliz Ordusu birlikleri Kulabrien'in güney ucuna (Messina-Reggio) ("Baytown") ve Tarent yakınına çıkıyorlar
9 Eylül	: 5 nci Amerikan Ordusu'nun Salerno bölgesine çıkışı; ("Alvalanche") İtalyan birliklerinin silahtan arınmaya başlaması (129)
10 Eylül	: Alman birliklerince Roma'nın işgali
18 Eylül	: Müttefik taarruz ileri unsurları (8 nci İngiliz ve 5 nci Amerikan Orduları) birbirleriyle temas kuruyorlar; 1 Ekim'de Napoli ele geçiriliyor
28 Kasım	: İngiliz birlikleri Sangro'yu aşıyorlar

Levent Şahverdi Arşivi

c. **Batıda :**

von Rundstedt komutasında 15 nci, 7 nci ve 1 nci Ordular; Felber Ordu Grubu;

Sperrle komutasında 3 ncü Hava Kuvveti (129)

1943 : "Atlantik Duvarı"nın inşası (Başlama : 1942 Sonbaharı)

28 Ekim 1943 : Batı Komutanlığı'nın detaylı durum muhakemesi (127 ve 128, 129)

5 Kasım : Batıda savaş sevk ve idaresine ilişkin 51 No.lu Führer direktifi

d. Kuzeyde :

Finliler ve Dietl komutasında 20 nci Dağ Kolordusu 5 nci Hava Kuvveti (104)

1943 : Liza ve Kundalakşa Cepheleri'nde mevzi savaşları

16. 1944 Savaş Yılı

4 Ocak 1944 : Sarny (Wohlynien) yakınında Sovyet ordusu ilk kez 1939 Polonya-Sovyet doğu sınırından batıya ilerliyor

5 Ocak : "Hür Almanya Ulusal Komitesi" yeni bir parola ile "Savaşın durdurulmasını ve komite tarafına geçilmesini" istiyor

22 Ocak : Müttefiklerin Anzio ve Nettuno'da Alman Güney Cephesi gerisine çıkarma yapması

19 Mart : Alman birlikleri Macaristan'da stratejik önemdeki noktaları ele geçiriyor "I. Margarete Durumu")

22 Mart : Başbakan Sztojay yönetiminde Macaristan'ın birleştirilmesi

Haziran : Kanun dışı Danimarka ordusunun kurulması

4 Haziran : Alman birlikleri Roma'yı boşaltıyor

6 Haziran : Kuzey Fransa'da müttefik istila harekâtının başlaması (128, 134-136)

Levent Şahverdi Arşivi

9 Haziran : İtalya'da hükümet değişikliği : Bonomi Kabinesi

10 Haziran : SS'lerce Fransız köyü Oradour'un tahrip edilmesi

13-14 Haziran : V silahının Londra üzerine atılmasının başlaması

17 Haziran : İzlanda Cumhuriyeti'nin kuruluşunun ilan edilmesi (Danimarka'dan ayrılması 25 Mayıs)

19 Haziran : Silah endüstrisi ve savaş üretiminin birleştirilmelerine ilişkin Hitler'in emri

22 Haziran : Alman Merkez Ordular Grubu'na karşı büyük Sovyet taarruzunun başlaması (143)

1-12 Temmuz : Bretton Woods Konferansı (Ekonomik sorunlar)

11 Temmuz : ABD de Gaulle'ün Fransız Ulusal Kurtuluş Komitesi'ni tanıyor

17 Temmuz : Mareşal Rommel'in yaralanması (137)

18 Temmuz : Japonya'da Tojo Hükümeti istifa ediyor; Kaişo yeni bir kabine kuruyor.

20 Temmuz : Albay Kont Struffenberg'in Führer Karargâhı'nda saat 12.42'de Hitler'e yönelik bomba suikast girişimi başarısızlıkla sonuçlanıyor (66, 96, 133, 138, 219-222, 226-227)
Son Hitler-Mussolini görüşmesi;
SS teşkilatı Lideri Himmler, Alman Yedek Ordusu Komutanlığı'na atanıyor

20 Temmuz Suikast Girişimiyle İlgili Ön Olaylar

Totaliter nasyonal-soyalist sistemin kurulmasından sonra çok sayıda münferit çevreler oluşuyor (Sosyal Demokratlar/Leber, Mierendorff/; Sendikacılar/Leuschner, Maas/; Ruhaniler/Delp, Bonhöffer, Niemöller Muhafakârlar ve diplomatlar/von Hassell, Trott zu Solz ve von Schulenburg/"Kreisauer"/Moltke, York von Wartenburg/Ordu/Beck, Oster, Witzleben/ Komünistler/Breitscheid, Harnack, Jacop ve Baestlein

Levent Şahverdi Arşivi

1934

30 Haziran : Röhm hükümet darbesi denilen olay nasyonal-sosyalist sistemin haksızlığa dayanan karakterini açığa vuruyor

1937

5 Kasım : Hitler saldırgan politikasını açığa vuruyor (3), 3 ncü Reich hakkında keşif ve istihbarat yapmak üzere Gördeler'in dış ülkeler gezisi (1937/1938)

1938

30 Mayıs : Hitler'in Çekoslovakya'yı parçalama hususunda değişmez kararı (16);

29 Temmuz : Kurmay Başkanı General Beck'in Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral von Brauchitsch'in huzurunda verdiği brifing (Bir hükümet darbesi planına ait ilk nüvenin oluşması)

19 Ağustos : E. von Kleist'in Churchill ile görüşmesi;

7 Eylül : E. Kordt, İngiliz Dışişleri Bakanı Halifx'a, müsteşar von Weizsaecker'in bir açıklamasını sunuyor. (Weizsaecker, Hitler'in savaş politikasına karşı İngiliz Hükümeti'nin açıkça cephe almasını istiyor);

28 Eylül : Hitler'in tutuklanması ilk kez düşünülüyor (Halder-Witzleben hareketi). Münih görüşmeleri bu niyetin sonuçlandırılmasına engel oluyor

1939

Yaz Mevsimi : Yurt dışında istihbarat yapıyorlar
Gördeler İngiltere ve Fransa'da; Pechel İngiltere'de, Trottzu Solz ve Kordt biraderler diğer ülkelerde;

Eylül : Orgeneral von Hammerstein, Hitler'i bir cephe gezisi sırasında tevkif etmeye niyet ediyor (sonra bundan vazgeçiyor);

11 ve 31 Ekim : C Ordular Grubu Komutanı Orgeneral von Leeb'in batı taarruzuna karşı çıkan muhtıraları (211);

Levent Şahverdi Arşivi

Kasım - Şubat 1940 : Trott zu Solz ABD'de sondaj yapıyor. (Müttefiklerin savaş hedefini açıklaması)

Kasım : Kordt'un hazırlanmış suikast planı (Hemşehriler Birahanesi suikast ve de generallerin tereddütleri yüzünden uygulanamaz)

1940

Ocak - Şubat : "Kanunun haysiyet ve vakarını" yeniden tesis etme gerekçesiyle, bir hükümet darbesi hali için ilk (şimdiye kadar bilinen) anayasa programı hazırlanıyor (Gördeler-Hassell)

1941

30 Mayıs : Gördeler'in barış planı (İngiliz Hükümeti'ne sunulmak üzere) (66)

Mukavemet grupları ile ABD arasında direkt bağlantı kurmak için yenilenen girişim. (L. P. Lochner vasıtasıyla)

1942

26-31 Mayıs : İsveç'te Schönfell ve Bonhöffer'in İngiliz Piskoposu Chichester ile temas kurmaları (Nasyonal-sosyalist rejimin düşmesi halinde, barış görüşmeleri yapma imkânları hakkında bilgi edinme) (96)

1942-1943 Pantkot Yortusu 1942, Ekim 1942 ve Pantkot Yortusu 1943 : Kont von Moltke'nin Silezya mülkünde (Schweidnitz yakınında) Kreisauer grubunun toplantıları

Kasım 1942-Kasım 1943 : Gördeler, İsveç'te mutemedi (Banker Wallenberg) kanalıyla müttefiklerin müzakere ve barış ihtimallerini keşfettiriyor

1943

24 Ocak : Kayıtsız şartsız teslimden sonra müttefiklerin önerisi (müttefik noktai nazarının sertleşmesi; mukavemet gruplarıyla temas kurma reddediliyor)

Levent Şahverdi Arşivi

18 Şubat	: Kardeşler Yurdu'nun propoganda beyannamesi ("Partiye karşı namus ve şeref savaşının yeniden ihdası")
13 Mart	: Hitler'in uçağına yerleştirilen saniyeli bomba ateş almıyor. (Schlabrendorff)
26 Mart	: Generaller için Gördeler'in gizli muhtırası (Bir hükümet darbesinin zorunlu olduğu)
Nisan	: Alman savunmasındaki mukavemet grubu tutuklanıyor
17 Mayıs	: Gördeler, General Olbricht'e hükümet darbesinin tam zamanını tespit etmek üzere geliyor
Haziran başı	: Kont Stauffenberg'e komplo hazırlanıyor
25 Temmuz	: Gördeler'in Mareşal von Kluge'ye mektubu (220)
9 Ağustos	: Kreisauer grubunun son reform tasarısı (Yöneticilere direktif ve hak yiyenlerin cezalandırılması talimatı ile birlikte yeni düzenlemeye ilişkin esaslar)
26 Ağustos	: Himmler ile Popits'in görüşmesi
Eylül	: General Olbricht'in evinde Beck'in Gördeler ve von Kluge ile görüşmesi (20 Temmuz olayının doğum saati)
Ekim başı	: Yarbay Kont Stauffenberg Ordu Genel İşler Daire Başkanlığı'na atanıyor. Tresckow'un ön çalışmalarıyla bağlantılı olarak Stauffenberg de hükümet darbesi için öngörülen teknik hazırlıkları Kasım ayının sonuna kadar bitiriyor
1944 Ocak	: "Solf Grubu" üyeleri tutuklanıyor; Moltke'nin hapsedilmesiyle "Kreisauer" teşkilatı dağılıyor
12 Şubat	: Hitler ve Himmler'i bombalı suikastle ortadan kaldırma niyeti (Himmler ortalıklarda gözükmediği için bu niyetten vazgeçiliyor)
9 Mart	: Hitler'i bir durum görüşmesi sırasında öldürme niyeti (işi yapacak subay görüşme için izin alamıyor)

Levent Şahverdi Arşivi

15 Mayıs	: Mareşal Rommel ve General von Stülpnagel (Paris) Hitler'in tutuklanması işini planlıyorlar (Bir Alman mahkemesince mahkeme edilmesi)
4-5 Haziran	: Sosyal demokrat Leber ve Reichwein'in hapsedilmesi
Haziran	: Amiral Canaris Alman Savunma Başkanlığı'na getiriliyor
1 Temmuz	: Albay Kont Stauffenberg, Yedek Ordu Kurmay Başkanlığı'na atanıyor
11 Temmuz	: Führer Karargâhı'nda ilk suikast niyeti
15 Temmuz	: İkinci suikast niyeti; Berlin'de "Walküre" (ölenleri balina haline götüren "Savaş bakiresi") eğitim alarmı uygulanıyor
17 Temmuz	: Rommel, cepheye yaptığı bir gezi sırasında ağır yaralanıyor;
20 Temmuz'un kurbanları	: Olaya doğrudan katılan yaklaşık 200, savaş sonuna kadar bu işle ilgili görülen takriben 5.000 kişi
23 Temmuz	: Göring'in önerisi üzerine Alman Silahlı Kuvvetleri'nde "Alman Resmi Tazimi" denen selam usulü yürürlüğe konuluyor (139).
25 Temmuz	: Hitler'in topyekûn harbin başlatılmasına ilişkin emri
30 Temmuz	: İşgal edilmiş olan bölgelerde sabotör ve teröristlerle mücadeleye ilişkin Führer emri
31 Temmuz	: Müttefiklerin Avranches bölgesinde yarma yapması
1 Ağustos	: Varşova'da Polonya ayaklanmasının başlaması (General Bor); İsyancılar, Sovyetler tarafından yardım edilmediği için, 2 Ekim'de teslim olmak zorunda kalıyorlar
1 Ağustos	: Hitler'in hısım-akraba hapsedilmesine ilişkin emri : Almanya'ya ihanet eden bütün askerlerin ailelerine karşı uygulanacaktır (203)

Levent Şahverdi Arşivi

2 Ağustos : Sovyetler Birliği, "Lublin Komitesi" diye anılan Komünist Polonya Komitesi'ni tanıyor (22 Temmuz 1944'te kurulmuştu)

5 ve 6 Ağustos : Son Hitler-Antonescu görüşmesi

15 Ağustos : Müttefiklerin Fransız Akdeniz kıyılarına çıkarma yapması

17 Ağustos : Mareşal Keitel, Mannerheim'i ziyaret ediyor (Finlandiya'nın yok olmasını önleme girişimi)

21 Ağustos - 9 Ekim : ABD'de Dumbarton Oaks Konferansı (ABD, İngiltere, Sovyetler Birliği, Çin : Uluslararası organizasyon)

23 Ağustos : Romanya'da hükümetin devrilmesi, Antonescu tutuklanıyor

25 Ağustos : Fransız birlikleri Paris'i ele geçiriyor (de Gaulle); Romanya, Almanya'ya savaş ilan ediyor

30 Ağustos : Romen Ploeşti petrol bölgesinin kaybedilmesi

4 Eylül : Finlandiya, Rusya'ya karşı giriştiği savaşı kesiyor

5 Eylül : Rusya Bulgaristan'a savaş ilan ediyor. Rus birlikleri Bulgaristan topraklarına giriyor

8 Eylül : Bulgaristan Almanya'ya savaş ilan ediyor; Belçika sürgün hükümeti Brüksel'e geliyor

11 Eylül : 1 nci Amerikan Ordusu Trier'in kuzeyinde Alman sınırına ulaşıyor (145, 147)

12 Eylül : Moskova'da Romen-Sovyet ateşkesi imzalanıyor (146)

19 Eylül : Moskova'da Fin-Sovyet ateşkesi imzalanıyor (148); Danimarka polisi fonksiyon dışı bırakılıyor (2.000 polis sürgün ediliyor)

22 Eylül : Roosevelt Morgenthau (Çiy) planının düzeltilen metninden kaçınıyor (207)

25 Eylül : Hitler, Alman Halk Hücum Teşkilatı'nın kurulmasını emrediyor (150)

Levent Şahverdi Arşivi

14 Ekim : Rommel'in intihara icbar edilmesi

15 Ekim : Macarlar, Sovyetler Birliği'ne ateşkes öneriyor; Horty, Almanya tarafından önerisini geri almaya zorlanıyor

28 Ekim : Moskova'da Bulgaristan'a ateşkes imzalanıyor

2 Kasım : Yunanistan'ın boşaltılması sona eriyor

7 Kasım : Roosevelt, dördüncü kez ABD başkanı seçiliyor

10 Aralık : De Gaulle'ün Moskova'yı ziyareti sırasında Fransız-Sovyet ittifakı imzalanıyor (10 yıllık) (157)

16 Aralık : Ardenlerde son Alman taarruzunun başlaması (hemen 18 Aralık'ta durduruluyor) (151, 153 155, 158)

Aralık : SS'lerin kuvveti 920.000 kişiyi buluyor. Bunların 250.000'i Alman Milli bölgelerinden, 75.000'i Hollandalı, 22.000'i Fransız, 15.000'i Velchli, 6.000'i Danimarkalı, 10.000'i Norveçli, 450'si İsveçli, 25.00'i Flaman ve 450'si İsviçreli

17. "Avrupa Kalesi" nin Savunması 1944

a. Doğuda

Kuzey Ordular Grubu : (Küchler, Model, Lindemann, Schörner, Friessner) 16 ve 18 nci Ordular, Narwa Ordu Grubu'ndan Eylül'de 3 ncü Zırhlı Ordu) kurulu ... (1 nci Hava Kuvveti desteğinde)

Sovyetler : "Leningrad Cephesi" (Goworow) ; "Wolchow Cephesi (Merezkow); "2 nci Baltık Cephesi" (Popow)

14 Ocak - 23 Nisan : Kuzey Rusya'da ve Baltık memleketleri önlerinde savunma muharebeleri

20 Ocak : Sovyetler Nowgorod'u ele geçiriyorlar

24 Nisan - 21 Haziran : Peipus Gölü bölgesinde mevzi savaşları

22 Haziran'dan itibaren : Sovyet taarruzu esnasında savunma muharebeleri

Levent Şahverdi Arşivi

13 Temmuz	:	Alman Kuzey Ordular Grubu'na karşı Sovyet taarruzunun başlaması (2 nci ve 3 ncü Baltık Cepheleri'nin)
15 Eylül	:	Narwa yakınında Rus yarması
21 Eylül	:	Reval'in Ruslarca zaptı
5 Ekim	:	Riga'nın güneyinde Baltık Denizi'ne doğru Rus yarması; Kuzey Ordular Grubu'nun kuşatılması ("Kurland")
11 Ekim	:	Sovyetler'in Doğu Prusya'ya ilk girişi
Merkez Ordular Grubu	:	(Busch, Model, Reinhardt) 2 nci 9 ncu ve 4 ncü Ordular, 3 ncü Zırhlı Ordu; (6 ncı Hava Kuvveti) Sovyetler : "1 nci Baltık Cephesi" (Bagramyan); "3 ncü Beyaz Rus Cephesi" (Tschernjachowiski); "2 nci Beyaz Rus Cephesi" (Sacharow); "1 nci Beyaz Rus Cephesi" (Rokossowski). Bu dört Sovyet Ordular Grubu Mareşal Wassilewski ve Shukow'un emri komutanları altında bulunmaktadır.
19 Nisan'a kadar	:	Pripet bataklığı kesiminde savunma muharebeleri
20 Nisan - 21 Haziran	:	Polozk-Orşa-Rogaçef hattında mevzi muharebeleri
20 Mayıs	:	Hitler, Merkez Ordular Grubu Komutanlığı'na, ele geçirilmiş olan cephe hattını "behemehal tutmayı" emrediyor
19-20 Haziran	:	Sovyet gerillaları savaşın en büyük sabotaj hareketlerinden birini yapıyor (Merkez Ordular Grubu bölgesinde yaklaşık 9.600 yerde demiryolu ve ikmal yolları tahrip ediliyor; Sovyet beyanlarına göre Beyaz Rusya'daki Sovyet gerilla hareketinin kuvveti 240.000'i buluyor)
22-23 Haziran	:	Pripet bataklığı ile Düna Nehri arasında, Merkez Ordular Grubu'nun bölünüp parçalanmasıyla sonuçlanan Sovyet Yaz taarruzunun başlaması (25 Alman tümeni imha veya esir oluyor) (143)

Levent Şahverdi Arşivi

Kuvvet Mukayesesi

Almanlar	Sovyetler
40 tümen (ihtiyat yok)	126 avcı tümeni
(bunlardan birisi zırh tümen)	6 Süvari tümeni
829 uçak	10 motorlu tugay
	40 zırhlı tugay
	4.500 uçak

26 Haziran : Merkez Ordular Grubu'nun iki taraflı kuşatılma tehlikesi beliriyor

27 Haziran : Ordular Grubu Komutanı'nın, Hitler'i Bobruisk, Mogilew ve Orşa tahkimli bölgelerinin zamanında terkedilmesi fikrine sevketmek için boşuna gayret sarfetmesi

3 Temmuz : Sovyetler Minsk'i ele geçiriyor; bununla da Merkez Ordular Grubu çöküyor

Eylül sonu : Sovyetler, Narew-Suwalki-Şavlen hattına ulaşıyor

Güney Ordular Grubu : "Kuzey Ukrayna" (Model, Harpe) = A Ordular Grubu, A Ordular Grubu = "Güney Ukrayna" (Schörner, Friessner) = Güney Ordular Grubu 6 ncı ve 8 nci Alman Ordular, 4 ncü Romen Ordusu, 1 nci ve 4 ncü Alman Zırhlı Orduları, 17 nci Alman, 1 nci Romen ve 1 nci Macar Orduları'ndan kurulu olup 4 ncü Hava Kuvveti desteğinde ...

Sovyetler : "1-4 ncü Ukrayna Cepheleri" (Watutin, Konjew, Malinowski, Tolbuchin)

4 Mart : Güney Ordular Grubu'na Sovyet taarruzunun başlaması

28 Mart : Sovyetler, Jassy (Yaş)'nin kuzeyinde Prut Nehri'ne ulaşıyorlar

10 Nisan : Odesa'nın Sovyetlerce ele geçirilmesi

Nisan - Mayıs : Kırım'ın boşaltılması (8 Nisan'da Sovyet taarruzu başlıyor)

Levent Şahverdi Arşivi

13 Temmuz : Kuzey Ukrayna Ordular Grubu'na Sovyet taarruzunun başlaması

20 Ağustos : Güney Ukrayna Ordular Grubu'na karşı Sovyet büyük taarruzunun başlaması ... 6 ncı Ordu'nun kuşatılması (150.000 kişi Sovyetler'in eline esir düşüyor); Romen birliklerinin çözülüp dağılması

31 Ağustos : Bükreş'in Sovyetlerce zaptı

24 Aralık : Budapeşte'nin kuşatılması

b. Güney ve Güneydoğu'da

Güney : (Kesselring/von Vietinghoff) 14 ve 10 ncu Ordulardan kurulu)

22 Ocak : Amerikan 5 nci Ordusu'nun Anzio ve Nettuno bölgelerine (Alman sağ kanadı gerisine çıkarma yapması

15 Şubat : Monte Cassino Manastırı'nın tamamen tahrip edilmesi

4 Haziran : Müttefik birlikleri Roma'yı ele geçiriyor

26 Temmuz : Pisa'nın zaptı

4 Ağustos : Alman birlikleri Floransa'yı boşaltıyor

Sonbahar : "Yeşil Hat" (La Spezia'nın güneydoğusu-Apeninler-Rimini'nin kuzeyi) Alman C Ordular Grubu (Güneybatı Komutanlığı) tarafından tutuluyor

Güneydoğu : Güneydoğu Komutanlığı, Mareşal Frhr. von Weichs (R Ordular Grubu) ve Orgeneral Löhr (E Ordular Grubu)

Kuvvetler

Almanlar ve Müttefikleri : 20 Tümen Yugoslav gerillaları : 83.000 kişi
5 Tugay Yunan gerillaları : 38.000 kişi

Uçaklar : 352

Levent Şahverdi Arşivi

25-26 Ağustos : Ege adalarının ve Yunanistan'ın boşaltılması emrediliyor

2 Eylül : Alman birliklerinin Ege adalarının bir çoğundan nakledilmesi

3 Ekim : Hitler Yunanistan, Güney Arnavutluk ve Güney Makedonya'nın boşaltılmasını emrediyor

12 Ekim : Son Alman birlikleri de Atina'yı terk ediyor

20 Ekim : Belgrad, Sovyet birlikleri ve Tito gerillaları tarafından işgal ediliyor

Ekim sonu : Arnavutluk boşaltılmaya başlıyor

c. Batıda : İstila Harekâtı ("Overlord")

I. Harekâtla ilgili Ön Olaylar

1940

4 Haziran : "Dynamo Harekâtı" (İngiliz Fransız kuvvetlerinin Avrupa kara parçasından tahliyesi) sona eriyor

1941

12 Temmuz : İngiliz-Sovyet Karşılıklı Yardım Paktı (72)

18 Temmuz : Stalin, Almanya'ya karşı ya Fransa'da ya da kuzey de (Arktis) bir ikinci cephe açılmasını rica ediyor

3 Eylül : Stalin, Churchill'den Fransa ya da Balkanlar'da ikinci cephe açılmasını istiyor

8 Eylül : Britanya İmparatorluğu Genelkurmay Başkanı'nın Churchill tarafından Cherbourg Yarımadası'na bir gösteriş taarruzu için plan hazırlanması emrediliyor (Sovyetler'in üzerindeki Alman baskısının hafifletilmesi için)

Eylül : Amerikan Genelkurmayı "Victory" programı üzerinde düşünüyor (1944 yılı Haziranı'na kadar 8,8 milyon kişilik 215 tümen teşkili)

24 Aralık : İlk Harekât Planı "Roundup"

Levent Şahverdi Arşivi

1942

27 Mart : Amerikan Savaş Bakanı Stimson ve Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı General Marshall, Kuzey Fransa'ya yapılacak bir çıkarmayla ilgili bir plan sunuyorlar (Harekât Daire Başkanı Tuğgeneral Eisenhower tarafından hazırlanıyor); çıkarma için zaman cetveli; 1 Ocak 1943'te yaklaşık 48 tümen ve 5.800 uçakla

11 Nisan : Roosevelt'in Stalin'e, Rus batı cephesine yardım için "çok önemli bir askeri plan" geliştirmekte olduğuna dair mesajı

14 Nisan : Bir çıkarma için (1943, gerekirse 1942) hazırlıkların başlamasına ilişkin plan kabul ediliyor (BOLERO) : ABD kara ve hava savaş birliklerinin (1 milyon kişi) İngiltere'de 1 Nisan 1943'e kadar yerlerini alması; Bir Rus yenilgisi halinde acil önlem olarak toplam onsekiz İngiliz tümeninin teşkili : "SLEDGE-HAMMER")

30 Mayıs : Roosevelt Stalin'e Molotof vasıtasıyla, yıl içinde ikinci cephenin açılmasını gözönünde bulunduracağını bildiriyor

11 Haziran : İngiliz kabinesi, bir çıkarma için yeterli kuvvet hazır bulunduğu takdirde, böyle bir hareketi riske etmeye karar veriyor, Bu görüşle Churchill 20 Haziran'da Roosevelt'e bir muhtıra gönderir. Bunun yerine Kuzey Afrikaya çıkarma yapma ("TORCH") önerisi (sayfa 36 ile kıyasla)

15 Ağustos : Chirchill Stalin'e Moskova'da 1943 yılında ikinci cephenin tesis edileceği ümidini veriyor

1943

14-26 Ocak : Kazablanka Konferansı (Churchill, Roosevelt, Müttefik Kurmay Başkanları). Bu konferansta alınan kararlar : Güneyde çıkarmaların ön alması : Sicilya (Kuzey Afrika'daki Fransızların yeniden silahlandırılması). "Overlord" Harekâtı'nın ancak 1944 yılında yapılabileceği. İsti-

Levent Şahverdi Arşivi

		la harekâtı için müşterek bir genel karargâhın teşkili. Almanya'ya karşı sistematik bir bombardıman terörü uygulamak için gerekli esasların saptanması (113)
15 Temmuz	:	Yüksek Komutanlık Kurmay Başkanı General Morgan, müşterek kurmay başkanlarına bir harekât tasarı planı sunuyor. "OVERLORD" (Kuzey Fransa) ve "ANVİL" (Güney Fransa)
23 Ağustos	:	"OVERLORD" 1944 savaş yılı için ilk kara ve hava hedefi olarak kabul ediliyor (Quebek= Kübek Konferansı'nda); Taarruz başlama zamanı : 1 Mayıs 1944 ("Trident" Konferansı'nda kararlaştırılmıştı)
28 Kasım - 1 Aralık	:	Tahran Konferansı. Stalin müttefik planlarından haberdar ediliyor (130)
1944		
Ocak (6 Ocaktan itibaren)	:	"OVERLORD" ve "ANVİL" harekât planları değiştiriliyor (Taarruz başlangıcı)
1 Şubat	:	"Neptün" planı bitiriliyor (Amfibik harekât)
8 Şubat	:	"OVERLORD" için son plan tamamlanıyor
14 Şubat	:	General Eisenhower resmen Müttefik İstila Kuvvetleri Başkomutanlığı'na atanıyor
7-8 Nisan	:	General Montgomery (Müttefik Kara Kuvvetleri Komutanı)'nin Karargâhı'nda "OVERLORD" Harekâtı'na ilişkin iki gün süreli harp oyunu yapılıyor
15 Mayıs	:	Eisenhower St. Paul Okulu'nda (Londra) devlet ve silahlı kuvvetler başlarına "OVERLORD" Harekâtı hakkında özel bilgi veriyor
16 Mayıs	:	Eisenhower, taarruz başlama zamanını 5 Haziran olarak saptıyor
26 Mayıs	:	"Pointblack" Harekâtı Normandiya gerilerindeki Fransız demiryolu ağının bombardıman edilmesi

Levent Şahverdi Arşivi

5 Haziran : 1944 günü saat 21.45'te Eisenhower X (Taarruz başlama) gününü 6 Haziran olarak emrediyor

II. 6 Haziran 1944

Saat : 06.30 : General Eisenhower'in emri komutasında Kuzey Fransa'ya Cherbourg ile Caen arasındaki bölgeye müttefik istila harekâtının başlaması (135 ve 136)

Kuvvetler

ALMANYA		MÜTTEFİKLER
Piyade Tümeni	49	6 (Dağ ve Hava İndirme
Motorlu Tümen	—	Tümeni)
Zırhlı Tümen	10	55 Bunların 40'ı I nci
Tank yaklaşık	1.600	25 Dalga Tümeni
Bombardıman Uçağı	198	(?)
Av Uçağı	125	3.467
Ulaştırma/özel	115	5.409
Refakat Uçağı	—	4.900
Savaş Gemisi	—	7
Kruvazör	—	27
Muhrip	3	164
Hücumbotu	36	—
Denizaltı	34	—
Çıkarma araçları		6.500 çeşitli türde

Müttefiklerin toplam kuvveti : (Ekim : 3.05 milyon kişi, bunun 8/10 İngiltere'de)

14 Haziran : Cotetiin Yarımadası'nda Amerikan yarması

26 Haziran : Cherborug liman ve şehrinin işgali

9 Temmuz : İngiltere-Kanada birlikleri Caen'i ele geçiriyor

18 Temmuz : Amerikan birlikleri St. Lö'yü alıyor (137)

25 Temmuz : General Patton komutasındaki Amerikan birliklerinin Avranches yönünde yarma yapması (Kobra Harekâtı); bununla batıda hareket savaşı başlıyor (138 b)

Levent Şahverdi Arşivi

27-28 Temmuz	: Alman 7 nci Ordu'su savaşı kesiyor
29 Temmuz'a kadar	: Müttefikler 1,5 milyon kişiyle Fransa'ya çıktılar
6 Ağustos	: Mortain üzerine Alman karşı taarruzu (5 nci Zırhlı Ordu)
9 Ağustos	: Amerikalılarca Le Mans'ın ele geçirilmesi
15 Ağustos	: Müttefik birliklerin Güney Fransa'ya çıkması ("Dragon") Batı Komutanlığı'na Mareşal von Kluge'nin yerine Mareşal Model'in getirilmesi
16 Ağustos	: Montgomery komutasındaki İngilizlerin Caen'den Falaise doğrultusunda yarma yapması; Alman B Ordular Grubu zırhlı birliklerinin kuşatılması (19 Ağustosta) (120.000 esir) ... Sadece zırhlı birliklerin bir kısmı kaçıp kurtulabiliyor.
19 Ağustos	: Paris'te mukavemet hareketinin ayaklanması
25 Ağustos	: General de Gaulle Paris'e giriyor
29 Ağustos	: Tolon ve Marsilya'nın ele geçirilmesi
30 Ağustos	: Müttefikler Sen Nehri'ni aşıyorlar

Tertiplenme (1944 Eylül ayından itibaren)

Müttefikler	: Merkez Ordular Grubu (Bradley) : 1 nci, 3 ncü ve 9 ncu Amerikan Orduları Kuzey Ordular Grubu (Montgomery) : 1 nci Kanada ve 2 nci İngiliz Orduları 1 nci Müttefik Hava İndirme Ordusu; Güney Ordular Grubu (Devers) : 7 nci Amerikan ve 1 nci Fransız Ordusu; Hava Kuvvetleri : (Leigh-Mallory) Deniz Kuvvetleri : (Ramsay)
Almanlar	: (5 Eylül'den itibaren tekrar Rundstedt) 1 nci Paraşüt Ordusu B Ordular Grubu (Model) : 15 nci ve 7 nci Ordular, 5 nci Zırhlı Ordu

Levent Şahverdi Arşivi

G Ordular Grubu (Blaskowitz) : 1 nci ve 19 ncu Ordular, 3 ncü Hava Kuvveti (Daha sonra Batı Hava Kuvvetleri Komutanlığı) : (Dessloch, Schmid, J.)
Batı Deniz Kuvvetleri Komutanlığı (Marschall).

3 Eylül : Brüksel'in alınması

4 Eylül : Antwerpen (Anvers)'in ele geçirilmesi.

6 Eylül : Lüttich'in ele geçirilmesi.

11 Eylül : Müttefikler Trier'in kuzeyinde Almanya sınırına ulaşıyor (145)

15 Eylül : Nancy müttefiklerin eline düşüyor (147 ve 149)

17 Eylül : Müttefiklerin Arnheim ve Nimwegen bölgelerine hava indirmeleri ("Market Gowden"); 26 Eylül'de Arnheim yakınına indirilen birlikler esir düşüyorlar

21 Ekim : Amerikalılarca Aachen'in ele geçirilmesi

14 Kasım : Vogesen'in iki tarafından Amerikan-Fransız taarruzunun başlaması

22 Kasım : Metz, Belgort ve Mühlhausen'in kaybedilmesi.

23 Kasım : Strassburg'un kaybedilmesi

3 Aralık : Amerikalılar Batı Duvarı'na Saarlautern civarında giriyorlar

Ardenlerde Son Alman Taarruzu - 1944/1945

I. Harekâtla İlgili Ön Olaylar :

1944

5 Eylül : Mareşal von Rundstedt yeniden Batı Komutanlığı'na getiriliyor

6 Eylül : Orgeneral Jodl Hitler'e, geri çekilme hareketinden bir yan taarruza (karşı taarruza) geçmenin 1 Kasım'dan önce imkânsız olduğunu arzediyor (151)

13 Eylül : Hitler, 6 ncı Zırhlı Ordu'nun bir karşı taarruz yapmak üzere tertiplenmesini emrediyor

Levent Şahverdi Arşivi

17 Eylül	: Arnheim yakınına müttefik hava indirmeleri (Bu kuvvetler 25/26 Eylül'de teslim olmak zorunda kalıyorlar)
25 Eylül	: Hitler'in bir karşı taarruzu riske etme kararı
11 Ekim	: Jodl'un ilk harekât tasarı planı (8.10) Hitler'e sunuluyor ("Ren kıyısında nöbet bekle" : en erken taarruz zamanı 25 Kasım)
21 Ekim	: 1 nci Amerikan Ordusu Aachen'i ele geçiriyor;
27 Ekim	: Maas Nehri kıyısının batısında Alman karşı taarruzu
1 Kasım	: Jodl'un Harekâtı Planı tasarısı Batı Komutanlığı'na veriliyor (Görevler daha önce 24 ve 28 Ekim'de tayin edilmiştir)
2-3 Kasım	: Krefeld'in doğusundaki Batı Komutanlığı Karargâhı'nda planlanan harekât hakkında ilk görüşme (Kontroverse = Tartışma : Hitler'in "Büyük Hal Tarzı" planı takdim olunur : Antwerpen (Anvers) taarruz hedefi; "Küçük Hal Tarzı" Önce Maas Nehri'ne kadar kesin ve emin başarı, sonra batı yönünde bu başarıyı dinamik davranışla genişletme)
5 Kasım	: Yığınak için kuvvetlerin yeniden gruplandırılmasına ilişkin Başkomutanlık emri
10 Kasım	: "Ardenler taarruzu" için emir. Taarruz zamanı 1 Aralık.
16 Kasım	: Roer kıyısında muharebenin başlaması. Karşı taarruza tahsis edilmeyen diğer Alman kuvvetlerinin kullanılması
25 Kasım	: Hitler, "Büyük Hal Tarzı" planını uygulamaya kesin karar veriyor
28 Kasım	: Batı Komutanlığı'nın Başkomutanlığa durum raporu sunması (153)
29 Kasım	: B Ordular Grubu Komutanlığı'nca taarruz emrinin yayınlanması : "Sonbahar Sisi"
2 Aralık	: Hitler'in Ordular Grubu ve Ordu Komutanlarıyla görüşmesi; Taarruz başlama zamanı 10 Aralık olarak saptanıyor. Hitler, bir kez daha "Küçük Hal Tarzı"nı reddediyor (154)

Levent Şahverdi Arşivi

7 Aralık : Taarruz zamanı 14 Aralık'a erteleniyor (155, 123)

10 Aralık : Ordular, tamamlanan taarruz emirlerini yayınlıyorlar

11 Aralık : Hitler, hazırlanmış olan komuta yerine (Adlerhorst) (Frankfurt'un kuzeyinde Ziegenberg yakınında) hareket ediyor; burada 11/12 Aralık'ta taarruzdan önce komutanlarla görüşüyor

12 Aralık : Taarruz zamanı kesin biçimde 16 Aralık olarak saptanıyor

Alman Silahlı Kuvvetleri'nin 1.9.1939 - 31.8.1944 Zayiatı

Kuvvetler		Ölü	Yaralı	Kayıp
Kara Kuvvetleri ve SS-Sınıfı	Subay	60.302	101.853	21.001
	(31 Temmuz 1944'e kadar SS-sınıfı)	(2.685)		(253)
	Astsubay ve Erat	1.460.388	3.497.391	826.451
	(31 Temmuz 1944'e kadar SS-sınıfı)	(60.991)		(19.487)
Deniz Kuvvetleri	Subay	2.572	488	1.342
	Astsubay ve Erat	39.257	16.525	22.587
Hava Kuvvetleri	Subay	8.832	8.125	3.984
	Astsubay ve Erat	114.972	159.869	50.419
	TOPLAM : Subay	**71.706**	**110.455**	**26.327**
	TOPLAM : Astsubay ve Erat	**1.614.617**	**3.673.785**	**899.457**

(Kaynak : Kara Kuvvetleri Personel Daire Başkanı'nın 19.9.1944 tarihli faaliyet raporu)

Levent Şahverdi Arşivi

II. 16 Aralık 1944 : Alman Ardenler Taarruzunun Başlaması (158)

Batı Komutanı : Mareşal von Rundstedt

K u v v e t l e r

	Almanya	Müttefikler
Piyade Tümeni	23 + 4 (Başkomutanlık iht)	
Motorlu Tümen	4	16 (Hava İndirme
Zırhlı Tümen	8 + 2 (Başkomutanlık iht)	Tümeni dahil)
Uçak (Kullanılmaya hazır)	Bombardıman 171	4
	Av 1.492 + 92 (Ağ. Av)	
	Keşif 40	

18 Aralık : Ardenler taarruzu 6 ncı SS Zırhlı Ordusu bölgesinde, 24 Aralık'ta da 5 nci Zırhlı Ordu bölgesinde saplanıp kalıyor.

26 Aralık : Amerikalılar Bastogne etrafındaki kuşatma çemberini parçalıyorlar.

d. Kuzeyde : (Finliler ve 20 nci Dağ Ordusu/Dietl, Rendulic)

1944

10 Haziran : Karelin Cephesi'nde Sovyet taarruzunun başlaması

20 Haziran : Wiborg'un zaptı

28 Haziran : Petrosawodsk'un (Doğu Karelin) ele geçirilmesi

4 Eylül : Finliler savaşı kesiyor

7 Ekim : Sovyet taarruzunun ("Karelin Cephesi") başlaması

15 Ekim : Alman birlikleri Petsamo'yu boşaltıyor

25 Ekim : Alman birlikleri Kirkenes'i boşaltıyor

27 Ekim : Sovyetler Kirkenes-NiedenNautsi hattına erişiyorlar

18. 1945 Savaş Yılı

1 Ocak : Komünist "Lublin Komitesi" geçici Polonya hükümeti olduğunu ilan ediyor; Polonya sürgün hükümeti bunu boş yere protesto ediyor

Levent Şahverdi Arşivi

4-11 Şubat : Yalta Konferansı : (Stalin, Roosevelt, Churchill ve kurmay başkanları)
Sovyetlerin Avrupa'da savaşın sona ermesinden üç ay sonra Japonya'ya karşı savaşa girmesi; Güvenlik Şurası oy oranı; Polonya sorunu; Almanya'ya karşı izlenecek politika (161, 162)

15 Şubat : Alman divanı harplerinin kurulmasına ilişkin Adliye Bakanlığı genelgesi

19 Şubat : Himmler, Bernadotte ile temas kuruyor (ayrı barış)

20 Şubat : Dobruca'da kurulmuş olan Macar karşı hükümeti Moskova'da ateşkes (mütareke) imzalıyor

26 Şubat : Himmler'in, ihtilal emarelerinin ortadan kaldırılması için özel divanı harpler kurulmasına ilişkin emirnamesi

27 Şubat : Sovyet Dışişleri Bakanı Vekili Wyshinski (Vişinski) Romanya'da Kralı, Groza komünist hükümetinin işbaşına getirilmesi için zorluyor (6 Mart'ta onaylanıyor)

5 Mart 1945 : Almanya 1929 doğumluları askere çağırıyor

8 Mart : General Wolf İsviçre'de, İtalya'daki Alman birliklerinin teslimiyle ilgili gizli görüşmelere başlıyor

12 Mart : Himmler-Kersten Anlaşması : Führer emrinin aksine, müttefiklerin yaklaşması sırasında toplama kampları havaya uçurulmayacak ve esirler öldürülmeyecek

19 Mart : Hitler'in "Nero Emri" (204 ve 163)

27 Mart : General Krebs, 21.7.1944'de atanmış olan Orgeneral Guderian'ın yerine Alman Genelkurmay Başkanı oluyor

5 Nisan 1945 : Sovyetler Birliği Japonya ile imzalamış olduğu Saldırmazlık Paktı'nı feshediyor

Levent Şahverdi Arşivi

12 Nisan : Amerika Başkanı Roosevelt'in ani ölümü Halefi : H. Truman

21 Nisan : İtalya'daki Alman cephesinin çökmesi (165); Varşova hükümetiyle Sovyetler Birliği arasında bir Dostluk ve Karşılıklı Yardım Antlaşması'nın yapılması

21 Nisan : Himmler, Yahudi dünya kongresinin temsilcisi Masur (İsveç'den Felix Kersten ile birlikte gelen) ile Berlin yakınındaki Gut Hartzwalde'de buluşuyor ve Ravensbrück'den 1.000 Yahudi kadınını serbest bırakıyor

22 Nisan 1945 : Hitler, Berlin'de kalmaya karar veriyor

23 Nisan : Göring tüm görevlerinden ayrılıyor

22 Nisan - 26 Haziran : San Fransisko Konferansı (Birleşmiş Milletler Teşkilatı)

25 Nisan : Himmler'in mütareke önerisi Londra'ya ulaşıyor

28 Nisan : İtalyan gerillalarınca Mussolini'nin öldürülmesi

30 Nisan 1945

Saat : 15.30 : Berlin koruganında Hitler'in intihar etmesi (164) Halefi : Büyük Amiral Dönitz; Churchill Amerikalılara Prag'ın işgal edilmesini öneriyor

2 Mayıs 1945 : Flensburg'da Dönitz başkanlığında yeni Alman hükümeti kuruluyor; Berlin'in Sovyetler'e teslim edilmesi

5 Mayıs : Prag'da Çek ayaklanması; Sovyetler, Çekoslovakya'daki Amerikan birliklerinin müteakip hareketinin durdurulmasını istiyorlar

7 Mayıs Saat : 02.41 : Reims'da Alman Silahlı Kuvvetleri'nin kayıtsız şartsız teslimi imzalanır. (9 Mayıs saat : 00.16' da da Berlin-Karlshorst'a aynı iş yapılıyor)

9 Mayıs : Teslim anlaşması saat 00.01'de yürürlüğe giriyor. (166, 167, 168)

Levent Şahverdi Arşivi

23 Mayıs : Dönitz hükümetinin tutuklanması

5 Haziran : Dört galip devlet (ABD, Büyük Britanya, Sovyetler Birliği ve Fransa) Almanya'da idareyi ellerine alıyorlar

26 Haziran : Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın kurulması

4 Temmuz : Müttefik devletlerce Avusturya'nın tanınması (1937 sınırları)

17 Temmuz - 2 Ağustos : Potsdam Konferansı (169) Ön olaylar için özel kısım sayfa . . . . . ile karşılaştırın

6 Ağustos 1945 : İlk atom bombasının Hiroshima (Hiroşima) üzerine atılması (170)
(16 Temmuz saat 05.30'da, atom bombası Los Alamos'ta denenir ve patlatılır)

9 Ağustos : Sovyetler Birliği Japonya'ya savaş ilan ediyor; İkinci atom bombası Nagasaki üzerine atılıyor (170)

10 Ağustos : Japonya'nın kayıtsız şartsız teslim oluşu. Teslim anlaşması 2 Eylül'de imzalanıyor (170 c) 1945'e kadar Almanya ile savaş haline düşenler (Almanya'ya savaş ilan edilmeden önce diplomatik ilişkiler kesildiyse, bu tarih cetvelde (*) işaretiyle belirtilmiştir)

1939

1 Eylül : Polonya

3 Eylül : İngiltere, Avustralya, Hindistan, Yeni Zelanda, Fransa

4 Eylül : Güney Afrika Birliği

7 Eylül : Kanada

1940

9 Nisan : Norveç (bir gün sonra Danimarka da)

10 Mayıs : Hollanda, Belçika, Lüksemburg

Levent Şahverdi Arşivi

1941

6 Nisan	: Yugoslavya ve Yunanistan
22 Haziran	: Sovyetler Birliği
8 Aralık	: Çin (Çungking Hükümeti) (*2 Eylül 1941)
11 Aralık	: ABD (Alman savaş ilanı dolayısıyla), Küba, Dominik Cumhuriyeti, Guatemala, Nikaragua
12 Aralık	: Haiti, Honduras ve El Salvador
16 Aralık	: Çekoslovakya (Sürgündeki hükümet)

1942

13 Ocak	: Panama
28 Mayıs	: Meksika (*12 Aralık 1941)
28 Ağustos	: Brezilya (*22 Ocak 1942)
9 Ekim	: Habeşistan (Bu arada yeniden kurulmuş olan hükümetçe)

1943

16 Ocak	: Irak (*19 Eylül 1939)
7 Nisan	: Bolivya (*26 Ocak 1942)
9 Eylül	: İran (*16 Eylül 1941)
13 Ekim	: İtalya (Badoglio Hükümeti)
29 Kasım	: Kolombiya (*19 Aralık 1941)

1944

26 Ocak	: Liberya
25 Ağustos	: Romanya
8 Eylül	: Bulgaristan
21 Eylül	: San Marino (boşaltıldıktan sonra)
31 Aralık	: Macaristan (karşı hükümet)

1945

2 Şubat	: Ekvator (*29 Ocak 1942)
8 Şubat	: Paraguay (*26 Ocak 1942)

Levent Şahverdi Arşivi

12 Şubat : Peru (*24 Ocak 1942)

15 Şubat : Uruguay (*25 Ocak 1942)

16 Şubat : Venezuella (*23 Aralık 1941)

23 Şubat : Türkiye (*2 Ağustos 1944)

24 Şubat : Mısır (*3 Eylül 1939)

26 Şubat : Suriye

27 Şubat : Lübnan

1 Mart : Suudi Arabistan (*11 Eylül 1939)

3 Mart : Finlandiya (*19 Eylül 1944)

27 Mart : Arjantin (*29 Ocak 1944)

Hezimete kadar Avrupa'da tarafsız kalanlar : İsveç, İrlanda, Portekiz, İspanya ve İsviçre; Savaş halinde olmayan : İslanda. Avrupa'nın dışında tarafsız kalan : Afganistan. Şili, 20 Ocak 1943'de diplomatik ilişkileri kesti, fakat sadece Japonya'ya savaş ilan etti. (12 Şubat 1945)

(Kaynak : Ploetz, s. 97 f.)

19. Tüm Cephelerde Çöküş 1945

3 Ocak : Ardenlerde müttefik karşı taarruzunun başlaması

12 Ocak : Sovyetler Baranow Köprübaşı'ndan Almanya'ya taarruza geçiyorlar

13 Ocak : Güneydoğuda E Ordular Grubu'nun geri yürüyüşü geçici olarak son buluyor (Mostar-Visegrad-Drina hattında)

16 Ocak : Amerikan ve İngiliz birlikleri Houffalize yakınında birleşiyorlar

17 Ocak : Varşova boşaltılıyor

23 Ocak : Sovyetler Aşağı Silezya'da Oder Nehri'ne ulaşıyorlar

8 Ocak : Aşağı Ren Nehri kıyısında İngiliz-Kanada taarruzunun başlaması

Levent Şahverdi Arşivi

13 Şubat : Budapeşte civarındaki savaşların sona ermesi

23 Şubat : Ren Nehri'ne ulaşmak için Köln'ün iki tarafından Amerikan büyük taarruzu başlıyor (1 ve 9 ncu Ordular) (160)

26 Şubat : Sovyetler Baltık Denizi'ne ulaşmak üzere Arka Pomeranya'ya dalıyorlar

7 Mart : Amerikalılar Remagen yakınında bir köprübaşı kuruyorlar (3 ncü Amerikan Ordusu)

10 Mart : Mareşal Kesselring Batı Ordular Grubu Komutanlığı'nı üzerine alıyor

20 Mart 1945 : Yugoslav gerillaları (Tito) taarruza geçiyor

23 Mart : İngiliz birlikleri Ren Nehri'ni geçiyorlar

30 Mart : Sovyetler Danzig'i ele geçiriyor (Mareşal Rokossowski)

6 Nisan : Yugoslav partizanları Sarayova'yı ele geçiriyorlar

9 Nisan : İtalya'da müttefik taarruzu başlıyor (8 nci Ordu)

9 Nisan : Königsberg teslim oluyor (General Lasch)

13 Nisan : Viyana'nın zaptı (Mareşal Malinowski)

14 Nisan : Ruhr çemberi (Model) Amerikalılar tarafından parçalanıyor; 5 nci Amerikan Ordusu İtalya'da taarruza geçiyor

16 Nisan : Berlin'i kuşatmak amacıyla Oder ve Neeisse Nehirleri boyunda Sovyet büyük taarruzunun başlaması

18 Nisan : Ruhr çemberindeki mukavemet sona eriyor

19 Nisan : Amerikalılar Bologna istikametinde ilerliyor Leipzig işgal ediliyor

24 Nisan : Berlin'in kuşatılması tamamlanıyor; Sovyet taarruz ileri unsurları Nauen yakınında buluşuyor

Levent Şahverdi Arşivi

25 Nisan : Amerikan ve Sovyet birlikleri Elbe Nehri kıyısındaki Torgau civarında buluşuyorlar

29 Nisan : 12 nci Alman Ordusu (Wenck) Berlin'i kurtarmak için harekete geçiyor; İtalya'da bir özel mütareke yapılıyor

30 Nisan : Yugoslav partizanları Trieste varoşlarına varıyor

1 Mayıs : İtalya'da savaş hareketleri durduruluyor (165) İngiliz birlikleri Elbe üzerinden Mecklenburg ve Holstein'a ilerliyor

2 Mayıs : Berlin teslim oluyor

4 Mayıs : Kuzey Almanya'daki savaşlar kesiliyor. (İngiliz Ordular Grubu, Montgomery karşısında teslim)

4 Mayıs : Güney Almanya ve İtalya'dan gelen Amerikan birlikleri Brenner'de buluşuyor.

7 Mayıs : Reims'de kayıtsız şartsız ateşkesin imzalanması (Jodl) (167)

8-9 Mayıs : Avrupa'da savaş hareketlerinin durması

10 Mayıs : Kurland Ordular Grubu Sovyetler'e teslim oluyor (168)

20. 1939-1945 Deniz Savaşı

(Sayfa . . . . . .deki kara harekâtıyla genel olarak da olsa karşılaştırın) (172)

1939

19 Ağustos'tan itibaren : "Graf Spee" ve "Deutschland" zırhlı gemilerinin denize açılmaları ve 18 denizaltının Atlantik'te bekleme durumunda bulunması

3 Eylül : Deniz ganaimi düzenine göre ticaret savaşı yönetiminin başlaması. Yardımcı kruvazör olduğu iddia edilen "Athenia" yolcu gemisinin uyarılmaksızın "U 30" tarafından batırılması

Levent Şahverdi Arşivi

Eylül 1939 - Mart 1940 : **Atlantik'teki Savaşın 1 nci Safhası :** Denizaltılar münferit hareketlerle İngiltere etrafında dolaşıyor ve Cebelitarık tepesine kadar uzanıyorlar. Yaklaşık 18 denizaltı denizdedir. 18 gemi batırmak suretiyle 753.803 brüt tonluk gemi hacmini sulara gömüyorlar. Kuzey ve Güney Atlantik'te zırhlı gemiler, Kuzey Denizi'nde muhripler 63.093 brüt tonluk gemi hacmini batırıyorlar. Muhriplerden ve havadan atılan mayınlarla, İngiltere etrafında denizaltılarınkilerin dışında 281.154 brüt ton, ayrıca hava taarruzlarıyla da 36.189 brüt ton imha ediliyor

17 Eylül 1939 : "U 29", İngiliz "Courageous" yük gemisini batırıyor

14 Ekim 1939 : "U 47" (Prien), Scapa Koyu'nda İngiliz "Royal Oak" savaş gemisini batırıyor

21-27 Kasım : Savaş gemileri "Gneisenau" ve "Scharnhorst" un kuzey devriye gemilerine saldırması, "Rawalpindi" yardımcı kruvazörünün İslanda'nın güneyinde batırılması

13 Aralık : La Plata önlerinde muharebe : "Graf Spee" gemisi İngiliz "Exeter" (1) "Ajax" ve "Achilles" kruvazörlerini hasara uğratıyor, fakat 17.12'de Montevideo önlerinde uğradığı savaş hasarlarından ötürü kendini batırmaya mecbur kalıyor

1940

16 Şubat : "Altmark" ikmal gemisi Güney Norveç'de Jössing koyunda İngiliz "Cossack" muhribince enterne ediliyor

18-20 Şubat : Deniz filolarıyla, denizaltılarla ve hava kuvvetleriyle birlikte İngiltere-Norveç yoluna karşı yapılan "Nordmark" Harekâtı başarısız

9 Nisan - 8 Haziran : Norveç Harekâtı. 1-11 gemiden ibaret savaş gemisi grupları karaya yanaşıyor, birlikler hava kuvvetlerinin destek ve himayesinde, Narvik, Drontheim, Bergen, Kristiansand, Arendal, Oslo ve Danimarka Limanlarına çıkıyorlar.

Levent Şahverdi Arşivi

"Blücher", "Karlsruhe" ve "Königsberg" kruvazörlerinin, on muhribin, altı denizaltının ve on küçük aracın kaybedilmesi. Kitle halinde denizaltı kullanılması, torpitoların tükenmesinden ötürü tamamen neticesiz kalıyor, buna mukabil İngiliz denizaltıları Alman ikmal akışına başarılı etkide bulunuyor

27 Mayıs - 4 Haziran 1940 : "Dynamo" Harekâtı. İngiliz-Fransız kuvvetlerinin Dünkirchen (Dünkerk) kuşatma çemberinden 800'den fazla çeşitli vasıtayla tahliye edilmesi (360.000'nin üstünde insan tahliye ediliyor)

4-10 Haziran : Kuzey Norveç'in müttefiklerce boşaltılmasına karşı deniz birlikleriyle girişilen "Jano" Harekâtı. "Gneisenau" ve "Scharnhorst" gemileri İngiliz "Glorious" gemisini batırıyor

Haziran 1940

Mart 1941 : **Atlantik'teki Savaşın 2 nci Safhası :** Denizaltılar Haziran'da Biskaya'da, Temmuz'dan itibaren Kuzey Kanalı önündeki konvoya karşı grup halinde harekâta başlıyorlar, yaklaşık 12 denizaltı denize gömülüyor. 14 kayba karşı 2.319.315 brüt ton batırıyorlar. 7 yardımcı kruvazör Atlantik, Pasifik ve Hint Okyanusu'nda seyrediyor ve 480.866 brüt ton batırıyorlar. Hücumbotlar Manş Denizi'nde 71.325 brüt ton batırıyor. Mayın başarıları 567.088 brüt tona ulaşıyor

3 Temmuz 1940 : İngiliz "H Kuvveti" nin, Oran Limanı'nda silahsızlanmakta olan Fransız Akdeniz Filosu'na taarruzu

9 Temmuz : İngiliz Akdeniz Filosu ile İtalyan donanması arasında Punta Stilo yakınındaki muharebe berabere bitiyor

19 Temmuz 1940 : Başbakan Roosevelt "Two Ocean Navy Expansion Act"ı imzalıyor

Levent Şahverdi Arşivi

17 Ağustos	: İngiltere etrafında Alman "Harekât Bölgesi"nin açıklanması
21-22 Eylül	: Beş denizaltı Kuzey Atlantik'te HX. 72 konvoyundan 77.863 brüt tonluk 12 gemi batırıyor
17-20 Ekim	: Sekiz denizaltı SC. 7 ve HX. 79 konvoylardan birbiri ardısıra 152.849 brüt tonu bulan 31 gemi batıyor
Ekim - 1940 sonu Mafrt - 1941 sonu	: "Scheer" ve "Hipper" kruvazörlerinin ve "Gneisenau" ve "Scharnhorst" savaş gemilerinin Atlantik Harekâtı esnasında 266.486 brüt tonluk 47 düşman gemisi batırılıyor
11-12 Kasım	: Tarent'teki İtalyan donanmasına karşı İngiliz taarruzu, üç savaş gemisi muharebe dışı ediliyor
27 Kasım	: İngiliz Cebelitarık Filosu ile İtalyan donanması arasında Cap Teulada (Sardinya) yakınında muharebe, kimin kazandığı belli olmuyor
1-2 Aralık	: Yedi denizaltı HX. 90 konvoyundan Kuzey Atlantik'te 70.352 brüt tonu bulan 11 gemi batırıyor
1941	
10 Ocak	: Alman 10 ncu Hava Kolordusu'nun İngiliz Malta konvoyuna şiddetli taarruzu; bir kruvazör, bir muhrip batırılır, "İllustrious" uçak gemisi ağır hasara uğratılır
9 Şubat	: İngiliz Cebelitarık Filosu'nca, Genuas'ın ateş altına alınması
23 Şubat	: "U 47" (Prien) OB.290 konvoyundan üç gemi batırıyor ve G.40 konvoyuna yaklaşıyor, dokuz gemi daha batırıyor
Mart	: Konvoylara karşı taarruzlar sırasında en başarılı olan "U-47" (Prien), "U-99" (Ketschmer) ve "U-100" (Schephe) denizaltıları kaybediliyor

Levent Şahverdi Arşivi

28 Mart : İngiliz Akdeniz Filosu ile İtalyan donanması arasında Kap Matapan (Yunanistan) Deniz Savaşı... Bu savaşta üç İtalyan kruvazörü ve iki muhrip batıyor, bir savaş gemisi hasara uğruyor

Nisan - Aralık 1941 : **Atlantik'teki Savaşın 3 ncü Safhası**

Tüm Kuzey Atlantik'te denizaltı gruplarıyla araştırma-tarama hareketleri, Orta ve Güney Atlantik'te münferit girişimleri; ortalama denizde 30 denizaltı, 1.528.659 brüt ton batırılıyorlar, 21 kayıp veriliyor. Altı yardımcı kruvazör 125.851 brüt ton batırıyor, üç kayıp veriyor. Hücumbotları Manş Denizi'nde 355.514 brüt ton batırılıyor, mayınlar (İngiltere etrafında çoğuyla hava mayını) 173.643 brüt ton batırma başarısını gösteriyor

15-16 Nisan : 4 İngiliz muhribi Tunus kıyılarında beş gemi ve üç muhriplik İtalyan konvoyunu imha ediyor

21 Nisan : İngiliz Akdeniz Filosu Trablusgarp'ı bombardıman ediyor

24 Nisan : İngiliz Akdeniz Filosu Yunanistan'ı boşaltıyor, 5.000 kişi tahliye ediyor

20 Mayıs - 1 Haziran : "Bismark" savaş gemisi ile "Prinz Eugen" kruvazörünün Atlantik harekâtı... 24 Mayıs'ta Danimarka yolunda muharebe, İngiliz "Hood" ağır kruvazörü tahrip ediliyor, 26/27 Mayıs'ta "Bismark", İngiliz uçakları, savaş gemileri, kruvazörleri ve muhripleri tarafından savaş dışı ediliyor ve sonunda kendi kendini batırıyor

20-27 Mayıs : Girit Adası etrafında savaş, Alman hava indirmeleri ve Hava Kuvvetleri, Akdeniz Filosu'nu püskürtüyorlar; iki kruvazör ile üç muhrip kaybediliyor, ayrıca iki savaş gemisi, bir uçak gemisi, üç kruvazör ve dört muhrip de ağır hasara uğruyor

28 Mayıs - 1 Haziran : Girit Adası İngiliz Akdeniz Filosu'nca boşaltılıyor. Alman Hava Kuvvetleri'nce iki kruvazör, iki muhrip batırılıyor, bir savaş gemisi, dört kruvazör ve beş muhrip hasara uğratılıyor

Levent Şahverdi Arşivi

Haziran	: Atlantik'teki Alman ikmal teşkilatının dağıtılıp toparlanması, dokuz tanker ve ikmal gemisi zapt edilip batırılıyor, bu suretle de suüstü savaş gemileriyle Atlantik savaş sevk ve idaresi yenilgiye uğratılıyor
30 Temmuz 1941	: Petsamo ve Kirkenes'e karşı İngiliz baskını
26 Ağustos	: Sovyet Baltık Denizi Filosu'nca Reval'ın boşaltılması... Alman-Fin mayın barajlarında ağır Rus kayıpları
8-11 Eylül	: 17 Alman denizaltısı Grönland önlerinde SC.42 konvoyundan 65.409 brüt tonluk 16 gemi batırıyor; iki kayıp veriyor
Eylül	: Amerikan Atlantik Filosu, Danimarka yolunun korunmasını ve 26° batı meridyenin batısındaki Kuzey Atlantik'te seyredecek süratli konvoyların emniyetini üzerine alıyor. (11 Eylül, ABD Başkanı'nca "Ateş Emri"nin ilan edilmesi)
18 Eylül	: İngiliz "Upholder" denizaltısı Trablusgarp önlerinde iki büyük kıta taşıyıcı gemiyi batırıyor
8-9 Kasım	: İngiliz Kara Kuvveti Malta Adası yakınında yedi gemilik bir İtalyan konvoyunu imha ediyor
14 Kasım	: "U-81" denizaltısı İngiliz "Ark Royal" uçak gemisini Cebelitarık yakınında batırıyor
22 Kasım - 27 Aralık	: Güney Atlantik'te "Atlantis" yardımcı kruvazörü ile "Python" ikmal gemisinin batırılmasından sonra, her iki geminin mürettebatı 4 Alman ve 4 İtalyan denizaltısıyla Bordeaux (Borda) ya getiriliyor
25 Kasım	: Alman "U-331" denizaltısı Sollum önlerinde İngiliz "Barham" savaş gemisini batırıyor
7 Aralık 1941	: Japon uçak gemisi filosu Pearl Harbour Limanı'na baskın tarzında taarruz ediyor, 8 savaş gemisi, 3 kruvazör, 3 muhrip tahrip ediliyor veya hasara uğratılıyor
10 Aralık	: Japon deniz uçakları Malezya önlerinde İngiliz "Prince of Walese ve "Repulse" savaş gemilerini batırıyor

Levent Şahverdi Arşivi

14-22 Aralık : Cebelitarık'ın batısında HG.76 konvoyuna karşı girişilen saldırıda ağır yenilgisi, beş kayıba karşılık sadece bir refakat taşıyıcı, bir muhrip ve üç gemi batırılıyor

17 Aralık : Büyük Sirte Körfezi'nde İtalyan ve İngiliz konvoy koruma kuvvetleri arasında birinci savaş

19 Aralık : İtalyan küçük savaş araçları İskenderiye'de İngiliz "Queen Elizabeth" ve "Valiant" savaş gemilerini hasara uğratıyor

1942

Ocak - Temmuz : **Atlantik'teki Savaşın 4 ncü Safhası**

Kuzey ve Orta Amerikan kıyıları önlerinde münferit denizaltı hareketleri, denizde ortalama 54 denizaltı bulunmakta, 22 kayıp karşılığında 2.967.173 brüt ton gemi batırılıyor

11 Ocak - 7 Şubat : "Paukenschlag" (Davut Darbesi) Harekâtı, İlk beş denizaltı ABD önlerinde 142.373 brüt ton tutarında gemi batırıyor

1 Şubat : Gilbert ve Marchall Adalarına karşı ilk Amerikan uçak baskını

12-13 Şubat : Beş muhrip, on üç torpidobotu, hücum botu ve mayın botları ile birlikte ve kuvvetli hava emniyeti altında "Scharnhorst", "Gneisenau" ve "Prinz Eugen" gemilerinin Manş Denizi'ni yarıp geçmesi

19 Şubat : Port Darvin (Avustralya)'e karşı Japon baskını

27 Şubat - 1 Mart : Java Denizi'nde deniz savaşı, bir Hollanda, İngiliz, Avustralya, Amerikan birliğinin imhası

22 Mart : Büyük Sirte Körfezi'nde İtalyan ve İngiliz konvoy koruma kuvvetleri arasında ikinci savaş

27-28 Mart : St. Nazaire karşı İngiliz komando baskını

31 Mart - 9 Nisan : Seylan Adası'na karşı Japon baskını ve Bengal Körfezi'nde ticaret savaşı. Bir İngiliz uçak gemisi, iki kruvazör ,iki muhrip, bir korvette (küçük savaş gemisi), bir yardımcı kruvazör ve 153.603 brüt ton imha ediliyor

Levent Şahverdi Arşivi

18 Nisan : Japon anavatanına karşı 16 çift motorlu bombardıman uçağıyla yapılan hava taarruzu, uçaklar Çin'e geri dönüyorlar

4-8 Mayıs : Korallen Denizi'nde deniz-hava savaşı, taktik Japon başarısı; Fakat, Port Moresby yakınına planlanmış olan çıkarmayı geri bırakıyorlar

5-7 Mayıs : Madagaskar Adası kuzey kıyılarına İngiliz çıkarması

28 Mayıs : Brezilya uçakları, Alman denizaltılarını bombalıyor

30-31 Mayıs : Diego Suarez (Madagaskar) ve Sydney'e karşı Japon küçük denizaltılarının taarruzları... Bir İngiliz savaş gemisi batırılıyor

5 Haziran - 10 Temmuz : Dört Japon kruvazörü Mozambik yolunda 103.495 brüt tonluk gemi batırıyor

3-7 Haziran : Midway bölgesinde deniz-hava savaşı...
Çok üstün, fakat dağınık kullanılan Japon donanması uçak gemilerinden havalanan uçaklarla yapılan hava savaşında dört uçak gemisi kaybediyor. Amerikalılar Pasifik Savaşı'nın 3 üncü dönüm noktasından sadece birincisini kaybediyor

12-16 Haziran : Malta Adası'nın takviyesi için İngiliz çifte konvoy harekâtı. Alman-İtalyan hava kuvvetlerinin, deniz birliklerinin ve denizaltılarının taarruzları, 17 gemiden sadece ikisi Malta'ya varabiliyor

17 Haziran : Hitler, Brezilya limanlarına bir baskın taarruzu yapmayı öngören planın uygulanmasına izin veriyor (Dışişleri Bakanlığının itirazı üzerine Hitler bu izni geri alır)

1-10 Temmuz : Alman hava kuvvetleri ve denizaltıları Kuzey Buz Denizi'nde PQ.17 konvoyundaki 32 gemiden 143.961 brüt tonluk 24 gemiyi batırıyor

Levent Şahverdi Arşivi

Ağustos 1942 - Mayıs 1943	: **Atlantik'teki Savaşın 5 nci Safhası** Kuzey Atlantik konvoylarına karşı denizaltı grup harekâtının en üst düzeye varması, Orta ve Güney Atlantik'te münferit denizaltı hareketleri... Ortalama 102 denizaltı denizlerde... 3.857.705 brüt ton hacminde gemi batırıyorlar
5-11 Ağustos	: 16 Alman denizaltısı Kuzey Atlantik'te SC.94 konvoyundan 53.421 brüt ton hacminde gemi batırıyor. Buna karşılık iki denizaltı kaybediliyor ve dört denizaltı da yara alıyor
9 Ağustos	: Japon kruvazör birliği Savo Adası yakınında geceleyin dört müttefik kruvazörünü batırıyor ve bir diğerini de torpilliyor
10-16 Ağustos	: "Pedestal" Harekâtı, Malta'ya İngiliz ikmal konvoyu. Ondört gemiden onu Alman-İtalyan denizaltıları, hücumbotları, hava kuvvetleri ve mayınlarla batırılıyor. Ayrıca Alman "U-73" denizaltısınca "Eagle" uçak gemisi, bir kruvazör ve bir muhrip batırılıyor; bir uçak gemisi, iki kruvazör ve bir muhrip de hasara uğratılıyor
16-30 Ağustos	: "Wunderland" Harekâtı... "Scheer" kruvazörü Karadeniz'de harekât yapıyor
23-25 Ağustos	: Salomon Adaları'nın doğusunda Japon ve Amerikan uçak gemisi grupları arasında deniz-hava savaşı... Kesin sonuçsuz bitiyor
8-22 Eylül	: Alman Hava Kuvvetleri ve denizaltıları PQ.18/ QP.14 konvoy çiftinden Kuzey Buz Denizi'nde 94.791 brüt tonluk 17 gemi batırıyor; buna karşılık dört denizaltı ile 41 uçak kaybediyorlar
12 Eylül	: "Laconia" durumu, "U-156" denizaltısı, gemi kazazedelerini kurtarma ve yardım sırasında Amerikan uçaklarınca bombalanıyor
15 Eylül	: Japon denizaltı ve kruvazör gruplarının Amerikan uçak gemileri gruplarına karşı taarruzu "Wasp" uçak gemisi batırılıyor, bir savaş gemisi ile bir muhrip torpilleniyor

Levent Şahverdi Arşivi

7-17 Ekim	: Dört denizaltı Kapstadt önlerinde 140.039 brüt tonluk gemi batırıyor
11-12 Ekim	: Cape Esperance (Guadalcanal) yakınında Japon ve Amerikan kruvazör birlikleri arasında deniz savaşı, Amerikan başarısı
26-27 Ekim	: Santo Cruz (Salomonların doğusunda) yakınlarında deniz-hava savaşı, Japonların taktik başarısı
27-30 Ekim	: 10 Alman denizaltısı Fas önlerinde SL.125 konvoyundan 80.005 brüt ton tutarında 12 gemi batırıyor, bir denizaltı hasara uğruyor (101)
31 Ekim - 7 Kasım	: 15 denizaltı Kuzey Atlantik'te SC.107 konvoyundan 82.817 brüt ton tutarında 15 gemi batırıyor; 2 denizaltı kaybediyor
12-15 Kasım	: Guadalcanal civarında iki gece süren deniz savaşları; bu savaşlar her iki taraf için de zayiatlı oluyor
27 Kasım	: Fransız donanmasının Tolon'da kendi kendini batırması
30 Kasım	: Japon muhrip birliği Tassafaronga (Guadalcanal) önlerinde dört Amerikan kruvazörünü torpilliyor, bunlardan birisi batıyor
27 Aralık	: Alman muhripleri ve torpitobotları ile iki İngiliz kruvazörü arasındaki Biskaya muharebesinde bir abluka yarıcısının müsaderesi sırasında üç Alman denizaltısı batıyor
27-30 Aralık	: 17 denizaltı Kuzey Atlantik'te ON.154 konvoyundan 69.893 brüt ton tutarında 14 gemi batırıyor, bir denizaltı kaybediliyor
31 Aralık	: İki kruvazör ile altı muhriplik bir Alman savaş grubunun Kuzey Buz Denizi'nde JW.51 konvoyuna karşı giriştiği başarısız taarruz
1943	
8-10 Ocak	: 7 denizaltı Orta Atlantik'te TM.1 konvoyunun dokuz tankerinden altısını batırıyor

Levent Şahverdi Arşivi

17-19 Ocak : İngiliz muhrip grubu çeşitli İtalyan konvoylarından 10 gemi batırıyor

30 Ocak : Deniz Kuvvetleri Komutanı Büyük Amiral Raeder'in istifası (Hitler ile fikir ayrılığı ve büyük gemilerin hizmet dışı edilmesi)... Raeder'in yerine Büyük Amiral Dönitz geçiyor

1-8 Şubat : Japon muhripleri Guadalcanal'dan 11.000 kişiyi tahliye ediyor

4-9 Şubat : 19 denizaltı Kuzey Atlantik'te SC.118 konvoyundan 59.765 brüt tonluk 11 gemi batırıyor, üç denizaltı kaybediliyor

18-25 Şubat : 20 denizaltı Kuzey Atlantik'te ON.166 konvoyundan 97.382 brüt tonluk 15 gemi batırıyor, iki kayıp veriyor

2 Mart : Amerikan kara ordusu hava kuvveti Bismark Denizi'nde 8 ulaştırma gemisi ve dört muhripli bir Japon konvoyunu imha ediyor

6-11 Mart : 23 denizaltı Kuzey Atlantik'te SC.121 konvoyundan 59.331 brüt ton tutarında 13 gemi batırıyor ve bir denizaltı kaybediliyor

9-10 Mart : "U-510" denizaltısı Brezilya önlerine BT.6 konvoyundan 54.130 brüt ton tutarında 9 gemi batırıyor

16-20 Mart : 42 denizaltı SC.122 ve HX.229 konvoylarından 140.942 brüt ton tutarında 21 gemi batırıyor, bir denizaltı kaybediliyor... Savaşın en büyük konvoy muharebesi

26 Mart : Amerikan ve Japon kruvazör grupları arasında Komandorski Adaları (Aleaten) civarında deniz muharebesi... Pasifik'te yegâne büyük çapta gündüz topçu muharebesi!..

18 Nisan : Japon Donanması Komutanı Amiral Yamamota bir savaş sırasında ölüyor

Nisan sonu : Kuzey Atlantik'te konvoy emniyeti için uçak gemilerinin, uzun menzilli bombardıman uçaklarının, destek gruplarının ilk kullanılması, bununla denizaltı savaşında başaşağı gitme başlıyor

Levent Şahverdi Arşivi

29 Nisan - 5 Mayıs : 43 Alman denizaltısı Kuzey Atlantik'te 61.959 brüt ton tutarında 13 gemi batırıyor. Son günde destek grupları 6 denizaltı kaybetmişti

30 Nisan - 1 Mayıs : "U-515" denizaltısı Freetown'un batısında TS. 37 konvoyundan 43.256 brüt ton tutarında 7 gemi batırıyor

24 Mayıs 1943 : Denizaltı Komutanlığı çok sayıda ağır yenilgiden sonra konvoy mücadelesini durduruyor. Mayıs ayında Atlantik'te toplam olarak konvoy harekâtında 19, bekleme mevzilerinde 5, uzak mesafeli harekâtta 2 ve yaklaşma ve uzaklaşma seyrinde 12 denizaltı kaybedilmiştir (120 ve 123)

Haziran - Ağustos 1943 : **Atlantik'te Savaşın 6 ncı Safhası**

Atlantik'in kıyı bölgelerine intikal dönemi ve kaçışlar, ortalama 68 denizaltı denizlerde, 70 kayıba mukabil 328.564 brüt tonluk gemi batırılıyor

5 Haziran : La Spezia'ya şiddetli müttefik hava taarruzu, üç savaş gemisi hasara uğratılıyor

30 Haziran : Rendova ve Yeni Georgia (Salomonlar)'ya Amerikan çıkarmaları

6 Temmuz : Kula Körfezi'nde (Salomonlar) Amerikan ve Japon kruvazörleri ve muhripleri arasında deniz savaşı. Karşılıklı kayıplar

12-13 Temmuz : Kolombangara Körfezi'nde Japon ve Amerikan kruvazörleri ve muhripleri arasında deniz savaşı, 1 Japon kruvazörü ile bir Amerikan muhribi batıyor, üç müttefik kruvazörü torpilleniyor

3-17 Ağustos : Sicilya'dan Alman-İtalyan birliklerinin tahliyesi, malzemelerle birlikte 100.000 kişi denizden zayiatsız nakledildiyor

6-7 Ağustos : Vella Körfezi'nde (Salomonlar) Japon ve Amerikan muhripleri arasında deniz savaşı, üç Japon muhribi batıyor

Levent Şahverdi Arşivi

25 Ağustos : Batı Biskaya'da İngiliz denizaltı avcı gruplarına karşı güdümlü bombalı He-177'lerin ilk kullanılması Alman denizaltıları için geçici bir rahatlama sağlıyor

29 Ağustos : Danimarka donanmasının kendi kendini batırması

3 Eylül : Kalabrienler'in güney ucuna İngiliz çıkarması

8 Eylül : Spitzbergen'e bir Alman savaş grubunun baskın tarzında saldırısı

9 Eylül : İtalyan teslim anlaşması yürürlüğe giriyor, İtalyan donanması La Spezia'dan Malta'ya kaçıyor, bu esnada "Roma" sancak gemisi bir güdümlü bomba isabetiyle batıyor. -Dört İngiliz-Amerikan tümeninin Salerno Körfezi'ne çıkması

20-23 Eylül : 22 denizaltı yeni ses torpidolarıyla ON. 202/ ONS. 18 konvoylarına taarruz ediyor. Ve dört refakat aracı ile altı gemiyi batırıyor, iki kayıp veriyor

Eylül 1943 - Mayıs 1944 : **Atlantik'teki Savaşın 7 nci Safhası**
Kuzey Atlantik'teki konvoy mücadelesini yeni silahlarla yeni başlatmak için başvurulan başarısız girişim. Orta ve Güney Atlantik ile Hint Okyanusu'nda münferit hareketler. Ortalama 61 denizaltı denizde, 119 kayba karşılık 411.216 brüt ton tutarında gemi batırılıyor

22 Eylül : Alta Fiyoztunda Alman "Tirpitz" savaş gemisine İngiliz küçük denizaltı taarruzu

3-22 Ekim : Oniki Ada'da İngiliz-İtalyan işgal edilmiş adalarının geri alınması

5 Ekim : Korsika Adası'nın boşaltılması tamamlanıyor

6 Ekim : Japon ve Amerikan muhripleri arasında Vella Lavella Deniz Savaşı, her iki taraftan birer muhrip batıyor, iki Amerikan muhribi torpilleniyor

Levent Şahverdi Arşivi

2 Kasım	: İmparatoriçe Augusta Koyu'nda Amerikan ve *Japon kruvazör-muhrip grupları* arasında deniz savaşı, üçer kruvazör ile ikişer muhrip kaybediyor, fakat Amerikalılar çıkarma bölgesini örtebiliyorlar
8 Kasım	: Rabaul'a karşı Amerikan uçak gemisi baskını, 6 Japon kruvazörü ağır hasar görüyor
7 Kasım	: Tam bir başarısızlıktan sonra Kuzey Atlantik'te son denizaltı grupları teşkili, daha sonra aralıklı münferit tertiplenmeler
11 Kasım	: Rabaul'a karşı yeni Amerikan baskını
11-14 Kasım	: Leros (Oniki Ada)'a Alman çıkarması
20 Kasım	: Süratli uçak gemisi filolarının örtüsü altında Gilbert Adaları'nda Tarawa ve Makin'e Amerikan çıkarması
25-26 Kasım	: "Scharnhorst" savaş gemisinin beş muhriple birlikte Kuzey Buz Denizi'nde JW. 55B konvoyuna karşı başarısız taarruz girişimi. "Scharhorst" muharebede İngiliz örtme kuvvetleriyle birlikte batıyor
27 Aralık	: 11 Alman muhribi ve torpido botlarıyla iki İngiliz kruvazörü arasında cereyan eden Biskaya Muharebesi'nde bir abluka yarıcısının teslim bayrağını çekişi, üç Alman denizaltısı batıyor
1-4 Ocak	: Kavieng (Yeni İrlanda)'ya karşı iki Amerikan uçak gemisi saldırısı ve Saidor (Yeni Gine) yakınına çıkarma
29 Ocak - 6 Şubat	: Süratli Amerikan uçak gemisi filolarının Marschall Adaları'na müteaddit saldırılarından sonra 31 Ocak'ta iki tümenin Kwajalein'e çıkması
14-18 Şubat	: Kuzey Atlantik'te denizaltılar ve hava keşfi ile son kez yapılan grup harekâtı girişimi (131)
15 Şubat	: Yeni Zelandalı birliklerin Yeni İrlanda'ya çıkması
17 Şubat	: Truk'a karşı şiddetli Amerikan saldırısı, Japon gemi hacminde büyük kayıplar

Levent Şahverdi Arşivi

Şubat	: İlk Alman Şnorkelli denizaltısı (U-264) Atlantik'e gidiyor
23 Şubat	: Marianen Adaları'na ilk Amerikan hava taarruzu
30 Mart - 1 Nisan	: 11 uçak gemili 58 nci Amerikan Task Kuvveti Palau, Yap ve Woleai'e taarruz ediyor, bu esnada ilk kez uçak gemisi uçaklarınca mayın kullanılıyor, 104.000 brüt ton tutarında gemi batırılıyor
3-5 Nisan	: Kaa Fiyortunda Alman "Tirpitz" savaş gemisine İngiliz uçak saldırısı
5-11 Nisan	: Odesa Şehri'nin deniz yoluyla zayiatsız tahliyesi
19 Nisan	: Sabung (Sumatra)'a İngiliz-Amerikan uçak gemisi baskını
5-12 Mayıs	: Sivastopol'a Sovyet karşı taarruzu ve kalenin boşaltılması, 130.000 kişi deniz, 21.450 kişi de hava yoluyla tahliye ediliyor
17 Mayıs	: Soerabaja (Java)'ya İngiliz-Amerikan uçak gemisi saldırısı
19-23 Mayıs	: Marcus ve Wake (Pasifik)'e Amerikan saldırısı
6 Haziran 1944	: Normandiya'ya büyük müttefik çıkarmasının başlaması ("Neptune" Harekâtı) kuvvetli donanma ve hava himayesinde birinci gün denizden beş, havadan iki tümen karaya çıkarılıyor ve indiriliyor. 4.000'den fazla gemi ve çıkarma botu kullanmak suretiyle 12 Haziran'a kadar 326.000 insan, 140.000 ton malzeme ve 54.000 motorlu araç, 2 Temuz'a kadar da 929.000 insan, 586.000 ton malzeme ve 177.000 motorlu araç çıkarılıyor
6-13 Haziran	: Alman muhrip, torpidobot, hücumbotu ve denizaltılarının Normandiya önlerindeki çıkarma bölgesine karşı giriştikleri taarruzlar, büyük kayıplara rağmen başarılı olamıyor

Levent Şahverdi Arşivi

12-15 Haziran	: 58 nci Task Kuvveti'nin Saipan'a karşı hazırlanmakta olan topçu ve hava taarruzları, bunları takiben Amerikan 5 nci Amfibik Kolordusu'nun karaya çıkması
19-20 Haziran	: Filipin Denizi'nde 9 uçak gemili Japon donanması ile kara himayeli deniz-hava kuvveti ve 15 uçak gemili 58 nci Task Kuvveti arasında deniz-hava savaşı. Japonlar, denizaltılar ve uçak gemisi uçaklarının saldırısı sonunda üç uçak gemisi ile dört yüzün üstünde uçak kaybediyorlar
25 Haziran	: Cherbourg bölgesinde Alman bataryalarının Amerikan savaş gemileri ve kruvazörleriyle şiddetli muharebesi
Haziran 1944 - Mayıs 1945	: **Atlantik'teki Savaşın 8 nci Safhası** İngiliz ve Amerikan kıyılarında Şnorkelli denizaltıların münferit hareketleri, ortalama 48 denizaltı denizde, 544.526 brüt tonluk gemi batırılıyor, buna karşılık 151 zayiat veriliyor
4 Temmuz	: Valcano ve İwojima'ya karşı Amerikan uçak saldırısı
25-28 Temmuz	: 58 nci Görev Kuvveti Palau ve Batı Karolinler'e taarruz ediyor
4-5 Ağustos	: İwojima ve Bonin Adaları'na Amerikan uçak gemileri saldırısı
6-27 Ağustos	: Biskaya ve Bretagne kıyılarındaki Alman gemi ulaşımına karşı İngiliz kruvazör ve muhriplerinin saldırıları
15 Ağustos	: Müttefik deniz kuvvetlerinin ve İngiliz uçak gemisi uçaklarının desteğinde Güney Fransa'ya bir Amerikan ve bir Fransız kolordusunun çıkması ("Dragoon" Harekâtı)
20-25 Ağustos	: Biskaya ve Romen-Bulgar kıyılarındaki Alman üslerinin boşaltılması, orada bırakılmış olan gemilerin kendi kendilerini batırması

Levent Şahverdi Arşivi

22-29 Ağustos : Alta Fiyortta Alman "Tirpitz" savaş gemisine İngiliz hava saldırısı

4-15 Eylül : Finlandiya'nın kısmen denizden boşaltılması

12 Eylül 1944 - Nisan 1945 : Norveç kıyılarındaki Alman gemi ulaşımına karşı İngiliz uçak gemisi, kruvazör ve muhrip gruplarının müteaddit saldırıları

31 Ağustos - 14 Eylül 1944 : Amerikan 38 nci Görev Kuvveti (şimdiye kadarki 58 nci Görev Kuvveti), İwojima ve Bonin Adaları'na, Palau ile birlikte Batı Karalinler'e, Mindanao ve Visayas-Archipel (Merkezi Filipinler)'e karşı birbiri ardı sıra baskın taarruzları yapıyor

16-23 Eylül : Estonya'nın deniz yoluyla boşaltılması, yaklaşık 34.500 asker ve mülteci, 50.000 ton malzeme tahliye ediliyor

21-24 Eylül : 38 nci Görev Kuvveti (12 uçak gemisi) Luzon ve Visayas-Archipel'e bir seri baskın taarruzu yapıyor

24 Eylül - 29 Ekim : Ege Bölgesinin ele geçirilmesi için, uçak gemileri, kruvazörler, muhripler ve çıkarma gemilerinden kurulu kuvvetli İngiliz birliklerinin harekâtı. 14 Ekim'de Pire Limanı'na çıkarma

10-13 Ekim : 38 nci Görev Kuvveti (17 uçak gemisi) ile Japon deniz-hava filosu arasında Formoza Hava Savaşı. Japon tarafında ağır zarar ve ziyan ve uçak kaybı; iki Amerikan kruvazörü torpilleniyor

15-18 Ekim : 38 nci Görev Kuvveti Luzon'a karşı üç büyük taarruz yapıyor, Japon 1 nci deniz-hava filosunun ağır kayba uğraması

20 Ekim : Dört tümenli 6 ncı Amerikan Ordusu'nun 7 nci Filo ve 38 nci Görev Kuvveti'nin desteğinde Leyte'ye çıkması

Levent Şahverdi Arşivi

22 Ekim - 23 Kasım : Sworbe Yarımadası etrafında muharebe, "Prinz Eugen", "Scheer" ve "Lützow" kruvazörlerince denizden ateş desteği. 18.196 asker ve mülteci tahliye ediliyor

23-26 Ekim 1944 : **Leyte Körfezi'nde Savaş**

7 nci Filo ve 38 nci Görev Kuvveti tarafından savunulan çıkarma bölgesine karşı Japon donanmasının büyük taarruzu; 4 Japon uçak gemisi, 3 savaş gemisi, 10 kruvazör, 9 muhrip batırılıyor. Bir Amerikan uçak gemisi, iki refakat uçak gemisi, iki muhrip, bir refakat muhribi battı. Japon Kamikaze pilotlarının ilk kullanılışı, yeni refakat uçak gemisine isabet

27-30 Ekim : 38 nci Görev Kuvveti Merkez Filipinler'deki hedefleri bombardıman ediyor, Japon Kamikaze uçaklarınca üç uçak gemisi, bir kruvazör hasara uğratılıyor

2 Kasım : Walcheren deniz setinin bombardımanlarla parçalanmasını müteakip, ağır gemilerin desteğinde İngiliz komando birliklerinin karaya çıkması

5-6 Kasım : 38 nci Görev Kuvveti Luzon'a şiddetli baskınlar yapıyor, Kamikazeler bir uçak gemisini hasara uğratıyor, bir Japon kruvazörü batırılıyor

11-19 Kasım : 38 nci Görev Kuvveti Luzon'a ve Leyte'nin batı kıyılarına baskın taarruzları yapıyor, Japon tarafında ağır kayıplar meydana geliyor

12 Kasım : İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri'ne ait ağır bombardıman uçakları Tromsö yakınında Alman "Tirpitz" savaş gemisini tahrip ediyorlar

25-29 Kasım : Japon Kamikaze pilotları Luzon önlerinde ve Leyte Körfezi'nde dört uçak gemisi, iki savaş gemisi, iki kruvazör ve iki muhribi hasara uğratıyor

7 Aralık : Bir Amerikan tümeninin Ormac Koyu'nda (Leyte'nin batısı) karaya çıkması

Kamikaze taarruzları yedi muhribe ve çıkarma araçlarına isabet kaydediyor

Levent Şahverdi Arşivi

Aralık 1944 - Temmuz 1945	: Sumatra ve Nikobaren Adalarındaki hedeflere planlı İngiliz uçak saldırıları
17-18 Aralık	: 38 nci Task Kuvveti şiddetli tayfuna tutuluyor, üç muhrip batıyor, 21 gemi hasar görüyor
22 Aralık	: Schelde Nehri ağzında müttefik konvoyuna karşı Alman hücümbotlarının taarruzu
Aralık	: İlk Walter denizaltısı (U-1405) hizmete konuluyor

1945

2 Ocak	: "İngiliz Doğu Filosu"nun himayesinde Akyab (Bengal Körfezi) yakınına İngiliz kuvvetlerinin çıkarma yapması
3-4 Ocak	: 58 nci Task Kuvveti (şimdiye kadar 38 nci) Formoza ve Ryukyu Adaları'na taarruzlar düzenliyor
4-8 Ocak	: Lingayen Körfezi doğrultusunda seyir halinde bulunan Amerikan çıkarma filosuna şiddetli Japon Kamikaze taarruzları. Bir refakat uçak gemisi, iki mayın arama-tarama gemisi batırılıyor, üç refakat uçak gemisi, 1 muharebe gemisi, bir kruvazör, dört muhrip, altı çıkarma gemisi yaralanıyor
12-22 Ocak	: 58 nci Görev Kuvveti Güney Çin Denizi'ne giriyor ve büyük bir başarıyla Hindiçini, Güney ve Güneybatı Çin, Kuzey Luzon, Formuza ve Ryukyulardaki hedeflere taarruz ediyor
28 Ocak - 8 Mayıs	: Danzig Körfezi ve Doğu Prusya'dan boşaltma nakliyatı. Toplam 2.002.602 mülteci, asker ve yaralı tahliye ediliyor, bu arada deniz nakliyatında yaklaşık 14.000 zayiat meydana geliyor (Sovyet denizaltılarınca "Gustloff", "Steuben" ve "Goya" gemileri batırılıyor)
24-29 Ocak	: Palembag ve Sumatra'ya İngiliz hava saldırısı
16-17 Şubat	: 38 nci Görev Kuvveti Tokyo bölgesine taarruz ediyor

GNKUR ATAŞ. Bşk Kütüphanesi

Levent Şahverdi Arşivi

19 Şubat	: Savaş gemileri ve kruvazörlerle yapılan bir günlük bombardımandan ve müteaddit uçak saldırılarından sonra iki Amerikan deniz tümeni, her iki tarafın da ağır zayiat verdiği muharebelerden sonra 16 Mart'ta ele geçirilen İwojima'ya çıkıyor
25-26 Şubat	: 38 nci Görev Kuvveti Tokyo bölgesine taarruzlarını sürdürüyor
18-21 Mart	: 38 nci Görev Kuvveti Kyushu ve Honshu'ya Japon bombardıman ve Kamikaze uçaklarının karşı taarruzları altında saldırıyor Beş uçak gemisi hasar görüyor. İnsanlı bombaların ilk kullanışı başarılı olmuyor
21-22 Mart	: İngiltere doğu kıyılarında İngiliz konvoyuna karşı Alman hücümbot taarruzları
23-31 Mart	: 38 nci Görev Kuvveti'nin ve bir İngiliz uçak gemisi grubunun Okinawa ve Ryukyu Adaları'na hazırlık taarruzları. Kamikaze taarruzlarının defedilmesi
1 Nisan	: Dört tümenli Amerikan 10 ncu Ordusu'nun Okinawa'ya çıkması. Savaşlar, her iki tarafın ağır zayiatıyla 21 Haziran'a kadar sürüyor. Çıkarma filosuna ve himaye kuvvetlerine karşı sürekli Kamikaze saldırıları, 26 Mart-29 Temmuz 1945'e kadar 11 muhrip, 11 küçük gemi batırıyor, 17 uçak gemisi, 10 savaş gemisi, 4 kruvazör, 75 muhrip, yüzden fazla küçük gemi ve tekne isabet alıyor
7 Nisan	: Okinawa'ya karşı bir Japon donanma grubunun intihar taarruzu 38 nci Görev Kuvveti'nce durduruluyor. "Yamato" savaş gemisi, bir kruvazör ve dört muhrip batırılıyor
7-8 Nisan	: Belçika kıyılarında bir İngiliz kanvoyuna Alman hucümbotlarının taarruzu
9 Nisan	: Kiel'e İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri'nin şiddetli taarruzu, "Scheer" ve "Hipper" kruvazörleri tahrip ediliyor

Levent Şahverdi Arşivi

9 Nisan	: Amerikan birliklerinin Sulu Denizi kıyısındaki Jolo'ya çıkışı
15-16 Nisan	: 38 nci Görev Kuvveti Güney Kyashu'ya taarruz ediyor
16 Nisan	: İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri'nin şiddetli saldırısında Alman "Lützow" kruvazörü Swine ağzı yakınında tahrip ediliyor
22-30 Nisan	: İngliz ve Amerikan uçak gemisi grupları Ruyukyu Adaları'na taarruz ediyorlar
5-9 Nisan	: Harekete hazır durumda olan torpidobotları ve hücum botlarının Hela'ya son tahliye nakliyatı, 43.000 insan tahliye ediliyor
11-16 Mayıs	: 38 nci Görev Kuvveti ve İngiliz uçak gemisi grubu Ryukyu Adaları'na baskın taarruzları yapıyor
16 Mayıs	: Japon "Haguro" kruvazörü, Malakka yolu önlerinde dört İngiliz muhribi tarafından yapılan klasik torpido taarruzunda batırılıyor
24-25 Mayıs	: 38 nci Görev Kuvveti Güney Kyushu'ya taarruz ediyor
5 Haziran	: 5 nci Amerikan Filosu birlikleri Filipinler Denizi'nde şiddetli tayfuna yakalanıyor, dört uçak gemisi, dört refakat uçak gemisi, dört savaş gemisi, yedi kruvazör, on dört muhrip ve iki tanker oldukça ağır hasar görüyor
8 Haziran	: 58 nci Görev Kuvveti Kyushu'ya akın düzenliyor
14-15 Haziran	: Truk'a İngiliz uçak gemisi akını
10-30 Temmuz	: 38 nci Görev Kuvveti İngiliz uçak gemisi grubuyla birlikte Hokkaido ve Honshu'daki hedeflere sürekli akınlar yapıyor. Savaş gemileri ve kruvazörlerle kıyı bombardımanları. 24 ve 28 Temmuz günleri Japon Kure Donanma Üssü'ne ve Japon donanmasının mütebaki kısmına şiddetli uçak saldırıları, iki uçak gemisi, üç savaş gemisi, dört kruvazör batırılıyor

Levent Şahverdi Arşivi

9-13 Ağustos : 38 nci Görev Kuvveti Tokyo bölgesine ve Honshu'daki hedeflere akınlarını sürdürüyor

27 Ağustos : Amerikan donanması Tokyo önündeki Sagami Koyu'na giriyor

2 Eylül : "Missori" savaş gemisinin bordosunda Japon teslim anlaşması imzalanıyor (170 c)

21. 1939-1945 Hava Savaşı (171)

1939

25 Eylül : Alman Hava Kuvvetleri'nin Varşova üzerine büyük taarruzu (1.150 uçakla)

18 Aralık : Alman körfezindeki Alman avcı uçaklarının başarılı savunması (6 adedi Batı ve Doğu Frizon Adaları'nda kullanılmış olan Deniz Kuvvetleri Freya gereçleri sayesinde zamanında alarm çıkışı yapabilme sonucu)

1940

9 Nisan : Takviyeli X ncu Hava Kolordusu "Weserübung" Harekâtını destekliyor, çok kısa bir zaman içinde Norveç'te hava üstünlüğü sağlanıyor

10 Mayıs : Hollanda ve Belçika'ya paraşüt ve hava indirme birliklerinin ilk harekâtı (takviyeli 151 nci Piyade Alayı'nın yardımıyla Belçika Eben-Emael Tabyası'nın ele geçirilmesi)

14 Mayıs

Saat : 15.00 : 54 ncü Filo'nun (uçak alayı) askeri olarak savunulan Rotterdam'a hava taarruzu (Devam eden teslim görüşmelerine rağmen, taarruz irtibatsızlık nedeniyle tamamen durdurulamıyor)

27 Mayıs - 2 Haziran : İngiliz "Dynamo" (Tahliye) Harekâtı'na karşı Alman Hava Kuvvetleri'nin kullanılması. (Alman Hava Kuvvetleri'nin gücünü aşan bir istek)

Levent Şahverdi Arşivi

9 Temmuz	:	Hitler, Alman silah üretiminin sıklet merkezinin Hava ve Deniz Kuvvetleri sektörlerine aktarılmasını emrediyor (1941'de tekrar Kara Kuvvetleri'ne aktarılacaktır)
1 Ağustos	:	İngiltere'ye karşı deniz ve hava savaşı sevk ve idaresinin güçlendirilmesine ilişkin 17 No.lu Führer direktifi (28)
13 Ağustos	:	İngiltere üstündeki hava savaşının birinci safhasının başlaması
Haziran 1940	:	
Mart - 1941	:	Alman Hava Kuvvetleri İngiltere'de ve etrafında 814.641 brüt ton tutarında gemi batırıyor
1941		
21 Mart	:	Merkez Hava Kuvvetleri Komutanı atanıyor (Anavatan savunması)
20-27 Mayıs	:	Girit Adası'na Alman paraşütçülerinin inişi (58); Alman Hava Kuvvetleri İngiliz Akdeniz Filosu'nu geri püskürtüyor
17 Kasım	:	Orgeneral Udet'in intiharı (Endüstrinin yetersiz uçak imal edişinden sorumlu)
21 Aralık	:	Malta Adası'na şiddetlendirilmiş Alman hava saldırıları başlıyor
Nisan - Aralık	:	Mihver devletleri hava kuvvetleri denizde 1.017.422 brüt ton tutarında 371 gemi batırıyor
1942		
Mart	:	Alman fabrikalarına ve denizaltı üslerine İngiliz hava taarruzlarının (Kraliyet Hava Kuvveti) başlaması
8 Şubat - 1 Mayıs	:	Demjansk çemberi içinde kalan 100.000'den fazla insanın ve Choml çemberinin (6 Mayıs - 30 Haziran) havadan ikmali (Doğu Cephesi)
30-31 Mayıs	:	İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri'nin Köln üzerine, 1.000 bombardıman uçaklık taarruzu

Levent Şahverdi Arşivi

17 Ağustos : Amerikan Hava Kuvvetleri'nin İngiliz üslerinden kalkan 12 B 17'lerle Rouen-Sotteville İstasyonuna ilk taarruzu (Av himayesi İngiliz hava birliklerince sağlanıyor.) Eylül ayından itibaren Amerikan dört motorlu bombardıman uçakları, İngiliz av uçaklarının menzilleri dışında kalan Güney Fransa'daki hedeflere de ulaşıyorlar

25 Kasım - 2 Şubat : Stalingrad kuşatma çemberinin havadan ikmali (VIII nci Hava Kolordusu); öngörülen 300 ton yerine günde ortalama 95 ton kadar

10 Kasım : Alman praşüt ve hava indirme birliklerinin Tunus'a inmeleri

20-21 Aralık : Radarla uzak mesafe kontrol sistemli "Oboe" (büyük yükseklikten isabetli bomba atmak için) dört İngiliz Moskito uçağının Hollanda' daki bir elektrik fabrikasına taarruzu

1943

27 Ocak : Almanya üzerine 8 nci Amerikan Hava Kuvveti'nin ilk gündüz taarruzu : 55 B 17'ler Wilhelmshaven'a taarruz ediyor (Av himayesiz)

30-31 Ocak : İngiliz 9 santimetrelik radar gereçli H 25'lerin Hamburg üzerine bir taarruzda ilk kullanılışı (Televizyon esasına dayalı seryüsefer için ilk gereç). 3 Şubat'ta Rotterdam yakınında düşen bir İngiliz dört motorlu bombardıman uçağından ganimet olarak ele geçiriliyor (Bu nedenle de Almanlar buna "Rotterdam" gereci diyorlar)

5-6 Mart : Essen'deki Krupp Fabrikası'na İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri'nin yaptığı ilk "Oboe" büyük taarruzu (yüzde yüz hasar)

10 Haziran : Müttefiklerin Kazablanka'da Almanya'ya yapmayı kararlaştırdıkları "müşterek bombardıman taarruzları" nın başlaması (Amerikan Hava Kuvvetleri ile gündüz hassas ve dakik bombardımanlarla, İngiliz Hava Kuvvetleri'nin gece alan atışlarıyla taarruzları ("Sickle")

Levent Şahverdi Arşivi

Temmuz	: Hamburg üzerine taarruzlar
24-25 Temmuz	: 740 bombardıman uçağıyla İngiliz Hava Kuvvetleri ("Düppel Sistem" ile Alman savunmasının şaşırtılması : Milyonlarca küçük madeni levhaların atılması)
25 Temmuz	: 68 bombardıman uçağıyla Amerikan 8 nci Hava Kuvveti'nin saldırısı
26 Temmuz	: 54 bombardıman uçağıyla Amerikan 8 nci Hava Kuvveti'nin saldırısı
27-28 Temmuz	: 739 bombardıman uçaklı İngiliz Hava Kuvveti saldırısı
29-30 Temmuz	: 762 bombardıman uçaklı İngiliz Hava Kuvveti saldırısı
1 Ağustos	: Ploeşti (Petrol bölgesi) üzerine müttefik hava taarruzu; 177 uçaktan 54'ü kaydediliyor
17 Ağustos	: Schweinfurt ve Regensburg'un 8 nci Amerikan Hava Kuvveti'nce "Yıldönümü Taarruzu" olarak düşünülmüş olan bombardımanı (Çıkış yapan 376 B-17 uçağının 60 adedi yani % 16'sı Alman hava savunmasına düşürülür)
13 Ağustos	: 9 ncu Amerikan Hava Kuvveti'nin (61 B 24 "Liberator") Wiener Neustadt üzerine gündüz taarruzu (Kuzey Afrika'dan!)
17-18 Ağustos	: İngiliz Kraliyet Hava Kuvveti'nin Alman Peenemünde deneme merkezine hava taarruzu (Bununla V-silahları üretimi geciktiriliyor)
18 Ağustos	: Hava Kuvvetleri Kurmay Başkanı Orgeneral Jeschonnek'in intihar etmesi. (Hava Kuvvetleri'nin yanlış sevk ve idare edilmesi ve gücünü aşan isteklerde bulunulması yüzünden) (19 Ağustos'ta bildiriliyor)
27 Eylül	: Emden üzerine taarruzda kör bomba atışı için 8 nci Amerikan Hava Kuvveti'nce H2X (Meddo) cihazının (H25) Rotterdam'ın geliştirilmişi) ilk kez kullanılması

Levent Şahverdi Arşivi

9 Ekim : 8 nci Amerikan Hava Kuvveti'nin 378 bombardıman uçağı Danzig ve Gotenhafen'deki deniz hedeflerine ve Marienburg ile Anklang'daki uçak fabrikalarına başarılı olarak taarruz ediyor (Kayıp : 28 dört motorlu uçak)

10 Ekim : Münster yakınındaki ulaşım hedeflerine 230 dört motorlu bombardıman uçağıyla yapılan bir taarruzda 30 uçak kaybediliyor

14 Ekim : Schweinfurt üzerine 8 nci Amerikan Hava Kuvveti'nin hava taarruzu (291 dört motorlu uçaktan Almanya üzerine toplam 60, İngiltere üzerinde ve denizde 17 uçak kaybediliyor; 121 uçak da hasar görüyor)

Amerikan Hava Kuvvetleri'nin bu av himayesiz Almanya derinliklerine kadar girme girişimleri, gündüz taarruzlarının sonbahar krizlerine neden oluyor. (Ancak 1944 yılının başında uzun menzilli Mutang refakat av uçakları sayesinde değişiklik vaki oluyor)

22 Ekim : Balkanlar'a (Poeşti vs) ve Almanya'nın güneyine karşı stratejik hava savaşının sevk ve idaresi için İtalya'da 15 nci Amerikan Hava Kuvveti'nin kurulması

2 Kasım : Göring Messerschmitt (Augsburg) Fabrikası'na yaptığı bir gezi sırasında ilk kez olarak M-262'nin bombaları da beraberinde alıp alamayacağı sorusunu soruyor; Profesör M. bu soruya olumlu cevap veriyor

18 Kasım : Hava Kuvvetleri Sevk ve İdare Karargâh Başkanı General Koller, Hitler'in noktai nazarı olarak jet motorlu bombardıman uçaklarının aynı sistem av uçaklarından daha önemli olduklarını bildiriyor

5 Aralık : Hitler, "Jabo" kullanımı için M-262'nin acilen imalini emrediyor. (29 Mayıs 1944'te Göring tarafından, Hitler M-262'nin "Yıldırım Bombardıman Uçağı" olarak kullanılmasını emrettiği için, bu uçağın tahsisi hakkında herhangi bir tartışma yapılması yasaklanıyor...

Levent Şahverdi Arşivi

30 Ağustos 1944 : Halen Hava Kuvvetleri Kurmay Başkanı olan General Kreipe, üretimde yirminci olan her M-262 uçağının fetih maksatları için av sektörüne tahsis edebileceği hususunu kabul ettirmeyi başarıyor. Hitler, bombardıman veya av konusu hakkında her türlü tartışmayı yasaklıyor ve aksi davrananları cezalandıracağını bildiriyor

Aralık : 8 nci Amerikan Hava Kuvveti toplam 3.546 dört motorlu bombardıman uçağını Almanya'daki hedeflere karşı kullanmak suretiyle rekor kırıyor (Bremen üzerine üç taarruz); İngiliz Kraliyet Hava Kuvveti Berlin üzerine dört büyük taarruz yöneltiyor (18/19 Kasım'da : "Battle of Berlin" (Berlin Savaşı)'nın başlaması)

1944

20 Şubat : "Big Week" (Büyük Hafta" ve dolayısıyla da Almanya'ya karşı stratejik hava savaşında kesin sonuç döneminin başlaması... 8 ve 15 nci Amerikan Hava Kuvveti'nin işbirliğiyle Alman Hava Kuvvetleri'nin planlı olarak aşındırılması; İngiliz Kraliyet Hava Kuvveti ile çoğunlukla geceleri yapılan tamamlayıcı taarruzlar

Mart : Gündüz taarruzlarının Berlin'e kadar uzatılması

6 Mart : Berlin büyük bölgesindeki hedeflere taarruz eden uçaklardan 69 bombardıman ve 11 refakat av uçağı (toplam % 12,1) kaybediliyor

8 Mart : Berlin yakınındaki Erkner gülle deposuna yenilenen bir taarruzda 8 nci Amerikan Hava Kuvveti 590 bombardıman uçağından sadece 37'sini (% 6,3) ve 17 av uçağını kaybediyor

30-31 Mart : Nürnberg üzerine yapılan taarruzda Alman gece av uçaklarınca İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri'nin çıkış yapan 795 bombardıman uçağının 94'ü (% 12) düşürülüyor

Levent Şahverdi Arşivi

5 Nisan	: Romen petrol bölgesi Ploeşti'ye karşı sistematik hava saldırıları başlıyor (15 Amerikan Hava Kuvveti)
12 Mayıs	: Alman su tesislerine karşı Amerikan 8 nci Hava Kuvveti'nin taarruzları başlıyor (Haziran ayının ortasından itibaren İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri'nce himaye ediliyor)
8 Nisan - 9 Mayıs	: Kırım'daki Alman birliklerinin Hava Kuvvetleri'nce ikmali ve korunması
6 Haziran	: İstilanın başlaması : Alman av uçakları siklet merkezinin ölçülü biçimde Almanya'dan batıya kaydırılması; fakat, 8 ve 15 nci Amerikan Hava Kuvvetleri'nce, halen oldukça zayıflayan Almanya'nın hava savunması karşısında stratejik hava savaşı (su tesislerine) sürekli ve başarılı şekilde sürdürülüyor
13 Haziran	: Londra'ya ilk V-1 mermisinin atılması
28 Temmuz	: 8 nci Amerikan Hava Kuvveti'nin Leuna'ya yaptığı taarruz sırasında 7 Me-163 (Füze tahrikli av uçakları) uçağınca savunma uygulanması
6 Eylül	: Londra'ya ilk V-2 mermisi
Ekim	: İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri'nin şiddetli hava taarruzları : 14/15 Ekim'de 1.005 bombardıman uçağıyla Duisburg'a ve 1.233 bombardıman uçağıyla Braunschweig'e 2/24 Ekim'de 955 bombardıman uçağıyla Essen'e 2/3 Kasımda 992 bombardıman uçağıyla Düsseldorf'a
1945	
13-14 Şubat	: Dresden üzerine şiddetli terör taarruzu (yaklaşık 100.000 kurban)
27 Mart	: Son V-2 mermileri Londra'ya varıyor (Yaklaşık 1.050)

Levent Şahverdi Arşivi

22. Pasifik'te Savaş 1941-1945

I. Savaşla İlgili Ön Olaylar

1937

7 Temmuz : Marco-Polo Köprüsü'nde olay. Japon-Çin ihtilafının patlak vermesi

28 Temmuz : Japonlar Pekin'i zapt ediyor

1938

Yangtse Nehri vadisi boyunca Nanking'den batıya ilerleme

25 Ekim : Hankou'nun zaptı

1939

Cephelerin donması

26 Temmuz : ABD, Japonya ile yapılmış olan 1911 tarihli Ticaret Antlaşması'nı feshediyor

1940

27 Eylül : Üç Devlet Paktı'nın imzalanması : Almanya - İtalya - Japonya (32)

1941

13 Nisan : Sovyet - Japon Tarafsızlık Anlaşması'nın akdedilmesi

25 Temmuz : ABD'deki bütün Japon alacakları dondurulu-yor

Ağustos - Eylül : Japon Başbakanı Konoye'nin bir genel konferans yapılmasına ilişkin önerileri

Başarısızlıkla sonuçlanınca Konoye istifa ediyor. Yeni kabine General Tojo'nun başbakanlığında kuruluyor

5 Kasım : Japon Baş Karargâhı'nın "Ana Savaşı Planı" kabul ediliyor

26 Kasım : Waşington'daki görüşmeler bir sonuç vermeden kesiliyor

6 Aralık : Roosevelt'in Japon İmparatoru'na yaptığı ültimatomvari istekleri havi acil çağrı

Levent Şahverdi Arşivi

II. 7 Aralık 1941 : Pearl Harbour'daki Amerikan Donanmasına Japon Baskını (79)

Saat : 07.00 :
(Yerel saat) :

Kuvvetler

Japonya		ABD/İngiltere/Hollanda
Savaş Gemisi	10	16 (11) (+)
Uçak Gemisi	11 (10) (+)	6 (3)
Kruvazör	41 (36)	37 (36)
Muhrip	129 (112)	93 (100)
Denizaltı	67 (65)	70 (69)
Uçak	yaklaşık 4.300	1.000
Kara birliği	51 Piyade Hümeni 1 Süvari Grubu	Yaklaşık 12 : 14 Tümen

(+) İngiliz beyanlarına göre : Aralık : 1941

Aralık - 1941 : Şiddetli hava taarruzlarından sonra, Japon birliklerinin Malaya (Malezya)'ya (8 Aralık), Kuzey Luzon'a (8), Gilbert Adaları'na (9), Guam'a (19), Güney Luzon'a (20), Lingayen Körfezi'ne (21) ve Wake'e (22 Aralık) çıkması

27 Aralık : Hongkong teslim oluyor

1942

Ocak : Kuzeybatı, Kuzeydoğu ve Güneydoğu Borneo'ya, Selebes'e, Yeni İrlanda'ya, Bougainville'ye, Yeni Britanya'ya, Badeong'a (Java Denizi'nde) ve Ambon'a Japon çıkarmaları

9-15 Şubat : Singapur'un zaptı

18 Şubat : Tokyo ve Yokohama ilk kez uçak gemilerinden havalanan uçaklarca bombardıman ediliyor

Şubat Sumatra, Bali, Timor ve Java'ya Japon çıkarmaları

17 Mart : General Mac Arthur Güneydoğu Pasifik'teki müttefik kuvvetlerin yeni komutanlığına atanıyor

Levent Şahverdi Arşivi

5 Mayıs	: İmparatorluk Baş Karargâhı'nın Midway Harekâtına ilişkin 18 No. lu direktifi
3-7 Haziran	: Midway Adaları yakınında deniz-hava savaşı
7 Ağustos	: 1 nci Amerikan Deniz Tümeni'nin Guadalcanal'a (Salomonlar) çıkarma yapması. Bununla Pasifik'te savaşın kaderi dönmeye başlıyor

1943

12-28 Mart	: Washington'da Pasifik Askeri Konferansı (Amiral Cook ve General Wedemeyer'in yönetiminde); (Komutanlık sorunları; harekât, ikmal işleri)
1 Temmuz	: Amerikan birliklerinin Yeni Georgia Adası'na çıkması
Haziran - Temmuz	: Güney Pasifik'te müttefik büyük taarruzunun başlaması
15 Ağustos	: Vella-Lavella (Salomonlar)'ya Amerikan çıkarması
4 Eylül	: Lae bölgesine (Yeni Gine) Amerikan-Avustralya çıkarması
1 Kasım	: Bougainville'ye Amerikan çıkarması
15 Aralık	: Arawe'ye (Yeni Britanya) Avustralya-Amerikan çıkarması

1944

(Nisan 1945'e kadar)	: İngiliz, Amerikan ve Çin birlikleri Birmanya'nın geri alınması için taarruza geçiyorlar
18-19 Şubat	: 2 nci Amerikan Tümeni'nin Eniwetok'a çıkması
29 Şubat	: Amirallik Adaları'na Amerikan çıkarması
20 Mart	: Emirau'a (Bismark-Archipel) Amerikan çıkarması
21-22 Nisan	: 58 nci Görev Kuvveti'nin himayesi altında kuvvetli Amerikan birliklerinin Hollandia (Yeni Gine) bölgesine çıkması

Levent Şahverdi Arşivi

21 Temmuz	: 16 Haziran'dan beri süregelen gündüz hava ve deniz bombardımanlarından sonra kuvvetli Amerikan birliklerinin Guam'a (Marianen Adaları) çıkması
15 Eylül	: Bir Amerikan deniz tümeninin Palau-Peleliu'ya ve bir Amerikan kara tümeninin de Moratai'ye çıkması
19 Ekim	: Filipinler'in geri alınması için Mac Arthur taarruzlarının başlaması
23-26 Ekim	: Leyte Körfezi'nde savaş (çıkarmalar)
15 Aralık	: Bir Amerikan kolordusunun Mindoro'ya çıkması
1945	
4 Şubat	: Manila işgal ediliyor (24 Şubat'ta Luzon'un zaptı tamamlanıyor)
19 Şubat	: Amerikan birliklerin Volcano Adası'nda İwojima'ya çıkması (Bununla Japonya'ya taarruz başlıyor)
28 Şubat	: Corredigor geri alınıyor
1 Nisan	: Okinawa Adası'na (Ryuku-Riu-kiu Adaları) çıkarma
Mayıs	: Tarakan'a (1 Mayıs), Rangoon'un (Birmanya) güneyine (2 Mayıs) ve Davao/Mindana'ya (3 Mayıs) çıkarma
10 Haziran	: Avusturalya birliklerinin Borneo'ya çıkarma yapması
6-9 Ağustos	: Hiroşima ve Nagazaki'ye atom bombaları
8 Ağustos	: Sovyetler Birliği'nin Japonya'ya savaş ilan etmesi (Kızılordu Mançurya ve Kuzey Kore'yi işgal ediyor)
10 Ağustos	: Japonların teslim olma önerisi
2 Eylül	: Teslim anlaşmasının imzalanması (24 Ekim 1945'e kadar son Japon birlikleri silahtan arındırılır) (170 c)

Levent Şahverdi Arşivi

23. Müttefiklerin ve Sovyetler Birliği'nin 1940-1945 Yıllarındaki Savaş Hedefleri

	Müttefikler	Ortak Konferanslar	Sovyetler Birliği
1940	**25.2 - 19.3 :** ABD Dışişleri Müsteri S. Welles Avrupa'da barış imkânlarını araştırıyor. (7-11 Mart'ta Paris'te : Alman saldırısına karşı ihtiyatı tedbir olarak Almanya'nın taksimi. Almanya'nın parçalanması suretiyle emniyet)		
1941	**9-12 Ağustos : Atlantik Konferansı :** Roosevelt ve Churchill Atlantik - Anayasası'nı ilan ediyorlar (Antiemperyalizm, uluslararası işbirliği, cebir politikasından vazgeçme). (Bir nasyonal - sosyalist olmayan Almanya yeni barış düzeninin intifa hakkına sahip) (75) **11 Aralık :** Almanya ve İtalya'nın ABD'ye savaş ilan etmesi. (84) **20 Aralık :** Churchill 1941 Sovyet sınırlarının tanınması aleyhinde konuşuyor. **22 Aralık :** (Savaş hedefi politikasının 1 nci safhası)	**30-31 Temmuz : Moskova :** Stalin ve Hopkins (Roosevelt'in sırdaşı) : Askeri durumun analizi (Stalin ABD'nin savaşa girmesini arzu ediyor). **28 Eylül - 1 Ekim : Moskova :** (Stalin, Harriman, ABD ve Beaverbrook Büyük Britanya); (Stalin, "Alman savaş tazminatlarını" soruyor). **16-17 Aralık Aralık : Moskova :** (Stalin ve Eden) Stalin, Avrupa'nın yeni şekline ilişkin detaylı bir program geliştiriyor. Almanya'nın siyasal bölünmesi, merkezi Doğu Avrupa'nın Sovyetler Birliği'ne ilhakının batı devletlerince tanınması ("Curzon Hattı Sovyetler Birliği'nin yeni batı sınırı).	**3 Temmuz : Stalin'in radyo konuşması :** Vatanseverane halk savaşı, tehlikeyi bertaraf edecek ve boyunduruk altındaki uluslara yardım edecektir. (71)

Levent Şahverdi Arşivi

Müttefikler	Ortak Konferanslar :	Sovyetler Birliği
S. Weles, Almanya'nın bölünmesini savunuyor. Hull, Komisyon'un çoğunluğu gibi, cebri bölünmeye karşıdır. O, kayıtsız şartsız hareket serbestisinin korunmasını istiyor. (Savaş hareketlerinin sonlanmasından önce beynelmilel alanlarda savaş hedefi konuşmalarına karşı) (1942 yılının başı) : Roosevelt, S. Welles'e Almanya'nın bölünmesi meselesinin Dışişleri Bakanlığı'nca incelenmesini ima ediyor. **18-25 Haziran : Washington Konferansı :** (Roosevelt ve Churchill), (Kuzey Afrika'daki kritik durum nedeniyle vakitsiz kesiliyor). **21 Ekim** : Churchill'in bir birleşmiş Avrupa'ya ilişkin tasarısı (Prusyalılar askerlikten tecrit ediliyor).	**21-26 Mayıs : Londra (Rusya ve İngiltere) :** Sovyetler Birliği, müttefiklerin baskısıyla bütün arazi isteklerini erteliyor. **29 Mayıs - 2 Haziran : Washington (Rusya ve ABD) :** Roosevelt, Almanya'nın silahsızlandırılması, Alman silah endüstrisinin kontrol ve mukakabesi, büyük devletlerin müstakbel polis fonksiyonları hakkındaki fikirlerini açıklıyor. Molotof, bu öneri ve görüşlerle Stalin'in tam bir mutabakat içinde olduğunu teyit ediyor. **12-15 Ağustos : Moskova** : (Stalin ve Churchill) "Hitlerizm ve benzeri zorbalıklar tamamen yok edilinceye kadar meşru kurtuluş savaşını sürdürme kararı.	**Haziran** : Sovyet hükümeti yeniden Münih Konferansı öncesi Çekoslavak sınırlarını tanıyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Müttefikler	Ortak Konferanslar	Sovyetler Birliği
1943		
14-23 Ocak : Kazablanka = (Savaş Politikasının 2 nci Safhası) Roosevelt (Churchill'le mutabakat halinde) Almanya, İtalya ve Japonya'nın kayıtsız şartsız teslimini istiyor. (Yeniklerin karşısında hareket serbestisi) (113)		**16 Mart** : Litwinow, Sovyetler Birliği'nin Doğu Prusya'yı almasına razı olacağını teyit ediyor.
Mart : Hopkins, Almanya'da işgal bölgeleri meselesinin görüşülmesi zorunluğuna işaret ediyor.		**Mart** : İngiltere'deki Sovyet elçisi Eden karşısında, Sovyetler Birliği'nin Almanya'nın bölünmesine kesin olarak iltizam ettiğini vurguluyor (bazı fedaratif bağlantılar mevcut kalabilecektir).
14 Nisan : Roosevelt Eden'le Polonya'nın Doğu Prusya'yı alması hususunda anlaşıyor. (Roosevelt, Almanların göçe tâbi tutulmasını öneriyor).		**1 Mayıs** : Stalin'in günlük emri : "Ancak ve sadece Hitler Almanyası'nın kayıtsız şartsız teslimi" Avrupa'ya barış sağlayabilir.
		4 Mayıs : Stalin'in, Sovyetler Birliği ile sıkı bağlantılı güçlü bir Polonya hakkında açıklaması.

Levent Şahverdi Arşivi

17 Nisan : Amerikan Savaş Bakanlığı'nın Sivil İşler Dairesi işine başlıyor. (Almanya'nın müstakbel işgaline ilişkin planlar).

12-25 Mayıs : Washington Konferansı : (Roosevelt ve Churchill "Gayri resmi konuşma" : Churchill Balkanlar'da ve Tuna bölgesinde bölgesel konfederasyonlar hakkındaki fikirlerini açıklıyor. (Tuna bölgesindeki konfederasyonlar Avusturya ve Macaristan'ın ve muhtemelen Bavyera'nın da dışında teşkil edilecektir); o, Prusya'nın siyasal tecridini salık veriyor (Bağlayıcı olmayan fikir alış-verişi).

14-28 Ağustos : Quebec (Kübek) (Roosevelt ve Churchill) :
Dışişleri Bakanları Almanya'nın zorla bölünmesini reddediyorlar; kendiliğinden bölünme çabaları kuşkusuz işi kolaylaştıracaktır.

Levent Şahverdi Arşivi

Ortak Konferanslar	Sovyetler Birliği
	28 Haziran : "Polonya Vatanseverler Birliği", Yukarı Silezya'nın Wistül ağzının, Danzig'in ve Batı Prusya'nın Polonya'ya verilmesini istiyor.
19-30 Ekim : Moskova : (Eden, Hull, Molotof) Bir "Avrupa İstişari Komisyonu" teşkil edilmesi kararı; Almanya Doğu Prusya'nın ayrılması suretiyle 1938 sınırlarına geri çekilmeye mecbur olur. Hull, Alman, İtalyan ve Japon harp suçlularının hepsinin idam edilmesini istiyor. Hull 23 Eylül tarihli State - Department'in muhtırasını sunuyor. Avusturya'nın bağımsızlığa ait açıklama.	**Ağustos sonu :** Lunjowa'da General Melnikow (Sovyet hükümeti bünyesinde) Alman generallerine, Subaylar Birliği savaş henüz Alman topraklarında kati sonuç alınıncaya kadar sürdürülmezden önce, Alman savaş sevk ve idaresini Hitler'e karşı bu savaşı sona erdirecek bir harekete geçirmeyi başardığı takdirde Moskova'nın Avusturya ile olan 1938 sınırları içinde bir Alman devletinin kurulmasına ve Alman Silahlı Kuvvetleri'nin muhafazasına taraftar-

Levent Şahverdi Arşivi

17 Ağustos : State Deportment Raporu :
(Almanya'nın bölünmesine karşı; Almanya'da ölçülü bir liberal rejime ilişkin).

23 Eylül : State Department Muhtırası :
(Almanya'nın siyasal reorganizasyonu : Gayri nazileşme ve gayri askerileşme; Federatif esaslar üzerine bir birleştirilmiş Almanya'nın ademi merkeziyetleştirilmesi).

5 Ekim :
Roosevelt, kesin olarak Almanya'nın bölünmesini tavsiye ediyor. (S. Welles tarafından yapılan yukarıdaki öneriler 25.2 - 19.3.1940 kısmına bak. Yukarıda!)

3 Aralık : Roosevelt ile Churchill arasında Almanya'nın ileride bölgelere bölünmesi hakkında fikir ayrılıkları (Eylül 1944'e bak.)

28 Kasım - 1 Aralık :
TAHRAN (Üç büyükler) (130) Üç devlet başkanı Almanya'nın bölünmesi hususunda prensip anlaşmasına varıyorlar. (Roosevelt beş muhtar devlet öneriyor; Churchill, bir Tuna federasyonunun teşkiline ve Prusyalıların tecrit edilmesine yanaşıyor. Stalin, Roosevelt'in önerilerine sempati gösteriyor.
Kesin bir karara varılamıyor. Stalin ve Churchill : Alman doğu bölgelerinin terk edilmesi taraftarı; Polonya'nın doğu Neisse'e kadar batıya sürülmesi.. Stalin, Königsberg'e itiraz ediyor; Polonya'nın doğu sınırı olarak Curzon Hattı kabul ediliyor; Alman halkının göç etmesi.. Stalin, Sovyetler Birliği'nin onarılması için belirsiz süreyle 4 milyon kişi ile savaşın sona ermesini müteakip Almanya'nın gayri endüstrileştirilmesini istiyor (Stalin'in 50.000 Alman subayının mahkeme edilmeksizin idam edilmesi şerefine kadeh kaldırması).

6 Kasım : Stalin, Sovyetler Birliği'nin en önemli savaş ve barış hedefleri olarak şunları ilan ediyor :
— Müttefik memleketlerin, boyunduruk altına sokulmuş olan ulusların kurtulması için Hitler Almanyası'na karşı zaferi
— Kurtulan Avrupa uluslarının devletsel birlik konusunda bizzat karar verme hürriyetinin ve hakkının tanınması.
— Avrupa'da düzenin kurulması, yeni Alman taarruz imkân ve ihtimalinin imkânsız hale getirilmesi.
— Avrupa uluslarının karşılıklı güven içinde ekonomik, politik ve kültürel işbirliği yapmalarının sağlanması.

ÖNKUR ATAŞ. Bşk Kütüphanesi

Levent Şahverdi Arşivi

	Müttefikler	Ortak Konferanslar	Sovyetler Birliği
	15 Aralık : Londra'da Avrupa İstişari Komisyonu işe başlıyor (Winant, Strang, Gusew). Bu komisyon harp sonuna kadar faaliyetini sürdürür : İşgal bölgeleri planı, teslim formülleri ve Kontrol Heyeti'nin kurulmasına ilişkin karar.	Tahran'dan bu yana müttefik ruhu hakkında Churchill, "Ortak düşmana mukabil misilleme yapma arzusu düşüncelerimize hâkim oldu" diyor.	**18 Şubat :** Sovyet hükümeti genel olarak bölge taksimatını onaylıyor.
1944	**14 Ocak :** Churchill, Oder hattını kesin olarak kararlaştırılmış addediyor. **15 Ocak :** İngilizler, Almanya'nın müstakbel bölgelere taksimine ait bir plan sunuyor (1943 yazından beri bu hususta Atlee'nin başkanlığında bir hükümet komisyonu çalışıyor) : Hemen hemen eşit büyüklükte bölge; Berlin, ortak bölge. Doğu Almanya (toprağın % 40'ı, nüfusun % 36'ı ve 1937 Almanyası üretiminin % 33'ü ile birlikte) = Sovyet bölgesi Kuzeybatı Almanya (Ruhr bölgesi dahil) = İngiliz bölgesi.		**Temmuz - Ağustos :** Sovyetler, "Hür Almanya Ulusal Komitesi" temsilcisine Sovyetler Birliği'nin Hitler Almanyası'nı kesin yenilgiye uğratmak için bu teşkilata ihtiyacı olmadığını ima ediyorlar.

Levent Şahverdi Arşivi

Müttefikler	Ortak Konferanslar	Sovyetler Birliği
Saar ve Güney Almanya = Amerikan bölgesi. **Şubat** : Mutedil Almanya planı J. Warburg tarafından (Savaş Enformasyon Bürosu) Washington'da sunuluyor. **Haziran** : Eisenhower'in karargâhı "Almanya'da askeri hükümete ilişkin el kitabını" tamamlıyor. (Bu kitap Roosevelt tarafından Ağustos'ta reddediliyor). **1 Haziran** : Almanya'nın bölgelere taksimine ilişkin İngiliz planı ABD tarafından onaylanıyor (Almanya'nın siyasal ve ekonomik birliği esasına dayalı). **25 Temmuz** : Roosevelt Almanya meselesi için bir hükümet komisyonunu görevlendiriyor (Hull, Stimson ve Moorgenthau).	**9-18 Ekim : Moskova :** (Stalin, Churchill, Harriman) "Morgenthau Planı" üzerinde tartışmalar : Stalin, bağımsız, antimilliyetçi eski Rus devleri olan Polonya, Çekoslovakya ve Macaristan'ın bir bölge içinde toplanmasını tavsiye ediyor; bir Güney Alman Devletleri Birliği (Viyana başkent); Ruhr ve Saar uluslararası kontrol altında; Ren bölgesi bağımsız devlet... Savaş suçlusu konusunda Stalin Morgenthau ile aynı görüşte değil.. Kesin kararlar alınamıyor.	**2-10 Aralık : Moskova :** (Stalin, De Gaulle) Fransız heyeti, Alman doğu bölgelerinin koparılıp alınması hususunda Stalin gibi düşünüyor. Batıda Alman hâkimiyeti Ren'i aşmamalı. De Gaulle, Ren bölgesinin Fransa'da kalmasını; Ruhr bölgesinin beynelmilelleştirilmesini, Almanya'nın silahsızlandırılmasını ve yeni bir Alman saldırısına karşı korunmak için büyük devletler ittifakını istiyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Müttefikler	Ortak Konferanslar	Sovyetler Birliği
2 Eylül : Amerikan Maliye Bakanı Morgenthau'nun "Üçlü Komisyonu",, bizzat Morgenthau tarafından şiddetlendirilen yeni bir Almanya planı sunuyor (Alman endüstrisinin ve madenciliğinin tamamen yok edilmesi) : "Morgenthau Planı" diye anılan plan (Almanya = Tarım ve ootolak memleketi). **11-19 Eylül : Quebec (Kübek) Konferansı** : (= Savaş politikasının 3 ncü safhası) Roosevelt ve Churchill, "Morgenthau Planı"nın Churchill tarafından değiştirilen metnini parafe ediyorlar (Churchill, başlangıçta reddettikten sonra, Amerikan dolar kredisinin sağlanması için bir takas konusu olarak plana razı oluyor). **21-29 Eylül** : Amerikan basınındaki "Morgenthau Planı" hakkındaki haberler ve Hull ile Stimson'un karşı delilleri Roosevelt'in bir tekzip yapmasına neden oluyor.	**4-11 Şubat : Jolta (Yalta) :** "Üç Büyükler" (161, 162). Savaş suçlusu problemi; Taksim meşelesi; Alman - Polonya sınırı; onarımlar; Polonya'nın batı sınırının kesin olarak saptanması işi, barış konferansına kadar erteleniyor. Uzlaşma : Her iki batı bölgesinden bir Fransız bölgesinin kesilip ayrılması. **17 Temmuz - 2 Ağustos :** **POTSDAM :** "Üç Büyükler" (Alman kararları Doküman No : 169 ile karşılaştırın).	Stalin : Bu meşelelere ancak büyük devletler tarafından müştereken karar verilebilir. **20 Ocak** : Sovyet hükümeti Almanya'nın taksimi, endüstri ve ithalatın sınırlandırılması, Alman ekonomisinin tarım üretimine ve hafif endüstriye aktarılmasını salık veriyor. Yüksek onarımlar; Almanların yeni baştan eğitilmeleri. **19-21 Nisan : Moskova Konferansı :** (Sovyetler Birliği ve Polonya) **2 Mayıs** : Moskova'dan Almanya'ya uçakla intikal eden "Ulbricht Grubu" Sovyet işgal bölgesinde Almanya'nın demokratik şekle dönüştürülmesine başlıyor.

Levent Şahverdi Arşivi

3 Ekim : Roosevelt yeniden, imzalanmış olan programdan ayrılıyor (15-16 Eylül bak). (taktik neden lerle- yeni seçimler 1944!)

Eylül : ABD ile İngiltere arasında bölge taksimi şöyle değiştiriliyor : İngiliz bölgesine : Saar Palatinası ve Palatına;
Amerikan bölgesine : Hessen - Nassau, Hessen - Kassel...

27 Kasım : Fransa'nın bir temsilcisi (Massigli) "Avrupa Danışma Komisyonu" üyesi oluyor.

17 Aralık : Polonya'nın yeni Arciszewski sürgün hükümeti "ne Breslau'u ne de Stetttin'i" istiyor.

21 Aralık : Fransız Bakanı Bidault, Fransa'nın Doğu Prusya, Pomeranya ve Silezya'nın Polonya'ya terkedilmesini uygun bulduğunu teyit ediyor.

1945 **12 Ocak** : Jalta (Yalta) Konferansı'na ilişkin State Department önerileri :

9 Mayıs : Stalin, Almanya'nın bölünmesi ve parçalanmasından vazgeçmeyi ima ediyor.

Levent Şahverdi Arşivi

(Brifing kitabı) (oldukça mutedil) :

— Gayri aşkerilik; gayri nazicilik; uzun vadeli kontroller,

— Almanya'nın barışsever uluslar topluluğuna katılması,

— Demokratik düzen ve sağlam koşulların geliştirilmesi,

— Federatif bünye; taksim değil. Ekonomik hegemonyanın ortadan kaldırılması;

— Onarımlar; hayat standardının asgari geçim haddini aşmaması için belirli bir süre daha baskı altında tutulması,

— Doğuda sadece cüzi arazi terkedilmeleri (oder - Neiss'e kadar değil).

13 Ocak : Roosevelt prensip olarak bir Fransız işgal bölgesinin tesisiyle mutabıktır.

Levent Şahverdi Arşivi

10 Mart : Almanya'nın askeri işgali için verilecek direktife ilişkin State - Deportment tasarı planı (12 Mart' ta Roosevelt tarafından onaylanıyor, fakat daha sonra Maliye ve Savaş Bakanlarının direnmeleri nedeniyle imza geri alınıyor).

26 Nisan : Almanya'da Amerikan askeri hükümetine ilişkin direktif (JCS 1067) (Kısa müddetli; bazı noktalarda "Morgentham Planı"na dayanıyor).

10 Mayıs : Yeni Amerikan Başkanı Truman, hafif değiştirilmiş direktife izin veriyor (JCS 1067).

Levent Şahverdi Arşivi

Levent Şahverdi Arşivi

II. BELGELER 1933 - 1939

İlk kez yayınlanan belgelere [*] işareti konulmuştur. Yazarın tamamlamaları ve ilaveleri kısmen yuvarlak veya çifte parantez içinde bulunmaktadır. Metindeki ayrıntılar ya ..... ya da (.....)ile işaretlenmiştir.

a. Savaşa Doğru Gidiş (1933-1939)

Belge No : 1

Hitler'in Alman Silahlı Kuvvetleri Komutanlarıyla Yaptığı İlk Görüşme

3 Şubat 1933
(Hammerstein yakınında)

Genel politikanın tek amacı, politik gücün tekrar ele geçirilmesidir. Tüm devlet yönetiminin bu amacın gerçekleştirilmesine yöneltilmesi zorunludur (bütün yetki ve faaliyet alanları!).

1. İçte : Almanya'daki halihazır iç politik ahvalin tam tersine döndürülmesi. Amaca aykırı düşen herhangi bir düşünce tarzının faaliyetine göz yumulmaması (pasifizm!). Kendiliğinden bu yola dönmeyen, zorla yola getirilmelidir. Marksizmin kökünün kurutulması. Gençlikte ve bütün millette, bizi yalnız ve ancak savaşın kurtarabileceği fikrinin yerleştirilmesi ve bu fikrin karşısında her şeyin gerilemek zorunda kalacağı düşüncesinin kökleştirilmesi (Nazi hareketinin milyonlara yaygınlaştırılması. Bu hareket büyüyüp gelişecek). Tüm imkân ve araçlar kullanılarak gençliğin eğitilmesi, direnme azim ve iradesinin güçlendirilmesi. Vatan ve millete ihanete ölüm cezası. En sert şekilde otoriter devlet yönetimi. Demokrasinin feci şekilde kökleşmiş olan fenalık ve sakıncalarının ortadan kaldırılması!

2. Dışa Yönelik : Versailles (Versay) Antlaşması'na karşı savaş Cenevre'de eşit haklar; ancak, eğer halk direnme azim ve iradesine sahip olacak şekilde hazırlanmamışsa, bunun bir yararı yoktur. Müttefikler sağlama.

Levent Şahverdi Arşivi

3. Ekonomi : Köylü kurtarılmalıdır! Yerleştirme (iskân) politikası! Gelecekte ihracat artışı yararsızdır. Dünyanın alım gücü sınırlanmıştır ve üretim her yerde aşırı yükselmiştir. İşsiz ordusunu kısmen de olsa yeniden dizginleme imkânı yalnızca yerleştirmede bulunmaktadır. Fakat Alman ulusu için yaşam alanı çok küçük olduğundan, zamana ve radikal değişikliği beklemeye ihtiyaç yoktur.

4. Alman Silahlı Kuvvetleri'nin kurulması politik gücün yeniden elde edilmesi amacına ulaşılması için en önemli koşuldur. Genel askerlik yükümlülüğü yeniden ihdas edilmelidir. Fakat daha önce devlet yönetimi, yükümlülerin orduya girişten önce Pasifizm, Marksizm ve Bolşevizm ile zehirlenmeleri ya da hizmet süresinden sonra bu zehire maruz kalmamalarını sağlamalıdır.

Eğer politik güç kazanılmışsa, bu güç nasıl kullanılmalıdır? Bu hususta şimdiden bir şey söylenemez. Belki yeni ihracat imkânının, belki -ve herhalde daha iyisi- doğuda yeni yaşam alanının ele geçirilmesi ve buranın acımasızca Germenleştirilmesi şeklinde olabilir. Şurası muhakkak ki, ancak politik güç ve savaşla şimdiki ekonomik durumlar değiştirilebilinir. Şimdi yapılabilen her şey -yerleştirme- geçici yardımcı vasıtadır.

Silahlı Kuvvetler, devletin en önemli ve sosyalist kurumudur. O, politika dışında ve tam tarafsız kalmalıdır. İçteki savaş ordunun değil, Nazi kuruluşlarının işidir. İtalya'dakinden farklı olarak, ordunun ve SA (Hücüm Müfrezesi)'nın birbirine karıştırılmaması amaçlanır. Silahlı Kuvvetler'in kurulması zamanı, en tehlikeli bir zamandır. O vakit, Fransa'nın devlet adamlarına sahip olup olmadığı kendini gösterecektir; hiç kuşkusuz Fransa bize zaman bırakmayacak, aksine üzerimize saldıracaktır (muhtemelen doğu peyklerle birlikte).

Belge No : 2

Polonya Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Szembek'in Notlarından
10 Şubat 1935

Lipski ile görüşme. Lipski bana Berlin'de edindiği son izlenimleri hakkında bilgi verdi. O, esasen Varşova'ya Göring'e yaptığı ziyaretinin sonuçlarını görüşmek ve Flandin ve Laval'ın Londra gezilerinin Berlin'de yaptığı etkiyi bildirmek için geldi. Bu son hususa gelince; Londra açıklaması karşısında Almanya'nın nasıl bir tavır takınacağını tahmin ve tasavvur etmek şimdilik güçtür. Gerçekten durum çok belirsizdir. Lipski Varşova'ya geri dönmezden önce, kendisine Hitler'le Fransız-İngiliz öne-

Levent Şahverdi Arşivi

rileri hakkında görüştüğünü ve hatta cebinde Londra ve Paris'e verilecek yanıta da sahip bulunduğunu, fakat bu yanıtı hemen sunmak niyetinde olmadığını bildiren von Neurath'ı gördü. Lipski kendisine ulaşabilen bilgilere dayanarak, Almanya'nın hiç kuşkusuz Hava Paktı'nı imzalayacağı, fakat aynı zamanda da Doğu Paktı'na katılma önerisini açıkça reddedeceği izlenimini ediniyor.

Roma Antlaşması'na gelince; Almanya bu anlaşmayı görüşme esası olarak mütalaa ediyor. Londra görüşmelerini izlediğim sırada İngiliz politikasının safdilliğine şaşmış olduğumu açıkça beyan ettim. Bu politika imtiyazlar veriyor ve sanki Almanlar bunu gerçekten istiyorlarmış gibi, III. Reich'ı Cenevre'ye getirmeye uğraşıyor. Lipski bana, eğer IIII. Reich gerçekten Cenevre'ye geri dönmeye karar verirse, o zaman bunun ancak Birleşmiş Milletler'in daha önce bir reorganizasyona tâbi tutulmuş olması koşuluyla olabileceği cevabını verdi.

Lipski bana Beck'in Diete'den gönderdiği son muhtırasının Berlin'de büyük yankı yarattığını da söyledi. Daha sonra Göring'in ziyareti hakkında görüşmeye geçtik. Lipski, Bialowieza'daki avın pek başarılı olmamasına karşın, yine de Göring"in Polonya'ya tekrar gelmekten büyük memnunluk duyduğunu, insanlar ve onların davranışları ve kendisine hazırlanan hüsnü kabul karşısında heyecanlandığını tespit etti. Kendisini gelecek sezon için ava davet eden Cumhurbaşkanı'nın nezaketi Göring'i adeta büyüledi. Göring alışılmışın dışında konuşkan, içi dışı bir insandı; özellikle generallerin, her şeyden önce de General Sonskowski'nin karşısında; o bizi Ruslara karşı bir ittifaka ve Moskova üzerine müşterek yürüyüşe davet ettiğinde, çok ileri gittiği muhakkaktı. Aynı zamanda Göring Ukrayna'nın Polonya, Kuzeybatı Rusya'nın Alman nüfuz alanı (çıkar alanı) olacağını da ima etti. Lipski, Göring'in Pilsudski'yi ziyareti sırasında çok hareretli biçimde önerilere girişmesinden korkuyordu ve Moltke'ye, Belveder Sarayı'nda kabulden hemen önce Göring'in Mareşal ile konuşmalarında mutlaka biraz ihtiyatlı davranması gerektiğini salık verdi. Bu "müdahale" olumlu karşılandı. Buna rağmen Göring Rusya'ya ilişkin askeri problemlerden söz etti. Doğal olarak Mareşal şaşırdı. (Fransızca metindekinin aynı). Pilsudski o anda Göring'e Alman-Polonya ilişkilerinin iyileşmesinin kendisine Rus sektörüne daha fazla dikkat göstermesine izin verdiğini açıkladı. Lipski'nin fikrine göre, Mareşalın kişiliği Göring'in üzerinde derin etki yaptı.

Lipski, Göring'in düşüncelerinde "Koridor"un bugün Polonya ile Almanya arasında bir anlaşmazlık sorunu oluşturmadığını tahmin ediyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No : 3 Berlin, 10 Kasım 1937

5 Kasım 1937 Günü Saat 16.15-20.30 Arasında Başbakanlıkta Yapılan Görüşmeye İlişkin Tutanak

Görüşmede hazır bulunanlar :

— Führer (Hitler) ve Şansölye (Başbakan),
— Savaş (Milli Savunma) Bakanı Mareşal von Blomberg,
— Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Freiherr von Fritsch,
— Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Doktor h.c. Reader,
— Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Göring,
— Dışişleri Bakanı Freiherr von Neurath,
— Albay Hoosbach.

Führer (Hitler) ilkin, bugünkü görüşme konusunun özel önem taşıdığını, gerçi böyle bir konunun görüşülmesi diğer devletlerde kabine huzurunda yapılıyorsa da, tamamen konunun önemini göz önünde tutarak bunu kalabalık kabine önünde yapmaktan vazgeçtiğini, biraz sonra yapacağı açıklamaların dörtbuçuk yıllık hükümeti sırasında edinilen deneyimlerin, etraflı düşüncelerin sonucu olduklarını, burada hazır bulunan saygıdeğer kişilere dış politik durumumuzun gelişme imkân ve zorunlulukları hakkındaki temel düşüncelerini belirtmek istediğini ve bu münasebetle de uzun vadeli bir Alman politikası sağlamak için, açıklamasına kendisinin ölümü halinde vasiyetsel mirası olarak bakılmasını rica ettiğini söyledi.

Bu giriş konuşmasından sonra Hitler, şunları açıkladı :

"Alman politikasının hedefi, halk kitlesinin emniyetinin sağlanması ve beslenmesi ve bu kitlenin çoğaltılmasıdır. Bu nedenle de yer meselesi söz konusudur.

Avrupa'da insan sayısı ve yerleşme alanı bakımından yoğun ve saf bir ırk çekirdeği görünümü veren Alman toplumu 85 milyon insana sahiptir. Böyle bir ırkın benzerine başka hiçbir ülkede rastlanamaz ve de bu ırk diğer milletlerdekinden daha fazla daha büyük yaşam alanına sahip olma hakkına layıktır. Eğer yer konusunda Alman ırkına yaraşır bir politik sonuç mevcut değilse, kuşkusuz bu, yüzlerce yıllık tarihi bir gelişmenin sonucudur ve bu politik durumun devamı halinde de Alman milliyetinin şimdiki düzeyinde korunması için çok büyük bir tehlikedir. Avusturya ve Çekoslavakya'da Almanlığın azalmasının durdurulması da Almanya'daki bugünkü durumun korunması kadar zordur.

Levent Şahverdi Arşivi

Büyümenin yerine, yıllar sonra sosyal türde gerginliklerin başlamasına neden olacak kısırlaştırma gelir. Çünkü politik ve ideolojik fikirler ancak bir ulusun doğal yaşam isteklerinin gerçekleşmesi için gereken esasları verebildikleri sürece varlıklarını sürdürebilirler. Bu nedenle Alman geleceği münhasıran yer sorununun çözümlenmesine bağlıdır. Böyle bir çözümse doğal olarak pek uzak olmayan, yaklaşık 1-3 kuşağı kapsayacak bir gelecek için aranılabilir.

Yer ihtiyacının ortadan kaldırılması meselesine dönmezden önce, otarşi (ekonomik yeterlilik) ya da dünya ekonomisine daha güçlü biçimde katılmak suretiyle Alman durumunun gelecek vaat edici bir çözümünün elde edilip edilemeyeceği hususu mütalaa ve münakaşa edilebilir.

Otarşi (Ekonomik Yeterlilik) :

Gerçekleştirme ihtimalinin sonucu olarak, uygulamanın ancak bu iş için şart olan nasyonal sosyalist bir devlet yönetiminde mümkün olduğu saptanabilir.

A. Hammade alanında mutlak fakat total olmayan otarşi;

1. Ham ürünlerin elde edilmesi için kömürden yararlanma göz önünde tutulduğu oranda otarşi uygulanabilir.

2. Maden filizleri alanındaysa durum çok daha kritiktir. Demir ihtiyacının karşılanması mümkün, buna karşılık hafif madenler, bakır ve çinko gibi hammaddelerde mümkün değildir.

3. Lifli maddeler, odun varlığı yeterli olduğu oranda yeterlidir, sürekli bir çözüm imkânsızdır.

4. Beslenme yağında mümkündür.

B. Gıda maddeleri alanında otarşi meselesine tam bir "hayır" ile cevap verilebilir.

30-40 yıl önceki dönemlere kıyasla ihtiyaçların artması ve üreticilerin (köylülerin) de yükselen tüketimleri yaşam standardı artışıyla atbaşı beraber gitti. Tarımsal üretim artışı gelirleri, artan ihtiyaçları karşılamaya aktarıldı. Bu nedenle de somut bir üretim artışı oluşmadı. Yapay gübre kullanmadan ötürü halen yorgunluk belirtileri gösteren toprağı kullanarak üretimin aktarılması hemen hemen imkânsızdır. Dolayısıyla daha yüksek üretim artışıyla dünya piyasasına katılmanın düşünülemeyeceği bir gerçektir. Çocuk gelişen bir varlık olarak en fazla ekmek yiyicisi olduğu için yılda 560.000'i bulan doğum artışı bu bakımdan da yüksek düzeyde bir ekmek tüketimini gerektirir.

Levent Şahverdi Arşivi

Hayat standardını düşürmek ve sürekli olarak yiyeceği vesikaya bağlamak suretiyle beslenme güçlüklerinin önüne geçmek hemen hemen aynı yaşam düzeyindeki bir kıtada imkânsızdır. İşsizlik sorununun çözümüyle birlikte tam bir tüketim gücünün de etkisini göstermeye başlamasından bu yana her ne kadar tarım üretimimizde küçük çapta düzelmeler olduysa da, beslenme işinin temelinde esaslı bir değişiklik sağlanamadı. Bu suretle otarşinin hem beslenme alanında hem de totalcilikte sağlıksız ve geçersiz olduğu meydana çıkıyor.

Dünya Ekonomisine Katılma

Dünya ekonomisine bizim ortadan kaldıramayacağımız sınırlar çekilmiştir. Alman durumunun güvenilir şekilde temelinin atılmasına konjonktür dalgalanmalı karşı çıkmakta, ticaret anlaşmalarıyla pratik uygulamayı sağlayamamaktadır. Özellikle, Dünya Savaşı'ndan sonra eski yiyecek maddesi ihraç eden memleketlerde bir endüstrileşmenin vaki olduğu prensip olarak düşünülebilir. Biz, sömürgeciliği doğru eğilimin yeniden ilkel hale yaklaşmakta olduğu ekonomik imparatorluklar dönemini yaşamaktayız. Japonya ve İtalya"da ekonomik motifler yayılma güdüsüne dayandırılıyor. Aynı şekilde Almanya için de ekonomik zaruret teşvik ve hareket nedenini oluşturacaktır. Özellikle büyük ekonomik zenginliğin dışında kalan memleketler için ekonomik gelişme imkânı güçleşmiştir.

Dünya ekonomisinde silah konjonktürlerince neden olunan canlılık, asla uzun bir süre için ekonomik bir düzenlemeye esas teşkil edemez. Her şeyden önce bunu Bolşevizmin yarattığı ekonomik tereddütler de önlemektedir. Bu var olmalarını dış satıma bina eden malum devletlerin tam anlamıyla askeri güçsüzlüğüdür. Bizim dış ticaretimiz İngiltere'ce egemen olunan deniz alanından geçtiği için bu, savaşta beslenme durumumuzun büyük çapta zayıflamasına neden olacağı anlaşılan döviz emniyeti sorunundan daha çok bir ulaşım sorunudur. Tek ve belki de bize düş gibi görünen çare, daha büyük bir yaşam alanı elde etmekte yani her devirde devlet kurmaların ve halk hareketlerinin nedeni olan çabayı göstermekte bulunuyor. Cenevre'de ve böyle sorunu olmayan devletlerde bu çabanın ilgi görmeyeceği açıktır. Beslenme durumumuzun emniyete alınması ön planda bulunuyorsa, o takdirde bunun için gerekli olan yer ancak Avrupa'da aranabilir, yoksa libarel-kapitalist zihniyetin eseri olan kolonilerin istismarında değil. İnsan kazanılması değil, aksine tarıma elverişli toprak kazanılması söz konusudur. Hammadde alanları da açık denizde değil, amaca daha uygun olarak Almanya'ya doğrudan ilhak suretiyle Avrupa'da aranabilir ki çözüm bir veya iki kuşak için etkili

Levent Şahverdi Arşivi

olabilsin. Ayrıca gelecekte lazım olacak şeyler de daha sonraki kuşaklara bırakılmalıdır. Büyük dünya yapıtının gelişimi elbetteki yavaş yavaş olur, kuvvetli ırk çekirdeğine sahip Alman Ulusu bu hususta en elverişli koşulları Avrupa Kıtası'nın ortasında bulur. Her arazi genişletilmesini ancak direncin kırılması ve riskin göze alınması suretiyle oluşabileceğini tarih kanıtlamıştır (Roma İmparatorluğu, İngiliz İmparatorluğu çağları). Aksi gelişmeler de kaçınılmazdır. Ne daha önce ne de bugün sahipsiz yer vardır, taarruz eden daima o yerin sahibiyle karşılaşır.

Almanya için soru şudur : Nerede en az fedakârlık yaparak en büyük kazanç elde edilebilir? Alman politikası İngiltere ve Fransa gibi iki kindar düşmanı hesaba katmak zorundadır. Avrupa'nın ortasında kuvvetli bir Alman heyülası bu devletlerin gözlerine diken gibi batar ve bunlar Almanya'nın daha fazla kuvvetlenmesini hem Avrupa'da hem de açık denizde istemezler ve bu konuda da tüm partilerin desteğini arkalarına alabilirler. Açık denizlerde Alman askeri üslerinin kurulmasında her iki devlet de kendi açık deniz irtibatlarının tehdit ediliği, Alman ticaretinin emniyete alınışını ve bunun sonucu olarak da Avrupa'da Alman durumunun güçlenişini görürler. İngiltere, sömürgelerin direnişleri nedeniyle buraları terk etmeye zorlanışından ötürü bizi suçlayamaz. Habeşistan'ın İtalyan egemenliğine geçmesinden dolayı meydana gelen İngiliz prestij kaybından sonra, Doğu Afrika'nın geri verilmesi düşünülemez. İngiltere'nin bize karşı müsait davranışı olsa olsa sömürgesel isteklerimizi halen İngiliz mülkiyetinde bulunmayan türde kolonileri -örneğin Angola- zapt etmek suretiyle gerçekleştirmeyi takdirimize bırakma şeklinde tezahür edecektir. Fransa'nınki de aynı doğrultuda hareket edecektir. Kolonilerin bize geri verilmesinden dolayı ciddi bir tartışma, ancak İngiltere'nin sıkıntılı bir durumda bulunduğu ve Alman Devleti'nin güçlü ve silahlanmış olduğu bir zaman için düşünülmeye değer. İmparatorluğun sarsılmaz olduğu görüşüne katılmıyorum. İmparatorluğa karşı direnmeler rakiplerdekilerden daha az bulunur. İngiliz ve Roma İmparatorlukları devamlılık bakımından kıyaslanamazlar; Roma İmparatorluğu'nun karşısında Kartaca Savaşları'ndan bu yana ciddi karakterde siyasi güce sahip herhangi bir hasım çıkmadı. Ancak Hıristiyanlığın yarattığı dağıtıcı etki ve her devlette baş gösteren yaşlılık belirtileridir ki eski Roma'yı Cermenlerin saldırısına uğrattı. Artık bugün İngiliz İmparatorluğu'ndan başka ona üstün durumda birçok devlet mevcuttur. İngiliz anavatanı ancak, diğer devletlerle ittifak halinde koloni mülkünü savunacak durumdadır, kendi gücüyle bunu yapacak durumda değildir. İngiltere tek başına Japonya'nın bir taarruzu karşısında Doğu Asya çıkarlarını nasıl koruyacaktır? (Amerika'nın

Levent Şahverdi Arşivi

bir taarruzuna karşı Kanada'nın durumunda olduğu gibi). İngiliz tacının İmparatorluğun dayanmasının esası olarak ortaya çıkması, esasen onun emperyalist bir zihniyetle sürekli ayakta kalamayacağının itiraf edilmesidir. Bu doğrultudaki en önemli işaretler şunlardır :

a. İrlanda'nın bağımsızlık çabaları

b. Hindistan'daki anayasa savaşları. Burada İngiltere aldığı yarım yamalak önlemlerle Hintlilere, daha sonra anayasal haklara ilişkin verilen sözlerin yerine getirilmemesini kendisine karşı savaş vasıtası olarak kullanma imkânını verdi.

c. Japonya tarafından Doğu Asya'daki İngiliz durumunun zayıflatılması.

d. Güç ve itibarını yeniden tesis eden ve bundan ötürü de gittikçe artan ölçüde İngiliz çıkarlarına karşı cephe almak zorunda kalan İtalya ile Akdeniz'de zıtlaşma. Habeşistan Savaşının sonucu İngiltere'nin prestij kaybetmesine neden oldu. İtalya bunu, Müslüman âleminde kışkırtmak suretiyle büyütmeye çalışabilir.

Özet olarak, bütün manevi sağlamlığa rağmen İmparatorluğun emperyalist olarak 45 milyon İngilizle sürekli ayakta tutulamayacağı saptanabilir. İmparatorluk nüfusunun anavatan nüfusuna oranının 9/1 oluşu bizim için yer genişletilmesinde kendi nüfusumuz içinde bulunmakta olan platformun küçültülmemesi hususunda bir uyarıdır.

Fransa'nın durumu İngiltere'ninkinden daha elverişlidir. Fransız Devleti arazi bakımından daha iyi konumlanmış olup, kolonilerinin sakinleri ortak askeri bir artış oluştururlar. Fakat Fransa iç politik güçlüklere göğüs geriyor. Halkın yaşamında parlamenter hükümet şekli zamanın yaklaşık % 10'unu, otoriter sistem yaklaşık % 90'ını kapsar. Buna rağmen bugün politik hesaplarımıza İngiltere, Fransa, Rusya ve sınır komşusu küçük devletler güç faktörleri olarak dahil edilebilir.

Alman sorununun çözümü için yalnız zor kullanma yolu mevcut olabilir ki bu da asla risksiz olamaz. Büyük Frederik'in Silezya muharebeleri, Bismark'ın Fransa ve Avusturya'ya karşı giriştiği savaşlar işitilmemiş risklerle doludur ve 1870 Prusya hareketinin çabukluğu Avusturya'yı savaşa girmekten uzak tutmuştur. Riskli zor kullanma kararı aşağıdaki açıklamaların başına konulduğu takdirde, o zaman iş "ne zaman" ve "nasıl" sorularının cevaplandırılmasına kalır. Bu hususta şu üç duruma karar verilebilir : Durum 1 Zaman 1943-1945.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu zamandan sonra yalnız aleyhimizde bir değişiklik beklenebilir.

Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri'nin silahlanması ve subay heyetinin teşkili işi hemen hemen bitmiştir. Malzeme, silah ve teçhizat moderndir. Daha fazla beklenmesi halinde bunların demode olmaları tehlikesi mevcuttur. Özellikle de "Özel Silahlar"ın gizliliği sürekli olarak sağlanamaz. İhtiyatların elde edilmesi birbirini izleyen acemi doğumlulara inhisar etmektedir. Daha yaşlı eğitilmemiş doğumlulardan ilave etme imkânı artık mevcut olmaz. Çevremizin şimdiye kadar yapmış olduğu silahlanmaya oranla, biz nispi kuvvet bakımından zayıf kalmaktayız. Eğer 1943-1945'e kadar harekete geçmezsek, yedeklerin olmayışından dolayı her geçen yıl bizi beslenme kriziyle karşı karşıya bırakabilir. Bu krizlerin ortadan kaldırılması için yeterli döviz de mevcut değildir. İşte o zaman bir "Rejimin zayıflaması anı" müşahade edilebilir. Üstelik dünya bizim vuracağımız darbeyi beklemekte ve yıldan yıla daha çok karşı önlemler almaktadır. Çevre sürgülendiği anda bir taarruza zorlandık demektir. 1943/45 yıllarında gerçekte durumun nasıl olacağını bugün kimse bilemez. Ancak şurası muhakkak ki, biz daha uzun bir süre bekleyemeyiz.

Bir yanda bakım ve korunmasının ve iaşesinin sağlanması zorunlu olan büyük Silahlı Kuvvetler, heyecanının ve Führerlerinin yaşlanması, öte yanda hayat standardının indirilmesi ve doğumun sınırlandırılması beklentisi hareke geçmekten başka bir seçim yapmaya izin vermiyor. Ben hayatta olursam, en geç 1943/45 de Alman yer sorununu çözümlemek, değişmez kararımdır. 1943-1945'den önce harekete geçme zorunluluğu Durum 2 ve Durum-3 de hesaba katılmıştır.

Durum 2 : Eğer Fransa'da sosyal gerginlikler bir tür iç politik bunalım haline dönüşecek olursa, -ki bu kriz Fransız ordusunu masseder ve Almanya'ya karış bir savaşta kullanılmasını önler- işte o zaman Çekoslavakya'ya karşı harekete geçme anı gelmiş demektir.

Durum 3 : Eğer Fransa diğer bir devletle giriştiği bir savaşla Almanya'ya karşı ileri harekete geçemeyecek şekilde tespit edilmişse, askeri ve politik durumumuzun iyileşmesi için savaşa götürücü bir karışıklık halinde ilk hedefimiz batıya doğru yapılması muhtemel bir hareketin maruz kalacağı yan tehdidi önlemek amacıyla Çekoslovakya'yı ve aynı zamanda Avusturya'yı yere sermek olmalıdır. Çekoslavakya'nın Fransa ile aynı günde bize savaş ilan etmesi herhalde beklenemez. Fakat bizim zayıflığımız ölçüsünde Çekoslovakya'da savaşa katılma isteği artacaktır. Bu katılma Silezya'ya, kuzeye ya da batıya doğru taarruzi bir Çek müdahalesi şeklinde belirebilir. Çekoslavakya yenilgiye uğratıldığı, ortak bir Alman-Macar sınırı sağlandığı takdirde, bir Alman-Fransız çatışmasında Polon-

Levent Şahverdi Arşivi

ya'nın daha kolayca tarafsız bir tutum alması beklenebilir. Polonya ile yaptığımız anlaşmalar ancak Almanya'nın gücü sarsılmamış olduğu sürece geçerliliğini korur, Alman işlerinin ters gitmesi halinde Doğu Prusya'ya, muhtemelen Pomeranya ve Silezya'ya, karşı da bir Polonya saldırısı beklenmelidir.

Durumun, bizim tarafın 1943/45 yıllarında planlı bir harekete geçmesine neden olacak bir gelişme gösterdiğinin farz ve kabulü halinde Fransa, İngiltere, İtalya, Polonya ve Rusya'nın muhtemel hareket tarzları şu şekilde değerlendirilebilir :

Ben, büyük bir ihtimalle İngiltere'nin, fakat tahminen Fransa'nın da Çekoslavakya'yı önceden sessiz ve gizlice gözden çıkarmış olduklarına ve bu meselenin bir gün Almanya tarafından çözümlenivermesinden memnun kalacaklarına inanıyorum. İmparatorluğun maruz bulunduğu güçlükler ve uzun sürecek bir Avrupa savaşına yeniden sürüklenme ihtimali, İngiltere'nin Almanya'ya karşı bir savaşa katılmaması için kesin nedenlerdir. İngiliz destek ve himayesi olmaksızın ve batı tahkimatımıza yapacağı taarruzun saplanıp kalacağı beklentisi içinde Fransa'nın bir ileri hareketi zayıf ihtimaldir. Yine İngiltere'nin yardımı olmaksızın Fransa'nın Belçika ve Hollanda üzerinden, Fransa ile bir ihtilaf halinde dahi bizim için nazarı itibara alınmayabilinecek olan bir geçişi de beklenemez. Çünkü bu mutlaka İngiltere'nin düşmanlığına neden olacaktır. Doğal olarak, Çekoslovakya ve Avusturya'ya karşı taarruzumuz esnasında her ihtimale karşı batıda bir örtme yapmamız lazımdır. Ayrıca Çek savunma önlemlerinin yıldan yıla kuvvet bakımından artacağı ve Avusturya ordusunun manevi değerlerinde de yıllar zarfında bir takviye ve istikrar hasıl olacağı düşünülebilir. Özellikle Çekoslovakya'nın iskân durumu seyrek olmamasına rağmen, Avusturya ve Çekoslovakya'nın Almanya'ya katılması, daha kısa, daha mükemmel sınır düzeltmesi yapılacağı, askeri kuvvetler başka amaçlar için serbest kalacağı ve bir milyon nüfusa yaklaşık bir tümen düşeceği hesabıyla yaklaşık on iki tümen düzeyine kadar yeni kıta teşkili imkânı hasıl olacağı için, askeri-politik bakımından omuzlardaki yükün önemli ölçüde hafifletilmesi demektir.

İtalya'nın Çekoslavakya'nın ortadan kaldırılmasına itiraz etmesi beklenemez. Buna karşılık Avusturya meselesinde nasıl bir tavır takınacağı hakkında bugünden fikir yürütülemez. Bu, büyük ölçüde Musolini'nin hayatta olup olmadığına bağlıdır.

Hareketimizin baskın ve sürat ölçüsü, Polonya'nın alacağı vaziyet için kesin önemi haizdir. Başarılı bir Almanya'ya karşı Polonya -arkada Rusya bulunduğuna göre- savaşa girişmeye pek yatkın değildir.

Levent Şahverdi Arşivi

Rusya'nın bir askeri müdahalesine harekâtımızın süratle icrası suretiyle engel olunmalıdır; aslında Japonya'nın tutumu karşısında, böyle bir müdahalenin hesaba katılıp katılmayacağı da çok şüphelidir.

Durum 2 (Fransa'nın bir iç savaşla felce uğratılması hali) vaki olduğu takdirde, en tehlikeli düşman ortadan kalkacağı için bu durumdan her zaman Çekoslovakya'ya bir darbe indirmek üzere yararlanılabilir.

Ben, Akdeniz'deki mevcut gerginliklerden ötürü oluşabilecek ve oluştuğu takdirde her zaman, hatta 1938 yılında bile, yararlanmaya karar verebileceğim Durum 3'ü çok yaklaşmış görüyorum.

İspanya'daki olayların cereyanı sırasında bugüne dek edinilen deneyimlere göre, bu savaşın yakın bir zamanda süratle sona ereceğini mümkün görmüyorum. Franko'nun şimdiye kadar yaptığı taarruzlarda sarfedilen zaman göz önüne alınırsa, yaklaşık üç yıl daha savaşın sürmesi ihtimal dahilinde olabilir. Öte yandan, Alman görüş açısından Fransa'nın yüzde yüz oranında bir zafer kazanması arzu edilir bir husus da değildir. Biz bilakis savaşın devam etmesinde ve Akdeniz'deki gerginliklerin korunmasında çıkar görmekteyiz. İspanya Yarımadası'nın bütününe sahip olan bir Franko, daha geniş çaplı İtalyan müdahalesi imkânını ve Balaer Adaları'na İtalyanların yerleşmesi ihtimalini ortadan kaldırır. Bizim çıkarımız İspanya'daki savaşın devamına yöneltilmiş olduğu için, gelecekteki politikamızın görevi, İtalya'nın Balaer Adaları'nda daha geniş çapta yerleşmesi için onun gerilerini güçlendirmek olmalıdır. Ne var ki İtalyanların Balaer Adaları'na yerleşmelerine ne Fransa ne de İngiltere tahammül edebilir ve bu, sözü edilen devletlerin İtalya'ya savaş açmalarına neden olabilir ve de İspanya İtalya'nın düşmanları yanında yer alabilir. Böyle bir savaşta İtalya'nın bir yenilgisi az muhtemeldir. Onun hammadde ikmalini yapması için gereken yol Almanya üzerinden geçmekte ve açık bulunmaktadır. İtalyan tarafının uygulanması lazım gelen askeri savaş sevk ve idaresini, batı sınırında Fransa'ya karşı savunma manevrası uygulamak ve Libya'dan Kuzey Afrika'daki Fransız kolonilerine karşı taarruzi harekâtta bulunmak şeklinde tasavvur ediyorum.

Fransız-İngiliz birliklerinin İtalya kıyılarına bir çıkarma yapmaları beklenmediği ve Alpler üzerinden yukarı İtalya'ya bir Fransız taarruzu çok güç olabiliceği ve muhtemelen de kuvvetli İtalyan tahkimli bölgelerinde tıkanıp kalacağı için, harekâtın sıklet merkezi Kuzey Afrika'da bulunur. İtalyan donanmasınca Fransız ulaşım yollarının tehdit edilmesi Kuzey Afrika'dan Fransa'ya yapılacak askeri birlik nakliyatını öyle büyük ölçüde aksatacaktır ki Fransa sınırlarda Almanya ve İtalya'ya karşı kullanılmak üzere sadece anavatan askeri birlikleri hazır bulunabilecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Eğer Almanya bu savaştan Çek ve Avusturya meselelerini sonuçlandırmak için yararlanırsa, o zaman büyük bir ihtimalle İngiltere'nin -İtalya ile savaş halinde bulunuşu nedeniyle- Almanya'ya karşı bir ileri harekete geçmeye karar vermeyeceği kabul edilebilir. İngiliz destek ve himayesi olmadan Fransa'nın Almanya'ya karşı bir askeri hareketi beklenemez.

Çekoslovakya ve Avusturya üzerine yapacağımız taarruzun zamanı İtalyan-İngiliz-Fransız savaşının cereyanına bağlı olmak zorundadır ve de herhalde bu üç devletin askeri harekâtlarının başlamasıyla aynı zamanda olmaz. Ben İtalya ile olan askeri anlaşmaları da düşünmüyorum, aksine kişisel serbesti içinde ve ancak bir kez bahşedilecek bu müsait fırsattan yararlanarak Çekoslovakya'ya karşı savaşı başlatmak ve icra etmek istiyorum ki aynı zamanda Çekoslovakya üzerine "yıldırım hızıyla" yapılması gereken baskın da sağlanabilsin.

Mareşal von Blomberg ve Orgeneral von Fritsch durum değerlendirilmesi sırasında bir kez daha İnglitere ve Fransa'nın düşmanlarımız olarak sahneye çıkmamaları lüzumuna işaret ettiler ve Fransız ordusunun İtalya'ya karşı girişilen savaşla büyük ölçüde bağlanmış olmadığını, henüz daha batı sınırımızda üstünlükle yer alamayacağını belirttiler. Tahminen Alp sınırında İtalya'ya karşı kullanılmakta olan Fransız kuvvetlerini yaklaşık 20 tümen olarak değerlendiren Orgeneral von Fritsch, bundan ötürü batı sınırımızda hep kuvvetli Fransız üstünlüğünün kalacağını, bu kuvvetlere Alman görüşüne göre Ren bölgesine girme görevi verilebileceğini ve bu meyanda da özellikle Fransa'nın seferberlikte ön alacağının hesaba katılabileceğini söyledi. Mareşal von Blomberg de özellikle tahkimli tesislerimizin halihazır durumunun çok az değere sahip olduklarına işaret ederek, bu bir yana batı için öngörülen dört motorize tümenin de az ya da çok hareket kabiliyetinden yoksun olduklarının göz önünde bulundurulması gerektiğini söylediği ve güneydoğuya yapılacak taarruz bakımından bir Majino hattı karakterinde inşa edildiği tahmin edilen ve taarruzumuzu son derece güçleştirecek olan Çek tahkimatının gücüne önemle işaret etti.

Orgeneral von Fritsch, emretmiş olduğu bu yılki bir kış etüdünün tek amacının özellikle Çek tahkimat sisteminin üstesinden gelinmesi göz önünde tutularak, Çekoslovakya'ya karşı yapılacak harekâtın sevk ve idare imkânlarını incelemek olduğunu belirttikten sonra, içinde bulunulan koşullarda 10 Kasım'da başlayacak olan dış memleket iznini kullanmaktan vazgeçmek zorunda kaldığını söyledi. Hitler Fritsch'in bu niyetini, çatışma ihtimalinin henüz öyle pek yakında vaki olacak gibi görünmediği gerekçesiyle reddetti.

Levent Şahverdi Arşivi

Dışişleri Başkanı, Führer'in bir İtalyan-İngiliz-Fransız çatışmasının henüz daha pek yakın olmadığı görüşüne itirazda bulundu. Bu itiraza karşı Führer de, kendisine çatışmanın çıkması muhtemel görünen zaman olarak 1938 yılı yazını gösterdi. Mareşal von Blomberg ve Orgeneral von Fritsch tarafından İngiltere ve Fransa'nın tutumlarıyla ilgili olarak ileri sürülen görüşlere cevaben Führer şimdiye kadarki açıklamalarını tekrarlayarak İngiltere'nin savaşa katılmayacağı kanısında olduğunu ve bu nedenle de Fransa'nın Almanya'ya karşı bir askeri harekette bulunacağını zannetmediğini söyledi ve söz konusu Akdeniz ihtilafı Avrupa'da bir genel seferberliğe neden olduğu takdirde, derhal Çekoslovakya'ya karşı ileri harekete geçileceğini, buna karşılık savaşa katılmayan devletler tarafsızlıklarını ilan edecek olurlarsa, o zaman da Almanya'nın bu davranışa öncelikle katılması gerektiğini sözlerine ekledi.

Orgeneral Göring, Führer'in açıklamalarından İspanya askeri hareketimizin kaldırılmasının öngörüldüğünü ve bu konunun hazır bulunanlarca düşünülmesinin emredildiği sonucunu çıkardığını söyledi. Hitler buna, bugün için mütalaanın uygun olduğunu, fakat kararı uygun bir zamana saklaması lüzumuna inandığı şeklinde yanıt verdi.

Aslı Gibidir
İmza
Kur. Alb. Hossbach

Belge No : 4 **1933-1939**

Hitler'in 10.11.1938'de Alman Basını Önünde

Yaptığı Konuşmadan

. . . . .

Biz bu yıl aynı zamanda, propagandamız vasıtasıyla -herhalde burada hazır bulunan basını propaganda araçlarının en başına koyabilirimyerine getirmek istediğimiz bazı görevleri de üzerimize aldık.

Bunların birincisi, bizatihi Alman Ulusunun fikren yavaş yavaş hazırlanmasıdır. Durum ve koşullar beni on yıl boyunca hemen hemen sadece barıştan söz etmeye zorladı. Yalnız Alman barış istek ve niyetlerini sürekli vurgulamak suretiyle Alman ulusuna parça parça özgürlük kazandırmak ve ona atacağı her adım için sahip olması lazım gelen donanımı vermek imkânını elde edebildim. Böyle on yıl boyunca yürütülen barış propagandasının sakıncalı yanlarının da olması doğaldır; çünkü bu, insanla-

Levent Şahverdi Arşivi

rın beyinlerinde bugünkü rejimin haddizatında barışı her ne pahasına olursa olsun koruma karar ve isteğiyle aynı şey olduğu anlayışının kolayca yerleşmesine neden olabilir. Bu ise, yalnız bu sistemin amacı hakkında yanlış hüküm verilmesine değil, aynı zamanda ve her şeyden önce Alman ulusunun olaylar karşısında silahlanmış olmak yerine, tamamen bu rejime ait olan başarıları sürekli olarak şüpheyle karşılayacak ve kargılamaya mecbur kalacak bir ruhla dolmasına da neden olacaktır. Benim yıllarca barıştan söz etmemin nedeni, buna mecbur olmamdı. Artık Alman ulusunu psikolojik yönden tedricen değiştirmek ve ona yavaş yavaş barış yoluyla yaptırılamadıkları takdirde, zor kullanarak yaptırılması gereken şeylerin de mevcut olduğunu anlatmak lazımdır. Ama bunun için hemen zor kullanmayı böyle bir yol olarak propaganda etmek değil, aksine Alman ulusunun belirli dış politik davalar hakkında, halkın, içindeki sesin yavaş yavaş cebir yolunu kendiliğinden çağırmaya başlayacak şekilde aydınlatılması lazımdır. Yani, belirli davaların geniş halk kitlelerinin beyinlerinde tamamen otomatik olarak yavaş yavaş şu kanaat oluşturulacak biçimde aydınlatılması gerekiyordu: "Bu artık güzellikle önlenemiyorsa, o zaman zorla önlenmelidir; fakat bu, asla böyöle devam edemez." Bu iş aylar aldı, planlı olarak başlatıldı, planlı olarak sürdürüldü, güçlendirildi. Sayın baylar, birçokları bu işin fazla abartılmış olduğu fikrindeydi. Bunlar bir milletin, şimşekler çakmaya, gök gürlemeye başlasa da sonunda dimdik ayakta durmaya nasıl hazırlanacağı hakkında önsezişe sahip olmayan şu meşhur aşırı disipline edilmiş aydınlardır.

Baylarım, işlerin aksi gittiği zamanlarda da hiçbir şeyden yılmadan ve fanatikçe ama tam bir fanatiklikle arkamda bulunan bir parti kurmuş olmaktan o zamanlar son derece büyük gurur ve kıvanç duydum, övündüm. Bu beni aynı zamanda sonsuz bir rahat ve huzura da kavuşturdu. Bu duyguları bütün Alman Ulusu'na tattırmalıyız. Alman Ulusu gün gelip yenilgilere uğratılsak dahi, bu yenilgileri ilahi bir görüş açısından değerlendirecek şekilde fanatikçe nihai zafere inanmayı öğrenmelidir. Yani, "Bu geçicidir, sonunda zafer bizim olacaktır" diyebilmelidir. Belki de en keskin biçimde bu karakter yapısını ortaya koyan bir Prusya generali oldu. Blücher, çoğu kez yenilgiye uğrayan, fakat nihai zafere fanatikçe kesin inanan adam. Bunun için tüm ulusumuzu eğitmek zorundayız. O, mutlak, sarsılmaz, doğal ve iyimser bir inanç, "sonunda lazım olan her şeyi elde edeceğimiz" inancı için eğtilmelidir. Bu da ancak milletin gücüne sürekli müracaat edilmesi, halkın pozitif değerlerinin ortaya çıkarılması ve olumsuz denilen yanların mümkün olduğunca göz ardı edilmesi sutetiyle sağlanabilir ve başarılabilir.

Levent Şahverdi Arşivi

Bunun için de basının tamamen gözü kapalı olarak "yönetim doğru hareket ediyor!" ilkesine inanması lazımdır. Baylarım, insanlar hatasız olmayacaklarına göre, müsadenizle bizlerinde bazı hataları olabilir. Basın mensupları da bu tehlikeden kurtulmuş değildir. Fakat bizler ancak, olaleme karşı karşılıklı olarak hataları değil de olumlu yanlarımızı gün ışığına çıkarırsak, varolabiliriz. Yani diğer bir deyimle, esas itibariyle hatalar yapılması veya tartışma götürmesi ihtimali inkâr edilmeksizin, prensip olarak doğru yolda olduğunun sürekli vurgulanması lazımdır. Bu kesindir; böyle olması gerekir.

Belge No : 5

Hitler'in 25.1.1939 Günü Başbakanlıkta 1938 Yılı Mezunu Subaylar Önünde Yaptığı Konuşmasından (Gizli)

19 Ocak 1919'da, yani bundan yaklaşık yirmi yıl önce Münih'te küçük bir cemiyetin "Alman İşçi Partisi"nin kuruluşu yapıldığı. Yirmi yıl önceki yaz mevsiminde, o vakit benimle birlikte yedi üyesi olan bu partiye katıldım. İşte bu küçük topluluktan, aradan geçen yirmi yıl içinde şimdi görülen nasyonal-sosyalist hareket oluştu. Herhalde bu kadar uzun bir zamandan sonra artık böyle bir hareketin mantıklı veya mantıksız, başarılı veya başarısız olduğu hakkında fikir yürütmeye ve hüküm vermeye yetkili olunabilir. Son altı yıllık süre büyük Alman halk tabakalarının hiç olmazsa yeni hareketin dıştaki başarılarını görmelerini sağladı. Buna rağmen doğal olarak bugün dahi milyonlarca insan tarihimizdeki bu yeni oluşumun özünü henüz anlamamıştır; kuşkusuz bu onlardan gizlenmiştir de. Bunun nedeni kolayca anlaşılır. Çünkü o sırada kamuoyu önünde tartışılması uygun olmayan, fakat beni esaslı surette partinin manevi yapısının oluşturulmasını ve yurt içinde teşkilatlanmasını ele almaya sevk eden fikir akımları mevcuttur.

Bunlar, muhtemelen daha sonraki çeyrek yüzyıllarda veya yüzyıllarda açıkça ifade edilebilecek türden fikir akımlarıydı. Dolayısıyla da geride kalan yıllarda ve hatta bugün dahi resmen açıklanmaları halkımızın bazı bölümlerinde hareketin oluşma gücüne zarar verebilirdi.

Baylarım, sizlerin önünde bu nesneler hakkında konuşabilirim. Çünkü bunlar ilk başta ulusumuzun askeri yönden güçlenmesi için kesin önemi haiz hususlardır. İkinci olarak da benim görüşüme göre, en azından Silahlı Kuvvetlerimizin üst düzey komuta grubunun bu iç fikir akımlarından haberdar olması gerekir. Çünkü baylarım sizler çok önemli ve belirli bir kurumu temsil ediyor ve onu sevk ve idare etmek şerefine sahip bu-

Levent Şahverdi Arşivi

lunuyorsunuz. Başkaları yine diğer bir kuruma bağlı bulunuyor ve bu kurumu yönetiyorlar; öyle ki artık hepimiz için de şu kanaatin kesin bir anlayış halinde belirginleşmesi lazımdır. Her ne kadar hepimiz çeşitli yollarla düpedüz ulusumuzu simgeleyen aynı cevhere hizmet etsek de nerede olursa olsun hepimiz sadece aynı inancın temsilcisi ve savunucusuyuz.

Bu nedenle ulusun yönetimine ilişkin gerçek nihai kararların kendine özgü olması lazım ve zorunludur. Bunların alınmasında ve uygulanmasında tüm yönetici personelin birlik halinde olmaları ve sadece ortak bir bağlılık değil aynı zamanda sorumluluk da görmeleri gerekmektedir. Bu kişiler her zaman belki de her an ulusumuzun tarihinde ve devlet hayatında yerlerini alabilirler. Önemli olan, yönetici başların bu anafikirleri hatırlarından çıkarmamalarıdır. Çünkü bu fikirler onlara aynı zamanda dava için davanın zarureti ve doğruluğu için izleyecekleri yolu da açıkça göstermektedir... (Bunu, Cermenler zamanında Weimar Cumhuriyeti'ne kadar uzanan çok uzun bir tarihsel atıf izliyor).

Öyleyse şimdi artık başka bir yol aranmalıdır. Bu yol da her şeyden önce mutlak kişisel cesaret prensibine uygun yeni yönetim seçme işinin vaki olmasından ibarettir. Bu şemsiye politikacıları kesinlikle halkımızdan uzaklaştırılmalıdır. Bu artık sabittir; ulus idaresinde kişisel cesaret ve şecaat prensibi doğal olarak her tür yönetim yeteneği için şart olmalıdır. Böyle bir mevkie erişmek istiyorlarsa, tereddütsüz hayatlarını tehlikeye atmaya, yani paraşütle atlamaya, ellerinden gelen her şeyi yapmaya her an hazır olmayan genç adamlar bu işe elverişli değildir. Bunlardan istifade edilemez. Lider olma istidadını içinde hisseden kişi ilk iş olarak bu sınavı başarmalıdır. Eğer o kişi bu sınavı başarmak istemiyorsa, o zaman bu işe asla elverişli değildir ve de bu işe karışmamalıdır.

İkincisi, o kişi ferden büyük bir sorumluluk, hem de öylesine büyük bir sorumluluk yüklenmek zorundadır. Bu, yapı itibariyle genel politik kuruluşlardan farklı olan Silahlı Kuvvetlerin mümeyyiz ve kendine özgü niteliği oldu. Silahlı Kuvvetler kişisel sorumluluk ilkesini, dolayısıyla da sorumluluğu üstün tutan, eleştiriyi hakir gören tek kurumdu ve davranışta olan demokrasiden farklıydı. Bu nedenle, Kasım ihtilalinin başarıyla sonuçlanmasından sonra derhal ve öncelikle askeri şûralar yoluyla orduyu parlamenterleştirmeye bu Allahın belası prensibi (?) çok esaslı biçimde ortadan kaldırmaya girişilmesi bir rastlantı da değildir. Çünkü sadece biz öyle bilimsel olarak inceden inceye düşünmüyoruz. İtiraf etmek isterim ki Yahudiler de bu hususta analitik biçimde bilimsel olarak ince-

Levent Şahverdi Arşivi

den inceye düşündüler. Bu yapıtın sonunda, onların kendi yetersizlikleri yüzünden akim kaldığını anlamadılar. Ve de bunu çoktan bilen ve Yahudilere karşı savaşı başlatmak cesaretine sahip olan bir kimsenin onlara engel olmaya çalıştığına inanmadılar. Hem de kendileri için vaktin çok geç oluşuna kadar...

Bu yönetim 10 ya da 20 yılda değilse bile, 100 yılda doğal olarak yeni bir sosyal elit zümre oluşturacak, işe yaramayan sayısız insanı kayda geçirecek ve bunlar ayıklanacak, her yerde olduğu gibi burada da insan hayatında altının yanında doğal olarak kum da bulunabilecek, fakat esas itibariyle burada tedricen yeni bir sosyal çekirdek oluşacak. Bu çekirdek, kapitalist noktai nazarlardan değil de, aksine başından itibaren politik sevki idare iç güdülerinden hasıl olacaktır. Ve de bu kurum söylediğimiz gibi, 100 yılda kendi içinde kuvvetlenecek ve yeni bir dayanıklı sosyal tabaka oluşturacak olursa, o zaman kanımca, ilk olarak bu yola adımını atacak olan halk Avrupa hâkimiyetinde adaylığa sahip olacaktır -bu benim en sarsılmaz ve kesin inancımdır.

Eğer ben şu anda, halkımızın bu yüzlerce yıldır işlediği, kaçınılmaz, mutlak ve belirli yolun her köşesini tam bir vukufla görüyorsam, o zaman biz doğal olarak, bu halk oluşumunu teşvik eden ve ona yön veren her münferit olay ve hareketin haddizatında acı ve elemle sonuçlandığını unutamayız. Bir çocuk doğduğu zaman sadece çocuk değil, aynı zamanda anne de acı çekecektir, uluslar doğduğunda ise nesiller acı çekmek zorunda kalacaktır. Bu, münferit halde şiddetli olabilir, bütünde ise hiç değiştirilemeyecektir.

Alman mücahitlerinin, Alman askerlerinin, Alman politikacılarının ve Alman insanlarının 2.000 yıldan beri bugün bulunduğumuz yere gelebilmek için nasıl da her şeylerini feda etmek zorunda kaldıklarını düşününüz. Bu, herhalde yaşam savaşında değil -yaşam bir ölçüde kolaysa bir kenara itilebilir- aksine gerekli olan barışçıl bir gelişme esnasında vaki olmuştur. Biz burada bir ordu adamını, Cherusker'i görürüz (Cherusker, Weser Nehri kıyısındaki bir Alman kabilesi tebaasındadır).

O, Alman kabilelerini bir araya toplamaya çalıştı, bu kabileleri Roma'ya karşı mukavemet edebilmek için bir birlik oluşturmaya zorlamak niyetindeydi. O, içinde şiddetli büyük olma arzusu hisseden Alman erkek tabiatlarından birisidir ve şimdi bu karakterlerin gelenekleri, kutsal gelenekleri içinde tutuklu olan o meşhur hayaletler onlara karşı çıkıyorlar -bunu unutmayınız- biz bugün bu hususta, eskiden hükmedilen ya da o zamanki tüm kabile reislerinin hükmettiklerinden başka türlü fikir yürütü-

Levent Şahverdi Arşivi

yoruz. Şimdi bu kişiler, o bireyin büyük tasavvurunun zorlayıcı kudretiyle dolmuş olarak değil de, aksine kendi geleneklerine bağlanmış olarak, karşı çıkıyorlar. Onların bugünkü sadakat anlayışına, tüm tasavvurlarına bağlı olarak... Bu o zamanlar, daha sonra pek çok Alman prensibine kabilesini terk etmenin kolay gelmesinden -ki bunlar hep felaket getirdi- ve şimdi de sadakat ahdinden azat edilenlere veya bundan kovulanlara bağları çözme hususunda bahşedilen kolaylıktan daha kolay değildi; onlar da bu arada acı çektiler ve sürekli ıstırap çekmeye mecbur oldular. Nasıl oldu da o zamandan beri bu alaca bulaca lekeli Alman haritasından her şey uzaklaşmadı. Yüzyıldan yüzyıla burada silintiler oldu ve unutmayalım ki her silinti baylarım, ilgililer için acı vericiydi. Daima vefakâr anıların terk edilmesi zorunda kalınıldı, bu suretle de gelenekler sürekli ihmal edilerek unutuldu. Geçen yüzyıl büyük acıya yenilerini kattı. Velflerden kolayca söz edilir, o vakitler sürülen diğer Almanlardan da kolayca söz edilebilir. Bu lazımdı, olması gerekiyordu. Bundan, sonunda bir millet doğdu. Daha sonra 1918 yılı geldi ve yeni büyük bir acıyı beraberinde getirdi, bu da lazımdı ve sonunda ihtilalimiz vaki oldu ve bilinen sonuçları çıkardı, bu da lazımdır, başka türlüsü olmaz. Kişiyi incitse bile, onun duyguları anlayışla karşılanabilir, fakat neticede her şeyin üstünde son gaye halinde, gerçekleşmesini üzerimize aldığımız ebedi cevher bulunur.

Bu cevher, ulusumuzun ta kendisi demektir ve olması lazım geldiği, hatta zorunlu olduğu gibi devletimiz demektir. Bu gösterdiğimiz nihai hedefler ve bu hedef bizi, ıstırap veren her şeyle uzlaştırmalı, fakat bize böyle özverilerin gerekli olduğu, ancak bu acılardan ulusların doğdukları bütün büyük devletlerin ancak bu güçlükler altında oluştuğu ve en büyük zaferler esnasında daima felaketin boyun eğenlere yöneldiği anlayışını kazandırmalıdır. Ayrıca bunun değişmeyeceği ve tarih önünde bizden önceki kuşaklardan daha az şükran borcu ödemek gayreti içinde olmadığımız, fakat bir hususta onlardan üstün olduğumuz, bugün biz önümüzdeki hedefi görürken o vakitler onlardan bazılarının muhtemelen bilerek bazılarınınsa bilmeyerek rüya âlemine dalmış oldukları idrakini de yerleştirmelidir.

KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Belge No. : 6

23 Mayıs 1939 Günü Yapılan Görüşme Hakkında Rapor

Yer : Führer (Hitler)'in çalışma odası, yeni Başbakanlıkta

Nöbetçi Yaver : Kurmay Yarbay Schmudt

Levent Şahverdi Arşivi

Katılanlar : Hitler, Mareşal Göring, Büyük Amiral Reader, Orgeneral von Brauchitcsh, Orgeneral Keitel, Orgeneral Milch, Topçu Korgeneral Halder, General Bodenschatz, Tuğamiral Schniewindt, Kurmay Albay Jeschonnek, Kurmay Albay Warlimont, Kurmay Yarbay Schmudt, Yüzbaşı Engel, Deniz Binbaşı Albrecht, Yüzbaşı V. Below...

Konu : Politik durum ve hedefler hakkında bilgi verme

Führer, görüşmenin amacını şöyle belirtiyor :

1. Durumun açıklanması.

2. Silahlı Kuvvetler için durumdan hasıl olacak görevlerin belirlenmesi.

3. Görevlerden hasıl olacak sonuçların açıklanması.

4. Tüm kararların ve çalışmaların gizliliğinin sağlanması.

Gizlilik başarı için şarttır.

Führer'in açıklamaları anlam ve ilgilerine göre aşağıda tekrarlanıyor :

Bugünkü durumumuz şu iki görüş açısından incelenebilir :

1. 1933-1939 gelişmesi.

2. Almanya'nın içinde bulunduğu sürekli aynı kalmakta olan durum.

1933-1939 döneminde her alanda ilerleme kaydedildi. Askeri durumumuz son derece düzeldi. Çevreye ilişkin durumumuz aynı kaldı.

Almanya güçlü devletler muhafilinden çıkarılmıştı. Kuvvet dengesi Almanya katılmaksızın saptanıldı. Almanya'nın yaşam istek ve iddialarının baş göstermesi ve güçlü devletler çevresine yeniden girmesi bu dengeyi bozuyor. Tüm istekler "istila" olarak değerlendiriliyor.

İngilizler kuvvetle mutad bir tehdit edilişten daha çok, ekonomik bir sarsıntıdan korkuyorlar.

80 milyonluk kitle manevi problemleri çözümledi. Ekonomik problemlerin de çözümlenmesi zorunludur. Bunun için gerekli olan ekonomik koşulların sağlanmasından hiçbir Alman kaçınmaz. Problemlerin çözümü cesaret ister. Problemlerin çözümlenmesi koşullarına uymak suretiyle çekimser kalma ilkesi geçerli olamaz. Buna daha ziyade koşulları isteklere uydurma denir. Yabancı devlet topraklarına girmeden veya yabancı mülke taarruz etmeden bu mümkün değildir. Devlet büyüklüğüne uygun yaşam alanı her devlet için esastır. Bir süre için feragat edilebili-

Levent Şahverdi Arşivi

nirse de, daha sonra problemlerin çözümü öyle ya da böyle gündeme gelir. İş, iniş yada çıkış arasında bir seçim yapmaya kalır. On beş veya yirmi yıl içinde biçim için çözüm zoraki lazım olur. Alman Devleti daha uzun süre bu sorundan kaçamaz. Şu sırada biz İtalya ve Japonya ile fikir birliği içinde, ulusal coşku ve heyecan halinde bulunuyoruz.

Geçmişte kalan zamandan mükemmel yararlanıldı. Her adım akıllıca amaca yöneltilmişti.

Altı yıl sonra varılan bugünkü durum şöyledir :

Almanların ulusal politikada birleşmesi ufak tefek istisnalar dışında başarılmıştır. Müteakip başarılar artık kan dökülmeden elde edilemez.

Sınır çekilmesi askeri önemi haizdir.

Polonyalı gerçek düşmandır. Polonya daima düşmanlarımız tarafında yer alacaktır. Dostluk anlaşmasına rağmen Polonya'da sürekli olarak bize karşı her fırsattan yararlanma niyeti var oldu. Danzig, söz konusu olmaya değer hedef değildir. Bizim için doğuda yaşam alanının genişletilmesi, beslenmenin emniyet altına alınması ve Baltık probleminin çözümü söz konusudur. Gıda maddeleri tedariki ancak az iskân edilmiş olan bu memleketlerden mümkündür. Verimliliğin yanında esaslı Alman idaresi, fazlalıkları da büyük ölçüde artıracaktır. Avrupa'da başka bir imkân ve ihtimal görülemez.

Koloniler : Koloni mülki bağışlanmasından sakınılmalıdır. Bu, beslenme probleminin çözümlenmesi demek değildir. Arkasından abluka gelir!..

Kader bizi batı ile ihtilafa zorladığı takdirde, büyük bir doğu bölgesine sahip olmak iyidir. Savaşta, barış zamanındakinden daha az ürün elde edebileceğimiz hesaba katılabilir.

Alman olmayan bölgeler halkı askeri hizmet yapmaz, ancak randıman vermek üzere emre amade bulunur. Polonya sorunu batı ile çatışmadan ayrı tutulamaz. Bolşevizme karşı Polonya'nın sağlamlığı kuşku götürmez. Bu nedenle Polonya da Rusya'ya karşı sağlam ve güvenilir bir bariyerdir. Batıda süratle kesin sonuç alma şansı şüphelidir, Polonya'nın tutumu da öyle. Polonya rejimi Rusya tarafından yapılacak bir baskıya dayanamaz. Polonya batı üzerinde bir Alman zaferinde tehlike görür, bu nedenle de zaferi elimizden almaya çalışacaktır. O halde Polonya'yı korumak da uygulanabilir bir hal tarzı değildir, öyleyse geriye ilk uygun fırsatta Polonya'ya taarruz etme kararı kalmaktadır.

Levent Şahverdi Arşivi

Çekoslovakya'nın geri alınacağına inanılamaz. Savaş vaki olacaktır. Görev, Polonya'yı tecrit etmektir. Tecridin başarılması kesin önemi haizdir. Bu nedenle Führer kesin taarruz emrini saklı tutmak zorundadır. Batı (Fransa ve İngiltere) ile aynı zamanda bir çatışma düşünülemez. Bir Alman-Polonya çatışması sırasında batı ile bir savaşın ihtimal dışı kalması kesin olmadığı takdirde, o zaman savaş ön planda İngiltere ve Fransa'ya yönelir. Polonya ile bu devlete karşı taarruzu başlatmayı gerekli kılan esaslı bir çatışma ancak batı devletleri oyun dışı kaldıkları zaman başarıyla sonuçlanır. Bu mümkün değilse o zaman batıya hücum etmek ve aynı zamanda da Polonya'nın işini bitirmek daha iyi bir hal tarzıdır. Polonya'yı tecrit etmek, mükemmel yürütülecek bir politikanın işidir.

Ciddi ve önemli sorun Japonya'dır. Her ne kadar Japonya çeşitli nedenlerle bizimle birleşmeye karşı çıkmışsa da, Rusya'ya karşı bir an önce ileri harekete geçmek yine de Japonya'nın yararınadır. Ancak politik ilişkiler düzeldiğinde Rusya ile ekonomik ilişkiler kurulması mümkündür. Basındaki tartışmalarda dikkatli ve ihtiyatlı bir tutum göze çarpıyor. Rusya'nın Polonya'nın parçalanmasına ilgisiz kalması mümkün değildir. Eğer Rusya bize karşı daha da ileri giderse, Japonya ile ilişki daha sıkı olabilir.

Almanya-İtalya-Japonya'ya karşı bir Fransa-İngiltere-Rusya ittifakı beni birkaç imha edici darbe ile birlikte İngiltere ve Fransa'ya taarruza sevk edecektir.

Führer, İngiltere ile bir barış müzakeresi imkânını şüpheli görüyor. Çatışmaya hazırlanmak lazımdır. İngiltere bizim gelişmemizde kendisini kuvvetten düşürecek bir hegemonyanın temelinin atılışını görür. Bu nedenle de o bizim düşmanımızdır ve İngiltere ile çatışma ölüm-kalım meselesidir.

Bu çatışma nasıl bir börünüm alacaktır?

İngiltere Almanya'nın işini az güçlü darbelerle bitiremez ve bizi diz çökmeye mecbur edemez. İngiltere için savaşı mümkün mertebe Ruhr Havzası yakınına aktarmak kesin önemi haizdir. Batı duvarı önünde bol bol Fransız kanı akıtılacaktır. Ruhr Havzası'na sahip olma mukavemetimizin devamını sağlar.

Hollanda ve Belçika hava üsleri askeri olarak işgal edilmelidir. Tarafsız ilan edilmelerinin hiçbir önemi yoktur. Fransa ve İngiltere Almanya-Polonya savaşı sırasında bir ihtilaf çıkartmak istedikleri takdirde, o

Levent Şahverdi Arşivi

zaman Hollanda ve Belçika'yı tarafsız kalmaları halinde destekleyecekler ve bu devletleri sonunda birlikte harekete zorlamak için de onlara istihkâmlar inşa ettireceklerdir.

Belçika ve Hollanda, protesto ederek de olsa, baskıya dayanamayacaklardır. Bu nedenle biz, eğer İngiltere-Polonya savaşı sırasında müdahale etmek isterse, yıldırım hızıyla Hollanda'ya taarruz etmek zorundayız. Hollanda arazisinde Zuider Denizi'ne kadar yeni bir savunma hattı elde etmek, amaçlanmaya değer bir husustur. İngiltere ve Fransa ile savaş bir ölüm-kalım savaşı olur. Bundan ucuz kurtulunabileceği görüşü tehlikelidir; bu ihtimal mevcut değildir. O zaman köprüler kaldırılabilir ve artık haklılık ya da haksızlık değil de, 80 milyon insanın var olması veya olmaması söz konusudur.

Soru : kısa ya da uzun süreli savaş mı?

Her ordunun veya devlet yönetiminin kısa bir savaşı hedef alması gerekir. Buna karşılık devlet yönetimi yine de 10-15 yıl sürecek savaşa hazırlanmalıdır. Tarihte hep kısa süreli savaşlara inanıldı. 1914'te uzun savaşların finanse edilemeyeceği görüşü hâkimdi. Bugün de bu zihniyet birçok kafada kara koncolostur. Buna karşılık her devlet, eğer süratle önemli bir zayıflama vaki olmazsa (örneğin Ruhr Havzası), mümkün olduğu kadar uzun süre dayanacaktır. İngiltere buna benzer zafiyete sahiptir. İngiltere başarısız savaş sonucunun, İmparatorluğun sonu demek olduğunu biliyor. Bu devlet Almanya aleyhine işleyen bir motordur. Onun gücü aşağıdaki hususlarda bulunmaktadır:

1. İngiliz mağrur, cesur, metin, direnme yetenekli ve teşkilat kurmada ehildir. Yeni olan her nesneyi değerlendirmesini ve ondan yararlanmasını bilir. Kuzey ırkının cesaretine ve maceracılığına sahiptir. Genişlemeyle birlikte kalite düşer.

2. İngiltere aslında bir imparatorluktur. Üç yüz yıldan beri istikrarını korur. Müttefiklerle büyümüştür. Yalnız maddeten değil manen de yeri göğü sarsacak bir güce sahip olduğu düşünülebilir. Buna ölçüsüz zenginlikle, bu zenginlik sayesinde elde edilen itibar da eklenir.

3. Güçlü deniz kuvvetleri ve cesur hava kuvvetlerince sağlanan jeopolitik emniyet ve korunma...

İngiltere'nin Zayıf Tarafları : Eğer savaşta bizim iki zırhlı gemimiz ve iki kruvazörümüz daha olmuş olsaydı ve Skagerrak Savaşı sabahleyin başlamış olsaydı, o zaman İngiliz donanması mağlup ve perişan edilmiş ve İngiltere diz çökmeye zorlanmış olurdu. Bu da Dünya Savaşı'nın

Levent Şahverdi Arşivi

sonu demek olurdu. Daha önce donanmayı mağlup etmek kâfi gelmezse, İngiltere'yi yenmek için çıkarma yapmak gerekirdi. İngiltere kendi kendini besleyebilirdi. Bugün artık bu mümkün değildir.

İngiltere'nin ulaşımı kesildiği an, teslim olmaya zorlanmıştır. Gıda ve işletme maddeleri ulaşımı donanmasının himayesine bağlıdır. Anavatanda İngiltere'ye karşı Alman Hava Kuvvetleri'nin taarruzu İngiltere'yi aynı gün teslim olmaya zorlamaz. Fakat donanması imha edilirse, sonuç doğrudan teslimdir. Hiç kuşku yoktur ki baskın tarzındaki saldırı süratli bir çözüme neden olabilir. Fakat devlet yönetimi bütün ümidini baskına bağlayacak olursa, bu caniyane bir davranış olur.

Deneyimlere göre baskın şu hallerde akamete uğrayabilir :

1. Yetkili askeri çevrelerin dışındaki personele ifşaatta bulunma.

2. Tüm hareketi bozguna uğrattıran kötü raslantı.

3. Beşeri yetersizlik.

4. Hava koşulları.

Hücuma geçme zamanı uzun bir süre önceden saptanmalıdır. Üstelik uzun zaman gerginlik içinde de yaşanamaz. Hava koşullarının hava ve deniz kuvvetlerinin baskın tarzında müdahalesini imkânsız kılacağı hesaba katılmalıdır. Bu, en elverişsiz ana unsur olarak hazırlık ve çalışmanın esasını teşkil etmelidir.

1. Geriye, düşmana başlangıçta bir darbe, daha doğrusu imha edici bir darbe indirmenin amaç edinilmesi kalıyor. Bunda haklılık ya da haksızlık veya anlaşmalar rol oynamaz.

Ancak bu, Polonya nedeniyle İngiltere ile bir savaş içine sürüklenilmezse mümkündür.

2. Avrupa kara parçası üzerindeki İngiliz imkânlarını yok etmek suretiyle baskın tarzındaki saldırının yanında uzun süreli savaş hazırlanabilir.

Kara Kuvvetleri, Deniz ve Hava Kuvvetleri için önemli olan mevkileri işgal etmelidir. Hollanda ve Belçika'nın işgali ve emniyete alınmaları ve Fransa'nın mağlup edilmesi başarıldığı takdirde, İngiltere'ye karşı başarılı bir savaş için gerekli üsler sağlanmış olur. Hava Kuvvetleri bundan sonra Batı Fransa'dan İngiltere'nin dar çerçevede abluka edilmesine, Deniz Kuvvetleri de denizaltılarla daha geniş çaplı ablukaya girişebilir.

Levent Şahverdi Arşivi

Sonuçlar : İngiltere kıta üzerinde savaşamaz, Alman Hava ve Deniz Kuvvetleri'nin günlük taarruzları bütün hayat damarlarını keser.

Zaman İngiltere'nin aleyhine işler.

Almanya karada aşırı kan kaybından ölmez.

Birinci Dünya Savaşı'ndan savaş sevk ve idaresi için şu bağlayıcı sonuçlar çıkıyor :

1. Dünya Savaşı'nın başında veya kara ordusunun Manş Denizi kıyısındaki limanlar üzerine yöneltilmezden önce elde kuvvetli bir deniz kuvveti bulunsaydı, savaş başka türlü bir sonuç almış olurdu.

2. Bir memleket hava kuvvetleri tarafından diz çökmeye zorlanamaz. Bütün hedeflere aynı zamanda taarruz edilmelidir. Birkaç dakikalık zaman farkı savunmayı harekete geçirir.

3. Bütün vasıtaların amansızca kullanılması önemlidir.

4. Kara Kuvvetleri bir kez Hava ve Deniz Kuvvetleri ile işbirliği halinde çok önemli mevkileri ele geçirdiği takdirde, endüstriyel üretim artık kara ordusu muharebelerinin dibi delik fıçısına değil de, Hava ve Deniz Kuvvetleri'nin yararına akar.

Bu nedenle Kara Kuvvetleri, bu durumları elde edecek durumda olmalıdır. Planlı hazırlanabilir. Bunu etüt etmek en önemli görevdir. Hedef daima, İngiltere'yi dize gelmeye zorlamaktadır. Her silah ancak düşman ona sahip olmadığı sürece kesin netice alıcı etkiye sahiptir. Bu, gaz, denizaltı ve hava kuvveti için de geçerlidir. Hava Kuvvetleri için bu kural, örneğin İngiliz donanmasında hava savunması mevcut olmadığı sürece doğruydu, fakat 1940 ve 1941 yıllarında artık doğru olmayacaktır. Örneğin, Polonya'ya karşı tank silahı etkili olacaktır. Çünkü, Polonya ordusunda tanksavar savunması yoktur.

Etki derecesinin kesin olarak değerlendirilemeyeceği yerde, onun yerine baskın ve üstünlük geçer.

Bu, taarruz programıdır.

Program şunların yapılmasını zorunlu kılar :

1. Silahın ve etkisinin doğru değerlendirilmesini, Örneğin :

a. Savaş gemisini ya da uçak gemisini ele alalım. Bunların hangisi münferit olayda ve genelde daha tehlikelidir? Uçak gemisi bir konvoyun en iyi koruyucusudur.

Levent Şahverdi Arşivi

b. Bir fabrika üzerine hava taarruzu, bir savaş gemisine taarruzdan daha mı önemlidir?

2. Kara Kuvvetleri'nin süratle kullanılmaya hazır olmasını.

Komşu devletler kışlalarından hücumla dışarı fırlatılmalıdır.

3. Düşmanın zayıf yerlerini etüt etmeyi.

Bu etütler karargâhlara tevdi edilemez. Edilirse, artık gizlilik sağlanmamış olur. Bu nedenle Führer, Başkomutanlık Karargâhı'nda üç kuvvet temsilcilerini kapsayan ve zaman zaman da üç kuvvet komutanını ya da üç kuvvetin kurmay başkanlarını içine alan bir küçük etüt karargâhı kurulmasına karar verdi. Bu karargâh Führer ile sürekli temas edecek ve kendisine bilgi verecek... Etüt karargâhı büyük bir önemle harekâtın manevi hazırlığını ve teknik ve kuruluş bakımından da zorunlu olarak bundan hasıl olacak hazırlıkları üzerine alıyor.

Kesin emrin maksadı karargâhın dışında hiç kimseyi ilgilendirmez. Düşmanların silah ve teçhizatı da çok fazla artırabilir, fakat onlar herhangi bir zamanda imkânlarının sonuna gelecekler, bizimkilerse daha da büyüyecektir. Fransız acemi doğumluları 120.000 kişidir! Biz bu savaşa girmeye zorlanmayacağız, fakat bundan da kaçınmayız.

Gizlilik başarı için kesin şarttır. İtalya veya Japonya'ya karşı da hedef seçimi gizli kalacaktır. İtalya için Majino Hattı'nın yarılması işi varlığını korumaktadır. Bu, etüt edilebilir. Führer, yarma yapılmasını mümkün görüyor.

Ortak meselenin incelenmesi için üç kuvvetin bir araya gelmesi önemlidir.

Bunun amacı :

1. Ortak problemin incelenmesi.

2. Girişilecek ileri harekâtın incelenmesi.

3. Gerekli vasıtaların etüt edilmesi.

4. Lüzumlu teşkilat ve eğitimin incelenmesi.

Büyük hayal güçlü ve en iyi mesleki bilgiyi haiz kişiler, yani olumlu, şüpheci akla sahip subaylar karargâha intisap edecekler.

Çalışma için esas :

1. Bilmesi gerekmeyen hiç kimse çalışmaya katılamaz.

Levent Şahverdi Arşivi

2. Kimse, bilmesi gerektiğinden daha fazlasını öğrenemez.

3. İlgili kişi, bir şeyi en geç ne zaman bilmelidir?

Kimse, bilmesi gerektiği zamandan daha önce bir şeyi bilemez.

Führer, Mareşal Göring'in sorusu üzerine, kuvvet komutanlıklarının ne yapılacağını tespit etmelerini, gemi inşa programında hiçbir değişiklik yapılmamasını ve silahlanma programlarının 1943 veya 1944'e aktarılabilineceğini emretti.

Aslı Gibidir
İmza
Schmudt
Yarbay

Belge No : 7 **1933-1939**

Führer (Hitler)'in 22 Ağustos 1939'da Komutanlara Hitaben Yaptığı Konuşma

Sizleri, politik durum hakkında aydınlatıcı bilgi vermek ve bu suretle de kararımın dayandığı çeşitli unsurlara nüfusuzunu sağlamak ve güvenlerinizi pekleştirmek için topladım.

Politik açıklamalardan sonra askeri ayrıntıları görüşeceğiz.

Er ya da geç Polonya ile bir çatışmanın vaki olacağını biliyordum. Daha ilkbaharda bu hususta kararımı verdimse de, yine bu arada ilkin birkaç yıl içinde batıya taarruz etmeyi, hele bu iş bir bitsin, ondan sonra doğuya yönelmeyi de düşündüm. Fakat zaman sırası bağlayıcı değildir. Herhalde tehdit edici durumlar karşısında, ille zaman sırasına riayet edeceğiz diye de, gözler kapalı kalınamaz. İlkin batıya karşı savaş açmak için, her şeyden önce Polonya ile iyi ilişkiler kurmayı istedim. Lakin bana sempatik görünen bu plan uygulanabilir değildi. Çünkü, esas amaçlarda hiçbir değişiklik olmamıştı. Batı ile bir çatışma halinde Polonya"nın bize taarruz edeceğini kesinlikle biliyordum. Bu devlet denize çıkışı amaçlıyor. Memel bölgesinin ele geçirilmesinin ardından başka bir gelişme bunu izler. Ve gayet iyi biliyordum ki, geç kalındığı takdirde Polonya ile beklenen bir çatışma bizim için en elverişsiz zamanda ortaya çıkabilecekti.

Beni bu düşünceye sevk edici nedenler olarak şunları zikredebilirim:

1. En başta, iki kişisel koşul :

Levent Şahverdi Arşivi

Benim ve Mussolini'nin kişiliği. Politik ehliyet ve yeteneğimden ötürü her şey esas itibariyle benim varoluşuma bağlıdır. Bir gerçek daha var ki o da, herhalde hiç kimsenin benim kadar tüm Alman ulusunun güvenine bir daha sahip olmayacağıdır. Evet, gelecekte asla benim sahip olduğumdan daha fazla bir otoriteye sahip bir kimse olmayacak. O halde benim varlığım büyük bir değer, büyük bir faktördür. Fakat ben her zaman bir cani, bir çılgın tarafından ortadan kaldırılabilirim.

İkinci kişisel faktör Duçe (Mussolini)'dir. O'nun varlığı işlerin arzu edilen biçimde sonuçlanmasını sağlayıcı rol oynar. Duçe'nin başına bir hal gelirse, artık İtalya'nın müttefik olarak sadakatından emin olunamaz. İtalyan Sarayı'nın ana tutumu Duçe'ye karşıdır. Saray her şeyden önce imparatorluğun genişlemesinde siyasi bir suç görüyor. İtalya'da sinirleri en kuvvetli adam Duçe'dir.

Bizim için üçüncü elverişli faktör Franko'dur. Biz, İspanya'dan ancak iyi niyetli bir tarafsızlık isteyebiliriz. Bu da Franko'nun kişiliğine bağlıdır. O, İspanya'daki bugünkü sistemin birlik ve devamlılığını garanti ediyor. İspanya'da halen bizdeki türde iç birlik ve beraberliği sağlayıcı bir faşist parti olmadığına şükretmeliyiz.

Düşmanlar tarafından yetkili kişiler söz konusu olduğunda, ortaya olumsuz bir tablo çıkar. İngiltere ve Fransa'da çaplı kişi yoktur.

Bizde kararların verilmesi kolaydır. Biz hiçbir şey kaybetmemek, aksine yalnız kazanmak zorundayız. Sınırlandırılmalarımızdan ötürü ekonomik durumumuz, ancak birkaç yıl dayanmamızı sağlayabilecek düzeydedir. Bunu Göring doğrulayabilir. Bu durumda bizim için artık harekete geçmekten başka yapacak bir şey kalmıyor. Düşmanlarımız pek çok riski göze alacak ve buna karşılık az şey kazanacaklar. Bir savaşta İngiltere'nin katlanacağı fedakârlık akıl almaz derecede büyüktür.

Karşımızdakiler vasat altı liderlere sahiptir; güçlü şahsiyetler yoktur. Hükmedici kişiler yoktur, iş adamları yoktur.

2. Kişisel faktörlerin yanında politik durum da bizim için elverişlidir. Akdeniz'de İtalya, Fransa ve İngiltere arasındaki rekabetler, Doğu Asya'da İngiltere ve Japonya arasındaki mevcut gerginlik, Ortadoğu'da Müslüman alemin alarm durumuna geçmesine neden olan gerginlik buna örnek olarak gösterilebilir.

İngiliz İmparatorluğu son savaştan güçlenmiş olarak çıkmadı. Bu arada denizcilik konusunda da hiçbir şey başarılamadı. İngiltere-İrlanda ihtilafı sürüp gidiyor. Güney Afrika Birliği'nin bağımsızlığı daha da gelişip büyüdü. Hindistan'a imtiyazlar verilmesi zorunda kalındı. İngiltere

Levent Şahverdi Arşivi

her bakımdan son derece tehdit edilmekte. Sağlıksız bir endüstrileşme mevcut. Bu durumda bir İngiliz devlet adamı geleceğe ancak endişeyle bakabilir.

Fransa'nın durumu, özellikle Akdeniz'de daha da kötüleşti.

Bizim için elverişli olarak değerlendirilen hususlar arasında şunlar da zikredilebilir :

Arnavutluk olayından bu yana Balkanlar'da kuvvet dengesi mevcut. Yugoslavya iç koşullarından ötürü yıkılma sancıları içinde... Romanya kuvvetlenmedi. Bu ülke taarruz edilebilir ve şaşkınlık yaratılabilir bir durumda... Macaristan ve Bulgaristan tarafından tehdit edilmekte.

Mustafa Kemal'in ölümünden bu yana Türkiye küçük zekâlar, sebatsız zayıf insanlar tarafından yönetiliyor.

Bütün bizden yana olan bu koşullar iki-üç yıl içinde artık mevcut olmaz. Benim daha ne kadar yaşayacağımı kimse bilemez. Bu nedenle şimdi bir çatışma olması daha iyi.

Büyük Almanya'nın kurulması politik bakımdan büyük bir eser ve başarıydı, fakat askeri bakımdan aynı şey söylenemezdi. Çünkü bu başarı politik yönetimin bir blöfüyle elde edilmişti. Bu nedenle ordunun denenmesi lazımdır. Bu, herhangi bir suretle imkân hasıl olduğunda, genel bir hesaplaşma şeklinde değil de, bazı münferit görevlerin yerine getirilmesi suretiyle yapılmalıdır.

Polonya ile ilişki dayanılmaz bir hal aldı. Şimdiye kadar izlemiş olduğum Polonya politikası ulusun fikrine ters düştü. Polonya'ya yaptığım önerilere (Danzig ve Koridor meseleleri hakkında) İngiltere'nin müdahelesiyle güçlükler çıkarıldı. Polonya bize karşı ses tonunu değiştirdi. Oluşan bu gergin duruma sürekli tahammül edilemez. Hareket prensibi başka birisine geçemez. Harekete geçme zamanı şimdi 2-3 yıl sonrakinden daha müsaittir. Bana ya da Mussolini'ye yapılacak bir suikast durumu aleyhimize çevirebilir. Sonsuza dek karşılıklı eller tetikte bulunulamaz. Bize önerilecek bir karşı uzlaşma tarzı, fikrimizde değişiklik yapmamızı ve iyi davranışlarda bulunmamızı istemek olurdu. Halbuki bunun tam aksine yine Versay diliyle konuşuldu. Bu durumda prestij kaybetme tehlikesi mevcuttu. Şimdi batının müdahale etmemesi ihtimali daha çoktur. Biz tam bir azim ve kararlılıkta tehlikeyi göze almak zorundayız. Politikacı da tıpkı başkomutan gibi tehlikeyi göze almalıdır. Biz şu anda savaşmak ya da er veya geç kesinlikle imha edilmek gibi iki çetin seçenek karşısında bulunuyoruz.

Levent Şahverdi Arşivi

Daha önceki tehlikelere işaret eden Hitler, sözlerine şöyle devam etti :

Eğer ben haklı çıkmamış olsaydım, taşlanırdım. Attığımız en tehlikeli adım, tarafsız bölgelere girişti. Daha sekiz gün önce Fransa bir uyarıda bulundu. Yine, üstesinden gelinebilir düşünce ve inancıyla büyük bir tehlikeyi göze aldım. Şimdi de büyük bir riski göze alma söz konusudur. Çelik gibi sinir, hiç sarsılmayan bir azim ve kararlılık gerekir.

Aşağıdaki nedenler böyle bir fikre sahip olmamda beni güçlendirmektedirler :

İngiltere ve Fransa taahhüt altına girdiler, fakat her iki devlet de bunu yerine getirecek durumda değildir. İngiltere'd'e gerçek anlamda bir silahlanma değil, sadece propaganda vardır. Mazeret bulucu birçok Almanın Çek sorununun çözümlenmesinden sonra İngilizlere "Führer haklı çıktı, çünkü siz sinirlerinize hâkim olamadınız, çok erken teslim oldunuz" şeklinde söylemeleri ve yazmaları çok zararlı oldu. Bundan dolayı şimdiki propaganda savaşı ilan ediliyor. İngilizler sinir harbinden söz ediyorlar. Bu harbin bir unsuru da silah ve teçhizatın artırıldığının açıklanmasıdır. Fakat, İngiliz silahlanması gerçekte ne durumdadır? 1938 yılına ait Deniz Kuvvetleri gemi inşa programı henüz daha tamamlanmamıştır. Sadece yedek donanma silah altına çağrılmış, balıkçı tekneleri satın alınmıştır. Donanmanın 1941 veya 1942'den önce büyük ölçüde takviye edilmesi mümkün değildir. Kara ordusunda da çok az şey vaki oldu. İngiltere Avrupa kara parçasına en fazla üç tümen gönderebilecek durumda olacaktır. Hava Kuvvetleri alanında bazı şeyler olduysa da, bu sadece bir başlangıçtır. Hava savunması da henüz başlangıç safhasındadır. Halen İngiltere'nin elinde sadece 150 uçaksavar topu mevcuttur. Yeni uçaksavar topları sipariş edilmiştir. Bunların yeterli miktarda imal edilmesi çok uzun zaman alacaktır. Komuta gereçleri de yoktur. İngiltere halen havada da zayıf sayılabilir. Fakat bu durum iki-üç yıl içinde değişebilir. İngiliz Hava Kuvvetleri halen 130.000 kişidir; Fransa 72.000, Polonya 15.000... İngiltere'de, bir çatışmanın 2-3 yıl içinde başlaması arzulanır.

Şunlar İngiltere'ye özgü hususlardır :

Polonya, İngiltere'den silahlanmak üzere borç istedi. Fakat İngiltere, Polonya'nın kendisinden satın almasını garanti etmek için sadece kredi vermekle yetindi. Halbuki İngiltere sipariş edilecek silah ve donanımı asla teslim edemeyecekti. Bu, İngiltere'nin Polonya'yı gerçekte desteklemek istemediğinin bir ifadesidir. Çin'de yarım milyar lira yatırdığı halde, Polonya'da 8 milyon lirayı risk etmiyor.

Levent Şahverdi Arşivi

İngiltere'nin imparatorluk içindeki durumu çok naziktir. Bu nedenle o, herhangi bir tehlikeyi göze almayacaktır.

Fransa'da insan noksanlığı vardır (doğumların azalması). Bu ülkede de silahlanma için çok az şey yapıldı. Topçu demodedir. Fransa bu maceraya katılmak istemedi.

Batının bize karşı savaşta sadece şu iki hareket tarzı vardır :

1. Abluka : Bu, bizim ekonomik erkinliğimizden ötürü ve doğuda da yardım kaynaklarımız olduğu için etkisiz olacaktır.

2. Batıda Majino Hattından Taarruz : Bunu imkânsız görüyorum.

Bir de Hollanda, Belçika ve İsviçre'nin tarafsızlıklarının ihlal edilmesi ihtimali mevcut olabilirdi. Hiç kuşkum yok ki bütün bu devletler ve İskandinav ülkeleri tüm imkân ve vasıtalarını kullanarak kendilerini savunacaklardır. İngiltere ve Fransa bu ülkelerin tarafsızlıklarını ihlal etmeyecekler. Bu hal ve vaziyete göre İngiltere Polonya'ya gerçekte yardım edemez. O halde geriye sadece İtalya'ya karşı taarruz etme kalıyor. Bir askeri müdahale imkânsızdır. Kimse uzun süreli bir savaşı nazari itibara almaz. Eğer bana Sayın Bay von Mrauchitsch Polonya'yı istila etmek için dört yıla ihtiyacım olduğunu söylemiş olsaydı, "böyle şey olmaz" diye yanıt verirdim. İngiltere'nin uzun bir savaş yapmayı istediğini söylemek, akılsızca bir şey olur.

Polonya'yı istila edinceye kadar batıyı tutacağız. Büyük bir üretim kapasitesine sahip olduğumuzu bilmeliyiz. Bu kapasite 1914-1918 yıllarındakinden çok daha yüksektir.

Düşmanlarımız, Polonya'nın işgalinden sonra Rusya'nın düşmanımız olarak sahneye çıkacağını umuyorlardı. Onlar benim büyük karar gücümü hesaba katmıyorlardı. Bizim düşmanlarımız küçük solucancıklardır; ben onları Münih'te gördüm.

Stalin'in asla İngiliz önerisiyle meşgul olmayacağı inancındayım. Rusya'nın, Polonya'nın korunmasıyla bir ilgisi yoktur ve ayrıca Stalin bir savaşın, rejimin sonu olacağını, askerlerin bu savaştan başarılı ya da yenik çıkmalarının beklenen sonu değiştirmeyeceğini bilmektedir. Litwinow'un azledilmesi kararım üzerinde kesin etkili oldu. Rusya'ya karşı vaziyetimi yavaş yavaş değiştirdim. Ticaret anlaşmasıyla irtibatlı olarak söz döndü dolaştı politik konuya bir saldırmazlık paktı önerisine geldi. O zaman Rusya bu konuda genel bir öneride bulundu. Dört gün önce özel bir girişimde bulundum. Buna Rusya dün anlaşma yapmaya hazır oldu-

Levent Şahverdi Arşivi

ğunu bildirdi. Stalin ile kişisel bağlantı kurulmuştur. Von Ribbentrop yarından sonra anlaşmayı imzalayacak. Şimdi artık Polonya, olmasını arzu ettiğim durumdadır.

Ablukadan korkmamıza gerek yok. Doğu bize hububat, davar, kömür, kurşun ve çinko sevk ediyor. Bu, çok fedakârlık isteyen büyük bir hedeftir. Ancak, en son anda bana herhangi bir domuz eniğinin uzlaştırıcı bir plan sunmasından korkuyorum. Politik hedef seçim ve tespiti devam ediyor. İngiltere'nin aldığı politik vaziyetin ortadan kaldırılması için ilk adım atıldı. Ben bu politik hazırlıkları yaptıktan sonra, artık askerler için yol serbesttir.

Rusya ile saldırmazlık paktı yapılacağına ilişkin bugünkü yayın, bomba gibi patladı. Etkileri gözardı edilemez. Stalin de bu yolun her iki ülkeye yarar sağlayacağını söyledi. Polonya üzerinde etki son derece büyük olacak.

Göring Führer'e teşekkür etti ve Alman Silahlı Kuvvetlerinin üzerine düşen görevi yapacağı konusunda teminat verdi.

Belge No : 8 **1933-1939**

Almanya-Sovyetler Birliği :

23 Ağustos 1939 Tarihli Saldırmazlık Paktı

Alman Hükümeti ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Hükümeti Almanya ile Sovyetler Birliği arasındaki barış halini pekiştirmek arzusundan hareketle ve Nisan 1926'da Almanya ile Rusya arasında akdedilen tarafsızlık antlaşması temel hükümlerine dayanarak aşağıdaki anlaşmaya vardılar :

Madde 1

Akit taraflar, gerek tek olarak gerekse diğer devletlerle müştereken birbirlerine karşı her türlü zorbalıktan, saldırgan hareketten ve taarruzdan kaçınacaklarını taahhüt ederler.

Madde 2

Akit taraflardan birisi üçüncü bir devletin savaşçıl hareket ve davranışlarına maruz kaldığı takdirde, diğer akit taraf hiçbir şekil ve biçimde bu üçüncü devleti desteklemeyecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Madde 3

Akit taraf hükümetleri, ortak çıkarlarına değinen meseleler hakkında karşılıklı bilgi edinmek üzere, bundan böyle sürekli olarak istişarede bulunmak amacıyla birbirleriyle temas halinde kalacaklardır.

Madde 4

Akit tarafların hiçbiri doğrudan ya da dolaylı olarak diğer akit taraf aleyhine yönelik herhangi bir devlet gruplaşmasına katılmayacaktır.

Madde 5

Akit taraflar arasında şu ya da bu tür meseleler üzerinde anlaşmazlıklarda ya da tartışmalar oluştuğu takdirde, taraflar bunları münhasıran dostça fikir alışverişi yoluyla ya da gerekiyorsa, arabulucu heyetler tayin etmek suretiyle ortadan kaldıracaklardır.

Madde 6

İşbu antlaşma, akit taraflardan birisi sürenin sona ermesinden bir yıl önce antlaşmayı feshedeceğini bildirmedikçe, bu antlaşmanın yürürlük süresinin otomatikman müteakip beş yıl için daha uzatılmış sayılması koşuluyla, on yıllık bir süre için akdedilir.

Madde 7

İşbu antlaşma mümkün olan en kısa zamanda onaylanacaktır. Onaylanan belgeler Berlin'de karşılıklı trampa edilecektir. Antlaşma imzalanmasıyla birlikte yürürlüğe girer.

İki original nüsha halinde Almanca ve Rurça olarak düzenlenmiştir.

Moskova, 23 Ağustos 1939
Alman Hükümeti adına
İmza Von Ribbentrop

SSCB Hükümetini
Vekâleten
İmza W. Molotow

Alman-Sovyet Saldırmazlık Paktına Ek

23 Ağustos 1939 Tarihli Gizli Protokol

Alman Devleti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği arasında Saldırmazlık Paktı'nın imzalanması fırsatından yararlanarak her iki tarafın imza yetkisini haiz kişileri, tam bir gizli görüşme içinde, Doğu Avrupa'da tarafların çıkar alanlarının sınırlarla belirlenmesi meselesini müzakere ettiler. Görüşme sonunda aşağıdaki neticeye varıldı :

1. Baltık Devletleri'ne (Finlandiya, Estonya, Lettonya ve Litvanya) ait bölgelerde bir topraksal-siyasal şekil değişikliği halinde, Li-

Levent Şahverdi Arşivi

tuvanya'nın kuzey sınırı aynı zamanda Almanya ve SSCB'nin çıkar alanlarının sınırını oluşturur. Bununla beraber Vilna bölgesinin her iki tarafında Lituvanya'nın çıkarı tanınır.

2. Polonya Devleti'ne ait bölgelerin bir topraksal-siyasal şekil değişikliği halinde, Almanya ve SSCB'nin çıkar alanları sınırı yaklaşık Pissa, Narev, Vistül ve San Nehirleri hattından geçilir. Her iki tarafın çıkarlarının bağımsız bir Polonya Devleti'nin korunmasını arzuya şayan gösterip göstermediği ve bu devletin nasıl sınırlandırılabileceği sorusu, kesin olarak ancak müteakip politik gelişme esnasında açıklığa kavuşturulabilir. Ancak durum ne şekilde gelişirse gelişsin, taraf hükümetleri bu sorunu behemehal dostça bir uzlaşma yoluyla çözümleyeceklerdir.

3. Sovyet tarafınca Güneydoğu Avrupa bakımından Besarabya'ya ilgi duyulduğu önemle belirtilir. Alman tarafınca da bu bölgelere tam bir politik ilgisizlik duyulduğu açıklanır.

4. Bu protokol taraflarca çok gizli tutulur.

Moskova
23 Ağustos 1939

İmza
Von Ribbentrop, W. Molotow

BERLİN
31 Ağustos 1939

Belge No : 9

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı.

Başkomutanlık Karargâhı Harekât Dairesi No 170/39 8 nüshasının

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı 2 nci nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Savaş Sevk ve İdaresine İlişkin 1 No. lu Direktif

1. Doğu sınırımızda bağ gösteren ve Almanya için tahammül edilemeyecek boyutlara ulaşan bir durumu ortadan kaldırmak için mevcut bütün barışçıl yol ve olanaklar denenip tüketildikten ve olumlu bir sonuç alınamadıktan sonra, artık bu sorunu cebri yolla çözmeye karar verdim.

2. Polonya'ya taarruz, Kara Kuvvetleri bölümünde bu arada hemen hemen tamamlanmış olacak yığınak nedeniyle meydana gelecek gerekli değişiklikler dışında, esas itibariyle "Beyaz Durum" için yapılmış olan hazırlıklara göre icra edilecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Görev bölümü ve harekât hedefinde bir değişiklik yoktur.

Taarruz günü : 1 Eylül 1939.

Taarruz zamanı : Saat 04.45.

Bu taarruz gün ve zamanı, Gdingen-Danzig Körfezi ve Dirschau Köprüsü hareketleri için de geçerlidir.

3. Batıda, muhasamatın başlatılması sorumluluğunun İngiltere ve Fransa'ya yüklenmesi önemlidir. Her şeyden önce, küçük çaplı sınır ihlallerine tamamen yerel olarak karşı konulacaktır. Tarafımızdan Hollanda, Belçika, Lüksemburg ve İsviçre'ye vadedilmiş olan tarafsızlığa titizlikle uyulacaktır.

Alman batı sınırı karada hiçbir yerde benim açık iznim olmadan geçilmeyecektir. Aynı şey denizde de, bütün savaşcıl ya da bu anlama gelecek hareketler için geçerlidir.

Hava Kuvvetleri'nin savunmasal önlemleri öncelikle Almanya sınırlarındaki düşman hava taarruzlarının mutlak surette def ve tard edilmesine inhisar ettirilecek; bu arada mümkün oldukça tarafsız devletlerin sınırlarına, tek uçak ve küçük birliklerin girişecekleri hava savunması sırasında, dikkat edilecektir. Ancak, Alman arazisine karşı tarafsız devletler üzerinden kuvvetli İngilliz ve Fransız taarruz birliklerinin kullanılmasından ötürü batıdaki hava savunması artık emniyet altında olmadığı zaman, hava savunma hareketi bu tarafsız devlet semalarında da serbest bırakılacaktır.

Özellikle, batılı düşmanlarca üçüncü devletlerin tarafsızlıklarının herhangi bir şekilde ihlal edilmesi olayı hakkında Başkomutanlığa en çabuk olarak bilgi verilmesi önemlidir.

4. İngiltere ve Fransa Almanya'ya karşı mühasamatı başlattıkları takdirde, o zaman batıda harekât yapmakta olan üç kuvvete bağlı birliklerin görevi, kuvvetleri mümkün olduğunca korumak suretiyle, Polonya'ya karşı girişilmiş bulunulan harekâtın başarıyla sonuçlanması için gerekli koşulları sağlamak olacaktır. Bu görev çerçevesinde, kuvvet durumlarına göre düşman askeri birliklerine ve onların askeri-ekonomik güç kaynaklarına zarar verdirilecektir. Taarruz hareketlerinin başlaması emrini kesin olarak saklı bulunduruyorum. Kara Kuvvetleri Batı Duvarını tutacak ve bunun kuzeyden-batı devletlerince Belçika ya da Hollanda topraklarının ihlali suretiyle-kuşatılmasını önleyici hazırlıkları yapacaktır. Fransız kuvvetleri Lüksemburg'tan ilerledikleri takdirde, o zaman sınır köprülerinin havaya uçurulmaları, haliyle serbest bırakılmış olur.

Levent Şahverdi Arşivi

Deniz Kuvvetleri ticaret savaşını sıklet merkezi İngiltere üzerinde olarak yürütecektir. Etkinin artırılması için tehlikeli bölgelerin açıklanması beklenebilir. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tehlikeli bölgelerin hangi deniz alanlarında ve ne ölçüde amaca uygun bulunduğunu bildirecek. Resmi bir açıklamaya ilişkin metin Dışişleri Bakanlığı'yla anlaşarak hazırlanacak ve izin vermem için bana Başkomutanlık Karargâhı kanalıyla sunulacaktır.

Baltık Denizi düşman girişine karşı emniyet altına alınacaktır. Bu amaçla Baltık Denizi girişlerinin mayınlarla kapatılıp kapatılmayacağı kararı Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na aittir. Hava Kuvvetleri birinci öncelikle Fransız ve İngiliz Hava Kuvvetleri'nin Alman Kara Kuvvetleri'ne ve Alman yaşam alanına karşı kullanılmasını önleyecektir.

İngiltere'ye karşı savaş sevk ve idaresinde İngiliz deniz ulaşımının, silah endüstrisinin ve Fransa'ya yapılacak kıta nakliyatının taciz edilmesi için Hava Kuvvetleri'nin kullanılması işi önceden hazırlanacaktır. Toplu İngiliz birliklerine, özellikle de savaş gemileri ile uçak gemilerine karşı etkili taarruz yapmak için oluşacak uygun fırsatlardan yararlanılacaktır. Londra'ya karşı taarruzlara ben karar vereceğim. İngiliz anavatanına karşı taarruzlar, tali kuvvetlerle yetersiz başarıdan behemehal kaçınılması gerektiği esası göz önünde tutularak hazırlanacaktır.

Dağıtım : Adolf Hitler

Kara Kuvvetleri Komutanlığı : 1 nci nüsha

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı : 2 nci nüsha

Hava Ulaşım Bakanlığı ve

Hava Kuvvetleri Komutanlığı : 3 ncü nüsha

Başkomutanlık Karargâhı Harekât Daire Başkanlığı : 4 ncü nüsha

Yurt Savunma Şubesi : 5-8 inci nüshalar

b. Politika ve Savaş Sevk ve İdaresi I : 1939-1942

Belge No. 10

Hitler'in Alman Meclisi'nde 1 Eylül 1939 Günü Yaptığı Konuşmadan

Herhalde benim, bu Silahlı Kuvvetleri göreve çağırma ve de Alman ulusundan özveri, gerekirse her şeyini feda edecek tüm özveri isteme hak ve yetkim var... Çünkü bende bizzat, tıpkı eskiden olduğum gibi bu-

Levent Şahverdi Arşivi

gün de, her türlü özveride bulunmaya hazırım. Hiçbir Alman erkeğinden, bizzat benim dört yılı aşkın bir zamandır gönüllü olarak her vakit yapmaya hazır olduğumdan başka bir şey istemiyorum. Almanya'da benim bizzat hemen sineye çekmeyeceğim herhangi bir mahrumiyet olmasa gerek... Tüm hayatım hele hele bundan böyle tamamen ulusuma aittir. Şu anda Alman Devleti'nin birinci askeri olmaktan başka bir şey istemiyorum. Bu inançla bir zamanlar da benim için en kutsal ve değerli olan şu elbiseyi tekrar giydim. Onu ancak zaferden sonra çıkaracağım, ya da bu sonu yaşayıp görmeyeceğim!..

Olur ya bu savaşta başıma bir hal gelirse, o zaman birinci halefim parti yoldaşım Göring'tir. O'na bir şey olursa, müteakip halef parti yoldaşı Hess'dir. O zaman sizler bu kişilere de führerler olarak tıpkı bana olduğu gibi gözü kapalı bir sadakat ve itaat göstermekle yükümlü olacaksınız. Parti yoldaşı Hess'in de başına bir hal gelirse, artık o zaman kanun gereği, kendi arasından en layığını, yani en cesurunu seçecek olan senatoyu göreve çağıracağım.

Nasyonal sosyalist olarak ve Alman askeri olarak bu savaşa güçlü bir yürekle giriyorum. Tüm hayatımı bir tek şeye adadım. O da, yalnız ulusum için, onun yeniden dirilmesi için, Almanya için giriştiğim mücadeleydi. Bu mücadele yalnız ve daima Alman ulusuna inancın simgesini üzerinde taşıdı. Ben bir kelimeyi asla öğrenmedim, o da "teslim olma" dır. Şayet herhangi birisi, muhtemelen bizim güç bir döneme doğru gitmekte olduğumuza inanırsa, o zaman ben o kişinin şunu düşünmesini rica etmek isterim : Bir zamanlar gülünç derecede küçük bir devletin başında bulunan bir Prusya Kralı çok büyük koalisyonların birine karşı koydu ve üç savaş yaptı ve sonunda bu mücadeleden başarıyla çıktı. Çünkü bu kral, şu sırada bizim de ihtiyacımız olan, iman dolu güçlü yüreğe sahipti. Ve işte bu nedenle herkesi hemen şimdi, burada bir "1918 Kasımı"nın asla bir kez daha Alman tarihinde tekerrür etmeyeceği hususunda temin etmek isterim.

Nasıl ki bizzat ben her zaman hayatımı -herhangi bir kimse ondan beni mahrur edebilir- ulusum için, Almanya için tehlikeye atmaya hazırsam, haliyle diğer kişilerden de aynı şeyi isterim. Fakat kim bu ulusal emre, doğrudan ya da dolaylı olsun, karşı koyabileceğini zannederse, o hemen ölür!.. Hainler ölümden başka bir beklememelidir!

Biz hepimiz bu vesileyle, yalnız şu eski prensibimizden yana olduğumuzu beyan ediyoruz: Bizim yaşayıp yaşamayacağımız tamamen önemsizdir; fakat ulusumuzun yaşaması, Almanya'nın yaşaması lazımdır...

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No : 11 a **1939**

1 Eylül 1939 Tarihli İngiliz-Fransız Ültimatomu

Büyük Britanya Büyükelçisi Henderson ve Fransa Büyükelçisi Coulondre tarafından Alman Dışişleri Bakanı'na tevdi edilen aynı mealdeki notalar. **Berlin, 1 Eylül 1939**

Ekselansları,

Majestelerinin Dışişleri Bakanı (Fransız Dışişleri Bakanı) adına aşağıdaki tebligatı yapmaktan şeref duyuyorum.

Bugün sabahın erken saatlerinde Alman Şansölyesi (Başbakanı) Alman Silahlı Kuvvetleri'ne, Polonya'ya taarruz etmek üzere olduğunu açıkça belirten bir çağrıda bulundu.

Birleşik Krallık'taki Majestelerinin hükümetine (Fransız Hükümeti'ne) ve Fransız Hükümeti'ne (Birleşik Krallık'taki Majestelerinin hükümetine) ulaşan haberlerden Alman askeri birliklerinin Polonya sınırını aştıkları ve Polonya şehirlerine taarruzlar yapılmakta olduğu anlaşılıyor.

Bu koşullar altında Birleşik Krallık ve Fransa Hükümetleri Alman Hükümeti'nin bu hareketiyle, Birleşik Frallık ve Fransa Hükümetleri (Fransa ve Birleşik Krallık) tarafından Polonya'ya yardım etme hususundada verilen taahhütlerin yerine getirilmesini gerektiren koşulu (yani Polonya'ya karşı bu devletin bağımsızlığını tehdit eden saldırgan bir şiddet hareketini) yarattığı anlayışı içindedirler.

Bu nedenle, Ekselanslarına, eğer Alman Hükümeti Birleşik Krallık Hükümeti'ne (Fransız Hükümeti'ne) Polonya"ya karşı her tür taarruz hareketlerini durdurduğuna ve askeri birliklerini Polonya topraklarından derhal geri çekmeye amade olduğuna dair tatmin edici teminatlar vermeye hazır değilse Birleşik Krallık'taki Majestelerinin hükümetinin (Fransız Hükümeti'nin) hiç tereddüt etmeden Polonya'ya karşı taahhütlerini yerine getireceğini bildirmekle görevlendirildim.

Belge No : 11 b

3 Eylül 1393 (Saat 09.00) Tarihli İngiliz Ültimatomu

(Berlin) 3 Eylül 1939

1 Eylül'de vermekle şeref duyduğum haberde size, Majestelerinin Dışişleri Müsteşarı'nın talimatı üzerine, eğer Alman Hükümeti Majestelerinin hükümetine Polonya'ya karşı her tür taarruz hareketlerini durdurduğuna ve askeri birliklerini gecikmeksizin Polonya topraklarından

Levent Şahverdi Arşivi

geri çekmeye amade olduğuna ilişkin tatmin edici teminatlar vermeye hazır değilse, Birleşik Krallık'taki Majestelerinin hükümetinin hiç tereddüt etmeden Polonya'ya karşı taahhütlerini yerine getireceğini bildirdim. Bu haber 24 saatten daha önce verildiği halde hiçbir cevap gelmediği gibi, üstelik Polonya üzerine Alman taarruzları sürdürüldü ve şiddetlendirildi. Buna göre size, bugün 3 Eylül günü İngiliz yaz saatiyle öğleden önce saat 11.00'e kadar Alman Hükümeti'nce yukarıda sözü edilen mealde tatmin edici bir teminat verilmediği ve Londra'daki Majesteleri hükümetine ulaşmadığı takdirde, bu saatten itibaren iki memleket arasında savaş halinin başlayacağını bildirmekten şeref duyuyorum.

Belge No. : 12

Hitler'in Duçe (Mussolini)'ye Gönderdiği 3 Eylül 1939 Tarihli Telgraf

Duçe,

Her şeyden önce size, son arabuluculuk girişiminiz için teşekkür ederim. Eğer bana konferansın başarılı bir seyir izleyerek olumlu bir sonuca ulaşacağına dair kesin garanti verme imkânı bulunmuş olsaydı, o zaman hiç kuşkusuz bu işi kabul etmeye müheyya olurdum. Çünkü iki günden beri Alman askeri birlikleri Polonya'da birçok yerde son derece süratli bir ilerleme halindedir. Bu esnada verilmiş olan kurbanların, yapılan fedakârlıkların diplomatik entrikalarla değerlerini yitirtmeleri mümkün olmazdı. Bununla beraber halen dahi eğer İngiltere başlangıçtan itibaren kesinlikle savaş çıkartmaya karar vermiş olmasaydı, muhakkak ki bir anlaşma yolu bulunabilinirdi inancını taşıyorum. Sayın Duçe, barışın yarım ya da bizim söylediğimiz gibi bir yıldan daha fazla korunabileceğine artık inanmadığım için, İngiliz tehdidi karşısında gerilemedim. Bu koşullar altında yine de bir direnme göstermek için şimdiki zamanı her şeye rağmen daha uygun buluyorum. Şu anda Alman Silahlı Kuvvetleri Polonya'da tüm teknik alanlarda Polonya ordusunu çok kısa bir zamanda yok edebilecek muazzam üstünlüğe sahip bulunuyor. Zannederim şüpheli görünebilecek bir husus da, bu süratli başarının bir ya da iki yılda elde edilebilip edilemeyeceğidir. İsterse İngiltere ve Fransa müttefiklerini, Alman Silahlı Kuvvetleri'nin ezici üstünlüğü artık pek tezahür edemeyecek kadar geniş çapta donatmış olsunlar. Sayın Duçe ben, içine girdiğim savaşın bir ölüm kalım savaşı olduğunun idraki içindeyim. Benim şahsi kaderim bunda hiçbir rol oynamaz. Fakat ben buna ilaveten, böyle bir savaştan devam üzere kaçınılamayacağının ve direnme anının, başarı ihtimali temin edilmiş olacak şekilde dondurucu bir düşünceyle seçilme-

Levent Şahverdi Arşivi

si gerektiğinin de bilincindeyim ve de Sayın Duçe bu zafere kesin surette inanıyorum.

Siz bana dostça yeniden bazı alanlarda yardım yapabileceğinize inandığınıza dair vaatlerde bulundunuz. Bu yardımı peşinen ve içten teşekkürle kabul ediyorum.

Nasyonal sosyalist Almanya batı demokrasilerince parçalanacak olursa, Faşist İtalya'da zor bir geleceğe doğru gidilecektir. Ben şahsen rejimlerimizin geleceğinin bu birbirine bağlılığını daima idrak ettim ve sizin de Sayın Duçe, tamamen böyle düşündüğünüzü biliyorum.

Polonya'daki duruma sadece kısa olarak değinmek istiyorum. Biz doğal olarak önemsiz şeyleri bir yana atıyor, ikinci derece görevlerde insan harcamıyoruz; aksine bizim bütün hareketlerimiz sadece büyük operatif mülahazalara tabi oluyor. Koridor'da bulunan Polonya Kuzey Ordusu halen bizim bu davranışımızdan dolayı tamamen kilitlenmiş durumdadır. Bu ordu ya imha ya da teslim olur. Esasen bütün harekât plana uygun cereyan ediyor. Kitaplarımızın günlük randımanları tüm beklentilerin çok üstünde bulunuyor. Polonya'da sadece gücünün üçte biri bulunmasına rağmen, Hava Kuvvetlerimizin elde ettiği hava hâkimiyeti istisna teşkil eder mahiyettedir. Batıda savunmasal hareket edeceğim. Fransa öncelikle burada kanını feda edebilir. İşte o zaman bizim orada da ulusun tüm gücüyle düşmanın karşısına dikilebileceğimiz an gelecek...

Sayın Duçe bana geçmişte yaptığınız tüm yardım ve desteklerinizi için bir kez daha teşekkürümü kabul buyurmanızı ve gelecekte de bu yardım ve desteklerinizi benden esirgememenizi rica ederim.

Adolf Hitler

Belge No. : 13 **1939**

28 Eylül 1939 Tarihli Alman-Sovyet Sınır ve Dostluk Antlaşması

Alman Reich Hükümeti ve SSCB Hükümeti bugüne kadarki Polonya Devleti'nin parçalanmasından sonra münhasıran, bu bölgelerde huzur ve sükûneti yeniden tesis etmeyi ve oralarda yaşamakta olan uluslara, ulusal özelliklerine uygun barışçıl yaşam sağlamayı görevleri telakki ederler. Bu amaçla yukarıda sözü edilen iki hükümet aşağıdaki hususlarda anlaşmaya vardılar :

Madde 1

Alman Reich Hükümeti ve SSCB Hükümeti şimdiye kadarki Polonya Devleti topraklarında karşılıklı devlet çıkarlarının sınırı olarak, ilişikteki haritada işaretlenmiş olup tamamlayıcı bir protokolda daha ayrıntılı biçimde anlatılacak olan hattı saptarlar.

Levent Şahverdi Arşivi

Madde 2

Taraflar 1 nci maddede saptanmış olan karşılıklı devlet çıkarları sınırını kesin olarak tanırlar ve düzenlemeye üçüncü bir devletin herhangi bir şekilde karışmasını reddeceklerdir.

Madde 3

1 nci maddede sözü edilen hattın batısındaki bölgelerde Alman Hükümeti, bu hattın doğusundaki bölgelerde SSCB Hükümeti gerekli resmi düzenlemeyi yapmayı üzerine alır.

Madde 4

Alman Hükümeti ve SSCB Hükümeti yukarıdaki düzenlemeyi, ulusları arasındaki dostane ilişkilerin sürekli bir şekilde gelişmesi için emin bir esas telakki ederler.

Madde 5

Bu antlaşma onaylanacak ve onaylanan nüshalar mümkün olduğu kadar çabuk Berlin'de teati olunacaktır. Antlaşma imzalanmasıyla birlikte yürürlüğe girer.

Almanca ve Rusça olarak iki orijinal nüsha halinde düzenlenmiştir.

Moskova, 28 Eylül 1939	SSCB Hükümetini
Alman Hükümeti adına	Vekâleten
İmza Von Ribbentrop	İmza W. Molotof

Gizli Protokol

SSCB Hükümeti kendi çıkar alanlarında oturan Alman Devleti tebaasına ve Alman asıllı diğer kişilere, eğer bunlar Almanya'ya ya da Alman çıkar alanlarına yer değiştirmeyi arzu ederlerse, bu yolda hiçbir güçlük çıkarmayacaktır. SSCB Hükümeti bu yer değiştirmenin Alman Hükümeti'nin görevli kişilerince yetkili yerel makamlarla anlaşarak icra edilmesine ve aynı zamanda göçmenlerin mülkiyet haklarının saklı kalacağına muvafakat eder. Alman Hükümeti kendi çıkar alanlarında oturan Ukrayna ya da Beyaz Rus kökenki kişiler bakımından aynı yükümlülüğü üzerine alır.

Moskova, 28 Eylül 1939	SSCB Hükümetini
Alman Hükümeti adına	Vekâleten
İmza Von Ribbentrop	İmza W. Molotof

Levent Şahverdi Arşivi

Gizli Ek Protokol

İmzalarını atmış olan yetkililer aşağıdaki hususlarda Alman Hükümeti ve SSCB Hükümeti'nin mutabakatlarını beyan ederler :

23 Ağustos 1939'da imzalanmış olan Gizli Ek Protokol, 1 nci maddesi "Lituvanya Devleti arazisi SSCB çıkar alanlarına düşer. Çünkü öte yandan Lublin Voyvodalığı ile Varşova Voyvodalığı'nın bazı kısımları Almanya'nın çıkar alanları içine girmektedir (Bugün imzalanmış olan Sınır ve Dostluk Antlaşması'na ilişik harita ile kıyaslayın). SSCB Hükümeti Lituvanya arazisinde çıkarlarını korumak için özel önlemler alır almaz, basit ve doğal bir sınır düzeltmesi yapmak amacıyla halihazır Alman-Lituvanya sınırı, ekli haritada işaretlenmiş olan hattın güneybatısında bulunan Lituvanya arazisi Almanya'ya düşecek şekilde düzeltilir ibaresini ihtiva edecek şekilde değiştirilir.

Ayrıca, Almanya ile Lituvanya arasında imzalanmış olup halen yürürlükte bulunan ekonomik anlaşmaların Sovyetler Birliği'nin yukarıda sözü edilen önlemleriyle haleldar olmayacağı da beyan edilir.

Moskova, 28 Eylül 1939	SSCB Hükümetini
Alman Hükümeti adına	Vekâleten
İmza Von Ribbentrop	İmza W. Molotof

Gizli Ek Protokol

İmzalarını atmış olan yetkililer, Alman-Sovyet sınır ve Dostluk Antlaşması'nın sona ermesi sırasında aşağıdaki hususlarda mutabakatlarını beyan ettiler :

Taraflar, kendi bölgelerinde diğer tarafın bölgeleri üzerinde etkili olan hiçbir Polonya propaganda ve kışkırtıcılığına müsamaha etmeyeceklerdir. Taraflar kendi bölgelerinde böyle bir propaganda için yapılacak tüm girişimleri önleyecek ve karşılıklı olarak bu hususta alacakları maksada uygun önlemler hakkında birbirlerine bilgi vereceklerdir.

Moskova, 28 Eylül 1939	SSCB Hükümetini
Alman Hükümeti adına	Vekâleten
İmza Von Ribbentrop	İmza W. Molotof

Levent Şahverdi Arşivi

Adolf Hitler'in 6 Ekim 1939 Günü Alman Meclisi'nde Yaptığı Konuşma (Özet)

Bugün sizleri buraya, geçmişteki icraatımızın nevema bir hesabını vermek ve hale ve mümkün mertebe de geleceğe sizler için lüzumlu olan nüfuzu sağlamak için tekrar topladım.

Savaşın patlak vermesinden 14 gün sonra Polonya ordusunun büyük kısmı ya parçalanarak esir edilmiş veya kuşatılmıştı. Fakat Alman orduları bu zaman içinde uzun mesafeler katetmiş ve 25 yıl önce becerilmesi için on dört aydan fazla bir zaman gerekmiş olan toprakları ele geçirmişti. Polonya ordusunun son kalıntılarının Varşova, Modlin ve Hella'da 1 Ekim'e kadar tutunmaya muktedir olması, onların kudret ve yeteneklerinin değil, aksine bizim basiretimizin ve sorumluluk şuurumuzun bir sonucuydu.

Eğer Polonya'ya karşı girişilen bu ileri harekette Rusya ile bir çıkar ortaklığı vaki olduysa bunun nedeni yalnız her iki devleti rahatsız eden problemlerin ayniyeti değil, aynı zamanda her iki devlette karşılıklı ilişkilerin geliştirilmesi hususunda oluşan anlayışların da aynı türden olmasaydı.

Ben daha Danzig konuşmamda (19 Eylül 1939) Rusya'nın bizimkinden farklı prensiplere göre organize edilmiş olduğunu açıkladım. Ne var ki Stalin'in bu Sovyet prensiplerinde diğer zihniyete sahip devletlerle dostane ilişkiler kurmayı engelleyici herhangi bir neden görmediği anlaşıldı. Bundan böyle nasyonal sosyalist Almanya'da artık herhalde kendi tarafınca diğer bir ölçü koymaya herhangi bir neden göremez.

Sovyet Rusya, Sovyet Rusya'dır; nasyonal sosyalist Almanya, nasyonal sosyalist Almanya'dır. Fakat muhakkak olan bir husus vardır. O da, her iki devletin karşılıklı olarak değişik rejimlerine ve prensiplerine saygı gösterdikleri şu anda, herhangi bir karşılıklı hasmane davranışta bulunmak için hiçbir neden gösterilemeyeceğidir.

Bu arada Almanya ile Sovyet Rusya arasında imzalanmış olan yeni Dostluk ve Çıkar Paktı, her iki devlete sadece barışı değil, aynı zamanda yararlı ve sürekli bir işbirliğini de mümkün kılacaktır. Almanya ve Rusya müştereken Avrupa'nın en tehlikeli yerlerinden birini endişe verici karakterinden soyutlayacaklar ve her biri kendi bölgesinde, oralarda yaşamakta olan insanlara daha fazla sosyal yardım sunacaklar ve bu suretle de Avrupa barışına katkıda bulunacaklardır.

Levent Şahverdi Arşivi

Kuşkusuz bir barış halinde de, devletimizin doğusunda barışçıl, istikrarlı ve dolayısıyla da tahammül edilebilir koşullar sağlamak Almanya'nın değişmez kararıdır. Ve bu konuda da Alman çıkar ve istekleri Sovyet Rusya'nınkilere uymaktadır. Her iki devlet aralarında iç huzursuzluk nüvesini ve dolayısıyla da dış rahatsızlıkları bünyesinde saklı bulundurabilecek ve muhtemel iki devletin karşılıklı ilişkisini herhangi bir biçimde olumsuz yönde etkileyebilecek problem yaratıcı durumların oluşmasına izin vermemeye karar verdiler. Almanya ve Sovyet Rusya bu nedenle, her biri kendi bölgesinde sükûnet ve düzeni sağlamak ve diğer tarafa bir zarar tevlit edebilecek her şeyi önlemek azim ve kararıyla, iki taraf çıkar bölgelerini açık bir sınır çizerek belirlediler.

Alman çıkar alanları söz konusu olduğuna göre, bundan böyle hedefler ve Polonya'nın parçalanmasından hasıl olan görevler aşağı yukarı şunlardır :

1. Tarihi, etnografik ve ekonomik gerekleri yeterince göz önünde bulunduran bir Alman devlet sınırı vücuda getirme.

2. Tatmin edici bir sükûnet ve düzenin kurulması amacıyla tüm bölge asayişinin tesis edilmesi.

3. Yalnız devlet topraklarında değil, tüm çıkar alanlarında emniyetin mutlak sağlanması.

4. Ekonomik yaşamın, ulaşımın ve mutlak bir kültürel ve uygarlaştırıcı gelişmenin yeniden düzenlenmesi ve tesis edilmesi.

5. Fakat en önemli görev, etnofrafik ilişki ve koşulların yeni bir düzene konulması, yani milliyetlerin gelişmenin hitamında bugünkü durumdan çok daha iyi ayırım hatları oluşacak şekilde göçe tabi tutulmasıdır.

Ancak bu fikirde, bu bölgeye inhisar eden bir problem değil, aksine çok daha geniş kapsamlı bir görev söz konusudur. Çünkü Avrupa'nın tüm doğusu ve güneydoğusu kısmen Alman milliyetinin dayanıksız kırıntılarıyla dolmuştur. İşte bunlarda, sürekli devletlerarası tacizlerin bir esası ve nedeni yatmaktadır. Milliyetler prensibinin ve ırkçılık fikrinin hüküm sürdüğü dönemde yüksek kaliteli bir millete mensup bu insanların kolayca temsil edilebilineceklerine inanmak hayaldir. Bu nedenle, buralarda göçler icra etme, Avrupa yaşamının geniş görüşlü düzenlenmesi görevlerine dahildir. Amaç, bu yolla Avrupa'daki anlaşmazlık konularının hiç olmazsa bir kısmını ortadan kaldırmaktır. Almanya ve SSCB bu hususta karşılıklı olarak birbirlerini destekleyeceklerine dair anlaşmaya

Levent Şahverdi Arşivi

varmışlardır. Alman Hükümeti ayrıca, daha sonra oluşacak Polonya bakiye devletinin Alman Devleti için herhangi bir rahatsız edici unsur, hatta Alman Devleti ile Sovyet Rusya arasında bir huzursuzluk kaynağı olmasına izin vermeyecektir.

Bizimle komşumuz arasındaki ilişkilere açıklık getirmenin Alman Hükümeti'nin amacı olduğunu söyledim. Şimdi burada dünyanın diğer yerlerindeki beynelmilel basın yalancılarının gelişigüzel yazılarıyla ortadan kalkmayacak olan gerçeklere işaret edebilirim :

1. Almanya Baltık Devletleri ile saldırmazlık paktları imzaladı. Almanya'nın bu memleketlerdeki çıkarları münhasıran ekonomik karakterdedir.

2. Almanya'nın kuzey devletleriyle öteden beri hiçbir çıkar anlaşmazlığı ya da çekişme konusu yoktu, bugün de hemen hemen yok sayılabilecek kadar azdır. İsveç ve Norveç Almanya'dan saldırmazlık paktı yapılması önerisi aldılar ve kendilerini hiçbir şekilde tehdit edilmiş hissetmedikleri için de reddettiler.

3. Almanya Danimarka'ya karşı, Versay Antlaşması'nda öngörülen Alman arazisi devir ve teminliğinden hiçbir şekilde sonuçlar çıkarmadı, aksine bu devletle bir bağlılık ve dostluk ilişkisi kurdu. Biz bir revizyon yapılması için istekte bulunmadık, aksine Danimarka ile bir saldırmazlık paktı imzaladık. Bu suretle karşılıklı ilişki değişmez bir bağlılık ve dostluğa dayalı işbirliğine dönüştü.

4. Hollanda : Yeni Alman devleti Hollanda ile olan geleneksel dostluğu sürdürmeye çalıştı ve iki devlet arasında fark gözetmedi ve yeni farklılıklar da yaratmadı.

5. Belçika : Devlet yönetimini üzerine aldıktan hemen sonra süratle Belçika ile ilişkinin dostane bir şekil alması işine giriştim. Herhangi bir revizyon yapılmasından, herhangi bir revizyon isteğinde bulunmaktan sarfınazar ettim. Alman Devleti Belçika'da herhangi bir şekilde tehdit olarak yorumlanmaya yol açabilecek hiçbir istekte bulunmadı.

6. İsviçre : Almanya aynı davranışı İsviçre'ye karşı da gösteriyor. Alman Hükümeti iki devlet arasındaki ilişkilerin samimi ve dostane bir biçim alması arzusuna en ufak da olsa bir şüphe düşmesine asla sebep ve vesile vermedi. Esasen hükümetimiz iki memleket arasındaki ilişki hakkında asla bir şikâyette de bulunmadı.

7. Vaki olan katılıştan hemen sonra Yugoslavya'ya, bu devletle de sınırın bundan böyle Almanya için değiştirilemez bir sınır olduğunu ve onunla sadece barış ve dostluk içinde yaşamayı istediğimizi bildirdim.

Levent Şahverdi Arşivi

8. Macaristan'la bizi yakın ve samimi bir dostluk bağı bağlar Bu, yıllardan beri sürüp gelen geleneksel bir bağdır. Bu ülke ile olan sınırlar da değiştirilemez türdedir.

9. Çekoslavakya Almanya'ya kendi oluşumu münasebetiyle bizzat yardım isteğinde bulundu. Bu devletin bağımsızlığı Alman Devletince tanındı ve ihlal edilmedi. Ancak Almanya kısmen de olsa Versay Antlaşması'nca kendisine tahmil edilen ilişkileri yalnız bu devletlere değil, büyük devletlere de açıkladı ve düzenledi.

Ben Mussolini ile anlaşarak Almanya'nın İtalya ile olan ilişkisinde bir değişiklik yapılmasını sağladım.

Fakat her şeyden önce Fransa ile ilşikiyi bozmamaya ve bu ilişkiye her iki millet için kabul edilebilir bir biçim vermeye giriştim.

Bir İngiliz-Alman uzlaşması, hatta daha da öte bir İngiliz-Alman dostluğu için sarf ettiğim gayretler bunlardan daha az değildi. Hiçbir kez ve hiçbir yerde gerçekten İngiliz çıkarlarına karşı çıkmadı. Fakat maalesef çok sık olarak Alman çıkarlarına karşı İngiliz müdahalelerini önlemek zorunda kaldım. Bu çıkarların İngiltere'yi hiç ilgilendirmediği yerlerde de bu böyle oldu. Her iki ulusu yalnız akli değil duygusal olarak da birbirine yaklaştırmayı hemen hemen yaşamımın gayesi telakki ettim, eğer çabalarım boşa gittiyse bunun nedeni ancak ve yalnız bizce bilinmeyen nedenlerle Almanya'ya karşı çıkacak ilk fırsatta yeniden savaş açmanın yegâne hedef olduğunu gizlemeyen İngiliz devlet adamlarının ve gazetecilerinin bir kısmında beni adeta korkutan bir düşmanlığın mevcut olmasıdır.

Son olarak şimdi de Almanya'nın Sovyet Rusya ile olan ilişkilerini normalleştirmeye ve sonunda bir dostluk bazına oturtmaya giriştim. Stalin' in aynı fikirlere sahip oluşu sayesinde şimdilik bunu da başardım. Bu devletle de artık, etkisi her iki ulus için de hayırlı olacak sürekli ve dostane bir ilişki kuruldu.

Böylece tarafımdan Versay Antlaşması'nda yapılan revizyon Avrupa'da herhangi bir kaos değil de, bunun tam aksine açık, istikrarlı ve her şeyden önce de verimi ilişkiler kurulması için gerekli koşulu yarattı. Yalnız ve ancak Avrupa durumunun bu düzenini kıskanan ve düzensizlik isteyen kişi, bu hareketlerin bir düşmanı olabilir. Fakat riyakâr bir çehreyle, Orta Avrupa'da verimli bir düzen oluşturan verimli metodların reddedilmesi gerektiğine inanılırsa, o zaman ben buna ancak metodların yararlı başarıdan pek çok daha kesin önemi haiz olmadıkları şekilde yanıt verebilirim.

Levent Şahverdi Arşivi

Bugün tartışılması gereken şu iki problem bulunmaktadır :

1. Polonya'n'ın parçalanması nedeniyle oluşacak sorunların hal ve tesviye edilmesi ve

2. Politik ve ekonomik yönden ulusların yaşamını güçleştiren malum uluslararası endişelerin ortadan kaldırılması.

Acaba halen, Alman-Sovyet sınır hattının batısında Alman nüfuz alanları olarak bilinen bölgede ilişkilerin düzene sokulması hususunda Alman Hükümeti'nin hedefleri nelerdir? Bunlar şöyle sıralanabilir :

1. Daha önce de vurgulandığı gibi, tarihi etnografik ve ekonomik koşullara uygun bir devlet sınırının tesisi,

2. Tüm yaşam alanının milliyetlere göre düzenlenmesi. Yani yalnız bu bölgeyi değil, hemen hemen tüm Güney ve Güneydoğu Avrupa'yı ilgilendiren meşhur ve malum azınlıklar sorununun çözümlenmesi,

3. Bu münasebetle Yahudi probleminin bir hal yoluna ve düzene sokulmasına girişilmesi,

4. Bu bölgede yaşamakta olan insanların yararlanması için ulaşım ve ekonomik yaşamın yeniden tesis edilmesi.

5. Bu bölgenin tamamının emniyetinin garanti altına alınması.

6. Kuruluşu ve yönetimiyle, Alman Devleti'ne karşı yeni bir ateş yuvası oluşturamayacağı ve Almanya ve Rusya'ya karşı da bir entrika merkezi teşkil etmeyeceği hususunda garanti veren yeni bir Polonya Devleti'nin kurulması.

Ayrıca derhal savaşın etkilerini ortadan kaldırmaya ya da hiç olmazsa hafifletmeye, yani pratik bir yardım faaliyetiyle mevcut devasa acıyı hafifletmeye girişilmelidir.

Fakat, ikinci ve benim görüşüme göre çok daha önemli görev, yalnız bir Avrupa emniyetinin gerektiği inancının değil, aynı zamanda duygusunun da yaratılmasıdır. Bunun için de şunlar lazımdır :

1. Avrupa devletlerinin dış politik hedeflerine mutlak bir açıklık getirilmesi. Alman Hükümeti kendi dış politika niyet ve amaçlarına tam ve kusursuz bir açıklık getirmeye hazırdır. Ayrıca Alman Hükümeti bu açıklamanın başına, Versay Antlaşması'nın kendisi için artık mevcut ve geçerli addedilmediğini, daha doğrusu Alman Hükümeti'nin ve onunla birlikte Alman Ulusu'nun bir devlete layık ve münasip olan sömürgesel bir mülkiyete, yani öncelikle Alman kolonilerinin geri verilmesine iliş-

Levent Şahverdi Arşivi

kin isteğin dışında daha geniş çapta herhangi bir revizyon için hiçbir sebep ve bahane görmediklerini bildirir bir ifade de koyar... Bu, ultimatonvari bir istek olmadığı gibi, gerisinde zor ve gücün bulunduğu bir istek de değildir. Bu, politik haklılığın ve ekonomik genel idrakın bir isteğidir.

2. Ticaret ve ulaşımın artmasıyla bağlantılı olarak uluslararası ekonominin önemli ölçüde gelişmesi talebi, iç ekonomilerin, daha doğrusu münferit devletler içindeki üretimlerin düzene sokulmasını şart kılar. Fakat bu üretimlerin mübadelesini kolaylaştırmak için piyasanın yeniden düzenlenmesi ve serbest ticarete ilişkin engelleri tedricen kaldırmak üzerede paraların kesin olarak ayarlanması sağlanmalıdır.

3. Fakat hem Avrupa hem de Avrupa dışı ekonomilerin büyük ölçüde gelişmesi için de mutlak garanti altına alınmış bir barışın ve tek tek her ulusta güven duygusunun sağlanıp yerleştirilmesi en önemli koşuldur. Bu güven ve emniyetin oluşturulması yalnız Avrupa statüsünün kesin olarak kabul ve onaylanmasıyla değil, aynı zamanda ve her şeyden önce silahlanmanın makul ve iktisadın da tahammül edilebilir bir düzeye indirilmesiyle mümkün olur. Yine bu lüzumlu emniyet duygusunun yaratılmasına öncelikle, etkileriyle her zaman ulusların kalbine girmeye uygun ve bu suretle de sürekli bir emniyetsizlik duygusunu geride bırakacak olan gerçek modern silahların kullanılma alanlarının ve uygulanabilirliklerinin açıklanması da dahildir.

Bu arzunun gerçekleşmesi ancak ve yalnız Avrupa kıtası uluslarının genel işbirliği çerçevesinde düşünülebilir...

Fakat er ya da geç bu problemin çözümlenmesi gerekiyorsa, o zaman milyonlarca insanın amaçsız yere kanı akıtılmadan ve milyarlar değerindeki eserler tahrip edilmeden önce bu çözüm yanaşmak daha akıllıca bir iş olurdu.

Batıdaki halihazır durumun korunması düşünülemez. Her geçecek gün daha fazla kurban talep edecek ve de bu imha savaşı yalnız Avrupa kara parçasına inhisar etmeyecektir. Hayır, denizlere de yayılacaktır. Bugün artık adalar yoktur...

Benim bu fikrimi şu anda Bay Churchill ve O'nun müttefiki olan baylar rahatça zayıflık ya da korkaklık olarak yorumlayabilirler, fakat ben onların fikirleriyle meşgul olmak zorunda değilim. Ben bu açıklamayı dünyayı doğal olarak ulusumu da böyle bir acı ve ızdıraptan kurtarmak istediğim için yapıyorum. Fakat Churchill ve hempaları bayların görüşü başarıyla korunacak olursa, o zaman bu, benim son açıklamam olacaktır. Bundan sonra savaşacağız!

Levent Şahverdi Arşivi

Ne silah ne de zaman Almanya'yı ram edecektir. 1 Kasım 1918 Alman tarihinde bir kez daha tekrarlanmayacaktır.

Halkımızın sarsılıp bozulması ümidiyse çocukcadır. Bay Churcill Büyük Britanya'nın zafer kazanacağı ümidinde olabilir. Ben Almanya'nın kanacağından bir saniye bile kuşku duymuyorum!

Kadem kimin haklı olduğuna karar verecektir. Yalnız muhakkak olan bir şey var ki o da, dünya tarihinde hiçbir zaman aynı anda iki galibin değil, sadece bir mağlubun mevcut olduğudur. Son savaşta da bana durum böyle oldu gibi geliyor. Aynı görüşte olan malum uluslar ve bunların liderleri bakalım şimdi söyleyecek söz bulabilecekler mi ve en iyi çözümü savaşta gördüklerine inananlar elimi geriye itebilecekler mi...

Belge No. : 15

Alman Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı

Başkomutanlık Harekât Daire Başkanlığı No. 172/39

Berlin
9 Ekim 1939
8 Nüshasının
2 nci Nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Savaş Sevk ve İdaresine İlişkin 6 No. lu Direktif

1. İngiltere ve de onun yönetiminde hareket eden Fransa'nın savaşı sona erdirmek niyetinde olmadıklarının en yakın bir zamanda anlaşılması halinde, daha fazla zaman kaybetmeksizin aktif ve taarruzi hareket etmeye kesin karar vermiş bulunuyorum.

2. Daha uzun bir bekleyiş, yalnız Belkiça'nın muhtemelen de Hollanda'nın tarafsızlığının batı devletleri yararına ortadan kalkmasına neden olmakla kalmaz, aynı zamanda düşmanlarımızın askeri gücünü de gittikçe çoğalan bir ölçüde artırır, tarafsız devletlerin Almanya'nın nihai zaferi elde edeceğine olan güvenlerini kaybettirir ve İtalya'yı askeri müttefik olarak bizim tarafa geçmeye de teşvik etmez.

3. Bu nedenle harekâtın müteakip sevk ve idaresiyle ilgili olarak şunları emrediyorum :

Levent Şahverdi Arşivi

a. Batı Cephesi'nin kuzey kanadında Lüksemburg-Belçika ve Hollanda topraklarından geçecek şekilde bir taarruz harekâtı hazırlanacaktır. Bu taarruz mümkün olduğu kadar şiddetli ve erken zamanda icra edilmelidir.

b. Bu taarruz harekâtının amacı, Fransız harekât ordusunun mümkün mertebe en kuvvetli kısmını ve onun tarafında savaşmakta olan müttefikleri mağlup etmek ve aynı zamanda İngiltere'ye karşı ümitvar bir hava ve deniz savaşı için üs ve hayati önemi haiz Ruhr havzasının uzak muharebe ileri bölgesi olarak mümkün olduğunca fazla Hollanda, Belçika ve Kuzey Fransa arazisi kazanmaktır.

c. Taarruzun başlama zamanı öncelikle zırhlı ve motorlu birliklerin kullanılmaya hazır oluşlarına, daha sonra da mevcut ve muhtemel hava koşullarına bağlıdır. Kullanılmaya hazır oluş bütün imkân ve vasıtalar kullanılarak çabuklaştırılır.

4. Hava Kuvvetleri Fransız-İngiliz Hava Kuvvetlerinin kara birliklerimize karşı müdahalede bulunmasını önler; gerektiğinde kara ordusunun ileri hareketini destekler. Aynı zamanda İngiliz-Fransız Hava Kuvvetlerinin Belçika ve Hollanda'ya yerleşmesini ve bu memleketlere yapılacak İngiliz kıta indirmelerine engel olmaya da önem verilecektir.

5. Deniz Kuvvetleri, bu taarruzun devamı için Kara ve Hava Kuvvetlerinin harekâtını direkt ya da endirekt olarak destekleyebilmek için elinden gelen her şeyi yapmalıdır.

6. Batıda taarruzun plana uygun şekilde başlaması için gerekli olan bu hazırlıkların yanında Kara ve Hava Kuvvetleri her zaman ve gittikçe artan hızla, Belçika'ya yapılacak bir Fransız-İngiliz girişine Belçika topraklarında mümkün olduğunca ileriden süratle karşı koyabilmek ve Hollanda'yı batı kıyıları istikametinde mümkün olduğunca geniş ölçüde işgal edebilmek için, hazır olmalıdır.

7. Hazırlıkların gizlenmesi sanki sadece Lüksemburg ve Belçika sınırlarında Fransız ve İngiliz kuvvetlerinin tehdit edici toplanmalarına karşı emniyet önlemleri söz konusuymuş gibi bir izlenim verecek şekilde ayarlanmalıdır.

8. Sayın komutanlardan, bana bu direktife dayanarak niyet ve maksatlarını ayrıntılı olarak mümkün olan en kısa zamanda bildirmelerini ve Başkomutanlık Karargâhı vasıtasıyla sürekli olarak hazırlıkların durumu hakkında beni bilgili kılmalarını rica ederim.

Adolf Hitler

GNKUN ATASE bsk. Kütüphanesi

Levent Şahverdi Arşivi

Dağıtım :

Kara Kuvvetleri Komutanlığı:	: 1 nci nüsha
Deniz Kuvvetleri Komutanlığı	: 2 nci nüsha
Hava Ulaştırma Bakanlığı ve Hava Kuvvetleri Komutanlığı	: 3 ncü nüsha
Başkomutanlık Karargâhı Harekât Daire Başkanlığı	: 4 ncü nüsha
Yurt Savunma Şubesi	: 5 nci nüsha
Harekât Şube Müdürlüğü	: 6 ncı nüsha
İkinci Kurmay Subayı	: 7 nci nüsha
Üçüncü Kurmay Subayı (İstihbarat)	: 8 nci nüsha

Belge No. : 16 **23 Kasım 1939 Saat 12.00**

Führer'in Huzurunda Yapılan Görüşme

(Bu görüşmeye bütün komutanların katılması emredilmişti)

Führer (Hitler) aşağıdaki açıklamalarda bulundu :

Bu toplantının amacı, sizlerin yakında vaki olması beklenen olaylar karşısında bana hâkim olan düşünce alemine nüfuzunuzu sağlamak ve kararlarımı açıklamaktır.

Silahlı kuvvetlerin yeniden kurulması ve geliştirilmesi Ancak Alman ulusunun parti tarafından ideolojik yönde eğitilmesiyle bağlantılı ve koordineli olarak mümkündü. 1919 yılında politik faaliyetime başladığım vakit, nihai zafer elde edeceğimize kesin ve sarsılmaz inancım vardı ve bu inanç o zamanki olayların esaslı biçimde gözetimine ve nedenlerinin incelenmesine dayanıyordu. Bu nedenle, mücadelemi sürdürdüğüm esnada bir türlü yakamı kurtaramadığım aksilikler karşısında da asla inancımı kaybetmedim. İlahi kader son sözü söyledi ve bana zaferi bahşetti. Üstelik tarihi olayların muhtemel akışını değerlendirebilecek bilgi ve idraka ve acımasızca kararlar vermek için gerekli olan sarsılmaz azim ve iradeye de sahiptir. İlk kararımı, uzun iç savaşlardan sonra politikacı olduğum ve düşmanlarıma karşı savaşı kabul ettiğim 1919 yılında ver-

Levent Şahverdi Arşivi

dim. Bu, tüm kararların en gücüydü. Fakat benim hedefime ulaşacağıma kesin inanç ve kanım vardı. Öncelikle yeni bir seçim usulü bulmayı amaçlıyordum. Yönetimi üzerine alacak bir azınlığı celbetmek istiyordum. On beş yıl süren çok zorlu mücadeleler ve pek çok aksiliklerden sonra hedefime ulaştım. 1933'te iktidara geldiğimde, arkamda çok şiddetli geniş bir mücadele dönemi bulunuyordu. Daha önce var olan her şey mahvolmuştu. Bireyden Silahlı Kuvvetlere kadar her şeyi yeni baştan ele alarak reorganiza etmek zorundaydım. İç reorganizasyon, çözülme ve endişeli ruh görüntülerinin ortadan kaldırılması, kahramanlık eğitimi başta gelen çok önemli konulardı. İç reorganizasyon esnasında ikinci bir göreve, Almanya'nın uluslararası bağlardan çözülmesi işine de giriştim. Bu konuda iki önemli özellik belirtilebilir : Uluslar Topluluğu'ndan çekilme ve silahlanma konferansına red cevabı verme. Bu güç bir karardı. Bunun Renland'ın işgaliyle sonuçlanacağını açıklayan peygamberlerin sayısı çok, müminlerin sayısı ise çok azdı. Arkamda kenetlenmiş bulunan ulusun destek ve himayesiyle niyet ve amacımı uyguladım. Silahlanma emrini verdim. Bu hususta da yine felaketin geldiğini gören çok sayıda peygamber ve sadece çok az mümin. 1935'te bunu askerlik yükümlülüğünün yürürlüğe girişi izledi. Arkasından, o vakitler önce mümkün görülmeyen bir olay, Ren havzasının yeniden askerleştirilmesi. Bana inananların sayısı çok azdı. Daha sonra öncelik batıda olmak üzere tüm bölgenin tahkiminin başlaması.

Bir yıl sonra sıra Avusturya'ya geldi. Bu girişim de çok tehlikeli görüldü. Halbuki Alman Devleti'nin büyük çapta güçlenmesini sağladı. Müteakip adım Bohemya, Moravya ve Polonya idi. Fakat bu girişim bir defada yapılamazdı. Önce batıda Batı Duvarı'nın tamamlanması gerekiyordu. Hedefe bir hamlede ulaşmak olanaksızdı. İlk andan itibaren Südet Alman bölgesiyle yetinemeyeceğimi anladım. Bu sadece kısmi bir çözümdü. Bohemya'ya girme kararı verilmişti. Bundan sonra hamiliğin tesisi geldi ve bu suretle de Polonya'nın işgali için temel atılmış oldu; fakat ben şu anda henüz daha önce doğuya daha sonra batıya mı yoksa bunun tersinemi ilerleyeceğim hususunda tam bir açıklık içinde değilim. Moltke de zamanında genellikle aynı şekilde düşündü. Zorunlu olarak önce Polonya'ya karşı savaş vaki oldu. Ben, savaş ve tekrar savaş yapmaktan dolayı muaheze edilirim. Ben, savaşta tüm varlığın kaderini görüyorum. Yenilmek istemeyen hiç kimse savaştan kaçamaz. Artmakta olan nüfus daha büyük yaşam alanı ister. Hedefim, nüfus ile nüfus alanı arasında makul bir oran oluşturmaktır. Burada savaşın başlaması zorunludur. Hiçbir ulus bu görevin çözümünden kaçınamaz, aksi halde vazgeçmeye ve tedricen batmaya mecbur olur. Bunu bize tarih öğretiyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Önce güneydoğuya halk hareketleri, daha sonra göç suretiyle mahdut bölgeye nüfusun uydurulması... Son yıllarda yapılan şey, doğumun azaltılması suretiyle nüfusun yetersiz alana uydurulması olmuştur. Bu ulusun ölümüne, tamamiyle kan kaybına neden olabilecektir. Bir millet bu yolu izlerse, o zaman tüm zayıflıklar seferber edilmiş olur.

Ben başka bir yola, yaşam alanını nüfusa uydurmaya karar verdim. Devletin ancak kendi halk cevherinin korunmasına hizmet ettiği zaman bir anlamı vardır. Bu anlayış önemlidir. Bizde 82 milyon insan söz konusudur. Bu çok büyük sorumluluk demektir. Bu sorumluluğu üzerine almayan, ulusuna ait olmaya layık değildir. İşte bu anlayış bana mücadele gücü verdi. Alman nüfusunu oran dahilinde yer sağlamak ezeli ve ebedi bir meseledir. Gerekli olan toprağın sağlanması. Burada kılı kırk yaran bir zekânın yararı olmaz, çözüm ancak kılıçladır. Gücünü savaş için toplamayan bir millet, sahneden çekilmeye mecburdur. Savaşlar yüz yıl öncekilerden farklı oldu. Bugün bir ırk savaşından söz edebiliyoruz. Bugün petrol alanları, kauçuk, madenler v.b. şeyler için savaşıyoruz. Vestfalya barışından sonra Almanya parçalanmıştı. Alman Devleti'nin dağılması, kudretsizliği anlaşmayla saptanmıştı. Prusya görevini hatırladığı vakit, bu Alman kudretsizliği devletin kuruluşuyla tekrar ortadan kaldırıldı. Bundan sonra Fransa ve İngiltere'ye karşı zıddiyet başladı. 1870'ten bu yana İngiltere bize karşıdır. Bismark ve Moltke bir kez daha harekete geçmek gerektiğini anlamışlardı. O zamanlar iki cepheli savaş tehlikeliydi. Moltke geçici olarak önleme harbi yapılmasından yanaydı. Rusların çok yavaş cereyan eden seferberliğinden yararlanılmak isteniyordu. Alman askeri gücünden tam olarak yararlanılmamıştı. Yönetici kişilerin yetersiz katılığı. Moltke planının anafikri taarruzdu. O asla savunmayı düşünmedi. Moltke'nin ölümünden sonra sayısız fırsat kaçırıldı. Çözüm, ancak en müsait fırsatta bir devlete taarruz etmekle mümkündü. Siyasi ve askeri idare, fırsatlar kaçırıldığından ötürü suçlanır. Askeri yönetim hep henüz hazır olmadığını beyan etti. 1914'te çok cepheli savaş geldi çattı. Fakat probleme çözüm getirmedi.

Bugün bu dramın ikinci perdesi yazılıyor. 67 yıldan bu yana ilk kez clarak iki cepheli bir savaş yapmak zorunda olmadığımız saptanılabiliyor. 1870'ten beri arzu edilen ve gerçekte imkânsız görülen şey vaki oldu. Tarihte ilk kez sadece bir cepheye karşı savaşmamız gerekiyor, diğer cephe şu sırada serbesttir. Fakat bu durumun ne kadar süre böyle kalacağını hiç kimse bilemez. Acaba önce doğuda, daha sonra batıda mı taarruz etmeliydim Bu hususta uzun süre tereddüt ettim. Herhalde ben Silahlı Kuvvetleri süs olsun diye değil, savaşmak için kurdum. Savaşma

Levent Şahverdi Arşivi

kararı daima benim içimdeydi. Er ya da geç problemi çözmek istiyordum. Zorunlu olarak ilkin doğuya taarruz edilmesine karar verildi. Eğer Polonya savaşı çok çabuk başarıldıysa, bunun nedeni sadece Silahlı Kuvvetlerimizin üstünlüğünde aranmalıydı. Tarihimizdeki en şanlı olay. Beklenmeyen derecede az insan ve malzeme kaybı. Halen Doğu Cephesi birkaç tümenle tutulmakta. Bu, bizim daha öönce erişilemez olarak mütalaa ettiğimiz bir durumdur. Şimdi durum şöyledir: Düşman batıda tahkimatının gerisinde bulunuyor. Ona taarruz etmek imkânsızdır. Bu duruma ne kadar dayanabileceğimiz belli olmuştur. Rusya şu sırada tehlikesizdir. O bugün pek çok iç olaylar nedeniyle zayıflamıştır. Ayrıca bizim Rusya ile antlaşmamız da vardır. Fakat antlaşmalara, amaca hizmet ettikleri sürece riayet edilir. Rusya da kendisi için yararlı addettiği sürece antlaşmalara uyacaktır. Bismark da böyle düşündü. Gerilerin emniyeti için bir anlaşma düşünülür. Şimdi Rusya'nın başta Baltık Denizi'nde durumun güçlenmesi olmak üzere önemli hedefleri var. Eğer biz batıda serbest olursak, ancak o zaman Rusya'ya karşı koyabiliriz. Ayrıca Rusya Balkanlar'da nüfuzunu güçlendirmek için çalışıyor ve Pers Körfezi'ne inmeyi amaçlıyor. Bu, bizim dış politikamızın da hedefidir. Rusya kendisi için neyi iyi ve yararlı görürse, onu yapacaktır. Şimdilik enternasyonalizm geri çekilmiştir. Rusya bundan vazgeçtiği takdirde, Panislavizmi ele alacaktır. Geleceği tam olarak görmek zordur. Fakat şu sırada Rus Silahlı Kuvvetleri'nin değerinin az olduğu bir gerçektir. Gelecek bir veya iki yıl için şimdiki durum varlığını koruyacaktır.

İtalya'ya, öncelikle de ölümü her şeyi değiştirebilecek olan Mussolini'ye pek çok şey bağlıdır. İtalya'nın imparatorluğunu güçlendirme hususunda büyük hedefleri vardır. Bu idenin sahipleri münhasıran faşizm ve şahsen de Dük'ün kendisidir. Saray reddedici bir tutum içinde buna karşı bulunuyor. Dük yaşadığı sürece, İtalya'nın emperyalist hedeflerine erişmek için her imkândan yararlanması beklenebilir. Fakat, eğer İtalya'nın Almanya'nın batıda taarruza geçmesinden önce müdahale etmesi istenirse, İtalya'dan çok şey talep edilmiş olur; nitekim Rusya da, ancak biz Polonya'ya girdiğimiz zaman müdahale etti. Aksi takdirde İtalya, Almanya kendi Batı Duvarı'nın gerisinde oturduğu için, Fransa'nın sadece İtalya ile meşgul olacağını düşünür. İtalya ancak, Almanya bizzat Fransa'ya karşı taarruzi harekâta geçtiği zaman müdahale edecektir. Stalin'in ölümü de tıpkı Dük'ün ölümü gibi bize tehlike getirebilir. Ölümün bir devlet adamına isabet edebilmesinin ne kadar kolay olduğunu kısa bir süre önce bizzat görüp yaşadım. Zamandan yararlanılmalıdır, aksi halde aniden başka bir durumla karşı karşıya kalınır. İtalya bu tutumunu ko-

Levent Şahverdi Arşivi

ruduğu sürece, Yugoslavya'dan bir tehlike gelmesi beklenmez. Keza Romanya'nın tarafsızlığı da Rusya'nın tutumuyla sağlanmıştır. İskandinav memleketleri marksist etkilerle bize düşmanca tavır almışlardı. Fakat halen tarafsız bulunuyorlar. Amerika, kendi tarafsızlık kanunlarından dolayı halen bizim için tehlikesizdir. Amerika tarafından düşmanın takviyesi de henüz önemsizdir. Japonya'nın tutumu şimdilik emniyet verici değildir; onun İngiltere'ye karşı vaziyet alıp almayacağı da henüz kesin değildir.

Her şey şimdi zamanın müsait olduğu merkezinde gelip toplanmaktadır, fakat altı ay içinde bu durum değişebilir.

Son faktör olarak tam bir alçak gönüllülükle kendi şahsımı tavsif etmek zorundayım: eşi emsali bulunamaz... Ne asker ne de sivil bir kişi benim yerimi alabilir. Suikast girişimleri tekrarlanabilir. Ben beyin ve karar gücümden eminim. Savaşlar daima, ancak düşmanın imha edilmesi suretiyle sona erdirilir. Başka türlü düşünen kimse sorumsuzdur. Zaman düşmanın lehine çalışır. Halen bizim için daha fazla iyileşmeyecek, aksine kötüleşebilecek bir kuvvet oranı mevcuttur. Kuvvet oranı bizim için elverişli değilse, düşman barış yapmayacaktır. Uzlaşma yoktur. Bizzat kendine karşı katı davranış. Taarruz edeceğim ve teslim olmayacağım. Devletin kaderi yalnız bana bağlıdır.

Buna göre hareket edeceğim. Bugün bizim hiçbir zaman sahip olmadığımız ölçüde üstünlüğümüz var. 1914'ten sonra düşmanlarımız kendiliklerinden silahsızlandılar. İngiltere donanmasını geliştirmeyi ihmal etti. Donanma deniz yollarını emniyete almaya yetecek büyüklükte değildir. Sadece iki modern yeni inşa: Rodney ve Nelson. Yalnız Washington kruvazörlerinde yeni inşa faaliyeti mevcut, fakat bunlar çok demode ololmuş bir tip. Yeni önlemler ancak 1941 yılında etkin olabilir. Habeşistan savaşında İngiltere'nin Tana Denizi'ni işgal etmeye yetecek kuvveti yoktu. Malta'da, Cebelitarık'da ve Londra'da az miktarda uçaksavar koruması. 1937'den itibaren yeniden silahlanma başlıyor. Fakat şu sırada sadece, yeni tümenler için çekirdek oluşturacak birkaç tümen mevcut. Tüm dünyadan ordular için malzeme derleniyor. Gelecek yazdan önce olumlu bir sonuç alınması beklenemez. İngiliz orduları sadece sembolik anlamda. Hava silahlanması faaliyet halinde. 1940 ilkbaharı'nda birinci safha sona eriyor. Uçaksavar topçusu yalnız önceki savaştan kalma toplara sahip. Bir Alman uçağı 6.000 metre mesafede İngiliz uçaksavar topçusu karşısında emniyettedir. Deniz Kuvvetleri ancak 1-2 yılda donatılmış olacak. Ben silahlanma konularında çok fazla bilgi ve deneyime sahibim, dolayısıyla da hangi zorlukların üstesinden gelinmesi gerektiğini bilirim.

Levent Şahverdi Arşivi

Fransa 1914'ten sonra askeri hizmet süresini indirdi. Bu, 1914'ten sonra askeri gücün azalması demekti. Fransa sadece bazı özel top türlerinde bize üstün durumdadır. Yalnız Fransız donanması modernize edildi. Harp sonrası dönemde Fransız orduları ihmal edildi. Ancak, Almanya silahlandığı ve isteklerini bildirdiği vakit, bir değişme oldu.

Özet olarak :

1. Almanya'daki aktif birlik sayısı en yüksektir.
2. Alman Hava Kuvvetleri üstünlüğü elde etmiştir.
3. Uçaksavar topçusu her türlü rekabetin dışındadır.
4. Tanklar moderndir.
5. Tanksavar top miktarı çok fazla artmıştır.

1914'tekinin beş katı makineli tüfek mevcuttur.

6. Alman topçusu 10,5 cm.lik top bakımından büyük üstünlüğe sahiptir.
7. Havan ve obüslerde Fransız üstünlüğü mevcut değildir.

Sayıca üstünlüğün yanında kıtaların değeri de diğer devletlerinkilerden daha yüksektir. Alman ordusunun değer bakımından yeterli olmadığı kanısını işittiğimde, en derin şekilde rahatsızlandım. Polonya'da piyademiz kendisinden beklenileni vermemiş, disiplinsizmiş. Ben, kıtaların izafi değerleri bakımından düşmana kıyaslanarak kıymetlendirilmesi gerektiğine inanıyorum. Bizim Silahlı Kuvvetlerimizin mevcutların en iyisi olduğu kuşkusuzdur. Her Alman piyadesi Fransızınkinden daha iyidir. Hurra heyecanı değil, çelik gibi irade gerek. Bana ancak subay ilerlediği zaman kıtanın ilerlediği söylendi. Fakat 1914'te de bu böyleydi. Bizim o zaman daha iyi eğitilmiş olduğumuz söyleniyor. Gerçekte biz savaş için değil de sadece eğitim alanında daha iyi eğitilmiştik Bugünkü sevk ve idareye, 1914'e göre daha iyi olduğu iltifatını yapmak zorundayım. Lüttich üzerine hücum sırasındaki başarısızlığa işaret etmek isterim. Polonya'daki sefer esnasında asla böyle bir şey yoktu.

Beş milyon Alman silah altına çağrılmıştı. Bunların bir kısmının tükenmesi normaldir. Kara, hava, deniz kuvvetlerinde cesaret ve atılganlık. Ordunun düzenli olmadığı söylenirse tahammül edemem. Her şey askeri liderlerin elindedir. Eğer Alman askeri iyi sevk ve idare edilirse, onunla her şeyi yapabilirim. Bizim küçük donanmamızla, Kuzey Denizi'nin İngilizlerden temizlenmesi başarıldı. Başta Deniz Kuvvetleri Komutanı olmak üzere küçük donanmamıza takdirlerimi sunarım.

Levent Şahverdi Arşivi

Bizim tüm Alman yaşam alanının emniyetini sağlayan Hava Kuvvetlerimiz var.

Kara ordusu Polonya'da görevini mükemmelen yerine getirdi. Batıdaki harekât da Alman askerinin Fransızınkinden aşağı olmadığını gösterdi.

İç ihtilâl mümkün değildir. Biz bugün düşmana üstün durumdayız. Batıda sayıca da üstünlüğümüz var. Ordunun arkasında dünyanın en güçlü silah endüstrisi bulunuyor.

Beni İngilizlerin hep kuvvetli görünmeleri sıkıyor. İngilizler çetin bir düşmandır. Öncelikle de savunucu olarak. Hiç kuşkusuz İngiltere en geç 6-8 ay içinde Fransa'da birkaç misli kuvvete sahip olacaktır.

Bizim zayıf bir noktamız var: Ruhr havzası. Savaş sevk ve idaresi Ruhr havzasına sahip oluşa bağlıdır. Eğer İngiltere ve Fransa, Belçika ve Hollanda üzerinden Ruhr havzasına ilerlerse, o zaman biz büyük bir tehlike içine gireriz. Bu ise Alman mukavemetinin gevşemesine neden olabilir. Uzlaşma hususunda ümit beslemek çocukcadır. Zafer ya da yenilgi! Bunun dışında çözüm yoktur. Ayrıca bir nasyonal sosyalist Almanya değil, aksine gelecekte Avrupa'da kimin hükmedeceği söz konusudur. Bu mesele en yüksek fedakârlığa değer. Silahlandıklarında İngiltere ve Fransa kesin olarak Almanya'ya taarruz edeceklerdir. İngiltere ve Fransa, Belçika ve Hollanda'yı kendilerinden yardım istemeye zorlayacak baskı araçlarına sahiptir. Belçika ve Hollanda'da İngiltere'ye karşı sempati mevcuttur. Vonlo yakınındaki olaya dikkatlerinizi çekmek isterim : Kurşuna dizilen adam bir İngiliz değil, bir Hollanda kurmay subayıdır. Bundan basında hiç söz edilmedi. Hollanda Hükümeti, Hollanda subayının cesedinin teslim edilmesini rica etti. Bu onun en büyük aptallığıdır. Hollanda basını bir daha olaydan söz etmedi. En elverişli olan şu sırada her şeyden yararlanacak ve ilerlememe gerekçeler bulacağım. Fransız ordusu bize taarruz etmek üzere Belçika'ya girerse, davranışta çok geç kalmış oluruz. Biz ön almak zorundayız. İşte bir başka neden daha: Eğer biz daha iyi bir çıkış durumuna sahip olursak denizaltılar, mayın silahları ve hava kuvvetleri (mayın silahları için de) İngiltere'ye daha etkin biçimde isabet kaydedebilirler. İngiltere'ye bir uçuş şimdi bombardıman uçaklarının yüklenemeyecekleri kadar çok yakıt ister. Deniz Kuvvetleri'nde yeni bir mayın türünün keşfedilmesi çok büyük önemi haizdir. Uçaklar artık ana mayın taşıyıcı olacak. İngiliz kıyılarını temizlenemeyecek mayınlarla kirleteceğiz. Hava Kuvvetleri ile yapılacak bu mayın savaşı bir başka çıkış durumu ister. İngiltere ithalâsız yaşayamaz.

Levent Şahverdi Arşivi

Biz kendimizi besleyebiliriz. İngiliz kıyılarının sürekli mayınlanması İngiltere'yi dize gelmeye zorlayacaktır. Fakat bu ancak, biz Belçika ve Hollanda'yı işgal edersek elde edilebilir. Bu benim için çok zor bir karardır. Benim yaptığımı kimse yapmadı. Yaşamımın hiçbir önemi yoktur. Alman ulusunu çok yüksek bir düzeye getirdim. Bu eseri sahneye koyuyorum. Zafer ile yok olma arasında seçim yapmam gerekiyor. Ben zaferi seçiyorum. Birinci Silezya Savaşı'ndan önce Büyük Frederik'in kararıyla kıyaslanabilecek çok büyük tarihi karardır bu. Prusya, yükselmesini bir adamın kahramanlığına borçludur. Orada da en yakın danışmanlar teslime meyletmişlerdi. Her şey Büyük Friedrich (Frederik)'e bağlıydı. Bismark'ın 1866 ve 1870 kararı da bunun kadar büyüktü.

Benim kararım kesindir, değişmez. En uygun ve en çabuk bir zamanda Fransa ve İngiltere'ye taarruz edeceğim. Belçika ve Hollanda'nın tarafsızlıklarının ihlal edilmesinin önemi yoktur. Kazandığımız zaman bize kimse hesap sormaz. Tarafsızlık ihlâlini bu kez 1914'teki gibi öyle aptalca gerekçelere dayandırmayacağız. Eğer biz bu ihlâli yapmazsak, o zaman bunu İngiltere ve Fransa yapar. Taarruz etmeden savaş başarıyla sona eremez. Ben savaşın sadece bir taarruzla sona ereceğini mümkün görüyorum. Taarruzun başarılı olup olmayacağı sorusunu kimse tam ve doğru olarak yanıtlayamaz. Her şey Tanrı'nın takdir ve inayetine bağlıdır. Askeri koşullar uygundur. Fakat sevk ve idarenin en üstün düzeyde fanatik bir kararlılık örneği vermesi şarttır. Eğer sevk ve idare uluslar yaşamında bir piyade neferinin sahip olması gerektiği kadar cesarete sürekli sahip olmuş olsaydı, tarihte başarısızlık diye bir şey olmazdı. Komutanların sinirleri bozuksa, o zaman basit bir piyade neferinden ne beklenirdi ki. Durum 1914'te böyleydi.

Öyleyse varılacak tek karar, düşmanın taarruzla yere serilmesidir. Ben bu kararı verdim. Şanslar bugün 1918 taarruzundakinden başkadır. Yüz tümenin üstünde birliğimiz vardır. İnsan ikmali yapılabilir. Malzeme durumu iyidir. Kaldı ki bugün olmayan yarın oluşabilir. Esas olan bir münferit hareket değil, dünya savaşının sonucudur. Münferit bir mesele değil, aksine ulusun olması ya da olmaması söz konusudur. Sizlerden, azimkârlık ruhunu aşağıya doğru elden ele vermenizi rica ediyorum.

1. Karar kesindir, değişmez.

2. Ancak, tüm Silahlı Kuvvetler birlik ve beraberlik içinde olursa zafer ümidi vardır.

Tarihimizin büyük kişilerinin ruhları hepimize taze ruh verip, bizleri canlandırmalıdır. Kader bizden, Alman tarihinin büyüklerinden istediklerinden daha fazlasını istemiyor. Yaşadığım sürece yalnız ulusumun zafe-

Levent Şahverdi Arşivi

rini düşüneceğim. Hiçbir şeyin karşısında geri çekilmeyeceğim ve bana karşı olanı yok edeceğim. Ölmek zorunda kalırsam, geride namus ve şerefle yaşanmış bir ömür bırakmaya kararlıyım. Yaşamımı buna göre sürdüreceğim.

Ben düşmanı imha etmek istiyorum. Akramda morali daha kötüleşebilecek Alman ulusu var. Ancak, kaderle savaşan kişi daha iyisine sahip olabilir. Son yıllarda kader ve tecellinin çeşitli örneklerini yaşayıp gördüm. Şimdiki gelişmede de kaderin bizden yana olduğunu görüyorum.

Eğer biz savaşta ısrar eder ve de onu başarıyla sonuçlandırırsak, zamanımız ulusumuz tarihine geçecektir. Ben bu savaşta sağ kalabilir veya ölebilirim. Ulusumun yenilgisine dayanamam, ölürüm.

Dışarıya teslim olmak yok, içeride ihtilal yok.

Belge No. : 17 **Berlin**

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı 29.11.1939

Başkomutanlık Harekât Dairesi No : 215/39 Gizli, Yurt Savunma Şubesi

11 nüshanın
9 ncu nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Direktif No. 9

Düşman Ekonomisine Karşı Savaş Sevk ve İdaresine İlişkin Talimat

1. Batı devletlerine karşı bir savaşta İngiltere savaş azminin bayraktarı ve düşmanların yönetici gücüdür. İngiltere'yi yere sermek nihai zaffer için şarttır. Bunun için en etkili araç, kesin önemi haiz noktaları taciz etmek suretiyle İngiliz ekonomisini felce uğratmaktır.

2. Durumun gelişmesi, silah ve donanımımızın artması, yakın bir gelecekte İngiltere'nin ekonomik temel taşlarına karşı geniş çaplı bir savaş sevk ve idaresi için uygun koşullar sağlayabilir. Bu nedenle Silahlı Kuvvetler'in uygun savaş araçlarını en önemli hedefler üzerine toplamak suretiyle İngiltere'nin ekonomik gücünde tahrip edici isabetler kaydetmek için zamanında gerekli önlemler alınmalıdır.

Levent Şahverdi Arşivi

Askeri olmayan savaş araçları Silahlı Kuvvetler'in alacağı önlemlerle koordineli olarak, özel talimata göre kullanılacaktır.

3. Kara Kuvvetleri İngiliz-Fransız harekât ordusunu yenilgiye uğratmayı ve İngiltere'nin karşısında bulunan Avrupa kıyılarının bir kısmını ele geçirmeyi ve korumayı başardığı takdirde, Deniz ve Hava Kuvvetleri'nin İngiliz ekonomik gücüne karşı savaşı yürütmek görevleri ön plana geçer. S ve K kuruluşlarının işbirliği amaçlanır.

4. Bu aşamada Deniz ve Hava Kuvvetleri için ortak savaş sevk ve idaresi konusunda aşağıda önem sırasına göre zikredilen görevler olugur :

a. Ulaşım yollarını abluka altına almak ve mayınlamak ve hayati önemi haiz liman tesislerini ve deniz savaklarını tahrip etmek suretiyle İngiliz ana aktarma limanlarına karşı savaş.

Ayrıca uçak, özellikle İngiliz batı kıyılarındaki dar su yollarındaki ve nehir ağızlarındaki limanlar için mayın taşıyıcı olarak büyük önem kazanır.

b. İngiliz tonaj hacmine ve bunu koruyan düşman donanmasına karşı savaş.

c. İngiliz stoklarının, petrol depolarının, soğuk hava depolarındaki yiyecek maddelerinin ve hububat silolarının tahrip edilmesi.

d. Fransa'ya yönelik İngiliz kıta ve ikmal maddesi nakliyatının taciz edilmesi.

e. Başta uçak endüstrisi kilit noktaları, ağır topçu, uçaksavar topçusu, cephane ve patlayıcı maddeler üreten fabrikalar olmak üzere, yok olmaları askeri savaş sevk ve idaresi için büyük önem taşıyan endüstri tesislerinin tahrip edilmesi.

5. Dış ticaretin % 95'ini üzerine alan ve ancak yeteri derecede bir diğerinin yerini tutamayan en önemli İngiliz aktarma limanları şunlardır :

— Londra
— Manchester — Yiyecek maddeleri, kereste ve petrol
— Liverpool — girdileri ve üretim sanayii için.

Levent Şahverdi Arşivi

Şu beş (!) liman barışta toplam girdilerin % 58'ini kabul etmek suretiyle bu konuda önemli bir yer işgal eder.

Newcastle, Blyth, Sunderland, Hull, Swansea, Cardiff, Barry.

Sınırlı çevrede ve yalnız belirli mallar için barınma limanları olarak mütalaa edilen limanlar :

Grangemouthı Leith, Middlesborough, Grimsby, Holyhead, Belfaslt, Newport, Goole, Southamton, Gyaskow, Bristol, Dundee.

Muhtemel nakliyet ve boşaltmaların sürekli kontrol ve gözetilmesi gereklidir. Ayrıca İngiliz dış ticaretini, sürekli sıkıştırarak ve yol değiştirterek kendi Deniz ve Hava Kuvvetlerimizin etkin baskınlarına uygun bölgelere zorlamaya da önem verilecektir.

Fransız limanlarına karşı taarruzlar ancak, bu limanlar İngiltere' nin muhasarasıyla yerel veya objektif biçimde ilgili oldukları ya da kıta nakliyatı için boşaltma limanları olarak önem taşıdıkları sürece düşünülür.

6. Etkin biçimde mayınlama yapılamayacak limanlarda ticaret ulaşımı batmış gemilerle liman tesislerinin kapatılması ve hayati önemi haiz tesislerin tahrip edilmesi suretiyle felce uğratılır. Ayrıca Leith, Sunderland, Hull, Grimsby, Londra, Manchester, Liverpool, Cardiff, Swansea, Bristol-Avonmouth limanlarında, özellikle batı kıyılarında su regülasyonunun ve dolayısıyla da limanlardaki aktarma faaliyetinin kesin olarak bağlı oldukları büyük deniz savaklarının tahrip edilmeleri de özel önemi haizdir.

7. Bu harekâtın hazırlanmasında şu hususlara önem verilir :

a. İngiliz deniz limanları, bunların tesisleri, kapasiteleri ve İngiliz silah endüstrisi ve büyük depolar hakkında şimdiye kadar bilinen esasların sürekli kontrol edilmesi ve tamamlanması,

b. Uçağın demirleyici mayınlar da dahil, mayın dökücü olarak kullanılması için etkin bir metodun geliştirilmesi işinin büyük bir hızla gerçekleştirilmesi,

c. Çok yüksek istekleri karşılayabilen ve sayıca Deniz ve Hava Kuvvetlerince kullanılma ihtimallerini hesaba katan bir mayın deposunun sağlanması,

d. Savaş sevk ve idaresinin bizzat Deniz ve Hava Kuvvetlerince ayarlanması, zaman ve yerce uyumlu bir duruma getirilmesi.

Hazırlıklar buna göre en çabuk şekilde yapılır. Sayın Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanlarından bana niyet ve amaçları hakkında sürekli bilgi vermelerini tekrar rica ederim.

Levent Şahverdi Arşivi

Deniz ve hava savaşlarına ilişkin olarak şimdiye kadar vermiş olduğum direktiflerime göre şimdilik bir süre daha geçerli olacak sınırlandırmaların kaldırılması zamanını kendimde saklı tutuyorum. Bu, muhtemelen büyük taarruzun başlamasıyla aynı zamana tesadüf edecektir.

İmza
Adolf Hitler
Alman Devleti Führeri
Aslı gibidir
İmza
V. Trotha
Yüzbaşı

Dağıtım :

Kara Kuvvetleri Komutanlığı : 1 nci nüsha

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı : 2 nci nüsha

Hava Kuvvetleri Bakanlığı ve Hava Kuvvetleri Komutanlığı : 3 ncü nüsha

Başkomutanlık Karargâhı :

Harekât Şube Müdürlüğü : 4 ncü nüsha

Askeri Ekonomi ve Silahlanma Daire Başkanlığı : 5 nci nüsha

İstihbarat ve İstihbarata Karşı Koyma Şube Müdürlüğü : 6 ncı nüsha

HWK Özel Karargâh Başkanlığı : 7 nci nüsha

Yurt Savunma Şube Müdürlüğü : 8 nci nüsha

Yurt Savunma Şubesi 1. Kurmay Subay : 9 ncu nüsha

Yurt Savunma Şubesi 2. Kurmay Subay : 10 ncu nüsha

Yurt Savunma Şubesi 3. Kurmay Subay : 11 nci nüsha

K : Suret

IV : 2. Suret

Belge No. : 18

Führer ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanı

Hrk. D/Yurt Sav. Ş. No. 22070/40

BERLİN
1 Mart 1940
9 nüshanın
3 üncü nüshası

Levent Şahverdi Arşivi

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

"Weserübung Durumu"na İlişkin Direktif

1. İskandinavya'daki durumda oluşan gelişme, üç kuvvete mensup birliklerle Danimarka ve Norveç'i işgal etmek için ("Weserübung Durumu") tüm hazırlıkların yapılmasını gerektiriyor. Bu suretle İskandinavya ve Baltık Denizi'ne yapılacak İngiliz baskınları önlenmiş, İsveç'teki maden üssümüz emniyete alınmış ve Deniz ve Hava Kuvvetleri için İngiltere'ye karşı çıkış mevzii genişletilmiş olacaktır.

Deniz ve Hava Kuvvetleri'nin görevi, mevcut imkânlar çerçevesinde İngiliz Deniz ve Hava Kuvvetleri'nin müdahalesine karşı harekâtın emniyetini sağlamaktır.

"Weserübung Durumu" için kullanılacak kuvvetler kuzey devletleri karşısındaki askeri-politik gücümüz göz önüne alınarak mümkün olduğu kadar zayıf tutulur. Bunların sayıca zayıflığı cüretli davranmak ve harekâtı baskın tarzında yürütmek suretiyle giderilmelidir.

Harekâta, kuzey devletlerinin tarafsızlıklarının silahlı korunmasını hedef alan dostane bir işgal karakteri vermeye çalışılması temel ilkedir.

Uygun istekler işgalin başlamasıyla birlikte hükümetlere iletilecektir. Gerektiğinde donanma ve hava gösterileriyle bu hükümetler üzerinde lazım gelen baskı sağlanacaktır. Buna rağmen bir direnme olursa bu, bütün askeri vasıtalar kullanılarak kırılır.

2. Danimarka ve Norveç'e karşı yapılacak harekâtın hazırlanması ve sevki idaresiyle 21 nci Kolordu Komutanı Piyade Korgeneral von Falkenhorst'u görevlendiriyorum (21 nci Grup Komutanı). Falkenhorst sevk ve idare konularında doğrudan benim emrimdedir. Karargâh, üç kuvvet personelinden oluşacaktır.

"Weserübung Durumu" için emre verilecek kuvvetlere ayrı ve özel surette emir-komuta edilir. Bu kuvvetler diğer savaş alanlarında kullanılamaz.

Hava Kuvvetleri birlikleri 'Weserübung"un icrası için taktik bakımından 21 nci Grup Komutanlığı'nın emrine verilir. Bunlar görevlerinin sona ermesinden sonra yeniden Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın emrine dönerler.

Deniz ve Hava Kuvvetlerince doğrudan sevk ve idare edilen birlikler 21 nci Grup Komutanlığı'yla yakın uzlaşma halinde kullanılmalıdır.

Levent Şahverdi Arşivi

21 nci Grup Komutanlığı'nın emrine verilen birliklerin ikmali kendi kuvvet komutanlıklarınca, grup komutanının isteklerine göre sağlanır.

3. Danimarka sınırını geçiş ve Norveç'e çıkış aynı zamanda yapılmalıdır. Hareketler büyük bir dikkat ve mümkün olduğu kadar süratle hazırlanır. Düşman Norveç'e karşı inisiyatifi eline geçirdiği takdirde, bizim karşı önlemlerimiz hızla harekete geçirilebilinmelidir.

Önlemlerimizin batı düşmanlarımızda olduğu kadar kuzey devletleri üzerinde de baskın etkisi yapmasının çok büyük önemi vardır. Bunda, yükleme bölgesinde alınacak hazırlık durumu, birliklerin yerleştirilmesi ve bindirilmeleri başta olmak üzere tüm hazırlıklar hesaba katılmalıdır. Gemilere yükleme hazırlıkları daha fazla gizli tutulamadığı takdirde, komutanlar ve kıtalar başka hedeflere yönelir gibi yaparlar. Kıtalara gerçek hedefler ancak denize açıldıktan sonra bildirilebilinir.

4. Danimarka'nın işgali : ("Güney Weserübung")

21 nci Grup'un görevi : Seeland'ın hemen ardından Jütland ve Fühnen Adaları'nın baskın tarzında işgal edilmesi. Bunun için en önemli noktaları emniyete alarak mümkün olan süratle Skagen ve Fühnen'in doğu kıyılarına kadar ilerlenir. Seeland'da erkenden daha sonraki işgal harekâtı için çıkış mevzileri olarak üsler ele geçirilir.

Deniz Kuvvetleri, Nyborg-Korsoer bağlantısının emniyeti ve küçük Belt köprülerinin süratle ele geçirilmesi, gerektiğinde kıta çıkarmaları için de emre kuvvetler verir. Ayrıca kıta savunmasını da hazırlar.

Hava Kuvvetleri'nce öncelikle gösteri amaçları ve beyanname atımı için uçak birlikleri tahsis edilmesi öngörülür. Danimarka yer teşkilatından yararlanma ve hava savunması işi emniyete alınır.

5. Norveç'in İşgali : ("Kuzey Weserübung")

21 nci Grup'un görevi : Denizden yapılacak çıkarma ve hava indirme hareketleriyle en önemli kıyı alanlarının baskın tarzında ele geçirilmesi.

Deniz Kuvvetleri, çıkarma birliklerinin ve daha sonraki aşamada Oslo'ya sevk edilecek kuvvetlerin deniz ulaşımının hazırlık ve icrasını üzerine alır. Deniz yoluyla ikmali sağlar. Norveç'te kıyı korumasının süratle tesisi hazırlanır.

Hava kuvvetleri yapılan işgalden sonra, İngiltere'ye karşı girişilecek hava savaşının sevk ve idaresi için Norveç üslerinden yararlanmayı ve hava savunmasını temin etmelidir.

Levent Şahverdi Arşivi

6. 21 nci Grup Başkomutanlık Karargâhı'na devamlı olarak hazırlıkların durumu hakkında bilgi verir ve hazırlıkların akışı hakkında zamanca düzenlenmiş bir fihrist sunar. Ayrıca "Weserübung Durumu"na ilişkin emrin yayımlanması ile icrası arasında geçecek en az süre de bildirilir.

Mutasavvar komuta yeri rapor edilir.

Kapalı isimler : Wesertag = Harekâtın başlama günü
Weserzeit = Harekâtın başlama saati

(İmza)

Dağıtım : Adolf Hitler

(. . . . .)

Belge No. : 19

İngiliz Başbakanı Sir Winston Churchill'in

13 Mayıs 1940 Tarihli Konuşmasından

Cuma günü akşam üzeri Majestelerinin yeni bir hükümet kurma emirlerini aldım. Bu hükümetin mümkün olduğu kadar geniş bir baz üzerinde kurulması ve eski hükümeti desteklesin ya da muhalif olsun tüm partilerin katılması, ulusun ve parlamentonun açık arzu ve iradesiydi. Ben bu görevin en önemli kısmını yerine getirmiş bulunuyorum. Muhalif liberallerin girişiyle ulusun birliğini temsil eden beş bakandan ibaret bir savaş kabinesi kuruldu. Üç partinin lideri de, ister kabinede ister üst düzey hükümet fonksiyonlarında olsun, hükümete katılacaklarını açıkladılar.

(. . . . .)

Bu ölçülere uyan ve böylesine çok şekiller arzeden bir hükümet kurmak haddizatında güç bir görevdir; fakat bizim dünya tarihinin en büyük meydan savaşlarından birinin başlangıç aşamasında bulunduğumuz, Akdeniz'de savaşa hazır olmak zorunda olduğumuz, hava savaşının durmaksızın devam ettiği ve bizim karada da birçok hazırlıklar yapmamız gerektiği düşünülmelidir.Bugün bu kritik durumda uzun bir konuşmayla meclise hitap etmezsem, bunun hoşgörüyle karşılanacağını umarım. Yine, her arkadaşımın ve hükümet kurulmasıyla iştigal etmiş olan şimdiki ve eski her meslektaşımın, ön almak zorunda kaldığımız resmiyet noksanlığına göz yumacağını ümit ediyorum. Bu hükümetin üyelerine söylediğimi aynen meclise de söylemeyi isterdim: "Ben kan, zahmet, gözyaşı ve terden başka hiçbir şey vadetmiyorum."

Levent Şahverdi Arşivi

Biz en zor türde bir sınavın arifesinde bulunuyoruz. Önümüzde çok, pek çok uzun savaş ve ıstıraplı aylarımız var. Politikamızın ne olduğunu soracaksınız. Bu soruyu yanıtlıyorum: politikamız karada, denizde ve havada Tanrı'nın bize ihsan edebileceği tüm güç ve kudretimizle savaşmaktadır; beşeri cinayetin karanlık ve acıklı kataloğunda misli menendine rastlanmamış olarak kalacak müthiş ve muazzam bir gaddarlığa karşı savaşmak. Politikamız budur. Hedefimizin ne olduğunu soracaksınız. Bunu bir kelimeyle ifade edebilirim: Zafer, her ne pahasına olursa olsun zafer, bütün dehşete rağmen zafer, buna giden yol ne kadar uzun ve zahmetli olursa olsun zafer; çünkü zafersiz yaşamı devam ettirme imkânı yoktur. Daha açık bir ifadeyle bu şu demektir: Britanya İmparatorluğu için hayatta kalma imkânı yoktur; Britanya İmparatorluğu'nun sahip çıkmış olduğu her şey için hayat hakkı yoktur; insan neslinin yüzlerce yıldır içinde yaşattığı hedefine ulaşma arzu ve hevesi için yaşamı sürdürme imkânı yoktur. Fakat ben görevimi enerji ve ümit dolu olarak üzerime alıyorum. İşimizin başarısızlığa uğramasına müsaade edilmeyeceğinden eminim. Bu nedenle şu anda kendimi herkesten yardım istemeyi hak etmiş hissediyorum ve de "öyleyse, birleştirilmiş kuvvetle müştereken ilerleyelim" diye bağırıyorum.

Belge No. : 20 **"Dünkirchen" (Dunkerk) 1940**

24 Mayıs 1940 : Başkomutanlık Karargâhı (Jodl'un Günlüğü)

Führer, ben ve Schumdt birlikte uçakla A Ordular Grubu'nca Charleville'ye gittik. Führer, Ordular Grubu'nun aldığı önlemlerin tamamen kendi fikirlerine uyduğunu görmekten çok memnun oldu. O burada Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın kendisine ve Başkomutanlık Karargâhı'na bilgi vermeksizin 4 ncü Ordu'yu ve bu orduyu izleyen bir dizi tümeni B Ordular Grubu'nun emrine verdiğini öğrendi. Führer buna çok kızdı ve bu düzenlemeyi yalnız askeri yönden değil, psikolojik bakımdan da yanlış buldu. Bunun üzerine Kara Kuvvetleri Komutanı çağrıldı ve ara hattının değiştirilmesi işi durduruldu.

Yeni bir güven krizi daha. Çünkü Mareşal (Keitel) yemeden içmeden Führer'e, Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın bir emrinin B Ordular Grubu'nu hiçbir surette harekete sevk etmediğini, hatta aksine bu gruba lazım olmayan ihtiyatları emre vermeye hazır durumda bulundurma emrinin bile verildiğini bildirdi.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu nedenle akşam üzeri yeni bir emir yayımlanacak Sandez-St. Omer-Gravelines hattından daha doğuya ilerlenmeyeceği ve ayrıca da orduların emir ve komuta ilişkilerinde yapılacak her değişikliğin Führer'in iznine bağlı olduğu bildirildi.

Führer harekâtın devamına ilişkin 13 No.lu Direktifi imzaladı. O, Dışişleri Bakanlığı'nda görevli General von Metzsch'in yabancı basın mensupları önünde savaş durumu hakkında açıklama yapmasını yasakladı ve gerekirse bu işi Başkomutanlık Propaganda Şubesi'nin yapacağını emretti.

Kara ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarının durumu hakkında çok elverişli raporları geldi.

Kuşatılmış olan düşmanın bundan böyle herhangi bir toplu hareket muktedir olmadığı açıklık kazandı.

Doğudaki durum, Besarabya'ya karşı yapılan Rus yığınağından ötürü endişe verici bir hal aldı.

Kara Kuvvetleri Komutanlığı (General Halder'in Günlüğü) :

Her ne kadar piyade birliklerinin Arras doğrultusunda yaklaşmaları zaman alıyorsa da, durum tamamiyle memnuniyet verici şekilde gelişiyor. Şu sırada Somme Nehri'nin güneyinde tehdit edici bir tehlike mevcut olmadığı için ben bunu endişe yaratıcı bulmuyorum. Yerel savaşlar bir yana, düşmanın direnme gücü artık çok yüksek değerlendirilmez. Bu nedenle işler yolunda gidecek demektir; ancak biz işleri olgunlaştırmak sabrını göstermek zorundayız. Kleist Grubu ilk kez düşman hava üstünlüğünü bildirdi.

(. . . . .)

Saat 15.30, Führer bu sabahtan itibaren Rundstedt'in yanında.

a. Führer, yeni ara hattının bugün daha henüz yürürlüğe girmediğini emretti. Komutanla görüşmek istedi.

b. Komutan (Kara Kuvvetleri Komutanı) Führer''in yanına gelecek. Saat 16.00'da bu hususta 6 ncı Ordu bölgesinde bulunan Kara Kuvvetleri Komutanı ile konuştum. Emir, Führer'in isteğine uygun olarak A Ordular Grubu'na benim, B Ordular Grubu'na da Kara Kuvvetleri Komutanı tarafından iletildi.

(. . . . .)

Saat 20.00'de Kara Kuvvetleri Komutanı Başkomutanlıktan geldi. Görünüşe göre, yine Führer ile hiç de hoşa gitmeyen konuşmalar cereyan etmiş.

Levent Şahverdi Arşivi

Saat 22.20, dünkü emri yürürlükten kaldıran ve Dünkerk-Estaires-Lille-Roubaix-Ostande bölgesinde kuşatma yapılmasını öngören emir verildi. Ayrıca karşısında düşman bulunmayan çevik birliklerden kurulu sol kanat, Führer'in kesin emriyle durduruldu!.. Sözü edilen kuşatma bölgesinde Hava Kuvvetleri çember içine alınmış olan düşman ordusunun işini bitirecekti! (. . . . .)

A Ordular Grubu (A. Or. Gr. nın Harp Ceridesi) :

(. . . . .)

Saat 11.30'da Führer geldi ve kendisine Ordular Grubu Komutanlığı'nca durum hakkında bilgi verildi. Führer, piyade birliklerince Arras'ın doğusuna taarruz edilmesinin zorunlu olduğu, buna karşılık çevik birliklerin, B Ordular Grubu'nca sıkıştırılmış olan düşmanı kıskıvrak yakalamak için, halen erişilmiş bulunan Lens-Bethune-Aire-St. Omer-Gravelines hattında durdurulabilineceği fikrini tamamen onayladı. Esasen zırhlı birliklerin gelecek harekâtlar için korunmasının gerektiğini ve kuşatma bölgesinin daha fazla daraltılmasınınsa sadece Hava Kuvvetleri'nin faaliyetinin hiç de arzu edilmeyen bir sınırlanmasına neden olacağını vurgulayarak, bu fikrin altını çizdi.

Bu anlayış ve düşünceyle saat 12.45'de 4 ncü Ordu Komutanlığı'na gereken emir verildi. Führer, öngörülen müteakip emir-komuta ilişkisini sordu. Orgeneral Rundstedt bu akşam saat 20.00'de B ve A Ordular Grubu arasında Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nca yapılması emredilen yeni tertiplenmenin yürürlüğe gireceğini bildirdi.

Führer'in bu ziyareti hakkında Kara Kuvvetleri Komutanlığı (Albay von Greiffenberg), Birinci Kurmay Subay (Albay Blumentritt) tarafından telefon konuşmasıyla haberdar edildi, ayrıca saat 17.30'da telsiz mesajıyla da bildirildi.

Hemen bunun üzerine Albay von Greiffenberg telefonla Kara Kuvvetleri Komutanı'nın A ve B Ordular Grubunun yeni tertiplenmesinin şimdilik henüz daha yürürlüğe girmeyeceğine ve keza 4 ncü Ordu'nun da A Ordular Grubu'nun emrinde kalacağına ilişkin emrini ilgililere iletti. 4 ncü Ordu'ya da gereken emir verildi (. . . . .)

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı (Jodl'un Günlüğü) :

25 Mayıs 1940

Bugün öğleden önce Kara Kuvvetleri Komutanı geldi ve zırhlı ve motorlu tümenlerin Vimy-St. Omer-Graveniles yüksek arazisinden doğuya alçak araziye ilerlemelerine izin verilmesini istedi. Führer, bu husus-

Levent Şahverdi Arşivi

taki kararı A Ordular Grubu'na bıraktığını söyledi. Bu grup da tankların güneydeki görevler için hazır olmak üzere elden geçirilip bakım ve onarımlarının yapılması lazım geldiği için, ısrarla bu işi yapmaktan kaçınıyor.

Kara Kuvvetleri Komutanlığı (Halder)

Gün yine von Brauchitsch ile Führer arasında kuşatma muharebesinin devam ettirilmesine ilişkin hoş olmayan tartışmalarla başladı.

Ben savaşı, planlı şekilde geri çekilmekte olan bir düşmana karşı cepheden çok şiddetli tarzda taarruza geçecek olan B Ordular Grubu'nun düşmanı sadece tespit edeceği, yenik düşmüş bir düşmanla karşılaşacak ve düşman gerilerine doğru ilerleyecek olan A Ordular Grubu'nun da kesin sonucu alacağı esasına göre düzenlemiştim. Bunu sağlayacak araç da çevik birliklerdi. Şimdi ise politik sevk ve idare kesin sonuç muharebesini Vlamen bölgesine değil de, Kuzey Fransa'ya kaydırmayı hayal ediyor. Bu politik hedefi gizlemek için de, sularla kaplı Flander arazisinin güya tankların hareketine elverişli olmadığı öne sürülüyor. Bu nedenle de tanklar ve diğer çevik birlikler St. Omer-Bethune hattının ele geçirilmesinden sonra durdurulmalıymış.

Yani, tam bir tersine dönüş vaki oluyor. Ben A Ordular Grubu'nu çekiç, B Ordular Grubu'nu örs yapmayı istedim. Fakat şimdi B çekiç, A örs yapılıyor. B Ordular Grubu karşısında iyi tertiplenmiş bir cephe bulunduğu için, bu çok fazla kana mal olacak ve çok uzun sürecek. Çünkü, ümit bağlanan Hava Kuvvetleri hava durumuna bağlıdır.

Bu fikir aykırılığından, sinirleri tüm sevk ve idare görevinden daha çok hırpalayan bir oraya bir buraya çekme hasıl oluyor. Buna rağmen savaşı bir kazanacağız.

Öğleden sonra işleri olduğu gibi kabul eden Brauchitsch ile konuştuk.

A Ordular Grubu (Grubun Harp Ceridesi)

Saat 00.45'te telefonla Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın, 25 Mayıs'ta taarruzun devam etmesi için Kleist Grubu tarafından kanal hattının aşılmasını da serbest bırakan bir direktifi geldi. Bu direktif 4 üncü Ordu'ya iletilmiyor. Führer'in 4 ncü Ordu'nun muharebelerinin icrasını açıkça kendisine bıraktığı A Ordular Grubu Komutanı, eğer motorlu grupların mutlaka daha fazla ilerletilmesi isteniyorsa, bunların ilk iş olarak kendi içlerinde saflarını sıklaştırmalarını acil ve zorunlu görüyor. Buna Kanal hattının açılmasıyla birlikte Hava Kuvvetleri ile yapılması zo-

Levent Şahverdi Arşivi

runlu olan yeni koordinasyon için artık zamanın da yeterli olmadığı ekleniyor. Böylece Kara Kuvvetleri Komutanlığı emrinin 3 ncü maddesinde emredilmiş olan B ve A Ordular Grupları arasındaki ara hattının uzatılması dışında, yayınlanmış olan emirlerdeki 25 Mayıs tarihinde karar kılınmış oluyor.

Füfrer'in telefonla bir kez daha iletilen Kanal hattının aşılmaması, tankların korunması ve eğer büyük tank zayiatı olmaksızın mümkün görünüyorsa ancak o zaman Boulogne ve Calais"e taarruz edilmesine ilişkin direktifi saat 12.35'te 4 ncü Ordu Komutanlığı'na verildi.

Kuzey Fransa'daki savaş sonuna yaklaşıyor. Artık krizler, öyle tamamen yerel türden olanların dışında, pek meydana gelemez. A Ordular Grubu görevini genel olarak yerine getirmiş sayılabilir.

Silahlı Kuvvetler Komutanlığı (Jodl'un Günlüğü) :

25 Mayıs 1940 : Öğleden sonra Führer Kara Kuvvetleri Komutanı'nı yanına getirtti ve bundan böyle, 18 nci ve 6 ncı Ordular oldukça yavaş ilerledikleri, güneyde 2 nci Kolordu'nun karşısındaki direniş de çok çetin olduğu ve özellikle de düşman yüksek yerlere hücum etmeyip aksine savunma mevzilerinde sıkı sıkıya tutunduğu ve tertiplendiği için, zırhlı grupların ve piyade tümenlerinin batıdan Tournai, Cassel ve Dünkerk istikametinde ilerlemelerine izin verdi.

Kara Kuvvetleri Komutanlığı (Halder'in Günlüğü) :

Tablo büyük ölçüde değişmedi. Von Bock 18 nci ve 6 ncı Ordular' la iç kanatta yavaş ve zayiatlı olarak adım adım ilerliyor. Kluge 2 nci Kolordu ile La Bassee bölgesinde. Zırhlı ve motorlu birlikler en yüksek yerden verilen emir gereğince adeta mıhlanmışcasına Bethune ile St. Omer arasındaki tepelerde duruyor ve taarruz edemiyorlar. Böyle giderse kuşatma çemberinin silinip süpürülmesi haftalarca sürebilir. Prestijimizin ve müteakip niyet ve maksatlarımızın çok zararına bir tutum.

Öğleden sonra komutanda tam bir sinirlilik hali hüküm sürüyor. Bu halin nedeni malum. Çünkü, düzenli ve dikkatli bir biçimde geri alınmış ve keza savaş gücü korunmuş olan bir cepheye karşı taarruz etme ve yüksekten gelen bir emir üzerine düşman gerilerinin baskına açık bulunduğu yerdeyse çakılıp kalma, hiçbir bakımdan akıl erdirilecek bir iş değil. Von Rundstedt belliki bu hale daha fazla dayanamayarak, çevik birliklerin müteakip harekâtı için gerekli koşulları açıklığa kavuşturmak üzere Hoth ve Kleist'in yanlarına gitti.

Levent Şahverdi Arşivi

Öğleye doğru telefonla Führer'in, düşmanın sürekli devam etmekte olan karayolu ulaşımını karadan yapılacak müdahale ile azaltmak amacıyla sol kanatta menzile kadar Dünkerk'e yanaşılmasına razı olduğu haberi ulaştı.

Saat 13.30; Kara Kuvvetleri Komutanı Führer'in yanına çağrıldı ve saat 14.30'da tam bir mutlulukla geri döndü. Führer, Dünkerk'de düşmanın tahliye ulaşımını durdurmak üzere, bundan böyle bu kent üzerine ileri hareketi serbest bıraktı. Daha güneyde Bailleul-Cassel-Bergues yoluna topçuyla kesin surette hakim olabilmek için piyade birlikleriyle daha fazla ilerlenecekti.

Bir an önce B Ordular Grubu'yla birleşmek için Bailleul ile Armentieres arasında 2-3 zırhlı tümen ve gerekli diğer çevik birliklerle Ypern doğrultusunda taarruz edilecek. Bağlantı sağlandığında bu çevik grup taarruzla Belçika ordusunun kanadını kuşatmak üzere B Ordular Grubu'nun emrine verilecek yaklaşık iki zırhlı tümen Lille güneyinde bulunan düşmanı tecrit etmek ve B Ordular Grubu'yla buluşmak üzere Seclin üzerinden Tournai genel doğrultusunda taarruz edecek. Bununla ilgili emirler saat 15.10'da yayımlandı.

A Ordular Grubu (Grubun Harp Ceridesi)

Olağanüstü olaysız, normal geçen bir gece.

Sabahın erken saatlerinde aşağıdaki durum tablosu oluştu : Devam edilen taarruzun başarısı hakkında henüz ayrıntılar mevcut değil. Düşman kuzey grubunun hâlâ olağanüstü gayret ve metanetle savaştığı saptandı.

Somme Nehri'nin güney bölgesine ait bir radyofoto Amiens-Chauny hattının güney ve güneybatısında 10-12 tümenli 2-3 kolorduluk bir kuvvet grubunun toplanmış veya toplanmakta olduğu ihtimalini ortaya çıkarıyor. Bu düşman grubuyla Lille-Douai-St. Amand bölgesinde savaşmakta olan kuzey grubu arasında sürekli bir telsiz trafiği de saptandı.

Calais ve diğer Manş Denizi limanlarından düşman çıkarma girişimleri rapor edilmekte. Böylece de Somme Nehri'nin güneyindeki düşman grubunun pek yakında kuzeydoğu veya kuzey istikametinde ilerleyeceği ve düşman kuzey grubuyla birlikte hareket edeceği kesinkes mümkün görünüyor.

Bizim kuvvet gruplandırmamız bakımından ciddi bir tehlike mevcut olmamakla beraber, yine de Kuzey Fransa'daki savaşların mümkün olduğu kadar çabuk sona erdirilmesi ve bu suretle de güneye doğru tam bir hareket serbestisi kazanılması sorunu ya da zorunluğu hasıl oluyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu münasebetle çevik birliklerin (Hoth ve von Kleist) Manş kıyısında saplanıp kalmasının doğru olup olmadığı da yeniden gündeme geliyor.

Ordular Grubu, Bethune-St. Omer-Gravelines hattından müteakip ileri hareketi gerekli görüyor.

Sonunda bu tartışmalar, Führer'in Kleist Grubu'nun doğuya ilerlemesini serbest bırakmasıyla sonuçlandı. Ancak bizatihi Dünkerk'e taarruz edilmeyerek burası sadece topçu ateşine tutulacaktı. 2 nci Kolordu'nun başarılarından yararlanılarak burada da zırhlı birlikler kullanılacak ve Lille üzerine dalacaklardı. Kleist Grubu'nun Dünkerk üzerine yapacağı taarruza ilişkin emir saat 13.30'da 4 ncü Ordu Komutanlığı'na verildi.

Belge No. : 21

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı

Hrk. D/Yurt Sav. Ş. No. 33124/40 Gizli

Führer Kh.
2.7.1940
5 nüshasının
... nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Konu : İngiltere'ye karşı savaş sevk ve idaresi

Führer ve yüksek komutanlar şunlara karar verdiler :

1. En önemlisi hava üstünlüğünün elde edilmesi olan belirli koşullar altında İngiltere'ye bir çıkarma söz konusu olabilir. Buna uygun zaman şimdilik açık kalır.

2. Bu hususta kuvvet komutanlıklarından esas olarak şunların en çabuk şekilde yapılması rica edilir :

a. **Kara Kuvvetleri**

(1) Seçilen ana hedef, muhtemel zayiat (öncelikle malzemece) ve gelecek aylar içinde vaki olacak yeniden silahlanmadan sonraki muhtemel durumu da açıklamak suretiyle İngiliz ordusunun kuvvet tahmininin yapılması.

(2) İngiliz Deniz Kuvvetleri'ne karşı ulaşım ve gemi hacmi hazırlığının ilave korunması için Avrupa kara parçasından topçu kullanılmasına ilişkin incelemenin yapılması (Deniz Kuvvetleri'yle işbirliği yaparak)...

Levent Şahverdi Arşivi

b. **Deniz Kuvvetleri**

(1) Güney İngiltere'deki kıyı yapısı denizde ve karadaki İngiliz savunma vasıtalarının durumu da açıklanmak suretiyle büyük kara ordusu kuvvetleri (25-40 tümen) ve uçaksavar topçu birlikleri için çıkarma imkânlarının muhakeme edilmesi.

(2) Kıta ve ikmâl ulaşımının hangi deniz alanlarında ve hangi araçlarla yeterli emniyet içinde yapılabileceği, sorunun etüt edilmesi. Ayrıca geniş cepheli bir çıkarmanın muhtemelen kara ordusunun daha sonraki harekâtını kolaylaştıracağı da göz önünde bulundurulur.

(3) Mevcut gemi hacminin çap ve cinsi ve bu hacmin tertip ve hazırlığı için gerekli zaman İhtiyacı hakkında bilgi edinilmesi...

c. **Hava Kuvvetleri**

(1) Kesin bir hava üstünlüğünün elde edilip edilemeyeceği ile edilecebilecekse bu işin muhtemelen ne zamana kadar olabileceği meselesinin etüt edilmesi. Ayrıca İngiliz Hava Kuvvetleri'nin aynı konuda etüt edilmesi ve kuvvet tahmininin yapılması.

(2) Hangi kuvvetlerle ve hangi tarzda bir hava indirmesiyle geçiş harekâtı korunabilir? Hava ulaşım hacmi diğer bütün görevler ertelenmek suretiyle bu işe tahsis edilir.

3. Çıkarma yapacak birliklerin toplanması ve tertiplenmesi için deniz ve hava ulaşım hacmini sınırlamak ve bundan mümkün olan en iyi şekilde yararlanmak zorunludur. Bu zorunluluk çeşitli sorunlar yaratır. İlkin teorik hazırlık olarak Başkomutanlık'la işbirliği içinde bütün bu sorunlar gözden geçirilecektir. Karaya çıkacak kuvvetler İngiliz kıtalarına sayıca, özellikle de zırhlı birlik bakımından çok üstün olacak, ayrıca büyük ölçüde motorize edilmiş ve kuvvetli uçaksavar birlikleriyle de korunmuş olacaklardır.

4. Tüm hazırlıklar, İngiltere'ye çıkarma planının henüz daha kesin şeklini almadığını ve sadece muhtemel bir duruma ait hazırlığın söz konusu olduğunu hesaba katarak yürütülecektir. Bu hususta çalışacak kişi ve gruplar mümkün olduğunca küçük tutulur.

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı
Kurmay Başkanı
(İmza) Keitel

Levent Şahverdi Arşivi

Dağıtım :

Kara Kuvvetleri Komutanlığı : 1 nci nüsha
Deniz Kuvvetleri Komutanlığı : 2 nci nüsha
Hava Kuvvetleri Komutanlığı : 3 ncü nüsha
Başkomutanlık Kh.
Harekât Daire Başkanlığı : 4 ncü nüsha
Yurt Savunma Şubesi : 5 nci nüsha

Belge No. : 22

13 Temmuz 1940 Günü Hitler Nezdinde Yapılan Görüşme (Berghof) (Halder'in günlüğüne göre)

Saat 07.30 Fontainebleau'dan ayrılış, 08.00 hava alanından kalkış. Arkadan esen kuvvetli rüzgâr nedeniyle 10.15'te Salzburg'a varış, 11.00' de Berghof'a hareket.

Saat 12.00'de Hitler nezdinde İngiliz taarruzu hakkında brifing...

Daha sonra politik durumun askeri incelenmesi :

1. Anavatanda lağvedilmek amacıyla alıkonulmuş olan otuz beş tümenden yaklaşık yirmisinin lağvedilmeyerek gerektiğinde derhal el atılmak üzere, izin verilmesi suretiyle anavatan çalışma kuvvetleri haline getirilmesi amaca uygun görünüyor. Buhle, etkileri ölçüp biçmek ve kesin olarak lağvedilecek olan tümenlerin numaralarını önermekle görevlendiriliyor.

2. Politik mülahazalar :

a. Führer İngiltere'ye karşı Kuzey Burnu'ndan Marokka'ya kadar düşman cephesi oluşturmak amacıyla İspanya'yı oyuna dahil etmek istiyor. Bunun için Ribbentrop İspanya'ya gidiyor.

b. Rusya'nın, bize zararı dokunmayacak çıkarları tanınıyor Bu devletin İstanbul Boğazı'na ilişkin çabaları İtalya için rahatsız edici olmaktadır.

c. Romanya masrafları ödemek zorunda kalacak - Macaristan bir kısmını alabilecek.

Bulgaristan, esasen Dobruca'yı alıyor. Ayrıca da Yunanistan'ın zararına Akdeniz'e çıkış yolu istiyor. Bunda herhangi bir güçlük görülmüyor. Romanya Kralı Führer'e bir mektup yazdı ve adeta onun himayesine sığındı. Cevap : O rahatça Macaristan ve Bulgaristan'a bir şeyler verebilir.

Levent Şahverdi Arşivi

d. İtalya, görünüşe göre Yunan Denizindeki bazı Yunan adalarına sahip olmak istiyor. İtalya'nın Girit ve Kıbrıs Adalarıyla ilgilenmesi hususunda Führer'in yaptığı girişim başarılı olmadı. Ayrıca İtalya'nın Kuzey Afrika'daki mülkleriyle Habeşistan arasındaki kara köprüsünde de istekleri mevcut.

e. Afrika'da kıyılar istiyoruz (göründüğüne göre İspanya ile birlikte). İtalya hinterland istiyor. Fransız ve Belçika Kongolarının bize verilmesi talep ediliyor.

Führer'i en fazla, İngiltere'nin niçin henüz daha barış yolunu seçmek istemediği sorusu meşgul ediyor. O da tıpkı bizim gibi, bu sorunun cevabını İngiltere'nin halen Rusya'ya ümit bağlamasında görüyor. Keza o, İngiltere'yi zor kullanarak barışa yanaşmaya mecbur edeceğini umuyor. Fakat böyle şeyi yapmaktan hoşlanmıyor. Bunun nedeni şu: Eğer biz İngiltere'yi askeri olarak parçalarsak Britanya İmparatorluğu da çöker. Bununsa Almanya'ya bir yararı olmaz. Biz Alman kanı dökerek, intifa hakkı Japonya, Amerika ve diğer devletlere ait olan bir şey elde etmiş oluruz. Saat 19.00 Geri dönüş (Berghof'dan saat 13.00'te hareket, saat 13.45'te Salzburg'dan uçuş)...

Belge No. : 23

Führer ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanı

Başkomutanlık/Hrk.D./Yurt Sav.Ş.33160/40 Gizli

Führer Kh.
16 Temmuz 1940
7 nüshanın
4 ncü nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Direktif No. 16

İngiltere'ye Karşı Yapılacak Bir Çıkarma Harekâtına İlişkin Hazırlıklar Hakkında

Ümitsiz askeri durumuna rağmen İngiltere henüz uzlaşmaya hazır olduğuna dair herhangi bir işaret göstermediği için, İngiltere'ye karşı bir çıkarma harekâtı hazırlamaya ve gerektiğinde uygulamaya karar verdim.

Bu harekâtın amacı, İngiliz anavatanının Almanya'ya karşı girişilen savaşın devamı için üs olarak kullanılmasına engel olmak ve gerektiği takdirde büyük ölçüde işgal etmektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Bunun için şunları emrediyorum :

1. Çıkarma, yaklaşık Ramsgate'den Wight Adası'nın batısına kadar uzanan geniş cepheli baskın tarzında bir geciş şeklinde yapılacaktır. Bu geçiş sırasında Hava Kuvvetleri'ne mensup birliklere topçu rolü, Deniz Kuvvetleri'ne mensup birliklere de istihkâm rolü düşecektir.

Genel geçişten önce Wight Adası'nın ya da Cornwall Kontluğu'nun işgali için tali hareketlere girişmenin yararlı olup olmadığı hususu kuvvet komutanlıklarınca kendi görüş açılarından incelenir ve sonuç bana bildirilir. Kararı kendimde saklı tutuyorum.

Toplu ve müşterek harekâta ilişkin hazırlıklar 1940 Ağustos ortalarına kadar bitirilmiş olacaktır.

2. Bu hazırlıklara İngiltere'ye bir çıkarmayı mümkün kılacak aşağıdaki koşulların sağlanması da dahildir :

a. İngiliz Hava Kuvvetleri, bundan böyle Alman geçiş harekâtına karşı zikre değer bir taarruz gücü göstermeyecek şekilde manen ve maddeten mağlup ve perişan edilmiş olmalıdır.

b. Mayınsız yollar sağlanmış olmalıdır.

c. Dover yolu her iki yanda ve Manş Denizi'nin batı girişi yaklaşık Alderney-Portland hattında sık bir mayın barajıyla kapatılmış olmalıdır.

d. Kuvvetli kıyı topçusuyla kıyı muharebe ön bölgesine hâkim olunmalı ve topçu yönünden emniyet sağlanmış olmalıdır.

e. İngiliz Deniz Kuvvetleri'nin geçişten hemen önce hem Kuzey Denizi'nde hem de Akdeniz'de (İtalyanlarca) tespit edilmesi şayanı arzudur. Bununla birlikte anavatanda bulunan İngiliz deniz birliklerine de hava ve torpido taarruzlarıyla elden geldiğince zarar vermeye çalışılmalıdır.

3. Sevk ve İdarenin ve Hazırlıkların Organizasyonu

Sayın kuvvet komutanları kuvvetlerinden bu harekâta tahsis edilecek birliklerini, benim emrim altında ve genel direktiflerime göre sevk ve idare ederler.

Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanlarının sevk ve idare karargâhları 1 Ağustos'tan itibaren benim karargâhımdan (Ziegenberg) en fazla 50 kilometrelik bir çevre içinde bulunacaktır.

Bana, Kara ve Deniz Kuvvetleri'nin dar çerçeveli sevk ve idare karargâhlarının Giessen'de toplu halde yerleştirilmeleri faydalı görünüyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu nedenle Kara Kuvvetleri Komutanlığı çıkarma ordularının sevk ve idaresi için devreye bir ordular grubu sokacaktır.

Harekâtın kapalı ismi "Seelöwe" dir.

Harekâtın hazırlanması ve icrası sırasında kuvvet komutanlıklarına aşağıdaki görevler düşmektedir :

a. Kara Kuvvetleri

Gemilerle sevk edilecek tüm birlikler için harekât ve geçiş planlarını 1 nci dalga yapar. 1 nci dalga ile birlikte geçecek olan uçaksavar topçusu, kara birliklerinin himaye ve desteği, tahliye limanlarının ve işgal edilecek hava üslerinin korunması işlerine görev taksimi yapılıncaya kadarki sürede kara ordularının (münferit geçiş gruplarının) emrine verilir. Kara Kuvvetleri ayrıca geçiş araçlarını münferit geçiş gruplarına taksim eder, bindirme ve çıkarma yerlerini Deniz Kuvvetleri'yle anlaşarak saptar.

b. Deniz Kuvvetleri

Çıkarma araçlarını sağlar ve bunları denizcil noktai nazarlara göre Kara Kuvvetleri'nin isteğine uygun olarak münferit bindirme bölgelerine nakleder. Mümkün olduğu kadar, yenik düşen düşman devletlerin gemilerine el atılır.

Deniz Kuvvetleri her geçiş yeri için, gemicilik konusunda danışmanlık yapacak bir karargâhı refakat gemileri ve deniz emniyet birlikleriyle birlikte bulundurur.

Deniz Kuvvetleri, gözetlemeye tahsis edilen hava birliklerinin yanında tüm Manş Denizi geçişini her iki yanda da korur. Geçiş esnasında emir-komuta ilişkilerinin düzenlenmesi hakkında verilen emir uygulanır. Ayrıca, kıyı topçusunun teşkil ve tertiplenmesi, yani deniz hedeflerinin ateş altına alınması için öngörülen Kara ve Deniz Kuvvetleri'ne ait tüm bataryaların teşkil ve tertiplenmesi ve ateş idaresinin bir elden yapılmasının organize edilmesi de Deniz Kuvvetleri'nin görevidir.

Ağır topçunun mümkün olduğu kadar büyük miktarı denizden gelecek düşman etkisine karşı geçişin emniyeti ve yanların korunması için mümkün olan süratle kullanılır. Buna, demiryolu topçusu da (elde mevcut ganimat toplarıyla bütünlenmiş olarak), yalnız İngiliz kara parçası üzerindeki hedeflerin ateş altına alınması için öngörülen bataryalar (K-5 ve K-12) hariç, katılır ve demiryolu döner levhalarından yararlanılarak monte edilir.

Levent Şahverdi Arşivi

Bunlara bağlı olmaksızın, elde mevcut en ağır platform bataryaları Dover yoluna karşı, en şiddetli hava taarruzlarına da dayanabilecek ve bu suretle Dover yoluna her halükârda sürekli olarak tesir olanakları içinde hâkim olacak şekilde yerleştirilir.

Teknik işleri Todt kuruluşu yürütür.

c. Hava Kuvvetleri

Hava Kuvvetleri'nin görevi, düşman hava kuvvetlerinin müdahalesini önlemek, çıkarma yerlerine etki edebilen kıyı tahkimatını yıkmak, düşman kara birliklerinin ilk mukavemetini kırmak ve yaklaşmakta olan düşman ihtiyatlarını parçalayıp yok etmektir.

Bu görevin yerine getirilmesi için kara ordusu geçiş gruplarıyla hava kuvvetleri münferit birliklerinin sıkı işbirliği yapmaları lazımdır.

Ayrıca, düşman ihtiyatlarının yaklaşmak için kullanacakları önemli ulaşım yollarını tahrip etmek ve yaklaşmakta olan düşman deniz kuvvetlerine daha çıkarma yerlerinden uzaktayken taarruz etmek de Hava Kuvvetleri'nin görevleri içindedir.

Paraşüt ve hava indirme birliklerinin kullanılmaları hakkında bana öneriler yapılmasını rica ediyorum. Ayrıca paraşüt ve hava indirme birliklerinin zaruret halinde derhal kullanılacak bir ihtiyat olarak şimdilik emre hazır bir durumda tutulmasının yararlı olup olmadığı hususu da Kara Kuvvetleri'yle irtibatlı olarak incelenir.

4. Fransa'dan İngiliz kara parçasına muhabere irtibatları için gerekli hazırlıkları Silahlı Kuvvetler Muhabere Başkanı yapar.

Geri kalan 80 kilometrelik Doğu Prusya kablo hattının inşası Deniz kuvvetleriyle anlaşarak planlanır.

5. Sayın kuvvet komutanlarından bana mümkün olan en kısa zamanda aşağıdaki hususları takdim etmelerini rica ederim :

a. Manş geçişi için gerekli koşulların sağlanması hususunda Deniz ve Hava Kuvvetleri'nin niyet ve maksatları (Madde 2'ye bak.),

b. Kıyı bataryalarının teşkil ve tertiplenmesi detaylı olarak (Deniz Kuvvetleri),

c. Kullanılacak gemi hacmi ile hazırlık ve düzenleme metotları hakkında özet bilgi. Sivil makamların katılması? (Deniz Kuvvetleri),

d. Geçiş birlikleri ve geçiş araçlarının hazırlık bölgelerinde havaya karşı korunmalarının organize edilmesi (Hava Kuvvetleri),

Levent Şahverdi Arşivi

e. Kara Kuvvetleri'nin geçiş ve harekât planları, 1 nci geçiş dalgasının terkip ve teşkil tarzı ve donatımı,

f. Geçişin icrası için Deniz ve Hava Kuvvetleri'nin organizasyonu ve alacakları önlemler ile bizatihi kendi emniyetleri ve çıkarmanın desteklenmesi için yapacakları işler,

g. Paraşüt ve hava indirme birliklerinin kullanılması ve İngiliz toprağında yeterli alan kazanıldıktan sonra uçaksavar topçusunun emir-komuta ve sevki idaresine ilişkin öneriler (Hava Kuvvetleri),

h. Kara ve Deniz Kuvvetleri sevk ve idare karargâhlarının yerleri hakkında öneriler,

i. Genel çıkarmadan önce tali hareketlerin yapılmasının yararlı addedilip edilmediği, ediliyorsa hangi hareketlerin yapılmasının uygun görüldüğüne dair Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri'nin mütalaaları,

k. Geçiş esnasındaki emir-komuta ilişkisi hakkında Kara ve Deniz kuvvetlerinin önerileri.

Dağıtım :

K.K.K. lığı : 1 nci nüsha
Dz. K. K. lığı : 2 nci nüsha
Hv. K. K. lığı : 3 ncü nüsha
Silahlı Kuv. Hrk. D. : 4 ncü nüsha
Yurt Sav. Ş. : 5 nci nüsha

Jodl, Keitel

(İmza) Adolf Hitler

Belge No. : 24

Hitler'in 19 Temmuz 1940'ta Mecliste Yaptığı Konuşmadan

(. . . . .)

Bay Churchill biraz önce savaş istediğini tekrar açıkladı. O, bundan yaklaşık altı hafta önce görünüşe göre özellikle kuvvetli olacağını zannettiği alanda, yani sivil halka karşı hava savaşında hem de askeri önemi haiz denilen tesislere karşı savaşı başlattı. Bu tesisler, açık şehirler, kasabalar ve köyler, ikametgâhlar, askeri hastaneler, okullar, çocuk bahçeleri ve önüne gelen her şeydir. Ben şimdiye kadar bu savaşa karşılık verdirtmedim. Ancak bu, butür davranışımın vereceğim yeğâne yanıt olduğu ya da böyle kalacağı anlamına gelmez.

Levent Şahverdi Arşivi

Bir kez yanıt vermeye kalkarsak, bu yanıtımızın insanlar üstüne tarifi olanaksız acı ve felaket yağdıracağının idraki içindeyim. Tabii ki bu acı ve felaket Bay Churchill'in üzerine yağmayacak, çünkü o bu sırada emniyet içinde Kanada'da oturuyor olacak ve de oraya en kibar ve asil savaş ilgililerinin servetleri ve çocukları çoktan gönderilmiş bulunacaktır. Fakat diğer milyonlarca insanı büyük bir acı ve keder saracak. Bir kâhin olarak şimdi aşağıdaki şekilde bir beyanda bulunursam, Bay Chirchill bu kez bana belki de istisnai olarak inanacaktır.

İzlenen yolla büyük bir imparatorluk yıkılmış olacaktır. Hem de yok etmek, hatta zarar dahi vermek niyetinde olmadığım bir imparatorluk. Şu kadar ki ben bu savaşın devamının ancak iki savaşan taraftan birisinin tamamen yıkılmasıyla sonuçlanacağının bilinci içindeyim. Bay Churchill bu devletin Almanya olduğuna inanabilir. Bense bunun İngiltere olacağını biliyorum.

Bu saatte kendimi, vicdanım karşısında bir kez daha İngiltere'yi akla yönelmeye çağırmakla yükümlü hissediyorum. Bunun yapılabileceğine inanıyorum, çünkü ben mağlup olarak bir şey rica etmiyorum, aksine galip olarak sadece aklın kullanılmasından söz ediyorum. Bu savaşın sürdürülmesini zorlayabilecek hiçbir neden görmüyorum.

Savaşın talep edeceği kurbanlara acıyorum. Kendi ulusumu da bundan kurtarmak istiyorum. Milyonlarca Alman yetişkin ve gencinin herhangi bir neden olmaksızın bize ikinci kez savaş ilan eden düşmanla sonunda hesaplaşabilme düşüncesiyle yanıp tutuştuğunu biliyorum.

Bay Churchill şimdi benim bu açıklamamı yine, sadece korkumun ve nihai zaferden kuşkumun ürünü olduğu şamatasıyla reddedebilir. Ben bunu yapmakla ne de olsa vicdanımı olacak şeyler karşısında rahatlattım.

Belge No. : 25a **1940**

Hitler ile 21 Temmuz 1940'ta Yapılan Görüşme (Halder'in Günlüğü)

22 Temmuz 1940

Saat 10.00 Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nda görüşme :

1. Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nda İngiltere hazırlıkları hakkında açıklama,

2. Kara Kuvvetleri Komutanlığı Berlin hakkında bilgi veriyor : 21 Temmuz'da Führer huzurunda görüşme.

Levent Şahverdi Arşivi

a. Mutat kadro

b. Führer : İngiltere'de ne olduğu belli değil. Kesin sonucu silahla elde etmek için hazırlıklar mümkün olduğu kadar çabuk yapılmalıdır. Führer askeri-politik inisiyatifi elinden aldırtmayı istemiyor. Açıklık olur olmaz politik ve diplomatik inisiyatif tekrar ele geçirilmiş olacak.

c. İngiltere tarafından savaşın sürdürülmesi nedenleri :

(1) Amerika'da değişiklik olma umudu : (Roosevelt kuşkulu, endüstri yatırımı yapmak istemiyor. İngiltere, birinci deniz devleti olarak yerini Amerika'ya terk etme tehlikesiyle karşı karşıya).

(2) Rusya'ya beslenen umut.

İngiltere'nin durumu ümitsiz. Savaş tarafımızdan kazanılmıştır. Başarı şansının tersine dönmesi imkânsız.

d. Deniz Kuvvetleri'ne sorular.

Tonaj ne zaman hazırlanabilir?

Topçu tarafından yanların korunması nasıl sağlanabilir?

Emniyet hususunda denizden ne yapılabilir?

Raeder, bu haftanın ortasında her şeyin hazır olacağını söyleyerek, kendini bağlayıcı bir açıklamada bulundu.

e. Geçiş, Führer'e rizikolu bir iş görünüyor. Bu nedenle geçiş ancak, İngiltere ile bir sonuca varmak için başka hiçbir yol açık olmadığı zaman yapılacak.

f. İngiltere herhalde aşağıdaki olanakların oluşmasını muhtemel görüyor :

— Bizi akaryakıt temininden yoksun kılmak ve hava filomuzu felce uğratmak için Balkanlar'da Rusya vasıtasıyla huzursuzluk çıkarmak.

— Rusya'nın bize karşı vaziyet alması suretiyle aynı amacı sağlamak.

— Su tesislerimize hava taarruzları yapmak.

g. Ronmanya : Kral Carol barışçıl müzakere yolunu açtı. Führer'e mektup gönderdi.

h. Eğer İngiltere yine savaş yapmak isterse o zaman bu devlete karşı politik yolla her şeyden yararlanılmaya çalışılacaktır. İspanya, İtalya ve Rusya ile bu hususta ilişkiler kurulmalıdır.

Levent Şahverdi Arşivi

i. Eğer biz taarruza geçersek, İngiltere'nin işi eylül ayı ortasına kadar bitirilebilir. Hava Kuvvetleri ve denizaltılarla savaş olanca şiddetiyle yürütülür.

Hava Kuvvetleri, düşman hava kuvvetlerine karşı büyük taarruzu başlatmayı, düşman av uçaklarını tahrip etmeyi, onları semalardan silip atmayı ve havada hâkimiyetini kurmayı öneriyor.

Kara Kuvvetleri aynı zorunluğu vurguluyor ve bu taarruzun şiddetlendirilmiş denizaltı savaşıyla bağlantılı olarak yapılmasını istiyor.

j. Barış iskandilinin etkisinin değerlendirilişi :

Basın ilkin kesinlikle, daha sonra daha yumuşak olarak reddediyor.

Lloyd George, kral ve parlamentoya mektup gönderiyor.

Windsor Dükü, krala mektup gönderiyor.

Thomsen İngiltere'den haberler veriyor. Durum orada ümitsiz görülüyor.

İngiltere'nin Washington Büyükelçisi: İngiltere savaşı kaybetti. Bedelini ödeyecek. Fakat şerefine halel getirmedi. Lloyd George, Chamberlain, Halifax tarafından bir kabile kurma ihtimalleri.

3. Kara Kuvvetleri Komutanlığı Laval'ın işgal edilmiş bölgeye girmesini reddetti.

4. . . .

5. . . .

6. Bu haftanın ortasında Raeder'in fortrağı üzerine, çıkarma harekâtının bu sonbaharda yapılıp yapılmayacağına dair Führer'in kararı.

Eğer şimdi olmazsa, o zaman ancak gelecek yıl mayıs ayı ortalarında yapılabilecek. Keza bu haftanın sonunda konuya muhtemelen bir açıklık getirilecek. Denizaltı ve hava savaşının daha şiddetlendirilmiş biçimde yapılıp yapılmayacağına dair kesin karar, muhtemelen ağustos ayının başında verilecek. O zaman İngiltere'ye karşı harekât yaklaşık 25 Ağustos'ta.

7. Stalin, İngiltere'yi savaşın içinde tutmak ve bizi angaje etmek, almak istediği ve eğer barış olursa artık alamayacağı ne varsa hepsini elde etmek için zaman kazanmak üzere, bu devletle flört ediyor. Almanya'nın çok kuvvetlenmemesi Stalin'in yararına olacak. Fakat Rusya'nın bize karşı faaliyetine ilişkin herhangi bir işaret mevcut değil.

Levent Şahverdi Arşivi

8. Rus sorununu taarruzla halletmek. Bu hususta fikri hazırlıklar yapılıyor. Führer'e şunlar bildirilmiştir :

a. Yığınak 4-6 hafta sürer.

b. Rus ordusunu mağlup etmek veya en azından Berlin'e ve Silezya endüstri alanına karşı düşman taarruzlarını önlemek için gerekli olan Rus arazisini ele geçirmek.

Hava Kuvvetlerimizle en önemli Rus bölgelerini darmadağın edebilecek mesafeye kadar ilerlenmesi arzu edilen bir husus görülüyor.

c. Politik Hedef

— Ukrayna Devleti.

— Baltık Devletler Birliği.

— Beyaz Rusya-Finlandiya.

— Baltık Bölgesi.

d. 80-100 tümen lazım; Rusya'nın 50-75 kadar iyi durumda tümeni var.

Eğer biz bu sonbaharda Rusya'ya taarruz edersek, İngiltere'ye karşı hava savaşı hafifler. Amerika, İngiltere ve Rusya'ya malzeme sevk edilebilir.

e. Harekât

Seçeceğimiz harekât hedefi ne olabilir? Bunun için hangi kuvvetleri tahsis edebiliriz? Harekât zamanı ve hazırlık bölgesi.

Harekât üsleri: Baltık bölgesi, Finlandiya-Ukrayna.

Berlin ve Silezya bölgesi korunmalı.

Romanya petrol merkezleri korunmalı.

Von Etzdorf, Romanya'dan söz etti.

İtalya : İngiltere'ye çıkarmada İtalyan birlikleriyle işbirliği yapılması reddediliyor. Ciano görünüşe göre, Balkanlar'da icra memurluğunu eline geçirmek niyetinde; Führer Süveyş'e karşı sözde çok süratli harekâtın alıkonulmasını istiyor.

Rusya-İngiltere : Bu iki devlet birbirine yaklaşmak istiyor. Ruslar bize karşı bir hareketin içine girmekten korkuyorlar, savaş istemiyorlar. Stalin-Cripps görüşmesi, resmen Stalin'in İngiltere'ye karşı münasip şe-

Levent Şahverdi Arşivi

kilde red cevabını ima ediyor. Rusya, İngiltere'nin denge politikasını ve iki memleket arasında ticari ilişkilere ilişkin İngiliz koşullarını reddediyor. O, Balkanlar'da sevk ve idareyi ve bir araya toplanmayı talep etmiyor. Çünkü, böyle bir isteğin herhangi bir güç oluşturabileceğine inanmıyor. Fakat Rusya'daki gerçek hava diğer fırsat ve vesilelerle (Kalinin'in Yugoslav elçisiyle görüşmesi gibi) açıklanıyor. "Bir blok içinde birleşmek." Balkan devletleri Almanya'ya karşı savaşa davet ediliyor.

İngiltere : Führer'in konuşmasına resmi reaksiyon : Red.

Amerika, red cevabının verilmesini bekliyor.

Macaristan'dan haber : Şu anda bir barış akdedilmesinden korkuluyor. İngiliz dahili ağırlık merkezi Attlee istikametine kayıyor...

Belge No. : 25b

(El yazısıyla) I Hrk. 1057/40

(El yazısıyla) ÇOK GİZLİ
Kont. No (El yazısıyla) 3

ÇOK GİZLİ/YALNIZ SUBAYLAR TARAFINDAN

21 Temmuz 1940'taki Görüşme
Raeder'in Notu

(El yazısıyla) Führer, İngiltere'nin savaşı devam ettirmede ne gibi bir beklentisi olabileceğini ortaya atarak, bunu şöyle yanıtlıyor :

1. İngiltere Amerika'da bir ani değişiklik ümit edebilir. (Amerika Dünya Savaşı'nda 10 milyar dolar kaybetti, bunun sadece 1.4 milyarını geri aldı. Bu devletin mutlaka en kuvvetli deniz devleti olma ümidi var.)

2. Rusya'ya ümit bağlanabilir. Bu devletiln savaşa girmesi özellikle hava tehdidinden dolayı Almanya için herhalde kötü olur.

Her ne kadar Moskova büyük bir Alman başarısına yaşlı gözlerle bakarsa da, kendiliğinden Almanya'ya karşı savaşa girmeye gayret de sarf etmez. Amerikan ve Rus sorunlarını enine boyuna düşünmek doğal olarak görevdir. Savaşın süratle sona erdirilmesi Alman ulusunun yararınadır. Fakat bu hususta herhangi bir acil zorlama mevcut değildir. Çünkü durum Dünya Savaşı'na göre pek çok daha elverişlidir.

1918'de Batı Cephesi çok yıpratıcı ve aşındırıcı bir cepheydi. Bu cephe ortadan kalkmıştır. Elde bol miktarda malzeme mevcuttur. En güç olanı, akaryakıt sorunudur. Bu sorun, Romanya ve Rusya akaryakıt ver-

Levent Şahverdi Arşivi

diği ve tasfiyehaneler düşman hava taarruzlarına karşı yeterince korunduğu sürece, kritik bir hal almayacaktır. Yiyecek geniş ölçüde emniyete alınmıştır. Hele esirlerde büyük ölçüde tarım alanında çalıştırıldığında yiyecek konusu tamamen halledilmiş olacaktır.

İngiltere'de, Almanya'da akaryakıt durumunun elverişsiz bir gelişme göstermesi umudu direnmede rol oynayabilir. Direkt bir harekâtın İngiltere'yi pes etmeye zorlayıp zorlayamayacağı ve zorlayabilecekse bunun ne zaman olabileceği sorusunun açıklığa kavuşturulması zorunludur. Bunun yanında İspanya, Rusya ve Japonya'ya karşı da diplomatik girişimlerde bulunulmalıdır. Fakat böyle girişimler, dünya yeni bir mucize beklemediği ve bu da henüz sahneye çıkmadığı sürece zordur.

İngiltere'ye bir çıkarma girişimi son derece cesaret işidir. Çünkü, yol kısa da olsa, bir nehir geçişi değil de, düşmanın hâkim olduğu bir deniz üzerinden geçiş söz konusudur. 40 tümen lazım olacaktır. İşin en gücü sürekli malzeme ikmali ve bakım olacak. İngiltere'de herhangi bir bakımdan stokların bulunacağı hesaba katılamaz. Tam bir hava hâkimiyeti, Dover-Clais yolunda kuvvetli topçu kullanılması ve mayın barajlarıyla emniyet sağlanması şarttır. Eylül ayının ikinci yarısında hava koşulları Kuzey Denizi'nde ve Manş'ta çok kötü olduğu, kasım ortasında sis başladığı için mevsim büyük bir rol oynar. Hava Kuvvetleri'nin etkisi kesin sonuç alıcı olduğu için, zaman tablosunun tespitinde bu husus önemle nazari itibara alınmalıdır.

Şunlar Saptanılır :

1. Deniz Kuvvetleri ne zaman teknik hazırlıklarını tamamlayarak harekete hazır olabilir?

2. Topçunun teşkil ve tertiplenmesi ne zaman sona erdirilmiş olabilir?

3. Deniz Kuvvetleri, geçişin emniyetini aktif ve pasif olarak ne dereceye kadar sağlayabilir?

Hazırlıklar eylül ayı başına kadar bitirilmelidiği takdirde, diğer planları mülahaza etmek gerekir.

(El yazısıyla) Devletin Führeri (İmza) Raeder.

Belge No. : 26

Halder'in 30 Temmuz 1940 Tarihli Günlüğünden

(. . .)

Deniz Kuvvetleri'nin mütalaası üzerine meydana gelmiş olan genel durumu görüşmek üzere Kara Kuvvetleri Komutanı (Saat 20.00-22.00) buraya, benim yanıma geldi.

Levent Şahverdi Arşivi

Aşağıdaki hususlarda fikir birliği içindeyiz :

1. Deniz Kuvvetleri bize büyük bir ihtimalle bu sonbaharda İngiltere'ye başarılı bir atlama yapmak için gerekli koşulları sağlayamayacak. Deniz Kuvvetleri kendi görüşüne göre temini mümkün olan gemileri ancak eylülün ortasında hazırlayabileceğini tahmin ediyorsa, bu durumda bizim için sadece iki muhtemel hareket tarzı vardır demektir :

a. Taarruzu kötü hava dönemlerine bırakmak. Bu hareket tarzının yerel olarak çıkarma için bazı yararları olabilirse de genelde zararlı olacaktır.

b. 1941 İlkbaharı'na (Mayıs ayına) kadar beklemek. Bu hareket tarzıyla İngiltere karşısında durumumuz iyileşmez. İngilizler geçecek zaman içinde savunmalarını pekleştirebilir, donanımlarını tamamlayabilir, uçaklarını artırabilirler, Amerika etkili olabilir. Belki Hava ve Deniz Kuvvetleri de yaşam koşullarını kısıtlayacaklardır. Beklemenin en büyük tehlikesi, bizim askeri politik bakımdan inisiyatifi artık yeterli güçte elde bulunduramayacağımızda bulunmaktadır.

2. (. . .)

3. Eğer İngiltere'ye karşı İngiliz Adası üzerinde bu sonbahar başarı sağlanamayacağına inanılıyorsa, o zaman şunları yapmak gerekir.

a. Cebelitarık'a taarruz (Kana yoluyla İspanya üzerinden).

b. Kuzey Afrika'da İtalyanların zırhlı birliklerle desteklenmesi (Mısır).

c. Süveyş Kanalı'na taarruz.

d. Hayfa'da İngilizlere karşı taarruz.

e. Rusya'yı Pers (İran) Körfezi üzerine saldırtmak.

4. İngiltere'ye karşı kesin bir karar alınması zorlanılamıyorsa ve İngiltere'nin Rusya ile birleşmesi tehlikesi mevcutsa, o zaman ortaya daha sonra vaki olacak iki cepheli savaşın ilkin Rusya ile yapılmasının daha iyi olup olmayacağı sorusu çıkar. Bu durumda böyle bir soruya Rusya ile dostluğun korunmasının daha iyi olacağı şeklinde yanıt verilir. Stalin'e bu hususta bir ziyaret yapılması da pekâla yerinde bir iş olurdu. Rusya'nın Boğazlar'da ve Pers Körfezi doğrultusundaki çabaları bizi rahatsız etmiyor. Ekonomik yönden etki alanımız içine düşen Balkanlar'da, kendimize geçmek için yol verebiliriz. İtalya ve Rusya Akdeniz'de sıkıntısız hareket edecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu koşullar altında biz İngilizlere Akdeniz'de karşı koyabilir, Asya'dan sürüp atabilir, İtalyanlara Akdeniz imparatorluklarını kurmada yardım edebilir ve hatta Rusya'nın yardımıyla Batı ve Kuzey Avrupa'da kurulan devleti genişletebilirdik. Bundan sonra İngiltere ile uzun yıllar sürecek bir savaşa kemali emniyetle katlanabiliriz.

Belge No. : 27

31 Temmuz 1940'da Hitler'in Huzurunda (Berghof) Yapılan Görüşme (Halder'in Günlüğü)

Saat 11.30 Berghof (Uçuş 06.45)

Büyük Amiral Raeder şunları söyledi : 13 Eylül'e kadar tüm hazırlıklar, olağanüstü elverişsiz haller oluşmadığı takdirde, çıkarma yapılabilecek şekilde geliştirildi; 20-28 Eylül arasında hava, usulen ve genellikle kötü olacak. Daha sonra eylülün sonunda ve ekimin başında hava iyileşecek. Bu sırada personel ikmali de mümkün... İnsanların toplanması, iç gemi ulaşımını ve ekonomiyi (kömür, maden, yiyecek maddeleri Berlin-Hamburg) büyük ölçüde etkiler. Balıkçı gemilerine şilep olarak el konulması zorunludur. Bu nedenle balık temini tehlikeye girer. Kuzey memleketleriyle ticaret büyük ölçüde aksar, kıyı devletleriyle olan ticaretse daha az zarar görür.

Raeder'in önerisi : Çıkarma zamanının ilkbahara ertelenmesi.

Kara ve Deniz Kuvvetleri arasındaki fikir ayrılığı :

Taarruz zamanının sabah saatlerinde olması Deniz Kuvvetleri için uygun değil,

— Karanlık keşfe izin vermez.

— En iyi zaman, med (gel) olayından sonraki iki saattir. Fecir sırasında çıkarma, gece ulaşımını şart kılar.

Bu nedenle çıkarma, hiç olmazsa yarımay olduğu gece yapılmalı.

Ay içinde bu koşulları kapsayan sadece birkaç gün var. 22-26 Ağustos (hazırlıklar tamam değil) ve 22-26 Eylül arası... Bu dönem, kötü hava durumuna rastlar.

Lyme Körfezi, düşmanın en kuvvetli olduğu bölgedir. Buraya yapılacak çıkarma büyük güçlüklerle karşılaşır. Çok sayıda muhrip gerekir. Tahliyemiz için 36 saat lazımdır. Daha uzak çıkarma bölgesi korunulamaz, bu nedenle çıkarmanın daha dar bir belgeye sıkıştırılması önerilir.

Levent Şahverdi Arşivi

Özet olarak :

1. En erken çıkarma zamanı 15 Eylül.

2. Deniz Kuvvetleri'nin en başta gelen istekleri güvenli bir çıkarma içindir.

3. En iyi mevsim, Mayıs-Haziran aylarıdır.

Führer, geçiş sırasında göz önünde bulundurulması gereken hususları aşağıdaki şekilde sıraladı :

a. Doğal hava koşulları (fırtınalar da dahil), bunlara karşı herhangi bir zorlama mümkün değil,

b. Düşman etkisi.

Kara Kuvvetleri şu anda düşman etkisi olarak sadece kötü bir İngiliz ordusunu hesaba katmak zorundadır. Bu ordunun savaş deneyimi değerlendirilmemiştir. Şimdiye kadar yeni birlikler teşkili mümkün olmadı. 8-10 ay içinde mümkün olabilir. İlkbaharda 30-35 tümen için teçhizat sağlanabilir. Bu, sözü edilen yerde pek çok önemlidir. İhtimalki üretim tesisleri hava savaşıyla büyük ölçüde tahrip edilir ve bu suretle de yeni birlik teşkili güçleştirilir.

Propaganda olanakları. Bunlara, Rusya ve Amerika'ya beslenen umutlar karşı koyabilir. Özellikle Doğu Afrika'da İtalyanların dayanabilecekleri şüphelidir. Bu arada esas itibariyle hava savaşından başka ne olabilir ki? Şu sırada İngiltere'ye taarruz mümkün değilse, o zaman ancak mayıs ayında yapılabilir. Öyleyse 1 mayısa kadarki zamanı nasıl atlatabiliriz? Hava Kuvvetleri ve denizaltılarla savaşı sürdürerek. Cebelitarık? (İspanya'yı savaşın içine çekmek). Kara Kuvvetleri'nin önerisi : Kuzey Afrika'da İtalyanların desteklenmesi. Bunun için iki zırhlı tümen...

Führer : Bu oyalama manevrası incelenmelidir. Fransa üzerindeki tepkisi ne olabilir?

Gerçekte kesin sonuçlu etki ancak İngiltere'ye taarruzla elde edilebilir.

Büyük Amiral Raeder, esas itibariyle on alay muharebe grubunun Falkestone kuzeyinde kullanılmasını öneriyor.

Mayısa kadar... Bismark ve Tirpitz = Tümüyle 4 kruvazör. Eylülden itibaren ayda bir muhrip. Halen 12 torpidobot hazır, ilkbahara kadar 18 olacak. 20 hücumbotu mevcut, kışın bu miktar artacak, Denizüstü birlikleri zikredilmeye değer ölçüde artış göstermez.

Levent Şahverdi Arşivi

Führer : 1941 İlkbaharı'na kadar her iki taraf donanmalarının oranı ne olacak?

Yanıt : Bu Hava Kuvvetleri'nin etkisine bağlıdır. Halen Royal Oak, Queen Elizabeth hazır değil, hepsi 13 savaş gemisi.

Kış mevsiminde Scharnhorst ve Gneisenau gemilerini Brest'e almamız mümkün.

Führer : İş uzayıp giderse, durumumuz güçleşir. Hava savaşı hemen başlamalıdır. Bu savaş hangi orana geldiğimizi gösterecektir.

Eğer hava savaşının sonucu memnuniyet verici olmazsa, o zaman hazırlık durdurulacaktır. İngilizlerin ürkütüldüğü ve belirli süreden sonra etki sağlandığı izlenimi uyandığı takdirde, taarruz edilecektir.

O halde 10 gün daha ekonomik güçlükler göze alınmalıdır. Örtülü ağır yük sandallarının değiştirilmesi, taarruzun gelecek yıla ertelenmesi halinde, kışın sürdürülebilir.

İspanya üzerine diplomatik etki yapılmalıdır.

Kuzey Afrika sorunu tartışılıyor. Führer düşman limanlarına etki yapılmasını düşünüyor. Donanma üzerine etki nasıl sağlanacaktır? Zırh örtüsüne karşı Ştukalar kullanılmalı.

Emir : Hazırlıklar daha geniş çapta yapılacak ve sürdürülecek; fiili taarruz hakkında 8-10 gün içinde karar verilecek. Kara Kuvvetleri 15 Eylül tarihine göre geniş tabanlı hazırlık yapacak.

Führer : Denizaltıların etkisinin derecesini soruyor.

Raeder : Lorient ve Brest'e dayanma, iki misli etki demektir. Hava Kuvvetleri St. George Kanalı'na, Deniz Kuvvetleri Kuzey Kanalı'na taarruz eder. Drontheim sonbaharda büyük gemilere karşı tamamen emniyete alınmıştır. Denizaltılara karşı korunma tamamlanır.

Narvik emniyete alınmıştır. Ağır topçu Kirkenes'e gitmek üzere yoldadır. Denizaltı programının 1941 Sonbaharı'ndan sonra sürdürülmesi öneriliyor. Bu programın hammadde ve işçiye ihtiyacı vardır :

Raeder ayrılıyor.

Führer :

a. Teknik imkânlar konusunda kuşkusunu vurguluyor. Deniz Kuvvetleri'nin icraat ve randımanından memnun görünüyor.

b. Hava durumunun önemle üzerinde duruyor.

Levent Şahverdi Arşivi

c. Düşmanın imkân ve kabiliyetlerinden söz ediyor. Bizim küçük donanmamızın düşmanınkinin % 5'i, muhriplerimizin düşmanınkinin % 8'i, hücumbotlarımızın düşmanınkilerin ancak % 10-12'si olduğunu açıklıyor.

Deniz savunması = sıfır.

Geriye mayınlar (tamamen güvenilir değil), kıyı topçusu (iyi!) ve Hava Kuvvetleri kalıyor. Verilecek karar daima, hiçbir şekilde boş yere riske girmememizi göz önünde bulunduracaktır.

d. Faraziye : İngiltere taarruza geçmez : İngiltere'yi bir değişiklik ümidine sevk edebilecek beklentilerin bertaraf edilmesi gerekir. Aslında savaş şazanılmıştır. Fransa İngiliz konvoylarının korunmasını üzerine almaz; İtalya, İngiliz kuvvetlerini tespit eder.

Denizaltı ve hava savaşlarına karar verilebilir, fakat bu savaşlar 1-2 yıl sürecektir.

İngiltere'nin umudu Rusya ve Amerika'dır.

Eğer Rusya'ya bağlanan umut ortadan kalkarsa, Amerika'ya olan da kalkar. Çünkü Rusya'nın zail olmasını Doğu Asya'da muazzam ölçüde bir Japonya'nın yeniden kıymetlendirilmesi izler! İngiltere ve Amerika'nın Japonya'ya karşı Doğu Asya kılıcı Rusya'dır. İşte İngiltere için hoş olmayan rüzgâr... Japonların da Rusya gibi, savaşın sona ermesinden önce sonuçlandırılması gereken programı vardır.

Rus savaşı hakkında Rus zafer filmi!

İngiltere'nin en fazla ümit bağladığı faktör Rusya'dır. Londra'da bir şey vaki oldu! İngilizler çoktan tamamen yere serilmişti, şimdi yeniden ayağa kalktılar. Gizlice dinlenen görüşmeler... Rusya, hoşnutsuz bir biçimde Batı Avrupa durumunun süratli gelişmesine değiniyor.

Rusya İngiltere'ye, Almanya'yı pek de fazla istemediğinden öte fazla bir şey söylemeye lüzum görmüyor, o zaman İngilizler suda boğulmuş gibi, 6-8 ay içinde işlerin tamamen değişeceği umuduna kapılıyor. Fakat Rusya parçalanırsa, o zaman İngiltere'nin son umudu da sönmüş olur.

Bundan böyle Avrupa'nın Balkanların hâkimi artık Almanya'dır.

Karar : Bu açıklama çerçevesi içinde Rusya'nın işi bitirilmelidir. Zaman : 1941 yılı İlkbaharı.

Rusya'yı ne kadar çabuk parçalarsak, o kadar daha iyi olur. Bu devleti bir defada feci şekilde parçalarsak, harekâtın bir anlamı olur. Be-

Levent Şahverdi Arşivi

lirli arazi kazanılması tek başına yeterli olmaz. Kışın hareketsiz kalmak sakıncalıdır. Bu nedenle en iyisi beslemek, fakat Rusya'nın işini bitirmek kesin kararıyla. Baltık Denizi kıyılarındaki durumdan ötürü de bu zorunlu... Baltık Denizi kıyısında ikinci büyük devlet yararlı olmaz: Mayıs-1941. İşi bitirmek için beş aylık bir zaman yeterli. En iyisi de bu yaz içinde. Fakat harekâtın bir elden sevk ve idaresi söz konusu değil.

Hedef : Rusya'nın yaşam gücünün imhası...

Harekât aşağıdaki şekilde bölünür :

1. Kiew (Kief)'e taarruz. Dinyeper'e dayanarak... Hava Kuvvetleri Odesa geçitlerini tahrip eder.

2. Moskova istikametiyle birlikte kıyı devletlerine taarruz.

Sonunda kuzey ve güneyden birleşme... Daha sonra Bakü petrol bölgesine tali harekât.

Bu harekâtın Finlandiya ve Türkiye'yi ne dereceye kadar ilgilendireceği görülecektir.

Daha sonra : Ukrayna, Beyaz Rusya, bizim yandaki Baltık devletleri... Beyaz Deniz'e kadar Finlandiya...

7 Tümen Norveç
50 Tümen Fransa
\+ 3 Tümen Hollanda, Belçika

---

60 Tümen
\+ 120 Tümen Doğu için

---

180 Tümen

Ne kadar çok birlikle gelirse, o kadar daha iyi olur. Bizim (120+20 izinli tümen) = 140 tümenimiz var.

Her tümenden bir tabur çekip almak suretiyle yeni tümenler kurulabilir.

Gizleme : İspanya, Kuzey Afrika, İngiltere, havaya karşı korunmalı bölgelerde yeni teşkiller.

Yeni teşkiller : Doğu bölgesinde savaş deneyimli erattan 40 tümen.

Balkanlar'da yapılması düşünülen düzenleme hakkında açıklamalar :

Levent Şahverdi Arşivi

Düşünülen düzenleme Macaristan ve Romanya. Daha sonra Romanya'ya garanti verilmesi.

Salzburg'dan uçakla hareket : 13.45, Fontainebleau'ya varış : 20.00

Belge No. : 28

Führer ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanı

Başkomutanlık Kh./Hrk.D./Yurt Sav. Ş.

No. 33210/40 Gizli

Führer Kh.
1 Ağustos 1940
10 nüshanın
4 ncü nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

İngiltere'ye Karşı Yapılacak Hava ve Deniz Savaşı Sevk ve İdaresine İlişkin

Direktif No. 17

İngiltere'nin kesin yenilgisi için gerekli koşulları sağlamak amacıyla, İngiliz anavatanına karşı hava ve deniz savaşını şimdiye kadarkinden daha şiddetli biçimde sürdürmek niyetindeyim.

Bunun için şunları emrediyorum :

1. Alman Hava Kuvvetleri emrindeki bütün kuvvetlerle İngiliz Hava Kuvvetleri'ni mümkün olan en kısa zamanda imha edecektir. Taarruzlar birinci planda uçucu birliklere, bunların yer teşkilatına ve ikmal tesislerine, ikinci öncelikle de uçaksavar topçu gereçleri üreten endüstri dahil hava silah endüstrisine karşı yöneltilecektir.

2. Zamansal ya da yerel bir hava üstünlüğünün elde edilmesinden sonra hava savaşı limanlara, bununla bağlantılı olarak özellikle memleket içindeki yiyecek depolama tesislerine karşı sürdürülecektir.

Güney kıyılarındaki limanlara karşı taarruzlar yapmaya niyet ettiğimiz harekât göz önünde tutularak mümkün olduğunda küçük çapta yapılmalıdır.

3. Buna karşılık, havadan düşman savaş ve ticaret gemilerine karşı savaştan, özellikle elverişli ani hedefler söz konusu olmadığı veya 2 nci

Levent Şahverdi Arşivi

maddedeki taarruzlar çerçevesinde ilave etki sağlandığı ya da bu savaş müteakip savaş sevk ve idaresi için mürettebatın eğitilmesi bakımından lüzumlu olduğu oranda vazgeçilebilir.

4. Şiddetlendirilmiş hava savaşı, Hava Kuvvetleri deniz harekâtının desteklenmesi için elverişli ani hedefler üzerine yeterli kuvvetle her zaman kaydırılabilecek şekilde sevk v idare edilmelidir. Ayrıca Hava Kuvvetleri "Seelöwe" harekâtı için de savaş gücüne sahip olarak emre amade bulunmak zorundadır.

5. Misilleme olarak yapılacak terör taarruzlarını kendimde saklı bulunduruyorum.

6. Hava savaşının şiddetlendirilmesi 5 Ağustos'tan itibaren başlıyabilir. Kesin taarruz zamanı hazırlıklarının tamamlanmasına ve hava durumuna göre Hava Kuvvetleri'nce seçilir.

Deniz Kuvvetleri'ne deniz savaşıyla ilgili önlemlerin Hava Kuvvetleri'ne paralel olarak öngörülen biçimde şiddetlendirilmesi hususunda serbesti verilir.

(İmza) Adolf Hitler
(Vekil) Keitel

Belge No. : 29 **5 Ağustos 1940**

Özet

Tuğgeneral Mareks (18 nci Ordu Kurmay Başkanı)

Doğu Hareşât Tasarısı

Seferin amacı, Rus Silahlı Kuvvetleri'ni imha etmek ve Rusya'yı yakın bir gelecekte Almanya'nın düşmanı olarak sahneye çıkamayacak biçimde aciz ve yeteneksiz bir hale sokmaktır. Rus bombardıman uçaklarına karşı Almanya'nın korunması için Rusya, Aşağı Don-Orta Volga-Kuzey Dvina hattına kadar işgal edilmelidir. Rusya'nın savaş ekonomisini kapsayan ana bölgeleri Ukrayna ve Donez havzalarının ham yiyecek ve hammadde alanlarında Moskova ile Leningrad civarındaki silah endüstrisi merkezlerinde bulunmaktadır. Doğu endüstri bölgeleri henüz daha yeterli derecede verimli değildir.

Moskova, bu bölgeler arasında SSCB'nin ekonomik, politik ve psikolojik merkezidir. Moskova'nın zaptı Rus Devleti'nin insicamını parçalar.

Levent Şahverdi Arşivi

Savaş Alanı

Moskova kuzeye ve batıya karşı Beyaz Deniz'den güneye Leningrad'a, buradan Witebsk üzerinden Kobrin-Luzk-Kief hattına kadar uzanan devasa orman ve bataklık alanlarla korunumaktadır. Bunun güney kısmı, yani Pripet bataklığı sınır bölgesini iki ayrı harekât alanına böler. Orman bölgesi, Leningrad ile Moskova arasında ve Pripet bataklığında en sık ve güçlüdür. Varşova ve Doğu Prusya ana yolları bu bölgenin en dar ve birçok kez yarılıp geçilmiş olan orta kısmından geçerek Sluzk, Minsk ve Witebsk üzerinden Moskova'ya uzanmaktadır.

Pripet bataklığının güneyinde Doğu Galiçya ve Ukrayna'nın ormansız alanları bulunur. Burada arazi savaşa elverişlidir, hareket yol fakirliğinden (Kief üzerinden batı-doğu doğrultusunda uzanan sadece bir ana yol vardır) ve keza büyük Dinyeper engelinden ötürü sınırlıdır.

Pripet bataklığının kuzeyindeki bölge iyi evsaflı ana yollarının çokluğu nedeniyle Ukrayna'da yapılacak savaş için olandan daha çok harekete elverişlidir.

Kuzey bölgede savaş daha ziyade yol güzergâhları etrafında cereyan etmek zorunda kalacaktır.

Düşman :

Ruslar bize bir taarruz etme cemikârlığında bulunmayacaklardır. Biz, Rus ordusunun bize karşı savunmada kalacağını ve sadece hava ve denizaltılar başta olmak üzere Deniz Kuvvetleri'nin taarruzi etki yapabileceklerini hesaba katmak zorundayız.

Rusya'nın savaş sevk ve idaresi ablukaya bel bağlamaktan ibaret olacaktır. Bu amaçla, bizi petrolden mahrum etmek üzere Romanya'ya bir Rus girmesi muhtemeldir. En azından Romen petrol bölgesine kuvvetli hava taarruzları beklenmelidir.

Diğer yandan Ruslar 1812'deki gibi herhangi bir kesin sonuçtan kaçınamazlar. Yüz tümenlik modern bir silahlı kuvvet kendi güç kaynaklarını terk edemez. Rus ordusunun büyük Rusya'yı ve Doğu Ukrayna'yı korumak amacıyla bir savunma mevziinde savaşmak üzere tertipleneceği farz ve kabul edilebilir.

En iyi savunma mevzii Polozk-Beresina-Pripet bataklıkları derinliği -Zbrutsch- Prut veya Dinyester'e kadar uzanan Düna Nehri hattında bulunacaktır. Bu hat eskiden beri tahkimata sahiptir. Dinyeper Nehri'ne kadar bir çekilme de mümkündür.

Levent Şahverdi Arşivi

Ruslar bu hattın ilerisinde muhtemelen sadece oyalama muharebeleri yapacaklardır.

Rusya halen 151 piyade, 32 süvari, 38 motorlu mekanize tugaya sahiptir. Bu miktarlar 12 nci Şube'nin fikrine göre ilkbahara kadar önemli bir artış gösteremeyecektir.

Bu kuvvetler çeşitli yerlere şu şekilde bağlanmıştır:

34 piyade tümeni, 8 süvari tümeni, 8 Mekânize tugayı	: Japonya'ya karşı
6 piyade ve 1 süvari tümeni	: Türkiye'ye karşı
15 piyade tümeni, 2 motorize mekânize tugay	: Finlandiya'ya karşı

Toplam : 51 piyade ve 9 süvari tümeni, 10 motorize mekânize tugay.

Almanya'ya karşı 96 piyade tümeni, 23 süvari tümeni, 28 motorize mekânize tugay kalmaktadır.

Kuvvet Bölümü

Halen Rus sıklet merkezleri Ukrayna'da ve Baltık devletlerinde dış kanatlarda bulunmaktadır. Toplam olarak kuvvetler Pripet bölgesinin kuzey ve güneyinde hemen hemen eşit miktarda bölünmüş olup, bir ihtiyat da Moskova civarında bulunmakta. Bu tür bölünme Almanya'ya karşı savaşta da farz ve kabul olunabilir. Sıklet merkezinin kuzeyde veya güneyde mi teşkil edileceği, politik gelişmeye bağlıdır. Muhtemelen birlik miktarı kuzeyde güneyden daha fazla olacaktır.

Rus Kara Kuvvetleri Komutanlığı zırhlı tugaylardan, motorize tümenlerden, ordu topçusundan ve süvari tümenlerden kurulu, iyi sevk ve idare edilmek suretiyle kuvvetli etki yapabilecek bir çevik ihtiyat teşkil edebilirdi. Şimdiye kadar bu hususta hiçbir şey keşfedilmeyebilir. Ruslar bu kez Birinci Dünya Savaşı'ndaki gibi sayıca üstünlüğe sahip olmadıkları için, onların bir kez yarıldıktan sonra geniş bir hat üzerine bölünmüş olan kuvvetlerini artık müşterek karşı önlemler almak için bir araya toplayamayacakları ve münferit savaşlarda Alman birliklerinin ve sevki idaresinin üstünlüğüne çabucak mağlup olacakları hesaba katılabilir.

Kendi Birliklerimiz

İlkbaharda Norveç, Danimarka ve batıdaki işgal birliklerinin dışında elde mevcut olmaları ve Rusya'ya karşı kullanılmaya amade bulunmaları muhtemel kuvvetler, 24 zırhlı, 110 piyade ve dağ, 12 motorlu, 1 süvari tümeni olmak üzere toplam 147 tümendir.

Levent Şahverdi Arşivi

Seferin Sevk ve İdaresi

Savaş alanının büyüklüğü ve Pripet bataklıklarıyla bölünüşü gözönüne alındığında, Rus ordusuna karşı kesin sonucun tek bir savaş hareketiyle alınamayacağı ortaya çıkar. Başlangıçta Rus ordusunun her iki esas kısmına karşı, daha sonra büyük ormanların öte tarafında ortak bir harekât oluşturmak amacıyla, ayrı ayrı ilerlenmelidir.

Harekâtın Amacı

Alman Kara Kuvvetleri asıl kuvvetleriyle Rus ordusunun Kuzey Rusya'da bulunan kısmını yenilgiye uğratır ve Moskova'yı ele geçirir. Bunun için de sıklet merkeziyle Brest-İnsterburg hattından Rogatschew-Witebsk hattına doğru ilerler. Daha zayıf kuvvetler Pripet bataklıklarının güneyinde Jassy-Ussok-Przemysl-Hrubieszow hattından Kief ve Orta Dinyeper üzerine taarruz ederek düşman Güney Grubu'nun Romanya'ya karşı ilerlemesine engel olur ve Dinyeper'in doğusunda asıl kuvvetlerle daha sonraki bir müşterek etkiyi hazırlar.

Ukrayna'daki Rus kuvvetlerine taarruz Romen petrol bölgesinin korunması için zaten kaçınılmazdır. Alman Kara Ordusu'nun asıl kuvvetleriyle Romanya'dan, diğer kuvvetlerle Kuzey Macaristan, Galiçya ve Güneydoğu Polonya'dan yapılacak bir taarruz belkide Dinyeper üzerinden Moskova'ya uzanacak kesin sonuçlu asıl taarruz haline dönüşebilir. Fakat ne Balkanlar'daki politik koşullar ne de Macaristan ve Romanya'daki demir ve karayolu durumu savaşın başlamasından önce büyük Alman kuvvetlerinin yığınak yapmalarına izin verir. Ancak Galiçya ve Güney Polonya'dan Kief ve Orta Dinyeper istikametinde bir taarruz emniyetle yapılabilir. Bu taarruz asıl harekât olamaz, ayrıca taarruz bölgesi dar ve Moskova'ya olan mesafe de çok uzaktır. Bununla beraber taarruz çok güçlü kuvvetlerle pekala yapılabilir. Öyle ki Ukrayna kuvvet grupları mağlup edilebilmeli ve daha sonra Pripet bataklıklarının kuzeyinde yapılacak asıl harekâtla yakından irtibatlı olarak ya Harkof'a ya da kuzeydoğuya yönelinmek üzere, Dinyeper üzerinden aşılabilmelidir. Bu taarruzun sıklet merkezi kuzeyde bulunmalı ve asıl hedefi Kief olmalıdır. Arazi buraya kadar genel olarak elverişlidir, özellikle de tanklar için... Kief'ten önce üç hazırlanmış mevziin üstesinden gelinmesi gerekecektir.

Her ne kadar Romanya'da politik nedenler savaş başlamadan önce yığınak yapılmasını yasaklıyorsa da, buna rağmen buradan taarruz etmekten vazgeçilemez. Alman devlet arazisinde, zırhlı ve motorlu tümenlerin tekerlekli kısımları ve lüzumlu topçu ile savaşın başlamasıyla birlikte Macaristan üzerinden Romanya'ya girecek ve bu memleketin ve müteakip yığınağın korunmasını üzerine alacak bir ordu hazırlanmalıdır.

Levent Şahverdi Arşivi

(.....)

Kara Kuvvetleri'nin asıl taarruzu Kuzey Polonya ve Doğu Prusya' dan Moskova üzerine yönelir. Romanya'da bir yığınak mümkün olmadığı için, başka kesin sonuçlu bir harekât mevcut değildir. Kuzey yönünde yapılacak bir iskandil sadece, sonunda Moskova'nın kuzeybatısındaki ormanlık bölgeye götürecek yolu uzatmış olur. Harekâtın anafikri, Moskova üzerine direkt taarruzla ormanlık bölgenin ilerisinde, içinde ve doğusunda bulunan Rus Kuzey Grubu'nun büyük kısmını mağlup ve imha etmek, Moskova ve Kuzey Rusya'yı işgal ederek güneye dönmek. Alman Güney Grubu'yla işbirliği halinde Ukrayna'yı zapt etmek ve son hedef olarak seçilen Rostow-Gorki-Archangelsk hattını ele geçirmektir. Bu harekâtın kuzey yanını örtmek için, Aşağı Düna Nehri üzerinden Pskow-Leningrad yönünde kullanılmak üzere özel bir görev kuvveti hazır bulundurulmalıdır.

Kuvvet Tertibi

Polonya ve batı seferlerinde olduğu gibi, başarı baskın ve süratli harekette aranılmalıdır. Savaş sevk ve idaresi harekâtın cereyan tarzını ve kuvvetlerin kullanılmasını şöyle düşünmüştür: Tüm ordular bölgesinde çevik kuvvetler birinci dalga olarak nehir ve orman mevzilerinin ilerisindeki Rus birliklerini yarıp geçecek ve Hava Kuvvetleri'nin desteğiyle nehir geçitlerini ele geçirmek üzere bu geçitler ile ormanlık bölgedeki geçit yerleri doğrultusunda ilerlemelerini sürdürecekler. Bu çevik birlikleri yakından takip edecek olan piyade tümenleri yarılmış olan düşmanı kuşatıp tecrit ve imha etmeye çalışacak. Bu esnada diğer tümenler tüm ulaşım vasıtalarından yararlanarak çevik birliklerin hemen peşinden ilerleyecek ve bunların başarılarını emniyete alacak ve genişletecek. Bazı birlikler de düşmanın gerilerine ulaşmak için Pripet bataklıklarından geçerek bu bölgede çokça bulunan yol ve demiryolları üzerinde (Rus iz genişlikli zırhlı trenlerle) ilerleyecek.

Bundan başka, taarruzun ilerlemesiyle sürekli artacak olan savaş alanı genişliği, daha sonra yeni ordu komutanlıklarının... eklenmesi suretiyle kullanılacak olan cephe ihtiyatlarının arkadan yetişmelerini gerekli kılacaktır. Bu ihtiyatlar kısmen Kuzey Grubu'na doğrudan katılabilir, kısmen de her iki ordular grubunun takviyesini mümkün kılacak şekilde elverişli kara ve demiryolu bölgelerine bölünebilir.....

Levent Şahverdi Arşivi

Kuvvet Bölümü	:	(Özet olarak)
Güney Ordular Grubu	:	5 zırhlı tümen + 6 motorize tümen + 24 piyade tümeni
Kuzey Ordular Grubu (x)	:	15 zırhlı tümen + 2 motorize tümen + 50 piyade tümeni + 1 süvari tümeni
K.K. İhtiyatları	:	4 zırhlı tümen + 4 motorize tümen + 36 piyade tümeni

Toplam : 24 zırhlı tümen + 12 motorize tümen + 110 piyade tümeni + 1 süvari tümeni.

---

[*] Bu kuzeydeki ordu : 3 zırhlı tümen + 12 piyade tümeni.

İmza
Mareks

Belge No. : 30

30 Ağustos 1940 Tarihli Viyana Hakem Kararı

Romanya ve Macaristan Kraliyet Hükümetleri, Alman Hükümeti'yle İtalyan Kraliyet Hükümeti'ne Romanya ile Macaristan arasında muallakta kalan Macaristan'a terk edilecek arazi sorununu bir hakem kararıyla çözüme bağlanması ricasıyla başvurdular. Bu ricaya ve Romanya ve Macaristan Kraliyet Hükümetleri'nin bu ricayla bağlantılı olarak böyle bir hakem kararının kuşkuya yer vermeksizin kendileri için bağlayıcı olarak kabul edileceğine ilişkin açıklamalarına dayanarak Alman Dışişleri Bakanı Joachim von Ribbentrop, İtalya ve Arnavutluk Kralı, Habeşistan İmparatoru Sayın Majestelerinin Dışişleri Bakanı Kont Galeazzo Ciano, Romanya Kraliyet Dışişleri Bakanı Mihail Manoilescu ve Macaristan Kraliyet Dışişleri Bakanı Kont Stefan Csaky ile bir kez daha görüştükten sonra bugün Viyana'da aşağıdaki hakem kararını verdiler :

1. Romanya ile Macaristan arasında kesin sınır olarak ilişik haritada işaretlenmiş olan sınır saptanılır. Yerinde tam ve doğru sınır düzeltmesi yapmak, kurulacak bir Romen-Macar komisyonuna bırakılır.

(Yeni sınır şimdiye kadar Macar-Romen sınırındaki Nagyszalonka'nın güneyinden başlıyor, kuzeybatı istikametinde yaklaşık 10 km. kadar gittikten sonra güneydoğuya Grosswardein'e ulaşıyor, buradan itibaren doğu yönünde Klausenburg'un güneyinden geçerek Neumarkt'ın yaklaşık 30 km. kuzeybatısındaki bir noktaya kadar uzanıyor. Ordan Neumarkt'ın güneybatısını takiben güneydoğuya gidiyor. Kronstadt'ın yaklaşık 22

Levent Şahverdi Arşivi

km. kuzeydoğusunda doğuya Karpatların hattı balasına doğru yön değiştiriyor ve bu hattı 1944'den önceki eski Macar-Romen sınırı boyunca kuzeye doğru Romen-Sovyet Rusya sınırına kadar izliyor.)

2. Bu düzenlemeye göre Macaristan'a düşen şimdiye kadarki Romen arazisi Romen birliklerince 14 günlük bir müddet içinde boşaltılır ve düzenli bir halde Macaristan'a devredilir. Boşaltma ve işgalin detaylı aşamaları ve keza bunların kendine özgü usulleri en kısa zamanda bir Romen-Macar karma komisyonunca saptanır. Romen ve Macar Kraliyet Hükümetleri boşaltma ve işgalin tam bir sükûnet ve düzen içinde yapılmasını sağlamakla yükümlüdürler.

3. Bugünkü günde Romanya'dan ayrılarak topraklarda ikâmet etmekte olan tüm Romen tebaası otomatikman Macar Devleti tabiiyetini iktisap ederler. Bunlar altı aylık bir süre içinde Romen Devleti tabiiyetini seçmek hakkına sahiptir. Bu seçme hakkından yararlanan personel müteakip bir yıllık süre içinde Macar devlet arazisini terk etmek zorundadır ve Romanya tarafından teslim alınırlar. Bu kişiler taşınabilir mallarını serbestçe beraberinde götüdebilirler. Ayrıca taşınmaz mallarını da göç edişlerine kadar tasfiye edebilir ve bedellerini aynı şekilde serbestçe yanlarına alıp götürebilirler. Tasfiye işi başarılmadığı takdirde, bu kişilerin zarar ve ziyanları Macaristan tarafından ödenir. Macaristan seçim hakkını kullananların göçleriyle ilgili tüm sorunları büyük bir anlayış ve hoşgörüyle işleme sokacaktır.

4. 1919'da Macaristan tarafından Romanya'ya terk edilen ve halen, Romanya'ya bırakılan topraklarda ikâmet etmekte olan aMcar milliyetine mensup Romen tebası altı ay içinde Macar tabiiyetine geçme hakkına sahiptir. Bu hakkını kullanan personel için yukarıda 3 ncü madde de zikredilen esaslar geçerlidir.

5. Macar Kraliyet Hükümeti, bu hakem kararına dayanarak Macar tabiiyetine geçen, fakat Romen milliyetine mensup olan personeli, her hususta diğer Macar tebaasıyla eşit haklara ve işleme tabi tutma yükümlülüğünü üzerine alır.

Romen Kraliyet Hükümeti de kendi bölgesinde kalan Romen tebaalı Macarlar için aynı yükümlülüğü üzerine alır.

6. Egemenlik değişikliğinden ötürü oluşacak diğer münferit sorunların düzene sokulması Romen ve Macar Kraliyet Hükümetleri arasındaki direkt görüşmelere bırakılır.

Levent Şahverdi Arşivi

7. Bu hakem kararının uygulanması sırasında güçlükler ya da kuşkular vaki olduğu takdirde, Romen ve Macar Kralyiet Hükümetleri bu hususlarda doğrudan kendi aralarında anlaşacaklardır. Buna rağmen bir sorun üzerinde uzlaşamayacak olurlarsa, o zaman sözü edilen hükümetler bu sorunu kesin bir karara bağlamak üzere Alman ve İtalyan Kraliyet Hükümetlerine sunacaklardır.

Viyana, 30 Ağustos 1940 Joachim von Ribbentrop Ciano

Belge No. : 31

Ciano'nun Günlüğünden

6 Eylül 1940

Duçe (Mussolini) çok heyecanlı. Niçin böyle olduğunu tam olarak bilmiyorum. Azlettiği generallere ve de Moskova'ya yaklaşmamızı önleyen Almanlara kızıyor. Kral Carol (Karol) tahttan çekildi. O şimdi, ne yazık ki sadece kısmen, kendi aptallıklarının, hiyanet ve cinayetlerinin bedelini ödüyor.

7 Eylül 1940

Bakanlar Kurulu toplandı. Oturumun sonunda Duçe bazı politik açıklamalarda bulundu. O, İngiltere'yi Alman çıkarmasını kesin addetmesine rağmen, fikrine göre savaşın kışa erteleneceğinin garanti olduğunu iddia ederek söze başladı. Konu bize gelince, o zaman da Mısır'a karşı taarruz hikâyesini yeniden ele aldı. Kendisine kalırsa, hemen bugün işe başlayacaktı, ne var ki Graziani bir ay ertelenmesini istiyordu. Badoglio da bu ertelemeden yanaydı. Mussolini ertelemeden yana değildi ve kararın sorumluluğunu üzerine alıyordu. Eğer Graziani pazartesi günü taarruz etmezse, azledilecekti. Duçe Deniz Kuvvetleri'ne de, İngiliz donanmasıyla temas kurmasını ve savaşı başlatmasını emretti. Gelecek için de, 1945 ile 1950 yılları arasında savaşın mihver ile Rusya arasında çıkacağından kesinlikle emin olduğunu ve bu zaman için şimdiden yüz tümen esası üzerine bir silahlanma programı dahi hazırlattığını açıklıyor.

8 Eylül 1940

Graziani, emre itaat edeceği yanıtını verdi. Taarruz yarın başlıyor. Birçok askeri tekniker müteredditt. Diğerleri arasında, benim yüzüme karşı bu harekâtın doğruluk ve imkânı hakkında ihtirazi kayıtlardan söz eden Piemonte Prensi de var.

Hava keşfi Cebelitarık Filosu'nun rotasını daha henüz keşfedemediği için, şimdiye kadar herhangi bir deniz savaşı vaki olmadı.

Levent Şahverdi Arşivi

9 Eylül 1940

Mısır'a taarruz yeniden ertelendi. Graziani son hazırlıkları yapıyor. Hiçbir zaman böyle başkomutanın arzu ve idaresine aykırı düşen türde bir askeri harekât yapılmadı.

Alman bombardımanlarının etkisi altındaki Londra'da neler oluyor? Buna, buradan fikir yürütmek zor. Darbe çok şiddetli olmalı. Kesin sonuç? Bunun elde edileceğini zannetmem.

Belge No. : 32

Almanya, İtalya ve Japonya Arasında Akdedilen 27 Eylül 1940 Tarihli Üç Devlet Paktı

Alman, İtalya ve Japonya Hükümetleri dünyadaki her devletin kendine ait olan toprakları korumasını sürekli bir barış için en başta gelen bir koşul olarak görürler. Bu nedenle, sözü edilen hükümetler büyük Doğu Asya bölgesinde ve Avrupa topraklarında gayretlerini birleştirmeye ve işbirliği yapmaya karar verdiler ve bu vesileyle de buralardaki ulusların gelişme ve refahlarını teşvik etmeye ve kolaylaştırmaya elverişli konulara yeni bir düzen sağlamanın ve bu düzeni sürekli ayakta tutmanın en önemli hedefleri olduğunu saptadılar. Ayrıca dünyanın diğer kesimlerinde yaşayan ve gayretlerine bu üç devletinkine benzer bir istikamet vermeye ve bu suretle de nihai hedef olarak dünya barışının sağlanmasına yönltilmiş çabalarını gerçekleştirebilmeye eğilimli olan ulusları da işbirliği kapsamı içine almak üç hükümetin arzusudur. İşte bu anlayış içinde Alman, İtalyan ve Japon Hükümetleri aşağıdaki hususlarda anlaşmaya vardılar :

Madde 1

Japonya, Avrupa'da yeni bir düzenin kurulmasında Almanya ve İtalya'nın sevk ve idaresini tanır ve buna saygı gösterir.

Madde 2

Almanya ve İtalya, büyük Doğu Asya bölgesinde yeni bir düzen kurulmasında Japonya'nın sevk ve idaresini tanırlar ve buna saygı gösterirler.

Madde 3

Almanya, İtalya ve Japonya yukarıda sözü edilen esaslar üzerindeki gayretlerinde işbirliği yapma hususunda uzlaşmaya varmışlardır. Ayrıca bu devletler anlaşmayı imzalayan üç taraftan birine, halen Avrupa sa-

Levent Şahverdi Arşivi

vaşına ve Çin-Japon çatışmasına karışmamış olan bir devlet tarafından taarruz edildiği takdirde, karşılıklı olarak biribirlerini tüm politik, ekonomik ve askeri vasıtalarla destekleme yükümlülüğünü de üzerlerine alırlar.

Madde 4

İşbu paktı uygulamak üzere, vakit geçirmeksizin üyeleri Almanya, İtalya ve Japonya Hükümetlerince atanacak ortak teknik heyetler toplanacaktır.

Madde 5

Almanya, İtalya ve Japonya yukarıdaki kararların hiçbir suretle akit tarafların her biri ile Sovyet Rusya arasında mevcut olan politik statüyü etkilemeyeceklerini beyan ederler.

Madde 6

İşbu pakt en kısa zamanda imzalanarak yürürlüğe girecek ve yürürlüğe giriş gününden itibaren başlamak üzere de 10 yıl yürürlükte kalacaktır.

Bu sürenin bitmesinden önceki uygun bir zamanda yüksek akit taraflar, içlerinden birisi bu konuda ricada bulunduğu takdirde, anlaşmanın yenilenmesi hakkında görüşmelere başlayacaklardır.

Hükümetlerince gerekli yetki verilmiş olan imzalayıcılar tasdiken bu paktı imzaladılar ve mühürlerini bastılar.

27 Eylül 1940 günü Berlin'de üç suret olarak tanzim edilmiştir -Faşist çağının XVIII. yılında-Syowa çağının 15 nci yılının 9 ncu ayının 27 nci gününe uygun.

İmzalar

Joahim von Ribbentrop, Ciano, Kurusu

Belge No. : 33

Ciano'nun Günlüklerinden

2 Ekim 1940

Duçe (Mussolini) yakında Marsa Matruh üzerine vaki olacak bir taarruzun heyecanı içinde olup, ekim ayında hareketi mümkün görmeyen Badoglio'ya kızgın. Duçe, Graziani'nin ne derece olumlu düşündüğünü bilmek isteyeceği için, bu konuda Graziani ile görüştüm. Graziani hazır-

Levent Şahverdi Arşivi

lıkların bitirilmesi için oldukça uzun bir süre, en azından kasım ayı sonuna kadar beklenilmesi gerektiğini; bunun başarı için tek kesin ve gerçek garanti olduğunu; İngilizlerin Marsa Matruh'da oldukça uzun süre direnebileceklerinden ve eğer ikmalimiz aksayacak olursa geri çekilmek zorunda kalacağımızdan korktuğunu; çölde bir geri çekilmeninde yenilgi demek olduğunu vurguluyor.

Serrano ile görüşme... O yeni hiçbir şey söylemiyor, fakat son kararlar hakkında bilgi verilmesi için benim Brenner'den geri dönüşüme kadar gezisini erteliyor.

3 Ekim 1940

Hava Kuvvetleri'nden gerçekten biraz anlayan Biseo, bizim Kuzey Afrika'daki hava birliklerimizin durumu hakkında kapkara bir tablo çiziyor. İkmal organizasyonu yetersiz, av uçakları noksandır. İngilizler miktarca az olmalarına rağmen, bize bir hayli güçlük çıkarabilirler. Biseo, yeniden Mısır'a karşı etkin bir taarruz icra etmeyi son derece güç buluyor.

Londra'da kriz, Chamberlain hükümetten çekiliyor. Az ve kesin olmayan haberler olayın etki ve önem derecesi hakkında herhangi bir doğru teşhise izin vermiyor.

Kralla uzun görüşme. Oldukça kötümser ve prensip olarak Alman düşmanı. Alman vaat ve garantilerinin az inanılırlığı hakkındaki beğenilen ve rağbet gören tezini tekrarlıyor. Kral, Silahlı Kuvvetlerimizin durumu hakkında da kuşkulu...

4 Ekim 1940

Ender de olsa Duçe'yi, bugün Brenner'de olduğu kadar, keyifli ve formda gördüm. Karşılaşma samimiydi, görüşme gerçekten şimdiye kadar olan en enteresan bir görüşmeydi. Hitler hiç değilse kısmen de olsa kartları masanın üstüne koydu ve bize gelecekteki planlarından söz etti. Ben görüşmeyi başka yerde zapta geçirdim.

Genel izlenim :

1. Bundan böyle İngiliz adalarına bir çıkarmadan söz edilemez ve şimdiye kadar yapılmış olan hazırlıklar öylece kalıyor;

2. Anglo-Sakson dünyasının hâlâ sert bir kemik olduğu anlaşıldığı için, Fransa'nın kolasiyona katılması beklenilir.

Levent Şahverdi Arşivi

3. Akdeniz sektörünün çok büyük önemi vardır ve bu bizim lehimizedir. Hitler enerjikti ve yeniden aşırı antibolşevik oldu. O"Bolşevizm aşağılık ulusların doktirinidir" diyordu. Buna karşılık Ribbentrop çok suskun ve sağlığı son derece kötü durumdaydı.

Mesai arkadaşlarım içinde aşırı Alman dostu olan ve Hitler'in maiyetiyle uzun uzadıya konuşan Anfuso pek de memnun olmayıp, Almanlarda hâlâ maceraperestliğin ağır bastığını düşünüyor. Kendisiyle yaptığımız uzun görüşme sırasında Duçe bana Muti'yi yeteneksizliği ve entrikalarından ötürü görevden uzaklaştıracağını; Graziani'yi daha erken taarruza başlamaya zorlayacağını ve nihayet "memlekette başarıdan tek şüphe eden kişi olduğu için" kraldan nefret ettiğini söylüyor.

Belge No. : 34 **Führer Kh.**

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı 12.10.1940

Hrk. D/Yurt Sav. Ş. (I) No. 33318/40 14 nüshanın ... nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/ YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

(Deniz Aslanı -Seelöwe- Harekâtı'nın 1941 İlkbaharı'na Ertelenmesi)

1. Führer, İngiltere'ye çıkarma hazırlıklarının şu andan itibaren ilkbahara kadar sadece İngiltere üzerine politik ve askeri baskı aracı olarak muhafaza edilmesine karar verdi.

İngiltere'ye bir çıkarma yapılmasına 1941 İlkbaharı veya Yazı'nda yeniden niyet edildiği takdirde, gerekli hazırlık derecesi zamanında emredilecektir. Daha sonra yapılacak bir çıkarmaya ilişkin askeri esaslar o zamana kadar daha da geliştirilmelidir.

2. Taarruz hazırlığının gevşetilmesiyle ilgili tüm önlemler, komutanlıklarca aşağıdaki iki önemli husus göz önünde tutularak alınmalıdır:

a. İngilizlerde, geniş cepheli bir çıkarmaya hazırlanmakta olduğumuz izlenimi yaratılıp sürdürülmeli.

b. Fakat aynı zamanda Alman ekonomisinin yükü de hafifletilmelidir.

Levent Şahverdi Arşivi

3. Kara ve Deniz Kuvvetleri için şu hususların ayrı bir önemi vardır :

Kara Kuvvetleri : "Seelöwe" Harekâtı'na ayrılan birlikler, planlanmış olan yeni kuruluşlar veya diğer görevler için emre hazır bulunur. Ayrıca, kıyı bölgesindeki işgalin göze çarpacak şekilde azaltılmasından kaçınılmalıdır.

Deniz Kuvvetleri : Personel ve malzeme hazırlıkları, gerekli olan ölçüde personel ve gemi, özellikle şilepler ve balıkçı motorları, Deniz Kuvvetleri'nin vereceği görevlere ve ekonomik hizmetlere yeniden sevk edilecek şekilde gevşetilmelidir. Gevşetme ile ilgili tüm gemi hareketleri göze çarpmayacak şekilde ve uzun bir süreye bölünmüş olarak yapılmalıdır. Bunlardan mümkün olduğu kadar ekonomi ve ganimet ulaşımında yararlanılmalıdır.

4. Komutanlıklardan, "Seelöwe" Harekâtı'na ilişkin hazırlıkların gevşetilmesiyle ilgili önlemlerinin ve on günlük hazırlığın yeniden yapılması için gerekli zaman ihtiyacını 20 Ekim'de Başkomutanlığa bildirmeleri rica olunur.

(.....)

İmza
Başkomutanlık Kurmay Başkanı
Keitel
Aslı Gibidir.
İmza
von Trotha
Kurmay Yüzbaşı

Belge No. : 35

Ciano'nun Günlüklerinden

12 Ekim 1940

Duçe geri dönüyor. Taarruz emrine yine kaçamak cevap veren Graziani'ye kızıyor. Azletmekten söz ediyor ve aday olarak General Messe ile General Vercellino'nun isimlerini zikrediyor.

Fakat o en çok Romanya'nın Almanlarca işgal edilmesine kızıyor. Viyana hakem kararından sonra hiç kimse bu sonucu beklemeyeceği için, Duçe bu işgal olayının İtalya'da kamuoyunu derinden ve kötü yönde etkez Hitler'e kısasa kısasla karşılık vereceğini, yani Hitler'in O'nun Yuna-

Levent Şahverdi Arşivi

kez Hitler'e kısasa kısasla karşılık vereceğini, yani Hitler'in O'nun Yunanistan'a girdiğini gazetelerden öğreneceğini; böylece dengenin yeniden kurulacağını söylüyor.

Mussolini'ye Badoglio ile aynı fikirde olup olmadığını sordum. "Henüz değil, fakat bir kimse Yunanlılarla savaşmaya güçlükler çıkarırsa İtalyan olarak istifa ederim" diye yanıt verdi. Şu anda Duçe'nin kesin ve kararlı hareket edeceği görünüyor. Ben harekâtı yararlı ve kolay uygulanabilir buluyorum.

14 Ekim 1940

Mussolini bana yeniden Yunanistan'a yapılacak harekâttan söz ediyor ve tarihi de 26 Ekim 1940 olarak saptıyor. Jacomoni çok müsait haberler veriyor, her şeyden önce de Ciamuria'daki halkın ruhi durumu hakkında söyledikleri çok hoşumuza gidiyor.

15 Ekim 1940

Venedik Sarayı'nda Mussolini'nin nezdindeyim. Yunan meselesi nedeniyle bir görüşme vaki oluyor. Bu görüşmeye Badoglio, Roatta, Soodu, Jacomoni, Visconti Prasca da katılıyor. Stenografik bir protokol düzenleniyor. Daha sonra Chigi Sarayı'nda askeri planlarını açıklayan Ranza ve Visconti Prasca ile ve de askeri durumu anlatan Jacomoni ile görüşüyorum. Jacomoni, Arnavutluk'ta merak ve heyecanlı bir bekleyişin hüküm sürdüğünü, bize karşı daima ihtiyatlı davranan Arnavut gençliğinin şimdi bizimle aynı görüşte olduğunu açıkça beyan ettiğini söylüyor.

16 Ekim 1940

Graziani'nin bir raporunun kopyasını elde ediyorum. Graziani, raporunda Mısır'a yeniden taarruza başlamak için en azından iki aylık bir zamana ihtiyacı olduğunu açıklıyor. Belgeyi ivedi Mussolini'ye gönderiyorum ve bana kızacağını düşünebiliyorum.

17 Ekim 1940

Mussolini Terni'de.

Mareşal Badoglio beni ziyaret ediyor ve büyük bir ciddiyetle Yunanistan'a yapılacak harekâttan söz ediyor. Üç kurmay başkanı ittifakla buna karşı olduklarını söylemişler. Elde mevcut olan askeri kuvvetler bu iş için yetersizmiş ve donanmanın da su yeterince derin olmadığı için Preveze'ye bir çıkarma yapması imkânsız görülüyormuş. Badoglio'nun konuşması karamsar bir tonda. O, savaşın uzayacağını ve bu suretle de kuvvetlerimizin ve esasen zayıf olan ihtiyatların tükeneceğini tahmin ediyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Onu, tartışmaksızın dinliyorum. Yalnız, bu işin politik bakımdan yararlı olduğunu vurguluyorum. Yunanistan tecrit edilmiştir, Türkiye kımıldanmayacaktır, Yugoslavya da öyle. Eğer Bulgarlar harekete geçerlerse bu bizim yararımıza olur. Askeri bakımdan fikir yürütemem. Badoglio bana söylediklerinin hepsini kayıtsız şartsız Mussolini'ye de söylemek zorundadır.

Bir hastane gemisiyle geri dönen Edda'yı karşılamak üzere Napoli'ye gidiyorum. Yaralılarla görüşüyorum. Muhteşem bir kitle.

18 Ekim 1940

Çok erken saatlerde Mussolini'yi ziyarete gidiyorum. Bekleme odasında, Badoglio ile görüşen Soddu ile karşılaşıyorum. O, Yunanistan'a bir hareket vaki olursa istifa edeceğini söyledi. Ben her şeyi, Graziani ile olanlardan ötürü moral durumu çok kötü olan Mussolini'ye bildiriyorum. Çok öfkeleniyor ve kendisinin şahsen "Yunanlıların karşısında korkan İtalyanların inanılmaz rezaletini görmek için" Yunanistan'a gideceğini söylüyor. Mussolini, her ne pahasına olursa olsun yürümek niyetinde olduğunu ve eğer Badoglio istifa etmek isterse, bunu derhal kabul edeceğini vurguluyor. Fakat Badoglio istifa etmiyor ve dün bana söylediklerini de Mussolini'ye tekrarlamıyor. (.....)

Belge No. : 36 **Führer Kh.**

12 Kasım 1940

Führer ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanı 10 nüshanın

Hrk. D/Yurt Sav. Ş. (I) No. 33356/40 4 ncü nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/ YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Direktif No. 18

Yakın bir gelecekte vaki olacak savaşın sevk ve idaresine ilişkin kuvvet komutanlıklarınca alınacak önlemler aşağıdaki direktif ve esaslara göre yürütülür :

1. Fransa ile İlişki

Fransa'ya karşı politikanın hedefi, bu memleketle İngiltere'ye karşı gelecek savaş sevk ve idaresi için mümkün olduğu kadar etkin bir biçimde işbirliği yapmaktır. Ayrıca Fransa'ya geçici bir süre, Alman savaş sevk ve idaresinin onun egemenlik alanında, özellikle de Afrika ko-

Levent Şahverdi Arşivi

lonilerinde önlemler almasına göz yumacak ve gerektiğinde kendi savunma araçlarını kullanmak suretiyle de bu önlemleri destekleyecek "savaş etmeyen bir devlet" rolü düşecektir. Fransızların ivedi ve önemli görevi, İngiltere'ye ve de Gaulle (de Gol) hareketine karşı Afrika mülklerinin (Batı ve Ekvator Afrikası) savunmasal ve taarruzsal emniyetini sağlamaktır. Bu görevden ötürü Fransa'nın İngiltere'ye karşı savaşa katılması büyük ölçüde vaki olabilir.

Fransa ile Maresal Petain ile yaptığım mülakata dayanılarak yapılacak görüşmeler, Ateşkes Komisyonu'nun devam etmekte olan çalışması dışında, öncelikle ve sadece Başkomutanlıkla irtibatlı olarak Dışişleri Bakanlığı'nca yürütülür.

Ayrıntılı direktifler bu görüşmelerin sona ermesini müteakip verilecektir.

2. İspanya ve Portekiz

İspanya'nın en kısa zamanda savaşa girişini sağlamak için gereken politik önlemlerin alınmasına başlanmıştır İberik Yarımadası'na Alman müdahalesinin (kapalı adı : Felix) hedefi, İngilizleri Batı Akdeniz'den sürüp çıkarmak olacaktır.

Bunun için de :

a. Cebelitarık alınmalı ve boğazlar kapatılmalı,

b. İngilizlerin İberik Yarımadası'nın başka bir yerinde veya Atlantik Adaları'nda yerleşmeleri önlenmelidir.

Harekâtın hazırlık ve icrası aşağıdaki gibi tasarlanmıştır :

1 nci Dönem

a. Keşif postaları (sivil elbiseli subaylar) Cebelitarık'a karşı kullanmak ve hava alanlarını ele geçirmek için gerekli olan hazırlıkları tamamlarlar. Bunlar, gizlilik ve İspanyollarla işbirliği ile ilgili konularda İstihbarat ve İstihbarata Karşı Koyma Dairesi Başkanı'nın vazettiği emniyet önlemleri çerçevesinde hareket ederler.

b. İstihbarat ve İstihbarata Karşı Koyma Dairesi'nin özel birlikleri, İspanyollarla gizli işbirliği yaparak İngilizlerin muharebe ileri bölgesini genişletme veya hazırlıkları zamanında keşfetme ve taciz etme girişimlerine karşı Cebelitarık arazisinin emniyetini üzerlerine alırlar.

c. Bu harekâtta kullanılmak üzere ayrılmış olan birlikler, İspanyol -Fransız sınırının çok uzağında ve kıtaları vaktinden önce tertiplemeksi-

Levent Şahverdi Arşivi

zin hazır durumda bulunur. Harekâtın başlaması için, kıtaların İspanyol - Fransız sınırını aşmalarından üç hafta önce (fakat herhalde Atlantik Adaları'yla ilgili hazırlıkların bitirilmesinden önce değil) bir ön uyarı yapılır.

İspanyol demiryollarının sınırlı kapasitesi göz önüne alınarak, Kara Kuvvetleri'nce harekât için özellikle motorlu birlikler tahsis edilir; ancak bu suretle demiryolları ikmal ulaşımı için emre hazır bulunur.

2 nci Dönem

a. Hava Kuvvetleri birlikleri, Algeciras yakınındaki gözetleme hizmetince çağırıldığında, Fransız topraklarından hareketle uygun bir zamanda Cebelitarık limanında bulunan İngiliz deniz birliklerine bir hava baskını yapar ve taarruzdan sonra İspanyol havaalanlarına inerler.

b. Bundan kısa bir zaman sonra İspanya'da kullanılmaları planlanmış olan birlikler Fransız-İspanyol sınırını aşarlar veya uçarak geçerler.

3 ncü Dönem

a. Alman kıtalarıyla Cebelitarık'ın ele geçirilmesi için taarruz.

b. İngilizler Portekiz'e ayak basacak olurlarsa, bu memlekete girmek üzere birliklerin hazır olmaları... Bu iş için öngörülen birlikler Cebelitarık için ayrılan kuvvetlerin hemen ardından İspanya'ya girerler.

4 ncü Dönem

Kayaların ele geçirilmesinden sonra boğazın kapatılmasında İspanyolların korunup desteklenmesi gerekirse bu işin İspanyol Fası'ndan da yapılması.

"Felix" Harekâtı'nda kullanılacak birliklerin ne kuvvette olacakları şunlara bağlıdır :

a. Kara Kuvvetleri

Cebelitarık için ayrılan birlikler, kayalık bölgeyi İspanyol yardımı olmaksızın da ele geçirecek yeterli güce sahip olmalıdır.

Ayrıca, kıyının başka bir yerinde aslında olası dışı olan bir İngiliz çıkarma girişimi halinde İspanyolları desteklemek için küçük bir grup da emre hazır bulundurulmalıdır.

Portekiz'e muhtemel bir giriş için esas itibariyle çevik birlikler öngörülür.

Levent Şahverdi Arşivi

b. **Hava Kuvvetleri**

Cebelitarık Limanı'na hava baskını için semereli bir başarı sağlayacak kuvvetler görevlendirilmelidir.

Kayalık bölgeye taarruz sırasında destek sağlamak ve bunu takiben deniz hedeflerini ateş altına almak için İspanya'ya öncelikle pike uçakları sevk edilmelidir.

Kara birliklerine yer hedeflerinin ateş altına alınması için de yeterli uçaksavar topçusu tahsis edilir.

c. **Deniz Kuvvetleri**

İngiliz Cebelitarık Filosu'nun yenilgiye uğratılması için, her şeyden önce hava baskınından sonraki muhtemel liman çıkışları esnasında, denizaltıların kullanılması planlanmalıdır.

Boğazın kapatılması esnasında İspanyolların desteklenmesi için kara ordusuyla irtibatlı olarak münferit kıyı bataryalarının sevki hazırlanmalıdır.

Bir İtalyan katkısı düşünülemez.

Atlantik Adaları'nın (öncelikle de Kanarya ve Kap Verden) Cebelitarık Harekâtı'yla İngiliz ve Alman Deniz Kuvvetleri için önemli büyük ölçüde artar. Sayın Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları, Kanarya Adaları'nın İspanyol savunmasının nasıl desteklenceğini veya Kap Verden Adaları'nın nasıl ele geçirilebilineceğini inceleyecekler.

Aynı şekilde Madaria ve Azor Adaları'nın işgali konusu ile bu konunun Deniz ve Hava Kuvvetleri için yaratacağı yarar ve zararın incelenmesini rica ederim. Bu incelemenin sonuçları bana en kısa zamanda sunulmalıdır.

3. **Mısır'a İtalyan Taarruzu**

Alman kuvvetlerinin kullanılması, ancak İtalyanlar Marsa Matruh'u ele geçirdiklerinde söz konusu olur. Fakat İtalyanlar bu iş için gerekli olan hava üslerini emre verirlerse, o zaman da ön planda Alman uçaklarının kullanılması derpiş olunabilecektir.

Burada ya da bir diğer Kuzey Afrika savaş alanında kullanılmak üzere kuvvet komutanlıklarının yapacakları hazırlıklar aşağıdaki çerçeve içerisinde sürdürülmelidir :

Levent Şahverdi Arşivi

a. Kara Kuvvetleri

Kuzey Afrika'da kullanılmak üzere bir zırhlı tümenin (şimdiye kadar öngörülmüş olan tertipte) hazır durumda tutulması.

b. Deniz Kuvvetleri

İtalyan limanlarında bulunan ve taşıt gemisi olarak kullanılmaya elverişli olan Alman gemilerinin mümkün olduğunca çok ve güçlü kıtaların ya Libya'ya ya da Kuzey Afrika'ya nakilleri için hazırlanması...

c. Hava Kuvvetleri

Süveyş Kanalı'nı İngiliz savaş sevk ve idaresi için kapalı bulundurmak üzere, bu kanala ve İskenderiye Limanı'na karşı girişilecek taarruz harekâtına ilişkin hazırlıkların yapılması.

4. Balkanlar

Kara Kuvvetleri Komutanlığı, gerekirse Bulgaristan'dan hareketle Ege Denizi'nin kuzeyindeki Yunan kara parçasını ele geçirmek ve bu suretle Doğu Akdeniz'deki hedeflere, özellikle de Romen petrol bölgesini tehdit eden malum İngiliz hava üslerine, karşı Alman hava birliklerinin kullanılması için gerekli koşulları sağlamak üzere lazım gelen hazırlıkları yapar.

Vukuu muhtemel tüm görevlerin üstesinden gelebilmek ve Türkiye'yi hareket ve faaliyetten alıkoyabilmek için yaklaşık on tümen kuvvetinde bir ordu grubunun kullanılması, yığınak hesaplamalarında ve durum muhakemelerinde esas alınmalıdır. Bu kuvvetlerin yığınağı için Yugoslavya'dan geçen demiryolundan yararlanma hesaba katılmayacaktır. Yığınak için gerekli olan zaman ihtiyacını kısaltmak amacıyla, Romanya'daki Alman askeri heyetinin bana önerilecek bir ölçüde süratle takviyesi hazırlanmalıdır.

Hava Kuvvetleri Komutanlığı niyet edilen kara ordusu harekâtıyla ahenkli olarak Alman hava birliklerinin güneydoğu Balkanlar'da kullanılmasını ve Bulgaristan'ın güney sınırında bir hava haber alma ve uyarı hizmetinin kurulup işletilmesini hazırlar. Romanya'daki Alman Hava Kuvvetleri heyeti onaylayacağım bir ölçüde takviye edilir.

Bulgarların kara ordusunun yeniden silahlandırılması ve donatılmasına ilişkin istekleri (silah ve cephane sevkiyatı) hoşgörüyle karşılanmalıdır.

Levent Şahverdi Arşivi

5. Rusya

Rusya'nın tutumunu en kısa zamanda açıklığa kavuşturmak amacıyla politik görüşmelere başlanmıştır. Bu görüşmelerin ne sonuç vereceğine aldırış edilmeksizin, doğu için şimdiye dek sözlü olarak emredilen tüm hazırlıklar sürdürülmelidir.

Bu hususta direktifler, Kara Kuvvetleri harekât planının ana hatları bana sunulup, tarafımdan onaylanır onaylanmaz birbirini izleyecektir.

6. İngiltere'ye Çıkarma

Genel durumda oluşacak değişiklikler nedeniyle 1941 İlkbaharı'nda haliyle "Seelöwe" Harekâtı'na geri dönme ihtimali ya da zorunluluğu mevcut olabileceği için, üç kuvvet komutanlığı da böyle bir harekâta ilişkin esasları her bakımdan en iyi hale getirmeye ciddiyetle çaba göstermelidir.

7. Raporlar

Sayın Kuvvet Komutanlarının bu direktifte derpiş edilen önlemlere ilişkin raporlarını bekliyorum. Harekâtın icra tarzını ve münferit hareketlerin zamanca birbirine uyum sağlamasına ilişkin hususları daha sonra emredeceğim.

Gizliliğin korunması için, hazırlık çalışmaları yapacak kadronun sınırlandırılmasıyla birlikte özel önlemler de alınmalıdır: Bu özellikle İspanya'ya yapılacak harekât ve Atlantik Adaları'yla ilgili planlar için geçerlidir.

Adolf Hitler
Başkomutanlık Kh. :

Hrk. D. 4 ncü nüsha
Hrk. Ş. 5 nci nüsha
- 10 ncu nüsha

Dağıtım :

K.K.K. lığı (Hrk. Ş.) 1 nci nüsha
Dz.K.K. lığı (Dz. Hrk. Ş.) 2 nci nüsha
Hv.K.K. lığı (Hrk. I. Kur. Sb.) 3 ncü nüsha

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 37

Büyükelçi Doktor Schmidt'in Berlin'de 13 Kasım 1940 Günü Hitler ile Molotof Arasında Vaki Olan Görüşme Hakkındaki Notlarından

(.....)

Molotof'un Fin sorununun askeri bir tehlike oluşturmadığına ilişkin açıklamalarına cevaben Führer, kendisinin askeri konulardan çok az anladığını ve İsveç'in savaşa katılması halinde Amerika'nın bu bölgelere ayak basmasını tamamen mümkün gördüğünü vurguladıktan sonra, Avrupa savaşını sona erdirmek istediğini ve ancak Baltık Denizi'nde yeni bir savaşın Alman-Rus ilişkilerini taciz edeceğini ve ayrıca İsveç'in açık olmayan tutumu karşısında gözardı edilemeyecek sonuçlar yaratacağını tekrarlayabileceğini söyledi ve Amerika'nın Fin çatışması münasebetiyle işe karışması halinde Rusya'nın Amerika'ya savaş ilan edip etmeyeceğini sordu.

Molotof bu soruya, konunun aktüel olmadığı şeklinde yanıt verdiğinde Führer, konu aktüel olduğunda buna karşı vaziyet almak için vaktin çok geç olacağını söyledi. Molotof'un daha sonra, Baltık Denizi'nde bir savaşın patlak vereceğine ilişkin herhangi bir emare görmediğini açıklaması üzerine Führer, bu durumda doğal olarak her şeyin yolunda olacağı ve bütün tartışmanın da aslında tamamen teorik bir karakter taşıdığı yanıtını verdi.

Alman Dışişleri Bakanı özet olarak :

1. Führer'in, Finlandiya'nın Rusya'nın çıkar alanı içinde kaldığını ve Almanya'nın bu memlekette askeri birlik bulundurmayacağını beyan ettiğine;

2. Almanya'nın, Finlandiya'nın Rusya'ya karşı giriştiği gösteri ve belgitmeleriyle ilgisi olmadığını aksine nüfuzunu karşıt doğrultuda kullandığına;

3. İki memleket arasında işbirliği yapılmasının son derece önemi olduğuna; asıl meselenin halihazırda Rusya için büyük yararlar sağlayan, ilerde de sağlayacak olan bu işbirliğinin korunup sürdürülmesinde bulunduğuna; bu yararların yanında halen tartışılan şeylerin tamamen anlamsız görüneceğine; aslında Fin konusunu bir sorun haline getirmeye hiçbir neden bulunmadığına, muhtemelen sadece bir yanlış anlamanın söz konusu olduğuna; üstelik Rusya'nın Finlandiya ile yaptığı dostluk an-

Levent Şahverdi Arşivi

laşmasıyla stratejik bakımdan tüm isteklerini de gerçekleştirdiğine; gösteri ve belgitmelerin yenilgiye uğramış bir memlekette doğal karşılanabileceğine ve eğer Alman birliklerinin geçişi Fin halkında bazı reaksiyonlara neden olduysa, o zaman bunların, Alman geçişlerinin sona ermesiyle birlikte ortadan kalkacağına; bu nedenle işlere objektif olarak bakıldığında, Almanya ile Rusya arasında herhangi bir anlaşmazlığın bulunmadığının açıkça görüldüğüne işaret etti.

Führer, her iki tarafın da esas itibariyle Finlandiya'nın Rus çıkar alanına dahil olduğu hususunda hemfikir olduklarına, bu nedenle de tamamen teorik bir tartışmayı sürdürme yerine, daha önemli sorunlara dönülmesinin çok daha iyi olacağına işaret etti ve konuşmasını şöyle sürdürdü :

İngiltere'nin dize gelmesinden sonra Britanya İmparatorluğu, 40 milyon kilometrekarelik muazzam bir iflas masası olarak bölüşülecektir. Bu iflas masasında Rusya için sıcak ve gerçekten açık dünya denizine giden yol bulunmaktadır. Kırk beş milyonluk bir İngiliz azınlığı şimdiye kadar Britanya İmparatorluğu'nun 600 milyonluk nüfusunu yönetti. Ben bu azınlığı imha etmek üzereyim. Amerika'da aslında şu sırada bu iflas masasından kendisi için çok elverişli olan bazı parçalar koparmaktan başka bir şey yapamaz. Almanya doğal olarak kendisini İmparatorluğun kalbi olan Britanya Adaları'na karşı savaşından saptıracak herhangi bir çatışmadan kaçınmak ister. Bu nedenle, Yunanistan'a karşı girişilen İtalyan savaşı kuvvetleri İngiltere'ye karşı bir noktada toplamak yerine onları dış kenarlar üzerine çektiği için, bu savaş da bana sempatik gelmiyor. Aynı şey bir Baltık savaşında da vaki olacaktır. İngiltere ile anlaşmazlık, kesin sonuç alınıncaya kadar savaşmak suretiyle çözümlenecektir ve de benim, Britanya Adaları'nın hezimetinin İmparatorluğun çözülüp dağılmasına neden olacağından kuşkum yoktur. İmparatorluğun Kanada'dan yönetilebileceğine ve dayanabileceğine inanmak hayaldir. Bu koşullar altında geniş perspektifler açıldı. Gelecek haftalar içinde bu perspektifler Rusya ile yapılacak ortak diplomatik görüşmelerde açıklığa kavuşabilir ve Rusya'nın bu problemlerin çözümüne katkısı saptanabilir. Bu iflas masasıyla uzaktan yakından ilgileri olan bütün devletler, aralarındaki tüm anlaşmazlıkları durdurmalı ve sadece Britanya İmparatorluğu'nun bölüşülmesiyle meşgul olmalıdır. Bu, Almanya, Fransa, İtalya, Rusya ve Japonya'yı da kapsamı içine alır.

Bu konuşma üzerine Molotof Führer'in fikirlerini ilgiyle izlediğini ve anladıklarının tümüyle mutabık olduğunu söyledi ve sözlerine şöyle devam etti: Führer, muhakkak ki bu sorunlar üzerinde daha fazla imalı

Levent Şahverdi Arşivi

fikir etti ve bunlardan sağlam düşünceler oluşturdu. Bu nedenle sözü edilen konularda Führer'den daha az şey söyleyebilirim. Kesin önemi haiz olan husus öncelikle, bilahare İtalya ve Japonya'nın da katılabileceği Alman-Rus işbirliğinin gerekliliğini idrak etmektir. Bunun yanında başlanılmış olanlarda hiçbir değişiklik yapılmamalı, aksine yalnızca bunların devamı düşünülmelidir.

Führer, büyük perspektiflerin açılması fikriyle, müteakip çalışmanın pek de kolay olmayacağını detaylı olarak anlattıktan ve bu münasebetle de Almanya'nın Fransa'yı öyle Rusların tahmin eder göründükleri gibi, ilhak etmeyi istemediğini vurguladıktan sonra konuşmasını şöyle sürdürdü:

Alman Devleti, İspanya, Fransa, İtalya, Almanya, Sovyet Rusya ve Japonya'dan oluşacak bir "İlgili Devletler Dünya Koalisyonu" kurmak istiyor. Bu koalisyon, Kuzey Afrika'dan Doğu Asya'ya kadar uzanan ve Britanya iflas masasından nasiplerini almak isteyen tüm malum devletleri içine alan bir çıkar topluluğunu temsil edecektir. Bu amaçla, sözü edilen çıkar topluluğu üyeleri arasındaki tüm iç çekişme ve zıddıyetler bertaraf edilmeli ya da en azından nötürleştirilmelidir. Ayrıca bir dizi sorunun açıklığa kavuşturulması da lazımdır. Batıda, yani İspanya, Fransa, İtalya ve Almanya arasında şimdi artık herkesi aynı ölçüde memnun eden bir formülün bulunduğuna inanıyorum. Örneğin Fransa ve İspanya'yı kuzey Afrika konusunda aynı çizgiye getirmek pek de kolay olmadı; ne var ki gelecekte sahip olunacak imkânları idrak ederek bu iki memleket sonunda bu işe razı olmuştu. Batı bu suretle tasfiye edildikten sonra, artık doğuda da bir uzlaşma sağlanabilir. Burada yalnız Sovyet Rusya ile Türkiye arasındaki ilişki değil, aynı zamanda Büyük Asya bölgesi de söz konusudur. Burası yalnız Büyük Asya bölgesinden ibaret olmayıp, aynı zamanda güneye doğru yönelmiş olan ve Almanya'nın daha şimdiden Rusya'nın çıkar alanı olarak tanıdığı özbeöz bir Asya bölgesini de kapsamaktadır. Ana hatlarıyla ulusların ilerideki faaliyetleri için sınırları saptamak ve uluslara, içlerinde elli - yüz yıl boyunca yeterli faaliyet alanı bulabilecekleri büyük bölgeler tahsis etmek söz konusudur.

Molotof, Führer'in yalnız Avrupa'yı değil, aynı zamanda Avrupa dışındaki diğer bölgeleride ilgilendiren bir dizi sorunu ortaya koyduğunu; kendisinin öncelikle Avrupa'ya daha yakın bulunan bir problemden, Türkiye'den söz etmek istediğini; Sovyetler Birliği'nin bir Karadeniz devleti olması nedeniyle diğer bir dizi devletle ilişkisi olduğunu, bu münasebetle de, Tuna Komisyonu'nun tam şu sırada üzerinde çatıştığı henüz açıklığa kovuşmamış bir sorunun mevcut olduğunu (Bükreş Tuna

Levent Şahverdi Arşivi

Konferansı, 20 Ekim - 20 Aralık 1940) esasen Sovyetler Birliği'nin Romanya'ya, bu memleketin Rusya ile konsültasyon yapmaksızın Alman ve İtalya'nın garantilerini kabul etmesinden duyduğu memnuniyetsizlikten söz ettiğini; Sovyet Hükümeti'nin bu konudaki görüşünü daha önce iki kez açıkladığını ve bu garantinin, "bu denli kaba bir dille ifade edilmesine izin verilirse", Sovyet Rusya'nın çıkarlarına karşı yöneltildiği görüşünde olduğunu, bu nedenle de verilen garantinin kaldırılması meselesinin ortaya çıktığını; Führer'in, garantinin belirli bir süre için zorunlu olduğunu, bu nedenle de kaldırılmasının imkânsız olduğunu beyan ettiğini; bununsa Karadeniz devleti olarak Sovyetler Birliği'nin çıkarlarına dokunduğunu söyledi...

Molotof daha sonra sözü, Kırım Savaşı'na ve 1918/1919 yıllarındaki olaylara işaret ederek İngiltere'nin Sovyetler Birliği'ne açılan tarihi taarruz kapısı olarak isimlendirdiği Boğazlar'a getirdi. Rusya için durumun, İngilizlerin şu anda Yunanistan'a yerleşmiş olmalarından çok daha tehlikeli olduğuna değinen Molotof, emniyet nedenlerinden ötürü Sovyet Rusya'nın diğer Karadeniz memleketleriyle ilişkilerinin büyük önem taşıdığını söyledi ve konuyla ilgili olarak Führer'e "Eğer Rusya Bulgaristan'a, yani Boğazlar'a en yakın bulunan bağımsız bir memlekete, Almanya ve İtalya'nın Romanya'ya vermiş olduklarıyla tıpatıp aynı koşulları kapsayan bir garanti verseydi, acaba Almanya buna ne derdi" şeklinde bir soru yönelttikten sonra, bununla beraber Rusya'nın daha önce Almanya, mümkün mertebe İtalya ile de bu mesele hakkında anlaşmak niyetinde olduğunu açıkladı.

Molotof'un, Boğazlar sorununa Almanya'nın tavır ve davranışının ne olacağına ilişkin bir sorusunu Führer, Dışişleri Bakanı'nın bu hususu çoktan tasavvur ettiği ve Montrö Anlaşması'nın Sovyetler Birliği lehine bir revizyona tabi tutulmasını düşündüğü şeklinde yanıtladı.

Alman Dışişleri Bakanı bunu doğruladı ve İtalyanların da bu revizyon konusunda iyi niyetli bir tutum içinde olacaklarını bildirdi.

Molotof sözü yeniden Bulgaristan'a verilen garantiye getirerek Sovyet Rusya'nın hiçbir suretle bu memleketin iç düzenine kavuşmak istemediğine dair teminat verdi ve bu düzenin "kıl payı kadar bile" değiştirilmeyeceğini vurguladı.

Almanya ve İtalya'nın Romanya'ya vermiş oldukları garanti meselesi hakkında Führer, bu garantinin Romanya'ya Besarabya'yı savaşsız Rusya'ya terk etmeye sevk edecek yegâne ihtimal olduğu şeklinde açıklamada bulundu ve ayrıca Romanya'nın petrol kaynaklarından ötürü somut bir Alman-İtalyan çıkarı haline geldiğini ve nihayet Romanya Hükümeti'nin, İngilizlerin taarruzları karşısında tamamen emin hissedilin-

Levent Şahverdi Arşivi

mediği için, Almanya'nın Romen petrol bölgesinin havaya ve karaya karşı korunmasını üzerine almasını rica etmiş olduğunu söyledi. Selânik'e tehdit edici bir İngiliz çıkarması ihtimaline işaret eden Führer, Almanya'nın böyle bir çıkarmaya izin vermeyeceğini tekrarladı ve savaşın sonunda tüm Alman askerinin Romanya'dan çekileceğine teminat verdi.

Molotof'un, Bulgaristan'a bir Rus garantisi verilmesi hakkında Alman görüşünün ne olduğuna ilişkin sorusuna cevaben Führer, eğer bu garanti Romanya'ya verilen Alman-İtalyan garantisindekine benzer koşullar altında verilecekse, her şeyden önce Bulgarların bizzat böyle bir garantiyi rica edip etmedikleri sorunun ortaya çıkacağını, Bulgarların böyle bir ricada bulunduklarından haberi olmadığını; ayrıca doğal olarak, bizzat bir açıklama yapmadan önce İtalya'nın alacağı vaziyeti de sorup öğrenmek zorunda olduğunu belirtti.

Führer asıl ve en önemli sorunun, Rusya'nın Montrö Anlaşması'nın revizyona tabi tutulmasıyla Sovyet Karadeniz çıkarları için yeterli bir emniyet sağlanacağını mümkün görüp görmediği olduğunu vurgulayarak, Molotof'un konuyu ilkin Stalin'le görüşmesi gerektiğini bildiği için, bu soruya hemen şu anda yanıt beklemediğini söyledi.

Molotof, Rusya'nın bu hususta yalnız bir hedefi olduğunu, Boğazlar'dan yapılacak bir taarruza karşı kendisini yeterli derecede emniyetli hissetmeyi arzuladığını ve bu meseleyi Türkiye ile bir düzene sokmayı istediğini, bu suretle de Bulgaristan'a verilmiş olan bir garantinin durumu kolaylaştıracağını belirterek, Rusya'nın bir Karadeniz devleti olarak böyle bir emniyeti istemekte hakkı olduğunu ve Türkiye ile bu konuda bir uzlaşmaya varılabilineceğine inandığını söyledi.

Führer, bunun hemen hemen Boğazlar tüm diğer savaş gemilerine kapatılmış bulunurken sadece Rus savaş gemilerinin Çanakkale Boğazı'ndan serbestçe girip çıkabilmelerini içeren Alman görüşüne uygun düşeceği yanıtını verdi.

Molotof buna, Rusya'nın Boğazlar'dan Karadeniz'e yapılacak bir taarruza karşı garantinin sadece kâğıt üzerinde değil, aynı zamanda fiilen de sağlanmasını istediğini ve Türkiye ile bu konuda fikir birliğine varılabilineceğine inandığını ekledi. O, bu münasebetle yeniden Bulgaristan'a verilecek Rus garantisine dönerek, öte yandan Rusya'nın Bulgaristan'ın Ege Denizi'ne çıkışını sağlamaya hazır olduğunu ve bunu yaparken de bu memleketin iç rejiminin dokunulmazlığını koruyacağını tekrarladı. Molotof bir kez daha Führer'e, tüm Alman politikası hakkında kesin karar verecek bir kişi olarak, Almanya'nın bu Rus garantisine karşı nasıl bir vaziyet alacağı sorusunu yöneltti.

Levent Şahverdi Arşivi

Führer buna, "Acaba Bulgarlar bir garanti ricasında bulunmuşlarmıydı" sorusuyla karşılık verdi ve tekrar kendisinin Mussolini'ye bu konudaki görüşünü sorması gerektiğini söyledi.

Molotof, Führer'den kesin kararını bildirmesini istemediğini, aksine sadece geçici bir fikir açıklaması yapmasını rica ettiğini üzerinde dura dura belirtti.

Führer, bu konunun Almanya'yı ikinci derecede ilgilendirdiği, bu nedenle de Mussolini ile görüşmeden önce hiçbir suretle vaziyet alamayacağı; büyük bir Tuna devleti olarak Almanya'nın, Tuna üzerinden Karadeniz'e yapılacak ulaşımla değil de, sadece Tuna Nehri'yle ilgilendiği, Almanya'nın Rusya ile temas ve irtibat sağlaması için herhalde münhasıran Boğazlar'a ihtiyaç olmadığı yanıtını verdi.

Görüşme, dönüp dolaşıp yeniden Britanya İmparatorluğu'nun iflas masasıyla ilgilenen devletler arasında yapılacak büyük işbirliği planlarına getirildi. Führer doğal olarak, bu planların gerçekleşeceğinden kesin suretle emin olamadığına işaret ederek, bu mümkün olmadığı takdirde herhalde büyük bir tarihi fırsatın kaçırılmış olacağını, bütün bu sorunların gerekli hazırlıkların diplomatik yolla yapılmasından sonra muhtemelen Alman, Japon ve İtalya Dışişleri Bakanları'nın Sayın Bay Molotof ile birlikte Moskova'da yeniden incelenmesi gerektiğini söyledi.

Görüşmenin bu noktasında Führer zamanın bir hayli ilerlemiş olduğuna işaret ederek İngiliz hava taarruzları ihtimali karşısında, ana konular yeterince tartışıldığı için, görüşmenin şu sırada kesilmesinin daha iyi olacağını söyledi.

Führer özet olarak, bundan sonra Karadeniz devleti olarak Rusya'nın çıkarlarını emniyete alma imkânlarının sürekli inceleneceğini ve Rusya'nın dünyadaki müstakbel yeri hakkında öne süreceği diğer arzularının da esaslı şekilde nazarı itibara alınacağını beyan etti.

Son söz olarak da Molotof, Sovyet Rusya için bir dizi büyük ve yeni sorunların ortaya çıktığını, güçlü bir devlet olarak Sovyetler Birliği'nin Avrupa ve Asya'daki büyük sorunların dışında kalamayacağını söyledi. Daha sonra sözü kısa bir süre önce iyileşmiş olan Rus-Japon ilişkilerine getirerek, iyileşmenin daha da süratli bir tempoda süreceğini tahmin ettiğini söyledi ve Alman Hükümeti'ne bu yöndeki çaba ve zahmetleri için teşekkür etti.

Molotof şu sözlerle konuşmasını tamamladı :

"Japon-Çin ilişkilerine gelince: Bu ilişkilerin düzene sokulmasını sağlamak muhakkak ki Rusya ve Almanya'nın görevidir. Fakat bunun yanında Çin için şerefli bir son sağlanmalıdır. Halen Japonya'dan çok daha fazla Endonezya'da ümit vardır."

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 38

Silahlı Kuvvetler Sevk ve İdare Karargâhı
(Hrk. D.) Harp Ceridesinden

13 Kasım 1940

Harekât Daire Başkanı, İnnsbruck'da Başkomutanlık Karargâhı Kurmay Başkanı Mareşal Keitel ile Mareşal Badoglio arasında yakında vaki olacak görüşme için yazdığı ve Keitel'in de onayını aldığı durum muhakemesini gönderiyor.

Bu durum muhakemesi "Savaş kazanılmıştır, artık kaybedilemez, ancak sona erdirilebilir. Bunun için, İngiltere'yi de savaşı kaybetmiş olduğunu kabul ve idrake zorlamak lazımdır" sözleriyle başlıyor ve şöyle devam ediyor :

"1941 yılının başında Almanya hemen hemen her alanda savaşın başındakinden veya batıda harekâtın başladığı zamandakinden daha kuvvetli olacaktır. Yaklaşık 230 tümene sahip olan Alman Kara Kuvvetleri için Avrupa'da herhangi bir problem yoktur. Bu kuvvet yüz seksen beş birinci hat tümeni, yirmi zırhlı tümen, dört zırhlı birlik, on iki motorlu tümenden ibaret olup, 2-3 yıl sürecek bir büyük savaşın isteklerini karşılayabilecek düzeyde cephane stokuna da sahiptir. Deniz Kuvvetleri yeni yılın başına kadar hasarlarını gidermiş, kayıplarının büyük bir kısmını ikmal etmiş olacak, sürekli artan miktarda denizaltıyı düşman üzerine gönderecek ve aylık denizaltı üretimini bu yılın sonuna kadar yirmi beşe yükseltecektir.

Hava Kuvvetleri de 1941 İlkbaharı'nda sayıca ve kalitece İngiltere'ye karşı savaşın başladığı zamandakinden daha kuvvetli olacaktır."

İngiltere'ye karşı yürütülen hava ve deniz savaşlarının etkilerine kısaca değinildikten ve İngiltere'nin umudunu bağladığı yegâne devletler olmalarından ötürü Rusya ve Amerika'nın tutumlarına işaret edildikten sonra, Akdeniz'deki durum görüşmenin ana konusu olarak ele alındı ve detaylı biçimde incelendi.

Görüşmede ayrıca, Balkanlar konusunda Alman görüşü üzerinde de duruldu ve Balkanlar'daki savaşı Yunanistan'a münhasır kılmanın askeri çıkarlar bakımından arzuya şayan olduğu ve ancak Romen petrol bölgesine yönelecek İngiliz taarruzlarının, güneydoğu Alman askeri birliklerinin kullanılmasını haklı gösterebileceği hususunda görüş birliğine varıldı. Mısır'a karşı girişilecek İtalyan taarruzunun desteklenmesinde ön

Levent Şahverdi Arşivi

planda İskenderiye ve Süveyş Kanalı'na karşı Alman hava birliklerinin kullanılmasının söz konusu olduğu, ancak bu desteğin Marsa Matruh'un zaptından sonra yapılacağı ve esasen her iki tarafın görüşüne göre de, bu işgal sırasında Alman birliklerinin kullanılmasının gerekli olmadığı; İspanya kısa zamanda savaşa girmeye karar verecek olursa, Cebelitarık'ın özel eğitilmiş Alman birliklerince kolayca ele geçirilebileceği tespit edildi.

Fransa ile işbirliğine gelince... Bu konuda da, Almanya'nın İngiltere'ye karşı savaşın sürdürülmesi için Afrika'daki Fransız koloni devletinin sahip olduğu büyük önemi göz önüne alarak, bu işbirliğini mümkün olduğunca sıkı bir şekle sokmaya gayret sarf etmek zorunda olduğu, bu zorunluğun İtalya'daki tüm askeri makamlarca da tam anlamıyla idrak edilmesinin arzuya şayan olduğu belirlendi.

İtalyan Deniz ve Hava Kuvvetleri'ne mensup birliklerin Alman Deniz ve Hava Kuvvetleri birlikleriyle doğrudan işbirliği yapmaları bakımından, Mareşal Badoglio'nun Belçika'da bulunan İtalyan hava birliklerinin kışın Akdeniz bölgesinde kullanılması görüşü uygun görülüyor. Buna karşılık Atlantik'de kullanılan İtalyan denizaltılarının İngiltere'nin muhasarası sırasında önemli bir yardım olarak orada bırakılması rica ediliyor.

(.....)

14 Kasım 1940

Harekât Şube Müdürü nihayet, İrlanda'nın bir İngiliz saldırısında Almanya'yı yardıma çağırması halinde hangi politik prensiplerin uygulanacağına karar verilmiş olduğunu sordu. Büyükelçi Ritter buna, böyle bir durumda Silahlı Kuvvetlerce neyin yapılabileceği şeklinde mukabil soru yöneltti. Şube Müdürü, etkin bir yardımın mümkün olmadığını; hava indirme birliklerinin kullanılmasının da söz konusu olmadığını, sadece Hava ve Deniz Kuvvetleri harekâtının hesaba katılabileceğini açıkladı. Büyükelçi Ritter, Führer'in böyle bir durumda Silahlı Kuvvetler'den olağanüstü işler talep edeceğine inandığını söyledi.

(.....)

Belge No. : 39

Hitler'in Mussolini'ye Gönderdiği 20 Kasım 1940 Tarihli Mektup

Duçe! Bu mektubun başında, son 14 günden bu yana kalbimin ve düşüncemin her zamankinden daha çok sizde olduğunu temin etmeme

Levent Şahverdi Arşivi

izin veriniz. Ayrıca şu anda sizin için yükünüzü hafifletici etki yapabilecek her şeyi yapma azim ve kararında olduğunu da bilmenizi isterim. Size, beni Floransa'da kabul etmenizi rica ettiğim 28 Ekim tarihinde, sadece genel olarak bilgi edinmiş olduğum Yunanistan'la tehlikeli ihtilafın başlamasından önce fikirlerimi açıklayabilmek ümidiyle yola çıktım. Öncelikle sizden, hareketi mümkünse daha müsait bir mevsime, fakat mutlaka Amerikan başkan seçimine kadar ertelemenizi rica etmek istiyordum. Yine Sayın Duçe sizden bu harekete, Girit'in daha önde gelen yıldırım tarzında işgali işi tamamlanmadan, görüşmemenizi rica etmek niyetindeyim ve size bu amaçla bir Alman paraşüt tümeni ile bir hava indirme tümeninin kullanılmasına ilişkin pratik öneriler de getirmek istiyordum. Artık başlanmış olan işin, tam bir açıklıkla bilinmesi önemli olan çok ağır psikolojik ve askeri etkileri vardır. Ben burada bazı önemli amilleri zikrediyorum. Çünkü bunlardan benim görüşüme göre acilen alınması gerekli olan karşı önlemler meydana çıkar.

a. Psikolojik Sonuçlar

Durumun psikolojik etkisi, gelişmek üzere olan diplomatik hazırlıkları olumsuz yönde etkileyeceğine göre, kötü ve hoş olmayan bir etkidir.

Üçlü Pakt'a katılmaya az da olsa hevesli görünen Bulgaristan, şimdi böyle bir girişimi düşünmekten dahi çekinir olmuştur.

Rusya'ya karşı da bir çıkarlar uzlaşması oluşturmak ve Rus ihtiraslarını doğuya yöneltmek güçtür. Bay Molotof tam tersine Balkanlar'a kuvvetli ilgi duyduklarını ima etti. Şimdilik burada Yugoslavya'daki izlenim saptanılamaz. Fakat, bizatihi Fransa'da ihtiyatlı davranmayı hatırlatanların ve bu savaşta son sözün belki de henüz daha söylenmediğini temin edenlerin durumunda kuşkusuz gittikçe bir güçlenme vaki oluyor.

Psikolojik sonuçlar ne olursa olsun, bunlardan bizim müteakip harekâtımız için engeller hasıl olmayacağı; fakat özellikle, Yugoslavya gibi, bir felakete değilse bile, anlaşmazlığın hoşa gitmeyen biçimde yayılmasına neden olabilecek devletler tarafından hiç de dostça olmayan vaziyet alışların vaki olacağı kesindir. Türkiye'nin tutumunun özel önemi vardır. Çünkü Türkiye'nin alacağı vaziyete göre Bulgaristan'ın tutumu da kesin olarak belirlenecektir.

b. Askeri Sonuçlar

Durumun böyle gelişmesinin askeri sonuçları Sayın Duçe, çok ağırdır.

Levent Şahverdi Arşivi

Halen İngiltere, kendisini Ploeşti petrol bölgesinin çok yakınına, keza tüm Güney İtalya'nın ve özellikle de hem İtalyan anavatanınında hem de Arnavutluk'taki indirme ve bindirme limanlarının hemen yakınına getiren bir dizi üsler elde ediyor.

Şimdiye kadar Romen petrol bölgesi İngiliz bombardıman uçakları için asla ulaşılamaz bir durumdayken, şimdi bu uçaklar 500 kilometreden daha az bir mesafeye sokuldular. Ben bunun sonuçlarını düşünmekten bile çekiniyorum. Çünkü Sayın Duçe, bir petrol bölgesinin etkin biçimde korunması mümkün değildir ve böyle bir şey yoktur. Bu hususta tam bir açıklık mevcut olmalıdır. Kendi uçaksavar silahlarımız dahi böyle bir bölgeye kör giden mermilerle, taarruz eden düşman kadar tehlikeli olabilir. Büyük petrol rafineleri de tahrip edilecek olursa, zarar tamamen onarılamaz düzeye ulaşacaktır.

Güney İtalya, buradaki limanlar ve tüm Arnavutluk halen İngiliz bombardıman uçaklarının en elverişli menzilleri içinde bulunmaktadır. Ayrıca, İtalya'nın misilleme taarruzlarla Yunan şehirlerini tahrip edip etmeyeceği doğal olarak İngiltere'nin hiç de umurunda değildir. İtalyan şehirlerine taarruz edileceği ise kesindir. Ben ayrıca, mart ayından önce Arnavutluk bölgesinden yeni İngiliz üslerine karşı başarılı bir kara taarruzunu imkânsız görüyorum.

Bugüne kadar yapılan hava savaşından edinilen deneyimlere göre, keza hava taarruzlarıyla İngiliz hava üslerinin tahrip edilmesi de imkânsızdır. Her şey hava alanlarından daha kolay tahrip edilebilir. İngiltere'nin, korktuğum gibi, halen Girit Adası'nı işgal ettiği ve şu anda diğer adaların çoğuna ayak basmak ve ikisi Selânik yakınında diğer ikisi de tahminen Trakya'da olmak üzere, hava üsleri tesis etmekte olduğu bir gerçektir. Rodos Adası da halen İngiliz av uçaklarının menzili içinde bulunuyor ve de İngilizler, göründüğü gibi, Batı Yunanistan'da da hava üsleri kurarlarsa, o zaman kısa bir sürede bütün Güney İtalya kıyı mevkileri de en şiddetli biçimde tehdit edilmiş olacaktır.

Bu durum askeri bakımdan tehdit edicidir. Ekonomik bakımdan ise Romen petrol bölgesi söz konusu olduğuna göre, adeta endişe verici ve ürkütücüdür. Bu nedenle şu andan itibaren aşağıdaki önlemlerin alınmasını öneriyorum :

1. Politik Önlemler

a. İspanya, artık savaşa girmeye süratle razı edilmelidir. Yaklaşık üç haftalık bir süre bu iş için en erken bir zaman olarak tahmin edilebilir. İspanya'nın savaşa girmesinin amacı bizim için, Cebelitarık ve boğazı ele geçirmek, Fransız Fası'nın veya Fransa Kuzey Afrikası'nın muhte-

Levent Şahverdi Arşivi

mel bir ayrılışına karşı emniyet sağlamak üzere İspanya Fası'na en azından bir veya iki Alman tümeni getirmek olmalıdır. Çünkü Sayın Duçe böyle bir ayrılma İngiliz-Fransız Hava Kuvvetleri'ne, bütün İtalya için belalı olabilecek uçuş bölgesi temin edecektir. Bu mutlaka önlenmelidir ve bundan ötürü de asla beklentiye veya tesadüfe bırakılmış halde kalamaz. Fakat Cebelitarık'ın düşmesiyle Akdeniz batı girişine karşı sürgülenir. O zaman İngiltere, tüm ulaşımını Güney Afrika'yı dolaşarak yapmaya zorlanmış olur. Doğu Akdeniz'de bir hafifleme oluştuğu takdirdeyse, Fransız Kuzey Afrikası Petain Hükümeti'ni en emin biçimde koruyacaktır.

b. Şimdi tüm imkân ve araçlarla Rusya'nın Balkan etki alanından çekilmesine ve doğuya yöneltilmesine çalışılmalıdır.

c. Bulgaristan üzerindeki Türk baskısını hafifletmek için, Türkiye ile herhangi bir uzlaşma yolu bulmaya çalışılmalıdır.

d. Yugoslavya ilgi dışı bırakılmalı, eğer mümkünse bizim fikrimize göre, hatta Yunan sorununun sona erdirilmesinde işbirliği yapma hususunda olumlu yönde ilgilenmesi sağlanmalıdır. Yugoslavya'dan emin olmaksızın, Balkanlar'da başarılı bir harekât yapılması zordur ve bunun riski göze alınamaz.

e. Macaristan, büyük Alman birliklerinin Romanya'ya hemen başlayacak olan nakline razı olmak zorundadır.

f. Romanya, Alman askeri birliklerinin bu artışını kendi emniyeti için kabul etmeye mecbur olacaktır.

Sayın Duçe, İngilizler Trakya'da önemli bir pozisyon kurmaya girişirlerse, o zaman büyük kuvvetlerle taarruz etmeye kararlıyım.

Fakat ne yazık ki, Balkanlar'da bir savaş sevk ve idaresinin mart ayından önce mümkün olmadığını açıklamak zorundayım. Sırp Genelkurmayınca marttan önce böyle bir tehdidin kuvveden fiile çıkmasının imkânsızlığı tamamen bilindiği için, Yugoslavya üzerine tehdit edici herhangi bir etki de amaçsız olacaktır. Bu nedenle Yugoslavya mümkün olduğu kadar diğer yol ve vasıtalarla kazanılmalıdır.

2. Askeri Önlemler

Öncelikle Akdeniz'in sürgülenmesi, bana en önemli askeri önlem görünüyor. Bu amaçla, yukarıda 1 nci maddede söylediğim gibi, daha sonra batı çıkışını kapatmak için İspanya'yı süratle savaşa girmeye razı etmeye girişmek istiyorum. Ayrıca Sayın Duçe şu anda, hazırlıklar elverdiği oranda, sizin de Marsa Matruh'u orada bir hava üssü sağlamak için

Levent Şahverdi Arşivi

ele geçirmeye gayret göstermenizi gerekli görüyorum. Bu üs, birinci olarak pike bombardıman uçaklarıyla İskenderiye önlerindeki İngiliz donanmasını kesin şekilde sürüp atmayı, ikinci olarak da uzak menzilli bombardıman uçaklarıyla Süveyş Kanalı'nı mayınlarla asıl trafik için işlemez duruma düşecek şekilde kirletmeyi mümkün kılacaktır.

Yine ben ayrıca, taarruz edilecek hedefler üzerinde ortak hava birliklerimizin çok güçlü ve planlı biçimde toplanmasının sağlanmasını da gerekli görüyorum. Şimdiye kadarki savaş sivil mahaller üzerine yapılan taarruzların tamamen önemsiz olduğunu kuşku götürmez biçimde kanıtladı. Yalnız, askeri ya da ekonomik hedeflere yapılacak taarruzlar başarı vaat eder. Fakat Akdeniz'deki en önemli hedef, öncelikle İngiliz donanmasının dumanını atmaktır. Bu hedef üzerine benim görüşüme göre, Arnavutluk'ta savaşmakta olan birliklerin direkt olarak desteklenmesi bir yana, tüm müşterek taarruzumuzun hız ve şiddeti yöneltilmelidir. Akdeniz'de düşman bayrağı altında seyreden tüm ulaşım araçları üzerinde sürekli bir gözetleme ve aralıksız bir taarruz başlatılmalıdır. Sayın Duçe, İngiliz gemilerinin ancak kıyılara bağlı av uçaklarının himayesi altında seyre cesaret edebildikleri Kuzey Denizi'ndeki mücadelemiz bunun mümkün olduğunu göstermektedir.

Bu amaçla size, batıya yönelik tuttuğumuz İtalyan savaş birliklerini, etkileri sürekli artan denizaltılar hariç, geri çağırmanızı ve halen çok önemli olan kesimde kullanmanızı öneririm. Halen siz Kanal'da en elverişsiz bir mevsimde bulunuyorsunuz ve sizin için, hemen hemen yaz mevsiminde güney iklimlerinin bize verdiğine benzer derecede güç olan hava koşulları altında ıstırap çekiyorsunuz. Ben esas itibariyle aşağıdaki fikre sahibim: Akdeniz sorunu hemen bu kış mevsiminde tasfiye edilmelidir. Çünkü, şu sıra Alman kuvvetlerinin en mükemmel olarak kullanılmasına da imkân vermektedir. Tersine, İtalyan kuvvetlerinin Batı ve Kuzey Avrupa'da kullanılması bu mevsimde iklim nedenleriyle pek de pratik görünmüyor.

Fakat ben ilkbaharda, en geç mayıs ayının başında, Alman kuvvetlerimi hareketimizin amaca en uygun zamanının ortaya çıkması için, tekrar geriye almak isterim.

Akdeniz'de hava birliklerimizin bu işbirliğine her şeyden önce bu Ju-88 Filosu ile gerekli keşif ve pike bombardıman uçakları vb. ayırmak arzusundayım. Bu konu hakkında henüz daha Mareşal Göring'le detaylı olarak görüşmedim, bundan ötürü de, O'nun görüşüne göre gerekli olan kuvvetlerin kesin tespitini yapmayı herhalde kendisine bırakacağım. O zaman Sayın Duçe, ilk planda Akdeniz'de muhtemelen iki büyük hava

Levent Şahverdi Arşivi

harekât alanı oluşacak: Birisi, genel olarak hava bakımından İtalyan - Arnavutluk - Yunan ve Mısır bölgelerine hakim olan İtalyan harekât alanı; diğeri, bizim uzun menzilli bombardıman uçaklarımızı göz önüne alarak öncelikle Doğu Akdeniz'i kapsayacak bir Alman harekât alanı... Eğer biz hava kuvvetlerimizi doğru kullanırsak Akdeniz 3-4 ay içinde İngiliz donanmasının mezarı haline gelecek ve de bunun sağlanması, bizatihi Yunanistan'ın söz konusu olması bakımından, benim fikrime göre mart başından önce yapılamayacak olan askeri harekât için en başta gelen koşuldur. Fakat ben bu süreyi, behemehal kuşku götürmez bir başarı sağlayacak kuvvetleri önceden Romanya'da toplayamayacağımdan ötürü de lüzumlu görüyorum. Arnavutluk'ta yeterli İtalyan kuvvetlerinin toplanması da en az üç ay ister. Ancak bundan sonradır ki, en kısa bir sürede başarı beklenilebilir.

İyice düşünüp taşındıktan sonra, gelecek yılın sonbaharından önce Nil Deltası'na bir taarruz yapılmasının asla mümkün olmadığı görüşüne vardığım için, ayrıca Mısır sorunu da tamamen halledilmeyip açık kalabilir. Şimdi bana aşağı yukarı Marsa Matruh yakınında, buradan av himayesi altında pike bombardıman uçaklarıyla İskenderiye'deki İngiliz donanmasına taarruz etmeyi mümkün kılacak bir pozisyon elde edilmesi, en önemli bir husus gibi görünüyor.

Fakat psikolojik bakış açısından da alınacak uygun önlemler yükü hafifletici etki yapabilir ve yeniden mihver için pozitif bir moral yaratabilir.

Sayın Duçe bunlar benim size, tüm fanatizmle yardım etmeye, en kısa bir sürede krizin üstesinden gelmeye ve düşmanı sureta bir başarısızlıktan daha çok kesin bir yenilgiye zorlamaya hazır olan bir dost sıfatıyla içtenlikle ilettiğim fikirlerdir...

Adolf Hitler

Belge No. : 40

Churchill'in Roosevelt'e Yazdığı Mektup

10. Downing Cd. Whitehall
8 Aralık 1940

Sevgili Dostum Mr. Başkan,

1. 1940 yılının sonuna yaklaşmış bulunuyoruz. Bu münasebetle 1941 yılına ilişkin görüşlerimi ve beklentilerimi size anlatmamı beklediğinizi ve bunu hoş göreceğinizi tahmin ediyorum. Bu görevi tam bir iç-

Levent Şahverdi Arşivi

tenlik ve güvenle yerine getireceğim. Çünkü inanıyorum ki Amerikan halkının büyük çoğunluğu, ABD'nin emniyet ve selametinin ve her iki Anglo-Sakson demokrasinin geleceğinin ve keza bunların vücuda getirdikleri uygarlık düzeninin varlıklarını sürdürebilmelerinin Britanya uluslar topluluğunun bekasının ve bağımsızlığının korunmasını gerektirdiği kanısına varmış ve bunu her suretle belirtmiş bulunmaktadır. Ancak bu suretle, deniz devletinin Atlas ve Hint Okyanusları üzerinde kuracağı egemenliğin dayandığı tabyalar güvenilir ve dost ellerde kalacaktır. ABD donanmasıyla Büyük Okyanus'a; İngiliz donanmasıyla Atlas Okyanusu'na egemen olunması, memleketlerimizin emniyeti ve ticaret yolları için zorunlu olup, savaşı ABD kıyılarından uzak tutmak için de en emin vasıtadır.

2. Şimdi de başka bir konuya geçiyorum. Modern bir devletin endüstrisinin savaş üretimine dönüşebilmesi için üç ya da dört yıla ihtiyaç vardır. Eğer endüstriyel kapasitenin sivil ihtiyaçların karşılanmasından artırılabilen en yüksek haddi savaş üretimine dönüştürülürse, doyum noktasına erişilmiş demektir. Almanya bu noktaya 1939 yılının sonunda kesin olarak ulaştı. Biz Britanya İmparatorluğu'nda halen şöyle böyle ikinci yılda bulunuyoruz. ABD tahmin ettiğim gibi, herhalde bizim kadar gecikmiş değil, Ayrıca, Amerika'da halen karada, denizde ve havada savunmaya ilişkin dev programların hazırlandığını ve uygulanmaları için tam iki yılın gerekli olduğunu işitiyorum. İngilizler olarak, varlığımız uğruna olduğu kadar ortak çıkarlar bakımından da ABD hazırlıklarını bitirinceye kadar bir cephe tutmak ve Nazilerle savaşmak görevimizdir. Belki de iki yıldan önce zafer bize nasip olabilir; fakat bizim buna güvenmeye hakkımız yoktur ve her yerde elinden geleni yapma çabalarımızda bir gevşeme gösteremeyiz. Bunun için sizden, bu koşullar devam ettiği sürece Britanya İmparatorluğu ile ABD arasında sağlam bir çıkar ortaklığı mevcut olduğunu iyi niyet ve dostane duygularımla göz önünde bulundurmanızı en derin saygılarımla rica ediyorum. Bu esasa dayanarak da size başvurma cesaretini kendimde buluyorum.

3. Savaş dehşet verici bir şekil almıştır, muhtemelen de böyle sürecektir. Almanların muazzam orduları vardır. Alman asıl gücünün egemen olduğu herhangi bir savaş alanında bu devasa Alman ordularıyla boy ölçüşemeyiz. Fakat Deniz ve Hava Kuvvetlerimizden yararlanmak suretiyle Alman ordularına ancak nispeten küçük Alman kuvvetlerinin savaşa sokulabilecekleri bölgelerde karşı koymaya kalkışabiliriz. Almanya'nın Avrupa egemenliğinin Afrika ve Güney Asya'ya yayılmasını önlemek için tüm imkânlarımızı kullanmalı ve elimizden gelen her şeyi yap-

Levent Şahverdi Arşivi

malıyız. Ayrıca İngiliz adalarında da Almanları, denizaşırı bir istila hareketine kalkışmayı üstesinden gelinemez bir iş saymaya mecbur edecek kadar kuvvetli orduları devamlı hazır bulundurmalıyız. Bu amaçlarla, sizin de bildiğiniz gibi, mümkün olan süratle 50-60 tümen teşkil etmeye çalışıyoruz. ABD, bir dost ve terk edilemez bir yoldaş değil de müttefikimiz olsaydı bile, büyük bir Amerikan istila ordusunun denizaşırı bölgelere naklini isteyecektik. Bizim elimizi kolumuzu bağlayan faktör müretteabat noksanı değil, ulaşım imkânlarındaki noksandır. Denizaşırı büyük çaplı kıta nakli yerine, mevcut imkânların yalnızca savaş malzemesi ve cephane nakline ayrılması, bizce amaca daha uygun olup, tercih edilen bir husustur.

4. 1940 yılının birinci yarısı müttefikler ve Avrupa için felaketler dönemiydi. Son beş ayda, tek başına fakat üçüncü kez başkanlığına seçildiğiniz büyük cumhuriyet tarafından emrine amade kılınan çok değerli savaş malzemesi ve muhrip yardımlarıyla savaşı sürdüren Büyük Britanya'da etkin ve belki de beklenmedik bir iyileşme görüldü.

5. İngiltere'nin yıldırım şiddet ve süratinde bir darbe ile imha edilmesi tehlikesi şimdilik geniş ölçüde azalmıştır. Bunun yerini uzun süre devam edecek olan ve gün geçtikçe de büyüyen, daha az çetin ve daha az hayret verici olmakla beraber hiç de daha az öldürücü olmayan bir tehlike aldı. Bu öldürücü tehlike, deniz ulaşım imkânının sürekli ve gittikçe hızlanan biçimde azalmasıdır. Biz, gelişigüzel hava saldırılarıyla evlerimizin tahrip edilmesine ve sivil halkımızın öldürülmesine uzun süre dayanabiliriz. Ve yine biz, bu saldırılara ekonomimizin gelişmesi sayesinde daha mükemmel şekilde direnebileceğimizi ve hava kuvvetlerimizin düşman hava kuvvetleriyle boy ölçüşebildiği ölçüde, Almanya'daki askeri hedeflere misilleme yapacağımızı umuyoruz. 1941 yılında kesin sonuçlu hareketler denizler üzerinde olacaktır. Eğer İngiltere'yi besleyecek ölçüde yiyeceği ve muhtaç olduğumuz her tür savaş malzemesini adamıza taşıyamazsak, Hitler'in ve O'nun suç ortağı Mussolini'nin çeşitli savaş alanlarına sevk ettikleri ordulara karşı koymak üzere oralara ordularımızı sevk edemezsek ve bu orduların ihtiyaçlarını sürekli biçimde tamamlayamazsak, her şeye rağmen Avrupa'da diktatörlerin burunları kırılıncaya kadar dayanabileceğimizi kesin surette bilmezsek, o takdirde yarı yolda kalmamız tehlikesi var demektir. Hem de ABD savunma önlemlerini tamamlamaya vakit bulamadan. Demek ki 1941 yılında savaş hareketlerinin ruhunu, gemi tonajının korunması ve okyanuslardan ve özellikle de Atlas Okyanusu'ndan selamet ve güvenle nakliyat yapma kabiliyet ve gücümüz oluşturacak. Öte yandan şayet biz gerekli gemi hac-

Levent Şahverdi Arşivi

mini sınırsız bir süre için okyanuslar yoluyla istediğimiz yere yöneltecek durumda olursak, üstün hava gücümüzün Almanya'ya karşı kullanılması ve Almanların ve Nazilerce boyunduruk altına alınmış olan ve uygarlığı kökünden yok edici buhranlar yaratan diğer ulusların gittikçe artan kin ve garazları da insaflı ve övünç verici bir sona ulaşabilir. Fakat biz görevi küçümsemek niyetinde değiliz.

6. Gemi zayiatımızın son aylara ait listesini ekte sunuyorum. Bunlar, hemen hemen geçen savaşın en feci yılındaki kayıplara eşittir ve de çok fazladır. 3 Kasım'da sona eren beş hafta zarfındaki zayiatımızın toplamı 420.300 tondur. Savaş kapasitemizi tam olarak sürdürebilmemiz için yılda 43 milyon tonluk yeni gemi ithal etmemiz gerektiğini tahmin ediyoruz. Halbuki eylül ayı içinde ancak yıllık 37 milyon ve ekim ayında da yıllık 38 milyon tona tekabül edecek kadar gemi ithal edilmiştir. Eğer bugün ufukta görebildiğimiz imkânlardan daha geniş imkânlar elde edilemezse ve bu da zamanında sağlanmazsa felaket bir duruma düşebiliriz. Bu duruma yeni yeni usullere başvurmak suretiyle egemen olmak için gücümüz içinde olan her şeyi yapıyorsak da, kayıpları önlemenin geçen savaştakine göre çok güç olduğu da bir gerçektir. O zaman Fransız, İtalyan ve Japon donanmaları bizimle beraberdi ve bize yardım ediyorlardı. Her şeyden önce de Amerikan donanması savaşın en buhranlı döneminde bizi çok esaslı şekilde destekledi. Halen bunlardan yoksunuz. Üstelik Fransa'nın kuzey ve batı kıyılarındaki bütün limanlara düşman hakimdir. Bu limanlardan ve Fransız kıyıları açığındaki adalardan denizaltıları, deniz uçakları ve savaş uçakları için üs olarak gittikçe artan ölçüde yararlanıyor. Buna karşılık İrlanda limanlarından ya da havada ve karadaki kıyı devriyelerimizi organize edebileceğimiz İrlanda topraklarından yararlanma bize yasaklanmıştır. Gerçekte bizim elimizde halen İngiliz adalarına ulaşan oldukça emin sayılabilecek bir tek ulaşım yolu vardır. O da, düşmanın denizaltılarının ve uzun menzilli bombardıman uçaklarının hareket sahasını sürekli genişletmek suretiyle gayretlerini gittikçe daha şiddetli biçimde yoğunlaştırdığı kuzey ulaşım yoludur. Bundan başka son aylarda Hint Okyanusu'nda olduğu gibi Atlas Okyanusu'nda da silahlandırılmış ticaret gemileri belirmiştir. Biz şimdi bir de vurucu güce sahip bir korsan savaş gemisini hareket ve faaliyetten menetmek zorundayız. Hem konvoylarımıza refakat etmek, hem de düşman taarruz vasıtalarını izleyip avlamak için gemiye muhtacız. Kaynaklarımız geniş, hazırlıklarımız büyük çaplı olmakla beraber, yeterli miktarda araç teminine gücümüz yetmiyor.

Levent Şahverdi Arşivi

7. Gelecek 6 ya da 7 ay içinde anavatan sularındaki savaş gemisi bakımından mevcut üstünlüğümüz hiç de hoşa gitmeyecek alçak bir düzeye düşecektir. "Bismark" ve "Tirpitz" ocak ayında mutlaka faaliyete konulacaktır. Bizim halen "King George"umuz var ve aynı zamanda "Prince of Wales"ın da hizmete girebileceğini umuyoruz. Bu modern gemiler doğal olarak, bilhassa hava taarruzlarına karşı, planları 20 yıl önce yapılan "Rodney" ve "Nelson"a göre çok daha iyi zırhlandırılmıştır. Biz en son olarak "Rodney"i refakat gemisi olarak Atlas Okyanusu'nda kullanmak zorunda kaldık. Böyle az gemiye sahip olmamızdan dolayı, bir mayın ya da torpidonun her zaman donanmamızın gücünü büyük ölçüde değiştirebileceği endişesini duymaktayız.

Haziran'da "Duke of York" hazır olursa, bir hafifleme başlar ve eğer "Anson" da hizmete sokulursa durum 1941 sonunda daha da elverişli bir hale gelir. Ne var ki bu iki birinci sınıf, modern, 35 ton deplasmanlı (gerçekte bu yaklaşık 45 tonu buldu) ve 38 santimetrelik toplara sahip olan Alman savaş gemisi bizi, bu savaşta daha önce hiç gerekli olmayan bir konsantrasyonu korumaya zorluyor.

8. Biz, iki İtalyan "Littorios"unun bir süre daha savaş yeteneğinden yoksun kalacağını ümit etmekteyiz ve de bunlar Alman müretteba-tıyla donatılsalardı bir hayli tehlikeli olabilirlerdi, fakat böyle olmadığına göre tehlikeli sayılmazlar. "Richelieu" ve "Jean Bart" verildiği takdirde yardımlarımız için şükran borçlu oluruz, herhalde bu konunun bir yoluna konulmuş olduğu ümit edilebilir. Fakat Mr. Başkan, bu hususta kimsenin sizden daha açık fikir belirtemeyeceğini vurgulayarak şunu arzetmek isterim ki, biz gelecek aylar içinde ilk kez olarak bu savaşta düşmanın bir deniz harekâtı sırasında en az bizim en iyi ve oldukça modern iki gemimiz kadar vuruş güçlü iki savaş gemisi kullanabileceğini hesaba katmak zorundayız. Türkiye'den ötürü Akdeniz'deki savaş kuvvetlerimizi azaltmak imkânsız olacaktır. Ve doğu havzasındaki durum gerçekte, orada kuvvetli bir donanmaya sahip olmamıza bağlıdır. Eski, modernize edilmemiş savaş gemileri refakat gemisi olarak kullanılacaktır. Bu nedenle biz savaş gemileri sınıfında bile son derece gerilmiş bulunuyoruz.

9. Görmemezlikten gelinemeyecek ikinci bir tehlike kaynağı daha vardır: Vichy (Vişi) Hükümeti Hitler'in "Yeni Avrupa Düzeni" ne katılabilir, veya hür Fransız sömürgelerine karşı sevk ettiği bir sefer kuvvetine bizi taarruza zorlamak gibi manevralara girişerek mihver kampına katılmak için bahane yaratabilir. Halbuki Fransa'nın elinde hâlâ epeyce geniş çapta zedelenmemiş savaş gemileri vardır. Eğer Fransız do-

Levent Şahverdi Arşivi

nanması bu gücüyle mihvere katılacak olursa, Batı Afrika üzerindeki hakimiyet derhal mihverin eline geçer ve bizim Kuzey ve Güney Atlantik arasındaki ulaşım bağlantılarımız büyük tehlikeye düşer. Bu takdirde Dakar da bize karşı kullanılan bir taarruz üssü olur ve doğal olarak Güney Afrika ile olan bağlantılarımızı büyük ölçüde taciz ve tehdit eder.

10. Üçüncü bir tehlike bölgesi Uzakdoğu'dur

Artık açıkça belli oluyor ki Japonya, Hindiçini'yi hareket üssü yaparak Saygon'a ve diğer deniz ve hava üsleri doğrultusunda güneye doğru inmek ve Singapur'un Hollanda-Doğu Hindistan'ı yakınına sokulmak hazırlığı içindedir. Alınan haberlere göre Japonlar denizaşırı görevlerde kullanmak üzere beş seçkin tümen hazırlıyorlar. Uzakdoğu işleri bu şekilde gelişecek olursa, oralarda bizim böyle bir tehdidi defedecek kudrette kuvvetimiz bulunmayacaktır.

11. Bu tür tehlikeler karşısında kalacağıma göre, 1941 yılından silahlarımızı ve özellikle de uçaklarımızı çoğaltma dönemi olarak yararlanmamız lazımdır. Bombardımanlara rağmen memleket içi üretimlerimiz sayesinde bu amaca doğru yürümeye çalıştığımız gibi denizaşırı yerlerden de savaş malzemesi tedarikine mecburuz. Zaferimiz için gerekli koşullar ancak bu suretle sağlanabilir. Görev güç ve büyüktür. Yukarıda zikrettiğim hususlar bunu kanıtlar. Bunlara birçokları daha pekala eklenebilir. Davamız birçok bakımdan ortak bir davadır. Bütün bunları göz önüne alarak davamızın savunulması için etkin ve önemli yardım yapma hususunda ABD'nin payına düşen çeşitli yol ve imkânları önümüze sermekte kendimi yetkili ve hatta yükümlü hissediyorum.

12. Atlantik ulaşım sularımızdaki tonaj zayiatını durdurmak veya hiç olmazsa sınırlandırmak çok önemlidir. Bu, hem taarruzlara karşı kullanılan savaş gemilerini artırmak hem de muhtaç olduğumuz ticaret gemisi sayısını yükseltmek suretiyle elde edilebilir.

Birinci amaca ulaşmak için aşağı yukarı şu önlemlerin alınması düşünülebilir :

a. Son büyük savaştan sonra denizlerin serbestisi esası kabul edilmiş ve denizlerde kanun dışı ve barbarca savaş usullerine karşı sıkı kurallar konulmuştu. Almanya'da bu esasları 1935'de gönül rızasıyla kabul etmiştir. ABD konulan kuralları uygulattırmak için harekete geçmeli ve etkin ve kanunsal bir abluka altında bulunmayan memleketlere Amerikan ticaret gemilerinin serbestçe gidip-gelebileceği esasını öne sürmeli ve uygulamalıdır.

Levent Şahverdi Arşivi

b. Benim fikrime göre, bunun bir sonucu olarak da bu kanunsal ticaret şekli Amerikan askeri kuvvetlerinin himayesi altına alınmalıdır. Ticaret gemilerine savaş gemileri, kruvazörler, uçak filoları refakat etmelidir. Savaş süresince yararlanmak üzere İrlanda'da üsler elde edecek durumda olursanız, konvoyların korunması işi eşi görülmemiş ölçüde etkili olur. Böyle bir hareket tarzının Almanya'nın ABD'ye savaş ilan etmesine yol açacağı bana pek akla yakın gelmiyor. Olsa olsa denizlerde zaman zaman bazı tehlikeli olaylar vaki olacaktır. Herr Hitler İmparator Wilhelm'in yaptığı hatalardan kaçınmak ve Amerika'yı savaşa girmeye zorlamamak yanlısı olduğunu pek çok kez belli etmiştir. O, ancak Büyük Britanya'nın gücünü ciddi biçimde yok ettikten sonra Amerika'ya karşı bir savaşa karışmayı düşünebilir. Çünkü O'nun izlediği prensip, "memleketleri birer birer yok etmek" tir.

c. Eğer ABD tarif etmeye cesaret gösterdiğim tarzda veya buna benzer şekilde bir politika izleyecek olursa, gayrimuhariplik durumunun olumlu bir şeklini kesin bir biçimde yaratmış olacaktır. İngiliz direnme gücünün uzun bir süre etkin bir şekilde uzamasına ve savaşın kazanılmasına hizmet yönünden bundan mükemmel bir çare olamaz.

d. Eğer yukarıdaki politikanın uygulanması mümkün olmazsa, o zaman Atlantik deniz yolunun korunması için başta muhripler olmak üzere, halen Atlantik'te bulunan Amerikan savaş gemilerinin bize verilmesine şiddetle muhtacız. Bunlar ya hediye ya da ödünç verme şeklinde bize devredilmelidir. Bu yapılmazsa amaç sağlanamaz. Ayrıca ABD halen batı yarküresinde İngiltere adalarında deniz ve hava üsleri kurmaktadır. Bunların yakınındaki ulaşım faaliyetlerine yönelecek tüm düşman taciz hareketlerini önlemek için acaba Atlantik Okyanusu'nun Amerikan alanı ABD deniz kuvvetlerinin kontrolü altına alınamaz mı? ABD donanması o kadar güçlüdür ki yukarıda sözü edildiği gibi, Atlantik'te bize yapabileceği yardım, onun Pasifik Okyanusu'ndaki hakimiyetini haleldar etmez.

e. Büyük Britanya'nın, filotillalara daha da önemlisi Atlantik üzerinde batıya doğru harekât yapabilecek uçaklar için İrlanda'nın güney ve batı kıyılarında üsler kurması gerekmektedir. Bunu sağlamak için ABD'nin tavassutuna ve Amerikan Hükümeti'nin İrlanda üzerinde tüm nüfuzunu kullanmasına da ihtiyacımız olacaktır. Eğer Amerikan Hükümeti, İngiltere'nin direnmeyi sürdürmesinin ve halen İngiltere için Kuzey Amerika'da hazırlanmakta olan önemli silah sevkiyatı için Atlantik Okyanusu üzerindeki ulaşım yolunun açık tutulmasının Amerikan çıkarlarının gereği olduğunu açıklarsa, o zaman ABD'deki İrlandalılar muhtemelen İrlanda Hükümeti'nin dikkatini halihazır politikanın bizatihi ABD için ne gibi tehlikeler yarattığına çekmeye hazır olurlar.

Levent Şahverdi Arşivi

İrlanda'nın bu tür bir hareket tarzı, memleketin bir Alman saldırısına uğraması ihtimalini doğurabilir. Majestelerinin hükümeti doğal olarak İrlanda'yı korumak için gerekli olan en etkin önlemleri daha önceden alacaktır. Bizim için Kuzey İrlanda halkını irade ve arzuları hilafına Birleşik Krallık'tan ayrılmaya ve Güney İrlanda'ya katılmaya zorlamak mümkün değildir. Fakat İrlanda Hükümeti bu krizli dönemde İngilizce konuşan dünyanın demokrasileriyle dayanışma içinde olduğunu gösterecek olursa ,eminim ki, tüm İrlanda için bir savunma konseyi kurulabilir ve bu konsey muhtemelen savaştan sonra şu ya da bu şekilde adanın birliğini gerçekleştirir.

13. Yukarıda öne sürdüğüm önlemlerin amacı, denizlerde uğramakta olduğumuz dehşet verici zayiatı hiç olmazsa bir dereceye kadar azaltmaktır. Buna ek olarak Büyük Britanya'nın ihtiyaçlarını karşılamak ve savaş faaliyetlerimizin etkin biçimde devamını mümkün kılmak için gereken gemi tonajının sağlanması lazımdır. İngiltere'de üretebileceğimiz yeni gemiler yılda 1.250.000 tonu geçemez. Eğer dışardan buna önemli miktarda yeni tonaj eklenmezse işin içinden çıkamayız. Şunu da hesaba katmak gerekir ki mevcut gemilerden yararlanma imkânımız bugünkü koşullar altında üçte bir derecesinde azalmaktadır. Gemilerin uzak istikametlerden dolaşmaya mecbur olması, zik-zak şeklinde yol izlemesi, girdilerimizi uzak yerlerden sağlamak zorunda olmamız ve batı limanlarımızdaki yığılma bunun başlıca nedenleridir. Kesin başarıyı sağlama bağlamak için kendi üretimimize ek olarak daha en az üç milyon tonluk yeni ticaret gemisine ihtiyaç görülecektir. Böyle bir ihtiyacı da ancak Amerika karşılayabilir. Geleceğe bakıldığında 1942 yılı için geçen savaştaki Hog-İslanda planı ile kıyaslanabilir bir üretim düzeyinin gözönünde bulundurulmasının zorunlu olduğu görülebilir. Halen Amerika'nın elinde ve kontrolunda birçok ticaret gemisi bulunduğu gibi Amerikan Gemicilik Dairesi için inşa edilmekte olan gemiler de mevcuttur. Amerika'nın bu gemilerin tümüne ihtiyacı yoktur. İşte biz ABD'den 1941 yılında bu gemilerin büyük bir kısmını emrimize ve hizmetimize verme yol ve çarelerini arayıp bulmasını da rica ediyoruz.

14. Savaş uçakları üretim alanında İngiltere'de sahip bulunduğumuz kapasite de sınırlıdır. Bu alanda desteklenmemiz bakımından da bütün ümidimiz Amerikan endüstri potansiyeline bağlanmıştır. Almanya'nın Avrupa üzerindeki boyunduruğunu gevşetmek ve çözmek için havalarda yoğun bir üstünlük sağlamaya mecburuz. Amerika bizi yeni savaş uçaklarıyla geniş ölçüde desteklemezse bu sonucu elde edemeyiz. Biz halihazırda, Hava Kuvvetlerimizi 1942 İlkbaharı'na kadar yedi bin birinci

Levent Şahverdi Arşivi

hat uçağına çıkaracak bir plan üzerinde çalışmaktayız. Fakat bu programın bize zafer kapılarını açacak bir hava üstünlüğü sağlamaya yeterli olmadığı gayet açıktır. Böyle bir üstünlük elde edebilmek için ABD'nin üretebileceği ve verebileceği uçaklara maksimum düzeyde ihtiyacımız vardır. Kesintisiz bombardımanlara rağmen üretim hedefimize büyük ölçüde ulaşacağımızı fazlasıyla umuyoruz. Ne var ki, uçak bölüklerimizi halihazır anlaşmaya göre ABD'de planlanan üretimden payımıza düşecek uçaklarla pekleştirsek dahi, yine de gerekli üstünlüğe erişmeyi bekleyemeyiz.

Bütün bunlardan sonra artık Mr. Başkan sizden toplam olarak ayda 2.000 savaş uçaklık bir siparişi ciddi biçimde nazarı dikkate almanızı rica edebilir miyim? Önermek cesaretini kendimde bulduğum için beni bağışlayın, bu uçakların büyük kısmı bombardıman tipi olmalıdır. Çünkü bu uçaklara, Almanya'nın askeri gücünün temellerini sarsmak için, diğerlerinden daha çok muhtacız.

15. Ordularımızın ihtiyaçları hakkında da bilgi sahibi oldunuz. Düşman hava bombardımanlarına rağmen askeri malzeme üretiminde sürekli bir ilerleme kaydediyoruz. Eğer bize üretim tezgâhları ve depolarınızdan bazı tür cephane ve askeri malzeme göndermek suretiyle sürekli yardım etmezseniz, 1941'de hedef aldığımız elli tümen donatmayı bekleyemeyiz. Kurmayı planladığımız ordunun donatılmasında bize sağlayacağınız desteğe ilişkin çok olumlu anlaşma tamamlanmak üzeredir. Ayrıca 1942 yılı seferi için hazırlamayı düşündüğümüz diğer on tümen içinde bazı tip Amerikan silahları sağlanacağı hususunda vaatlerde bulunulmuştur. Bütün bunlar için minnet ve şükranlarımı arzederim.

Nazi diktatörlüğünün boyunduruğu gevşeyince birtakım memleketler yeniden özgürlüklerini elde etmeye girişecekler ve silah isteyeceklerdir. Bu memleketlerin silah tedariki hususunda Amerikan sanayiinden başka ümit bağlayabilecekleri kaynak da yoktur. Bu nedenle hafif silahlar, top ve tank alanlarındaki Amerikan üretim kapasitesinin son derece artırılmasındaki önemi de özellikle belirtmek isterim.

16. Sizin için, sizden almayı ümit ettiğimiz ve esasen büyük kısmı doğal olarak bahşedilmiş olan her tür askeri malzemeye ilişkin tam bir program hazırlıyorum. Eğer Amerikan Silahlı Kuvvetleri için seçilmiş olan tipler mümkün olduğunca bugünkü savaş koşulları altında denenmiş ve iyi sonuç vermiş olanlara benzerse, zaman ve zahmetten önemli ölçüde tasarruf sağlanmış olur. Bu suretle top, cephane ve uçak yedekleri aralarında mübadele edilir ve çoğalır. Fakat bu benim detayına girmek niyetinde olmadığım çok teknik bir alandır.

Levent Şahverdi Arşivi

17. Son olarak biraz da mali konulara değinmek isterim. Bize gönderebileceğiniz askeri malzeme ve gemi teslimatı ne kadar bol ve süratli olursa, dolar kredilerimiz de o kadar çabuk tükenecek, dolayısıyle de teslimatlar için peşin para ödeyemeyeceğimiz zaman pek çabuk gelip çatacaktır. Döviz olarak ödemelere devam için her gayreti sarfedeceğiz, akla yakın özverilerden asla çekinmeyiz. Bununla beraber siz de takdir edersiniz ki İngiltere, mücadelenin en buhranlı bir döneminde bulunurken paraya çevrilmesi mümkün döviz kıymetlerinden tamamen yoksun düşerse, bu hal prensip itibariyle hatalı olur ve ortak çıkarlarımıza aykırı düşer. O zaman kanımızı akıtarak zafer kazanmış, uygarlığı kurtarmış, Amerika'nın her ihtimale karşı tamamen silahlanması için yeterli zamanı ve imkânı sağlamış olmamıza karşılık maddi varlığımızı sıfıra indirmiş bulunacağız. Böyle bir gidiş ne bizim ne de sizin manevi ve ekonomik çıkarlarımıza uygun sayılamaz. O takdirde savaştan sonra gümrük tarifenize ve ekonomik politikanıza uygun olarak Amerika'ya yapacağımız ihracatla bedelini ödeyemeyeceğimiz hiçbir malı sizden alamayacak bir duruma düşeceğiz. Bu yüzden biz İngiltere'de çok ağır mahrumiyetler çekeceğimiz gibi Amerikan ihracat imkânlarının daralması da ABD'de geniş işsizlik yaratacaktır.

18. Birleşik Amerika bize cömertçe yardımlarda bulunacağı hususunda söz vermiştir. Öyle sanıyorumki Amerikan Hükümeti ve halkının kutsal saydıkları prensipler bu yardımı yalnız ve derhal peşin parayla bedelini ödeyebileceğimiz savaş malzemesi ve diğer mallara inhisar ettirmeye izin vermez. Şuna emin olabilirsiniz ki ortak davamız uğruna takatımızın son haddine kadar ıstırap çekmeye ve özveride bulunmaya hazır olduğumuzu göstereceğiz. Ve bu davanın savunucuları, özgürlük mücahitleri olduğumuzdan ötürü de gurur duyarız. İşin geri kalanını da tam bir güven içinde size ve Amerikan halkına bırakıyoruz. Şuna eminiz ki, Atlantik'in her iki tarafında gelecekte doğacak kuşakların beğeneceği ve hayranlık duyacağı bir hareket tarzını keşfetmekte sıkıntı ve zahmet çekilmeyecektir.

19. Öyle tahmin ve kabul ediyorum ki siz, Mr. Başkan, nazi ve faşist istibdadının bozguna uğramasının Amerikan halkı ve batı yarıküresi için büyük önem taşıdığına ve bunun hayati bir amaç olduğuna kani bulunuyorsunuz. O takdirde bu mektubu elbette bir imdat çağrısı olarak değil, aksine ortak amacımızın gerçekleşmesine yarayacak asgari gereklerin nelerden ibaret olduğuna dair bir rapor olarak karşılayacaksınız.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 41 (El yazısıyla:) F9

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Führer Kh.

Hrk. D./Yurt Sav. Ş. No. 33395/40 Gizli, Komutana Özel 6 nüshasının 6 ncı nüshası

(El yazısıyla) : Özel kullanım için

Direktif No. 19

"Felix" Harekâtı

1. Harekâtın amacı, İberik Yarımadası'nı mihver devletlerin büyük savaş alanı içine almak ve İngiliz donanmasını Batı Akdeniz'den koymaktır.

Bu amaçla,

a. Celebiltarık ele geçirilmeli ve boğaz İngiliz gemilerinin geçişine mümkün olduğunca etkin biçimde kapatılmalıdır;

b. İngilizlerin Portekiz'in tarafsızlığını ihlal etmeleri ihtimali belirdiğinde veya Portekiz'in bizzatihi kesin bir tarafsız tutum almaması halinde bu memleketi süratle işgal etmek üzere bir kuvvet grubu hazır bulundurulmalıdır;

c. 1-2 tümen (3. Zırhlı Tümen bunlara dahil), Cebelitarık'ın ele geçirilmesinden sonra Kuzeybatı Afrika bölgesinin ve Cebelitarık Boğazı'nın emniyeti için İspanyol Fası'na intikal ettirilmek üzere hazırlanmalıdır.

2. Emir-Komuta ilişkileri

İspanya'daki harekât benim genel direktiflerime göre, kuvvet komutanlıklarınca sevk ve idare edilir.

En başta gelen görevler şunlardır :

a. Kara Kuvvetleri Komutanlığı için: (İspanya'daki Komutan : Mareşal von Reichenau)

(1) Cebelitarık'a taarruz ve Kuzeybatı Afrika'da önlemler,

(2) Portekiz'e muhtemel bir giriş,

(3) Demiryolu ile nakliyatın, yürüyüş hareketlerinin ve konaklama sorunlarının vb. düzenlenmesi (Kara Kuvvetleri Harekât bölgesinde, ikmal işleri için Başkomutanlıkça özel emirler yayımlanır.)

Levent Şahverdi Arşivi

b. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı için :

(1) Alman denizaltılarının kullanılması,

(2) İspanyol limanlarında ilave emniyetin alınması,

(3) Kayalık bölgenin ele geçirilmesinden sonra boğazın emniyeti,

(4) Alman birliklerinin İspanyol Fası'na nakli,

(5) İspanya'da kullanılan birliklerin ikmali için deniz yolundan yararlanılması.

c. Hava Kuvvetleri Komutanlığı için : (İspanya'da Komutan : Pilot General Frhr. von Richthofen)

(1) İngiliz Cebelitarık Filosu'na ve limana bağımsız taarruz,

(2) Kara Kuvvetleriyle işbirliği halinde kayalık bölgeye yapılacak taarruzun hazırlanması ve desteklenmesi,

(3) Geniş çaplı keşif,

(4) İspanya'da kullanılan birliklerin düşman hava saldırılarına karşı korunması...

8 nci Hava Kolordusu Karargâhı, kendi özel görevleri yanında İspanyol Komutanlığı ile irtibatı tesis eder ve sürdürür. Bu amaçla, belirecek ihtiyaca göre diğer kuvvetlere mensup subaylarla takviye edilir.

3. İspanya'ya Karşı Alınacak Vaziyet

İspanya, kanlı bir iç savaş geçirmiş, daha uzun süre çeşitli iç ve ekonomik güçlüklerle mücadele etmek zorunda olan müttefik bir memlekettir. Harekât süresince komutanlar ve kıtalar böyle dert ve sorunları olan bir memlekette harekât yaptığımızı her an göz önünde bulundurmalıdır.

İspanyol stok ve depolarına ancak müstesna hallerde başvurulmalıdır. İspanyolların askeri görevi her şeyden önce Cebelitarık ileri bölgesini Alman birliklerinin girişinden önce emniyete almak, bunun yanında İngiliz baskınlarına karşı adayı savunmak ve elde bulundurmak ve muhtemel çıkarma girişimlerini püskürtmek olacaktır. Cebelitarık'ın ele geçirilmesi sırasında İspanyollarca yardım yapılması önerilirse, kuşkusuz bu kabul edilir.

İspanya'daki yüksek askeri sevk ve idare itibari olarak Devlet Başkanı Franko'ya aittir. İspanyol sevk ve idaresinin liyakatından ve İspanyol birliklerinden en elverişli biçimde yararlanma imkânı yaratılmalıdır.

Levent Şahverdi Arşivi

4. Alınacak tüm askeri önlemlerin zamanca akışı Başkomutanlıkça hazırlanacak bir zaman çizelgesine göre düzenlenecektir. İspanya'ya karadan ve havadan girişi (F-Günü) 10 Ocak 1941 olarak emredebilirim. Hazırlıklar bu ihtimal göz önüne alınarak yapılmalıdır.

Genel olarak önlemler şu safhalara ayrılır :

a. Birinci Safha : Tamamen gizlenilebilen önlemler.

(1) Küçük keşif müfrezeleri vasıtasıyla İspanya'da birliklerin kullanılma tarzının hazırlanması (Bu iş, İstihbarat ve İstihbarata Karşı Koyma Şube Müdürlüğü tarafından yürütülür).

(2) Cebelitarık önlerindeki İspanyol savunmasının bu işe elverişli özel birliklerle takviye edilmesi (İstihbarat ve İstihbarata Karşı Koyma Şube Müdürlüğü).

(3) Mutlaka gerekiyorsa, İspanya'da ilk ikmal üssünün tesis edilmesi.

(4) Başta Kanarya Adaları olmak üzere savunma gücünü takviyet etmek amacıyla İspanya'ya satış yoluyla Alman bataryaları verilmesi.

Sınır yakınlarında kıta hareketleri ve özel hazırlıklar (Örneğin, İran'a giden seyrüsefer yollarının korunması, iaşe depolanması gibi) bu birinci bölümde ancak dikkati çekmeyecek şekilde yapılabilir.

b. İkinci Safha : Pirenelerin bu tarafında örneğin bazı askeri hazırlıkların yapıldığını sezdiren fakat İspanya'ya henüz daha sıkıntı vermeyen önlemler :

(1) Sınır yakınında yığınak hareketleri.

(2) Gerekli uçak birliklerinin sıçrama limanlarına intikali.

(3) Denizaltıların zamanında Batı Akdeniz'e gönderilmesi.

Bu önlemlerin gerektireceği zamanlar, zaman cetveline kaydedilir. Bu safhada da gizleme, Fransa'nın şimdiye kadar işgal edilmemiş olan kısmının işgali için yığınak yapılıyormuş izlenimini uyandırmayı amaçlar.

c. Üçüncü Safha : Karadan ve havadan İspanya sınırlarını geçiş.

Giriş, Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nca harekâta katılan tüm askeri birlikler için şu hususları yerine getirecek şekilde düzenlenecektir :

Levent Şahverdi Arşivi

(1) İlk kısımlar süratle Cebelitarık önlerine girmeli ve orada gerekli hava korunması sağlanmalı,

(2) Bu emniyet perdesinin arkasında erkenden topçu yayılması ve topçu mücadelesi (özellikle düşman topçusuna ve kayaların kuzeyindeki mayınlanmış araziye karşı) başlayabilmeli,

(3) İspanyol hava limanlarına yerleşen uçakların ikmal işi emniyet altına alınmış olmalı,

(4) Daha sonra bunları İspanyol kıyı korumasının takviyesine ve Portekiz'e girişe ayrılan birlikler izlemeli.

Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nca Uçaklar,

(1) Mümkün olduğunca erkenden (fakat F-günü'nden önce değil) İngiliz donanma birliklerine ve -şayet Cebelitarık Filosu yakalanamayacaksa- liman tesislerine karşı kuvvetli bir darbe indirilecek,

(2) İspanya'dan, menzil içinde bulunan İngiliz donanma birlikleriyle mücadele sürdürülebilinecek,

(3) Kara Kuvvetleri'nin direktiflerine göre kayalık bölgeye kara taarruzu zamanında hazırlanacak ve desteklenecek şekilde kullanılmalıdır.

Muhtemelen F-Günü'nden itibaren işgal edilmemiş Fransa kısmı da ulaşım için emre hazır olacaktır.

d. Dördüncü Safha : Cebelitarık'a taarruz.

Bu taarruz sınır geçişinden yaklaşık 25 gün sonra başlayabilmelidir.

Hücum, mümkün olduğunca az kan dökülerek yapılabilmeli; bunun için de taarruz hazırlığında bol cephaneli topçu ve pike bombardıman uçakları kullanılmalı, patlamalar ve ağır tanklardan yapılacak etkin atışlarla düşmanın savunma gücü tamamen kırılmalıdır.

e. Beşinci Safha : Cebelitarık Boğazı'nın kapanması ve Alman askeri birliklerinin deniz yoluyla İspanyol Fası'na geçmesi...

Bu görevden Deniz Kuvvetleri Komutanlığı sorumludur. Kara Kuvvetleri Komutanlığı gerektiğinde bu komutanlık emrine bataryalar verir. Dışa karşı boğazın kontrol ve gözetlenmesi İspanyolların görevidir. Bu işe onlar imkânları ölçüsünde katılırlar.

İspanyol Fası'na yapılacak ulaşım işlerine ayrılan gemiler zamanında elverişli limanlara celbedilir.

Levent Şahverdi Arşivi

f. Altıncı Safha : İberik Yarımadası'nda kullanılan birliklerin yeni bir görev için (Portekiz'e muhtemel bir giriş gibi) çekilmesi zamana bağlıdır.

Sayın kuvvet komutanlarının raporlarından ayrı ayrı safhalar halinde düşünülmüş olan harekâtın cereyan tarzı (şimdiye kadarki örneğe uygun zaman cetveli) ortaya çıkacaktır. Bu raporları 16 Aralık'ta bekliyorum.

Dağıtım :

Tasarı nüshası

Başkomutanlık Hrk. D. : 1 ve 2 nci nüshaları

Yurt Sav. Ş. (Hrk. Ş.) : 3-5 nci nüshaları

Dağıtım :

19 No.lu Direktif

K.K.K. lığı (Hrk. Ş.) : 1 nci nüsha

Dz.K.K. lığı : 2 nci nüsha

Hv. K. K.lığı (Sevk ve İd. Kh.) 3 ncü nüsh.

Başkomutanlık Kh.

Hrk. D. : 4 ncü nüsha

Yurt Sav. Ş. (Hrk. Ş.) : 5-8 nci nüsha

Mu. Ş. : 9 ncu nüsha

İsth./ İKK. Ş. : 10 ve 11 nci nüshalar

Ulaştırma İşleri Bşk. : 12 nci nüsha

Belge No. : 42

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı

Başkomutanlık/Hrk. D./Yurt Sav. Ş.

No. 33410/40 Gizli, Komutana Özel

Führer Kh.

10 Aralık 1940

12 nüshanın

5 nci nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/ YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Direktif No. 19

"Attila" Harekâtı

1. Fransız emperyalist devletinin halen General Waygand'ın egemenliği altında bulunan kısımlarında bir ayaklanma hareketinin baş gös-

Levent Şahverdi Arşivi

termesi muhtemel görülmektedir. Böyle bir hal vaki olduğu takdirde Fransız anavatanının bugün henüz işgal edilmemiş olan bölgeleri de süratle işgal edilecektir. Bu amaçla gerekli hazırlıklara şimdiden başlanılmalıdır ("Attila Harekâtı"). Aynı zamanda Fransız anavatan donanmasının ve Fransız hava alanlarında bulunan Fransız Hava Kuvvetleri birliklerinin emniyetlerinin sağlanması, en azından bunların düşman tarafına geçmelerinin önlenmesi de gerekmektedir.

Politik olduğu kadar askeri çıkarlar bakımından da Fransızların alarm durumuna geçmelerinden sakınmak için hazırlıklar gizli tutulmalıdır.

2. Gerektiği takdirde Fransız topraklarına giriş;

a. Yeterli hava korunması sağlanacak motorlu grupların süratle Akdeniz'e kadar ilerleyecekleri, mümkün olduğunca erkenden liman alanlarını (her şeyden önce önem savaş limanı olan Toulon'u) ele geçirecekleri ve Fransa'yı denizden sürgüleyecekleri,

b. Geçici sınır hattında bulunan birliklerin tüm cephe boyunca ilerleyecekleri şekilde yapılmalıdır.

Harekâtın icrası için verilecek emirle birliklerin girişleri arasındaki süre mümkün olduğunca kısa olmalıdır. Bunun için, bazı birlikler kullanılma amaçları belirlenmeksizin şimdiden daha yakına yanaştırılacaktır.

Girişe karşı Fransız Silahlı Kuvvetleri'nin toplu bir direnme göstermesi ihtimal dışıdır. Yerel olarak direnme meydana gelecek olursa, amansızca kırılacaktır. Bunun için keza muhtemel fesat yuvalarına karşı kullanılmak amacıyla pike uçakları başta olmak üzere hava birlikleri de hazır bulundurulur.

3. Fransız donanmasının limanlardan çıkması ve düşman tarafına geçmesini önlemek için önlemler alınacaktır. Bunun için her bir Fransız gemisinin halinin, durumunun ve kullanılabilirliğinin doğru olarak saptanması lazımdır. Bu hususta tam, doğru ve sürekli istihbarat sağlanmalıdır.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Başkomutanlık Karargâhı, İstihbarat ve İstihbarata Karşı Koyma Şubesi'yle işbirliği yaparak ve Ateşkes Komisyonu hakkında gösterilen kolaylıklardan yararlanarak gerekli emirleri verir.

Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarınca, girmekte olan kara birlikleriyle işbirliği yapılarak Fransız donanmasına en iyi olarak nasıl el konulabileceği incelenir. Özellikle liman çıkışlarının kapatılması (Bil-

Levent Şahverdi Arşivi

hassa Toulon'da), hava indirmeleri, sabotaj hareketleri ve limandan çıkmakta olan gemilere denizaltı ve hava taarruzları söz konusudur.

Ateşkes anlaşmasında tanınmış olan kolaylıklar karşısında Fransız donanmasına mensup birliklerin geri dönüp dönmeyecekleri, eğer döneceklerse bunun ne ölçüde olacağının saptanması gerekmektedir. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nca bu hususta istihbarata dayalı mütalaası beklenmektedir.

Harekâtın icra tarzı hakkındaki kesin kararı ilerde bildirmek üzere saklı tutuyorum. Taarruz hareketleri ancak Fransız Silahlı Kuvvetleri direnmeye kalktığı veya Alman karşıt emirlerine rağmen donanma birlikleri limanlardan çıktıkları zaman serbest bırakılacaktır.

4. Fransız hava alanlarına ve buralarda bulunan hava birliklerine baskın, Hava ve Kara Kuvvetleri arasında doğrudan düzenlenir. Diğer imkânlardan da (örneğin, hava indirmesi) yararlanılır.

5. Sayın Kuvvet Komutanları bana "Attila" Harekâtı'na ilişkin görüşleri hakkında (yazılı olarak Başkomutanlık Karargâhı kanalıyla) bilgi verirler. Ayrıca emir ile önlemler arasında geçmesi gerekli olan süre de bildirilir.

6. "Attila" Harekâtı'na ilişkin hazırlıklar en üst derecede gizliliği gerektirir.

İtalyanlar, hazırlıklar ve niyet ve maksatlar hakkında hiçbir surette bilgi sahibi olamazlar.

(.....) Adolf Hitler

Belge No. : 43

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı — **Führer Kh.**
Hrk. D./Yurt. Sav. Ş. (Hrk.) — **13 Aralık 1940**
No. 33406/40 Gizli, K. na Özel — 12 nüshanın 9 ncu nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Direktif No. 20

"Marita" Harekâtı

1. Şu anda Arnavutluk'taki savaşların sonucu hakkında kesin bir hükme varmak imkânsız. İngilizler bir Balkan cephesinin himayesi altın-

Levent Şahverdi Arşivi

da öncelikle İtalya, bunun yanında Romen petrol bölgesi için tehlikeli olacak hava üsleri sağlama gayreti içindeler. Arnavutluk'taki tehdit edici durum karşısında, bu İngiliz çabalarının boşa çıkarılması bir kat daha önem kazanmıştır.

2. Bu nedenle benim niyetim :

a. Gelecek aylar içinde Güney Romanya'da tedricen güçlendirilecek bir savaş grubu teşkil etmek,

b. Uygun hava koşullarının başlamasından (muhtemelen mart ayında) sonra bu savaş grubunu Bulgaristan üzerinden Ege kuzey kıyılarının ve gerektiği takdirde tüm Yunan kara parçasının işgali için taarruza sevketmektir.

Bulgaristan'ın bu hareketi desteklemesi ümit edilmektedir.

3. Savaş grubunun Romanya'da toplanması şöyle mütalaa edilmektedir :

a. Aralık ayında vasıl olacak 16 ncı Zırhlı Tümen, görevlerinde hiçbir değişiklik olmayan Kara Kuvvetleri heyetine dahil olur.

b. Bundan sonra yaklaşık yedi tümenden oluşan bir kuvvet grubu (Birinci Yığınak Kademesi) Güney Romanya'ya sevkedilir. Tuna Nehri üzerinden geçişi hazırlayacak olan istihkâm birlikleri gerektiği ölçüde 16 ncı Zırhlı Tümen'le birlikte nakledilebilir ("Eğitim Kıtası" olarak). Kara Kuvvetleri Komutanlığı bu istihkâm birliklerinin kullanılması hakkında zamanında benim kararımı alır.

c. "Marita" Harekâtı için müteakip nakliyat en üst düzeyde (yaklaşık 24 tümen) tutulmuştur. Bunun birinci kademeyi izlemesi için gerekli hazırlıklar yapılır.

d. Hava Kuvvetleri için, toplanmanın hava korunmasının sağlanması ve Romen topraklarında gerekli sevki idare ve ikmal tesisleri hazırlanması söz konusudur.

4. Bizzat Marita Harekâtı aşağıdaki esaslara göre hazırlanır :

a. Harekâtın ilk hedefi Ege kıyılarını ve Selânik havzasını ele geçirmektir. Taarruzun Larissa ve Korent Körfezi doğrultusunda sürdürülmesi zorunlu olabilir.

b. Türkiye'ye karşı yan koruması Bulgar ordusunun görevidir. Fakat ayrıca Alman birlikleri de hazır bulundurmak suretiyle bu iş güçlendirilmeli ve emniyete alınmalıdır.

Levent Şahverdi Arşivi

c. Ayrıca Bulgar birliklerinin taarruza katılıp katılmayacakları da belli değildir.

Aynı şekilde Yugoslavya'nın tutumu da şu ana kadar açıklığa kavuşmuş değildir.

d. Hava Kuvvetleri'nin görevi, Kara Kuvvetleri'nin ileri hareketini bütün bölgelerde etkin biçimde desteklemek, düşman hava kuvvetlerini bertaraf etmek ve -mümkün olduğu oranda- Yunan adaları üzerindeki İngiliz üslerini hava indirmeleriyle ele geçirmek olacaktır.

e. Marita Harekâtı'nın İtalyan Silahlı Kuvvetleri'nce ne suretle destekleneceği ve harekât üzerinde mutabakat sağlanacağı meselesi hakkında daha sonra karar verilecektir.

5. Askeri hazırlıklar Balkanlar'da özellikle büyük politik etki yaratır. Bu da, kuvvet komutanlıklarının hazırlıklarla ilgili tüm önlemlerinin doğru ve dikkatli sevk ve idaresini gerektirir.

Macaristan üzerinden yapılacak nakliyat ve bunun Romanya'ya varışı Başkomutanlıkça adım adım bildirilir ve öncelikle de Romanya'daki Silahlı Kuvvetler heyetinin takviyesine gerekçe olabilir.

Bizim niyet ve maksatlarımıza göre sona erdirilecek olan Romenler veya Burgarlarla görüşmeler ve İtalyanların harekâttan haberdar edilmesi iznime tabi özel alay olarak kalırlar. Keza keşif organlarının ve ön heyetlerin gönderilmesi de aynı hükme tabidir.

6. Marita Harekâtı'nın icrasından sonra, bu işe tahsis edilmiş olan birliklerin büyük kısmının yeni görevler için çekilip alınması amaçlanmıştır.

7. Sayın kuvvet komutanlarının harekât hakkındaki görüşlerini -Kara Kuvvetleri'nde daha önce vaki oldu- bekliyorum. Planlanmış olan hazırlıklara ilişkin doğru zaman planları bana sunulacaktır; izinli tümenlerin yeniden teşkil edilmeleri için silah endüstrisinden geri çağrılmalar hakkında da görüşler bildirilecektir.

İmza
Adolf Hitler
Aslı Gibidir
von Trotha
Kurmay Yüzbaşı

Levent Şahverdi Arşivi

Dağıtım :

K.K.K. lığı (Hrk. Ş.) : 1 nci nüsha

Dz. K.K. lığı : 2 nci nüsha

Hv. K.K. lığı (Hv. K. Hrk. Kh.) : 3 ncü nüsha

Romanya'daki Alman As. Hey. Bşk. : 4 ncü nüsha

Başkomutanlık Kh.
Hrk. D. : 5 nci nüsha

Yurt. Sav. Ş. (Hrk. Ş.) : 6-9 ncu nüshalar

Mu. Ş. : 10 ncu nüsha

Ulaş. D. Bşk. : 11 nci nüsha

İsth. ve İKK. Ş. : 12 nci nüsha

Belge No. : 44 **Führer Kh.**

Führer ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanı **18 Aralık 1940**

Başk. Kh./Hrk. D./Yurt Sav. Ş. (I) 9 nüshanın

No. : 33408/40 Gizli, K. na Özel 4 ncü nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Direktif No. 21

Barbarossa Durumu

Alman Silahlı Kuvvetleri, İngiltere'ye karşı girişilen savaşın sona ermesinden önce de Sovyet Rusya'yı süratle icra edilecek bir seferde yere sermeye hazır olmak zorundadır (Barbarossa Durumu).

Kara Kuvvetleri, işgal edilmiş olan bölgelerin baskınlara karşı emniyet altına alınması için ayrılacak kuvvetler hariç, elde mevcut tüm birliklerini bu harekâtta tahsis etmeye mecbur olacaktır. Doğu Seferi sırasında kara harekâtının süratle akması ve Doğu Alman arazisinin düşman hava taarruzlarıyla mümkün olduğunca az zarar görmesi amaçlanmaktadır. Bu da ancak Hava Kuvvetleri'nin güçlü desteğiyle olabilir. Öy-

Levent Şahverdi Arşivi

İleyse Doğu Seferi için Hava Kuvvetleri'nin Kara Kuvvetleri'ni desteklemek üzere yeterli güçte kuvveti serbest bırakması söz konusu olacaktır. Doğuda böyle bir sıklet merkezi teşkilini sınırlayan bazı hususlar vardır. Egemenliğimiz altında bulunan tüm savaş ve silah endüstrisi bölgesinin düşman hava taarruzlarına karşı yeterli derecede korunmuş kalması ve İngiltere'ye özellikle de onun ulaşımına karşı taarruzların aksatılmaması, bu isteklerin başında gelmektedir.

Deniz Kuvvetleri'nin kullanılmasında sıklet merkezi Doğu Seferi esnasında da İngiltere'ye karşı yöneltilmiş olarak kalır.

Sovyet Rusya'ya karşı yığınağı, gerektiğinde tasarlanan harekât başlama gününden sekiz safta önce emredeceğim.

Harekete geçme zamanını çok geciktirecek hazırlıklar -henüz yapılmadıklarına göre- artık taarruz sırasında sürdürülür ve 15 Mayıs 1941'e kadar tamamlanır. Yine de bir taarruza niyet edildiği hususunda düşmana emareler verilmemesine büyük önem verilir.

Kuvvet komutanlıklarının hazırlıkları aşağıdaki esaslara göre yapılır :

I. Genel Amaç

Rus ordusunun Batı Rusya'da bulunmakta olan büyük kısmı cesurca harekâtlarla ve zırhlı birlik kamalarının geniş çapta ileri sürülmeleri suretiyle imha edilmeli, savaş gücünü muhafaza eden Rus birliklerinin memleket derinliklerine geri çekilmeleri önlenmelidir.

Daha sonra süratli takip harekâtına geçilerek, Rus Hava Kuvvetleri'nin Alman devlet arazisine artık taarruz edemeyecekleri bir hat ele geçirilir.

Harekâtın nihai hedefi, Wolga-Archangelsk genel hattından Asya Rusyası'na karşı emniyet sağlamaktır. Bu suretle gerektiğinde, Rusya'nın elinde kalan Urallar'daki son endüstri bölgesi hava kuvvetleriyle ortadan kaldırılabilir.

Bu harekât esnasında Rus Baltık Denizi Filosu süratle üslerini terkedecek, dolayısiyle de artık savaş edebilecek güç ve yetenekte olmayacaktır.

Rus Hava Kuvvetleri'nin etkin müdahalesi, daha harekâtın başında vurulacak şiddetli darbelerle önlenir.

Levent Şahverdi Arşivi

II. Muhtemel Müttefikler ve Bunların Görevleri

1. Sovyet Rusya'ya karşı savaşta Romanya ve Finlandiya'nın harekâtımızın kanatlarında aktif katkıları beklenebilir. Bu memleketlerin silahlı kuvvetlerinin müdahaleleri sırasında ne tarz ve şekilde Almanya'nın emrine verileceklerini, Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı zamanı gelince karşılıklı görüşmelerle kararlaştırarak saptayacaktır.

2. Romanya'nın görevi, orada yığınak yapmakta olan kuvvet gruplarıyla birlikte, karşılarında bulunan düşmanı tespit etmek ve mutat geri bölge hizmetlerini yerine getirmek olacaktır.

3. Finlandiya, Norveç'ten gelmekte olan düşmandan sıyrılmış Alman Kuzey Grubu'nu (21 nci Grup birlikleri) koruyacak ve bu grupla birlikte harekâtta bulunacaktır. Ayrıca Finlandiya'ya Hangö Limanı'nın ortadan kaldırılması işi de düşecektir.

4. Alman Kuzey Grubu'nun yığınağı için İsveç demir ve kara yollarının en geç harekâtın başlamasından itibaren emre hazır durumda olmaları ihtimali hesaba katılabilir.

III. Harekâtın Sevk ve İdaresi

A. Kara Kuvvetleri (Bana arzedilen görüşlerin müsaadesi dahilinde) :

Pripet bataklıklarıyla güney ve kuzey yarı olmak üzere ikiye ayrılmış olan harekât alanında sıklet merkezi bu bölgenin kuzeyinde teşkil edilir. Burada iki ordular grubunun kullanılması öngörülür.

Bu iki ordular grubundan güneydekine (tüm cephenin ortası), özellikle zırhlı ve motorlu birliklerle bölgesinden hareketle Varşova etrafından ve kuzeyinden ilerleyerek, Beyaz Rusya'daki düşman kuvvetlerini parçalayıp bozguna uğratmak görevi düşmektedir. Bu suretle de, Doğu Prusya'dan Leningrad genel doğrultusunda ilerlemekte olan Kuzey Ordular Grubu'yla işbirliği halinde Baltık bölgesinde savaşmakta olan düşman kuvvetlerini imha etmek üzere çevik birliklerin büyük kısmının kuzeye yön değiştirmeleri için elverişli ortam sağlanabilir. Bu, haliyle Leningrad ve Kronstadt'ın işgallerini izlemesi gereken bir görevdir. Ancak bu ivedi görevin emniyete alınmasından sonra, önemli ulaşım ve silah endüstrisi merkezi olan Moskova'nın ele geçirilmesi için taarruz hareketleri sürdürülür.

Yalnız Rus direnmesinde beklenmedik süratle oluşacak bir çökme, her iki amacın aynı zamanda elde edilmesi isteğini haklı gösterebilir.

Levent Şahverdi Arşivi

21 nci Grup'un en önemli görevi; Doğu Harekâtı esnasında da Norveç'in korunmasına devam etmektir. Bunun dışında elde mevcut kuvvetler, daha sonra Fin birlikleriyle müştereken Murmansk demiryoluna karşı taarruz etmek ve Murmansk bölgesinin karadan ikmaline engel olmak üzere, kuzeyde (Dağ Kolordusu) öncelikle Petsamo bölgesi ve bölgedeki maden ocaklarının ve keza Kuzey Denizi yolunun emniyete alınmasında kullanılır.

Acaba böyle bir harekât daha kuvvetli Alman birlikleriyle (2-3 tümen) Rovaniemi bölgesinden ve güneyden yapılabilir mi? Bu, İsveç'in kendi demiryollarını böyle bir yığınak için emrimize verme hususundaki istek ve rızasına bağlıdır.

Fin ordusunun büyük kısmına, Alman kuzey kanadındaki gelişmelerle uyum halinde mümkün olduğunca büyük Rus kuvvetlerini Ladoga Gölü'nün batısında veya her iki tarafından taarruz ederek tespit etmek ve Hangö Limanı'nı ele geçirmek görevleri düşer.

Pripet bataklıklarının güneyinde harekât yapacak Ordular Grubu bölgesinde sıklet merkezi Lublin bölgesinde Kief genel istikametinde ilerlenecek şekilde teşkil edilir. Amaç, kuvvetli zırhlı birliklerle süratle Rus kuvvetlerinin yan derinliklerine ve gerilerine ilerlemek ve bu kuvvetleri daha sonra Dinyeper Nehri dolaylarında yanlardan toparlayarak imha etmektir.

Alman-Romen kuvvetlerinin uhdesine sağ kanatta şu görevler düşer :

a. Güney Ordular Grubu'nun kuzey kanadında girişilen taarruz çerçevesinde, karşılarında bulunan düşman kuvvetlerini tespit etmek ve durumun ilerlemeyi gerektirici bir gelişme göstermesi halinde Hava Kuvvetleri'yle birlikte düşman kuvvetlerinin Dinyester Nehri üzerinden düzenli geri çekilmesini şiddetli takiple önlemek...

Pripet bataklıklarının güneyinde veya kuzeyinde meydan muharebeleri verildiği takdirde, girişilecek takip harekâtı çerçevesi içinde güneyde, askeri ekonomi bakımından önemli olan Donez Havzası'nın erkenden ele geçirilmesi;

Kuzeyde ise Moskova'nın süratle zaptedilmesi hedef alınır.

Moskova'nın ele geçirilmesi politik ve ekonomik bakımdan kesin sonuçlu bir başarı, bunun da ötesinde Ruslar hesabına en önemli demiryolu kavşak noktasının kaybedilmesi demektir.

Levent Şahverdi Arşivi

B. Hava Kuvvetleri

Bu kuvvetin görevi, Rus Hava Kuvvetleri'nin etkisini mümkün olduğu kadar geniş çapta azaltmak ve bertaraf etmek ve Kara Kuvvetleri harekâtını sıklet merkezi bölgelerinde, yani Merkez Ordular Grubu bölgesi ile Güney Ordular Grubu sıklet merkezinin bulunduğu kanatta desteklemek olacaktır. Rus demiryolları harekât için sahip oldukları önem derecelerine göre kesintiye uğratılacak veya yollar yakınında bulunan en önemli hedeflere (nehir geçitleri!) paraşüt ve hava indirme birliklerinin cesaretle kullanılması suretiyle bunların ele geçirilmesine çalışılacaktır. Düşman hava kuvvetlerine karşı kullanılmak ve Kara Kuvvetleri'ni doğrudan desteklemek üzere tüm gücü toplayabilmek için asıl harekât esnasında Rus silah endüstrisine taarruz edilmez. Ancak hareket harbin bitişinden sonradır ki, öncelikle Ural bölgesine karşı olmak üzere, bu tür taarruzlar söz konusu olurlar.

C. Deniz Kuvvetleri

Deniz Kuvvetleri'nin görevi, kendi kıyılarımızı emniyet altına almak suretiyle düşman deniz birliklerinin Baltık Denizi'nden çıkmasını önlemektir. Leningrad'ın ele geçirilmesinden sonra Rus Baltık Filosu son üssünden yoksun kalacağı ve bu nedenle de ümitsiz bir duruma düşeceği için, Leningrad'ın zaptından önce büyük deniz harekâtına girişmekten kaçınılır. Rus donanmasının ortadan kaldırılmasından sonra, Baltık Denizi'ndeki tüm deniz ulaşımının ve aynı zamanda kuzey kanadın denizden ikmalinin de emniyet altına alınmasına (mayın temizlemesi!) önem verilir.

IV. Emniyet önlemleri, Rusya'nın bize karşı şimdiye kadarki tutumunu yakın bir zamanda değiştireceği esasına bina edilmelidir. Sayın kuvvet komutanları da bu direktife dayanarak verecekleri emirlerde bu hususu önemle göz önünde bulundurmalıdır. Erkenden hazırlık çalışmaları yapmak üzere görevlendirilecek subay miktarı, mümkün olduğu kadar küçük tutulur. Daha sonra çalışmalara katılacaklar mümkün olduğunca geç ve ancak her birinin faaliyeti için gereken ölçüde atanır. Aksi halde uygulanmaları daha henüz zamanca saptanmamış olan hazırlıklarımızın ifşa edilmesinden ötürü çok ağır politik ve askeri sakıncaların meydana gelmesi tehlikesi mevcuttur.

V. Sayın kuvvet komutanlarının bu direktife dayanarak belirtecekleri görüşler hakkındaki raporlarını bekliyorum. Her üç kuvvetin yapmaya niyet ettiği hazırlıklar bana, zamanca programlanmaları da dahil, Başkomutanlık Karargâhı kanalıyla bildirilir.

(.....)

İmza
Adolf Hitler

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 45

Hitler'in 27 Aralık 1940'da Raeder'le Yaptığı

Bir Görüşmeye İlişkin Notlar

Deniz Kuvvetleri Komutanı Raeder, Führer'in yanındadır.

Deniz Kuvvetleri Komutanı asıl düşmanımızın İngiltere olduğunu, bu nedenle de İngiltere'ye karşı tüm savaş gücümüzün toplanmasının içinde bulunulan durumun acil ve elzem gereği olduğunu tekrar vurguladıktan sonra özetle şunları söylüyor : "İngiltere Doğu Akdeniz'deki başarısız İtalyan sevk ve idaresi yüzünden ve gittikçe artan Amerikan yardımından dolayı kuvvetlenmesine kuvvetlendi ama deniz ulaşımının etkin biçimde tecrit edilmesinden ötürü de öldürücü bir darbe alabilir. Ne tür denizaltı inşa edileceği ve deniz-hava kuvveti kurulacağı hakkında fazla bir şey bilinmiyor. Tüm savaş potansiyelimiz, İngiltere'ye karşı savaş sevk ve idaresi, yani Deniz ve Hava Kuvvetleri için faaliyette bulunmalıdır. Nedeni ve şekli ne olursa olsun kuvvet dağılımı savaşı uzatır ve nihai zaferi tehlikeye sokar."

Deniz Kuvvetleri Komutanı daha sonra İngiltere'nin yenilgiye uğratılmasından önce girişilecek Rus seferinden duyduğu ağır endişeleri açıklıyor.

Führer, denizaltı inşasının mümkün olduğunca ilerletilmesini istedikten ve şimdiye kadarki inşa miktarının (ayda 12-18) çok az olduğunu belirttikten sonra "fakat şimdiki politik gelişme karşısında (Rusya'nın Balkan işlerine karışma eğilimi), son kıtasal düşman İngiltere ile işbirliği yapma imkânı bulamadan, mutlaka ortadan kaldırılmalıdır" diyor.

Belge No. : 46

Alman Silahlı Kuvvetler Sevk ve İdare
Karargâhının Harp Ceridesinden

8 Ocak 1941 :

Saat : 12.15. Führer'in Kara Kuvvetleri Komutanı ile Berghof'da yaptığı görüşme

Görüşmede hazır bulunanlar :

Başkomutanlık Kurmay Başkanı

Levent Şahverdi Arşivi

Başkomutanlık Harekât Başkanı

Başkomutanlık Kurmay Başkanı Birinci Yardımcısı

Kara Kuvvetleri Harekât Şube Müdürü

Deniz Kuvvetleri Harekât Şube Müdürü

Hava Kuvvetleri Harekât Şube Müdürü

(.....)

Biraz sonra Dışişleri Bakanı da görüşmeye katıldı. Görüşmenin devamı sırasında saat 13.45'de Führer hazır bulunanlara aşağıdaki genel durum muhakemesini açıkladı :

(.....)

"İngiltere'ye bir çıkarma ancak, tam hava hakimiyeti elde edildiği ve İngiltere'de tam bir kötürümleşme meydana geldiği zaman mümkündür. Aksi halde çıkarmaya girişmek bir cinayettir. İngiltere'nin savaş hedefi er ya da geç Almanya'yı Avrupa Kıtası'nda mağlup etmektir. Fakat kendi imkân ve vasıtaları buna yetmez. İngiliz donanması birbirinden çok fazla ayrılmış olan iki savaş alanında kullanılmaktan ötürü, her iki yerde de zayıflamış durumda olup bunların büyük ölçüde takviyeleri de mümkün değildir.

İthalat yapılamaması nedeniyle İngiliz hammadde tedarikinde (başta alüminyum) dar boğazlar oluşmuş ve Alman hava ve deniz savaşlarının etkisi artmıştır. Bunlar, İngiliz endüstrisinde büyük zararlara neden olmakta ve İngiliz Hava Kuvvetleri'nin işini güçleştirmektedir. Bizatihi uçak sanayii bunlardan öyle zarar görmüştür ki üretimde artış değil de azalma meydana gelmiştir. Alman Hava Kuvvetleri'nce oluşturulan bu zarar şimdiye kadarkinden daha şiddetli ve planlı biçimde sürdürülmelidir. İngiliz Kara Ordusu'na gelince; bu kuvvet istila ordusu olarak mülahaza edilemez.

İngiltere'yi ayakta tutan şey, Amerika ve Rusya'ya karşı beslediği ümittir ama İngiliz anavatanının imhası zamanla kaçınılmaz olacaktır. Ne var ki İngiltere, Almanya'ya karşı büyük kıtasal bir blok oluşturuncaya kadar dayanacağını ümit ediyor. Bu hususta giriştiği diplomatik hazırlıklar açıkça fark ediliyor.

Rusya'nın Efendisi Stalin, akıllı bir insandır; açıkça Almanya'ya karşı çıkmayacaktır ama Almanya için güçleşen durumlarda gittikçe artan ölçüde zorluklar çıkarmaktan geri durmayacağı da hesaba katılmalıdır. Stalin, fakir düşmüş olan Avrupa'nın mirasına konmak istiyor, başarıya da ihtiyacı var ve batıya tazyik yapılması arzusuyla doludur. Almanya'nın tam bir başarısından sonra Rusya'nın durumunun çok güçleşeceğini de gayet iyi bilmektedir.

Levent Şahverdi Arşivi

Savaşa bir Rus müdahalesi ihtimali İngilizleri ayakta tutuyor. Ancak bu son kıtasal ümit kırıldığı zaman İngilizler yarıştan vazgeçeceklerdir. Ben İngilizlerin "zırzıbıldak deli" olduklarına inanmıyorum. Artık savaşı kazanma ihtimali kalmadığını gördükleri zaman duracaklardır. Çünkü savaşı kaybedecek olurlarsa, artık İmparatorluklarını bir arada tutacak moral gücüne de sahip olmayacaklardır. Fakat dayanırlar, 40-50 tümen kurabilirler ve de Rusya ve Amerika onlara yardım edecek olursa, o zaman Almanya için çok güç bir durum oluşur. Buna izin verilemez.

Şimdiye kadar hep bir adım daha ilerleyebilmek için en önemli düşman pozisyonlarını parçalayıp yok etmek prensibine göre hareket ettim. Bu nedenle şimdi de Rusya parçalanmalıdır. O zaman ya İngilizler pes ederler ya da Almanya İngiltere'ye karşı savaşı en elverişli koşullarda sürdürür. Rusya'nın yıkılması Japonya'ya da bütün gücüyle Amerika'ya yönelme imkânını verecektir. Bu, Amerika'yı savaşa girmekten alıkoyacaktır.

Sovyetler Birliği'nin yıkılması, Almanya için büyük bir hafifleme demek olacaktır. O zaman doğuda sadece 40-50 tümen bırakmak lazım gelir, kara ordusu küçültülebilir ve tüm silah endüstrisi Deniz ve Hava Kuvvetleri için kullanılabilir. Daha sonra tamamen yeterli bir uçaksavar korunması kurulmalı ve en önemli endüstri tesisleri tehlikesiz bölgelere nakledilmelidir. O zaman Almanya taarruz edilemez bir memleket olacaktır.

Belge No. : 47

Führer ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanı — **Führer Kh.**
11 Ocak 1941

Başk. Kh./Hrk. Bşk./Yurt Sav. (Hrk.) Ş. 44018/40

Gizli, K. na ve Kur. Bşk. na Özel

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Direktif No. 22

Akdeniz Bölgesindeki Savaşlarda Alman Kuvvetlerinin Yapacakları Yardım

İngiltere Akdeniz bölgesinde müttefiklerimize karşı üstün kuvvetler kullanmaktadır. Bu durum, stratejik, politik ve psikolojik nedenlerle Alman yardımını gerektiriyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Trablus muhafaza edilmeli ve Arnavutluk cephesinin çökmesi tehlikesi ortadan kaldırılmalıdır. Ayrıca Cavallero Ordular Grubu, 12 nci Ordu'nun daha sonraki harekâtıyla işbirliği halinde Arnavutluk'tan da taarruza geçecek kudrete sahip hale getirilmelidir.

Bu nedenle aşağıdaki hususları emrediyorum :

1. Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nca müttefiklerimize Trablus'un savunmasında, özellikle İngiliz zırhlı tümenlerine karşı koymada, değerli hizmetler yapmaya elverişli bir Mania Birliği kurulur. Bu birliğin terkibine ilişkin esaslar ayrıca emredilecektir.

Sözü edilen birlik ancak şu sırada nakliyatı devam etmekte olan bir İtalyan zırhlı tümeni ile bir motorize tümeninden sonra Trablus'a nakledilebilir (Yaklaşık 20 Şubat'tan itibaren). Hazırlıklar da buna göre yapılır.

2. 10 ncu Hava Kolordusu Sicilya'yı harekât üssü olarak korur. Bu kolordunun en önemli görevi, İngiliz deniz kuvvetlerini ve Batı ve Doğu Akdeniz arasındaki İngiliz ulaşım sistemini iş görmez hale getirmektir.

Ayrıca, Trablus'daki yardımcı iniş alanlarının yardımıyla, Batı Mısır ve Sirenayka kıyılarındaki İngiliz tahliye limanlarına ve ikmal üslerine taarruz etmek suretiyle Graziani Ordular Grubu'nu doğrudan desteklemek için elverişli koşullar da sağlanır.

İtalyan hükümetinden, 10 ncu Hava Kolordusu'nun görevini kolaylaştırmak ve tarafsız gemilere karşı müessif olaylardan kaçınmak üzere Sicilya ile Kuzey Afrika kıyıları arasında bir Mania bölgesi ilan etmesi rica edildi.

3. Arnavutluk'a nakledilmek üzere, 1 nci Dağ Tümeni ile zırhlı birliklerden kurulu yaklaşık kolordu kuvvetinde bir Alman birliği öngörülür ve hazırlanır. 1 nci Dağ Tümeni'nin nakline, bu hususta İtalyan mutabakatı Alman Başkomutanlığı'na ulaşır ulaşmaz başlanır. Bu arada, Arnavutluk'ta operatif amaçlı bir taarruz için yararlı olacak şekilde başka kuvvetler de kullanılabilip kullanılamayacağı, kullanılabilirse bu kuvvetlerin cins ve miktarı ile İtalyan tümenleri dışında bunların sürekli olarak ikmal edilip edilemeyecekleri hususları incelenir ve Arnavutluk'taki İtalyan Komutanlığı ile birlikte açıklığa kavuşturulur.

Alman kuvvetlerinin görevleri şunlar olacaktır :

a. Arnavutluk'ta yeni krizler meydana gelebilir. Böyle bir durumda öncelikle ihtiyat olarak kullanılmak.

Levent Şahverdi Arşivi

b. Yunan savunma cephesini geniş çaplı bir harekât için kesin sonucu temin edici yerinden parçalamak ve Selânik'in batısındaki dar geçitleri geriden açmak ve bu suretle List Ordusu'nun cepheden yapacağı taarruzu desteklemek amacıyla, İtalyan Ordular Grubu'nun daha sonraki taarruzunu kolaylaştırmak...

4. Kuzey Afrika'da ve Arnavutluk'ta kullanılacak Alman birliklerinin emre verilme koşulları ile bu birliklerin kullanılmaları hakkında konulacak sınırlandırmalara ilişkin prensipleri, Alman Başkomutanlığı İtalyan Başkomutanlık Karargâhı'yla birlikte saptayacaktır.

5. Akdeniz'de mevcut ve elverişli durumda olan Alman ulaştırma gemileri, artık Trablusgarp'a yönelik konvoy ulaşımında kullanılmadıklarına göre, Arnavutluk kuvvetlerinin nakline tahsis edilir. Mürettebat için Foggia'da bulunan J-52 Ulaştırma Grubu'ndan yararlanılır.

Libya'ya Mania Birliği'nin naklinin başlamasından (Md. 1'e bak.) ve Alman gemileri büyük kısmının bu işe ayrılmasının zorunlu olmasından önce, Alman kuvvetleri büyük kısmının Arnavutluk'a naklinin tamamlanmasına çalışılır.

(.....)

İmza
Adolf Hitler

İmza, Jodl 10 Ocak

İmza, Keitel 10 Ocak
6 nüsanın
2 nci nüshası

Belge No. : 48

Başk. Kh./Hrk. Bşk. No. 8/41 Gizli

Komutana ve Kur. Bş. na Özel Direktife Ek-1

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Başkomutanlık Kurmay Başkanı Keitel'in 19 Ocak 1941 Günü İtalyan Generali Guzzoni İle Yaptığı Görüşmenin Sonucu

I. General Guzzoni'nin Durum Muhakemesinden Önemli Noktalar

1. Arnavutluk

Burası en önemli İtalyan savaş alanıdır. Cephe her ne kadar daha henüz Yunan taarruzları karşısında halen bulunulan hatta emniyetle tu-

Levent Şahverdi Arşivi

tunacak derecede takviye edilmemişse de, Valona veya Berat'ın kaybedilmesi tehlikesi de mevcut değildir. Halen 21 nci Tümen Arnavutluk'tadır. Niyet, İtalya'dan üç tümen daha sevketmektir.

Kuzey kanatta yaklaşık 10-12 tümen kuvvetinde (İtalya'dan getirilecek müteakip üç tümen ile dört Alp tümeni dahil) bir taarruz grubu teşkil etmek amaçlanmaktadır. Ulaşım imkânları üç tümenin ve diğer tümenlerin yenilenmesi için gerekli olan personel ve gereçlerin süratle nakledilmesine müsaade etmediği için, ancak iki buçuk ayda taarruza hazır olunabilir. Niyet, bu grupla Korica'ya taarruz etmek, Yunan cephesinin kuzey kısmını çökertmek üzere bazı kuvvetlerle Korica'dan Erseke'ye yönelmek, Korica üzerinden ikmal sağlanır sağlanmaz (sadece bir yol mevcut) büyük kısımla Florina doğrultusunda taarruza devam etmektir. En kısa zamanda kıyılardan mahdut hedefli bir taarruz yapma niyetinden vazgeçiliyor.

2. Libya

Müteakip savaş sevk ve idaresine ilişkin niyet :

Tobruk mümkün olduğu kadar uzun süre tutulacak. Mekili'de bulunan zırhlı birliğin taarruzi olarak kullanılması suretiyle Derne-Cebel'in doğu kenarı hattı savunulacak... Sirenayka'daki durum elverişli bir şekilde yeniden geliştiği ve bu suretle Sirenayka'nın batı kısmının tutulması mümkün göründüğü takdirde, bu bölgede yapılması düşünülen savunmanın takviyesi için Trablus'dan Sirenayka'ya kuvvet sevkedilecek.

Sirenayka tutulamazsa, Trablus savunulacak.

İtalyanlar, Tobruk'un birkaç zaman tutunabileceğine ve İngilizlerin Tobruk'un düşmesinden önce Bingazi Agedabia'ya ilerlemeyeceklerine inanıyorlar.

Libya için aşağıdaki takviyeler öngörülüyor :

Trablus'da bulunan üç tümenin tam kadrolara çıkarılması... Bir zırhlı ve bir Jandarma (motorlu) tümeninin Trablus'a sevkedilmesi... Bu sevkiyatın yaklaşık 20 Şubat 1941'de tamamlanması...

3. Doğu Afrika

Yakın bir zamanda yapılması beklenilen İngiliz taarruzu sırasında durum zorlaşacak. Sonuna kadar savunmaya niyet ediliyor. İngiliz kuvvetlerinin Libya'dan Doğu Afrika'ya çekilmesi arzu edilen bir husustur. Ne var ki bu, Doğu Afrika'daki durumu daha da ağırlaştıracaktır.

Levent Şahverdi Arşivi

4. Oniki Ada

Buraya yapılması beklenen taarruz şimdiye kadar vaki olmadı. Yaklaşık üç aylık stok mevcut. Oniki Ada üzerindeki kuvvetler zayıf, buna rağmen Bulgaristan'dan Yunanistan'a karşı bir Alman taarruzu halinde (her şeyden önce Mısır'dan Ege Denizi'ne yapılacak İngiliz nakliyatına karşı) etkin bir taarruz gücüdür.

II. İtalyan Durum Muhakemesi Hakkında Mütalaa

1. Arnavutluk

İtalyanların bir taarruz için gerekli olan kuvvetleri öngörülen zamanda hazırlayabilmeleri çok az muhtemeldir. Bu nedenle, Bulgaristan' dan Yunanistan'a yapılacak bir Alman taarruzunun desteklenmesi düşünülemez.

2. Libya

Sirenayka'nın tutulup tutulamayacağına, bugünden hüküm verilemez. Durum esaslı şekilde değişmediği takdirde, Trablus'un kaybedilmesi ihtimal ve endişesi dahi ortadan kalkar. Özellikle de mayıstan itibaren basacak sıcaklardan ötürü büyük çapta hareketlerin mümkün olmaması avantaj sağlar.

3. Doğu Afrika

Bir İngiliz taarruzu halinde mukavemetin devam edip etmeyeceği konusunda kesin hüküm verilemez.

4. Oniki Ada

Bir taarruz halinde sözü edilmeye değer bir mukavemet beklenmez. Yunanistan'a yapılmakta olan İngiliz nakliyatına karşı Oniki Ada'da bulunan İtalyan kuvvetlerinin taarruzi bir müdahalesi düşünülemeyecektir.

III. Libya ve Arnavutluk'ta Alman Birliklerinin Kullanılması

1. İtalyanlar, önerilmiş olan terkipte kurulacak 5 nci Hafif (Motorize) Tümen'in gönderilmesi kararını büyük bir memnuniyetle karşılıyor. Trablus'a nakliyat işi takriben 15-20 Şubat arasında başlayabilir; fakat malzeme sevkiyatının bu zamandan önce yapılması mümkün olacak...

2. Arnavutluk

İtalyanlar Alman birliğinin gönderilmesinin şayanı temenni olduğunu, fakat zorunlu olmadığını söylüyorlar. Ulaşım imkânları yeterli olmadığı için bir kolordu gönderilmesi mümkün değil. Ulaşım nedenleriyle ancak hafif donanımlı bir dağ tümeninin gönderilmesi söz konusu olurdu.

Levent Şahverdi Arşivi

Şu sırada kesin karar verilmesi, acil ve zorunlu değil. İtalyan taarruzu -kuvvetli Yunan birlikleri Arnavutluk cephesinden Bulgar sınırına sürülmediği takdirde- hiçbir suretle nisan başından önce mümkün değil, bu nedenle de Alman birliğinin en erken mart ayında sevkedilmesi lazımdır. Dolayısıyla birliğin sevkedilip sevkedilmeyeceğine ilişkin yeni karar da mart başında verilir. Bununla beraber birliğin sevke hazır duruma getirilmesi çalışmaları sürdürülür.

Başk. Kh./Hrk. Bşk. No. 8/41 Gizli — 6 nüshanın

Komutana ve Kur. Bşk. na Özel Direktife Ek-2 — 2 nci nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Führer'in 20 Ocak 1941 Günü Yaptığı Açıklamalar

I. Führer'e, 20 Ocak 1941 günü saat 11.00'de Başkomutanlık Kurmay Başkanı ve Harekât Başkanı tarafından General von Rintelen'in de hazır bulunduğu bir toplantıda General Guzzoni ve General Gandin ile yapılan askeri görüşmelerin sonucu hakkında özet bilgi verildi.

II. Saat 12.00'de Führer, aşağıdaki büyük mahfil önünde durum hakkındaki fikir ve anlayışlarını açıkladı.

Toplantıda hazır bulunanlar :

Alman tarafından	**İtalyan tarafından**
Dışişleri Bakanı	Mussolini (Duçe)
Başkomutanlık Kurmay Başkanı (Keitel)	Kont Ciano
Harekât Başkanı	General Guzzoni
General von Rintelen	General Marras
Büyükelçi Schmidt	General Gandin
Dışişleri Bakanlığından bir tercüman	
Albay Schmudt	
Deniz Yarbay von Puttkamer	

Levent Şahverdi Arşivi

Führer'in yaptığı açıklamaların özeti :

Avrupa'da biricik nikel varlığı Finlandiya'dadır. Bu nedenle Finlandiya'nın bizim için büyük önemi vardır. Her ne kadar Ruslar gerekli olan nikel madenini bize vermeyi vaat ettilerse de, bu çok uzun zaman ister. Bu nedenle Finlandiya'ya artık el sürülemez.

Romanya'daki yığınamızdan ötürü, Ruslar diplomatik girişimde bulundular, bu uygun şekilde reddedilecek. Ruslar daima, kendilerine hiçbir şey yapılamayacak zamanlarda (kışın) küstahlaşırlar.

Romanya'daki yığınağın üç amacı vardır :

a. Yunanistan'a karşı bir harekât,

b. Rusya ve Türkiye'ye karşı Bulgaristan'ın korunması,

c. Romanya'ya verilen garantinin emniyet altına alınması...

Bu görevlerin her biri için ayrı görev grubu lazımdır; hem de yığınakları ikmal üslerimizden çok uzak mesafelerde olan ve ikmalleri uzun zaman isteyen çok büyük kuvvetler...

Bu yığınağın düşman etkisi olmaksızın bitirilmesi şayanı arzudur. Bu nedenle kartlar mümkün olduğu kadar geç açılır. Bu iş için büyük gayret gösterilecek, Tuna Nehri mümkün olduğu kadar geç aşılacak ve bundan sonra da mümkün olduğunca erken taarruza geçilecek.

Bu nedenle -dünkü askeri görüşmelerde ortaya çıkan ulaşım güçlükleri hariç tutulursa- şu sırada Arnavutluk'a bir Alman birliği sevketmek de amaca uygun değildir. Bu birlik cephe gerisinde tutulursa, o zaman da arzu edilmeyen psikolojik reaksiyonlar hasıl olur, yani İtalyanlar şiddetli savaşta gözlerini cephe gerisindeki Almanlara dikerler.

Fakat Alman birliği kullanılırsa, o zaman güneydoğuda da savaşı vaktinden önce başlatmış oluruz.

Türkiye büyük bir ihtimalle tarafsız kalacaktır; eğer Türkiye İngiltere ile tesanüt içinde olduğunu açıklayacak ve hava alanlarını İngiltere'nin emrine verecek olursa, işler karışır ve hiç de hoşa gitmeyen bir durum meydana gelir.

Fakat doğudaki genel durumu doğru muhakeme edebilmek için batıdaki durumdan yola çıkmak gerekir. İngiltere adalarına karşı taarruz, son hedefimizdir. Bu noktada biz, namlusunda son kurşun kalan bir kimse durumundayız; bu son kurşun isabet etmezse, o zaman durum eskisinden de çok daha kötü olur. Bir başarısızlık halinde pek çok malzeme kaybedileceği için, çıkarma tekrarlanamaz. O zaman İngiltere'nin artık endişe etmesine lüzum kalmaz ve kuvvetlerinin büyük kısmını istediği gibi kullanabilir.

Levent Şahverdi Arşivi

Taarruz vaki olmadığı sürece, İngilizler sürekli olarak taarruzu hesaba katmak zorunda kalırlar.

Batıdaki genel görev ayrıca Kirkenes'ten İspanya sınırına kadar üslerimizin korunmasını da kapsar. Eğer İngiltere Portekiz'e yerleşecek olursa, bu işe müdahale etmek üzere Güney Fransa'da bir kuvvet grubunun sürekli hazır durumda bulundurulması gerekecektir.

Hava Kuvvetleri'yle Sicilya yolunun kapatılması Cebelitarık'ın zaptı için yeterli değildir. Biz hazırlıklarımızı, mutlak başarı sağlanacak şekilde yaptık. Fakat Cebelitarık'a sahip olmamız halinde, zayıf kuvvetlerle Kuzey Afrika'ya yerleşecek ve bu nedenle eğer İtalya şu andan itibaren savaşa girme yönünde harekete geçirmeyi becerebilseydi, herhalde bu büyük bir başarı olur ve Akdeniz'deki durum kısa bir zamanda esaslı şekilde değişirdi.

Savaşa girmiş de olsa, Amerika'dan büyük bir tehlike geleceğini zannetmiyorum. En büyük tehlike devasa kütle olan Rusya'dır. Her ne kadar Rusya ile çok elverişli politik ve ekonomik anlaşmalarımız varsa da, yine de ben tercihen kendi güç vasıtalarıma güvenirim. Bu nedenle güç vasıtalarının önemli bir kısmı Rus sınırlarına bağlanacak ve dolayısıyla da beni, Hava ve Deniz Kuvvetleri'nin silahlanmasını en üst düzeye çıkarmak için, yeterli sayıda insan donatmama engel olacaktır.

Stalin yaşadığı sürece, tehlike yoktur. Stalin akıllı ve temkinlidir. Fakat, o yok olursa, o zaman şimdi sadece 2 ve 3 ncü sırada bulunan Yahudiler tekrar 1 nci sıraya çıkabilirler.

O halde dikkatli ve temkinli olunmalıdır. Ruslar hep, anlaşmalardan bir şeyler çıkararak bunları yeni talepler halinde öne sürerler. Bu nedenle de anlaşmalarda kesin ve tam hükümlerin yer almasını istemezler.

Rus faktörü daima göz önünde tutulmalı ve kuvvet ve diplomatik becerililikte marke edilmelidir.

Daha önce Rusya hiçbir tehlike oluşturmazdı. Çünkü karada bizim için tamamen tehlikesizdirler. Fakat şimdi hava kuvvetleri çağında Rusya'dan ve Akdeniz'den Romen petrol bölgesi dumanlar tüten bir enkaz tarlası haline döndürülebilir; üstelik bu petrol bölgesi de mihver devletleri için bugün hayati önemdedir.

Şurası muhakkak ki, daha sonra istifade edemeyecekleri herhangi bir yerde değerli birliklerimizi feda edemeyiz. Bu nedenle de Libya'ya zırhlı birlik değil de bir mania birliği göndereceğiz. Bu birlik derhal sevkedilir ve hemen sıcaklar basmadan önce kullanılabilir, kullanılmalıdır

Levent Şahverdi Arşivi

da. Çünkü biz İngilizlerin Fransa'da yaptıklarını yapmak istemiyoruz. Bu birliğin bünyesinde bulunan tanklar ve tanksavar topları, ortaya çıkacak her İngiliz tankını tahrip edecek güçtedir.

Birlikler bilgili ve deneyimlidir, silahlarına güvenirler, şuur ve azim sahibidirler, bu ise tanklara karşı savaşta çok önemlidir. Psikolojik nedenlerle tank avcılarına, tanksavar tankı adını verdik. Bunlar düşman tanklarını arayıp bulacak ve tıpkı bir avcının av hayvanını avladığı gibi avlayacak.

Modern bir savaşta başarı elde etmek için kesin önemi haiz olan faktörler hakkında genel açıklamalara yer verildi ve ayrıca modern savaş metodlarına göre eğitimin önemine, bunun da çok zamana, emek ve de üstün değerde ast komutanlar istediğine işaret edildi.

Hava Kuvvetleri ve zırhlı birliklerin önemine değinilerek bir tank birliğinin eğitiminin çok zor olduğu, hatta tam eğitilmiş bir zırhlı birliğin başka malzemeye alışmasının bile aylarca süreceği belirtildi.

Biz başarımızı ağır tanklarla iş görmek suretiyle elde etmedik. Orta tankları tercih ettik. Fransızların bizden çok daha fazla ağır tankları vardı. Bizim sahip olduğumuz en iyi şey, zırhlı birlik generalleriydi. Bu generaller yepyeni bir taktik geliştirdiler ve birliklerini özveriyle ve çok mahirane sevk ve idare ettiler.

Kara savaşında mayınların önemine genel olarak işaret edildikten sonra, Batı duvarımızın mayınlanmasından örnekler verildi ve 16 ncı Ordu tarafından Fransa'ya karşı taarruzumuzun sol kanadında oluşturulan mayın barajından ve bir taarruz arazisinin mayınlarla tamamen kapatılabileceğinden söz edildi.

Führer, Tobruk'daki mayınlar hakkında ve denizaltılarla daha geniş çapta mayın serilip serilemeyeceğine ilişkin sorular sordu.

Mayın tarlalarına rastladıkları zaman zırhlı birliklerin taarruz istek ve hevesi sona erer. İstihkâm birliklerinin kahramanlığı, mayın tarlalarını ortadan kaldırmak veya temizlemekle ölçülür.

Hava savaşı ve Alman hava taarruzlarının İngilizlerinkine oranı hakkında açıklamalar...

Savaşın hemen hemen daha ziyade hava ve deniz kuvvetleri tarafından yürütüldüğü an gelebilir. Bu nedenle pek çok cephane ile birlikte güçlü bir uçaksavar sistemine sahip olmak elzemdir. Güçlü biçimde silahlanmış gemilere karşı ancak pike bombardıman uçaklarının başarı şansı vardır. Führer, General Antonescu hakkında edindiği mükemmel izlenimi "O, yiğit bir adamdır" şeklinde açıklıyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Duçe (Mussolini), Antonescu'nun Lejyonla ilişkisinin iyi olmadığı görüşünde...

Führer genellikle, yalnız faşist ve nasyonal sosyalist ihtilallerin süratle gelişerek etkilendikleri ihtilaller hakkında uzun uzadıya söz ediyor.

Romanya'da ilkin daha önceden belirlenmiş olan adam ve onunla birlikte Lejyon şeflerinin birinci kademesindekiler öldürüldü. Böylece, ordudan ihtilali başlatan ve Kralı bertaraf eden yönetici kişinin yetişip gelişmesi olayı vaki oldu. O, ateşli bir fanatizme sahiptir, memleketi için her mücadeleye hazırdır ve bu mücadeleyi lejyonla birlikte, lejyonsuz veya mecbur kalındığında lejyona karşı da yapmak niyetindedir.

Bir kişi lider olmalıdır, bir devlet başkanı ve onun yanında ayrıca bir hareket lideri düşünülemez. En iyisi Antonescu'nun aynı zamanda Lejyon Şefide olması...

Belge No. : 49

Başkomutanlık Hrk. D.	**3 Şubat 1941**
44089/41 Gizli Komutana ve	5 nüshanın
Kur. Bşk. na Özel	5 nci nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

"Barbarossa Durumu" ve "Sonnenblume"

Hakkında Görüşme

Hazır bulunanlar :

Führer

Başkomutanlık Kurmay Başkanı	Kara Kuvvetleri Komutanı
Harekât Başkanı	Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı
Albay Schmudt	Kara Kuvvetleri Harekât Şube Md.
Binbaşı Christian	Binbaşı Engel

Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı : Düşman kuvvetleri yaklaşık 100 avcı, 25 süvari ve 30 mekanize tümen kadardır.

Levent Şahverdi Arşivi

Bizim kuvvetlerimiz hemen hemen aynı miktarda, fakat kalite bakımından çok üstün...

Rus komutanları arasında yalnız Timoşenko temayüz ediyor. Bu değerlendirme her şeyden önce General Köstring'in verdiği bilgilere dayanıyor.

Rus avcı tümenlerinde oldukça fazla miktarda tank var, fakat malzeme kötü ve karmakarışık.

Mekanize tümenlerde tank, tanksavar silah ve topçu bakımından biz üstünüz. Ruslar, topçuluk yönünden normal donatılmıştır, fakat malzeme aynı şekilde kötü durumdadır. Topçu sevk ve idaresi yetersizdir. Rus sevki idare amaçlarını anlamak mümkün değil. Sınırda kuvvetli birlikler mevcut; Baltık ve Ukrayna ikmal nedenleriyle Ruslar için hayati önemi haiz bölgeler... Bu nedenle bir geri çekilme ancak sınırlı hallerde mümkündür. Tahkimat işleri devam ediyor, özellikle kuzey ve güney kanatlarda...

Ulaştırma ağı hakkında yeni teşhisler yok.

Ordular Grupları'na direktifler, Rus cephesini iki kısma ayıracak, Rusların Dinyeper-Düna hattına çekilmesini önleyecek şekilde verilmiştir.

Kuzey ve Merkez Ordular Grupları'na, üç zırhlı grup halinde (en kuvvetlisi en güneyden) terkip edilmiş zırhlı birliklerle kuzey ve doğu istikametlerinde Düna Nehri'ne doğru ilerlemek görevi verilmiştir.

En kuzeydeki grup Peipus Gölü kesimine kadar ilerleyecek, daha sonra Smolensk'e ilerleyen diğer iki zırhlı grupla işbirliği halinde doğu yönünde taarruzunu sürdürecektir.

Güney Ordular Grubu, güneydoğu istikametinde Dinyeper Nehri'ne doğru ilerleyecektir. Kuzey ve Merkez Ordular Grupları'nın harekâtı Pripet bataklıklarının kuzeyinde cereyan edecek. Güney Ordular Grubu bunların güneyinde, ayrı ve bağımsız harekât yapacaktır. Sıklet merkezi kuzeyde olup, bu bölgede büyük miktarda kara kuvveti ihtiyatları da bulunacaktır.

Marita Harekâtı için altı zırhlı tümene ihtiyaç duyulmaktadır. Netice Balkan durumuna bağlıdır (Türkiye'nin tutumu).

Führer : Kesin karar verildiğinde Türkler artık mesele teşkil etmez. Bu nedenle Balkanlar'da özel olarak korunmaya lüzum yoktur. İngilizler tarafından Kuzey Afrika'nın işi bitirilirse, serbest kalacak kuvvetlerle Suriye'de aktif hale gelebilirler. İşte o zaman tehlikeli an gelmiş demektir. Kurmay Başkanı :

Levent Şahverdi Arşivi

Kuzey Grubu : 50 piyade tümeni, 13 zırhlı tümen, 9 motorize tümen.
Güney Grubu : 30 piyade tümeni, 5 zırhlı tümen, 3 motorize tümen.
} Taarruz kuvvetleri

Bunlara ilâveten Kara Kuvvetleri Komutanlığı ihtiyatları. İstihkam birliklerinin tahsisi pek memnuniyet verici değildir. Yardımcı köprü malzemesiyle denge sağlanmalıdır.

Führer : Genel tertip ve planı onaylıyor.

Kurmay Başkanı : Amaç, yarmayla birlikte Rus kıtalarının büyük parçalar halinde tecrit edilmelerini sağlamaktır... Bunun için de ihtiyatların erken kullanılması lazımdır.

Pripet bataklıkları mutlak tabu değildir.

Führer : Rusların yanlara taarruz taktiğine dikkatleri çekiyor.

Kurmay Başkanı : Bu tip taarruzda bilhassa süvari tümenleri tehlikelidir.

Şimdiye kadarki emirler :

Ordular Grupları'na ait olanlar bağlayıcı,

Ordulara ait olanlar hedef tayin edici,

Kıtalara ait olanlar hareket serbestisi tanıyıcı.

Führer : Harekât bölgelerinin çok büyük olduğuna, ancak düşman kıtalarının tamamen kuşatılmalarının (Süvari Tümeni) başarı sağlayacağına işaret ederek, Leningrad dahil Baltık bölgesinin ve Ukrayna'nın derhal terkedilmesinin esas itibariyle beklenilmeyeceğini, fakat Rusun ilk yenilgiden sonra operatif hedeflerimizi farkederek büyük çapta geriye çekilmesinin ve daha doğuda herhangi bir engel gerisinde savunma için hazırlanmasının mümkün olduğunu; böyle bir durumda doğuda bulunan Ruslar nazari itibara alınmaksızın öncelikle kuzeyde netice alınacağını, buradan (elverişli ikmal üsleri) cephe taarruzu yapmaksızın doğrudan Rusların gerilerine hücum edileceğini; düşmanın büyük kısmını imha etmeye, kaçıp kurtulmalarına imkân vermemeye önem verileceğini; bunun da, eğer yan bölgeleri en kuvvetli birliklerle ele geçirir, aynı zamanda da merkezde sağlamca durup önce yanlardan daha sonra da merkezden düşmanın içlerine doğru manevra yaparsak, sağlanabilineceğini açıklıyor.

GNKUR ATASE Bşk. Kütüphanesi

Levent Şahverdi Arşivi

Kurmay Başkanı : Falkenhorst Ordusu bir buçuk tümenle Potsama'ya karşı taarruza geçebilir. İsveç demiryollarından yararlanarak yaklaşık müteakip bir buçuk tümenle (ayrıca bir SS Tugayı) harekâta devam edebilir.

Hedef : Fin kuzey endüstrisi bölgesinin korunması, Murmansk kuvvetlerinin tepsit ve tecrit edilmesi...

Finliler, yaklaşık dört kolordu ile güneyde yığınak yapmak niyetindeler. Beş tümenlik bir taarruz grubuyla Leningrad, üç tümenle Onega Gölü, iki tümenle Hangö doğrultusunda taarruzu öngörüyorlar. Finlilerin kuvvetli destek ve yardıma ihtiyaçları var. Fin cephesinde on beş Rus tümeni mevcut olup, bir tümen de Murmansk'da bulunmakta.

Führer : İsveç'in ödül karşılığı Alman tarafına katılacağını tahmin ediyor. Bedel, Aaland Adaları (bize ait değil)... Finlandiya-İsveç birliği söz konusu olamaz, çünkü bu birlik Avrupa yeni nizamına uymaz.

Norveç korunmalıdır. Bu memlekette herhangi bir aksilik çıkması istenmez. Topçu takviyesi yapmak lazımdır.

Güneyde : Petrol bölgesinin korunması çok önemli. Bu nedenle Romanya'da süratli davranmak gerekli.

Kurmay Başkanı : Macaristan'ın durumuna gelince. Eğer Macaristan işe katılmayacaksa, bu memlekette tahliye yapılmalıdır. Yürüyüş hedefinin Romanya olduğu söylenir, fakat son anda Rus sınırına doğru yön değiştirilir. Uygun politik vaatlerde bulunulursa Macarlar her şeye izin verirler. Ancak, Romanya müstesna, tüm iştirak eden devletlerle son anda anlaşma yapılabilir. Romanya için katılma hayati meseledir.

Kurmay Başkanı : Zırhlı keşif birlikleri henüz zayıftır. Uçaksavar topçusu sorunu halen açıklığa kavuşmamış olup, hava koşullarına tabidir. (Yazılı olarak geliyor)

Otuz uçaksavar taburu Hava Kuvvetleri emrine veriliyor, Kara Kuvvetleri Komutanlığı ayrıca otuz batarya daha teşkil ediyor.

Deniz Kuvvetleri süratle Baltık limanlarına giden ikmal yollarını açmak zorundadır. Demiryollarının baştan başa yeniden döşenmesi gerektiği için, ikmal motorlu araç sorunu olmaktadır. İkmal maddelerini ikmal üslerine götüren uzak mesafe kamyon sistemi.

Hava Kuvvetleri'yle yararlanılmayan hiçbir ulaştırma kuvveti bırakılmaması hususunda mütabakat sağlanmalı.

Doğu Polonya arazisine ileri sürülmüş olan ikmal bölgelerinin şu sırada takviye edilmesi...

Levent Şahverdi Arşivi

Marita Harekâtı konusunda, Barbarossa sırasında acil olarak ihtiyaç duyulacak kuvvetlerin geriye naklindeki güçlüklere işaret ediliyor.

Amaçlanan zaman akışı harita kullanılarak arzediliyor.

1 nci yığınak kademesi şu sırada cephe -anavatan- doğu arasında mübadele halinde 2 nci yığınak kademesi mart ortasından itibaren batının takviyesine üç tümen veriyor, fakat batıda ordular grupları ve ordu komutanlıkları ortadan kalkıyor... Doğuya büyük çapta takviye kuvvetleri sevkedilmiş olup, bunlar halen geri bölgelerde bulunuyor. Şu andan itibaren "Attila" Harekâtı çok güçlükle yapılabilir. Yurt içi trafiği ulaşım nakletlerinden dolayı aşırı derecede sıkışıyor. Nisan başından itibaren Macaristan'a geçiş için başvurulacak. 3 ncü yığınak kademesi nisan ortasından itibaren bu işi yapacak... Kara Kuvvetleri topçusunun büyük kısmı yüklenmiş durumda olduğu için, artık "Felix" Harekâtı'nın yapılması mümkün değil...

Ekonomik bakımdan kapasitenin son haddine varan ulaşım planı yürürlükte...

Artık gizlemek de imkânsız.

4 ncü kademe 25 Nisan - 15 Mayıs'tan itibaren batıdan büyük ölçüde kuvvet çekiyor. Bu durumda artık "Seelöwe" Harekâtı yapılamaz. Doğudaki yığınak açık şekilde farkedilebilir durumda. En yüksek takat ulaşım planı baki kalıyor. Harita üzerindeki kuvvet dağılımının son şekli Marita için ayrılan kuvveti sekiz tümen olarak gösteriyor.

Kara Kuvvetleri Komutanı : Beş gözetleme tümeninin artık bu amaçla kullanılmamasını, aksine bu kuvvetlerin batıda komutanlık ihtiyatı olarak hazır bulundurulmasını rica ediyor.

Führer : Barbarossa şahlandığı zaman, dünyanın nefesi durur, sesi sedası kesilir.

Hava Kuvvetleri Kurmay Başkanı görüşmeye çağırılıyor.

Führer : Akdeniz'deki İtalyan durumunu görüşme konusu ediyor ve Kuzey Afrika'nın kaybedilmesinin askeri yönden bir bakıma tahammül edilir olduğunu, fakat psikolojik yönden İtalya üzerinde bunun şiddetli tepkiler yaratacağını önemle belirtiyor.

İngiltere İtalya'nın göğsüne tabancayı dayayabilir ve onu barış yapmaya zorlayabilir. Kuzey Afrika'nın kaybından sonra da bombardıman edileceği tehdidinde bulunabilir. Bu bizim için sakıncalıdır. İngiliz kuv-

Levent Şahverdi Arşivi

vetleri Akdeniz'de bağlanamaz. Bizim bu bölgede Güney Fransa üzerine etkili olabilecek zayıf üslerimiz var. İngilizler bir düzine tümeni serbestçe kullanabilecek imkâna kavuşurlar. Bunların en tehlikeli kullanma yeri örneğin Suriye'dir.

O halde bunu önlemek, bizim baş çabamız olmalıdır. İtalya himaye edilmelidir. Bunu her ne kadar Marita Harekâtı ile yaparsak da, Kuzey Afrika'da da etkin biçimde yardım etme gayreti içinde olmak zorundayız.

İtalyanlar, kendilerinin halen sadece Trablus civarında savunabilecekleri fikrindedirler. Bu olmaz. Orada hava kuvvetlerinin kullanılması imkânsız. Bu nedenle mevzi tutulamaz. Büyük bir emniyet bölgesinin mevcut olması zorunludur. Mania Birliğimiz de ancak büyük bir koruma bölgesinde etkin olabilir.

Balkan olaylarıyla buradaki savunma muharebeleri de dahil, başarıların birbirleriyle ilişkileri ve gerektiğinde Balkanlar'da barışçıl bir çözüme gidilmesi hususları tartışılıyor.

Ne olabilir?

Çok geç olmasa bile, kara birlikleri gecikir.

Graziani'ye herhangi bir tür ve şekilde destek sağlanabilir.

Bu nedenle Hava Kuvvetleri'nin mümkünse stuka gruplarıyla Libya'daki kalkış veya yedek hava limanlarından kullanılması sağlanabilir. Bu suretle İngiliz ileri hareketi durdurulursa, öngörülen Mania Birliği tek başına yetmeyeceğine göre, bu birlik hareketli unsurlarla (kuvvetli zırhlı tümen) takviye edilebilir. İngilizler, ileri yürüyüş sırasında personel ve malzemece savaş gücünü yitirmiş bir duruma düşürülmüş olmalıdır. Eğer İngilizler taze ve iyi donatılmış Alman kuvvetleriyle karşılaşırlarsa, o zaman durum süratle değişecektir.

Kara Kuvvetleri Komutanına soru : Bunun için bir zırhlı tümen verebilir miyiz?

Kara Kuvvetleri Komutanı : "Marita" Harekâtı'na ayrılanlardan olabilir, fakat gönül rızasıyla değil.

Führer : Orada endişe yok.

Kara Kuvvetleri Komutanı : "Barbarossa" Harekâtı'nda sonuç sürekli tehlikeye girer!

Levent Şahverdi Arşivi

Führer : Kuzey Afrika'ya gidersek, derhal İtalyanların önüne geçeriz (bunu İtalyanlar önerdi). Esas olan şudur : Şu anda Hava Kuvvetleri müdahale edebilir mi?

Öncelikle Hava Kuvvetleri ikmal maddeleri ile Mania Birliği'nin ve zırhlı tümenlerin nakli için gereken zaman ihtiyacı saptanıyor. Daha sonra, iklim koşulları üzerinde duruluyor.

Kara Kuvvetleri Komutanı : İngiliz kara ve deniz ulaşımının süratle kesintiye uğratılması önemlidir, bunu da ancak Alman Hava Kuvvetleri yapabilir.

Führer : İtalyanlar yukarda öngörülen Alman birliklerinin nakli için ne kadar zamana ihtiyaç olduğunu sorabilirler. Gerekirse bu iş için ulaştırma grupları kullanılmalıdır. General Jeschonnek Foggia 1 No.lu Özel Kullanma Birliği'ni öneriyor.

Kara Kuvvetleri Komutanı : Öncelikle Mania Birliği'nin bir tank alayı ile takviye edilmesini, diğer takviyelerin bunu arkadan izlemesini öneriyor. Führer bu öneriyi kabul ediyor.

Hava Kuvvetleri Kurmay Başkanı : Kuzey Afrika'daki yer teşkilatı hakkında bilgi veriyor.

Stuka birlikleri menzil bakımından ancak Bingazi'de kullanılmaya hazır durumda... Buraya doğal olarak av birlikleri de yerleştirilmesi veya İtalyan av uçaklarının Almanların emrine verilmesi gerekiyor. Malta hava üssünün imha edilmesi acil ve zorunlu.

Führer : Bu görüş ve önerileri onaylıyor. İtalyanların kendi av uçaklarını Manş Denizi kıyılarından geri çağırmaları gerekiyor (Bu husus Mussolini ile görüşülecek).

Hava Kuvvetleri süratle Kuzey Afrika'ya müdahale imkânlarını inceleyecek.

Kara Kuvvetleri Mania Birliği'nin naklini başlatacak. Nakliyat hızlandırılacak. İlkin bir tank alaylık, daha sonra yaklaşık bir zırhlı tümenlik takviye Marita'dan alınıyor. Uçaksavar birlikleri peşinen...

Kara Kuvvetleri Komutanı : Bütün çevik birliklerin bir korgeneralin komutasında bir elden sevk ve idare edilmesini ve İtalyan hava birliklerini de emrine alacak Alman Hava Kuvvetleri'yle işbirliği yapılmasını öneriyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Özet

1. **Barbarossa**

a. Führer genel olarak harekât planını uygun buluyor. Detaylı hazırlıklar arasında, Baltık bölgesi ile Leningrad'ın ele geçirilmesi asıl hedef olarak daima göz önünde bulundurulacak.

b. Führer harekât haritalarına ve yığınak bölgelerindeki kuvvet dağılımı gösteren haritalara mümkün olduğu kadar çabuk sahip olmayı istiyor.

c. Mihvere katılmış olan komşu devletlerle anlaşmalar, ancak artık gizliliğin korunması mümkün olmadığında yapılabilir. Buğdan'ın takviyesi konusunda Romanya ile yapılacak anlaşma bunun dışında kalıyor.

d. Attila Harekâtı behemehal yapılabilir halde olmalıdır (yardımcı vasıtalarla).

e. Barbarossa için yığınak, Seelöwe için hazırlık yapılıyor ve Marita için tali önlemler alınıyor izlenimi verilerek gizlilenir.

2. **Sonnenblume**

a. Hava Kuvvetleri stuka ve ağır av uçaklarıyla mümkün olduğu kadar süratle harekâta müdahale etmelidir. Kuzey Afrika'da kesin sonuç almamızdan sonra üs veya kalkış hava limanlarına yönelirler.

İtalyan av uçaklarının Almanların emrine verilmesi şayanı arzudur.

b. 10 ncu Filo Komutanlığı Doğu Afrika'ya yapılacak ulaşımın emniyetini üzerine almalı, bu konuda İtalyan Hava Kuvvetleri ve Catania Deniz Komutanlığı ile çok sıkı işbirliği yapmalı.

c. 10 ncu Filo Komutanlığı Sirenayka'daki İngiliz birliklerine en kısa zamanda şiddetli darbe indirmelidir (En ağır bombardıman uçaklarının kullanılması)...

Ana görev, İngiliz kara ve deniz ulaşımını taciz etmek, bunun yanında İngiliz donanmasıyla da savaşmaktır.

Öncelikle Malta Hava Üssü'nün yok edilmesine çalışılır.

d. Kara Kuvvetleri Mania Birliği'nin nakline devam eder. Bu birlik süratle tanklarla takviye edilir. Bir zırhlı tümenin (Marita'dan 2 nci Kd.) arkadan bunu izlemesi için gerekli hazırlıklar yapılır.

Uçaksavar birlikleri önden sevkedilir. Derhal bir kolordu komutanlığı kurulur. İtalyanlar nezdinde tüm çevik birlikleri sevk ve idare edecek müşterek Alman Komutanlığı görevlendirilir.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 50*

Berlin

Alman Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı

6 Ocak 1941

Başk. Kh./Hrk. D./Yurt Sav. Ş. (II. Hrk.)

No. 44095/41 Gizli, Komutana ve Kur.

Başk. na Özel

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Direktif No. 23

İngiliz Askeri Ekonomisine Karşı Savaş Sevk ve İdaresine İlişkin Prensipler

1. İngiltere'ye karşı şimdiye kadar uyguladığımız savaş sevk ve idaresinin etkisi :

a. Daha önceki görüşlerimizin aksine, İngiliz askeri ekonomisine karşı giriştiğimiz savaşta en şiddetli etki deniz ve hava savaşlarıyla düşman ticaret gemilerine büyük kayıplar verdirmek suretiyle sağlanmıştır.

Bu etki, liman tesisleri ve büyük ikmal depolarının tahrip edilmesi suretiyle daha da artırıldı. Ayrıca konvoy içinde seyretmek zorunda kalan gemilerden az yararlanılması da etkiyi artırıcı nedenlerdendi. Bu yıl içinde, denizaltı kullanılması artırıldığına göre düşman gemi zayiatında daha geniş çapta bir yükselme beklenilmektedir. O zaman yakın bir gelecekte İngiliz direnme gücünün kırılması mümkün olabilir.

b. Doğrudan İngiliz silah endüstrisine yöneltilecek hava taarruzlarının etkisinin daha şiddetli olacağı tahmin edilmektedir. Fakat çok sayıda fabrikanın tahribinden ve silah endüstrisi teşkilatında oluşacak kargaşalıktan ötürü üretimde önemli ölçüde bir düşme olacağına muhakkak gözüyle bakılabilir.

c. Şimdiye kadar en azından İngiliz halkının moral ve direnme gücünü kırıcı bir etkinin elde edildiği dışarıdan dahi farkedilebilmektedir.

2. Savaş Sevk ve İdaremize İlişkin Sonuçlar

Gelecek aylar zarfında denizaltıların ve su üstü savaş gemilerinin daha fazla kullanılmasıyla düşman ticaret gemilerine karşı uygulanan deniz savaşı sevk ve idaresinin etkisi muhtemelen daha da artacaktır. Buna karşılık, diğer savaş alanlarındaki görevler Hava Kuvvetleri'nin büyük

Levent Şahverdi Arşivi

bir kısmını sürekli olarak İngiliz adalarına karşı kullanmaktan uzaklaşmaya zorladıkları için, hava taarruzlarımız yoğunluğu korunulamaz. Bu nedenle hava saldırılarını gelecekte daha da şiddetlendirilmiş olarak yoğunlaştırmak ve öncelikle de tahrip edilmeleri deniz savaşına yardım edici etki yaratacak önemli hedeflere yöneltmek gerekecektir. Ancak bu suretle yakın bir gelecekte kesin sonuç alınması beklenebilir.

3. Bundan ötürü İngiliz anavatanına karşı uygulanacak bundan sonraki savaş sevk ve idaresinin hedefi, deniz ve hava savaşının tüm imkân ve araçlarını düşman ikmal sevkiyatıyla mücadelede toplamak, İngiliz hava silah endüstrisini baskı altında tutmak ve faaliyetine mümkün olduğu kadar daha etkin biçimde engel olmaktır.

Bunun için şunların yapılması lazımdır :

a. En önemli İngiliz girdi limanlarını, özellikle liman tesislerini ve orada bulunan veya inşa halinde olan gemileri tahrip etmek;

b. Limanlara girmekte olan seyrüsefer akışı başta olmak üzere gemi trafiğiyle tüm imkân ve vasıtaları kullanarak mücadele etmek;

c. Uçaksavar topçusu endüstrisi, barut ve diğer patlayıcı madde üretimi dahil hava endüstrisi kilit noktalarını sistemli biçimde tahrip etmek...

Yıl içinde Hava Kuvvetleri'nin büyük bir kısmı ve Deniz Kuvvetleri'nin daha zayıf birlikleri diğer savaş alanlarında kullanılabilir. Böyle bir durumda yukarıdaki görevler İngiltere'ye karşı savaş için bırakılmış olan kuvvetlerle de yürütülmelidir.

4. Bu görevlerin yerine getirilmesinde aşağıdaki esaslar geçerlidir :

a. Ticaret gemilerinin batırılması, düşman savaş gemileriyle mücadeleden daha önemlidir.

Bu kural, hava torpidolarının kullanılmasında da geçerlidir. Çünkü düşman gemi hacminin azaltılmasıyla, yalnız kesin sonuç alıcı abluka kuvvetlenmekle kalmaz, aynı zamanda düşmanın Avrupa veya Afrika'da herhangi bir harekât yapması da güçleşir.

b. Liman şehirlerine veya hava silah endüstrisi tesislerine karşı taarruzların açık şekilde olumlu sonuçları görülmesi halinde de, bu taarruzlar sürekli yenilenir.

c. Aralıksız sürdürülecek mayınlamayla düşmanın emniyetsizliği ve zayiatı artırılır.

Levent Şahverdi Arşivi

d. Savaş sevk ve idaresi, büyük girdi limanlarının felce uğratılmasından sonra uçak menzillerinin müsaadesi oranında İngiliz nakliyatının küçük limanlara kaydırılmasını da izlemelidir.

e. Ancak hava durumu ve diğer kullanma koşullarından dolayı üç maddede sözü edilen hedeflere ulaşılamıyorsa, diğer silah endüstrisi tesislerine ve özel askeri ekonomik önemi haiz şehirlere ve keza memleket içindeki ikmal depolarıyla ulaştırma tesislerine de taarruzlara cevap verilmiştir.

Buna karşılık, meskûn mahaller üzerine yapılacak planlı terör saldırılarından ve kıyılardaki tahkimli tesislere taarruzlardan savaşı kesin sonuca ulaştırıcı bir başarı beklenilemez.

5. Barbarossa Harekâtı için gruplanmanın başlamasına kadar hava ve deniz savaşı sevk ve idaresinin etkisini gittikçe artan ölçüde artırmak amaç edinilir. Çünkü bu, İngiltere'yi büyük zarar ve ziyana uğratacağı gibi, bu yıl içinde İngiliz adalarına karşı yakın bir zamanda taarruz edilecekmiş izlenimini de uyandırır.

6. Deniz ve hava savaşı arasında işbirliği için gerekli olan deniz keşfinin düzenlenmesi işi ayrıca emredilir.

7. 29 Kasım 1939 tarihli 9 No.lu direktif, 26 Mayıs 1940 tarihli 9 No.lu direktifi tamamlayıcı ek ve 1 Ağustos 1940 tarihli 17 No.lu direktif yürürlükten kaldırılmıştır.

(. . . . .)

İmza
Adolf Hitler

Belge No. : 51

Silahlı Kuvvetler Harekât Daire Başkanlığı'nın Harp Ceridesinden

17 Şubat 1941

(. . . . .)

Harekât Daire Başkanı, Yurt Savunma Harekât Şube Müdürü'ne şunları bildirdi :

1. Führer, "Barbarossa" Harekâtı'nı müteakip Hindistan'a karşı Afganistan'da yapılacak yığınak hakkında bir ön çalışma yapılmasını istiyor. (. . . . .)

Levent Şahverdi Arşivi

HWK Özel Karargâh Başkanı Amiral Groos'tan, 23 Ocak tarihli raporundan bu yana Japon Deniz Kuvvetleri Heyeti Başkanı Tümamiral Nomuro ile yaptığı görüşmeler hakkında bir rapor geldi. Nomuro bu arada Üçlü Pakt'ın askeri komisyon üyeliğine de atanmıştı.

Amiral Groos, Japon Deniz Kuvvetleri'nin Japon Deniz Kuvvetleri heyeti olduğu kadar, Üçlü Pakt'ın Askeri Komisyonu çerçevesinde de öne sürmek niyetinde olduğu görüşleri aşağıdaki şekilde özetliyor :

(. . . . .)

Ayrıca Japon Deniz Kuvvetleri, savaşın durumuyla ilgili olarak Alman denizaltı ve hava savaşları, İngiltere'ye bir çıkarma imkânı, Akdeniz'deki İtalyan harekâtı ve İtalya'ya yapılacak Alman desteğinin çapı hakkında Alman kaynaklı bilgilerle son derece ilgileniyor. Japon Deniz Kuvvetleri, her ne kadar Alman tarafınca İngiltere'ye yapılması düşünülen bir çıkarmanın zamanının kolayca söylenilemeyeceğinin bilincinde ise de, hiç olmazsa Almanya'nın, Japonya'nın böyle bir çıkarma harekâtıyla bağlantılı olarak Büyük Okyanus'ta herhangi bir harekât yapacağını bekleyip beklemediğini öğrenmek istiyor.

Harekât Şube Müdürü bu konuda aşağıdaki mütalaada bulunuyor :

HWK Özel Karargâhı'nın raporuna göre, Japonya'nın ABD ile savaşı arzu etmediğinin; İngiltere'ye karşı da, ancak Almanya'nın bu devlete kesin darbe indirmeye kalkışmasından sonra harekete geçmek istediğinin ve bu arada da Alman yardımıyla kendi savaş hazırlığını artırmak için elinden gelen her şeyi yapacağının saptandığı görünüyor.

(. . . . .)

Belge No. : 52 — **Führer Kh.**
5 Mart 1941

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı

Hrk. D./Hrk. Ş. No. 44282/41 — 14 nüshanın 4 ncü nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Japonya İle İşbirliği Hakkında 24 No.lu Direktif

Führer Japonya ile işbirliği konusunda şunları emretti :

1. Üç Devlet Paktı ile kurulan işbirliğinin hedefi, Japonya'yı mümkün olan en kısa zamanda Uzakdoğu'da aktif davranışa geçirmek olma-

Levent Şahverdi Arşivi

lıdır. Kuvvetli İngiliz birlikleri bu suretle tespit edilir, ABD'nin çıkarlarının ağırlık merkezi Pasifik'e aktarılır.

Savaş hazırlığını henüz tamamlamamış düşmanı karşısında Japonya için başarı ümitleri ne kadar büyük olursa, o kadar erken müdahalede bulunur. "Barbarossa" Harekâtı özellikle bunun için elverişli politik koşulları sağlar.

2. İşbirliğinin hazırlanması için Japon askeri gücünün tüm imkân ve vasıtalar kullanılarak kuvvetlendirilmesi gereklidir.

Bunun için kuvvet komutanlıklarınca, Alman harp ve muharebe deneyimlerinin bildirilmesi ve askeri, ekonomik ve teknik yönden desteklenme hususundaki Japon isteği, kapsamlı ve geniş ölçüde yerine getirilir. Karşılılık arzu edilirse de, görüşmeleri güçleştiremez. Ayrıca, kısa zamanda savaş sevk ve idaresi için etkili olabilecek Japon önerileri de doğal olarak ön planda bilinir.

Özel hallerde Führer kararı kendinde saklı tutuyor.

3. İki tarafın harekât planlarının birbirine uydurulması Alman Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın görevidir.

Bu hususta aşağıdaki prensipler geçerlidir :

a. Savaş sevk ve idaresinin ortak hedefi olarak, İngiltere'yi süratle dize gelmeye zorlamaya ve bu suretle de ABD'yi savaş dışında tutmaya büyük önem verilir. Esasen Almanya'nın Uzakdoğu'da Japon niyet ve maksatlarına karşı bir kayıt ileri sürmeye neden olacak ne politik, ne askeri, ne de ekonomik çıkarı vardır.

b. Almanya tarafından ticaret savaşında elde edilen büyük başarılar, özellikle kuvvetli Japon birliklerinin de aynı amaç için kullanılmalarının yerinde olacağını gösteriyor. Ayrıca Alman ticaret savaşı için, her türlü destek imkânından da yararlanılır.

c. Pakt devletlerinin hammadde durumu, özellikle ABD müdahale ettiği takdirde, savaşın sürdürülmesi için lazım olan sahaları Japonya'nın ele geçirmesini gerektirir. Kauçuk teslimatı, Almanya için hayati önemde olduğu için, Japonya'nın savaşa girmesinden sonra da sürdürülmelidir.

d. Singapur İngiltere'nin Uzakdoğu'daki kilit mevkiidir. Buranın ele geçirilmesi pakt devletlerinin ortak savaş, sevk ve idaresi için kesin

Levent Şahverdi Arşivi

sonucu etkileyici bir başarı demek olacaktır. Bundan başka, İngiliz-Amerikan deniz gücünün diğer üs manzumesine yapılacak taarruzlar, eğer ABD'nin savaşa girişi önlenemezse, sadece oralardaki düşman güç sistemini sarsmaya ve deniz ulaşım ağına taarruzda olduğu gibi her türden büyük miktarda kuvveti bağlamaya (Avusturalya) yarar.

Operatif düzeyde görüşmelerin başlangıcına ait bir zaman daha henüz saptanılamıyor.

4. Üçlü Pakt'tan sonra kurulacak olan askeri komisyonlarda yalnızca üç iştirakçi devleti aynı derecede ilgilendiren sorunlar incelenir. Bunlardan sonra, öncelikle ekonomik savaş görevlerine yer verilecektir.

Detaylı tespit, Alman Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı'nın da katılacağı "Ana Komisyon"un işidir.

5. Barbarossa Harekâtı hakkında Japonlar karşısında hiçbir imada bulunulamaz.

Tasarıdaki İmza
Keitel
Başkomutanlık Kur. Bşk.
Aslı Gibidir
İmza
Dz. Bnb.

Dağıtım :

K. K. K. lığı (Kur. Bşk.) : 1 nci nüsha
Dz. K. K .lığı : 2 nci nüsha
Hv. K. K. lığı (Hrk. D.) : 3 ncü nüsha

Başkomutanlık Karargâhı :

Hrk. D. Bşk. : 4 ncü nüsha
İ. ve İKK. D. : 5 nci nüsha
İ. ve İKK. Ş. Md. : 6-7 nci nüsha
Ekonomi ve Silahlanma D. : 8 nci nüsha
HWK Özel Kh. : 9 ncu nüsha
Yurt Sav. (Hrk.) Ş. Md. : 10-14 ncü nüsha

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 53

11 Mart 1941 Tarihli

Amerikan Ödünç Verme ve Kiralama Kanunu

Madde 1

Kongre için toplanmış olan ABD Senetosu ve Temsilciler Meclisi'nce, bundan böyle ABD'nin savunmasını teşvik ve geliştirmek başta olmak üzere, çeşitli amaçlarla bir kanun çıkarılması gerekmektedir. Bu kanun "ABD Savunmasını Teşvik Kanunu" olarak isimlendirilebilir.

Madde 2

Kanunda yer alan bazı deyimlerin anlamları şöyledir :

a. "Savunma aracı" deyimi,

(1) Her tür silah, cephane, hava nakil vasıtası, gemi veya bot;

(2) Bu bölümde sözü edilen her savunma aracının yapımı, üretimi, işletilmesi, onarımı, bakım ve korunması veya üretim tesisi için gerekli olan her tür makine, tesis, alet, malzeme ve teslimat;

(3) Bu bölümde sözü edilen her savunma aracı için her tür tali malzeme veya her tür savaş malzemesi yedeği;

(4) Savunma için söz konusu olan tüm tarımsal veya endüstriyel veya başka türden mallar veya görevler...

Bu "savunma aracı" deyimi, bu bölümde sözü edilen ve 3 ncü maddeye göre üretilen veya tedarik edilen veya ABD'nin ya da diğer herhangi bir yabancı hükümetin, üzerinde mutalebe hakkına veya mülkiyet hakkına sahip olduğu veya bu haklara göre elde ettiği veya üzerinde kontrol ve murakabe yetkisine sahip olduğu veya buna göre elde ettiği her tür malzemeyi kapsar.

b. "Savunma deneyimler" deyimi, herhangi bir savunma aracına ilişkin her tür plan, açıklayıcı yazı, proje örnek veya haberi ifade eder.

Madde 3

a. ABD Başkanı, diğer herhangi bir kanunun hükümlerine rağmen, zaman zaman, eğer ulusal savunma çıkarları bakımından lüzumlu görürse, Milli Savunma Bakanı'na, Donanma Bakanı'na veya diğer herhangi bir bakana ya da diğer herhangi bir hükümet makamına şu hususlarda tam yetki verebilir :

Levent Şahverdi Arşivi

(1) Bunların kontrol ve murakebeleri altında bulunan silah fabrikaları, tersaneler ve diğer fabrikalarda her tür savunma aracı üretmek veya savunması Başkan tarafından ABD'nin savunması için hayati önemi haiz görülen herhangi bir memleketin hükümeti için bunları bir ölçüye kadar tedarik etmek... Bu ölçüye, emre verilmiş olan vasıtalar veya zaman zaman Kongre tarafından yapılmasına izin verilen anlaşmalar veya her ikisini de içeren bir usul saptar.

(2) Her tür savunma aracı satın almak, bunların üzerinde mutalebe hakkını ihdas etmek, mübadele etmek, ödünç vermek, kiraya vermek veya diğer bir yolla kullanmaya hazır bulundurmak. Ancak 1 nci fıkraya göre üretilmeyen veya tedarik edilmeyen hiçbir savunma aracı, önceden Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı veya Deniz Kuvvetleri Kurmay Başkanı ile ya da her ikisiyle görüşülmeden bu maddeye dayanılarak kullanılamaz.

Bu maddeye dayanılarak herhangi bir surette sahip olunan ve bu amaçla emre verilmiş araçlardan sağlanan savunma aracının değeri 1.300.000.000 doları aşamaz. Böyle bir savunma aracının değeri ilgili bakan veya ilgili makam veya biraz aşağıda vazedilen hükümlere ve kararnamelere göre tayin edilen diğer bir bakan veya makam veya daire başkanı tarafından saptanır. Herhangi bir bakanlığa veya herhangi bir hükümet makamına havale edilen vasıtalardan tedarik edilen ve havalelerine bu kanuna dayanarak izin verilmiş olan vasıtalarla ilişiği olmayan savunma vasıtaları bu kanuna dayanılarak hiçbir surette tasarruf olunamaz. Ancak, ileride Kongre'nin bir kanun çıkararak belirli bir ölçüde böyle tahsislere izin vermesi veya başka bir biçimde bu ölçünün belirlenmesi hâli, bu kuralın dışındadır. [*]

Belge No. : 54 **Berlin**

Silahlı Kuvvetler Harekât Başkanlığı **27 Mart 1941**

1 nci nüsha : Hrk. Bşk.

2 nci nüsha : Hrk. Ş.

3 ncü nüsha : WKrG

---

[*] Çevirenin notu : Anlaşma metni uzun olduğu ve bir askeri belge niteliği taşımadığı için tamamı çevrilmemiştir.

Levent Şahverdi Arşivi

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Yugoslavya'nın Durumu Hakkında Görüşme

Hazır Bulunanlar	Daha sonra görüşmeye çağrılanlar
Führer	Kara Kuvvetleri Komutanı
Mareşal Göring	Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı
Başkomutanlık Kurmay Başkanı Keitel	Albay Heusinger
Harekât Başkanı	Yarbay Siewert
Tümgeneral Bodenschatz	Dışişleri Bakanı
Albay Schmundt	Büyükelçi Hewel
Deniz Binbaşı von Puttkamer	Tuğgeneral von Waldau
Yarbay Scherff	Albay Schmidt
Binbaşı Below	Tuğgeneral von Rintelen

Führer, hükümet darbesinden sonraki Yugoslavya'nın durumunu anlattı. Führer ilkin, Yugoslavya'nın yakında vaki olacak Marita Harekâtı ve hele hele daha sonraki Barbarossa Harekâtı bakımından tehlikeli bir faktör olduğunu belirttikten sonra Sırplar ve Slavların asla Alman dostu olmadıklarını, hükümetlerin milliyetçilik meselelerinden ve hükümet darbelerine eğilimli entrikacı saray mensubu subaylardan ötürü asla sağlam şekilde koltuklarında oturamadıklarını; memleketin halihazırda sadece bir tek kuvvetli adama, Stojadinowitsch'e sahip olduğunu, onu da Kral Naibi Paul'un kendisi için sakıncalı görerek düşürttüğünü söyledi. Daha sonra Führer açıklamalarını şöyle sürdürdü : Memleket içindeki gerçek durumun ve bize karşı tavrının anlaşılması zaman bakımından bizim için uygun olmuştur. Eğer hükümet darbesi Barbarossa sırasında vaki olsaydı, sonuçlar herhalde bizim için çok daha ciddi olabilirdi.

Yeni hükümetin yapması muhtemel bağlılık açıklamalarını beklemeksizin, Yugoslavya'yı askeri olarak ve devlet şekli itibariyle yıkmak amacıyla gereken tüm hazırlıkların yapılmasına kesin karar vermiş bulunuyorum. Dış politika yönünden bilgi isteklerinde bulunulmayacak, ültimatomlar verilmeyecektir. Yugoslav hükümetinin gelecek için henüz daha güvenilemeyecek olan teminat ve vaatleri bilgi olarak kabul edilir. Taarruz, bu iş için elverişli vasıta ve birlikler hazır olur olmaz başlayacaktır.

Levent Şahverdi Arşivi

Mümkün olduğu kadar süratle hareket edilmesinin büyük önemi vardır. Sınır komşusu devletlerin münasip tarzda bize katılmalarına çalışılacaktır. İtalya'dan, Macaristan'dan ve bir bakıma Bulgaristan'dan da, Yugoslavya'ya karşı askeri destek dahi istenilir. Romanya'ya esas itibariyle Rusya'ya karşı örtme görevi düşer. Macar ve Bulgar elçilerine önceden haber verilmiştir. Duçe (Mussolini)'ye taarruzun başladığı gün bir haber yollanacaktır.

Politik yönden, özellikle Yugoslavya'ya karşı darbenin acımasız şiddet ve sertlikle yapılması ve askeri imhanın bir yıldırım harekâtı şeklinde icra edilmesi önemlidir. Bu suretle muhtemelen Türkiye yeterli ölçüde yıldırılabilir ve Yunanistan'a karşı girişilecek daha sonraki sefer için uygun bir fikir ortamı yaratılabilir. Taarruzumuz sırasında Hırvatların bizim tarafta yer alacakları hesaba katılır. Bunlara, uygun bir işlem (daha sonra muhtariyet verileceği gibi) vaat edilecektir. Yugoslavya'ya karşı savaş İtalya, Macaristan ve Bulgaristan'da çok popüler olabilir. Çünkü bu devletler için toprak kazançları, örneğin İtalya için Adriyatik kıyıları, Macarlar için Banat, Bulgaristan için Makedonya vaat edilir.

Bu plan, bütün hazırlıkları zamanında süratle yapacağımız ve en kısa bir sürede Yugoslavya'nın yıkılmasını başaracak ölçüde kuvvet kullanacağımız faraziyesine dayanmaktadır.

Bu münasebetle Barbarossa Harekâtı'nın başlama zamanının dört haftaya kadar ertelenmesi zorunlu olabilir.

Askeri harekât aşağıdaki şekilde yürütülür (. . . . .)

Belge No. : 55 **Führer Kh. 27 Mart 1941**

Führer ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanı 13 nüshanın 11 nci nüshası

Başk. Kh./Hrk. D./Hrk. Ş. (I. OP) No. 44379/41,

GİZLİ, KOMUTANA VE KURMAY BAŞKANINA ÖZEL

Direktif No. 25

1. Yugoslavya'daki askeri darbe Balkanlar'daki politik durumu değiştirdi. Yugoslavya, vakit kaybetmeden bağlılık açıklamalarında bulunduğu takdirde dahi, düşman sayılmalı ve bu nedenle de mümkün olan süratle parçalanıp yok edilmelidir.

Levent Şahverdi Arşivi

2. Niyetim, bir yandan Fiume-Graz bölgesinden, öte yandan Sofya bölgesinden olmak üzere konsantrik bir harekâtla Belgrad genel doğrultusunda ve güneyde Yugoslavya'ya girmek ve Yugoslav Silahlı Kuvvetleri'ne imha edici darbe indirmek, ayrıca Yugoslavya'nın en dış güney kısmını, memleketin diğer kısmından koparıp ayırmak ve burasını Yunanistan'a karşı yapılacak Alman-İtalyan taarruzunu devam ettirmek için üs olarak elde bulundurmaktır.

Tuna Nehri üzerinde trafiğin süratle açılması ve Bor bakır madeni ocaklarının ele geçirilmesi askeri-ekonomik nedenlerle önemlidir.

Banat ve Makedonya'yı geri alma ümidiyle Macaristan ve Bulgaristan"ın yanımızda harekâta katılmasını sağlamaya çalışılır.

Yugoslavya'daki iç gerginlik, Hırvatlara politik teminat ve vaatler verilmek suretiyle şiddetlendirilecektir.

3. Ayrıntılı olarak şunları emrediyorum :

a. Yeterli kuvvetler hazırlanır hazırlanmaz ve hava durumu elverir elvermez Yugoslav Hava Kuvvetleri yer teşkilatı ve Belgrad, Alman Hava Kuvvetleri tarafından gece ve gündüz taarruzlarıyla tahrip edilecektir.

b. Mümkün olduğunca bu hava saldırılarıyla aynı zamanda -asla daha erken değil, Marita Harekâtı başlayacaktır. Fakat bu harekât şimdilik mahdut hedefli olacak ve Selânik havzasını ele geçirmeyi ve Edessa dağlık arazisinde yerleşmeyi amaçlayacaktır. 18 nci Kolordu Komutanlığı, bu amaç için Yugoslavya arazisi hakkında bilgi verebilir.

Olimpos ile Edessa dağlık arazisi arasında muntazam bir cephe kurulmasını önlemek için, ele geçecek uygun fırsatlardan yararlanılacaktır.

c. Sofya bölgesinden kuzeybatı doğrultusunda ve Köstendil-Gorna Djumaya bölgesinden batı istikametinde yapılacak taarruz için, halen Bulgaristan ve Romanya'da emre hazır durumda bulunan tüm kuvvetler, hava savunma birlikleri dışında ayrıca yaklaşık bir tümen kuvvetinde bir birliğin emniyet için Romanya petrol bölgesinde bırakılması koşuluyla, çekilip alınabilir.

Türk sınırındaki emniyet görevi geçici olarak Bulgarlara verilir. Bunların gerisinde bir Alman birliği, mümkünse bir zırhlı tümen, himaye göreviyle ayrıca hazır bulundurulur.

d. Graz genel doğrultusundan güneydoğuya ilerlemeyi amaçlayan taarruz, bunun için gerekli olan kuvvetler toplanır toplanmaz yapılacak-

Levent Şahverdi Arşivi

tır. Macar arazisi üzerinden sınırın açılmasının gerekli olup olmadığı hususu Kara Kuvvetleri'nin takdir ve inisiyatifine bırakılmıştır.

Yugoslav sınırındaki sınır emniyeti en kısa zamanda takviye edilecektir.

Aynı şekilde Bulgar sınırında da önemli hedefler genel taarruzdan önce Belgrad üzerine yapılacak hava taarruzlarıyla birlikte ele geçirilebilir.

e. Hava Kuvvetleri iki taarruz grubuyla 12 nci Ordu'nun harekâtı ile Graz bölgesinde yeni teşkil edilecek taarruz grubunun harekâtını desteklemek zorunda olup, bu amaç için kara ordusu harekâtının zamanca akışına uygun olarak sıklet merkezi teşkil eder. Macar yer teşkilatından yığınak ve işletme amaçları için yararlanılabilir.

10 ncu Hava Kolordusu'nun İtalyan topraklarından kullanılmak üzere çekilmesinin gerekip gerekmediği incelenecektir. Ancak, bunu yaparken Afrika'ya yapılmakta olan nakliyatın refakat korumasının emniyet altına alınmış olarak kalması zorunludur.

Limni Adası'nın ele geçirilmesine ilişkin hazırlıklar hızla ve artan biçimde sürdürülecektir. Bununla beraber icra emrini sırası gelince vermek üzere saklı bulunduruyorum.

Graz, Klagenfurt, Villach, Leoben ve Viyana'nın yeterli uçaksavar korunmasına dikkat ve özen gösterilecektir..

4. İtalya ile prensip anlaşmaları öncelikle Başkomutanlık'ça yapılacaktır.

Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nca İtalyan 2 nci Ordusu ve Macaristan için irtibat heyetleri öngörülebilir.

Hava Kuvvetleri, şu andan itibaren İtalyan ve Macar hava birlikleri karşısında, hava harekât bölgelerinin sınırlandırılması hakkında ilgili devletler komutanlıklarıyla anlaşmalar yapmaya yetkilidir. Macar yer teşkilatının yedek malzeme stoklaması hemen başlayabilir.

5. Harekâtın tasarlanan sevk ve idaresi ve bununla ilgili sorunlar hakkında bana Sayın Kuvvet Komutanları tarafından Başkomutanlık Karargâhı kanalıyla bilgi verilecektir.

İmza
Adolf Hitler

Levent Şahverdi Arşivi

Dağıtım :

K. K. K. (Hrk. D.)	: 1 nci nüsha
Dz. K. K.	: 2 nci nüsha
Hv. K. K. (Hrk. Bşk.)	: 3 ncü nüsha
İtalya Silahlı Kuvvetler Khbda görevli Alman Gnl.	: 4 ncü nüsha
Romanya'daki Alman As. Hey. Bşk.	: 5 nci nüsha
Başkomutanlık Hrk. Bşk.	: 6 ncı nüsha
Hrk. Ş.	: 7-11 nci nüshalar
İ. ve İKK. Ş.	: 12 nci nüsha
Mu. Ş.	: 13 ncü nüsha

Belge No. : 56

Hitler'in Silahlı Kuvvetler Komutanlarına Hitaben Yaptığı 30 Mart 1941 Tarihli Konuşma

(Halder'in Günlüğüne Göre)

(. . . . .)

Saat 11.00, Hitler'in huzurunda generaller toplanıyor. Yaklaşık iki buçuk saat süren konuşma; 30 Haziran 1940'tan sonraki durum. İngiltere'nin bir barış yapma imkânını tepme hatası... Daha sonraki olayların açıklanması. İtalyan savaş sevk ve idaresine yöneltilen sert eleştiri... İtalyan başarısızlıklarından İngiltere'nin durumu hesabına sağlanan yararlar...

İngiltere, ümidi Amerika ve Rusya'ya bağlıyor. Ancak dört yılda en yüksek verime ulaşılabilir; Rusya'nın ulaşım sorunları. Roller ve imkân ve kabiliyetler... Rus durumunun bertaraf edilmesi zorunluğunun gerekçelendirilmesi... Eğer biz kara sorunlarımızı kesin ve esaslı olarak çözümlersek, ancak o zaman iki yılda malzeme ve personel bakımından havada ve dünya denizlerindeki görevlerimizin üstesinden gelecek bir durumda oluruz.

Rusya'ya karşı görevlerimiz : Rus Silahlı Kuvvetleri'ni imha etmek, devleti yıkmaktır.

Levent Şahverdi Arşivi

Rus Tankları Hakkında Açıklamalar : 4,7 cm. lik iyi durumda ağır bir tip, çoğu eski; Ruslar tank sayısı bakımından dünyada en güçlü. Fakat, 10 cm. lik uzun namlulu topa sahip yeni dev tipi tankları çok az miktarda mevcut (Devasa, 42-45 tonluk).

Hava Kuvvetleri sayıca fazla, fakat pek çoğu eski tip uçaklar; az miktarda da modern tipler mevcut.

Rus Arazisi Problemi : Arazinin sonsuz genişliğe sahip oluşu önemli noktalarda toplanmayı gerektiriyor. Kesin sonuç alıcı yerlerde hava kuvvetlerinin ve zırhlı birliklerin kitle halinde kullanılmaları zorunlu. Hava Kuvvetleri bu uçsuz bucaksız araziyi aynı zamanda tarayamaz; savaşın başında koskoca cephenin sadece bir kısmına hâkim olabilir. Bu nedenle, Hava Kuvvetleri'nin kullanılması kara harekâtıyla sıkı ilişki kurulması halinde başarılı olabilir. Ruslar, zırhlı birliklerin ve Hava Kuvvetleri'nin kitle halinde kullanılması karşısında aciz kalacaklardır.

Müttefikler Hakkında Hayale Kapılmama : Finliler cesurca savaşacaklar, fakat sayıca zayıflardır ve dinlenememişlerdir. Romenlerden hiç hayır yok. Belki çok kuvvetli bir engel (nehir) gerisinde taarruz edilmeyen yerde emniyeti sağlayabilirler. Antonescu ordusunu küçültecek ve iyileştirecek yerde, büyülttü. Büyük Alman birliklerinin kaderi Romen birliklerinin sebatkârlıklarına bağlanamaz.

Pripet Bataklıkları Sorunu : Emniyet, savunma, mayınlar.

Rus Geri Çekilmesi Sorunu : Baltık Denizi ve Ukrayna'ya bağlanmış oldukları için, geri çekilme muhtemel değil. Eğer Ruslar geri çekilecekler-se bunu çok erken yapmak zorundadırlar. Aksi halde iş işten geçtikten sonra düzenli bir çekilme yapamazlar.

Doğudaki görevlerin çözümlenmesinden sonra 50-60 tümen (zırhlı) yetecektir. Kara Kuvvetleri'nin bir kısmı Hava ve Deniz Kuvvetleri'ne ilişkin silahlanma işleri için terhis edilebilecek, bir kısmı diğer görevler için, örneğin İspanya (Halder'in kenar notu, sömürgesel görevler) için lazım olacaktır.

Karşıt iki ideolojinin (dünya görüşünün) savaşı. Bolşeviklik hakkında ölüm kararı; bu rejim, sosyal cinayettir. Komünizm gelecek için en büyük tehlike... Biz askeri arkadaşlık görüş açısından hareket etmek zorundayız. Komünist daha önce arkadaş değildi, bundan sonra da arkadaş olamaz. Bir imha savaşı söz konusudur. Bunu böyle anlamazsak, o zaman düşmanı mağlup etsek dahi otuz yıl içinde komünist düşmanla tekrar karşı karşıya geliriz. Herhalde düşmanı korumak için savaş yapmayız.

Levent Şahverdi Arşivi

Gelecekteki Devlet Oluşumu : Kuzey Rusya Finlandiya'ya ait olacak; Baltık memleketleri, Ukrayna ve Beyaz Rusya hamilik altına alınacaktır.

Rusya'ya Karşı Savaş : Bolşevik komiserlerinin ve komünist aydınların imhası. Yeni devletler, özel aydınlara sahip olmayan sosyalist devletler olmalıdır. Yeni bir aydınlar zümresi oluşması önemlidir. Burada basit bir sosyalist aydın yeterlidir. Savaş, parçalanma zehrine karşı yapılmalıdır. Bu harp divanları meselesi değildir. Kıta komutanları niçin savaşıldığını bilmelidir. Onlar savaş içinde sevk ve idare etmek zorundadır. Kıtalar, onlara taarruz edilen vasıtalarla kendilerini savunmaya mecburdur. Komiserler ve gizli polis teşkilatı mensupları canidirler, kendilerine de canice davranılmalıdır. Bu nedenle kıtaların komutanların elinden çıkmaması lazımdır. Komutan, emirlerini kıtaların duygularıyla ahenkli olarak vermek zorundadır.

Bu savaş, batıda savaştan çok farklı olacaktır. Doğuda şiddet ve sertlik, gelecek için yumuşak bir davranıştır. Komutanlar, kuşku ve endişelerinin üstesinden gelebilmek için, fedakârlık göstermek zorundadır (Halder'in derkenarı : Kara Kuvvetleri Komutanlığı emri).

(. . . . .)

Belge No. : 57

Sovyetler Birliği - Japonya

13 Nisan 1941 Tarihli Tarafsızlık Paktı

SSCB Yüksek Şûrası Başkanlığı ve Majesteleri Japonya İmparatoru iki memleket arasındaki barışçıl ve dostane ilişkileri pekleştirme arzusundan hareketle, bir tarafsızlık paktı akdetmeye karar verdiler ve bu amaçla da aşağıdaki kişileri yetkili temsilcileri olarak atadılar :

SSCB Yüksek Şûrası Başkanlığı :

SSCB Halk Komiseri Şûrası Başkanı ve Dışişleri Bakanlığı Halk Komiseri Wjatscheslaw Michailowitsch Motolow'u;

Majesteleri Japonya İmparatoru :

Yosuke Matsuoka, Dışişleri Bakanı ve Birinci Sınıf Kutsal Hazine Madalyası Şövelyesi ile

Yosizugo Tatekawa, SSCB'de olağanüstü ve tam yetkili Büyükelçi, Tümgeneral, Zjusanmi, Birinci Sınıf Doğan Güneş ve Dördüncü Sınıf Altın Akbaba Madalyaları Şövelyesini...

Levent Şahverdi Arşivi

Bu kişiler, uygun ve kanuni form halinde düzenlenmiş bulunan yetki belgelerinin karşılıklı takdiminden sonra aşağıdaki hususlarda anlaşmaya vardılar :

Madde 1

Akid taraflar birbirleri arasında barışçıl ve dostane ilişkiler kurmak ve bunları sürdürmek ve karşılıklı olarak anlaşmacı tarafın toprak bütünlüğüne ve dokunulmazlığına saygı göstermekle yükümlüdür.

Madde 2

Anlaşmacı taraflardan birisinin, bir üçüncü ya da daha fazla devlet tarafından savaşçıl hareketlerin hedefi haline gelmesi durumunda, diğer anlaşmacı taraf, anlaşmazlığın devamı süresince tarafsızlığını koruyacaktır.

Madde 3

İşbu pakt, anlaşmacı taraflarca onaylandığı gün yürürlüğe girer ve beş yıl yürürlükte kalır. Anlaşmacı taraflardan herhangi biri paktı, tanınan sürenin sona erişine kadar feshetmezse, pakt otomatik olarak müteakip beş yıl daha uzatılmış telâkki edilir.

Madde 4

İşbu pakt, mümkün olan en kısa zamanda onaylanır. Onayların nüshalarının teatisi de yine mümkün olan en kısa zamanda Tokyo'da vaki olmalıdır.

Bunu teyiden yukarıda adı geçen yetkili kişiler, işbu paktı Rus ve Japon dillerinde düzenlenmiş iki nüsha olarak imzaladılar ve mühürlediler.

16 ncı Siowa yılı dördüncü ayının 13 ncü gününe denk düşen 13 Nisan 1941 tarihinde Moskova'da düzenlenmiştir.

W. Molotow, Yosuke Matsuoka, Yosizugo Tatekawa

13 Nisan 1941 Tarihli Deklarasyon

13 Nisan 1941 tarihinde SSCB ile Japonya arasında imzalanmış olan Tarafsızlık Paktı'nın ruhuna uygun olarak SSCB Hükümeti ve Japonya Hükümeti resmen ve alenen iki memleket arasındaki barışçıl ve dostane ilişkilerin emniyetini sağlamak için SSCB'nin Mançurya'nın toprak bütünlüğüne ve dokunulmazlığına riayet etmekle ve Japonya'nın da aynı şekilde Moğol Cumhuriyeti'nin toprak bütünlüğüne ve dokunulmazlığına riayet etmekle yükümlü olduklarını beyan ederler.

Moskova, 13 Nisan 1941

W. Molotow, Yosuke Matsuoka, Yosizugo Tatekawa

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 58*

Führer Karargâhı
25 Nisan 1941

Führer ve Silahlı Kuvvetler
Başkomutanı

No. 44581/41/Başk. Hrk. D./Hrk. Ş.

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Direktif No. 28

(Merküri Harekâtı)

1. Doğu Akdeniz'de İngiltere'ye karşı hava savaşı sevk ve idaresi için üs olarak kullanılmak üzere Girit Adası'nın işgaline hazırlanılacaktır (Merküri Harekâtı). Bunda, Pelopenez dahil tüm Yunan kara parçasının mihver devletlerin elinde olduğu esasından hareket edilir.

2. Harekâtın emir ve komutasını, bu iş için ön planda Hava İndirme Kolordusu'nu ve Akdeniz bölgesinde kullanılan hava birliklerini, görevlendirecek olan Hava Kuvvetleri Komutanlığı'na veriyorum.

Bu harekâtta Kara Kuvvetleri, Hava Kuvvetleri'yle anlaşarak Hava İndirme Kolordusu için denizyoluyla Girit'e nakledilmesi mümkün bir karışık tank taburu dahil uygun takviye birliklerini Yunanistan'da hazır bulundurmakla görevlendirilmiştir.

Deniz Kuvvetleri, adanın işgalinin başlamasıyla birlikte sağlanması zorunlu olan deniz üstü bağlantıları için gerekli hazırlıkları yapar. Bu bağlantıların korunması ve gerektiğinde ulaşım bölgesinin kapanması için Deniz Kuvvetleri Komutanlığı İtalyan Deniz Kuvvetleri'yle gerekli anlaşmaları yapar.

3. Hava İndirme Kolordusu'nun, Hava Kuvvetleri Komutanlığı emrine verilen ve bu kolorduca belirlenecek toplanma bölgesinde bulunacak olan 22 nci Tümen'le birlikte göreve hazırlanmaları için, tüm imkân ve vasıtalardan yararlanılacaktır. Gereken kamyonlar, Kara ve Hava Kuvvetleri'nce, Silahlı Kuvvetler Ulaştırma Başkanı'nın emrine verilecektir. Ulaşım hareketleri Barbarossa Harekâtı yığınağının geciktirilmesine neden teşkil edemez.

4. Yunanistan'da ve Girit Adası üzerinde uçaksavar korunması için Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nca 12 nci Ordu'nun uçaksavar birlikleri

Levent Şahverdi Arşivi

celb edilebilir. Bu birliklerin değiştirilmesi ya da ikmal edilmeleri hususunda Kara ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları gerekli anlaşmaları yaparlar.

5. Girit Adası'nın işgalinden sonra Hava İndirme Kolordusu tamamen veya kısmen başka bir görevde kullanılmak üzere hazır bulundurulacaktır. Bu nedenle kara birlikleriyle en kısa zamanda bütünlenmesi öngörülmektedir.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nca kıyı savunmasının kurulması için gerektiğinde Kara Kuvvetleri'nin ganimet topları celb edilebilir.

6. Sayın Kuvvet Komutanlarından bana planlanmış olan önlemler, Hava Kuvvetleri Komutanı'ndan ayrıca hazırlıkların tahmin olunan tamamlanma zamanı hakkında bilgi vermelerini rica ederim.

Harekâtın icrasına ilişkin emri ayrıca vereceğim.

(.....)

İmza
Adolf Hitler
Aslı Gibidir

. . . . .

Belge No. : 59

Adolf Hitler ile Moskova'daki Alman Büyükelçisi von Schulenburg Arasında 28 Nisan 1941 Günü Saat 17.15'ten 17.45'e Kadar Süren Alman Devleti'ne Karşı Sovyet Rusya'nın Tutumu Hakkındaki Görüşme

(Schulenburg'un Notu)

Führer, 1 Mayıs'ta tekrar Moskova'da olup olmayacağım sorusuyla söze başladı. Geçit töreninde hazır bulunmayı istediğim için, ben de bu soruya olumlu yanıt verdim. Führer daha sonra Matsuoka'nın Moskova'yı ziyareti sırasında hazır bulunduğumdan söz etti ve Rus-Japon Antlaşması'nı Rusların nasıl yorumladıklarını sordu. Rusların bazı ödünler vermek zorunda kalmalarına rağmen, sonuçtan çok memnun olduklarını söyledim.

Führer bunun üzerine bana, Rusların Yugoslavya ile dostluk paktı imzaladıklarını hatırlatarak, bunda ne tür bir şeytanlık düşündüklerini sordu. Bu münasebetle münhasıran Balkanlar'daki Rus çıkarlarının ka-

Levent Şahverdi Arşivi

yıt ve tescilinin söz konusu olduğu görüşünü savundum ve Balkanlar'da her kıpırdayışımızda Rusya'nın da bir şeyler yaptığını; haddizatında Kansültasyon Sözleşemesi'nden dolayı her halde Ruslara bilgi vermekle de yükümlü olduğumuzu; her ne kadar Rusya'nın Yugoslavya'ya karşı özel bir ilgi duymasa da, Balkanlar'a karşı esas itibariyle ilgi duymakta olduğunu belirttim. Führer, Rus-Yugoslav Dostluk Antlaşması'nın akdedilmesi karşısında, Rusya'nın bizi korkutmak istediği duygusuna kapıldığını söyledi; ben bunu kabul etmedim ve Rusların sadece bir çıkar kayıt ve tescilini amaçladıklarını, fakat ne de olsa bize niyetleri hakkında bilgi vermek suretiyle dürüst davrandıklarını tekrarladım.

Führer daha sonra, henüz daha Yugoslavya'da darbenin elebaşlarının gerçekte kimler olduğunun açıklığa kavuşmadığını söyleyerek, Rusya veya İngiltere'nin bu işte parmağı olduğunu ima etti. Führer'in fikrine göre, Balkan milletlerinin tümü bunun gerisinde Rusya'nın bulunduduğu zannını taşırlarken, işin elebaşları İngilizler oldu. Moskova'dan bakıldığında, bu işte Rus parmağının bulunduğuna dair herhangi bir ip ucunun mevcut olmadığını söyledim ve buna, Sovyetler Birliğini Yugoslav işleriyle ilgilendirme girişimi son ana kadar semeresiz kalan Moskova' daki Yugoslav Büyükelçisi Gawrilowitsch'in başarısızlığını örnek gösterdim. Yugoslav-Rus Antlaşması'nın, Yugoslavya'nın darbeden sonra inisiyatifi ele geçirdiği ve anlaşmayı önermiş olan subayları gönderdiği vakit gerçekleştiğini; şimdi Rusya'nın etrafta dolaşan Rusya üzerine bir Alman taarruzu yapılacağı söylentilerinden çok rahatsız olduğunu söyledim.

Führer, Rusların gereksiz yere Baltık bölgesinde çok sayıda tümen toplamak suretiyle yığınaklara başladığını vurguladı. Ben de buna cevaben, burada % 300 emniyet esasına göre bilinen bir Rus baskısının söz konusu olduğunu, eğer biz herhangi bir amaçla bir Alman tümeni gönderecek olursak, Rusların durumdan tamamen emin olmak için aynı amaçla on tümen göndereceklerini, Rusya'nın herhangi bir zamanda Almanya'ya taarruz edeceğine inanamadığımı arz ettim. Führer, Sırbistan' daki olayların kendisini uyardığını belirterek, burada olanların kendisi için, bir devletin güvenilmezliğinin örneği olduklarını söyledi.

Führer, İngiltere tarafından kandırılan milletler, özellikle de Yugoslavya'daki İngiliz politik gayretlerinin gelişmesi hakkında uzun açıklamalarda bulundu ve İngiltere'nin güneydoğuda bir Yugoslav-Yunan-Türk-Rus cephesi oluşturmayı ümit ettiğini ve bu geniş devletler grubunu Birinci Dünya Savaşı'nın Selânik cephesini hatırlayarak, elde etmeye çalıştığını; bu İngiliz çabaları yüzünden zavallı Yunanistan'a karşı da yürümek zorunda kaldığı için çok üzüldüğünü; bu küçük, cesur milleti ona

Levent Şahverdi Arşivi

karşı beslediği duyguları hilâfına yok etmek zorunda kalmanın da, kendisi için ayrı bir üzüntü kaynağı olduğunu; Yugoslav hükümet darbesinin sebepsiz yere yapıldığını, kendisine 27 Mart sabahı haber getirildiğinde şaka zannettiğini; böyle bir şeye maruz kalındığında ihtiyatlı olmaya zorlanıldığını söyledi.

Führer açıklamalarına devamla özet olarak şu hususlar üzerinde durdu : "Milletler bugün akıl ve mantıktan daha çok hırs ve belki de para çıkarlarının etkisinde kalarak politikalarını saptıyorlar. Bunun sonucu da hüsran oluyor. Nitekim İngiliz vaat ve yalanlarıyla, en uygun koşullar öne sürdüğüm Polonya, asla savaş istemeyen Fransa, Hollanda, Belçika, şimdi de Yunanistan ve Yugoslavya birbiri ardı sıra felakete sürüklendiler. Bu hususta kitlelerin hiçbir şey yapamayacağı söylenebilir. Fakat ben milletlerle değil de hükümetlerle bir şeyler yapmak zorundayım. Yunanistan kesinlikle tarafsız olmadı! Yunan basını küstahlaştı Yunanistan sürekli İngiltere sempatizanı oldu ve her şeyden önce de gemilerini ve denizaltı üslerini İngiltere'nin emrine verdi. Türkiye'de aynı yolu izlemeye çok yaklaştı. Her ne kadar Rusya'nın Almanya'ya taarruz için satın alınabilineceğine inanmıyorsam da, onun kin içgüdüleri gömülü kaldı ve her şeyden önce de, Molotow'un beni ziyareti sırasında açıkça ima ettiği gibi Finlandiya ve Boğazlar'a daha fazla yaklaşma hususundaki Rus niyetleri değişmedi. Bütün bunları düşündüğüm zaman, kendimi dikkatli olmakla yükümlü hissediyorum."

Ben, Cripps'in ancak Rus-Yugoslav Antlaşması'nın imzalanmasından altı gün sonra sadece Molotow'un vekili Wyschinsky (Vişinski) ile görüşmeyi başarabildiğine işaret ettim. Daha sonra da Stalin'in Matsuoka'nın yüzüne karşı mihver devletlerine güvendiğini, İngiltere ve Fransa ile işbirliği yapamayacağını söylediğini ve keza Stalin'in mihverle işbirliği yapma arzusunu açıkça bildirmek üzere maksatlı olarak sebebiyet verdiği istasyon olayını hatırlattım. Führer'e, ayrıca İngiltere ve Fransa'nın 1939'da Rusya'yı kazanmak için akla gelebilen tüm çabaları sarf ettiklerini ve şayet Stalin İngiltere ve Fransa'nın kuvvetli oldukları bir zamanda bunlardan birini seçme hakkını kullanmaya karar veremediyse, zannıma göre Stalin'in bu kararı Fransa'nın tahrip olduğu ve İngiltere'nin ağır surette yaralandığı bugünse, hiç veremeyeceğini; Stalin'in bize sürekli ödünler vermeye hazır olduğu kanısını taşımadığını; ekonomislerimize, -zamanında haber verdiğimiz takdirde- gelecek yıl Rusya'nın bize beş milyon ton kadar hububat teslim edebileceğinin şimdiden ima edildiğini arz ettim. Führer söylenen miktara bakarak, Rus teslimatının ulaşım koşullarıyla sınırlandırılmış olduğunu söyledi. Ben de, Rus limanlarının ulaşım güçlüklerini karşılayabileceğine işaret ettim.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 60

Alman Dışişleri Bakanı von Ribbentrop'un Müsteşar Weizsacker Tarafından Sovyetler Birliği'ne Karşı Bir Savaşa Girişmezden Önce Uyarılışı 28 Nisan 1941

Bir Alman-Rus çatışması hakkındaki görüşümü bir cümleyle özetleyebilirim :

Her yakıp yıkılan Rus şehri, bizim için batan bir İngiliz savaş gemisi kadar değerli olsaydı, o zaman Alman-Rus savaşının bu yazın yapılmasını salık verirdim. Fakat, Rusya'ya karşı savaşı yalnız askeri yönden kazanacağımıza, buna karşılık ekonomik bakımdan kaybedeceğimize inanıyorum.

Komünist sisteme öldürücü darbe indirmek belki çekici bulunabilir ve belki de Avrupa-Asya kara parçasını Anglosaksonluğa ve onun taraftarlarına karşı savaşa sevk etmenin nesnel mantık gereği olduğu da söylenebilir. Fakat, bu harekâtın İngiltere'nin çöküşünü çabuklaştırıp çabuklaştırmayacağı sorusuna kesin bir yanıt verilemez.

Burada iki durum ayrı ayrı ele alınabilir :

1. İngiltere hemen hemen yıkılışın eşiğindedir. Şayet buna muhakkak gözüyle bakıyorsak, o zaman yeni bir düşmanı daha karşımıza almak suretyile İngiltere'yi cesaretlendirme hatasına düşülmüş olur. Rusya, İngilizlerin potansiyel müttefiki değildir. İngiltere Rusya'dan hiçbir şekilde iyilik beklememelidir. Rusya'ya ümit bağlamak İngiliz yıkılışını durdurmaz. İngiliz ümidini Rusya'ya taarruz etmek suretiyle kıramayız.

2. Eğer İngiltere'nin çökmek üzere olduğuna inanmıyorsak o zaman Sovyet memleketlerinden zor kullanarak iaşemizi sağlamamızın gerekeceği görüşü, zorla kendini kabul ettirebilir. Ordularımızın Moskova'ya kadar hem de başarıyla ilerleyeceğini doğal görüyorum. Fakat, Slavların bilinen pasif direnci karşısında bu başarıdan yararlanabileceğimizden tamamen şüphe ediyorum. Rus devleti içinde, komünist sistemi yıkabilecek, bize katılabilecek ve bize hizmet edebilecek güçte bir muhalefet görmüyorum. O halde bizim, muhtemelen Stalin sisteminin Doğu Rusya'da ve Sibirya'da varlığını sürdüreceğini ve 1942 yılı İlkbaharı'nda muhasamatın yeniden dirileceğini hesaba katmamız gerekecektir. Pasifik Okyanusu'na bakan pencere kapalı kalabilir.

Levent Şahverdi Arşivi

Rusya'ya yapılacak bir Alman taarruzu, herhalde sadece İngilizlere yeni bir moral güç verecektir. Bu, orada İngiltere'ye karşı savaşımızın başarısında Almanya'nın kuşkusu olduğu şeklinde değerlendirilebilir. Bu suretle de sadece savaşın daha uzun süre devam etmesine izin vermekle kalmayız, aynı zamanda savaşı bu gidişle kısaltacak yerde büsbütün de uzatabiliriz.

Weizsacker

Belge No. : 61 — **Führer Karargâhı**

Hrk. Ş. IV. Ks/Kh. — **1 Mayıs 1941**

1 nci nüsha

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

30 Nisan 1941 Günü Yurt Savunma Şube (Harekât Şubesi) Müdürü'nün Nezdinde Yapılan Görüşme

1. Barbarossa Harekâtı Zaman Planı

Führer, Barbarossa'nın 22 Haziran'da başlamasına, 23 Mayıstan itibaren yüksek kapasitelere ulaşım planının uygulanmasına karar verdi.

Harekâtın başlangıcında Kara Kuvvetleri ihtiyatları, öngörülen bölgelere henüz daha ulaşmadılar.

2. Barbarossa Durumunda Kuvvet Oranı

Kuzey bölge : Alman ve Rus kuvvetleri hemen hemen eşit,

Orta bölge : Kuvvetli Alman üstünlüğü,

Güney bölge : Rus üstünlüğü.

3. Rus yığınağı

Alman-Rus sınırına gittikçe artan şekilde kıta intikalleri.

4. Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nca Barbarossa'nın Cereyan Tarzı Hakkında Yapılan Muhakeme

Şiddetli sınır muharebelerinin olacağı tahmin ediliyor. Bu muharebeler dört hafta kadar sürebilir. Fakat müteakip aşamada sadece zayıf bir mukavemetle karşılaşılması beklenilmektedir.

Levent Şahverdi Arşivi

Rus askerinin değerlendirilmesi : Rus, yerleştirildiği yerde sonuna kadar savaşacaktır.

5. Finlandiya İle Görüşmeler

Başkomutanlığın 28.4.1941 gün ve Hrk. Bşk. Hrk. Ş. I. Ks. Hrk. 44594/41 sayı direktiflerine uygun olarak Führer tarafından görüşmelere izin verildi.

6. Macaristan ile görüşmeler ancak mayısın dördüncü haftası içinde mümkündür. Führer, Macarların Rus sınırında savunucu önlemler almaya hazır olduklarına, fakat Alman kuvvetlerinin Macaristan'dan bir harekât başlatmalarına razı olmayacaklarına inanıyor.

7. Romanya ile görüşmeler çok daha geç mümkün olacak.

8. Dost Memleketlerle Yapılacak Görüşmelerin Gizli Tutulması

Batıda, Doğu Cephesi'nde yapılması amaçlanan Alman taarruzu bu nedenle gizli tutulmalıdır. Dost memleketlerin katılması, sırf savunma önlemi mahiyetinde olmalıdır.

9. İberik Yarımadası

Führer, İngilizlerin Portekiz'e çıkacaklarına, Cebelitarık muharebe ön bölgesini genişleteceklerine ve Fas'ta hava üsleri kuracaklarına muhakkak gözüyle bakıyor.

10. Kuvvet Bölümü

Yunanistan için öngörülenler : Birisi Girit'in işgali için olmak üzere 3 tümen.

Yugoslavya için öngörülenler : Dört emniyet tümeni (15 nci dalga)

Batı için öngörülenler : 30 tümen ve 5 emniyet tümeni (15 nci dalga)

11. Yurt Savunma Şubesi dördüncü kısmı tarafından Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nda hangi kuvvetlerle Fransa'daki kuzeydoğu hattının gözetleneceği veya gelecekte gözetlenilebileceği saptanılacak.

12. 12 nci Seferi Ordu Komutanlığı, Güneydoğu Komutanlığı olarak öngörülmüştür.

Yurt Savunma Şubesi dördüncü kısmınca şube müdürüne batı komutanlığı için uygun esaslar arz edilecek.

13. Yurt Savunma Şubesi dördüncü kısmınca Kara Kuvvetleri Komutanlığı'ndan Yunanistan'ın işgaline ilişkin öneriler istenilecek; ayrıca Atina geçici olarak Almanların elinde kalacak. İtalyanlara da Atina'ya karşı ödün olarak muhtemelen İsthmus'u işgal hakkı tanınacak.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 62 a | **Führer Karargâhı**

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı | **1 Mayıs 1941**

No. 44640/41 | (el yazısıyla) F-12

Hrk. D/Hrk. Ş. I. Ks. (Hrk.) | 10 nüshanın

9 ncu nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Konu : İspanya ve Portekiz

Führer şu görüşleri açıkladı :

1. İngiliz basınında ve propagandasında İberik Yarımadası ve özellikle de Cebelitarık'a karşı Alman taarruz hazırlıkları hakkındaki iddialar yoğunlaşıyor.

İngilizlerin, bu yolla en uygun bir zamanda (Barbarossa) İspanya veya Portekiz'e çıkarma yapmak için bir bahane yaratmaya çalışmaları mümkündür. Bununla aynı zamanda Cebelitarık muharebe ileri bölgesinin genişletilmesi için taarruz girişimlerinde bulunmaları da olasıdır. Fas'a bir baskın girişimi de imkân dahilindedir.

Düşmanın mevcut kuvvetleri ve ulaşım araçları göz önüne alınırsa, İberik Yarımadası'na karşı muhtemel niyetlerini gerçekleştirmeye kalkışması halinde, aynı zamanda Fransa'ya bir çıkarma yapması beklenemez.

2. Kara ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları'ndan bu tür bir harekâta karşı Alman birliklerinin kullanılması için gereken hazırlıkların aşağıdaki esaslara göre yapılması rica ediliyor :

Harekâtın son hedefi İngiliz sefer kuvvetinin imhası veya püskürtülmesinin yanında İspanya ve Portekiz'in Atlantik kıyılarındaki en önemli limanlarını da ele geçirmek olmalıdır.

Attila Harekâtı'nın aynı zamanda yapılması düşünülemez. Bu nedenle İspanya'ya karşı hazırlanma ve yaklaşma da yalnız işgal edilmiş olan Fransız arazisinde öngörülür.

Kara Kuvvetleri'nce Fransa'daki işgal birliklerinin yaklaşık 6-8 tümeni kullanılması için hazırlanacaktır. "Attila Harekâtı" için daha önce hazırlanan şekilde geçici bir motorlandırma bu kullanma için de amaçlanır. Başka bir yerde mevcut olan veya şu anda serbest kalan birliklerle bu kuvvet grubunun takviye edilmesi şayan-ı arzudur.

Levent Şahverdi Arşivi

Hava Kuvvetleri için İspanya ve Portekiz'e girmekte olan kara birliklerinin hava savunmasının sağlanması ve desteklenmeleri yanında düşman tarafından işgal edilen liman ve üslere havadan etkin biçimde taarruz edilmesi de önemlidir. Bu amaçla İspanya'ya uçucu birliklerin intikali öngörülebilir.

Kara ve Hava Kuvvetleri Komutanlarından niyet ve amaçlarını mümkün olan en kısa zamanda bildirmeleri rica olunur.

İmza
Keitel
Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Kurmay Başkanı
Aslı Gibidir
(.....)

Belge No. : 62 b

Führer Karargâhı

9 Mayıs 1941

Yurt Savunma Şubesi

No. 44672/41 Gizli (I. Hrk.)

(el yazısıyla) F-13

7 nüshanın

6 ncı nüshası

KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

İLGİ : Başk./Hrk. D./Yurt Sav. Ş. (I. Hrk.) 1 Mayıs 1941 gün ve 44640/41 sayılı gizli direktif

İberik Yarımadası Hakkında

I. Kara Kuvvetleri Komutanlığı İberik Yarımadası'na karşı yapılacak bir harekâtın hazırlanması için içeriği aşağıda yazılı bir emir yayınlandı (Kara Kuvvetleri Komutanlığı Karargâhı'nın 1 Mayıs 1941 gün ve 811/41 sayılı emrinden özet) :

1. Harekât "İsabella" kapalı ismini alıyor, harekâtın hazırlık ve icrasıyla Batı Komutanlığı görevlendiriliyor.

2. Harekâtın icrasında, durumun gelişmesine göre ya Portekiz kıyılarındaki en önemli limanları ele geçirmek veya İspanya güney kıyılarına ilerlemek için, işgal edilen Güney Fransa bölgesinden kuvvetli birliklerle harekete geçerek öncelikle Valladolid etrafındaki Eski Kastalya yaylasını ve Madrid'i ele geçirmek önemli görülüyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Çevik tali birlikler, süratle İspanyol Vigo-San Sebastian kuzey kıyılarını işgal etmek üzere harekete geçiriliyor.

İspanyol demiryollarından en geniş biçimde yararlanma amaçlanıyor. Şimdilik İtalyan kuvvetleriyle işbirliği öngörülmüyor.

3. Harekât için lüzumlu kuvvet -yaklaşık 6-8 tümen- son hedefle Batı Komutanlığı'na bırakılacak birliklerden alınacaktır. İsabella Harekâtı için de Attila Harekâtı için hazırlanmış olan şekilde bir motorlandırma öngörülüyor.

Müteakip iki 15 nci dalga dümeninin nakli, 16 Haziran'dan itibaren hesaba katılabiliyor. Bunda, Batı Komutanlığı'nın emrinde son hedefte toplam 37 tümen, 6 sınırlı donanımlı tümen, 7 emniyet tümeni ve 1 zırhlı tugay bulunması esas alınıyor.

Başka kuvvetlerin, özellikle çevik birliklerin, Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nca emre verilip verilemeyeceği hakkında henüz kesin bir şey söylenemiyor. Hazırlanmakta olan faaliyetler için yalnız yukarıda sözü edilen kuvvetler hesaba katılıyor.

4. İsabella durumunda, kıyıların emniyetinin en az ölçüde kuvvetle sağlanması ve geçici sınır hattı için gerekli bir emniyetin varolması gerekli görülüyor. Buna karşılık kuzey hattının gözetlenme ve kontrolü kaldırılabiliyor.

Attila Harekâtı'nın aynı zamanda icrası düşünülmüyor.

Fakat İsabella Harekâtı'na ilişkin hazırlıklar, duruma göre İsabella veya Attila Harekâtı uygulanabilecek şekilde yapılıyor. Attila için hazırlanma, İsabella için hazırlıklar, özellikle de kuvvet bölümü yüzünden azaltılamıyor.

5. Batı Komutanlığı Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na 1 Mayıs'a kadar şunları bildirecek :

a. Zaman planı, emir-komuta ilişkileri ve kuvvet bölümüyle birlikte harekât niyet ve maksatları; ayrıca harekât hazırlığının tamamlanacağı en erken zaman ve en kısa ön uyarı süresi de arz edilecek.

b. Hava Kuvvetleri'nden istekler,

c. Deniz Kuvvetleri'nden istekler,

d. Niyetlenilen kuvvet bölümü değişikliği. Ayrıca, hareket yeteneğinden yoksun birliklerin baştan itibaren kıyı koruma görevinde kullanılması amaçlanıyor.

Levent Şahverdi Arşivi

II. Hava Kuvvetleri Komutanlığı, Kara Kuvvetleri'nin ileri hareketini desteklemek için bir uçaksavar tugayı (100 ncü Uçaksavar Tugayı) kullanılmasını öngördü.

Bu tugayın tahmini kuvveti : Her biri iki karışık ve bir hafif uçaksavar taburlu iki uçaksavar alayı.

Uçaksavar tugayı ilkin Fransa'da istif edilerek depolanıyor ve ancak harekâtın başlamasından kısa bir süre önce bu durumdan çıkarılabiliyor.

Hava birliklerinin kullanılmasına ilişkin niyet ve maksatlar 3 ncü Hava Filosu'nun bununla ilgili raporunun gelmesinden sonra bildiriliyor.

III. Harekâtın Kara Kuvvetleri'nce tesarlanan icra tarzını kapsayan bir harita ekte sunuluyor.

Dağıtım
Başkomutanlık
Sevk ve İdare Karargâhı
1 nci nüsha
(gerisi okunamıyor)

Belge No. : 63*

"Hess" Durumu
(Halder'in Notlarına Göre)

15 Mayıs 1941

(. . . . .)

Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın Şefleriyle Görüşme : Hess Durumu

I. Führer'in Kara Kuvvetleri Komutanı'na olayı açıklaması. Bu, durumun basındaki ikinci detaylı açıklamasına uyuyor.

1. Olay Führer üzerinde tam bir baskın etkisi yaptı.

2. Şunlar bilinen şeylerdi :

a. Hess, İngiltere karşısındaki vaziyetinden ve Germen uluslarının karşılıklı birbirlerini parçalamalarından duyduğu üzüntü ve kaygıdan ötürü, manevi bir yük altına girmişti.

Levent Şahverdi Arşivi

b. Hess'e cephe yasağı konmuştu; cephede kullanılması için tekrarladığı ricası yine reddedildi. Bu yasaktan ötürü ruhsal rahatsızlık hissediyordu.

c. Hess'in mistik istidattan oluşu (hayaller, kehanette bulunması).

d. Pilotluk cesareti : Bundan ötürü Führer, Hess'in uzun mesafeli uçuş yapmasını yasaklamıştı.

3. Sonradan öğrenilenler :

a. Geçen yılın ağustos ayından itibaren İngiltere hakkındaki hava raporlarının toplanması.

b. Norveç'te Terboven vasıtasıyla telsiz muhabere dokümanları sağlama girişimi (telsiz göndermeleri).

c. Udet'in vazgeçmesinden sonra, sistematik şekilde Messerschmitt üzerinde eğitim ve öğrenim...

d. Uçağın planlı şekilde teknik hazırlığı (yedek depolar).

4. Tarihsel Gelişim :

a. Cumartesi (10 Mayıs 1941) : Bazı yazılarla birlikte Führer'e bir paket... Führer bunu ilkin muhtıra zannıyla bir tarafa atıyor, fakat daha sonra açıyor ve Hess'in niyetini ve bunun nedenlerini açıklayan bir mektup buluyor. Mektupta, seyehat hedefinin Glasgow olduğu ve Lord Hamilton (İngiliz Cephe Savaşçıları Birliği Başkanı)'un ziyaret edileceği beyan ediliyor.

b. Mareşal Göring ve Udet ile hedefe ulaşmanın muhtemel olup olmadığı inceleniyor. Buna olumlu cevap alındığı ve bu nedenle de İngiltere tarafından olayın istismar edilmesi ihtimali belirdiği vakit, ilk haber basına veriliyor. (Kısa bilgi) Mussolini'yi haberdar etmek üzere Ribbentrop Roma'ya gönderiliyor.

c. Devlet yöneticileri ve valiler toplantısı :

Dokümanların okunup incelenmesi.

II. Dinleyicilerden bu haberi tebliğ etmeleri ve etrafta dolaşan diğer söylentileri önlemeye çalışmaları rica ediliyor.

(. . . . .)

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 64*

Führer Karargahı

Führer ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanı

17 Mayıs 1941

Bşk. Kh./Hrk. D./Yurt Sav. Ş. (I. Ks. Hrk.)

25 nüshanın

No. 44717 Gizli K. ve Kur. Bşk. na özel

8 nci nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL

Direktif No. 29

1. Güneydoğudaki Alman harekâtının hedefi, İngilizlerin Balkanlar'dan sürülüp atılması ve Alman hava birliklerinin Doğu Akdeniz'de kullanılması için gerekli esasların genişletilmesi olarak saptanmıştı. Bu hedefe ulaşılmış olup "Merküri Harekâtı'nın icrası ile durum daha da iyileştirilmektedir.

Yunan bölgesinin emniyeti bundan böyle, aşağıda sözü edilen önlemler hariç, İtalyanların görevidir. Bu nedenle Alman makamları memleketin emniyet ve yönetimine ilişkin genel meselelere karışmayacaklardır. Özellikle de Yunanlılar tarafından istenecek herhangi bir aracılık faaliyeti reddedilir.

İkmal nakliyatı için ulaşım yolları ve bunlara el konulması hususunda İtalyan Silahlı Kuvvetleri'yle karşılıklı uzlaşmaya varılır.

2. Alman Silahlı Kuvvetleri'ne şu görevler düşer :

a. Kara Kuvvetleri

Yunanistan'da sadece "Merküri Harekâtı'nı destekleyecek ikmal üslerinin emniyetini sağlamak için zorunlu olan ve birbirleriyle yakın işbirliği yapacak şekilde yakın bulundurulacak kuvvetler ve Selânik yakınında bir tümen bırakılır (Madde 3'e bak). Bu tümen aynı zamanda Limni Adası'nın ve muhtemelen işgal altında tutulacak bazı diğer adaların emniyetini de sağlar.

Fakat, "Merküri Harekâtı" sona erinceye kadar sıçrama için yararlanılacak bölgeler, bu amaç için öngörülen adalar dahil, Almanların elinde kalmalıdır. Bu tertiplenmeye göre mutlak zorunlu olmayan tüm kuvvetler mümkün olan süratle çekilip alınır.

İtalyan Başkomutanlığı, Yunanistan'ın süratle zaptedilmesi için gerekli anlaşmaların 12 nci Ordu Komutanlığı ile yapılacağı hususunda ha-

Levent Şahverdi Arşivi

berdar edilecektir. Bu komutanlık, durum (Merküri Harekâtı) müsaade eder etmez, "Balkanlar'daki Alman Birlikleri Komutanlığı" olarak yerini Selânik'e nakleder.

b. Hava Kuvvetleri

10 ncu Hava Kolordusu Yunanistan'a intikalinden sonra da hava savaşını doğrudan emrinde kaldığı Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın direktiflerine uygun olarak bağımsız yürütür. Bu kolorduya, Balkanlar'ın savunması için 12 nci Ordu Komutanlığı ile (Balkanlar'daki Alman Birlikleri Komutanlığı) Kuzey Afrika'daki savaş için de Afrika Kolordusu ile işbirliği yapması emredilmiştir. Balkanlar'da bir elden düzenlenmesi gerekli olan bölge savunmasıyla ilgili emirleri 12 nci Ordu Komutanlığı, 10 ncu Hava Kolordusu için de verir.

Yunanistan'da ve adalardaki hava birliklerine ait yer teşkilatları, Doğu Akdeniz bölgesinde yürütülecek hava savaşı sevk ve idaresi için Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın emrine hazır bulunur. Lazım olmayan hava alanları ve tesisler İtalyan Silahlı Kuvvetleri'ne bırakılır.

Girit Adası'nın zaptından sonra Ada'nın emniyeti, kolordunun ayrılması zamanını önerecek olan Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın (Hava İndirme Kolordusu) görevidir. Bu amaçla ve ilerideki işgal için, emirleri zamanı gelince vereceğim.

c. Deniz Kuvvetleri

Selânik hariç, Atina Limanı ve kıyı trafiğinin açılması için gerekli görüldüğü takdirde bu iki liman arasındaki kıyı şeridi, Alman Deniz Kuvvetleri'nin elinde kalır. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı bu hususta İtalyanlarla karşılıklı anlaşmalar yapar. Girit'in kıyı savunması da, eğer ada Alman birliklerince işgal edilmiş olarak kalırsa, daha sonra Alman Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na düşecektir.

Bölge savunmasıyla ilgili konularda 12 nci Ordu Komutanlığı 10 ncu Hava Kolordusu için de emirler verir.

Kuzey Ege kıyılarında Bulgar kıyı savunmasına Alman nüfuzu şimdiye kadar olduğu gibi sağlanır. Ege Denizi'ndeki harekâtı ve deniz ulaşımını Güneydoğu Amirali, kendisine bu iş için katılacak İtalyan deniz birlikleriyle birlikte Alman Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın direktiflerine göre yürütür. Zaten Güneydoğu Amirali'ne yetkili İtalyan makamlarıyla işbirliği yapması emredilmiştir.

Levent Şahverdi Arşivi

3. Selânik etrafındaki bölgede tüm askeri önlemleri almaya yalnız Alman Silahlı Kuvvetleri yetkilidir. Bu bölgenin tam ve doğru şekilde sınırlandırılması Alman Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nca (Balkanlar'daki Alman Birlikleri Komutanlığı) önerilir.

4. Alman birliklerince işgal altında bulundurulacak Yunan arazisinin idaresini, Yunanistan'daki Alman Devleti yetkilileri ile anlaşarak Kara Kuvvetleri Komutanlığı düzenler. Ayrıca mümkün olduğu odanda, Yunan idaresinden yararlanılır ve Alman makamlarının kullanılmasından kaçınılır.

5. "Sırbistan Askeri Komutanlığı", görevini bağımsız olarak yerine getirebilmelidir. Bu amaçla, Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nca acil ekonomik görevlerinin ifası için gerekli olan tüm yetkiler ve emniyet birlikleriyle donatılır.

6. Sayın Kuvvet Komutanları'nın bu direktife dayanarak almaya başladıkları önlemler ve İtalyanlarla yapılan anlaşmalar hakkındaki raporlarını bekliyorum.

(. . . . .)

(. . . . .)
İmza
Adolf Hitler (el yazısıyla,

Belge No. : 65*

Führer Karargâhı

23 Mayıs 1941

Führer ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanı

Bşk. Kh./Hrk. D./Yurt Sav. Ş. (I. Hrk)

No. 44772/41 Gizli Komutana ve Kur. Bşk.na Özel

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL

Direktif No. 30

Ortadoğu

1. Arap özgürlük hareketi, Ortadoğu'da İngiltere'ye karşı doğal müttefikimizdir. Bu münasebetle de Irak'ın ayaklanması özel önem taşır. Bu ayaklanma Irak sınırlarını aşarak Ortadoğu'daki İngiltere'ye düşmanlık duyan kuvvetleri güçlendirir; İngiliz bağlantılarını taciz eder ve İngiliz askeri birliklerini ve gemi hacmini diğer savaş alanlarının zararına bu bölgeye bağlar.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu nedenle Ortadoğu'daki gelişmeyi Irak'ı desteklemek suretiyle teşvik ve tahrik etmeye karar verdim.

Akdeniz ile Pers Körfezi arasındaki İngiliz vaziyetinin-Süveyş Kanalı'na yapılacak bir taarruzla bağlantılı olarak- daha sonra kesin surette yok edilip edilemeyeceğine ve edilebilecekse bunun nasıl yapılacağına ancak Barbarossa'dan sonra karar verilecektir.

2. Münferit kararlarımın özeti olarak. Irak'ın desteklenmesi için bir askeri heyet gönderilmesini, Hava Kuvvetleri'yle yardım edilmesini ve silah sevk edilmesini emrediyorum.

3. Askeri heyet (Kapalı adı : Özel Karargâh F.) Pilot General Felmy'nin emrindedir.

Görevleri

a. Irak Silahlı Kuvvetleri'ne danışmanlık yapmak ve yardım etmek;

b. Mevcut imkâna göre İngiltere'ye düşmanlık besleyen kuvvetlerle Irak dışında da askeri bağlantılar kurmak;

c. Alman Silahlı Kuvvetleri için bu bölgede deneyimler edinmek, temel bilgi ve dokümanlar sağlamak.

Bu görevlerin uygun biçimde birleştirilip değerlendirilmesini Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Kurmay Başkanı düzenler.

Emir-Komuta ilişkilerine şunlar dahildir :

a. Suriye İrtibat Komutanlığı hariç, Irak'a gönderilecek tüm silahlı kuvvetler mensupları Askeri Heyet Başkanı'nın emrindedir.

b. Askeri Heyet Başkanı Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Kurmay Başkanı'nın emrindedir. Ancak Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nca sırf uçucu birlikleri ilgilendiren hususlarda verilecek emirler ve prensipler bunun dışındadır.

c. Askeri Heyet Başkanı yalnız Irak askeri makamlarıyla münasebette bulunur. Heyeti ilgilendiren hususlarda Irak Hükümeti ile görüşmeleri Irak'taki Dışişleri Bakanlığı temsilcisi yürütür.

d. Askeri heyet mensupları her şeyden önce gönüllü sayılır (Legion Condor türüne uygun). Bunlar, Irak sınıf ve rütbe işaretli tropikal üniforma giyerler. Bu işaretler Alman uçaklarınca da taşınır.

4. Hava Kuvvetleri : Bu kuvvetin kullanılması sayıca sınırlandırılmalıdır. Bu tür kullanma, sırf silah etkisinin dışında, Irak Silahlı Kuvvetleri'nin ve halkının direnme azmini ve kendine güvenini güçlendirme amacına da hizmet eder.

Levent Şahverdi Arşivi

Alman müdahalesinin türünü ve çapını Hava Kuvvetleri Komutanlığı belirler.

5. Silah Sevkiyatı : Bu hususta gerekli emirleri (bu konuda Fransızlarla yapılan anlaşmaya dayanarak Suriye'den ve Almanya'dan sevkiyat) Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Kurmay Başkanı verir.

6. Ortadoğu'daki propagandanın idaresi, bu hususta Başkomutanlıkla (Hrk. D./As. Propaganda) işbirliği yapacak olan Dışişleri Bakanlığı'nın görevidir.

Propagandanın ana fikri; "Mihver devletlerinin zaferi, Ortadoğu memleketlerine İngiliz boyunduruğundan kurtulma ve bu suretle de kendi mukadderatını bizzat tayin etme hakkını sağlar. Kim özgürlüğü seviyorsa, bunu sağlamak için İngiltere'ye karşı savaşa katılır." şeklinde özetlenebilir. Ayrıca Suriye'deki Fransız durumu aleyhinde propaganda yapılmayacaktır.

7. İtalyan Silahlı Kuvvetleri mensupları Irak'ta kullanıldıkları takdirde, bunlarla yukarıdaki direktife dayanarak işbirliği yapılır. Sözü edilen İtalyanların Alman Askeri Heyeti Başkanı'nın emri altına girmeleri için çalışılacaktır.

(. . . . .)

İmza
Adolf Hitler
Aslı Gibidir
İmza
Yüzbaşı

Belge No. : 66

Goerdeler'in İngiliz Hükümeti'ne İletilmesi Kararlaştırılan

30 Mayıs 1941 Tarihli Barış Planı

Tüm yaşam alanları yönetici elemanlarının dahil olduğu Alman şahsiyetlerinden oluşan bir grup, bir hükümet kurma sorumluluğunu yüklenmeye hazırdır. Hükümetin kurulmasında belirlenen bir zamanda Alman halkının serbest iradesine başvurularak onayı alınacaktır. Bununla ilgili tüm girişimler münhasıran gerçek Alman karakterine sahip olacaktır. Ancak yetkili kişiler, böyle nasyonal sosyalizmi reddeden bir hükümetin işe başlamasından hemen sonra İngiliz Hükümeti'nin daha önce vermiş olduğu teminatlara göre barış görüşmelerine başlanılıp başlanılmayacağı hususunda, şimdiden açıklığa kavuşmayı arzu ediyorlar.

Levent Şahverdi Arşivi

Alman grubunca izlenen aşağıdaki barış hedefleri, görüşmelerin esası olarak önerilmektedir :

1. Savaş esnasında harp yanlısı partilerce işgal edilmiş olan tarafsız memleketlerin tam hükümranlıklarının yeniden tesis edilmesi.

2. Savaştan önce vaki olan Avusturya, Südetler ve Memel'in Almanya'ya ilhaklarının onaylanması.

3. Almanya'nın 1914 Belçika, Fransa ve Polonya sınırlarının eski haliyle tanınması.

4. Tüm devletlerin katılacağı bir konferans vasıtasıyla kendi mukadderatını bizzat tayin etme ulusal hakkına dayanarak Avrupa memleketleri sınırlarının saptanması...

5. Tüm koloniler için bir uluslararası mandater sistemin aynı zamanda kurulması suretiyle Alman kolonilerinin veya aynı değerdeki koloni bölgelerinin geri verilmesi.

6. Savaş tazminatının söz konusu edilmemesi, ortak ve topyekûn yeniden inşa esasının kabul edilmesi.

7. Gümrük sınırlarının kaldırılması.

8. Tam yetkili bir dünya ekonomik şûrasının kurulması.

9. Para sisteminin uluslararası kontrole tâbi tutulması.

10. Uluslararası İşçi Bürosu faaliyetlerinin yeniden başlaması.

11. Suçluların cezalandırılması, hak ve hukuk sisteminin yeniden tesis edilmesi.

12. Uluslararası hakem kararı kurumunun ihdası.

13. Avrupa devletlerini ve dinsel temele dayalı uygun birleşmeleri esasa bağlayacak düzenli bir konferans sisteminin oluşturulması.

14. Silahlanmanın genel sınırlandırılması ve azaltılması.

15. Silahlanmanın ve silah endüstrisinin uluslararası kontrole tâbi tutulması...

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 67

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın Haziran 1941 Tarihli Bir Muhtırasından

6 Haziran 1941

Deniz Kuvvetleri Komutanı Hitler'in huzurunda, "Balkan Savaşı'ndan ve Girit Adası'nın ele geçirilmesinden sonra Doğu Akdeniz'deki stratejik durum ve bundan sonraki savaş sevk ve idaresi hakkında mütalaa" başlığını taşıyan bir muhtıra sunuluyor.

Deniz Kuvvetleri Komutanı tarafından Führer'e, Bl. 124'e göre "çok kısaltılmış" olan ve göründüğüne göre de esas itibariyle Akdeniz'de şiddetlendirilmiş İtalyan savaş sevk ve idaresini geliştirme amacıyla sunulmuş olan bu muhtıra, savaş faaliyetlerinin en önemli bir belgesini teşkil etmektedir. Onun Führer karargâhında mevcut olup olmadığı, mevcutsa hangi makamlarda olduğu keşke saptanabilseydi.

Muhtıra belirgin bir açıklıkla Yakındoğu'daki ele geçirilen yerleri Ege bölgesindeki başarılardan dolayı bizim için elle tutulabilir bir yakınlığa gelmiş olan savaşın kesin sonucunu etkileyecek hedefleri gösteriyor ve İngiltere'nin, ABD'nin yardımıyla Yakındoğu'daki yerini yeniden güçlendirmesinden önce, halen sağlanmış olan lehteki durumdan büyük bir çabukluk ve enerjiyle taarruzi biçimde yararlanılması gerektiğini vurguluyor. Sovyet Rusya'ya karşı yakın bir zamanda sefer açılacağını ve bunun değiştirilemez bir vakıa olduğu hususunu kabul ediyor; "Barbarossa" Harekâtı'nın amacının büyüklüğü nedeniyle doğal olarak askeri sevk ve idarenin operatif planlarının ön safında yer aldığını fakat bunun "hiçbir surette Doğu Akdeniz'deki savaş sevk ve idaresinin aksatılması veya geciktirilmesi gibi bir problem yaratmasına izin verilmemesini (Bl. 176)"; ve "Barbarossa" Harekâtı'ndan dolayı Alman Silahlı Kuvvetleri'nin yükünün arttığını; buna rağmen, son zamanda elde edilmiş olan büyük başarılardan "İngiltere için ABD yardımlarının henüz önemli bir ölçüye ulaşmadığı bir zamanda" operatif alanda tam bir şekilde yararlanılmasını istiyor (Bl. 179).

Belge No. : 68

Tasarı Plan

(Rus seferinin süratli ve başarılı şekilde sonuçlanması halinde yapılacak işleri planlamak üzere "geçici çalışma esasları" olarak düşünülmüştür.)

Levent Şahverdi Arşivi

Führer ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanı

Führer Karargâhı
11 Haziran 1941

Bşk. Kh./Hrk. Bşk./Yurt Sav. Ş. (I. Hrk.)
No. 44886/41 Gizli K.na ve Kur. Bşk. na Özel

9 nüshanın
2 nci nüshası

(Kh. Pl.)/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Direktif No. 32

Barbarossa'dan Sonraki Zamana İlişkin Hazırlıklar

A. Sovyet Rusya Silahlı Kuvvetleri'nin parçalanmasından sonra Almanya ve İtalya Avrupa kara parçasına -şimdilik İberik Yarımadası hariç- askeri olarak hâkim olacaklardır. Bundan sonra artık Avrupa bölgesinin karadan herhangi bir ciddi tehlikeye maruz kalması söz konusu olmaz. Avrupa'nın emniyeti ve şu anda göz önünde bulundurmaya değer durumda olan taarruz harekâtları için, şimdiye kadar muhafaza edilmek zorunda kalınandan çok daha az kara kuvveti yeterli olur.

Silahlanma sıklet merkezi Deniz ve Hava Kuvvetlerine aktarılabilir.

Alman-Fransız işbirliğinin yoğunlaşması daha fazla İngiliz kuvvetini tespit edebilir ve edecektir de. Bu işbirliği aynı zamanda Kuzey Afrika savaş alanının geriden tehdit edilmesine engel olacak; Batı Akdeniz'deki İngiliz donanmasının hareket kabiliyetini daha çok sınırlandıracak ve Kuzey ve Batı Afrika'nın Atlantik kıyıları dahil, Avrupa savaş alanının güneybatı yanı derinliğini Anglosakson saldırısına karşı da koruyacaktır.

İspanya yakın bir zamanda, Cebelitarık'tan İngilizlerin püskürtülmesine katılmaya hazır olup olmadığı sorusuyla karşı karşıya gelmiş olacaktır.

Türkiye ve İran üzerine kuvvetli bir baskı yapma imkânı, bu memleketleri de doğrudan veya dolaylı olarak İngiltere'ye karşı savaş için yararlanılabilir hale getirme şansını arttırır.

B. Doğu seferinin başarıyla sona ermesinden sonra oluşacak bu durumdan, Silahlı Kuvvetler için 1941 Sonbaharı ve 1941-1942 Kışı'nda halli gereken aşağıdaki stratejik görevler meydana gelebilir :

1. Yeni elde edilen doğu bölgesinin organize edilmesi, emniyet altına alınması ve Silahlı Kuvvetler'in tam katkısıyla ekonomik yönden

Levent Şahverdi Arşivi

yararlanılması gerekir. Rus arazisinde bu iş için ayrılacak emniyet birlik-lerinin güç ve miktarı doğru ve güvenli olarak ancak daha sonra tespit ve tayin olunabilir. Fakat her ihtimale göre, müttefik ve dost kuvvetlerin dışında, yaklaşık 60 tümen ve bir hava filosu doğudaki müteakip görevler için yetecektir.

2. Önasya ve Akdeniz'deki İngiliz durumunu bozmak üzere konsantrik bir taarruz öngörülmektedir. Bu taarruzun Libya'dan Mısır yoluyla, Bulgaristan'dan Türkiye ve mutlaka da Transkafkasya'dan İran yoluyla yapılması tasarlanmaktadır. Silahlı Kuvvetler'in böyle bir savaşı başlatması ve sürdürmesi gerekecektir.

a. Kuzey Afrika'da Tobruk'un halledilmesi, dolayısıyla da Süveyş Kanalı'na karşı Alman-İtalyan taarruzunun yürütülmesi için gereken esasların sağlanmasına önem verilir. Taarruz Kasım ayında yapılacak şekilde hazırlanır. Bunun için Alman Afrika Kolordusu personel ve malzemece şimdiye kadarki en yüksek duruma getirilebilir ve emrindeki çeşitli birliklerden oluşacak yeterli ihtiyatlarla donatılabilir (beş hafif tümen tam bir zırhlı tümen halinde yeniden teşkil edilmesi suretiyle); fakat Kuzey Afrika'ya büyük çapta başka Alman birliği sevk edilmez.

Taarruz için hazırlıklar ulaşım temposunun tüm imkân ve vasıtalar kullanılarak yükseltilmesini gerektirir. Bu amaçla Fransız Kuzey Afrika limanlarından ve mümkün olduğunca da Güney Yunanistan'dan geçen yeni denizyolundan yararlanılır. Deniz Kuvvetleri'nin görevi, İtalyan Deniz Kuvvetleri'yle işbirliği yaparak, Fransız ve tarafsız gemilerin kiralanmasını ve lüzumlu gemi hacminin hazırlanmasını sağlamaktır.

Daha sonraki bir zamanda Alman hücumbotlarının Akdeniz'e sevk edilmesi işi incelenir.

Kuzey Afrika limanlarının boşaltma kapasitelerinin iyileştirilmesi için İtalyan Deniz Kuvvetleri'nce her tür yardım ve destek sağlanır.

Hava Kuvvetleri Komutanlığı Afrika Kolordusu'na, doğuda serbest kalma durumuna göre, harekâtın devamı için yeterli uçak birliği ve uçaksavar topçusu temin ve tedarik eder ve deniz ulaşımına sağlanan İtalyan konvoy korumasını, Alman hava birlikleri kullanmak suretiyle havada takviye eder. Ulaşım hazırlıklarının bir elden idaresi için, Alman Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı'nın prensiplerine göre, İtalyan Silahlı Kuvvetler Karargâhı'ndaki Alman generali ve Güneydoğu Komutanlığı ile irtibat halinde çalışan "Denizaşırı Memleketler Anavatan Karargâhı" kuruldu.

Levent Şahverdi Arşivi

b. Yakın ve Ortadoğu'da muhtemel İngiliz takviyeleri karşısında ve özellikle de Süveyş Kanalı'nı korumak için, Bulgaristan'dan Türkiye üzerinden geçerek bir harekât yapılması göz önünde bulundurulur. Bu harekâtın amacı, Süveyş Kanalı'ndaki İngiliz mevziine doğudan da taarruz etmektir.

Bu amaçla Bulgaristan'da mümkün olduğunca erkenden (!), Türkiye'yi politik bakımdan uysal yapmak veya silah zoruyla mukavemetini kırmak için, gerekli olan miktar ve güçte kuvvet toplanması öngörülür.

c. Sovyetler Birliği'nin çökmesi bu iş için gerekli koşulu yaratırsa, ayrıca 2 nci fıkradaki harekâtla bağlantılı olarak Irak'a karşı Transkafkasya'dan bir motorlu sefer kuvvetinin kullanılması da hazırlanır.

d. Arap özgürlük hareketinden yararlanma. İngiltere'nin Ortadoğu'daki durumu, büyük Alman harekâtı sırasında ne kadar fazla güçlenecek olursa, o kadar daha fazla kuvvet, asayişi bozucu güruhlara veya isyan hareketlerine bağlanacaktır. Bu amaca hizmet eden tüm askeri, politik ve propagandayla ilgili önlemler hazırlık zamanında en yoğun biçimde alınmalıdır. Arap diyarındaki tüm planlamalara ve önlemlere katkıda bulundurulmak üzere Özel Karargâh F'yi merkezi dış makam olarak tayin ediyorum. Bu karargâh Güneydoğu Komutanlığı bölgesinde yerini alır ve bünyesine en iyi uzmanlar ve ajanlar katılır.

Özel Karargâh F'nin görevlerini Başkomutanlık Kurmay Başkanı düzenler; politikayla ilgili konularda Dışişleri Bakanı ile anlaşmaya varılır.

3. Cebelitarık yolunun kesilmesi suretiyle Akdeniz'e açılan batı girişinin kapanması.

Bir kez planlanmış olan "Felix Harekâtı"na ilişkin hazırlıklar doğuda harekâtın başlaması sırasında da geniş ölçüde sürdürülmelidir. Ayrıca, işgal edilmemiş olan Fransız arazisinin Alman kıtalarının geçişi için olmasa bile, ikmal ulaşımı için emniyetli olarak kullanılmaya hazır durumda olacağı hesaba katılabilir. Fransız Deniz ve Hava Kuvvetleri'nin katkısı da ihtimal dahilindedir.

Cebelitarık'ın zaptından sonra İspanyol Fası'na kara birliklerinin geçişi, boğazın emniyeti gerektirdiği takdirde öngörülür.

Kuzey ve Batı Afrika'nın Atlantik kıyılarının savunması, Batı Afrika'daki İngiliz mülkünün ortadan kaldırılması ve de Gaulle (dö Gol) tarafından hâkim olunan bölgenin geri alınması Fransızların görevidir. Onlara, yavaş yavaş başlamış olan gelişme sırasında gerekli takviyeler sağ-

Levent Şahverdi Arşivi

lanır. Batı Afrika üslerinden Deniz ve Hava Kuvvetleri'nin yararlanması ve ayrıca Atlantik adalarının zaptedilmesi de Cebelitarık Boğazı'na hâkimiyetten sonra kolaylaşacaktır.

4. Akdeniz'deki İngiliz kudret ve itibarına karşı girişilecek bu muhtemel harekâtlardan başka doğu seferinin sona ermesini müteakip Deniz ve Hava Kuvvetlerince "İngiltere'nin Muhasarası"na yeniden büyük ölçüde başlanılmalıdır.

Bu amaca hizmet eden tüm silahlanma projeleri genel silahlanma içinde önceliğe sahiptir. Aynı zamanda Alman hava savunmasının en üst düzeye çıkarılması da söz konusudur. İngiltere'ye yapılması tasarlanan bir çıkarma harekâtına ilişkin hazırlıkların iki başlı amaca hizmet etmesi gerekecektir. Bunlardan birisi İngiliz kuvvetlerini anavatanda bağlamak, diğeri ise İngiltere'nin iyice belirgin hale gelen yıkılışını hızlandırmak ve tamamlamaktır.

C. Akdeniz bölgesinde ve Yakındoğu'da planlanmış olan harekâtların ne zaman başlayabileceği şimdiden takdir ve tahmin edilemez. En şiddetli operatif etki Cebelitarık, Mısır ve Filistin'e karşı taarruzların mümkün mertebe aynı zamanda başlamasıyla sağlanacaktır. Bunun mümkün olup olmayacağı bugünden kestirilemeyecek bir dizi faktörün yanında, birinci derecede Hava Kuvvetleri'nin bu üç harekâtı desteklemek için gerekli olan kuvvetleri aynı zamanda kullanabilecek durumda olup olmayacağına bağlıdır.

D. Sayın komutanlardan bu geçici niyet ve maksatlara göre düşünsel ve kuruluşsal hazırlıkları yapmalarını ve doğu seferi esnasında da kesin direktifler verebilmem için bana bu hazırlıkların sonuçları hakkında zamanında bilgi vermelerini rica ederim.

(İmzasız)

Belge No. : 69

Ciano'nun (İtalyan Dışişleri Bakanı) Günlüklerinden

18 Haziran 1941

Ribbentrop ile uzun telefon konuşması. Biri iyi, diğeri daha az iyi olmak üzere iki yenilik. Birincisi, Türkiye ile tarafsızlık, karşılıklı saygı ve tüm anlaşmazlıkların barışçıl yolla çözümlenmesine ilişkin bir anlaşmanın yapılması. Gizli protokol yok. İkinci yenilik ise, ABD'nin tüm konsoloslarının mihver devletlerden sınır dışı edilmesi ve kendilerinin kilerinin geri çekilmesi. Yani, biz yavaş yavaş aleni savaş durumuna doğru gidiyoruz.

Levent Şahverdi Arşivi

Bozen Eyaleti Valisi, İtalyan olmayan nüfusun Alto Adige'den tahliye edilmesi yüzünden meydana gelen sorunu görüşmek üzere Almanya'ya gitti. Görüşmeler, Hitler'in bu insanların gidecekleri memleketi şimdiye kadar seçmediği bahanesiyle yavaş ilerliyor. Vali, Almanların savaşın sonunda sorunu yeniden ortaya atacak bir mevkide olmayı istedikleri kanısında.

Libya'da işler iyi gidiyor. İngiliz taarruzu kırıldı ve biz de kaydadeğer bir başarı kazandık. Bismarck sonucu şu sözcüklerle yorumlanmakta bir an tereddüt etmedi: "Bu nedenle savaş daha uzun süre devam edecek."

21 Haziran 1941

Pek çok emare, Rusya'ya karşı harekâtın başlamasının çok yakın olduğunu gösteriyor. Bismarck Filippo'ya gizlice, kendisinin bu gece Hitler'in bir haberini beklediğini söyledi. Bolşevikliğin yıkılması, beşeri uygarlığın en önemli olayları arasında sayılacağına göre, Rusya'ya karşı bir savaş fikri bizatihi popülerdir. Fakat belirti olarak bu savaş hoşuma gitmiyor. Çünkü akla uygun ve inandırıcı bir nedeni yok; bu savaşın genel yorumu, onun bir "Fahiş hata" olmasıdır; diğer bir deyimle, beklentilerden başka bir şey gelişmeyen elverişsiz bir durumdan çıkış yolu bulma çabasıdır. Bu savaş nasıl cereyan edecek? Almanlar her şeyi sekiz haftada bitireceklerini düşünüyorlar; bu imkânsızdır. Çünkü, Almanların askeri hesapları, politik hesaplarından daima daha doğruydu. Fakat ya böyle değilse? Sovyet ordusu diğer sivil düzenli memleketlerden daha büyük bir direnme gücüne sahipse, o zaman bu dünyanın proletarya kitlesinde nasıl bir reaksiyon yaratacak?

22 Haziran 1941

Sabahleyin saat 03.00'te Bismarck bana Hitler'in Mussolini'ye yazmış olduğu uzunca bir mektup getirdi; Hitler bunda davranışının nedenlerini açıklıyor. Mektup Büyük Britanya'nın savaşı kaybettiğine dair bilinen teminatlarla başlamasına rağmen, ifadedeki ton diğerlerinden daha heyecanlı. Sürekli Riccione'de olan Mussolini'ye telefonla haber verdim. Daha sonra da sabahın erken saatinde kendisine savaş ilanını bildirmek için Sovyet Büyükelçisi'ni aradım. Elçi ve tüm elçilik personeli huzur içinde Fregene'ye banyo yapmaya gittikleri için, saat 12.30'dan önce irtibat kuramadım. Elçi haberimi, yapısı gereği oldukça kayıtsızlıkla karşıladı. Haberi lüzumsuz söz sarf edilmeden, çok kısa olarak verdim. Görüşme iki dakika sürdü ve hiç de dramatik değildi. Mussolini ce-

Levent Şahverdi Arşivi

vabını yarın Hitler'e gönderecek. Duce'ye bir İtalyan sefer kuvvetinin bu harekâta katılması hararetle salık veriliyorsa da, Hitler'in mektubundan onun bundan pek hoşlanmayacağı açıkça anlaşılıyor.

Riccardi, ekonomik sorunların gelişmesinden dolayı neredeyse öfkeden kudurmak üzere olup aşağıdaki kelimelerle sözlerine son veriyor : "Beni rejimimizde hayrete düşürebilecek tek şey, hamile bir erkektir. Biz ondan başka her şeyi yaptık."

Belge No. : 70

— Doğu-Seferi —

Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı Orgeneral Halder'in Günlüğünden

22 Haziran 1941

Taarruzun ilk gününün toplu görünüşü şöyle :

Alman taarruzu, düşmanda tam bir baskın etkisi yapmıştır. Düşman taktik bakımdan savunma için tertiplenmemişti. Sınır bölgesindeki birlikleri birbirinden uzak konma bölgelerine bölünmüştü. Sınır gözetleme ve koruması genel olarak zayıftı.

Taktik baskın, düşman direncinin sınırda zayıf ve düzensiz olduğu sonucunu çıkardı ve her yerde, sınır nehirleri üzerindeki köprüleri elde etme ve sınır yakınlarında bulunan sınır koruma mevziilerini (sahra tahkimatları) delip geçme başarısını gösterdi.

İlk korku etkisini atlattıktan sonra düşman muharebe için tertiplendi. Tümenlerimizin taarruzu saldırılan her yerde düşmanı geri püskürttü, ortalama 10-12 km. düşman takip edildi. Bu suretle çevik birliklere yol açıldı.

30 Haziran 1941

Öğleden sonra saat 16.30 Führer ordugâhı ziyaret etti ve şunları söyledi :

a. Fin körfezlerine hâkim olmak acildir. Çünkü, ancak Rus donanması yok edildiği zaman Baltık Denizi'nde serbestçe seyir yapmak mümkündür (Lulea maden nakli). Karadan Rus deniz limanlarına hâkim oluştan itibaren düşman denizaltılarının kesin surette ortadan kaldırılmasına kadar 3-4 hafta hesaplanmalıdır. Dört hafta iki milyon ton maden demektir.

Levent Şahverdi Arşivi

b. Ukrayna, beslenme ve endüstri için önemlidir. Führer'e, mümkün olan süratle Kuzey Ordular Grubu'nun piyade birlikleriyle Leningrad üzerine ilerlenmesi, fakat çevik birliklerle böyle bir işe girişilmemesi önemli görünüyor. Temmuz ortasında Smolensk'in ele geçirilmesinden sonra, ancak ağustosta Moskova'nın piyade birliklerince zaptedilebileceğini umuyor. Zırhlı birlikler bu iş için yeterli değil.

Çay saati : Çoğunlukla yalnız politik görüşmeler, Rusya'ya karşı müşterek savaş ve Avrupa Birliği. İngiltere'nin iç durumu... Türkiye ile ilişkilerimizin daha fazla gelişmesi ihtimallerinin ümit verici olduğu görüşü öne sürülüyor. Afganistan ve diğer küçük milletler de Rusya korkusundan kurtarılırsa, bizimle aktif olarak işbirliği yapacaklardır.

Almanya'nın gelecekteki hedefleri, kıtasal bakımdan haklara halel gelmemek üzere bir koloni devleti olma üzerinde ısrar eder. Bu devlet, Belçika Kongosu dahil Togo ve Kamerun'u içine alır. Doğu Afrika arzu edilirse de, pek de gerekli değildir.

3 Temmuz 1941 (Doğu seferinin 12 nci günü)

Düşman haberleri...

Düşman Nowogrod çemberinde artık kıpırdamaz hale gelmiştir. Bu durumdan sonra Bialystok kavisi içindeki düşmanın sağa sola dağılmış dökünütüler de dahil, herhalde artık işinin tamamen bitirildiği kesin olarak kabul edilebilir. Esir düşen bir Rus kolordusu komutanı buradaki kuvvetleri 15-20 tümen olarak tahmin etmektedir. Kuzey Ordular Grubu cephesi karşısındaki 12-15 tümene de tamamen imha edilmiş gözüyle bakılabilir. Güney Ordular Grubu karşısında ise geri çekilme ve çözülme emareleri görülüyor. Bunlar muhakkakki Rus sevk ve idaresince planlanmış ve arzulanmış hareketler değildir. Aksine düşman sürekli sert darbelerle parçalanmış ve büyük kısmıyla darmadağın edilmiştir. Bunun sonucu da kaçıp kurtulma çabasına girmiştir. Saptanan görüntüler bu bozgunun işaretleridir. O halde genel olarak şimdi artık, Rus ordusunun büyük kısmını Düna ve Dinyeper Nehirleri ilerisinde imha etme görevinin yerine getirilmiş olduğu söylenebilir. Esir düşen Rus kolordu komutanı alınan ifadesinde. Düna ve Dinyeper doğusunda sadece Rus tali kuvvetlerini hesaba katmamız gerektiğini, bunların da kuvvet bakımından Alman harekâtını kesin surette önleyecek durumda olmadıklarını beyan etti. Ben bu ifadeyi doğru buluyorum.

Rusya'ya karşı girişilen seferin on dört gün içinde kazanılacağını ileri sürdüğüm zaman, her halde pek aşırı bir şey söylenmemişti. Tabiiki savaş henüz bitmiş değildir. Arazinin genişliği ve tüm imkân ve vasıtalarla sürüdürülen direncin çetinliği bizden birçok haftalar isteyecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Diğer Planlar

Savaş sevk ve idaresi doğuda düşman silahlı kuvvetlerinin imhası alanından düşmanın ekonomik yönden felce uğratılması alanına geçer geçmez İngiltere'ye karşı savaş sevk ve idaresinin öteki görevleri yeniden ön plana geçecek ve uygulanacaktır.

Bu görevler şunlardır :

Nil ve Fırat Nehirleri arasındaki kara köprüsüne karşı hem Sirenayka yönünden hem de Anadolu üzerinden ve muhtemelen de İran'a karşı Kafkasya'dan yapılacak taarruzlara ilişkin hazırlıklara girişilmesi... Sürekli olarak denizden yapılacak ulaşıma bağlı kalan, bu nedenle de akla hayale gelmeyen değişikliklere uğramış olan birinci taarruz tali savaş alanı olacak ve esas itibariyle İtalyan kuvvetlerine bırakılacak... Tarafımızdan sadece çeşitli araç ve gereçlerle tam güce yükseltilecek iki Alman zırhlı tümeni (5 nci hafif tümen ve 15 nci tümen) görevlendirilecektir. Anadolu üzerinden Suriye'ye karşı harekât, ilkin Bulgaristan' da bu iş için gerekli olan kuvvetlerin yığınak yapması suretiyle hazırlanacaktır. Bu yığınak aynı zamanda geçişi zorlamak için, Türkiye üzerine politik baskı aracı olarak da kullanılabilir. Gerektiğinde Suriye harekâtı Kafkasya'dan yapılacak tali bir harekâtla birleştirilir.

8 Temmuz 1941

(. ....)

Saat 12.30, Führer nezdinde (Komuta yerinde) fortrag ..... görüşmeler :

Sonuç

1. . . . . .

2. Führer'in değişmez kararı, daha sonra kış mevsiminde beslememiz gerekecek insanların sağ salim kalmalarına engel olmak için Moskova ve Leningrad'ı yerle bir etmektir. Şehirler Hava Kuvvetleri tarafından tahrip edilmelidir. Bu iş için zırhlı birlikler kullanılamaz. "Yalnız Bolşevizmi değil, aynı zamanda 50 kiloluk Moskofları da zarara sokan milli felaket..."

Belge No. : 71

Stalin'in 3 Temmuz 1941 Günkü Radyo Konuşmasından

Yoldaşlar! Hemşehriler! Erkek ve kız kardeşlerim! Ordumuzun ve donanmamızın savaşçıları! Dostlarım sizlere sesleniyorum!

Levent Şahverdi Arşivi

Anavatanımıza Hitler Almanyası tarafından 22 Haziran'da başlatılan askeri baskın devam ediyor. Kızılordu'nun kahramanca direnmesine, düşmanın en iyi tümenlerinin ve hava kuvvetleri birliklerinin imha ve tahrip olmalarına ve savaş alanlarında toprağa gömülmelerine rağmen, cepheye yeni kuvvetler süren düşman ilerlemesini sürdürüyor. Hitler kıtaları Lituanya'yı, Lettonya'nın önemli bir kısmını, Beyaz Rusya'nın batı kısmını, Batı Ukrayna'nın bazı bölgelerini ele geçirmeyi başardı. Faşist Hava Kuvvetleri bombardıman uçaklarının faaliyet alanı genişletiyor ve Murmansk, Orscha, Mogilew, Smolensk, Kiew, Otessa ve Sivastopol'u bombalıyor. Anavatanımızın üzerine ciddi bir tehlike çökmüştür.

Faşist Almanya'ya karşı savaşa, alışılagelen türden bir savaş gözüyle bakılamaz. Bu, sadece iki ordu arasındaki bir mücadele değildir. Aynı zamanda faşist Alman kıtalarına karşı tüm Sovyet halkının büyük savaşıdır da. Faşist zalimlere karşı girişilen bu vatanperverane halk savaşının yalnız memleketimiz üstüne çöken tehlikeyi bertaraf etmek değil, aynı zamanda Alman faşizminin boyunduruğu altında inleyen tüm Avrupa uluslarına da yardım etmek amacı vardır. Bu kurtuluş savaşında yalnız olmayacağız. Bu büyük savaşta Amerika ve Avrupa ulusları arasında sadık müttefiklerimiz olacak; faşist iktidar sahipleri tarafından köleleştirilmiş olan Alman Ulusu da bunlara katılacaktır. Vatanımızın özgürlüğü için yapacağımız savaş, Amerika ve Avrupa uluslarının bağımsızlık ve demokratik özgürlük savaşlarıyla birleştirilecektir. Bu, ulusların faşist Hitler ordularınca köleleştirilmeye ve boyunduruk altına sokulma tehlikesine karşı özgürlük için katılacakları birlik cephesi olacaktır. Ayrıca, Büyük Britanya Başkanı Mr. Churchill'in bu münasebetle Sovyetler Birliği'ne yardım yapılması hakkındaki tarihi nutku, memleketimize yardım etmeye hazır olduğuna ilişkin ABD Hükümeti'nin deklarasyonu ve Sovyetler Birliği halklarının kalplerinde ancak minnettarlık ve şükran duyguları yaratabilecek olan açıklamaları anlamlı ve dikkat çekicidir.

Yoldaşlar! Gücümüz sınırsızdır. Kuvvetlerimiz tükenmezdir. Küstahlaşan düşman, kısa zamanda buna inanmak zorunda kalacaktır. Kızılordu ile birlikte binlerce, ama binlerce işçi, kolektif köylü ve aydın, bizi baskına uğratan düşmana karşı savaş için ayaklanıyor. Milyonlarca halk kitlesi ayaklanacaktır. Moskova ve Leningrad işçileri Kızılordu'nun desteklenmesi için binlerce mevcutlu bir ulusal ordu yaratma gayreti içine girmiş bulunuyor. Bir düşman baskını tehlikesine uğrayacak her şehirde, Alman faşizmine karşı ulusal savaşımızda özgürlüğümüzü, şeref ve namusumuzu, vatanımızı hayatlarımız pahasına savunmak için bir tür halk ordusu yaratmaya, tüm çalışanları savaş için seferber etmeye mecburuz.

Levent Şahverdi Arşivi

SSCB halklarının tüm gücünü en süratli biçimde seferber etmek, kalleşçe vatanımıza baskın yapan düşmanı geri püskürtmek için, halen tüm devlet gücünü elinde bulunduran Devlet Savunma Komitesi oluşturulmuştur. Bu komite görevine başladı ve tüm ulusu Kızılordu'yu ve Kızıl Donanmayı fedakârca desteklemek, düşmanı parçalayıp imha etmek ve zaferi kazanmak amacıyla Lenin-Stalin Partisi ve Sovyet Hükümeti etrafında sımsıkı birleşmeye çağırıyor.

Kahraman Kızılordumuzun, şanlı Kızıl Donanmamızın desteklenmesi için tüm gücümüzle;

Düşmanın imhası için ulusun tüm gücüyle savaşacağız!...

Hedefimiz zaferdir. İleri!

Belge No. : 72

Almanya'ya Karşı Savaşta Ortak Harekâta İlişkin Birleşik Krallığın Sayın Majesteleri Hükümeti ile SSCB Hükümeti Arasında İmzalanan 12 Temmuz Tarihli Moskova Anlaşması

Birleşik Krallığın Sayın Majesteleri Hükümeti ve SSCB Hükümeti söz konusu anlaşmayı imzalamak suretiyle aşağıdaki hususları kabul ettiklerini beyan ederler :

1. Her iki hükümet Hitler Almanyası'na karşı savaşta karşılıklı olarak birbirlerine her tür yardımda bulunmayı ve destek sağlamayı teahhüt eder.

2. Yine bu hükümetler bu savaş esnasında, karşılıklı uzlaşma hali hariç, herhangi bir ateşkes veya barış anlaşması hakkında görüşmeler yapmayacaklarını ve böyle bir anlaşma akdetmeyeceklerini taahhüt ederler.

Bu anlaşma İngilizce ve Rusça dillerinde iki nüsha olarak imzalanmıştır.

Her iki metin de eşit düzeyde geçerlidir.

Yukarıdaki Anlaşmaya Ek Protokol

Birleşik Krallığın Sayın Majesteleri Hükümeti ile SSCB Hükümeti arasında Almanya'ya karşı savaşta ortak harekât hakkındaki anlaşmanın akdiyle, yapıcı taraflar sözü edilen anlaşmanın imzalanmasından he-

Levent Şahverdi Arşivi

men sonra, yürürlüğe koyma ve bir onaylamayı mahfuz bulundurmama hususunda mutabık kalmışlardır.

Bu protokol İngilizce ve Rusça dillerinde iki nüsha olarak düzenlenmiştir.

Her iki metin de eşit düzeyde geçerlidir.

Belge No. : 73

Rusya'daki

Nasyonal Sosyalist İşgal Politikası

Führer Karargâhı

16 Temmuz 1941

GİZLİ, DEVLETE ÖZEL!

Führer'in emri üzerine bugün saat 15.00'te onun nezdinde Devlet Başkanı Rosenberg, Devlet Bakanı Lammers, Faldmareşal Keitel, Devlet Mareşalı Göring ve benim (Bormann) hazır bulunduğumuz bir görüşme vaki oldu.

Görüşme saat 15.00'te başladı ve bir kahve paydosuyla birlikte saat 20.00'ye kadar sürdü.

Konuya giriş konuşmasında Führer özetle şunları söyledi: Her şeyden önce bazı esaslı tespitler yapmak isterim. Artık çeşitli önlemler almanın sırası gelmiştir. Bunun böyle olduğunu, diğerleri arasında bir utanmaz Vichy (Vişi) Gazetesi tarafından yapılan ve Sovyetler Birliği'ne karşı savaşın Avrupa'nın bir savaşı olduğunu belirtmek isteyen bir ima da kanıtlıyor. Gazete, "o halde savaş tüm Avrupa için yapılmalıdır" demek istiyor. Açıkça Vichy Gazetesi bu telmih ve yorumlarla, bu savaşın intifa hakkına yalnız Almanların sahip olamayacağı, aksine tüm Avrupa devletlerinin bundan yararlanmaları gerektiği sonucuna varmak istiyor.

Şimdi, amacımızı tüm dünya önünde ilan etmemiz önemlidir. Bu gerekli de değildir. Asıl olan, ne istediğimizi bizim bizatihi bilmemizdir. Lüzumsuz açıklamalarla yolumuzda gitmemiz asla güçleştirilmemelidir. Bu tür açıklamalar lüzumsuzdur. Çünkü gücümüzün yettiği oranda her şeyi yapabiliriz, gücümüzün dışında olanı zaten yapamayız.

Levent Şahverdi Arşivi

O halde, dünya karşısında, girişimimizin gerekçelendirilmesi taktik görüşmelere uymalıdır. Bu hususta tıpkı Norveç, Danimarka, Belçika ve Hollanda durumlarında olduğu gibi hareket etmek zorundayız. Bu durumlarda da niyet ve amaçlarımız hakkında hiçbir şey söylememiştik, bunda da daha akıllı tarzda davranmaktan geri kalmayacağız.

Öyleyse, bir bölgeyi işgal etmeye, orasını düzene sokmaya ve emniyet altına almaya zorlanmış olduğumuzu; bölge sakinlerinin çıkarları yararına huzur, iaşe, ulaşım vb. sağlamak, dolayısıyla da kendi düzenimizi kurmak zorunda kaldığımızı bir kez daha vurgulayacağız. Fakat, bu suretle kesin bir düzenlemenin başlatılmakta olduğu farz edilmemelidir! Bununla beraber biz, tüm gerekli önlemleri -kurşuna dizme, yer değiştirme, sürme vb.- alıyoruz ve alabiliriz de...

Fakat hiçbir insanı zamansız ve gereksiz yere kendimize düşman yapmayı istemiyoruz. O halde, sadece hamilik yapmayı istiyormuş gibi davranmalıyız. Fakat bu arada, bu topraklardan asla çıkmayacağımız da açıkça bilinmelidir.

Buna göre aşağıdaki iki ana husus söz konusudur :

1. Kesin düzen kurmayla ilgili hiçbir hatalı iş yapmamak, aksine bu düzenlemeyi el altından hazırlamak;

2. Özgürlük getirici olduğumuzu her vesileyle söylemek.

Detaylı olarak da şunlar söz konusudur :

Kırım, tüm yabancılardan temizlemeli ve buraya Almanlar yerleştirilmelidir. Keza eski Avusturya Galiçyası Almanya'ya katılacaktır.

Halen Romanya ile ilişkimiz iyidir; fakat ilerde herhangi bir zamanda bu ilişkinin nasıl olacağı bilinmez. Bugünkü durumda olmayacağını göz önüne alarak hazırlanmamız ve sınırlarımızı da buna uydurmamız lazımdır. İyi niyete fazla bel bağlanamaz. Romanya ile ilişkimizi her ihtimali göz önüne alarak, yani iyi niyete fazla itibar etmeyerek yürütmeliyiz.

Bileğinin hakkı olarak kocaman pastaları parçalayıp bölmeye prensip itibariyle önem verilir. Bu suretle ona hâkim olabiliriz, iyi idare edebiliriz ve yararlanabiliriz.

Ruslar şu sırada cephemizin gerisinde gerilla savaşı yapılması için bir emir verdiler. Bu savaşın yine de faydası var. Bize, aleyhimize hazırlanan şeyi ortadan kaldırma imkânını sağlar.

Levent Şahverdi Arşivi

Prensip olan şudur :

Urallar'ın batısında yeniden bir askeri güç oluşması asla söz konusu olamaz. Velev ki, bunun için yüzyıl savaşmak zorunda kalsak dahi, benim tüm haleflerim şunu gayet iyi bilmek zorundadır : Alman Devleti'nin emniyeti ancak Urallar'ın batısında herhangi bir yabancı asker mevcut olmadığı zaman varolmuştur. Tüm muhtemel tehlikelere karşı bu bölgenin korunması Almanya'ya düşer.

Almandan başka birinin silah taşımasına asla müsaade edilemeyeceği, değişmez prensip olacak ve öyle kalacaktır!

Bu, özellikle önemlidir; her ne kadar yabancı boyunduruğu altına girmiş olan ulusları silahlı yardımla görevlendirmek ilk bakışta çok kolay görünürse de, yanlıştır. Bu iş, günün birinde mutlak ve kaçınılmaz şekilde aleyhimize döner. Yalnız ve ancak Alman silah taşıyabilir; Çek, Slav, Kazak veya Ukraynalı asla!

Kesinlikle, 1918'den önce Alsas'ta olduğu gibi bir salıncak politikası yürütemeyiz. İngilizlerin en belirgin özelliği bilindiği gibi, sürekli ve istikrarlı biçimde tek bir doğrultuyu ve hedefi izlemeleridir. Bu hususta mutlaka İngilizlerden ders almak zorundayız. Buna göre alacağımız vaziyeti, halen mevcut olan bazı kişilere de bağlayamayız; bu konuda da Hindistan'da İngilizlerin Hint prenslerine vb. karşı tutumu bir örnektir: Asker, hep rejimin emniyetini sağlamaya mecburdur!

Yeni elde edilen doğu bölgelerinden bir cennet bahçesi yapmak zorundayız; bu bölgeler bizim için hayati önemdedir. Buna karşılık koloniler daha önemsiz bir rol oynarlar.

Şimdi her ne kadar bazı arazi kısımlarını bölüyorsak da, daima halkın ve ve halkın koruyucusu olarak hareket etmeye mecburuz. Şimdiki zorunlu düzenlemeler bunun gereği sayılabilir; yeni bir Alman devleti arazisinden değil, aksine savaştan ötürü gerekli olan bir görevden söz ediyoruz.

Baltık bölgesinde Düna Nehri'ne kadarki arazi, artık Feldmareşal Keitel ile birlikte yapılacak çok yakın bir tespitten sonra kontrol ve idaremiz altına alınmalıdır.

Devlet Başkanı Rosenberg, kendi görüşüne göre her komiserlikte sakinlere bir başka muamele yapılmasının lazım geldiğini, Ukrayna'da kültürel değerlere dikkat ve ihtimam göstermekle işe başlamaya, Ukraynalıların tarih şuurunu uyandırmaya; Kiew'de bir üniversite kurmaya ve benzeri işler yapmaya mecbur olduğumuzu söylüyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Buna karşılık Mareşal Göring, her şeyden önce iaşemizi düşünmemiz gerektiğini, bütün diğer iş ve faaliyetlerin bundan çok daha sonra gelebileceğini açıklıyor. (Önemsiz soru : Gerçekten Ukrayna'da kültürel bir tabaka var mı, ya da münhasıran bugünkü Rusya'nın dışında göçmenler olarak yükselmiş durumda Ukraynanılar var mı?)

Rosenberg, Ukrayna'da da gerçek bağımsızlık gayretlerinin teşvik edilmesi gerektiğini belirterek sözlerine devam ediyor.

Göring, Führer'den hangi bölgelerin diğer devletlere vaat edilmiş olduğuna ilişkin bilgi rica ediyor.

Führer buna, Antonescu'nun Odessa'da batı-kuzeybatı doğrultusunda uzanan bir şeritle birlikte Besarabya'yı istediği yanıtını veriyor. Göring ve Rosenberg'in itirazları üzerine Führer, Antenescu tarafından arzu edilen yeni sınırın eski Romen sınırının biraz dışından geçtiğini beyan ediyor; ayrıca Macarlara, Türklere ve Slavlara belirli hiçbir şey vaat edilmediğini vurguluyor.

Führer daha sonra şöyle bir konu ortaya atıyor: "Acaba Galiçya'nın eski Avusturya kısmı hemen bir genel valiliğe verilmeli mi, verilmemeli mi?" Buna itirazlar yükseliyor. Bunun üzerine Führer, bu kısmın eyalet haline gelmeyeceğini, aksine Devlet Bakanı Frank'ın emrine verileceğini bildiriyor (Lemberg).

Mareşal Göring, Baltık kökenli Almanların yaşadığı memleketin çeşitli kısımlarını -örneğin Bialistok Ormanları, Doğu Prusya gibi- ilhak etmeyi doğru buluyor.

Führer, bu memleketin tümünün Alman devlet arazisi olması gerektiğini söylüyor. Führer'e göre Kırım'ın da büyük çaplı bir hinterlandı ile birlikte (Kırım'ın kuzey bölgesi) Alman devlet arazisi olması gerekiyordu.

Buna karşılık Rosenberg'in burada oturmakta olan Ukraynalılardan dolayı endişeleri var.

Bu arada Rosenberg'in Ukraynalıları pek çok sevdiği tekrar tekrar ortaya çıkıyor; hatta o eski Ukrayna'yı önemli ölçüde büyütmeyi de istiyor.

Führer, Volga kolonisinin ve keza Bakù bölgesinin de Alman devlet arazisi olacağını; Bakû bölgesinin Alman konsesyonu (askeri koloni) haline getirileceğini söylüyor ve sözlerini şöyle sürdürüyor: Finliler Doğu Karelina'yı istiyorlar, fakat büyük nikel madenlerine sahip oluşundan

Levent Şahverdi Arşivi

ötürü, Kola Yarımadası Almanya'nın olmalıdır. Tüm dikkat ve itinayla federal devlet olarak Finlandiya'nın ilhak işi hazırlanmalıdır. Leningrad civarındaki bölge Finlilerce talep ediliyor. Burasını daha sonra Finlilere vermek üzere, yerle bir etmek niyetindeyim.

Bu görüşmeleri Rosenberg'in Alman kökenli Baltık memleketi için genel vali olarak öngördüğü Vali Lohse'nin ehliyet ve dirayeti hakkındaki uzun tartışmalar izliyor. Rosenberg tekrar tekrar kendisinin yenilerde Lohse ile görüştüğünü ve eğer Lohse bu işle görevlendirilmezse, bunun aptalca bir hareket olacağını; sözü edilen memleketin batı kısmını Lohse' nin emri altında Kube'nin idare edebileceğini söylüyor.

Rosenberg Ukrayna için de Sauckel'i öngördü.

Buna karşılık Mareşal Göring, öncelik ve özellikle bizim için kesin değerde olabilecek şu en önemli görüşlere işaret etti: İaşenin emniyet altına alınması; gerektiğinde ekonominin ve yolların vb. emniyeti...

Göring ayrıca Koch'un ya Baltık memleketi için düşünülmesi gerektiğini ya da Ukrayna'nın Koch'un idaresine verilebileceğini söylüyor. Gerekçe olarak da birincisine Koch'un Baltık memleketini (Estonya ve Lettonya) çok iyi bildiğini; ikincisine ise Koch'un en üst düzeyde inisiyatif sahibi ve bu iş için gerekli ön öğrenimli kişi olduğu için Ukrayna'yı muhakkaki en iyi şekilde idare edeceğini gösteriyor.

Führer, Kube'nin Moskova bölgesi için devlet komiseri olarak düşünülüp düşünülemeyeceğini sordu Rosenberg ve Göring Kube'nin bu iş için çok yaşlı olduğu görüşündeler.

Bir kez daha yapılan itirazlar üzerine Rosenberg, Koch'un direktiflerini süratle yerine getirmeyeceğinden korktuğunu, esasen bunu bizzat Koch ile de görüştüğünü açıkladı.

Buna karşı Göring, Rosenberg'in elbetteki sözü edilen kişilerin başına sürekli olarak kâhya kesilemeyeceğini, bu insanların çok daha bağımsız çalışmaları gerektiğine işaret etti.

Rosenberg, Kafkas bölgesi için kendi karargâh şefi Schickedanz'ı öngördü ve bir kez daha bu kişinin görevi muhakkak ki çok iyi şekilde ifa edeceğini vurgulayarak, Mareşal Göring'in kuşku duyup endişelenmesine gerek olmadığını söyledi.

Rosenberg daha sonra Lutze'nin kendisine çeşitli SA (Hücum Müfrezesi) liderlerini kullanmayı, yani Scheppmann'ın Kiev'e, Litzmann'ın Estonya'ya ve Belediye Başkanı Dr. Drexler'in Lettonya'ya atanmalarını önerdiğini açıkladı.

Levent Şahverdi Arşivi

Führer SA liderlerinin kullanılmasında herhangi bir sakınca görmüyordu.

Rosenberg, von Ribbentrop'tan Dışişleri Bakanlığı'nın devreye girmesini isteyen bir mektup aldığını söyledi ve Führer'den, yeni bölgenin iç teşkilatlanmasının Dışişleri Bakanlığı'nı hiçbir şekilde ilgilendirmeyeceğini emretmesini rica etti. Bu düşünce biçimi Führer tarafından tamamen paylaşıldı ve Dışişleri Bakanlığı'nın Devlet Başkanı Rosenberg nezdinde bir irtibat memuru bulundurması yeterli görüldü.

Führer gelecek üç yıl için en önemli bölgenin kuşkusuz Ukrayna olduğunu, bu nedenle orada Koch'un görevlendirilmesinin en iyi sonucu vereceğini; Sauskel'in kullanılması lüzumlu ve uygun bulunuyorsa, o takdirde onun Baltık'ta görev yapmasının en iyi bir çözüm şekli olduğunu söyledi.

Rosenberg sözlerine devamla, kendisinin Moskova bölgesinde komiser olarak Schmeer, Selzner ve Manderbach'ın kullanılmasını arzu ettiğini açıkladı. Buna karşılık Führer, Holz'un da bu bölgede kullanılmasını ve Kırım'ın idaresininse eski Vali Frauenfeld'e verilmesini istiyor.

Rosenberg, liyakat ve dirayeti nedeniyle Yüzbaşı von Petersdorff'un da kullanılmasını istediğini söylemesi üzerine hazır bulunanlardan artık yeter gibisinden davranışlar görülüyor ve red sesleri yükseliyor.

Führer ve Mareşal Göring, von Petersdorff'un kuşku götürmez biçimde ruh hastası olduğunu söylüyorlar.

Rosenberg kendisine Stuttgart Belediye Başkanı Stroelin'in de kullanılmasının önerildiğini açıklıyor. Buna karşı herhangi bir mütalaada bulunulmuyor.

Mareşal Göring ve Rosenberg'in görüşlerine göre Kube Moskova bölgesi için çok yaşlı olduğundan, Kasche'in bu bölgede görevlendirilmesi lazım geliyor.

(Pg. Klopfer'e ilişkin not : Lütfen en kısa zamanda Dr. Meyer nezdinde tasarlanan teşkilat ve mevkiler ile işgal kuvvetleri hakkındaki dokümanların temini hususunda rica ve istirhamda bulununuz.)

Mareşal Göring, Kola Yarımadası'ndan yararlanmak için bu bölgenin Vali Terboven'e emanet edilmesini arzuladığını söylüyor. Führer, bu öneriyi kabul ediyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Führer, o halde eğer Lohse bu görevin üstesinden geleceğini hissediyorsa Baltık'ın idaresini üzerine alsın; Kasche Moskova, Koch Ukrayna, Frauenfeld Kırım ve Schickedanz ve Kafkas bölgesinde kullanılsın, diyor.

Devlet Başkanı Rosenberg daha sonra idarenin emniyeti sorununa değiniyor.

Führer, Mareşal Göring'e ve Mareşal Keitel'e şunları söylüyor : Polis alaylarının tanklara sahip olmalarında ısrar ettim. Bir polis alayı yeterli miktarda tankla doğal olarak birkaç kat daha verimli olabilir. Bu nedenle yeni doğu bölgelerinde polisin kullanılması için tanklarla takviyesi son derece lüzumludur. Fakat emniyet doğal olarak çok yalınkattır. Ne var ki Mareşal Göring tüm uçak alanlarını yeni bölgelere nakledecek ve gerektiğinde Ju-52 uçakları dahi ayaklanmayı bastırmak için bomba atabilecek, Devasa bölgede doğal olarak mümkün olduğu kadar çabuk asayişin sağlanması gerekir. Bu ise en iyi olarak sadece şüpheli görülen ve yan baktığından kuşkulanılan herkesi kurşunlamak suretiyle olur.

Feldmareşal Keitel de bu sözlere şunları ekliyor : Halk hareket ve faaliyetlerinden bizzat sorumlu olmalıdır. Her hangar ve istasyon için bir karakol kurmak doğal olarak imkânsızdır. Halk üzerine düşeni yapmayan herkesin kurşuna dizileceğini, işlenecek her suçtan sorumlu tutulacaklarını bilmelidir.

Rosenberg'in konunun biraz daha açıklanmasına ilişkin ricası üzerine Führer, bölge sakinleri üzerine nüfuz etme imkânları sağlamak için gazetelerin -örneğin Ukrayna içinde- yeniden faaliyete geçirilebileceği yanıtını veriyor.

Paydostan sonra Führer, bugünkü Avrupa'nın sadece bir coğrafik kavram olduğunun, gerçekte Asya'nın şimdiki sınırlarımıza kadar uzandığının idraki içinde olmamız gerektiğini vurguluyor.

Devlet Başkanı Rosenberg şimdi artık niyet ettiği teşkilata ilişkin ön açıklamaları yapmaya başlıyor ve şunları söylüyor : Devamlı bir devlet komiser vekilinin baştan itibaren tayin edilmemesini, aksine genel komiserlerin en liyakatlisinin duruma göre devlet komiser vekilliğini üzerine almasını istiyorum.

Devlet komiseri nezdinde şu dört bölüm kurulmalıdır :

Genel yönetim,

Politika,

Ekonomi,

Teknik ve İnşaat.

Levent Şahverdi Arşivi

Buna ilave olarak Führer kiliselerin faaliyetinin söz konusu olmadığını; Papa'nın kendisine Dışişleri Bakanlığı kanalıyla uzun bir muhtıra gönderdiğini ve bu muhtırada kiliseleri işe dahil etmenin tam sırası olduğunun iddia edildiğini, fakat böyle bir şeyin asla düşünülmediğini beyan ediyor.

Mareşal Göring Rosenberg'in nezdine bakanlık direktörlerinden Schlotterer ile Riecke'yi gönderecek.

Devlet Başkanı Rosenberg şimdi kendisi için uygun bir hizmet binası ve bunun da Litzenburg Caddesi'ndeki Sovyet Ticaret Mümessilliği'nin bulunduğu yapı olmasını rica ediyor. Dışişleri Bakanlığı bu binanın mülkiyet dışı olduğu görüşünde. Führer, bunun saçma olduğunu söylüyor. Devlet Bakanı Dr. Lammers Dışişleri Bakanlığı'na binanın görüşmeye lüzum kalmadan derhal Rosenberg'e tahsis edilmesini bildirmekle görevlendiriliyor.

Rosenberg daha sonra, Führer için bir irtibat elemanın memur edilmesi önerisinde bulunuyor ve bu görevi yaveri Koeppen'in üzerine alabileceğini söylüyor.

Führer öneriyi uygun buluyor ve Koeppen'in Hewel'e paralel rol yükleneceğini açıklıyor.

Devlet Bakanı Dr. Lammers kendisince hazırlanmış olan tasarı planları bırakıyor (Eke bak!)

SS liderinin yetkisi hakkında uzun bir tartışma başlıyor; fakat bu meyanda belli ki tüm katılanlarca Mareşal Göring'in yetkisi de düşünülüyor.

Führer, Göring ve diğerleri birkez daha Himmler'in elbette ki devlet içinde sahip olduğundan başka hiçbir yetkiye malik olmayacağını, fakat mutlak gerektiğini vurguluyorlar.

Führer yeniden, uygulama sırasında kavganın çok çabuk yatışacağını söylüyor ve cephede Kara ve Hava Kuvvetleri arasındaki mükemmel işbirliğini hatırlatıyor.

Görüşmeye son verirken de Baltık memleketine (Estonya ve Lettonya) Doğu Memleketi isminin verilmesi kararlaştırılıyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 74*

Halder'in Günlüğü : Doğu Seferi

23 Temmuz 1941 (. . . . .)

Saat 18.00, Führer'in huzurunda brifing :

Düşman durumu hakkında açıklamada bulunuyorum ve harekâtın nihai hedefleri sorununa değiniyorum. Hitler, dün başkomutanlık direktifinde de emredildiği gibi, hedeflerini kendi seçiyor ve bunda, düşmanı ve diğer itirazları nazarı itibare almaksızın, ısrar ediyor. Yani von Bock (Merkez Ordular Grubu) zırhlı gruplarını iade edecek ve piyade birlikleriyle yalnız başına Moskova doğrultusunda yola düşecek... Aslında şu anda Moskova ile değil de sadece Leningrad ile ilgileniliyor. Hitler, harekâtın hedeflerini esas itibariyle düşmanın parçalanıp imha edilmesinde görüyor. Nasıl da Moskova tepelerine kadar her işi muhtemelen bitmiş sayıyor.

Islak ve yağmurlu sonbahara girişle birlikte yalnızca çevik birliklerle Volga'ya kadar gidileceğini ve Kafkasya'ya ilerlenebileceğini tahmin ve kabul ediyor. İnşallah haklı çıkar, dileğimiz budur. Aslında, böyle bir fortrag ile harcanan zamana yazık...

26 Temmuz 1941

... (Kara Kuvvetleri nezdindeki Dışişleri Bakanlığı irtibat memurunun politik durum raporu).

von Etzdorf :

Japonya'nın yeni kabinesi görünüşe göre, mihver doğrultusunda kalıyor. Zaman programları değiştirebilir. Çin Hindi-Wladiwostock.

Fransa tuzağa düşürülüyor. 2-3 haftadır verilen notalara cevap yok. Bizerta meselesi sürdürülüyor.

Türkiye, von Papen : Biz Rusya karşısında ilerlemeler kaydedersek, işler o zaman organik bakımdan daha da gelişecek... Alman önerileri daha sonraki bir zamanda yapılmalı. Türkiye Kafkasya'da tampon devletler oluşturmayı düşünüyor. Örneğin Türkistan gibi.

İran devlet yönetimi esas itibariyle İngilizlerin elinde (Altın!)...

ABD'nin yakın bir zamanda savaşa girmesi olası değil.

— Buna rağmen "hummalı politika" sürprizlere cevap verir-, ikmal desteğiyle yardım etme girişimleri artan şekilde Basra istikametine yöneliyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Finlandiya, İngiltere ile ilişkilerinin kesilmesine kolay kolay razı görünmüyor. İngiltere tarafından Fin gemilerinin müsadere edilmesi muhtemelen işi çabuklaştıracak...

İsveç, mihvere katılmaktan kaçındı. Bu devlete pek aldırış edilmemeli.

Balkanlar; göç ve sınır düzenlemesi hakkında Bulgar-Romen görüşmeleri sürüyor.

İtalya; savaş halk tarafından istenmiyor, benimsenmiyor. Kolonilerin ve İmparatorluğun adını bile anmak istemeyen güçlü ses ve oylar. Führer, Mussolini'ye Fransa'ya karşı uyanık bulunmayı istediğini bildiren bir mektup daha gönderiyor (Sebep : Muhtemelen İtalyanların güvensizliğini ortadan kaldırmak)...

Führer'in ordular gruplarının niyet ve amaçları hakkında açıklaması...

Saat 18.00-20.15, kaçırılmış olan kuşatma fırsatları üzerinde uzun ve kısmen de heyecanlı tartışmalar.

Führer diğerleri arasında özellikle Moskova'ya karşı kullanılan von Bock cephe grubunun, şayet hazırsa, yavaş yavaş sezdirmeden ilerlemesini istiyor. Aceleye gerek yok.

.....

Yerel sevk ve idareye karşı zaman zaman haksız eleştirilere yer veren beyanatta bulunmak bilindiği gibi; her operatif sevk ve idareyi yapratır. Rus, operatif başarılarla yenilgiye uğratılamaz. Çünkü o, bunları kolay kolay kabul etmez. Bu nedenle Rus, parça parça, küçük taktik değeri olan kuşatmalarla kırılıp parçalanmalıdır. Bu açıklamalar Rus karakterini tam manasıyla belirten gerçek esasları kapsamaktadır. Fakat bunlar düşman karşısında unutuluyor; onun çekme halatına takılarak kaptırılıp gidiliyor ve de müteakip savaş hareketlerinin, Volga kıyısında seçilmiş olan hedeflere erişilmesine izin vermeyecek bir zaman ölçüsüne neden oluyor. Çünkü Rus yeterli insana sahiptir. Bu usulle Rusun parçalanacağına ve daha sonra diğer harekâtlar için yolun yeniden serbest olacağı ana ulaşılacağına inanamıyorum.

Bu düşünce biçiminde, şimdiye kadar ki hamle dolu canlı harekâtın saplanıp kalma başlangıcını ve kıtalarımızda ve çevik birliklerimizde mevcut olan heyecan ve canlılıktan yararlanmaktan bir vazgeçişi görüyorum. Sevki idaredeki bu tümden değişiklik her şeyden önce muhakkakki düş-

Levent Şahverdi Arşivi

man için de bir sürpriz olacaktır. Bunun başarı elde edip etmeyeceği beklemeye terk ediliyor. Moskova'nın önemine ilişkin itirazlar, tatmin edici karşı delil gösterilmeden gayet kolay şekilde reddediliyor...

30 Temmuz 1941

. . . . .

Saat 16.00, General Jodl çağırılıyor.

Führer, harekâtın devamı hakkında bundan böyle aşağıdaki yeni anlayışı oluşturdu.

Kuzey Ordular Grubu, düşmanı Leningrad civarında mağlup etmek zorundadır. Sıklet merkezinin nerede olacağı önemli değildir.

Moskova-Leningrad yolunun kesilmesi için yapılacak taarruzdan vazgeçiliyor.

Merkez Ordular Grubu bölgesinde savunmaya geçiş... İlmen Gölü-Cholm-Toropez hattında sadece emniyet görevi, Tanklar cepheden çekilecek, onarım ve bakıma tâbi tutulacak...

Güney Ordular Grubu bölgesinde öncelikle Gomel'den vazgeçilecek. Roslawl'dan vazgeçilip vazgeçilmeyeceği henüz belli değil.

Hava Kuvvetleri sıklet merkezini Kuzey Ordular Grubu bölgesinde teşkil edecek; Estonya'nın halledilmesi sırasında yardım edecek. Ancak Kuzey Ordular Grubu çözülme görevini emniyete aldığı zaman sıklet merkezini başka bir yere kaydırabilecek.

7 Ağustos 1941 (47 nci gün

. . . . .

Saat 17.00, General Jodl ile görüşme :

a. Büyük hedefler : Düşmanı mağlup etmeyi mi, yoksa ekonomik amaçlar izlemeyi mi istiyoruz (Ukrayna, Kafkasya) ?

Jodl : Führer herhalde ikisini de aynı zamanda mümkün görüyor.

b. Münferit hedeflerle ilgili olarak şunu ifade etmek isterim ki, Leningrad hedefi bu işe ayrılmış olan kuvvetlerle elde edilebilir. Bu hedef için, Moskova için ihtiyaç duyduğumuz hiçbir şeye muhtaç değiliz ve fazladan hiçbir şey sarfedemeyiz. Leeb'in yanını, Woldai tepelerinden tehdit edecek herhangi bir tehlike mevcut değildi.

Levent Şahverdi Arşivi

Moskova veya Ukrayna mı, ya da Moskova ve Ukrayna mı? Bu soruya Ukrayna şeklinde yanıt verilmelidir. Buna mecburuz. Çünkü, aksi takdirde düşmanın güç kaynaklarını sonbahardan önce tüketemeyiz. Bunu da Rundstedt'in ezici başarılarından ve düşmanın gittikçe değer kaybetmesinden sonra yapabiliriz. Korosten Grubu harekât hedefi değildir. Bu grup, olduğu yerde çürümeye terk edilmelidir.

c. Biz kendi operatif görüşlerimizle düşman taktiğinin egemenliğine giremeyiz. Eğer yanlardaki küçük boşlukların peşine düşersek, düşmana en büyük hizmeti yapmış oluruz. Başarıyı, geniş çaplı ve kesin sonuca götürücü hedeflere yönelik harekâtlar için kuvvetleri toplamakta aramak zorundayız. İkinci derecede, önemsiz hedeflerle vakit israf edemeyiz.

Genel İzlenim : Jodl bu fikirlerin doğruluğundan etkilenmiş olup bundan böyle kendiliğinden bu istikamette hareket edecek. Bizim iki fikir üzerinde anlaşmaya varmamız lazımdır : von Bock (Merkez Ordular Grubu)'nun tüm kuvvetlerini Moskova için kullanması (Führer'e sonbahardan önce Moskova'yı tasfiye etmekten vazgeçip vazgeçmeyeceğine dair soru) ve Korosten Grubu'nun öneminin küçümsenmemesi.

(.....)

11 Ağustos 1941 (51 nci gün)

(.....)

Kuzey Ordular Grubu bölgesinde taarruzun ilk günü sonuçları çok önemsiz. Taarruz hareketlerine katılmayan cephelerde bitkinlik hüküm sürüyor. Halen yaptığımız, mevzi harbindeki hareketsizlikten kaçınmak için harcanan son ümitsiz gayretlerdir. Yüksek sevk ve idarenin imkân ve vasıtaları sınırlıdır. Ordular grupları doğal sınırlarla (bataklıklarla) birbirinden ayrılmış durumdadır. Yeni bir gruplanma, ordular grubu içinde ana hat üzerinde bir yer değiştirme şeklinde olabilir. Bu ise zaman alır, insan ve makine gücü sarfına neden olur. Bu nedenle yüksek sevk ve idarede sabırsızlık ve sinirlilik halleri ve gittikçe artan şekilde detaylarına kadar işlere karışma eğilimi görülüyor. Bu karışma doğal olarak bizim ordular gruplarına emir vermek yerine istek ve öneride bulunmamıza yol açacağı için, büyük bir tehlike işaretidir. Biz uygulamaya esas olan koşulları haliyle cephedekiler kadar bilmeyiz. Şayet bu iş istediğimizden daha yavaş yapılırsa, o zaman özellikle teknik zorunluluklara diğer birliklerden daha fazla bağlı olan zırhlı birliklerde süratle sevk ve iyi niyet azalması veya çok tehlikeli bir keyfi harekete yönelme baş gösterebilir. Maalesef karışmayı frenleme çabalarım tam başarılı olamamıştır.

Levent Şahverdi Arşivi

Genel duruma bakıldığında, Rus devinin sürekli ve bilinçli olarak totaliter devletlere özgü, tam bir engelsizlikle savaşa hazırlandığı ve bizim bu devi küçümsemiş olduğumuz açıkça ortaya çıkıyor. Bu saptama, organize edici güçlerde olduğu kadar ekonomik güçte, ulaştırma işlerinde, fakat öncelikle de askeri imkân ve kaabiliyetlerde kendini gösteriyor. Savaşın başında yaklaşık 200 düşman tümenini hesaba kattık. Şimdi ise 300 tümen sayıyoruz. Bu tümenler, muhakkakki bizim anlayışımızla silahlanmış ve donatılmış değildir ve üstelik taktik yönden de çoğu kez yetersiz sevk ve idare edilmişlerdir. Fakat bu tümenler, orada karşımızdadır. Ve şayet bunların bir düzinesi imha edilirse, Rus yerine aynı miktarda yenilerini koyar. Ayrıca ,kendi güç kaynaklarına yakın olduğu, biz ise gittikçe uzaklaştığımız için, Rus zaman da kazanır.

İşte böylece, çok geniş cephelere birbirinden kopmuş durumda yayılan ve derinlikten yoksun olan birliklerimiz sürekli düşman taarruzlarına maruz bırakılmıştır. Bu taarruzlar kısmen de olsa başarılı olur. Çünkü bu denli geniş bölgelerde pek çok gedikler bırakılmak zorunda kalınır.

(.....)

13 Ağustos 1941 (58'nci gün)

(.....)

Bugün, Başkomutanlığın 34 No. lu direktife yeni bir ilavesi vaki olmuştur. Bununla Merkez Ordular Grubu'nun Moskova üzerine taarruzu serbest bırakılıyor; ama öyle çok şartlara bağlanıyor ki (örneğin; Leningrad harekâtının bitirilmesi gibi), bizim fikir oluşumu anlayışına göre kazanılan hareket serbestisi büyük tehlike içine atılmış oluyor.

14 Ağustos 1941 (54 'ncü gün)

(.....)

Günün çalışması şu iki belirli konuyu kapsıyor :

1. "34 No. lu direktife yapılan ilaveler :

Bunlar her ne kadar fikrimize uygun olarak Merkez Ordular Grubu' nun Moskova üzerine sevk etmeyi öngörüyor ve bu gruptan güneye kuvvet vermekten sarfınazar ediyorsa da, Merkez Ordular Grubu'nun taarruza geçmesi, tamamen Kuzey Ordular Grubu bölgesinde operatif amaçların elde edilmesine bağlı kalıyor.

2. Staraja Russa'nın güneyindeki düşman girmesinden dolayı en üst makamda şiddetli huzursuzluk duyuluyor. Bu girme işi, Ordular Grubu' nun değerlendirmesine göre önemsizdir. Buna rağmen telefonla (jodl)

Levent Şahverdi Arşivi

Führer tarafından girmeye karşı bir zırhlı kolordunun -daha sonra bir zırhlı tümen- kullanılması isteniyor. Önemsiz yer ve hareketlerle yapılacak bu müdaheleyle her sevk ve idare planı ve sıklet merkezi teşkili boşa çıkarılır.

(.....)

Belge No. : 74a

Halder'in Notlarına İlave

Hitler'in Devlet Başkanı Dr. Todt'a Yaptığı 20 Haziran 1941 Tarihli Açıklama

"Savaşın akışı, bizim otarki (ekonomik yeterlilik) çabalarımızda çok ileri gittiğimizi gösteriyor.

Bizde noksan olan her şeyi sentetik usuller veya diğer önlemlerle bizzat üretmeyi istemek imkânsızdır. Örneğin, akaryakıt ekonomimizi tamamen bunlara bina edebilecek şekilde kurmamız imkânsızdır. Bütün bu otarkisel çabaları kolayca karşılanamayacak büyük bir insan ihtiyacını talep eder. Başka bir yol izlenmeli ve ihtiyaç duyulan ve sahip olunmayan nesne zaptedilmelidir. Bir kez bunun için lazım olan insan kullanımı, söz konusu sentetik tesislerin işletilmesi için sürekli gerekli olan insan kullanımı kadar büyük olmayacaktır. Öyleyse hedef, bizim için silah endüstrisi bakımından özel çıkar sağlayan ve ilgi çeken her bölgeyi zaptetmek suretiyle emniyete almak olmalıdır."

Belge No. : 75

14 Ağustos 1941 Atlantik Sözleşmesi

Bu sözleşme, Franklin D. Roosevelt ile Winston S. Churchill arasında Kuzeydoğu Atlantik'te "Prince of Wales" (Gal Prensi) savaş gemisinin güvertesinde karşılıklı görüşülerek kararlaştırılmıştır.

Bir mülakat yapmak için buluşan ABD Başkanı ve Birleşik Krallık'taki Majesteleri Hükümeti'nin temsilcisi olarak Başbakan Mr. Churchill memleketlerinin ulusal politikalarının aşağıdaki kesin ortak ilkelerini ilan etmeyi doğru ve yerinde bir davranış telakki ederler ve dünyanın daha iyi bir geleceğe kavuşturulması ümitlerini bu ilkelere dayandırırlar.

Levent Şahverdi Arşivi

ABD ve İngiltere

1. Topraksal veya başka türlü büyüme peşinde değillerdir.

2. İlgili ulusların serbestçe beyan edilen isteklerine uygun düşmeyen hiçbir arazi değişikliğinin vaki olmamasını isterler.

3. Tüm ulusların, idaresi altında yaşamak istedikleri hükümet şeklini seçme hakkına riayet ederler ve onlara, ellerinden zorla alınmış olan egemenlik haklarının ve bağımsızlıklarının geri verilmesini arzu ederler.

4. Mevcut yükümlülüklerini layıkıyle göz önüne alarak büyük küçük, galip ve mağlup tüm devletlere eşit koşullarla dünya ticaretine girmeyi ve ekonomik gelişmeleri için gerekli olan hammaddeleri sağlamayı mümkün kılmaya çalışacaklardır.

5. Ekonomik alanda tüm uluslar arasında, hepsi için daha iyi çalışma koşulları, ekonomik kalkınma ve sosyal güvenlik sağlamak amacıyla tam bir işbirliği yapılmasını isterler.

6. Nosyonal sosyalist zorbalığın kesin surette imha edilmesinden sonra tüm uluslara sınırları dahilinde güven içinde yaşamak imkânını sağlayacak ve dünya üzerinde yaşayan tüm insanların yaşamları boyunca korku ve yokluktan arınmış olarak yaşayabilecekleri hususunda teminat verecek bir barışı tesis edilmiş görmeyi ümit ederler.

7. Böyle bir barışın tüm insanları denizlerde ve okyanuslarda rahatça seyredecek hale getireceğine inanırlar.

8. Yeryüzünün tüm uluslarının hem maddi hem de manevi nedenlerle zor kullanmaktan vazgeçme yoluna yönelmeleri gerektiğine inanırlar. Sınırları dışından yapılacak taarruzlarla tehdit eden ve edebilecek olan uluslar, hele kara, deniz ve hava savaşı için yeterli silaha da sahip olurlarsa, ileride sağlanacak herhangi bir barış korunulamayacağı için, geniş çaplı ve sürekli genel bir güvenlik sistemi kuruluncaya kadar böyle ulusların silahsızlandırılması önemlidir. ABD ve İngiltere keza barışsever ulusların ağır basan silahlanma yükünü hafifletecek olan uygun tüm önlemleri de destekleyecek ve teşvik edeceklerdir.

Belge No. : 76

Halder'in Günlüğü

22Ağustos 1941 (62 nci gün)

21 Ağustos tarihli (Başkomutanlık Kh. Hrk. D. Yurt Sav. Ş. No. 441412/41) Führer direktifi ulaşıyor. Direktif bu seferin sonucundan ke-

Levent Şahverdi Arşivi

sin surette emindir : "Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın doğu harekâtının devam etmesine ilişkin 18 Ağustos tarihli önerisi, benim niyet ve amaçlarıma uygun düşmüyor.

Şunları emrediyorum :

1. Kışın girmesinden önce erişilecek en önemli hedef, Moskova'nın zapt edilmesi değil, aksine Kırım'ın, Donez havzasındaki endüstri ve kömür bölgelerinin ele geçirilmesi ve Kafkas bölgesinden yapılmakta olan Rus petrol ulaşımının kesilmesi, kuzeyde Leningrad'ın kuşatılması ve Finlilerle birleşmedir.

2. Gomel-Potschop hattına erişmekten dolayı oluşan ender operatif durumdan, Güney ve Merkez Ordular Grupları'nın iç kanatlarıyla konsantrik bir harekât yapmak için vakit geçirmeksizin yararlanılmalıdır. Bu harekâtın hedefi, Sovyet 5 inci Ordusu'nu yalnız 6 ıncı Ordu'nun taarruzuyla Dinyeper gerisine bastırıp atmak değil, aynı zamanda bu düşmanı Desna-Konotop-Sula kesimleri hattı gerisine kaçamadan imha etmek olmalıdır. Bu suretle Güney Ordular Grubu için, Orta Dinyeper doğusunda tutunma ve Merkez Ordular Grubu ve sol kanatla birlikte Rostow-Charkow (Harkof) doğrultusunda harekâta devam etme garantisi sağlanır.

3. Merkez Ordular Grubu'nca bu amaçla müteakip harekâtlar nazarı dikkate alınmaksızın öyle çok kuvvet ayrılmalı ki, Rus 5 inci Ordusu'nun imha edilmesi hedefine ulaşılsın ve Ordular Grubu aynı zamanda kuvvet tasarrufuna imkân veren mevzide, cephesinin orta kesimine karşı yapılacak düşman taarruzlarını def ve tard edecek durumda kalabilsin.

Merkez Ordular Grubu'nun sol kanadını Toropez yakınındaki dağlık araziye kadar ileri sürerek orada Kuzey Ordular Grubu'nun sağ kanadıyla temas ve bağlantı kurma niyet ve amacı değişmez.

4. Kırım Yarımadası'nın zapt edilmesinin, bizim Romanya'dan emniyetle petrol ikmali yapabilmemiz için olağanüstü önemi vardır. Bu nedenle düşmanın yeni kuvvetler yanaştırmasından önce Kırım doğrultusunda Dinyeper Nehri üzerinden süratle bir geçiş, çevik birliklerin kullanılması da dahil, tüm imkân ve vasıtalar kullanılarak sağlanmalıdır.

5. Ancak, Leningrad'ın sıkıca kuşatılması, Finlilerle birleşme ve Rus 5 inci Ordusu'nun imha edilmesi, 12 Ağustos tarihli 34 No.lu Direktifi tamamlayıcı emirlerin ruhuna uygun olarak, düşmanın Timoschenko (Timoşenko) Ordular Grubu'na başarı ümidiyle taarruz ve onu mağlup edebilmek için gerekli koşulları sağlar ve kuvvetleri serbest bırakır."

(İmza : Adolf Hitler)

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 77

1941 Yılı Yaz Mevsiminin Sonlarına Doğru Stratejik Durum

13 Eylül 1941, Halder'in Günlüğü

1941 yılı Yazı'nın sonlarına doğru ulaşan stratejik durum hakkında Führer tarafından da onaylanan Başkomutanlık Karargâhı'nın hazırladığı bir muhtıradan çıkarılan özet :

1. Doğuda kış mevsimi başladığı zaman ne kadar kuvvetin serbest kalabileceği ve gelecek yıl harekâtın devamı için ne kadar kuvvetin gerekeceği şu anda takdir edilemez.

2. 1941'de doğu seferi henüz daha Sovyet mukavemet gücünün tamamen imhasını sağlayamayacak olursa -sözüm ona yüksek sevk ve idare bunu başından beri hesaba kattı- bunun genel durum üzerine, aşağıdaki askeri ve siyasi tepkileri olabilir :

a. Rusya'ya karşı Japonya'nın müdahalesi gecikemez. Diğer yandan Amerika, Japonya için müdahaleye doğrudan vesile verebilir (gayri muhtemel!).

b. İran üzerinde Rusya-İngiltere ittifakı engellenemeyecek.

c. Türkiye bu gelişmeyi büyük bir hoşnutsuzlukla seyredecektir. Buna rağmen, Rusya'nın yıkılışından emin oluncaya kadar beklenti durumunda kalacaktır.

d. Türkiye'ye karşı askeri bir harekât bizim için imkânsızdır. Bu memleket politik yol ve vasıtalarla kazanılmaya çalışılmalıdır.

3. Akdeniz bölgesinde durumun büyük ölçüde değiştiğine dair herhangi bir emare yok. Sollum'a karşı İngiliz taarruzu ve Tobruk'un düşmesi şüpheli.

Suriye-Irak doğrultusundan ciddi Alman tehdidi olmaksızın Süveyş Kanalı'ndaki İngiliz mevzii gittikçe daha fazla tahkim ve takviye edilecek. Libya'da kuvvetli taarruz birlikleri hiçbir tacize uğramadan rahatça toplanabilecek (Amerikan yardımı). Libya'daki Alman-İtalyan kuvvetlerinin durumu, Akdeniz üzerinden ikmal oldukça geniş bir temel üzerine oturtulamazsa veya Tobruk bir İngiliz taarruzundan önce ele geçirilemezse (Ekim'den önce mümkün değil) daha da güçleşecektir.

4. İspanya savaşa girmeye ancak Akdeniz'deki Alman-İtalyan güç durumu tamamen sağlandığı veya bizzat İspanya'ya taarruz edildiği zaman karar verecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

5. Fransa bekliyor ve mihverin durumunun gelişmesine göre kendi durumunu düzeltmeye çaba ve gayret sarf etmiştir.

6. İngiltere ve Amerika, Almanya'nın Avrupa kara parçası üzerinde mağlup edilemeyeceğinin idraki içindeler. Bu nedenle hedef, ikmal güçlüklerini arttırmak, hava taarruzlarıyla birlikte mihver devletlerin durumunu dış ve iç politika bakımından tedricen zayıflatmak. "İstila tehlikesi" yeni bir işara kadar şimdilik ortadan kalkmış addedilebilir. Alman Hava Kuvvetleri'nin üstünlüğü giderilmiştir. Fakat Akdeniz durumu -ve bundan da öte tüm stratejik durum- ancak Alman -Fransız işbirliğinin önlenmesi suretiyle Kuzey Afrika'daki Alman- İtalyan köprübaşının ortadan kaldırılması; tüm Kuzey Afrika kıyılarının ele geçirilmesi; Fransız Marokko'sı (Kazablanka)'nda ve Fransız Batı Afrikası' (Dakar)'nda Amerikalılara savaş sahnesine giriş sağlanması; İtalya'nın yıkıcı etki yapacak şiddetle baskı altında bulundurulması başarıldığı takdirde esaslı olarak değişebilir.

Ayrıca, İran üzerinden Rusya ile irtibat kurmak suretiyle Rusya'nın direnme azim ve isteği ayakta tutulmalı ve Almanya'nın Kafkas bölgesine saldırısı önlenmelidir (Anglosakson düşmanlarımızın muhtemel fikir silsiles).

7. Kendi Kararlarımız : İngiltere'yi dize getirmek ve barışa zorlamak hedefi baki kalıyor. Hava Kuvvetleri tek başına yetmez. Çare : İstila ve muhasara.

İstila : Savaşın süratle sona erdirilmesi için en emin vasıta.

Koşullar :

a. Hava hakimiyeti.

b. İngiliz Donanması'nın deniz ulaşım filolarımıza karşı başarılarına engel olmak için, İngiliz Donanması'na karşı şimdiye kadar en başarılı olan savaş vasıtalarının kitle halinde kullanılması.

c. Kuvvetli bir paraşüt ve hava indirme birliği meydana getirilmesi.

Ancak, diğer silah projelerinden vazgeçme pahasına mümkündür.

1942 Yazı sonlarına kadar zamana ihtiyaç vardır.

Daha fazla silahlanma İngiltere'ye çevrede veya ada üzerinde taarruz etmek istenip istenmediğine bağlı olmalıdır. Taarruz vasıtaları tamamen değişiktir. Kesin karar verme şimdi lazımsa da, henüz daha verilemiyor. Silahlanma, her iki ihtimali de açık tutan bir yolu izlemelidir.

Levent Şahverdi Arşivi

Muhasara : Ayda bir milyon ton düşman gemi hacminin batırılması lazım... Deniz Kuvvetleri denizde ve kıyılardaki ulaştırmaya karşı savaş için kuvvetli deniz keşif birlikleri ve hava- (Atlantik) filosu ister. Yeni hava mayınları ve torpidolarının büyük çapta kullanılması, liman ve tersanelere karşı sistematik taarruzun sürdürülmesi gerekir.

Bu görüşler tümüyle 1942'de gerçekleştirilemez.

İngiltere'nin muhasarası yeterli hava kuvvetleriyle ancak doğu seferi büyük ölçüde tamamlanmış ve Hava Kuvvetleri yeni birliklerle tazelenmiş ve arttırılmış olduğu zaman başlayabilir. Deniz Kuvvetleri'nin görüşüne göre; bunun için stratejik yönden elverişli olan yeni üslerle Atlantik'teki savaşın başarılı şekilde sürdürüleceği ümitlerinin arttırılması (Bizerta, Ferrol, Cadiz, Cebelitarık, Dakar, Kazablanka) çok daha lazımdır. Bu üsleri elde etmek için İspanya veya Fransa'nın politik rızasının teminine ihtiyaç vardır. İspanya muhtemelen baskımıza boyun eğecektir. Fransız sömürge devletine karşı hiçbir baskı aracımız yoktur. Çünkü Fransa'nın işgaliyle Fransız Afrika kolonilerinin ve Fransız Donanması'nın düşman tarafına geçmesi sakıncasını ortadan kaldıramayız. Düşmanın elinde aynı amaç için askeri ve politik araçlar bulunduğunu ve bu Fransız üslerini işgal etmenin savaşı kesin sonuca götürücü öneme haiz olabileceğini idrak ederek, amaca ulaşmak için büyük bir politik özveride bulunma bu politik başarıdan yeterince yararlanabilme koşuluyla zorunlu ve haklı olabilirdi. Böyle bir politik özveride bulunup bulunamayacağı bizimkinden daha çok Fransız Hükümeti'nin iyi niyetine bağlıdır. Atlantik'teki savaş kadar Akdeniz'deki savaş da önemlidir. Her ikisi için de koşul Sovyet Rusya'nın yenilgiye uğratılmasıdır.

Fransa, İspanya ve Türkiye'nin kısmen birbirleri arasında, kısmen de İtalya ile bazı politik anlaşmazlıkları olduğu bilinmektedir. Bu anlaşmazlıklar sözü edilen devletleri İngiltere'ye karşı savaşa katacak şekilde çözümlenebilirse, İngiltere'nin durumu ümitsizleşir. Bu ideal hedef, muhtemelen dört başı mamur bir şekilde gerçekleşemeyebilir.

Eğer Türkiye bizimle birlikte olursa, bu devleti cephane ve malzeme ile desteklemek zorunda kalacağız. Aynı şekilde İspanya'da bize malzeme bakımından büyük yük getirecektir. Bu devlet bize Ferrol ve Cadiz deniz üslerini, İngiliz donanma üssü olan Cebelitarık'ın ortadan kaldırılması imkânını sağlar. Hele bir de Afrika'daki Fransız koloni devleti bugüne kadarki tutumunu değiştirmezse, işte o zaman sağlanacak politik yarar çok büyük olur. Bir İspanyol köprübaşının yardımıyla Afrika'daki Fransız koloni devletini kuvvet kullanarak dize getirmek fikri zor ger-

Levent Şahverdi Arşivi

çekleştirilir. İspanyol Marokkosu (Fas) Alman kuvvetleri hazır olmazdan önce, ortak İngiliz-Fransız harekâtıyla muhtemelen kaybedilmiş olacaktır. Fakat, Kuzey Afrika İngilizlerin ve Fransızların eline düştüğünde, Cebelitarık'ın zaptı o büyük önemini yitirdi.

Fransa'nın bizim tarafımızda savaşa girmesi Kuzey Afrika'daki durumumuzun kısa zamanda rahatlamasına neden olur. Fransız Donanması'nın kullanılmasının olağanüstü değeri olurdu. Diğer yandan, Batı Afrika'nın güneyinde sürekli güçlenen bir İngiliz güç merkezi kurulurken, Batı Afrika'da Fransa'nın güç vasıtaları sınırlanmıştır. O halde Fransa bizim tarafımızda savaşa girdiği takdirde, Batı Afrika'da kuvvetlenme imkânını daha önce elde edebilir ve biz de destekleyici tarzda müdahale edecek durumda olabiliriz. Fakat, bu konuda imkânlar bizim için hep dar çerçevede kalır.

Sonuç : Türkiye'nin savaşa girmesinin bizim için her zaman -ne kadar erken olursa o kadar daha iyi olur- askeri yönden büyük yararı vardır. Türkiye Alman yardımı olmaksızın da halen elde mevcut olan İngiliz-Rus silahlı kuvvetlerini karada, denizde ve havada durduracak yeterli güce sahiptir ve Karadeniz hâkimiyeti için değerli yardımlar sağlayabilir.

Fransa ve İspanya'nın durumu farklıdır. Yardımımız olmadan bu memleketlerin savaşa girmesi şüpheli kalır. İspanyol limanlarının tarafımızdan kullanılması da bunu pek fazla değiştirmez. Bunun, İtalya savaş alanının daha geniş bir tabana oturtma gibi büyük yararı vardır. Fakat buna karşılık da Dakar'ın İngilizlere kaptırılması tehlikesi mevcuttur. Çünkü özellikle Fransız Hava Kuvvetleri Dakar'ı koruyacak güçte değildir.

8. Özet : İngiltere, askeri ve politik yönden şu iki büyük hedefi izler :

a. Sovyet Rusya ile İran üzerinden kurmuş olduğu bağlantı vasıtasıyla, Rusya'nın direnme azim ve isteğini korumak ve Almanya'nın petrol bölgesine baskın tarzında taarruz yapmasını önlemek.

b. Er ya da geç, tüm Batı ve Kuzey Afrika'yı harekât alanı olarak ele geçirmek.

İspanya ve Türkiye'nin hiç olmazsa savaş etmeyen devletler durumunda kalmaları sağlanmalıdır.

Bütün bunlardan savaşın kendine özgü biçimde devam etmesi için şu sonuçlar çıkıyor :

Levent Şahverdi Arşivi

1. Rusya'nın yıkılması, diğer cephelerde gerekli olmayan tüm kuvvetleri kullanarak zorlanması gereken en yakın ve kesin savaş hedefidir. 1941'de bu amaç tamamen gerçekleştirilemeyeceğine göre, 1942'de doğu seferinin devam etmesi ön planda gelir. Güney kanatta arazi kazanılması politik ve ekonomik yönden büyük etkiler yaratacaktır. Çabamız, Türkiye'nin politik tutumunda lehimizde bir değişme sağlamak olmalıdır. Askeri durum bu suretle güneydoğuda önemli derecede düzelecektir.

2. Ancak Rusya'nın güç faktörü olarak devreden çıkarılmasından sonra İngiltere'ye karşı Atlantik ve Akdeniz'de savaş mümkün olursa, Fransa ve İspanyol pozisyonlarının yardımıyla büyük ölçüde başlayabilecektir. Rusya bu yıl içinde genel olarak yenilgiye uğratılırsa da, Kara ve Hava Kuvvetlerimiz Akdeniz, Atlantik ve İspanyol kara parçası üzerinde kesin sonuçlu harekâtlar için 1942 İlkbaharı'ndan önce emre amade olamazlar.

3. Gelecek ilkbahara kadar Fransa ve İspanya ile siyasi ve askeri ilişkilerin kesilmemesi, bunun tam aksine derinleştirilmesi, Fransa'nın ayakta tutulması ve ayrıca herhangi bir İngiliz-Amerikan saldırısının üstesinden gelebilmesi için Batı Afrika'yı askeri yönden takviye etmesi hususunda etki yapılması önemlidir. Fransa karşısında bizim için güçlük, müttefikimiz İtalya'nın haklı çıkarlarını gözetmede bulunuyor. Fakat askeri gözle bakıldığında bu, yakın bir gelecekte İngiltere'nin yere serilmesi için mutlak lâzımdır ve bu nedenle de denenmemiş olarak bırakılamaz.

4. Bu genişletilmiş taban üzerinde, artmakta olan denizaltı kullanımı ancak gelecek ilkbaharda İngiltere'nin muhasarasını büyük bir başarıyla sürdürmek için geniş ölçüde hava kuvveti desteği de nasip olabilir.

5. Doğu Akdeniz'de harekât ancak Transkafkasya ele geçirildiğinde mümkündür.

6. İngiltere'ye karşı istila harekâtı ciddi olarak ancak Rusya'nın mağlup edilmesine rağmen İspanya veya Fransa'yı mihver tarafında savaşa katmak için başvurulan tüm vasıta ve çareler başarısız kaldığı ve Atlantik veya Akdeniz'deki savaş böyle başarılar vaat etmediği, dolayısıyla da İngiltere'nin yıkılması işinin sadece bu yolla beklenildiği zaman göze alınabilir.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 78

Ciano (İtalyan Dışişleri Bakanı)'nun Günlüklerinden

13 Ekim 1941

(.....)

Mussolini, bir Almanın Rus cephesinde yaptığı gezi sırasında kendisinden "Bu, İtalya için bizim eyalet parti başkanlığı ile birlikte valilik görevini de yapan memurumuzdur" şeklinde söz etmiş olduğu haberini aldı. Bir elçilik memuru bunu işitmiş. Alfieri'ye gerçeği öğrenmek için yazdım. Mussolini bu konuda şöyle açıklamada bulundu : "Ben buna inanıyorum. Almanya'da Hitler'in sözlerini tekrarlayan bazı gramofon plakları var. Bunlar artık çalına çalına eskimiş durumda. Birincisi, İtalya'dan sadık bir müttefik olarak övgüyle bahseden bir plaktı : İtalya, Almanya'nın Baltık Denizi'ne hâkim olduğu kadar Akdeniz'e egemendi. Daha sonra başka bir plak ortaya çıktı. Bunda, zaferden sonra Avrupa'nın Almanya tarafından egemenlik altına alınacağı, yenik düşen devletlerin gerçek koloniler, Almanya ile ittifak yapanlarınsa müttefik eyaletler olacakları, bunların arasında en önemlisinin İtalya olduğu türküsü çalınıyordu. Bu duruma şükretmeliymişiz. Çünkü herhangi bir reaksiyon gösterme bizi bir müttefik eyalet durumundan, aslında çok daha kötü olan bir koloni durumuna düşürebilirmiş. Hatta yarın Alman yaşam alanı için Trieste'yi istemeye kalkışırlarsa, buna peki demeliymişiz.

Ayrıca üçüncü bir plak ihtimali de mevcut : Bu, İngiliz ve Amerikalıların mukavemeti Almanları zorladığı ve desteğimizi daha değerli hale getirdiği zaman çalınacak. Ama bu geleceğin müziğidir." Ben böyle ihtimaller belirdiğinde gerçeğin kolaylıkla açıklanabileceğini, İtalya'nın bu savaşa katılmak için çok az şevk ve heyecan duyduğunu belirtmekle yetindim.

(.....)

Belge No. : 79

Japon Harekât Planı

— 1941 Sonbaharı —

1. Harekât Hedefleri

Güney harekâtının hedefi Doğu Asya'daki Amerika, İngiltere ve Hollanda'nın önemli üslerini ortadan kaldırmak, önemli bölgeleri işgal etmek

Levent Şahverdi Arşivi

ve emniyet altına almaktır. Asıl harekât sırasında işgal edilecek bölgeler Filipinler, Guam, Hongkong, Celebes, Bismark Grubu ve Hollanda Timoru'dur.

2. Harekât İstikametleri

Mümkün olan en kısa zamanda harekât hedeflerini ele geçirmek amacıyla Filipinler'e ve Malezya'ya karşı harekât, Kara ve Deniz Kuvvetleri'nin sıkı işbirliğiyle aynı zamanda başlayacaktır.

3. Harekât Sevk ve İdaresinin Özeti

a. Harekât, Malezya'ya ileri sürülmüş müfrezelerin çıkmasıyla ve Filipinlere hava taarruzlarıyla başlayacaktır. Bunları müteakip, hava harekâtının başarısından yararlanarak her iki bölgenin süratle ele geçirilmesi için, ilkin Filipinler'e daha sonra Malezya'ya asıl kuvvetler çıkarılacaktır.

Ayrıca savaşın başında Guam, Hongkong ve İngiliz Borneosu gibi önemli noktalar ele geçirilecek ve bunlara ilaveten Tayland ve Çin-Hindi (Hindiçini) de emniyet altına alınacaktır.

Aynı süre içinde mümkün olan süratle Bismarck Grubu, Hollanda Borneosu, Celebesler vb.'nin önemli noktaları ve daha sonra da Malezya üzerine yapılan harekâtın gelişmesine uygun olarak Güney Sumatra'nın önemli mevkileri işgal edilecektir. Java'ya karşı harekât hazırlıklarıyla aynı zamanda yardım kaynaklarının emniyeti için, Molukken Grubu üzerindeki ve Timor'un önemli mevkileri de ele geçirilecektir.

b. Java'ya karşı hava üsleri tesisiyle birlikte düşman hava kuvvetleri imha edilecek ve Java zapt olunacaktır. Singapur'un ele geçirilmesinden sonra da zamanında Kuzey Sumatra'nın önemli bölgeleri işgal edilmelidir.

c. Bu harekât esnasında Amerikan ana donanmasının hareketine uygun olarak, Japon donanması bir karşı taarruza geçmek zorunda kalsa ve Sovyetler Birliği de savaşa katılsa dahi, Malezya ve Filipinler'e karşı başlatılan harekât sürdürülecek ve mümkün olan süratle seçilmiş olan harekât hedefleri ele geçirilecektir.

d. Bu süre içinde Güney Birmanya'da hava üsleri vb. elde edilecektir. Henüz daha harekât sona ermeden önce durumun müsaadesi oranında Birmanya'nın işgali harekâtı gerçekleştirilecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

e. Çıkarmalar, harekâtın düşman karşısında yapılacağı ve düşman hava ve deniz kuvvetleri taarruzlarının bertaraf edilmiş olacağı esasına dayanarak planlanacak ve icra edilecektir.

f. Şayet harekât için hazırlık yapıldığı esnada karşımızda bulunan İngilizler Tayland'a girecek olursa, o zaman elimize birliklerimizin bir kısmıyla denizden ve karadan Tayland'a girme, Bangkok'u emniyet altına alma ve aynı zamanda güneyde hava üsleri zapt etme fırsatı geçmiş demektir. Bu elverişli fırsatı kaçırtamayız. Böyle bir durumda ileri sürülmüş müfrezeler yığınak bölgelerinden yola çıkıyorlarsa, daha önce saptanmış olan harekât planına göre hareket edilir. Buna göre, harekât zamanından önce başlamak zorundaysa, asıl kuvvetlerin çıkarması daha sonra cebri olarak hava harekâtını müteakip yapılır.

g. Harekâtın hazırlanması sırasında düşman tarafından önceden bir taarruz yapıldığı takdirde birlikler doğacak fırsatlara göre, yerinde bu taarruza karşı koyacaklardır. Savaş başlama emrinin verilmesinden sonra derhal savaş hareketi başlatılır.

4. Elde Mevcut Kuvvetler

Bu harekât için aşağıdaki kuvvetler mevcuttur :

11 tümen, 9 tank alayı, 2 hava tümeni, ayrıca gerekli ordu grupları. Kuvvet bölümü ve kullanma alanı aşağıdaki şekilde düşünülmüştür :

Güney Ordular Grubu : (Komutanı, Orgenaral, daha sonra Feldmareşal Juichi Terauchi) Karargâh Saygon'da.

14 ncü Ordu : (Komutanı, Tümgeneral, Masaharu Homma)
Harekât Bölgesi : Filipinler
Birlikleri : 16 ncı Tümen
48 nci Tümen
65 nci Tugay

15 nci Ordu : (Komutanı, Tümgeneral, Shojiro Iida)
Harekât Bölgesi : Tayland ve Birmanya
Birlikleri : 33 ncü Tümen
55 nci Tümen (Teile)

16 ncı Ordu : (Komutanı, Tümgeneral, Hitoshi İmmamura)

Levent Şahverdi Arşivi

Harekât Bölgesi : Hollanda Hindistanı

Birlikleri : 2 nci Tümen,

Karışık 56 ncı Piyade Kolordusu
38 inci Tümen (23 ncü Ordu'ca Hongkong harekâtının tamamlanmasından sonra)
48 nci Tümen (14 ncü Ordu'ca Filipinler harekâtının sona erdirilmesinden sonra)

25 nci Ordu : (Komutanı, Tümgeneral, Hobun Yamashita)

Harekât Bölgesi : Malezya

Birlikleri : Muhafız Tümeni
5 nci Tümen
18 nci Tümen
56 ncı Tümen

Doğrudan Güney Ordular Grubu Emrine Verilen Birlikler :

21 nci Tümen,
Bağımsız karışık 21 nci Tugay,

3 ncü Hava Tümeni (4 av, 3 hafif bomba, 3 ağır bomba filosu, bir keşif grubu),

Harekât Bölgesi : Malezya

5 nci Hava Tümeni (2, av., 3 hafif ve ağır bomba filosu, bir keşif grubu),

Harekât Bölgesi : Filipinler,

21 nci Bağımsız Uçuş Grubu

Menzil birlikleri :

23 ncü Ordu : (Komutanı, Tümgeneral, Takashi Sakai)

Birlikleri : Çin'de harekât yapmakta olan birliklerden geçici olarak emre verilenler ve 38 nci Tümen.

Harekât Bölgesi : Hongkong

Güney Denizi Müfrezesi : (Komutanı, Tuğgeneral Tomitaru Horii)

Birlikleri : K. Karargâhı emrine direkt olarak geçici bir süre verilen birlikler, 3 tabur

Harekât Bölgesi : Guam Adası ve Bismarck - Archipel

Levent Şahverdi Arşivi

5. Harekâtın Başlaması

a. Savaşın başlama günü (birinci harekât günü) ayrıca saptanılacaktır.

b. Harekât, savaşın birinci günü Malezya'ya baskın tarzında yapılacak çıkarmalarla (duruma göre çıkarmalardan önce yapılacak hava taarruzlarıyla) ve Filipinler'e harekât öncesi icra edilecek hava taarruzlarıyla başlayacaktır.

c. Hava durumundan vb. ötürü savaşın birinci günü Filipinler'e ve Malezya'ya hava taarruzları yapılamazsa, o zaman Malezya'ya baskın tarzında bir çıkarma yapma cesareti gösterilecektir. Filipinler'e müfrezeler çıkarılması hava harekâtına uygun olarak ertelenecektir.

d. Hongkong'a taarruz, Malezya'ya çıkarma yapıldığının kesin doğrulanmasından sonra, Guam'a taarruz Hawai ve Filipinler'e karşı hava taarruzunun teyit edilmesinden sonra başlayacaktır.

e. Eğer harekâtımızın başlamasından önce ciddi bir düşman taarruzu vaki olursa, taarruz hareketleri Kraliyet emrinin yayımlanmasından sonra zamanında başlatılacak, ancak bu emrin yayımlanmasından önce özel emirlere göre hareket edilecektir.

6. Harekâtın Ana Hedefleri

a. Filipinlere karşı harekât : Filipinlere karşı yapılacak harekâtın hedefi, buradaki düşmanı imha etmek ve önemli üslerini zapt etmektir. Savaşın başında Kara ve Deniz Kuvvetleri hava birlikleri Formoza ve Palau'dan veya uçak gemilerinden hareketle düşman hava kuvvetlerine, savaş gemilerine ve taşıt araçlarına müştereken taarruz edeceklerdir. Deniz birlikleri Batan Adası'na baskın yapacak ve orada süratle hava alanları hazırlayacaktır.

Öncü müfrezeleri, Filipinler'e karşı Hava Kuvvetleri'nin ilk taarruzundan önceki akşam yığınak bölgelerinden hareket edecektir. Kara ve deniz kuvvetlerinin işbirliğinde bu müfrezeler Aparri, Vigon Legaspi ve Davao yakınlarına çıkacak, ilkin hava üsleri ele geçirecek ve bunları kullanılmaya hazır duruma getirecektir. Daha sonra mümkün olan süratle Jolo Adası'nı zaptedecek, keza burada da hava üsleri hazırlayacaklar.

Kara ve Deniz Kuvvetleri'ne mensup hava birlikleri üslerine uygun olarak ileri sürülecek, taarruzlarına devam edecek ve bu taarruzların başarısından sonra 14 ncü Ordu'nun asıl kuvvetleri 3 ncü Filo'nun refakatinde en geç yaklaşık savaşın 15 nci günü Lingayen Körfezi yakınlarına çıkmaya başlayacak, bunu müteakip süratle Manila'yı, daha sonra da ada grubunun tüm önemli noktalarını ele geçirecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Ordunun asıl kuvvetlerinin çıkmasından sonra bir karışık tugay Luzon'a vaktinde gönderilecek ve harekât hedefi esaslı surette ele geçirildiği zaman 48 nci Tümen Manila bölgesinde Hollanda Hindistanı'na karşı kullanılacak taarruz grubu olarak toplanacaktır.

b. İngiliz Malezyası'na karşı harekât : Bu harekâtın hedefi, Malezya bölgesindeki düşmanı imha etmek ve öncelik Singapur'da olmak üzere önemli noktaları zapt etmek ve Doğu Asya'daki İngiliz üslerini ele geçirmektir. Çekirdek olarak 25 nci Ordu, 3 ncü Hava Tümeni ve Güney Seferi Filosu'nun bir kısmından ibaret olan savaş kuvvetleri, bu amaç için öngörülen birliklerini savaşın ilk günü Ban-Dhon, Nagon, Songkhla ve Patani yakınlarına baskın tarzında çakaracak, süratle hava üsleri ele geçirilerek kullanılmaya hazır duruma getirilecektir.

Kara ve Deniz Kuvvetleri'ne mensup hava birlikleri savaşın birinci gününden itibaren Hindiçini güneyinden hareketle esas itibariyle İngiliz Malezyası'ndaki düşman hava kuvvetlerine ve savaş gemilerine taarruz edecekler. Eğer İngiliz tarafının elinde güçlü bir hava haber verme sistemi bulunduğu ve Siyam Körfezi'nde kuvvetli deniz birlikleri göründüğü için, çıkarmanın icrası mümkün görülmezse, Kara ve Deniz Kuvvetleri'ne mensup hava birlikleri grupları müştereken harekâtın birinci gününden itibaren düşman hava kuvvetlerine ve gemilerine taarruz edecektir. Bununla aynı zamanda Kara Kuvvetleri müfrezeleri küçük baskın timlerini, Hindiçini batı kıyılarından harekete geçirtecek ve harekâtın birinci günü öğle üzeri mümkün mertebe gizlice Nagon, gerekirse Songkhla ve Patani yakınlarında baskın tarzında karaya çıkmak, hava üsleri ele geçirmek ve bunları kullanılmaya hazır duruma getirmek üzere bir koya sevk edecektir. Müfrezelerin asıl kuvvetleri, harekâtın ikinci gününden itibaren çıkmaya başlayacak ve baskın timlerinin başarılarını genişletecektir. Kota Bharu'ya çıkarma, müfrezelerin karaya çıkmalarından sonra mümkün olan süratle, refakat araçları inşaası ve hava üsleri kurulması elverdiği ölçüde, yapılacaktır. Eğer durum gerektirirse, müfrezelerin asıl kısmının çıkmasını hazırlamak amacıyla yetkili komutanlıkların anlaşmasına göre, mümkün olduğunca küçük grupların baskın tarzında karaya yerleştirilebilmeleri düşünülecektir.

14 ncü Ordu'nun asıl kuvvetlerine refakat eden donanma birliklerinin geri dönmesinden sonra 25 nci Ordu asıl birlikleri birbiri ardı sıra Tayland'ın güney kısmında karaya çıkarak Malezya'daki öncü müfrezelerinin başarılarını genişletecek ve süratle Singapur'u ele geçirecektir. Harekâtın gelişmesine uygun olarak, çıkacak fırsattan yararlanılarak mümkün olduğu kadar güneyde Malezya'nın doğu kıyılarına bir kara birliği çıkarma cihetine gidilmelidir.

Levent Şahverdi Arşivi

c. İngiliz Borneosu'na karşı harekât : Bu harekâtın hedefi, hammadde kaynaklarına sahip en önemli mevkileri ve uçak alanlarını zapt etmek ve emniyet altına almaktır. Savaşın başlangıcında doğrudan Ordular Grubu'nun emrine verilmiş olan birliklerin bir kısmı baskın tarzında Miri'ye taarruz ederek burasını ele geçirecek ve hammadde kaynaklarıyla hava üslerini emniyete alacaktır. Miri'nin ele geçirilmesinden sonra Kuching (Sarawak) zapt edilecek ve hava üsleri hazır hale getirilecektir. Bunu müteakip Deniz Kuvvetleri hava birlikleri daha da ileri alınacaktır.

d. Hongkong'a karşı harekât : Bu harekâtın hedefi, Hongkong'daki düşmanı imha etmek ve burasını ele geçirmektir.

23 ncü Ordu ve 2 nci Çin Seferi Filosu'ndan çekirdek olarak kurulacak bir kuvvetle, öncü müfrezesinin karaya çıkışı doğrulandıktan veya Malezya'ya hava taarruzu yapıldığı kesin öğrenildikten sonra harekât başlayacaktır. Düşman savaş gemilerinin tahrip edilmesinden sonra Kaulun Yarımadası'ndaki düşman mevzileri yarılacak ve Hongkong Adası ele geçirilecektir. Hongkong'un işgalinin tamamlanmasından sonra bu kuvvet grubu, Hollanda Hindistanı'na taarruz etmek üzere bu bölgede toplanacaktır.

e. Guam Adası ve Bismarck-Grubu'na karşı harekât : Bu harekâtın hedefi öncelikle Guam Adası'nı zapt etmek ve daha sonra Güney Denizi adalarına yönelecek bir düşman tehdidini önlemek üzere Bismarck-Grubu'nun hava üslerini ele geçirmektir.

Güney Denizi Müfrezesi'nden ve 4 ncü Filo'dan çekirdek olarak kurulacak bir kuvvet grubu savaşın başında Guama Adası'nı ele geçirecektir. Daha sonra Guam'ın işgalinde kullanılan Güney Denizi Müfrezesi deniz çıkarma birliklerince değiştirilecek ve doğacak elverişli koşullardan yararlanmak Deniz Kuvvetleri'yle işbirliği halinde Rabaul'u işgal edecek ve burada hava üsleri sağlayacaktır. Daha sonra bu müfreze Rabaul'u mümkün olan en kısa zamanda Deniz Kuvvetleri çıkarma birliklerine teslim ederek Palau'ya geçecektir.

f. Hollanda Hindistanı'na karşı harekât : Bu harekâtın hedefi, Hollanda Hindistanı'nda bulunan düşmanı yenilgiye uğratmak ve üslerini zapt etmek, aynı zamanda da en önemli hammadde kaynaklarını ele geçirmek ve emniyete almaktır. Filipinler'e karşı harekât esnasında 16 ncı Ordu'nun bir kısmı ilkin Tarakan daha sonra da Filipinler'deki ve Malezya (Malaya)'daki duruma uygun olarak Balikpapan ve Bandjermasin'i ve bu harekât sırasında veya sona ermesinden sonra doğacak fırsatlardan yararlanarak Ambon ve Koepang'ı zapt edecek, buradaki hava üs-

Levent Şahverdi Arşivi

lerini kullanılmaya hazır duruma getirecek ve hammadde kaynaklarının en önemli noktalarını emniyete alacaktır. Bununla aynı zamanda Deniz Kuvvetleri de birbiri ardı sıra Menado, Kendar ve Makassar'ı ele geçirecek ve buralarını emniyet altına alacaktır. Tarakan ve Ambon, oralardaki harekât tamamlandığında, mümkün olan süratle Deniz Kuvvetleri çıkarma birliklerince işgal edilecektir.

Bundan başka 16 ncı Ordu'nun bir kısmı Malaya'daki durumun gelişmesine uygun olarak gerektiğinde Banka Adası'nın en önemli noktalarını Palembang'ı ele geçirecek, hava üsleri hazırlayacak ve hammadde kaynaklarının en önemli mevkilerini emniyete alacaktır. Hava üslerinin hazırlanmasından ve düşman hava kuvvetlerinin mağlup edilmesinden sonra 16 ncı Ordu'nun asıl kuvvetleri Java, batısında Batavia yakınlarında ve Filipinler bölgesinden çözülecek bir müfreze de java doğusunda Soerabaja yakınlarında karaya çıkacaktır. Bunlar mümkün olan süratle Batavia, Bantang ve Soerabaja'yı ele geçirecek ve Java'nın en önemli noktalarını emniyete almak için daha çok ilerleyeceklerdir. Singapur'un zaptından sonra, eğer Malakka yoluna hâkim olursak gerektiğinde 25 nci Ordu'nun bir kısmı Malaya Yarımadası'nın batı kıyısındaki Medan yakınlarına çıkar ve daha sonra gerekli görülürse Sabang Adası'nı ele geçirmek için Atjeh yakınlarındaki en önemli noktaları işgal eder.

g. Tayland ve Birmanya'ya karşı harekât : Tayland ve Birmanya'ya karşı başlangıçtaki harekâtın hedefi, Tayland'ın emniyetini muhafaza etmek ve aynı zamanda Malaya'ya karşı harekâtı kolaylaştırmak ve ayrıca Birmanya'ya karşı yapılacak daha sonraki harekât için hazırlıklar yapmaktır.

Savaşın başında 15 nci Ordu, kuvvetlerinin bir kısmını Çin'in güney kesiminden kara ve denizyoluyla, Tayland'ın en önemli noktalarını emniyet altına almak amacıyla, Orta ve Güney Tayland'a taarruza sevk edecektir. Bir diğer kısmıyla da Victoria Point mahallini ele geçirecektir. 15 nci Ordu'nun asıl kuvvetinden bir müfreze savaşın başlamasından hemen sonra esas itibariyle kara yoluyla Hindiçini'den hareket edecektir. Diğer bir müfreze savaşın başlamasından sonra bir Kuzey Çin limanından yola çıkacaktır. Bunlar yaklaşık savaşın kırkıncı günü Bangkok yakınına kadar sokulacak ve Tayland'ın en önemli noktalarını ele geçirecektir.

15 nci Ordu asıl kuvvetlerinin varışıyla, 25 nci Ordu birlikleri mümkün olan süratle kara ve denizden asıl kuvvetlerine geri dönecektir. 15 nci Ordu bir kısım kuvvetiyle gerektiğinde Moulmein'da hava üsleri ele geçirecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

h. Ayrıca Güney Denizi Grubu'na mensup bir müfreze de 15 nci Ordu'yu izleyici bir grup olarak Hongkong'dan hareketle Hindiçini'ye gelecek ve özellikle Çin ordusunun bu bölgeye yapması muhtemel girme girişimlerine karşı emniyet önlemleri alacaktır.

7. Hava Kuvvetleri Harekâtının Ana Hatları

a. Harekât metodları : Kara ve Deniz Kuvvetleri'ne mensup hava birliklerinin işbirliğiyle savaşın başında düşman hava üslerine baskın tarzında taarruz edilecek, hava hâkimiyeti ele geçirilecek, çıkarma ordusunun karaya çıkması kolaylaştırılacak ve daha sonra da kara harekâtına katkıda bulunulacaktır.

b. Detaylı olarak

(1) Kara Kuvvetleri'ne mensup hava birlikleri harekâtının siklet merkezi Malezya (Malaya) bölgesi üzerinde bulunacak.

(2) Savaşın başında hava üsleri, Filipinler'e karşı Güney Formoza'ya; Malaya'ya karşı da Güney Hindiçini'ne ileri sürülecek.

(3) Hava Kuvvetleri'nin taarruz harekâtı çıkarma başlama günü (x günü) başlayacak. Eğer düşman x gününden önce ciddi taarruzlara girişirse, bu taarruz harekâtı Deniz Kuvvetleri'nin de iştirakiyle zamanında karşı taarruzlar şeklinde başlayacak. Şayet düşman hava kuvvetleri yeniden en önemli üslerimiz ve gemi birliklerimiz vb. üzerinde hava keşfine girişirse, buna engel olunacak.

(4) Çıkarma gemileri filolarının üstündeki hava sahasının emniyeti esas itibariyle Kara ordusu hava kuvvetlerinin görevidir. Bu, özellikle X+1 ve X+2 günlerinde ana görevidir.

(5) Hava Kuvvetleri'nin taarruz harekâtı için, asıl çıkarma ordusunun harekâtını kolaylaştırmak amacıyla X günü sabah şafak vakti önemli düşman üslerine baskın tarzında bir darbeyle taarruz edilmesi ve bunların faaliyetine son verilmesi öngörülmüştür. Bu nedenle taarruzların siklet merkezi düşman bombardıman uçaklarına, diğerleri arasında üzerinde torpeto uçaklarının bulunduğu hava alanlarına yöneltilecektir.

(6) Çıkarma birliklerinin karaya çıkışlarından sonra üsler süratle düşman memleketine sürülecek ve kara birlikleriyle yakın işbirliği yapılacaktır. Bu nedenle çıkarma birliklerine, hava alanlarını ele geçirmek ve kullanılmaya hazır duruma getirmek için, yaklaşık yarı yarıya istihkâm birlikleri eşlik ettirilecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

c. Kuvvet bölümü :

(1) 3 ncü Hava Tümeni (5 av filosu, 4 hafif ve ağır bombardıman filosu -bunların her biri geçici olarak 5 nci Hava Tümeni'nden alınarak emre verilmiştir- ve bir keşif grubundan kurulu), ilkin Güney Çin'de ve Güney Hindiçini'de kuruluşunu tamamlayacak daha sonra Kumning bölgesindeki bir harekât esnasında aldatma manevrası yapacak, bunu müteakip savaşın başlamasından hemen önce Güney Hindiçini'ye, intikal edecek, orada dağılacak ve Siyam Körfezi'ndeki 25 nci Ordu öncü müfrezelerinin gemilerinin hava emniyetini üzerine alacaktır. X günü asıl kuvvetleriyle Kuzey Malaya'ya, tali kuvvetlerle baskın tarzında Güney Tayland'daki düşman hava üslerine taarruz edecek ve çıkarma harekâtını kolaylaştıracaktır. Bundan sonra mümkün olan süratle asıl kuvvetlerle Malaya'ya, bir kısım kuvvetlerle de Tayland'a intikal ederek havadan imha taarruzlarını sürdürecek ve doğrudan kara harekâtına katılacaktır.

(2) 5 nci Hava Tümeni (bir av, iki hafif bombardıman, bir ağır bombardıman filosu ile bir keşif grubundan kurulu), Güney Formoza'da tertiplenecek ve 16 derece Kuzey eyleminin kuzeyindeki 11 nci Deniz Kuvvetleri Hava Filosu'yla işbirliği halinde baskın tarzında Luzon'daki hava üslerine taarruz edecek ve çıkarma harekâtını kolaylaştıracaktır. Daha sonra 14 ncü Ordu"nun asıl kuvvetleriyle birlikte olan deniz birliklerinin hava emniyetini üzerine alacak, müteakiben da havadan imha taarruzlarına devam ederek kara harekâtına katılacktır.

8. Menzil Faaliyetleri

a. Güney Fransız Hindiçini asıl menzil alanıdır. Formoza asıl aktarma alanı, Kanton bölgesi de, ikmal için yardımcı aktarma alanıdır.

b. Güney bölgede gerekli olan menzil birlikleri esas itibariyle Mançurya'dan intikal eden birliklerden alınacaktır. Çin'de bulunan birlikler genel ihtiyatı oluşturacak ve yer değiştirmeyecektir.

c. Güney Harekâtı sırasında silahlı kuvvetlerin büyük kısmı kullanılacağı için, Japonya ve Mançurya'da bulunan askeri kaynaklar Güney Harekâtı'nın ihtiyaçlarına tahsis edilecektir. Bir savaş için gerekli olan Güney Ordular Grubu'nun ihtiyacı, ilk safha için çıkarma harekâtı nakliyatıyla aynı zamanda veya hemen bunu müteakip yollanacaktır.

d. Kara Kuvvetleri ikmalinin sıklet merkezi güneye yönelik olacak, Mançurya ve Çin ikmal bakımından sadece yardım kaynakları oluşturacaktır. Özellikle Çin'de memleket içinden kendi kendini besleme esas alınacak ve güçlendirilecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 80*

Halder'in Günlüğü : Doğu Seferi 18 Kasım 1941 (150 nci gün)

(. . . . .)

Kara Kuvvetleri Komutanı ile Görüşme :

Moskova'ya yaklaşma ümitleri gittikçe daha da azalmakta. Komutan bu durum karşısında sabırsızlanıyor. İrade meselesi! Bir türlü ilerleyemeyen 6 ncı Ordu'ya kızıyor.

Wagner-Fink, ulaşım konusunda şunları bildiriyor :

Büyük nakliyat hacminin arttırılmasının organizasyonu :

Büyük nakliyat hacminin Ağustos'ta ortalama % 24'ü, halen % 44'ü onarımdadır. Bu oran Ağustos'ta ordular ikmal kollarıyla küçük kollarda ortalama % 15, halen % 30'dur.

Büyük nakliyat hacminin kullanıma elverişli kısımları bir araya toplanıyor ve harekât alanında bırakılıyor. Kullanıma elverişli olmayan kısımlar anavatana (kısmen kara yürüyüşü, kısmen demiryoluyla) geliyor. İkmal kolları hacimleri, küçük kollar dahil, harekât alanında tazeleniyor. Nasyonal sosyalist Motorlu Araçlar Topluluğu Tugayı feshediliyor (Tugay eratı acemi doğumlular olarak Kara Kuvvetleri'ne geliyor).

Saat 13.30, Feldmareşal von Bock ile Görüşme :

(. . . . .)

Mareşala taarruz fikrinin gerçekte halen şansının ne olduğunu soruyorum. Mareşal bu sorumu, 4 ncü Ordu'nun kuzey kısmı için öncelikle Klin İstra'nın ele geçirilmesi mümkün hedef olarak göründüğü şeklinde yanıtlıyor. Aslında Mareşal von Bock da tıpkı bizim gibi her iki düşman bölgesinde de son gayret sarfının söz konusu olduğu ve çok şiddetli savaş sevk ve isteğinin gerçekten korunduğu fikrinin etkisinde kalmıştır. Düşman artık derinliğe de sahip değildir ve muhakkakki halen bizden daha kötü durumdadır.

(. . . . .)

19 Kasım 1941 (151 nci gün)

(. . . . .)

Saat 13.00, Führer Huzurunda Brifing :

Levent Şahverdi Arşivi

a. Durum Mütalaası

(. . . . .)

4. Moskova dolayındaki harekâtın sevk ve idaresinde, düşmanı taarruzla geriya atmak değil de, karşı taarruzlarla her defasında bir miktar düşman tümeninin kesin surette işinin bitirilmesi esas alınmalıdır. İkmal durumu ve hava koşulları izin verirse, uzak hedefler olan Jaroslawl-Rybinsk, mümkünse Wologda üzerinde de ısrar edilmelidir.

5. Kuzey Ordular Grubu bölgesinde Ladoga tasfiye edilmelidir.

b. Gelecek Yılın Görevleri

Öncelikle Kafkasya; hedef, Rus güney sınırı. Zaman : Mart-Nisan ayları. Kuzeyde, bu yılın kapanış durumuna göre, Wologda veya Gorki, o da ancak Mayıs sonunda.

O halde gelecek yıl için şimdiden hedef tespiti yapılamıyor. Bu işin açık bırakılması gerekiyor. Hedeflerin kesin belirlenmesini yollarımızın kapasitesini yapacak. Daha sonra inşa edilecek bir "Doğu Duvarı" meselesi de halledilmemiş olarak kalıyor.

c. Politik Görüşmeler

Führer, şimdiye kadar işitilmemiş bir beceri gördüğü Rusya'daki başarıya, politik yönden çok büyük değer veriyor. Başta kömür olmak üzere önemli hammadde kaynaklarının kaybedilmesiyle Rus silah potansiyelinin büyük ölçüde eksildiğine ve onun askeri endüstri yönünden kolay kolay ayağa kalkamayacağına inanıyor.

İngiltere'deki politik ve sosyal gerginliklere büyük değer veriyor.

(. . . . .)

22 Kasım 1941 (154 ncü gün) :

Durum : Sadece üç husus önemlidir :

1. Rostow elimizdedir. Köprüler güya, şehrin doğu semtinin güneyinde bir adaya uzanan bir köprüye varıncaya dek tahrip edilmiş, Rus, buz üzerinden geri çekilmiştir. Doğu kıyısında yeni Rus kuvvetleri (iki süvari tümeni) görülmüş. Rostow'un kuzeyinde üstün Rus taarruzuyla 1 nci Zırhlı Ordu savunmaya zorlanmış olup, bu savunmanın dayanması ağıra mal olacaktır.

2. Guderian bölgesinde gerginliğin gevşediği görünüyor. Guderian şimdi müteakip taarruzları bile mümkün görüyor. Rus Ordusu devre raporu, Tula bölgesindeki tehlikeli durumdan söz ediyor.

Levent Şahverdi Arşivi

3. Feldmareşal von Bock Moskova muharebesini ileri sürülmüş bir komuta yerinden bizzat sevk ve idare ediyor; tükenmeyen enerjisi, tüm imkân ve vasıtaları kullanarak işleri yürütüyor. Bununla beraber 4 ncü Ordu'nun güney kanadından ve merkezinden artık taarruzla uzak ve yakından ilgili hiçbir şey sadır olamayacak gibi görünüyor. Kıtalar burada her yönden tükenmiş durumda (Örneğin : Benim eski 7 nci Tümenim bölgesinde bir alay bir üsteğmen tarafından yönetilmekte, taburlara teğmenler komuta etmektedir). Fakat 4 ncü Ordu'nun kuzey kanadında ve 3 ncü Zırhlı Grup bölgesinde başarı ihtimali, henüz mevcuttur ve hiçbir şeyden çekinmeden kullanılmaktadır. von Bock buradaki durumu, yanaştırılabilen son taburun neticeyi tayin ettiği Marn Meydan Muharebesi'yle kıyaslıyor.

Düşman bugün de yeni kuvvetler yanaştırdı. von Bock geri bölgeden 255 inci Tümen'in kullanılması da dahil, mümkün olan her çareye başvuruyor.

(. . . . .)

29 Kasım 1941 (161 nci gün)

(. . . . .)

Von Bock ile görüşme :

Güya hedeflerde açıklık yok (Göring'in gevezeliği). Halbuki Ordular Grubu ne istediğini çok iyi biliyor; fakat, eğer halen kuzeyden Moskova üzerine devam etmekte olan taarruz başarı elde edemezse, o zaman yeni bir Verdün'ün, yani ruhsuz ve hareketsiz bir cephe boğuşmasının oluşmasından korkuyor. 4 ncü Ordu'nun (20 nci Kolordu) şu sırada muharebeye sokulması çok erkendir. Bu ancak, kuzeyden Swenigorod'a kadar ilerlendiği zaman söz konusu olabilir. Kluge ve Guderian bölgelerinde kış ön lemlerinin alınması ve tertiplenmesi için yapılması gerekli düzenlemeler hakkında görüşülüyor...

(. . . . .)

Greiffenberg (Merkez Ordular Grubu) ile görüşme :

4 üncü Ordu, Merkez Grup'la birlikte harekete geçmek istiyor. Ordular Grubu bunu olumlu karşılıyor.

Nedenler şunlar :

a. Güvenilir haberlere göre düşman bu bölgeden kuvvet çekiyor. 3 ve 4 ncü Zırhlı Gruplar cephe önünde örtmede.

Levent Şahverdi Arşivi

b. Çünkü yüksek sevk ve idare, kıtaların yanıp kül olması tehlikesi mevcut olsa bile, taarruzun devam etmesine değer veriyor. Ben bu fikrin Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nınkiyle aynı doğrultuda olduğunu doğruluyorum.

(. . . . .)

1 Aralık 1941 (163 ncü gün)

Saat 04.00, Führer'den üç yazılı mesaj geliyor.

Bunlarda :

1. von Rundstedt'in Ordular Grubu Komutanlığı'ndan el çektirildiği;

2. von Reichenau'un 1 nci Zırhlı Ordu'nun geri çekilmesini durdurma, bu ordunun desteklenmesi için gerekli tüm önlemleri alma ve 49 ncu Dağ Kolordusu ile 4 üncü Kolordu bölgelerinden hareketle mümkün olan süratle Woroschilowgrad üzerine taarruz etme görevleriyle Ordular Grubu Komutanlığı'na atandığı;

3. İkmal Ordusu Komutanlığı'nın 13, 14 ve 16 ncı Zırhlı Tümenler için kırkar T-III tankı ve on ikişer T-IV tankını mümkün olan süratle demiryoluyla sevk etmesi, emrediliyor.

Saat 15.30, Kara Kuvvetleri Komutanı Führer'in yanında, bu esnada Reichenau telefon ediyor ve SS birliklerinin aralık mevziinde düşman motorlu birlikleri tarafından yarıldığını bildirerek bu gece Mius mevziine geri çekilmesine izin verilmesini rica ediyor. Buna izin veriliyor. Daha dün gece bu mevzide olabilirdik, fakat şimdi oradayız. Boşuna kuvvet ve zaman harcandı ve von Rundstedt kaybedildi.

(. . . .)

Feldmareşal von Boçk ile bugün Kara Kuvvetleri Komutanlığı"na sunulan kuvvet kullanımı ve durum hakkındaki rapor üzerinde görüşme.

Karşımızdaki düşman mevzileri tahkim ve takviye edilmiştir. Sayıca çok zayıflamış olan kıtalar tarafından bu mevzilerin delinip geçilmesi imkânsız denecek kadar büyük bir iştir. Üstelik bu birlikler cephe taarruzu yapmak zorundadır. Bunlarla artık harekât yapılamaz, ancak küçük taktik çerçevede bazı işler görülebilir. Taarruzlar yalnız cepheden yapılabilir. 12 ve 13 ncü Kolordular ancak düşmanın sağda ve solda işi bitirildiği zaman taarruz edebilir.

(. . . . .)

Levent Şahverdi Arşivi

Kuvvet sarfı da bizi kaygılandırmaktadır. Fakat, düşmanı son bir kuvvet seferberliğiyle mağlup etmeye çalışılmalıdır. Eğer bunun mümkün olmadığı kesin olarak belliyse, yeni kararlar verilmelidir.

(. . . . .)

Belge No. : 81*

Merkez Ordular Grubu Komutanı Feldmareşal von Bock'un 1 Aralık 1941 Tarihli Notu

Dün beni Brauchitsch (Kara Kuvvetleri Komutanı)'ın anlamadığı ve her şeye rağmen üst makamlarda hâlâ kuvvetlerimi olduğundan fazla değerlendirdiğim görüşünün hâkim olduğu izlenimini edindim. Bu nedenle Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na aşağıdaki mesajı gönderiyorum :

"Ordular Grubu'nun endişe verici kuvvet durumuna işaret ederek mükerreren Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na yöneltmiş olduğu soruları ve raporları, kıtaların tamamen yok olmaları tehlikesini de göze alarak, taarruzun sürdürülmesi hususunda karar verilmesine neden oldu. Ne var ki halen cereyan etmekte olan taarruz, tüm taktik imkânlardan yararlanılarak, genelde cephe taarruzu şeklinde yapılmaktadır. Büyük kuşatma hareketleri için, rapor edilmiş olduğu gibi, kuvvet ve artık kıtaları büyük çapta hareket ettirme imkânı da yoktur. Taarruz, cereyan edecek kanlı mücadelede sınırlı arazi kazancı sağlayacak, bazı düşman birliklerini de parçalayacaktır, fakat operatif çapta bir etki yaratacağını hiç zannetmem. Ordular Grubu'nun karşısındaki düşman "hezimete uğratılır" görüşü, son on dört günlük muharebelerin öğrettiği gibi, hayaldi. Hemen hemen tüm Doğu Rusya'nın kara ve demiryolu ağının birleştiği Moskova kapıları önünde durup kalma, sayıca çok üstün bir düşmana karşı güç savunma muharebeleri yapmakla eşdeğerdir. Ordular Grubu'nun gücü sınırlı bir zaman için de olsa, artık bu işin üstesinden gelecek durumda değildir. Gerçekte ihtimal dışı olan öncelikle arazi kazanma işi mümkün olsa dahi, o zaman da Moskova'nın kuşatılması ve güneydoğu, doğu ve kuzeydoğuya karşı korunması için mevcut kuvvetler herhalde yetmeyecektir. Bunun sonucu olarak taarruz anlamsız ve amaçsız görünüyor, işin en kötüsü de, kıtaların gücünün tükeneceği zaman çok yaklaşıyor. Öyleyse ne olması lazım geldiğine şimdi kesin karar verilmesi gerekiyor. Ordular Grubu şu sırada yaklaşık 1.000 kilometrelik bir genişliğe yayılmış durumda olup, cephesi gerisinde ihtiyat olarak da sadece

Levent Şahverdi Arşivi

bir tümene sahpitir. Bu tertip ve düzen içinde, çok sayıda komutan kaybına uğramış ve savaş gücü azalmış bir halde Ordular Grubu tek bir planlı taarruza bile artık dayanamaz. Yolların yetersizliği karşısında bu genişlemiş cepheyi bir savunma muharebesi için hazırlamak veya böyle bir muharebede ikmal imkânı da yoktur.

Sevk ve idarenin niyet ve amacı bence meçhuldur. Fakat Ordular Grubu kışı savunmaya hazır durumda geçirecekse, bu halihazır tertiplenme çerçevesinde ancak kuvvetli ihtiyatlar temini suretiyle mümkündür. Bu ihtiyatlar girmeleri terd edebilecek ve cephe tümenlerini zaman zaman dinlendirmek ve tazelemek için cepheden çekme imkânını sağlayabilecek güçte olmalıdır. Bunun için on iki tümen gerekecektir. Ben bu tümenlerin elde mevcut olup olmadığını ve yakın bir zamanda sevk edilip edilemeyeceğini bilmiyorum. Diğer kaçınılmaz bir koşul da oluşacak katar izdihamında düzen ve güvenin ve bu suretle de, düzenli ikmal ve stokun sağlanmasıdır. Her iki istek de mutlak surette yerine getirilemediği takdirde, zaman kaybetmeksizin Doğu Ordusu için kısa, savunmaya elverişli bir geri mevzi saptanmalı ve bu iş için müsait tüm kuvvetlerle barınak, ikmal ve savunma işleri yürütülmelidir; öyle ki, verilecek emir üzerine kısa bir sürede bu mevzi işgal edilebilsin.

Belge No. : 82*

Merkez Ordular Grubu Komutanı'nın

7 Aralık 1941 Tarihli Notu

Zor bir gün... 3 ncü Zırhlı Grubu'nun sağ kanadı gece geri çekilmeye başladı. Grubun kuzey kanadındaki girmeler can sıkıcı... 9 ncu Ordu'nun sağ kanadında da düşman, girmesini büyük ölçüde genişletti. Zırhlı Grup için, yapılması mümkün olan şeyi harekete geçirdim : 255 nci Tümen'in bir alayı taburlar halinde kamyonlarla Klin'e naklediliyor. İlk kısımlar yarın Klin'e varacak; 4 ncü Zırhlı Grup, destek için şimdiye kadar sadece takviyeli bir bölüğü serbest bırakabildi; Almanya'ya gönderilmesi gereken motorlu İstihkâm Eğitim Taburu durdurularak, 3 ncü Zırhlı Grup doğrultusunda yola çıkarılıyor. 9 ncu Ordu yardım yapmayı istiyor ve buna kendisini mecbur hissediyor.

Düşman özellikle 4 ncü Zırhlı Grup karşısında olmak üzere 4 ncü Ordu bölgesinde de çok telaşlı ve hareketli... 255 nci Tümen'in geri kalan kısmı bu nedenle Rusa bölgesinde toplanıyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Zırhlı Ordu, Michailow yakınında yenilgiye uğruyor. Burası 10 ncu Motorlu Tümen'in ileri sürülmüş olan bir taburu tarafından çeşitli malzeme kaybederek terk edilmek zorunda kalındı. Zırhlı Ordu'nun geri çekilmesi, esasen plana uygun şekilde gelişiyor.

Bütün uyarılara rağmen, daha da doğuya ilerlemeye zorlanan 2 nci Ordu, kuvvetli düşmanla karşılaşarak zayiatlı muharebeler veriyor. Soğuktan ötürü kayıplar başgösteriyor; bir alay bölgesinde donmalardan ötürü 318 kayıp rapor ediliyor.

Bu ağır krize başlıca üç şey neden oldu :

1. Başlamakta olan sonbahar çamur dönemi :

Kıta hareketleri ve ikmal işleri derin şekilde çamura gömülmüş olan yollar yüzünden neredeyse tamamen aksadı. Wjasma başarısından yararlanma artık mümkün değil...

2. Demiryollarının yetersizliği :

Tesis ve işletme noksanları, vagon, lokomotif ve yetişkin personel eksikliği - Rus kışına karşı lokomotiflerin ve işletme tesislerinin azalmakta olan mukavemet kapasiteleri.

3. Düşmanın ve onun personel ve malzeme yedeklerinin direnme gücünün küçümsenmesi....

Rus ana demiryolları ve karayollarındaki hemen hemen tüm sanat yapıtlarının tahribi yüzünden ulaşım güçlüklerimizin son derece arttığını ve bu nedenle de cephenin, yaşamı sürdürmek ve savaşmak için gerekli olan en lüzumlu şeylerden yoksun kaldığını anladı. Artık cepheye cephane, akaryakıt, yiyecek maddeleri ve kış giysileri gelmez oldu. Yolların yetersizliğinden ötürü ve 1.500 kilometrelik ileri yürüyüşten sonra, son derece aşınan motorlu araç ve gereçlerin verimleri gözle görülecek kadar azalmakta. Bu işe, bugün sözü edilmeye değer kıta kaydırmaları yapabilecek imkândan yoksun kalmamız ve yetersiz bir ikmalle, tükenmez insan kitlelerini amansızca kullanarak karşı taarruza geçen bir düşmana karşı koymamız demek oluyor. Rus, süpriz sayılacak kadar kısa bir zamanda parçalanmış tümenlerini tekrar ayağa kaldırdı; Sibirya'dan, İran'dan ve Kafkasya'dan tehlikeli gördüğü cephelere yeni tümenler getirdi ve kaybettiği topçusunun yerine çok sayıda roket topları ikame etmeye çalıştı. Bugün Ordular Grubu cephesi karşısında 15 Kasım'dan daha çok, büyük kısmıyla tamamlanmış durumda yirmi dört tümen bulunuyor. Buna karşılık Alman tümenlerinin gücü, bitmez tükenmez muharebeler ve tüm şiddetiyle hüküm sürmekte olan kış nedeniyle yarıdan daha az bir

Levent Şahverdi Arşivi

duruma inmiştir; zırhlı birliklerin savaş değeri çok daha azdır. Komutan ve ast komutan zayiatı korkutucu derecede yüksektir ve şu sırada kolay kolay da telafi edilemez.

Yüksek sevk ve idare bir ara düşmanın tüm gücüyle sadece yaşam için mücadele ettiğine ilişkin emarelere sahip olduğuna inanıyordu. Bu inanç devam ettiği sürece, ne pahasına olursa olsun şiddetli takip yapılması için emirler vermede haklıydı; düşmanı o zaman kısa bir hamlede kesin olarak mağlup etme çabası Karar Kuvvetleri Komutanlığının da önerdiği gibi, "en yüksek özveriye değerdi." Fakat bu bir yanılgıydı ve bu yüzden de Ordular Grubu şimdi en ağır koşullar altında savunmaya geçmeye zorlanmıştı.

(.....)

Belge No. : 83

Ortak Savaş Sevk ve İdaresi Hakkında

11 Aralık 1941 Tarihli Alman-İtalyan-Japon Antlaşması

İngiltere ve ABD'ye karşı girişilen ortak savaşın başarılı bir sonla neticelendirilmesine kadar silahları bırakmama hususunda verilen sarsılmaz karara bağlı kalmaya azmeden Alman, İtalya ve Japon Hükümetleri aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmaya vardılar :

Madde 1

Almanya, İtalya ve Japonya, ABD ve İngiltere tarafından zorlanmış oldukları savaşı emirleri altında bulunan tüm güç vasıtalarıyla müştereken başarılı bir sona ulaşıncaya kadar yürüteceklerdir.

Madde 2

Almanya, İtalya ve Japonya karşılıklı tam bir mutabakat olmaksızın ne ABD, ne de İngiltere ile ateşkes veya barış yapmayacaklarını taahhüt ederler.

Madde 3

Almanya, İtalya ve Japonya savaşın başarıyla sonuçlanmasından sonra da 27 Eylül 1940'ta imzalamış oldukları Üçlü Devlet Paktı'nın ruhuna uygun gerçek bir yeni düzenin oluşması amacıyla yakın işbirliği yapacaklardır.

Levent Şahverdi Arşivi

Marde 4

Bu antlaşma, süratle imzalanmasıyla birlikte yürürlüğe girer ve 27 Eylül 1940 tarihli Üçlü Devlet Paktı ile aynı süre geçerli kalır. Yüksek anlaşmacı taraflar bu geçerlilik süresinin bitmesinden önce, zamanında bu antlaşmanın 3 ncü maddesinde öngörülen işbirliğinin müteakip şekli hakkında anlaşacaklardır.

Bunun yazılı bir belge olması için, ilgili sükümetlerce yetkili kılınan imzalayıcılar bu antlaşmayı imzaladılar ve mühürlerini bastılar.

İşbu antlaşma Almanca, İtalyanca ve Japonca olarak üç asıl suret halinde Berlin'de 11 Aralık 1941 günü -Faşist dönemin 20 nci yılı- Syowa döneminin 16 ncı yılının 11 nci günü- tanzim edilmiştir.

von Ribbentrop Dino Alfieri Oshima

Belge No. : 84

Hitler'in 11 Aralık 1941 Günü Alman Meclisi'nde Rusya ve Amerika ile Savaş Hakkında Yaptığı Konuşmadan

(.....)

Ben savaşı arzu etmedim, tam aksine savaştan kaçınmak için elimden gelen her şeyi yaptım. Fakat bir savaşın kaçınılmaz olduğunun idraki içindeydim. Buna rağmen, bundan bazı muhtemel sonuçlar çıkarmakta kusur edecek olsaydım, haliyle ihmalkâr ve vicdansızca hareket etmiş olurdum.

Sovyet Rusya'yı yalnız Alman devleti için değil, tüm Avrupa için son derece büyük bir tehlike addettiğimden ötürü, eğer mümkün olursa bu çatışmanın patlak vermesinden birkaç gün önce bizzat taarruz işaretini vermeye kesin surette karar verdim.

Rusya'nın taarruza geçme niyetinin gerçek olduğuna ilişkin bugün elde gerçekten bol miktarda ve belgesel malzeme mevcuttur. Keza, biz bu taarruzun vaki olacağı zamanı da gayet iyi biliyoruz. Tehlike muhtemelen çok büyüktü ve biz bunu ancak bugün gerçek yüzüyle görebiliyoruz. Böyle bir tehlike karşısında beni tam vaktinde aydınlatan ve bana yapılması gerekeni yapma gücünü bahşeden Tanrı'ya ancak müteşekkir olabilirim.

Levent Şahverdi Arşivi

Azak Denizi kıyısındaki muharebe 11 Ekim'de başarıyla sona erdiği halde, Doğu cephesinin ortasında yarma muharebesi 2 Ekim'de çoktan başlamıştı bile. Gene 107.000 esir, 212 tank ve 672 top ele geçti. Şiddetli muharebeden sonra Alman ve Romen birlikleri 16 Ekim'de Odessa'ya girdi. 2 Ekim'de başlamış olan Doğu Cephesi'nin ortasındaki yarma muharebesi 18 Ekim'de dünya tarihinde bir kez vaki olan hepinizce malum yeni başarıyla sonuçlanmıştı. Görülmemiş bir olay. 663.000 esir alınmış, 1.242 tank, 5.452 top kısmen tahrip edilmiş, kısmen ganimet olarak ele geçmişti, diğer birçok silah ve malzeme de muharebe meydanında terk edilmişti. 21 Ekim'de Dago'nün zaptı tamamlandı; 24 Ekim'de endüstri merkezi Charkow (Harkof) alındı, 28 Ekim'de çok şiddetli muharebeler cereyan ederek Kırım girişi kesin şekilde zorlandı ve 2 Kasım'da Başkent Simferepol (Akmesçit) bir hücumla ele geçirildi. 16 Kasım'da Kırım Kerç'e kadar delinip geçilmişti. 1 Aralık'ta esir düşen Rus sayısı 3.806.865'e ulaştı; tahrip edilen ve ganimet alınan tank sayısı 21.391'e, toplarınki 32.541'e, uçaklarınki ise 17.322'ye ulaştı. Aynı süre içinde 2.191 İngiliz uçağı düşürüldü, Deniz Kuvvetleri'nce 4.170.611, Hava Kuvvetleri'nce 2.346.180 olmak üzere toplam 6.516.791 gayri safi tonluk düşman gemi hacmi batırıldı.

Artık bu harekete sadece kışın girişi engel olacaktır. Yaz mevsiminin girişi hareketi artık bir kez daha engelleyemeyecektir...

Şimdi şu diğer dünyadan ve dolayısıyla da her şeyden önce bu dünyanın temsilciliğini yapan malum adamdan, yani milletler ve bunların askerleri kar ve buzda savaşırken, şömine ateşi karşısında tam bir rehavet içinde nazik bir tavırla çene çalmayı âdet edinen kişiden söz etmeme izin veriniz.

Bay Roosevelt'e destek veren güçler, halkımın talihine ve en kutsal iç inancıma dayanarak mücadele ettiğim ve yenilgiye uğrattığım güçlerdir. Yeni Amerikan Başkanı'nın yararlanmak zorunda olduğu "beyin tröstü", Almanya'da insanlığın bir parazitsel görüntüsü olarak mücadele ettiğimiz ve amme hayatından uzaklaştırmaya başladığımız aynı milletin mensuplarından ibarettir. Fakat yine de Roosevelt ile benim ortak yanlarımız vardır : Franklin Roosevelt demokratik etkilerden ötürü bozulan bir ekonomiye sahip bir devletin idaresini üzerine aldı, ben de keza demokrasi sayesinde tam bir harabeye yüz tutan bir devletin başına geçtim. ABD'de 13 milyon işsiz var, Almanya'da 7 milyon işsiz ve kuşkusuz ayrıca da 7 milyon kısa mesafeli işçi var. Her iki devlette de maliye çökmüştü... Alman Devleti'nde nasyonal sosyalist yönetim altında birkaç yıl içinde yaşam, ekonomi, kültür, sanatta vb. çok büyük bir yükselme olduğu halde, Başkan Roosevelt memleketinde en ufak gelişmeleri dahi başaramadı...

Levent Şahverdi Arşivi

Böylece sonunda Amerikan Başkanı'nın nüfuz ve etkisi gittikçe artan biçimde zihinleri etkilemeye, anlaşmazlık yaratmaya veya mevcut anlaşmazlıkları derinleştirmeye; fakat mutlak surette anlaşmazlıkların barışçıl bir çözüme kavuşmasına engel olmaya başlıyor. Bu adamın yıllar boyu yalnız bir tek arzusu vardır. O da, dünyanın herhangi bir yerinde, tercihen Avrupa'da, bir savaş çıkmasıdır. Bu savaş ona, Amerikan ekonomisini savaşçı devletlerden birisine borçlandırarak, Amerika'yı böyle bir savaşa yavaş yavaş yaklaştırmaya ve bu suretle dikkatleri içerideki istikrarsız ve bozuk ekonomi politikasından dışa döndürmeye elverişli olabilecek bir politik çıkar karmaşası vücuda getirme imkânını verecektir.

1938 Kasım ayından itibaren Roosevelt, planlı ve bilinçli biçimde Avrupa'da bir yatıştırma politikası oluşturacak her ihtimali sabote etmeye başlıyor.

1940 yılı Temmuz ayından itibaren savaşa giden yolu bizzat bulmak için, ister Amerikan vatandaşlarının İngiliz Hava Kuvvetleri'ne girmesi, ister İngiliz uçuş personelinin ABD'de eğitilmesi suretiyle olsun, Roosevelt'in önlemleri sürekli fazlalaşıyor. Ve daha 1940 yılı Ağustos ayında ABD ve Kanada'ya ilişkin ortak bir askeri program düzenlenmesi yapılıyor.

1940 yılı Eylül ayında Roosevelt savaşa daha fazla yaklaşıyor. Amerikan Donanması'nın elli muhribini, İngiliz Donanması'na devrediyor; karşılığında da kuşkusuz Kuzey ve Merkez Amerika'daki İngiliz topraklarında bulunan askeri üsleri teslim alıyor. İngiltere o sırada artık Amerikan teslimatının bedelini peşin para ile ödeyebilecek durumda olmadığına göre, Roosevelt bu kez de Amerikan halkına "Ödünç Verme-Kiralama Kanunu"nu yüklüyor... 1941 yılı Mart ayında bir ara Amerikan makamlarınca tüm Alman gemilerinin müsaderesi vaki olmuştu. Ve 9 Nisan'da da Başkan Roosevelt'in bir emrine dayanarak, bir Amerikan savaş gemisinin Grönland yakınlarında bir Alman denizaltısını su bombalarıyla tahrip ettiğine dair ilk İngiliz haberi ulaşıyor.

14 Haziran'da tekrar devletler hukukuna aykırı olarak Amerika'daki Alman alacaklarının bloke edilmesi olayı vaki oluyor. 17 Haziran'da Başkan Roosevelt uydurma bahanelerle Alman konsoloslarının geri çekilmesini ve konsoloslukların kapatılmasını istiyor. Aynı zamanda da Sovyetler Birliği'ne Amerikan yardım vaadini gönderiyor. 10 Temmuz'da ani olarak Donanma Bakanı Krog, ABD'nin mihver savaş gemilerine karşı bir ateş açma emrine malik olduğunu bildiriyor. 4 Eylül'de Amerikan "Greer Kruvazörü" kendisine verilen emre uygun olarak İngiliz

Levent Şahverdi Arşivi

uçaklarıyla birlikte Atlantik'teki Alman denizaltılarına karşı harekâta girişiyor. Nihayet 11 Eylül'de Roosevelt, bizzat yinelediği tüm mihver gemilerine karşı ateş açma emrini de kapsayan meşhur nutkunu söylüyor.

Japon Hükümeti'nin bu yalancıyla uzun yıllar süren görüşmelerden sonra nihayet, böyle rezilane bir tarzda kendisiyle adeta alay edilmesinden bıkıp usanması, hepimizi, Alman Ulusunu ve öyle zannediyorum ki dünya üzerindeki diğer namus ve haysiyet sahibi insanları da, derin bir memnuniyete gark ediyor. Bu nedenle Amerikan Maslahatgüzarı'na pasaportları teslim ettirteceğim ve ona aşağıdaki hususları tebliğ ettirteceğim :

Başkan Roosevelt'in sınırsız dünya hâkimiyeti diktatöryasına yönelik politikasının gittikçe daha fazla yaygınlaştırılmasına doğru hızla bir gidiş mevcut... Bu gidiş çerçevesinde ABD, İngiltere ile ittifak halinde, Alman, İtalyan ve hatta Japon Uluslarına doğal yaşam standardı koşulları sağlayıcı hiçbir çare ve vasıtaya rıza göstermemiştir. İngiltere ve ABD Hükümetleri bu nedenle yalnız şimdiki zaman için değil, aynı zamanda tüm gelecek için de dünyanın yeni ve en iyi bir düzene kavuşturulması amacıyla yapılacak herhangi bir revizyona karşı çıktılar.

Amerikan Başkanı Roosevelt, savaşın başlamasından bu yana gittikçe artan ölçüde devletler hukukuna aykırı bir dizi en ağır suçlar işledi. Gemilere ve Alman ve İtalyan vatandaşlarına ait özel mülklere karşı kanunsuz tecavüzleri, enterne etmeler, kişisel özgürlüklerin keyfi gasp edilmesi ve tehdit etmeler izledi.

Roosevelt'in aksine daha da şiddetlenen taarruzları sonunda işi, Amerikan Deniz Kuvvetleri'ne tüm devletler hukuku umdelerine aykırı olarak Alman ve İtalyan bandıralı gemilere her yerde derhal saldırma, ateş açma ve batırma emrini vermesine kadar götürdü.

Amerikan bakanları, bu mücrimane tarzda Alman denizaltılarının tahrip edilişinden kıvanç da duydular. Alman ve İtalyan ticaret gemileri Amerikan kruvazörleri tarafından baskına uğratıldı, zapt edildi ve bu gemilerin barışçıl mürettebatı hapse atıldı. Fakat, Amerikan Hükümeti tarafından olayları çürütücü resmi bir açıklama girişimi yapılmaksızın, üstelik bu kez de Amerika'da Başkan Roosevelt'in planı yayımlandı. Bu planda, en geç 1943 yılında Almanya ve İtalya'ya askeri güç vasıtalarıyla Avrupa'da dahi taarruz etmek niyetinde olunduğu ilan ediliyordu.

Bu suretle de Almanya ve İtalya tarafından yıllardan beri Başkan Roosevelt tarafından yapılan tahrik ve teşviklere rağmen, savaşın genişlemesini önlemek ve ABD ile ilişkileri korumak için harcanan samimi

Levent Şahverdi Arşivi

ve emsalsiz sabrın eseri çaba, akamete uğratıldı. Bu durum karşısında Almanya ve İtalya sonunda kendilerini, 27 Eylül 1940 tarihli Üç Devlet Paktı umdelerine sadık kalarak, Japonya ile yan yana savunmak ve bu suretle de ABD ve İngiltere'ye karşı uluslarının ve devletlerinin özgürlük ve bağımsızlığını korumak için savaşı ortaklaşa yürütmeye zorlanmış gördüler.

Bu nedenle üç devlet aşağıdaki anlaşmayı aktettiler ve bugünkü gün imzaladılar :

(Burada 11 Aralık 1941 tarihli Alman - İtalyan - Japon Antlaşması'nın tekrarı söz konusudur; Belge No. 83'e bkz).

Belge No. : 85*

Hitler'in Merkez Ordular Grubu İçin Verdiği 20 Aralık 1941 Tarihli Direktif

KOMUTANA ÖZEL

(.....)

Führer, 20 Aralık 1941 günkü brifing vesilesiyle, Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın Harekât Şubesi 1736/41 sayılı Gizli Komutana ve Kurmay Başkanı'na özel direktifinde yalnız Merkez Ordular Grubu'na ait olmak üzere (Md 1) açıklanmış olan fikirlerin bir kez daha teyit edilmesi anlamına gelen aşağıdaki detaylı açıklamayı yaptı :

1. Kıtalar, üzerinde bulundukları araziyi fanatik bir arzuyla savunmalıdır. Bu arzu, en şiddetlileri de dahil, tüm vasıtalarla kıtalara aşılanmalıdır. Her kıta aynı surette bu ruhla bezenmiş olursa, o zaman düşman taarruzları, velev ki münferit yerlerde girmeler veya yarmalar elde etmiş dahi olsalar, sonunda akamete uğrayacaktır. Fakat, bu arzunun büyük ölçüde mevcut olmadığı yerde cephe sarsılacaktır. Çünkü cepheyi hazırlanmış bir mevzide yeniden tesis etme ümidi yoktur. O halde her subay ve er, geriye kaçmanın kıtaları, şöyle böyle de olsa hazırlanmış bir mevzide dayanmaktan çok daha büyük ölçüde Rus kışının tehlikelerine maruz bırakacağını açıkça bilmelidir. Ayrıca bu geri çekilme hareketi sırasında hasıl olacak kaçınılmaz büyük malzeme kayıpları da caba... Rus, çekilmekte olan bir kıtayı süratle yakından takip edecek, rahat huzur vermeyecek, tekrar tekrar taarruz edecek ve geride hazırlanmış mevziler olmadığı için de bu kıta bir duruş imkânı bulamayacak-

Levent Şahverdi Arşivi

tır. Napolyon'a özgü geri çekilme kelimesi gerçek olacak gibi görünüyor. Bu nedenle yalnız, daha geride bir mevziin hazırlanmış olduğu yerde, bir çekilme hareketi öngörülebilir. Ancak asker, düşmandan sıyrıldıktan sonra yeniden güç bela da olsa, hazırlanmış bir mevzie girdiğini gördüğü zaman sıyrılmanın ne demek olduğunu anlayacaktır. Ancak o zaman böyle bir geri çekilme, kıtalar ile sevk ve idare arasındaki güveni sarsmayacaktır. Kıta bir mevzii kendisine bu hususta uygun bir ödün verilmeksizin terk etmek zorunda kaldığını bizzat gördüğü takdirde, o zaman her geri çekilmeden sevk ve idareye karşı bir güven krizinin oluşması tehlikesi vardır.

2. Tüm imkân ve vasıtalarla tümenlerin muharebe güçlerinin azalması önlenmelidir. Mümkün olan süratle kıtaların ikmal nakliyatını sağlamayı bir tarafa bırakalım; fakat tümenler dahilinde mümkün olduğu kadar çok insanı cephede kullanmaya ve cephe gerisinde geri hizmetlerde kullanılan kuvvetlerin miktarını azaltmaya da önem verilecektir. Geri hizmetlere ait de olsa her kıta, bulunduğu yerde savunma hususunda aynı fanatik arzuyla dolu olmalıdır. Bir ikmal kolunun beraberinde piyade bulunmadığı takdirde himayesiz olacağı bahanesi geçerli olamaz. Her kişi, ileride kullanılan piyade eri gibi, kendini bir savaşçı olarak hissetmelidir. Her işgal edilen mevki bir istinat noktası olmalı ve savunmaya hazırlanması bir komutanın sorumluluğuna verilmelidir. Eğer böyle olursa, o zaman tüm cephe gerisinde kendiliğinden, içinde düşmanın sürekli olarak savaşa zorlanacağı ve bu suretle de durdurulacağı derin bir savunma bölgesi oluşacaktır.

3. Çarnaçar düşmana terk etmek zorunda kalınılan her arazi, düşman için geniş ölçüde yararlanılamaz hale getirilmelidir. Her meskûn mahal, halk göz önüne alınmaksızın, düşmanı ikamet imkânlarından mahrum etmek için yakılıp yıkılmalıdır. Buna hazırlıklı bulunmalıdır. Tahrip işi başarılamadığı takdirde, Hava Kuvvetleri'nin kullanılması suretiyle tahrip olmamış durumda kalan meskûn mahaller sonradan tahrip edilmelidir. O zaman haliyle düşman da, tıpkı bizim kıtalarımız gibi, meskûn mahaller yerine soğuğa terk edilecektir. Eğer kıtalarımız oldukça iyi hazırlanmış bir mevzide bulunuyorsa, taarruz eden olarak düşman için güçlükler bizim kıtalarımız için olandan daima çok daha büyük olacaktır.

4. Düşman, taarruzlar sırasında gittikçe çok kan dökerek eriyecektir. Bu durumda artık elimdeki son kuvvetleri savaşa sürer; silah ve donanımı bazı yerlerde çok iyi olabilir ama çoğu yerde kötü yönetilen ve az silahla donatılmış kitlelerle savaşır; bu nedenle kıtaların şimdiye kadar devamlı surette kanıtlanmış olan bu düşmandan üstün oluş duy-

Levent Şahverdi Arşivi

gusunu kaybetmelerine hiçbir neden yoktur. Aksine, her yerde haklı olarak duyulan nefse güveni kuvvetlendirmeye ve bu düşmanın ve hava koşullarından dolayı oluşan güçlüklerin yeterli ikmal ulaşıncaya ve bu suretle de, cephe kesin şekilde emniyet alınıncaya kadar, hakkından gelme azim ve arzusunun yükseltmeye önem verilecektir.

Yukarıdaki fikir silsilesi, ast komuta kademelerine bildirilme rica-sıyla gönderilmiştir.

(. . . . .) — K. K. Kh. Hrk. Ş. (I) No. 32061/41
GİZLİ KOMUTANA ÖZEL —

Belge No. : 86

Hitler'in Japon Büyükelçisi Oshima İle ABD ve Büyük Britanya'ya Karşı İzlenecek Ortak Savaş Sevk ve İdaresine İlişkin Görüşmesinden

(3 Ocak 1942)

Führer ilkin Büyükelçi Oshima'ya samimi bir şekilde Orta Asya bölgesindeki başarılı Japon harekâtını bir asker ve müttefik olarak büyük bir ilgi ve heyecanla izlediğini; Manila'nın düşüşünün müttefikler için ağır bir darbe olduğunu; Singapur üzerine ilerleyişin İngiliz durumunun büyük ölçüde tehdit edilmesi anlamına geldiğini; bu başarıların İngiltere ve ABD'de ne gibi reaksiyonlar yaratacağı hususunda uzun uzun düşünülebileceğini ifade ettikten sonra, Avrupa savaş alanına geçti ve şunları söyledi :

"Şu sırada Akdeniz bölgesine kuvvetli denizaltı ve hava birlikleri naklettirdim. Ancak, bu kuvvetlerin tamamen kullanılmaya hazır duruma gelmeleri haftalar ve aylarca sürer. Maalesef İtalya ile demiryolu bağlantıları çok sınırlıdır. Halbuki İtalyanlara ayda bir milyon ton kömür göndermemiz gerekiyor. Bu durumda kömür nakli için ancak çok az miktarda yük treni tahsis edilebiliyor. Özellikle Hava Kuvvetleri için yer teşkilatının nakli, büyük bir zaman talep etmektedir. Buna rağmen Akdeniz'deki Alman savaş kuvvetleri halen önemli başarılar elde etti. İngiliz gemi hareketleri hissedilir derecede taciz edildi ve Malta Adası'na ardı ardına taarruzlar yapıldı. Akdeniz'e toplam 15 denizaltı göndermeyi planlıyorum. Maalesef, İtalyanlar konvoyları yeterince koruyacak durumda olmadıkları için, Kuzey Afrika yolundaki ikmalin büyük bir kısmı kaybolup gitti. Bu husus, tek başına Rommel'in geri çekilmesi nedenini oluşturdu. Fakat durum yeniden iyileşmekte. Halen Rommel için

Levent Şahverdi Arşivi

bir hafifleme başladı. Kayıplar da eskiye oranla azaldı. Toplam 60.000 kişilik Afrika Kolordusu'ndaki zayiat, yaklaşık 5.000'i buldu. Bu, kuşkusuz muharip birliklerde oldu. On dört gün önce nihayet yeniden tankların nakli başarıldı. Napoli'de 120 tank ulaşıma hazır durumda bulunuyor. İngilizlerle de bağlantılar gittikçe daha da uzamakta. Kuzey Afrika'ya bir hafta içinde çok miktarda tank göndereceğimi umuyorum. Herhalde Rommel bunlarla İngilizleri yeniden yakalayabilir. Kuzey Afrika savaş alanından vazgeçmedik. İngiliz hava faaliyeti, bizimki sürekli arttığı halde, halen dikkati çekecek kadar azaldı.

Şimdilik cephenin ortasında hiçbir taarruz harekâtı yapmamak niyetindeyim. Hedefim Güney Cephesi'nde taarruzdur.

Hava müsait olur olmaz tekrar Kafkasya doğrultusunda taarruza karar verdim. Bu, en önemli taarruz istikametidir; petrole, İran'a ve Irak'a bu yolla yaklaşılabilir. Bir kez orada bulunulursa, öyle ümit ediyorum ki Arap dünyasının özgürlük hareketine de müdahale edilecek bir gedik sağlanabilir. Doğal olarak ayrıca Moskova ve Leningrad'ı tahrip etmek için de elimden gelen her şeyi yapacağım.

Bizler, ve Japonya da ortak bir ölüm-kalım savaşı içinde bulunmaktayız, bu nedenle de askeri bilgi ve deneyimlerimizin karşılıklı değiştokuşu çok büyük önemi haizdir.

Bugün ve yarın ilk Alman denizaltıları ABD karasularına girmek üzeredir. Kuzey Amerika kıyılarında denizaltı kullanımını istenildiği anda çözülme mümkün olacak şekilde organize etmek istiyorum, öyle ki Amerikalılar savunma önlemleri alamasınlar. O zaman da geniş çaplı emniyet düzenlerini Pasifik'ten çekmeye zorlanmış olacaklar.

2.800 kilometre uzunluğundaki Norveç kıyıları beni gerçekten endişelendiriyor. Kış mevsiminde sadece birkaç havaalanı kullanılabilir durumdadır. Kıta hareketleri de son derece güç yapılabilmekte. İngilizler, tüm deniz filosunu bir adada tecrit edilmiş durumda bulunan bir kıyı bataryası üzerine tahsis ettiler ve bu suretle de küçük çaplı başarılar sağlayabildiler. Narvik başta olmak üzere en önemli noktalarda alınan savunma önlemleri hiçbir şeyin vaki olamayacağı türden önlemlerdir..."

Führer, daha sonra Japon Büyükelçisi'ne harita üzerinde, Atlantik'teki deniz savaşı durumu hakkında açıklamalarda bulundu ve bu münasebetle denizaltı savaşını tam olarak harekete geçirmeyi en önemli görev saydığını vurgulayarak sözlerine şöyle devam etti :

Levent Şahverdi Arşivi

"Denizaltılar yeni bir tertiplenme içinde bulunmaktadır. Atlantik'te harekât yapmakta olan denizaltıları tümüyle geri çağırdım. Şimdi onlar, biraz önce sözü edildiği gibi, Amerikan limanları karşısında bulunuyor, daha sonra da serbest şehir önlerinde ve büyük denizaltılar aşağıya Kapstadt'a kadar olan bölgede nöbet tutacaklar. Şubat ayına kadar 20-24 denizaltıyı münhasıran Amerikan kıyılarına tahsis edebileceğimi umuyorum. Bu denizaltılar, tekrar geri dönmek zorunda kalmazdan önce, dört hafta oralarda görev yapacak durumdadır.

Amerika ne kadar gemi inşa ederse etsin, personel noksanı onun ana problemlerinden birisidir. Bu nedenle mürettebatın mümkün olduğu kadar büyük bir kısmını telef etmek amacıyla ticaret gemileri de uyarılmadan batırılmaktadır. Bir kez torpillemeler sırasında mürettebatın çoğunun kaybedildiği söylentisi yayılacak olursa, o zaman Amerikalılar oldukça kısa bir zamanda yeni mürettebat temin etme güçlüklerine maruz kalacaklardır. Gemici personelin yetiştirilmesi çok uzun zaman alır. Biz varolma savaşı veriyoruz, bundan ötürü de insancıl görüşler, davranışlarımıza egemen olamaz. Bu nedenle, şayet yabancı gemiciler esir alınamazsa ki bu açıkdenizde çoğunlukla mümkün değildir- o zaman denizaltıların torpidolarını kullandıktan sonra su üstüne çıkmaları ve kurtarma şandallarını top ateşine tutmaları emrini de vermek zorundayım."

Büyükelçi Oshima, Führer'in bu açıklamalarını içten onayladı ve şunları söyledi :

"Japonlar'da bu usulleri izlemeye zorlandılar. Singapur bir düşse, müttefiklerin durumu tamamen başka türlü olur. O zaman İngiliz Donanması, ancak Seylan'a ya da muhtemelen Bombay'a gidebilir. Kalküta halen İngiliz Donanması için çok daha tehlikelidir. Ben, ABD ve İngiltere'nin bu tür bir savaş sevk ve idaresinde birlik olacaklarını zannetmiyorum."

Führer bunun üzerine, İngilizlerin Amerikan Silahlı Kuvvetleri'ni Libya'ya seve seve gönderecekleri görüşünde olduğunu belirtti ve bu konuda şunları söyledi : "İngilizler, Amerikalıların Doğu Asya'ya girmeyi çok istediklerini ve bir kez girdikten sonra da artık çıkmayacaklarını çok iyi bildikleri için bunu önlemek isterler."

Oshima, Japon Ordusu'nun Tschiangkaischek (Çangkayşek) için yapılmakta olan ikmal akışını kesmek amacıyla derhal Birmanya'nın işgali için bir taarruz yapacağı görüşünde olduğunu ve bu münasebetle Almanya ve Japonya'nın Hindistan'a ortak bir açıklama yapmalarını

Levent Şahverdi Arşivi

son derece önemli addettiğini; bir kez Hindistan'daki İngiliz üsleri ortadan kalkarsa, o zaman Japonya için Pers Körfezi'ne konvoylar göndermenin kolay bir iş olacağını; Japonya'nın Amerika'ya kauçuk ve çinko ihracatını tamamen önleyebilmesinin de çok önemli olduğunu belirtti.

Führer Oshima'nın dikkatini, eğer savaş uzun süre devam ederse, İngiltere'nin sıklet merkezini, Avustralya ve Yeni Zelanda bölgelerinde Japonya ile mücadele edebilmek için, buralara kaydırabileceğine çekti ve "bu nedenle, Japonya'nın her şeyden önce Güneydoğu Asya bölgesinden de herhangi bir şekilde tehlikeler oluşabilmesini önlemek için kendisini tamamen bu bölgenin emniyetine hasretmesini çok önemli addediyorum." dedi.

Führer'le aynı fikirde olan Oshima, Japonya'nın kuzey bölgeyi de emniyete almak zorunda olduğunu ve bu amaçla ilkbaharda Aleut Adaları üzerindeki üsleri işgal etmesi gerektiğini; Japon ve Alman deniz kuvvetlerinin şu sırada, Asya Kıtası'nın güneyinde üzerinde gemi mübadelesinin yapılabileceği bir yol kararlaştırmak üzere, görüşmekte olduklarını; oradan daha önce Alman yardımcı kruvazörlerinin gelip geçtiklerini gayet iyi bildiğini sözlerine ekledi.

Oshima daha sonra özellikle, birbirinden çok uzak mesafelerde bulunan çok seçkin iki askeri gücün ortaklaşa savaşa katılmalarının herhalde tarihte ilk kez vaki olduğunu belirterek, bu durumun askeri hareketlerin birbirine tam uydurulması halinde savaş sevk ve idaresinde bir manivela etkisi oluşturma imkânı vereceğini; düşman sıklet merkezlerini sürekli değiştirmeye ve dolayısıyla da kuvvetlerini ümitsizce dağıtmaya zorlanacağı için onun üzerinde önemli aksi tesirler yaratacağını; kendisinin ABD'nin halen Doğu Asya Bölgesinde taarruz harekâtı yapma cesaretine sahip olduğunu zannetmediğini açıkladı.

Bunun üzerine Führer sözü aldı ve konuşmasını şöyle sürdürdü :

"Eğer İngiltere Hindistan'ı kaybederse, bir dünya yıkılır. Hindistan İngiliz İmparatorluğu'nun çekirdeğidir. İngiltere tüm zenginliğini Hindistan'dan elde etti."

Oshima, Japonya'nın Çin Savaşı'ndan dolayı ekonomik yönden çok zarara uğradığını; fakat, Güneydoğu Asya bölgesine sahip olduğu sürece, buradan elde edilen hammedde sayesinde uzun bir savaşa dayanabilecek durumda olacağını; Almanya ve Japonya'nın 1942-1943 yılları için ortak planlar hazırlamaları gerektiğini, her iki müttefikin de hiçbir suret ve şekilde yarı yolda duramayacaklarını söyledi.

Levent Şahverdi Arşivi

Führer, İngiltere'nin imha edilebilineceği görüşünde olduğunu belirterek şu açıklamalarda bulundu : "ABD'nin nasıl yenilgiye uğratılabilineceğini henüz bilmiyorum. Kanıma göre, Güney Amerika devletleri yavaş yavaş Kuzey Amerika'dan uzaklaşacaktır."

Alman Dışişleri Bakanı'nın, Japonya'nın muhtemelen mayıs ayında Rusya'ya taarruz edecek durumda olacağına ilişkin bir mütalaası üzerine Führer, Almanya için Japonya'nın Anglosakson devletlerine tâbi olmamasının çok önemli bir husus olduğunu, kuvvetlerini asla vaktinden önce dağıtamayacağını, Almanya için de İngiltere'nin baş düşman olduğunu; muhakkak ki Rus'a boyun eğmeyeceklerini vurguladıktan sonra bir kez daha Oshima'nın dikkatini, şayet ABD ve İngiltere büyük ölçüde Avustralya Kıtası'na yerleşecek olurlarsa, uzun vadede Japonya için belirecek tehlikeye çekti.

Oshima da aynı görüşte olduğunu ve Japonya'nın en kısa zamanda Avustralya'daki üsleri emniyet altına alacağı kanısını taşıdığını; ayrıca Japonya'nın birgün gelip Rusya'yı mağlup etmek zorunda kalmasının doğal olduğunu, aksi takdirde Doğu Asya'da yeni bir düzen kurmanın mümkün olamayacağını; şu sırada Japonya'nın Çin'de askeri birlik yönünden çok bağlanmış bulunduğunu, fakat Chunking Hükümeti'nin gelecek aylarda sürekli zayıflayacağı kanısında olduğunu, o zaman Japonya'nın Çin'den birliklerini çekecek duruma geleceğini beyan etti.

Oshima ayrıca, Roosevelt'in en büyük hatasının Japonya'ya hem de yeterince silahlanmadan yaptırımlar dikte ettirmeye kalkışması olduğunu, bunun tamamen şuursuz ve akılsızca bir politika olduğunu açıkladı.

Führer aynı görüşte olduğunu belirterek "Boynu kesilinceye kadar beklemek istenilmiyorsa, bir an önce hücuma geçilmelidir. Japonya bunu tam olarak anladı ve yaptı." dedi.

Führer ayrıca, Japonya ve Almanya'nın savaş bulgularını karşılıklı mübadele etmelerinin son derece önemli olduğunu; Almanya'nın Doğu Asya'da, Japonya'nınsa Avrupa ve Afrika'da çıkarları olmadığı görüşünde olduğunu belirtti.

Oshima, bu görüşleri çoşkuyla benimsedi ve şu sırada Paris'te bulunan ve çıkarma harekâtı uzmanı olarak adlandırabilecek olan bir Japon binbaşısından söz ederek, eğer Alman Silahlı Kuvvetleri'nin hoşuna giderse, bu binbaşının deneyim ve bilgilerinin Almanya'nın emrine amada kılacağını söyledi. Oshima ayrıca, Japonya için gelecek bir problemin de, insanlarını yeni işgal edilen bölgelerde dayanıklı bir halde bulundurma olduğunu; Güney Asya memleketlerinin yeraltı servetleri

Levent Şahverdi Arşivi

bakımından sonsuz zenginliğe sahip olduklarını, toprağın da doğal yapısı itibariyle gübrelemeyi gerektirmeyecek şekilde verimli olduğunu, buna sakin ve yumuşak iklimin de eklendiğini; Japonların savaşkan ve dinamik niteliklerini sürekli şekilde kaybetmelerini önlemenin çok önemli bir görev olduğunu açıkladı.

Führer, Almanya'nın bu bakımdan daha iyi bir durumda olduğunu; çünkü Rusya'da işlerin, Alman insanlarını yumuşatmayacak kadar değişik cereyan edeceğini söyledi. Oshima sonuç olarak, Almanya için de halen Doğu Asya'da büyük bir faaliyet alanı bulunduğunu; zira Japonya'nın bu bölgeyi işlenecek hale getirmek için kuşkusuz kendisine yardım edecek Alman mühendis ve uzmanlarına çok büyük ihtiyacı olduğunu; Almanya ve aJponya'nın savaştan sonra yakın bir ekonomik işbirliğine mazhar olacaklarını ümit ettiğini belirtti.

Belge No. : 87*

GİZLİ, DEVLETE ÖZEL

Almanya, İtalya ve Japonya Arasında Akdedilen 18 Ocak 1942 Tarihli Askeri Sözleşmeler

I. Harekâtlara İlişkin Bölgelerin Bölünmesi

Alman ve İtalyan Silahlı Kuvvetleri ve Japon Kara ve Deniz Kuvvetleri kendilerine tahsis edilen aşağıdaki bölgelerde gerekli harekâtı yapacaklar.

1. Japonya

a. Amerika Kıtası'nın batı kıyılarına kadar yaklaşık 70° doğu boylamının doğusundaki sular ve bu sularda bulunan anakara ve adalar (Avustrlya, Hollanda Hindistanı, Yeni Zelanda vb.).

b. Yaklaşık 70° doğu boylanının doğusundaki Asya Kıtası.

2. Almanya ve İtalya

a. Amerika kıtasının doğu kıyılarına kadar yaklaşık 70° doğu boylamının batısındaki sular ve bu sularda bulunan anakara parçası ve adalar (Afrika, İslanda vb.).

b. Yaklaşık 70° doğu boylamının doğusundaki Asya Kıtası.

b. Yaklaşık 70° doğu boylamının batısındaki Yakındoğu, Ortadoğu ve Avrupa...

Levent Şahverdi Arşivi

3. Hint Okyanusu'nda harekât, duruma göre yukarıda anlaşmaya varılan bölge sınırlarını aşarak yapılabilir.

II. Genel Harekât Planı

1. Japonya

Japonya, İngiltere ve ABD'ye karşı yapılan Alman ve İtalyan harekâtıyla işbirliği halinde Güney Denizi bölgesinde ve Pasifik'te harekât yapacaktır. Şöyle ki :

a. Büyük Doğu Asya'daki İngiltere, Kuzey Amerika Birleşik Devletleri ve Hollanda'nın önemli üslerini tahrip edecek ve bu devletlerin buradaki topraklarına taarruz veya buraları işgal edecektir.

b. Batı Pasifik'te deniz hâkimiyetini emniyet altına almak için Pasifik ve Hint Okyanusu'nda bulunan Kuzey Amerikan ve İngiliz kara, deniz ve hava kuvvetlerinin imhasını amaç edinecektir.

c. Eğer Kuzey Amerikan ve İngiliz savaş filolarının büyük kısmı Atlantik'te toplanırsa, o zaman Japonya tüm Pasifik ve Hint Okyanusu bölgelerinde ticaret savaşını şiddetlendirecek ve ayrıca kendi deniz kuvvetlerinin bir kısmını da Atlantik'e gönderecek ve burada Alman ve İtalyan Deniz Kuvvetleri'yle doğrudan işbirlili yapacaktır.

2. Almanya ve İtalya

Bu devletler Güney Denizi bölgesindeki ve Pasifik'teki Japon harekâtıyla işbirliği halinde, İngiltere ve Kuzey ABD'ye karşı harekât yapacaklar.

Şöyle ki :

a. Almanya ve İtalya İngiltere ve ve ABD'nin Yakındoğu, Ortadoğu, Akdenizv e Atlantik'teki önemli üslerini tahrip edecekler, bu devletlerin oralardaki topraklarına taarruz ya da bunları işgal edecekler.

b. Almanya ve İtalya Atlantik ve Akdeniz'de bulunan İngiliz ve Kuzey Amerikan Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri'nin imhasını ve düşman ticaretinin tacizini amaç edinecektir.

c. Eğer İngiliz ve Kuzey Amerikan savaş filolarının büyük kısmı Pasifik'te toplanırsa, o zaman bu devletler kendi deniz birliklerinin bir kısmını Pasifik'e gönderecek ve burada Japon Deniz Kuvvetleri'yle doğrudan işbirliği yapacaklar.

III. Askeri İşbirliğinin Esas Noktaları

1. Operatif planlamanın önemli noktalarını saptama bakımından karşılıklı temas kurma.

GNKUR
ATASE Bşk
Kütüphanesi

Levent Şahverdi Arşivi

2. Ticaret savaşı çerçevesinde işbirliği yapma.

Bu amaçla :

a. Ticaret savaşı planlanması hususunda karşılıklı temas kurma.

b. Ticaret savaşının cereyan tarzı, önemli istihbarat ve lüzumlu diğer ayrıntılar bakımından temas kurma.

c. Anlaşmacı taraflardan birisi kendisine ayrılan harekât bölgesi dışında ticaret savaşı yapmak istediği takdirde, harekât üslerinden yararlanma, yiyecek ve diğer ikmal maddeleri tedariki, mürettebatın dinlendirilmesi, onarımlar vb. bakımından karşılıklı işbirliği ve destek sağlamak için, diğer taraf devletlere kendi planı hakkında önceden bilgi verecektir.

3. Harekât için önemli istihbaratın toplanması ve mübadelesiyle ilgili işbirliği yapma.

4. Askeri dağılma işiyle ilgili işbirliği yapma.

5. Karşılıklı askeri haber iletiminin sağlanması hususunda işbirliği yapma.

6. Teknik koşullar elverdiği oranda Almanya, İtalya ve Japonya arasında askeri hava bağlantısının kurulması amacıyla ve keza Hint Okyanusu üzerinden denizyolu ve deniz ulaşımının açılması için işbirliği yapma...

Alman Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Kurmay Başkanı, İtalyan Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı yetkilileri ve Kraliyet-Japon Büyük Genelkurmay Başkanlığı yetkilileri ve Kraliyet Japon Deniz Kuvvetleri Kurmay Başkanı metnin içeriğini onaylayarak bu sözleşmeyi imzaladılar.

İşbu sözleşme, Almanca, İtalyanca ve Japonya asli nüshalar halinde, Berlin'de 18 Ocak 1942'de -Faşist devrinin 20 nci yılında Syowa devrinin 17 nci yılı 1 nci ayının 18 nci gününe rastlayan günde- düzenlenmiştir.

Belge No. : 88

"Hitler'in 27 Ocak 1942 Tarihli Masa Başı Görüşmeleri"nden Özet

(.....)

Kim toplum düzenine karşı çıkarsa onu acımasızca bir kurşunla yere sererim. Kurmakta olduğum toplum düzeni, geniş halk kitleleri düzeyi-

Levent Şahverdi Arşivi

nin altında değildir. O zaman diğerleri granite hücum edebilir. Bu devleti zor kullanarak sarsmak için başvurulacak her girişim suda boğulur. Fakat, namuslu insanları himaye etmeyi amaçlayarak yapılan her şey, vatandaşlara karşı duyulan yüksek sorumluluk duygusundan esinlenir. Bazı insanlar daha çok yönetmeye, diğerleri icra etmeye elverişlidir. Fakat icra edecek insanlar olmazsa, yönetim hiçbir işe yaramaz. Bugün halk organizmasının gösterdiği gibi, kültürümüzün korunması lazımdır.

Kimin yönetmeye, kimin icraya yetenekli olduğu, buz gibi soğuk bir akıl ve muhakeme meselesidir. Her ikisi de bütünün korunması için mutlak lazımdır. Kim yönetim için kabiliyetini kanıtlarsa, o otoriteye sahip olur. Hiçbir yerde otorite, yönetemeyen kişide bulunamaz. Pratik bakımdan muhakkakki herkeşte bir yanda amirlik, öbür yanda astlık vardır.

Yönetmede sorumluluk yükü bulunur! İngilizler 9.000 faşisti serbest bırakırlarsa, o zaman plutokrasinin (Para egemenliği) kemiklerini kırarlar ve de problem çözülmüş olur.

Ben şahsen, bir devlette ideal uğruna hapse girmeye hazır 9.000 insan bulunduğu sürece, bir şeyin kaybedilmemiş olduğuna inanıyorum. Ancak son adam da ümidini kestiği zaman, iş biter. Bir bayrağı imanla yükseklerde tutan bir kişinin olduğu yerde hiçbir şey kaybedilmemiş demektir.

Alman Ulusu'nun kendi varlığını korumaya hazır olmaması karşısında da buz gibi soğuk olurum, tüylerim ürperir. Böyle bir durumda kaybolup gitsin daha iyi!

Belge No. : 89

Goebbels'in Günlüğünden

20 Mart 1942 (Cuma)

... Führer Tanrı'ya şükürler olsun sağlık yönünden çok iyi görünüyor. O, son derece zor günler geçirdi; bu onun hâl ve tavrından da fark ediliyor. Führer'e gerçekten üzülünür. Savaşın tüm yükünü omuzlarında taşımak zorunda olup verilecek tüm kararlara ve sonuçlara ait sorumlulukta ona kimse yardım edemez.

Bana, Führer'in son zamanlarda oldukça hasta olduğu bildiriliyor. Öyle olması mümkün; çünkü bu denli dev bir yükü taşımak, bir insan

Levent Şahverdi Arşivi

için nihayet psikolojik bakımdan da tamamen imkânsızdır. Bir de buna, Führer'in gerçekte bir toplama kampında gibi yaşaması eklenmekte. Halen karargâhının önünde bulunan nöbetçilerin SS teşkilatınca mı ya da herhangi bir esir kampınca mı konulduğu, sonucu değiştirmez. Karargâhın yalnızlığı ve işin tekdüzeliği doğal olarak Führer üzerine uzun sürede son derecede baskı yapıcı etki icra ediyor. Zerre kadar gevşeme ve rahatlama imkânına sahip değildir ve iş ve sorumluluk içinde bunalmış durumda olduğu için de genel olarak uzun süre uyanık kalmaktadır.

Bir insanın çeşitli nedenlerle içine sürüklenmiş olduğu yalnızlık, er ya da geç onun iliklerine kadar işler ve de kemirir. Eğer Führer, halen veda etmek niyetinde olmayan geçen kışı oldukça iyi atlatmışsa bu, O'nun gerçek bir sağlam bünyeye sahip olduğunun kanıtıdır. Generallerin büyük bir kısmı da O'na destek olmamıştı. Şimdi de Alman Silahlı Kuvvetleri'nin sevk ve idaresi hakkında Fransa taarruzundan hemen sonrakilerden tamamen başka görüşlere sahip olunmakta kurmaylıktan gelme yüksek rütbeli subaylar çetin sorunların ve ağır ruhi bunalımların hiçbir surette üstesinden gelememiştir. Üstelik bunu öğrenmediler de. Bu subaylar çok az Prusya örneklerine uygun olarak eğitilmişlerdi ve öncelikle de bu savaşın ilk başarılarına her şey ilk hamlede başarılacak ve hemen hemen hiçbir yerde ciddi güçlükler ortaya çıkamayacak düşüncesiyle aşırı derecede güvendiler.

Führer, geçen kış tek başına cepheyi kurtardı. O'nun pes dememesi ve asla herhangi bir zafiyet işareti göstermemesi, cephenin sarsılmamasının, aksine tümüyle dayanmasının asıl nedeniydi.

(. . . . .)

Öğleye doğru Führer ile birinci ve öğleden sonra da saatlerce süren ikinci bir görüşme yaptım. İkinci görüşme beni son derece duygulandırdı ve bana, şimdiye kadar Berlin'de yaptığım işin her bakımdan, Führer'in sivil savaş sevk ve idare düşüncesine uygun düştüğünü açıkça gösterdi.

Führer ile sohbet son derece samimi bir hava içinde cereyan ediyor. O'nun yüzünden, tekrar eski cephe arkadaşlarından biriyle karşılaşmaktan ötürü mutlu olduğu bir bakışta seziliyor ve her şeyden önce de baş başa çekinmeden, herkesin yanında konuşamayacak durumda olduğu her şeyi söyleyebilmekten memnun oluyor.

Führer'in sağlıklı görünmesi biraz aldatıcıdır. Eğer O'na sadece yüzeysel bakılırsa, en iyi fiziksel ahval içinde bulunduğu izlenimi edinilir. Fakat gerçekte durum hiç de öyle değildir. Führer bana samimi bir ifa-

Levent Şahverdi Arşivi

deyle son zamanlarda kendini biraz hasta hissettiğini, arada sırada da çok şiddetli baş ağrılarıyla mücadele etmek zorunda kaldığını söylüyor. Uzun kış O'nun ruhsal durumunu, her şeyin o'nda derin izler bırakarak geçip gitmesine neden olacak derecede etkiledi. Führer asla kışa özgü özel bir tercihe sahip değildi. Üstelik kışı hiç sevmezdi. Daha önce O'nun dona ve kara karşı tamamen bedensel bir nefret ve tiksinti duymasına güldüğümüz olmuştu. Örneğin, ski yapmak için ilkbaharda karlı bölgeler arayan insanların olduğuna akıl erdiremiyordu. Şimdi kışa karşı nefreti, acımasız ve korkunç biçimde doğrulandı ve arttı. Kış şahsen kendisini ve birlikleri de bir kez daha çok sert şekilde yorup hırpaladı. Führer bunu, kuşkusuz kışa karşı olan içgüdüsel nefretinden ötürü asla önceden düşünemedi. Şimdi, daha önce tasavvur olunamaz olan durum, büyük ölçüde vaki oldu. Bu uzun, sert ve korkunç kış aslında lanetlenmeliydi. Çünkü bizi, önceden asla mümkün ve muhtemel görmediğimiz problemler karşısında bıraktı. Bu kışta, yalnız Alman Silahlı Kuvvetleri değil, aynı zamanda ve öncelikle Başkomutan da, acımasız bir sınava tâbi tutuldu. Bizim böyle bir kışın üstesinden gelmemiz, adeta bir mucize gibi görülüyor.

Führer'in bu kış aylarında ne kadar ıstırap çektiği şu anda asla ifade edilmez. O bizzat bana, daha sonra bütün bunlar hakkında konuşmak ve belki de yazmak fırsatını bulacağını söylüyor. Savaş, kasım ayından bu yana geçen aylarda en yoğun bir hâl aldı. Führer, bazı kez artık bu savaşın uhdesinden gelmenin mümkün olmadığına kendisinin de inandığını söylüyor. Fakat daha sonra tekrar tekrar son azim ve irade gücüyle düşman devletlerin saldırılarına karşı savunmaya geçti ve habta tekrar tekrar düşmanların işini bitirmek becerildi. Çok şükür Alman Ulusu bütün bunların sadece bir kısmına maruz kaldı. Burada, ulusu savaşın çok ağır yükünden, öncelikle de böyle manevi türdeki yükten uzak tutmanın ne kadar doğru olduğu görülüyor. Daha sonra bu, tarihe geçecek bir kahramanlık anısı olacak.

Şimdiye kadar Führer, böylesine özlem kokan bir hararetle ilkbaharın gelmesini asla beklemedi...

Adalet, devlet yaşamının efendisi olamaz, aksine devlet politikasının hizmetkârı olmak zorundadır. Führer, politik ve askeri hayatta etkin ve kesin bir usul ittihaz etmek için bir kez daha meclisten özel bir yetki çıkartmak, bu suretle de kendisini her surette halk topluluğundan korunmuş günahkâr bilmek istiyor. Bu nedenle de pek yakında meclisi toplantıya çağırmak ve meclis tarafından sabotörlere, fakat öncelikle hizmete ait fonksiyonlarındaki vecibelerini ihmal edenlere karşı da harekete geçmek için kendisine tam yetki verilmesini sağlamak niyetinde...

Levent Şahverdi Arşivi

Führer'e görevlerini inkâr eden subayları yalnız görevlerinden el çektirmek değil, aynı zamanda rezil edici tarzda rütbelerini de sökmek imkânını veren genel bir yetkiyle donatmak, emsal teşkil etme bakımından son derece etkin olacaktı. Böyle bir haletiruhiye içinde doğal olarak savaş sevk ve idaremizin radikalleştirilmesi için yaptığım öneriler, Führer üzerinde somut biçimde olumlu etki yapmakta. Ben sadece bir konuya değinmek istiyordum, onu da yaptım. Detaylı olarak arz ettiğim her şey, parça parça Führer tarafından itirazsız kabul ediliyor.

Führer'in Silahlı Kuvvetler'deki çeşitli sevk ve idare makamları hakkındaki kanaati de geçen kış esnasında esaslı biçimde değişti. Daha önce generallere çok değer veriyordu, fakat şimdi durum tamamen değişti. Artık O değeri vermez oldu. Ancak birçoğuna halen saygısı var...

... Daha sonra Führer kendisinden söz etmeye başladı. Ona çok büyük ve pek çok sorun ve güçlükler yaratan kıştan ne denli şikâyet ettiğini dinlemek gerçekten trajik... Ayrıca yüzünün ne kadar çok solmuş olduğunu ve saçlarının kırlaştığını ve kışın getirdiği sorunlar hakkındaki açıklamasının O'nu çok yaşlanmış gösterttiğini de farkediyorum. O, sadece bir an zayıf olmuş olsaydı, cephe insicamını koruyamayıp heyelana sürüklenmiş ve Napolyon'unkini gölgede bırakacak bir felaket hazırlanmış olurdu. O zaman milyonlarca cesur asker açlık ve soğuktan ölüme terk edilmiş olur ve sonuç, muhtemelen işçi sınıfımızın, toplu esarete sürüklenmesi şeklinde tecelli ederdi. Bu ihtimalde suçun büyük bir kısmı Brauchitsch'e atfedilir. Führer bu zat hakkında daima tahkir edici beyanda bulunur. Aslında durumu dahi kapsamlı biçimde kavramayan değersiz ve korkak zavallı bir adam, nerede kaldı ki böyle bir durumun üstesinden gelebilsin. Bu adam, Führer tarafından çok açık seçik şekilde hazırlanmış olan doğudaki sefer planını, sürekli müdahaleleri ve bitmek bilmeyen itaatsizlikleri yüzünden tamamen değersizleştirdi ve bozdu. Führer'in zaferle sonuçlanacak bir planı vardı! Eğer Brauchitsch Führer tarafından istenilenleri ve aslında yapmaya mecbur olduklarını yerine getirmiş olsaydı, bugün doğuda olduğumuzdan çok daha başka bir durumda bulunurduk. Führer, asla Moskova'ya gitmek niyetinde olmadı. Kafkasya'yı tecrit etmek ve bu suretle de Sovyet sistemini en hassas yerinden vurmak istiyordu. Fakat Brauchitsch, harekâtı sürekli Moskova doğrultusuna yönlendirdi. Gerçek başarı yerine pirestij başarısı peşindeydi. Führer O'nu bir korkak ve kabiliyetsiz kişi olarak tasvir eder. Brauchitsch Batı Seferi Planı'nı da bozmaya çalıştıysa da, Führer tam zamanında müdahale ederek bunu önleyebildi.

Levent Şahverdi Arşivi

Führer'in gelecek ilkbahar ve yaz için yine çok açık seçik bir planı var, Savaşı, sınırsızlığa götürmek istemiyor. Hedefleri Kafkasya, Leningrad ve Moskova'dır. Bu amaçlar gerçekleştirildiği takdirde, gelecek ekim ayının başında mutlaka bu işi bitirmek ve vaktinde kış karargâhına yerleşmek istiyor.

Führer muhtemelen, devasa bir savunma hattı tesis etmek ve Doğu Seferi'ni bu hatta istinat ettirmek niyetinde... Geçen kışa benzer bir kış daha başımıza gelmeyecek. Muhtemelen doğuda, bu kez artık bize herhangi bir özel sorun çıkarmayacak bir yüzyıl savaşı vaki olabilir. O zaman, İngiltere'nin Hindistan'da olduğu gibi, geride kalacak Rusya ile karşı karşıya kalırız.

Taarruz muhtemelen mayıs sonu ile haziran başı arasında başlayamayacak, fakat daha sonra müthiş bir hız ve şiddetle başgösterecektir. Führer tüm cephede taarruza geçmek değil, aksine birliklerin bir kısmını taarruz amacıyla cephenin bir bölümünde toplu bulundurmak ve sırası gelince burada gerçekten kesin önemi haiz hücumlar yapmak niyetinde. Bolşeviklere karşı ilk taarruz bir kaç gün içinde Kırım'da başlayacak. Führer, Kırım'ı tamamen düşmandan temizlemek istiyor. Haddizatında Führer Sovyet savaş sevk ve idaresine oldukça saygı duyar. Stalin'in acımasız sert önlemler alması Rus cephesini kurtardı. Biz de dayanabilmek ve durumumuzu koruyabilmek için, savaş sevk ve idaremizde benzer metotları kullanmak zorundayız. Sert davranmaları ve şiddet kullanmaları bazı kez ihmal ettik, fakat şimdi bu ihmal ve noksanları telafi etmeliyiz.

Führer, bu kez bende kalbimi sızlatıcı bir etki yaptı. Onu hiçbir zaman bu defaki kadar ciddi ve sakin görmedim.

Belge No. : 90 **Führer Kh.**

Führer ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanı **5 NİSAN1942**

Başk. Kh./Hrk. Bşk. No. 55616/42 14 nüshanın 4 üncü nüshası

GİZLİ KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Direktif No. 41

Rusya'daki kış savaşı sonuna yaklaşıyor. Doğu Cephesi'nde çarpışan askerlerin üstün cesareti ve fedakârca kullanılmaları sayesinde Alman Ordusu'na özgü, çok büyük ölçüde bir savunma başarısı elde edilmiştir.

Levent Şahverdi Arşivi

Düşman çok ağır insan ve malzeme zayiatına maruz kaldı. Zahiri başlangıç başarılarından yararlanma gayret ve çabasına kapılan düşman, daha sonraki harekât için ayrılmış olan ihtiyatlarının büyük kısmını da bu kış geniş ölçüde sarf etti.

Hava ve arazi koşulları elverir vermez, Alman sevki idaresisinin ve birliklerinin üstünlüğü artık, düşmana kendi iradelerini zorla kabul ettirmek için, hareket kanununu yeniden ele geçirmek zorundadır.

Hedef, Sovyetler'de halen devam etmekte olan canlı savunma gücünü kesin surette imha etmek ve onları en önemli savaş endüstrisi kaynaklarından mümkün olduğunca uzun süre yoksun bırakmaktır. Bu amaç için Alman Silahlı Kuvvetleri'nin ve müttefiklerinin elde mevcut tüm kuvvetleri görevlendirilir. Fakat aynı zamanda Avrupa'nın batısında ve kuzeyinde işgal edilmiş olan bölgelerin, özellikle kıyıların, behemehal emniyet altına alınmış bulunmaları da sağlanmış olmalıdır.

I. Genel Amaç

Doğu Seferi'nin ana esaslarına bağlı kalarak, ordu merkez kısmının alacağı tavır ve hareketle; kuzeyde Leningrad'ın düşürülmesine ve Finlilerle kara bağlantısı kurulmasına, ordu cephesinin güney kanadında ise Kafkas bölgesine yarmanın zorlanmasına önem verilecektir.

Bu hedefe, kış savaşından sonraki durum, elde mevcut kuvvet ve vasıtalar ve ulaşım koşulları göz önüne alınarak, ancak kısım kısım ulaşılır. Bu nedenle ilkin elde mevcut olan tüm kuvvetler, düşmanı Don Nehri'nin ilerisinde tahrip etmek amacıyla, daha sonra da Kafkas bölgesindeki petrol alanlarını ele geçirmek ve hatta Kafkasya üzerinden geçişi sağlamak üzere, asıl harekât için güney kesimde toplanır.

Kuşatma bölgesindeki durumun gelişmesi veya diğer bir yerde yeterli güç ve miktarda kuvvetin serbest kalmasını mümkün kılar kılmaz ele alınmak üzere Leningrad'ın kesin şekilde tecrit edilmes vie İngermanland'ın zaptı saklı kalır.

II. Harekâtın Sevk ve İdaresi

A. Mamur döneminin sona ermesini müteakip Kara ve Hava Kuvvetleri'nin birinci görevi, asıl harekâtın icrası için gerekli koşulları sağlamaktır.

Bu, tüm cephede ve ordu geri bölgelerinde durumun düzeltilmesini ve sağlamlaştırılmasını gerektirir. Amaç, asıl harekât için mümkün olduğu kadar fazla kuvvet kazanmaktır. Gerekirse geri kalan cephelerde çok cüzi kuvvetlerle taarruz yapılabilir.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu amaçla emirlerime uygun olarak mahdut hedefli taarruz hareketlerinin yapılacakları yerlerde, her defasında elde mevcut tüm Kara ve Hava Kuvvetleri taarruz vasıtalarının en etkin biçimde kullanılması sağlanır. Ancak bu suretle, süratli ve ezici başarılar elde edilebilir. Bu başarılar sayesinde öncelikle büyük ilkbahar harekâtının başlamasından önce, kıtalarımızda mutlak şekilde zafere güven duygusu yeniden kuvvetlenir, düşmanın kafasına da güvensizlik ve aşağı durumda olma duygusu iyice yerleşir.

B. Bu çerçeve içindeki müteakip görevler, Kırım'da Kerç Yarımadası'nı düşmandan temizlemek ve Sivastopol'u düşürmektir. Hava Kuvvetleri'ni ve yakın bir zaman sonra da Deniz Kuvvetleri'nin bu hareketlerin hazırlanması için Karadeniz'deki ve Kerç yolu üzerindeki düşman deniz ulaşımını en etkin biçimde engellemek görevleri vardır.

Güney bölgede İsjum Nehri'nin her iki tarafında cephesi delinerek mevzilerine girilmiş olan düşman Donez havzasında tecrit ve imha edilecektir. Doğu Cephesi'nin orta ve kuzey kesimlerinde halen yapılması gerekli olan cephe düzeltmeleri, ancak devam etmekte olan muharebe hareketlerinin ve çamur döneminin sona ermesini müteakip kesin olarak gözden geçirilebilir ve gerçekleştirilmesine karar verilebilir. Fakat bunun için lüzumlu kuvvet -durum bu işe müsaade eder etmez- cephenin uzatılması suretiyle sağlanmalıdır.

C. Doğu Cephesi'ndeki Asıl Harekât

Bu harekâtın hedefi, daha önce de belirtildiği gibi, Kafkas Cephesini ele geçirmek için Woronesh bölgesinde güneye doğru Don Nehri'nin batı ve kuzeyinde bulunan Rus kuvvetlerini kesin olarak mağlup ve imha etmektir. Bu taarruz için kullanılacak kuvvetler harekât bölgesine aynı zamanda varamayabilirler. Bu nedenle harekât ancak, birbirini izleyen, fakat birbiriyle bağlantılı ve birbirini tamamlayan bir dizi taarruz halinde icra edilebilir. Öyleyse bu taarruzlar kuzeyden güneye doğru, zamanında çok iyi koordine edilmeli ve ayrıca her münferit taarruzda hem Kara Kuvvetleri, hem de özellikle Hava Kuvvetleri tarafından en önemli yerlerde en yüksek ölçüde kuvvet toplamaları sağlanabilmelidir. Operatif kuşatmalar karşısında Rusların artık yeter derecede kanıtlanan duyarsızlıkları göz önüne alınarak -Wjasma - Brjansk çifte meydan muharebesindekine benzer şekilde- münferit yarmaların dar çemberlemeler şekline dönüştürülmesine büyük değer verilir.

Çemberleme birlikleri çark etmede çok geç kaldıkları zaman düşman imhadan kaçınma imkânı elde edebilir. Ona, bu imkânı vermekten kaçınılmalıdır.

Levent Şahverdi Arşivi

Zırhlı ve motorlu birliklerin çok süratli ve fazla ileri atılmaları yüzünden, geriden onları izleyen piyade birlikleriyle irtibatın kopmasına veya gerektiğinde çevik birliklerin ileride şiddetli savaşlar vermekte olan piyade kuvvetlerine çevrilmiş bulunan Rus ordularının gerilerinde, doğrudan etkili olmak suretiyle yardımda bulunma imkânını kaybetmemelerine özel önem gösterilmeli, böyle olayların oluşmasına izin verilmemelidir.

O halde, büyük operatif hedeften başka, her münferit durumda taarruz eden düşmanın imhası, özel birliklerin harekete geçirilmesi suretiyle behemehal sağlanır.

Genel harekât Woronesh doğrultusunda Orel'in güneyi bölgesinden kuşatıcı bir taarruz veya bir yarma ile başlayacaktır. Çevirme yapacak zırhlı ve motorlu birlikler kuzeyde ve güneyde olmak üzere iki grup halinde tertiplenecek ve kuzeydeki grup, güneydekinden daha kuvvetli olacaktır. Bu yarmanın hedefi, bizatihi Woronesh'in işgalidir. Piyade tümenlerinin bir kısmının görevi, Woronesh doğrultusunda Orel güneyi bölgesinden taarruzun başlamasına kadar geçecek süre içinde süratle kuvvetli bir savunma cephesi oluşturmaktır. Halbuki zırhlı ve motorlu birliklerin, yaklaşık Harkof genel bölgesinden doğu istikametinde yapılacak ikinci bir yarmanın desteklenmesi için, Woronesh'ten harekete geçerek sol yanlarıyla Don Nehri'ne dayanmış olarak taarruzu güneye devam ettirmek görevi vardır. Burada da, Rus cephesini şöylece yarmak değil de, Don Nehri'ne doğru ilerleyen birliklerle müştereken Rus kuvvetlerini imha etmek amacı, birinci plandadır.

Bu harekâtın üçüncü taarruzu, Don Nehri aşağısına doğru taarruz eden birliklerin, Taganrog - Artemowsk bölgesinden Woroschilowgrad ile Don Nehri aşağı kısmı arasından Donez Nehri'ni geçerek doğuya ilerleyen kuvvetlerle Stalingrad yakını bölgesinde birleşecekleri şekilde sevk ve idare edilir. Bu kuvvetler, birleşmeyi tamamlarken Stalingrad'a karşı ilerleyen zırhlı ordu ile de irtibat kurmaya çalışmalıdır.

Bu harekât esnasında, özellikle sağlam köprülerin ele geçirilmesi sayesinde Don Nehri'nin doğusunda veya güneyinde köprübaşları teşkil etme şansı zuhur edecek olursa, bu fırsattan süratle yararlanılır ve böyle imkânlar ganimet sayılır. Bizatihi Stalingrad'ın ele geçirilmesine veya en azından büyük silah endüstrisi ve ulaşım merkezi olarak faaliyet gösteremeyecek şekilde silahlarımızın etkisi altında bulundurulmasına, mutlak surette çalışılmalıdır.

Levent Şahverdi Arşivi

Özellikle arzu edilen bir husus da, daha sonra yapılması kararlaştırılan harekâtın sevk ve idaresi için ya Rostow'daki sağlam kalmış köprülerin veyahut da, Don Nehri güneyindeki emniyete alınmış köprübaşlarının ele geçirilmesidir.

Don Nehri kuzeyinde bulunan Rus kuvvetlerinin önemli bir kısmının nehir üzerinden geçerek güneye kaçmalarına engel olmak için, Taganrog bölgesinden doğuya ilerleyecek kuvvet grubunun sağ kanadının takviye edilmesi önemlidir. Bu takviye, zırhlı ve gerekirse hareketli hale getirilmiş birliklerle de teşkil olunacak çevik kıtaların bu kanada sevk edilmesi suretiyle yapılır.

Bu taarruzların gelişmelerine uygun olarak, yalnız harekâtın kuzey yanının kuvvetli şekilde emniyete alınması değil, aynı zamanda Don Nehri'ne dayalı mevzilerin inşasına derhal başlanılması da göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca en güçlü tanksavar sisteminin kurulmasına da büyük önem verilir. Mevziler, muhtemelen kışın kullanılacaklarına göre de önceden saptanır ve tüm imkân ve vasıtalardan yararlanılarak bu iş için hazırlanır.

Bu harekâtın ceryanı sırasında pek çok uzayacak olan Don Cephesi'nin işgaline ön planda müttefik birlikler görevlendirilir. Ama, bunun için Alman kıtalarının Orel ile Don arasında ve Stalingrad berzahında destek olarak yerleştirilmeleri şarttır. Ayrıca bazı Alman tümenleri de Don Cephesi girişinde hemen müdahale edecek ihtiyatlar olarak emre hazır durumda bulundurulur.

Müttefik kıtalar kendi bölgelerinde, kuzeyde en geniş ölçüde Macarlar, bunların yanında İtalyanlar, güneydoğuda da yine en geniş ölçüde Romenler olmak üzere kullanılır.

D. Harekât hedeflerinin ele geçirilmesi için hareketlerin Don üzerinden güneye süratle devamı mevsim koşulları göz önünde tutularak sağlanmalıdır.

Belge No. : 91

Ciano'nun Günlüklerinden

9 Nisan 1942

Alfieri izinli olarak Roma'ya geldi. Olağanüstü sayılacak hiçbir şey bildirmiyor; fakat, olması lazım gelenden daha az iyimser görünüyor ve yaz taarruzunun ancak sınırlı bir başarı elde edebileceği varsayımından

Levent Şahverdi Arşivi

hareket ediyor. Buna karşılık, Bismarck Blasco d'Aieta'nın tam bir güven içinde yaptığı açıklamalar daha enteresan. Bu açıklamaları özetliyorum : Almanya ekimde barış imzalamak, işleri oluruna bırakmak zorundadır.

Ordu bu doğrultuda teşebbüsü ele alamaz ve almayacaktır. Çünkü böyle bir şey ordunun geleneğinde yoktur, fakat bundan da öte en değerli komutanların istifa etmelerinden ötürü, ordunun belkemiği kırılmıştır. Partide büyük bir galeyan mevcuttur: Daha önce bir müfrit olan fakat şimdi memleketi elinde tutan Himmler, bir uzlaşma barışı istiyor; ekimde İngiltere, Almanya'nın Japonya'ya karşı işbirliği yapma ihtimalinin göze alınabilmesinden daha çok, Asya'yı yeniden beyazlara kazandırmak için, görüşmelere olgun hale gelmiş olacaktır. İtalya savaşı diplomatik alana aktarmak için, mihver çerçevesinde teşebbüsü ele almak zorunda kalabilir. Bunlar bizim Bismarck'ın hayalleri veya Alman kamuoyundaki gerçek eğilimlerin ifadesi midir?

Bu hususta karar vermek için gerekli olan bilgi ve esaslardan yoksunum; fakat Otto'nun, Amiral Canaris'in Roma'yı ziyaretinden ve müteaddit görüşmelerden sonra onunla görüşmesi anlamlıdır. Ben şahsen Alman mukavemet gücünü çok daha büyük düşünüyorum.

Belge No. : 92

Goebbels'in Günlüklerinden

26 Nisan 1942

Fransa'ya gelince... Führer oldum olası bizim Fransa ile dostane yolla asla bir uzlaşmaya varamayacağımız görüşündedir. Birlikte faaliyette bulunma sözü sadece o an için düşünülmüştür. Kaldı ki şimdi Führer, her şeyden önce fiiliyat görmek istiyor, laf dinlemek değil... O'nun söylediği gibi, savaş sona erse de Fransa bunu pahalı ödemek zorunda kalacaktır. Çünkü Fransa savaşa neden oldu ve başlattı. 1500 yılındaki sınırlarına çekilmesi gerekecektir. Bu suretle biz, güzellik ve zenginlik bakımından hemen hemen bir diğer Alman eyaletiyle kıyaslanamayacak bir memleket kazanırız.

Belge No. : 93

Ciano'nun Günlüklerinden

27 Nisan 1942

Hitler'in uzun söylevi. Bu söylev hakkında açıklamada bulunmak güçtür. Çünkü artık Hitler'in tüm nutukları, daha çok ya da daha az bir-

Levent Şahverdi Arşivi

birinin aynı görünüyor. Bu kez diğer bütün konuşmalarına nazaran daha fazla şimdiki zamandan söz ediyor: Nasıl ve niçin kış Rusya'da çok sert olmuş ve bununla nasıl başa çıkabilirmiş... Fakat herkesin beklediği hani şu savaşın ne zaman sona ereceğine dair ipucundan eser yok... Aksine Hitler, Rus cephesinde yeni bir kışı en iyi donanımla karşılayabilmek için gerekli tüm hazırlıkları almakta olduğunu açıkladı. Daha sonra da Alman Ulusu üzerinde mutlak yetki istedi. Aslında O, bu yetkiye çoktan sahipti, fakat bu tantanalı yalvarıp yakınma, herkeste Almanya'nın iç durumunun çok sert bir kontrolü gerektirdiği fikrini oluşturuyordu. Genelde bu söylev İtalya'da Mussolini'yi "iyi ve kuvvetli" olarak nitelendirdiği halde pek de ümit verici bir etki yapmadı.

28 Nisan 1942

Salzburg'a geri dönüş... Bu buluşma, mutad olduğu gibi bize gündem hakkında en ufak bir imada dahi bulunmayan Almanların isteği üzerine vaki oluyor. Gezi sırasında Cavallero bana Malta'ya karşı harekâttan söz ediyor. Cavallero bu işin sert bir kemik olduğunun idrakı içinde. Hazırlıklar halen büyük bir özen ve dikkatle ve de taarruzun vaki olması gerektiği inancıyla yapılmakta. Bu, aynı kanıda olanlara ve bu işe katılanlara mümkün olduğunca büyük bir canlılık ve cesaret verebilir. Fakat işler, harekâtın vaki olup olmayacağı, olacaksa ne zaman vaki olacağı sorusuna gelince biraz değişiyor. Cavallero bu hususta taahhüt altına girmek istemiyor ve tabiatı gereği bir yığın "eğerler" ve "fakatlar"ı kendine siper alıyor. Savaşın mustakbel gelişmesinden söz ediyor ve bu yıl içinde galip gelmek veya kendimizi en azından galip gelebilecek duruma getirmek zorunda olduğumuzu, bu yapılamazsa tehlikelerin daha da büyüyeceğini söylüyor.

29 Nisan 1942

Salzburg'a varış (Puhl istasyonu)... Mutad gösteriş: Hitler, Ribbentrop, her zamanki insanlar alışılmış seramoni... Biz Klessheim Şatosu'na yerleştiriliyoruz. Bir zamanlar Salzburg'un prens unvanı verilen piskoposuna ait olan ve halen Führer'in misafirhanesi olarak kullanılan görkemli bir bina. Çok iyi ve lüks döşenmiş. Mobilyalar, duvar süsleri, halılar, kısacası her şey Fransa'dan geliyor. Herhalde bunlar için öyle pek çok para da ödenmemiş olmalı. Bize çok samimi davranılıyor, bunun için etrafıma kulak kabartıyorum. Alman dostluğu daima başarısıyla ters orantılıdır. Hitler yorgun görünüyor. O, güçlü, azimkâr ve konuşkan bir insandır. Fakat yorgun. Rus kış ayları O'na ağır yükler yükledi ve büyük sıkıntılar verdi. İlk kez, O'nun pek çok beyaz saçı olduğunu görüyorum.

Levent Şahverdi Arşivi

Hitler Mussolini ile ben de Ribbentrop'la konuşuyorum. Fakat her iki odada da aynı plak çalıyor. Ribbentrop her şeyden önce propoganda parçasını çalıyor. Konuşmayı zapta geçirdim. Napolyon, Beresina, 1812 dramı, bütün bunlar O'nun konuşmasında tekrar dirildiler. Fakat Rus soğuğu Hitler'in dehası sayesinde yenildi. Bu, bana her defasında ikram edilen, herhalde en sert tütündür. Yarın ne olacak İstikbal ne getirecek? Ribbentrop bu konuda daha az açık beyanda bulunuyor. Politik - askeri hedef olarak petrol kaynaklarıyla birlikte güneyde Ruslar'a karşı bir taarruz.

30 Nisan 1942

Bir kez petrol kaynakları tükenirse, Rusya dize gelecektir. O zaman İngiliz muhafazakârları ve ne de olsa akıllı bir adam olan Churchill çürümüş imparatorluktan kurtarılabilecek ne varsa onu kurtarmak için ellerinden geleni yapacaklardır. Ribbentrop hep böyle, havalarda dolaşıyor. Eğer böyle olmazsa? Eğer İngilizler o meşhur dik başlılıklarıyla, bütünden kurtulmak için yapılması lazım gelenden daha fazlasını yapmak isterlerse? Ribbentrop uçaklar, denizaltılardan söz ediyor. 1940 yılı formülüne dönüyor... Fakat o zaman bu formül iyi bir sonuç vermemiş, bir kenara atılmıştı; şimdi yeniden ortaya konuluyor ve bize, bir kez daha iyice süslenip püslendikten sonra sunulmak isteniyor. Bu formül beni yeterince ikna edemiyor ve Ribbentrop'a bunu, dinlediğinden az şey anlayan fakat anlasın anlamasın hep baş sallayarak evet diyen Alfieri' nin işten el çektirilmesi için söylüyorum.

Amerika büyük bir blöftür. Bu slogan büyük küçük herkes tarafından konferans salonlarında ve bekleme odalarında tekrarlanıyor. Amerikalıların ne yapabilecekleri merak ve endişeyle düşünülmektedir. Amerikalılar bir şeyler yapıyorlar, Almanlar ise hiçbir şey görmemek için gözlerini kapıyorlar. Fakat bu davranış, çok zeki ve namuslu insanların Amerika'nın yapabileceğini tahmin ve tasavvur etmelerini önlemez ve bu kişilerin tüylerini ürpertir.

Fransa'ya sempatiden daha çok güvensizlik duyulmakta. Laval da pek fazla güven vermiyor..

Belge No. : 94

Goebbels'in Günlüklerinden

30 Nisan 1942 (Perşembe)

... İngilizler bir kez daha Vichy (Vişi) -Fransası'na başvuruyor. Hâlâ, Laval'ın muhtemelen İngiliz davalarını kazanabileceği ümidini yitirmediler.

Levent Şahverdi Arşivi

Doğal olarak Vichy Hükümeti bizimle seve seve özel bir barış anlaşması akdedecektir. Fakat Führer bunu reddetmekte tamamen haklı.. Eğer biz yenilecek olursak, Fransa böyle bir barış anlaşmasını bağlayıcı addetmeyecektir; eğer biz kazanırsak o zaman da bu özel barış anlaşmasına dayanacaktır. Pratik bakımdan bu suretle Fransa'nın bir uzvunun ameliyatla kesilip alınması mümkün olurdu. Olağanüstü durumda Fransızlar, Alsas'ı bize terk etmeye hazır olurlardı; fakat Lothringen (Loren) konusunda büyük güçlükler çıkaracaklardır. Öyleyse niçin Fransa'ya karşı bir savaşa giriştiğimiz sorulabilir. Eğer Fransızlar, Führer'in onlardan ne isteyeceğini bilselerdi, muhtemelen gözleri yaşarırdı. Bu nedenle, bu işlerin şimdilik gizli tutulması ve Fransızların ataklığından daha fazla yararlanmaya çalışılması iyidir.

Belge No. : 95

26 Mayıs 1942 Tarihli

SSCB - Büyük Britanya İttifak Antlaşması

SSCB, Büyük Britanya Birleşik Krallığı ve Kuzey İrlanda arasında Avrupa'da Hitler Almanyası'na ve müttefiklerine karşı savaşta uygulanacak İttifak Antlaşması ve Savaştan Sonra İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Yapılmasına İlişkin Antlaşma...

Sayın Majesteleri Büyük Britanya, İrlanda ve Deniz Aşırı İngiliz Sömürgelerinin Kralı, Hindistan İmparatoru ve SSCB Yüksek Şurası Başkanı Almanya'ya karşı savaşta müşterek hareket etme hakkında Birleşik Krallıktaki Majestelerinin Hükümeti ile SSCB Hükümeti arasında 12 Temmuz 1941'de Moskova'da imzalanmış olan anlaşma hükümlerini teyit ve yerine resmi bir antlaşma ikame etmek.

Savaştan sonra barışın korunmasında ve Almanya veya onunla Avrupa'daki taarruz hareketlerinde ittifak halinde olan devletlerden herhangi birisi tarafından yapılacak müteakip saldırıların önlenmesinde işbirliği yapmak.

Ayrıca, barış akdi sırasında ve bunu izleyecek olan yeniden inşa ve tertiplenme zamanında, ABD Başkanı ve Büyük Britanya Başbakanı tarafından 14 Ağustos 1941'de verilmiş olan ve SSCB Hükümeti'nin de katıldığı beyanatta ilan edilen prensiplere dayalı karşılıklı yakın işbirliği ve diğer Birleşmiş Milletlere mensup devletlerle işbirliği yapma niyetlerini açıklamak.

Levent Şahverdi Arşivi

Ve nihayet Almanya ve onunla Avrupa'daki taarruz hareketlerinde ittifak halinde olan devletlerden herhangi birisi tarafından yüksek akid, taraflardan birine bir taarruz halinde karşılıklı yardımda bulunmak için gerekli önlemleri almak isteğiyle, bu amaçları sağlayıcı bir antlaşma yapmaya karar verdiler ve aşağıda adları yazılı yetkili vekillerini atadılar:

Sayın Majesteleri Büyük Britanya, İrlanda ve İngiliz Denizaşırı Sömürgeleri Kralı, Hindistan İmparatoru, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı adına Majestelerinin Dışişleri Bakanı çok Sayın Anthony Eden'i.

SSCB Yüksek Şurası Başkanı, Dışişleri Halk Komiseri Sayın Wjatscheslaw Michailowitsch Molotof'u.

İyi ve uygun bulunan yetkilerinin verilmesinden sonra bu vekiller aşağıdaki hususlarda anlaşmaya vardılar :

KISIM I

Madde 1

Birleşik Krallık ile SSCB arasında mevcut ittifak esprisi içinde yüksek anlaşmacı taraflar, Almanya'ya veya onunla Avrupa'daki taarruz hareketlerinde ittifak halinde olan tüm devletlere karşı savaşta karşılıklı olarak birbirlerine her tür askeri ve diğer yardımlar sağlamayı taahhüt ederler.

Madde 2

Yüksek anlaşmacı taraflar, ne Hitler Hükümeti'yle ne de açıkca tüm taarruz niyetlerinden vazgeçmeyen diğer herhangi bir Alman hükümetiyle görüşmelere girişmeyi ve bir ateşkes ya da barış antlaşması hakkında -meğerki her iki tarafın muvafakatıyla ola- görüşme yapmayı veyahut da Almanya, ya da onunla Avrupa'daki taarruz hareketlerinde ittifak halinde olan herhangi bir devletle böyle bir antlaşma yapmayı kabul ederler.

KISIM II

Madde 3

1. Yüksek anlaşmacı taraflar, kendileriyle aynı görüş ve anlayış içinde olan diğer devletlerle ortaklaşa savaş sonrası dönemde barışın korunması ve saldırılara karşı konulması için yapılacak müşterek hareketi öngören öneriler hazırlamak hususunda arzularını beyan ederler.

Levent Şahverdi Arşivi

2. Anlaşmacı taraflar, mühasamat sona erdikten sonra böyle önerilerin kabul edilmesine kadar taarruzların tekrarlanmasını ve Almanya veya onunla Avrupa'daki taarruz hareketlerinde ittifak halinde olan devletlerden herhangi birisi tarafından barışı ihlal edici hareketlere girişilmesini imkânsız kılmak için, ellerinden gelen tüm önlemleri alacaklardır.

Madde 4

Savaş sonrası dönemde yüksek anlaşmacı taraflardan birisi, Almanya veya 3 ncü maddenin 2 nci fıkrasında sözü edilen bir devletle, bu devletçe kendisine yapılacak bir taarruz nedeniyle mühasamat haline düşecek olursa, o zaman diğer yüksek anlaşmacı taraf böyle muhasamata itilmiş olan anlaşmacı tarafa derhal gücü dahilinde bulunan her tür askeri yardım ve desteği sağlayacaktır.

Bu madde, yüksek anlaşmacı taraflar karşılıklı uzlaşarak, bu maddenin yerine 3 ncü maddenin 1 nci fıkrasında adı geçen önerilerin alınmasını kabul edinceye kadar geçecek sürede yürürlükte kalacaktır.

Madde 5

Yüksek anlaşmacı taraflar karşılıklı emniyet çıkarları bakımından, barışın yeniden kurulmasından sonra da Avrupa'nın emniyeti ve ekonomik refahını sağlamak yönünde yakın ve dostça işbirliği yapma hususunda anlaşmaya varmışlardır. Taraflar, aynı zamanda Birleşmiş Milletler'in çıkarlarını göz önünde bulunduracaklar ve bizatihi kendileri için toprak genişletmeye çalışmama ve diğer devletlerin iç işlerine karışmama ilkelerine uygun hareket edeceklerdir.

Madde 6

Yüksek anlaşmacı taraflar, savaştan sonra mümkün olduğunca karşılıklı ekonomik yardımlaşmada bulunma hususunda anlaşmaya varmışlardır.

Madde 7

Yüksek anlaşmacı taraflar, diğer anlaşmacı tarafın aleyhine yönelik hiçbir anlaşmasal taahhüdü kabul etmemeyi ve hiçbir ittifaka katılmamayı taahhüt ederler.

Madde 8

İşbu antlaşma en kısa bir zamanda onaylanacak ve onay belgeleri mümkün olan süratle Moskova'da mübadele edilecektir. Antlaşma, onay belgelerinin mübadelesinden hemen sonra yürürlüğe girer ve daha sonra SSCB Hükümeti Birleşik Krallıktaki Majesterinin Hükümeti'nce Moskova'da 12 Temmuz 1942'de imzalanmış olan anlaşmanın yerine geçer.

Levent Şahverdi Arşivi

İşbu antlaşmanın birinci kısmı yüksek anlaşmacı taraflar, Almanya ve onunla Avrupa'daki taarruz hareketlerinde ittifak halinde olan devletler arasında barışın yeniden kurulmasına kadar yürürlükte kalır.

Söz konusu antlaşmanın ikinci kısmı yirmi yıl süreyle yürürlükte kalacaktır. Bundan sonra taraflardan biri ya da diğeri, sözü edilen yirmi yıllık periyodun sona ermesini müteakip antlaşmayı on iki aylık fesih süresi içinde feshetmediği takdirde, antlaşma yüksek anlaşmacı taraflardan birisi diğerine yazılı olarak antlaşmayı feshetme niyetinde olduğunu bildirdiği günden itibaren 12 ay daha yürürlükte kalır.

Bunu belgelemek üzere yukarıda sözü edilen yetkililer antlaşmayı imzaladılar ve mühürlediler.

İşbu antlaşma Londra'da iki nüsha halinde 26 Mayıs 1942'de Rusça ve İngilizce olarak düzenlenmiş olup, her iki nüsha da geçerli sayılır.

Belge No. : 96 ...

Bir Görüşme Hakkında Muhtıra :

Hitler'e Karşı Mayıs - 1942 Tarihli Alman Muhalefeti

I.

1942 yılı mayıs ayının sonunda iki Alman papazı (Dr. Schönfeld ve Bonhöffer) Piskopos von Chichester ile buluşmak üzere Berlin'den Stockholm'e, birbirinden ayrı olarak geldiler, birisi (Bonhöffer) sadece 48 saat kaldı. Piskopos bu kişilerle hem tek tek, hem de birlikte olmak üzere dört muhtelif günde konuştu. Her iki din adamı da Piskopos'un yakın tanıdığıydı ve yıllar boyu kilise hiyerarşisinin derlenip toplanması hareketinde Dünya Kiliseler Şûrası ile ve Alman Kiliseler mücadelesinin çeşitli aşamalarında Piskopos'la işbirliği yaptılar. Bunların birisi İsviçre'de yaşıyor, fakat sürekli Almanya'yı ziyaret ediyor. Diğeri Berlin'de oturmakta olup, günah çıkaran kiliselerin liderlerinden birisidir; bu kişinin Gestapo tarafından konmuş konuşma ve dinsel öğüt verme yasağı vardır.

Bu din adamlarının niyet ve amaçları şuydu :

A. Almanya dahilinde tüm Hitler rejiminin (Himmler, Göring, Goebbels ve Gestapo, SS ve SA liderlerininkiler dahil) imhası ve yeni bir Alman hükümetinin kurulması için planlar yapan ve aşağıdakilerden kurulu olan kuvvetli, organize bir mukavemet hareketi hakkında bilgi verme :

Levent Şahverdi Arşivi

1. Ordudaki ve merkezi devlet idaresindeki kuvvetli anti-nasyonal sosyalist güçlerin temsilcileri.

2. Eski sendika başkanları.

3. Protestan ve Katolik kiliselerin temsilcileri; bunlar, aşağıdaki politikadan yükümlüdür :

a. Taarruzdan vazgeçme;

b. Nürnberg kanunlarının gecikmeksizin ilgası ve Yahudi probleminin uluslararası alanda çözümü için işbirliği yapılması;

c. İşgal edilen ve baskına uğratılan memleketlerden Alman Silahlı Kuvvetleri'nin peyderpey geri çekilmesi;

d. Uzakdoğu'daki savaşa son vermek için Japonya'ya yapılan mihver destek ve yardımlarından ve müttefiklerin desteğinden vazgeçilmesi;

e. Tahrip edilen veya savaştan hasar gören bölgelerin yeniden inşası için müttefiklerle işbirliği yapılması.

B. Müttefiklerin, tüm Hitler rejiminin imha edilmiş olduğu farz ve kabul edilerek, böyle yeni bir Alman hükümetiyle aşağıdaki hususları öngörecek bir barış düzenini görüşmeye hazır olup olmadıklarını soruşturmak:

1. Almanya'da ayrı ayrı bulunan memleketlerle geniş çaplı bir görev bölümüyle bağlı olan bir kanun ve sosyal adalet sisteminin kurulması.

2. Çeşitli Avrupa milletleri arasında, kendi içinde olduğu kadar milliyetçiliğe karşı da çok etkin bir garanti olduğu kanıtlanacak olan karşılıklı ekonomik bağlılığın sağlanması.

3. Özgür bir Polonya ve özgür bir Çek Ulusu'nu kapsayan hür uluslar veya devletler temsili federasyonunun kurulması.

4. Merkezi idare altında, Alman Ordusu'nun da katılabileceği bir Avrupa kontrol ordusunun kurulması.

II. Muhalefet Alâmeti

Muhalefet henüz birkaç zamandan bu yana gelişme göstermiş olup, savaştan önce de mevcuttu. Savaş ona şimdi sadece ele geçirilmeyi bekleyen bir fırsatı veriyor. Muhalefet 1941 Sonbaharı'nda gün ışığına çıktı

Levent Şahverdi Arşivi

ve birçok subayın Rusya'da yeniden savaşmaktan imtina ettiği 1941 yılı Aralık ayında bir fırsat da zuhur etmişti. Pekâlâ bundan yararlanılabilinirdi. Fakat hiç kimse sevk ve idareyi üzerine almadı. Hitler'in her kanunun üstünde olmayı gayet açıkça istediği son nutku, Alman Ulusu'na rejimin gittikçe daha açık şekilde tamamen kanunsuzluğa doğru gittiğini gösterdi. Muhalefet, Alman ordusunun gücüne tam bir güven beslemekte olup, tüm Hitler rejiminin devrilmesinden sonra da, şayet müttefikler Hitler'den kurtulmuş bir Almanya'nın yeni hükümetiyle görüşmekten kaçınacak olurlarsa, savaşı acı sona kadar sürdürmeye hazırdır. Fakat aynı zamanda muhalefet, savaşın bu ve buna benzer şrtlar altında şimdiki veya bundan daha geniş ölçüde devam etmesinin, özellikle işgal edilmiş memleketlerde daha milyonlarca insanın yok olmasına neden olacağına da inanmaktadır. Yine muhalefet bir savaşın kesin sonuç alınıncaya kadar sürdürülmesinin Avrupa için intihar demek olacağına da inanmaktadır. Bütün bunlardan muhalefette ilkin Hitler ve O'nun rejimi yıkma ve daha sonra da bir barış düzeni kurma isteği oluşmaktadır. Bu, tüm Avrupa uluslarının ekonomik yönden birbirlerine bağlı olarak yaşayacakları, yeterli güçte Avrupa ordusuna sahip olmak suretiyle bir saldırıya karşı savunabilecekleri ve herhangi bir suretle birleşebilecekleri bir düzen olmalıdır.

Muhalefet, Rusya bakımından bazı endişeler besliyorsa da, (bazı yüksek rütbeli Rus subaylarının Alman subayları üzerinde bıraktığı izlenimlere dayanarak) bir anlaşmaya varılması ihtimalinin mevcut olduğuna inanmaktadır.

III. Muhalefetin Teşkilatı

Muhalefet devlet idaresi, devlet polis teşkilatı üyelerine ve eski sendika liderleriyle, ordunun yüksek rütbeli subaylarına istinat ettirilmiştir.

Muhalefetin her bakanlıkla, tüm büyük şehirlerdeki askeri makamlarla, emir-komuta makamlarındaki generallerle veya generallerin yakın çevresinde kilit yerlerdeki yüksek memuriyetleri işgal eden diğer zevatla bağlantıları mevcuttur. Radyo yayın merkezlerinde, büyük fabrikalarda, ordu erzak ikmali ve gaz tedariki ana merkezlerinde silahlandırılmış irtibat elemanları vardır. Muhalefetin sayıca miktarını beyan etmek mümkün değildir. Asıl ve önemli olan her yerde kilit mevkilerin muhalefet üyelerinin elinde olması ve Almanya'da kilit mevkilerin çok büyük önem taşımasıdır.

Levent Şahverdi Arşivi

Mukavemet hareketiyle yakından bağlantılı olabilecek kişilerin isimleri şunlar olarak bildirildi :

Orgeneral Beck,	: 1938 Çek krizinden önce Genelkurmay Başkanı 60 yaşında.
Orgeneral von Hammerstein	: Beck'ten önceki Genelkurmay Başkanı
Goerdeler	: Fiat Kontroe Komiseri, Leipzig Belediye Başkanı, Sivil Cephe Lideri.
Leuschner	: Eski Birleşik Sendika Başkanı
Kaiser	: Katolik Cemiyeti Başkanı

Yukarıda adı geçenlerin hepsi koyu Hıristiyan olup, en önemlileri Beck ve Goerdeler'dir. Daha az sözü edilen Hıristiyan karakterli diğer bazı personel de, örneğin Schacht gibi, muhakkakki görev almaya hazır sayılabilir. Başta von Kluge, von Bock, Küchler ve muhtemelen de Witzleben olmak üzere mareşallerin çoğunluğu güvene şayan kişilerdir. İngiltere'nin Almanya'da bir monarşiyi tavsiye edip etmeyeceği, hangi halde Prens Louis Ferdinand'ın nazarı dikkate alınacağı soruldu. Fakat, Ferdinand'ın muhalefet üyesi olup olmadığı söylenmedi.

Prens Louis Ferdinand Hitler tarafından veliahtın en yaşlı oğlunun kahramanca ölümünden sonra ABD'den getirtilmişti. Orada, Ford fabrikalarında bir işçi olarak çalışmıştı. Halen Doğu Prusya'da bir çiftlikte yaşıyor. Bir Hıristiyan olup, halisane sosyal çıkarlardan yana görünüyor ve iki Alman papazından birinin tanıdığı oluyor. Protestan ve Katolik kiliselerinin liderleri de, özellikle Württemberg'ten Piskopos Wurm (Protestan), Berlin'den Katolik piskoposlarının sözcüsü olarak etki yapan Piskopos von Preysing) tüm mukavemet hareketiyle sıkı ilişki halinde bulunmakta. (Aynı zamanda muhalefet üyelerinin Almanya adına işlenen cinayetlere karşı derin nefretle dolmuş oldukları zikredilecek ve hatta şöyle de söylenecekti : "Eğer Tanrı'nın iradesi onları benim üstüme yüklerse, Hıristiyanlar hiçbir ceza ve kaostan kaçınmak istemezler.")

IV. Muhalefetin Hareket Tarzları

Muhalefet, Himmler ve hempalarınca Nazi Partisi içinde Hitler'e karşı tehdit edici bir isyanın oluşturulmakta olduğundan haberdardır; Himmler'in başarılı bir hükümet darbesi belki muhalefetin yararına olabilir. Fakat Hitler ve Himmler'in ve tüm rejimin tamamen yok edilmesi kaçınılmaz bir zarurettir. Muhalefetin planı anavatanda ve işgal edilen memleketlerde mümkün mertebe aynı zamanda yapılması gereken bir te-

Levent Şahverdi Arşivi

mizlik hareketinden ibarettir. Bundan sonra yeni bir hükümet kurulacaktır. Muhalefet, yeni hükümetin emniyeti için Almanya'da, işgal ve baskın tarzında istila edilen memleketlerde her yerde etkin bir siyasi kontrol kurulması gerektiğinin bilinci içindedir, düzenin korunması için müttefik ordularının yardımları gerekli ve memnuniyet verici olacakmış gibi görünüyor, hele müttefik ordularla tarafsız bir devletin ordusunun düzenin korunması için birleştirilmesi mümkün olursa, galiba hoşnutluk daha da artacaktır.

V. Müttefik Hükümetlerine Muhalefetin Soruları :

Muhalefetin hareket tarzlarının ve planlarının anlatılmasından sonra, sistemi harekete geçirmek ve buna bağlı olan tüm tehlikeleri karşılamak için muhalefet liderlerine ne gibi yardım ve desteğin sağlanabileceği sorusu akla geliyor. Örneğin, bir teşvik ve koruma için şu sorular sorulabilir :

1. Müttefik hükümetler Birinci Bölüm A fıkrası esaslarına göre kurulmuş olan yeni bir Alman hükümetiyle Birinci Bölüm B fıkrasında tarif edildiği gibi bir barış yapmak üzere din ve iman hakkı için görüşmeye hazır olacaklar mı (Bu sorunun yanıtı tarafsız bir memleket vasıtasıyla özel olarak bir muhalefet temsilcisine pekalâ verilebilir) ?

2. Şu anda müttefikler dünyaya açıkça ve en belirgin kelimelerle Hitler ve tüm rejim yıkıldığı takdirde, yeni bir Alman hükümetiyle Birinci Bölüm B fıkrasında açıklanan türde, her cins saldırıdan vazgeçen ve Birinci Bölüm A fıkrasında tarif edildiği gibi bir hareket tarzını taahhüt eden bir barış düzeni kurma hususunda görüşmelere acaba hazır olabilecekler mi?

VI. Bağlantı Yolları

Chichester Piskoposu'nun haberdar olacağı her reaksiyonun nüfuzlu İngiliz makamlarına tarafsız bir yolla bildirilebilmesini sağlayan kararlar alındı. Stockholm'deki İngiliz elçisine de görüşmelerin muhteviyatı hakkında tam bilgi verildi Elçinin tavsiyesi üzerine Piskopos Chichester, ehr iki Alman papazına ister istemez Amerikan, Rus ve diğer müttefik hükümetlerinin de bu işe dahil edileceklerini ve Dışişleri Bakanlığı'nın herhangi bir fikir alışverişini haklı göstermek için, durumun henüz çok belirsiz olduğu görüşünde de olabileceğini bildirdi. Bununla beraber, eğer daha fazla aydınlanma isteniyorsa, Stockholm'de bir Alman temsilcisi ile bir Dışişleri Bakanlığı temsilcisi ya da diğer uygun bir kişi arasında gizli bir buluşma gerçekleştirilebilir.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 97

Führer Karargâhı

6 Haziran 1942

Savunma Gücü

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı

Alman Silahlı Kuvvetleri'nin 1942 Yılı İlkbaharı'ndaki Savunma Gücü

I. Silahlanma sıklet merkezinin 1941 Temmuzu'ndan itibaren Hava ve Deniz Kuvvetleri'ne kaydırılmasıyla hedef seçiminde Anglosakson devletlere karşı savaş sevk ve idaresi lehinde avantaj sağlanmıştır. Silahlı Kuvvetler'in 1942 Yazı'nda yapacağı görevler için teşkilat ve darbe gücünün de bu durum göz önüne alınarak tespit ve tayin edilmesi doğaldır. Fakat, doğuda 1941 Sonbaharı başlarına kadar durumda vaki olan gelişmeler, İngiliz-Amerikan düşmanlarına karşı kuvvetlerin toplanması için gerekli koşulların ancak 1942'de SSCB'ye karşı yeniden vurulacak kesin sonuçlu bir darbeyle yaratılacağını açıkça gösterdi. Böyle bir darbe için de özellikle Kara Kuvvetleri'nin takviye edilmesi ve yenilenmesi için silahlanmanın yeni baştan düzenlenmesi zorunlu oldu.

Aralık ayında başlatılan bu düzenleme Kara Kuvvetleri için 1942 harekâtının başlamasından önce pek etkili olamaz. Ayrıca, personel ve malzeme takviyesinin yapılmasını da kesin şekilde etkileyen bazı önemli faktörler zuhur etti. Bunlar şöyle sıralanabilir :

— Doğuda aşırı kuvvet ve malzeme harcayan kış savaşının devam etmesi;

— Kışın sert ve şiddetli geçmesi, dolayısıyle de üretim ve ulaşımı etkilemesi;

— Ana ve hammadde tedarikinde güçlüklerin gittikçe artması, savaş ekonomisinde ve personel ikmal sistemindeki insan noksanlığı.

Bu faktör göz önünde bulundurularak, sarf edilen tüm çabaların semereleri ve durumu 1942 İlkbaharı'nda görülecek olan silahlanma sonucu hakkında gerçek bir hükme varılır.

II. Kuvvetler ve Bunların Darbe Gücünün Muhakemesi

Elde mevcut kuvvetler : Ek : 1 a, c'ye bak.

Silahlı Kuvvetler'in kazan mevcudu 4 Nisan 1942 durumuna göre yaklaşık 8.672.000 kişi.

Levent Şahverdi Arşivi

A. Kara Kuvvetleri

1941 yılı Haziran ayında Doğu Harekâtı'nın başlaması sırasındaki Kara Kuvvetleri'nin gücü göz önünde tutularak 1.5.1942'de sırf rakamsal olarak yaklaşık yedi piyade ve üç zırhlı tümenlik (Bir süvari tümeni ilga edilerek) bir takviye ile ordu bağlı birliklerinin önemsiz bir takviyesi vaki oluyor (Bu hususlaki ayrıntılar için Ek : 1 a'ya bak.)

Ayrıca Kara Kuvvetleri darbe gücünde de bir yükselme elde ediliyor. Bunun için şu işler yapılıyor :

Batı Ordusu'nun beş işgal tümeninin harekât tümenleri haline dönüştürülmesi;

Üç piyade tümeninin hafif piyade tümenleri haline getirilmesi;

Bir hafif piyade tümeninin dağ tümeni haline getirilmesi;

Özel birlikler kurulması (örneğin, av akıncı kolları).

Asıl harekâtın başlanmasına kadar dört tümenlik bir takviyenin daha yapılması beklenmektedir.

Kış harekâtının personel ve malzeme desteği esnasında, Norveç'te kullanılan kuvvetlerin savaş gücü de 3 ncü dağ Tümeni'nin yeniden kurulması, toz müstahkem mevki bataryası ile çok sayıda kıyı bataryasının mevzilendirilmesi ve bol personel ikmali suretiyle önemli ölçüde arttırıldı.

Ayrıca 1941/1942 Kışı'ndaki muharebeler esnasında uğranılan büyük ölçüde personel ve malzeme kaybından sonra, Afrika Zırhlı Ordusu'nun vurucu gücünün de korunması ve yeni harekât için özellikle arttırılan tank ve ağır tanksavar silahları sevkiyatıyla takviye edilmesi gerekti.

Kıta sevk ve idare karargâhları esas itibariyle arttırılmadı.

Kıtaların savaş gücünün değerlendirilmesinde aşağıdaki hususların çok büyük önemi vardır :

1. Personel

Doğu Ordusu'na 22 Şubat 1941 - 1 Mayıs 1942 döneminde ikmal mürettebatı olarak anavatandan 1.100.000 kişi sevk edildiği halde (hastanelerden kıtalarına geri dönmüş olan iyileşmiş hastalar hesaba katılmamıştır), bu orduda 1 Mayıs 1942'de yaklaşık 625.000 kişilik kadro noksanı bulunacaktır; bu noksanlık esas itibariyle savaşmakta olan birliklere isabet etmektedir.

Levent Şahverdi Arşivi

Güney Ordular Grubu birlikleri, asli piyade savaş gücünün yaklaşık % 50'sine, Merkez ve Kuzey Ordular Grupları ise, yaklaşık % 35'ine sahip bulunmaktadır. Harekâtın başlamasına kadar Güney Ordular Grubu tümenleri kadrolarının tümüyle, Ağustos - 1942'ye kadar da Merkez ve Kuzey Ordular Grupları tümenlerinin (her tümende altı tabur) asli piyade savaş güçlerinin % 55 oranında tamamlanması beklenmektedir. Bu duruma göre ancak yaz mevsiminde ikmal mürettebatı sevk etmek suretiyle sürmekte olan kayıplar karşılanabilinecektir. Kış zayiatının tümüyle tamamlanması mümkün değildir.

Yetişkin ve deneyimli subay ve astsubay zayiatı, çevik birliklerdeki uzman personel noksanlığı, birliklerin (örneğin, yeni kuruluşların) yaş ve değer bakımından birbirinden farklı unsurlardan terekküp edişi, özellikle çevik birliklerde meydana gelen yüksek rütbeli subay kayıpları ve kışın doğuda kullanılan birliklerin duçar olduğu ruhsal gerginlik gibi nedenlerle, kıtaların savaş değerinde düşüşler ve zedelenmeler oluşmuştu. Ancak, kış mevsiminde gösterilmiş olan yüksek maddi ve manevi güç ve yeteneğin, ve bu savaşlarda tam olarak gelişmiş olan liderlik ve savaşkanlık niteliklerinin savaş değerinde meydana gelen bu düşüşü telafi etmesi beklenebilirdi. İlkbaharda başlayan ilk taarruz hareketlerinin başarılı oluşları, bu beklentiyi doğrular mahiyettedir.

Harekâtın başlamasından önce yapılacak düşman taarruz hareketlerinin, kıtalarımızın yenilenmesi ve dinlenmesini taciz etmesi beklenebilir.

Kıtaların büyük kısmının doğuda edindikleri deneyimlerinin birliklerin personel ikmali ve eğitimlerine yararı dokunacak subay, astsubay ve erattan oluşan bir kadroya sahip olması, olumlu değerlendirilecek bir husustur. Geri hizmet birliklerinin en iyi biçimde eğitim ve öğrenim görmesi kuşkusuz kıtaların ikmalini olumlu yönde etkiler. Doğuda tecrübe kazanmış ve tedaviden geçmiş olan askerlerle birliklerin ikmal edilmesi, sayıca pek önemli olmasa da, kıtaların savaş gücüne bir hayli katkıda bulunur.

2. Ateş Gücü

a. Ateş gücünün korunması için, Doğu Ordusu'na 22 Haziran - 15 Mart 1942 döneminde büyük miktarda silah, araç ve gerecin gönderilmesi gerekti. Üretim iki katına çıkarıldığı halde, bu süre içinde ancak aşağıdaki miktarda malzemenin sevki mümkün oldu :

724.000 piyade tüfeği

22.100 makinalı tüfek

Levent Şahverdi Arşivi

2.715 tanksavar topu

3.740 hafif ve ağır W grubu

970 hafif ve ağır av alayı

537 hafif sahra obüsü

350 ağır sahra obüsü

Çok miktarda silah, araç ve gereç de anavatan savaş alanındaki sahra birliklerinin kurulması ve yenilenmesi için sarf edildi.

Bu tahsislerden, büyük miktarda gereç kaybından (özellikle Merkez ve Kuzey Ordular Grupları bölgelerinde) ve üretimin iki katına çıkarılmasından dolayı harekâtın başlamasına kadar tüm Doğu Ordusu'nun tam olarak bütünlenmesi mümkün değildir.

Güney Ordular Grubu tümenlerinin ve bağlı birliklerinin silah, araç ve gereçlerle bütünlenmesi esas itibariyle harekâtın başlamasıyla birlikte yapılmış olacaktır.

Merkez ve Kuzey Ordular Grupları'nın tümenleri, altı taburlu kuruluşa uygun olarak, hafif ve ağır piyade silahlarıyla hemen hemen tam olarak donatılabilir; topçunun donatılması ise ancak her batarya üç toplu olarak, o da çok eski model toplar ve ganimet topları kullanmak suretiyle mümkündür.

Diğer savaş alanlarında kullanılan birliklerin piyade ve topçu silahlarıyla donatılmaları, oralarda üzerlerine düşen görevlere uygun olarak, sağlanır.

b. Güney Ordular Grubu çevik birliklerinin tanklarla teçhiz edilmesi, harekâtın başlamasına kadar, II tipi tanklardaki büyük eksikleri kapatacak şekilde icra edilmiş olacaktır; diğer noksanlar, tüm zırhlı tümenlerin üç tank taburu ile tüm motorlu tümenlerin bir tank taburu ile donatılması ve III ve IV tipi tankların ve hücum toplarının en iyi biçimde silahlandırılması suretiyle tamamen telafi edilir.

Merkez ve Kuzey Ordular Grupları'nın zırhlı tümenleri, birer tank taburlu olacaktır.

Tüm Doğu Ordusu'nda harekâtın başlamasıyla birlikte 22 Haziran 1941'deki 3.660 tanka karşılık, muhtemelen yaklaşık 3.300 tank bulunmaktadır. Daha güçlü silahlanma, yalnız bu farkı ortadan kaldırmakla kalmaz, aynı zamanda zırhlı birliklerin silah etkisini de geçen seneye nazaran arttırır.

Levent Şahverdi Arşivi

c. Tanksavar Sistemi 3,7 ve 5 santimetrelik tanksavar silahlarında vaki olan büyük kayıplar, 1942 İlkbaharı ve Yazı'nda ağır tanksavar topları sevk edilmek suretiyle önemli ölçüde giderilebilir. Tanksavar sistemin ağır tank topları, çukur imha hakkı tank tüfekleriyle iyileştirilmesi, kıta'ların düşman tanklarıyla mücadeledeki tecrübeleriyle birlikte, sürekli biçimde savunma gücünün yükselmesine neden olacaktır.

Yeterli miktarda mayın mevcuttur.

d. Cephane : Kışın yapılan fazla sarfiyattan ve 1941 Yazı'nda başlatılan silahlanma düzenlemesinden dolayı hafif ve ağır piyade topları, hafif sahra obüsleri, 10 santimetrelik K-18'ler, ağır sahra obüsleri 18 (burada çok büyük noksanlar var) ve bazı bölgelerde 1942 yılı Sonbaharı'na kadar kalacak olan 3,7 santimetrelik tanksavar toplarında bir kıtlık durumu vaki oldu. 1942 yılı Ağustosu'nda cephane alanında, behemehal sevk ve idareyi etkileyebilecek sıkıntılar beklenmelidir. Harekâtın başlamasından önceki büyük ölçüde cephane sarfiyatı henüz hesaba katılmamıştır.

Batı Komutanlığı'nın stoklarına rücu ederek ve kontenjanlar saptayarak geçici önlemler alınmıştır.

e. Uçaksavar Hizmeti : Motorlu birliklerin uçaksavar silahlarıyla donatılması amaçlandığı halda, bu iş ancak hareket gerektiren harekât için öngörülen çevik tümenlerde yapılabildi.

Kara Kuvvetleri uçaksavar taburlarının yeniden kurulması suretiyle, muharebe alanındaki hava himayesi iyi bir duruma getirilmiştir.

3. Hareket Kabiliyeti (Oynaklık)

Kış savaşı esnasında uğranılan büyük motorlu araç kaybı -1.1.1941' den 15.3.1942'ye kadar 75.000 motorlu araç kaybedilmiş, buna karşılık sadece 7.000 motorlu araç sevk edilmiştir- ve çok sayıda az zayiatı -1.11.1942'den 15.3.1942'ye kadar yaklaşık 180.000 zayiata karşılık sadece 20.000 at ikmali yapılmıştır- harekâtın başlamasına kadar Kara Kuvvetleri'nin tam bir hareket yeteneğine yeniden kavuşturulması imkânlarına önemli ölçüde halel getirdi.

Motorlu araç tahsislerinin büyük ölçüde arttırılabilinmesine (1.5.1942'ye kadar 38.000 araç) ve sürekli olarak müteakip tahsisler yapılmasına karşın, Doğu Seferi sırasında meydana gelmiş olan motorlu araç zayiatı, mevcut üretimden karşılanamıyor. Bunun en başta gelen nedenlerinden biri de kurulmasına devam edilen yeni teşkillerdir. Bu birliklerin donatılması, Kara Kuvvetleri'nin takviye edilmesine ön al-

Levent Şahverdi Arşivi

maktadır. Bu nedenle yeni motorlu araç sevkiyatının harekât başlayıncaya kadar hareket harbi için öngörülen birliklere ve ordu bağlı birliklerine münhasır kalması gerekmektedir.

Ayrıca piyade tümenlerinde alınmakta olunan kesin, motorizeleşmekten arınma önlemleri ve çevik birliklerin ve motorlu bağlı birliklerin motorlu araçla donatılmalarının azaltılması suretiyle de araç tasarrufuna gidilmesi lazım geldi.

Yedek parça üretim ve onarım tesisleri kapasiteleri de, keza harekâtın başlamasından önce onarımı gereken tüm Kara Kuvvetleri zırhlı motorlu araç mevcudunun esaslı biçimde onarıma tâbi tutulması için yeterli değildir. Burada da harekât birlikleri lehine kuvvetli bir sıklet merkezi teşkil edilmesi gerekti.

At zayiatı ve motorizeleşmekten arındırma önlemleri yüzünden ortaya çıkan büyük at ihtiyacı, anavatandan gittikçe artan ölçüde yapılan at sevkiyatına rağmen (1.5.1942'ye kadar 100.000 at) ve işgal edilen doğu bölgelerinden at toplamak suretiyle de (şu sırada yaklaşık 118.000 at toplanmakta) sayıca tamamen karşılanamıyor. Ayrıca kıtalar tarafından doğrudan el konulan ganimet atlar, nazarı itibara alınmamıştır. Buna, kaybedilen ağır Alman kıta atları, yerine kaim olmak üzere, çok sayıda safif atlar koymak suretiyle at neslinin veriminin azaltılması da eklenmektedir. Noksanlıklar koşulu topçunun, özellikle Merkez ve Kuzey Ordular Grupları'nda, sınırlandırılmasında etkili olacaktır.

Özet olarak hareketlilik bakımından şunlar söylenebilir :

a. Harekâtın başlamasıyla birlikte Güney Ordular Grubu çevik birlikleri ve motorlu bağlı birlikleri asli hareket yeteneklerinin yaklaşık % 58'ine sahip olacaklar. Açık arazilerdeki piyade tümenlerinin hareket kabiliyetleri, yerel âdet gereği çift koşum hayvanı ve motorlu araçlarla donatılarak iyileştirilmiş, buna karşılık motorlu araç gereksinimleri yeterince karşılanamadığı için, hareketli müfrezelerin teşkili iyice sınırlandırılmıştır;

b. Merkez ve Kuzey Ordular Grupları çevik birlikleri, cüzi zırhlı motorlu araçla donatılmış olmaları gereği, ancak yüksek kapasiteli yollar boyunca büyük harekâta katılabilecek durumdadır;

c. İkmal kollarının bir araya toplanmasına karşın, ikmal hizmetleri ordularda beklenen verimi sağlayamamış, dolayısıyla da Merkez ve Kuzey Ordular Grupları'nda geniş çaplı hareketlerin sevk ve idaresi mümkün olamamıştır.

Levent Şahverdi Arşivi

4. İhtiyatlar

Artık anavatan savaş alanında kullanılmaya hazır durumda ihtiyatlar mevcut değildir; ikmal ordusundan bir zaman çizelgesine göre teşkiller oluşturmakda, personel ve malzeme tedarikindeki güçlükler nedeniyle olanaksızdır. Harekât esnasında iktisap edilecek personel gücü, silah; araç ve gereçlereyse, tümüyle yazın vaki olacak kayıpların tamamlanmasında ihtiyaç duyulacak ve bunların, bazı sınıfların (örneğin, Kara Kuvvetleri uçaksavar birlikleri) kurulması için kullanılması gerekecektir. Her şeyden önce, bundan böyle birlik arttırılması gibi bir şey beklenemez (1923 doğumlular da silah altına çağırılmıştır). Yeni motorlu ve zırhlı birlik teşkil edilmesi, ancak mevcut birliklerinin terkiplerinin değiştirilmesi suretiyle yapılabilir.

5. Özet

1942 yılı İlkbaharı'nda yapılacak harekât için tüm Doğu Ordusu'nun yeterli savaş gücüne ve hareketliliğe erişecek şekilde noksansız yenilenmesi, personel ve malzeme ikmalindeki imkânsızlıklar nedeniyle mümkün değildir. Personel ve malzemenin, sıklet merkezi esasına göre, öncelikle taarruz harekâtının sevk ve idaresi için öngörülen birliklerin bütünlenmesi amacıyla kullanılması zorunludur. Ancak bu suretle Güney Ordular Grubu'nda tam bir bütünleme sağlanabilir.

Geri kalan tüm savaş alanlarında kara ordusu, şu sırada önceden tahmin ve tasavvur olunamayacak bazı olaylar meydana gelmedikleri takdirde, yakında vaki olacak savunma görevlerinin üstesinden gelecek durumdadır.

Genç yedeklerle yapılan bütünleme, tüm sahra ordusunda eğitimde noksanlık ve boşluklar oluşturmuştur. Bunlar, komutanların ast komutanların ve yaşlı eratın savaş tecrübeleriyle giderilir. Kıtalar, kendilerini hep düşmandan üstün hissetmişler, bundan böyle de hissedeceklerdir.

B. Deniz Kuvvetleri

1. Kuvvetler : Ek : 1 b bak.

2. Personel :

Donanmada, denizaltı sınıfı ve yeni ulaşım araçlarına sahip olmak için sürdürülmekte olan hazırlıklardan dolayı sürekli personel değiştirmeleri oluşmaktadır. Bu, muharebe eğitiminde bir kez erişilmiş olan durumun korunmasını güçleştiriyor. Hizmet süresi ve bununla birlikte cephe deneyimi, gemilerde nöbetçi subaylarında, muhrip ve botlarda komutan ve nöbetçi subaylarında büyük ölçüde azaldığı halde, genel olarak bakıldığında bu durum tüm seyyar birliklerde korunabildi.

Levent Şahverdi Arşivi

Denizaltı sınıfında gerekli personelin hazırlanması ve eğitilmesi işi tamamen yapılabildi. Kuşkusuz burada da subayların hizmet sürelerinin azalması meydana gelmiştir.

Genel olarak deniz personelinde gittikçe artan bir personel durumu gerginliği oluşmaktadır. Bunda, ticaret gemilerinin savaş görevlerinde kullanılmalarının da etkisi vardır. Askerlik mükellefiyetine tâbi gemici nüfus tükenmiştir.

Deniz Kuvvetleri büyük çapta kıyı ve uçaksavar topçu birlikleri ve Atlantik kıyılarının savunması için de deniz-kara birlikleri teşkil etmektedir. Bu yeni kuruluş ve tertiplerden, özellikle mevcut topçu tabur ve bataryalarının zarar görmesi ve muharebe güçlerinin geçici olarak azalması doğaldır. Bu hususun göz önünde bulundurulması lazımdır.

3. Birlikler

Denizüstü savaş birliklerindeki yeni inşalar muhtemelen kayıpları tamamen karşılayacak ve aynı zamanda ulaşım araçları mevcudu da büyük ölçüde korunabilecektir. Büyük bir ihtimalle düşman mayın savaşı takviye edilecektir. Bu, bazı ulaşım aracı sınıflarında mevcutların tedricen azalmasına neden olabilir.

1942 yılı içinde denizaltılarda geniş çaplı bir artış... Ayda 25 denizaltı olarak saptanmış olan program gerçekleştirilemeyecektir. 1941 yılında ortalama yeni katılış ayda 19 gemiye ulaştığı halde 1942'de bu, halihazır hesaplamalara göre yaklaşık 18 gemi düzeyinde kalacaktır. Yeni gemi katılışları hesaplanırken oluşagelmekte olan kayıplar göz önüne alınmalı ve buna göre gerçek katılış saptanmalıdır. Bu da gerçek katılışın daha az olduğunu gösterecektir. İki buçuk yıllık savaş deneyimlerine göre aylık zayiatın ortalama o zamanki toplam cephe gemilerinin yaklaşık % 5'ini bulacağı hesaba katılır. Bu nedenle gerçek artış şu sırada ayda yaklaşık 12, 1943 yılı başlarında ise 7 gemi olarak tahmin edilmektedir.

Deniz Kuvvetleri'nin, kıyı ve üslerin emniyeti için ulaşım aracı ilave ihtiyacı Ek : 2'dedir.

Kıyıların batı duvarı türü inşası için yeni kıyı bataryalarının teşkil edilmesi gerekmektedir. Bu iş, batı Fransız adalarının savunulmasına ayrılan birliklerin yerleştirilmesi koşuluyla, personel güçlükleri bazı gecikmelere neden olacak da olsa, pekâlâ yapılabilir.

4. Silah ve Cephane

Mevcut gemi ve kara birliklerinin silah ve cephaneyle donatılması, hafif uçaksavar topları ve geçici olarak da el silahları alanında çekilen sıkıntı dışında, tamamen sağlanmıştır.

Levent Şahverdi Arşivi

Cephane stoku, diğer iki kuvvete oranla çoğu cephane türünde iyi, kısmen de çok iyi durumdadır. Bu nedenle Kara Kuvvetleri'nin cephane üretiminin desteklenmesi mümkün oldu.

5. Değerlendirme

Yapılacak bir kıyaslama, düşman deniz kuvvetlerinin sayıca çok büyük bir üstünlüğe sahip olduğunu gösterir. Bunun Amerika'ya ait kısmı, Japonya'nın savaşa girmesiyle biraz olsun telâfi edilmektedir.

Gemiyle gemi, denizaltıyla denizaltı kıyaslandığında, Alman muharebe gücü İngilizinkinden üstündür, en azından eşit değerdedir. Her ne kadar düşmanın savaş tecrübesi kazanılan asıl savaş alanlarında savunma gücünde bir artış saptanılmaktaysa da, denizaltılar şimdiye kadar düşmandan açıkça görülebilir şekilde üstün durumda olmuştur.

Uçak gemisi olmayışı, su üstü birliklerinin tüm geniş çaplı hareketleri için bir sakıncadır.

6. Özet

Deniz Kuvvetleri, güçlendirilmiş ve stratejik bakımdan elverişli olan üslere dayandırılmış denizaltı savaşını gittikçe artan ölçüde, açık deniz kruvazör savaşını, kıyı korumasını ve refakat seyrini şimdiye kadarki düzeyde yürütebilecek güçtedir.

Donanma, bir uçak gemisi olmayışı ve bu yaz birçok kruvazörün büyük hasar görmesi nedeniyle, ancak sınırlı ölçüde kullanılabilecek durumdadır.

Topçuyla desteklenen kıyı savunması Norveç'te, Manş Denizi ve batı Fransız kıyılarında büyük ölçüde sıklaştırılmış ve kesin önemi haiz yerlerde takviye edilmiştir.

C. Hava Kuvvetleri

Hava Kuvvetleri'ne ait birlikler Ek : 1 c'de gösterilmiştir. Bundan, 1 Mayıs 1941 durumuna ilişkin şöyle bir tablo karşımıza çıkıyor :

Uçucu birliklerde; pike av birliklerinde çok az bir yükselme oluyor, savaş uçakları birliklerinde mevcut aynı kalıyor.

Ağır av uçakları (kısmen bütünleme av taburları ikmal bölüklerinin toplanması suretiyle), gece av, bombardıman ve savaş uçakları birliklerinde bir yükselme oluyor. Keşif birliklerinde sayıca bir azalma... Halbuki her keşif bölüğünde uçak sayısında üç civarında bir artış gerekmektedir.

Levent Şahverdi Arşivi

Uçaksavar topçusunda; ağır top sayısı 4.352'den 6.476'ya, hafif top sayısı (hafif uçaksavar birliği hariç) 9.651'den 12.932'ye, ışıldak miktarı 2.376'dan 3.246'ya yükseliyor.

Hava muhabere birliklerinde az miktarda birlik artışı vaki oluyor.

Savaş gücünün muhakemesinden şu sonuçlar çıkmaktadır :

1. Uçucu Birlikler

1 Mayıs 1941 durumuna kıyasla 1 Mayıs 1942'de birliklerdeki uçak mevcudunda -av, gece av ve ağır av birlikleri müstesna- bir azalma oldu; kullanılmaya hazır uçak sayısı oldukça azalarak, ortalama mevcudun % 50 - % 60'ına kadar düştü.

Deniz hava birlikleri ve doğuda kullanılan savaş birlikleri dışında, tüm birliklerde mürettebat sayısı uçaklardaki kadro mevcudunu aşıyor; bu fazlalık bazı birliklerde % 50'ye kadar yükseliyor (Ek : 3'e bak).

Yeni uçak modellerinin hizmete girmesi, daha güçlü ve kaliteli silahların bulunması nedenleriyle muharebe gücünün arttığı ve halen birliklerde büyük savaş deneyimli komutan ve mürettebat çekirdek kadrosunun mevcut olduğu söylenebilir ki, bu da olumlu bir sonuçtur.

1942 yılı içinde tahmin edilen endüstriyel üretim ve 22 Haziran - 31 Aralık 1941 arası ortalama zayiat miktarları göz önüne alındığında, 1942 yılı sonuna kadar keşif ve pike uçağı birliklerinde uçak mevcudu daha da azalacak, diğer bütün birliklerde aynı kalacak, ya da kısmen önemli miktarda yükselecek ve av birliklerinde kadro miktarları artacaktır (Ek : 4'e bak.).

Savaş birlikleri hariç, mürettebat sayısı esas itibariyle korunacaktır. Bu hususdaki tahmin, eğitim için uçak akaryakıtının yeterli miktarda dağıtılacağı merkezindedir. Ayrıca Hava Kuvvetleri'nin uçak akaryakıt kontenjanının arttırılması gerekmektedir. Savaş birliklerinin mürettebat ikmaline, kış mevsiminde okulların zorunlu olan öğretmen ve uçak ihtiyaçlarının karşılanması ve uçak akaryakıtının yetersiz dağıtımı zarar verici etki yapacaktır; mürettebat miktarı burada büyük ölçüde azalacaktır. Genel bir bakışla 1942 yılında birlik miktarı azalmayacaktır: fakat bu arada -av birlikleri hariç- plan hedefine asla ulaşılamayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır.

Yeni kuruluşlar, ancak mevcut birliklerin zararına yapılabilir.

2. Uçaksavar Topçusu

Uçaksavar topçusunun ateş gücü 1 Nisan 1941 durumuna göre, ağır toplarda hemen hemen yarı yarıya, hafif toplarda 1/3 oranında arttı.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu artış, terkip değiştirilerek kurulan birliklerde (Örneğin, batarya sayısının her taburda 3'ten 4'e, ağır bataryalardaki top sayısının 4'ten 6'ya, hafif bataryalarda 12'den 15'e yükseltilmesi), yeni kurulan birliklerdekinden daha fazla sağlanmıştır.

Baraj ateşi bataryaları, 8,8 santimetrelik uçaksavar toplarıyla donatılmaya başlanmış olup, bu faaliyete devam edilmektedir (şimdiye kadar ganimet toplarla donatılmışlardı). Bu usul, gittikçe artan şekilde bir iyileşmeye neden olmaktadır.

Personel sektöründe durum son derece gerilmiştir. Birliklerin bir miktarı ancak model olarak anavatan uçaksavar bataryalarından kurulabildi (her defasında kısa süreli hizmete celb edilen sivil personelden mürettebat oluşturuluyor)...

1943 yılı sonuna kadar talep olunan ilave 900 ağır, 752 hafif, 194 ışıldak bataryası ile 24 hava baraj birliği için yaklaşık 400.000 insan gerekiyor. Buna, 100.000 kişinin daha askeri personel olarak hazır hale getirilmesi zorunluğu da eklenmektedir (1923 ve 1924 doğumlular dahil). Bu nedenle birlikler ancak anavatan uçaksavar bataryaları olarak teşkil olunabiliyor; ayrıca halen mevcut olan hafif bataryaların bir kısmının da anavatan uçaksavar bataryaları halinde yeniden teşkil edilmesi gerekecektir.

Bütün anavatan uçaksavar bataryalarında askeri personel bakımından bir çekirdek kadro mevcut olacaktır. Fakat birlik sayısının artması bu kadroyu eritecektir. Sivil personelin kısa süreli kurs ve eğitimiyle de artan birlik sayısının ihtiyacının aynı oranda karşılanması beklenemez.

3. Hava Muharebe Birlikleri

Personel ve malzeme durumu, önemli miktarda yeni muhabere birliği teşkiline elverişli değildir. Hava muhabere hizmetinin sürekli büyük çapta genişlemesi gittikçe artan ölçüde özellikle kadın yardımcı kuvvetlerin celbini zorunlu kılacaktır.

4. Paraşüt Kıtaları

1941 İlkbaharı'ndaki muharebeler ve geniş kış Kara Kuvvetleri'nin desteğine tahsis edilen birliklerde uğranılan büyük kayıplar, yeniden kullanılmaya hazır hale gelmeyi bir hayli geciktirdi ve güçleştirdi. Bununla beraber başlatılan yenileme ve bütünleme 1942 Yazı'nda büyük kısmıyla tamamlanabilir.

Levent Şahverdi Arşivi

5. Hava Kuvvetleri Sahra Taburları

Yer teşkilatının özellikle gerilla baskınlarına karşı korunması için Hava Kuvvetleri'nin emrinde 20 sahra taburu bulunmaktadır. Bunlar şu sırada Kara Kuvvetleri'nin desteğine tahsis edilmişlerdir.

6. Yer Teşkilatı

Bu teşkilat halihazır istekleri karşılamaya yeterli olup sürekli olarak daha da genişletilmekte ve iyileştirilmektedir. İşçi noksanı bu alanda da kendini engelleyici olarak hissettiriyor.

7. Cephane

Cephane ikmali tüm alanlarda yakın bir gelecek için emniyete alınmıştır (Üçüncü Kısım, Silahlanma'ya bak).

8. Özet

Hava Kuvvetleri sayıca düşmandan aşağı durumdadır. Bu, üstün ve elastiki bir sevk ve idare, malzemenin kalitesi ve özellikle de kıtaların savaş ruhu ile fazlasıyla telafi edilir.

D. Müttefikler ve Lejyonlar

Doğudaki harekât için müttefiklerce Ek : 5'te sözü edilen kuvvetler vaat edilmiştir.

Çeşitli Avrupa devletlerine mensup olan bu kuvvetler ve lejyonlar sevki idare, eğitim, donanım ve savaş ruhu bakımından Alman birliklerinin durumuna erişemezler; fakat özellikle savunma görevleri için bir kuvvet artışı oluştururlar.

Dil bakımından akraba olan ulusların tebaalarından yaklaşık on beş tabur kuvvetinde lejyonlar kurulmakta olup, bunların ikisi halen kullanılmaya hazır durumdadır.

E. Silahlı Kuvvetler Özel Birlikleri

1. Propaganda Birlikleri

Bu birliklerin organizasyonu, SS sınıfı propaganda birlikleri dışında, aşağıdaki şekilde tamamlanmıştır :

a. Kara Kuvvetleri'nde her seferi ordu komutanlığında bir propaganda bölüğü;

b. Deniz Kuvvetleri'nde her grup komutanlığında bir deniz propaganda taburu;

Levent Şahverdi Arşivi

c. Hava Kuvvetleri'nde her hava kolordusunda bir hava savaş haber verme bölüğü...

Ayrıca işgal edilmiş bölgelerde altı yerli propaganda taburu ve özel görev propaganda birlikleri mevcuttur.

2. Teknik Birlikler

Harekât alanında gaz, su ve enerji ikmalinin sürdürülmesi ve endüstri tesislerinin (örneğin; maden ocakları, petrol boru hatları) yeniden işletilmesi için on teknik tabur ile on bir teknik müfreze hazır bulunmaktadır.

Harekâtın başlamasıyla birlikte Güney Ordular Grubu bölgesinde bir madeni yağ tugayının teşkili hazırlanmıştır.

3. Özel Görev - 800 İçin Brandenburg Eğitim Alayı

Bu alayın bünyesinde ayrıca şu üniteler kurulmuştur :

a. Lapplanda Seferi Ordu Komutanlığı bölgesinde kutup kullanımı için bir hafif bölük,

b. Akdeniz, Karadeniz, Buz Denizi ve açık denizlerdeki limanlara karşı kullanılmak üzere bir hafif istihkam bölüğü...

4. Dora Özel Komutanlığı

Bu komutanlık, Kuzey ve Orta Afrika bölgesinde Kara ve Hava Kuvvetleri için temel bilgilerin (düşman niyet ve amaçları, haritaları ve hava durumu) sağlanması ve mihver devletlerin niyet ve amaçlarına uygun olarak yerlileri etkileme amaçlarıyla kullanılmaktadır.

5. F Özel Karargâhı

Bu karargâh Ortadoğu'da özel birliklerin (Araplar) kullanılması için hazırlıklar yapmakla görevlendirilmiştir.

6. Harp Esirleri

Harp esirleri inşaat ve işçi taburlarının kurulması (harekât alanında ve anavatan harekât alanında kullanma) ve harp esirlerinin kıtalarda yardımcı kuvvetler olarak kullanılması suretiyle inşaat ve işçi kuvvetler alanında bir hafifleme oluşturulabilindi.

F. Silahlı Kuvvetler Dışındaki Kuruluşlar

Savaş sevk ve idaresinin görevleriyle doğrudan ilişkili olarak aşağıdaki kuruluşlar kullanılmıştır :

Levent Şahverdi Arşivi

1. Tevlet İşçi Hizmeti

Doğuda kullanmak üzere yaklaşık dört yüz piyade tipi silahlanmış müfreze, Kara ve Hava Kuvvetleri'nin emrine amade bulunmaktadır. Bunların yüzü tam hareket kabiliyetlidir (bisiklet ve az miktarda motorlu ağırlıkla donatılmış olarak)...

Devlet arazisinde ve işgal edilen batı bölgelerinde Silahlı Kuvvetler hizmetleri ve savaş ekonomisi amaçları için ayrıca yaklaşık 250 müfreze kullanılmakta.

2. Todt Kuruluşu

Savaş sevk ve idaresi için kullanılan kuvvetlerin bölünüşü Ek : 6'da görülmektedir.

3. Polis (SS - Tümenlerinden Başka)

Yüksek SS ve polis şeflerinin emrinde kullanılan SS ve polis birlikleri, esas itibariyle geri bölgelerin emniyetinde Silahlı Kuvvetler'in yükünü hafifletmek için kullanılmaktadır. Fakat kısmen de cephede kullanılmışlardır. Daha fazla bilgi için Ek : 6 a'ya bak.

G. Ulaştırma İşleri

I. Doğuda

1. Demiryolları

a. Demiryolu Hattı Şebekesi

1942 Mayıs ayına kadar işgal edilen doğu bölgelerinde;

5.922 km. çift raylı hatlar normal izli,

16.295 km. tek raylı hatlar normal izli,

847 km. çift raylı hatlar normal geniş izli olmak üzere toplam 38.000 km. hat uzunluğu mevcuttur.

b. Seferler

15 Mayıs'tan itibaren günde her iki yöne gidebilen trenler :

— Almanya'dan doğu bölgesine 200 tren,

— Romanya'dan doğu bölgesine 12 tren.

Bunların yaklaşık % 30'u demiryolu işletmesi için gereklidir (hizmet kömürü, hizmet ve inşaat malzemesi trenleri).

Levent Şahverdi Arşivi

c. 1942 Yazı'ndaki Genişletme İşi

1 Ekim 1942'ye kadar bir dizi batı-doğu bağlantısı ve diğer arzani bağlantılar yeniden kuruluyor; bunlardan başka hatların ve istasyonların kapasiteleri de arttırılıyor.

İklim etkilerine karşı inşaya özel önem veriliyor.

2. Karayolları

a. Transit Yolu Olarak Mevcut Olanlar

Batı-Doğu : 9 (birisi Romen idaresinde)

Kuzey-Güney : 1

Toplam uzunluk, yaklaşık 8.250 km.

b. Transit Yollarının Durumu

Bu yolların bakım ve kullanmaya hazır bulundurulması sorumluluğu Kara Kuvvetleri'ne (Ulaştırma Başkanı) ait olduğuna göre, donların erimesini ve çamur döneminin sona ermesini müteakip, çok az bir kısmı hariç, tüm yollar her tür taşımacılık için kullanılabilir.

c. Genişletme

IV ncü transit yolu (Lemberg - Kriowograd - Dnjepetrowsk - Jusowka) her türlü hava koşulunda her tür yükle gidilebilir bir yol haline getirilmek üzere inşa halinde bulunmaktadır. Diğer transit yolları gidilebilir durumda bulundurulacaktır.

3. Suyolları

İaşe ve ekonomik amaçlı ulaşımlar için, ön planda odun, Pripet ve Dinyeper Nehirleri Brest'ten Dnjepropetrowsk'a kadar ve Dinyeper Nehri Cherson'dan Saporoshje'ye (Karadeniz kıyı seyriseferleriyle bağlantılı olarak) kullanılır.

Sürekli ve kesintisiz gemi trafiği Saporoshje Barajı'ndan ötürü imkânsızdır.

II. Diğer Savaş Alanı

Diğer savaş alanında ulaşım, esas itibariyle bir personel ve malzeme donanımı sorunudur. Tali bölgelerde verimi arttırıcı uzun vadeli bir inşa gerekli olabilir.

Levent Şahverdi Arşivi

III. Personel İkmal Durumu

1. Eli Silah Tutan Erkeklerin Dağıtılması

Savaşın gittikçe şiddetlenmesi ve yaygınlaşmasıyla, Silahlı Kuvvetler'in ikmal mürettebatı ve savaş ekonomisinde çalışan işçi ihtiyaçları (idare ve ulaşım dahil) birlikte yükseldi. Değişik yönlü ve çok çeşitli kaçınılmaz istekler, insan istihdam durumunda sıkıntı ve gerginlikler yarattı. Bunlar da topyekûn savaş sevk ve idaresi amaçları için gerekli olan askeri hizmete ve çalışmaya elverişli Alman insan stokunun tükenmesine neden oldu.

1897-1925 doğumlu askeri hizmet yükümlülerinin 1942 yılı insan durumuna göre dağılımı Ek : 7'de görülmektedir. Bu tablodan çıkan sonuç şudur :

Yaklaşık 17,2 milyon yükümlü mevcuttur. Bunun, yaklaşık 8,5 milyonu asker, 5,1 milyonu savaş için önemli görevler için askerlik hizmetinden muaf tutulanlar; 2,8 milyonu Silahlı Kuvvetler için işe yaramayan, askeri hizmete lâyık olmayan, fakat diğer hizmetlerde iş görebilenler; 0,16 milyonu 1897-99 doğumlu olup Silahlı Kuvvetler'de kullanılabilecek durumda olanlardır.

2. İnsan Dağıtımının Değerlendirilmesi

a. Geniş çaplı her çağrı, savaş ekonomisine vb. yük olur. Askerlik hizmetinden her muaf tutulma, ikmal yapma zorunluğundan dolayı diğer

a. Geniş çaplı her çağrı, savaş ekonomisine vb. yük olur. Askerlik hizmetinden her muaf tutulma, ikmal yapma zorunluğundan dolayı diğer savaş önemi haiz yerlerde bir boşluk açar.

b. Askeri ikmal yönünden ve ulusal politika bakımından şu uygulamalar dikkate değerdir :

(1) 1914-1922 doğumlulardan 302.000 kişi (—20 tümen), 1919-1922 doğumlulardan 107.000 kişi (—7 tümen) askerlikten muaf kılındı. Bu doğumlular kısmen çok ciddi iki yıllık barış eğitimi gördükleri halde, büyük kısmı bu savaşta henüz daha hiç asker olmadı.

(2) 1923 doğumlular nisanda -ilk kez olarak istisnasız- Silahlı Kuvvetler'e tertip edildi. Bu, zamanca bir buçuk yıllık bir önalma demektir.

(3) 1924 doğumlularda zamanca iki yıllık bir ön almadan muhtemelen vazgeçilmesi gerekebilir. Bu hususlaki önlemler için 3 ncü maddeye bak. -Bu kuranın son yoklaması yapılmış olup, halen 120.000 kişiyle

Levent Şahverdi Arşivi

devlet işçi hizmetinde bulunmaktadır. 81.000 kişi gönüllü olarak Silahlı Kuvvetler'de (12.700'i SS-sınıfında), geri kalanı da savaş için önemli hizmetlerde kullanılmaktadır. 1925 doğumluların (17 yaş) halen 5.300'ü gönüllü olarak Silahlı Kuvvetlerdedir (bunun 900'ü SS-sınıfındadır).

(4) Kuvvet komutanlıkları'nın ve SS-sınıfının normal olarak 18-25 yaşlara bölünen gönüllü istekleri şimdi 1924 ve kısmen de 1925 doğumlularda sıkışıyor (Başkomutanlık Kurmay Başkanı, bu en genç doğumluların vakitsiz tükenmesini önlemek için gönüllü miktarını sınırlamaya yetkili kılınmıştır). Bu suretle de daha uzun hizmete tâbi olanlara yeni neslin hazırlanması gittikçe büyüyen bir problem oluyor.

(5) Özet olarak en genç doğumlular bakımından, aşağıdaki önemli hususların bunları koruyacağı söylenebilir :

— Savaşın süresi ve genişlemesi bilinmez olduğuna göre, uzun vadeli askeri yükümlüler rejimi uygulama;

— Değerli komutan ve uzman yeni nasil kazanmak için meslek ve okul eğitim ve öğrenimini tamamlama;

— Bugünkü savaşın şiddet ve sertliğine dayanmaları için genç yükümlülerin maddi ve manevi yönden güçlendirilmesi.

3. İkmal Personeli İhtiyacının Karşılanması

a. Silahlı Kuvvetler'in ve SS-sınıfının yaz ayına kadarki personel ikmal istekleri, şu sırada eğitim ve öğrenimde bulunan 1923 doğumlulara başvurmaksızın yerine getirilebilir (Yaklaşık 450.000 kişi).

İkmal ordusundaki bu ihtiyacın karşılanması, tedavi görenler kıtalarına gönderilmediğine göre, ancak birliklerde tasarruf etmek ve tarama yapmak suretiyle mümkündür.

b. Kıtalar çerçevesinde tasarruf ve diğer önlemlerle yaz ayı ikmal personeli ihtiyacını karşılamak için gerekli talimatlar verilmiştir.

c. Yaz seferinde önceden tahmin edilemeyen ölçüde fazla zayiat verilebilir. Elde bu zayiatı karşılayacak ihtiyat da olmadığına göre, 1923 doğumluların celbi ve sınai savaş ekonomisi kilit personeline el atılması gerekecektir.

d. İkinci maddenin alt kısmında en geç doğumluların korunması hakkında yapılan tespitlerin akla uygun biçimde devam ettirilmesi için, gerektiğinde 1908-1922 doğumluların askerlikten muaf tutulanlarına en son çare olarak başvurulabilir.

Levent Şahverdi Arşivi

Böyle bir durumda idarenin ve ekonominin çıkarlarının silahlı harbin üstün önemi karşısında ikinci plana atılması gerekir. O zaman öncelikle 1922'lilerden itibaren yukarıya doğru daha genç doğumluların geri kalanlarına başvurulması kadar doğal birşey olamaz (107.000 askerlikten muaf 1919-1922 doğumlu)...

Sınai savaş ekonomisi ihtiyacı olan stajer ve ikmal personelinin, Silah ve Mühimmat Bakanlığı'nın rasyonelleştirme önlemleri ve Gen. Bev.'nin işçi istihdamı için personel tedariki faaliyeti çerçevesinde gittikçe artan ölçüde sağlanan işçilerden hazırlanacağı hususunda, Başkomutanlığın uygun bir bildirisinin ihtiyaç sahiplerine tebliğ edilmesinden sonra, yazın son aylarında itibaren savaş üretiminin bir sarsıntıya uğramasından sakınılabilir.

6,5 milyon insan çalışma durumunda olacağına göre, silah endüstrisi bu koşullar altında 300.000 genç yükümlüyü (% 4,6), gerektiğinde diğer hizmetler için verebilmelidir. Muadil makamlar olarak Askeri Bölge Asker Alma Komisyonları ile işçi kullanma makamları işbirliği yaparlar.

4. Sonuç

Silahlı Kuvvetler'in sayıca büyümesi en erken 1943 İlkbaharı'nda (Sahra Ordusu'na 1924 doğumluların tertibi) söz konusu olabilir.

Ancak bu hususstaki faraziye, 1923 ve 1924 doğumluların tamamen personel zayiatını karşılamak için sarf edilmeyeceği merkezindedir.

Yeni birlikler teşkil edilmesi ancak Kuvvet Komutanlıkları ve SS-sınıfı içinde personel aktarılması suretiyle mümkündür.

Levent Şahverdi Arşivi

SİLAHLANMA

A. Kuvvet Komutanlıkları Programları

Führer'in Ocak - 1942 tarihli emri -elde mevcut hammadde miktarlarına uymak suretiyle- Kara Kuvvetleri'nin tazelenmesine ön planda yer vermektedir.

Yeterli bir kış donanımı (elbise, dona karşı korunma malzemesi, barınak gereçleri vb.) için gerekli önlemler, ekonomik ve silahlanma durumlarıyla tam bir ahenk içinde yürütülmektedir.

1. Kara Kuvvetleri

Silahlanmanın Kara Kuvvetleri lehine ayarlanması, Sovyet Rusya'ya karşı girişilen kış savaşında beklenmeyen ölçüde silah ve cephane sarf edilmesinden ötürü, birliklerin noksansız donatılmasını ve gereken stok seviyelerini (cephanede 6 aylık) henüz sağlayamadı.

a. Silahlar : Piyade havanları, piyade topları, özellikle de hafif ve ağır sahra obüslerindeki sarfiyat ve aşınma şu sırada üretimden çok daha yüksektir. Bundan ötürü bu alanlarda mevcutlar azalmaktadır (Detaylar için Ek : 10'a bak.).

Tanksavar silahları (4,2 cm. lik Tas. topu 41 konik namlulu, 2,5 cm. lik Tas. topu 40 ve 41, 7,5 ve 7,62 cm. lik Tas. topu 36) üretimi özellikle yükseltildi. 1942 Sonbaharı'ndan itibaren, ayda yaklaşık 100 adet 7,5 cm. lik ve temmuzdan itibaren de 275 adet 5 cm. lik tanksavar topu 38'in üretilmesi beklenebilir.

Tank üretimi, 22 Haziran 1941 mevcutlarına göre harekâtın başlamasına kadarki dönemde uğranılan kayıpları tamamen karşılayamayacaktır. 1942 yılı Sonbaharı'na kadar aylık ortalama üretim 430 tank (II, III, IV, Hücum topu) dolayında olacaktır.

b. Cephane : Doğu Cephanesi'ndeki yüksek sarfiyattan ötürü cephane mevcutlarının aşırı derecede azalması, hafif ve ağır sahra öbüsü, piyade havan topu gibi noksanlık başgösteren alanlara özel gayret sarf ederek üretimin yoğunlaştırılması suretiyle durdurulmaya çalışılmakta-

Levent Şahverdi Arşivi

dır. Ağır sahra obüslerindeki sarfiyatı karşılamak yazın mümkün olabilir, bunun tam zamanı harekâtın başlamasından önce yapılacak sarf miktarına bağlıdır. Hava ve Deniz Kuvvetleri'nin cephane kapasitelerine vadeli rücu ediş ve K-cephanesi üretiminin durdurulması gerekti.

Kovan darboğazı, yeni kapasitelerin oluşturulması ve boş kovanların geriye akışını arttırıcı önlemler alınması suretiyle ortadan kaldırılır.

Kontenjan tespiti ve batı stoklarına başvurmak suretiyle doğudaki cephane durumunun düzeltilmesi cihetine gidilmiştir.

c. Araç ve Gereçler : Motorlu araçlardaki büyük noksanlıklar yeni üretimle kapatılamaz. Geri bölgelerdeki onarım işleri takviye edilmiştir. Bunun için gerekli olan makine ve yedek parçalar da yeni üretime yükleniyor.

Özel araç ve gereçler (İs., mu. vb.) ve genel ordu gereçleri en zaruri ihtiyaçları karşılayacak ölçüde üretiliyor.

Genellikle gereçlerin sadeleştirilmesi, kadro mevcutlarının indirilmesi ve süratli harekât için birliklerin ivedi donatılması suretiyle eksikliklerin giderilmesine çalışılıyor.

2. Deniz Kuvvetleri

Donanmanın bütünlenmesi için gereken kapasiteler mevcuttur. İşçi güçlüklerinin üstesinden gelinmekte; sınırlar hammaddelerle dolmaktadır.

Denizaltıların inşa ve işletilmesine öncelik verilmektedir. Hedef, ayda ortalama 25 denizaltı inşa etmekti. Halen her ay yaklaşık 19 denizaltı üretiliyor. 1942 Sonbaharı'ndan itibaren ve tüm 1943 yılı içinde aylık üretimin 18 denizaltı civarında olacağı beklenmektedir.

Denizaltı inşasının yanında 1942'de küçük birlikler (4 muhrip 6 torpidobot, 96 mayın arama-tarama botu) ve bunlara ilaveten 36 hücumbot ve 55 (R) kurtarma botu ile refakat ve kıyı hizmetleri için küçük üniteler de üretiliyor.

1943 yılından itibaren ayda bir hücumbot ile iki (R) kurtarma botu üretecek düzeyde su üstü savaş birliklerinin yeniden inşasının düzenlenmesi gerekiyor.

Topçu silahları, cephane ve torpido üretiminin geçen yılın aksine azaltılan hammadde tahsisiyle, genel olarak iki katına çıkarılması gerekti. Ayrıca Deniz Kuvvetleri kapasiteleri Kara Kuvvetleri'nin lehine olarak altı aylık bir süre için bu kuvvete verildi. Toplam olarak cephane stoku ve üretimi şu sırada yeterlidir.

Levent Şahverdi Arşivi

3. Hava Kuvvetleri

Uçak programındaki istekler, tahmini aylık ortalama üretimin hâlâ çok üstünde bulunur (Detaylar için Ek : 11'e bak.). Modellerin tam olarak donatılmasında noksanlıklar olması ve bu suretle de uçakların kullanılmaya hazır duruma tam anlamıyla gelememesi beklenmelidir. Son savaş yılında uçak onarımları hammadde itibariyle ancak 2/3 oranında yapılmıştır.

Uçaksavar topu programındaki üretim halen aylık isteklerin çok altındadır. 8,8 ve 10,5 cm. lik uçaksavar toplarının Führer tarafından istenen terkin işine henüz el atılmamıştır. Bu konudaki istekler tahminen 1943 yılı sonunda yerine getirililebilecektir (Detaylar için Ek : 11'e bak.).

Hem uçaksavar topçu cephanesi, hem de uçaktan atılan cephane mevcutları iyi durumdadır. 8,8 cm. lik cephanede de mevcutlar halen uzun bir süre için yeterlidir. Bazı çaplarda cephane mevcudu, kapasitelerin altı aylığına Kara Kuvvetleri lehine verilmesini mümkün kılacak şekilde gelişti. Uçaksavar topu mühimmatı üretimi halen sarfiyatın çok üstündedir. Bomba üretimi iki katına çıkmıştır.

4. Gaz Savaşı Hazırlıkları

Kıtalarda gaza karşı savunma donanımı tamamlanmıştır. At gaz maskelerinde noksanlıklar mevcuttur. Elde yeterli derecede temizleme gereci vardır. Sivil halk yaklaşık 2/3 oranında gaz maskesiyle donatılmıştır.

Gaz taarruz savaşının icrası için gerekli hazırlıklar altı gün içinde gaz kullanımı başlayabilecek şekilde yapılmıştır.

Mevcut gaz savaşı mühimmatının durumu :

a. Kara Kuvvetleri'nde aşağıdaki silahlar için iki aylık stok mevcuttur. :

Hafif Piyade tüfeği

10 cm. lik sis bombası atar

Hafif sahra obüsü

15 cm. lik sis bombası atar

Ağır sahra obüsü

2 cm. lik top.

Levent Şahverdi Arşivi

b. Hava Kuvvetleri'nde 200.000 adet 50 kg. lık bomba stoku veya 6 aylık stok mevcuttur.

Tüm hazırlıklar, bir gaz harbinin olanak dışı olduğuna dayatılmıştır. Bu nedenle K maddesi cephanesi üretimi durduruldu.

B. Silahlanma Ekonomisi

(1) Silah Endüstrisinde İşçi İstihdam Durumu

Geçen üç aylık gelişmeye göz atıldığında işçi kullanım durumunun, askerlik hizmeti için arttırılan celplerden ve silahlanma görevleri siklet merkezinin ve dolayısiyle de oldukça yükselen ihtiyacın Kara Kuvvetleri'ne aktarılmasından etkilenmiş olduğu görülür. Ocak-Mart aylarında toplam 522.000 kişi celb edilmiş olup, bunların 234.000'i silah endüstrisi tesislerindendi. Buna rağmen, Kara Kuvvetleri için üretimde çalışan personel miktarı arttırılabilindi. Halbuki Hava Kuvvetleri için bu miktar 17.000, Deniz Kuvvetleri için 29.000 kişiye inmiştir (Detaylar için Ek : 12'ye bak.).

Bununla beraber üretimler içinde aktarmalar yaparak, askeri hizmet için yeni celpler yapılmasına ve buna bağlı olarak da kullanılan işçi miktarında bir azalma olmasına karşın her üç kuvvet komutanlığında acil silahlanma görevlerinde, özellikle de sıklet merkezi programlarına dahil üretimlerde önemli miktarda artışlar sağlanabilindi.

Verimin değerlendirilmesinde, kuşkusuz yabancılarda ve harp esirlerinde büyük ölçüde iş gücüne katkının mevcut olduğu nazari dikkate alınmalıdır. Şurası bir gerçektir ki, bunların verimi, henüz çekilip alınan işçilerin duruma erişmemiştir. Ayrıca iş gücü verimi, beslenme nedeni hava tarruzları ve aşırı zorlanmalara bağlanan bazı yorgunluk belirtileriyle de zedelenmektedir.

Silahlı endüstrisine ocak-mart aylarında 392.100 işçi katıldı. Bu, Silahlı Kuvvetlere çağrıdan dolayı verilen fireyi, ayrıca da kararsızlıktan ve diğer nedenlerden ötürü (ölüm, hastalık, yaşlılık ve yer değişimi vb.) oluşan eksilmeyi karşılayacaktı.

İşçilerin hazırlanması;

a. Silah fabrikalarındaki belli bir işe yaramayanların değiştirilmesi;

b. Silah fabrikalarına inşaat endüstrisinin dahil edilmesi;

c. Tarama önlemleri alınması;

d. Yabancıların işe alınması;

e. Harp esirlerinin silar endüstrisine katılması suretiyle yapıldı.

Levent Şahverdi Arşivi

Silahlanma sektöründe ihtiyacı karşılanması, silahlanmanın öteki savaş ekonomisi önlemlerine mutlak şekilde ön alacağı açıklandığı içindir ki mümkün oldu.

2. İhtiyaç Gelişmesi

İkinci çeyrek yılda da silah endüstrisindeki istihdam durumu askerlik hizmetine celplerle oldukça fazla etkilendi.

Zorunlu işçi ihtiyacının karşılanması için büyük ölçüde yabancı işçiye başvurulması gerekecek.

Gelecek harekâtta oluşacak yüksek zayiat karşısında sınai savaş endüstrisine yeni bir hücum zorunlu görüldüğü takdirde, bu ancak fabrikalarda bulunan kilit personele el atmak suretiyle yapılabilir (Kısım - III, Personel İkmal Durumu Madde - 3'e bak.). Bu nedenle ikmal müretteba-tının zamanında eğitilmesi çok büyük önem taşır.

Özet olarak söylenebilir ki, şu sırada silah endüstrisindeki personel durumu gerçekten gerilmiştir. Gelecek harekâtın işçi kesimine yeni bir saldırmayı gerektirmeyecek tarzda elverişli cereyan etmesi ve öngörülen 500.000 Rus sivil işçisinin zamanında kullanılması halinde, silah üretiminde etkin düşüşler vaki olmayacaktır.

3. Madensel Yağlar

Madensel yağ ikmali, bu yıl içinde savunma gücünün en zayıf yerlerinden biri olacak (Daha geniş bilgi için Ek : 3'e bak.). Tüm madensel yağ türlerinde noksanlık vardır ve bu noksanlık üç kuvvetin de hareket serbestisini zedeleyecek ve silah endüstrisini müteessir edecek büyüklüktedir.

Geçen yıl stoklar vardı. Bunlar halen tüm Avrupa'da minumum düzeye indi. Şu anda sadece üretimle geçiniyoruz.

Yılın sonuna doğru yeni hidro fabrikalarının faaliyete geçmesiyle hafif bir iyileşme olması beklenilebilir; fakat bu, durumun kesin şekilde değişeceği anlamına gelmez.

4. Kömür ve Enerji

Alman silah endüstrisine yeterli kömür sağlama imkânları 1942'de, anlaşıldığı kadarıyla, ön planda ulaşım sorununda oluşacak gelişmeye bağlı olacaktır. Bu nedenle ihtiyaç ile talep ihtimalleri arasında hesabi olarak vaki olan açık, uygulamada hafife alınabilecek bir rol oynar. Şimdiye kadar yetersiz kömür sevkiyatından ötürü meydana gelen üretim düşüşleri, genel olarak silah üretimine çok önemli kayıplar getirmedi.

Levent Şahverdi Arşivi

Oldukça gerileme göstermekte olan yıllık kömür sarfiyatından dolayı yazın ilk aylarında söz edilmeye değer düşüşlerin olmasından korkulmaz. Üretim düşüşlerinden kaçınmak için kış ön stoklaması zamanında ve yeterli ölçüde yapılmalıdır.

Enerji temininde de, ilk aylarda meydana gelmiş olan düşüşlerin önemli olduğu söylenemez. Yazın, bu yüzden silah üretiminin zarar görmesi beklenmez. Fakat yılın sonuna doğru kayıplar olabilir. Bu kayıpların ölçüsü esas itibariyle kömür sevkiyatına ve su koşullarına bağlıdır.

5. Demir ve Diğer Madenler

Silahlı üretimindeki en büyük darboğazı madenler oluşturmaktadır. başta bakır olmak üzere en önemli madenlerin ikmali yıl içinde son derece kötüleşecektir (Detaylar için Ek : 13'e bak.).

Maden kullanımında en geniş çapta tasarruf yapılabilinse bile yine de silah, araç ve gereç üretiminde hissedilir güçlüklerle karşılaşılacaktır. Özellikle de bu, sıklet merkezi verilen tank, uçak, denizaltı, motorlu araç ve muhabere gereçleri üretiminde kendini gösterecektir.

Maden durumundaki kötüleşme 1942 yılında, özellikle yaz aylarında Silahlı Kuvvetler'in vuruş gücünü etkilemeyecektir.

Cephane istekleri sürekli artmakta olduğu için demir ve çelik tedarikinde de önemli güçlüklerle karşılaşılması beklenmektedir.

6. Kimyasal Hammaddeler

Barut ve infilak maddesi üretimi dahil, kimyasal alanda büyük bir ihtimalle önemli güçlükler çekilecektir.

1943 yılında cephane üretiminde vaki olacak yeni istekler, barut ve tahrip maddesi alanında çok sayıda yeni tesisler inşasını gerektirmektedir. Fakat, diğer silah araç ve gereç talepleri karşısında bu gereğin yerine getirilmesi şüphelidir.

Kauçuk ikmal durumuna, gerginliğini kaybetmiş gözüyle bakılabilir. Çünkü, sentetik kauçuk üretimi sürekli artmakta ve elde bol miktarda sentetik kauçuk bulunmaktadır. Ayrıca artan ölçüde tabii kauçuk da deniz yoluyla (abluka kırıcılar sayesinde) ithal edilmektedir. Buna rağmen kauçuk ikmal durumu, sentetik kauçuk üretimi sadece iki tesiste toplanmış olarak kaldığı sürece, güven verici olmaz.

Levent Şahverdi Arşivi

7. Ulaşım İşleri

Ulaşım işleri, kuşku götürmeyecek şekilde vahim sonuçlar yaratabilecek bir dağboğaza girmektedir. Bu gidiş, her yerde ve her konuda kendini gittikçe artan ölçüde hissettirmektedir. Ulaşım istekleri sürekli artmakta, buna karşılık ulaşım araçlarının imkân ve kabiliyetleri her gün biraz daha azalmaktadır.

Hava etkileri dışında bu gerilemenin asıl nedenleri şunlardır :

— İkmal edilmekte olan bölgenin son derece geniş olması;

— Trafiğin, ulaşım tekniği bakımından az işlenmiş bölgelerde yoğunlaşması;

— Doğuya çok fazla lokomatif ve vagon verilmesi;

— Kış tahribatından dolayı oluşan yüksek zayiat;

— Endüstrinin yeterli üretim yapamaması...

Bunlara iç gemi seyrüseferi ile deniz ve kıyı nakliyatında ve karayolu ulaşımında meydana gelen hissedilir akaryakıt noksanı ile motorlu araç ve tonaj noksanları eklenmektedir. Ulaşım araçlarının verim ve kapasitelerini yükseltmek için aşağıdaki önlemler alınmaya başlanmıştır :

— Lokomotif ve yük vagonu yeni üretim programı,

— Madensel yağ programı,

— Jeneratörlere dönüş,

— Gemi inşa programı ve diğerleri...

Bunlar, bu yıl içinde tam olarak etkili olmayacak. Hedef, devlet demiryolları onarım programının süratle iyileştirilmesi olmalıdır.

Yetersiz ulaşım sistemi, emredilen silahlanmanın ve öteki savaş ekonomisi programlarının (Doğu bölgesinden yararlanma vb.) yerine getirilmesini aksatır; hale 1942 yılında yeni işgal edilen bölgeler ulaşım konusunda ek bir talep getirirse, bu aksatma işi daha da artar.

8. Müttefik Devletlerin Malzeme Siparişleri

Savaş gereçleri istekleri, esas itibariyle zırhlı savaş araçlarını, zırh delici silahları, uçaksavar toplarını ve uçakları kapsadı. Bu istekler, genel olarak en acil ihtiyaçlar çerçevesinde karşılanabildi.

Kömür, ham demir, sentetik kauçuk vb. diğer istekler savaş için nispeten gerekli olan ihtiyaçlar çerçevesinde karşılanabiliyor.

İtalya'nın yakma yağı ikmali önemli güçlükler çıkarıyor.

Levent Şahverdi Arşivi

9. Müttefik ve Tarafsız Devletlerce Yapılan Malzeme Desteği

Macaristan tarafından hafif sahra obüsü ve tabanca; İtalya tarafından hava torpidosu; İsviçre 2 cm. lik top, kapsül vb.; İsveç (bilyalı yatak) ve İspanya tarafından diğer malzeme sevkiatı sürekli yapılmaktadır. Bunun yanında Macaristan'ca uçak yapımı ve piyade tüfeği; İtalya'ca deniz taşıt araçları, Kara ve Hava Kuvvetleri için savaş gereçleri; İsviçre'ce tezgâhlar ve tapa imali; Çekoslovakya'ca top parçaları üretimine mahsus kapasiteler de emre amade kılınmaktadır.

Başta İsveç'in demir cevheri ve prit, Finlandiya'nın nikel ve bakır sevkiyatı olmak üzere, kuzey devletlerinin sağladığı desteğin özel önemi vardır. Portekiz Wolfram, Japonya'dan ham kauçuk sevk etmek suretiyle çok değerli destek sağlamakta. 1942 yılında bugüne kadar yaklaşık 21.000 ton ham kauçuk Almanya'ya ulaştı. müteakip 10.000 : 15.000 tonun gelmesi bekleniyor.

10. İaşe Durumu

Genel iaşe durumu tüm bölgelerde kritikleşmiştir.

Hayvan yemi mevcudu hava etkilerinden dolayı azaldı. Dolayısıyla da kesim hayvanı mevcudunda düşme oldu. Rus bölgesinden şimdiye kadar yapılan hayvan tedariki, et ihtiyacında önemli bir rahatlama sağlamamakla beraber, sahra ordusu için de vazgeçilemez bir ikmal kaynağı oluyor.

Hayvan yemi üretimi bu yılki ürünün düşmesine bağlıdır. Hayvan mevcudunun fazlalaşması ve dolayısıyla da et ve yağ dağıtımı, yem üretimine bağlıdır.

Ekmeklik buğday ve patates tedariki de donun yaptığı tahribattan ötürü bir hayli azaldı. Doğuda yeni girilmiş olan bölgelerin bu yıl, genel iaşe durumuna bir rahatlık getirmesi sağlanmalıdır.

Balık tedariki daha da azaldı. Genel savaş durumu şimdiye kadarki bereketli bölgelerde açık deniz balıkçılığı yapmayı yasaklıyor. Dışarıdan ithal suretiyle de balık ikmalinde önemli bir iyileşme olması beklenilemez...

11. Giyim-Kuşam Ekonomisi

Tüm çabalara ve iç tedarike karşın, iplik ve deri sanayii dışa bağlılıktan kurtarılamamıştır.

İplik sanayii genel hammadde durumu, 1941'den bu yana çok kötüleşti. En tutumlu kullanma halinde dahi tedarik, uzun vadede garanti edilmiş durumda değil.

Levent Şahverdi Arşivi

Sadece deri ikmalinde, şimdiye kadar Silahlı Kuvvetler'in ihtiyacını tamamen karşılamak mümkün oldu. Sivil halk, plastik maddeler ilave etmek suretiyle geniş ölçüde ikmal edildi.

Fakat gelecek yıl bu konuda da şimdiye kadarki mevcutların sarf edilmesinden ötürü, Silahlı Kuvvetler'in aleyhinde bir değişiklik oluşabilecektir.

C. Silah, Araç ve Gereç Endüstrisi Durumunun Özeti

Eğer ekonomi dahilinde şu anda tahmin ve tasavvur olunamayacak düşman etkilerinden ötürü esaslı değişiklikler yapmak gerekmeyecek olursa, içinde bulunan yıl için, üretim imkânları çerçevesinde yapılmış olan silah, gereç ve WT cephanesi talepleri tamamen karşılanabilir.

Savunma gücünün gelişmesi için, ulaşım ve madensel yağ ikmalinin iyileşmesinin ve demir dışındaki madenlerde noksanlığın artmamasının kesin önem ve etkisi vardır.

V. Özet

Özet olarak, Silahlı Kuvvetler'in savunma gücünün tam bir personel ve malzeme yenilenmesi yapma imkânsızlığından dolayı, genelde 1941 İlkbaharı'ndakinden daha az olduğu söylenebilir.

Fakat buna karşılık da;

a. Düşmanın çok yüksek personel ve malzeme kaybına uğradığı;

b. Sevk ve idarenin, özellikle de orta ve alt düzey sevk ve idarenin, düşmandan büyük ölçüde üstün olduğu;

c. Oynak harekât yapacak birlik ve ünitelerin noksanlarının tamamlandığı ve yeterli hareket kabiliyetine sahip oldukları;

d. Malzeme noksanlarının silah ve savaş deneyimi nitelikleriyle geniş ölçüde giderildiği;

e. Tanksavar savunmasının çok güçlendiği saptanabilir.

Toplam olarak, sayıca personel ve malzeme üstünlüğü mevcut olmamasına rağmen, kuvvetlerin sıklet merkezi prensibine uygun şekilde toplandıkları her yerde mutlak bir üstünlük oluşturulabilecektir. Bu suretle, Alman askerinin düşmanından üstün olma duygusu -bu duygu asla kaybedilmemiştir- canlandırılacak ve güçlendirilecektir.

Silahlı Kuvvetler'de sağlık durumu ve disiplin iyidir.

İmza
Warlimont

Levent Şahverdi Arşivi

Ek 1 a : Kara Kuvvetleri Birlikleri (Konmadı)

Ek 1 b : Deniz Kuvvetleri Birlikleri

Yüksek Komuta Makamları :	1 Mayıs 1941	1 Mayıs 1942
Grup Komutanlığı	2	3
Donanma Komutanı	1	1
Liman Komutanlığı	2	2
İşgal Kuvvetleri Komutanı (Koramiral)	2	2
İşgal Bölgeleri Deniz Komutanlığı	9	11
Savaş Gemileri Komutanlığı	—	1
Kruvazör Komutanlığı	1	1
Emniyet Komutanlığı	3	3
Muhripler Komutanı	1	1
Hücumbotlar Komutanı	1	1
Mayın Arama-Trama Botlar Komutanı .	1	1

Gemiler ve Ulaştırma Araçları

	1.5.1941	1.5.1942	Tahmini 1942 Artışı
Savaş gemileri	4	3	—
Ağır kruvazör	4	4	—
Hafif kruvazör	4	4	—
Muhrip	15	18	4
Torpidobot	18	26	6
Hücumbot	40	66	36

Levent Şahverdi Arşivi

	1.5.1941	1.5.1942	Tahmini 1942 Artışı
Denizaltı (okul denizaltıları dahil)	122	293	144
Mayın gemisi	11	7	1
Hastane gemisi	10	15	3
Engel kıran filotilla	4	6	1
Mayın arama-tarama filotillası	34	43	2
Mayın temizleme filotillası	5	8	4
İleri karakol filotillası	24	28	—
Denizaltı avlama filotillası	5	5	—
Liman koruma filotillası	30	47	2-3
Kıyı Bataryaları			
Ağır kıyı bataryası	25	37	8
Orta kıyı bataryası	99	132	32
Uçaksavar Bataryaları			
Ağır uçaksavar bataryası	173	238	20
Hafif uçaksavar bataryası	65	140	32
Işıldak bataryası	53	88	90

Ek 1 c : Hava Kuvvetleri Birlikleri (Konmadı)

Levent Şahverdi Arşivi

Deniz Kuvvetleri Komutanlığının Kıyı ve Üslerin Korunması İçin İlave Küçük Savaş Gemisi İhtiyacı

Fransa Batı Kıyıları	Mevcut	Gerekli İlave İhtiyaç
İleri karakol filotillası	4	9
Muhrip filotillası	—	1
Torpidobot filotillası	1	2
Liman koruma filotillası	5	—
Fransız Manş Kıyıları		
Belçika-Hollanda filotillası		
İleri karakol filotillası	5	6
Liman koruma filotillası	7	—
Mayın temizleme filotillası	—	5
Muhrip filotillası	—	2
Torpidobot filotillası	—	3
Norveç		
İleri karakol filotillası	6	—
Muhrip filotillası	—	4
Muhrip yarım filotillası	2	—
Torpidobot filotillası	—	4
Torpidobot filotillası	2	—
Limon koruma filotillası	11	—
Skagerrak-Kattegat		
Kuzey Denizi :		
İleri karakol filotillası	4	5

Levent Şahverdi Arşivi

	Mevcut	Gerekli ilave İhtiyaç
Torpidobot filotillası	—	2
Limon koruma filotillası	11	—
Toplam :		
Muhrip filotillası	—	7
Muhrip yarım filotillası	2	—
Torpidobot filotillası	1	11
Torpidobot yarım filotillası	2	—
İleri karakol filotillası	19	50
Mayın temizleme botu filotillası .	—	5
Liman koruma filotillası	32	bir miktar

Ek 3 : Uçucu Birliklerin Malzeme ve Personel İkmal Hazırlığı (Konmadı).

Ek 4 : (Konmadı).

Ek 5 : Müttefiklerce Vaat Edilen Kuvvetler (Konmadı).

Ek 6 : O.T. nin Halihazır İkmal Mürettebatına Bir Bakış (Konmadı).

Ek 6 a : SS Birliklerine (SS tümenleri hariç) ve İşgal Bölgesindeki Parti Kuvvetlerine Bir Bakış (Konmadı).

Ek 7 : 1897-1925 Doğumlu Askerlik Yükümlülerine Bir Bakış, 4 Nisan 1942 Durumu (Konmadı).

Ek 8 : 1897-1925 Doğumlu Erkeklerin Kullanımı :

SS-Sınıfı	: 170.000		
Deniz Kuvvetleri	: 559.000		
Hava Kuvvetleri	: 1.897.000		
Kara Kuvvetleri	: 6.046.000	Toplam :	8.672.000
Tecilliler	: 5.138.000		
Askere elverişli olmayanlar vb.	: 2.762.000		
Hazır yedekler	: 634.000	Toplam :	8.534.000

Levent Şahverdi Arşivi

Ek 9 : Silahlı Kuvvetlerin İhtiyaç Yerlerine Göre Tecillileri (Konmadı).

Ek 10 : Kara Kuvvetleri Silahlanma Programı (Konmadı).

Ek 11 : Hava Kuvvetleri Silahlanma Programı :

Tahmini Ortalama Allık	1 Nisan - 31 Ağustos
Üretim	: 350-390
Av gece av uçağı	: 335-350
Stuka (pike uçağı) uçağı	: 60
Ulaştırma uçağı	: 40

Ek 12 : Silah Endüstrisinde İşçi Kullanım Durumu (Konmadı).

Ek 13 : Madensel Yağ ve Maden Durumu :

	Silahlı Kuvvetlerin 1941 Yılı Ortasındaki Sarfiyat	**Silahlı Kuvvetlerin 1942 Yılı Ortasındaki Mevcudu**
Uçak benzini yaklaşık	740.000 mt.	630.000 mt.
Araç " "	850.000 mt.	720.000 mt.
Dizel yakıtı "	410.000 mt.	350.000 mt.
Isıtma yağı "	390.000 mt.	340.000 mt.
Toplam	**: 2.390.000 mt.**	**2.040.000 mt.**

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın Mütalâası - 1

1. Başkomutanlık Harekât Başkanlığı işçi durum muhakemesini genel koşullara dayandırmaktadır. Halbuki konu, Deniz Kuvvetleri'ni de ilgilendirdiğine göre, bu kuvvete özgü koşulların da göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı olarak "... silah endüstrisinde devamlı düşüşler meydana gelmeyecektir" gibi tespitlerin, yıllardan beri süregelmekte olan işçi noksanından ötürü, savaş araç ve gereçleri üretiminde talep edilen miktarların hiçbirine ulaşılmadığı ve gündemdeki ay ve yıllarda yapılan süre değişiklikleriyle savaş sevk ve idaresinin aşırı ölçüde etkilendiği gerçeğiyle bağdaştırılamayacağı görüşünü taşımaktayız. En basit onarımların dahi işçi noksanı nedeniyle aylarca sürüncemede kaldığı, dolayısıyla da tüm savaş sevk ve idaresi ve savaş endüstrisi için vahim zararlar oluştuğu gerçeği de keza nazarı dikkate alınmamıştır.

Levent Şahverdi Arşivi

2. "Malzeme durumu 1942 yılında, özellikle de yaz mevsiminde, Silahlı Kuvvetler'in vurucu gücü için henüz etkili olmayacaktır" şeklindeki tespitin, malzeme noksanından ötürü savaş gemisi inşa planının büyük kısmının tamamen durdurulmasından, hemen hemen hazır haldeki gemilerin malzeme noksanı nedeniyle, inşalarının tamamlanamamasından, savaş için önemli olan diğer bazı projelerin hiçbir suretle ilerleyememelerinden sonra, anlaşılması mümkün değildir.

3. Başkomutanlıkça :

a. Silahlı Kuvvetler için çıkarılmış olan sonuçların Deniz Kuvvetleri Komutanlığı için isabetli olmadığına işaret edilmesi;

b. Deniz Kuvvetleri'ndeki feci durumun değerlendirilmesi için gerekli esasların sağlanması acilen gerekli görülmektedir.

Dz. K. K. lığı **Führer Karargâhı**

Başkomutanlık Harekât Başkanlığı'na 30 Haziran 1942

İLGİ : Silahlı Kuvvetler'in 1942 İlkbaharı'ndaki Savunma Gücü

Sayfa 324'te Deniz Kuvvetlerinin silahlanmasına ilişkin verilen esaslar isabetli olmadığı gibi haddinden fazla da iyimserdir.

İlk paragrafın aşağıdaki gibi olması gerekir :

"Donanmanın yenilenmesi için gerekli olan kapasiteler tersane itibariyle mevcutsa da, gittikçe artmakta olan çalışma güçlüklerinden dolayı randıman o kadar çok düştü ki, onarımlar hemen hemen normale göre iki misli zamana ihtiyaç gösterir oldu. İşçi noksanı yeni (denizaltılarda da) geri dönüşü zorluyor, dolayısiyle de işi elverişsiz yönde etkiliyor. Kullanıma hazır su üstü gemileri miktarı, çok sayıda onarım gemileri tarafından yeni inşaların arttırılmasına rağmen, azalıyor. Hammadde azalmaları da yeni inşaları büyük ölçüde sınırlamaya veya durdurmaya zorluyor. Yıl içinde teslim edilecek muhrip ve torpidobot miktarının, yaklaşık % 50 oranında azalması gerekti. Aynı şey, öteki deniz birlikleri için de geçerlidir. Bunlarda da altı ay kadar inşa gecikmelerinin ve bazı durumların yapılması için emir verilmek zorunda kalındı."

Bu muhtıradan bilgisi olan diğer kuvvet komutanlıklarının Deniz Kuvvetleri silahlanma durumu hakkında doğru fikir edinmeleri için, gereken düzeltmenin yapılması rica olunur.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 98

SSCB ile ABD Arasında Yapılan
11 Haziran 1942 Tarihli Antlaşma

SSCB ile ABD Hükümetleri arasında savaş sevk ve idaresinde karşılıklı yardımlaşma prensiplerine ilişkin antlaşmadır.

SSCB ve ABD Hükümetleri, bizatihi kendileri ve tüm diğer uluslar için yasal bir düzen kurmayı garanti edecek genel, adil ve sürekli bir barış için esaslar sağlamayı amaç edinen ortak faaliyetle ilgili görüşlerini kendileriyle paylaşan tüm devlet ve uluslarla anlaşma içinde hareket etmekte olduklarını beyan ederler.

SSCB ve ABD Hükümetleri, 1 Ocak 1942 tarihli Birleşmiş Milletler Beyannamesi'ni imzalayan devletler olarak, ABD Başkanı ve Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Krallığı'nın 14 Ağustos 1941 tarihli ortak beyanatında açıklanan ve SSCB Hükümeti'nin de katıldığı Atlantik-Charta diye anılan amaç ve ilkelere ilişkin genel bir program imzaladılar.

ABD Başkanı, SSCB'nin taarruza karşı savunmasının ABD'nin kendi savunması için de hayati önemi haiz olacağına ilişkin 11 Mart 1941 tarihli Kongre Senedi'nin uygulamaya konulmasına karar verdi.

ABD, SSCB'ye taarruza karşı direnmesinde yardım sağladı ve sağlamaya devam etmektedir.

SSCB Hükümeti'nin sözü edilen yardımı hangi koşullar altında aldığının kesin şekilde açıklanmasının ve karşılık olarak ABD'ye sağlaması gereken kolaylıkların tespit ve belirlenmesinin, yapılacak silah yardımının çap ve kapsamı belli oluncaya ve olayların akışı SSCB ve ABD'nin ortak çıkarlarına uygun düşen ve ayrıca tüm dünyada barışın sağlanmasına ve korunmasına katkıda bulunan koşulları ve kesin yararları daha iyi belirleyinceye kadar ertelenmesinde yarar vardır.

SSCB ve ABD Hükümetleri müştereken, savunma sırasında yapılacak yardım ve sözü edilen koşulların saptanmasında hesaba katılacak bazı mülahazalar hakkında bir ön anlaşma yapma arzusunu korumaktadır. Bu suretle bu anlaşmanın yapılması her bakımdan haklı ve kanunsal nedenlere dayalı olacaktır.

Tüm hareket ve faaliyetler, ahval ve formaliteler Amerikan kanunlarına olduğu gibi Sovyet Rusya kanunlarına da uygun vaki olmaktadır.

Levent Şahverdi Arşivi

Hükümetleri tarafından lüzumlu tam yetkiyle gerektiğince donatılmış olan imzalayıcılar, yukarıda belirtilen hususları göz önünde bulundurarak, aşağıdaki konularda anlaşmaya vardılar :

Madde 1

ABD Hükümeti, SSCB Hükümeti'ne savunma malzemesi göndermeye devam edecek ve ABD Başkanı'nın vermeye veya sağlamaya yetkili olduğu savunma hizmetleri ve bilgilerini bu hükümetin emrine verecektir.

Madde 2

SSCB Hükümeti de ABD'nin savunmasına ve güçlenmesine sürekli katkıda bulunacak ve mevcut imkânlar dahilinde ABD'ye malzeme hizmet, menfaat ve bilgi sağlayacaktır.

Madde 3

SSCB Hükümeti savunmayla ilgili olarak 11 Mart 1941 tarihli Kongre senedine göre alacağı savunma malzemesi veya bilgilerin hiçbirini, ne model ne de maddi olarak katiyen başkalarına vermeyecek ve SSCB Hükümeti'nin ajanları, memurları ya da görevlileri müstesna, kim olursa olsun herhangi bir kimsenin bunlardan yararlanmasına izin vermeyecektir.

Madde 4

Şayet savunma malzemesinin ya da savunmayla ilgili bazı bilgilerin SSCB Hükümeti'ne teslim edilmesinden sonra, sözü edilen malzeme ya da savunmayla ilgili bilgilerin patent hakkında sahip olan herhangi bir ABD. vatandaşının tüm haklarını garanti etmek üzere önlemler alınması veya bir ödeme yapılması gerekli görülecek olursa, SSCB Hükümeti ABD Başkanı'nın önerisi üzerine bu önlemleri alacak veya ödemeleri yapacaktır.

Madde 5

Şimdiki ayrıcalıklı durum sona erer ermez SSCB Hükümeti ABD Başkanı'nın talimatı üzerine işbu antlaşmaya göre almış olduğu savunma malzemelerinden tahrip edilmemiş, kaybolmamış ya da kullanılmamış olanlarını ve ABD Başkanı'nın talimatlarına göre ABD'nin ya da batı yarı küresinin savunmasına yararı dokunabilecek veya şu ya da bu şekilde ABD tarafından kullanılabilecek kısımlarını geri verecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Madde 6

SSCB Hükümeti'nce ABD'ye sağlanacak olan kolaylıkların kesin tespitinde, 11 Mart 1941 tarihli Kongre Senedi'ne göre SSCB Hükümeti'nce sağlanmış ve ABD adına Başkan tarafından alınıp kabul edilmiş olan tüm hizmet, bilgi, kolaylık ve diğer çıkarlar tadat edilerek hesaptan düşülecektir.

Madde 7

SSCB Hükümeti'nce 11 Mart 1941 tarihli Kongre Senedi'ne göre yapılan yardıma karşılık olarak ABD'ye sağlanan kolaylıkların kesin tespitinde, bu kolaylıklarda aranacak koşulların yalnız bu iki memleket arasındaki ticaret için hiçbir engel yaratmamalarına değil, aynı zamanda ve bunun tam aksine, iki devlet arasında karşılıklı yarar sağlayıcı ekonomik ilişkilerin de iyileştirilmesini teşvik edici mahiyette olmalarına dikkat edilmelidir. Bu amaçla iki memleket, ABD ve SSCB'nin üzerinde anlaştıkları ve tüm diğer devletlere de aynı anlayışla katılabilecekleri bir hareket tarzı imkânını derpiş edeceklerdir. Bu hareket tarzı her halde hem uluslararası karaktere hem de devletler dahilindeki yapıya uygun önlemlerle üretim ve istihdamı genişletmek, ulusların refah ve özgürlüğünün maddi esasını oluşturan eşya mübadelesi ve sarfını da teşvik etmek; ayrıca uluslarası ticaretteki tüm farklı davranış biçimlerini bertaraf etmek, gümrükleri ve ticaretin diğer engellerini kaldırmak ve genel olarak ABD Başkanı ve Birleşik Krallık Başkanı'nın 14 Ağustos 1941 tarihli SSCB Hükümeti'nin de katıldığı ortak deklarasyonda açıkladıkları tüm ekonomik hedeflere ulaşmak amacını güdecektir.

Mümkün olan en kısa zamanda iki hükümet arasında, mevcut ekonomik ilişkilere dayanarak en iyi yolu saptamak üzere görüşmelere başlanmalıdır. Belirlenen hedeflere ancak üzerinde anlaşmaya varılan hareket tarzıyla ve aynı görüşteki hükümetlerin buna uygun hareket tarzlarını sağlamak suretiyle ulaşılabilir.

Madde 8

İşbu antlaşma yayınlandığı günden itibaren yürürlüğe girer. Antlaşma, iki hükümet arasında kararlaştırılacak bir süre için geçerlidir.

Waşington'da iki nüsha halinde hazırlanmış ve mühürlenmiştir.

Maxim Litwinow, Cordell Hull

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 100 **Führer Karargâhı**

Führer 23 Temmuz 1942

Başkomutanlık/Hrk. Bşk./Hrk. No. 551288

GİZLİ, Komutana Özel
"Braunschweig Harekâtı"nın Devamına İlişkin
45 No. lu Direktif

I. Üç haftadan biraz fazla süren bir seferde tarafımdan Doğu Cephesi'nin güney kanadında seçilmiş olan uzak hedefler esas itibariyle ele geçirildi. Yalnız, Timoschenko ordularına mensup zayıf düşman kuvvetleri kuşatılmaktan kurtulmayı ve güney Don kıyısına ulaşmayı başardılar. Bu kuvvetlerin Kafkas bölgesinden takviye almaları kuvvetle muhtemeldir.

Diğer bir düşman grubu da, düşmanın muhtemelen inatla savunacağı Stalingrad bölgesinde toplanmaktadır.

II. Yapılacak Harekâtın Hedefleri

A. Kara Kuvvetleri

(1) A Ordular Grubu'nun bu harekâttaki görevi, Don Nehri üzerinden geçerek kaçıp kurtulan düşman kuvvetlerini Rostow'un güney ve güneydoğu bölgesini kuşatmak ve imha etmektir. Bunun için, kuvvetli çevik birlikler Konstantinowskaja-Zymljanskaja bölgesinde kurulacak köprübaşlarından hareketle güneybatı genel istikametinde, yaklaşık Tichohezk üzerine; piyade, avcı ve dağ tümenleri de Don Nehri üzerinden geçerek Rostow bölgesinde kullanılmalıdır.

Ayrıca ileri sürülecek birliklerle Tichorezk-Stalingrad demiryolu hattı da kesilmelidir.

A Ordular Grubu'nun iki zırhlı birliği, (24 ncü Zırhlı Tümen dahil) güneydoğu istikametinde harekâtın sürdürülmesi için B Ordular Grubu' nun emrine verilmelidir.

1 nci Tümen "Grossdeutschland" (Büyük Almanya) Manytsch kesiminden daha ileriye sürülemez. Bu tümenin doğuya nakli için gerekli hazırlıklar yapılmalıdır.

(2) Don Nehri güneyindeki düşman kuvvet grubunun imhasından sonra A Ordular Grubu'nun en önemli görevi, tüm Karadeniz doğu kıyılarını ele geçirmek ve bu suretle Karadeniz limanlarını ve düşman Karadeniz donanmasını bertaraf etmektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu amaçla 11 nci Ordu'nun (Romen dağ K.) bu iş için öngörülen kısımları, A Ordular Grubu asıl kuvvetlerinin ileri hareketi etkin olur olmaz, Karadeniz kıyı yolu boyunca ilerlemek üzere Kerç Yolu'nu aşmalıdır.

Geride kalan tüm dağ ve avcı tümenlerini bünyesinde toplayacak olan diğer bir kuvvet grubuyla Kuban üzerinden geçiş zorlanmalı ve Maikop ve Armavir tepeleri ele geçirilmelidir.

Zamanında gönderilecek dağ birlikleriyle takviye edilecek olan bu grubun Kafkasya batı kısmına ve bu kısım üzerinden yapacağı ileri harekette tüm geçilebilir durumda olan geçitlerden yararlanılmalı ve bu suretle 11 inci Ordu birlikleriyle işbirliği halinde Karadeniz kıyıları ele geçirilmelidir.

(3) Aynı zamanda, esas itibariyle çevik birliklerden teşkil olunacak bir kuvvet grubuyla da, doğuya karşı yan emniyeti alınarak Grossni bölgesi elde edilmeli ve tali kuvvetlerle Ossetik ve Grusik Ordu Yolu mümkün olduğunca geçitlerin bulunduğu yüksekliklerde kapatılmalıdır. Bundan hemen sonra bakû bölgesi Hazar Denizi boyunca yapılacak bir hücumla ele geçirilmelidir.

Ordular Grubu, İtalyan Alpini Kolordusu'nun daha sonra nakledileceğini hesaba katabilir.

A Ordular Grubu'nun bu harekâtı kapalı adı "Edelweiss" olup, gizlilik derecesi "Gizli Komutana Özel" dir.

(4) B Ordular Grubu'na -emredildiği gibi-, Don savunmasını tesis etmenin yanında Stalingrad'a karşı taarruz ederek orada kuruluş halinde bulunan düşman kuvvet gruplarını imha etmek, kenti zapt etmek ve Don ile Volga Nehirleri arasındaki kara köprülerini kapamak görevi düşmektedir.

Buna ilaveten, çevik birliklere Volga Nehri boyunca Astrahan'a kadar ilerlemek ve orada Volga'nın ana kolunu dahi kapatmak görevi verilmelidir.

B Ordular Grubu'nun bu harekâtının kapalı adı "Fischreiher" olup, gizlilik derecesi "Gizli-Komutana Özel"dir.

B. Hava Kuvvetleri

Hava Kuvvetleri'nin görevi, ilkin ve öncelikle kuvvetli birliklerle kara ordusunun Don Nehri üzerinden geçişini, daha sonra da Tichorezk'e uzanan demiryolu boyunca doğu sıklet merkez grubunun ileri hareketini desteklemek ve kuvvetlerin büyük kısmını Timoschenko Ordular Grubu'nun imhası için toplamaktır. Bundan başka B Ordular Grubu'nun Sta-

Levent Şahverdi Arşivi

lingrad'a ve Astrahan'ın batı kısmına karşı yapacağı harekât da desteklenmelidir. Ayrıca Stalingrad kentinin erkenden tahrip edilmesine özel önem verilmelidir. Yine bu arada fırsat buldukça Astrahan'a karşı da hava saldırıları yapılmalıdır; Volga Nehrinin aşağı kısmındaki gemi ulaşımı, mayınlarla taciz edilmelidir.

Harekâtın devamı sırasında hava savaş sevk ve idaresinin sıklet merkezi, Karadeniz limanlarına karşı ilerlemekte olan kuvvetlerle işbirliğinde bulundurulmalıdır. Bu suretle Kara Kuvvetleri'nin direkt desteklenmesinin yanında düşman deniz birliklerinin etkisi de Deniz Kuvvetleri'yle müştereken önlenebilir.

İkinci öncelikle de Grossni üzerinden Bakû'ye yapılacak taarruz esnasında işbirliği yapmak üzere yeterli kuvvet öngörülmelidir.

Müteakip savaş sevk ve idaresi için Kafkas petrol üretiminin kesin önemi vardır. Bu nedenle hava taarruzları bu bölgedeki üretim merkezlerine ve büyük yakıt depolarına ve ancak kara ordusu harekâtı mutlak gerektiriyorsa, Karadeniz kıyısındaki aktarma limanlarına karşı yapılmalıdır. Fakat düşmanın Kafkasya'dan petrol naklini en çabuk olarak önlemek üzere, bu iş için kullanılan demiryollarının ve petrol boru hatlarının erkenden kesilmesinin ve Hazar Denizi'ndeki deniz ulaşımının taciz edilmesinin özel önemi vardır.

C. Deniz Kuvvetleri

Deniz Kuvvetleri'nin görevi, Kara Kuvvetleri'ni Kerç yolu üzerinden geçişi sırasında direkt olarak desteklemektir. Bu kuvvete, ayrıca Karadeniz kıyılarında yapılacak harekâta karşı düşmanın denizden yapacağı etki ve müdahaleyi Karadeniz'de bulunan deniz birlikleriyle birlikte önlemek görevi de düşmektedir.

Kara ordusunun ikmalini kolaylaştırmak için her ihtimale karşı en kısa zamanda birkaç üstü örtülü feri mavna Kerç yoluyla Don Nehri'ne nakledilmelidir.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ayrıca, Hazar Denizi'ndeki hafif deniz birliklerini düşman deniz bağlantılarını (petrol nakliyatı ve İran'daki Anglosaksonlarla irtibat) taciz etmek amacıyla kullanmak için gerekli hazırlıkları da yapar.

III. Merkez ve Kuzey Ordular Grupları bölgelerinde hazırlanmakta olan hareketler mümkün olduğu kadar süratli seriler halinde icra edilmelidir. Buna, sevki idare ve kıtalar olarak düşman kuvvetlerinin çözülmelerini ve parçalanmalarını en yüksek düzeye çıkarmak suretiyle erişilebilir.

Levent Şahverdi Arşivi

Kuzey Ordular Grubu eylül başına kadar Leningrad'ın zaptı için gereken hazırlıkları yapar. Bu harekâtın kapalı adı "Feurzauber" dir. Bunun için Kuzey Ordular Grubu'na ağır ve en ağır topçudan başka 11 inci Ordu'nun beş tümeni ve gerekli ordu bağlı birlikleri sevk edilmelidir.

İki Alman ve iki Romen tümeni geçici olarak Kırım'da bırakılmalı, 22 nci Tümen, daha önce emredildiği gibi,, Güneydoğu Komutanlığı'na nakledilmelidir.

IV. Bu direktifin ve bununla ilgili emir ve talimatların hazırlanması ve yayınlanması sırasında, gizliliğin korunmasına ilişkin 12 Temmuz' da vermiş olduğum emre özellikle dikkatleri çekerim.

İmza
Adolf Hitler

Belge No. : 101

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın 20.10.1942 Tarihli Durum Muhakemesine Eki-1

Denizaltı Savaşının Durumu ve Beklentileri

I. Bugüne kadarki savaş süreci içinde denizaltı savaşında oluşan gelişmeler :

İngiltere Birinci Dünya Savaşı'nda ilk kez Almanya'ya karşı, her tür girdisinin uzun mesafeli ulaşıma bağlı olan düşmanın tecrit edilmesi şeklinde özetlenebilecek ekonomik savaşı, kesin sonuç alıcı savaş metodu olarak seçti ve uyguladı. Savaşı sadece düşman silahlı kuvvetlerine karşı yürütmeye alışmış ve hazırlanmış olan Almanya, o zaman bu tür savaş yönteminin tehlikeye etkisini pek kavrayamadı, ya da çok geç kavradı. Fakat daha sonra Alman yenilgisinin nedenlerinin anlaşılması gelecek savaşlara bakış açısını değiştirdi ve gözlerin İngiltere'nin savaş ekonomisine çevrilmesine neden oldu. Çünkü bu ekonominin zayıf yanları vardı ve en belirgin zafiyeti de deniz irtibatlarına bağlı olmasıydı. Bu, sadece İngiliz adaları için değil, aynı zamanda tüm İmparatorluk ve ABD ile askeri işbirliği için de söz konusuydu.

Deniz bağlantılarına karşı savaş, Birinci Dünya Savaşı'nda çok geç başlamış olmasına ve yeterli kuvvetle yapılmamasına rağmen, müttefikler için kritik sonuçlar hasıl etti.

Levent Şahverdi Arşivi

Şimdiki savaşta Deniz Kuvvetleri stratejik hedefini baştan itibaren, denizde güçlü fakat o derecede de denize bağlı olan hasmın zayıf tarafına karşı savaşta gördü. Bu nedenle de ticaret harbi bu savaşın başından beri deniz savaşı sevk ve idaresinin tercihleri arasında ilk sırayı aldı. Prensip olarak düşman deniz savaş birliklerine karşı savaştan kaçınılır. Böyle bir savzaş ancak, harekât hedefinin ele geçirilmesi için gerekliyse veya özellikle ele beklenmedik bir başarı fırsatı geçerse, kabul olunabilir. Bu, düşman sayıca üstün olduğundan ötürü bizim tarafta vaki olacak her kayıp Anglosakson tarafındakinden daha ağır basacağı için doğrudur. Şimdiki ve daha sonraki savaşlarda bu prensip değişmeyecektir de...

Düşman savunma kuvvetleri ve metotları su üstü deniz birliklerimizin taarruzunu her geçen gün biraz daha artan ölçüde güçleştirmeye ve sınırlamaya başladı. Buna paralel olarak da düşman deniz ulaşım sistemine karşı savaşın sıklet merkezi denizaltılara kaydırıldı. Denizaltılar ilkin en güvenilir şekilde hedefe erişilebilinen yerlerde, yani düşman kıyıları yakınında başarıyla savaştılar. Fakat düşman kıyıya yakın yerlerdeki denizaltılara karşı savunmasını yer yer deniz ve hava kuvvetleriyle güçlendirmeye başladı. Bu yüzden zayiatın, elde edilecek başarılarla kıyaslanamayacak ve göze alınamayacak boyutlara yükselmesi ihtimali belirdi. Savunmanın güçlendirilmesi ve zayiatın karşılıksız artması ihtimaline paralel olarak denizaltılar da harekât alanlarını açık denizlere aktarmak zorunda kaldılar.

Denizaltıların görüş alanı küçüktür ve hızları da son derece azdır. Bu nedenle geniş deniz alanlarında gözetleme ve savaş sevk ve idaresi için çok sayıda bota ihtiyaç vardır.

Denizaltı miktarı 1941 Sonbaharı'nda henüz daha umulan ve gereken ölçüde artmadığı için, trafiğin yoğunlaştığı yerlerden uzaklaşma, başarıların azalmasında etkili oldu.

Düşman denizaltılarla mücadele aracı olarak uçağın etkinliğini vaktinde kavradı ve bu nedenle hem kıyılarda hem de konvoyların emniyetinde sistematik olarak uçakla denizaltılara karşı savunma metodunu kurdu ve geliştirdi. Ayrıca denizaltı savunması, denizaltı av araçlarının geniş çapta yeniden inşası ve denizaltı mücadelesine elverişli tüm araçların büyük ölçüde geliştirilip arttırılması suretiyle de sürekli güçlendirildi.

1942'de ABD'nin savaşa girmesiyle denizaltı savaşı sevk ve idaresinde gelişme ikinci kez vaki oluyor.

Denizaltılar aylarca savunması zayıf ABD kıyı bölgelerinde ve Karayib Denizi'nde büyük başarılar elde etti. Bu, düşmanın İngiliz denizal-

Levent Şahverdi Arşivi

tılara karşı savunma usullerinden birine başvurmasına kadar sürdü ve ondan sonra azaldı. Amerikan kıyı sularının büyük genişliği, bugüne kadar buraların denizaltının az bir rizikoyla kurbanını bulduğu bölgeler olarak görülmesine neden oldu.

Açık deniz alanlarında denizaltılar esas itibariyle kuvvetli emniyete alınmış olan konvoylara karşı toplu düzende savaştılar.

Orta ve Güney Atlantik'e gönderilen münferit denizaltılar, batırış başarılarının yanında, düşmanı sık savunma kuvvetlerini dağıtmaya zorlayıcı olarak da etki yaptılar.

Hedef nerede olursa olsun, yüklenmiş veya yüklenmemiş olduğuna bakmaksızın gemi hacmini münferit denizaltıları mümkün olduğu kadar verimli şekilde kullanmak suretiyle imha etmekti.

Yalnız belirli bir hedefin ele geçirilmesi gereken deniz alanlarında savaş, tercihan gemilerin hamulesine karşı yöneltilmişti. Bu, esas itibariyle Kuzey Denizi'nde karşılaşılacak bir durumdu. Çünkü, bu bölgede düşman silahlı kuvvetleri için yiyecek ve savaş malzemesi ulaşımına rastlamak mümkündü.

Denizaltıların düşman deniz savaş birliklerine karşı planlı bir şekilde kullanılması -Japonya'nın aksine- şimdiye kadar vaki olmadı. 1939/1940 Kışı'nda bu hususta yapılmış olan bir girişim başarısız kaldı. Birinci Dünya Savaşı deneyimleri ve yenilerde yapılmış olan incelemeler, denizaltıların hızlarının az, görüş alanlarının küçük oluşu nedeniyle süratli düşman su üstü gemilerine karşı çok az başarı şansına sahip olduklarını kanıtladı. Denizaltılarımızın düşman deniz savaş birliklerine karşı kullanılması, öte yanda düşman deniz ulaşımına karşı savaştaki batırış başarılarını büyük ölçüde azalttırdı. Öyle ki, bu tür kullanmanın yararı değil zararı olur; bundan beklenen başarı ile elde edilecek sonuç arasında, aleyhimize büyük farklılıklar meydana gelirdi.

Deniz gücü temel esasları, üsler ve deniz savaş kuvvetlerinde düşman büyük bir üstünlüğe sahiptir. Bu üstünlük karşısında, düşman deniz savaş birliklerine karşı denizaltıların elde edecekleri başarılarla tarafların güç vasıtalarında daha etkin bir denge kurulamayacağı gibi, su üstü birliklerindeki oranın lehimize önemli ölçüde değişmesi de beklenemez. Bu nedenle denizaltı, düşman deniz savaş birlikleriyle mücadeleyi ancak kendi deniz bağlantılarının korunması gerektiği ve bundan dolayı da düşman deniz gücüne karşı savaşı zorunlu olduğu hal ve yerde kabul eder. Bu, örneğin Akdeniz'de vaki oldu. Orada, deniz bağlantılarımızın düşman su üstü birliklerince tehdit edilmesi, bunlara karşı denizaltıların kullanılma-

Levent Şahverdi Arşivi

sını gerektirdi ve bu nispeten dar olan deniz bölgesinde denizaltılar büyük başarılar da elde ettiler. Bu nedenle, denizaltı savaşının ticaret savaşı olarak sevk ve idaresi, denizaltı sınıfının özelliklerine ve topyekûn savaş sevk ve idaresinin gereklerine uygun düşer.

II. Denizaltı Savaşının Halihazır Durumu

1. Düşman Durumu

Düşman şu sırada, savaşın devamı için korunup sürdürülmesini emrettiği ve Üçlü Pakt Devletleri'ne karşı yapılacak her taarruzi harekât için şart olan deniz ulaşımını, bu arada elde edilen deneyimlerden yararlanarak emniyete almakla meşguldür.

Bu deneyimler şunlardır :

a. Mümkün oldukça konvoy teşkil edilmesi. Şimdiye kadar Karayib Denizi dahil tüm Kuzey Atlas Okyanusu'nda, Kuzey Buz Denizi'nde, Akdeniz'de ve bazı özel önemi haiz ulaşımlar için Güney Atlas Okyanusu ile Hint Okyanusu'nda teşkil edildi.

b. Emniyet vasıtalarının olmadığı yerlerde küçük çaplı münferit ulaşımların yapılmasının kaçınılmaz olduğu. Ulaşımın, hava kuvvetlerince kontrol ve gözetiminin mümkün olduğu kıyıya yakın sulara aktarılması. Bu önlem, daha önce uzun bir süre Güney Atlantik'te uygulanmış olup, muhtemelen Hint Okyanusu'nda da hazırlanmaktadır.

c. Uçak gemileri, yardımcı uçak gemileri ve hatta ticaret gemileri üzerine yüklenmiş uçaklarla okyanuslarda uçak emniyetinin hazırlanması.

Bu önlem, bizim elimizde bulunan kıyılardan (Kuzey Duz Denizi, Akdeniz) tehlikeye maruz kalması muhtemel konvoylarda şart olarak uygulanmıştır. Bu davranışın daha gelişmiş şekli, artık hava emniyeti olmaksızın hiçbir konvoyun yola çıkarılmaması olacaktır.

d. Tüm emniyet birliklerinde kullanılacak denizaltı yer ve mevki saptama ve denizaltılarla mücadele araç ve gereçlerin arttırılması ve mükemmelleştirilmesi.

e. Gemi inşa önlemleri ve torpido koruma ağlarıyla ticaret gemileri savunma araçlarının iyileştirilmesi.

f. Mümkün olan en yüksek ölçüde yeni emniyet araçları inşası.

Levent Şahverdi Arşivi

Denizaltıya karşı savunmada uçağın özel etkisi vardır. Uzak görüş yeteneği ve modern yer tespit gereçleri sayesinde denizaltının yerini keşfeder. Bomba ve su bombalarıyla taarruz ederek denizaltıyı dalmaya zorlar. Silahlarını kullanmasa dahi, sadece görünmesi bile bu işe yeter. Dalan denizaltı hareketsiz olur ve taktik bakımdan gitmesi mutlak gerekli olan taarruz mevzii'ne istim almaktan men edilir. Bu nedenle birçok halde konvoylar üzerinde başarı vaat eden harekâtın hava kontrol ve gözetiminden dolayı durdurulması gerekti.

Bu savunmasal önlemlerin yanında deniz bağlantılarına yönelik tehlikeyle taarruzi olarak da mücadele etmek, İngiliz geleneksel, deniz savaşı sevk ve idaresi konularında gelişmiş ve denenmiş düşünüş ve davranış biçimine uygundur (Kopenhang, Tarent, Mers el Kebir, Dakar)...

Bu taarruzi önlemler şunlardır :

a. Denizaltıların giriş ve çıkış yollarında ve denizaltı eğitim alanlarında mayın kullanma.

b. Giriş ve çıkış yolları üzerinde uçakların planlı şekilde kullanılması.

c. Üslere ve tersanelere hava taarruzları.

d. Limanlara baskın tarzında taarruzları.

e. Sabotajlar...

Üslere ve tersanelere hava taarruzları ile sabotajların başarıları şimdiye kadar pek önemli değildi. Fakat büyük menzilli uçakların yeni taktik metotlara uygun olarak kullanılması denizaltıların çok sayıda kayba ve hasara uğramasına neden oldu. Mayın kullanılması da tam bu sırada şiddetlendirilmiş şekilde vaki oldu ve başarılar elde etti.

Ayrıca Atlantik'teki denizaltı üslerini, Batı Avrupa'da bir ikinci cephe veya bir tali harekât çerçevesi içinde yapılacak bir istilayla ortadan kaldırmaya teşebbüs edileceği de hesaba katılmalıdır.

Düşmanın sahip olduğu gemi hacmi şimdiye kadar sürekli azaldı. Artan yeni gemi inşasına rağmen düşman devletler 1.9.1942'de bin brüt tondan fazla gemilerde ancak yaklaşık 30 milyon brüt tona (BRT) sahip bulunmaktadır. Bunun, yaklaşık 3,5 milyonu kıta ulaşımı araçlarına, 19,7 milyonu şileplere ve 6,8 milyonu da tankerlere bölünüyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu genel toplamdan şunlar çıkarılmalıdır :

Munhasıran kıyı ulaşım için gerekli gemi hacmi	: 5 milyon BRT.
Sırf askeri amaçlar için (yardımcı kruvazör, hastane gemileri, filikalar vb.) gerekli olan gemi hacmi	: 1,4 milyon BRT.
Sürekli onarımda bulunan gemiler	: 1,5 milyon BRT.
Düşünülecek Toplam	: 8 milyon BRT.

Buna göre, düşman devlet emrinde İngiliz İmparatorluğu ve Orta ve Güney Amerika dahil, Amerikan memleketlerinde ekonomik ve askeri görevler için 1.9.1942'de toplam 22 milyon brüt tonluk gemi hacmi bulunmaktadır.

Gerçek ihtiyaç, ithalatın sınırlandırılmasına ilişkin muhtemel önlemler hakkındaki belirsizlikten ötürü net olarak saptanamıyor. Ticaret harbinin gemi hacminde esaslı bir noksanlığa neden olduğu, artık elde söz edilmeye değer yedeklerin bulunmadığı ve gemi hacminin tamamen yükünü almış olduğu sabit olmaktadır. Fakat şu sırada, kıt gemi hacminin hayati önemdeki istekleri yerine getirmeye muktedir olduğu kabul edilebilir. Bununla beraber şilep hacmi en kıt, kıta ulaşım araçları daha bol durumdadır.

Düşmanın 1942/1943 yılları için yeni inşa programı yaklaşık 18,2 milyon brüt tonu kapsamaktadır. Bundan devletlerin payına düşen miktarlar şöyledir :

ABD'ye yaklaşık	15,2 milyon BT.
İngiltere'ye yaklaşık	2 milyon BT.
Kanada'ya yaklaşık	1 milyon BT.

1942'de hizmete konulmaları beklenen miktarlar :

ABD'den	5,4 milyon BT.
İngiltere'den	1,1 milyon BT.
Kanada'dan	0,5 milyon BT.
Toplam	: 7 Milyon BT.

1.9.1942'ye kadar teslim edilen miktarlar :

ABD'den	2,8 milyon BT.
İngiltere'den	0,75 milyon BT.
Kanada'dan	0,25 milyon BT.
Toplam	: 3,8 milyon BT.

Levent Şahverdi Arşivi

Düşmanın yeni inşa faaliyeti şu sırada fiilen ayda yaklaşık 800.000 brüt ton civarındadır; bu 1942 yılı sonuna kadar muhtemelen daha da yükselecektir. Amerika'nın niyeti günde üç, ayda doksan gemiyi hizmete sokmaktır.

1943'te ayda yaklaşık 900.000 brüt tonluk bir yeni inşa üretimi beklenmelidir. Bu miktarlar, düşmanın elindeki teorik inşa kapasitesinin titiz bir incelenmesi sonunda elde edilmiştir. Pratikte bu miktarlara erişilip erişilmeyeceği şüphelidir.

Düşman savaş potansiyelinin korunduğu, hatta yükseldiği görülmektedir. Bunun belirgin işareti, düşman yük alma kabiliyetindeki artıştır.

Düşmanın yeni inşa kapasitesini ve verimini engelleyici bazı önemli güçlükler mevcuttur. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, büyük ölçüde malzemenin sürekli hazır bulundurulması zorunluğunu ve çok sayıda yeni gemiye mürettebat gerektiğini, bunun için de personelin hazırlanması lazım geldiğini güçlük çıkarıcı muhtemel engellerin başında saymaktadır. Gerçi batan gemilerin mürettebatının bir kısmı kurtarılabilinmiş ve yeniden kullanılabilinmişse de, yine de kayıplar büyüktür ve halen bunlar vesile edilerek hizmetten kaçınmalara neden olmaktadır. Bu yüzden halen elde mevcut ticaret gemilerinin tayfaları için zorlayıcı önlemler alınması lazım geldi.

Fakat, özellikle yüksek değerdeki uzman personel (kaptan, mühendis, dümenci, makinist gibi) noksanı ve buna bağlı olarak düşmekte olan kalite gemilerin durmalarına veya anormal işletme düşüşlerine neden olacaktır.

Buna rağmen, düşmanın güçlükleri yenebileceği ve planını esas itibariyle uygulayabileceğinin aksi çürütülemez şekilde kanıtlanmadıkça, farz ve kabul edilmesi gerekir.

2. Kendi Durumumuz

Hiç kuşku yoktur ki, düşman savaş sevk ve idaresinin, daha doğrusu düşman denizyollarının en can alıcı yerlerinin sayı ve savaş gücü bakımından eşit değerdeki su üstü savaş birliklerince yakalanması, İngiltere için durumu en kısa bir zamanda kritik hale sokmuş olurdu. "Scharnhorst" ve "Gneisenau" savaş gemilerinin 1941 İlkbaharı'nda Kuzey Atlantik'te görünmesi, su üstü savaş kuvvetlerinin ve denizaltıların diğer harekâtıyla irtibatlı olarak İngiliz deniz bağlantılarını büyük ölçüde tehdit etti. Bu yüzden İngiliz donanması bağlantılarını kendi gücüyle artık emniyete alamaz oldu ve ABD'nin yardımını istemek zorunda kaldı.

"Bismarck" savaş gemisinin kaybından hemen sonra ticaret harbindeki deniz savaş birliklerinin faaliyeti, sayılarının azlığından ve düşmanın

Levent Şahverdi Arşivi

aldığı savunma önlemlerinden dolayı bir hayli geriledi. Bu durum karşısında denge unsuru olarak denizaltı savaşı haliyle ön plana geçti ve gittikçe önemini arttırarak savaş sevk ve idaresinin şimdiki ana vasıtası haline geldi.

Deniz Kuvvetleri'nin silahlanmasında malzeme ve personel sıklet merkezinin denizaltıların hazırlanmasına aktarılması zorunlu olarak aynı zamanda düşman su üstü savaş kuvvetlerinin üstünlüğünün artmasını da beraberinde getiriyor. Diğer yandan ticaret harbinin şimdiye kadar elde edilen sonuçları da, ticaret gemisi tahrip işinin doğru olduğunu kanıtlıyor. Daha önce de ifade edildiği gibi, denizaltı ancak belirlenmiş olan özel hallerde düşman deniz savaş kuvvetlerini hedef olarak alabilir; onun sürekli arayacağı asıl hedef, diğer deniz savaş araçlarıyla birlikte, durum bunların kullanılmasına izin verdiği oranda, düşmanın zayıf taraflarını yakalamaktır.

Şimdiki denizaltı durumu :

a. Miktarlar

30.9.1942'de 199 cephe, 112 deneme ve eğitim, 56 okul gemisi olmak üzere toplam 367 denizaltı mevcuttur. Savaş başından 1.9.1942'ye kadarki dönemde verilen kayıplar :

105 denizaltı, yani kaybedilen denizaltılardaki aylık ortalama : 2,9.

Kayıpların aylık ortalama miktarının kullanılan denizaltı miktarına oranı : % 4,9.

b. Cephe Denizaltılarının Kullanılması

Bu, topyekûn savaş sevk ve idaresinin isteklerine en elverişli kullanma koşullarına bağlıdır. Bu koşulları saptarken, düşman ulaşımı, düşman savunması ve başarı ihtimalleri göz önünde bulundurulur.

Şimdiki harekât alanları şunlardır :

Harekât alanları		**Harekâta tahsis edilen**
Kuzey Denizi	yaklaşık	10
Kuzey Atlantik	yaklaşık	30
Amerikan kıyıları	yaklaşık	5
Batı Hindistan/Karayib Denizi	yaklaşık	5
Orta Atlantik-Batı Afrika	yaklaşık	10
Güney Atlantik-Güney Afrika	yaklaşık	5
Akdeniz	yaklaşık	5
Halen sürekli olarak harekât alanlarındaki toplam ..... :		**70 denizaltı**

Levent Şahverdi Arşivi

Ayrıca Yaklaşma ve geri yürüyüş halinde olanlar : 45 denizaltı

c. Denizaltı Savaşı Sevk ve İdaresi

Bu savaş halihazırda, "nerede ve yüklü mü ya da yüksüz mü olduğuna bakmaksızın batırma" esasına göre, hemen hemen münhasıran "Tonaj harbi" olarak sevk ve idare edilmektedir.

Bu tür savaş sevk ve idaresiyle harbin başından bu yana, fakat özellikle de 1942 yılında, büyük başarılar elde edildi. Üçlü Pakt Devletleri tarafından müştereken 1942'de sağlanan batırışlar, düşmanın aylık ortalama 400.000 BT. civarında olan toplam yeni inşa kapasitesini aştı (tonaj zafiyeti)...

1942 yılının ilk sekiz ayındaki Anglosakson tonajının net kaybı 3.380.000 BT.'yi bulmaktadır. Bu kayıp, çok büyük ekonomik ve ikmal güçlüklerine neden oldu. Üretimi engelliyor, daha önce üretilmiş olan malzemenin geniş çapta tahrip olmasına yol açıyor ve düşmanın operatif hareket serbestisini öylesine sınırlıyor ki, düşman yalnız en parlak görevleri yerine getirebiliyor ve ikinci cephe kurmaktan vazgeçmek zorunda kalıyor. Bu zaman kesimindeki Alman başarılarında her bir savaş aracının aşağıdaki payı vardır :

Denizaltılar % 78

Hava Kuvvetleri % 14

Su üstü savaş kuvvetleri % 5

Mayınlar % 3

Buna göre denizaltı 1942'de gittikçe artan ölçüde ticaret savaşını omuzlarında taşıyan ana öğe oldu. Bu muhtemelen gelecekte de böyle olacak... Ancak bu konuda aşağıdaki hususlar da nazarı dikkate alınmalıdır :

a. Japon deniz gücü şimdiye kadar münhasıran tüm silahlı kuvvetlerin görevleriyle (stratejik üslerin ve bölgelerin işgali) irtibatlı olarak kullanıldı ve bu nedenle de Anglosakson deniz savaş kuvvetlerine karşı yöneltildi. Çok az sayıda denizaltıyla yapılan ticaret savaşı müstesna, ticaret gemilerine karşı kullanılmadı.

b. Alman Hava Kuvvetleri hedefini, diğer görevlerinden ötürü ancak arasıra o da, fırsat buldukça kaynakların tahribinde ve deniz bağlantılarının son bulduğu yerlerde, yani İngiliz limanlarında gördü. Denizdeki düşman ticaret gemilerine karşı savaş da (Mayınlar, bomba ve torpidolar) ancak cüzi kuvvetlerle yapılabildi.

Levent Şahverdi Arşivi

Diğer tarafta deniz bağlantılarının korunması ve idamesine mecbur kaldığımız yerdeki, özellikle Akdeniz'deki İngiliz deniz savaşı sevk ve idaresinin tutumunu incelemeye değer.

Düşman, suüstü savaş kuvvetleriyle artık sahneye çıkamadığı ya da son derece büyük riski göze alarak sınırlı çerçevede çıkabildiği bir deniz alanında bizim zayıf tarafımız olan deniz bağlentılerına karşı bilinçli bir şekilde kuvvetlerini toplamak suretiyle, denizaltılar ve hava kuvvetleriyle önemli ve bizim için gittikçe artan ölçüde zararlı olan, bazen de oldukça kritik etkiler elde etti. Uçak aynı zamanda aşağıdaki üç görevi de yapmaktadır :

a. Afrika'ya giden yol üzerindeki her uçağı, mükemmel yer tespit cihazlarıyla gece de keşfetmek ve muhtemelen İtalya'daki (mükemmel) casusluk servisince uyarılmış olan denizaltı ve taarruz uçaklarının saldırılarına esas teşkil edecek rota ve seyiri bildirmek.

b. Gece ve gündüz bomba ve torpidolarla keşfedilen gemilere taarruz etmek.

c. Kaçmayı başaran limanlardaki gemilere ve yükleme-boşaltma ve ulaşım tesislerine sürekli hava taarruzları yapmak.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı düşmanlarımızın bu sıklet merkezi teşkilinde deniz savaşında Hava Kuvvetleri'nin deniz savaş kuvvetlerinin korunması ve desteklenmesi çerçevesi içinde düşmanın hassas olan zayıf taraflarına karşı da kullanılması gerektiği ve ancak o zaman bu kuvvetin öldürücü etkisinin tam olarak sağlanabileceği görüşünün bir doğrulanışı görmektedir.

Üçlü Pakt Devletleri'nin deniz savaşı sevk ve idaresinin hedefi, tonaj bakımından yeni inşa rakkamlarının üstüne çıkan veya bunlara ulaşan batırış rakamları elde etmek ve bunu sürekli korumaktır. Bu böyle olduğu sürece, düşman nefes alamaz, güçlüklerinden kurtulamaz ve hareket serbestinde frenlenmiş olarak kalır.

1942 yılı Eylül ayına ait yeni inşa rakamları ve batışlar karşılaştırıldığında, düşmanın yeni inşalarla batış rakamlarına erişmekte olduğu veya en azından şimdiye kadarki tonaj zaafiyetini azaltmakta olduğu görülür. 1942 yılı Eylül ayında Almanya, İtalya ve Japonya tarafından müştereken toplam 872.127 BT. düşman gemi hacmi batırılmıştır. Bunlar, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nca saptanmış ve tetkik edilmiştir.

Levent Şahverdi Arşivi

Elde mevcut tüm haber ve belgelere göre yapılan düşman yeni inşa imkân ve kabiliyetlerinin incelenmesi, halen erişilmiş olan inşa kapasitesiyle kıyaslama ve yeni sahneye çıkan gemilerin telsiz kapalı isimlerinin müşahadesi, 1942 Eylül ayında 850.000 BT. lik bir düşman ticaret gemisi inşasının hesaba katılması gerektiğini ortaya çıkarıyor. Bu gelişme, eğer inşa temposu arttırılabilir ya da -az batışlarla- bu düzeyde tutulabilinirse, hakikaten düşmanlarımızın gemi hacmi durumunu iyileştirecekleri hususunda umutlanmaları için gerçek bir esasın varolduğunu göstermektedir.

O halde bizim için de düşmanın denizaltı mücadelesi ve yeni gemi inşası önlemleriyle hareket ve batırma serbestisini yeniden kazanma planını yok etmek önem kazanmaktadır. Bu hedefe, toplam batırışların mümkün olduğu kadar yüksek tutulması suretiyle ulaşılabilir. Yeni ticaret savaşı şimdiye kadarki kesin önemini daha uzun bir süre koruyacaktır. Ticaret savaşının başarılarında denizaltıların büyük payı vardır. Bu, denizaltı savaşının hızlandırılmasına hizmet eden tüm önlemlerin çok büyük bir gayretle yeniden harekete geçirilmesini ve kesin önemi daha az olan önlemlere mutlak ön almalarını gerektirir.

3. Gelecek Denizaltı Savaşı Sevk ve İdaresine İlişkin İstekler

a. Sevk ve idarece büyük ihtimalli batırışlar hedef alınarak, denizaltıların operatif ve taktik tertiplenmesi.

b. Denizaltı üslerinin ve limanların her tür ablukaya karşı (mayınlar, denizden bombardımanlar, hava taarruzlar ve istila) tam güven verici tarzda savunmasının sağlanması.

c. Denizaltıların limanlara giriş-çıkış yollarında ve menzil elverdiği ölçüde de açık denizde düşman hava tehdidine karşı korunması ve konvoyların keşfedilmesi ve imha edilmesi için hava birliklerince desteklenmesi.

d. Denizaltı inşa programının, emniyet kuvvetlerinin ve denizaltı savaşını hızlandıran tüm personel ve malzeme önlemlerinin işler halde tutulması ve güçlendirilmesi.

e. Denizaltıların teknik özelliklerinin ve yeteneklerinin ve silah ve savunmalarının düşünülebilen ve mümkün olan her yönde geliştirilmesi.

a. fıkrasında sözü edilen denizaltı savaşının operatif sevk ve idaresi, mümkün olduğu kadar fazla tonaj batırma amacına hizmet etmelidir.

Levent Şahverdi Arşivi

Bunun için de şimdiye kadar olduğu gibi, düşman bağlantı merkezlerinin mümkün mertebe çok ve en önemli yerlerine saldırma tertip ve düzeni alınmalıdır. Çünkü buraları trafiğin en sık olduğu yerlerdir. Tabii burada en önemli faktör, eldeki denizaltı miktarının mümkün olduğunca çok yerde savunmayı yaptırmaya ve parçalamaya yetecek güçte olmasıdır.

Su üstü savaş kuvvetlerinin sahneye çıkışlarında olduğu gibi, denizaltı savaşında da sahneye çıkış baskın tarzında vaki olduğu zaman en büyük başarıların elde edildiği görüldü. Ekteki iki harita, deniz ticaret yollarında denizaltılar için halen Ek-1 ve muhtemelen Ek-2 elverişli harekât alanlarını gösteriyor.

Baskın tarzında meydana çıkışa ilişkin yeni bir saldırı Kapstaat ulaşıma karşı yapılan denizaltı harekâtı sırasında başarılmıştır. Uzun yaklaşma yürüyüşüne ve bununla bağlantılı olarak zaman kaybına ve denizaltıların yıpranmasına rağmen, tekrar tekrar bu tür imkânlar aranmalıdır. Çünkü ancak bu suretle düşman savunmasının dağıtılmasına ve Kuzey Atlantik'te toplanmasına engel olunabilir.

Bu tür savaş sevk ve idaresine ilişkin diğer başarı vaat edici imkânlar da mevcuttu. Örneğin, yeterli bir kara ulaşım ağına sahip olmayan Brezilya'nın kıyı trafiğine bir grup denizaltıyla taarruz etmek ve sadece birkaç yüz bin brüt tonluk Brezilya ticaret filosunu tahrip ederek memleketin tüm ikmalini ve üretimini alt üst etmek çok cazip görünüyor. Bu aynı zamanda, şu sırada Brezilya'yı Atlantik'te ve Atlantik yoluyla yapacağı taarruz hareketleri için sıçrama bölgesi olarak hazırlayan ve buradan yararlanan ABD'ye karşı da bir başarı olurdu.

Ayrıca, düşman için uzak bölgelerde (Afrika kıyıları, Hindistan) yeni savunma vasıtaları oluşturma, özellikle de hava üsleri kurma ve bunları sürekli ikmal etme zorunluğunun, daha fazla tonaj kullanmasını gerektirdiği ve sadece bu zorlanmanın dahi düşmanın durumunu zayıflattığı gözden ırak tutulamaz. Buna emniyet nakil araçları ve uçaklarının artan inşası gereği oluşan yeni inşa kapasitesi yükü ile diğer deniz alanlarında yapılacak acil yük hafifletmesi eklenmektedir. Konvoyların güçlü emniyet düzeniyle seyrettikleri deniz alanlarında, taarruz edecek denizaltı miktarını arttırmak suretiyle emniyetin etkinliği önlenmelidir. Emniyet birlikleri geçici bir süre diğer denizaltılarca angaja edildiği zaman, münferit denizaltılar için konvoylara saldırı imkânları doğacaktır. Bu, her defasında böyle olmuştur.

Levent Şahverdi Arşivi

c fıkrasında açıklanmış olan düşman uçaklarınca denizaltıya yönelti-lecek tehlikeler, kendi Hava Kuvvetlerimiz tarafından korunmayı ve desteklenmeyi zorunlu kılmaktadır. Hava Kuvvetleri'nin kullanılması, kıyılara yakın yerlerde sık ve sürekli gözetleme altında yapılan seyrüseferlerden ötürü düşmanca bilinen giriş-çıkış yollarında dahi bazı başarılar elde etti. Muhakkaki bu başarılar, sayıca diğer cephelerde düşürülen uçak miktarlarıyla kıyaslanamaz, fakat genelde savaş sevk ve idaresi için bunların özel önemi vardır. İngiltere'den kullanılan uçakların büyük menzilli oluşu, bizim tarafta büyük nüfuz derinliğine sahip deniz av uçaklarının varolmasını şart kılmaktadır.

Üstelik, Doğu Atlantik'te seyreden konvoylardaki hava emniyetiyle mücadele kendi Hava Kuvvetlerimizin görevi olarak kalmaktadır. Bizim uçaklarımız ancak uzun yaklaşma uçuşlarından sonra sadece kısa bir süre düşman konvoyu üzerinde etkili olabilir. Halbuki düşman, konvoylarda daima elverişli koşullara ve kullanma imkânlarına sahip olacaktır.

Bu husus da göz önünde bulundurulmalıdır. Kullanılabilir, geniş çaplı ve açık bir SE-imkânı mevcut olmadığı sürece, denizaltının ansızın ortaya çıkacak her uçak karşısında dalmaya mecbur kalacağı da buna eklenir.

Ayrıca, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nca uzun zamandan beri daha uzun menzilli uçaklar istendi. Çünkü konvoyların keşfedilmesi ve haber verilmesi denizaltıların görev bölümü ve buna göre tertiplenmesi için şarttı. Bu da Atlantiğin uzak deniz alanlarında keşif yapılmasını gerektiriyordu. Üstelik, konvoylarla mücadelede uçak ve denizaltı işbirliği elde ettiği sonuçlarla ne derecede değerli olduğunu gösterdi (Kuzey Denizi). Bu nedenle, elverişli ve yeterli miktarda uçak hazır bulundurulması acil ve mübrem bir sorundur.

d ve e fıkraları'nda sözü edilen bizatihi denizaltıların güçlendirmesine ilişkin önlemler arasında hasarlı ya da oveholü gerektiren denizaltıların yeniden inşa ve süratli onarım suretiyle, gemi sayısının arttırılması ve bunun için gerekli tersane kapasitesi ve işçi miktarı ön planda bulunmaktadır.

Harekât alanları sürekli daha uzaklaşmakta ve genişlemektedir. Bundan dolayı da denizaltı tankerlerinin önemi ve planlı gelecek harekât için gereken miktarları artmaktadır.

Ayrıca, denizaltıların taarruz silahlarının verim ve başarılarını yükselten (Torpido ateşleme tekniği, patlama etkisi, denizaltı mayınları) ve savunmalarını iyileştiren (Uçaksavar toplarıyla donatma, yer ve mevki

Levent Şahverdi Arşivi

belirleme gereçleri, düşman yer belirlemesine karşı korunma, muhrip savunma mermisi) tüm önlemler acilen alınmalı ve uygulanmalıdır.

Bunların iyileştirilmesi ve yeni teknik araçların (Walther-denizaltısı) kullanılması suretiyle düşman savunma vasıtaları sürekli yoklanmalı ve alınacak sonuçlara göre denizaltı taarruz taktiği geliştirilmelidir.

Özet

Anglosakson düşmanlara karşı taarruz halen yalnız deniz savaşıyla mümkündür. Almanya'nın deniz savaş sevk ve idaresinin en keskin kılıcı denizaltıdır. Bu kılıcı keskin halde tutan tüm önlemler, acil ve gereklidir. İhmal edilmeleri en iyi savaş vasıtamızın etkisini azaltır.

Bugüne kadar hiçbir tarihi savaş, yalnız bir tek savaş vasıtasının kullanılmasıyla kazanılmadı. Bilakis, düşmanın hassas yerlerine karşı tüm savaş araçlarının harekete geçirilmesi lazımdır. Deniz savaşı amaçlarına hizmet için Hava Kuvvetleri'nin kullanılması denizaltı savaşını tamamlayabilir ve destekleyebilir.

Düşman, yeterli miktarda üretebildiği halde, yeterince nakledemiyor. Zaafiyeti buradadır. Düşman bunu biliyor ve tüm gücüyle üstesinden gelmeye gayret ediyor.

Deniz Kuvvetleri'ne tüm deniz gücüyle düşman deniz bağlantılarını vurmak, bunları keserek düşmanı yenilgiye uğratmak ve bu suretle de savaşı süratle sona erdirmek hiçbir zaman nasip olmamıştı ve bu savaşta da olmadı. Fakat tüm savaş, teknik baskın ve hile vasıtalarına başvurulursa, denize bağlı Angolosaksonların boğazı sıkılmış durumdan kurtulamayacakları ve sürekli yıpratıcı darbelerle mağlup edilecekleri görüşü mevcuttur.

Belge No. : 102

— El Alamin —

General Montgomery : 22 Ekim 1942
"Meydan muharebesinden önce subaylara hitaben yaptığım konuşmaya ilişkin notlar."

(Kapalı adı : "Lightfoot" Harekâtı)

1. Ağustostan bu yana geçen olaylar. Görev. Bu görevi yerine getirme planım.

Levent Şahverdi Arşivi

10 ncu Kolordu'nun yeniden teşkili.

Sevk ve idare -silahlanma- eğitim.

2. Rommel tarafından taciz edilme.

3. 14 Eylül'de bildirildiği gibi, ',Lightfoot Harekâtı"na ilişkin Ordu Komutanlığı planının ana çerçevesi içinde hareket edilecek... Düşman zırhlı savaş araçlarının tahribi.

4. Ekim başındaki durum... Eğitilmemiş ordu. Planı, kıtaların uygulayacağı biçimde değiştirmek zorunda olduğum yavaş yavaş anlaşılmaya başladı.

Yeni plan - ı'Paramparça etme harekâtı."

Alışılmış hareket tarzının tamamen değiştirilmesi...

5. Ordu Komutanlığı planının ana fikri, harekât üç safhalı olacak :

30 ncu Kolordu'nun girmesi
10 ncu Kolordu'nun yarması
13 ncü Kolordu'nun girmesi
} (Mevzi yakınında savaşlar ve taktik kazanç)

Yakın muharebe ve "parçalama harekâtı."

Düşmanın kesin şekilde parçalanması...

6. Düşman

Zayıf tarafları : Az kazan mevcudu; yetersiz benzin, cephane ve yiyecek stoku.

Moral iyi, muhtemelen İtalyanlar müstesna.

7. Kendi durumumuz

Top, zırhlı savaş aracı ve asker sayısı bakımından çok büyük üstünlüğümüz mevcut.

Uzun süreli savaş yapabiliriz, yapacağız da.

Sahra topu : 832

Ağır Tas. topu : 753

Hafif Tas. topu : 500

Moral en âlâ..... .....

Tank : 1.200 (470'i ağır)....

Levent Şahverdi Arşivi

8. Savaştaki sevk ve idareye ilişkin genel hususlar :

Metodik ilerleme; düşmanı kısım kısım imha etmek, yavaş fakat emin...

Tanklara ve menferit Almana ateş açmak...

O uzun muharebeye dayanamaz, biz dayanabiliriz.

Bu nedenle biz gevşeyip arkada kalamayız; hiçbir birlik komutanı baskı karşısında yavaşlayamaz. Bir hafta süreli yakın savaşlara kendini hazırlama -tüm savaş müddetince de buna hazır olunmalı...

Yaklaşık on günlük (daha doğrusu 12) iş...

Çok erken büyük sonuçlar beklemeyin;

Sağlam üslerden hareket ediniz;

Yeni hedeflere süratli yer değiştirme;

Dengeye dikkat ediniz;

Taarruz ruhunu koruyunuz;

Baskı karşısında yavaşlamayınız!

Eğer elimizden gelen herşeyi yaparsak, zafer mutlaka bizimdir!

9. Moral -teşvik için önlemler- konuşmalar :

Ordudaki her asker bir savaşçıdır -savaşçı olmayan değil-

Almanı öldürmek için gerekli her şey öğretilir.

Benim kıtalara mesajım.

10. Askerler, esir düştükleri takdirde ne söyleyebileceklerini hatırlar

Rütbe, isim ve künye numarası.

B. L. Montgomery

8nci Ordu

Ordu Komutanının kişisel mesajı :

1. 8 nci Ordu Komutanlığı'nı üzerime aldığım zaman, görevimizin Rommel ve ordusunu imha etmek olduğunu ve hazır olur olmaz da bunun gerçekleşeceğini söylemiştim.

Levent Şahverdi Arşivi

2. Şimdi hazırız.

Birincisi, yakında başlayacak olan savaş tarihe kesin sonuçlu meydan muharebesi olarak geçecektir. İkincisi, bu savaş harbin dönüm noktası olacaktır. Tüm dünyanın gözleri bize çevrilecek ve zaferin kime yöneleceği büyük bir heyecanla gözlenecektir.

Biz daha şimdiden "Zafer bize yöneleecktir!" yanıtını verebiliriz.

3. Birinci sınf silah ve donanıma sahibiz. Güçlü tanklarımız, etkin ve modern tanksavar toplarımız, pek çok topçumuz ve cephanemiz var. Dünyanın en iyi hava kuvvetlerince destekleniyoruz.

Ancak başarı için bunlar yetmez. Ayrıca, her birimizin, her subayın ve her erin bu meydan savaşına sonuna kadar dayanmak, savaşmak ve ölmek; fakat sonunda kazanmak azmi ve inancıyla gitmesi lazımdır. Şimdi gerekli olan tek şey budur. Beklediğimiz sonuç, düşmanı imha etmek ve Afrika'dan atmaktır. Ancak elimizden gelen her şeyi yaptığımız takdirde bu sonuca ulaşabiliriz.

Ne kadar erken harbin dönüm noktası olacak bu savaşı kazanırsak, o kadar erken hep birlikte anavatana ve aile bireylerimize kavuşuruz. Bu nedenle her subay ve er, bu savaşa cesur bir yürekle görevini son nefesine kadar yapmaya azmetmiş olarak gitmelidir.

Yaralanmamış olan ve savaşabilir durumda bulunan hiç kimse teslim olamaz.

Hepimiz, yüce savaş Tanrısı'nın zaferi bize nasip ve ihsan etmesi için dua edelim!...

B. L. Montgomery
Tümgeneral
8 nci Ordu Komutanı

Yakındığı - Savaş Kuvvetleri
23.10.1942

Belge No. : 103

Mareşal Rommel'in Notlarından
3 Kasım 1942

(.....)

Öğleye doğru komuta yerine geri döndüm. Yolda çok hızlı hareket etmek suretiyle, on sekiz İngiliz uçağı tarafından oluşturulan bomba halısından güç bela kaçıp kurtulabildik. Saat 13.30'da aşağıdaki hususları kapsayan bir Führer emri geldi.

Levent Şahverdi Arşivi

"Mareşal Rommel'e,

Benimle birlikte Alman Ulusu da sizin lider niteliklerine haiz kişiliğinize ve emrinize verilmiş olan Alman-İtalyan birliklerinin yürekliliğine tasassubane güveniyor ve bu güvenle Mısır'daki kahramanca yürütülen savunma muharebesini izliyor. İçinde bulunduğunuz durumda dayanmak, bir adım dahi geri çekilmemek ve serbest bırakılabilen her silah ve savaşçıyı muharebeye sürmekten başka düşüncelere yer verilemez. Büyük ölçüde uçucu birlik takviyesi hazırlanmakta olup, bugünlerde Güney Komutanlığı emrine sevk edilecektir. Mussolini ve Yüksek Komutanlık da, size savaşın devamı için gerekli vasıtaları göndermek için olağanüstü çaba sarf edecektir. Üstünlüğüne rağmen düşman da gücünün sonunda olacaktır.

Güçlü iradenin düşmanın kuvvetli taburlarına üstün gelmesi tarihte herhalde bir defaya mahsus bir olay değildi. Fakat sizin kıtalarınıza, zafer ya da ölüme gidenden başka bir yol gösterilemez.

Adolf Hitler"

Belge No. : 104

Müttefiklerin 7/8 Kasım 1942'de Kuzey Afrika'ya Çıkışları

Silahlı Kuvvetler Harekât Başkanlığı'nın Harp Ceridesi Notlarından

7 Kasım 1942

(.....)

İngiliz Cebelitarık kuvvetleri (5 Kasım akşamı doğu rotasıyla limandan ayrılmışlardı), Atlantik'ten gelmiş olan ve daha sonra doğu rotasında seyreden kuvvetli bir konvoyla birleştiler. Çok sayıda kıta nakil araçlarından oluşan konvoyun hedefi hakkındaki tahminler birbirinden ayrılıyor. Führer, Trablus veya Bingazi civarına 4-5 tümenlik büyük bir çıkarma harekâtına niyet edilmiş olduğu fikrine yatkın. Führer karargâhındaki Deniz Kuvvetleri İrtibat Subayı Amiral Krancke, düşman çıkarma birliklerini sadece iki tümen tahmin ediyor.

Akdeniz'deki Alman hava birliklerinin takviyesi şu anda mümkün değil. Führer'in emri üzerine Batı Komutanlığı'nca, işgal edilmemiş Fransa'ya muhtemel girişe ("Anton" harekâtı) ayrılmış olan birlikler için alarm hazırlığı emredildi.

Levent Şahverdi Arşivi

8 Kasım 1942

Sabahın erken saatlerinde Amerikan kuvvetleri Cezayir ve Oran yakınlarına ve göründüğüne göre, Fas batı kıyılarında Kazablanka (Casablanca) civarına da çıkarma yaptılar. Cezayir'e ve Oran yakınlarına yapılan çıkarmalar, Fransız birliklerince püskürtülebilir; fakat Cezayir yakınına yapılan başarılı olabilir. Birkaç günden beri hasta oğlunu ziyaret etmek üzere Cezayir'de bulunan Amiral Darlan buradan Vichy'deki grupla anlaşarak savunmayı organize ediyor. Kazablanka'da de Gaul'cü bir isyan patlak verdi, fakat derhal bastırılabildi. Fransız Kuzey Afrikası ve Fas'taki tüm Amerikan konsolosları tutuklandı. Konvoylara karşı sevk edilen hava kuvvetleri sadece birkaç küçük çaplı başarı elde etti. Birinci dalganın yirmi çıkış yapan uçağından yalnızca beşi, ikinci dalganın elli altı uçağından sadece yedisi hedefe ulaştı.

Führer'in emri üzerine Batı Komutanlığı'nca "Anton Harekâtı"na ilişkin hareketlere başlanıldı; fakat mütareke hattının aşılmasına henüz izin verilmiyor. İtalyanlar da Provence'ye girmek ve Korsika Adası'nı işgal etmek için gerekli tüm hazırlıkları yaptılar. Führer, ayrıca Girit Adası kuvvetlerinin süratle takviye edilmesini, Girit ulaşımının, Kuzey Afrika ulaşımı kadar önemli mütalaa edilmesi gerektiğini ve Fransa generalleri Weygand ve Giraud'un Vichy'ye sürekli uymaktan alıkonulmasını emretti.

9 Kasım 1942

Fas'ın batı kıyılarında Fransız ile Amerikan deniz kuvvetleri arasında ve Fransız kıtalarıyla çıkmış olan Amerikan birlikleri arasında şiddetli muharebeler cereyan etmekte. Henüz tam ve doğru haberler mevcut değil. Fransız Kuzey Afrikası'nda karaya çıkmış durumda üç Amerikan tümeni bulunuyor. Amiral Darlan'ın tutumu güven verici görünmüyor. Vichy'deki Fransız Hükümeti'yle görüşmeler daha henüz sonuçlanmadı.

10 Kasım 1942

Fas'ın batı kıyılarında Safi (Kazablanka'nın 200 km. kadar kuzeybatısında), Fedala (Kazablanka'nın 20 km. kuzeydoğusunda) ve Port Lyautey (Kazablanka'nın yaklaşık 100k m. kuzeydoğusunda) yakınlarına çıkmış olan Amerikan kuvvetleri, göründüğüne göre cesurca direnen Fransız kara birlikleriyle şiddetli muharebelere tutuşmuş durumda, Kazablanka'da bulunan Fransız deniz birlikleri ("Jean Bart" savaş gemisi, "Primauguet" hafif kruvazörü, birkaç muhrip ve denizaltı) ile çok

Levent Şahverdi Arşivi

üstün Amerikan deniz kuvvetleri arasında Fransız savaş gemilerinin çok cesurca çarpıştıkları birçok muharebe oldu. Ancak, Oran ve Cezayir bölgelerinde şu sırada az sayıda Fransız birliğinin direndiği görülüyor.

11 Kasım 1942

Bu sabah saat 07.00'de "Anton" Harekâtı başladı. 1 nci Ordu ve Felber Ordu Grubu birlikleri ateşkes hattı üzerinden aşarak işgal edilmemiş Fransa'ya girdiler ve herhangi bir mukavemetle karşılaşmadılar. Führer, Mareşal Petain'e bir haber gönderdi. Sardinye ve İtalya'dan birer tümen Korsika'ya çıktı. İtalyan 4 ncü Ordu birlikleri Fransız Rivierası'na girdiler. İki tümenli bir İtalyan komutanlığı Tunus kentine nakedilecek. Silcilya'da bulunan Alman 10n cu Hava Kolordusu'nca Tunus'a bir takviyeli pike bombardıman grubu ile iki av grubu tahsis edildi. Alman Hava Kuvvetleri'nce Cebelitarık'da yeni gemi toplanmaları (yaklaşık 75 gemi) saptandı.

14 Kasım 1942

Alman-Fransız ilişkilerinin halihazır durumu şöyledir :

Almanya ile Fransa arasındaki politik ve dolayısıyla da askeri ilişkilerin ne şekil alacağı, oldum olası belirsizlik içindedir. Bu konuda hiçbir surette İtalya'nın hissiyatı rencide edilemez. Fransa'ya karşı uyanık ve dikkatli bulunmayı gerektiren bir güvensizlik oluştu. Bu devletle yeni bir antlaşma ancak zaman içinde karşılıklı ilişkilerin güven verici şekilde gelişmesinden sonra vaki olabilir. Fransa ile işbirliği için en başta gelen esas, aşağıdan yukarıya doğru organizasyondur. Führer'in Fransızlara olan güvensizliği Fransız 16 ncı Tümen Komutan'nın firar etmesiyle en üst düzeye çıkmıştır.

General Weygand 13 Kasım'da emniyet hizmetince tutuklanarak Almanya'ya götürüldü.

Mareşal Pètain Führer'e yazdığı bir mektupta Weygand'ın derhal serbest bırakılmasını istedi ve isteğinin reddedilmesi halinde çekileceği tehdidinde bulundu.

Kuzey Afrika ile Vichy arasındaki görüşmeler dinlenilmektedir. Edinilen bilgilere göre, Amiral Darlan Vichy hesabına faaliyette bulunuyor ve esas olarak Kuzey Afrika savunmasını organize etmek ve Fransız kıtaları dökümlerinin Cezayir'e kaçmış olan General Giraud'a katılmalarını engellemek için zaman kazanmaya çalışıyor...

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 105

Hitler'in 8 Kasım 1942 Tarihli Nutkundan
(Münih)

(. . . . .)

Benimle kehanette bulunuyor diye sürekli alay edildi. Bir vakitler gülenlerin çoğu bugün artık gülmüyor, şimdi gülenler de kısa bir süre sonra muhtemelen artık bunu da yapmayacaktır. Bu anlayış, Avrupa'yı aşarak tüm dünyaya yayılıyor. Uluslararası Yahudilik tüm şeytani ve devasa tehlikesiyle birlikte teşhis edilecektir. Biz, nasyonal sosyalistler bunu sağlayacağız. Bu tehlike Avrupa'da idrak ediliyor ve her devlet kanunlarımıza katılıyor. O halde bu muazzam mücadelede yalnız bir ihtimal mevcut; o da tam başarı ihtimalidir. İşmdi sadece bir soru kalıyor : Acaba gerçekten bu başarıdan şüphelenmek için nedenler var mı? Düşmanımızın propagandası izlenirse, bir taraftan göğe yükselen sevinç çığlıklarının atıldığı, diğer yandan adeta üzüntüden öldükleri görülür. Herhangi bir yerde en küçük başarı elde ettiklerinde sevinçlerinden adeta takla atarlar. Bizi yok ettiklerini haykırırlar. Daha sonra durum tamamen başkalaşır ve tekrar tamamen üzüntüye gark olurlar ve sinerler. Burada ancak bir örneğe işaret edebilirim : 22 Haziran 1941'den bu yana Sovyet ordu raporlarını incelerseniz, o zaman her gün "önemsiz karakterdeki muharebeler" ya da "önemli karakterdeki muharebeler"'i okursunuz. Onlar hep üç kat daha fazla Alman uçağı düşürmüşlerdir. Güya onlar tarafından batırılan Baltık Denizi tonaj miktarı, Almanya'nın savastan önce sahip olduğu toplam tonajdan daha büyüktür. Asla yeniden teşkil edemeyeceğimiz kadar çok tümenimizi imha etmişlerdir. Fakat hep aynı yerde savaşırlar. Bazen de 14 gün sonra gayet mütevazi bir eda ile "bir şehri boşalttık" derler. Fakat genel olarak 24 Haziran'dan bu yana aynı yerde hep başarıyla savaşmışlardır. Hep biz geri atılırız ve bu sürekli geri atılışlarla halen yavaş yavaş Kafkasya'ya kadar gelmişizdir. "Yavaş Yavaş" diyorum; bunu düşmanım için söylemek isterim, askerimiz için değil. Askerimizin burasını ne kadar suratle geride bıraktığını biliyoruz. Bu muazzam bir iştir. Bu yıl yine kat edilen de muazzam ve tarihidir.

İşleri hep başkalarının istediği gibi yapmam. Başkalarının ne tahmin ettiklerini düşünürüm, ona göre icraatımı değiştiririm. Nitekim, Stalin bizim merkezde taarruz edeceğimizi beklediğinde, asla merkezde taarruz etmek istemedim. Yalnız Stalin'in buna inandığından dolayı değil, bu işe asla çok önem vermediğim için de böyle hareket ettim. Volga'ya, yani belirli bir yere, belirli bir kente ulaşmayı istedim. Tesadüfen burası

Levent Şahverdi Arşivi

Stalin'in adını taşımaktadır. Binaenaleyh sadece bu nedenlerle değil -bu kent tamamen başka bir isim de taşıyabilirdi- aynı zamanda çok önemli bir nokta olduğu için de oraya yürüdüğümü düşünün. Orada yaklaşık 30 milyon ton kapasitelik ulaşım kesilir. Bunun hemen hemen 9 tonu petrol ulaşımıdır. Devasa Ukrayna bölgelerinden ve Kuban bölgesinden gelen tüm hububat burada, kuzeye sevk edilmek üzere toplandı. Manganez cevheri çıkarıldı; burası muazzam bir aktarma merkeziydi. Bu cevheri ele geçirmeyi istedik ve -bilirsiniz- biz alçak gönüllüyüz, az miktarda manganezimiz var. Şimdi başkaları "öyleyse niçin daha çabuk savaşmıyorsunuz" diyorlar. Çünkü orada ikinci bir Verdun'e sahip olmak istemiyorum, aksine bu işi çok küçük bir tararuz grubuyla yapmayı tersim ediyorum. Ayrıca zamanın da hiçbir rolü yoktur. Artık hiçbir gemi Volga'dan yukarı seyretmiyor. İşte bu kesindir! Onlar bize niçin Sivastopol civarında uzun süre beklediğimiz hususunda serzenişte de bulundular. Yanıtlıyorum : Çünkü orada da muazzam bir kitle katliamı yapmak istemiyordum. Fakat Sivastopol ve Kırım elimize düştü ve de öngördüğümüz her hedefe inat ve sebatla ulaştık. Düşman şimdi taarruza hazırlanırsa, ona ön almak niyetinde olduğumu sanmayınız. Eğer o isterse taarruzuna müsaade ederiz; çünkü savunma her zaman daha ucuzdur. Rahatlıkla taarruz edebilir ama çok kan kaybedecektir. Biz şimdiye kadar girmeleri hep düzelttik. Her halde Ruslar Pireneler'de veya Sevilla önlerinde bulunmuyorlar. Bunlar, bizim için bugün Stalingrad'a veya Terek'e kadarki mesafelerin aşağıyukarı aynısıdır. Fakat biz orada bulunuyoruz. Bu inkâr edilemez, bu bir gerçektir. Bu, doğal olarak artık asla başka türlüsü söz konusu olmadığı zaman ani olarak değiştirilir ve Almanların Kirkenes'e veya Narvik'e gitmelerinin aslında bir hata olduğu söylenir. Şimdi örneğin Stalingrad için söylendiği gibi. Bunun stratejik bir hata olup olmadığı, beklenip görülmelidir. Acaba, Ukrayna'yı, Krivoj Rog maden ocaklarını işgal etmemiz ve manganez cevherlerini ele geçirmemiş bir hata mıydı? Bu hususlaki işaret ve emarelere başından beri dikkat ediyoruz. uKban bölgesini, belki de dünyanın en büyük hububat ambarını ele geçirmemiz acaba gerçekten büyük bir hata mıydı? Acaba tüm rafinerilerin yaklaşık beşte dördünü veya altıda beşini tahrip etmemiz veya ele geçirmemiz, her şeyden önce 9-10 milyon tonluk bir petrol üretimine sahip olmamız veya tamamen faaliyetine son vermemiz veyahut da Volga üzerinde muhtemelen yedi, sekiz veya dokuz milyon tonluk bir ulaşıma engel olmamızda mı bir hataydı? Bunların hepsinin hata olduğunu gerçekten bilmiyorum. Buna oldum olası dikkat ediyoruz.

GNKUR
ATASE Bşk
Kütüphanesi

Levent Şahverdi Arşivi

Bu savaşta kesin sonuç, öldürücü son yumruğu vuranındır. Bizim bu yumruğu vuran olacağımızdan emin olabilirsiniz.

(.....)

(Düşman, bizi herhangi bir şeyle yıpratacağını zannederse, yanılır. Beni hedefimi değiştirmeye sevkedemez. Püskürteceğim saat yaklaşık ve o zaman bedeli faiz ve mürekkep faizlerle ödetileck.

Daha önc de birkaç kez söyledim : Bazen uzun bir süre konuşmazsam, bu sesimi kaybettim demek değil, aksine konuşmayı amaca uygun görmüyorum demektir. Bu, bugün de böyledir. Öyleyse şimdi niçin çok konuşmam gerekiyor? Bugün artık cephe konuşuyor. Ancak en ender hallerde sözü ele almak isterim. Çünkü cephenin dili çok etkindir ve her Alman askerini yükümlü kılan tek dildir. Kim Silahlı Kuvvetlerimizin günlük raporunu okur ve tekrar tekrar gösterilen yığınla kahramanlığı işitip öğrendiği zaman fanatikçe ulusuna inanmazsa, ona konuşmayla yardım edilemez. Esasen bir düşman memleketi için konuşmam. Eğer Bay Roosevelt konuşmamı işitmediğini söylerse, yine de asla Bay Roosevelt için konuşmam. Ancak O'nunla, halen yalnız O'nun vasıtasıyla konuşulabilen aletle konuşurum ve bu alet yeterince yüksek sesle ve açık konuşur. Yalnız çok ender hallerde, o da hareket için ve kendi Alman Ulusum için konuşurum.

Böyle bir konuşmayla söyleyebileceğim şey daima tek bir cümledir : Kadın ve erkek, istisnasız saedce bu savaşta ulusumuzun olmak ya da olmamasının önemli olduğunu düşünün. İşte bunu kavradığınız zaman sizlerin her düşüncesi ve her hareketi daima ve yalnız Almanyamız için bir dua olacaktır!

Belge No. : 106

General Paulus'tan Hitler'e

28 Kasım 1982
GİZLİ, Komutana ve Kurmay Başkanına ÖZEL
Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na
telsiz mesajı
Bilgi için : B Ordular Grubu'na

Führer'im!

21 Kasım akşamki telsiz mesajınızın alınmasından bu yana olaylar aralıksız birbirini izledi.

Levent Şahverdi Arşivi

Çemberin kapanması güneybatıda ve batıda başarılamadı. Buralarda yakında düşman girmelerinin vaki olması kuvvetle muhtemeldir.

Cephane ve akaryakıt bitmek üzeredir. Birçok batarya ve tanksavar silahı cephanesini tüketti. Zamanında, yeterli ikmal yapılması da imkânsız.

Eğer bütün kuvvetler toplanarak güneyden ve kuzeyden taarruz etmekte olan düşmana imha edici bir darbe indirilmezse, Ordu en kısa zamanda imhaya doğru gider.

Bunun için Stalingrad'dan bütün tümenlerin ve kuzey cephesinden güçlü birliklerin derhal çekilip alınmaları lazımdır. Doğu ve kuzey cepheleri böyle zayıf durumda daha fazla tutunamayacakları için, er ya da geç güneybatı yönünde yarma yapılması gerekecektir. Bu takdirde çok sayıda malzeme kaybedersek de, pek çok değerli savaşçı ve hiç olmazsa bir kısım malzeme de korunacaktır.

Korgeneral Heitz, Strecker, Hube ve Jaenecke'nin de durumu böyle muhakeme ettiklerini bildirmekle beraber, bu önemli raporun tüm sorumluluğunu üzerime alıyoruf.

Sağolun Führerim!
İmza Paulus

23 Kasım, Saat. 21.30
Aslı gibidir
Tğm.

Belge No. : 107 **24 Kasım 1942**

Führer Emri

6 ncı Ordu Komutanı'na

6 ncı Ordu geçici olarak Rus kuvvetlerince kuşatılmıştır. Ben orduyu Stalingrad kuzeyi-Kotluban-137 rakımlı tepe-135 rakımlı tepe-morinoweka-Zybenko-Stalingrad güneyi bölgesinde toplamak niyetindeyim. Ordu, kendisini tatmin edici biçimde ikmal etmek ve zamanında kurtarmak için elimden gelen her şeyi yapacağımdan emn olabilir. Cesur 6 ncı Ordu'yu ve onun komutanını tanıyorum ve görevini yapacağını biliyorum.

İmza
Adolf Hitler

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 108

D. U., 25 Kasım 1942

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL

51 nci Kolordu Komutanı
Korg.

No. 603/43 GİZLİ Komutana Özel

Sayın 6 ncı Ordu Komutanı'na,

Savaşın sürdürülmesine ilişkin 24 Kasım 1942 tarihli ordu emrini aldım. İçinde bulunduğumuz durum ve saatin ciddiyetinin idraki içindeyim. Bu durumda kendimi, son yirmi dört saatte edinilen haberlerle şimdi daha da pekleşmiş olan kararımı bir kez daha yazılı olarak kaleme almakla yükümlü hissediyorum.

Ordu halen şu açık iki ihtimal karşısında bulunuyor : Ya Kotelnikowo genel doğrultusunda yarma ya da birkaç gün içinde yok olma...

Bu anlayış gerçek gerekliliklerin makûl idrakine dayanıyor :

I. Savaşın başında herhangi bir bölgede çok sayılacak kadar stok mevcut olmadığı için, karar verme sırasında ikmal durumu çok önemlidir.

51 inci Kolordu'nun 23 Kasım 1942 akşamındaki ikmal durumu için eke bakınız.

Sayılar her şeyi açıkça ifade ediyor.

Son günlerin küçük çaplı savunma muharebeleri cephane mevcutlarını hissedilir derecede azalttı. Kolordu tüm cephede taarruz edecek olursa, günlük olarak hesaplanması gereken son miktar bir, iki ya da üç günde tamamen sarf edilecektir. Günlerdir büyük savaş içinde bulunmakta olan ordunun diğer kolordularındaki cephane durumunun daha iyi olduğu söylenemez.

Yapılan hesaplardan 51 nci Kolordu için havayoluyla yeterli bir ikmal yapılmasının şüpheli, ordu içinse tamamen imkânsız olduğu ortaya çıkıyor. 31 adet Ju (23 Kasım'da) veya başlangıçta düşünülmüş olan diğer 100 adet Ju uçağının sağlayabileceği ikmal desteği, sadece bir damladır. Ümitlerin buna bağlanması, bir saman çöpüne tutunmak demektir. Ordunun ikmali için lüzumlu olan çok sayıda Ju uçağının nereden sağ-

Levent Şahverdi Arşivi

lanacağı belirsizdir. Mevcut olsalar dahi, bu uçakların Avrupa'dan ve kuzeyden topluca uçurulması zorunludur. Ayrıca bunların kendi yakıt ihtiyaçları böyle çok uzun mesafelerde muazzam olur. Bu sarfın tüm savaş sevk ve idaresi için yaratacağı operatif sonuçlar bir yana, şimdiye kadar yaşanılan yakıt durumu müvacehesinde duyulacak devasa, yakıt ihtiyacının karşılanması son derece şüpheli görünmektedir. Düşünülmekte olan 130 uçak yerine günde 500 uçak inecek olsa bile 1.000 tondan daha fazla malzeme taşınamaz. Bu ise, yaklaşık 200.000 kişilik, büyük savaş içinde bulunan stokları tükenmiş bir ordunun ihtiyacını karşılamaya yetmez. Ancak en zaruri yakıt ihtiyacının, birkaç cephane ikmal noktası ihtiyacının cüzi bir kısmının, muhtemelen de insan iaşe ihtiyacının cüzi bir kısmının karşılanması mümkün olabilir. Bundan daha fazlası beklenilemez. Atlar birkaç gün içinde son adedine kadar öldürülecek. Bu suretle taktik hareket kabiliyeti ve elastikiyet daha fazla kısıtlanacak, kıtalara kadar ikmalin götürülmesi önemli ölçüde güçleşecek, diğer yandan yakıt ihtiyacı artacaktır.

Hava koşullarına dayanıklı Rus avcı uçaklarının büyük kısmının yaklaşmakta olan ulaştırma uçaklarına ve yegâne, büyük işletmeye elverişli Pitomnik ve Poskowatka iniş alanlarına taarruzza tahsis edileceğinden şüphe edilmez. Önemli kayıplar verilmesi kaçınılmaz olup, uzun yaklaşma yolları ve her iki alan için sürekli av himayesi de yeterince sağlanmamıştır. Hava durumu da ulaşım işine değişken etki yapacaktır. Bu suretle yeterli bir ikmalin imkânsız olduğu ortaya çıkmıştır. Bu kısıtlı ikmal ordunun ikmal maddelerinin tükenmesini birkaç gün -cephanede olsa olsa 3-5 gün- geciktirebilir, fakat önleyemez. Yiyecek maddeleri varlığının sürdürülmesi bir dereceye kadar kendi elimizdedir (51 nci Kolordu bölgesinde % 100 civarında ilave yapılması günler önce emredildi). Fakat yakıt ve cephane varlıklarının sürdürülmesinde hemen hemen münhasıran düşmana tâbi olunur.

II. Klasik ölçüler çerçevesinde cereyan eden bir imha muharebesinde zafer ümitleri beliren düşmanın muhtemel hareket tarzı kolayca tahmin edilebilir. Düşmanın aktif savaş usul ve tarzı hakkında bilgisi olduğu malûmdur. Bu durumda onun, çepeçevre çevrilmiş olan 6 ncı Ordu'ya karşı azalmayan şiddet ve süratle taarruzunu sürdüreceğinden şüphe edilmez. Düşman, Alman tarafınca alınacak muhasaradan kurtarma önlemleri etkili olmazdan önce, orduyu imha etmek zorunda olduğunu idrak edecektir. Bu, teslim ve kabul edilmelidir. Deneyimlere göre düşman, insan kurban edilmesine pek değer vermedi. Savunma başarıları, özellikle de 24 Kasım başarıları ve düşmanın birçok yerde tespit edilen yüksek zayiatı kendi kendini aldatmaya neden olamaz.

Levent Şahverdi Arşivi

Düşman muhakkakki bizim maruz bulunduğumuz ikmal güçlüklerini tam olarak bilemez. O ne kadar sürekli ve şiddetli taarruz ederse, biz de o kadar çabuk cephanemizi sarf edeceğiz. Bu taarruzların bir teki dahi başarıyla sonuçlanmasa bile, ordunun cephaneyi tamamen sarf ettiği ve savunmasız kaldığı zaman nihai zafer kendiliğinden vaki olacaktır. Düşmanın bu düşünceyi benimseyeceğini kabul etmemek ondan en doğru olmayan hareket tarzının beklenmesi demektir. Bu, harp tarihinde daima yenilgilere neden oldu. Bu davranış, 6 ncı Ordu'nun felaketiyle birlikte savaşın devamı, muhtemelen savaşın kesin sonucu için de çok vahim sonuçlar doğuracak bir banko oyunu olurdu.

III. Bundan çürütülemez şekilde şu operatif sonuç çıkmaktadır :

6 ncı Ordu çepeçevre savunma yapmak üzere kale düzenine benzer mevzide kalmada ısrar ettiği takdirde, ancak kurtarıcı kuvvetler birkaç gün, yani yaklaşık beş gün içinde düşmanı taarruzunu durdurmak zorunda bırakacak etkinliği gösterdikleri zaman kurtulabilir. Bu hususta tek bir işaret dahi mevcut değildir.

Şayet kurtarma girişimi bu etkinliği gösteremezse, işte o zaman kaçınılması mümkün olmayacak savunmasız durum, yani 6 ncı Ordu'nun imha olma durumu vaki olur. Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nca 6 ncı Ordu'nun kurtarılması için hangi önlemlerin alındığını anlamak mümkün değil. Batıdan kurtarma girişimi ancak çok uzak mesafede yapılabilir. Çünkü, emniyet kuvvetlerimiz yukarı Tschir (Çir)'in hemen batısında ve takriben Obliwickaja'dan itibaren aşağı Çir kıyısında bulunmaktadır. Bu durumda kurtarıcı kuvvetler tarafından bir yığmağın 6 ncı Ordu'dan uzakta yapılması gerekecektir. Don üzerinden süratli delip geçecek ve aynı zamanda kendi kuzey yanını örtecek güçte bir ordunun Millerowo'dan geçen elverişli demiryolundan yararlanarak yapacağı yığmak ise haftalarca sürer. Buna ayrıca bizatihi harekât için gerekli zaman ihtiyacı da eklenir. Üstelik bu ihtiyaç, hava koşullarının elverissiz ve günlerin kısa olusu nedenleriyle, yaz mevsimindekinden önemli ölçüde daha büyüktür.

Güneyden kurtarma için iki zırhlı tümenin Kotelnikowo yakınında toplanmaya başlamış oldukları öğrenilmiştir. Bunların toplanması ve taarruzları için en az on gün lazımdır. Atılacak her adımla birlikte, başta doğu yan olmak üzere, yanlar daha fazla uzayacak ve bunları örtmek zorunluğu hasıl olacaktır. Tümenlerin durumları bilinmemektedir ve iki zırhlı tümenin yetişip yetişmeyecekleri de şüphelidir. Son ikisi, yani tümenlerin durumu ve iki zırhlı tümenin yetişip yetişmeyeceği meselesi bir yana, sadece uzayan yanları örtme zorunluğu, taarruzun süratle delip

Levent Şahverdi Arşivi

geçme şansını bir hayli zayıflatmaktadır. Kurtarıcı kuvvetlerin yığınağını ve büyük miktarda motorlu yürüyüş kolları kullanımını çabuklaştırma imkân ve ihtimali de hesaba katılamaz. Kollar da, yakıt da mevcut olamaz. Herhalde bunların bölgenin çok dar oluşu nedeniyle ulaşım ihtiyacı az olduğu için; bermutat daha önceden tehlikeye maruz kalmış olan Stalingrad Cephesi'nin stok seviyesini yükseltmek amacıyla bu cephe emrine verilmesi gerekirdi.

IV. İkmal yönünden henüz dayanılabilir bir zamanda Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın yardım ulaşıncaya kadar çepeçevre savunma düzenini koruma emrine riayet edilmesi görüşü, besbelli ki gerçek olmayan esaslara dayanmaktadır. Bu nedenle sözü edilen emir, kabil-i tatbik değildir ve uygulanmaya devam edildiği takdirde mutlaka ordunun felaketine neden olur. Eğer ordu muhafaza edilecekse, o takdirde kendisi derhal başka bir emir vermeli veya başka bir karar ittihaz etmelidir. Ordunun bilerek, göz göre göre feda etme görüşünü her halde operatif, politik ve moral sonuçları bakımından tartışmaya lüzum olmasa gerek.

V. Düşmanın muhtemel hareket tarzı göz önünde bulundurularak ikmal ve operatif bakımdan yapılacak zaman hesabı karşılaştırılması, öyle açık bir sonuç ortaya koyar ki, aslında diğer düşüncelere lüzum dahi kalmaz. Buna rağmen aynı sonuca varmaya hizmet eden aşağıdaki hususlara işaret edilmektedir :

a. Çepeçevre savunma düzeninin Batı Cephesi'ndeki durumun asla istikrara kavuşmuş olmaması :

b. İlkin 16 ncı Zırhlı Tümen'in, daha sonra 3 ncü Motorlu Piyade Tümeni'nin çekilmesinden dolayı cephenin geriye daha kısa fakat hemen hemen hiç hazırlanmamış olan bir hatta intikal ettirilmesi zorunlu oldu. Bu olaydan sonra, kuzey cephesinde karşımızda bulunmakta olan kuvvetlerin yapacakları şiddetli ve toplu bir taarruzu durdurmak imkânsızlaşmıştır :

c. Güney Cephesi'ndeki gergin durum ;

d. Çok seyreklestirilmiş olan Volga Cephesi'nin savaş gücünün azalması... Özellikle, eğer beklenildiği gibi nehir kısa zamanda buz örtüsüyle kaplanır ve müttefikler için artık engel olmaktan çıkarsa...

e. Cephane noksanından ötürü düşmanın Volga köprübaşına sürekli kuvvet sevkini önleyecek hiçbir engelin bulunmaması (Bu cephede şimdiye kadarki düşman taarruzları tüm mahalli ihtiyatların kullanılmasını gerektirmişti).

Levent Şahverdi Arşivi

f. Stalingrad'a taarruz sırasında tüm kanını akıtmış olan tümenlerin durumu...

g. Şimdiye kadar kendisine hemen hemen hiç kullanılabilir barınak ve örtü imkânı sağlanmayan, bu yüzden kıtaları ve malzemesi her yerde hava koşullarına ve düşman hava taarruzlarına maruz bulunan ve yoksul bir step bölgesinde sıkışıp kalan ordu.

h. Şimdiki hatların büyük bir kısmında ısıtma malzemesinden hemen hemen tamamen yoksun bir halde tehdit edici soğukların başlaması.

i. Kullanılmaya elverişli yardımcı alanların yokluğu nedeniyle Hava Kuvvetleri'nce ancak yetersiz destek ve himayenin sağlanabilmesi. Buna karşılık, mevcut uçaksavar birliklerinin tümüyle tanksavar hizmetine tahsis edilmesi zorunlu olduğu için, yan korumasının olmayışı.

Geçen yılki Demjansk çemberiyle bir kıyaslama tehlikeli yanılgılara neden olabilir. Orada, mütearrız için zorluk gösteren arazi koşulları savunmayı kolaylaştırıyordu ve ayrıca Alman Cephesi'nden olan mesafe de aşağı yukarı birkaç misli daha azdı. Kuşatılmış bir kolordunun ikmal ihticayı çok küçüktü. Burada, çıplak stepte Alman Cephesi'ne olan mesafenin çok kısa olmasına rağmen, o vakitler çemberin içine çok dar bir girişin sağlanması haftalarca ağır kış muharebelerini gerektirdi.

VI. Sonuç açıktır : Ya 6 ncı Ordu şimdiki çepeçevre savunma mevziinde cephanesi tükeninceye, yani savunmasız kalıncaya kadar savunur. Şimdiye kadar sakin olan cephe kısımlarına düşman taarruzlarının emniyetle sürdürülmesi ve muhtemel yayılması halinde bu durum kurtarma hareketinin etkili olabilmesinden daha önce vaki olacağı için, bu pasif tutum ordunun sonu demektir.

Ya da ordu aktif bir hareketle kuşatma çemberini parçalar. Bu ise ancak, ordunun Kuzey ve Volga Cepheleri'ni boşaltarak, yani cephe küçülterek vurucu kuvvetleri sebest bırakması ve bu kuvvetlerle Güney Cephesi'ne taarruz etmesi ve Stalingrad'dan vazgeçerek mukavemetin en zayıf bulunduğu istikamette, yani Kotelnikowa doğrultusunda yarma yapmasıyla mümkündür. Kuşkusuz bu karar büyük miktarda malzemenin terk edilmesini lüzumlu kılar; fakat düşman kuşatmasının güney yumuşak yanını parçalama, ordunun büyük bir kısmını, silah ve donanımını felaketten uzak tutma ve bunları harekâtın devamı için muhafaza etme şansını bahşeder. Bu suretle düşman kuvvetlerinin bir kısmı sürekli bağlanmış olarak kalır. Halbuki, çepeçevre savunma mevziinde bulunan ordunun imhasından sonra düşman kuvvetleri tamamen serbest kalır.

Levent Şahverdi Arşivi

Dışarıya, olayların açıklanması mümkündür ve bu, ağır moral çöküntülerini önler : "Sovyet silah endüstrisi merkezi Stalingrad'ın tamamen tahrip edilmesinden sonra, 6 ncı Ordu bir düşman kuvvet grubunu parçalayarak Volga'dan geri çekildi" denilir.

Şimdiye kadarki muharebeler, düşman piyadesinin açık engebesiz arazide sebat ve metanetinin az olduğunu gösterdi. Halen Don Nehri'nin doğusundaki küçük nehir kesimlerinde ve Aksai bölgesinde de kendi kuvvetlerimiz bulunmaktadır. Bu durum yarmanın başarı şansını daha da arttırmaktadır. Zaman hesaplaması göz önüne alınarak yarma gecikmeksizin başlamalı ve icra edilmelidir. Her gecikme yarma şansını azaltır, vaki olacak her gecikme ve gösterilecek her tereddütle savaşçı ve cephane miktarı aşağıya düşer. Aksine düşman yarma cephesinde daha güçlenir ve Kotelnikowo grubuna karşı daha çok örtme kuvveti yanaştırılabilir. Her gecikmeyle at ölümlerinden dolayı savaş gücü ve bu suretle de atla çekilen silah zayiatı azalır.

Kara Kuvvetleri Komutanlığı halen bulunulan çepeçevre savunma mevziinde dayanma emrini derhal kaldırmadığı takdirde, bu komutanlık için ordu ve Alman Ulusu'na karşı kaçınılması imkânsız vicdani bir görev meydana gelir. O da, şimdiye kadarki emirle önlenen hareket serbestisini bizzat ele geçirmek ve halen mevcut olan taarruzla felaketten kaçınma imkânından yararlanmaktır.

200.000 savaşçı ve bunların tüm silah ve teçhizatı, tamamen imha olma tehlikesiyle karşı karşıya bulunmaktadır. Başka bir seçim yoktur.

(. . . . .)

İmza
von Seydlitz
Topçu Generali

Belge No. : 109

General Paulus'un Mareşal Meinstein'e Yazmış Olduğu 26 Kasım 1942 Tarihli Mektubundan

6 ncı Ordu Komutanlığı — **Gumrak Tren İstasyonu 26 Kasım 1942**

Çok Sayın Bay Mareşal!

I. 24 Kasım 1942 tarihli telsiz mesajınızdan ve yapılması düşünülen yardımlardan dolayı en itaatkâr duygularla teşekkür ederim.

Levent Şahverdi Arşivi

II. Durumun değerlendirilmesi için aşağıdaki hususları bildirmeme müsaade buyurunuz :

1. 19 Kasım günü ordunun sağ ve sol komşularına Rus büyük taarruzu başladığında Rusların çevik birliklerle süratle girdiği ordunun her iki yanı da iki günden beri açıktı. Batıya doğru Don Nehri üzerinden çekilmekte olan çevik birliklerimiz (14 ncü Zırhlı Kolordu) ileri unsurlarıyla Don Nehri'nin batısında üstün düşman kuvvetlerine rastladılar ve yakıt noksanından ötürü, hareket kabiliyetlerini büyük ölçüde kaybetmiş oldukları için de, çok zor duruma düştüler. Aynı zamanda düşman, emir gereği güneye yönelik mevzini tüm gücüyle tutmuş olan 11 nci Kolordu'nun gerilerine de ilerledi. Bu tehlikeyi defetmek için cepheden artık herhangi bir kuvvet çekilemezdi. Bu nedenle 11 nci Kolordu'nun sol kanadını güneye kırmaktan ve bu arada da, Don Nehri batısında bulunan birliklerin büyük kısımdan kopmalarını önlemek için, Kolorduyu bir an önce Don batısındaki bir köprübaşı mevziine geri çekmekten başka çare yoktu.

Bu önlemlerin uygulamaya konulmasına bir Führer emri müdahale etti. Emirde sol kanatta 14 ncü Zırhlı Kolordu ile Dobrinskaja üzerine taarruz edilmesi isteniyordu. Bu emir olaylar nedeniyle geçiştirilmişti. Yani emri yerine getiremedim.

2. 22 Kasım günü erken saatlerde, şimdiye kadar 4 ncü Zırhlı Ordu Komutanlığı emrinde bulunan 4 ncü Kolordu da emrine verildi. Bu kolordunun sağ kanadı kuzeyden güneye doğru Businowka üzerinden geri çekilmekteydi. Dolayısıyla da tüm güney ve güneybatı yanlar açıktı.

Bu durumda Ruslar eğer acele önlem alınmazsa hiçbir engelle karşılaşmadan Stalingrad istikametinde ordunun gerilerine doğru ilerleyebilirdi. Bunun önlenmesi istenildiği takdirde yapılacak tek şey, Stalingrad ve kuzey cephesinden kuvvet çekilmesiydi. İçinde bulunulan durumda en iyi hareket tarzı bu olurdu. Bu kuvvetler belki tam zamanında yanaştırılabilinirdi. Halbuki bu işin Don Nehri batısı bölgesinden alınacak kuvvetlerle yapılması mümkün değildi.

4 ncü Kolordu Stalingrad Cephesi'nden yanaştırdığımız kuvvetlerle Marinowka bölgesinde batı kanadıyla zayıf da olsa bir güney cephesi oluşturmayı başardıysa da, 23 Kasım'da bu cepheye yeniden çok sayıda düşman girmesi vaki oldu. Sonuç henüz belli değil. 23 Kasım öğle üzeri Marinowka'nın batısı bölgesinde kuvvetli düşman zırhlı birlikleri teşhis edildi ve bu haber birkaç kez de doğrulandı. Marinowka ile Don Nehri ara-

Levent Şahverdi Arşivi

sındaki tüm bölgede sadece yalnkat mevzilenmiş durumda Alman emniyet kuvvetleri bulunuyordu. Rus zırhlı ve motorlu birlikleri için Don köprülerine giden Pestkowatka istikameti dahil, yol serbestti.

Üst makamlardan otuz altı saatten beri hiçbir emir veya haber almamıştım. Birkaç saat içinde aşağıdaki durumlar karşısında kalabilirdim:

a. Ya batı ve kuzey cepheleriyle birlikte hareketsiz kalmak ve ordu cephesinin çok kısa bir sürede gerilerden nasıl toparlandığını hep birlikte seyretmek, fakat aynı zamanda da resmen bana verilmiş olan tutunma emrine itaat etmek; ya da,

b. Böyle bir durumda verilmesi gereken yegâne kararı, orduyu gerilerden hançerlemekte olan düşmana karşı tüm kuvvetlerle yönelmek kararını vermek... Bu kararın verilmesi halinde doğal olarak doğu ve kuzey cepheler daha fazla tutulmaz ve daha sonraki aşamada da güneybatı yönünde bir yarma yapılması söz konusudur (b) halinde, her ne kadar durumu hakkıyla değerlendirmiş olursam da -o zaman ikinci kez- emre itaatsizlik suçu işlemiş olurum.

3. Bu güç durumda Führer'e bir telsiz mesajı göndererek, gerektiğinde böyle bir son karar için bana hareket serbestisi vermesini rica ettim. Arz edilen durumda sadece bir tek emir verilebilirdi. İşte ben böyle bir yetkiyi istemekle, bu hayati emri çok geç vermekten beni koruyacak hamiyi sağlamaya çalıştım.

Böyle bir emri ancak son derece zaruret hasıl olduğu zaman ve çok erken de olmayacak şekilde vereceğime dair bir delil serd edemem, aksine sadece güven rica ve istirham edebilirim. Bu mesajıma doğrudan hiçbir cevap alamadım.

III. Bugünkü durum haritaya işaretlenmiş olarak gönderilmiştir.

Güney Cephesi'ne yeni kuvvetler sevk edilebilindiği halde, orada da durum halen kritiktir.

Stalingrad Cephesi günlük düşman tazyikinden kendini koruyor...

Üç günden beri yapılan havadan ikmal ancak hesaplanan asgari ihtiyacın (600 ton= günde 300 Ju uçağı) küçük bir kısmını sağladı.

İkmal işi, önümüzdeki günlerde son derece ciddi bir bunalıma neden olabilir.

Buna rağmen, ordunun birkaç zaman daha dayanabileceğine inanıyorum. Kuşkusuz ordunun her gün artmakta olan zafiyetinin, buna ilaveten barınak yokluğunun ve inşaat ve yakacak odun miktarının Sta-

Levent Şahverdi Arşivi

lingrad bölgesinin tutulmasına -hemen hemen bana bir koridor açılıyorsa da- uzun bir süre imkân verip vermeyeceği, henüz daha tam olarak kestirilememektedir.

Hergün geleceği ilişkin pek çok soru yağmuruna tutulduğum için eğer bana, askerlerimin moral ve güvenini yükseltmek için kullanabileceğim esaslar şimdiye kadarkinden daha çok sağlanırsa minnettar olurum.

Sizin sevk ve idarenizde sayın Mareşal 6 ncı Ordu'ya yardım etmek için mümkün olan her şeyin yapılacağı teminatını gördüğümü bildirebilirim.

Hürmetkârınız
Paulus

İçinde bulunulan koşullardan dolayı kâğıdın ve el yazısının biçimsizliğinin bağışlanmasını istirham ederim.

Belge No. : 110*

Führer'in 12 Aralık 1942'de Yaptığı Durum Tartışmasından

(.....)

Führer :

Ben işi enine boyuna düşündüm. Artık hiçbir surette Stalingrad'dan vazgeçemeyiz. Ama yeniden ele de geçirmeyeceğiz. Bunun ne demek olduğunu biz biliriz. Bir baskın harekâtı da yapamam. Maalesef bu kez böyle bir harekât da geçikti. Eğer Woronesh civarında çok uzun süre durulmamış olsaydı, daha çabuk hareket edilmiş olur ve o hızla baskın tarzında bir harekâta girişilebilinirdi. Fakat bunu ikinci bir kez yapmayı tasavvur etmek, hele geri çekilinir ve geride malzeme bırakılırsa, gülünç olur. Her şey birlikte alınamaz. Atlar yorulmuştur ve artık çekme gücüne sahip değillerdir. Ben bir atı, diğeriyle besleyemem. Eğer Ruslar söz konusu olsaydı, şöyle söylerdim: Bir Rus diğerini yer. Ben bir beygiri diğerine yedirtmem. Bunun hiçbir yararı olmaz, o halde boşunadır, lüzumsuzdur...

Zeitzler

— Bizim orada çok büyük miktarda ordu topçumuz var.

Führer

— Orada sahip olduklarımızın yerine asla yenilerini koyamayız. Bunlardan vazgeçersek, o zaman aslında bu seferin tüm ruh ve anlamını terk

Levent Şahverdi Arşivi

etmiş oluruz. İkinci kez buraya gelmeyi tahayyül edersem, bu bir delilik olur. Şimdi kış mevsiminde elimizdeki kuvvetlerle bir sürgü mevzii inşa edebiliriz. Rusun kendi yolları üzerinde yaklaşma ulaşımı yapma imkânı vardır. Buzlar çözüldüğünde Volga onun emrine amade olur ve bu yolla ulaşım yapabilir. Rus, neyin buna bağlı olduğunu bilir. O halde biz artık buraya da gidemeyiz. Bunun için esasen pek çok kan da döküldü... Fakat bu işin peşini bırakmak da imkânsız. Öyleyse meselenin mutlak surette halledilmesi gerekiyor. Bu nedenle, işin tümünü ele almak ve asıl sonunu detaylı olarak açıklığa kavuşturmak ve ancak bundan sonra doğu yönünde taarruza geçmek üzere, ilkin güneyden kuzeye doğru bir saldırı (kurtarma taarruzu) yapılırsa, böyle bir girişimi doğru bulur, onaylarım. Fakat bu, doğal olarak gerçekleşmesi güç, az ümit verici bir vaattir. Çünkü elde bu işi yapacak hazır kuvvet yoktur. Her şeyden önce bunun sağlanmasına, yani serbest durumda kuvvete sahip olunmasına çalışılması söz konusudur...

Zeitler

Ciddi gelişmelerle birlikte çok ciddi günler gelecek.

Führer

(.....) Jodl, bunun nasıl göründüğünü siz bilirsiniz... Üç gün içinde burada aniden böyle bir şey vaki oluyor. Köpek bunu kolayca başarıyor. İki ay boyunca malzeme ve son günlerde de askeri birlikler yanaştırıyor. Aniden çok ve pek çok tugaylarla donanıyor. Bu tugayların pek önemi yok, bu önemsizdir, fakat çokluk karşısında insan aciz kalır...

Bağlantı sağlanırsa, o zaman 23 ncü ve 6 ncı Zırhlı Tümenler burada bulundurulabilir. Bunlarla gerekirse her iki yana doğru harekât yapılabilinir. Doğal olarak birbirinden daha ideal olan durumlar vardır. Bunun idraki içindeyiz. Fakat, bizim burayı terk etmememiz, fanatik bir prensip olmalıdır...

Belge No. 111*

Hube
Zırhlı Birlikler Generali
Halen Döberitz - Elsgrund
15 Mart 1943
Olimpik Köyü

GİZLİ

Stalingrad Kalesi'nin Havadan İkmaline İlişkin Devre Raporu

Düşman tarafından kuşatılmış olan kıtaların hava yoluyla ikmali aşağıdaki faktörlere bağlıdır :

Levent Şahverdi Arşivi

1. Kuşatılan kıtaların miktarlarına, silah ve teçhizatlarının türüne;

2. Kuşatılan kıtaların kuşatılma sırasında ellerinde mevcut olan yiyecek maddesi, cephane ve benzin stoklarına;

3. Kıtalarının ikmal edilmeleri için kullanılması zorunlu olan kalkış hava alanlarının kuşatılma cephesindeki iniş alanlarına olan mesafesine;

4. Kalkış ve iniş alanları bölgelerindeki hava koşullarına;

5. Söz konusu tüm hava alanlarının gece ve gündüz iniş ve kalkışlar için aydınlatılmış olmasına..

6. İkmal için kullanılmaya hazır uçakların miktarına ve bunların taşıma kapasitelerine;

7. İkmal maddelerinin ve bunlara ait ambalaj malzemesinin kalkış alanlarında zamanında ve yeterli miktarda hazır bulunmasına;

8. Havadan ikmal trafiğine düşmanın havadan ve karadan yapacağı etkiye...

Bütün bu faktörlerin dikkatli bir biçimde nazarı dikkate alınması ve duygusallığa yer verilmeden, basiretle sırf maddi yönden değerlendirilmesi lazımdır. Ancak o zaman kuşatılan kıtaların yeterli bir düzeyde ikmalinin mümkün olup olmadığı sonucuna varılabilir. Ayrıca, kuşatılan kıtaların ikmaline gerekli miktarda hava birliklerinin bağlanmasıyla diğer yerlerde, kuşatılmış bir cephenin korunmasının sağlayacağı operatif yararla, artık doğru orantılı olmayan bir hava kuvveti noksanlığının meydana gelip gelmeyeceği de dikkat ve basiretle incelenmelidir.

Madde 1

Kuşatılmış olan kıtaların miktarı ve bunların silah ve teçhizatının türü.

Kuşatılmanın başında (1942 Kasım ayının sonunda) Stalingrad kalesinin kazan mevcudu yaklaşık 260.000 kişiydi. 1942 Aralık ayının sonunda bu miktar ölümler ve havadan tahliye edilen yaralılardan ötürü 250.000'e düştü.

6 ncı Ordu Komutanlığı aralık ayının sonu itibariyle günlük ikmal maddesi ihtiyacını en az iaşe ve cephane istihkakı hesabıyla 300 ton takdir etti ve kıtaların savaş gücünü uzun vadede korumak ve büyük savaş günleri için benzin ve cephanede sağlam bir stok ekonomisi yürütebilmek için de ayrıca günde 200 ton ikmal maddesi talep etti. Demjansk

Levent Şahverdi Arşivi

kuşatmasının yaklaşık 100.000 kazan mevcudu için günde 400 - 500 ton ikmal maddesi sarf ettiği düşünülürse, bu isteğin son derece mütevazi olduğu söylenebilir.

Ayrıca yerel koşullara göre hava durumu veya düşman etkisiyle havadan ikmalin birkaç gün yapılamayacağı ve bu nedenle talep edilmiş olan günlük ortalamayı elde etmek için diğer günlerde daha fazla ikmal maddesinin havadan nakledilmesinin gerekebileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Bu esaslara göre kullanılmaya hazır uçakların taşıma kapasitesi ve miktarı hesaplanmalıdır. Bu miktar, Stalingrad'ın düşmesi halinde en az 700 ton olurdu. Fakat gerçekte Stalingrad'ta kış ortasında havadan taşınan ikmal maddesi günlük ton ortalaması (23.11.1942) 1.2.1942/ 100 tonun altında oldu. Kuşatılmış birliklerin silah ve teçhizat türü cephane ve benzin ikmalinde önemli bir rol oynar.

Madde 2

Stalingrad Kalesi'ndeki stoklar.

6 ncı Ordu Stalingrad civarındaki muharebelerin başlamasından bu yana (23.8.1942) tüm ikmal alanlarında sürekli olarak elde ve avuçtakini yiyip bitirmek zorunda kaldığı için, kuşatılma sırasında stok seviyeleri çok düşüktü. Sadece şehir cephesinde, doğu istikametinde kullanılmış olan 51 nci Kolordu (von Seydlitz), önceden planlanan taarruzunu durdurmak ve bazı düşman hububat ambarlarına el koymak suretiyle, daha sonra tüm kaleye yararı dokunan birkaç cephane ve yiyecek deposuna sahipti. Bu stoklar, piyade tümenlerinin ve Romen süvari tümenlerinin büyük at varlıklarıyla birlikte kalenin uzun bir süre dayanmasına önemli ölçüde katkıda bulundu.

Madde 3

Kalkış alanlarının mesafesi.

Kuşatmanın başında kalkış hava limanları olarak yaklaşık 100 kilometre mesafede bulunan Morosowskaja ve Tazinskaja uçak alanları emre amade bulunuyordu. Kullanılmaya hazır durumda olan uçaklar, bu alanlardan herhalde ortalama üç kez çıkış yapabilmişti. Morosowskaja ve Tazinskaja devamlı olarak emre amade bulunmuş da olsaydı, kullanıma hazır uçak sayısının çok az oluşu karşısında 25.1.1943'e kadar talep olunan günlük ortalama 500 tonluk ikmal maddesi miktarına yaklaşık olarak dahi erişilemezdi. Esasen, bu iki hava alanının Stalingrad Kalesi'nin kurtarılmasına kadar düşmana karşı savunulması imkânı, baştan itibaren son derece şüpheli mütalaa edilmekteydi.

Levent Şahverdi Arşivi

Düşman tarafından Tazinskaja ve Morosowskaja'nın ele geçirilmesinden sonra kalkış alanlarının 300-400 kilometre uzaklıktaki havaalanlarına, yani Salsk (burası daha sonra terkedilmek zorunda kalındı), Sswerewo, Nowotscherkask, Stalino, Konstantinowka'ya intikal ettirilmesi gerekti. Bir limanın tesisi ve gerekli ulaşım malzemesiyle ikmali zaman aldığı için, deneyim kalkış hava limanlarının başka bir yere intikalinin her şeyden önce kuşatılmış birlikler için ikmal maddelerinde önemli bir düşüşü de beraberinde getirdiğini gösterdi.

Gerekli hava korumasının menzili artık gündüzün yeterli olmadığı ve kale üzerindeki uçaksavar savunması da gündüzleri çok kuvvetli olduğu için, kalkış limanlarının halihazır mesafeleri karşısında kullanılmaya hazır Ju 52'ler ancak geceleyin birkez uçabiliyorlardı. He-111'ler ve Condorlar da bunu kış ortasındaki güç koşullar altında günde ortalama olarak en fazla 1 1/2 uçuşa çıkardı.

Madde 4

Kalkış ve iniş alanlarındaki hava koşulları. Bunlar Stalingrad Kalesi'nin ikmalinde çok büyük rol oynadı. Başlangıçta kalkış ve iniş arasında sadece 100 kilometrelik bir mesafe varken, hava koşulları çıkış ve iniş sırasında pek büyük farklılıklar göstermediği halde, daha sonraki zamanda ikmal mesafesi 300 ve daha fazla kilometreye çıkınca durum son derece güçleşmişti. Havanın karakteri kalkış alanlarında ve bizatihi kalede öyle değişmişti ki, her iki faktörün de özel surette hesaplanması zorunlu oldu ve kalkış limanında, ya da Stalingrad kalesinde havanın kalkış ve inişi imkânsız kılması çok sık vaki oldu.

Stalingrad deneyimlerine göre, kuşatılan kıtaların günlük ve düzenli ikmaline tahsis edilen her uçaktan geceleyin uçma ve gündüzün bulutların korumasından tamamen yararlanabilme yeteneğine sahip olması talep edilmelidir.

Madde 5

Söz konusu olan uçak alanlarının kalkış ve inişler için aydınlatılması.

Bir kalenin ya da bir "kuşatma çemberi"nin savunması, onun sürekli ve düzenli ikmal edilmesine bağlıdır. İkmalde müteaddit gün kaybı, kesin yenilgi demek olabilir. Bu nedenle, havadan ikmal için baş koşul, bu iş için gerekli tüm uçak alanlarının yalnız kuru havada veya donda değil, aynı zamanda çamur dönemlerinde veya uzun süreli yağmurlu havalarda da tamamen yararlanılabilir durumda olmalarıdır. Kasım sonundan şubat başına kadar tüm uçak alanlarında sürekli ve şiddetli don hü-

Levent Şahverdi Arşivi

küm sürdüğü ve kar yığınları zamanında yeterince kalkış ve iniş pistleri sağlanamayacak kadar büyük olmadıkları için, bu güçlük Stalingrad Kalesi'nde görülemedi.

Stalingrad Kalesi başlangıçtan itibaren sadece iki uçak alanına (Pitomnik ve Passargino) sahipti. Bu miktarın çok az olduğu meydana çıktı. Başlangıçtan itibaren gece inişleri için de yedek havaalanı olarak iki alan daha tesis etmek gerekirdi. Bunların yokluğu daha sonra çok olumsuz etki yaptı. 6 ncı Ordu Komutanlığı'na bu ihmalinden dolayı beraat kararı verilemez. Çünkü bu komutanlık Hava Kuvvetleri tarafından Gumrak'ta bir yedek havaalanı inşa edilmesi önerisini ilkin kabul etmedi; ancak Fitomnik Havaalanı kısa bir süre sonra düşme tehlikesine maruz kaldığında bunu yerine getirdi. Gumrak Havaalanı'nın niçin çeşitli noksanlıkları olduğu bu olayla açıklanabilir.

Fakat bu konudaki asıl hata Mareşal Paulus'un emrinde kalenin kuşatılması esnasında hiçbir seçkin ve mesleğinin tam ehli hava subayının olmamasıydı. Bu subay Mareşala yerinde ve durumun gereğine uygun tavsiyelerde bulunabilir ve hava sınıfının çıkarlarını doğru olarak savunabilirdi. Bunun yerine yalnız, her ne kadar ehil ve fedakârdıysalar da, gece ve gündüz havadan yapılacak bu denli geniş çaplı bir ikmal ulaşımı için gerekli havaalanlarının inşasında yeterli ve lüzumlu bilgi ve deneyime sahip olamayan uçaksavar sınıfı subayları kullanılıyordu. Bu nedenle, böyle bir durumda kuşatılmış olan bir cephenin komutanı nezdinde hava sınıfından yüksek rütbeli bir irtibat subayının bulunması ve her havaalanının yine hava sınıfından yüksek makam sahibi ve deneyimli bir komutana sahip olması istenmelidir. Bunun her ikisi de Stalingrad Kalesi'nde vaki olmadı. Sonuç, çeşitli basiretkâr önlemlerin ihmal edilmesi, pistlerin gece ışıkla belirlenmesinin ve diğer teknik zorunlulukların gereğine uygun olmaması ve bu suretle de uçak mürettebatının inişlerinin iyi hazırlanmış olduğuna güvenlerinin kaybolması oldu. Binaenaleyh birçok uçak özellikle güç koşullarda kesin önemi haiz bir zamanda geceleyin inişe çağrılmalarına rağmen Gumrak Havaalanı'na, sırf yer teşkilatına güvenleri olmadığı için, artık iniş yapmamıştır. Mareşal Milch'in karargâhının özverisi sayesinde tecrübeli bir hava kurmay subayı gönderilmek suretiyle bu kepazeliğe çare bulunacağı zamansa, artık iş işten geçmiş, çok geç kalınmıştı.

Madde 6

Harekete hazır uçakların miktarı ve bunların ikmal ulaşımı için büyük kapasiteleri.

Gündeliğine gelmiş olan uçaklarla -özellikle sırf ulaştırma birliklerinde- Hava Kuvvetleri'nce Stalingrad Kalesi'nin ikmali için emre ve-

Levent Şahverdi Arşivi

rilen uçakların nispetsizliği o kadar büyüktü ki, bu, kış ortasında uzman personeli dahi hayrette bıraktı. Bu konuya ait nedenler benim bilgi ve tecrübe alanımın dışında kalır. Mareşal Milch'in bu hüsüsta alınış olduğu sert ve kesin önlemler de belirli bir işlem süresine ihtiyaçları olduğu için, artık kaleye etkili olamıyordu.

Kalenin durumu bu arada ilk yedi haftadaki noksan ikmalden ötürü ümitsizleşmişti.

Ancak burada bir kez daha açıkça saptanılması gereken önemli bir husus vardır. O da, kuşatılmış bir kıta topluluğunun ikmalinde emre amade bulunan ikmal uçaklarının toplam miktarına değil, aksine harekete hazır uçakların miktarına önem verileceğidir. Bunun için Mareşal Milch tarafından "Stalingrad'a Özgü Çember Düzeni" kavramı yaratıldı. Bu kavramla, yalnız teknik durumları ve mürettebatlarının eğitim düzeyi en güç koşullar altında dahi ikmal uçuşu icaplarının tamamen üstesinden gelmiş olan uçaklar düşünülüyordu. Bu icaplar her durumda koşullara göre biraz birbirinden farklı olacakları için, sözü edilen kavram daha sonraki haller için de tavsiye olunabilir.

Madde 7

Kalkış alanlarındaki ikmal maddeleri ve bunların ambalaj malzemesi.

Kuşatılmış cepheler için ikmal maddelerinin zamanında tedarik edilmesi ve bunların doğru ambalaj malzemesiyle birlikte hazırlanması Kara Kuvvetleri Komutanlığı yetkili idari yarbaşkanının işidir.

Ayrıca aşağıdaki hususlar da göz önünde bulundurulur:

a. Su ihtiva eden konserveler değil, sadece yoğunlaştırılmış yiyecek maddeleri.

Deneyimle en iyi olduklarını kanıtlamış olanlar:

Kutular içinde sığır eti ve pres edilmiş kuru sebzeler, sosis, domuz yağı, iç yağı, tereyağ, çikolata, şeker, tuz, pres edilmiş çay, vitamin tabletleri... Ancak, kuşatılan kıtalarda yeterli miktar ve kapasitede fırın varsa, ekmek yerine un nakletmek çok daha verimli olduğu için amaca uygundur. Stalingrad Kalesi'nde eldeki fırın miktarı azdı. Bu nedenle kıtaların esas itibariyle hazır ekmekle ikmal edilmesi gerekiyordu. Bu konuda peksimet en işe yarayan gıda maddesiydi.

b. Cephane

Kuşatılmış kıtaların cephane yerlerinin bir araya toplanmasına ilişkin taleplerinin telsizle bildirilmesi usul ittihaz edilmiştir. Fakat tecrü-

Levent Şahverdi Arşivi

belere göre bu istekler ancak 24 saat sonra sonuçlandırılmaktadır. Zırh delici ve hafif sahra obüsü mühimmatı en çok sarf edilliyor. Makineli tüfek cephanesinin şeritlere dizilmesi gerekiyor.

c. Benzin

Bir kuşatma çemberindeki güç koşullar içinde tank ve normal motorlu araç benzini ikmalinde bir ayırım yapılamayacağı için, yüksek değerli tank benzini esas itibariyle havadan nakledilmelidir. Ayrıca kuşatılan birliklerin isteklerine uygun olarak dizel yakıtı ve her iki yakıt deposu için doğru oranda yağ da sevkedilmelidir. Tüm ikmal uçaklarının, çıkışlarından önce, dönüş için lazım olmayan yakıtı iniş alanlarında bırakabilmek için tüm depoları doldurmaları gerekir. Stalingrad deneyimlerine göre, böyle durumlar için tank motorlarımızın da uçak benzinini sakıncasız (subapların kromlaşması!) kullanacak şekilde imal ve ayar edilmeleri herhalde hoş ve makbule geçen bir şey olurdu.

d. Ambalaj Malzemesi

İkmal maddeleri, iniş alanlarındaki koşulların inişe elverişli olmayacileceği ihtimali göz önünde tutularak, gerektiğinde uçaktan atılabilecek şekilde ambalajlanmalıdır. Bu durum Stalingrad Kalesi'nde ocak ayının başından itibaren meydana gelmişti.

Paraşüt tertibatlı mutad küçük ve büyük ikmal bombalarının yanında, yine paraşüt tertibatlı ikmal çuvalları da yiyecek atmada çok işe yaradı. Çuvalların yerleştirilmesi ve atılmasına ünsiyet peyda ettirilmek suretiyle tüm ulaştırma uçaklarının taşıma kabiliyetinden tamamen yararlanılabilindi. Ekmek gerektiğinde alçak irtifadan çuvallar içinde paketlenmiş olarak paraşütsüz de atılabilmektedir. Çoğunlukla kırılıyorsa da, insan beslenmesi için kullanılabilmektedir.

Mareşal Milch karargâhının gayretiyle münferit çıkış alanlarındaki hava birlikleri komutanlarına maiyetine yaşlı, tecrübeli kara subayları (kurmay subaylar veya yüzbaşılar) verildi ve bunlar Kara Kuvvetleri makamlarınca ikmal maddelerini uçaklara zamanında ve doğru olarak getirip yükletmekle görevlendirildiler. Bu önlem son derece yararlı oldu. Pek çok sürtüşme bununla ortadan kaldırılabilindi. Sözü edilen subaylar ikmal maddelerinin zamanında ambalajlanması ve uçaklara getirilmesi için yeterli eratın elde hazır olmasını sağladılar. Stalingrad Kalesi'ndeki duruma göre ikmal maddelerinin paketlenmesi ve her uçak için ayrılmış yüklere bölünmesinde etkili oldular, bu suretle de hiç olmazsa çok lüzumlu olan tüm ikmal maddelerinden bir kısmının kaleye ulaşmasını başardılar. O zamanki durumda ikmal dairesi memurlarının yersiz yazı ve hesap işlerinden ötürü hasıl olan zaman kaybını önlediler. Kaleden geri dö-

Levent Şahverdi Arşivi

nen uçak mürettebatından oradaki düşman durumu hakkında şahsen bilgi aldılar ve kaleden uçakla çıkarılıp kurtulmuş olan askerlerin bakım ve korunmasını sağladılar.

Madde 8

Havadan yapılmakta olan ikmal ulaşıma, düşmanın havadan ve karadan etkisi.

Gündüz vakti kuşatılmış birliklerin havadan ikmali, düşman karşı savunmasının büyük ölçüde bertaraf edilmesini şart koşar. Bu ise, çıkış hava limanından iniş hava limanına giden yolda yeterli av korumasına bağlıdır. İniş alanlarına yaklaştıkça düşman hava taarruzları gittikçe daha da şiddetlenecektir. Stalingrad Kalesi'nde uçaksavar savunmamız cephane noksanından dolayı çok zayıftı. Bu haliyle inmekte olan veya inmiş bulunan uçaklarımıza yapılacak taarruzları etkin biçimde önleyemezdi. Yakın olan Marosowskaja ve Tazinskaja çıkış alanlarının ortadan kalkmasından sonra çıkış ve iniş alanları arasındaki mesafe o kadar büyümüştü ki, av uçakları menzillerinin noksanlığı nedeniyle ilave benzin tanksız ikmal uçaklarını artık koruyamaz oldular. Bu durum, gündüz uçuşlarında ağır kayıplar verilmesine ve dolayısıyla da tüm ikmali geceleyin yapma kararının alınmasına neden oldu. Fakat gece inişleri de sık sık düşman gece bombardıman uçaklarınca büyük ölçüde taciz edildi. Özellikle gece yarısından önceki saatlerde iniş pistleri üstünde düşman uçakları aralıksız daireler çiziyor ve iniş ışıklarını söndürmeye zorluyorlardı. Böyle durumlarda gece av uçaklarının kullanılması mutlak lazımdır.

Diğer Deneyimler

Yakın Keşif Uçakları

Stalingrad Kalesi'nin emrinde tüm kuşatılma süresinde sadece bir tek, o da en çok iki günde bir kullanılabilinen yakın keşif uçağı (Focke - Wulff) vardı. Bunun son derece mahzurları ortaya çıktı. Çünkü, düşman yer değiştirmeleri, taarruz hazırlıkları, sıklet merkezi teşkilleri vb. hakkında zamanında ve yeterli keşif yapılamadı ve dolayısıyla da bütün bu faaliyetler Ordu Komutanlığı'ndan büyük ölçüde gizlendi. Ordu Komutanlığı'nın bu konuda yaptığı sürekli istekler başarısız kaldı. En azından altı keşif uçağı sürekli olarak kalenin emrine hazır durumda olmalıydı.

Av Uçakları

Kalede ilk haftalarda, iyi hizmet gören birkaç (3-4- av uçağı bulunuyordu. Düşenin yerine istek yapılmasına rağmen, mutlak lüzumlu olan bir diğeri konulamadı. Mareşal Milch'in faaliyete geçişine kadar çıkış

Levent Şahverdi Arşivi

alanlarının çok büyük mesafelerde bulunmalarından dolayı, haftalarca hiçbir Alman av uçağı ortalarda görülmediği için, çok kuvvetli Rus Hava Kuvvetleri kale üstünde istedikleri gibi hareket ettiler. Sonuç, geniş ölçüde malzeme tahribi ve çok ağır insan zayiatı ve havayoluyla ikmalin çok şiddetle önlenmesi oldu. Kalenin son günlerinde bazı av uçaklarına ilave benzin tankı yerleştirmek suretiyle kale üstünde kısa süreli av himayesi başarıldı.

İniş Alanlarındaki Yer Personeli

Bir kale veya bir kuşatma çemberindeki iniş alanlarında deneyimli ve enerjik bir komutanın emrinde çok iyi düzenlenmiş yeterli bir yer teşkilatı her an emre hazır bulunmalıdır. Bu teşkilat, inen ikmal uçaklarının süratle boşaltılmasını, ikmal maddelerini hızla taşıyarak dar iniş pistlerinin serbest bırakılmasını ve bunların süratle naklini sağlar. Pitomnik Havaalanı'nda bu teşkilat bir dereceye kadar düzenliydi; Gumrak Havaalanı'nda daha önce yukarıda belirtilen nedenlerle çok noksanlaştı.

Yaralıların Tahliyesi

Boş olarak geri dönen ikmal uçaklarında yaralı tahliyesi Stalingrad'da büyük ölçüde sürtüşme olmaksızın işledi. Ayrıca çok sert yer teşkilatı ve çok şiddetli polis kontrolü lazımdır. Yaralılar uçmak için yazılı doktor izni olmaksızın kabul elilemezler. Ayrıca, birkaç ay sonra yeniden savaş yapabilecek durumda olan hafif yaralıların tahliyesi ümitsiz durumdakilerinkinden daha önemlidir.

Uçakta Tahliye Olacakların Kontrolleri

Kuşatılmış bir cephede durum ne kadar ciddi olursa, uyduruk nedenlerle kaleyi terk etmeyi iş edinen vazife kaçkınlarının miktarı da o derece artar. İniş alanında ikmal uçaklarına bindirilen personelin en sıkı şekilde kontrolleri, sıhhiye erleri, kuryeler olarak gizlenmiş olan savaş kaçkınlarını zamanında bulup sorgulamak ve kurşuna dizilmek üzere sevk etmek için zorunludur. Tahliye için hüviyet cüzdanları sadece tümen komutanları dahil yukarı makamlarca verilebilir.

Uçaktan Atma Deneyimleri

Son haftalarda iniş imkânları artık mevcut olmadığı için, Stalingrad Kalesi ancak atma suretiyle ikmal edilebiliyordu. Bu tür ikmalde pek çok ikmal maddesinin kaybolmaması veya yanlış ellere düşmemesi için işaretlenen atma yerlerine çok isabetli atış yapılması lazımdır. Bunun için ilk şart, atma yerlerinin mümkünse telsiz ve ışıkla iyi belirlenmiş olmasıdır. Bu yerlerin işaretlenmesinde otuzar metre aralıklarla üçgen, dört-

Levent Şahverdi Arşivi

gen veya hat biçiminde yerleştirip yukarıya doğru yöneltilen motorlu araç farlarının en iyi sonuç verdiğini deneyimler göstermiştir. İşaretlerin düşmanın bunları taklit edememesi için önceden varılan anlaşmaya göre her gün değiştirilmesi gerekiyordu. Bu nedenle ışık işaretleri kullanışsızdı. Çünkü Ruslar derhal aynı işaretleri atıyordu.

Uçak mürettebatından paraşüt bombalarını en alçak yükseklikten (yaklaşık 100 m.) atmaları mutlaka istenmelidir. 400-500 metre yükseklikten atmalar Stalingrad'da pek çok hata yapılmasına neden oldu. 6 ncı Ordu Komutanlığı'nın usulü dairesinde yerine ulaşan ikmal maddesi hakkındaki günlük telsiz mesajları çoğunlukla gerçekte atılan ton miktarıyla büyük çapta farklılık gösteriyordu.

Sonuç olarak, Stalingrad Kalesi'nin düşüş nedeninin düşman etkisiyle değil, aksine sadece havadan hatalı ikmalde aranılması lazım geldiği söylenebilir. Başta güç durumda olan batı ve kuzeybatı cepheleri olmak üzere, tüm Stalingrad Kalesi cephelerindeki durum aralık ayı sonuna kadar yeni mevziler inşa etmek suretiyle öyle muhkemleşmişti ki, eğer kale gerekli yiyecek ve topçu cephanesine sahip olmuş olsaydı, her taarruza başarıyla karşı koyabilirdi.

Topçumuz zamanında ve yeterli miktarda toplanamadığı ve dolayısıyla da düşman taarruz hazırlık mevzileri parçalanıp dağılamadığı içindir ki, düşman 8.1.1943'te kale cephesine girmeler yapabildi. Ruslar rahatlıkla kitle halinde hatlarımıza 100 metreden daha yakın mesafeye kadar yanaşabildikleri ve sonra da, daha önce düşman topçu ve bomba atar ateşlerinin en şiddetli biçimde üzerlerine toplanmasıyla yıpranmış zayıflamış ve tamamen kuvvetten düşmüş, bitkin muhriplerle karşılaştığı için, girmeler başarıldı.

Mareşal Milch daha önce bu işe atanmış olsaydı, karargâhıyla birlikte Stalingrad Kalesi'nin ikmalinde kesin şekilde etkili olurdu. Mareşalin önlemleri tam etkisini göstermeleri için 10-14 günlük bir süreye muhtaçtı. Stalingrad kuşatmasıyla birlikte (23.11.1942) Milch'in bu işe atanması, en geç aralık ayının ortasından itibaren tamamen etkisini göstermiş olabilir ve sürekli ikmal sayesinde haftalarca kalenin tutunması sağlanmış olurdu. Kuşkusuz bu işe kuvvetli hava birliklerimizin bağlanmasının ve kalenin ikmali sırasında Hava Kuvvetleri'nin sürekli büyük insan ve malzeme kaybına uğramasının operatif bakımdan kabul edilir sınırlar içinde olmadığı, ayrı bir meseledir.

Levent Şahverdi Arşivi

Feci surette sıkıştırılmış olan Stalingrad Kalesi'ne havadan yeterli ikmal yaparak yardım etme hususunda azim ve gayretle çalışıldığına ve katılan uçucu personelin olağanüstü fedakârlığına (savaş birliklerinin özelliğindendi) tekrar tekrar kani olabildim.

Stalingrad civarındaki olaylar bir kez daha, müşterek harekâtta Kara ve Hava Kuvvetleri arasındaki irtibatın hiçbir surette arzu edilir düzeyde kurulup işletilmediğini ve bu iki kuvvetin birbirine karşı asla yeteri derecede anlayış içinde olamadıklarını kesin şekilde kanıtladı.

İmza
Hube

C. Politika ve Savaş Sevk ve İdaresi II : 1943-1945

Belge No. : 112

Führer'in Almanya'nın Savunulması Görevleri için Erkek ve Kadınların Geniş Çapta Kullanılmasına İlişkin 13 Ocak 1943 Tarihli Emri

Total harp bizi, mümkün olan en kısa zamanda muzafferane bir barış sağlamak için vakit geçirmeksizin üstesinden gelinmesi zorunlu olan görevler karşısında bırakır. Bunların çözümü savaşın kesin sonucunu etkileyecek önemdedir. Bunun için uygun tüm önlemleri almak durumun gereğidir.

Vatan savunması görevleri için kuvvet ihtiyacı, çalışma güçlerinden bu amaç için yararlanılmamış veya tamamen yararlanılmamış olan tüm erkek ve kadınları bu işe katmayı ve yeteneklerine uygun olarak kullanmayı gerekli kılmaktadır. Amaç, cephe görevleri için askerliğe elverişli erkekleri serbest bırakmaktır.

Bu amaçla, Silahlı Kuvvetler ve silah endüstrisi için elverişli kuvvetlerin, halen öteki ekonomilerde kullanılan ya da henüz daha kullanılmamış olan kuvvetlerle değiştirilmesi tarzında bir mübadele yapılmalıdır. Yedek kuvvetlerin öğrenim ve eğitimi özen ve dikkatle uzun vadede ve geniş çapta sürekli olarak yürütülmelidir. Ayrıca şunları emrediyorum :

I. Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Kurmay Başkanı (Keitel) tüm askerlikten muaf kılınmış olan yerlerin yeniden büyük bir titizlikle gözden geçirilmesini ve savaş için önemli diğer görevleri tehlikeye sokmadan yapılmaması mümkün olduğu takdirde, bu hizmet yerlerinin lağvedilmelerini bir düzene sokacaktır.

Levent Şahverdi Arşivi

II. Seçilen hedefe ulaşılması için, tüm devlet ve parti makam ve kuruluşları bu alanda işbirliği yapacaklardır.

Mareşal Göring Hava Kuvvetleri Komutanı veya dört yıllık planı yürütmekle görevli kişi olarak erkek ve kadınların kendi hizmet alanları içinde Almanya'nın savunulması görevlerinde geniş çapta kullanılmasını düzenleyen genel genelgeler vermediği sürece, yüksek devlet makamları ve bu makamların kendi bölgelerine ilişkin vazettikleri prensiplere göre devlet savunma komiserleri, işçi güçlerinden savaş sevk ve idaresi, savaş ekonomisi, hayati önemi haiz ihtiyaçların temini veya Almanya'nın savunmasıyla ilgili diğer görevleri için hiç yararlanılmamış veya tamamen yararlanılmamış olan erkek ve kadınların kullanılmasını mümkün kılmak üzere gerekli tüm önlemleri almak zorundadırlar. Yüksek devlet makamları emredecekleri önlemlerde kanun hükümlerine aykırı düşmekten kaçınmalıdır.

Yüksek devlet makamlarının ve devlet savunma komiserlerinin görevi, idarenin münferit dallarında bu ana görevin ruhuna uygun düşmeyen tüm işleri durdurtmak ve mümkün olduğu oranda daireleri kuruluşları veya kurumları tatil etmektir.

İdarenin daha geniş çapta sadeleştirilmesine ilişkin 25 Ocak 1942 tarihli emrinde, bu konuda alınması gereken önlemler bildirilmiştir. Bu önlemler kısa zamanda en güçlendirilmiş ölçüde uygulanacaktır. Bu emre göre esas itibariyle ileri bir zamana bırakılacak olan müstakbel barış görevlerine ilişkin hazırlık ve planlar, yeni bir emre kadar tamamen durdurulacaktır. İşçilerin ve memurların serbest bırakılması, mevcut güçlerin hızlandırılmış olarak kullanılmasından sorumlu tam yetkili işçi istihdam makamlarıyla anlaşmak suretiyle yapılmalıdır. Alman Nasyonal Sosyalist İşçi Partisi'nde, tüm parti teşkilatında ve bunlara bağlanmış birliklerde de, savaş önemini haiz amaçlar için kullanılmayan tüm kuvvetler serbest bırakılacaktır. Bu hususta gerekli talimatları Parti İdari İşleri Şefi verir.

III. İşçilerin kullanılmasına ilişkin aşağıdaki çok acil ve mübrem önlemlerin alınmasına derhal başlanılmalı ve bunlar kısa sürede uygulanmalıdır.

1. İşçi istihdamıyla görevli olan tam yetkili makam, çalışmak üzere kaydı henüz yapılmamış olan personelin, yani 16-65 yaşlarını tamamlayan erkekler ile 17-50 yaşını bitiren kadınların bildirilmesi gerektiğini ilgililere tamim edecektir. Bu makam, ayrıca ticaret, el sanatı ve sanayi kollarında ve serbest meslek dallarında çalışmakta olan ve bu zamana kadar savaş önemini haiz bir faaliyette bulunmayan erkek ve kadınları halihazır iş alanlarından alarak savaşa hizmet edici işlere nakledecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Haber verme yükümlüğünden muaf olanlar :

a. Resmi hizmette çalışan kadın ve erkekler;

b. Tamamen tarım işiyle iştigal eden erkek ve kadınlar;

c. Henüz daha okul yükümlülüğüne girmemiş en az bir çocuklu ve ortak ev bütçesi içinde yaşayan 14 yaşın altında iki çocuklu kadınlar;

d. Resmi veya kabul edilmiş genel öğrenim yapmakta olan özel bir okula devam eden erkek ve kız öğrenciler.

İşçi Kullanımında Tam Yetkili Makam öteki personel gruplarını haber verme yükümlüğünden istisna edebilir.

2. Ticaret, küçük esnaf ve sanayi dallarında çalışan işçileri geniş ölçüde memleket savunması görevleri için serbest bırakmak için, Ekonomi Bakanı veya diğer yetkili yüksek devlet makamları İşçi Kullanımında Tam Yetkili Makam'la yapılacak anlaşmaya dayanarak, tamamen veya genel olarak savaş ekonomisi veya hayati önemi haiz ihtiyaçların sağlanması görevlerini ifa etmeyen işletmelerin ve teşebbüslerin durdurulmasını düzenleyecektir. Savaş önemini haiz görevlerin yerine getirilmesinde sakınca yaratmadan icrası mümkün olan hallerde durdurma işi teşebbüs ve işletmelerin bir kısmı için de emredilebilir. Ekonomi Bakanı veya diğer yetkili yüksek devlet makamları böyle önlemlerin uygulanmasını esas itibariyle Devlet Savunma Komiserlerine havale etmek zorundadır.

Emredilen durdurmalardan dolayı (oluşacak zarar ve ziyanın telafi edilmesi meselesi, Ekonomi Bakanı veya öteki yetkili devlet makamlarınca Maliye Bakanı ile anlaşarak halledilir.

IV. Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Kurmay Başkanı'nı, Devlet Bakanı ve Başbakanlık Müşteşarı'nı, Parti İdari İşleri Şefi'ni bana bu emre dayanarak alınacak önlemler hakkında sürekli bilgi vermekle görevlendiriyorum. Bu kişiler ayrıca silahlı kuvvetler, devlet ve parti adına memleket savunması için güçlerin serbest bırakılması hususunda başka önlemlerin alınmasının mümkün olup olmadığını kontrol edecekler ve bana bu konuda, gerektiği takdirde müştereken bilgi verecekler ve Halkla İlişkiler ve Propaganda Bakanı'yla, bu emirle ilgili olarak kendisine emredilecek görevler bakımından sıkı temas ve irtibat kurup, sürdüreceklerdir.

Levent Şahverdi Arşivi

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Kurmay Başkanı, Devlet Bakanı ve Başbakanlık Müsteşarı ve Parti İdari İşler Şefi tüm devlet makamlarından bilgi ve doküman isteyebilirler. Bunlar ayrıca vermiş olduğum direktif ve prensiplere uygun olarak bu emrin icrası için başka emirler verebilirler.

22 Kasım 1942 tarihli emirle (Devlet Bakanı ve Başbakanlık Müsteşarı'nın 3 Aralık 1942 gün ve Rk. 16941-E sayılı genelgesi) atamış olduğum savaş kullanımı kontrolü için özel görevlinin piyade generali von Unruh yukarıda sözü edilen kişileri görevlerinin yerine getirilmesinde destekleyecek ve görevini onlarla anlaşarak yütürecektir.

Führer Kh., 13 Ocak 1943
Führer
İmza
Adolf Hitler
Başkomutanlık Kurmay Bşk.
İmza Keitel
Devlet Bakanı ve Başbakanlık Müst.
İmza Dr. Lammers
Parti Lideri
İmza M. Bormann

(Büyük Devlet Mühürü)

GENEL BAKIŞ

(1943 Yılı Şubat Ortası)

Führer'in 13 Ocak 1943 tarihli Almanya'nın savunması görevleri için erkek ve kadınların geniş çapta kullanılması hakkındaki emrine dayanarak alınmış olan veya hazırlanmakta olan önlemlere genel bir bakış...

1. Yukarıda sözü edilen Führer emrinin açıklanması ve uygulanması için, buradan yüksek devlet makamlarına ve devlet komiserlerine 17 Ocak 1943 tarihli detaylı bir emir gönderildi.

2. 13 Ocak 1943 tarihli Führer emrine dayanarak, İşçi Kullanımı Konusunda Tam Yetkili Vekil, memleket savunması görevleri için erkek ve kadınların bildirilmesi hakkında 27 Ocak 1943 tarihli bir bildiri yayımladı (Devlet Kanun Bülteni I, sayfa 67).

Levent Şahverdi Arşivi

3. Aynı şekilde 13 Ocak 1943 tarihli Führer emrine dayanarak Devlet Bakanı ve Başbakanlık Müsteşarı, Parti Genel Sekreteri ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Kurmay Başkanı savaş önemini haiz görevlerde kullanım için işçilerin serbest bırakılmasına ilişkin 23 Ocak 1943 tarihli bir bildiri yayımladılar (Devlet Kanun Bülteni "Resmi Gazete" I, sayfa 75-Durdurma Emri).

4. Ekonomi Bakanı 30 Ocak 1943 tarihli üç genelgeyle 13 Ocak 1943 tarihli Führer emrini uygulamakla görevli devlet savunma komiserlerine lokanta ve otel işletmelerinin kapatılması ve memleket savunması görevleri için ticaret ve küçük esnaftan işçilerin alınarak kullanılması hakkında talimatlar verdi.

5. Devlet Yer Düzenleme Makamı, malzemesinin idaresi ve bilgilerin dağıtılmasıyla yetinmiştir.

Ulusal planlama toplulukları feshedilmekte; valiler ve yüksek başkanlar nezdindeki plancılar, devlet bütçesine devredilmektedir.

6. Silahlı Kuvvetler'in arkada kalanlarının ikmalinin Çalışma Bakanlığı'nın sivil makamlarına nakledilmesi için hazırlıklar yapılmaktadır.

7. Eyalet bakanlıklarının bir araya getirilmesi işi inceleniyor.

8. Hükümetlerin ve kaymakamlıkların bir araya getirilmesi hazırlanmaktadır.

9. Mahkemeler bir araya toplanmış olup, daha büyük ölçüde toplanacaktır.

10. Eyalet turizm teşkillerini Halkla İlişkiler ve Propaganda Bakanı kontrol etmek istiyor.

11. Devlet İhtira Beratları Dairesi'nde faaliyet, savaş önemli patentlere münhasır kalıyor.

12. Anaokulların yeni düzenlemesi geriye bırakılmıştır.

13. Çalışma yükümlülüğü başvuru yerlerinin Silahlı Kuvvetler veya polis tarafından kontrol edilip edilemeyeceği inceleniyor.

14. Nişan ve madalyaların verilmesinde bir sınırlandırma Führer'in kararı üzerine yapılmıştır.

15. Ondört günlük veya üç haftalık yeni bir izin sınırlaması hazırlanmakta (50 yaşın üstündekiler için)...

Levent Şahverdi Arşivi

16. On iki posta müdürlüğünün kaldırılması emredilmiştir.

17. Posta idaresince telefon ücretlerinin götürüleştirilmesi imkânı inceleniyor.

18. Ücret indiriminin birleştirilmesi hazırlanmakta.

19. Esnaf vergi indiriminin basitleştirilmesi (mali dairelerce toplama) hazırlıkları sürmekte.

20. Ticaret ve vergi bilançolarının daha geniş çapta birleştirilmesi imkânı Maliye ve Adliye Bakanları'nca inceleniyor.

21. Maaş düzeni değişiklikleri, mevki planları değişiklikleri, devlet prensiplerinden ve meslek ilkelerinden sapmalar savaşın devamı süresince ertelenmiştir.

22. Savaş süresince maaş hizmet yaşını saptama işinin sadeleştirilmesi inceleniyor. Halen saptanmış olan hizmet yaşının değiştirilmesi savaş süresince yapılmayacak.

23. Madde 18'e göre çalışma düzeni işleminin nasıl ve ne suretle basitleştirilebileceği veya daraltılabileceği sorunu inceleniyor.

24. Sömürge Siyaseti Dairesi'nin faaliyeti durduruldu.

25. Ev idaresi güçlerinin kontrolü hazırlanmakta.

Sayın Devlet Bakanlarına
saygıyla arz edilir.
(Lammers)

(18.2)

Belge No. : 113

Müttefiklerin "Kayıtsız Şartsız Teslim" Çağrısı
- 14-26 Ocak 1943 Tarihleri Arasında Yapılan
Kazablanka Konferansı-

Amerikan Başkanı Roosevelt'in kişisel en yakın dostu Harry L. Hopkins'in notlarından :

"24 Ocak 1943, Pazar. Yapılacak resmi tebliğe (tamamen gizli tutulmuş olan konferansın resmi tebliğine), Stalin'e ve Başkomutana (Tschian-Kaischeck "Çankayşek") çekilecek telgraflara son şeklini vermek üzere saat 07.00'de kalktım.

Levent Şahverdi Arşivi

Saat 12.00'ye geliyordu, biraz sonra basın toplantısı yapılacaktı. Bahçe şu anda önceki gün Cezayir'den buraya uçakla gelmiş olan kameramanlar ve savaş muhabirleriyle kaynıyordu. Biraz sonra karargâhlarıyla birlikte Fransızlar gitti, Başkan ve Churchill yalnız kaldılar. Birlikte anavatandan binlerce mil uzakta sıcak Afrika güneşinin altında oturdular ve muhabirlerden önce kendi aralarında savaştan ve savaş sevk ve idaresinden söz ettiler. Tebliğ için bir tarih saptanır saptanmaz, tüm dünya onu öğrenecek...

Başkan, resmi tebliğe dahil olmayan bazı açıklamalarda da bulundu ama bunu yaparken kelimelerini çok dikkat ve itinayla seçti ve notlarına bakarak konuştu. Resmi tebliğe yapılan tek önemli ilave Başkanın, Churchill ve kendisinin Almanya, Japonya ve İtalya'nın kayıtsız şartsız teslimiden daha az hiçbir şey kabul etmemeye karar verdiklerini saptamasıydı. Churchill açıklamalarını savaş durumunun mükemmel bir tasviriyle tamamladı. Başkan ile olan dostluğu üzerinde önemle durarak, ikisinin birlikte savaşı durduracaklarını söyledi ve aralarında hiçbir anlaşmazlık bulunmadığını belirtti.

Roosevelt'in açıklamaları (Sherwoord'a göre) :

"Başkan Roosevelt ve Başbakan Churchill topyekûn savaş durumunu göz önüne alarak, ancak Alman ve Japon savaş gücü tamamen ortadan kalktığı takdirde dünyanın barışa kavuşabileceğine kesinlikle karar verdiler. Bu, Almanya, Japonya ve İtalya'nın kayıtsız şartsız teslimini içine alan savaş hedeflerinin basit şekilde formülleştirilmesine gider. Bu devletlerin kayıtsız şartsız teslimi, tüm görüşlere göre, dünya barışını gelecek kuşaklar için garanti edebilir. Kayıtsız şartsız teslim, Alman, Japon veya İtalyan halkının imha edilmesi demek değildir; bilakis Almanya, Japonya ve İtalya'da mevcut olan ve diğer ulusların işgaline ve boyunduruk altına alınmasına dayanan bir zihniyetin parçalanıp yok olması demektir."

Churchill'in İngiliz Savaş Kabinesi'ne gönderdiği 23 Ocak 1943 tarihli raporundan :

"6. Biz, konferans çalışmaları hakkında bir basın toplantısı yaparak açıklamada bulunmak niyetindeyiz. Bu açıklamaya, ABD ve İngiliz devletinin savaşı Almanya ve Japonya'nın kayıtsız şartsız teslim oluşuna kadar amansızca sürdürmeye kesin karar verdiklerini ifade eden bir fıkra eklenmesi uygun görülmektedir. Savaş kabinesinden bu fıkra hakkında görüşünü rica edeceğim. Bu ibareye İtalya'nın dahil edilme-

Levent Şahverdi Arşivi

mesi, orada ani ve köklü bir değişme olmasını kolaylaştırmak amacını gütmektedir. Öneri Başkanın hoşuna gitti; bu öneri tüm dünyadaki dostlarımıza ümit ve cesaret verecek..."

Belge No. : 114

Memleket Savunması İçin Erkek ve Kadınların Başvuruları Hakkında 27 Ocak 1943 Tarihli Emir

Başarıyla yürütmekte olduğumuz total savaşta bütün kuvvetlerin bir hedefe, nihai zaferin mümkün olan en kısa zamanda kazanılmasına yöneltilmeleri gerekir. Tüm Almanlar en iyi ve seçkin kuvvetleri bu göreve katmak istek ve azmiyle doludur.

Ulusal isteğin bu aksiyonunu mümkün olan en yüksek düzeyde yaygınlaştırmak ve geliştirmek için Führer tarafından verilen özel yetkiye dayanarak aşağıdaki hususları emrediyorum :

Madde 1

1. Alman devleti topraklarında oturan ve 2 nci maddede sözü edilen personel statüsüne dahil olmayan 16-65 yaşlarını bitirmiş tüm erkekler ile 17-45 yaşlarını tamamlamış tüm kadınlar İşçi Bürosu'nun özel çağrısı üzerine ikamet yerlerindeki yetkili İşçi Bürosu Şubesi'ne başvuracaklardır.

2. Başvuru, İşçi Bürosu'ndan temin edilebilen özel bir formla yapılır.

Madde 2

1. Başvurudan muaf olanlar:

a. Yabancılar,

b. Resmi ve kanuni bir hizmette bulunan ve silahlı kuvvetlere, polis teşkilatına ve çalışma mükellefiyetine çağrılan erkek ve kadınlar;

c. En azından 1 Ocak 1943'ten bu yana bir işte çalışmakta olan ve çalışma süresi haftada 48 saat veya daha fazlasına ulaşan erkek ve kadınlar;

d. 1 Ocak 1943'te iş yerinde beş kişiden fazla insan çalıştıran serbest meslek sahipleri;

e. Tamamen tarımla meşgul olan erkek ve kadınlar;

Levent Şahverdi Arşivi

f. Ana meslek olarak bağımsız şekilde sağlık hizmetlerinde çalışan erkek ve kadınlar;

g. Papazlar;

h. Resmi veya müsadeli özel eğitim ve öğrenim yapan okullara (Orta veya yüksek okullar) devam eden erkek ve kız öğrenciler;

i. Ekmeğini temin edemeyen bakım ve korumaya muhtaç olan hastalar.

2. Henüz okul çağında olmayan bir çocuklu veya en az ortak ev idaresi içinde yaşayan 14 yaş altında iki çocuklu anneler veya kadınlar başvurudan muaftır.

Madde 3

Başvuru yapmakla yükümlü olanlar, dolduracakları formda hangi işe özel yetenekleri olduğunu ve gerektiğinde ikamet yerleri dışında da hangi işi yapmaya amade bulunduklarını açıklamak hakkına sahiptir.

Madde 4

Başvuru yapmakla yükümlü olanlar, İşçi Bürosu'na istek üzerine lüzumlu tüm dokümanları sunmak ve gerekli tüm bilgileri vermek zorundadır. İşçi Bürosu, başvuru sahibini şahsen görmeyi de emredebilir.

Madde 5

1. İşçi Bürosu başvuru yapmakla yükümlü olanları 1000 marka kadar zorunlu parayla birlikte başvuruda bulunmaya ve şahsen görünmeye mecbur edebilir. Ödenmesi zorunlu paralar, idarenin zaruri giderlerinde kullanılır ve işçi kullanımına mahsus devlet stokuna aktarılır.

2. Bu emir gereklerine aykırı davranan yükümlüler İşçi Bürosu Başkanı'nın isteği üzerine hapis ve para cezası veya bu cezaların birisiyle cezalandırılır.

Madde 6

Bu emir, ilan ve tebliğ edildiği günden itibaren yürürlüğe girer. Emir ilhak edilen doğu bölgelerinde de geçerlidir.

Berlin, 27 Ocak 1943

İşçi Kullanımı Tam
Yetkili Vekili
İmza
Fritz Sauckel

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 115

Goebbels'in 18 Şubat 1943 Tarihli Spor Sarayı Nutkundan ("Total Savaşı")

(.....)

Sizler, yani dinleyicilerim şu anda ulusu temsil ediyorsunuz. Ve de ben sizlere, burada tüm dünyanın, fakat özellikle de bizi radyoları başında dinleyen düşmanlarımız önünde Alman Ulusu'yla birlikte cevaplamanız gereken on soru yöneltmek arzusundayım :

Birincisi : İngilizler Alman Ulusu'nun zafere olan inancını yitirdiğini iddia ediyorlar. Şimdi size soruyorum : Führer'le ve bizimle birlikte Alman Ulusu'nun kesin sonuçlu total zaferine inanıyor musunuz? Size soruyorum : Führer'i zaferin zorla kazanılmasında yağmur çamur demeden ve en ağır kişisel zahmet ve eziyetlere katlanarak izlemek azim ve kararında mısınız?

İkincisi : İngilizler Alman Ulusu'nun savaştan bıktığını ve yorulduğunu iddia ediyorlar. Size soruyorum: Führer'le birlikte savaşmakta olan Silahlı Kuvvetlerimizin arkasında ortak vatan direncinin sembolü olarak dimdik ayakta durarak bu savaşı, zafer bizim oluncaya kadar sonsuz azimkârlıkla ve yolundan dönmeksizin, tam bir tevekkülle sürdürmeye hazır mısınız?

Üçüncüsü : İngilizler, Alman Ulusu'nun artık hükümetin kendisinden istediği her gün biraz daha artmakta olan savaş çalışmasını üzerine alma şevk ve hevesine sahip olmadığını iddia ediyorlar. Size soruyorum; Siz ve Alman Ulusu Führer emrederse, günde 10-12 gerekirse 14 saat çalışmaya kararlı mısınız?

Dördüncüsü : İngilizler, Alman Ulusu'nun hükümetin almış olduğu topyekûn savaş önlemlerine karşı direndiğini; total savaşı değil, aksine teslim olmayı istediğini iddia ediyorlar. Size soruyorum : Total savaşı istiyor musunuz? Gerekirse bu savaşın bugün bizim düşünebildiğimizden daha total ve radikal olmasını istiyor musunuz?

Beşincisi : İngilizler Alman Ulusu'nun Führer'e olan güvenini yitirdiğini iddia ediyorlar. Size soruyorum : Führer'e olan güveniniz bugün her zamankinden daha büyük, daha imanlı ve daha sarsılmaz mıdır? O'nu gittiği yollarda izleme ve savaşı başarıyla sona erdirmek için elinizden gelen her şeyi yapma hazırlığınız mutlak ve sınırsız bir hazırlık

Levent Şahverdi Arşivi

mıdır? Öyleyse size altıncı soruyu soruyorum : Şu andan itibaren tüm gücünüzü kullanmaya ve Doğu Cephesi'nin emrine Bolşevizme ölüm darbesi indirmek için ihtiyacı olan insan ve silahları vermeye hazır mısınız?

Size yedinci soruyu soruyorum : Kutsal cephe yeminiyle, vatanın cephe gerisinde kuvvetli moral içinde bulunduğuna ve zaferi elde etmek için ihtiyacı olan her şeyi cepheye vereceğine söz verir misiniz? Size sekizinci soruyu soruyorum : Sizler, özellikle de siz kadınlar, hükümetin Alman kadınının da tüm gücünü savaş idaresi emrine vermesini ve mümkün olan her yerde erkekleri cephe için serbest bırakmak ve bu suretle de cephedeki erkeklerine yardım etmek için onların yerini almasını sağlamasını istiyor musunuz?

Size dokuzuncu soruyu soruyorum : Savaş ortasında barış oyunu oynayan ve halkın ihtiyaç ve sıkıntısından bencil amaçları için yararlanmak isteyen karaborsacılara, tehlikeli ve işten kaçan korkak ve açıkgözlere karşı gerektiğinde en radikal önlemler alınmasını onaylar mısınız? Savaşta suç işleyen ve karşı çıkanın kellesini kaybetmesine razı olur musunuz?

Size onuncu ve son soruyu soruyorum : Nasyonal Sosyalist Parti programının emrettiği gibi, savaşta da eşit hakların ve eşit görevlerin hüküm sürmesini, vatanın savaşın ağır yükünü birlik ve beraberlik içinde omuzlarına almasını ve bu yükün yüksek ve alçak, fakir ve zengin gözetmeksizin herkese eşit biçimde bölünmesini istiyor musunuz? (Daha ilk sorudan sonra Dr. Goebbels binlerce kişinin ağzından onaylanmış bir "Evet" çığlığıyla karşılandı. Ve bu çığlık her sorudan sonra bir kez daha Spor Sarayı'nı inletti.)

Ben size sordum. Siz de bana cevabınızı verdiniz. Sizler ulusun bir parçasısınız, bu suretle sizin ağzınızdan Almanın görüşü ifadesini buldu. Siz, hayallere ve yanlış fikirlere kapılmasınlar diye düşmanlarımıza bilmeleri gerekeni haykırdınız. Görüldüğü gibi biz, devletimizin ilk kuruluş saatinden itibaren ve tüm on yıl boyunca olduğu gibi şimdi de Alman Ulusu'yla sağlam ve kardeşçe birlik ve beraberlik içindeyiz. Bu dünyada mevcut en kudretli müttefikimiz olan ulusumuz, bizzat arkamızda bulunmakta ve Führer'le birlikte her ne pahasına olursa olsun ve en ağır fedakârlığı da üzerine alarak zaferi savaşarak elde etmek azim ve kararındadır.

Hepimiz, bu milletin çocukları ulusal tarihimizin en büyük kader saatinde ulusla kaynaşmış olarak sizlere, cepheye ve Führer'e yeminle beyan ederiz ki, vatanı Führer'in ve O'nun savaşmakta olan askerlerinin mutlak güvenebilecekleri bir azim ve irade halinde birleştirmek istiyo-

Levent Şahverdi Arşivi

ruz. Hayatımızda ve işlerimizde zafer için gereken her şeyi yapacağımızı taahhüt ediyoruz. Kalplerimizi, bizi partinin ve devletin büyük savaş dönemlerinde ebedi yanmakta olan bir ateş gibi sürekli yakıp kavuran o politik aşkla doldurmak istiyoruz. Biz asla bu savaşta o meşhur yanlış ve iki yüzlü objektiflik budalalığına tekrar düşmek istemiyoruz. Alman Ulusu tarihinde bu yüzden pek çok musibet ve talihsizliğe uğramıştır. Bir bakıma bu objektiflik budalalığına şükran borçlu olmalıdır. Çünkü tarihten gereken ders alınmıştır.

Savaş başladığı zaman gözlerimizi yalnızca ulusa çevirdik. Ulusa ve onun yaşam savaşına yararı dokunan şey iyidir, elde edilmeli ve korunmalıdır. Tam bir içtenlik ve basiretle savaşın içinde bulunduğu büyük problemin üstesinden gelmeyi denemek istiyoruz. Bu suretle nihai zafere giden yola adım atıyoruz. Bu yolun temelini Führer'e inanç oluşturuyor. Böylece bu akşam ulusun gözleri önüne O'nun büyük görevini seriyorum. Führer bizden, şimdiye kadar olanları gölgede bırakacak icraat ve başarı bekliyor. O'nun isteğini reddetmek istemiyoruz. Nasıl ki biz O'nunla iftihar ediyoruz, O da bizimle kıvanç duyabilmeli... Ulusal yaşamın büyük buhran ve sarsıntılı dönemlerinde ancak gerçek erkekler ve dürüst kadınlar değerlerini gösterir. O zaman artık zayıf cinsten söz etmek hakkına sahip olunmaz; o zaman her iki cins de aynı savaş azim ve metanetine malik olduğunu kanıtlar. Ulus her şeyi yapmaya hazırdır. Führer emretti, biz de O'nu izleyeceğiz. Zaferin hemen önümüzde, elle tutulabilir kadar yakınımızda durduğunu görüyoruz; sadece elimizi uzatıp yakalamamız gerekiyor. Sadece her şeyi zaferin hizmetine sunma azim ve kararlılığını göstermemiz lazım geliyor. Bu, içinde bulunulan durumun gereğidir. Ve bunun için de parola şudur: Ey millet ayağa kalk ve hücuma geç!

Belge No. : 116

Goebbels'in 2 Mart 1943 (Pazartesi) Tarihli Günlüğünden

... Geçen kış Doğu Cephesi'nde cereyan eden olayların ağır bir güven krizine neden olduğunu Göring tamamen biliyor. Generaller bu güven krizinin nedenini Führer'e yüklemek için ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar. Onlar şimdi, Führer'in önlemleriyle güya haksızlığa uğratıldıkları geçen yılın kışının intikamını alıyorlar. Göring, Führer Karargâhında samimi ve güvene layık tek karakter olarak General Schmudt'u görüyor. Diğer generaller, kısmen de cephedekiler, durumdan yararlanarak Führer'e güçlük üzerine güçlük çıkarıyorlar. Örneğin, Manstein bile

Levent Şahverdi Arşivi

Göring'in bana söylediği gibi, bir kez Führer'e Başkomutanlıktan feragat etmeyi salık vermeye niyet etmekten kendini alıkoyamadı. Manstein niyetini gerçekleştirmeden ayrıldığı için bu iş vaki olmadıysa da Führer bunu öğrendi ve bundan Manstein aleyhine sonuçlar çıkardı. Führer aslında Güney Cephesi'ni ziyareti sırasında Manstein'i azletmek niyetindeydi. Fakat şimdilik bundan vazgeçti. Her ne olursa olsun biz eski silahlı Kuvvetlerden yani Alman askeri kuvvetleri generallerinden (1919-1935) sakınmak zorundayız.

Bunların arasında çok az miktarda iyi dostlara sahibiz. Aramızdan birisini diğerlerine karşı kullanmaya çalışıyorlar. Her halde ben böyle şüphe uyandıran bir işe tenezzül etmem. Biz, Göring tarafından en sert şekilde eleştirilen General Paulus'un durumunu da detaylı olarak görüşüyoruz. Göring bana, bugün artık Führer'in de Paulus'un korkakça Sovyet esaretine girdiği kanısına vardığını bildiriyor. O, bu esir mareşalin çok kısa bir sürede Moskova radyosunda spiker olarak görüneceğini umuyor. Bu, düşünülmesi dahi tüyler ürperten en ahmakça bir hareket olurdu. Göring, bizatihi Führer için en büyük ortak dnyguya sahipti. O'na da Führer üçbuçuk yılda onbeş yıl ihtiyarlamış görünüyor. Führer'in böyle hayattan elini ayağını çekmesi ve böyle son derece sağlıksız bir yaşam sürmesi strajiktir. Artık temiz havaya çıkmıyor, hiçbir surette gerginlikten kurtulamıyor, rahat ve huzur bulamıyor, yalnız başına koriganında oturuyor, bir oraya bir buraya dolaşıyor ve derin derin düşünüyor. Keşke O'nu başka bir muhite nakletmek mümkün olsaydı! Fakat bir kez savaşı kendi İspartavari usulüyle sevk ve idare etmeye kesin varar vermişti; muhtemelen bunu hiçbir şey değiştiremezdi.

Fakat aynı derecede önemli olan bir soru daha vardı; o da, iç ve dış politikadaki sevk ve idare noksanlığını herhangi bir şekilde gidermeyi başarıp başaramayacağımızdı. Her şey sadece Führer'e yüklenilemez. Führer askeri sevk ve idare için serbest bulundurulmalıdır. Zaman zaman yaşama arzusunu kaybetmesi ve hatta tekrar tekrar ölümün kendisini korkutmadığını söylemesi, O'nun halihazır haleti ruhiyesinden kaynaklanmaktadır. İşte bu nedenle şimdi O'na en kuvvetli kişisel destek ve yardımı sağlamak zorundayız. Partinin krizli dönemlerinde olduğu gibi, Führer'in en yakın arkadaşlarının görevi, böyle zor zamanlarda da O'nun etrafında toplanmak ve şahsı etrafında tunçtan bir saf oluşturmaktır.

Göring, eğer bu savaşta zayıf düşersek hepimizi nelerin tehdit edeceğini tamamen biliyor. Bunda asla hayale kapılmıyor. Her şeyden önce Yahudi meselesinde, bizim için artık asla kaçıp kurtulma imkânı mümkün olmayacak şekilde taahhüt altına girdik. Bu iyi de oldu. Arkasın-

Levent Şahverdi Arşivi

daki köprüleri havaya uçuran bir hareket ve millet deneyimlere göre, hâlâ bir geri çekilme imkânına sahip olanlardan çok daha futursuz savaşır.

Göring'e savaşın sadece askeri değil aynı zamanda politik olarak da sevk ve idare edilmesinin mutlak gerektiğini anlatıyor ve bu münasebetle de sözü Doğu Beyannamesi'ne getiriyor. Bunun zorunluluğuna Göring de benim kadar kesin inanıyor. Kuşkusuz, bu işe Rosenberg'in karıştırılacağını tahmin etmiyor.

9 Mart 1943 (Salı)

.....

Führer şu anda haddinden fazla öfkeli, özellikle de hava savaşından ötürü... Göring'in aldığı karşı önlemlerden hiç memnun değil. Bu önlemler bir sistem dahilinde alınmıyor ve tam bir sessizlik içinde uygulanmıyor.

Maalesef, Hava Kuvvetleri'nin görevini tam yerine getirememesi başta olmak üzere birçok yönden Göring'in Führer nezdindeki prestiji çok büyük ölçüde sarsıldı. Halbuki O'nun Führer nezdinde daha güçlü şekilde tebarüz etmesi için plan yapmıştım. Bu prestij kaybı planımı altüst etti. Führer, Speer'in bana bildirdiği gibi, şu anda Göring'e karşı oldukça serttir. Yanında Göring konusunun açılmasına asla izin vermez. Bu nedenle Speer işi daha fazla kurcalamadı. Buna rağmen planımızdan vazgeçemeyiz görüşündeyim. Bir kere Göring, yıllarca bilgi edinmiş ve muhakkak ki bir anda hiç haline sokulamayacak olan güçlü politik ve askeri bir otoritedir.

Führer, Fromm'un son derece şiddetli aleyhtarı olmuştur. Fromm'un 800.000 kişilik programı geniş çapta gerçekleştirecek durumda olmadığının farkındadır.

Führer'in Guderian ile de bazı güçlükleri vardır. Özellikle bunlar O'nu kızdırmaktadır.

Fakat Führer, kendisine Doğu Seferi'nin sevk ve idaresinde tam zamanında en etkin yardım sunan Zeitler'den çok memnundur. Keitel aslında çok önemsiz bir rol oynuyor. Fakat Führer O'nu muhafaza ediyor. Çünkü, personel değişiklikleriyle sansasyon uyandırmak istemediği gibi, şu anda Keitel'in yerine geçebilecek bir kimseye sahip değildir. Silahlı Kuvvetler'de yönetici kafaların yokluğu gerçekten korkutucudur. Aslında bu, herhalde tamamen yanlış yürütülmüş bir komutan seçimiyle ilgilidir.

Levent Şahverdi Arşivi

Çünkü, bu seçimde doğal istidatlardan ve karakter kalitelerinden daha çok duruma, mülke ve fizyonomiye önem verilmiştir. Bu sistem barış için yeterli olabilir, fakat savaşta kısa ya da uzun vadede acı sonuçlara neden olacaktır.

Anrak, Führer generaller hakkında olumsuz hükümler veriyor. Yapabildikleri her yerde kendisini aldatıyorlarmış. Ayrıca cahil kişilermiş ve bir kez kendi harp sanatlarından dahi yeterince anlamıyorlarmış. Bu konuda onladan beklenileni en az düzeyde dahi veremiyorlarmış. Generallerin yüksek kültüre sahip olmayışı, gerçekte ayıplanamaz ve muahaze edilemezmiş. Çünkü bu hususta yetiştirilmemişlermiş. Ama salt savaşın maddi sorunları hakkında da aleyhlerine kaydedilecek çok kötü bilgiye sahiplermiş. Eğitim ve öğrenimleri nesillerden beri yanlış olmuş.

Bu yetişme sisteminin ürünlerini bugün karşımızdaki yüksek rütbeli subay topluluğunda görüyoruz. Bu hususta kişisel tecrübemden, Führer için sadece O'nun görüşlerinin bir teyidi mahiyetinde olan birkaç örnek verebiliyorum.

Führer hemen sözümü kesiyor ve aslında gece yarılarına kadar kendisine refakat eden üzüntü ve huzursuzluğun bu olduğunu söylüyor ve açıklamasına bizzat Göring'e yönelik şu son derece sert eleştiriyi de ekliyor : "Göring generalleri tarafından gerçekle hiçbir şekilde alakası olmayan hayallere itildi. Onun buhranlı zamanlarda son derece değerli ilan iyimserliği, gayet kolayca da hayal âlemlerinde kaybolma istidadındadır. Fakat bu, savaş için çok tehlikelidir." Führer bu konuda soğuk bir kinik addettiği General Bodenschatz'ın etkisini özellikle zarar verici olarak değerlendiriyor. Fransa'daki Mareşal Sperr'le de görevlerini layıkıyle yerine getirmemişti. Tüm diğer Hava Kuvvetleri generalleri gibi o da bir kaleye çekildi ve halen orada bir ayyaş hayatı yaşıyor. İngiltere'ye karşı hava savaşı Mareşali muhtemelen mükellef bir öğle veya akşam yemeğinden daha çok ilgilendirmiyor. Bu nedenle Führer O'nu işten el çektirmek istiyor. Führer şu sırada Hava Kuvvetleri'nden sadece Kurmay Başkanı Jeschonnek'i takdir ediyor ve O'nun hakkında şunları söylüyor: "Jeschonnek mutlak bir gerçek fanatiğidir. Durumu tüm açıklığıyla görüyor ve yanlış hayal ve düşüncelere yer vermiyor." Führer doğal olarak hava savaşını asla şimdiye kadarkinden daha içerilere kaydırtmak istemiyor. Bunun, altı haftalık bir süreyi alacağı düşünülmelidir. O zaman biz birçok şehirde enkaz tarlası karşısında kalır, binlerce ölü veririz. Ulusumuzun durumu biraz da olsa sarsılır. Buna asla razı olamayız. Bu nedenle Führer, behemehal İngiliz terör taarruzlarına tarafımızdan terörle cevap verilmesini sağlamak istiyor. Bunun için Hava

Levent Şahverdi Arşivi

Kuvvetleri'nden ne kadar kuvvet toplanabilinirse, toplanmalıdır. Hava Kuvvetleri'nin yeni üretimlerinin tümü, bu amara hizmet etmelidir. Führer Sperrle'nin yerine Fransa'ya, tıpkı denizaltı savaşında Dönitz'e verildiği gibi, özel yetkilerle donatılan yetenekli bir subay göndermek istiyor. Bu subayın, İngiltere'ye karşı hava savaşını İngilizlerin bizi böyle sürekli olarak her gece rahatsız etme hevesini kıracak şekilde sistematik ve insicamlı yürütmekten başka görevi olmamalıdır. Öncelikle Hava Kuvvetleri sevk ve idare karargâhları Paris'ten uzaklaştırılmalıdır. Yalnız bunlarla kalınmamalı, diğer sevk ve idare karargâhları da Paris'ten uzaklaştırılmalıdır. Paris tehlikeli bir şehirdir; şimdiye kadar hiçbir işgal kuvveti, özünde yaralar almaksızın bu şehirden çıkmadı...

Führer'in, generallerin ve hatta tüm kuvvetlerin moral nitelikleri hakkındaki hükmü olumsuzdur, tahripkârdır. Prensip olarak bir generale inanmaz. Hepsi onu aldatıyor, iyi hava atıyor, bir çocuğun bile çürütebileceği rakamlarla geliyor ve bu suretle de Führer'in zekâsından adeta münasebetsiz isteklerde bulunuyorlar. Her ne olursa olsun hava savaşı konusunda Führer'in önünde parende atılamaz. O işi tam anlamıyla biliyor ve Göring hava savaşına açıklık getirinceye kadar da rahat ve huzur yüzü görmeyecektir.

Kuşkusuz Führer şu anda bir Doğu Beyannamesi'ne yanaşmak istemiyor; ayrıca doğudaki durum O'na henüz yeterli derecede istikrarlı ve başarı vaat edici de görünmüyor. Üstelik, doğu ulusları nezdinde Bolşevizmin nefret uyandıran, menfur ve korkutucu bir rejim olduğuna ve bu nedenle de propagandamızın halihazır, antibolşevizm tandansının bol bol yeteceğine inanıyor. Führer'i bu inanışından vazgeçirmeye boş yere uğraşıyorum. Fakat gerçek nedenin herhalde, şu andaki zafiyet döneminde yumuşaklık ve uysallık olarak değerlendirilebilecek bir emare vermek istememesi olduğuna inanıyorum. Doğudaki durum biraz olsun açıklığa kavuştuğu takdirde, o zaman yeniden kendisine başvuracağım.

Führer de, Belşeviklerin halen ne kadar kullanılmaya hazır durumda ihtiyata sahip olduklarını bilmiyor. Ruslar şimdi 1926 doğumluları celb ediyor; herhalde bu onların insan stoklarına son derece şiddetle saldırdıklarının bir delilidir. Führer, Bolşeviklerin ergeç yıkılmalarının da asla mümkün olmadığı fikindedir. Fakat politikasını ve savaş sevk ve idaresini hiçbir surette bu görüşe intibak ettirmek istemiyor.

Führer bana Büyük Amiral Raeder ve O'nun biraz yobazlığa kaçan Hıristiyanlığı hakkında tuhaf bir olay anlattı. Raeder'in Hıristiyanlığı asla kiliseye bağlı değilmiş, aksine hür fantantizme dayanıyormuş; bunu, O söyleyinceye kadar, gerçekten bilmiyordum. Führer, şahsına gös-

Levent Şahverdi Arşivi

terdiği sadakatını son derece övdüğü Blomberg'den gerçek bir hüzünle söz ediyor. Eğer bütün generaller Führer'e Blomberg gibi çok sadık olsalarmış, muhakkak ki Silahlı Kuvvetler için durum daha iyi olurmuş.

Askeri duruma gelince: Mussolini de generalleri tarafından aldatılıyor. Kendisine can sıkıcı olaylar hakkında bazı açıklamalar yapıldı ve O, derhal bunlara en sert şekilde müdahalede bulundu. Fakat Mussolini'nin sürekli olarak başarılı olup olmayacağı hususunda kesin bir şey söylenemez.

Son Rommel taarruzu da yine İtalyan esirler tarafından ifşa edildi. İtalyanlarla oyun oynanılamaz. Onlara pek güvenilmez. Hem askeri hem de politik yönden güvene layık değillerdir.

Führer bir kez daha, hafife aldığı Kara Kuvvetleri generalleri hakkında detaylı açıklamalarda bulundu. Bu generaller hakkında savaş boyu edindiği deneyimler, O'nu ölçüsüz derecede sıkıntılı yaptı. Bu yüzden genellemeler yaparak şu anda bile adaletsiz davranıyor ve namuslu ve terbiyeli subayları da fark gözetmeksizin toptan mahkûm ediyor.

Savaştan sonra yeniden büyük bir memnuniyetle kahverengi elbisesini giymeyi ve generallerle mümkün olduğunca az ilişki içinde olmayı istiyor.

Führer Mareşal Paulus'un davranışına çok öfkelenmiştir. Tıpkı benim gibi O da, Paulus'un aynen düşman muhabirlerinin tasvir ettikleri gibi davrandığına inanıyor. Paulus son mermiye kadar direnilmesine dair verilen gayet açık emre aykırı hareket ettiği için, Führer O'nu savaştan sonra generalleriyle birlikte divanı harp önüne çıkarmak niyetinde. Bu tür generaller tedricen Führer'den nefret eder, O'na kin beslerler. Çünkü bilgisizdirler; çünkü O'nda sonradan görmelik, ne oldumluk görürler ve çünkü Führer'in dehasını takdir etmek hissine sahip değillerdir.

Führer subay topluluğuna taze kan şırınga etmek için elinden geleni yapıyor. Yavaş, fakat emin biçimde Silahlı Kuvvetler'in sevk ve idaresini yürütecek kişilerin seçim ve ayırımında değişiklikler yapılıyor. Schmudt bu konuda, tıpkı Deniz Kuvvetleri'nde Dönitz'in yaptığı gibi, işleri esaslı şekilde düzeltiyor.

Führer Silahlı Kuvvetler generallerinin teknik liyakat ve ehliyetleri hakkında da son derece ümitsizliğe düşmüştü. Bu generaller daima sanki her şeyi en iyi kendileri biliyormuş gibi gösteriş yapıyorlar, fakat gerçekte doğru dürüst hiçbir şey bilmiyorlar. Onların manevi kahramanları da aslında özel vasıflardan yoksundur. Bu konuda düşünmek gerekiyor. Fakat Führer gösterişlerle yanıltılamaz. Nerede uygunsuzluk

Levent Şahverdi Arşivi

gözüne çarparsa, orada gereken önlemleri alır ve gelişigüzel konuşmaz. Kuşkusuz Führer'in öfkesinin yapılan işlerden çok kelimeler karşısında aniden tepesine çıktığına inanıyorum.

8 Mayıs 1943 (Cumartesi)

Öğleden sonra Führer huzurunda devlet ileri gelenleri ve valilerin katıldığı bir toplantı yapılıyor. Führer etrafında toplanmış olan parti liderlerini durumun detaylı bir açıklamasıyla onurlandırıyor. Söze bu savaşta burjuva ve devrimci devletlerin karşı karşıya olduklarını belirterek başlayan Führer şunları söylüyor :

"Burjuva devletlerinin yere serilmesi bizim için kolay bir iş oldu. Çünkü bu devletler, vetişme ve birlik beraberlik bakımlarından bizden çok aşağı durumdaydı. İdeoloji sahibi devletler, açık manevi bir zeminde bulunurlar. Bunun için de burjuva devletleri karşısında bir avantaja sahiptirler. İşte bu olgudan doğan üstünlük Doğu Seferi'ne kadar son derece işimize yaradı. Doğuda kuşkusuz, yanlış da olsa, bir dünya görüşünü temsil eden düşmanla karşılaştık."

Führer bir kez daha Tuchatschewsky'nin düşüşünü anlatıyor ve o vakit Stalin'in Kızılordu'yu mahvedeceğine inandığımızı ve bu hususta tamamen yanlış oriyente edilmiş olduğumuzu üzerinde durarak belirtiyor ve sözlerine şöyle devam ediyor: "Durum bunun aksidir. Stalin tüm muhalif çevreleri kızılordu'dan atarak bunlardan kurtuldu ve bu suretle de ordunun içinde zafer ve başarıdan şüphe eden bir akımın mevcut olmamasını başardı. Siyasi komiserlerin dahil edilişi de Kızılordu'nun savaş gücünü son derece olumlu etkiledi. Doğunun ilkel insanının ancak sertlik ve şiddetle disipline edilebileceği göz önüne alınırsa, o zaman Stalin'in siyasi komiserleri orduya sokmakla neyi amaçladığı ve pratikte de neyi elde ettiği aşağı yukarı anlaşılır.

Stalin'in bize karşı ayrıca toplum muhalefetine sahip olmama gibi önemli bir avantajı da var. Bolşevizm bu muhalefeti de geçen yirmi beş yılda uyguladığı amansız temizlik hareketiyle bertaraf etti. Toplum muhalefeti her ne kadar bizim için tehlike olmasa da, pekâlâ çeşitli türde usandırıcılıklar hazırlayabilir. Bolşeviklik bu tehlikeden vaktinde kurtuldu ve bu nedenle de, tüm gücünü düşmana yöneltebilir hale geldi. Artık içeride fiilen muhalefet yok.

Bizi son derece fazla meşgul eden kilise muhalefeti de Bolşevizmde artık mevcut değil. Eğer bugün bir Moskova Metropoliti'nden söz ediliyorsa, doğal olarak bu açık seçik bir Yahudi hile ve düzmecesidir." Burada Führer haklı olarak bu metropolitin bir ay öncesine kadar hammal olduğundan söz etti ve konuşmasını şöyle sürdürdü: "Binaenaleyh Stalin

Levent Şahverdi Arşivi

bu bakımdan bizim kadar çok güçlük çekmiyor. Ulusunu yeknesak biçimde düzene soktu. Bu ulus şimdi Bolşevizm eğitimi, daha doğrusu istibdadı altında bulunuyor; Sovyetler Birliği'nde, Kremlin hâkimdir ve bunun şiddet ve büyüklüğüne herkes inandırılmış ve fikir benimsenmiştir. Bütün bunlardan şu sonuç ortaya çıkıyor : Sovyetler Birliği'ne karşı sürekli mukavemet yalnız Almanlar tarafından yapılabilir. Müttefiklerimiz de savaşta Bolşeviklerin üstesinden gelemediler. Doğudaki savaşın sadece Alman birlikleriyle sürdürülmesi gerektiğini hep birlikte gördük ve geçen kıştan bu hususta acı dersler aldık. En iyisi Romenlerdi. İkincisi İtalyanlar ve en kötüsü de Macarlardı. Bunun nedeni Macaristan'da sosyal eşitliğin oluşmaması ve oluşacağına dair bir işaretin de bulunmamasıdır. Bundan ötürü kıtalar savaşın zorunluluğunu idrak etmiyor. Bazen subaylar iyi savaştılarsa da, o zaman da askerler tarafından yalnız bırakıldılar." Bizim SS birliklerimizin üstün ve mükemmel mücadele etmeleri Führer'in fikrine, haklı olarak benim fikrime göre de, bunların yeknesak nasyonal sosyalist düzen içinde olmalarına dayandırılabilir. Zamanın tüm Alman Silahlı Kuvvetleri'ni SS birliklerini eğitmiş olduğumuz gibi eğitseydik, herhalde doğudaki savaş gerçekte cereyan ettiğinden çok başka türlü cereyan ederdi.

Führer sürdürdüğü konuşmasında, bizim daha önce parti içinde ele aldığımız ve propagandasını yaptığımız Yahudi düşmanlığının, şimdi de yine fikir mücadelemizin ve manevi uzlaşmamızın özünü oluşturması gerektiği görüşünü savunuyor. Doğal olarak İngiltere'deki Yahudi düşmanlığı hareketinin organize edilmiş bir forma sahip olmadığını ve bu nedenle de hükümet politikası olarak görülemeyeceğini bildiği halde, bu harekete çok önem veriyor. Düzenli bir hareket olmamasına rağmen Yahudi meselesi doğal olarak Churchill hükümetinin son derece canını sıkmaktadır. Führer, bu memleketteki Yahudi düşmanlığı gayretlerini, eskiden Almanya'da sivil ünitelerde yürütülen faaliyetlerle kıyaslayabiliyor. Eğer diyor, devrimci nasyonal sosyalist hareket bu uğraşları üzerine almamış olsaydı, doğal olarak hiçbir sonuç elde edemezdi.

Yahudi sorunu en kötü olarak Macarlarca çözümleniyor. Macar devleti tamamen Yahudi amaline hizmet etmektedir. Yönetim Yahudi yanlılarıyla dolmuştur. Führer Horthy ile görüşmesi sırasında, O'nu daha sert önlemler alınması gerektiğine bir türlü ikna edemedi. Horthy, ailesiyle birlikte Yahudilik bakımından son derece güçlü ve çözülemez biçimde bağlanmış ve adeta keçeleşmiştir. Ama ileride Fahudi meselesinin etkin ve enerjik biçimde başlamasına karşı tüm gücüyle direnecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Horthy bu konuda, aslında Yahudi sorunuyla ilgisi bakımından hiçbir önemi olmayan tamamen insancıl karşı deliller öne sürüyor. Yahudilik karşısında insanlıktan söz edilemez, Yahudilik yere serilmelidir. Führer, Horthy'i kendi görüşüne inandırmak için çok gayret sarf ettiyse de bunu ancak en asgari düzeyde başarabildi.

Fakat Führer bütün bunlardan, bugün halen Avrupa'da mevcut olan küçük devlet hurdalarının mümkün olan süratle tasfiye edilmesi gerektiği sonucunu çıkardı. Kavgamızın müttehit bir Avrupa yaratma hedefi gecikebilir. Fakat Avrupa açık bir organizasyona yalnız Almanlarca kavuşturulabilir. Pratik bakımdan başka bir yönetim gücü mevcut değildir. Führer bu münasebetle tekrar, Avrupa Kıtası üzerinde hiç bir Japonun zilliyeti bulunmamasına memnun olmamız gerektiğini vurguladıktan sonra "İtalyanlar bugün bize pek çok sorun ve güçlük çıkarıyorlarsa da, daha sonra yapılacak Avrupa'nın organizasyonu sırasında ciddi bir rakip olamazlar. Bundan dolayı kendimizi mesut saymalıyız.

Japonlar Avrupa Kıtası'nda yurtlanmış olsalardı, o zaman işler büyük ölçüde değişirdi. Fakat bugün biz Avrupa kara parçası üzerinde nazarı itibara alınacak yegâne yönetim gücüyüz" diye sözlerini sürdürüyor.

.....

Führer, Almanya'nın günün birinde Avrupa'ya tamamen hâkim olacağı hususunda benimsediği şaşmaz gerçeği dile getiriyor ve "Bunun için elbetteki pek çok mücadele vermemiz gerekecek, ama bunlar hiç kuşkusuz en mükemmel başarılar sağlayacaktır. İşte o zamandan itibaren fiilen bir dünya hâkimiyeti yolu çizilmiş demektir. Kim Avrupa'ya sahip olursa, o bu suretle dünyanın yönetimini eline geçirir.

Bu münasebetle biz doğal olarak haklılık ve haksızlık gibi sorunların asla tartışma konusu yapılmasını kabul edemeyiz. Bu savaşın kaybedilmesi Alman Ulusu için en büyük haksızlığı oluşturacak, zafer ise en büyük haklılığı verecektir. Aslında zaferi kazanan dünya kamuoyu önünde mücadelesinin haklılığını kanıtlama imkânına da sahip olacaktır."

Şimdi bizatihi savaşa gelince; Führer savaşta esas itibariyle bir hareket probleminin söz konusu olduğu fikrini taşıdığını söylüyor ve bu konuda şu açıklamalarda bulunuyor: "Bu hareket probleminin üstesinden gelme imkânına sahip olmayışımızdan ötürü Stalingrad'ı kaybettik. Yine bu yüzden şimdi de Kuzey Afrika'daki askeri krizi yaşıyoruz. Bu savaşın hareket problemini çözme gücüne sahip olan kazanacaktır. Bu hususta karşı tarafa üstünüz; çünkü biz iç hatlarda savunurken, düşman

Levent Şahverdi Arşivi

dış hatlarda taarruz etmek zorundadır. Biz ayrıca denizaltı savaşında, düşman taraftaki hareket harbi damarlarını kesmek için tehlikeli bir silaha da sahibiz. Kesin inancıma göre denizaltı savaşı gelişmesinin sonunda değil, aksine henüz başındadır. Müteakip gelişmeyi vicdan huzuruyla seyredebilme şansına da sahibiz." Führer haklı olarak 1919, 1920 ve 1921 yıllarında bulunduğu kehanetlerinin aşırı, küstah ve utanmaz olduklarına atıf yaptı ve hemen arkasından da "Bugün kehanetlerin sadece reel düşüncemin ve genel durumu detaylı olarak ihata edişimin sonuçlarıdır. İçimizde asla bir zafer şüphesi doğamaz. Bu savaşı mutlaka kazanmak azim ve kararındayım. Ondan 12 saat önce değil, aksine ne olursa olsun 12 saat sonra ruhumu teslim etmek isterim.

Savaş sevk ve idaremize karşı Almanya'da asla bir ayaklanma olmayacaktır. Halk böyle bir şeyi asla düşünmeyecek. Bunu kışkırtıcı bir Yahudi sevk ve idaresi mevcut değildir. Caniler ağır bir kriz halinde halkın üzerine salıverilmeyecek, aksine kurşuna dizileceklerdir."

Valiler Führer'in konuşmasından çok memnun oldular.

Belge No. 117

Alman Dışişleri Bakanı von Ribbentrop ile İtalyan Dışişleri Müsteşarı Bastianini Arasında 1943 Yılı İlkbaharı'ndaki Politik ve Askeri Durum Hakkında 8 Nisan 1943 Günü Yapılan Görüşmeden

Ribbentrop özetle şunları söyledi : "Son buluşmadan bu yana (Hitler ile Mussolini arasında) pek çok şeyin vaki olduğu bir yıl geçti. Toplam bilanço kıyaslanırsa, bir savaşta asla rastlanmayan bazı tersliklere rağmen, çok ileri bir adımın atılmış olduğu saptanılabilir. Her şeyden önce durumu şöyle genel olarak gözler önüne sermek ve ancak bundan sonra detaylara girmek istiyorum. Führer'in önüne geçmek istemem ama size aşağıdakileri kendi fikrim olarak bildirebilirim : Söylediğim gibi Almanya ve İtalya maalesef kışın meydana gelen bazı aksiliklere rağmen, Bolşevizmin yok edilmesinde büyük ilerleme kaydettiler. Almanya bu yıl en kısa zamanda Bolşeviklerin yakasına tekrar yapışacak ve mücadelesini sürdürecektir. Bu kez Bolşevikleri geniş Rus arazisinde geriye doğru itmek değil, aksine Bolşevik ordusunu imha etmek niyetindeyiz. Ruslara tekrar tekrar taarruz edilmek suretiyle gittikçe daha güç durumlara sokulacaklardır.

Levent Şahverdi Arşivi

Almanya Rus savaşını başından itibaren, Ruslar süratle çökecek şekilde düzenledi. Asla tüm Rusya'yı işgal etmek istemedi; aksine sadece doğudan artık asla bir tehdit vaki olmayacak şekilde Rusların savaş ve insan gücünü tahrip etmek niyetindeydi. Bu Rusya'ya karşı savaşın hedefi oldu ve halen de öyledir ve de bu hedef muhakkak elde edilebilecektir. Rus yedek ordusunun esir düşen komutanı verdiği ifadede ağustos durumuna göre Rus toplam zayiatının 11,3 milyon esir, ölü ve sakat olduğunu söyledi. Bugün bu zayiat en az 14 milyon olarak hesaplanabilir. Tamamen mantıki bir hesap, Bolşevik devlette mevcut olan 190 milyon insanın 70 milyonunun Almanya tarafından işgal edilen topraklarda yaşadığını gösterebilir. Bu suretle halen 120 milyon kalmaktadır. 14 milyon imha edilmiştir. Nüfusun askeri potansiyeli olarak % 10 oranı kabul edileceğine göre, geriye kalan 120 milyondan 12 milyon asker çıkarılabilir. O halde 12 milyon asker mevcuttur. Geride bıraktığımız savaşlarda Rus insan gücü büyük ölçüde zayıflamış demektir. Bu, Rusların maalesef Alman müttefikleri cephesini yarmayı başardıkları ve bu suretle de 6 ncı Ordu'nun Stalingrad'da kuşatıldığı Don Nehri üzerinden yapılan büyük Rus taarruzu sırasında vaki oldu. Rus taarruz gücünde son haftalar içinde ortaya çıkan duraklama, Rus insan gücünün de sınırına yaklaştığını kanıtlıyor. Zaten, Rusların malzeme güçlüklerinden muzdarip olacakları ve insan bolluğuna sahip olacakları daha önce tahmin ve kabul edildiği halde, şimdi durumun tamamen tersine dönmesi ilginçtir: Rus malzeme güçlükleri azdır, halbuki savaşa yetenekli erkekler yoktur. Finlandiya'dan Karadeniz'e kadar uzanan geniş savaş cephesinde Ruslar 630 çeşitli birlik kullanmıştı. Geri hizmet birlikleri olmayan 4.000-5.000 kişilik tümenler ve tugaylar... Bunların hepsi büyük çapta erat güçlüğü çekildiğini gösteren emarelerdir. Eğer şimdi Almanya, Rusları yeniden sıkıştırırsa, tükenme hızı sürekli daha da artacaktır. Bu artışın bu yıl nereye kadar gideceğini şimdiden söylemek mümkün değil. Çünkü bu tamamen askeri bir meseledir. Fakat şurası kesin ki, yılın sonunda halen mevcut birliklerin büyük bir kısmı yok edilmiş olacaktır. Halen Ruslarda 15-16 yaşındaki insanların askere alındığı düşünülürse ve en yaşlı doğumlulara da cephede rastlanırsa, o zaman herhalde Rus Ordusu'nun sistematik şekilde yok edileceği, bir gün Rusların nefesinin tükeneceği söylenebilir.

Mutlaka Rus problemine askeri bir çözüm bulunabilir, fakat aniden politik bir çözüm bulmak imkânsızdır. Belki askeri problemlerin halledilmesinin sonucu olarak politik bir düzenleme ortaya çıkabilecektir. Ancak bu, Rus tarafınca askeri yönden artık hiçbir şey yapılamayacağı kesin olarak saptanmazdan önce vaki olamaz. Aksi takdirde hiçbir çözüm memnuniyet verici olmayacaktır. Almanya Rusların sınırları yakınına so-

Levent Şahverdi Arşivi

kulmasına izin veremez. Çünkü günün birinde Ruslar tarafından bombardıman edilme tehlikesine maruz kalır. Ayrıca Almanya'nın Ukrayna'ya ihtiyacı var. Stalin şu sırada barış yapmaya hazır da değil. Rus probleminin olumlu bir çözümü, Rusların herhangi bir ani taarruzuna karşı korunmayı, yiyecek üslerinin emniyetini ve 6-8 aylık bir sürede yeni bir Rus taarruzunun yapılmaması garantisini içermelidir. Savaş, mükerrer darbelerle tüm Kızılordu'yu imha edecek, fakat Rus arazisi derinliklerine dalınmayacak şekilde icra edilmelidir. Biraz önce de söylemiş olduğum gibi, daha şimdiden 14 milyon Rus imha edildi. Bir gün Rusya'daki insan örtüsü öyle yalınkat olacak ki, Rusya artık her hangi bir tehdit unsuru teşkil edemeyecektir. O zaman yalnız 20 değil, 80-100 tümen batıya gönderme ve orada kullanma anı gelmiş demektir. İşte bu anda, eğer Almanya o zaman problem olmayacak diğer düşmanlar üzerine hücum edebilirse, zafer kazanılmıştır. Bu, Rusya'da milyonluk ordular kullanıldığı halde, Tunus Cephesi'nde her iki tarafta da onbinlerle savaşıldığı gerçeğinden de anlaşılmaktadır.

Roma'daki görüşmelerden bu yana Anglosaksonlarca Almanya ve İtalya'ya karşı sanki İngiltere ve Amerika birbiri ardısıra zaferler elde etmişler gibi bir propaganda dalgası yöneltildi. Halbuki İngilizler, Mısır' da çok büyük adedi üstünlüklerinden ve Rommel'in ikmal güçlüklerinden ötürü elde ettikleri bir başarının dışında Tunus'a kadar sadece yenilgilere uğradılar. Amerikalılar çok kötü savaştılar ve esas itibariyle hiçbir şey de yapmamışlardı. Bu nedenle Almanya bu asılsız Anglosakson propaganda çabalarına tamamen ilgisiz kaldı. Çünkü o, bunları blöf olarak görüyor, İngiliz ve Amerikalıların askeri yönden henüz hiçbir şey yapmamış olduklarını, fakat buna rağmen suçluların cezalandırılacağından ve kayıtsız şartsız teslimden söz ettiklerini, bu konuda Churchill'in, Roosevelt'in genç adamı olarak ister istemez "çırak" rolünü üzerine almak zorunda kaldığını biliyor. İngilizler Norveç, Dünkerk, Yunanistan ve Girit'te ağır yenilgilere uğradılar ve Afrika'daki zaferi de daha önce sözü edilen ikmal güçlüklerinden ötürü elde edebildiler. Eğer Avrupa ile Afrika savaş alanları arasında bir kara köprüsü mevcut olsaydı, Anglosaksonlar çoktan geri püskürtülmüş olurdu. Aynı şekilde Tunus da bir ikmal problemidir. Almanya gücü dahilinde bulunan her şeyi Tunus'u korumak için ortaya koyacaktır. Bunun başarılıp başarılamayacağı hususunda şu anda herhangi bir tahminde bulunamam. Daha önce sözü edilen mütalâalara dayanarak bir bilanço çıkarılırsa, o zaman Rusların 3/4 nün imha edilmiş olduğu ve mihver kuvvetlerin İngilizlerden ve özellikle de Amerikalılardan mutlak bir üstünlüğe sahip oldukları söylenebilir. Almanya bu nedenle endişelenmiyor, aksine zaferi elde edeceği-

Levent Şahverdi Arşivi

ne mutlak, sarsılmaz bir güveni var. Kendini heyecan maneviyatına kaptırmıyor, aksine savaşı kazanacağı hususunda makûl, fanatik iyimserlik ve güvenle ruhlanmış durumdadır."

Alman Dışişleri Bakanı denizaltı savaşına geçerek bu konuda şunları söyledi : "Son ay içinde 1,1 milyon tonluk düşman gemi tonajı imha edildi. İngiliz ve Amerikalıların behemehal önemli tonaj güçlükleri vardı. Esasen denizaltılarda yaptığımız yeni gelişmeler kısa zamanda her tür denizaltı savunmasını boşa çıkaracak ve bu suretle İngiltere yalnız başına denzialtı savaşıyla diz çökmeye zorlanabilecektir.

Şimdi iki şeyin elde edilmesi söz konusudur : Rus insan gücünün son 1/3'nü de yok etmek ve bundan sonra Rus cephesinden kıtaları ve hava birliklerini çekerek İngiltere'ye karşı kullanmak... Almanya bu memlekete barış için ricada bulununcaya kadar İngiltere ile asla barış yapmak niyetinde değildir."

Alman Dışişleri Bakanı bundan sonra "zayıf ruhlu insanlar" olarak telâkki edilebilecek müttefiklerinden gizlice ve senli benli söz etti. Bazen Mihai Antonescu, bazen de bazı Macar çevreleri söz konusu oldu. Ribbentrop bu münasebetle Bastianini'ye 8-10 gün önce Madrid'deki Arjantin ve Portekiz Elçilerine Mihai Antonescu'nun bir emriyle Führer'in sözde niyetlerine dayanarak barış sondajları yapmak üzere başvuran Madrid'teki Romen Elçisi Dimitrescu'nun tutumu hakkında aldığı raporlardan bazı pasajlar okudu ve şu açıklamalarda bulundu : "İlkönce rapora inanmadım ve Bükreş'ten mesele hakkında detaylı bilgi verilmesini rica ettim. Ayrıca Mihai Antonescu da sakin, aklı başında bir adam olarak tasvir ettiği Dimitrescu'ya asla böyle bir emir vermediğini, fakat kendisinden acele bilgi istenildiğini açıkladı. Ancak Dimitrescu'nun girişimleri hakkındaki raporlar birbirine bağlı olmayan diğer iki kaynak tarafından (Ankara ve Washington) doğrulandı." Dışişleri Bakanı Ribbentrop bu hususta da Bastianini'ye ilgili raporlardan pasajlar okudu ve şunları ekledi : "Mihai Antonescu'nun göründüğüne göre konuşmalarda yalnız Romanya'nın değil, aynı zamanda Almanya'nın da barış yapmak istediği izlenimini uyandırmasını çok sakıncalı gördüğüm için bu konuyu kısaca zikretmek istedim. Mihai Antonescu talimatlar verdiğini inkâr ediyor. Eğer hemen hemen Romanya'nın tüm kordiplomatiği O'nun rızası olmaksızın böyle bir girişimde bulunuyorsa, o zaman bu feci bir şeydir. Bunu, Romenlere yalnış anlaşılmayacak tarzda söylemek istenilmektedir. Çünkü onlar bizim askerlerimizin gerilerine bu tür entrikalarla düştüler. Almanya buna asla izin vermeyecektir."

Levent Şahverdi Arşivi

Konuşmanın müteakip akışı içinde Alman Dışişleri Bakanı Bastianini'ye Macaristan'da aynı istikamette kendini hissettiren bazı eğilimler hakkında bilgi verdi ve bu münasebetle de Ankara'da Macar diplomatlarınca yapılan dikkate alınmaya değer görüşmelere işaret etti. Bu bilgiyi verdikten sonra Ribbentrop, bir ölüm kalım savaşında müttefiklerin hiçbiri için bu savaştan tabiri caizse "çıkmanın" mümkün olmadığını, böyle bir şeyin ilgili devletin mutlak mahvına neden olacağını vurguladı ve konuşmasını şöyle sürdürdü : "Führer'i her işe dahil etmek, Romenlerin aşırı utanmazlığıdır. Almanya bu konuda ısrar etmek zorundadır. Sizden de Romenlerin mutlak çare buldukları aynı çizgiyi izlemenizi rica ederim. Savaş ancak kesin bir askeri sonuç elde edildiği zaman sona erer. İngilizler savaşı kazanamayacaklarını ve kayıplarının, savaşın devamına değmeyecek kadar büyük olduğunu gördükleri zaman barışa hazır olacaklardır."

Bastianini Alman Dışişleri Bakanı'na durum hakkında yapmış olduğu açık ve dürüst açıklamaları teşekkür ederek, O'nun zafere olan inancına ve samimiyetine hayvanlık ve takdirlerini belirtti ve kendisinin de aynı açıklıkla ve dostluk duygusu içinde şimdi durumu gördüğü şekliyle açıklamak istediğini söyledi :

"Romanya'dan aldığım ve herhalde Killinger ile işbirliği karşısında, sizin elinizdekilerle aynı olan haberler pek cesaret verici değildir. Mihai Antonescu'nun boşuna aracılık ettiği Taç ile Conducator arasındaki anlaşmazlıktan haberdarım. Mareşal Antonescu göründüğüne göre, iç politik durumun gelişmesinden ve doğudaki Romen Ordusu'nun uğradığı yüksek zayiattan etkileniyor. Romanya'daki kendisine düşman çevrelerin düşünceleri hakkında çok doğru olarak sürekli ve düzenli bilgi alıyor ve Erdel sorununa ilişkin İngiliz propagandası karşısında oldukça hassas..

İngiltere'nin zor kullanarak yapılmış olan hiçbir toprak değişikliğini tanımayacağına dair Eden'in açıklaması Mareşal üzerinde bir hayli etkili oldu.

Mihai Antonescu ayrıca, sık sık ertelenen Roma gezisi Paskalyadan sonraya atılırsa, o zaman Roma'ya gitmenin hiçbir amacı olmayacağını açıkladı ve Eden'in açıklamalarından sonra kendi durumunun son derece nazikleştiğini ve artık hiç kimsenin Romanya'nın savaşı niçin etkin biçimde sürdürdüğünü anlamadığına işaret etti.

Rusya'ya karşı Alman planlarına gelince... Cesur Alman kıtaları kışın yapılan geri çekilme harekâtında kahramanca dövüştüler. İtalya, bu birliklerin tutum ve hareketlerini takdir ve hayranlıkla izlemekte ve

Levent Şahverdi Arşivi

bunların Ruslara karşı muhakkak surette yeni zaferler kazanacaklarına inanmaktadır. Esasen kış esnasında da Bolşeviklerin Berlin'e doğru ilerleyeceklerine hiç ihtimal verilmedi, aksine Almanya'nın durumu yeniden düzeltmesinin mümkün olacağına kesinlikle inanıldı. Fakat ben düşmanların o meşhur oyununa gelinmemesi gerektiğine inanıyorum. Bu oyun Almanya ve Rusya'yı karşılıklı birbirine boğdurtmak ve son damla kanlarına kadar savaştırarak her iki memleketi tamamen kuvvetten düşürmektir. Mussolini Rusya'ya karşı savaşın sürdürülmesinin İngiliz ve Amerikalılarda büyük memnuniyet yaratacağı görüşündedir. Çünkü, bu devletler Almanya'nın bu amansız savaştan sonra artık İngiltere'ye karşı savaşma gücüne sahip olmayacağı fikrindelerdir.

Çeşitli cephelerdeki durumlara gelince; İtalya deniz yoluyla dokuz ordunun ikmalini sağlamak zorundadır. Bu ikmal işi gittikçe daha da güçleşmektedir. Küçük ya da büyük hiçbir konvoy artık hedefine ulaşamaz oldu. Bu yüzden cephanenin havayoluyla Tunus'a nakledilmesi gerekiyor. Fakat hava ulaşımına da taarruz edilmektedir. Daha dün böyle bir hava konvoyu, Tunus'a giderken yılda üç taarruzu şans eseri atlattıktan sonra, kente 9 kilometre kala yeniden düşman av uçaklarının saldırısına uğradı ve büyük bir kısmı tahrip edildi. Çünkü, konvoyu himaye edecek bir tek av uçağı dahi yoktu.

Genel yiyecek durumu şimdi, daha önce bir torpidonun bile layık görülmediği motorlu yelkenlilere dahi yönelen İngiliz - Amerikan olan inancını paylaşıyor ve de 2-3 ay içinde Rusların yeniden yenilgiye uğrayacaklarına inanıyorum. Fakat bu zaman zarfında biraz önce açıklanan güçlükler karşısında İtalya ne olacak?

Mussolini'nin çok büyük endişelere kapıldığı diğer bir husus da İtalya'nın artık inisiyatifi eline geçiremeyeceği ve mukavemet edici rolüyle sınırlanmış olma zorunda kalacağı gerçeğidir. İnisiyatifini kaybetmiş bir ordu ölüme mahkûm edilmiş olduğu için, Mussolini bunun daha ne kadar sürebileceğini kendi kendine soruyor.

Bu koşullar altında İtalya'da bir kötümserlik rüzgârının eseceği açıktır. "Elçi von Mackensen burada, bu kötümserliğin abartılmaması lazım geldiğini söyledi. Bastianini'de, bunun asla küçümsenemeyeceği ve Torino ve Milano'daki vahşi grevler gibi, bazı gösterilerin görmezlikten gelinemeyeceği yanıtını verdi ve şunları söyledi : "Hep uysal ve uslu İtalyan halkından söz ediliyor; fakat onun usluluğu da bir hadde kadardır. Ben bu uslu İtalyan halkını örneğin Dünya Savaşı'ndan sonra diğerleri arasında Faşistleri de canlı olarak kaynamış suya attığı zamandan tanıyorum."

Levent Şahverdi Arşivi

Alman Dışişleri Bakanı'nın, bu grevde muhtemelen İngiliz ajanlarının parmağı olduğu yolundaki tahminine Bastianini şiddetle itiraz etti ve bunun hâlâ İtalya'da varolan ve talimatlarını Moskova'dan alan İtalyan komünistlerinin eseri olduğunu söyledi. Ribbentrop buna, böyle bir durumda ancak acımasızca alınacak kesin önlemlerin işe yarayacağını yanıtını verdi ve genel olarak İtalya'nın güçlüklerini anladığını, fakat askeri ve teknik konularda daha fazla konuşmak istemediğini, çünkü bu işler hakkında yeterli bilgiye sahip bulunmadığını, bu nedenle de kesin karar vermeye kendini mezun göremediğini; tüm meselenin muhakkak ki Mussoloni ile Führer arasında görüşüleceğini; kendisinin ancak genel olarak aksilikler meydana geldiğinde, enerjik biçimde sert ve kesin önlemler alınması gerektiğini söylemek istediğini; bunun özellikle, Stalin'in Rusların yenilgisinden sonra acımasızca gaddarca iradesini icra ettiği Rusya'da görüldüğünü söyledi ve sözlerine şöyle devam etti.

"Ben İtalya'dan daha çok, cılız metotlar veya bir uzlaşma ve denge bulma gayretleriyle daha fazla ilerlenemeyeceği görülen işgal edilmiş bölgeler hakkında görüşmek istiyorum.

Yunanlılar birazcık da olsa ufukta yeni ümitler belirdiğini sezecek olurlarsa, o zaman Yunanistan'da da sert ve kesin önlemler alınmalıdır. Seferberliğine son verilen Yunan Ordusu'nun yıldırım hızıyla Yunanistan'dan geriye nakledilmesinin ve Yunanlılara memleketlerinde kimin egemen olduğunun en sert biçimde gösterilmesi gerektiği görüşündeyim. Stalin ile bir imha savaşında da bu tür metotların uygulanması lazımdır.

Laval'a da, en iyi hizmet ancak enerjik biçimde ilerlemekle yapılabilir. "Bu münasebetle Ribbentrop Bastianini'ye, Fransa'dan kaçmasını önlemek için Petain'e uygulanan kontrol ve gözetim hakkında da bilgi verdi ve "bu hususta ancak şiddetli önlemlerle başarılı olunabilir. Bu nedenle Roma'da da Fransız arazisinde başgösteren bazı faaliyetlere dikkatleri çektim ve Fransız polisinin sessizce işin içine sokulmasını ve popüler olmayan önlemlerin alınmasında O'na destek olunmamasını önerdim" dedi. Burada araya giren Bastianini, Fransız polisinin ikili oynadığını belirtti. Alman Dışişleri Bakanı tekrar sözü alarak askerlerin bu tür düşüncelerden uzak bulunduklarını, bu nedenle de politikacıların bu konularda işe karışmak zorunda olduklarını, birçok hallerde bu müdahaleyi işgal edilmiş bölgelerdeki subayların aksi kararlarına rağmen yaptığını açıkladı.

Levent Şahverdi Arşivi

Bakan, küçük ulusların tutumundan ve daha sonra Almanya'nın 1919'da Bolşevizmden kurtarmış olduğu, fakat 1933 yılına kadar sürekli olarak Almanya'ya karşı İngiltere ile işbirliği yapan Baltık devletlerinin davranışlarından uzun uzun bahsetti ve müteakiben de bu devletlere Almanya tarafından bir saldırmazlık paktı ve garanti önerisinde bulunulduğunu, fakat bunların İngilizlerin itirazlarından ötürü öneriyi kabul etmediklerini; bunun Führer'in kendisini Ruslarla doğal olarak bazı imtiyazların yer alabileceği bir saldırmazlık paktı imzalamak üzere Moskova'ya göndermesiyle sonuçlandığını; elde mevcut olan bilgi ve deneyimlere dayanarak, Almanya ve İtalya tarafından işgal edilmiş bulunan memleketlerde bağımsız hükümetlerin kurulduğu şu sırada, bu hükümetlerin en kısa zamanda İngiltere ile birlikte entrikalar çevirmeye başlayacaklarının söylenebileceğini açıkladı.

Bastianini buna Almanya ve İtalya'nın şu anda birbirine aykırı düşen şeyler yapıp yapmayacakları ve bu suretle İngiliz propagandasına yeni malzeme sağlayıp sağlamayacakları hususunda kuşku duyduğu şeklinde yanıt verdi ve küçük ve zayıf uluslar Almanya Bolşevizme karşı tüm memleketlerin ortak çıkarları için savaştığı bir sırada, bu memleketi zalim olarak damgalarken, İngilizlerin kendilerini bu ulusların hamisi gibi gösterdiklerini söyledi.

Bunun üzerine Alman Dışişleri Bakanı şu açıklamalarda bulundu : "Bu mesele hakkında Führer'le uzun uzun görüştüm ve O'na bir muhtıra da sunarak kendisiyle tamamen mutabık olmadığımı içtenlikle bildirdim. Almanya doğal olarak hiçbir memlekete zulmetmeyi aklından dahi geçirmez. Fakat öte yandan İngilizler, kısa bir zaman önceki Churchill' in küçük memleketlerin artık varolma hakkına sahip olmadıklarını bildiren nutkunda olduğu gibi, büyük beyanetlarda bulunuyorlar. Bu, küçük memleketler arasında büyük bir huzursuzluk yarattı. Çünkü onlar Atlantik Charta'yı gerçek yüzüyle, yani bunun bir "Sisleme Aleti" olduğunu anlamışlardı.

Moskova ziyaretim İngilizlerin hâlâ kemiklerini sızlattığı ve bir tekrarından korktukları için, Rusların baskısı altında ellerine geçen fırsatları bir kez daha kaçırmak zorunda kaldılar. Bu, Stalin'in İngiltere'ye karşı şantaj girişimlerinde işini kolaylaştırdı ve Eden uygun talimatlarla Washington'a gönderildi. İşte şimdi düşmanların tüm politikası bu mesele etrafında dönüyor...

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 118

Doğuda Son Alman Taarruzu "Zitadelle" (Kursk) Harekâtı 1943 İlkbaharı

— Mareşal von Manstein'in Notlarından —

4 Mayıs 1943

... "Zitadelle Harekâtı" sırasınla kuzey taarruzunu sevk ve idare edecek olan Orgeneral Model, Hitler'e kendi taarruz cephesindeki durum ile niyet ve maksatları hakkında bir fortrag vermişti.

... Model, düşman mevzi sisteminin kuvvetli inşa edilmiş olmasından dolayı taarruzunun karşılaşacağı güçlüklere önemle işaret etmişti. Özellikle, bizim IV tipi tanklarımızın başa çıkamayacakları yeni bir tanksavar tüfeğinin sisteme dahil edilmesi suretiyle düşman tanksavar savunmasının son derece güçlendiğine ilişkin haberler de, Model'in açıklamalarında büyük bir rol oynamıştı. Bu nedenle O, kendisine tevdi edilen yarma taarruzunu başından itibaren bir altı günlük plana istinat ettirmişti.

Bu açıklamalar Hitler'i açıkça görülebilir şekilde çok etkilemişti. Hitler, taarruzumuzun büyük bir çevirme başarısı elde etmek için, süratle ya da hiç olmazsa yeterli süratle başarılmayacağından korkuyordu. Model'in açıklamalarından sonra zırhlı birliklerimizin takviyesini lüzumlu gördü. Bu takviyenin 10 Haziran'a kadar önemli miktarda "Tiger" ve "Panther" tipi tanklar, hücum topları ve bir en ağır tank "Ferdinad" taburu (daha sonra işe yaramaz olduğu görülecek olan bir Porsche yapısı) sevkiyatı suretiyle yapılabileceğini ve ayrıca yeni Sovyet tanksavar tüfekleriyle başa çıkmak için, tank IV ve hücum topları "zırhlı koruyucuları" (zırhlanmanın takviyesi için takılabilir koruma levhaları) temin edilmesi gerektiğini söyleyen Hitler, genel olarak tank miktarının yaklaşık iki misline çıkaracağını vaatetti.

Fakat Hitler ilkin "Zitadelle Harekâtı'nın ertelenmesi konusunda her iki komutanın da görüşünü dinlemeyi arzu etti. Komutanlar, Kurmay Başkanı General Zeitzler'in de katıldığı böyle bir fikrin aleyhinde konuştular.

Hitler nezdinde doğrudan doğruya Model tarafından fortrag verilmesinden dolayı kendini açıkça ihmal edilmiş hisseden Mareşal von Kluge kendine özgü canlı üslubuyla, Model'in 20 kilometre derinliğinde bir düş-

Levent Şahverdi Arşivi

man mevzi sisteminin varoluşundan ve bu mevziin özelliklerinden bahseden beyanlarının abartılmış ve hava fotoğraflarındaki eski muharebelerden kalma tüm harap olmuş çukurların da sisteme dahil edilmiş olduğunu söyledi.

Mareşal sözlerine devamla, daha uzun süre beklendiği takdirde, kâğıt oyunundaki en son eli oynayacak oyuncu durumuna düşebileceğimize işaret etti ve o zaman belki de Zitadelle Cephesi'nden kuvvetleri çekmeye zorlanmış olacağımızı belirtti. Bunu söylerken herhalde O, ön planda Orel tehlikesini göz önüne aldı.

Ben de aşağıdaki nedenlerle Hitler tarafından ortaya atılan ertelemeye aleyhinde konuştum :

Tank bakımından sağlayacağımız artış, Sovyet tarafına yapılacak tank akışıyla muhtemelen daha fazla olarak dengelenecektir. Düşmanın aylık tank üretimi muhakkakki en az 1.500 adedi bulmaktadır. Uzun süre bekleme halinde, halen kış savaşı zayiatı ve kısa süre önce uğradığı yenilgilerden ötürü savaş, değerinde olduğu gibi moral bakımından da şiddetli düşüş kaydeden düşman birlikleri, taarruz güçlerini de yeniden kazanacaklardır. Nihayet düşman mevzileri gittikçe daha kuvvetli biçimde inşa ve tahkim edilecektir.

Daha sonra, böyle bir ertelemeyle ordular grubu savunma cephesine yönelik tehlikenin önemli ölçüde artacağı gerçeğini, Zitadelle Harekâtı'nın ertelenmesine karşı dile getirdim ve ayrıca şu anda Donez ve Mius Nehirleri kıyılarındaki düşmanın henüz daha taarruz edemeyeceğini, fakat haziranda bu işi yapabileceğini belirttim.

Tüm sorunu büyük ölçüde genel durumun tayin edeceğine özellikle işaret ettikten sonra "Zitadelle"nin ertelenmesi ve Tunus'un muhtemelen kısa zamanda kaybedilmesi halinde, "Zitadelle"nin başlamasının Afrika'ya yapılacak düşman çıkarmasıyla aynı zamana tesadüf etmesi ve o zaman da iki cephe de kesin sonuçlu savaşlar yapmak zorunda kalmamız tehlikesinin mevcut olduğunu; zırhlı birliklerimizin takviyesi çekici görünse de, kanaatimce taarruzun derhal yapılmasında ısrar edilmesi gerektiğini, bir erteleme halinde ordular grubunun tankların arttırılmasının yanında, düşman mevzi sisteminin aşılması için mutlaka piyade tümenlerine de ihtiyaç duyacağını söyledim.

Sözlerime, "Zitadelle"nin herhalde kolay bir harekât olmayacağını, fakat süratli bir darbe vurma kararında ısrar edilmesi ve bir süvari gibi, ilk olarak "kalbin engel üstünden öteye fırlatılması" gerektiğini belirterek son verdim.

Levent Şahverdi Arşivi

Söyler söylemez idrak ettiğim gibi bu, atların ve süvarilerin kıymetini takdir etmeyen Hitler'in kuşkusuz hoşlanamayacağı bir benzetmeydi.

Hava Kuvvetleri Kurmay Başkanı, Hava Kuvvetleri görüş açısından "Zitadelle"nin ertelenmesinin hiçbir yarar sağlamayacağını açıklayarak her iki komutanın görüşüne katıldı. Ayrıca savaş uçaklarında büyük ölçüde bir artışın beklendiğini belirten Kurmay Başkanı, düşmanın hava durumu haritasına göre Güney Ordular Grubu bölgesinde kesin sonuçlu bir taarruz planlama hazırlıkları içinde olduğunu doğruladı.

Orgeneral Guderian tüm zırhlı birliklerin ister güney ister Merkez Ordular Grubu bölgesinde olsun, bir taarruz cephesinde toplanmasını önerdi.

Bütün bu konuşmalardan sonra Hitler bir kez daha 10 Haziran'a kadar bir ertelemenin gerektiğine ilişkin görüş ve gerekçelerini yineledi ve her iki taraftaki tank artışları konusuna değinerek, Sovyet tarafında muhtemel bir tank fazlalığının ilave "Tiger", "Panther" ve "Ferdinand" tanklarının teknik üstünlüğüyle ortadan kaldırılacağını, fakat başka piyade tümeni emre veremeyeceğini söyledi.

"Zitadelle"nin ertelenmesi halinde, bu harekâtın muhtemelen Afrika'ya yapılacak bir düşman istila harekâtıyla aynı zamana tesadüf edebileceği tehlikesiyle ilgili olarak Hitler, uçaksavar toplarını havi gemilerin bölgeye yetişmelerinden ve Akdeniz'de küçük geçiş araçlarına sahip olmamızdan dolayı Tunus'a ikmalin orada varlığımızı koruyacak ve mukavemetimizi sürdürecek derecede idame ettirileceğini ve hatta Tunus'un kaybedilmesi halinde dahi düşmanın, bir çıkarma yapabilmek için 6-8 haftalık bir zamana ihtiyacı olacağını, buna göre de haziran ortasında böyle bir çıkarmanın beklenemeyeceğini söyledi.

Hitler daha sonra "Zitadelle"nin hemen icrası ya da ertelenmesi meselesini bir kez daha düşünmek istediğini söyledi ve bizleri karargâhlarımıza gitmek üzere serbest bıraktı.

1 Temmuz 1943

Hitler'in huzurunda yapılan toplantılarda çoğunlukla sadece o konuşur, diğerleri dinlerdi. Yine böyle bir görüşmede Hitler sözü ele alarak "Zitadelle Harekâtı"nın yapılmasına kesin karar verdiğini bildirdi. Taarruz 5 Temmuz'da başlayacaktı.

Hitler ilkin detaylı olarak vaktiyle yapılmış olan ertelemenin gerekçelerini açıkladı ve bu konuda özetle şunları söyledi: "Erteleme, taarruz

Levent Şahverdi Arşivi

için ayrılmış olan birliklerin personel ve malzemece yenilenmeleri ve takviye edilmeleri bakımından zorunlu oldu. Şimdi artık bu birlikler personel bakımından tam kadrolarına erişmiştir. Malzeme bakımından ise ilk kez olarak Sovyetler'e tankça üstün durumda olduk."

Hitler'in ertelemenin her şeyden önce, erken hücuma geçme halinde Sovyetler'in yardım çağrısında bulunacaklarından ve bunun batı devletlerinin Akdeniz bölgesinde derhal bir çıkarma yapmalarına neden olacağından ötürü de zorunlu olduğu iddiası, orijinallik bakımından ve O'nun daha önceki açıklamalarına göre hiç de inandırıcı değildi. Biz de o zaman böyle bir çıkarmaya karşı koyacak hiçbir şeye malik değilmişiz; İtalyanların mukavemetine de güvenilememiş. Üstelik düşman Balkanlar'da oradaki halkın desteğini bulmuşmuş. Şimdi bu kritik safha büyük ölçüde atlatılmış. Biz artık Sardinya, Sicilya, Peloponnes ve Girit'te bir dereceye kadar yeterli kuvvete sahipmişiz.

Hitler, "Zitadelle Harekâtı"nın şimdi yapılması kararını isabetli olarak şöyle gerekçelendirdi : "Düşman belki kışın veya ancak ikinci bir cephenin tesisinden sonra taarruza geçecekti. Haliyle bu zamana kadar bekleyemezdik. Ayrıca müttefiklerimiz ve anavatan üzerinde yaratacağı etki göz önüne alınarak süratli, etkin bir taarruz başarısı elde etme istenilmişti."

.... Hitler, o zamanki durumu layıkıyla takdir etmek için, durumun 1936 (Rheinland'ın işgali), 1938 (Avusturya), 1939 ve 1940 yıllarında çok daha tehlikeli olduğunun hatırlanması gerektiğini öne sürdü ve sözlerine şöyle devam etti : "Şimdi Avrupa'yı kendi sınırlarında savunmak ön plana geçti. Aynı şekilde İtalya adalarını ve Balkanlar'ı savunmak da... Donez Havzası gibi Balkanlar'ın terk edilmesine de tahammül edilemez. Ayrıca ben tam bir güven ve ümit içindeyim. Amerikan gazeteleri açıktan ölen sivil halk dahil, Sovyetler Birliği zayiatını 30 milyon insan olduğunu beyan ediyorlar. Askerlik hizmetine elverişlilerde 12-14 milyonluk seviyeye düşme beklenmektedir. Böyle kayıplar ve beslenme güçlükleri karşısında düşman er geç yıkılmak ya da Çin gibi can çekişmek zorundadır."

... Hitler savaşta Sovyet halklarına, kendi askerlerimiz üzerinde aksi tesir yaratacağı için, vaatlerde bulunmanın söz konusu olmadığını; askerlerin niçin savaştıklarını, yani çocukları ve torunları için mücadele ettiklerini çok iyi bilmeleri gerektiğini. Birinci Dünya Savaşı'nda hedefimiz olmayışının hata olduğunu açıkladı...

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 119*

Führer Kh.

15 Nisan 1943

K.K.K. lığı Kh., Hrk. Ş. (I)
No. 430246/43
Führer

13 nüshanın
4 ncü nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANI'NA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Harekât Emri No. 6

Hava durumu elverir elvermez bu yılki taarruz darbelerinin ilki olarak "Zitadelle" taarruzunu yapmaya karar verdim.

Bu nedenle sözü edilen taarruz kesin önemi haizdir. Süratli ve kesin sonuç alıcı tarzda başarılmalıdır. İlkbahar ve yaz mevsimlerinde inisiyatifi elimize vermelidir.

Bundan dolayı tüm hazırlıklar çok büyük bir dikkat ve azimle yapılmalı, en iyi birlikler, en iyi silahlar, en iyi komutanlar, en fazla cephane sıklet merkezlerine tahsis edilmelidir. Her komutan, her er bu taarruzun kesin önemine tamamen inanmalıdır. Kursk Zaferi dünya için bir fanal (önemli bir olayın başlayacağına dair verilen işaret) kadar etkili etkili olmalıdır.

Bunun için şunları emrediyorum :

1. Taarruzun hedefi, her bir taarruz ordusunun Belgorod ve Orel güneyi bölgesinden yapacakları güçlü, amansız ve süratli taarruzlarla Kursk bölgesinde bulunan düşman kuvvetlerini çember içine almak ve konsantrik taarruzlarla imha etmektir.

Bu taarruz esnasında Neshega - Korotscha - Skorodnoje - Tim - Schtschigry doğusu - Ssossna hattında kısaltılmış, kuvvet tasarrufu sağlayıcı yeni bir cephe kazanılmalıdır.

2. Aşağıdaki hususlar önemlidir :

a. Baskın anını geniş ölçüde saklamak ve düşmanı her şeyden önce taarruz zamanı hakkında belirsizlik içinde bırakmak;

b. Tüm taarruz araçlarının (tank, hücum topu, topçu, sis atar vb.) yerel ezici üstünlüğüyle her iki taarruz ordusunun birleşmesine kadarki süre içinde düşman içerlerine yarıp dalmak ve bu suretle çemberi kapatmak için taarruz kuvvetlerini dar bir genişlikte en etkin biçimde toplamak;

Levent Şahverdi Arşivi

c. Taarruz hücum kademelerine, bunların yalnız ileriye doğru taarruz etmede kullanılmalarını temin amacıyla, mümkün olduğu kadar süratle derinliklerden kanatların örtülmesi için kuvvetler sevk etmek;

d. Çember içine her taraftan yapılacak erken dalmalarla düşmana rahat huzur vermemek ve imhasını çabuklaştırmak;

e. Taarruzu, düşmanın kuşatma çemberinden kaçıp kurtulmasına ve diğer cephelerden kuvvetli ihtiyatlar yanaştırmasına imkân vermeyecek şekilde süratli icra etmek;

f. Yeni cephenin en kısa zamanda kurulması suretiyle kuvvetleri, özellikle de çevik birlikleri erkenden diğer görevler için serbest bırakmak...

3. Güney Ordular Grubu bir araya topladığı güçlü kuvvetlerle Belgorod - Tomarowka hattından taarruza geçerek Prilepy - Obojan hattı doğrultusunda düşman cephesini yarar ve Kursk doğusunda ve yakınında Merkez Ordular Grubu'nun taarruz ordusuyla irtibat kurar. Taarruzun doğuya karşı örtülmesi için mümkün olan süratle Neshega - Koratscha - Skorodnoje - Tim hattı ele geçirilir; ama bundan dolayı da kuvvetlerin Prilepy-Obojan istikametinde sıklet merkezi esasına göre toplanması tehlikeye sokulmaz. Taarruzun batıya karşı örtülmesi için, görevleri aynı zamanda oluşturulacak çember içine dalmak olan tali kuvvetler kullanılır.

4. Merkez Ordular Grubu taarruz ordusuyla kuvvetlerini en etkin biçimde toplayarak Trossna-Malo kuzeyi-Archangelsk hattından hareketle Fatesh-Wereitenowa hattı doğrultusunda sıklet merkezi doğu kanatta olarak taarruz eder ve Kursk yakınında ve doğusunda Güney Ordular Grubu taarruz ordusuyla irtibat kurar. Taarruzun doğuya karşı örtülmesi için mümkün olan süratle Tim-Schtschigry-Ssossna hattı ele geçirilir; ama bu yüzden sıklet merkezinde kuvvetlerin toplanması tehlikeye sokulamaz. Taarruzun batıya karşı örtülmesi için tali kuvvetler kullanılır.

Güney Ordular Grubu ile olan ara hattına kadar Trossna batısında kullanılan Merkez Ordular Grubu kuvvetleri, taarruzun başlamasıyla birlikte özel surette tertip edilen taarruz gruplarının yerel taarruzlarıyla düşmanı tespit edecek ve erkenden oluşturulmakta olan çember içine dalacaklardır. Sürekli hava gözetlemesi ve kara keşfiyle düşmanın gizlice kaçıp kurtulmaması sağlanmalıdır. Böyle bir durumda tüm cephede derhal taarruza geçilir.

Levent Şahverdi Arşivi

5. Her iki ordular grubu kuvvetlerinin taarruz hazırlıkları mümkün olabilen tüm gizleme, örtünme ve aldatma önlemlerinden yararlanmak suretiyle taarruz çıkış mevzilinin çok uzağında, 28 Nisan'dan itibaren altı gün içinde Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nca verilecek emir üzerine harekete geçebilecek şekilde yapılacaktır. Buna göre en erken taarruz başlama zamanı 3 Mayıs'tır. Çıkış mevzilerine yürüyüşler yalnız gece yürüyüşleri olarak, mümkün olan her tür gizlilik altında yapılacaktır.

6. Düşmanın aldatılması için Güney Ordular Grubu bölgesinde "Panther" tipi tanklara ait hazırlıklar daha geniş çapta cereyan edecektir. Bu hazırlıklar tüm vasıtalarla (dikkat çekici keşifler, Panther'lerin görünmeleri, geçiş malzemesi hazırlığı, telsiz, ajanlar, söylentiler çıkarılması, hava kuvvetlerinin kullanılması vb.) takviye edilir ve mümkün olduğunca uzun süre devam ettirilir. Bu aldatma önlemleri, Donez Cephesi'nin savunma gücünün arttırılması için esasen gerekli olan önlemlerle de etkin biçim desteklenir (Madde 11'e bak.). Merkez Ordular Grubu bölgesinde aldatma önlemleri öyle pek geniş çapta uygulanmaz, bununla beraber tüm araçlarla düşmana yanlış fikirler verilir (geri ve yanlış hareketler, gündüz ulaşım, taarruzun en erken haziran ayında yapılacağına dair yanlış haberler yaymak vb.).

7. Gizlilik amacıyla, yalnız mutlak zorunlu olan kişilerin, niyet ve amacı öğrenmesine izin verilir. Bu izin, ancak yudum yudum ve mümkün olduğunca geç genişletilir. Bu kez mutlaka, dikkatsizlik veya ihmal dolayısıyla maksadın ifşa edilmemesi sağlanmalıdır.

Takviye edilen istihbarata karşı koyma organlarıyla düşman ispiyonaj faaliyetiyle sürekli mücadele edilir.

8. Taarruz kuvvetleri, daha önceki harekâtların aksine yerce sınırlandırılan ve net olarak belirlenen taarruz hedeflerini göz önüne alarak, taarruz için mutlak gerekli olmayan her tür motorlu taşıt aracını ve hareketi güçleştirici fazlalıkları geride bırakacaklardır: Bunlar geriden gelecek kuvvetlerin süratli takibini ve taarruzun hız ve şiddetini büyük ölçüde etkileyebilir. Bu nedenle her komutan, yalnız savaş için gerekli olanın birlikte alındığından kesinlikle emin olmalıdır. Kolordu ve tümen komutanları bu hususu en sıkı şekilde ve yakından kontrol ederler. Sert ve etkin trafik düzeni kurulur. Trafiğin düzgün akışı için acımasızca kesin önlemler alınmalıdır.

9. İkmale ilişkin talimatlar ve esirlerin, sakinlerin ve ganimetin süratle ve tam olarak yerlerine ulaştırılması ve düşman içindeki propaganda faaliyetleri Ek : 1-3'te emredilmiştir.

Levent Şahverdi Arşivi

10. Hava Kuvvetleri de aynı şekilde elde mevcut tüm kuvvetlerini sıklet merkezi esasına göre kullanacaktır. Bu kuvvetin komuta makamlarıyla görüşmeler derhal başlatılmalıdır. Gizliliğe özel surette önem verilir (Madde 7'ye bak.).

11. Düşman Güney ve Merkez Ordular Gruplarının diğer yerlerine taarruz ederek bizi, "Zitadelle Harekâtı"nı ertelemeye veya taarruz birliklerini vakitsiz geri çekmeye zorlayabilir. Taarruzun başarılması için buna meydan verilmemesi son derece önemlidir. Bu nedenle her iki ordular grubu da tıpkı "Zitadelle Harekâtı"na olduğu gibi, diğer tehdide maruz bulunan cephe kısımlarında savunma muharebesine de planlı biçimde ayın sonuna kadar hazırlanmak zorundadır. Ayrıca tüm imkân ve vasıtalarla mevzi inşasının hızlandırılmasına, düşman tank taarruzlarına elverişli kesimlerin bol miktarda tanksavar savunmasıyla donatılmasına, yerel ihtiyat birlikleri hazır bulundurulmasına, canlı ve yoğun keşifle düşmanın sıklet merkezlerinin erkenden meydana çıkarılmasına vb. özel önem verilir.

12. Harekâtın sona ermesini müteakip son hedefte şunların yapılması amaçlanmıştır :

a. Güney Ordular Grubu ile Merkez Ordular Grubu arasındaki ara hattının Konotop (Güney Ordular Grubu'na dahil) - Kursk (Güney Ordular Grubu'na dahil) - Dolgoje (Merkez Ordular Grubu'na dahil) genel hattına kaydırılması;

b. 2 nci Seferi Ordu Komutanlığı'nın 3 ncü Kolordu Karargâhı, 9 ncu Piyade Tümeni ve Merkez Ordular Grup Komutanlığı'nca saptanacak ordu bağlı birlikleriyle birlikte Güney Ordular Grubu'na katılması;

c. Merkez Ordular Grubu'ndan üç tümenin daha Kursk kuzeybatı bölgesinde Kara Kuvvetleri Komutanlığı emrine hazır bulundurulması;

d. Tüm çevik birliklerin diğer görevlerde kullanılmak üzere cepheden çekilmesi...

Başta 2 nci Ordu birlikleri olmak üzere, tüm birlikler hareketlerini bu amaçlara uydurmalıdır.

Harekât esnasında muharebelerin akışına göre 12 nci maddenin (b) fıkrasında sözü edilen karargâh ve birliklerin kısım kısım Güney Ordular Grubu emrine verilmesini saklı tutuyorum.

Aynı şekilde harekâtın plana uygun şekilde akışı sırasında düşmanın şaşkınlığından yararlanmak üzere, mümkün olan süratle güneydoğuya taarruz (Panther) ettirmeyi de saklı tutuyorum.

Levent Şahverdi Arşivi

13. Ordular gruplarının bu harekât emrine dayanarak almış oldukları taarruz ve savunma önlemlerini 1/300.000 ölçekli haritalara işaretleyerek bildirmelerini ve ayrıca ordu bağlı birliklerinin dağıtımı ve Doğu Hava Kuvvetleri Komutanlığı'na bağlı 4 ncü Hava Ordusu ile taarruzun desteklenmesi ve aldatma önlemleri üzerinde varılan anlaşmaları da bu rapora ek olarak gönderilmelerini rica ederim.

İmza
Adolf Hitler

(. . . . .) Taarruz zamanı : 24 Nisan

EKLER :

Ek 1 : İkmale ilişkin talimatlar

Ek 2 : Harp esirleri, işçiler ve ganimetlerin nakline ilişkin talimatlar

Ek 3 : Düşman içine yapılacak propagandaya ilişkin talimat (daha sonra gönderilecek)

Aslı Gibidir.
İmza
Heusinger
Tümgeneral

Belge No. : 120*

Denizaltılar Komutanlığı'nın 24 Mayıs 1945 Tarihli Harp Ceridesinden

(. . . . .)

Genel

Son günlerde denizaltı savaşının ani krizlerini en belirgin şekilde gösteren ve kesin önlemler alınmasını zorunlu kılan durumlar meydana geldi.

Bu durumlar şunlardır :

a. Yeni ağır kayıpların meydana gelmesi veya saptanması ve,

b. SC-130 (Tuna Grubu konvoyunda başarısızlık ve HX-239 (Mosel Grubu)'na yapılan hamle sırasındaki koşullar...

Levent Şahverdi Arşivi

(a) nın açıklanması :

Atlantik'te Şubat ayında 14, Mart'ta 13 ve Nisan'da 12 denizaltı kaybedildikten sonra, Mayıs ayında Atlantik'teki kayıp düzeyi daha 22 Mayıs'a kadar 31 denizaltıya yükseldi, HX-239 üzerine yapılan harekât sırasında tahminen 2 denizaltı daha kaybedildi.

Kayıplara, hatta ağır kayıplara da, eğer uygun batırışlar sağlanırsa tahammül edilebilir. Fakat Mayıs ayında Atlantik'te bir denizaltı kaybedilmesine karşılık yaklaşık 10.000 brüt tonluk batırış sağlanması gerekiyordu. Halbuki oldukça kısa bir zaman önce yaklaşık 100.000 brüt tonun üstünde bir kayıp vaki oldu. Mayıs ayındaki kayıplar böylece dayanılamaz bir düzeye ulaştı.

Mayıs'taki kesin veya muhtemel kayıp nedenleri hakkında yapılan inceleme şu sonuçları veriyor :

Yaklaşma			Harekât Alanı			Konvoy		
	Hava			Hava			Hava	
Hava	Deniz	Deniz	Hava	Deniz	Deniz	Hava	Deniz	Deniz
7	1	1	4	1	3	5	3	6
% 22	% 3	% 3	% 13	% 3	% 10	% 16	% 10	% 20
	% 28			% 26			% 46	

22 Mayıs'a kadar Atlantik'te kaybedilen 31 denizaltının 19'u, yani yaklaşık % 60'ı yaklaşma hareketi sırasında ve harekât alanındaki bekleme mevzilerinde kaybedilmiştir. Sadece 12 denizaltı, yani yaklaşık % 40'ı muhtemelen konvoy mücadelesi sırasında, fakat bunların 4-5'i, 36 No. lu konvoy üzerine taarruzun durmasına neden olan son derece elverişsiz görüş koşullarından dolayı tahrip edilmişti.

Kayıpların hava ve deniz kuvvetlerinin etkisiyle meydana gelip gelmediği incelendiğinde şu durum ortaya çıkmaktadır :

20 denizaltı, yani yaklaşık % 60, kesinlikle hava kuvvetlerince,

6 denizaltı, muhtemelen hava kuvvetlerince,

Yalnız 8 denizaltı, yani yaklaşık % 25, deniz kuvvetlerince tarip edilmiştir.

Levent Şahverdi Arşivi

O halde kayıpların yüksek olmasında hava kuvvetleri önemli rol oynamıştır. Bunun nedeninin başta uçak gemilerinin ve kara-hava-kuvvetinin şiddetlendirilmiş biçimde kulalnılmaları olduğu söylenebilirse de, bunda düşmanın hassas yer tayin metotlarıyla halen gece ve gündüz sağlamış olduğu baskın imkânlarının da rolü büyüktür.

(b)'nin açıklaması :

Hava kuvvetlerinin bu konuda önemli rol oynadığı Tuna konvoyunun (No. 40) mücadelesi ile HX-239 (No. 42) üzerine yapılan ilk hamle girişimi sırasında da teyit olundu. Tuna konvoyu sırasında hava kuvvetleri denizaltıların taarruz için ileriye yanaşmalarını önledi ve ancak zayıf ve geçici bir temas kurmalarına imkân verdi.

Mosel Grubu'nda da, uçakların güçlü biçimde ortaya çıkmaları nedeniyle, muhtemelen en azından iki konvoydan birisinin şeridi geçmiş olmasına rağmen, tam bir temas kurma asla sağlanamadı.

Kayıpların dayanılmaz boyutlara ulaşması ve son konvoylarda meydana gelen başarısızlık, bundan böyle denizaltıların yeniden en iyi savunma ve taarruz silahlarıyla donatılmaları dahil, gerekli kesin önlemlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır.

Ön planda, hava kuvvetlerince yürüyüş esnasında verdirilecek zayiatın önlenmesi önem kazanıyor.

"Yürüyüş sırasında yaşlı bir erkek fil gibi dikkatli olma" eski prensibi şimdiye kadarkinden daha çok ön planda bulunmalı; hatta bu prensip yalnız yaklaşma ve geri yürüyüşlerde değil, Kuzey Atlantik'in hava tehlikesine maruz bölgelerinde ve bekleme ve taarruz mevzilerinde duruşlar sırasında da titizlikle uygulanmalıdır. Bu hususta 22 Mayıs'ta şöyle emredilmiştir :

"Tüm dalgalar." (1752 deyimi)

Tüm denizaltılar.

Yer saptayan uçaklarca baskına uğratılma tehlikesi özellikle geceleyin, çok büyüktür. Bu nedenle aşağıdaki hususlar emredilir :

1. Biscaya'daki yaklaşma ve geri yürüyüşlerde ve Kuzey Atlantik Anavatan yaklaşma alanında hareket tarzları, halen yürürlükte olan 13 No. lu emir esaslarına göre olacaktır.

2. Kuzey Atlantik harekât alanında yürüyüşe ve tertiplenme için duruşlar sırasında hareket tarzı :

Levent Şahverdi Arşivi

a. Gece : Bir E uçağı yarım yola kadar, diğer dizel uçakları çıkışa hazır durumda... Denizaltı havalandırması kapatılmış. Nedeni : Yaklaşan uçakları dinlemek suretiyle tespit etmek... Makineli tüfekler ateşe hazır ve silah başı durumunda...

b. Gündüz : Şimdiye kadarkinden daha yüksek yürüyüş seyriyle, denizaltının manevra ve dalma yeteneğinin artmasını sağlamak. Makineli tüfekler ateşe hazır ve erat silah başı durumunda....

c. Gündüz ve gece elverişsiz hava koşullarında yalnız su altında seyir.

3. Düşman teması halinde : Eskisi gibi hareket etmek.

"An Alle" (1769 deyimi)

"Herkese"

Hemen hemen her harekâtta denizaltılar, bomba atışından önce artık emin bir derinliğe erişemeyecekleri zaman da uçaklara karşı dalmak suretiyle çok ağır tehlikeye girerler. Tüm nöbetçi subayların kafalarına şu prensip iyice yerleşmelidir : Koruyucu derinlik, yani 80-100 metre, bomba atışına karşı artık emniyetle erişilemez durumdaysa, diğer bir ifadeyle köprü nöbetçisi kendini baskına uğramış hissederse, o zaman su üstünde kalınarak uçak taarruzlarının uçaksavar silahlarıyla def ve tard edilmesi en iyi hareket tarzı olur. Çok geç dalmanın çoğu kez kayıpla sonuçlanıp sonuçlanmadığını bilmiyoruz. Fakat su üstünde savunmanın haber alınan tüm hallerde başarıyla sonuçlandığını biliyoruz."

Ayrıca Kuzey Atlantik'teki durum şu anda harekâtın geçici olarak daha az hava tehlikesine maruz bölgelere kaydırılmasını zorunlu kılıyor. Böyle bölgeler olarak, Karayib Denizi, Trinidad civarı bölgesi, Brezilya ve Batı Afrika kıyıları önündeki bölge söz konusudur. Bu nedenle, ikmal durumu izin verdiği oranda, VII-C denizaltılarıyla da özellikle sözü edilen bölgelerde harekât yapmaya niyet edilmiştir. Gerektiğinde savaş denizaltıları da diğerlerinin ikmali için görevlendirilecektir. Şu sırada Kuzey Atlantik'te bulunan denizaltılar -yakıt bakımından bu işe elverişli durumda oldukları oranda- ABD ile Cebelitarık arasındaki ulaşıma karşı kullanılmalıdır. Ayrıca Kuzey Atlantik tamamiyle denizaltılardan mahrum bırakılamaz. Düşmanı hiç olmazsa birkaç denizaltıyla mümkün olduğunca uzun süre değiştirilen niyet ve maksatlar hakkında karanlıkta bırakmak lazımdır. Kuzey Atlantik'teki bu görev için, öncelikle yakıt mevcutlarından ötürü artık yerleri değiştirilemeyen denizaltılar ile anavatandan cepheye yeni gönderilmekte olan ve ağır koşullara rağmen Kuzey Atlantik'te kalmaları gerekli görülen denizaltılar emre hazır bu-

Levent Şahverdi Arşivi

lunmaktadır. Ayrıca, konvoylarla mücadeleye özellikle uygun koşullar altında, yani yeni ay döneminde başlatmaya karar verilmiştir. Bu, en erken yani ay zamanı olan haziran sonunda söz konusu olacaktır. Çünkü şu sırada Kuzey Atlantik'te bulunmakta olan denizaltılar artık yeterli savaş yeteneğine sahip değildir. Bunun için birkaç deneyimli denizaltının da genç denizaltıların mürebbiyesi olarak Kuzey Atlantik'te bulundurulması lazımdır.

Bu kararlar denizaltı savaşı sevk ve idaresinin şimdiye kadarki prensiplerinden geçici olarak vazgeçme anlamına gelmektedir. Bu, silahların düşmanınkilerden aşağı durumda olduğu bir zamanda değersiz başarılar elde etmek için gereksiz zayiat verdirmek suretiyle denizaltıları imha ettirmemek için zorunludur. Ancak, evvel ve ahir denizaltıların asıl savaş alanının Kuzey Atlantik'te bulunduğu ve orada savaşın, denizaltılara bunun için gerekli olan silahlar verilir verilmez, tüm şiddet ve kararlılıkla yeniden başlatılması gerektiği hususunda tam bir açıklık mevcuttur. Hazirandan itibaren hızla artan ölçüde başlayacak olan 2 cm. lik dördüzlerle donatma işi bu konuda ilk adım, çalıkuşu torpidolarıyla (muhrip kıran) donatma ise ikinci adım olacaktır. Fakat, dördüzlerle donatıldıktan hemen sonra, yani sonbahardan itibaren, Kuzey Atlantik'te savaşın geniş çapta yeniden başlatılabileceği beklenmektedir.

Bu arada alınacak geçici savunma önlemleriyle kıtaların moralinin müteessir edilmemesi önemlidir. Bu Deniz Kuvvetleri Komutanı'nın kişisel etkisinin yanında birlik komutanlarının tam fedakârlığını da gerektiren bir görevdir.

İmza
Dönitz

24 Mayıs 1943 Tarihli
Harp Ceridesine Ek : 1

Tüm Denizaltı Komutanlarına

Son ay içindeki ağır denizaltı zayiatımızın başlıca nedeninin düşman yer tayin etme gereçlerinin halihazır üstünlüğü ve bu sayede elde edilen havadan baskın yapma imkânı olduğu söylenebilir. Nitekim zayiatımızın yarısından fazlası hem harekât alanında taarruz tertiplerine, hem de yaklaşma ve geri yürüyüşlerine yapılan baskınlar sonucunda vaki olmuştur.

Levent Şahverdi Arşivi

Buna karşılık bizzat konvoylara karşı savaştaki zayiat, özellikle elverişsiz koşulların hüküm sürdüğü bir duruma kadar azdı. Bu kayıpların bir kısmı da yine hava saldırıları sonucu vaki olmuştur.

Düşman hava gücü ve yer tayin etme imkânı karşısında oluşan bu kritik durum, diğer sakıncalara katlanmak suretiyle, yürüyüşte ve bekleme mevzilerinde alınacak özel emniyet önlemleriyle atlatılmalıdır. Bu hususta emirler yayınlanmıştır.

Tüm çalışma gücümü kendi yer tayin ve tespit etme imkânımızın geliştirilmesine, düşmanın bu imkânına karşı savunmamızın ve uçaksavar silahlarımızın yenilenmesine hasrettim. Her yerde bu göreve azami önem verilerek çalışmaktadır. Pratik sonuçlar en kısa zamanda cepheye ulaşacaktır. O zamana kadar geçecek süre, yürüyüş ve bekleme sırasında hile ve dikkatle, fakat iş savaşa gelince orada bize özgü şiddet ve metanetle atlatılmış olacaktır.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı
ve
Denizaltı Komutanlığı

Günlük Emir

Tüm Denizaltı Subaylarına

Zaferi elde etmek için giriştiğimiz mücadele gün geçtikçe daha da sertleşti ve acımasızlaştı. Bu beni, şu andaki durumumuzun ve geleceğimizin ciddiyetini tüm açıklığıyla gözleriniz önüne sermeye sevk etti. Tüm kara cephelerinde kara ve hava kuvvetlerimizle çok şiddetli savaşlar vererek düşmanın üstün kuvvetlerle giriştiği taarruzları geri püskürttüğümüzü biliyorsunuz. Anavatanın ve işgal edilen bölgelerin emniyetini sağlamak, halkımızın beslenmesini ve cephe için silah ve cephane ikmalini emniyet altına almak için, bu mücadelenin sürdürülmesi zorunludur. Halen yapılmakta olan mücadele, sadece insan ve malzemece çok güçlü bir düşman karşısında gösterilen dayanma çabasından ibarettir. Bunu sizler de biliyorsunuz. Fakat, süratli ve kesin bir zafer için bu yetmez. Düşmanla taarruzi şekilde savaşabilir ve onu şu anda tek başınıza yenilgiye uğratabilirsiniz. Denizaltı savaşı, Britanya adaları için lazım olan ikmal maddeleri ve savaş malzemesi yüklü gemilerin sürekli batırılması suretiyle düşmanı devamlı kan kaybına uğratmalıdır. Çünkü en güçlü bir vücut dahi sürekli kan kaybına dayanamaz ve yavaş yavaş, fakat muhakkak surette ölür. Alman Ulusu uzun zamandır, denizaltının en şiddetli

Levent Şahverdi Arşivi

ve kesin sonuç alıcı bir silah olduğunu ve savaş sonucunun Atlantik meydan muharebesinin başarı ya da başarısızlığına bağlı bulunduğunu hissediyor.

Her biriniz bu devasa sorumluluğun bilincinde olmalısınız ve her komutan seferden sonra, kendisinin ve gemisinin tam bir gayret ve şiddetle yüce hedefimizin elde edilmesine hizmeti dokunduğundan emin olmalı ve bunun vicdan muhasebesini yapmalıdır. Yeni teknik araç ve gereçlerle yürütülen düşman savunması şimdilik bizden üstün durumda olduğu için, şu sıradaki mücadelemizin çok güç ve zayiatlı bir savaş olduğunun idraki içindeyim. Düşmanın bu ön alışını karşı vasıtalarla ortadan kaldırmak için elimden gelen her şeyi yaptığıma ve yapmaya devam edeceğime inanınız.

Kısa bir süre sonra yeni ve çetin silahlarla düşmana üstün olacağınız ve en şerir düşmanınızın, uçağın ve muhribin üstesinden gelebileceğiniz gün gelecektir. Bu geçici süreyi, daha önce emredilmiş olan önlemlerle ve harekât alanlarını kısmen değiştirmek suretiyle kontrol altına almak ve zayiatsız atlatmak zorundayız. Bu nedenle, sadece savunmakla yetinmeyecek ve istirahat etmeyeceğiz, aksine fırsat düştüğü yerde dövüşeceğiz ve Kuzey Atlantik'te, yani düşman için en hassas olan yerde kısa zamanda yenileştirilmiş mükemmel silahlarla yapılacak kesin sonuçlu savaşta daha vurucu güçlü olmak için, daha çok şiddet ve azimkârlıkla savaşı sürdüreceğiz. Bundan sonra biz muzaffer olacağız... Bunu bana sizlere ve silahlarımıza olan inancım söylüyor.

Yaşasın Hitler!
Komutanınız
İmza : Dönitz

Belge No. : 121*

Deniz Kuvvetleri Komutanının
8 Haziran 1943 Tarihli Muhtırası

Deniz savaşının halihazır durumu Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nca, taarruz harbinin sıklet merkezini teşkil eden ve son zamanlara kadar etkin ve aktif biçimde yürütülen tonaj savaşında başarıların düşüşü olarak karakterize edilmiştir.

Bu savaşın esas yükünü taşıyan denizaltı silahı, bütün güç ve imkânlar kullanılarak süratle geliştirilen ve her şeyden önce de daha henüz mahiyeti anlaşılmamış olan yer tayin usulleri ve yeni tür su altı

Levent Şahverdi Arşivi

silahlarından dolayı düşman hava kuvvetlerince etkisini hissettiren düşman denizaltı savunması karşısında savaş imkân ve kabiliyetini sınırlı olarak kullanabilecek bir duruma düşmüştür.

Bu da, düşman ana ulaşım hatlarının yoğun olduğu Kuzey Atlantik'te, şimdiye kadar uygulanan konvoy savaş usullerinden geçici bir süre vazgeçilmesini ve denizaltıların, yeni tip düşman silahlarına karşı etkin savunma araçları bulununcaya kadar, savunulması daha kolay olan deniz alanlarına kaçıp kurtulmalarını zorunlu kılmıştır.

Denizaltı taarruzu ile savunması arasındaki rekabet, bugüne kadar birçok kez iniş ve çıkış göstermiştir. Buna bakarak, denizaltının şimdiden kesin olarak belirlenemeyen kısa bir süre sonra yeniden savaş gücünü kazanacağı umulabilir. O zamana kadar zorunlu olarak denizaltı savaşı başarılarında bir düşüş beklenilmelidir. Çünkü dayanılamaz yüksek zayiattan kaçınmak için asıl savaş alanını boşaltmak gerekmektedir.

Düşman bu durumu fark etti. Daha birkaç hafta önce tüm yayın organlarında savaş durumunun, düşman planları için engel ve gelecek için en şiddetli tehdit unsuru olan tonaj savaşı müstesna, her yerde çok müsait olduğu söylenir ve yazılırken, bugün denizaltılarımıza karşı savunma başarısı ve bu suretle ticaret gemi hacminde elde edilen kazançtan söz ediliyor ve bu tüm yayında son ayların en esaslı olayı ve en önemli savaş sevki idaresi haberi olarak nitelendiriliyor.

Bu gerçek ve savaş olaylarının şimdiye kadarki gidişatı, tonaj harbinin düşmanın tüm durumu üzerine yaptığı kesin etkiyi göstermektedir. Bu etkinin değeri ancak, Birinci Dünya Savaşı deneyimlerine göre ve düşman tarafından bu savaşta Almanya'ya karşı nispeten az kuvvet kullanıldığı göz önüne alınarak takdir edilebilir. Fakat bunun muazzam olduğu, sadece Anglosaksonların 31 Mayıs 1943'e kadar inşa edilen 15,3 milyon brüt tonluk ticaret gemisi hacmi için yaklaşık 9,8 milyon ton çelik olmalarından (bu, beş yıl için Alman Deniz Kuvvetleri'nin toplam ihtiyacını karşılayacak bir miktardır) ve ABD'de 1943 yılı için planlanmış olan ticaret gemisi inşasının, toplam çelik üretiminin 1/8'ini talep etmesinden anlaşılmaktadır.

Aktif denizaltı savunmasında kullanılan sayısız deniz ve hava birlikleri için muazzam malzeme kapasite ve personel sarf edilmektedir. Kuşkusuz bunun etkileri daha da büyüktür.

Tonaj savaşıyla yapılan tehdidin ortadan kalkması muhakkakki, şimdiden tahmin ve takdiri imkânsız olan bir düşman savaş potansiyelini başka yerlerde kullanmak üzere serbest bırakacaktır. Bu, kara ve özel-

Levent Şahverdi Arşivi

likle hava durumunu etkileyeceği gibi, deniz savaşı durumu için de çok sayıda hafif deniz savaş birliklerinin bizim deniz irtibatlarımıza karşı kullanılmak üzere serbest kalması sonucunu yaratabilir. Bu suretle kıyı ileri bölgesinde meydana gelecek düşman üstünlüğüyle halen çok az olan Alman emniyet kuvvetleri başa çıkamaz, bu yüzden örneğin, denizden yapılacak ikmale bağlı olan Norveç istila edilmeksizin de ikmalin kesilmesi nedeniyle düşürülebilir.

Bu nedenle Alman savaş sevk ve idaresi için, tonaj savaşındaki başarısını korumak ve idame ettirmek önemlidir.

Denizaltıların savaş gücünü yeniden kazanmaları için önlemler şu sırada uygulanıyor veya hazırlanıyor. Denizaltı savaşı halihazır güçlüklerin tamamen üstesinden gelemeyecek ve eski başarıları elde edemeyecek olsa dahi, denizaltı silahı için tüm güç kullanılmalıdır. Çünkü, bu gücün kullanılmasıyla düşman savaş potansiyeli bizim sarfiyatımızdan birkaç kat daha fazla tahrip edilir ya da bağlanır.

Ayrıca, tonaj harbini diğer deniz savaş araçlarıyla tamamlamak da Deniz Kuvvetleri'nin görevidir.

İngiliz kıyıları muharebe ön bölgesinde savaş için, hücumbot sınıfının takviye edilmesi lazımdır ve bu emredilmiştir.

Su üstü deniz kuvvetleri düşman deniz irtibatlarına taarruz için ellerine geçecek her fırsat ve imkândan yararlanacaktır.

Yeni tip mayın ateşleme gereçlerinin kullanılmasıyla, acilen gerekli olan batırış artışlarının vaki olması umulmakta ve beklenmektedir. Fakat bu gereçlerin etkin biçimde kullanılması tek başına Deniz Kuvvetleri'yle mümkün değildir, bu nedenle deniz birliklerince ulaşılamayan deniz alanlarında güçlü hava birlikleriyle tamamlanmalıdır.. Hava ve Deniz Kuvvetleri'nce azimkârane, bilinçli ve müştereken icra edilecek mayın taarruzlarıyla her şeyden önce, şu sırada az ölçüde zarara uğramış muazzam bir deniz trafiğinin boydan boya aktığı İngiliz adalarının etrafındaki deniz irtibatları üzerinde en şiddetli etkilerin yapılması mümkündür.

Mayın savaşının dışında Alman Hava Kuvvetleri'nin deniz harbinde kullanılması, hava birliklerimizin diğer amaçlar için yoğun bir çaba göstermeleri gerektiğinden ve savaşın başında elde mevcut olan küçük deniz-hava kuvvetinin de süratle saf dışı kalmasından ötürü, şimdiye kadar çok sınırlı ölçüde kaldı.

Levent Şahverdi Arşivi

Artmakta olan düşman malzeme üstünlüğünden dolayı Alman Hava Kuvvetleri'nin yavaş yavaş savunmada kalmaya zorlanması, bugün Alman deniz savaşının pratikte hava kuvvetsiz yürütülmesine neden oldu. Buna karşılık Anglosaksonların deniz harbi görevleri için eğitilmiş ve deneyim kazanmış ve deniz savaşında en üst gelişme düzeyine ulaşmış etkin silahlara sahip olan ve özel surette deniz harbi için teşkil edilen büyük hava sınıfı birlikleri mevcuttur.

Müttefiklerimiz İtalya ve Japonya'daki deniz üstü hava savaşının gelişmesi de bizdekinden bir başka türlüdür. Savaşın başında elde mevcut olan İtalyan Hava Kuvvetleri deniz savaşında başlangıçta iyi başarılar (her şeyden önce keşif ve torpido kullanımında) elde ettiyse de, düşmanın malzeme ve sayıca gittikçe artmakta olan üstünlüğü karşısında yavaş yavaş hız ve gücünü yitirdi. Halbuki Doğu Asya'da tekmil deniz harbi için mükemmel eğitilmiş ve donatılmış güçlü Japon deniz-hava birlikleri çok etkili oldu ve bu etkisini bugün de sürdürüyor.

Buna karşılık bizim tarafımızda şunlar noksan :

1. Tonaj harbi amaçları için kullanma.

2. Deniz üstünde geniş çapta uzak keşif.

3. Deniz bağlantılarımız ve denizaltıların giriş-çıkış yolları için kıyı ön bölgesinin yeterli korunması.

4. Savaş güçlü LT- birlikleri (çıkarma).

5. Denizüstü savaşında birliklerin yetiştirilmesi.

Halbuki, şimdiye kadarki savaş deneyimleri, Hava Kuvvetleri'nin deniz harbinde olağanüstü bir etki icra etmeye ehil ve istidatlı olduğunu açıkça gösterdi. Açık denizde aynı zamanda hava hâkimiyeti olmadan deniz hâkimiyeti düşünülemezken, kıyı ön bölgesinde savaşta Hava Kuvvetleri kesin bir önem kazandı.

Bu deneyimleri biz, bizzat Hava Kuvvetlerimizin Akdeniz'de (Girit' te pozitif, Tunus'da negatif anlamda), fakat her şeyden öncede Kuzey Denizi'nde kullanılması sırasında edindik. Son haftalar içinde hatta İberik Yarımadası'nın batısında kullanılan münferit uçaklar bile bomba taarruzlarıyla dikkate değer bireysel başarılar elde ettiler. Bize ulaşan haberlerden, doğrudan düşman deniz gücüne karşı yöneltilen hava taarruzlarının da limanlar ve tersaneler üzerinde önemli etkiler ve başarılar sağladıkları öğrenilmiştir.

Levent Şahverdi Arşivi

Bununla beraber en ders verici ve yararlı deneyimleri canlı olarak düşman hava kuvvetlerinin hamlesiyle yaşayıp edindik. İngilizler plank ve azimle taarruzlarının sıklet merkezini bugüne kadar hep deniz irtibatlarına yönelttiler ve kara gücüyle ilerlemek ihtiyacında oldukları yerde bile, sıklet merkezini denizyoluyla yapılan ikmalin önlenmesine tahsis ettiler. Mihver devletlerin Kuzey Afrikası'ndaki köprübaşısı kaybedilmişti.

Çünkü :

a. İkmalimiz sonunda artık düşman hava taarruzlarına karşı korunamaz olmuştu;

b. Akdeniz'deki düşman ikmaline yeterli etkinlikle zarar verdirilemiyordu;

c. Atlantik'te geniş çaplı uzak keşif yapılamıyordu, sadece elimizde yeter sayıda mevcut olan denizaltılarımız savaş kullanımı için esasları temin edebiliyorlardı.

Malzemece aşağı düzeyde olan durumumuz personel noksanı yüzünden daha da kötüleşti. Çünkü, kullanılan birliklerin kısmen kara görevlerinden çekilmeleri ve herhangi bir deneyim ya da eğitim olmaksızın denizde yeni görevlere tahsis edilmeleri zorunlu oldu.

Fakat en şiddetli etkiyi deniz-hava kuvveti noksanlığı özellikle Deniz Kuvvetleri'nin sıklet merkezi görevlerine ve denizaltı savaşına yaptı. Şimdiye kadar denizaltı savaşının güçlüğü taarruzun yapılmasında değil, aksine hedefin keşfedilmesinde bulunuyordu. Bu nedenle hiç kuşkusuz geniş çaplı bir uzak keşif denizaltı savaşının başarılarını hemen hemen birkaç kat arttırmış olurdu. Denizaltılarımızın mücadelesinde düşman hava kuvvetlerinin etkisi bir hayli güçlüydü. Düşman hava kuvvetlerinin büyük kısmı konvoyların emniyetinde, Okyanus'un gözetleme ve kontrolünde, Biskaya'daki giriş-çıkış yolları mücadelesinde kullanılmıştır. Bu uçaklar, deniz harbinin isteklerine göre hazırlanan malzemeyle donatılmıştır. Bu önlemlerden dolayı düşmanın başarıları öyle arttı ki, bugün düşman uçağı denizaltılarımızın en tehlikeli düşmanı oldu.

Bu nedenle denizaltı savaşındaki kriz Atlantik'teki düşman hava hâkimiyetinin bir sonucudur. Bundan dolayı mümkün olan süratle deniz harbinin bu açık kalan boşluğunu, uçak noksanlığımızı kapatmaya ve denizaltılara gerekli yardım ve keşfi sağlamaya önem verilmektedir.

Levent Şahverdi Arşivi

Hava Kuvvetlerimizin İngiltere üzerinde taciz ve terör taarruzları amaçlarıyla kullanılmasından askeri önemi haiz etki elde edilmesi beklenemez. Çok büyük çaplı hava saldırıları karşısında bizzat kendi halkımızın durumu, morali sağlam olduğu sürece, saldırıya uğrayan halkın savunmada azminde genel olarak bir güçlenme olduğunu gösterdi. Havadan yapılacak münferit taarruzlarla İngiliz halk karakteri üzerinde psikolojik etki elde edilemeyecektir. Fakat İngiliz, harp ve ticaret filosu gemi kayıplarına karşı hassastır. Çünkü o, haklı olarak bunlarda mevcudiyetinin temellerini görür. Bu nedenle Alman savaş sevk ve idaresi, düşmanın deniz irtibatlarına bağlı olmasından kaynaklanan zafiyetini açıkça hedef alarak hava birliklerini şimdiye kadarkinden daha çok ve bu birliklere Avrupa'nın savunması için mutlak ihtiyaç duyulmadığı sürece, düşman deniz gücüne, yani gemi ve limanlara karşı kullanmaya gayret sarf etmiş olmalıdır.

Nispeten savunma kabiliyeti zayıf olan ticaret gemisine karşı uçağın savaşı, başarının yarattığı psikolojik etkinin dışında, Alman savaş sevk ve idaresi için, oldukça az malzeme, kapasite ve personel sarf ederek düşmanda bunun birkaç misli potansiyel imha edilebileceğinden dolayı özellikle yararlıdır. Bu tür savaş sevk ve idaresine ait başarı imkânları kanıtlanmıştır. İngiltere'ye gitmekte olan düşman tonajının imha edilmesi, ayrıca Almanya'ya taarruza tahsis edilen düşman hava birliklerinin savaş gücünü (yiyecek, akaryakıt) de etkiler.

Hava Kuvvetleri'nin bu tonaj savaşı başarıları için yapması gereken önemli görevlerinin yanında, gittikçe artan ölçüde kendi deniz bağlantılarımızın da emniyet altına alınması zarureti ortaya çıkmaktadır. Çünkü bu bağlantılar olmadan Avrupa'da kazanılmış olan pozisyonun korunması imkânsızdır.

Bundan şu sonuçlar çıkıyor :

1. Mümkün olduğunca Kuzey Atlantik'te geniş çaplı uzak hava keşfinin ve Biskaya üzerine uzak menzilli av hizmetinin düzenlenmesi için gereken önlemlerin alınması ve takviye edilmesi.

2. Kuzey Atlantik'te düşman ticaret gemisi ulaşımıyla mücadele için uzun menzilli savaş uçaklarının kullanılması.

3. Mayın savaşını kendi deniz birliklerimizce erişilmeyen deniz alanlarına taşıyan hava savaş birliklerinin hazırlanması.

4. Havadan yapılacak taarruzlara karşı kendi deniz bağlantılarımızın korunması...

Levent Şahverdi Arşivi

Bu malzeme ve personele ilişkin önlemler ancak denizde kullanılan mürettebata lüzumlu eğitim ve öğrenim sağlandığı zaman tam olarak etkili olacaktır. Çünkü mürettebat, bu eğitim ve öğrenim olmaksızın deniz savaşı görevlerini layıkı vechiyle halledemez...

Sağlık ve hassas hesaplara dayalı seyrüsefain, temasın, korunması, gemi tanıma hizmeti, rapor hizmeti, denizaltılarla işbirliği, iskandil yaklaşma uçuşu ve kullanımı ve haber hizmetinin, eğer işbirliğinden en yüksek ölçüde başarılar elde edilecekse, herhalde Deniz Kuvvetleriyle birlikte sistemli ve müşterek eğitim ve öğrenim yapmak sureti'yle uygulanması ve kolaylaştırılması gerekirdi. Bunun için deniz harbi için öngörülen mürettebatın çok geniş bir tabana yaygınlaştırılmış olarak Deniz Kuvvetleri'yle birlikte tatbikatlar yapmak için sürekli fırsatlar yaratmak suretiyle özellikle de Baltık Denizi'ndeki denizaltı eğitimi sırasında, yetiştirilmesi lazımdır.

İmza
Dönitz

Belge No. : 122

"Özgür Almanya" Ulusal Komitesi'nin Alman Silahlı Kuvvetleri'ne ve Alman Ulusu'na Hitaben Yayınladığı Beyanname

13 Temmuz 1943

Olaylar, biz Almanlardan süratli karar istiyor. Almanya'nın mevcudiyeti ve geleceğini doğrudan ilgilendiren bu en tehlikeli saatte "özgür Almanya" Ulusal Komitesi teşkil edildi. Ulusal Komite'ye, işçiler ve yazarlar, askerler ve subaylar, sendikacılar ve politacılar, daha bir yıl önce böyle bir birleşmeyi mümkün görmemiş olan tüm politik ve ideolojik istikametlerin insanları dahildir.

Ulusal Komite, vatanın kaderiyle gönülden ve içtenlikle ilgilenen cephe ve anavatandaki milyonlarca Almanın düşünce ve iradesini beyaneder.

Ulusal Komite kendini, bu kaderin tayin edildiği anda Alman Ulusu adına durumun gerektirdiği şekilde açık ve sözünü esirgemeden konuşmakla yükümlü ve yetkili addeder.

Hitler Almanya'yı inkiraza götürüyor.

Cephelerde : Yedi aydan beri Alman tarihinde örneği olmayan yenilgiler : Stalingrad, Don, Kafkasya, Libya, Tunus...

Levent Şahverdi Arşivi

Hitler, tek başına bu yenilgilerin sorumluluğunu taşıyor. Hâlâ devletin ve silahlı kuvvetlerin başında bulunuyor. Alman orduları binlerce kilometreyi aşan cephelere dağılmış olarak anavatanlarından çok uzakta, savaş değerleri ve güvenilirlikleri baştan itibaren şüpheli olan müttefiklerine dayanmış durumda, her hafta biraz daha güçlenen bir koalisyonun şiddetli darbelerine maruz bulunmakta. İngiliz ve Amerikan orduları Avrupa kapıları önünde. Yakın bir zamanda Almanya her tarafa karşı aynı zamanda savaşmak zorunda kalacak... Üstün düşmanlar tarafından gittikçe daha darlaşan bir çember içine alınan zayıflamış Alman Silahlı Kuvvetleri dayanmayacak, daha doğrusu uzun süre dayanamayacaktır. Yıkılış günü yaklaşmakta!...

Vatanda : Bizzat Almanya bugün savaş alanı olmuş; şehirler, endüstri merkezleri ve tersaneler gittekçe artan ölçüde tahrip eriliyor. Annelerimiz, eşlerimiz ve çocuklarımız ev ve mallarını kaybettiler. Özgür çiftçiler âlemi haklarından mahrum edilmiştir. Topyekûn seferberlik küçük esnaf ve sanatkârları mahvediyor ve çalışan halkın son sağlam gücünü de yitiriyor.

Yıllardan beri Hitler, halkın istek ve iradesini sormak lüzumunu duymaksızın, bu istila savaşına hazırlandı. Almanya'yı politik bakımdan tecrit etti. Dünyanın üç büyük devletine pervasızca meydan okudu ve onları Hitler hâkimiyetine karşı acımasız savaş için birleşmeye zorladı. Tüm Avrupa'yı Alman Ulusu'nun düşmanı yaptı, ulusun şeref ve haysiyetini lekeledi. O halde Hitler, bugün Almanya'yı saran kin ve garazdan sorumludur.

Hiçbir dış düşman biz Almanları asla Hitler kadar derin elem ve sefalete düşürmedi.

Gerçekler, savaşın kaybedilmiş olduğunu, Almanya'nın bu savaşı ancak ölçüsüz özveri ve mahrumiyet pahasına sürükleyebileceğini gösteriyor. Ümitsiz savaşın sürdürülmesi ise milletin sonu demektir.

Fakat Almanya ölemez! Şimdi vatanımızın olması ya da olmaması söz konusudur.

Eğer Alman Ulusu isteksiz ve mukavemetsiz bir durumda daha da felakete sürüklenirse, o zaman savaşın her günüyle birlikte yalnız daha zayıf, daha dermansız düşmekle kalmaz, aynı zamanda daha suçlu da olur. O zaman Hitler, ancak koalisyonun silahlarıyla düşürülür. Bu, bizim ulusal özgürlüğümüzün ve devletimizin sonu, vatanımızın parçalanması olurdu. Ve de o zaman herhalde bizzat kendimizden başka hiç kimse aleyhinde dava açamazdık.

Levent Şahverdi Arşivi

Fakat Alman Ulusu zamanında cesaretini toplar ve icraatıyla özgür ulus olmak istediğini ve Almanya'yı Hitler'den kurtarmaya karar verdiğini kanıtlarsa, mukadderatını bizzat tayin etme ve dünyada layık olduğu yeri alma hakkını elde eder. Bu, Alman Ulusu'nun mevcudiyetinin, özgürlüğünün, şeref ve haysiyetinin kurtarılması için tek yoldur.

Alman halkının barışa ihtiyacı vardır ve ona bir an önce kavuşmayı istiyor. Fakat Hitler'le hiç kimse barış yapmaz. Hiç kimse onunla müzakerelere de girişmeyecektir. Bu nedenle gerçek bir Alman hükümetinin teşkil edilmesi ulusumuzun en acil ve zorunlu görevidir. Ancak bu hükümet, halkın ve onun eski düşmanlarının güvenine mazhar olacaktır. Ancak bu hükümet barış sağlayabilir.

Böyle bir hükümet güçlü olmalı ve halk düşmanlarını, Hitler'i ve O'nun koruyucularını ve gözdelerini zararsız hale getirmek, terör ve bozukluğunu amansızca ortadan kaldırmak, sağlam bir düzen yaratmak ve Almanya'yı dışa karşı layıkıyla temsil etmek için gerekli iktidar araçlarına sahip bulunmalıdır. Bu hükümet ancak. Hitler'in düşürülmesi için birleşen savaş gruplarına dayanarak tüm halk tabakalarının özgürlük savaşından galip çıkabilir. Ayrıca ordudaki ulusuna ve vatanın bağlı kuvvetler de önemli rol oynamak zorundadır.

Böyle bir hükümet savaşı derhal kesmek, Alman birliklerini devlet sınırlarına geri çekmek ve tüm işgal edilen topraklardan feragat ederek barış görüşmelerini başlatmak zorundadır. Böylece barışı sağlayacak ve Almanya eşit haklara sahip milletler topluluğuna geri dönecektir. Ancak bu hükümet Alman Ulusu'na, barışta milli iradesini serbestçe gösterme ve kendi devlet düzenini bağımsız olarak kurma imkânını sağlar.

Hedef, "Özgür Almanya" dır.

Bu, Weimar rejiminin kudretsizliğiyle hiçbir şekilde benzerliği olmayan güçlü demokratik bir devlet iktidarı, halkın özgürlük hakları ya da Avrupa barışı aleyhine yönelik entrikaların hortlamasına ilişkin her girişimi amansızca, daha filizlenmekteyken boğan bir demokrasi demektir.

Bu, milletler ve ırklara karşı duyulan kin ve nefrete dayanan tüm kanunların, Hitler rejiminin ulusumuzun şeref ve haysiyetini lekeleyen tüm kurumlarının tamamen ortadan kalkması, Hitler döneminin özgürlük ve insan haysiyet ve vakarı aleyhine yönelik tüm zorba kanunlarının ilgası demektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu, çalışanların politik haklarının ve sosyal müktesebatlarının yeniden ihdas edilmesi ve genişletilmesi; söz, basın, teşkilatlanma, vicdan ve din özgürlüğü demektir.

Bu, ekonomi, ticaret ve meslek özgürlüğü; çalışma hakkı ve meşru yolla elde edilmiş olan mal, mülk emniyeti, nasyonal sosyalist iktidar tarafından gasp edilen servetin sahibine geri verilmesi, savaş suçlularının ve harp vurgunculannın servetlerinin müsadere edilmesi, güvenli bir ulusal refahın sağlam temeli olarak diğer memleketlerle mal mübadelesi demektir.

Bu, tüm Hitler rejimi kurbanlarının derhal serbest bırakılması, zarar ve ziyanlarının ödenmesi demektir.

Bu, Almanya'yı felakete, borca ve rezil duruma sürükeleyen savaş mücrimleri, elebaşları, bunların destekçileri ve yardımcıları hakkında adil, müsamahasız mahkeme; fakat icraatlarıyla zamanında Hitler'den ayrılan ve hür bir Almanya için başlatılan harekete katılan tüm Hitler yanlıları için genel af demektir.

Almanlar, özgür bir Almanya savaşı için ileri!

Bu uğurda kurban verilmesinin kaçınılmaz olduğunu biliyoruz. Fakat kurban sayısı Hitler'e karşı savaş ne kadar azimkârane yürütülürse, o derecede az olacaktır. Almanya'nın kurtuluşu için girişilen savaşta verilecek kurbanlar, savaşın devamını isteyen asılsız kurbanlardan binlerce kez daha az olacaktır.

Tüm cephelerdeki Alman askerleri ve subayları!

Sizin silahınız var! Silah altında kalın! Hitler'e karşı savaşta sizinle birlikte olan sorumluluk bilincine sahip komutanların emri komutası altında sadakatle vatan ve barış yolunu açın.

Anavatandaki çalışan erkek ve kadınlar!

Siz çoğunluksunuz! Teşkilatlanarak kendinizi vurucu güç yapınız. İş yerinde, köyde, çalışma kampında, yüksekokullarda, topladığınız her yerde savaş grupları kurunuz! Hitler'e yandaşlık etmeyiniz! Kendinizi savaşın uzamasına yardımcı olmada artık kötüye kullandırmayınız! Tüm vasıtalarla herkes toplumsal, devlet ve ekonomi yaşamındaki yerinde kendi usuluyla savaşsın!

Tarihimizde büyük bir örneğe sahibiz. Alman kıtalarının düşman olarak Rus topraklarında bulundukları bundan 130 yıl önce, von Stein, Arndt, Clausewitz, Yorck ve diğerleri gibi en iyi Almanlar Rusya'dan, o zaman-

Levent Şahverdi Arşivi

ki iktidar sahipleri bağlarını atlayarak Alman halkının vicdanına başvurdular ve halkı özgürlük savaşına çağırdılar. Onlara benzer şekilde, bizler de ulusumuzun özgürlük savaşını geliştirip yaygınlaştıran ve Hitler'in düşüşünü çabuklaştıran herşeyi yapmak için tüm gücümüzü kullanacak ve gerekirse hayatımızı da tehlikeye atacağız.

Özgür bir Almanya için savaş, cesaret, enerji, azim ve kararlılık ister. Hepsinden önce de cesaret. Zaman darlaşıyor Çabuk hareket etmek lazımdır. Kim korkudan, cesaretsizlikten ya da körükörüne itaatten Hitler'le birlikte gitmeye devam ederse, o korkakça davranır ve Almanya'nın ulusal bir felakete sürüklenmesine yardım eder. Fakat kim ulusun emrini "Führer"in emrinden daha yüce tutar, hayatını ve namusunu ulusu için tehlikeye atarsa, o yiğitçe davranır ve vatanın en derin zilletten kurtulmasına yardım eder.

Ulus ve vatan için! Hitler'e ve O'nun savaşına karşı! Süratli barış için! Alman Ulusunun kurtuluşu için! Özgür ve bağımsız bir Almanya için!

"Özgür Almanya" Ulusal Komitesi (Görüşmelerden sonra delege toplantısı, ikinci oturum günü Ulusal Komite üyelerin seçimine tevessül etti. Bu, oy çoğunluğuyla kabul edildi. Önerilen adaylar toplantıda bulunanlarca oy birliğiyle üyeliğe seçildiler.)

Ulusal Komite aşağıdaki üyelerden oluştu :

Karl Hetz, Binbaşı 371 nci Piyade Tümen Karargâhı, Mühendis Königsberg-Heinrich Homann, Binbaşı 100 ncü Avcı Tümeni muvazzaf subay, Hamburg-Herbert Stösslein, Binbaşı 44 ncü Piyade Tümen mühendis, Enns-Carl Fleischer Yüzbaşı 100 ncü Avcı Tümeni ekonomist, Straubing-Dr. Ernst Hadermann, Yüzbaşı 152 nci Topçu Alayı Kassel-Eberhard Charisius, Üsteğmen 55 nci Bombardıman Uçak Alayı II nci Tabur, muvazzaf subay, Düsseldorf- Friedrich Reyher, Üsteğmen 88 nci İstihkâm Alayı muvazzaf subay, Dresden- Üsteğmen Fritz Rücker, 343 ncü Emniyet Taburu yükseköğrenim danışmanı Berlin- Teğmen Heinrich, Einsiedel Kontu, 3 No. lu "Udet" (Alman Hv. Korg.) Avcı Alayı III ncü Tabur muvazzaf subay Berlin- Teğmen Ernst Kehler Posta Müfettişi Pillau-Teğmen Bernt von Kügelgen, 418 nci Piyade Alayı 123 ncü Piyade Tümen naşir Berkin- Er Max Emendörfer, 11 nci Piyade Tümen 2 Piyade Alayı ayakkabı işçisi Frankfurt a. m. -Onb. Jakop Eschborn, 221 nci Piyade Alayı 4 ncü Bölük ilahiyat öğrencisi, Heidesheim a. Rh.- Er Reinhold Fleschhut 94 ncü Piyade Tümen 276 ncı Piyade Alay, tekstil fabrikaları yöneticisi Plauen- Er Heinz Kessler 134 ncü Piyade Tümen tesviyeci, Chemnitz-Astsubay Matthâus Klein, 485 nci Piyade Alay, Protestan pa-

Levent Şahverdi Arşivi

pazı Bettingen, Baden Er Erich Kühn, 281 nci Piyade Alay 368 nci Piyade Alay İşçi Berlin-Onbaşı Fritz Luddeneit 293 ncü Piyade Alay 6 ncı Bölük, Orman İşçisi Doğu Prusya...

Belge No. : 123*

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın

20 Ağustos 1943 Tarihli Durum Mütalaası

A. Üçlü Pakt devletlerinin uzun zamandan beri son derece gerilmiş olan potansiyeli karşısında, düşmanlarımızın insan gücü ve donanım bakımından üstün savaş potansiyeli gittikçe etkin olmaya başlamıştır. Bu olgu, son aylarda savaş durumunda meydana gelen gelişmenin belirgin özelliğini teşkil etmektedir.

Almanya ve Japonya bundan dolayı gittikçe artan ölçüde salt savunmaya zorlanmıştır. İtalya ise uzun zamandan beri savunma görevlerini bile artık kendi gücüyle halledemez durumdadır.

Anglosakson ordu gücü henüz cüzi ölçüde kullanıldığı halde, Avrupa'da savaş devleti olan Almanya'nın savunması için oldukça kritik durumlar vaki oldu.

Şu sırada Avrupa'da, çözümlenmeden savaşın başarıyla sürdürülmesinin asla mümkün olmadığı şu üç askeri görevin halli söz konusudur :

a. Doğudaki Rus taarruzlarının def edilmesi, savaşın devamı için gerekli olan hammadde bölgeleri dahil olmak üzere doğu cephesinin emniyetle savunulması.

b. Anglosakson hava taarruzlarının püskürtülmesi.

c. Sözü edilen ikinci cephenin kurulması için yapılacak çıkarmaların önlenmesi.

Silahlı kuvvetlerden ve Almanya'nın yukarıdaki görevlerin çözümünü sağlayacak silah ve donanımından istekler o kadar büyük ki, tonaj savaşı müstesna, büyük çapta herhangi bir taarruzî harekete girişilmesi düşünülemez.

B. Düşmanlarımızın Durumu

1. Rusya

Rusya'nın askeri gücü kırılmamıştır. Bununla beraber 1941 yılından bu yana süregelen Alman başarılarıyla Rus silahlı Kuvvetleri'nin elit tabakası imha edildi; Rus Deniz Kuvvetleri etkisiz ve önemsiz hale

Levent Şahverdi Arşivi

getirildi ve hava kuvvetleri personel noksanı nedeniyle çok ağır malzeme kaybına uğrayarak sayıca üstünlüğünün bir etkisi olamayacak şekilde zayıf düştü.

Buna rağmen, devasa ülke bünyesinde mevcut büyük insan gücüyle ve geniş hammadde ve üretim imkânlarıyla Sovyet sevk ve idaresine bazı beslenme güçlüklerine karşın, savaşın sürdürülmesi için gerekli tüm koşulları öylesine yeterli ölçüde bahşediyor ki, gerçi Rusya kendi savaş sevk ve idaresinin Uzakdoğu'ya yayılmasını emel edinmiyor; ama öte yandan kuşkusuz Japonya'ya karşı o mağrur ve adeta meydan okuyucu telakki edilen Rus tavrını takınmaktan da korkmuyor.

Rus sevk ve idaresi halkı ve silahlı kuvvetleri vatanseverlik sloganları kullanarak savaş ve sonuna kadar dayanma istek ve azmiyle doldurmayı başardıktan sonra, şimdi artık askeri başarılardan da kuvvet alabildiği için, Sovyetler Birliği'nin iç durumu artık sağlamlaşmış ve istikrar bulmuş görünüyor.

Bu durum Sovyetler Birliği'ne büyük strateji ve politikada, açıkça bazı bakımlardan Anglosakson müttefiklerinin hedeflerine zıt düşen kendi yolunda gitme iznini veriyor.

2. İngiltere

İngiliz sevk ve idaresi İngiliz Adası'nı istila, hava taarruzu ya da aç bırakma ile tehdit eden tehlikeleri bertaraf etmeyi, İngiliz deniz devletinin vurucu gücünü İngiliz kudretinin vazgeçilmez unsuru ve koşulu olarak korumayı ve denizaltı savunmasında önemli yenilikler ve düzelmeler yapmayı ve keza hava kuvvetlerini hatırı sayılır derecede arttırmayı başardı.

İngiliz savaş sevk ve idaresine ilişkin hammadde ve silahlanma koşulları emniyete alınmış olup gelecekte de artık Alman hava taarruzlarıyla tehdit edilemez görünüyorlar.

Bilindiği gibi en büyük zafiyet, Alman deniz savaşından dolayı İngiliz deniz ulaşım probleminde ortaya çıkmış olup, bu bugün de etkisini sürdürmektedir. Gelecekte denizaltı savunması için daha fazla kuvvet kullanılması gerekmesine rağmen, düşman bu zafiyeti üstesinden gelinmiş addediyor.

Üçlü pakt devletlerine karşı savaş kazanılmış telakki edildiği için İngiltere'nin iç durumu sağlamlaşmış ve istikrar bulmuştur. Şu sırada özellikle aşağıdaki hususlar endişelere neden olmaktadır.

Levent Şahverdi Arşivi

a. Savaşın gittikçe uzamasıyla İngiliz ekonomik mali gücü, İmparatorluğa dahil bazı kısımların birlik ve bağlılığı ve İngiliz yönetiminin politik prestiji sürekli azalıyor ve bu suretle de İngiltere'nin savaşı süratle sona erdirme eğilimi ve ilgisi gittikçe artarak açıklık kazanıyor.

b. İngiltere evvel ve ahir Rus savaşı hedeflerinin, bunlar dünya denizleri kıyılarındaki kullanılabilir buz tutmaz limanların elde edilmesine ve güneybatı Asya ve Boğazlar problemlerine taallûk ettikleri oranda, baş düşmanıdır. Fakat İngiltere'nin Orta ve Batı Avrupa'ya Sovyet nüfuzunun yayılmasında her hangi bir çıkarı da yoktur. Çünkü, buralardan İngiliz adaları devamlı artan ölçüde modern savaş araçlarıyla tehdit edilecektir. Bu nedenle Rusya ile ilişki açıklığa kavuşmamış olup, iyi anlaşma halinde olduklarına ilişkin tüm açıklamalara rağmen Rusya İngiliz politikasının sırtında ağır yük olarak hissediliyor.

c. Şimdiki İngiliz hükümeti kuşkusuz ABD'ye son derece sıkı ve samimi şekilde bağlanmış olup, bu bağlılığı ayakta tutmaya da mecburdur. Çünkü, İngiliz insan gücü tek başına savaş görevlerinin halledilmesine yetmez ve yüksek personel zayiatı esasen çok zayıf olan ulusu daha da zayıflatacak ve dolayısıyla da savaşın sonuna kadar dayanmak güçleşecektir. Ayrıca ABD'nin İngiliz müttefiklerini hiçe sayarak ve gerekirse onun şimdiki zafiyetinden de yararlanarak kendi emperyalist emellerini, imparatorluğun parçalanması büyük bir ihtimalle Amerikan çıkarları dahilinde bulunmamasına rağmen, İngilizlerin zararına izleyeceği, her gün biraz daha açıklık kazanıyor.

Bu nedenle zamanca sınırsız bir şekilde devam edecek bir savaşın yaratacağı zararların İngiltere için, kendisinin savaşa girmesiyle ayakta kalması sağlanabilmiş olan Avrupa dengesinin bozulmasının doğuracağı sakıncalardan daha büyük olacağı düşünülebilir.

3. ABD

ABD, Almanya ve Sovyetler Birliği'ne karşı aynı derecede düşmanca tavır almış olup, diğer dünya devletlerinin zafiyetlerini fırsat bilerek bundan dünya egemenliğini ele geçirmek için yararlanma gayreti içindedir. Anavatanın ve silah üretim fabrikalarının tamamen tehlikeden uzak oluşu, halihazır durumun yararlarından rahatlıkla istifade etme imkânını sağlıyor. Bu nedenle ABD, hele en önemli çıkar alanı olarak gördüğü Doğu Asya'da asıl savaşın arifesinde de bulunuyorsa, şimdilik savaşın süratle sona erdirilmesi için herhangi bir zorlanma hissetmez.

Levent Şahverdi Arşivi

Ayrıca Japon politikasının Çin, Tayland ve Birmanya'daki başarıları da kuşkusuz, Doğu Asya'daki ABD hedeflerinin elde edilmesini, daha sonraki zamanda gittikçe daha fazla güçleştirecek olan Japon güç alanının takviye edilişinin işaretleri sayılıyor.

ABD'nin silahlanma ve personel olanakları bilinçli ve amaca uygun biçimde kullanılınmış olup, verim durumu da çok yüksektir. Bu doğrultuda önemli güçlüklerin çıkması beklenemez.

Avrupa'ya yönelik savaş karşısında en az ölçüde bile beyan edilmiş bir mutabakat, hatta heyecan mevcut olmamasına rağmen, iç durum savaş konjonktörü nedeniyle güçlenmiş ve istikrar bulmuş mütalaa edilebilir.

4. Tschungking-Çin

Çin, askeri bakımdan oldukça alt düzeyde bulunmakla beraber, tamamen işgali mümkün olmayan bir arazi yapısı ve büyüklüğüne sahiptir. Bu, Çin'in en büyük avantajıdır.

Bu memleket, Anglosakson vaatlerinin yerine getirileceği ve askeri yardımların daha da artacağı umuduyla tüm Japon anlaşma ve barış çabalarına karşı koyar.

C. Müttefiklerimizin Durumu

1. İtalya

Genel savaş yorgunluğu ve bitkinliği halkın büyük bir kısmını kaplamış durumdadır. Hükümetin savaşa devam etme niyetini uzun süre koruyabileceği son derece şüphelidir. Aksine, sadece İtalya'nın zevahiri kurtararak savaştan çekilebileceği zamanın henüz gelmediğini kabul etmek daha doğru olabilir.

Müteakip dayanma özellikle kuvvetli Alman yardım ve desteğine bağlıdır. Ayrıca, İtalya'nın bizi ihanetle suçlamasına fırsat ve imkan vermemeye de dikkat etmeliyiz.

Diğer yandan, İtalyan Yarımadası tüm Avrupa güney cephesi için büyük önem taşıdığından, savaşın devamı için bu memleketin pozitif güçlerinden yararlanmak lazımdır.

İç durum dengesiz ve istikrarsız olup, her tür gelişme ihtimaline açıktır. Yönetimin başarısızlığı nedeniyle Faşizm İtalya'da tüm prestijini yitirmiştir. Bu başarısızlık, başta Mussolini'nin kişisel durumu olmak üzere, faşist komutan zümresinin maddi ve manevi yetenek ve ehliyet bakımından yeterli kalitede olmamalarından ileri gelmiştir.

Levent Şahverdi Arşivi

Sol eğilimli unsurların aktif hale geçirilmesi için düşman tarafça desteklenen girişimler, halihazır hükümet tarafından bastırılıyor. Bu konuda hükümet, Vatikan'ın rıza ve yardımını buluyor.

Mihver birliği içinde İtalya'nın dayanmasını bugünkü haliyle korumak Alman savaş sevk ve idaresi için önemlidir.

Faşizmin başarılı biçimde yeniden canlandırılması için politik imkânın mevcut olup olmadığını Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tahmin ve takdir edemez.

Fakat, Kraliyete çok bağlı olan İtalyan Silahlı Kuvvetleri'nin böyle sadece şimdiki hükümete karşı yapılacak bir girişimden dolayı direnme ve savaş gücünü tamamen kaybetmesi mümkün ve muhtemel görünüyor.

İtalya mihverin, stratejik öneminden ötürü mümkün olduğu kadar uzun süre tutulması gereken bir zayıf noktası olmaklığını koruyor. Bu durum, Anglosakson gayretlerinin öncelikle İtalya'nın savaştan tamamen uzaklaştırılmasına yöneleceğini muhtemel gösteriyor.

2. Japonya

Japon güç alanında şu sırada sükûnet hüküm sürüyor. Bu durum muhtemelen güneydoğu bölgelerde ve kıtada savaşlar başlayıncaya kadar sürecektir. Sevk ve idare bundan, memleketin iç istikrarını korumakta çok mükemmel surette yararlanıyor. Japonya başlangıçta uygulamış olduğu şiddetli önlemlerin başarısızlığından sonra, şimdi çıkarlarını korumak suretiyle kendi nüfuz alanında ikamet eden uluslara büyük yararlar sağlamaya çalışıyor. Çünkü Japon sevk ve idaresi ileride yapılması beklenen daha şiddetli Anglosakson taarruzlarına karşı muazzam savaş devletinin savunmasının bu ulusların işbirliği olmadan mümkün olmadığını gayet iyi biliyor. Edindiği tecrübelere göre bu tutumunun başta Hindistan olmak üzere, Anglosaksonlar tarafından egemen olunan diğer memleket üzerinde reaksiyonlar yaratacağını ve bu suretle de Japon askeri taarruz hareketleriyle yenilgiye uğratılmaları mümkün görünmeyen düşmanları için yeni güçlükler oluşacağını umuyor.

Japon kuvvetlerinin yığınak tarzı, savaş için zorlayıcı bir gerek meydana gelmediği sürece, Rusya ile bir ihtilaftan daima kaçınmanın yeğlenmiş olduğunu gösteriyor. Kuşkusuz Tschungking Çin'in müttefikler tarafındaki savaşta inatla direnmesi ve bu suretle Çin cephesinde Japon kara birliklerinin sürekli bağlanması bu vaziyet için kesin önemi haizdir.

Levent Şahverdi Arşivi

İleride, Japon devletinin kendini karasal değil de denizsel olarak oriyente etmiş olduğu gerçeği ve Japon deniz gücünün mevcudiyeti daha kuvvetle ortaya çıkacaksa da, Doğu Asya'daki askeri durum halihazırda büyük ölçüde Avrupa'daki duruma yaklaştı. Buna karşılık politik durum Avrupa ve Asya'da dikkate değer farklılıklar gösteriyor.

Ekonomik sektörde alınan önlemlerle Japon endüstrisinin silahlanma bakımından çok alt düzeyde olan durumunda bir iyileşme göze çarpmaya başlıyor. Tonilato noksanı şimdi ve ilerisi için büyük endişe konusu teşkil ediyor.

En yakın düşman askeri harekâtı olarak, sanbaharda yağmur sezonu sona erdikten sonra Birmanya'ya, hedefi Çin ile verimli bir bağlantının kurulması olan bir taarruz tahmin edilebilir.

Japonya'da iç duruma istikrar bulmuş gözüyle bakılabilir; özellikle Japonya, başarı veya başarısızlığının Alman başarı ya da başarısızlığıyla ayrılmaz biçimde bağlı olduğunu tamamen bilmektedir. Bu nedenle Japonlar, bizi ya savaşı sürdürmeye teşvik etmeye ya da Rusya ile anlaşma için gayret göstermeye çalışmışlardır.

D. Avrupa Savaş Alanı

Burada, askeri gerginlikte bir gevşeme müşahade edilmiyor. Çünkü, hem Rus tehlikesi hem de yeni Anglosakson çıkarmalarının püskürtülmesi için kuvvetli Alman birliklerinin hazır bulundurulması zorunluğu ortadan kalkmış veya azalmış değil. Ayrıca Anglosakson hava taarruzlarına karşı önemli savaş araçları ihtiyacı da en kuvvetli birlikler talep ediyor. Fakat son zamanda Alman savaş sevk ve idaresinin yegâne taarruzi hareket sektörü olan deniz savaşında da ciddi aksilikler ve gerilemeler meydana geldi. Bu savaşın asıl yükünü taşıyan denizaltı, yaz başından bu yana deniz gücüne sahip düşmanın dehşet verici savunmasıyla durduruldu ve iş yapamaz hale getirildi. Dolayısıyla da tonaj harbinin başarıları düşman yeni ticaret gemisi inşasına artık yetişemedi ve tahammül edilemez düzeye ulaşan yüksek kayıplar savaş faaliyetinin gittikçe artan şekilde azalmasına neden oldu.

Konvoy rotalarında düşman koruma yükünün hafiflemesi ve deniz savaşı amaçlarıyla başlatılan denizaltıya karşı savunma yetenekli taşıt araçları ve uçk üretiminde görülen hızlı gelişme, göründüğüne göre bundan böyle Biskaya ablukasını ayakta tutacak kuvvetleri emre hazır duruma getirdi. Bu önlemle düşman aynı zamanda su üstü gemileriyle Doğu Asya'dan yapılmakta olan hammadde ulaşımını da tamamen kesiyor ve bu ulaşımı nakliye denizaltılarıyla yapılabilen asgari miktara indiriyor.

ATATÜRK ATASE Bşk Kütüphanesi

Levent Şahverdi Arşivi

Alınmkta olan savunma önlemlerinin düşmanın kuvvet ve teknik üstünlüğü karşısında ne zaman ve ne ölçüde başarılı olabileceği, şimdiden bilinemez. Fakat şurası kesindir ki bu, ancak fedakârlık isteyen ve çok zaman alan silah ve donanım ve savaş faaliyetiyle başarılacaktır. Bugünün denizaltılarının bu yeni savunma araçlarına karşı da düşmanın önlemler alacağı düşünülebilir ve muhtemel olduğu için, ancak 1945 yılında cepheye yeni türde bir denizaltı tipinin girişinin, savaş imkânlarında esaslı bir iyileşme ve denizaltı başarılarında artış sağlaması mümkündür.

1943 İlkbaharı'na kadar elde edilmiş olan büyük batırma başarılarının şu anda dahi düşman tonaj durumu üzerinde etkileri sürdüğü halde, yine de Anglosakson düşmanlarımızın en ağır sorunlarında yavaş fakat sürekli artan bir hafifleme meydana geliyor. Zamanla düşmanlarımız şimdiki gemi inşa tarz ve hızıyla, kendilerine elde mevcut kara ve hava kuvvetleriyle mümkün olan tüm taarruz planlarının uygulanmasına müsaade eden bir operatif hareket serbestisi kazanabileceklerdir. Kuşkusuz şimdiye kadar durum -Almana deniz savaşının bir sonucu- böyle değildi. Bu nedenle Alman savaş sevk ve idaresi diğer vasıta ve imkânlarla bu güç durumdaki tonaj savaşını güçlendirme hedefini izlemek zorundadır. Bunun için Deniz Kuvvetleri yalnızca kendi görevleri için (yeni mayınlar kullanılması, hücumbot savaşı gibi) Hava Kuvvetleri tarafından en güçlü biçimde tamamlanmaya ve yardıma muhtaçtır. Fakat Hava Kuvvetleri de azimle kendi silahlarıyla düşman gemi uaşımını vurmak zorundadır. Bu hususta hangi imkânların mevcut olduğunu Atlantik ve Akdeniz'de bomba ve torpido ile elde edilen en yeni başarılar bir kez daha gösterdi. Buna rağmen elde mevcut olan kuvvetler ve imkânlar incelendiğinde Almanya'nın savaşı yalnızca askeri vasıtalarla başarıyla sona erdirebileceği çok şüpheli görünüyor.

Alman Ulusu beklentilerinin tam tersine zuhur eden aksiliklere rağmen, yaşamı korumak için son insan kalıncaya kadar savaşılması gerektiğini açıkça idrak ettiğine göre, iç durum sağlam mütalaa edilebilir. Savaş ve direnme azmi kırılmamıştır. Bu durumu korumak ve anavatandaki bazı savaş yorgunluğu emareleriyle süratli ve etkin biçimde mücadele etmek çok büyük önemi haizdir.

Almanya'daki iç politik durumun yanında, Alman nüfuz alanı içindeki boyunduruk altına alınmış veya ilhak edilmiş olan uluslara karşı izlenecek politika da çok büyük dikkat ister. Savaş için bu uluslardan yararlanmak ve düşman memleketlerde hiçbir şekilde karşı koyamayacağımız düşman propagandasının etkisini azaltmak için bu zorunludur.

Levent Şahverdi Arşivi

Almanya büyük stratejide geçen yıldan bu yana çekiç yerine örs oldu.

Alman zaferi için anahtar Rus sorunudur. Halen Alman kuvvetleri çoğuyla doğuda toplanmış ve cepheye bağlanmış durumdadır. Bu yoğunluğun tamamen veya sınırlı ölçüde azaltılması ve kuvvetlerin serbest kalması Almanya'nın yükünü önemli ölçüde hafifletecek ve Alman savaş sevk ve idaresine elastikiyet sağlayacaktır. Bu, Anglosakson düşmanlarımız için büyük bir tahlikedir ve onlar bu tehlikenin idraki içindedir.

Silahlı Kuvvetler'in görevi, yönetim düşmana politik irademizi zorla kabul ettirmeyi başarıncaya kadar Alman Devleti'ni savunmaktır.

Bu görev çerçevesinde Deniz Kuvvetleri şimdiye kadar olduğu gibi, deniz irtibatlarımızı, deniz üslerimizi ve eğitim alanlarımızı korumak ve tüm imkân ve vasıtalarla tonaj savaşını sürdürmek zorundadır.

Belge No. : 124

Goebbels'in 23 Eylül 1943 Tarihli

Günlüğünden

Führer'e, Churchill ile gerektiğinde görüşmeye hazır olup olmadığını veya böyle bir şeyi esas itibariyle reddedip reddetmeyeceğini sordum. Führer bunun üzerine bana, prensip olarak politikada kişisel sorunların asla yeri olmadığı, işin doğrusu Churchill'le görüşmenin hiçbir sonuç vermeyeceğine inandığı; Churchill'in karşıt görüşlere kendini derinden kaptırdığı ve ayrıca akıl değil de kinin onun baş danışmanı olduğu; Stalin ile önceden beri görüşmeye hazır olduğu, fakat bunun da bir sonuç verebileceğine inanmadığı, çünkü doğuda talep ettiği şeyin Stalin tarafından terk ve ferağ edilemeyeceği yantını verdi.

Bu durumda işler nasıl çözümlenebilir. Führer'e bir ya da diğer taraf hakkında açıklığa kavuşmamız gerektiğini arz ediyorum. İki cepheli bir savaş şimdiye kadar Alman Devleti'nce hiç kazanılmamıştır. O halde biz iki cepheli savaştan mutlaka bir yolunu bulup kaçınmaya çalışmalıyız.

Eğer İngilizler Hess'in İngiltere'ye varışı sırasında, bu durumdan müttefiklerimizi şüphelendirecek şekilde yararlanma azim ve kararlılığına sahip olsalardı, o zaman neler olabileceğini Führer bir kez daha

Levent Şahverdi Arşivi

gözlerimin önüne serdi ve şunları söyledi : "Belki de savaş bizim için felâketli bir döneme girmiş olabilirdi. Muhtemelen İtalyanlar ittifaktan ayrılmış ve Japonlar da ittifaka katılmamış olurdu."

İngilizler bu münasebetle politik alandaki en büyük savaş şansını kaçırdılar.

İngiltere'nin ne zaman barışa teevccüh gösterebileceği sorusu doğal olarak şu anda çok kötü cevaplandırılır...

Belge No. : 125

İtalya'nın Teslim Oluşu

1943

A. Mareşal Badoglio 8 Eylül'de Berlin'deki Alman Şansölyesi Hitler'e ve Tokyo, Budapeşte, Bükreş, Sofya, Ağram ve Pressburg'daki İtalyan diplomatik misyonlarına, akredite edilmiş oldukları hükümetlere bildirmek göreviyle aşağıdaki telgrafı gönderdi :

"Faşist rejimin düşürülmesiyle ortaya çıkmış olan şu krizli dönemde İtalyan hükümetinin başkanlığını üzerime aldığım zaman, İtalyan Ulusu'na ilk çağrım savaşın sürdürülmesine yönelik oldu. Amaç İtalyan topraklarını doğrudan vaki olacak bir düşman istila tehlikesine karşı savunmaktı. Ayrıca, İtalya'nın içinde bulunduğu ciddi durumun, cüzi direnme imkânlarının ve onu beklemekte olan büyük fedakârlığın tamamen farkındaydım. Fakat her devlet adamının ulusuna karşı borçlu olduğu görev duygusu bütün bu mülahazalara ağır bastı. İtalyan topraklarının yabancıların ganimeti olması önlenmeliydi. Buna göre İtalya savaşmaya devam etti. Korkunç bombardımanlara dayanmayı sürdürdü. Halen Sicilya'yı zapt etmiş olan İtalyan Ulusu'nca derinden hissedilen bir kayıp- düşmanın buradan Avrupa Kıtası'na geçmesini önlemek umuduyla, özveride bulunmaya ve acılara maruz kalmaya devam etti. Bütün bu çabalarımıza rağmen, savunma mevzilerimiz şu anda yıkıldı. Düşman ilerlemesi durdurulamadı. İstila cereyan etmektedir. İtalya daha fazla direnme gücüne sahip değildir. Milano ve Polerma gibi büyük şehirleri ya tahrip olmuş ya da düşman tarafından işgal edilmiştir. Endüstri felce uğramıştır. Memleketin coğrafik yapısından dolayı çok önemli olan ulaşım sistemi feci şekilde bozulmuştur. Yardımcı vasıtaları da Alman ithalatındaki büyük ve gittikçe artan sınırlamalar nedeniyle tükenmiştir. Düşman taarruzlarına maruz kalmamış hiçbir devlet teşekkülü yoktur. Memleketin elinde elverişli savunma tesisleri mevcut değil-

Levent Şahverdi Arşivi

dir. Bu, düşmanın istediği yer ve zamanda ve her mukavemeti kıran ve memleketi harebeye döndürmekle tehdit eden büyük bir malzeme üstünlüğüyle kıta çıkarmaları yapabilmesi gerçeğinden nasıl da anlaşılıyor. Bu koşullar altında İtalyan Hükümeti, İtalya'ya koloni devletinin kaybedilmesi dışında şehirlerinin tahribine, endüstrisinin, ticaret filosunun ve demiryolu şebekesinin yok edilmesine ve nihayet kendi topraklarında istila harektine mal olan savaşı sürdürme sorumluluğunu artık üzerine alamaz. Başarılı bir savunma ümidi -zafer ümidi demiyorum- yitirilmiş olursa, bir ulustan savaşa devam etmesi istenemez. İtalya, tamamen harabeye dönmekten kaçınmak için, düşmana ateşkes için bir dilekçe göndermeye zorlanmıştır.

B. 12 Eylül'de İtalya ile ateşkesin koşulları Londra'da aşağıdaki gibi açıklandı :

İleri Sürülmüş Müttefik Karargâhı
11 Eylül 1943

Askeri ateşkesin aşağıda yazılı koşulları 3 Eylül'de General Eisenhowerin yetkili temsilcileri ve Mareşal Badoglio'nun yetkili temsilcisi tarafından imzalandı :

1. İtalyan Silahlı Kuvvetleri'nin her tür düşmanca hareketinin derhal durdurulması.

2. İtalya, Almanları Birleşmiş Milletler'e karşı savaşta yararı dokunacak kolaylıklardan mahrum etmek için mümkün olan her şeyi yapacaktır.

3. Birleşmiş Milletler'in tüm savaş esirleri veya enterne edilenleri derhal Müttefik Başkomutanlığı'na teslim edilecektir; hiçbir savaş esiri veya enterne edilen kişi şimdi yada başka herhangi bir zaman Almanya'ya sevk edilemez.

4. İtalyan donanması ve hava kuvvetleri Müttefik Başkomutanlığı'nca silahsızlandırılma için ayrıntılarıyla ilan edilen yerlere en kısa zamanda teslim edilmek üzere hareket edeceklerdir.

5. İtalyan ticaret filosu Müttefik Başkomutanlığı'nca askeri filolar programının uygulanması amacıyla müsadere edilebilir.

6. Korsika'nın ve tüm İtalyan arazisinin, İtalyan adalarının ve İtalyan kara parçasının harekât üsleri kurulması amacıyla ve Müttefiklerce gerekli görülen diğer amaçlarla Müttefiklere derhal teslim edilmesi.

Levent Şahverdi Arşivi

7. İtalyan topraklarının Alman kıtalarından hangi tempo ile temizleneceği göz önüne alınmaksızın, İtalyan arazisindeki tüm uçak alanlarına ve deniz üslerine Müttefiklerin serbestçe girişinin en kısa zamanda sağlanması... Bu limanlar ve havaalanları, koruma fonksiyonu bizzat Müttefiklerce üsleninceye kadar, İtalyan Silahlı Kuvvetleri'nin koruması altında bulunacaktır.

8. İtalyan Silahlı Kuvvetleri'nin halen bulundukları tüm savaş alanlarından derhal İtalya'ya geri çekilmesi.

9. İtalyan Hükümeti'nin gerekirse, elde mevcut olan tüm silahlı kuvvetlerin bu ateşkes maddelerinin çabuk ve noksansız yerine getirilmesi için kullanılacağını garanti etmesi.

10. Müttefik Askeri Kuvveteri Başkomutanlığı, kendi fikrine göre savaşın devamı için müttefik kuvvetlerin korunması ve çıkarları lehinde lüzumlu olabilecek her önlemi alma hakkını saklı tutar. İtalyan Hükümeti, Başkomutanlığın gerekli mütalaa ettiği her idare makamını ya da diğer tür mamakları kabul etmeyi taahhüt eder; her şeyden önce Başkomutan, müttefik ulusların askeri çıkarları bakımından bu tür bir önlemin alınmasını gerekli gördüğü İtalyan arazisinin bazı kısımlarında bir müttefik askeri hükümeti kuracaktır.

11. Müttefik Savaş Kuvvetleri Başkomutanı, silahların bırakılması, seferberliğin kaldırılması ve silahsızlanma için önlemler alma ve uygulama hususunda tam hakka sahiptir.

12. İtalya'nın yerine getirmek zorunda olacağı diğer politik, ekonomik ve mali karakterdeki diğer koşullar daha sonraki bir zamanda bildirilir.

13. Halihazır Ateşkes koşulları Müttefik Savaş Kuvvetleri Başkomutanı'nın önceden rızası alınmadan yayımlanmayacaktır. Metin, resmi olarak İngilizce dilinde tanzim olunur.

Belge No. : 126*

Alman Subaylar Birliği - Ekim 1943
9 ncu Ordu Komutanı Sayın Orgeneral Model'e
(Beyanname)

Çok Sayın Bay Model!

9 ncu Ordu Komutanı olarak 16 Eylül 1943 tarihli emrinizde Doğu Ordusu'nun geri çekilmesi nedenlerini açıklamaya ve müstakbel görevler

Levent Şahverdi Arşivi

vermeye giriştiniz. Fakat açıklamanızda tezatlar o kadar açık ki, sizin bu konuda bilinen o takdire şayan akıl ve basiretinizi bir yana bırakıp başka bir fikri savunmak zorunda kaldığınız izlenimi edinmekten kendimi alamıyorum. Çünkü gerekçeniz, vaktiyle birçok kez kanıtlanmış olan olayları açık ve kendi kendini aldatmaksız olduğu gibi görme istidat ve yeteneğinize de aykırı düşüyor. Esasen emrinizin yayımlanmasından bu yana geçen birkaç hafta gerekçenizin tutarsız ve savunulamaz olduğunu açıkça gösterdi.

Harp tarihinde ve bu savaşta da durumun yanlış değerlendirilmesine dayandırılan bir yüksek şevk ve idare kararının bedeli çoğu kez birçok Alman askerinin kanıyla ödenmiş ve ödenilmektedir. Stalingrad, Don, Kafkasya, Afrika yenilgileri, bu yılki yaz taarruzlarının akamete uğraması ve her şeyden önce de büyük çapta yapılan Rus taarruzları bunun canlı delilidir. Şimdi yüksek şevk ve idare Alman Ulusu'nun kuru varlığını da tehlikeye soktu.

İşte bu beni emrine karşı cephe almaya ve fikir belirtmeye şevk etti.

Zaman kazanmanın Almanya'nın yararına olacağını iddia ediyorsunuz. Bu görüş kolayca çürütülebilir. Düşmanların bizden daha fazla zamanı vardır. Gerçek, düşmanlarımızın son yıl zarfında oran kabul etmeyecek şekilde daha kuvvetli, bizimse daha zayıf olduğumuzdur. Stalingrad olayında tüm savaşlarda vaki olduğu ve olacağı gibi, bir talihsizliğin söz konusu olduğu fikrine katılınabilinirse de, son yılın gidişatı Almanya'nın tüm cephelerde sürekli düşmekte olan bir çizgi üzerinde hareket ettiğini gösterdi. Yenilgilerin kopmayan zinciri tesadüfi bir görünüm değildir. Bu, düşmanlarımızın ihtiyatları henüz tükenmemiş olduğu halde Alman kuvvetlerinin sürekli ve tehditkâr bir tükeniş içinde olmalarından ileri geliyor. Hitler Hükümeti'nin topyekûn seferberlik esnasında ulusumuzdan çekip aldığı son ihtiyatların ne durumda oldukları-nı siz de biliyorsunuz. Fakat diğer tarafta "elastiki savunma" Kızılordu'yu o kadar az zayıflatti ki, bu ordu şimdi taarruzlarını güçlendirilmiş şekilde sürdürebiliyor.

Aynı şekilde bölge genişliğinin Alman tarafına yarar sağlayacağına ilişkin savınızda kolayla çürütülebilir. Hiç kimse Alman Silahlı Kuvvetleri'nin ilk yıllarda, bilahere geri çekilme için kendine yer sağlamak amacıyla geniş Rus arazisini şimdiye kadar işitilmemiş ölçüde kan ve değer kaybetme pahasına ele geçirdiği iddiasına inandırılamaz... Üstelik bölge genişliğinin en önemli faydası elde yeterli ihtiyat bulunmadığı zaman ortadan kalkar.

Levent Şahverdi Arşivi

Amerikan-İngiliz birliklerinin bir çıkarma yapması tehdidinden dolayı, yani bir ikinci cephenin fiilen oluşmasından önce, Doğu Ordusu'nun geri çekilmesinin zorunlu olduğunu tespitinizle, bizzat Siz ve Almanya için durumun ne kadar ümitsiz olduğunu teslim ve kabul ediyorsunuz. Hele çok cepheli savaş gerçekleşirse ne olacak?

Almanya yolunun Rus Ordusu'na zayiata mal olacağı doğrudur. Fakat Alman Doğu Ordusu da ağır zayiata uğrayacaktır. Rusların zayiatı kolayca telafi edilebilecek, bizimki ise hayır. Savaşın Almanya yolunu açması tehlikesi mevcuttur. Alman Silahlı Kuvvetleri bu tehlikeyi önleyebilir, ama ümitsiz ve akla uygun olmayan bir duruma gelen savaşın sürdürülmesi suretiyle değil, aksine Adolf Hitler'e itaatten vazgeçmek suretiyle...

Bugünkü Alman politik ve askeri sevki idaresine güven çoktan en ağır biçimde sarsılmıştır ve hiç kuşkusuz Bay Orgeneral sizde de aynı hal olmuştur. Bundan eminiz. Adolf Hitler'in yanılmazlığına dair tüm ümitler korkunç biçimde hayal kırıklığına uğrayacaktır. Silahlı Kuvvetler onu terk etmez ve kalmasında ısrar ederse, işte o zaman Almanya'nın geleceği mayus ve ümitsiz olur. Son iki ayın deneyimlerine göre, sizin iddia ettiğiniz gibi, Silahlı Kuvvetlerin her zaman cepheyi durdurmaya muktedir olup olmadığından çok şüphe edilmektedir. Dinyeper halen birçok yerden Ruslarca geçilmiştir. Alman Doğu Ordusu'nun gerisinde durumu büyük ölçüde değiştirebilecek ihtiyatlar mevcut değil. Ordunun önünde, tehdit edici kış ve kıtaların maddi ve zinde gücünün yok olması tehlikesi bulunuyor. Askeri ve politik durumun felâketli gelişmesinin nedeni sadece Adolf Hitler'in ölçüsüz ve diktatörce sevk ve idaresidir. Alman askerinden halâ böyle "zorba" bir sevk ve idareye güven beslemesini beklemek, yersiz ve aşırı bir istektir. Onlar, realiteyi açıkça idrak edecek akli melekeye sahip olduklarını birçok kez gösterdiler ve yine onlar, benim de inandığım gibi, Adolf Hitler'in artık savaşı kazanamayacağını, aksine sondan korktuğu için anlamsız ve akılsızca uzattığını da anladılar. Almanya'nın her geçen hafta artan biçimde korkulara gark olması ve insanlar kurban etmek zorunda kalması Hitler'in üzerinde belirgin bir etki yapmıyor.

Bunun için Bay Orgeneral, lütfen akıl ve basiretinize göre hareket ediniz. Alman Silahlı Kuvvetleri'nin tüm komutanları gibi, siz de Almanya'nın kaderine ilişkin sorumluluğu tüm ağırlığıyla taşıyınız. Adolf Hitler'i istifaya zorlayınız. Rus topraklarını boşaltınız ve Doğu Ordusu'nu Alman sınırlarına geri çekiniz. Bu kararla siz, Alman ulusuna özgür bir ulusun haklarını bahşeden şerefli bir barış için gerekli politik koşul-

Levent Şahverdi Arşivi

ları sağlayacaksınız. Böyle hareket, savaş sona erdiğinde Alman kaderinin biçimlenmesi için kesin önemi haiz olacaktır. Bu, içinde bulunduğumuz şu durumda umabildiğimizden daha fazladır.

Fakat, eğer Adolf Hitler, sizin yardımınızla savaşı sürdürebilir ve Alman ulusunu kendisiyle birlikte inkiraza sürüklerse, her şey kaybedilir ve her ümit yok olur.

İmza
von Seydlitz
Topçu Korgeneral
Alman Subaylar Birliği Başkanı

Belge No. : 127*

Batı Komutanlığı

Hrk. Ş. No. 550/43

GİZLİ, KOMUTANA/KURMAY BAŞKANI'NA ÖZEL

Batı Komutanlığı'nın 25 Ekim 1943 Tarihli Durum Muhakemesinden

(.....)

III. Sonuçlar (Savaş Sevk ve İdaresine İlişkin)

1. Kıyılar ve bunların tahkimat manzumesi sonuncusuna kadar tutulmalıdır. Her şeyden önce, bir elden sevk ve idare ve tek sorumluluk altında bu işe esas itibariyle elverişli tüm bataryalar ve ağır silahlarla henüz su üstünde -yani en zayıf anında- bulunan düşmanı ateşle tahrip etmeye veya düşmanı ya geri dönecek ya da ancak birbirine karışmış kısımlar halinde karaya çıkabilecek şekilde zayıflatmaya önem verilir.

Daha sonra bu işe elverişli tüm silahların ateş sıklet merkezi kıyıya ulaşmış olan düşmanı imha etmek amacıyla bu düşman birlikleri üzerine yöneltilmelidir. Bu esnada kıyı bataryalarının bir kısmı ateşlerini, yeni takviyelerin botlarla kıyıya taşınmasını taciz etmek için açık denizdeki düşman gemileri üzerinde bulundurmaya devam eder.

Buna rağmen düşman birçok yerde, özellikle de şöylece emniyet altına alınması mümkün olan cephelerde büyük kuvvetlerle karaya çıkmayı başaracaktır. Bu durumda artık karadaki üslerin ve savunma alanlarının mutlaka elde bulundurulmasına önem verilir. Elde mevcut yerel ihtiyatlar süratle yapılması gereken karşı darbe için kullanılır. Her saat değerlidir.

Levent Şahverdi Arşivi

Eğer düşman yerleşip tertiplenmek için zamana sahip olursa, onu oradan söküp atmak çoğunlukla güçleşir. Bu savaşlarla düşmanın gücü önemli ölçüde zayıflar. Çok sayıda direnmeye devam eden savunma tesisi düşmanı dağıtır ve emer. Düşman zaman kaybeder ve emniyetsiz olur.

Biz bu ilk savaşlarda sıklet merkezini, tespit etmenin, aldatmanın nerede olacaklarını saptama imkânına sahibiz.

2. İkinci zaman kesitinde çıkmış olan düşmanın en zayıf yerine karşı taarruz yaparak onu imha etmek üzere büyük ihtiyatlar cephe gerisine yanaşır.

3. Uzak geri bölgelere yapılması kuvvetle muhtemel olan büyük çaplı hava indirmelerine karşı büyük ihtiyatların mı yoksa bu amaç için öngörülen ve hazır bulundurulan küçük birliklerin mi kullanılacağı münhasıran o zaman ki gerçek duruma bağlı olup, daha önceden tespit ve tayin edilemez.

4. Sonuç

Tüm tahkimata rağmen çok uzun kıyıların inatla ve etkin biçimde savunulması uzun süre mümkün değildir.

Bu gerçek akıldan çıkarılmamalıdır.

Bu nedenle savunma ön planda büyük ihtiyatlara, öncelikle de zırhlı ve motorlu birliklere dayanır. Bunlar olmaksızın kıyıların sürekli tutulması mümkün değildir. Fakat bu ihtiyatların yalnız yeterli sayıda mevcut olmaları yetmez, aynı zamanda kalite bakımından da Angloamerikanlara, yani onların malzemelerine karşı taarruza elverişli olmaları gerekir... Aksi halde karşı taarruz başarılı olmaz.

Bundan çıkan sonuçlar "Batı Komutanlığı'nın Durum Muhakemesi' nin sonunda kaydedilmiştir.

E.

Diğer Kuvvet Komutanlıkları Hakkında Kısa Değerlendirme :

I. Deniz Kuvvetleri

Düşman çıkarma girişimini mümkün olduğunca kıyıların ele geçirilmesinden önce akamete uğratmak topçu kıyı savunmasının görevidir. Batı Deniz Kuvvetleri Grubu'nun görüşü, bu görevi şu anda batı bölgesinde bulunan kuvvetlerle sınırlı ölçüde yerine getirilebileceği merkezindedir.

Levent Şahverdi Arşivi

Kısaca Nedenleri

1. 1942'de batı duvarı türde inşa için yapılan istek, personel ve malzeme durumları nedeniyle yerine getirilemedi.

Denizaltı sığınakları için beliren büyük beton ihtiyacı Deniz Kuvvetleri'nin malzeme sektörünü çok sıkıntıya soktu. Bu nedenle topçu savunma cephesinin batı duvarı tipi inşası Führer tarafından planlanan ve amaçlanan anlamda ilerlememiş olup, halen Kara Kuvvetleri savunma tesislerinin bugünkü durumunun gerisinde bulunmaktadır. Ancak yeniden bazı konularda beton korumasının ivedilik ve öncelik alması ve taktik değere göre uygun biçimde katagorileştirmeyle ahenkli ve dengeli bir tahkim sistemi sağlanabilir.

2. Ağır kıyı bataryaları 1941 yılı başında büyük kısmıyla taarruz taktiği esas alınarak mevzilendirildiği için, bugün düşman çıkarmasına karşı bu bataryaların etkileri kısıtlanmış ve ölü sahalar meydana gelmiştir.

3. Çok sayıda bataryada bugüne kadar giderilemeyen malzeme noksanının varoluşu...

Ganimet depolarından deniz hedeflerine atış için elverişli top malzemesinin yeterince sağlanamaması.

Deniz hedeflerine atış için yeterli elverişlilikte cephanenin mevcut olmaması.

Ganimet olarak alınan bazı top türlerinde cephane ve ikmal yetersizliği.

Mesafe ölçme ve ateş idaresi gereçleri noksanlığı...

Yetersiz donanım durum ve düşmanın uygulaması beklenen taktikte -gece ya da yapay siste taarruz- önemli olan telsiz kestirme gereçlerinin yeteneklerinin yetersizliği.

4. Denizaltı sınıfı ve denizde seyreden birliklere mensup en ehil subayların tamamiyle çekilmelerinden ötürü oluşan personel noksanlığı... Uygun ve sayıca yeterli yedeklerin eğitilmesi de henüz sona ermemiştir.

5. Ciddi uçaksavar birliği noksanı.

Not : Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın detaylı raporu normal kanallarla sunulacaktır.

Levent Şahverdi Arşivi

II. Hava Kuvvetleri

3 ncü Hava Filosu'nun kanaatına göre, düşman hava kuvvetleri geçen yıl büyük ölçüde genişletildi. Özellikle İngiliz anavatanından Amerikan Hava Kuvvetlerinin büyük çapta kullanılmasıyla, bizim hava kuvvetlerimizle düşmanınki arasındaki kuvvet oranında aleyhimize önemli kötüleşmenin meydana geldiği saptanılmaktadır. Bunun yanında düşman uçak malzemesinde oluşan teknik gelişme de önemli olmaktadır. Bu gelişme herşeyden önce savunma silahlarının iyileştirilmesinde ve avcı uçaklarının etki derinliğinin büyümesinde kendini göstermektedir. Şu sırada devam etmekte olan hava savunması geliştirilmesi -öncelikle avcı uçakları ve uçaksavar toplarının takviyesi- bir hafifleme sağlıyorsa da, durum tablosu düşman hava kuvvetlerinin müteakip takviyesi bakımından önemli ölçüde değişmeyecektir.

Brüksel-Paris-Orleans hattının kuzeybatısı bölgesindeki tüm objelerin korunması daha ziyade yer savunmasının üzerine düşüyor. Bu nedenle sözü edilen bölgede sıklet merkezi pasif hava korunmasındadır!

"Bomba Halısı" taktiği, çözülmeyi ve çabuk onarım için halktan artan ölçüde işçilerin yanaştırılmasını zorluyor.

Kıyı savunması çerçevesindeki hava savaşı sevk ve idaresi özellikle düşman çıkarmalarının başladığı sırada eldeki tüm kuvvetlerin sıklet merkezi bölgesinde toplu şekilde kullanılmasını gerektirir.

Üstün savaş ruhumuz ve fedakârlık azmimiz zafiyetimizin bir kısmının giderilmesine yardım edecektir.

Not : Hava filosunun detaylı raporu normal emir komuta kanalıyla sunulacaktır.

H.

1942 ile 1943 Yılı Arasında Kıyaslama

I. 1942 Durumu	II. 1943 Durumu
1. Geçen yılda da Batı Komutanlığı Manş Denizi ve Atlantik kıyılarına İngiltere'den yapılacak taarruzları hesaba katmak zorunda kaldı. Bugün düşmanın askeri bakımdan bu taarruzunu üstünlükle icra etmeye henüz hazır olmadığını biliyoruz.	1. Düşman her zaman İngiltere'den hareketle Manş Denizi üzerinden aşarak taarruz edecek durumdadır. Askeri hazırlıkları genel olarak tamamlanmıştır. Taarruz edip etmeyeceği, edecekse ne zaman edeceği, düşmanın politik niyet ve amaçlarına bağlıdır.

Levent Şahverdi Arşivi

1942 yılı ile kıyaslamada, durum Batıda da gene durum nedeniyle önemli derecede gerilmiş görülmektedir.

2. 1942 sonbaharında kuvvet itibariyle elde mevcut olanlar :

a. Manş ve Atlantik kıyı cephesinde 22 piyade tümeni. Yaklaşık üçte ikisi üçlü teşkilatlı, personel ve malzemece iyi ve eğitimli. Büyük bir kısmı esas itibariyle "Doğuda kullanılabilir" tümen..

b. İhtiyattaki motorlu birlikler :

En iyi klasda yedi zırhlı ve motorlu tümen mevcut olup hepsi de tam hareket kabiliyet ve doğuda kullanılabilir durumda.

c. Ayrıca ihtiyatta olanlar : Altı piyade tümeni (Bunların dördü üçlü kuruluşta).

2. 31 Ekim 1943'de kuvvet itibariyle elde mevcut olanlar :

a. Manş ve Atlantik kıyılarında ve 650 kilometrelik munzam yeni Akdeniz cephesinde 27 tümen (aralarında 5 ihtiyat tümen, iki emniyet alayı ve bir hudut alayı bulunmaktadır)..
Birçok tümen ikili teşkilatlı çok cesur ve itaatkâr, fakat 1942 yılındakilerle personel ve malzemece kıyaslanamayacak durumda. Yeni kuruluş olarak taarruz hareketleri için pek de elverişli değil, herşeyden önce az hareket yetenekli ve topçu bakımından çok zayıf...

b. İhtiyattaki motorlu birlikler : Atlı zırhlı ve motorlu birlik mevcut olup, "H.J." zırhlı sınır tümeni henüz başlangıç aşamasında. Tüm savunma sistemimiz bunlara dayanıyor. Bunlarınsa şu sıradaki eğitim ve malzeme durumlarının nasıl bir manzara arzettiği malum... Ayrıca her biri takviyeli bir tabur kuvvetindeki küçük mobil savaş grublu üç zırhlı tümenin tamamlanma hazırlıkları yapılmaktadır.

c. Ayrıca ihtiyatta olanlar : Ordular grubu ihtiyatı olarak iki ihtiyat tümeni mevcut, savaş değeri az ve hareket ye-

Levent Şahverdi Arşivi

	teneğine sahip küçük ihtiyat gruplarından oluşmakta.. Ayrıca 349, 352 ve 353 ncü piyade tümenlerinin üç savaş grubu (takviyeli alay) ve kuruluş halindeki 244 ve 245 nci piyade tümenleri...
3. Bir Akdeniz cephesi henüz mevcut değil, İtalya - Sardinya - Korsika etrafında henüz bir savaş da görülmedi. Afrika topraklarında savaşlar cereyan etti.	3. Şimdiye kadarki cephelere 1943'de yaklaşık 650 km. uzunluğunda genel Akdeniz cephesi eklendi. Fransız - İtalyan cephesinde İsviçre'ye kadar Alplerin emniyete alınması da ayrıca zikredilebilir.

K.

İç Durum

Düşman propagandasınca etkin biçimde yararlanılan savaş durumundaki gelişme, işgal edilmiş olan Batı bölgeleri halkında sürekli artan biçimde Almanya için artık savaşın kazanılamayacağı fikrini yerleştiriyor. Rusya'daki gelişme ön planda Alman mukavemet gücünün ölçüsü olarak ilgileri çekiyor ve Almanya'nın yıkılacağı ümidini besliyor. Bundan Avrupa için oluşacak tehlike pek nazarı dikkate alınmıyor. Bu tehlike Fransa'da legal (illegal) komünist partisinin faaliyetlerinde yeniden sağlam bir destek bulan komünistler tarafından memnuniyetle karşılanıyor.

Nüfusun büyük kısmı eskiden olduğu gibi şimdi de passif ve görünüşe göre dürüst... Buna karşılık batı bölgelerindeki mukavemet gruplarının faaliyeti sürekli artmakta. Aslında, ulusal kampta olduğu gibi komünist kampında da münferit eylemciler tarafından yürütülen ve dar bir temel üzerinde bulunmakta olan direnme hareketleri 1943 yılı içinde çap, organizasyon ve silahlanma bakımlarından çok önemli miktarda arttı. Bu gelişmenin esas nedenlerinden biri de askeri ve silahlı kuvvetler komutanlıklarının ve emniyet hizmetinin mütteffikan verdikleri raporlara göre, Almanya'ya çalıştırılmak üzere kin ve garaz dolu sürgünlerin gönderilmesidir. Çalışmaktan imtina edenler büyük kısmıyla illegalliğe kaçıyor. Yerli idare ve polis makamları geniş ölçüde pasif direnme uyguluyor. Karadaki mukavemet hareketleri hava yoluyla İngiltere'den yapılan büyük çaplı silah ve patlayıcı madde ikmaliyle büyük ölçüde destekleniyor. Bunun sonucu da ulaşım ve ikmal tesislerine ve

Levent Şahverdi Arşivi

diğer savaş için önemi haiz yapıtlara sabotajlar süratle artıyor (ilk yarı yılda aylık ortalama 130 iken, sadece eylül ayında 530 demiryolu sabotajı)...

Fakat şimdiye kadar bu sabotaj işi çoğunlukla komünist grupların eseridir. Batıdaki ulusal direnme hareketleri ve İngiliz sabotaj organizasyonları Alman Ordusunun gerisinde Anglo - Amerikan büyük taarruzu için çok dikkatli ve esaslı biçimde aksiyonlar hazırlamak ve tam zamanında bütün kuvevtlerle geri irtibatlar üzerine saldırmak talimatını almışlardır. Bu tür hareketler, büyük bir savaş halinde iç durumda özel önem kazanacak tehlikeler yaratabilir. Batıdaki direnme hareketleri tüm imkân ve vasıtalar kullanılarak başarılı bir şekilde yenilgiye uğratılabilir. Fakat eldeki kuvvetler sınırlıdır düşmanınkiler ise sürekli artış halindedir. 1944 yılı ilkbaharına kadarki zaman, acil olmayan tüm görevleri geriye bırakarak emniyet kuvvetlerini bir araya toplamak suretiyle savaşmakta olan kıtaların gerisindeki tehlikeleri mümkün olduğu kadar şiddetle azaltmak izin kullanılacaktır. Fakat halen elde mevcut olan kuvvetlerle bu geri tehlikenin tamamen ortadan kaldırılması imkânsızdır. Batı Komutanlığı büyük düşman çıkarması halinde - hele bu çıkarma yer yer karaya ayak basmakla sonuçlanacak olursa - geriye uzanan demiryolu bğlantılarının ve büyük ulaşım yollarının aniden ve birçok yerde kesileceğini, ayrıca grevlerle ve en azından yerel ayaklanma merkezlerince cephe gerisinde tehdit edici bir durum oluşturulabileceğini bildirmektedir.

O halde geri bölgenin zamanında ve sayıca güçlü birliklerle işgal edilmesi acil ve zorunludur.

Belge No. : 128

Führer Direktifi
No. 51

Führer Karargâhı
3 Kasım 1943
Führer
Başkomutanlık/Hrk. D./P.
No. 662656/43 GİZLİ

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANI'NA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR.

Bolşevizme karşı yürütülen son iki buçuk yılın çetin ve zayiatlı savaşı askeri kuvvetlerimizin ve gayretlerimizin büyük kısmını son derece meş-

Levent Şahverdi Arşivi

gul etti. Bu, tehlikenin ve genel durumn büyüklüğüne uygun düşüyordu. Bu arada durum değişti. Doğudaki tehlike bâki kaldı fakat Batıda daha büyüğü belirdi : Anglosakson çıkarması. Doğuda bölgenin büyüklüğü zaruret halinde, Alman hayat damarına öldürücü bir isabet kaydetmeksizin, bir arazi kaybına büyük ölçüde dahi izin verir. Batıda işler başka... Düşman burada savunmamıza geniş cepheli bir girme yapmayı başardığı takdirde, bunun kısa sürede sonuçlarının ne olacağını kestirmek mümkün değildir. Tüm emareler, düşmanın en geç ilkbaharda fakat muhtemelen daha erken Avrupa Batı Cephesine karşı tarruza geçeceğini gösteriyor.

Bu nedenle batının diğer savaş alanları lehine daha da zayıflatılması sorumluluğunu yüklenemem. Bu nedenle, özellikle İngiltere'ye karşı uzak muharebeye başlayacağımız Batı Cephesinde savunma gücünü artırmaya karar verdim. Çünkü, orada düşman taarruz edebilir ve edecektir, orada -herşey yanılmazsa- kesin sonuçlu çıkarma savaşı cereyan edecektir.

Diğer cephelerde tespit ve oyalama taarruzları beklenilebilir. Fakat Danimarka'ya karşı büyük bir taarruzun yapılması da imkânsız değildir. Bu taarruz denizden çok güç havadansa daha az etkin desteklenir. Fakat başarıldığında politik ve operatif sonuçları çok büyük olacaktır. Savaşın başında düşmanın tüm taarruz gücü zorunlu olarak kıyı işgal kuvvetlerine karşı yönelecektir. Ancak, anavatanın ve işgal edilmiş bölgelerin mevcut tüm personel ve malzeme gücünün kullanılması suretiyle son derece artırılacak çok güçlü bir mevzi inşası, kısa zamanda kıyılardaki savunmamızı kuvvetlendirebilir.

Danimarka'ya ve işgal olunan batı bölgelerine en yakın bir zamanda akacak sabit silahlar (Tanksavar topları, toprağa gömülecek hareketsiz tanklar, kıyı, topçuları, kara savunma topları, mayınlar vb.) sıklet merkezi esasına göre en tehlikeli kıyı kesimlerinde yoğun biçimde toplanarak kullanılmalıdır. Daha az tehdide maruz bulunan kesimlerin savunma gücü yakın bir gelecekte artırılamaz. Buna katlanılmalıdır. Buna rağmen düşman, kuvvetlerini toplayarak zorla bir çıkarma yapmaya kalkarsa, o zaman çok büyük bir hız ve şiddetle yapılacak karşı taarruzumuzla karşılaşmalıdır.

Kuvvet ve malzemenin yeterli ölçüde ve süratle sevkedilmesi ve elde mevcut büyük birliklerin yoğun bir eğitime tabi tutulması suretiyle, karşı taarruzla bir çıkarmanın genişlemesini önleyecek ve düşmanı denize geri püskürtecek üstün değerde, taarruz yetenekli ve tam hareket kabiliyetli ihtiyatlar oluşturmaya önem verilir.

Levent Şahverdi Arşivi

Ayrıca detaylı olarak hazırlanmış emirlerle taarruz edilmeyen kıyı cephelerinden ve anavatandan sağlanacak herşey çıkmış olan düşmana karşı büyük bir süratle kullanılmalıdır.

Hava ve Deniz Kuvvetleri havadan ve denizden beklenmekte olan şiddetli taarruzlara, o anda ele geçen tüm kuvvetlerle amansızca karşı koymalıdır.

Bu amaçla şunları emrediyorum :

A. Kara Kuvvetleri

1. K. K. Kur. Başkanı ve Zırhlı Birlikler Genel Müfettişi bana en çabuk şekilde Batı Cephesi ve Danimarka için gelecek üç ay zarfında silah, tank, hücum topu, motorlu taşıt aracı ve cepane tahsisi hakkında yeni duruma da hesaba katan bir plan takdim edecekler.

a. Batıdaki tüm zırhlı ve zırhlı refakat avcı tümenlerinin yeterli hareket kabiliyetine ulaşması ve bu birliklerin doksan üçer T-IV tipi tankı, hücum topları ve kuvvetli tanksavar silah ve gereçleriyle 1943 yılı Aralık ayının sonuna kadar donatılması...

20 nci Hava Kuvvetleri Sahra Tümeninin 1943 yılı sonuna kadar hücum topları tahsisi suretiyle savaş güçlü ve hareket kabiliyetli bir ihtiyat tümeni halinde süratle yeniden kurulması.

SS-Zırhlı Refakat Avcı Tümeni "HJ" ile 21 nci Zırhlı Tümenin ve Jutland'da kullanılan piyade ve yedek tümenlerin süratle silah ikmallerinin tamamlanması...

b. Batıdaki ve Danimarka'daki yedek zırhlı tümenlerin ve keza Danimarka'daki Hucümtopu Eğitim Taburunun T-IV tipi tanklar; hücumtopları ve ağır tanksavar toplarıyla daha geniş çapta ikmal edilmesi.

c. Batıdaki ve Danimarka'daki yeni kuruluşlar için gerekli olan ağır tanksavar toplarına ilaveten kasım ve aralık aylarında 100 adet 40 ve 43 mm. lik ağır tanksavar topluk (bunların yarısı hareket kabiliyetli) aylık tahsisat...

d. Batıda ve Danimarka'da kıyı koruması görevinde kullanılan sabit tümenlerin donanımlarının iyileştirilmesi ve taarruz edilmeyen kesimlerden alınacak birliklerin ayni şekilde donatılması için çok sayıda silah (ayrıca yaklaşık 1.000 makineli tüfek) tahsis edilmesi...

e. Tehdit edilen kesimlerdeki birliklerin tanka karşı yakın savaş vasıtalarıyla bol miktarda donatılması.

Levent Şahverdi Arşivi

f. Danimarka'da bulunan ve işgal edilen Batı bölgesinde kıyı savunmasında kullanılan birliklerin topçu savaş gücünün ve tanksavar savunmasının artırılması ve ordu topçularının takviye edilmesi...

2. Halen Batıda ve Danimarka'da bulunan tüm müfreze ve birlikler ve Batıda yeni kurulacak tüm tank, hücumtopu ve tank avcı birlikleri benim iznim olmaksızın, diğer cephelere gönderilmek üzere çekilemez.

Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı veya Zırhlı Birlikler Genel Müfettişi bana tank hücumtopu ve tank avcı taburlarının ve bölüklerin donatılmasının sona erdiğini Başkomutanlık sevk ve İdare Karargâhı kanalıyla bildirirler.

3. Batı Komutanlığı şimdiye kadarki ölçünün ötesinde tarih itibariyle ve harp oyunları ve kadro tatbikatlarıyla taarruz edilmeyen kesimlerden alınarak emre göre taarruza yetenekli hale getirilecek birliklerin yeni kullanma yerlerine yanaştırılmalarını planlar. Ayrıca tehdit edilmeyen kesimlerin küçük gözetleme kuvvetlerine kadar boş bırakılmasını da istiyorum. İhtiyatların çekip alınacağı bölgeler için emniyet ve alarm birlikleri hazır bulundurulması ve düşman hava kuvvetlerince muhtemelen tahrip edilmiş olacak ulaşım yollarının halktan geniş çapta yararlanılarak açık bulundurulması için de inşaat kuvvetleri teşkil edilmelidir.

4. Danimarka'daki Alman birlikleri Komutanı kendi sorumluluk bölgesinde 3 ncü maddeye uygun önlemler alır.

5. Kara Kuvvetleri Silahlanma ve Yedek Ordu Komutanlığı Kur. Başkanı anavatan savaş alanındaki öğretim birliklerinden, kurslardan, okullardan, eğitim ve nekahat birliklerinden özel emre uygun alay kuvvetinde savaş grupları, emniyet ve istihdam inşaat taburları hazırlar. Bu birlikler, çağrıdan itibaren 24 saat içinde sevkedilebilinmelidir.

B. Hava Kuvvetleri

Batıda ve Danimarka'da bulunan hava birliklerinin taarruz ve savunma güçlerini takviye etmek suretiyle yeni genel durumun icapları yerine getirilir. Ayrıca elde mevcut olan ve anavatan hava savunmasından, okullardan ve anavatan savaş alanındaki eğitim birliklerinden uçucu birliklerde ve hareket kabiliyetli uçaksavar topçusunda savunma muharebesine elverişli olan tüm kuvvetlerin batıda ve gerektiğinde Danimarka'da da kullanılmak üzere serbest bırakılmaları hazırlanmalıdır.

Güney Norveç, Danimarka, Kuzeybatı Almanya ve Batıdaki yer teşkilatlarının inşaası ve tevsiî öyle hazırlanmalı ve stoklanmalı ki, birliklerimiz başlamakta olan büyük savaşda mümkün olan en geniş çapta

Levent Şahverdi Arşivi

seyrekleşmek suretiyle düşman bomba taarruzlarından kurtulsun ve düşman taarruz gücünün etkisi dağılıp parçalansın... Bu özellikle, kullanma imkânları çok sayıda sahra uçak alanlarıyla artırılması gereken av birliklerimize uygulanabilir. En iyi şekilde gizlenmeye özen gösterilmelidir. Bu konuda da, daha az tehdite maruz bölgeleri boşaltarak, tüm kuvvetlerin futursuzca hazır bulundurulmasını bekliyorum.

C. Deniz Kuvvetleri

Deniz Kuvvetleri mümkün olduğunca çok güçlü ve düşman çıkarma filolarına karşı taarruza daha elverişli deniz birliklerinin kullanılmasını hazırlar. İnşa halinde bulunan kıyı savunma tesisleri en süratli biçimde tamamlanmalı, yeni kıyı bataryaları teşkili ve ilave yan barajlarının koruma imkanı incelenmelidir. Halen okullarda, kurslarda ve diğer kara komutanlıklarında bulunan yer savaşına elverişli tekmil askerlerin kullanılması, bunların düşman çıkarma harekâtının yapıldığı savaş alanında en azından emniyet birlikleri olarak en kısa zamanda görev yapabilmelerini sağlayacak şekilde hazırlanmalıdır.

Deniz Kuvvetlerinin batı bölgesinde savunmanın güçlendirilmesine ilişkin hazırlıklarında, Norveç ya da Danimarka bölgesinde yapılacak düşman çıkarmalarının aynı zamanda def ve tard edilmesi de özel surette göz önüne alınmalıdır. Ayrıca, kuzeydeki deniz alanları için çok sayıda denizaltının hazır bulundurulmasına da özel önem vermekteyim. Atlantik denizaltı kuvvetlerinin geçici bir süre zayıflamasına katlanılmalıdır.

D. SS (Muhafız Kıtası)

SS şefi, SS sınıfı kuvvetlerinin ve polisin savaş, emniyet ve gözetim görevlerine hazırlanmaları için gerekli incelemeleri yapar. Anavatan savaş alanındaki eğitim, ikmal mürettebatı ve nekahat birlikleriyle okul ve diğer kurumlardan alınacak personelden savaş ve emniyet görevlerinde kullanılmaya elverişli birliklerin teşkili hazırlanmalıdır.

E. Kuvvet Komutanları, SS Şefi, Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı, Batı Komutanı, Kara Kuvvetleri Silahlanma ve Yedek Ordu Komutanı, Zırhlı Birlikler Genel Müfettişi ve Danimarka'daki Alman birlikleri Komutanı bana 15 Kasım 1943'e kadar alınmış ve alınacak olan önlemleri bildireceklerdir.

Halen elde mevcut olan zaman içinde, tüm makamlarca büyük bir ciddiyet ve gayretle Batıda beklenmekte olan kesin sonuçlu savaş için gerekli hazırlıkların yapılmasını bekliyorum.

Levent Şahverdi Arşivi

Tüm sorumlular, yetki sorunlarında gereksiz yere zaman ve iş gücü israf edilmemesine, aksine savunma ve taarruz gücünün korunulmasına dikkat ederler.

(. . . .)

Belge No. : 129

Beşinci Savaş Yılı Başındaki Stratejik Durum

Başkomutanlık Hrk. D. Bşk. General Jodl'un Münih'de 7 Kasım 1943 günü Devlet ve Eyalet Yöneticileri önünde vermiş olduğu Brifing.

Giriş

I. Geriye doğru şimdiye kadarki gelişmenin en önemli sorunlarına bakış

II. İtalya'nın ihaneti, bunun nasıl atlatıldığı ve sonuçları.

Sonuç

III. Bugünkü durum

Münferit savaş alanlarının incelenmesi ve bunların belli başlı özellikleri :

Finlandiya		
Norveç		
Danimarka	:	Norveç bağlantısının kalpgâhı
Fransa	:	Hollanda ve Belçika ile birlikte 1944 yılının savaş alanı
İtalya	:	Derin yanlı dar cephe
Balkanlar	:	Çete harbi -İkmal
Doğu	:	1917/18 Batı Cephesiyle kıyaslama

IV. Düşman : Silahlı Kuvvetleri ve bunların gruplandırılması, düşmanın müteakip stratejik niyet ve amaçları.

V. Müttefiklerin ve tarafsızların tutumu.

VI. İç hatlarda savaş durumunda olan Alman sevk ve idaresinin problemleri.

Levent Şahverdi Arşivi

a. Tüm savaş sahnesinde kuvvetlerin dağılımı,

b. Operatif ihtiyatlar teşkili,

c. Asker ve silah endüstrisi işçisi ihtiyacı arasındaki denge,

d. Hâkim olduğumuz bölgelerde güç yedeklerinin tükenmesi, Müttefikler ve yabancı kökenli askerler sorunu.

e. Havadan yapılacak düşman terör taarruzlarının üstesinden gelinmesi.

f. Etkin bir denizaltı savaşının yeniden başlatılması.

VII. Tutumumuzun ve zafere olan güvenimizin esasları :

a. Alman ulusu ve onun sevk ve idaresi

b. Alman Silahlı Kuvvetleri

c. Savaşımızın etkin ve moral esası

d. Müttefiklerin ortak politik ve askeri hedefi,

Bolşeviklikten kurtulma

e. Ortak politik ve askeri sevki idare

f. Düşmanlarımızın birbirinden uzaklaşmakta olan politik, askeri, sosyal ve ekonomik davaları,

Batılı düşmanların moralman alt düzeyde bulunuşu ve savaşlarının materyalist esasları.

g. Sevk ve İdarenin Başındaki Deha

Giriş

Sayın Bormann benden, bugün beşinci savaş yılı başındaki stratejik durum hakkında genel bilgi vermemi rica etti. Fakat itiraf etmeliyim ki, pek de kolay olmayan bu görevi üzerime almaya kısa bir tereddüt devresi geçirmeksizin anında karar veremedim. Böyle bir açıklamada genel hitap usullerine riayet edilmeyebilinir. Ne olacağının söylenmesi gerekmez, fakat ne olduğu açıkça beyan edilmelidir. Führer'in emrettiği gibi, kimse görevi için gerekenden daha fazlasını bilemez ve öğrenemez. Fakat ben, siz Sayın baylarımın görevlerini layıkıyla takdir etmeleri için pek çok şey bilmeye ihtiyaçları olduğunu çok iyi biliyorum. Eyaletlerinizde ve sakinleriniz arasında, düşman propagandasını, korkaklığı ve kötü niyetli söylentileri halk içinde yaymaya çalışan her şey yoğunlaşıyor. Her yerde

Levent Şahverdi Arşivi

yıkıcı ve bozguncu şeytan adım adım ilerliyor. Tüm korkaklar bir çıkış yolu, ya da adını koydukları gibi politik çözüm arıyorlar. Bunlar, konu mevcut olduğu sürece müzakere edilebileceğini söylüyorlar ve bütün bu sloganlarla halkın doğal duygusuna hücum ediliyor. Teslim olma ulusun sonudur, Almanya'nın sonudur. Bu düşman propaganda ve korkaklık dalgasına karşı şiddet ve zor kullanmaktan daha fazlasına muhtaçsınız. Sizlerin gerçek durum hakkında bilgiye ihtiyacınız var. Ve işte bu nedenle de sizlere durum hakkında tamamen açık ve çıplak bir tablo sunabilme sorumluluğunu yüklenebileceğime inanıyorum. Bu, yasaklanmış bir gizliliğin ifşası olmayıp, halkın tutumunu sağlamlaştırmada muhtemelen sizlere yardım edebilecek vasıtadır. Çünkü bu savaş yalnız silahlarla değil, aynı zamanda tüm ulusun direnme azim ve isteğiyle kesin sonuca ulaştırılır. Almanya 1918'de cephede değil, anavatanda parçalanıp yıkıldı. İtalya askeri değil, moral yönden çökmüştü ve de içten yıkılmıştı. Sonuç, beklenen barış değil, aksine bu hainlerin korkaklığından dolayı haşin ve merhamatsiz bir kaderdir. Hem de, İtalyan ulusu için bizim tarafta savaşa devam etmenin getirmiş olacağından binlerce kez daha haşin ve acımasız bir kader. Kendi kuvvetimizin hakkında doğru rakkamları ve bilgileri dile getirdiğim yerler olacaktır. Bu detayları sırrımız addedeceğinizi herhalde güvenebilirim. Halbuki diğer bilgiler, halk yönetimi faaliyetiniz içinde değerlendirmeniz için verilmiş olup, hiçbir sınırlandırmaya tabi değildir.

Bu savaşın zorunluluğunu ve amacını, ancak Büyük Almanya özgürlük savaşının girdiğimiz ve taarruzi savaş yöntemiyle bizi Batı devletleri tarafından olduğu kadar Polonya'dan da çok aşikâr biçimde tehdit eden tehlikeyi bertaraf ettiğimiz zaman, herkes kavrayabildi. Başarılı olduğumuz sürece İskandinav memleketlerine, Akdeniz'e ve Rusya içlerine kadar ilerlemek de genel sevk ve idare hakkında şüphe bırakmadı. Ta ki ciddi aksiliklerin başgöstermesi ve genel durumumuzun gittikçe artan biçimde kötüleşmesiyle birlikte, Alman ulusu içinde "acaba aşırı işlere mi girişmiştik, hedefimizi çok uzak mı seçmiştik" gibi sorular sorulmaya, kuşkular uyanmaya başladı. Bu sorular hakkında fikir belirtmek ve sizlerin eline keşif faaliyetleriniz için bazı nokdai nazarlar vermek benim bugünkü açıklamalarımın esasını oluşturmaktadır. Bunları üç bölüm halinde sunacağım :

I. Geriye doğru gelişmenin en önemli sorunlarına bakış;

II. Bugünkü durumun incelenmesi;

III. Nihai zafere olan güvenimizin esasları.

Levent Şahverdi Arşivi

Führer'in askeri danışmanı sıfatıyla bulunduğum makam ve göreve uygun olarak, kendimi özellikle kişisel çalışma alanımın problemlerine hasrediyorum ve dolayısıyla da bu savaşın çok şekilliliği karşısında olayın sadece bir yanının açıklanacağını biliyorum.

I. Geriye Bakış

1. Nasyonalsosyalist hareketin ve onun iç iktidar mücadelesinin Versay diktası zincirlerinden kurtulmak için atılan ilk adımı oluşturduğunu bu güzide topluluk karşısında detaylı olarak açıklamaya gerek görmüyorum. Fakat akıl ve basiretli profesyonel askerlerin, nasyonalsosyalist hareketin savunma azminin yeniden uyanması, savunma gücünün korunması ve Alman ulusunun yeniden silahlanmasında ne kadar önemli rol oynadığının idraki içinde olduklarını burada zikretmek boynumun borcu oluyor. Her şeye rağmen küçük Alman ordusu saplanıp kaldığı değerler içinde bu muazzam görevi herhalde enine etki noksanlığından olacak, halletmeye muktedir olamamıştı. Bu daha çok, Führer'in amaç edindiği ve çok mükemmel şekilde gerçekleştirdiği her iki kuvvetin sentezi olmuştu.

2. İktidarın ele geçirilmesiyle her şeyden önce askeri hükümranlığın yeniden kazanılması (genel askerlik mükellefiyeti, Rheinland'ın ele geçirilmesi) ve bir modern tank ve hava sınıfı yaratılmasında özel önem ve katkısı olan yeniden silahlanma kendini gösterir.

3. Daha sonra Avusturya'nın ilhakı yalnız eski bir ulusal amacın yerine getirilmesini sağlamakla kalmaz, aynı zamanda savunma gücümüzün güçlenmesinin yanında, stratejik durumumuzun önemli ölçüde iyileşmesinde de etkili olur. Şimdiye kadar Çekoslovak bölgesi Almanya'ya doğru en tehdit edici biçimde giriyordu. (Fransa için karıncabeli, müttefikler özellikle de Rusya için hava üsleri)... Halbuki şimdi Çekistan müttefiklerince kıskaç içine alınmıştı. Bölgenin stratejik durumu artık öyle elverişsiz olmuştu ki, Batıdan etkin bir yardım yapılmazdan önce, enerjik bir taarruza kurban gidebilirdi.

Bu yardım imkânı ayrıca Batı Duvarının inşa edilmesiyle de güçleştirildi. Batı Duvarı Majino Hattı'nın aksine cansız ve yılgın bir savunma önlemi teşkil etmemekte olup, aktif bir Doğu politikası için gerilerin emniyet perdesi olarak düşünülmüştü.

4. 1938 yılı Sonbaharı'nda ve 1939 yılı ilkbaharın'daki Çek anlaşmazlığının kansız bir şekilde çözümlenmesi ve Slovakya'nın ilhaki büyük Alman bölgesini derleyip toparladı ve bu sayede Polonya probleminin oldukça uygun stratejik koşullar altında ele alınması imkânı da sağlanmış oldu.

Levent Şahverdi Arşivi

5. Bu suretle şimdiki savaşın başlangıcına geldim. O zaman her şeyden önce akla hemen şu soru geliyor : "Acaba Polonya ile aslında kaçınılmaz olan çalışma için zaman uygun seçilmiş miydi?" Buna genel olarak olumlu yanıt verilebilir. Şüphesiz, bu hususta bazı kuşkular da oluşabilir. Oldukça güçlü sayılır düşmanın, beklenmeyen süratle yıkılmış olması ve bu düşmanın dostu olan Batı devletlerinin bize savaş ilan etmelerine ve ikinci bir cephe oluşturmalarına rağmen, inisiyatifi elimizden alma imkânlarından yararlanmadıkları gibi, nedenlerin işi kolaylaştırdığı öne sürülebilir ve eğer aksi olsaydı, sonuç başka türlü tecelli edebilirdi şeklinde bir düşünce zihinleri kurcalayabilir. Bu olayda bu tür kuşkuların yeri çok azdır. Polonya Seferi'nin cereyanı ve sonucu hakkında söylenebilecek tek şey varsa o da, bu seferin genç büyük Alman Silahlı Kuvvetleri'nin yüksek imkân ve kabiliyetini tüm dünyanın nefesini kesen bir ölçüde kanıtladığıdır.

6. Fakat, bu başarının en önemli sonucu, bundan böyle doğuda bir düşman devletin mevcut olmamasında ve her şeyden önce de Rusya ile varılan anlaşmalar gereğince ikinci cephe probleminin halledilmiş sayılabilmesindeydi.

7. Böylece savaş sevk ve idaresinin sıklet merkezi doğal olarak Batıya aktarıldı. Çünkü burada Fransız ve İngilizlerin Hollanda'ya yapacakları bir baskına karşı, Ruhr Havzası'nın korunması en acil görev haline gelmişti. Polonya Seferi'nin sona ermesinden hemen önce de Führer bu düşmana karşı, hedefi ancak düşmanın tamamen yere serilmesinden ibaret olabilecek taarruza karar vermişti. Bu kararın, öngörüldüğü gibi 1939 yılı Sonbaharı sonlarında uygulanmayışı, başta hava koşulları olmak üzere o sıradaki silahlanma durumumuzun zorunlu neticesi olmuştu.

8. Fakat bu arada yeni ve ivedi sona erdirilecek bir sorun ortaya çıktı : Norveç ve Danimarka'nın işgali... Burada, yakın tehlike bölgesinin dışında bulunmakla beraber, genel savaş sevk ve idaremiz için iki kat önemi haiz olan bir savaş alanı açmak söz konusuydu. Birkez, İngiltere'nin İskandinav bölgesine yerleşmesi ve Norveç'in kuzeyden stratejik kuşatılmasının yanında, bizim savaş önemi çok fazla olan nikel ve demir nakliyatımızı da Norveç'ten kesmesi tehlikesi mevcuttu. Diğer bir husus da, Norveç kıyılarındaki hava ve deniz üsleri vasıtasıyla Atlantik'e serbest girişi emniyete almayı gerektiren kendi denizsel zorunluluklarımızın idrak edilmesiydi. Böylece bu konuda da tedafüi ve taarruzi gerekler çözülemez bir ölçü birimine bağlandı.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu seferin cereyan tarzı ve sonu bilinmektedir. Öyle zamanında bitmişti ki, Batı Seferi Mayıs 1940'ta en uygun mevsimin girişiyle birlikte yapılabildi.

9. Bu seferin üstün başarısı durumumuzu en elverişli tarzda iyileştirdi. Sadece bize savaşın daha sonraki aşamasında önemli hizmetler sağlayacak olan Fransız silah potansiyelini değil, aynı zamanda ve her şeyden önce savaş limanları ve hava üsleriyle birlikte tüm Atlantik kıyılarını da elimize geçirdik. İngiliz anavatanının doğrudan tehdit edilmesi bu suretle mümkün olmuştu.

Bununla birlikte bir soru da ortaya çıktı : Acaba büyük çapta bir çıkarmayla savaşı İngiltere'ye aktarmalı mıydık? Keza -ABD'nin savaşa girme ihtimali göz önüne alınarak- Atlantik'te bir dizi ileri sürülmüş üslerin işgali de düşünülebilirdi (örneğin, bu arada düşmanın el koyduğu İslanda ve Azor adaları...) Bu adalardan İngiliz deniz ulaşımına karşı savaşı tüm şiddetiyle sürdürebileceğimiz gibi, Avrupa bölgesini de, Japonya'nın Büyük Doğu Asya'yı Pasifik'in çok ileri sürülmüş adaları üzerinde emniyete aldığı tarzda savunabilirdik. Führer akıllıca bir davranışla bu hedeflerden vazgeçti. Bunlar, yalnız icra safhasında değil, aynı zamanda deniz irtibatlarının sürekli korunmasın da deniz ve hava gücümüzün devam üzre üstesinden gelemeyeceği ölçüde kuvvet talep etmiş olurdu.

10. Bu düşüncelerin yerine 1940/41 Kışında başka bir imkân, İngiltere'yi mağlup etmek imkânı hasıl oldu. Bu, her ne kadar haricen sadece İtalyan müttefikimiz için Kuzey Afrika'da bir yardım sağlama biçiminde vaki olduysa da, sonunda Akdeniz'deki İngiliz deniz hâkimiyeti ve bu suretle de Avrupa kıtasının güney yanının ağır şekilde tehdit edilmesi tehlikeye girdi.

İtalya'nın zafiyeti ve başarısızlığı ortaya çıktığı ölçüde, Kuzey Afrika gittikçe bir Alman savaş alanı haline geldi. Buraya gereken ölçüde ve aslında pek de fazla olmayan kuvvet tahsis etmenin kuvvetli İngiliz kara, hava ve deniz birliklerini ve önemli deniz ulaşım alanını Alman yaşam alanının uzağında tespit edebilmek için kuvvet ayırmaktan çok daha yerinde olduğu meydana çıktı.

11. İtalyanlara ittifak gereği yardım yapmamız normaldir. Ama bunun, Balkanlar'da Yunanistan'a karşı girişilen "Ekstra Tur" dan doğan bir zorunluluk olması hiç de istenen bir şey değildi. İtalyanların 1940 yılı Ekim ayında Arnavutluk'tan tamamen yetersiz vasıtalarla başlattıkları taarruz tüm anlaşmalara aykırıysa da, uzun vadeli bir görüşle er ya da

Levent Şahverdi Arşivi

geç, sonunda verlimesi gerekecek bir karar almamıza da neden oldu. Kuzeyden Yunanistan üzerine planlanmış olan taarruzun payına elbetteki sadece bir müttefik yardımı rolü oynamak düşmedi. Bu taarruz, İngilizlerin Yunanistan'da yerleşmelerini ve buradan Romen petrol bölgelerimizi tehdit etmelerini önlemeliydi.

12. Bu gelişmeyle birlikte gittikçe yaklaşmakta olan Bolşevik Doğu tehlikesi daha kuvvetli biçimde idrak edilmeye başladı. Bu tehlike Almanya'da önceleri oldukça küçük görülmüş olup, sonunda diplomatik nedenlerle bile bile gizlenilmek zorunda kalındı. Fakat Führer bu tehlikeyi devamlı göz önünde bulundurdu ve bana daha Batı Seferi sırasında, askeri durumumuz herhangi bir suretle izin verir vermez, bu tehlikenin üzerine gitmeye kararlı olduğunu bildirdi.

13. Yugoslavya'daki hükümet darbesi olayından, bunu izleyen Balkan Seferi'nden ve Girit'in işgalinden sonra bu kararın uygulamasına geçildi. Doğal olarak taarruz Rus arazisi derinliklerine girmek zorundaydı. Şimdiye kadarki seferlerde henüz daha bu ölçüde görülmemiş ve ifade edilmemiş olan tehlikeleri de beraberinde getirdi.

1941 ve 1942 yıllarında düşman kuvvetlerini tamamen imha etmeyi ve bu suretle Rusya'yı dize getirmeyi başaramadık. Buna rağmen Bolşevik tehlikesini sınırlarımızdan uzakta tutabildik. Bu, elbetteki olumlu bir sonuç olarak tescil edilecektir.

Şayet bugün 1943 yılının tekrarlanan ve süregiden aksilikleri karşısında yeniden yeniye 'acaba biz Bolşevik düşmanın kuvvetini esas itibariyle olduğundan az tahmin etmedik mi?" sorusu ortaya atılırsa, o zaman bu soruya bazı harekât bölgelerindeki uygulamalar için evet yanıtı verilebilir. Ama taarruz kararının verilmesinde ve bu kararda mümkün olduğunca uzun süre ısrar etmede hata aramak ve kuşkuya yer vermek doğru değildir. Tıpkı politika gibi savaş sevk ve idaresi de sadece aritmetik meselelerden ibaret değildir. Düşmanın doğru tahmin edilmesi en güç işlerden biridir ve yine de ancak savaş sırasında açıklığa kavuşacak pek çok tartıya gelmez ve bilinmez şey geriye kalır. Bunları doğruya yakın değerlendirmek köklü savaş deneyimi ister.

Kesin olarak aydınlanma, Rus arazisinin karanlığına ilerlemek suretiyle, onun personel gücünü ve teknik donanım durumunu öğrendiğimiz oranda mümkün oldu. Bu da bizi total savaş icrasına ve ancak kendi isteğimizle yaratabileceğimiz teknik karşı koyma imkânına zorladı. Eğer bu tehlike karşısında bekler tarzda hareket etmiş ve er ya da geç bu tehlike tarafından hücumla geriye atılmış olsaydık, acaba o zaman ne olurdu? Bunu düşünmek bile insana dehşet ve ürperti veriyor.

Levent Şahverdi Arşivi

15. Stratejimizin adımlarını büyüterek ilerlemesi hakkında sunulan bu kısa özet çerçevesinde herhalde biraz da Tunus'un işgalinden söz edilebilir. Bu işgal, Anglo-Amerikan kuvvetlerinin Fransız Kuzey Afrikası'nın kuzey ve batı kıyılarına yaptıkları çıkarmaya reaksiyon olarak icra edilmiş olup, bu pozisyonun süratle kaybedilmesinden ötürü herhalde hazırlanmakta olan stratejimizin doğruluğu hakkında önemli ölçüde kuşku yaratmaya da müsaittir.

Velhasıl dış kenardaki bu savaş bölgesel bir kapital sağladı ve bugün bu kapitalle geçiniyoruz...

Bir kez daha 1943 yılı Sonbaharına kadarki büyük savaş olaylarının cereyanını özetliyorum :

İlk iki savaş yılı Almanya'yı ve onun daha sonraki müttefiklerini hemen hemen emsalsiz bir zafer yarışı içinde gördü. Polonya, Norveç, Fransa, Kuzey Afrika ve Balkanlar'daki seferler ve Donez'e, Moskova kapılarına ve Wolchow kıyılarına kadar uzanan Rusya'daki taarruz Avrupa savunması için geniş bir muharebe ileri bölgesi ve zengin ham madde ve yiyecek alanlarının zaptı ve emniyete alınması suretiyle de uzun vadeli bir savaş sevk ve idaresi için gerekli koşulları sağladı. Üstün sevk ve idare, modern savaş araçlarının en iyi şekilde kullanılması, üstün bir hava kuvveti ve kıtaların ender görülen düzeyde savaş değeri ve savaş ruhu, bütün bu öğeler bakımından daha zayıf olan düşmanlar karşısında sözü edilen başarılara neden oldular. Karada üstünlüğümüzün inkâr edilemez olduğu ve havada hatta denizdeki ümitsiz, adedi azlığımızın hiç olmazsa kıyılara yakın kara sularında giderilebilindiği savaşın bu aşamasında bize, zafer simgesine doğru son hamleyi yapmadan başarı nasip olmadı.

En küçük detayına kadar, fakat ezbere geçiş araçlarıyla hazırlanan İngiltere'ye çıkarma İngiliz Hava Kuvvetleri tamamen mağlup edilmedikçe riske edilemezdi. Fakat bu da tıpkı Sovyet Silahlı Kuvvetleri'nin tamamen imha edilmesinde olduğu gibi, kısmen başarıldı. Daha sonraki kuşaklar bizi, bu savaşın kesin sonucunu etkileyen hedeflerin elde edilmesi için olağanüstü gayret sarfedildiği ve kuvvet harcandığından dolayı ayıplayamayacaklardı.

Fakat, Alman Hava Kuvvetleri'nin İngiltere üstündeki savaşta varını yoğunu ortaya koyacak tehlikeli bir girişimde bulunmasını, Sovyet Rusya'ya karşı yakında vaki olacak savaşı göz önüne alarak kimse kabul etmedi. Ancak Doğuda 1941 Kışının doğal felaketi en çetin iradeyi kaçınılması imkânsız bir duruşa mecbur ediyor.

Levent Şahverdi Arşivi

İspanya'yı bizim tarafta savaşa çekmek ve bu suretle de Cebelitarık'ın ele geçirilmesi imkânını sağlamak olan üçüncü hedef, İspanyol ya da daha doğrusu Cezvit Dışişleri Bakanı Serrano Suner'in mukavemeti karşısında akim kaldı.

Bu suretle, savaşın süratle sona ermesinin artık beklenemeyeceği, bundan böyle savaşın çetin ve güç olacağı ve tüm ulusun büyük gayretler sarfetmek zorunda kalacağı ve meşakkatlere katlanacağı açıklığa kavuştu. Clausewitz, "Silahkes ya da barışla sonuçlanmayan her taarruz, ister istemez savunmayla bitmek zorundadır" diyor.

Doğu Cephesi'nde ve kuzey Afrika savaş alanında 1941 kışında başgösteren ilk aksiliklerden sonra Almanya ve onun müttefikleri, doğudaki düşmanı yeni bir hücumla kesin şekilde mağlup etmek ve İngilizlerin Mısır harekât üssünü ele geçirmek amacıyla, bir kez daha tüm kuvvetleri bir araya topladılar. Fakat Kafkasya'ya ve Nil Deltası'na karşı girişilen büyük harekât, kuvvet ve ikmal noksanlığından ötürü başarısızlıkla sonuçlandı. İlk kez olarak Akdeniz'de Batı düşmanlarımızın havada teknik ve sayı üstünlüğü ortaya çıktı. Sovyet Rusya sevk ve idaresi Stalingrad yakınında ve Kafkasya önlerinde cepheyi durdurmayı ve daha sonra da kış mevsiminde yeniden sağladığı kuvvetli ihtiyatlarla Volga ve Don nehirleri kıyılarındaki hareketsiz kalmış ve çok fazla yayılmış, büyük kısımıyla da müttefiklerce işgal edilmiş olan cepheleri yarmayı başardı. En iyi Alman birliklerinden oluşan 6 ncı Ordu yeterli ikmalden yoksun bir durumda dondurucu kış fırtınalarına maruz kaldı ve düşman üstünlüğüne yenik düştü.

Aynı şekilde Batı devletleri de Mısır'da kara, deniz ve havada kuvvetlerin konsantrasyonunu sağlayabildiler. Bu, bizi Mısır kapılarında durdurdu ve El Alamein Savaşı'ndan sonra geri çekilmeye ve sonunda Fransız Afrikası'na, kuvvetli İngiliz-Amerikan ordularının çıkışını müteakip de tüm Afrika pozisyonunu terk etmeye zorladı. En iyi Alman tümenleri deniz yoluyla yapılmakta olan ikmalimize karşı yöneltilen üstün düşman hava kuvvetlerinin öldürücü saldırısının kurbanı oldular, fakat her türlü fedakârlığa değer ölçüde zaman kazandılar.

Almanya ve müttefiklerinin savunma gücü, 1942/43 kış savaşlarının çığırak seslerinin sona ermesiyle ve Afrika Ordusu'nun kaybından sonra son derece gerginleşmişti. 5 nci Zırhlı Ordu ve 6 ncı Ordu'nun yeniden teşkil edilmesi başarıldıysa da, dört müttefik ordusu telef oldu.

Doğudaki operatif ihtiyatlar her ne kadar mükemmel donatılabildilerse de, sayıları herhangi bir yerde geniş çaplı harekâtı göze alabilecek ölçüde artırılmadı. Kara Kuvvetleri'nin büyük hareket kabiliyeti ve Rus

Levent Şahverdi Arşivi

savaş alanı dışında havada üstünlük de kaybedilmişti. Düşmanlarımızın üstün ekonomik güçleri ve Avrupa'ya karşı sıklet merkezi esasına göre toplanmış oldukları çok büyük insan rezervleri kendini hissettiriyordu. İtalya'nın her alanda tamamen batışı ve diğer müttefiklerimizdeki sözü edilmeye değer savaş üretimi noksanlığı Almanya'nın büyük gayretleriyle de yeterli derecede giderilemiyordu.

Bu nedenle zorunlu olarak inisiyatif düşmana geçecekti. Almanya ve onun tarafında savaşan Avrupa ulusları savunmaya geçmek zorundaydı.

Avrupa cephesinden öteye, güneye doğru ileri sürülmüş mevzilerin düşmanlarca alınmasından sonra, 1943 yılı Temmuz ayında, kaybedilmiş olan arazileri geri almak üzere doğuda, asıl Avrupa kalesine, yani onun en zayıf yerlerine karşı da güneyde düşman taarruzu başladı. Bundan daha önce de Anglo-Amerikan Hava Kuvvetleri anavatandaki üretim merkezlerine ve halkın moraline karşı büyük taarruzu başlatmışlardı.

Uzakdoğu'da Japonya'nın savaşı da buna benzer şekilde gelişti. Ama arada bazı farklar vardı : Japonlar ileri sürülmüş mevzilerini anavatanlarının pek çok uzağına atmışlardı ve Anglosaksonlar da, sıklet merkezlerini Avrupa'ya aktarmış oldukları için, burada büyük taarruzlara girişmediler.

II. Savaşın bu aşamasında İtalyan ihaneti vaki oldu. Bu olayı, basındaki açıklamalardan sizler de büyük ölçüde öğrenmiş bulunuyorsunuz. Fakat, bu ihanetin dramı basında açıklandığından çok daha büyüktü, Yüksek sevk ve idare için bu olay belki de şimdiye kadar üstesinden gelinebilen en ağır problemlerden birisini teşkil etti. Mussolini'nin bertaraf edilmesi ve tutuklanmasının sonu, İtalya'nın ittifaktan ayrılmasından başka bir şey olamazdı. Bazı politik yönden daha az tecrübeli gözler, daha önce Akdeniz'deki askeri durumumuzda ve İtalyanlarla işbirliğimizde eskiye göre bir iyileşme tespit etmelerine rağmen, Führer ilk andan itibaren bu ayrılmanın olacağını tamamen biliyordu. Bu zamanda Führer karargâhının politik ve askeri faaliyetlerini anlayan çok insan vardı. Çünkü bunlar yeni hükümeti devirmeyi ve Mussolini'yi kurtarmayı düşünüyorlardı. Sadece çok küçük bir çevrenin bundan haberi olabilirdi. Fakat askeri bakımdan şimdilik Güney Cephesi'ne, yani Sicilya Adası'na düşman girmesini mümkün olduğu kadar güneyde durdurmak için her şey yapılacaktı.

Levent Şahverdi Arşivi

Düşmanın sıklet merkezini daha ziyade Batı Akdeniz'de teşkil edeceği, onun gemi ve çıkarma hacmi bölüştürmesinden zerre kadar şüphe götürmez şekilde belliydi. Fakat düşman en yakın çıkarmayı nerede yapacaktı? Sardinya'ya mı, Korsika'ya mı, Apulienlere mi, Kalabrienlere mi? Ya da eğer ihanet iddiaları doğruysa, niçin Roma'ya, hatta Livorno ve Ceneve'ye olmasın? Düşman sonuncusunu yapmadığı takdirde, o zaman başlangıçtan itibaren düşman hava filolarının üslerini Alplerin daha yakınına yaklaştırmamak için, buraların İtalya tarafından mümkün olduğu kadar korunması gerekiyordu. Fakat, düşman Kuzey İtalya'ya çıkarma yapmayı başardığı takdirde ise, Orta ve Güney İtalya'daki tüm Alman birlikleri kaybedilmiş demektir. Ayrıca İtalyanların ihanetlerine moral düşüklüğünü bahane göstermeleri için de hiçbir neden bulunamazdı veya vaktinden önce düşmanca hareketlerde bulunarak çok daha az ihanet edilebilirdi.

Hainler ayrıca sadakat ve samimiyetten sıkça söz etmeye ve hergün onlarla birlikte gelen bazı subayların kafalarını karıştırmaya ve bunları ihanet olayı hakkında tereddüte sevk etmeye başladılar. Buna hayret edilmezdi; Alman subayları böyle bir alçaklığı kolayca kabul edemez ve dost bir ülkenin bu tür bir davdanışta bulunacağına pek akıl erdiremezdi.

Durum gittikçe daha da zorlaştı. Bir süre Führer'e ne önereceğimi bilemedim. Bu, içinde bulunduğumuz savaşta ilk kez başıma geliyordu. Apaçık olan bir ihanet karşısında alınması gereken önlemler en ince detayına kadar saptandı. "Mihver" parolası bu önlemleri harekete geçirdi. Fakat bu arada Führer'in süratle batıdan Yukarı İtalya'ya naklettirdiği tümenler, orada operatif bakımdan atıl durumda bırakıldılar, hem de Doğu Cephesi'nin en ağır hücumlara maruz kaldığı ve daha acilen ihtiyatlar rica ettiği bir sırada.

Bu arada komşu iller vasıtasıyla ve iz süren köpekler gibi İtalyan entrikalarının peşinde olan kıtalarımız yoluyla açık hasmane faaliyetleri ve hazırlıkları tamamen öğrendiğimiz sizlerce de bilinmektedir. Fakat hepsi İtalyanlar tarafından bir yolu bulunarak açıklandı, yanlış anlama olarak gösterildi ya da özür dilendi.

Bu tahammül olunamaz durumda Führer, bir politik ve askeri ültimatomla düğümleri çözmeye razı oldu. Çünkü 7 Eylül günü önce düşman çıkarma filosu Salerno önlerinde göründü ve 8 Eylül günü öğleden sonra da İtalyan teslim haberi arşa çıktı. Fakat son anda sevk ve idarenin hareket serbestisi önlendi. İtalyanlar telsiz haberinin doğruluğunu kabul ettiler. Daha sonra parola değil de sadece kıtalar için alarm emri verilebildi. Bu, sonunda saat 19.15'te politik makamlarınca doğrulanıncaya kadar

Levent Şahverdi Arşivi

devam etti. Bundan sonra ne olduğuna gelince; bu bir dram ve aynı zamanda bir trajedidir. Bütün bu tuhaf ayrıntıları ancak daha sonraki bir zaman derleyip açıklayabilecektir. Kıtalar ve Alman sevk ve idaresi ne kadar çok aldatılmışsa, reaksiyon da o kadar şiddetliydi.

Toplam Sonuç : Ek

İtalyan ganimeti :

Silah : — P. Tüfeği	1.255.660
— M. Tüfek	383.083
— Top	9.986
Mot. Taşıt Aracı	15.500
Tank ve Hücum topu	970
Mot. Araç yakıtı (m^3)	123.114
At, Katır	67.600
Uçak : — Cephe uçağı	2.867
— Diğer uçaklar	1.686
Gemi :	
— Torpidobot ve muhrip	10
— Diğer küçük savaş gemileri	51
Elbise :	500.000 takım

Ham madde : Ekonomik taleplerin çok üstünde...

Savaş Esirleri ve as. Enterneler

İtalyanlar :	547.531	(24.744'ü subay)
İngilizler :	34.160	(2.615'i subay)
Amerikalılar :	1.427	(201'i subay)

Silahsızlandırılan İtalyan Tümenleri : (Toplam)

Kesin silahsızlandırılanlar	: 51 tümen
Muhtemelen silahsızlandırılanlar	: 29 tümen
Silahsızlandırılmayanlar	: 3 tümen
Silahsızlandırılan İtalyan Tümenleri	: Güneydoğu

Levent Şahverdi Arşivi

Silahsızlandırılanlar	: Rodos	: Regina Tümeni 1
	Girit	: Siena Tümeni 1
	Yunanistan	: Cagliari, Piemonte, Forli, Pinerolo, Casale, Modena, Agui Tümenleri 7
	Arnavutluk	: Brennero, Arezza, Parma, Firenze, Puglie, Emilie Tümenleri 6
	Montenegro	: Perugia, Venezia, Ferrara, Taurinense Tümenleri 4
	Hırvatistan	: Murge, Marche, Messina, Berguma, Zara, Lombardia.. 6
	TOPLAM	: 25 tümen

Şimdiye kadar henüz daha silahsızlandırılmayanlar :

Cuneo Tümeni'nin büyük kısmı (Samos),

Re Tümeni ve Macerata Tümeni (Kuzeybatı Hırvatistan)

Silahsızlandırılan İtalyan Tümenleri : Güney

B Ordular Grubu Bölgesinde

a. Büyük kısımları kesin olarak silahsızlandırılan tümenler : 10

Julia, Tredentina, Cuneense, Rovigo, Alpi Graie, 201 inci Kıyı Tümeni, Brennero ikm. Mür. Tüm., Prenze İkm. Tüm., Pistoia İkm. Tüm., Ravenna İkm. Tümeni

b. Büyük kısmı muhtemelen silahsızlandırılan Tümenler : 7

Casseria, Trento, Assieta, Livorno, Torino

c. Kısmen Silahsızlandırılan Tümenler : 4

Veneto, Vicenza, Napoli, Aosta

TOPLAM : 21 tümen

Ayrıca, tümen birliğine ait olmayan özel birliklerin büyük bir miktarı da silahsızlandırıldı.

Güney Komutanlığı Bölgesi

a. Büyük kısımları kesin olarak silahsızlandırılan Tümenler : 10

Levent Şahverdi Arşivi

221 nci Kıyı Tüm., Piave, Grenatieri di Sardenna, Sassari, Piacenza, Centauro, Arieta, 220 nci Kıyı Tüm., 215 nci Kıyı Tüm., Ravenna...

b. Bir kısmı kesin olarak silahsızlandırılan Tümenler : 11

211 nci Kıyı Tüm., Mantua, 212 nci Kıyı Tüm., 214. Kıyı Tüm., 227 nci Kıyı Tüm., 209 uncu Kıyı Tüm., 222 nci Kıyı Tüm., Pasubio, Legnano...

c. Bir kısmı muhtemelen silahsızlandırılan Tümenler : 7

Priuli, Cremona, Calabria, 204 ncü Kıyı Tüm., Bari, 205 nci Kıyı Tüm., Sabauda (Korsika ve Sardinya'da)

Toplam : 28 tümen

Silahsızlandırılan İtalyan Tümenleri : Batı Büyük kısmı kesin olarak silahsızlandırılan Tümenler Em. Filiberto, Pusteria, Taro, Lupi di Toscana,, 233 ncü Kıyı Tüm., 224 ncü Kıyı Tüm...

III. Şimdi kısaca bazı savaş alanlarının karakteristik özelliklerini açıklamak istiyorum.

Eklere bakınız : Haritalar üzerinde arzedilmiştir.

Finlandiya

Fin Cephesi, Avrupa savunma manzumesinin kuzey köşe direği, Doğu Cephesi'nin en dış kanadı ve aynı zamanda Norveç Cephesi'nin gerilerini örtücü özelliğe sahiptir. Toplam cephe uzunluğu yaklaşık 1.400 km. dir. (Doğu Cephesi toplam uzunluğunun 2/3'ü.,) Geniş aralık ve mesafeli direnek noktaları türünde işgal edilmiştir.

Arazi Yapısı : Güneydoğuda ormanlık ve bataklık; kuzeydoğuda ağaçsız, kısmen kayalık tundra...

Hava : Toplam bölge itibariyle çok farklı (1 Kasımda hava sıcaklıkları 8-18 derece!), kuzeyde uzun kutup geceleri, çamur dönemleri önemsiz...

Askeri Ekonomi : Petsamo bölgesinde önemli Kolosjoki Nikel Fabrikası (Avrupa toplam talebinin % 32'si).

Genel nüfus : 3,8 milyon.

Harekât İmkânları Arazinin birçok yerde geçilemez oluşu büyük çapta harekâta imkân vermez. Bir taarruzu besleyecek kapasiteli ulaşım yolları yoktur (sadece kuzey-güney istikametinde Rovaniemi'ye kadar uzanan bir demiryoluyla doğuya (Kandalakşa) gitmek üzere inşa edil-

Levent Şahverdi Arşivi

mekte olan demiryolu. Yalnız Helsinki-Petsamo arasında yüksek kapasiteli büyük Kuzey-güney karayolu). Buna karşılık Rus tarafında kapasiteli Murman yolu...

Savaş Sevk ve İdaresi Arazi ve yol durumu nedeniyle hücum kıtası faaliyeti ve avcı akıncı müfrezeleri hareketleriyle yanlarda ve yollar etrafında savaş büyük önem kazanır. Bununla beraber cephe genişlemesinden ötürü büyük kuvvetlerimiz bağlanmıştır. (20 nci Dağ Kolordusu : 176.800 kişi). Tümenlerimiz savaş güçlü, tam olarak donatılmış, eğitimli olup, yerlerini gayet iyi dolduran subaylara sahiptir.

Arazi örtüsü ve hava koşulları, hava faaliyeti için çok elverişsizdir. Arazi, hava alanları tesisleri için az imkân bahşeder.

Norveç

Avrupa'nın kuzeybatı yanını korur. Toplam cephe uzunluğu 2.500 km. dir (yaklaşık Doğu Cephesi kadar). Kısmen direnek noktası türü işgal edilmiştir. Adalar işgal edilmemiştir.

Arazi : Orta ve yüksek dağ silsilesi karakterinde olup, fiyordlar ve vadilerle derin kesintilere uğramıştır.

Askeri Ekonomi : Narvik üzerinden İsveç maden ulaşımı yapılmaktadır. (Avrupa toplam talebinin % 22'si). İkmal sıklet merkezi deniz ulaşımında. çok sayıda irili ufaklı ve iyi kapasiteli, ulaşıma elverişli limanlar. Kıyı bölgesi, mahdut hedefli düşman çıkarmalarına elverişli... Karada harekât ancak sınırlı kuvvetlerle mümkün. Demir ve karayolu şebekesi çok geniş ilmekli olup, mahdut kapasiteli ve kolay kapanabilir türdendir (Köprüler-tüneller). Bundan dolayı 1940 İngiliz harekâtı (çok büyük limanların olmayışı da eklenince) büyük ölçüde önlendi.

Norveç'teki Alman kuvvetleri 380.000 kişiyi buluyor. On üç tümenin büyük kısımları kıyı koruması görevlerinde; kısmen de yerli birlikler kullanılıyor. Norveç'te 10 cm.'nin üstünde yaklaşık 1.000 top kıyı korumasında kullanılmıştır.

İhtiyatlar : Orta Norveç'te bir piyade tümeni, güney Norveç'te bir piyade ve bir zırhlı tümen...

Hava Kuvvetlerimizin tesir imkânları büyük ölçüde hava durumuna bağlıdır. Özellikle de Kuzey Norveç'te bu bağlılık en yüksek düzeydedir.

Deniz Kuvvetleri : Önemli denizaltı üsleri, ağır deniz birlikleri için yatma yerleri mevcuttur. Kolordunun ikmali deniz ulaşımının emniyetine bağlıdır. Deniz yoluyla aylık ortalama ikmal kapasitesi 190.140 B. tondur.

Levent Şahverdi Arşivi

Danimarka

Baltık Denizi girişinde kilit mevzii olup, buranın işgali hem İskandinavya hem de Almanya istikametinde geniş çaplı harekât yapılmasını ve Baltık Denizi bölgesine nüfuz edilmesini mümkün kılar.

Toplam cephe uzunluğu : Yaklaşık 700. km.

Arazi : Büyük tipte çıkarmalar için batı kıyıları az (fırtınalar, dalgaların kayalara çarpıp çatlaması), doğu Jütland ve adalar daha çok elverişlidir (fakat uzun yaklaşma yolları ve savunma imkânlarından ötürü olası değil)...

Özellikle çıkarmayı tehlikeye sokan yerler : Esbjerg (Batı Jütland) ve Aalborg (Kuzeybatı Jütland)...

Hemen hemen her yer tankların hareketine elverişlidir.

Hava İndirmesi : Çok iyi inşa edilmiş olan hava alanları dışında da mümkündür.

Üsler tesis edilerek kıyı emniyeti sağlanmaya çalışılmıştır. Kıyı savunma kuvvetleri sınırlı savaş değerli üç tümendir. Ayrıca ihtiyatlar da vardır. Kıyı savunma kuvvetlerinin takviye edilmesi emredilmiştir.

Üç kuvvetten tahsis edilen birliklerin toplam mevcudu 106.500 kişidir.

Batı Bölgesi

Arazi : Manş Denizi ve Atlantik'te toplam 2.100 km., Akdeniz'de 500 km. kıyı cephesi vardır. Bu arazi Norveç'teki kıyıların aksine, çok az yer müstesna modern araçlarla çıkarmalara izin verir.

Memleketin içi, operatif zırhlı birlikler dahil, tüm birliklerin kullanılmasına elverişlidir (Batı Seferi).

İyi ulaşım şebekesi, yüksek kapasiteli demir ve karayolları mevcut olup, ihtiyatlarımızın süratle yer değiştirmelerine izin verirler. Fakat, bir kez yerleşen düşman da aynı şekilde yararlanır.

Hava durumu, hiçbir mevsimde modern vasıtalarla çıkarmaları tamamen imkânsız kılmaz. Sadece sonbaharda ve kışın fırtınalar büyük çaplı çıkarmayı güçleştirir.

Levent Şahverdi Arşivi

Kendi imkân ve Kabiliyetlerimiz

Açıklanmış olan durum düşmanı mümkün olduğunca kıyıların önünde def ve imha etmeyi zorunlu kılıyor. Bu nedenle Atlantik Duvarının inşası bir an önce tamamlanmalıdır. İnşa işi uzun zamandan beri yürütülmektedir. Fakat, tesislerin ve yerleştirilen silahların miktarı Batı Duvarı ve Majino Hattı dahil, şimdiye kadarki mevcutları aştığı halde, 2.600 kilometrelik kıyı cephesini her yerde derinliğine kademelenmiş bir tahkimat sistemiyle tahkim etmek imkânsızdır. 2.354 orta ve ağır zırh delici silah yerleştirilmiştir. Devamlı inşa halinde olan 8.500 tesis kıtalara teslim edilmiştir. Burada, toplam 5,3 milyon metre küp beton sarf edildi.

Fakat bu tür bir tahkimat kuşağı kendi güçlü birliklerimizi de bağlar. Bunun için tahkimat tümenleri kullanılmıştır. Ne var ki bu tümenlerin ancak küçük bir kısmı çıkmakta olan düşmana doğal olarak etkili olmaktadır. Bu nedenle sıklet merkezleri teşkili için Batıda hareketli ve özel surette iyi donatılmış kuvvetli ihtiyatlara mutlak ihtiyaç vardır. Batıda gerekli olan bu operatif ihtiyatların zayıflatılması bir riziko ve genel durum için akut bir tehlike demektir.

Batıdaki kuvvetler toplam 1.370.000 kişidir.

İtalya

1. Arazi Koşulları : Cephede kısmen yüksek dağ karakterinde dağ silsilesi bulunmakta olup, batı kıyılarında ve tüm doğu kıyıları boyunca oldukça az çetin yapıda arazi uzanmaktadır. Bu nedenle, kısmen yüksek dağ silsilesinde kesimlerin boş bırakılması imkânı mevcut olmakla beraber, sızmaları önlemek için de bol miktarda piyade birliklerinin kullanılmasına ihtiyaç vardır. Cephe gerisinde arzani yer değiştirmeler çok güçlükle yapılabilir. İyi yolları sürekli kapamak mümkündür.

Cephedeki (cephe uzunluğu yaklaşık 150 km.) bu koşulların yanında kendi kuvvetlerimizin kullanılması için her iki tarafta uzun kıyılar mevcuttur (toplam uzunluk yaklaşık 1.600 km.).

2. Arazi yapısının hemen yanında karada, havada ve denizdeki düşman üstünlüğü de İtalya'daki savaş koşulları üzerinde kesin rol oynamaktadır. Bu üstünlük, tehlikeli hareketlere girişmeksizin, metodik ilerlemeye izin verir. Hemen cephe gerisinde yinelenecek büyük ve küçük çaplı çıkarmalarla harekete yardım ve destek sağlar. Güçlü düşman topçusu kullanılması imkânını yaratır.

Levent Şahverdi Arşivi

Düşmanın sahip olduğu mutlak hava hâkimiyeti birlikler üzerinde doğrudan şiddetli etkinin yanında, başta demiryolları olmak üzere, geri bölgelerdeki ulaşımı da sürekli taciz eder ve hinterland içlerine kadar kıta hareketleri ve ikmal akışı üzerinde etkili olur.

Deniz ve hava savaş birliklerimiz hemen hemen yok denecek kadar az olduğu için, düşmanın deniz üzerinden geri bağlantısı taciz edilemez durumdadır.

3. Bu koşullar altında kıtalarımız büyük görevlerle karşı karşıya bulunmaktadır. Kıyılara ve geri bölgelere kuvvetlerin bağlanmasına karşın (üç kuvvetin toplam kazan mevcudu 400.000'in üstünde) şimdiye kadar düşman ileri hareketinin geniş çapta geciktirilmesi, adaların boşaltılmasından itibaren insan ve malzeme kayıplarımızın en az düzeyde tutulması başarıldı. Düşman, Avrupa'da yerleşmenin dışında, şimdiye kadar herhangi bir ezici operatif başarı elde edemediği için, bu başarı olarak değerlendirilebilir. Fakat her şeyden önce de, düşman hemen hemen sınırsız ölçüde ikmal ve takviye edilebildiği için, onun elinden hareket serbestisini almak imkânsızdır.

Hava Kuvvetlerimiz, görevlerin çok yönlü oluşundan ve savaş bölgelerinin aşırı genişlemesinden ötürü güç durumda olup, yerel sıklet merkezleri teşkiliyle yetinmektedir.

Deniz Kuvvetleri, denizaltı ve hücumbotlarımızın kullanılması dışında, düşman üzerine çok az etki yapabilecek imkân ve kabiliyettedir.

4. Kıyılarda savunmanın hazırlanması gerekmektedir.

Güneydoğu

1. Güneydoğunun Önemi : Avrupa kalesinin bir parçası olmasından dolayı, Balkanlar'a hâkim olma, operatif, askeri ve ekonomik nedenlerle savaş için kesin önemi haizdir.

Balkanlar'da şunlar bulunmaktadır :

— Madeni yağ	: Avrupa toplam üretiminin % 50'si
— Krom madeni	: Avrupa toplam üretiminin % 100'ü
— Boksit	: Avrupa toplam üretiminin % 60'ı
— Antimon	: Avrupa toplam üretiminin % 29'u
— Bakır	: Avrupa toplam üretiminin % 21'i

Levent Şahverdi Arşivi

2. Harekât İmkânları : Girit ve Rodos'la birlikte, yaklaşık 4.200 km. yi bulan ve Leningrad-Karadeniz mesafesinin iki katına eşit olan kıyı uzunluğundan ötürü, bir düşman taarruzu halinde kendi kıtalarımız için şu yarar ve zararlar oluşur :

Yararlar : Kıyı savunması için genel olarak ancak limanların ve nehir ağızlarının sıklet merkezi prensibine uygun biçimde işgali gerekir. Harekâtın gelişmesi sırasında dağlarda uygun kapama ve savunma imkânları sağlanır.

Zararlar : Yalınkat kara ve demiryolu ağı nedeniyle ikmal güçlükleriyle karşılaşılır ve ihtiyatların kaydırılması imkânı sınırlanır.

Mahdut ve birçok sanat eseriyle bezeli dağ yolları ve demiryolları şiddetli hava tehlikesine maruz kalır (Yunanistan'a günlük 12 katar kapasiteli sadece bir adet tek hatlı demiryolu vardır)...

Ege Denizi'ndeki birçok adanın ikmalinde güçlükler mevcuttur (çok az yük hacmimiz, deniz birliklerinin savaş yeteneğinden yoksun oluşu- sadece birkaç İtalyan torpidobotu, çok az emniyet aracı- Girit'te 47.000, Rodos'ta 8.000 kişi ve 30.000 İtalyan askeri enterneleri).

3. Şimdiki durum

Kara Kuvvetleri : Balkanlar'ın tarafımızdan işgal edilmiş olan kısmında, kısmen iyi silahlanmış durumda olup Anglosaksonlarca desteklenen toplam 140.000-150.000 kuvvetindeki çetelere karşı küçük çaplı savaş hüküm sürmekte... Çeteler tamamen Alman düşmanı olmakla beraber, kendi aralarında birlik ve beraberlik de yoktur.

a. Hırvatistan ve Sırbistan

(1) Tito'nun emrinde yaklaşık 90.000 kişilik komünist çeteler vardır.

(2) Draza Mihaijlovic'in emrinde 30.000 kişilik Çetnikler.

b. Yunanistan

Zervas'ın emrinde 10.000 kişi kuvvetindeki ulusal çeteler ve yaklaşık 15.000 kişilik komünistler...

Anglosakson taarruzlarının def ve tard edilmesi ve çete muharebeleri için şu sırada elimizde 612.000 kişilik kuvvet bulunmaktadır.

Kışın büyük çıkarmalar yapılması olanak dışıdır; bu nedenle mevcut kuvvetlerin esas görevi 1944 İlkbaharında büyük çetelerin parçalanmaları ve imha edilmelerini müteakip mümkün olduğunca bütün kuvvetleri kıyı savunması için kullanabilmek amacıyla çete muharebesi yapmaktır.

Levent Şahverdi Arşivi

Müttefiklerin Güneydoğu bölgesinde bulunan kuvvetlerinden Bulgaristan'ın savunması için kullanılması gereken Bulgar birlikleri müstesna, hiçbir önemli yardım beklenemez.

Hava Kuvvetleri : Anglosakson Hava Kuvvetleri'nin sayıca üstünlüğü şu sırada çıkış üslerinin çok uzak oluşlarından ötürü daha henüz etkisini göstermiyor. Güney İtalya düşman işgaline uğradığı için, Batı Balkanlar'da bu etki kendini hissettiriyor.

Doğu

Cephe uzunluğu : 2.100 km. (Almanya sınırı-Moskova arası 940 km., Urallara kadar 300 km.)

Arazi : Dümdüz yayla, kuzeyde bataklık ve orman, güneyde kesik arazi (bozkır boğazları)...

Kendi kuvvet oranımız, cephe uzunluğundan ötürü Dünya Harbi şartlarına göre devamlı mevzi sistemine izin vermez, direnek noktası esasına göre işgali ve oynak savaş sevk ve idaresini zorunlu kılar. Bu arada yan ve gerilerin tehdit edilmesi ihtimali göze alınır. Bu nedenle savunma hatlarımız yalınkat olur. Büyük çaplı sıklet merkezi teşkili imkânı çok güçleşir. Düşman kuvvet toplaması karşısında yerel olarak sürekli zayıf durumda kalınır.

Rus piyadesi, eğitimin açıkça görülebilir biçimde iyileşmesine karşın, savaş değeri bakımından oldukça düşmüştür. Buna karşılık silahlanmada süratle artan bir yükselme görülmektedir (otomatik ve piyade ağır silahları). Rus topçusunda geniş çapta bir gelişme saptanmaktadır. Aylık üretim 1.200 toptur.

Zırhlı Savaş Araçları : Savaşın başında çoğu hafif ve köhne olan 21.000 tank.

1.10.1943 mevcudu : 9.000 en modern ağır tank.

Aylık üretim : 1.700

Haziran 1941'den Ekim 1943'e kadarki Rus tank zayiatı 52.000'dir. Uzun mesafeli görevler (derinliklere hücum ve geniş çaplı imha), sıklet merkezi esasına göre kullanmak için operatif zırhlı birlikler yaratma... Büyük çapta özel birlikler kurulması (tanksavar alayları, bombaatar olayları)...

Demiryolu Sabotajları : Harekât ve boşaltma ulaşımı üzerine büyük etkisi olan hat havaya uçurmaları oluşmuştur (temmuzda 1.560, Ağustosta 2.121, eylül de 2.000 kez).

Levent Şahverdi Arşivi

Çete Savaşı : Çete savaşının amacı Alman ikmal akışının taciz edilmesi, araziden yararlanmanın önlenmesi, yerli özel birliklerin dağıtılması, silahlı halk isyanının organize edilmesi, işgal edilen bölgelerde parti teşkilatının yeniden kurulup faaliyete geçirilmesidir. Yüksek insan zayiatına karşın, elveren tüm koşullardan amansızca yararlanma ve son derece sınırlama sayesinde Kızıl Ordu yavaş yavaş takviye edilebildi. (En aşağı durum 1.2.1941'de 2,3 milyondu... Bu gün şimdiye kadarki en yüksek durum 5,5 milyondur); ayrıca sürekli yedek askerlik yoklamasına gelmeler vaki oldu ve operatif kış ihtiyatları (yaklaşık 50 tümen) sağlandı.

Rus birliklerin toplam kuvveti :

327 piyade tümeni

51 zırhlı tümen

Bizim Doğudaki kuvvetimiz :

200 Alman tümeni

10 Romen tümeni (Toplam 418.300 kişi)...

6 Macar tümeni

IV. Şimdi, düşmanlarımızın güç vasıtalarının şu sırada nasıl bölünmüş oldukları, hangi stratejik ve operatif niyet ve amaçlara sahip olacakları arzedilecektir.

İngiltere
Amerika
Akdeniz
Uzakdoğu
} Her biri için özel ekler.

Düşmanın sıklet merkezini Uzakdoğu'ya aktarıp aktarmayacağı hususunda uzun bir zaman kuşku duyuldu. Fakat bu ihtimal doğrulanmadı. Kullanılmaya elverişli İngiliz-Amerikan birliklerinin büyük kısmı hiç kuşkusuz Akdeniz bölgesindedir. Bu nedenle sözü edilen bölgede büyük bir ihtimalle harekâtın devam etmesi beklenmelidir. Sadece hangi istikamette ve hangi çapta soruları açık kalmaktadır. Ay içinde Cebelitarık yoluyla aktığı gözlenen ikmal yaklaşık 1,8 milyon tonu bulmaktadır. Bunun yaklaşık 300.000 tonu Süveyş Kanalı üzerinden Uzakdoğu'ya gidiyor. Buna göre Akdeniz için yaklaşık 1,5 milyon ton ikmâl maddesi akışı kalıyor ki, bu da Batı ve Doğu Akdeniz'e taksim oluyor. Normal sayılacak bir ikmal akışı olup, daha fazlası gerekmemiştir. Yeniden kuvvetli birliklerin Akdeniz'e nakli beklenmemektedir.

Levent Şahverdi Arşivi

Amerikan Kara Kuvvetleri'nin bölümü

Avrupa	:	16 piyade tümeni,
		3 hava indirme tümeni,
		7 karışık tugay,
		3 zırhlı tümen,
		3 zırhlı tugay,
ABD	:	1 hava İndirme tümeni,
		29 piyade tümeni,
		10 zırhlı tümen,
Pasifik	:	1 zırhlı tugay,
		2 karışık tugay,
		14 piyade tümeni,
		2 deniz piyade tümeni.

Taarruz harekâtı için B. Britanya'daki kullanılmaya hazır birliklerin kuvveti :

11 zırhlı tugay (birisi Amerikan tugayı),
2 hava indirme tümeni,
7 paraşüt taburu (üçü Amerikan),
40-41 piyade tümeni (4-5'i Amerikan),
4 bağımsız piyade tugayı,
9 zırhlı tümen.

Bunlardan Güneydoğu ve Güney İngiltere'de, mahreç limanlarının hemen yakınında kullanılmaya hazır durumda olanlar :

7 zırhlı tümen,
4 zırhlı tugay,
18 piyade tümeni,
2 piyade tugayı,
1 hava indirme tümeni.

Levent Şahverdi Arşivi

Ayrıca yaklaşık 1.000 adet iki-dört motorlu ulaştırma uçağıyla, yaklaşık 20.000 kişilik hava indirme birlikleri kullanılabilir.

En az 11-12 piyade tümeni ve 1-2 zırhlı tümen için kıta ulaştırma ve çıkarma gemisi hacmi emre amadedir.

Düşmanın kullanılmaya hazır kuvvetleri ve araçları şimdi artık Avupa kıtasında büyük, kesin sonuç arayıcı bir harekâta girişebilecek güçedir. Bu kuvvet ve araçlar muhtemelen önümüzdeki aylarda takviye de dilecektir.

İngiliz Kuvvetlerinin bölümü :

İtalya	:	1 hava İndirme tümeni.
		10 piyade tümeni,
		2 zırhlı tümen,
		3 zırhlı tugay,
		5 komutanlık.
Batı Akdeniz	:	(Cebelitarık : Yaklaşık 20.000 kişilik işgal kuvveti),
		2 zırhlı tugay,
		1 hava indirme tümeni,
		3 piyade tümeni,
		2 zırhlı tümen.
Ortadoğu ve Yakındoğu	:	15 piyade tümeni,
		(19 tümen) ve 4 Polonya piyade tümeni
		4 piyade tugayı,
		2 Yunan tugayı,
		1 Çek tugayı,
		(8 tugay)
		1 Yugoslav tugayı,
		5 zırhlı tümen,
		5 zırhlı tugay,
		1 paraşüt tümeni.

Levent Şahverdi Arşivi

V. Deneyimlerime göre halen memlekette, müttefiklerimizin tutumundan ve şimdiye kadarki tarafsız devletlerin düşmanlarımız saflarıyla birleşebilme korkusundan kaynaklanan bir endişe hüküm sürüyor. Bu nedenle de kuşkusuz görevim olmayan ve süratle değinip geçmek istediğim nazik dış politika alanına giriyorum.

Tarafsız devletlerden İsveç ve İsviçre bizi sevmez. İsviçre kuşatılmış olup askeri yönden tehlikesizdir ve bize karşı hiçbir şey yapamayacaktır. Tarafımızdan beslenir ve biz de ondan yararlanırız.

İsveç için aynı şey söylenemez. Bu devlet son yıllarda iyice silahlandı, 12-14 piyade tümenine ve 3-4 zırhlı tugaya sahip, ayrıca birkaç bisiklet tugayı mevcut; tüm olarak yaklaşık dört doğumdan oluşan 100.000 kişi silah altındadır. İsveç, Bolşevizm karşısında korkuyla İngiliz-Amerikan yardım ümidi arasında bocalıyor. Fakat bu yardım, biz Skajerek'te İsveç'in İngiltere ile bağlantısını kestiğimiz sürece uzaktır.

Norveç ve Danimarka'ya başarılı bir düşman çıkarması yapılması halinde, İsveç tehlikeli olabilir, daha önce tehlike söz konusu değildir.

İspanya ve Portekiz tarafsız kalmaya karar verdiler. İngiltere ve Amerika'ya karşı kendilerini savunacak güce sahip değiller. O halde iş sadece Batı düşmanlarımızın ne dereceye kadar bu tarafsızlığı tanıyacaklarına bağlı kalıyor. Fakat ben, İberik Yarımadası üzerinde bir savaşa neden olmanın, ne politik ne de askeri yönden Anglosaksonların çıkarına olacağına inanmıyorum. İspanya üzerine bir taarruz vaki olduğunda kuşkusuz savaş patlayacaktır. Acaba bu zamanda kullanılan basit politik yıpratma ve sarsma araçları zaferi elde etmeye yeter mi? Bu, en azından İspanya için şüphelidir.

Türkiye şimdiye kadar açık tarafsızlık politikası izledi. Türkiye'nin ideali muhtemelen, İngiltere ile Almanya arasında bir uzlaşmanın vaki olması ve bu suretle de geleneksel düşmanı Rusya'ya karşı güvenilir bir garantinin sağlanmasıdır. Kuşkusuz Sovyet gücü ne kadar çok Balkanlar'a yanaşır ve İngiltere zaferin elde edilmesi için ne kadar fazla Bolşeviklere tabi olursa, Türkiye'nin durumu da o kadar çok güçleşir. Çünkü Sovyet Rusya'ya ve İngiltere'ye karşı Türkiye tarafsızlığını koruyamaz. Türkiye'nin mihver devletlerine karşı baskın tarzında bir müdahalede bulunması beklenemez. Fakat aynı şekilde, İngiltere'nin Boğazları Sovyet Rusya'nın eline teslim etmesi ve bu suretle Akdeniz'de amaçlamış olduğu emniyetini kaybetmesi ihtimali de azdır. Türkiye'nin müstakbel tutumunun anahtarı bu yüksek politik problemde bulunmaktadır. Türkiye tarafsızlığını Sovyet Rusya'nın ve Batı devletlerinin birbirinden ayrıl-

Levent Şahverdi Arşivi

makta olan çıkarlarıyla muhafaza ediyor. Bu devletin Bulgaristan'a karşı daha istila çabaları yok. Müttefiklerimizi bizim taramızda birleştiren ve tutan şey, Bolşevizm korkusudur. Bunu kolayca anlamak mümkündür; çünkü her millet sadece var olmak için savaşır.

Finlandiya ve Bulgaristan'ın iç durumu kuşku götürmez biçimde güvenlidir.

İki dünya da Romanya'dadır, güçlü ve ittifaka bağlı olan politika orada iki göze dayanır. Bunu anlamak gerekir.

Eski model bir feodal devlet olarak Macaristan'da halen sosyal zıddiyetler en kuvvetli tarzda mevcuttur. Dolayısıyla bu memleket komünist fikre karşı da özel surette eğilimlidir. Fakat bu, Budapeşte'de pek fark edilmez. Bu kentte bozulmuş ve iyice Yahudileşmiş bir sosyal tabaka, bir volkan üzerinde yaşar, danseder ve eğlenir. Fakat, İtalya'nın aksine, hiç olmazsa subay zümresinin büyük kısmı bu tehlikeyi görmektedir. Macaristan için şimdilik herhangi bir politik çıkar yol yoktur.

Japonya

Bizim gibi Japonya'da da kahraman bir millet, kesin sonuçlu var olma savaşı veriyor. Politik ve stratejik görüş açısından Uzakdoğu'da cephelerin tespitinde bir boşluk kalıyor. Roosevelt ve Churchill Rusya'nın Japonya'ya karşı savaşa katılmasını istiyorlar. Biz salt askeri görüş açısından, Mançurya ordusunun Amur Nehri üzerinden ya da Wladiwostok'a karşı harekete geçmesini memnuniyetle karşılarız. Fakat bu konuda her iki Asya devleti de batıdan gelen alarm şarkılarına kulaklarını tıkıyor. Bunun nedenleri yalnız sözü edilen devletlerin üzerlerine almak zorunda kalacakları ek askeri yüklerden değil, aynı zamanda uzun vadeli politik mülahazalarda da bulunmaktadır. Japonya niçin Rusya'ya karşı bir savaşı başlatacak ki? Wladiwostok'ta bir Amerikan-İngiliz hava üssünün tesis edilmediğinden ve edilmeyeceğinden emin bulunmaktadır ve şayet Sovyet Rusya'ya karşı Batı devletlerinin bir anlaşmazlığı iyice belirirse o zaman tutum değişebilir.

VI. Politikanın kaygan zeminini terk ederek, artık yüksek sevk ve idarenin bugün karşı karşıya bulunduğu ve en kısa zamanda bulunacağı problemlere geçiyorum.

Biz iç hatlarda savaşıyoruz, yani dış hatlarda savaşmakta olan düşmanlarımızdan çok daha kısa zamanda büyük kuvvetlerimizi bir savaş alanından diğerlerine aktaracak durumdayız. 1914/1918 Savaşı'nda 1917'de Doğuda ve İtalya'da elde ettiğimiz büyük başarıları iç hatlardan mü-

Levent Şahverdi Arşivi

kemmel yararlanmaya borçluyuz. Bugün bu iç hatların operatif yararı aynı ölçüde tezahür etmiyor; çünkü düşman şu anda bütün cephelerde o kadar güçlüki, çok kısa irtibat hatlarımıza rağmen, yerel üstünlükten daha fazlasını gerçekleştirecek durumda değiliz. Eğer Anglosaksonlar İtalya'dan başka bir ikinci ya da üçüncü cephe teşkil etmeye kalkışırlarsa, bu durum değişebilir.

Şu sırada sevk ve idarenin en güç görevi eldeki kuvvetleri, düşmanın geniş çaplı taarruzlara girişeceği ve bizim de yeterince kuvvetli olacağımız müşterek savaş alanında taksim etmektir.

Bununla beraber teknik koşullar mevcut olmadığı için, güneydoğuya, Finlandiya ya da Norveç'i süratle takviye edecek halde olmadığımız da düşünülmelidir. Alman devletinin nüvesini yaşayabilir halde tutmak için Finlandiya, Norveç, Danimarka, Fransa, İtalya ve Güneydoğuda ileri emniyet önlemleri aldık. Bizi buraları işgal etmeye zorlayan nedenler, düşman hava kuvvetlerinin üstün menzilinin Almanya'nın merkezine ağır zararlar verdirdiği şu sırada onları korumaya da zorluyor. Kuvvet bakımından belirli bir ölçü olmaksızın bu yapılamaz. Doğu cephesinde yangın olduğu teslim ve kabul edilmelidir ama, düşmanın hiçbir başarısı bu cephede, Romen petrol bölgesinin ortadan kaldırılması dışında, öldürücü değildir. Fakat sevk ve idare Batıda herhangi bir zamanda eğer derhal söndürülmezse artık bir daha kontrol altına alınamayacak bir yangını alevlendirmek için ateşin hazır tutulduğunu görmezlikten gelemez.

Burada cepheler mütemadiyen Führer'in sinirlerini ve azmini törpülüyor. Stegamann bunu bir ara şu sözlerle ifade etti: "Savaşta daima tezatlar ortaya çıkar; toplanmış olan kuvvetin tasarruf edilmesiyle sarf edilmesi arasında tereddüt etme... Kolay karar verilemeyecek problem eskiden buydu, halen de budur. Aksiliklerle dolu, akıl ermez dinamiklere sahip ve değişken şans ve tesadüf oyunu olan savaş, bütün bu özelliklerinden dolayı baştan itibaren taahhüt altına alınamaz. Kim ilk darbede her şeyini sarf ederse, sonunda haliyle elleri boş kalır ve de kim toplanmış kuvvetleri tasarruflu kullanırsa haliyle üstünlük elde edemez... Ancak kim bu problemi sona erdirirse, savaşa hâkim olur. Fakat bu da ancak olağanüstü çaba sarf etmekle mümkündür. Şimdiye kadar hep böyle oldu ve daima olağanüstü çaba kazanç sağladı. Başka nasıl olabilirdi ki? Savaşta hiç boşa çıkmamış tek kaziye budur."

Düşmanın nerede kesin sonuçlu taarruza kalkışacağını bilmiyoruz. Onun Akdeniz çıkış üsleri ve İngiltere üssü vardır. Hiçbir savaş alanı belli bir ölçünün altında zayıflatılamaz. O halde olağanüstü çabalar sadece, tüm personel ihtiyacına rağmen, zorunlu en az işgal kuvvetinin

Levent Şahverdi Arşivi

dışında yeni merkezi ihtiyatlar sağlamaktan ibaret olabilir. Bu, planlanmaktadır. Lakin ortaya yine uzun süren her savaşta görülen o güç problem çıkıyor : Cephede asker ihtiyacı ile, anavatanda işçi ihtiyacı arasındaki karşılıklı etki ve çatışma içinde bulunulan son derece teknikleşmiş savaşta bu etki ve çatışma şiddetle kendini hissettirdi. Şimdiye dek böylesine bir olay meydana gelmemiştir.

Bu hususta bazı rakkamlar : (Ek)

Şimdi sevk ve idare nasıl karar vermeli? Cephenin askeri ihtiyacı var ve de cephe silah istemektedir. Silahların çok ve kalitece daha iyi olması muharip olarak insanın değerini de o derece artırdı. Başta uzun vadeli kararlar verebilen ve veren Führer bulunmasaydı, işler çok kötü olurdu. Fakat şurası muhakkak ki, askerliğe elverişli bir erkeği anavatanda meşgul etmek cinayettir. Şayet görülen iş hayati önemi haiz değilse, orada bu kişinin yeri başka bir güçle pek âlâ değiştirebilir.

Şans eseri İtalya'nın ihaneti bu konuda işe yaradı. Askeri enternelere hücum edilecek ve İtalya'dan gelecek işçiler bu alanda önemli hafifleme sağlayacaktır.

Bu insan noksanı darboğazı, hâkim olduğumuz bölgelerde yedek personel gücünün tüketilmesi düşüncesinin doğmasına neden oldu. Burada yanlışla doğru birbirine karışıyor. İşçiler söz konusu olduğuna göre, fevkalâde bir şeyin vaki olduğuna inanıyorum. Henüz daha hal ve keşfiyetin böyle olmadığı yerde, zorlayıcı önlemlerden sarfınazar etmek ve bu hususta sükûnet ile ekonomik verimler arasında sükûnet lehine bir tercih yapmak politik bakımdan daha elverişli göründü.

Fakat ben, artık Danimarka, Hollanda, Fransa ve Belçika'daki binlerce tembel insanı acımasızca diğer bütün görevlere ön alan tahkimat işlerinde zorla çalıştırmak zamanının geldiğine inanıyorum. Bu hususta gereken emirler yayımlandı.

Ancak yabancı ulusların muharip olarak askere celbedilmesi işi çok büyük bir dikkat ve itinayla düşünülmelidir. Bir zamanlar Doğu Cephesi'nden "Rusya ancak Ruslar tarafından mağlup edilebilir" sloganıyla adeta bir tür psikoz geliyordu. Birçok kafada devasa bir Wlassow Ordusu fikri Karakonçolos oldu. O zamanlar 160 taburdan fazla birlik teşkil ettik. Başarılı taarruzlar yaptığımız sürece deneyimler iyiydi. Durum değiştiği ve geri çekilmeye zorlandığımız zaman bunlar kötü oldular. Şimdi artık yaklaşık 100 doğu taburu mevcuttur. Bir Kazak ve bir Türkmen tümeni güneydoğuda değerini gösterme provası yapmak üzeredir. Estonya ve Lettonya savunma gücünün tüketilmesi işi tıpkı Hırvat, Müslüman ve Makedonya güçleri gibi SS Şefi vasıtasıyla yürütülmektedir.

Levent Şahverdi Arşivi

Fakat anavatanda ve dolayısıyla da cephede şu sırada en ağır şekilde etkisi hissedilen şey, meskenlerimize, kadın ve çocuklarımıza karşı havadan yönelen düşman terör taarruzlarıdır. Bunlar maddi ve manevi etki yapmaktadır ki, bunun tamamen ortadan kaldırılması, en azından hafifletilmesi lazımdır. Muhakkak ki, her ağır acının öyle ya da böyle olumlu etkisi de vardır. Mal ve mülkümüzün enkazı karşısında tüm sosyal problemler, beşeri ruhların tüm hassas duyguları ve her tür haset ve kin sararıp solar. Fakat bununla teselli bulamayız.

Hava Kuvvetlerimizin aşırı yükü ve düşmanlarımızın elektriki yer tespit metotları ve uçakları karşısında teknik geri kalış bizi bu duruma düşürdü. Führer'in ve Göring'in çabaları da bu krizin üstesinden gelemeyecek... Dört motorlu bombardıman uçaklarını güçlü biçimde silahlandırarak, diğer teknik buluşların yanında süratli ve uzak mesafelerde tahrip edici etki yapan silahlar üreterek düşman üstünlüğüne karşı koyacağız. Düşmanlarımız bu tehlikeyi idrak ediyorlar ve üretim tesislerimizi tahrip etmek suretiyle önlemeye çalışıyorlar. Düşman hava filosunun gece ve gündüz taarruzlarında kullanılan uçaklarının % 10-12'sini kaybetmesi yeterlidir. Belki bu malzeme kaybını telâfi edebilirler, fakat personel kaybını asla... Her şeyden önce de büyük kısmı fikirden yoksun olan ve esas itibariyle malzeme bakımından hazırlanmış bulunan Amerikan uçuş personelinin morali bu yüke dayanamaz. Yalnızca bomba halısıyla böyle tahrip edici etki elde edebilen toplu filo uçaklarının yeni silahlarımız ve teknik ilerlememiz sayesinde sonlarının geleceğinden emin bulunmaktayım.

Bilindiği gibi askeri sevk ve idare ve Alman ulusu, denizaltı savaşına çok büyük ümitler beslemişti. Genel büyük stratejik savunmada savaş durumunun gelişmesinden ötürü düşmanlarımızın üstün savaş potansiyelinin tedricen etkisini hissettirmesiyle zorlandık. Tonaj savaşı başarıları son aylarda düşmanın yeni ticaret gemisi üretim düzeyine erişemez oldu. Denizaltı savaşındaki bu başarı azalmasının nedeni, düşman tarafından olağanüstü takat sarf ederek ortaya konan denizaltı savunmasıdır. Bu savunma, öncelikle yeni türde yüksek kapasiteli yer tayin ve tespit gereçleri ve çok etkin bombardıman uçakları ve su altı silahlarıyla birlikte çok güçlü hava kuvveti kullanmak suretiyle etkisini göstermektedir. Bu nedenle, Alman denizaltı savunmasındaki hali hazır kriz Atlantik üstündeki düşman hava hâkimiyetinin bir sonucudur. Bu kriz giderilmeli ve giderilecektir de...

Tonaj savaşının olağanüstü önemi tartışılamaz. Bu savaş geçmişte, tüm düşman harekât planları için en büyük engel oldu ve mustakbel gelişme için de en kuvvetli tehdit olarak kalacaklar. Çünkü Anglosakson

Levent Şahverdi Arşivi

savaş sevk ve idaresi için sürekli büyük çapta personel ve malzeme ulaşımı ve Avrupa'da kullanılan ordulara ve İngiliz anavatanının tüm ikmali sadece denizden yapılmak zorundadır. Tonaj savaşı tehdidinin ortadan kalkması kesinlikle düşmanların sahip olduğu gizli savaş potansiyelini diğer yerlerde kullanmak üzere serbest bırakabilecektir. Düşman savunmasını kırmak ve denizaltı savaş imkân ve kabiliyetlerini tamamiyle iyileştirmek için önlemler alınmıştır, ya da geliştirilme halindedir. Ve büyük bir azim ve kararlılıkla hızla ileriye götürülmektedir. Bu önlemlerin en yakın bir zamanda başarıyla sonuçlanacağı ve bu suretle de denizaltı savaşının şu andaki zayıflığının üstesinden gelineceği beklenebilir. Ayrıca sizlere Deniz Kuvvetleri Komutanı da şahsen kısa bir süre önce denizaltı savaşındaki genel durum hakkında ayrıntılı açıklamalarda bulundu.

VII. Nihai Zafere Güvenimizin Esasları

Açıklamalarımın sonunda genel durumumuzu bir kez daha özet olarak şu sözlerle karakterize edebilirim : Durum ağırdır ve ilerde ağır krizlerin oluşması beklenmektedir.

Bu beklentiler karşısındaki ana tutumumu her şeyden önce Fontan'ın şu sözleriyle karakterize edebilirim :

"Büyük zaman, daima ve yalnız işlerin hemen hemen tümüyle ters gittiği, her an korkmak zorunda kalındığı bir zamandır. Cesaret iyidir, fakat sabır ve sebat daha iyidir. Esas olan sabır ve sebattır."

Fakat özellikle bizim güvenimiz gerçek biçimde belirtilecek bir dizi görüşe dayanmaktadır. En başta Alman ulusunun genel durumuna mücadelemizin damgasını vuran ve Silahlı Kuvvetlerimizi sevk ve idaremizin elinde mutlak güvenilir bir araç yapan etnik ve moral esas bulunuyor. İhtilalci fikir gücü sadece bir dizi emsalsiz başarıyı mümkün kılmakla kalmaz, aynı zamanda cesur kıtalarımızı planlı çekilmede olduğu gibi, savunmada da başarılara götürür. Bunun da en yüksek düzeyde yalnız Rus başarır, başka bir millet değil ve bu güç, düşman tarafın bir askeri inkiraz üzerine beslediği her ümidi hayal alanına götürür.

Buna karşılık düşmanlarımızın moral, politik ve askeri eğilimleri hiçbir surette safları birbirine yaklaştırmamış ve ortak bir amaca yöneltilmemiştir. Bu en açık ifadesini, Afrika, Sicilya ve İtalya'daki başarıları sadece bizim İtalyan müttefikimizin zayıflığı ve ihanetine atfedebilinecek olan Amerikalıların ve İngilizlerin tutumunda bulur. Bunlar nerede Alman kuvvetleriyle muharebe temasına geldilerse, orada hep yenilgiye uğradılar, aşağı düzeyde olduklarını gösterdiler. Ancak sayıca

Levent Şahverdi Arşivi

birkaç kat üstünlüklerinden ötürü bazı yararlar elde edebildiler. Bu durum daha açık olarak sevk ve idare prensibine göre ifade edilir. Anglo-Amerikanlar iki yılı aşkın bir zamandır Rus müttefikleri tarafından önerilen Batıda ikinci bir cephe teşkilinden kaçındılar ve Akdeniz'deki şanslarından hiçbir surette gereğince yararlanmadılar. Bizim sevk ve idare anlayışımıza göre, Anglo-Amerikanların bu halleri tamamen akıl almaz bir şeydir.

Bundan sonra ne olabilir? İster kuzeyde veya batıda, ister İtalya'da veya Balkanlar'da olsun, düşmanlarımızın yapacakları her taarruz, onların kullanılma hazırlığını ağır bir denemeye tabi tutacaktır. Bizler Kuzey Afrika'daki savaştan kalma ikmal güçlükleri ve bununla bağlantılı fedakârlıkların bir şarkısını söylemeyi gayet iyi biliriz. Ve de düşmanlarımızın kampından gelen çok çeşitli türde açık haberler, bu koşulların düşman tarafından bugün ne kadar ağır biçimde hissedildiğini kanıtlamaktadır.

Fakat benim çok engin güvenim, kader tarafından sadece Alman ulusunu parlak geleceğe götürmek için seçilmiş olabilen Almanya'nın başındaki adama dayanıyor. Tüm karşıt görüşlere rağmen burada huzurunuzda şunu beyan ederim : O, yalnız politik değil, askeri sevk ve idarenin de ruhudur. Sonsuz irade gücüne, zengin yaratıcı fikirlere sahiptir. O, tüm Alman Silahlı Kuvvetleri'ni strateji, teşkilat ve silah tekniği bakımından canlandırmış ve birlik ve beraberlik içinde tutmuştur. Keza politik ve askeri sevki idarenin çok önemli birliği onun şahsında tecessüm etmiştir. Büyük Frederik'ten bu yana askeri sevk ve idare bir elden çıkmış dağılmıştı. Hiçbir sevk ve idarenin hatalardan arî olmadığını bizzat Führer sık sık dile getirmiştir. Schlieffen harp tarihinin esas itibariyle sadece hataların birbiri ardınca sıralanmasından ibaret olduğunu ve her savaş durumunun da doğal olarak yalnızca hataların ürünü olduğunu söylemiştir. Führer, bundn her zaman yararlanmıştır.

Şimdi O'nun mesai arkadaşlarına geliyorum...

Bir zamanlar Clausewitz'in az tanınmış bir sözü aynen bugün de geçerlidir : "En doğru görüşlere ve prensiplere sahip çok mükemmel kurmay heyeti, eğer bir büyük başkomutanın ruhu noksansa, bir ordunun parlak sevk ve idaresini mucip olmaz."

Şimdi bizim hepimize düşen şey, içimizdeki her korkaklığı yenmek ve bu suretle içimizde, bizi zafere götürecek güven esasını yaratmaktır.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu savaşın nasıl sona ereceğini hiç kimse tahmin edemez. Onda şimdiden tahmin ve ifade edilmesi imkânsız birçok olay vaki olabilir, beslenen ümitler kırılabilir ve endişeler aksine dönebilir. Bunların neler ve ne ölçüde olacağı geleceğin karanlığında saklı bulunmaktadır. Yalnız kesin ve gerçek olan bir şey vardır; o da, mücadeleye son vermeyeceğimizdir.

Bu saatte ağzımla değil, ta içten ve canı gönülden itiraf etmek isterim ki, Führer'e olan güven ve inancımız sonsuzdur. Bizim için memleketimizin özgürlüğü uğruna son nefesimize kadar çarpışmaktan daha ulvi bir kanun, daha kutsal bir görev yoktur; biz tüm gevşeklik ve gafleti defetmek istiyoruz, düşmanın tüm tehditleri bizi ancak daha sert ve daha azimli yapacaktır; vatanımızın enkazını dahi son mermiye kadar savunuruz; çünkü enkaz içinde boyunduruk altındakinden binlerce kez daha iyi yaşanabilir. Kazanacağız, çünkü buna mecburuz; aksi halde dünya tarihi, anlam ve önemini yitirmiş olur.

Belge No. : 130

Tahran Konferansı (28 Kasım - 1 Aralık 1943)

Hakkında Resmi Ortak Açıklama

Biz, ABD Başkanı Büyük Britanya Başbakanı ve Sovyetler Birliği Devlet Başkanı, geçen dört günlük süre içersinde müttefikimiz İran'ın bu başkentinde buluşup görüşerek, bundan böyle izleyeceğimiz ortak politikayı saptadık ve onayladık.

Uluslarımızın savaşta ve bunu izleyecek barışta işbirliği yapacaklarına dair azim ve kararlığımızı beyan ettik.

Savaşa gelince; askeri heyetlerimiz yuvarlak masa görüşmelerimize katıldılar ve hep birlikte Alman birliklerini imha planlarımızı görüştük. Doğudan, batıdan ve güneyden yapılmakta ve yapılacak olan harekâtların çapı ve zamanı hakkında tam bir mutabakata vardık. Bu konuda vardığımız genel uzlaşma, zaferin bizim olacağını garanti etmektedir.

Biz ayrıca, ittifakımızın barışı devamlı kılacağından da eminiz.

Bizlerin ve tüm birleşmiş ulusların bir barış yapma hususunda çok büyük sorumluluk taşıdığını biliyor ve bu ulvi sorumluluğu tüm şumulüyle kabul ediyoruz. Bu barış dünya uluslarının büyük çoğunluğunun iyi niyeti sayesinde sağlanıp ayakta duracak ve gelecek kuşaklar için savaşın dehşet ve musibetlerini ortadan kaldıracaktır.

Levent Şahverdi Arşivi

Siyasi danışmanlarımızla birlikte geleceğe ilişkin sorunları inceledik. Büyük veya küçük, tüm ulusların işbirliğini ve aktif katkılarını arayacağız. Bu ulusların halkı, bizimkiler gibi zorbalık ve esaretin, baskı, zulüm ve fanatizmin ortadan kaldırılmasını ruhen ve aklen arzu etmektedir. Eğer demokratik ulusların oluşturdukları bir dünya ailesi içine girmek isterlerse, onları memnuniyetle kabul edeceğiz.

Dünyanın hiçbir gücü, karada Alman ordularını, denizde denizaltılarını ve havadan savaş endüstrilerini tahrip etmemize engel olamaz.

Taarruzlarımız acımasız olacak ve gittikçe daha da şiddetlenecektir.

Bu dostane görüşmelerin dünyadaki zorbalık eli sürülmemiş tüm ulusların farklı isteklerine ve kendi vicdanlarına uygun özgür bir yaşam sürebilecekleri günü sağlamasını temenni ediyor ve bunu güvenle bekliyoruz.

Bizler buraya ümit ve azim dolu olarak geldik. Şimdi buradan ruhta ve hedefte bir arkadaşlar olarak ayrılıyoruz.

İmza
Roosevelt, Stalin, Churchill

Belge No. : 131

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı **Plan**

1/Dz. K. K. Gizli, Komutana ve Kur. Bşk. na Özel

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAY İLE GÖNDERİLİR

Dz. K. Komutanının 15 Şubat 1944'te Komutanların Önünde Yaptığı Konuşma

Bugünkü görüşme sırasında hepinizin durumundan şikâyetçi ve dertli olduğunu gördüm. Bu dert ve şikâyetleri tüm açıklığıyla dile getirdiniz. Herkes diğerinden, gömleğin tıpkı kendisinin sırtındaki gibi kısa olduğunu işitti. Ben de kendimi hep çıplak bir adam olarak görmekteydim. İşin aslı şöyle :

1943 yılı, bizim genel savaş sevk ve idaresi çerçevesinde savunmada olduğumuzu gösterdi. Bu nedenle, deniz kuvvetleri komutanı olur olmaz, deniz kuvvetlerimizle de böyle bir savunma yapma, yani sorumluluk deniz kuvvetlerine ait olduğuna göre bu kuvvetin kazanılan Avrupa bölgesini savunacak durumda olup olmadığını inceledim. Bu incelemeden son-

Levent Şahverdi Arşivi

ra kendi kendime, kıyılarımızın savunması için halen sahip bulunduğumuz gemi malzemesiyle bu işin tamamen imkânsız olduğunu söyledim. Çünkü, kıyı ileri bölgelerimizdeki deniz irtibatlarımıza ve bizatihi kıyılarımıza düşman deniz kuvvetleriyle yapılmakta olan baskı sürekli artacaktır. Bu, gayet açıkça kendini gösteriyordu.

Görevlerimizi yerine getirebilmemiz için süratle hafif deniz birliklerimizin donatılmasına başlamak zorundaydık. Bunlar, doğal olarak öyle bugünden yarına başarılabilecek işler değildi. Fakat, 1943 inşa programı bir kez durursa, mayın gemilerine, ileri karakol botlarına, hücumbotlarına, mayın arama-tarama gemilerine şimdiye kadarkinden daha büyük stilde sahip olurduk. Ancak savaşın beşinci yılında böyle bir savunma programı uygulamak da artık çok güç.

Şimdiyse şöyle bir soruyla karşı karşıya bulunmaktayız : "Deniz Kuvvetleri münhasıran savunmada kalmak istiyor?" Bunun yanıtı evet olursa, o zaman savunma görevleri için başta asker olmak üzere, daha fazla kuvvet kullanma durumunda kalırım; yanıt olumsuz olur ve de bu, genel savaş sevk ve idaresi nedeniyle gerekiyorsa, o zaman da diğer kuvvetlerde bizimkinden çok daha geniş ölçüde uygulanan duruma, yani memleket içi hizmetlerinde genç personeli yaşlı personelle değiştirme durumuna düşerim. Nitekim de bunu yapmaya zorlandım. Bu büyük savunma donanımı yanında büyük çapta bir taarruz için silahlanma programı uygulama hedefine ulaşabilmek için birçok yerde zayıflamayı göze almaya de mecburum. Her şeye rağmen bu büyük amacı izlemek zorundaydım. Çünkü, şu husus gayet açıktır : Bu yıl Alman Silahlı Kuvvetleri Avrupa'da kazandıklarımızı ölüm-kalım savaşı vererek savunmak zorundadır. Bu esnada bizim mutlaka yeniden taarruza geçmemiz gerekir ve genel savaş sevk ve idaremizin yegâne taarruz savaş aracı da tonaj harbidir.

Alman savaş sevk ve idaresinin başka bir taarruz silah ve aracı yoktur. Kara Kuvvetleri savunmada bulunmaktadır; Hava Kuvvetleri için de başka bir şey mümkün değildir; Çünkü, düşman hava kuvvetleri behemehal bizimkinden daima üstün durumda olacaktır. Bundan ötürü de Hava Kuvvetlerimizin genel olarak savunmaya, av korumasına hasredilmesi gerekecektir. Bu nedenle gerçekte malik olduğumuz biricik taarruz vasıtası deniz savaşı, yeni bir denizaltı silahıyla tonaj harbidir.

Savaşın beşinci yılında işler böylesine güçtür ve Deniz Kuvvetleri bu büyük savunmanın yanında taarruzu da yeniden düzene koymayı başarmak zorundadır. Bu hususta güçlüklerle karşılaşılacağının idraki içindeyim. 1942'de Deniz Kuvvetleri'ne hemen hemen hiçbir insan almadık

Levent Şahverdi Arşivi

gibi bir şey. Buna karşılık 1943 yılında 130.000 yeni asker aldık; şimdi 15.000 askeri okul öğrencisini bünyemize aldık, böylece genç insanlar elde ediyoruz ama yine de yeterli değil, O halde savunmadan aktarılacak taarruz silahları için asker koparmaya mecburum. Her ne pahasına olursa olsun, büyük hedeften vazgeçmiyorum. Sizlerin vermiş olduğunuz bilgilerden nereye kadar gidebileceğimi biliyorum; bundan ötürü böyle bir görüşme benim için durumun değerlendirilmesi bakımından çok değerlidir.

Savunma üzerine bir sözüm daha var. Tüm inancıma göre Führer'in Doğuda uyguladığı stratejiden yanayım. Evet, bir zamanlar geri çekilmeye mecbur kalır, daha sonra uygun bir mevzide yeniden tutunurduk. Fakat bir müddet sonra karşımıza sağlam ve güçlü Rus ordusu çıkar ve bu kez hiç de dayanamazdık... Şimdi adım adım her karış toprağı savunmak durumundaysa Rus ordusuna olağanüstü zayiat verdirdik ve bu ordunun tehlikeli büyük darbe gücünü büyük ölçüde zayıflattık ve de düşman Doğuda anavatandan çok uzakta tuttuk. Eğer geri çekilmiş olsaydık, o zaman zayıflatılmamış olan Rus ordusunun cephemize baskısına 1.000 kilometre daha batıda, anavatanın daha yakınında maruz kalırdık. Aksini yapmakla Rus ordusuna bizimkinden çok daha fazla zayiat verdirdik. Rusya ile aramızdaki kuvvet oranı sayıca 1,5, zayiat oranıysa 1,8 dir. Yani Rus vurucu gücü yıpranmıştır; gerçek budur. Rusların geçen Dünya Savaşı'ndaki 4-5 milyona mukabil, bu savaşta şimdiye kadar 16-17 milyon insan kaybettiğini unutmayınız. Aynı zamanda insanları da bıktı ve tükendi. Bizim için sadece, düşmana savaşarak zarar verdirme ve mutlaka gerekli olmadıkça hiçbir şeyi bırakmama yolu vardır.

Ben, milimetrik tarzda savunmanın, ancak mecbur kalınırsa geri çekilmenin lüzumlu olduğuna inananlardan birisiyim. Aslında, hep kendi zayıf taraflarını hesaba katmanın ve düşmanın zayıf taraflarını, örneğin yapabileceği hataları nazarı itibara almamanın yanlış olduğuna inanıyorum. Yanlış hesaplarla sevk ve idarede ileriye gidilemez. İngilizler, eğer Nettuno'ya çıkarlarsa, bizim Cassino'daki mevzii boşaltacağımızı hesaba kattılar. Onlar kendi kendilerine "eğer biz Alman ikmal hatlarını tehdit edersek, o zaman Almanlar Cassino bölgesinde geri çekilmek zorunda kalırlar" diyorlardı. Bu hesap bir talihsizlikti, hayal kırıklığına uğradılar; çünkü biz her şeye rağmen inatla yerimizden kıpırdamadık.

Almanya'nın stratejik savunması bir noktada da Deniz Kuvvetleri için çok büyük ve doğrudan önemi haizdir. Bizim için, gelecek deniz savaşında Baltık Denizi'ni eğitim üssü olarak behemehal elde bulundurmak söz konusudur. Bu nedenle Baltık Denizi'ne her girişi, gelecek deniz sa-

Levent Şahverdi Arşivi

vaşı sevk ve idaresi için tehlikeli ve başa bela getirici addederim. Bu giriş mutlaka önemlidir. Baltık Denizi'nin doğusunda bizim her savaş aracımızın hizmet ve silah bakımından bu pis Ruslarınkinden dağlar kadar üstün olduğu Ruslarca bilinmektedir. Kerç Yolunda Deniz Kuvvetleri geçiş vasıtalarının neler yapabildikleri açıkça görülmektedir. Eğer Baltık Denizi'nin doğusunda iş başlar ve savaş araçlarımız amansız şekilde kullanılırsa, buna benzer şekilde hareket etmeye mecburuz.

Rus nefsine hâkim değildir; fevri hareket eder, insan kaybına değer vermez. Rusun, örneğin buzdan ötürü gelmeyeceği gibi bir garanti yoktur; hele işler kızışırsa böyle bir şey akıldan dahi geçirilemez. Rus donanmasının yenilgiye uğratılması bizim için çok doğal ve olağan bir şeydir!..

Baltık Denizi'nin batısında bana en zayıf yer olarak Skagerrak görünüyor. Orada mayın barajlarını elden gelen en yüksek düzeyde takviye etmeliyiz ve eğer İngilizler buraya taarruz ederse, düşman tahliye faaliyetlerini taciz etmek ve kapamalar arasından içeriye sızmasını ölüm kalım pahasına engellemek için, mayın kapamalarında bir sıklet merkezi oluşturmak zorundayız. Bizatihi kıyılarda ağır coğrafik koşullar ve savunma önlemlerimizden ötürü doğal bir korunmaya sahibiz. Fakat yukarıda Skragerrak'ı, yani gediği sızılamaz hale getirmek zorundayız!..

Şimdi Deniz Kuvvetleri'nin taarruz görevlerine geliyorum. Denizaltılardan başka taarruz silahımız yoktur. Halen mevcut denizaltılar, bir genelleme yapılırsa, artık savaş yetenekli değildir; çünkü düşman hava üstünlüğü ve düşman yer tayin ve tespit kabiliyeti şimdiki denizaltıyı geride bırakmıştır. Biz doğal olarak, yer saptayan düşman hava kuvvetindeki bu hava üstünlüğünü, kendi yer saptama metodumuzla ve en iyi uçaksavar silahlarıyla donatımın gündeme alınması suretiyle hafifletme durumundayız. Fakat yine de düşmanın üstünlüğü ortadan kalkmaz ve esasta bir değişme olmaz. Modern deniz savaşında yüksek frekans gelişmesini ve kullanılmasını artan ölçüde hesaba katmaya mecburuz. Su üstünde seyreden her şeyin yeri saptanır. Bunlar asla ortadan kaldıramayacağımız ve hatta engel olamayacağımız şeylerdir. Diğer yandan Atlantik'te düşmanın, şimdiki denizaltıyla artık üstesinden gelemeyeceğimiz bir sürekli ve gittikçe de artan hava üstünlüğünün varlığını göz önüne almak zorundayız. Bu nedenle de adı geçen faktörleri manevra yaparak giderebilecek yeni bir denizaltı sağlamamız gerekmektedir. Bu silah büyük başarı vadettiği için, diğer tüm hedefler bu biricik asıl hedefe tabi olmalıdır. Bu nedenle Baltık Denizi'nde gelecek yeni denizaltı silahının eğitimi de, bu iş için gerekli olan malzeme ve personelin çekilmesi suretiyle aksatılamaz, meğer ki Baltık Denizi -eğitim bölgesi olarak doğ-

Levent Şahverdi Arşivi

rudan tehdit edilsin... Biz mümkün olduğu kadar çabuk, genel savaş sevk ve idaresinin taarruz silahı olacak yeni bir denizaltı imal etmek zorundayız. Bu devlet yönetimimizin bir isteği, bir gereğidir. Filo inşa programının uygulanması için sahip olunan kısa zamanların sürekli şekilde durdurulamayacağı açıktır. Kayıplardan ötürü gecikmeleri hesaba katmalıyız, fakat er geç bir gün malzeme orada bulunacaktır. O halde gereken miktarda askeri eğitmeliyiz, bunların hazırlanması ve eğitilmesi bütün sektörlerde yapılmalıdır. Bu nedenle bana göre, bu eğitim ve bununla ilgili her şey, diğer tüm görevlerden önde gelir.

Sizlere diğer taraftaki durum hakkında çok kısa bir açıklamada daha bulunmak isterim...

Hiç kimse beni, İngilizlerin Rusun Avrupa'ya hâkim olmasını arzu ettiğine ve edeceğine inandıramayacaktır. İngilizler Rusun ve Almanın mümkün olduğu kadar çok kan kaybetmesini isterler. İngiliz bunun elinde olduğuna, yani bizim karşılıklı nasıl kan döktüğümüzü görebileceğine ve ancak çorbada bir parça tuzu bulunsun diye, kendisi için gerektiği zaman kuvvetlerini tasarruflu biçimde müdahale ettireceğine inanır. Fakat İngiltere'deki görüşler çok çeşitli olduğu için, bu konuda nereye kadar gidilebilir? Acaba total harbe uyar mı uymaz mı? Bunlar şimdilik meçhul ve şüphelidir. İngiliz ulusunun daha fazla kan dökmeme ve genel dünya durumu daha fazla aleyhlerine dönmesin için de savaşı mümkün olan süratle sona erdirme hususunda büyük eğilim ve özlemi vardır. Tonaj harbinin canlandırılmasından, gemilerin batırılması bir yana, psikolojik bakımdan da pek çok şey bekleyebiliriz. Fakat İngiltere'deki bu görüş farklılıkları, bu çeşitli türde fikir akımları çok açık şekilde bizdeki gücün nerede bulunduğunu, yani halkımızın çetin ve kararlı birlik ve beraberliğinde bulunduğunu göstermektedir.

Ben kendimi bu hususun bir kez daha altını çizmekle yükümlü hissediyorum. Subaylar olarak bizlerin halkımızın bu birlik ve beraberliğinin bekçileri olma yükümlülüğü vardır. Her belirsizlik , kıtalarımız üzerinde de olumsuz etki yapacaktır. Halkımızın nasyonalsosyalist devlet yönetimi sayesinde önceden tahmini imkânsız ölçüde korunmuş olan bu birlik ve beraberliğini korumak ve idame ettirmek zorundayız. Her subay buna mecburdur ve buna dolayısıyla da ulusuna karşı olan her hareket ve düşünce yok edilmelidir. Ben, çok kısa bir eğitim dönemini müteakip artık âmir olabilecek genç subay adaylarının bu yönden de özel surette eğitilmelerinin gerekli olduğuna inanıyorum. Genç subay adayı askeri bakımdan eğitilmelidir, fakat her şeyden önce de bir subay olarak nasyonalsosyalist halkımızın kayıtsız şartsız bekçisi olması gerektiği hususunda eğitim ve öğrenim görmelidir.

Levent Şahverdi Arşivi

Ben daima ileri karakol, hücumbotu, muhrip ve denizaltı birliklerine yaptığım gezilerden çok memnun olarak geri dönerim. Çünkü bu birlikler 1918'e kıyasla çok üstün bir düzeydedir ve halkımızın birlik ve beraberliği bu kale gibi dimdik duran kıtaların gerisinde emniyette bulunur!..

Tüm subay topluluğu başından itibaren kendini birlik ve beraberlik içinde nasyonalsosyalist devlet için sorumlu hissedecek şekilde konsantre edilmelidir. Subay devletin savunucusudur; subayın politika dışında olduğu yavesi, halis ve muhlis boş lakırdıdır.

Diğer bir husustan, düşmanla aramızlaki kuvvet oranlarından veya noksanlardan ötürü tedicen oranların oluşmasından söz etmek istiyorum. Zamanın akışı içinde alışılarak mevcutmuş gibi kabul edilen oranlar... Deniz geleneği ve muhriplerimizin ve büyük gemilerimizin savaş deneyimi bakımlarından artık kolay kolay olacağımızı sandığımız yerde olamayacağımıza inanıyorum. Güvertedeki insanlar en iyi denizcidir, subayların gayretleri ve çalışmaları en aladır. Fakat, örneğin yağ noksanından dolayı muhriplerin ayda üç günden fazla denizde seyretmesi mümkün olmadı. Şimdi bu insanlardan mutlaka, tamamen başka bir türde olan diğer birliklerin subayları gibi, bir deniz deneyimine sahip olmaları istenemez. Ancak, bu hususu açıkça görmek ve çare bulmaya çalışmak lazımdır.

Evet biz, düşmanla sürekli temas şansına sahip olan tüm birliklerde edinilen büyük savaş tecrübesiyle üstün düşmanla da maharet ve başarıyla dövüşme deneyimini edindik ve bundan dolayı da büyük bir kıvanç duyduk. O halde bu, sadece ele geçen fırsatlardan ustaca yararlanmadan ileri geliyor. Fakat sık sık düşmanla temas fırsatına sahip olamayan bir birlik savaş pratiğine de sahip olamaz. Beni daha da üzen bir şey de akıl almaz çokluktaki hasarlardır. Rıhtıma bindirmesiz bir gün geçmiyor. Bunun nedeni, doğal olarak denizcilik deneyimi olmayan genç insanlardır. Fakat biz bu hususa özel dikkat ve önem verebiliriz. Öğretici olacak bu genç insanlara yardım etmeliyiz ve öte yandan da komutanların deneyimsizliklerini gidermeli ve uygun emniyet önlemleri emretmeliyiz. Bu tür ve çaptaki hasarlardan kaçınılmalıdır; çünkü bunlar esasen zayıf olan gücümüzü daha da azaltır ve büyük ölçüde gerilmiş olan tersane durumunu daha da sıkıştırır. Ben bu hususu artık zorunlu ve doğru addediyorum. Savaşın daha da şiddetleneceğinin idraki içindeyiz, öyleyse böyle büyük bir şiddete de karşı koymak zorundayız. Tüm astlarımızı bu konuda eğitmeye mecburuz; bu nedenle Führer ve komutanlar daha faz-

Levent Şahverdi Arşivi

la cepheyle ilgilenmelidir. Daha sık cephede bulunmalı ve kıtalar üzerinde etkili olmalıdırlar. Bu ancak onlarla görüşmek suretiyle mümkündür. Fakat, mükemmel bir Almanca ile hazırlanıp söylenseler de, erin anlayamayacağı ve onu hiç ilgilendirmeyecek nutuklara değer vermem. Ancak, erin anladığı, dinlediği ve benimsediği konuşma amacına ulaşır. Bu savaşa uyabilmek ve dayanabilmek için bilgi ve deneyimlerin daha da güçlenmesini istiyorsak, konuşmaların amacı sağlayıcı olmalarına özel önem vermemiz gerektiğine inanıyorum. Subaylar ve kıtalar arasında sıkı insani ilişkiler devam etmelidir. "Scharnhorst" gemisinin durumu hakkında cepheye çoktan bir değerlendirme gitti. Biskaya'daki muharebe hakkında filo görüşünü belirttikten sonra, ben de benzer bir şeyi komutanlara vereceğim. Değerlendirmeler, her iki olaydan almamız gereken dersleri vermeyi amaçlamaktadır. Bugün peşinen bildirmek isterim ki askerin savaş hoşnutluğu, fedakârlığı, kahramanlığı ve kıtaların birlik ve beraberlik ruhu kuşku götürmez şekilde üstündür. Yer tayin ve saptamanın yanında, her iki olaydan alınan esas ders ve edinilen deneyim, birliklerin denizde daha çok seyrettirmelerinin gerektiğidir.

Keza diğer bir husus da bana doğru görünüyor :

Düşman hakkında kanıtlanandan daha fazla şeyler tahmin etmekten kaçınılmalıdır. Aynı şekilde örneğin, sadece gerçek bir grup saptanmışsa, birçok düşman grubunu mutlaka hesaba katmak da yanlıştır. Karmakarışık edici değil de, basit düşünmeli ve gerçekte mevcut olan vakıalara dayanılmalı, düşmanı olduğundan fazla güçlü görmemelidir. Çünkü, onun bizden üstün olduğu zehabına kapılınır. Şu husus da iyice anlaşılmalıdır : Düşmanla temasa geçer geçmez, düşmanın bulunduğu yer hakkında en güvenilir emare elde edilmiş olur. Özellikle de keşfimizin zayıflığı nedeniyle sadece farz ve tahminlerden ibaret olabilen düşman hakkındaki daha önceki tüm değerlendirmeler, bundan böyle gerçek düşmanla temas suretiyle geride bırakılmış ve eskimiş olur. O zaman, tüm daha önceki tahmin ve tasavvurlardan kendini kurtarmak, elde edilen düşmanla teması enerjik biçimde sürdürmek ve daha geniş çaplı veya daha sonraki düşman görünüşü hakkında hayale yer vermemek uygundur.

Söylemek istediğim son söz oldukça önemlidir. Yaptığımız bu toplantılar evvelden beri çok yararlı oldu ve olmaktadır. Son toplantılar arasındaki fasıla oldukça büyük oldu. Bana, bunların yaklaşık dört ay ara ile tekrarlanması doğru ve uygun görünüyor.

Aslı gibidir.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 132*

Reich (B. Alman Devleti)'a Giden Yolda

SS Üst Gruplar Şefi G. Berger'in Kuvvet Komutanları ve Generaller Önünde Berlin'de Hava Ulaştırma Bakanlığı Gazinosunda Yaptığı Konuşmadan (Şubat veya Mart 1944)

SS Şefi
Şahsi Kh.
Yazı İşleri İdaresi
Evrak No. Gizli-151

Adolf Hitler 1933 yılında iktidara geldiğinde Almanya'daki o zamanki politik durum tehlikeli bir görünüm arzediyordu. Aklı eren her politikacı, bu Almanya'nın yükselmesini imkânsız addedebilirdi. Çünkü ortada Avrupa ortasında savunmasız ve silahsız durumda, herhangi bir şekil ve surette silahlanmasını önlemeye çaba sarf eden çok iyi donatılmış, silah gücüne sahip devletlerce kuşatılmış bir Almanya vardı. Buna rağmen Führer birkaç yıl içinde tüm Almanların rüyasını, Büyük Almanya Devleti'ni gerçekleştirmeyi başardı. Ve de bu esnada, 1919 durumunda olduğu gibi, Avusturya'da her şey Alman Devleti ile birleşmeye hazırlanmış değildi. İşler bunun tam aksineydi. Nasyonalsosyalizmin düşmanları, Yahudilik, Roma Kilisesi ve Marksistler egemenliği ellerinde bulunduruyorlar ve tüm imkân ve vasıtalarla bir ilhakı önlemeye ve bu türden hareketleri menetmeye çalışıyorlardı. Fakat Führer Almanya'nın silahlanmasını sağladı ve bu suretle de büyük Almanya Devleti'ni yarattı.

Tarih bilgisi olan bir kimse, o zamanlar Alman ulusunun çok kısa bir zamanda bir savaşa girişmek zorunda olduğunu ve bu savaşta Führer'in kan dökmeden kazanabilmiş olduğu şeyleri koruması ve savunması gerektiğini önceden görebiliyordu. Bir zamanlar Yedi Sene Harbi'nin Prusyalılara çizdiği aynı kader, şimdi de tüm Alman ulusunu ayakta tutabilirdi.

İşte böylece 1939 yılında İkinci Dünya Savaşı'na gelindi. İngiltere, Fransa, Polonya, Rusya ve Amerika kuvvetli bir Almanya gerçeğini kabul etmeye hazır değillerdi. Çünkü Avrupa'daki politik durum onların aleyhine değişmiş olurdu. Bu yüzden savaş patladı : Almanya için öncelikle hedef, Adolf Hitler'in dehasına borçlu olunan şeyleri, yani tüm Almanların birliğini ve Büyük Almanya Devleti'ni ayakta tutmak ve savunmaktı!..

Levent Şahverdi Arşivi

Savaş düşmanlarımızın beklediklerinden ve hatta bizim dahi ümit edebildiğimizin dışında, başka bir seyir aldı. Son anda da Führer, şimdilik Rusya'yı nötürleştirmeyi başardı ve bu suretle de on sekiz gün içinde Alman ulusunun gerilerini savaş dışı bırakabildi ve Polonya'yı yenilgiye uğratabildi.

Daha sonra hemen 1940 yılında dünya Alman Silahlı Kuvvetleri'nin Norveç, Hollanda, Belçika ve Fransa'da emsalsiz zafer serisine şahit oldu. Lâkin bununla harbin savaş hedefi kökünden değişmişti. Alman ulusuna Avrupa'yı yeniden biçimlendirmek, kıtanın Germen halklarını yönetimi altında birleştirmek ve Germen devletini yaratmak imkânı doğdu.

Yüzyıllarca Avrupa, İngiltere'nin feci ve amansız etkisiyle gücünü geliştirmekten menedilmişti. Uğursuz kuvvet dengesi tezi, Avrupa uluslarını karşılıklı Şah durumunda tutmayı ve bu suretle de dünyanın yeni bir düzenlemesinden yana tavır alamamalarını sağladı.

Avrupa ekonomisi, gelişmedeki pekçok sınırlardan ve gümrük sınırlandırılmalarından ötürü çok gerilerde kalırken, Avrupa'nın dışında Amerika, Japonya ve Rusya gibi politik ve ekonomik büyük bölgeler gelişip büyümekteydi. Fakat Avrupa'da da yavaş yavaş bu sınırların kırılması ve Avrupa'nın yeniden düzenlenmesi için gereken her şey yapıldı ve bu sayede de yeni kurulmakta olan dünya devletleriyle rekabet etmeye ve onların güç kompleksine bir Avrupa blokuyla karşı koymaya muktedir olundu. Ancak İngiltere'nin Avrupa düşmanlığı tutumu bu gelişmeye engel oldu. Çünkü İngiltere'nin, imparatorluğunun muhafaza ve devamı için mutlak surette zayıf bir Avrupa'ya ihtiyacı vardı.

Kazandığı emsalsiz zaferlerden sonra Almanya, hangi Avrupa devletinin kıtanın yeniden düzenlenmesini üzerine alması lazım geldiğine karar verdi. Almanya'nın dışında Avrupa kara parçası üzerinde bu görevi yerine getirebilecek başka bir ulus yoktu. Böylece olayların etkisiyle bu savaşın anlam ve karakteri değişti. Almanya kendi ulusal varlığının emniyeti için giriştiği savunucu savaştan Almanya'dan başka tüm Avrupa'yı da savunmak zorunluluğuna itildi. Bu itiliş aydan aya daha açık şekilde kendini gösteriyordu. Çünkü bir yanda Amerika orada hüküm sürmekte olan Yahudiliğin etkisiyle tüm gücüyle savaşa doğru koşuyor, diğer yanda Bolşevizmin tehdit edici tehlikesi gittikçe büyüyordu.

Bolşevizm, -daha önce Lenin'in kahanette bulunmuş olduğu gibi- kavgayı seyredip gülen üçüncü kişi olarak Avrupa'da kendi hedeflerine ulaşmak için, Avrupa'daki savaşın elverişli fırsatlarından yararlanmak istiyordu. Ancak bu, ortak Batı uygarlığının batışı demekti. Führerimiz

Levent Şahverdi Arşivi

Adolf Hitler, bu gelişmeyi önceden tüm açıklığıyla gördü. Bunun için de Norveç ve Hollanda askerlerini derhal vatanlarına gitmek üzere serbest bıraktı! Norveç, Hollanda ve Flandern'deki nasyonalsosyalist güçleri işbirliğine çağırdı ve Alman erkeklerine Avrupa'nın özgürlüğü için Bolşevizme karşı savaşta birlikte mücadele etme imkânını verdi.

1929 yılında kurulan ve başına SS Lideri getirilen SS Örgütü'ne, sağlam ve güvenilir kuzeyli insanların bir birliği olması amacıyla uzak hedef olarak Cermen Devleti verilmişti. Örgüt o günden bu yana sözü edilen hedefef ulaşmak için çaba sarf etmiş ve sarf etmektedir. Yapay olarak çekilmiş sınırlar önünde duruş yapamaz. Bu nedenle, erkenden Cermen memleketlerindeki yenileşme hareketleriyle bağlantı aradık ve bu Cermen memleketlerinin bazı temsilcileri bizim "Germaniya" ve "Almanya" isimli SS sancaklarımızda 1940 yılından önce hizmet gördüler.

Cermen SS Örgütü'nün kurulması Führer'in 15 Haziran 1940 tarihli bir SS Sancağı "Werstland"ı kurma emriyle aynı zamana tesadüf eder. Bir başarıyla sona eren seferden sonra, başarı elde eden devletin yenik düşen ulusun seçilmiş kişilerini kendi seçkin kişilerden kurulu kıtasına kabul etmesi Avrupa tarihinde yalnız bir kez vaki olan bir olaydır. Fakat bu adım, nihayet sadece ırk düşüncesinin istikrarlı ve mantıki devamıdır. Bu nedenle, SS Örgütü Cermen gönüllülerini kendi saflarına kabul etti. Ve bu suretle de ilk adımını kendi Avrupa yeni düzenine, yani iyi ırkın eşit haklara sahip olması esasına dayatılmış olan bir düzene doğru attı.

15 Haziran 1940 tarihli Führer emrinde, "Westland" SS Sancağı'nda Hollanda ve Alman erkeklerinin bir Cermen-halkçı devlet politikası amacına müştereken hizmet edecekleri saptanmıştı. Bu sancağın ikmalini sağlamak için SS Lideri beni 1940 yılında Hollanda, Flander ve Norveç'te SS sınıfı ikmal komutanlıkları kurmakla görevlendirdi ve "Westland" SS-Sancağı'na "Nordland" Sancağı'nın ilave edilebileceğini söyledi.

Bu insanları gayri askeri ve gevşek bir burjuva ortamından alıp dosdoğru kıtalara teslim etmek kolay değildi. Bunların çoğu Alman eratı için pek doğal olan sert disipline dayanamayıp parçalanırdı. Bu nedenle, şimdiye kadarki başıboş yaşamdan askeri yaşama bir geçiş sağlayacak olan Sennheim Eğitim Kampı'nı kurdum. Kişiler burada bir ön askeri eğitime tabi tutuluyor; öncelikle ideolojik yönden eğtiliyor ve sportmen olarak yetiştiriliyorlardı. Esaslı bir dil öğrenimi de büyük önem verilen konulardandı. Subaylar da dahil tüm Cermen savaş gönüllüleri 6-8 hafta süreyle Sennheim Eğitim Kampı'ndan geçirildiler. SS Tugay Komutanı Fick'in emri komutası altında bu eğitim kampı çok üstün işler gördü.

Levent Şahverdi Arşivi

Fick bu dar zaman içinde Cermen memleketlerinden gelen insanların bizim nasyonalsosyalist düşünce dünyamıza vakıf olmalarını da başardı.

SS Liderinin emri üzerine, daha önce kendi silahlı kuvvetlerinde hizmet etmiş olan gönüllüler, orada kazanmış oldukları rütbeyle kabul edildiler. Pratikte bu emir astsubayların hakları olan maaşı derhal almaları, ancak üç aylık ehliyet ve liyakat deneyiminden sonra astsubay olarak da kullanılmaları şeklinde uygulandı. Subayların büyük kısmı üç aylık bir eğitim kursunu izlemek üzere ilkin Tölz SS Harp Okulu'na gönderildi. Bu gün, bu arada cephe deneyiminden geçmiş yeni bir subay topluluğu oluştu. Şimdiye kadar yaklaşık 500 Cermen subay adayı ve subayı Tölz Harp Okulun'daki kursları izledi. Bunlar hiçbir yönden bizi hayal kırıklığına uğratmadı. Damarlardaki kanın yaşamın tüm diğer faktörlerinden daha güçlü olduğu kanıtlandı. Cermen kanımızı taşıyan insanlar cephede de tıpkı Almanlar gibi cesurca savaştılar. Aynı şekilde onların safları arasından çıkmış olan komutanlar da ellerinden geleni yaptılar. Bunlar diğerleri arasında, Cermen gönüllülerine şimdiye kadar ödünç olarak verilebilen Demirhaç nişanının Şövalye Haçına layık olduklarını kanıtladılar.

Gönül almak ve ihtiyaçları karşılamak üzere gönüllülerin ailelerine, politik makamlarla varılan anlaşmaya dayanarak ihdas edilen bakım ve yardım konusu gündeme geliyor. Bu bakım ve yardımla her şeyden önce Alman Devleti'nin sosyal bir devlet olduğu ve bu devlette sosyal eşitlik ilkesinin en yüce yönetim disiplini olarak kabul edildiği gösteriliyor. Alman yardımı, Cermen memleketlerinde şimdiye kadar askerler için hiçbir şey yapılmamasından pekçok daha kuvvetli etki yapabilirdi. Bu nedenle, Cermen memleketlerinde her ikmal müfrezesine SS sınıfından bir yardım subayı da dahil edilmektedir.

Hollandalılar ve Almanlar ile Flamanlar, Danimarkalılar ve Norveçlilerin çok büyük kontenjanlarından oluşan "Westland" SS Sancağı, "Wiking" Tümeni'ne tahsis edildi, orada ilk kullanılmasını öğrendi ve mükemmelen değerini gösterdi.

"Wiking" Tümeni'nin kullanılmasına ilişkin ayrıntılar :

1941 yılında Bolşevizme karşı savaş başladığı zaman, bir zamanlar Avrupa'yı tehdit etmiş olan devasa düşmana karşı savaşılması zorunlu olan Cermen memleketlerinin de, geniş çaplı krizler içinde oldukları müşahade ediliyordu. Cermen memleketlerindeki birçok insan Bolşevizme karşı savaşmaya hazırdı; fakat bunlar henüz SS Örgütü'ne girmeye hazır değildi. Çünkü bu insanlar her ne kadar antibolşevik fikre sahipseler

Levent Şahverdi Arşivi

de, nasyonalsosyalst değillerdi. Bu nedenle, böyle gönüllülerin kabul edildikleri lejyonlar kuruldu. Böylece Danimarka gönüllüler kıtası; Hollanda, Norveç ve Flaman lejyonları teşkil olundu. Bunların çoğu tabur - alay kuvvetindeydi. Kısmen yerli subaylar tarafından yönetilen bu lejyonların, askeri yetenekleri bizim birliklerimizle kıyas edilemeyecek kadar azdı. Bu durum sakınca oluşturuyordu. Lejyonların çok büyük kayıplar vermesini önlemek için, gittikçe daha çok Alman subayının bu teşkillere yönetici olarak yerleştirilmesi zorunlu göründü. En iyisi Danimarka Gönüllüler Kıtası idi ve bu birlik SS Üst Hücum Kademe Şefi von Sshalburg'un emri komutası altında değerini gösterdi. Bu arada Flaman Lejyonu da olağanüstü başarı sağladı.

Lejyonların kullanılmasına ilişkin ayrıntılar :

1941 yılında Doğu Seferi'nden önce kurulan Fin SS Gönüllüler Taburu özel surette söz edilmeye değerdir. Fin fönüllüleri kendilerinin 27 nci Avcı Alayı geleneğinin bir devamı olduklarını haber verdiler. Fin hükümetiyle anlaşarak Fin subaylarıyla birlikte bir tabur, SS Tümeni "Wiking"e katılmak üzere sıraya girdi. Tabur bu arada Mareşal Mannerheim'ın isteği veya İngiliz ve Amerikan baskısı üzerine iznin sona ermesinden sonra Finlandiya'da bırakıldı. Finlandiya'daki SS silah arkadaşlığı, teşkilat cephe mücahitleri olarak geleneği sürdürdü.

Gelişme sırasında tahsis edilen Cermen birliklerinin varlığının yararlı olmadığı, bunları tabur ve alay kuvvetinde kullanmanın da bir işe yaramadığı görüldü. Dil güçlükleri göz önüne alınırsa, Alman birlikleri için böyle alay ya da taburların uygun şekilde kullanılması pek de kolay değildi. Özellikle de Alman subayları bu konularda hiçbir tecrübeye sahip değildiyseler... Lejyonlar, bazı memleketlerin parti başkanlarının özel kıtaları olma gayret ve eğilimi içindeydi. Bu, "Wiking" Tümeni'ndeki büyük Cermen unsurlarıyla tamamen ulusal olarak hazırlanmış lejyonlar arasında bir ziddiyetin oluşmasına neden oldu. Bu nedenle SS Örgütü Lideri, tüm Cermen gönüllülerin Cermen Zırhlı Kolordusu'nda toplanmasını emretti. "Langemarck" SS Hücum Tugayı'nda birleştirilen ve politik nedenlerle özel bir kullanmayı muhafaza eden Flamanlar bundan istisna edildi. Aynı şey, öncelikle silahlı kuvvetler emrine verilen Wallon lejyonlarına mensup Wallonlar için de geçerliydi. Bunlar SS Hücum Tugayı "Wallonie" de toplandılar. Gönüllü Estonyalılar "Wiking" Tümeni'ne katılan "Narva" Taburu'nda hizmet gördüler. Lettonyalılar kendileri için bir lejyon kurdular. Bugün seferberlik ilan edilmiş ve 62.000 kişi silah altına çağırılıyor.

Galiçya Tümeni ve aslında Hırvat Müslümanlarından oluşan Hırvat Tümeni Cermen bölgesine dahil değillerdir.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu birliklerin "Nordland" SS Tümeni ve "Nierderland" SS Tugayı'nda kurulu 3 ncü Zırhlı Kolordu ile birleştirilmesi sırasında, askerlere memleket nişanlarının bırakılmasına dikkat edildi. Tekerlek şeklindeki güneş timsali ve kurt başlı armalar da geçici olarak bırakıldı.

Çeşitli uluslara mensup insanların daha sıkı temas içinde olmalarını sağlamak amacıyla, "Denmark" (Nordland Tümeni) Alayı'ndaki gibi, hem "Norge" Alayı'nda, hem de "Nierderland" SS Tugayı'nda dış Alman milliyetçiliğinin Almanları, halk Almanları ve Cermenleri bulunuyor.

"Nordland" Tümeni'ne propaganda nedeniyle Finlandiya'daki bir Norveç Schi Taburu tahsis edildi. Danimarkalı Yarbay Kryssing generalliğe yükseltildi.

31 Ocak 1944'te Cermen memleketlerinden çıkan gönüllülerin durumu şöyleydi :

Norveç	:	3.878
Danimarka	:	5.006
Hollanda	:	18.473
Flander	:	5.033
Wallonya	:	101
İsviçre	:	584
Toplam	:	**34.887**

Fransa'dan ilave olunan 2.480 gönüllüyle birlikte, bugün SS sınıfı çerçevesinde toplam 37.367 gönüllüye sahibiz. Haftalık katılış 2.000 kişidir.

Cermen gönüllülerimizin kahramanlık ve fedakârlıkları büyük olmuştur. Bunu, ölen ve kaybolan gönüllülerin miktarı açıklamaktadır :

Hollanda	:	1.281
Norveç	:	346
Finlandiya	:	222
Flandern	:	454
Danimarka	:	601
İsveç	:	9
İsviçre	:	44
Wallonya	:	304
Kuzey Afrika	:	52
Toplam	:	**3.313**

Levent Şahverdi Arşivi

31 Ocak 1944'e kadarki yaralı miktarı :

Hollanda	:	2.255
Norveç	:	596
Finlandiya	:	557
Flandern	:	937
Danimarka	:	1.049
İsveç	:	7
Kuzey Afrika	:	5
Toplam	:	**5.458**

Toplam olarak bakıldığında gönüllülerin miktarı, Cermen memleketlerinin toplam nüfusuna kiyasla kuşkusuz bir hayli küçüktür. Eğer güneydoğudaki Alman ulus gruplarını göz önüne alır ve Romanya'daki toplam nüfusun % 12'si olan Alman halk grubunu gönüllü olarak SS sınıfına gönderdiğimizi düşünürsek, o zaman Cermen memleketlerinden çıkan gönüllü miktarı korkutucu derecede küçük görünür. Fakat biz her şeyden önce savaş halinde bulunduğumuz memleketlerden Cermen gönüllülerinin gelmekte olduklarını, bu memleketlerde büyük politik hatalar yapıldığını ve Alman yönetiminin buralarda mütecanis ve koordineli hareket etmediğini de düşünmek zorundayız. Enerjik ve planlı şekilde uygulanan istikrarlı bir sevki idarede, Cermen memleketlerinden çıkan gönüllü sayısı önemli derecede fazla olabilirdi. Fakat sayı da tek başına önemli değildir. Önemli olan, bugün 40.000'den fazla Cermen gönüllüsünün SS sınıfında müştereken Avrupa yeni düzeni ve emniyeti için mücadele etmesidir. Bu insanlar gelecekte Cermen memleketlerinde yeni bir Avrupa için öncüler kadrosunu oluşturacaklardır. Onlar SS sınıfında, dayanacakları bir nasyonalsosyalist eğitim ve öğrenim elde ettiler. Her şeyden önce bu, ırk fikri ve kökleşmiş sosyal adalet idesidir. O halde biz bugün artık Cermen gönüllülerinin bizimle birlikte yürüttükleri ortak savaştan, bir zaman gelip Alman sevk ve idaresi altında büyük Cermen devletinin yetişip gelişeceğini söyleyebiliriz.

Cermen Memleketlerindeki Politik Gelişme

Baştan itibaren propagandamızı SS Örgütü'nün Cermen Devleti'nin öncü kıtası olduğuna göre ayarladık. Cermen SS Örgütü'nün ideolojik amaçla düzenlenmesine rağmen, asla zamanın diğer Cermen memleketlerinin milliyet ve geleneklerine halel getirmeyeceğini sürekli olarak vurguladık. Aksine bu uluslara SS'in kendini ırk fikrinin dışında milliyetlerin koruyucusu olarak da görevlendirdiği tekrar tekrar söylendi. Bu nedenle bazı emmleketlerdeki yenileşme hareketleriyle işin başında temas

Levent Şahverdi Arşivi

sağladık ve çok sayıda gönüllüyü örgütümüze çektik. Kuşkusuz propagandayı, yenileştirme partilerine münhasır kılamazdık. Çünkü bu çevre küçüktü ve bu yenileştirme hareketlerinin sevk ve idaresi her yerde nasyonalsosyalist düşünceyi esas almamıştı. Böylece, en iyi Cermen gönüllülerinin yenileştirme hareketleri liderlerinden tamamen uzaklaşmaları sık sık vaki oldu ve büyük Cermenliğe hizmet için hazırlanmış olan SS gönüllüleriyle liderler arasında şiddetli bir zıddiyet oluştu.

Büyük Cermen idesi SS sınıfında hazırlandı ve Doğu savaş alanında ilk kez değerini gösterme deneyiminden geçti ve bunu kanıtladı. Bu idenin daha da gelişip yayılmasını kolaylaştırmak amacıyla, SS Liderinin özel makamı olarak Berlin'de benim yönetimim altında Cermen Ana Dairesi tesis edildi. SS Lideri, Cermen bölgesindeki tüm parti örgütlerinin çalışmalarını birleştirmek ve bir elden idare etmek gayreti içinde olmak zorundaydı. Cermen bölgesindeki ve özel olarak güneydoğudaki ikmal işleri bu makamın emrinde bulunmaktadır. Ayrıca bu daire Cermen bölgesinde SS Liderinin politik görevlerini de yürütmekle görevlendirilmiştir.

Zamanla her memlekette bu makama bağlı dış temsilcilikler oluştu. Bunlar aynı zamanda Cermen propaganda faaliyetleri konusunda merkez kuruluşları temsil etmekte olup, emirlerine İkmal Mürettebatı Komutanlığı ve SS sınıfı sosyal işler subayı da verilmiştir. SS düşünce tarzını kendiliğinden kabul eden ve vatanlarında uygun yerlerde kullanılması gereken SS sınıfından terhis edilenlerin ve sakatlanan savaş gönüllülerinin de doğru istihdam edilmeleri Cermen memleketlerindeki politik gelişme için kesin önemi haizdir.

Cermen-halkçı devlet politikasının hedefi, Cermen memleketlerinin geniş ölçüde o memleket uyruklusu kişiler tarafından yönetilmesi olmalıdır. Bu nedenle Cermen memleketlerinde bir Genel SS Kıtası, yani bir Cermen Muhafız Kıtası kurmaya giriştik. Bunlar bugün artık Norveç, Danimarka, Hollanda ve Belçika, Flander ve Wallonya'da bulunmaktadır. Özellikle Genel-Cermen-SS Örgütü için bu memleketlerden Almanya'ya gelmiş olan işçiler arasında da propaganda yaptık. Buralarda Cermen hücum çeteleri kurduk. Almanya'da çalışan Cermen ulusları uyrukluları, nasyonalsosyalist devlet kurumlarını en fazla öğrenmek fırsatına sahiptir. Bunlar, bizim ideolojimizin etkisi altında olup, üstelik Anglo-Amerikan, Yahudi ve Bolşevik propagandasının etkisinden de uzak kalmış durumdadır. Burada, nasyonalsosyalizm için kazanılabilinen ve daha sonra kendi vatanlarında fikrimizin mücahitleri olacak çok sayıda insan bulunduğunu ümit edebiliriz.

Levent Şahverdi Arşivi

Genel-Cermen-SS Örgütü'nün çekirdeğini cephe askerleri oluşturuyor. Biz halen işi, bu cephe askerlerinin ikmal teşkilatlarını da yürütmelerine kadar götürdük. Onlarla birlikte Flandern, Norveç, Danimarka, Hollanda ve Wallonya'da Cermen Hitler Gençliği teşkilatını kurduk. Bu organ doğal olarak Alman Gençlik Yönetimince sevk ve idare ediliyor. Bunlar, oralarda kendini gösteren sevindirici başlangıçlardır. Çünkü Cermen memleketlerinde de gençlik en açık biçimde Führerimiz'in büyük idesine ve her şeyden önce de bu idenin yayılmasına hizmet etmeye hazırdır.

Cermen ana organları, Cermen memleketlerindeki öğrenci birliklerini yeniden organize etmeye de çalışıyor. SS Liderinin emri üzerine, Hollanda ve Felemenk ile Flandern'de öğrencilerinin 2/3'si Cermen uyruklulardan, 1/3'i Almanlardan oluşan "Napolas" kuruldu. Bunlar "Devlet Okulları" namı altında Eğitim Bakanlığı'nca tam yetkili yüksek okullar olarak kabul edildi.

Cermen memleketlerinde SS er evleri ve aşhaneler de inşa ettik.

Nasyonalsosyalist ideolojinin süratle Cermen memleketlerine girip yayılmasını sağlamak için, oralarda çalışma mükellefiyeti getirildi ve NS kadın ve erkek hücreleri kuruldu. Bu organlar, iş ve faaliyetlerinde Berlin'deki Cermen Baş Organı ile çok yakından irtibatlı durumdadır.

Ayda bir toplantı yapan parti komisyonu, bizim yönetimimiz altında Cermen bölgesi için uygulanacak politik esasları saptar. Son zamanda Cermen memleketleri kadınlarını Kızıl Haç için kazanmaya giriştik. Birçok Cermen kadın ve kızı Kızılhaç'a katılmak için başvurmuş olup, halen bunlar SS ve ordu hastanelerinde kullanılmaktadır. Bu memleketlerde kadınların, erkeklerden daha kesin ve enerjik olarak nasyonalsosyalizme intisap ettikleri birçok kez görüldü. Bunu kanıtlamak için Cermen gönüllülerine yazılan birçok mektup örgütlere teslim ediliyor. Bu mektuplar, evlerinde uğradıkları tüm taciz ve düşmanlıklara rağmen, oğul ve kocalarını cephede görevlerini cesaret ve sadakatle yapmaya teşvik eden Cermen kadınlarının özverilerine ait belirgin ve mütehassis edici şahitlerdir.

1943 Yazı'nda Cermen memleklerinde yeni bir şey ortaya çıktı. Bu Fransa idi. Kelt-Cermen ve Batı Akdeniz memleketi olarak merkez mevkiinde bulunan Fransa, mihverin dışında bırakılamazdı. Çünkü Führer'in emrine göre, Cermen kanının her damlası Avrupa'da bulundurulmalı ve her ulus hakkı olan yayılma imkânına sahip olmalıydı. Führer 1943 Yazı'nda "Fransa" isimli SS Alayı'nın kurulmasını emretti. Propaganda ba-

Levent Şahverdi Arşivi

şarıyla yürütüldü. SS Alayı Sennheim'de Fransız subayları tarafından kurulmaktadır. Fransa'da benzer bir SS milis organizasyonunun kurulması da şu anda tartışılmaktadır.

Estonya ve Lettonya'da erkekler, liyakat ve başarılarıyla en geniş çapta Cermen cevherinin mevcut olduğunu kanıtladılar. Bu bölge de yalnız ikmal sistemine katılmakla kalmamalı, aynı zamanda politik organizasyon esası usulüne de dahil edilmeliydi.

Sarsılmaz bir azimle SS Örgütü Alman Devleti yolunda yürüdü. İdraksizliğin ve şeytani isteklerin kurbanı olamaz, hiçbir sebep ve bahaneyle yolundan alıkonamaz; çünkü o, hedefin Führer tarafından saptandığını bilmektedir. Bu yolda karşılaşılacak direnişlerin, yalnız Cermen memleketlerinde değil, aynı zamanda henüz daha Führer'in yüce gayesini içtenlikle kabul etmeyenlerin pekçok bulunduğu kendi ulusu içinde de üstesinden gelinecektir.

Gelişme çok hızlı cereyan etti; hemen hemen kendimizi büyük Alman olarak hissetmek üzere olduğumuz bir anda kader bize büyük görevi, Cermen Devleti'ni verdi. Birçok Alman o zaman daha henüz kendini büyük Alman olarak hissetmeyi bilmiyordu. Bu, güneydoğu ve doğuda halk Almanlarına ve doğu eyaletlerine karşı alınan vaziyeti açıklar. Oralarda kötü Almanlar görmek her zaman mümkündür. Çünkü bulunulan dar çevrenin dışına çıkılamaz. Büyük Alman idesinden, Cermen fikrine geçiş çok daha zordur. Cermen memleketlerinden gelen işçileri doğu işçileriyle bir seviyeye koyan Alman Devleti'ndeki işverenlerin yanlış tutumu yüzünden propagandamız kim bilir ne kadar güçlüklerle karşılaşıyor. Cermen memleketlerindeki Alman yönetim makamları ve askerlerinin kendilerini başarılı ulusun uyrukları olarak görmeleri ve zannetmeleri yüzünden, yine kim bilir ne kadar güçlükler meydana geliyordur. Bu Almanlar, Hollandalılara, Flamanlara, Norveçlilere vb. mağluplar olarak muamele edebilirler. Çünkü, Cermen uluslarının şanlı bir tarihe sahip olduklarını ve kendi milliyet ve kültürleriyle gurur duyduklarını idrak etmiyorlar. Biz Almanlar her şeyden önce Cermenlerde, çeşitli dil, gelenek ve kültüre rağmen, bizimkinin aynı olan kan akrabalığı görmeyi öğrenmeliyiz. Yine biz onlara, kendi ulusumuzun vatandaşları gibi dikkat ve ihtimamla davranmayı öğrenmeliyiz. Diğer yanda Cermen ulusları da fedakârlık yapmalıdır. Bunlar kendilerini partikülarist durumdan kurtarmalı ve ortak Cermen Devleti'nin ikbal ve refahının kendi küçük uluslarınkinden önde geldiğini öğrenmelidir... Kendilerini takdir ve hürmetle karşıladığımızı ve Cermen kültürümüz için esirgemedikleri büyük katkıları hakkıyla değerlendirmeye hazır olduğumuzu gördükleri zaman, bunu yapmak onlara kolay gelecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Cermen Devleti'ne uzanan yolumuzun sürat ve başarıyla katedilmesi savaşın gelişmesini çok kolaylaştırdı. Hollandalılar denizaşırı ülkelerini kaybettiler ve hiçbir zaman da geri alamayacaklar. Bunlarsız, kendi dar ve küçük vatanlarında yaşayamazlar. Hollandalıların ancak büyük bir Cermen Devleti içinde geleceği olabilir. Bu anlayış, tüm Hollandalıları çok kısa zamanda saracaktır. Aynı şey başka suretle de olsa, Flamanlar, Wallonlar ve Norveçliler için de geçerlidir. Bu memleketlerin tümüne ancak, onları imha olmaktan, Bolşeviklikten, Yahudi dünya egemenliğinden ve Amerikan etki ve nüfuzundan koruyacak bir Cermen Devleti içinde mutlu bir gelecek kuçak açar. Savaş, Adolf Hitler'in sevk ve idaresi altında büyük Cermen Devleti'nin ve onun tarafından düzenlenmiş yeni Avrupa'nın oluşmasıyla şona erebilir ve erecektir.

Arkadaşlarım!..

Savaş alanlarının Almanya'nın en ücra köşelerine kadar yayılması yalnız Alman ulusunun geniş kitlesini değil, aynı zamanda tüm Cermen dünyasını da ciddi vaziyet almaya ve kendi kendine "ben nereye gidiyorum.", "ulusum nereye gidiyor" sorusunu sormaya zorluyor. "Ben nereye gidiyorum" sorusu şu sırada Cermen uluslarında her türlü kaygıdan daha önde geliyor.

Savaşı anavatanda çok aktif biçimde görüp yaşayan bizler, mülkümüz dediğimiz şeyin, şu anda kül olup havaya uçan şeyin ancak var olmamızla, yürek atışımızla gerçekte hayat, renk ve biçim kazandığını derinden idrak etmekteyiz. Maddi ve manevi değerlerin pek çoğu tahrip edilmiştir. Bugün Avrupa üstüne sürüklenen büyük ateş seyelanında çoğu yanıp kül olmuştur.

Geriye güçlü ve cesur bir yürek ile dış mülkün kaybı altında yıkılan kişinin bize uymayacağı, şu anda ölmekte olan eski dünya gibi onun da öleceği anlayışı kaldı.

Eski zamanlarda eski yılı dağın tepesinde bir ateş yakarak uğurlar ve hemen yenisine başlar, bu kez de yeni yılın ateşi üzerinden sıçrardık... Şimdi kader kaybolan eski çağ için bize bir ateş yaktı.

Cermen dünyasının tüm sosyal tabakalarında yavaş yavaş, bu eski çağa ait alevlerden yenisini oluşturmak için, bunların üzerinden atlama gücüne artık sahip olmayanların tümünün Norveçli, Danimarkalı, Hollandalı ya da Flaman olsun hiç fark etmez, yanıp kül olacakları anlayışının oluşması çok tuhaftır.

Levent Şahverdi Arşivi

Bir eski dünya, mülkiyete karşı savaşı yazdı ve yeni din ve iman görevi olarak mal ve mülkün istimlak edilmesini övdü. Mal ve mülke sahip olmayanların eşitliğini, yeni bir dünyanın esası ve geleceğin hedefi olarak gördü. Hatta bu eski dünya her şeyi malzeme ve ham madde değeri açısından görüp kıymetlendirdiği için, bu malzemenin bölüşülmesi için savaştı ve böyle bir el değiştirmeyle yeni bir dünyanın temeli atılabileceğine inandı.

Bugün üstümüzde yanan, Cermen dünyasının büyük kısmını da kapsayan veya kapsayacak olan büyük dünya yangınında böyle bir istimlak icra ediliyor. Herhangi bir zamandan çok daha köklü ve esaslı olarak yabancı doktrinler onu yapabildi. Bizim görevimiz, bu istimlakin malsız mülksüzlerin ve istimlaka tabi tutulanların köpek gibi sadık davranışlarına, bu suretle de kaba saba kitleler oluşmasına neden olması için değil; aksine bizi, yeni insanlar için serbest bırakması için uğraşmıştır. Bu çetin zamanda, elem ve yokluğa aldırış etmeden ilerleyenlerin, sertleşmiş olarak bu büyük ateşin içinden geçenlerin sayısını daha da artırmaya, bu suretle de kalplerinin herhangi bir köşesinde herhangi bir şekilde teslim olmayı düşünenlerin sayısını küçültmeye, son derece azaltmaya uğraşıyoruz.

Zahiri değerlerle birlikte Cermen bölgesinin her yerinde vatandaş ölmekte... O, üstünde hâlâ yanıp kül olan evlerin dumanı bulunan, pencereleri kâğıtlarla örtülmüş, sırf yer yokluğundan yanına yaklaşılmayan ve kapalı tutulmak zorunda kalınan evlerin yer aldığı bir şehirde daha fazla yaşayamaz.

Alman ulusu üç yüz yıl önce zor günler geçirdiği zaman, tüm kilise ilahilerinin en tecavüzkâr olanlarını yarattı :

"Bedeni, malı, şerefi,

Çoluk çocuğu alıp

Uzaklaşsınlar,

Kalmanın onlara hiçbir yararı yok,

Devlet bize kalmalıdır."

Herhalde bugün zamanımızın daha iyi olduğunu söyleyemeyiz. Yalnız arada büyük bir fark var : Bugün güçlü ve cesur bir yüreğe sahibiz ve devletin idaresinde, o zamanki bir devleti değil, aksine geleceğin devletini, yeni bir bin yıllık devrin başlangıcını tasavvur ediyoruz.

Levent Şahverdi Arşivi

Biliyor ve hissediyoruz ki sıkıntı ve felaketlerle, terör ve dehşet dolu gecelerle Yüce Tanrımız -tasavvur ettiğimiz gibi- bize mücadele edici bir dünyadan söz ediyor.

Bu bize, yalnız bize bağlıdır ve şimdiye kadar gösterilmiş olan bu cesurane davranışın Cermen bölgesinin büyük kısmı üzerine tam ve köklü etki yaptığına inanamayız. Ta ki saygı sağlansın ve bu savaş günün birinde başarıyla sona erdirilmiş olursa, o zaman Führerimiz'in bize vereceği ve de O'nun istediği gibi inşa edilen devlet için esas temin edilsin.

Eğer o, Adolf Hitler gelmemiş olsaydı, sonunda her şey sadece bir rüya olarak kalmış olurdu!

Belge No. : 133

(2 Ağustos 1944 Tarihli Cestapo Raporundan)

Hitler'e Karşı Alman Muhalefeti

Dışla bağlantılar Yüzbaşı Kaiser'in elde ettiği bilgiler, Stauffenberg'in aracı kişiler vasıtasıyla İngiliz tarafıyla bağlantısı olduğuna dair bir dizi işaret veriyor. İlişkiler şu anda tedaytı olarak izleniyor ve mahiyetleri araştırılıyor. Yüzbaşı Kaiser daha 25 Mayısta Stauffenberg hakkında, içinde düşman tarafla müzakere edilecek aşağıdaki konulardan söz edilen bir not hazırladı :

1. Hava savaşının derhal durdurulması,

2. İstila planlarından vazgeçilmesi,

3. Daha fazla kan dökülmesinden vazgeçilmesi,

4. Doğuda savunmayı sürdürme imkân ve kabiliyeti, kuzeyde, batıda ve güneyde! tüm istila edilmiş bölgelerin boşaltılması,

5. Her tür işgalden kaçınılması,

6. Özgür hükümet, serbest onaylanmış anayasa,

7. Mütareke koşullarının uygulanmasında ve barışın biçimlendirilmesi hazırlığında tam ve mükemmel işbirliği,

8. Avrupa'nın yeniden inşasında işbirliği yapılması ve bu sayede yeniden kurulmanın emniyetle sağlanması,

9. Ulusun içindeki suçlularla bizzat hesaplaşma!..

Levent Şahverdi Arşivi

10. Şeref ve haysiyetin, öz saygının ve saygınlığın yeniden kazanılması...

1944 yılı Haziran ayının sonunda Kaiser, Yüksek İngiliz makamlarınca Gördeler'den komplocu klikler hakkında bilgiler alındığını öğrendi.

Stauffenberg,

a. İngiltere'nin müzakere tarafını oluşturacak kişilerin bir listesinin gönderilmesi,

b. Avusturya'nın Alman Devleti bünyesinde kalması,

c. Savaş suçlularıyla hesaplaşmanın gelecek Alman hükümetine bırakılması ricasını bildirdi.

Şu sırada Kaiser'in 9 Mayıs-19 Haziran 1944 dönemini kapsayan ve birçok ima ve atıfları içeren günlüğünden yararlanılıyor.

Belge No. : 134

Batı Komutanlığı'nın 5 Haziran 1944 Tarihli İşgal Edilmiş Batı Bölgelerine İlişkin Durum Raporu

Güney Fransa'da, özellikle Clermont-Ferrand hattının güneyi bölgelerinde ve Limoges yakınında, mukavemet hareketinin aktivitesini büyük ölçüde artırdığı ve şiddetlendiği saptanmıştır. Göründüğüne göre, iç politik zıtlıkları geriye bırakarak, Almanya'ya karşı savaşta mükavemet grupları birlikte hareket ediyor. Kısmen tehdit ve zor kullanarak, kısmen de Almanya'da işçi kullanılmasına karşı propagandayla Gizli Orduya geniş çapta asker alındığına ilişkin haberler geliyor.

Tulle (Limoge'e 70 km. mesafede) yakınında ve St. Flour (Clermont-Ferrand'ın 80 km. güneyinde) civarındaki yüksek dağlarda bazı kuvvet grupları toplanıyor. Dept'te güçlü terör faaliyetleri görülüyor. Trenlere, emniyetsiz köylere, Fransız devlet dairelerine baskınlar yapılıyor; Fransız çalışma kamplarında yağma ve çapulculuk, motorlu araç ve akaryakıt hırsızlıkları vaki oluyor... Ateş muharebesini müteakip resmi nakliyat yapan bir trenden esirler kurtarılıyor. Limoges yakınındaki küçük bir kasabada içlerinde Noter'in ve iki milis mensubunda bulunduğu altı Fransız vatandaşı güpegündüz evlerinden alınarak pazar alanında kurşuna diziliyor. Clermont-Ferrand dolayında ilk kez olarak mavi-beyaz-kırmızı kokartlı, haki üniformalı Gizli Ordu mensupları görülüyor. Yeterli kuvvet ve hava birlikleriyle karşı darbe... Hazırlıkta yardım.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 135

Eisenhower'in 6 Haziran 1944 Tarihli

Günlük Emri

Müttefik çıkarma kuvvetlerinin askerleri, denizcileri ve havacıları!

Siz şimdi aylardan beri hazırladığımız büyük Haçlı Seferi'ne gidiyorsunuz. Dünyanın gözleri sizlerin üzerinde; tüm dünyanın özgürlük sever insanlarının ümit ve duaları sizlere refakat ediyor. Tüm cephelerdeki cesur birliklerimiz ve silah arkadaşlarımızla birlikte sizler, Alman savaş makinesini parçalayacak, Avrupa'nın mazlum ulusları üstündeki Nazi zorbalığını silip süpürecek, hepimiz için özgür bir dünyada barış ve emniyet sağlayacaksınız.

Göreviniz kolay olmayacaktır. Düşmanınız iyi eğitilmiş, iyi donatılmış olup, savaş deneyimlidir. Fanatikçe savaşacaktır. Fakat biz 1944 yılında bulunuyoruz. 1940-1941 Nazi zaferlerinden bu yana çok şeyler oldu, köprüler altından çok sular aktı. Birleşmiş uluslar Almanları büyük yenilgilere uğrattılar, hem de açık meydan savaşlarında adam adama... Hava savunmamız düşmanın hava ve kara kuvvetlerine önemli zayiat verdirdi. Anavatan cephemiz bize silah, araç ve gereç bakımından ezici bir üstünlük sağladı, ayrıca emrimize eğitilmiş savaşçılara sahip büyük ihtiyatlar verdi.

Seyelan yön değiştirdi! Özgür dünyanın askerleri hep birlikte sefere doğru yürüyorlar!..

Cesaretinize, göreve bağlılığınıza ve savaş hazırlığınıza kesin olarak güveniyorum. Ancak tam bir zafer bizim için kabule şayandır!

Talihiniz açık olsun ve bu büyük ve asil hareket için her şeye kadir olan Tanrı'dan bizlere inayet ve lütfunu bağışlaması için yalvardım.

Dwight D. Eisenhower

Belge No. : 136

İSTİLA : 6 Haziran 1944

— Alman Silahlı Kuvvetler Harekât Başkanlığı'nın

Harp Ceridesinden

(Özet olarak)

Levent Şahverdi Arşivi

I. Çıkarmanın Yapılmasından Avranches Yakınındaki Yarmaya Kadar Normandiya'da Cereyan Eden Savaşlar

(6 Haziran - 31 Temmuz 1944)

Hava koşulları nedeniyle yirmi dört saate yakın bir ertelemeden sonra sabahın çok erken saatlerinde kıyı tahkimatına ve geri bölgelere karşı taarruzlarla önceden hazırlanmış olan harekât başladı. Çıkarma, Alman sevk ve idaresince beklenen yere, Sen nehri ile Cherbourg arasındaki bölgeye yapıldı (91 nci Hava İndirme Tümeni, 6 ncı Paraşüt Alayı ve zırhlı birlikler Cotentin Yarımadası'na nakledilmişti). Harekât, İngiliz ve Amerikan hava indirme tümenlerine mensup paraşüt birliklerinin havadan atılması suretiyle hazırlandı. Saat 01.00'de başlayan ve kısmen bulutlar arasından yapılan bu hareketi müteakip, saat 03.00-03.50 arasında kıyı engellerine zararı dokunmayan met sırasında, düşmanın ağır topçu birliklerinin ateşiyle desteklenen çıkarma başladı.

Bataryalarımız ateşe başladılar ve paraşütçülerin bir kısmı süratle imha edilebilindiyse de, düşman kıyıya ayak basmayı ve geri bölgelerde mukavemet grupları oluşturmayı başardı. Bu esnada İngilizlerin Orne Nehri'nin iki tarafından, Amerikalıların Vire ve Vire ağzı ve Cotentin yarımadası'nda taarruza geçtikleri görüldü.

Kıyıda savaşmakta olan tümenleri himaye etmek üzere ilk olarak 12 nci SS Zırhlı Tümeni Lisieux'a doğru yanaştırıldı ve 21 nci Zırhlı Tümen Orne ağzının batısındaki savaşlara sürüldü; fakat bu tümen yaklaşma yürüyüşü sırasında Caen yakınına atılan paraşütçüler tarafından engellendi. St. Vasst bölgesindeki düşmana karşı 91 nci Piyade Tümeni taarruza geçirildi, daha sonra 12 nci SS Zırhlı Tümeni ile birlikte cephe ihtiyatı olarak hazır tutulmuş olan Zırhlı Eğitim Tümeni de serbest bırakıldı. Cherbourg'tan ilerleyen hucümbotları körfezde 4-6 kuvvetindeki deniz çalkantılarıyla engellendi; buna karşılık Le Havre'den ilerlemekte olan muhripler torpidolarını atabildiler.

Esasen uzun zamandır beklenmekte olan B-Gününün söz konusu olduğunu, Eisenhower'in sabahın erken saatlerinde düşman başkanlarının hitabeleriyle birleşen genişletilmiş emri gösterdi. Fakat henüz kesin durum belli değildi. Acaba düşman kuvvetlerimizi tespit etmek için ilk darbe mi yapıyordu, yoksa asıl hareket mi söz konusuydu? Bu nedenle, düşmanın ilkin Cotentin Yarımadası'nı çemberlemek ve bu suretle bu harekâtla aynı zamanda veya Güneydoğu İngiltere'de beklemekte olan kuvvetlerle irtibatlı olarak 15 nci Ordu'ya taarruz etmek üzere Cherbourg'u ele geçirmek istediği düşünülebilirdi.

Levent Şahverdi Arşivi

Birinci günün akşamı Orne'nin doğusundaki durum 71 nci Tümen tarafından düzeltildi; buna karşılık nehir ağzının batısında on kilometreden uzun, fakat çok dar bir köprübaşı oluştuysa da, burada kullanılmakta olan 352 nci Avcı Tümeni tarafından sürgülendi.

709 ncu Avcı Tümeni Amerikalıları sıkıştırabildi, fakat sürekli havadan takviye edildikleri için imha edemedi. Düşmanın yarımadanın batı kıyılarına da çıkıp çıkmadığı kesin olarak bilinmediğinden, Başkomutanlık ihtiyatından 17 nci SS Zırhlı Muhafız Tümeni de serbest bırakıldı (bu haber doğrulanmadı)...

Bir elden sevk ve idare amacıyla Orne-Vire bölgesinde emir komutayı 7 nci Ordu'nun emrine verilen Batı Cephesi Zırhlı Birlik Komutanlığı (General Geyr von Schwèppenburg) üzerine aldı.

Cotentin Yarımadası'nda General Marcks komutasında 91 nci 709 ncu ve 243 ncü Avcı Tümenleri, bunun güneybatısında 21 nci Paraşüt Kolordusu Komutanı Hava Generali Meindl'ın komutasında 17 nci SS Zırhlı Muhafız Tümeni, 3 ncü Paraşüt Tümeni ve 37 nci Piyade Tümeni bulunuyordu.

İkinci günün akşamı daha şimdiden aralarında üç hava indirme tümeni de bulunan 10-12 düşman birliği müşahade edilmişti. Bu kuvvetlere karşı elde edilen başarılarla durum yeniden dengelendi. 6 x 6 kilometrelik bir bölgede sıkıştırılmış olan İngiliz paraşüt birliklerinin imhası ümit edilebilirdi. Asıl çıkarmanın yapıldığı yere karşı öngörülen taarruzu yapmakta tereddüt ediliyordu. Vire ağzındaki düşmanın durumunun kötü olması yararlı görülebilirdi; doğuya doğru irtibat kurmak için düşman zırhlı birlikleri Bayeux'a kadar ilerledi.

Aynı şekilde Amerikan paraşütçüleri de iyice sıkıştırılabilindiyse de, yeni bir tümenin çıkmasıyla, düşmana takviyelerin getirilmesi imkânını sağlayan bir hortum oluştu.

6 Haziranda Hava Kuvvetlerimiz'in takviye edilmesi emredilmiş ve 7 Haziranda bu gerçekleştirilmişti. Bu gün 400 uçağı bulan bir hava kuvvetimiz vardı. Deniz Kuvvetleri Cherbourg ve Le Havre'den yapılan hücumbotu ve muhrip taarruzlarıyla bu harekâta sürekli katıldı.

Zaman zaman felce uğrayan ağır deniz kıyı bataryaları da yeniden savaşa iştirak edebildi.

8 Haziran 1944, düşman taarruzunun üçüncü günü yeniden düşman hava kuvvetlerinin aralıksız kullanılmasıyla geçti ve hava saldırıları geri bölgelere kadar muharebe alanını kapladı, dolayısıyla da zırhlı taarruzla-

Levent Şahverdi Arşivi

rımız önlendi, karargâhlar muharebe dışı edildi, telsiz konuşmaları kesildi. Düşman Orne'nin doğusundaki tecrit edilmiş kuvvetleriyle yeniden bağlantı kurmayı ve nehir ağzının batısındaki köprübaşlarını 60 km. uzunluk ve 10-12 km. derinlikte bir köprübaşı halinde birleştirdi ve böylece de Bayeux düşmanın, Caen Almanların elinde kaldı.

Belge No. : 137

Rommel'in İstila Cephesindeki Durum Hakkında 15 Temmuz 1944'te Adolf Hitler'e Gönderdiği Telsiz Mesajı

Normandiya Cephesi'ndeki durum günbegün daha ağırlaşmakta olup, ağır bir krize doğru yaklaşmaktadır.

Savaşların şiddeti, düşmanın her şeyden önce topçu ve tank bakımından alışılmamış güçte malzeme kullanılması ve savaş alanına mutlak hâkim olan düşman hava kuvvetlerinin etkisi karşısında zayiatımız tümenlerin savaş güçlerini süratle kaybettirecek derecede yüksektir. Anavatandan ikmal çok gecikmiş olarak geliyor ve güçleşen ulaşım durumu nedeniyle de cepheye ancak haftalar sonra ulaşıyor. Personel zayiatımız yaklaşık 97.000 kişiyi buldu. 28 general ve 354 komutan olmak üzere 2.160 subay kaybettik. Buna göre günlük ortalama personel zayiatı 2.500-3.000 kişiyi bulmaktadır. Buna karşılık şimdiye kadar personel ikmali olarak 6.000 kişi alabildik. Savaşmakta olan kıtaların malzeme kayıpları da son derece yüksektir ve bunların yerine şimdiye kadar ancak çok az miktarda yenileri konulabilmiştir; Örneğin, 225 tank yerine sadece 17 tank alınabilinmiştir.

Yeni sevk edilen tümenler savaşa alışkın değildir ve topçu, zırh delici silah ve tankla mücadele vasıtalarıyla yeterli donatılmadıklarından ötürü de saatlerce süren trampet ateşini ve şiddetli bomba saldırılarını müteakip yapılan büyük düşman taarruzunu sürekli def ve tard edecek durumda değildir. Savaşların da gösterdiği gibi, düşmanın bu hesapsız malzeme kullanımı nedeniyle en cesur kıtalar da parça parça dağılıp yok olacak...

İkmal koşulları, demiryolu ağının tahrip edilmesi ve cephe gerisinde 150 kilometre derinliğe kadar karayollarının düşman hava kuvvetlerince şiddetli tehlike altında bulundurulması nedeniyle öyle zorlaştı ki, ancak en lüzumlu olan ikmal maddeleri getirtilebiliniyor ve her şeyden önce de topçu ve bomba atar cephanesinin son derece tasarruflu sarf edilmesi gerekiyor. Söz edilmeye değer yeni kuvvetler Normandiya Cephesi'ne

Levent Şahverdi Arşivi

artık sevk edilemiyor. Düşman tarafındaysa her gün yeni kuvvetler ve büyük miktarda savaş malzemesi cepheye aralıksız akıyor. Düşman ikmali hava kuvvetlerimiz tarafından taciz edilemiyor. Düşman baskısı sürekli şiddetleniyor.

Bu koşullar altında, düşmanın yakın bir zamanda -14 gün - 3 hafta- yalınkat cephemizi öncelikle de 7 nci Ordu bölgesinde yeralabileceği ve Fransız bölgesinde genişliğine ilerleyebileceği hesaba katılmalıdır. Sonuçlar tahmin edilemeyecek kadar kötü olacaktır.

Kıtalar her yerde kahramanca savaşıyor; fakat eşit koşullarda cereyan etmeyen savaş aleyhimizde sona yaklaşıyor.

Sizden bu durumdan gecikmeksizin sonuçlar çıkarmanızı rica etmeye mecburum. Kendimi Ordular Grubu Komutanı olarak bunu açıkça dile getirmekle yükümlü hissediyorum.

Rommel
Feldmareşal

Belge No. : 138-a*

Kara Kuvvetleri Personel Dairesi'nin 20 Temmuz 1944 Tarihli Faaliyet Raporu

20 Temmuz 1944, saat 12.50

Öğle üzeri Führer'e kendisine durum hakkında bilgi verildiği sırada bir patlayıcı madde suikastı yapıldı. Führer sağ kolunun berelenmesi ve küçük yanıklarla olayı yaralanmadan atlattı.

Brifinge katılan tüm diğer subaylar, birbirinden daha çok veya daha az olmak üzere ağır şekilde yaralandılar.

Çok ağır şekilde yaralananlar
Tümg. Schmudt
Hv. Generali Korten
Kur. Alb. Brandt...

Orta derecede yaralananlar
Tuğg. Scherff
Amiral von Puttkamer
Hv. Generali Bodenschatz
Kur. Yb. Borgmann

Levent Şahverdi Arşivi

Daha hafif yaralananlar

P. Generali Buhle
Tümg. Heusinger
Org. Jodl
Amiral Voss
SS-Grup Şefi Fegelein
Bnb. von Jahn

Hafif yaralananlar

Mareşal Keitel
Alb. von Below
Kur. Bnb. Büchs
Kur. Yb. Waizenegger
SS Hücum Şefi Günsche...

Suikastten kısa bir süre sonra İkmal Ordu Komutanlığı ve Donatım Şefliğ'inde kurmay başkanı olarak görev yapmakta olan Kurmay Albay Kont von Stauffenberg'in olayın faili olduğu hususunda şüpheler yoğunlaşıyor.

Stauffenberg'e, yeni kurulacak iki Doğu Prusya tümeni hakkında Führer'e bilgi arzında bulunması emredilmişti. Bu bilgi, durumun görüşülmesi sırasında veya brifingin sonunda sunulacaktı. Stauffenberg bu nedenle brifing odasının yakınında yer almıştı. Görüşmenin başlamasından kısa bir süre önce, bu iş için ayrılmış olan yere girdi, içinde patlayıcı madde bulunan evrak çantasını durum masasının altına sürdü ve odayı süratle terk etti. Stauffenberg bu suretle işi bitirmişti.

Patlama vaki olduktan sonra Stauffenberg emrine bir zırhlı aracı hazır bulunduran Muhabere Generali Fellgiebel ile kısa bir görüşmeyi müteakip park yerine gitti ve zırhlı araca binerek havaalanına hareket etti. Rastenburg Havaalanı'ndan hiçbir engelle karşılaşmaksızın Rangsderf'a gitmek üzere uçtu.

Daha sonraki olaylar bu tahmini doğruluyor.

Führer'e yapılan suikast açıkça bir hükümet darbesi başlangıcına ilişkin ilk hareketti. Bu hükümet darbesinin organizasyon merkezi Berlin'de Bendler Caddesi'nde bulunuyordu. Stauffenberg geriye göndükten sonra Führer'in öldüğüne ilişkin yanlış teminat vererek Orgeneral Fromm'dan yeni kurulacak hükümete katılmasını istedi. Orgeneral Fromm bu isteği reddetti ve bu nedenle de hapsedildi.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu isyanın lideri Mareşal von Witzleben'in hükümdar naibi olarak istihdam edilmesini öngörmüşlerdi. Emekli Orgeneral Höpner ikmal ve Donanım Ordusu Kurmay Başkanı, Orgeneral Beck de Başkomutanlık Kurmay Başkanı olacaktı. [*]

Bu gerçekler Führer Karargâhı'nda saat 14.00'e doğru öğrenildi. Führer derhal karşı önlemler aldı ve SS Liderini İkmal ve Donanım Ordusu Komutanlığı'na atadı.

Bendler Caddesi'ndeki baş hainler uzun zamandan beri hazırlanmış bulunan "Walküre" kapalı adı altında tüm İkmal Ordusunu celbedici istikametteki emirleri yayımladı. Bu emirler Silahlı Kuvvetler Komuta çevrelerine telemprimörler vasıtasıyla ulaştırıldı.

Mussolini saat 14.30'da Führer ve yetkili kişileri meşgul eden bir resmi ziyaret için geldiğinde, Führer Karargâhı'nda zor bir durum oluşmuştu.

Başkomutanlık Kurmay Başkanı Keitel, suikast olayından sonra karargâha gelerek Personel Dairesi Başkanı'nın işlerini üzerine almış olan Tümgeneral Burgdorf'u, tüm askerlik dairesi başkanlarını çağırmak ve onlara kendi adına şu hususları tebliğ etmekle görevlendirdi: "Orgeneral Höpner, Mareşal von Witzleben, P. Generali Olbricht veya Orgeneral Fromm imzasıyla Bendler Caddesi'nden verilmiş ve verilecek olan tüm emirler geçersizdir. Bu generaller birer asidir ve böyle görülecektir. Kurmay Albay Kont von Stauffenberg Führer'e suikast suçunu işlemiştir. Şu andan itibaren sadece SS Liderinin ve Başkomutanlık Kurmay Başkanının emirleri geçerlidir. 'Walküre' kodu altında alınan tüm önlemler durdurulacaktır.

Valiler, yüksek SS ve polis şefleriyle sıkı bir irtibat kuracak ve bunu sürdüreceklerdir."

Bu emirler muhabere irtibatlarının durumuna göre sürekli olarak tüm askerlik daire başkanlıklarına ulaştırılmış ve saat 22.00'ye kadar da alınıp anlaşıldıkları bildirilmişti.

Çeşitli komuta kademelerindeki generaller emniyet gerekçesiyle bu emirleri Keitel'e sorarak şahsen doğrulattılar.

Saat 24.00'e doğru, Orgeneral Fromm İkmal ve Donanım Ordusu kurmay subayları tarafından kurtarıldı; P. Korgeneral Olbricht, Kurmay Albay Kont von Stauffenberg, Kurmay Albay Mertz von Quirnheim,

[*] Yazarın yanlışlığı... Beck naip, Witzleben Başkomutan olarak öngörülmüştür.

Levent Şahverdi Arşivi

Yarbay von Haeften [*], Orgeneral Beck ve Orgeneral Höpner tutuklandı. Kendisine intihar etme fırsatı verilen Orgeneral Beck ve Emekli Orgeneral Höpner hariç, bu subayların hepsi harp divanına verilerek kurşuna dizildi. Kurşuna dizme işi "Grossdeutschland" (Büyük Almanya) Muhafız Alayı'nın bir takımı tarafından Berlin'de icra edildi. Bunun üzerine Orgeneral Fromm Devlet Bakanı Doktor Göbbels'e gitti, SS Lideri gece Berlin'e gelerek gereken önlemleri aldı ve SS Üst grup şefi Jüttener'i İkmal ve Donanım Ordusu Kurmay Başkanı olarak kendisinin devamlı vekilliğine atadı.

20/21 Temmuz 1944 gecesi aşağıdaki hususlar saptanmıştı :

1. Suikastın faili kuşku ve itiraz götürmez biçimde Kurmay Albay Kont von Stauffenberg idi.

2. İsyan, tüm İkmal Ordusu'nun yardımıyla "Führer öldü" parolası kullanılarak yapılacaktı.

3. Bu hükümet darbesi geniş bir çevrece hazırlanmıştı. Sırdaşların ve iştirakçilerin miktar ve çapı her saat biraz daha genişliyordu. Diğerleri arasında, Berlin'e raportör olarak gelmesi emredilen ve Verdun yakınında intihar girişiminde bulunan Fransa Askeri İdare Komutanı P. Korgeneral von Stülpnagel de ağır şekilde suçlanmıştır.

4. İsyanın ve hükümet darbesinin fikren hazırlanması ve uygulanması kesin olarak Kara Kuvvetleri kurmay subaylarınca yapılmıştır.

Halen ağır şekilde suçlananlar : Tuğgeneral Stieff (Teşkilat Daire Başkanı), Kurmay Başkanı Yardımcısı Topçu Generali Wagner, Kara Kuvvetleri ve İkmal Ordusu karargâhlarında görevli çok sayıda genç ve yaşlı kurmay subaylar.

5. Almanya'nın hiçbir yerinde açıkça silah kullanarak zorlama yapılmadı. Halk hiçbir surette isyana katılmadı. İsyan daha nüve halindeyken boğuldu.

6. İsyanın emniyetiyle ilgili olarak suçlu görülen diğer kişiler Berlin Merkez Komutanı Tümgeneral Von Hase, Berlin'de İkmal Müfettişi von Thüngen ve Muhabere Generali Fellgiebel'dir.

7. İsyana karşı başarıyla direnenler :

3 ncü Askerlik Daire Başkanı Personel Generali von Kortzfleisch, Führer Yeni Nesli Genel Müfettişi Tümgeneral Specht, Eğitim ve Öğretim İşleri Şefi İs. Generali Kuntze, "Büyük Almanya" Muhafız Alay Komutanı Binbaşı Romer...

---

[*] Sehven Haetten yazılmış, Hagen olacaktır.

Levent Şahverdi Arşivi

Binbaşı Romer, hükümetin bulunduğu semti işgal edecekti; fakat O bu emri uygulamadı, aksine durum hakkında bilgi almak üzere Bakan Doktor Göbbels'e gitti.

8. Askerlik dairelerine emir ulaştırılmasında 13 ncü As. D. Bşk. P. Generali Wiktorin, 18 nci As. D. Bşk. v. Tank Generali von Esebek, Bohemya As. D. Bşk. Tank Generali Schaal, 9 ncu As. D. Kur. Bşk. Kur. Alb. von Plate güçlükler çıkardılar.

9. Kara Kuvvetleri Personel Dairesi subaylarıyla bağlantılar mevcut değildi. Emirler İkmal Ordusu Kurmay Başkanı tarafından Lübben' deki Personel Dairesi'ne gönderilmediğine göre, açıkça bu daire subayları böyle bir hükümet darbesi için elverişsiz addedilmişlerdi.

Tümgeneral Linnarg saat 18.00'e doğru yaveri vasıtasıyla Personel Dairesi'ne iletilen ve askerlik daireleri başkanlıklarına Personel Dairesi için yalnız SS Liderinin ve Tümgeneral Burgdorf'un emirlerinin geçerli olduğu ilavesiyle verilmiş olan emir aldı.

10. Tümgeneral Schmundt'un durumu çok ciddi olup, sol gözün çıkarılması gerekiyordu. Yanıkların yanında Schmundt iki bacağında çok ağır ve kollarında hafif yaralar da almıştı.

11. Führer, daha önce emredilen tayinin dışında İkmal ve Donanım Ordu Komutanlığı Kurmay Başkanı Personel Generali Buhle'yi yeniden düzenlenmesini müteakip Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanlığı'na atamayı planlıyor. Orgeneral Guderian şimdilik Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanının işlerini yürütmekle görevlendiriliyor.

Kara Kuvvetleri Harekât Daire Başkanlığı'na, şimdiye kadar Güney Ukrayna Ordular Grubu Kurmay Başkanı olan Tümgeneral Wenck öngörülüyor.

12. Führer Alman ulusuna gece hitap ederek olay hakkında kısa bilgi veriyor. Büyük Amiral Dönitz, Mareşal Göring de kısa beyanlarla bu konuşmaya katılıyor.

Belge No. : 138-b

Batı Cephesi Komutanlığı'nın 20 Temmuz 1944 Tarihli Harp Ceridesinden

Saat 08.30, B Ordular Grubunun sabah raporu

Orne'nin batısındaki savaş bölgesinde düşman geceleyin 1 nci SS Zırhlı Kolordusu cephesine yeniden taarruz etti ve güneye doğru arazi

Levent Şahverdi Arşivi

kazandı. 2 nci SS Zırhlı Kolordusu bölgesinde her iki tarafın keşif faaliyetleri sürmekte olup, düşmanın uçak ve topçu faaliyeti artmaktadır.

7 nci Kolordu cephesinde gece genel olarak sükûnetli geçti. Son günlerde vaki olan düşman girmelerinin bertaraf edilmesi için yerel başarılı hareketler yapılıyor. Kuzey Bretagne deniz sahasında ve Manş Denizi adalarıyla St. Malo arasında yeniden sürekli düşman hava ve deniz gözetlemesi müşahade ediliyor. Bu faaliyet düşman tarafından deniz yoluyla ikmalimizin önlenmesine karar verilmiş olduğunu göstermektedir.

Düşman hava kuvvetleri geceleyin çok sayıda birlikle 65 nci Kolordu Komutanlığı kullanma bölgesini ve ulaşım tesislerini ve Bretagne'de limanları ateş altına aldı.

Bizim hava kuvvetlerimiz 192 uçakla Orne Nehri ağzının kuzeybatısındaki deniz sahasını mayınlamak ve Caen savaş alanındaki mevzilere, havaalanlarına ve kıta topluluklarına karşı taarruzlar yapmak üzere uçuşlar yaptı.

19 Temmuz 1944'te bildirilmiş olan kararına uygun olarak Batı Cephesi Komutanı saat 09.00'da Batı Zırhlı Grubun komuta yerine hareket etti. Oraya Batı Zırhlı Grup Komutanı'ndan başka 7 nci Ordu Komutanı ve Batı Zırhlı Grup emrine verilmiş olan Kurmay Komutanlıklarının komutanlarının da gitmeleri emredildi.

Batı Cephesi Komutanı bu toplantıda durum tartışmalarından sonra, bundan böyle izlenecek savaş sevk ve idaresine ilişkin direktifler verdi.

B Ordular Grubu'nun öğle raporuna göre, düşman zırhlı birliklerinin giriştikleri himayeli taarruzlar Caen-Lisieux yolu boyunca geriye püskürtülmüş... Düşman sadece topçu taciz ateşleriyle yetiniyor. Düşman belli ki genişletilmiş köprübaşından yeniden taarruza geçmezden önce birliklerini tamamlıyor.

Kazanılan bu ara zamandan, tüm imkân ve araçlar kullanılarak halen yürüyüş halinde bulunan yeni birliklerin (271 nci Piyade Tümeni, 326 ncı Piyade Tümeni, 116 ncı Zırhlı Tümen ve 363 ncü Piyade Tümeni) süratle yanaşmaları için yararlanılmaya çalışıyor.

84 ncü Kolordu bölgesinde bazı geçici düşman girmelerinin temizlenmesi dışında, başka hareket yok.

Alderney'deki kara ve deniz birliklerine ait kıyı bataryaları bir düşman gemisini -muhtemelen bir refakat muhribi- batırdı.

Levent Şahverdi Arşivi

Yakın savaş uçağı taleplerinin yapıldığı öğrenilen düşman telsiz konuşmalarında adeta halihazır hareketlerimizin resmi aksediyordu; yani hem cephe yakınındaki hareketlerimize karşı, hem de Lisieux'e giden bölgede belliki orada yürüyüş halinde bulunan -12 nci SS Zırhlı Tümeni'ni muharebe dışı bırakmak için- yakın muharebe uçağı desteği isteniyor.

Saat 18.00 : B Ordular Grubu'nun Akşam Raporu :

Tüm savaş cephesinde büyük çaplı savaş hareketleri yok. Sadece Orne'nin doğusundaki bölgede başarısız düşman zırhlı birlik taarruzları vaki oluyor. Bu bölgede topçumuz tarafından ateş altına alınan çok sayıda zırhlı birlik toplulukları mevcut.

Ele geçen bilgiler düşmanın son iki günden, Orne'nin doğusu bölgesine yeni birlikler yanaştırmak için yararlandığını doğruluyor. Bu bölgede halen dört piyade tümeni, üç zırhlı tümen ve iki-üç zırhlı tugayın bulunduğu tahmin edilmektedir. Bu nedenle düşmanın sözü edilen bölgeden süratle taarruzlar yapması beklenebilir.

Saat 18.30 : Führer'e ve yüksek rütbeli komutanlara yapılan suikast girişimi hakkında Büyük Alman Radyosu'nun özel haberi...

Führer yaralanmamış, sadece hafif berelenmeler ve yanıklar vaki olmuş.

Batı Cephesi Kurmay Başkanı, B Ordular Grubu komuta yerine Batı Cephesi Komutanı'nın yanına gitti. Çünkü Kurmay Başkan Yardımcısı ona, Führer'in güya öldüğüne dair kendisine telefonla bildirilen bir haberden söz etmişti.

3 ncü Hava Ordusu Komutanı ile Fransa Askeri İdare Komutanı da oraya geldiler.

Saat 20.10 : Batı Cephesi Komutanlığı'na, "İkmal ve Donanım Ordusu Kurmay Başkanı" ve Anavatan Savaş Alanı Komutanlığı'ndan gizli (şifrelenmemiş olarak) bir mesaj geldi. Mesajda, radyo yayınının doğru olmadığı, Führer'in öldüğü ve alınan tüm önlemlerin süratle yerine getirilmesi bildiriliyordu. Bu mesaj derhal, bunun gerçek olduğundan şüphe eden I. a (Birinci Kurmay Subay, Harekât Şube Müdürü)'ya arzedildi. Haberi alan Ordular Grubu Muhabere Subayına mesajın ast birliklere yayınlanmayacağı ve mesajın doğrudan birliklere gidip gitmediğinin ve doğruluğunun öncelikle açıklığa kavuşturulması gerektiği bildirildi. Muhabere Subayı I. a kanalıyla mesajın yol ve kaynağının saptanması emrini aldı. Yapılan araştırma sonunda mesajın Berlin'deki İkmal ve Donanım Ordusu Kurmay Başkanlığı'na bir şubesinden yollanmış ola-

Levent Şahverdi Arşivi

bileceği meydana çıktı. I. a mesajı başkalarına vermedi, şayiaların oluşmasından kaçınmak için de gizli tuttu. Mesajın muhteviyatı hakkında sadece II. a (İkinci Kur. Sb., İstihbarat ve İKK Ş. Md.)'ya bilgi verildi. Batı Cephesi Komutanlığı Kurmay Başkanı, B Ordular Grubu komuta yerinde bulunan Batı Cephesi Komutanı nezdinde fortrag vermek üzere görev gezisinde bulunuyordu. Bu arada, Başkomutanlık Harekât Başkanlığı'nda görevli Kurmay Binbaşı Friedel vasıtasıyla yapılan bir soruşturma, resmi radyo haberine hiçbir şey ilave edilemeyeceği sonucunu verdi. Saat 21.45'te Başkomutanlık Harekât Başkanlığı'nın, Führer'in SS Liderini İkmal Ordusu Komutanlığı'na atadığını bildiren mesajı geldi. Bununla yukarıda sözü edilen İkmal Ordusu Kurmay Başkanı'nın mesajının gerçek dışı olduğu açıklığa kavuştu.

Saat 23.00 : Başkomutanlık Harekât Başkanlığı'ndan Kurmay Binbaşı Friedel'in telefonu : 65 nci Kolordu Komutanı 20/21 Temmuz gecesi esas hedefi işgal edecek... Geçici olarak Batı Komutanlığı I. a nezdinde bulunan 65 nci Kolordu Kurmay Başkanı'na derhal haber veriliyor ve o, emri gizlice 65 nci Kolordu Komutanı'na iletiyor ve vakit geçirmeksizin görevin ifası için Kolordu Komutanlığı'na geri dönüyor.

Saat 23.30 : Batı Cephesi Komutanlığı Harekât Başkanı nezdindeki 3 ncü Hava Ordusu Kurmay Başkanı'na, Büyük Paris Komutanı'nın Paris'teki SS ve SD mensuplarını silahsızlandırdığı, SS Üstgrup Şefi Obergle, Doktor Knochen ve diğer şeflerin tutuklandığı hakkında bilgisi olup olmadığı telefonla soruluyor. Detayların Hava Pilot General Hanesse're bilindiği yanıtı alınıyor. General Hanesse ile hemen yapılan bir telefon görüşmesinde general, elde edilen bilgileri geniş çapta doğruluyor. Saat 23.50'ye doğru Büyük Paris Komutanlığı Kurmay Başkanı nezdindeki I. a'dan bu tür emrin kimin verdiği telefonla soruluyor. Cevap : Fransa'daki As. Komutan.

Saat 01.00'e doğru Batı Komutanlığı Kurmay Başkanı Germain'deki komuta yerine geri döndü. I. a ile yapılan acele görüşmeye II. a da çağrıldı. Mesaj yardımıyla olaylar yeniden gözden geçirildi ve daha sonra Batı Komutanlığı Kurmay Başkanı sözlü telefon konuşmasıyla Mareşal von Kluge'ye Fransa'daki Askeri Komutan Personel Korgeneral von Stülpnagel'in derhal geçici bir süre görevden el çektirilmesi önerisinde bulundu. Askeri Komutanlık görevini yeni bir atanmaya kadar Batı Komutanlığı Kurmay Başkanı yürütecekti.

Mareşal Kluge bu öneriyi uygun buldu ve kendisine tam yetki verdi. Bu konudaki karşılıklı telefon görüşmelerinin bazıları Ek-762-764'dedir.

Levent Şahverdi Arşivi

SS mensuplarının tutuklanması için alınması emredilen önlemler ve verilen emirler kaldırıldı.

Batı Cephesi Komutanlığı'nın almış olduğu önlemler dahil tüm olaylar Başkomutanlık Harekât Başkanlığı'nda görevli Kurbay Binbaşı Friedel'e telefonla rapor edildi. Batı Cephesi Komutanlığı Kurmay Başkanı telefonla Fransa'daki Askeri Komutanı yapılan görev değişikliğinden haberdar ederek Batı Cephesi Komutanının emrini iletti ve ayrıca Büyük Paris Komutanının, emniyet alay komutanlarının ve Askeri Komutanlık Kurmay Başkanına saat 03.00'te Fransa Askeri Komutanlığının bulunduğu Raphael Oteli'ne gelmelerini emretti.

Saat 01.45'te "Orgeneral Fromm" imzasıyla darbenin başarıldığını ve emir komutayı tekrar üzerine aldığını bildiren yeni bir mesaj daha geldi. Bu mesajın muhteviyatı evvelki emir ve bildirilere aykırı olduğu için, mesaj aynen (ilkin telefonla) Başkomutanlık Harekât Başkanlığı'na bildirildi. Saat 02.30 : Batı Cephesi Komutanlığı Kurmay Başkanı II. a ve Ordudonatım Subayı ile birlikte SS-Üst Grupları Lideri Oberg'in makamına geldi. Makam yeniden faaliyette olup, adamlar serbest bırakılmıştı. Oberg. Doktor Knoche'nin ifadesine göre Raphael Otel'deki Askeri Komutanlıktaydı. Batı Komutanlığı Kurmay Başkanı Doktor Knoche'nin refaketinde otele gitti. Orada, gelmeleri emredilen subaylar, SS-Üst Grup Lideri Oberg ve Büyükelçi Abelz hazır bulunuyordu. Kurmay Başkanı, Piyade Korgeneral von Sütlpnagel'in karşısında emri yerine getirdi, oluşan durumu açıkladı ve İkmal ve Donanım Ordusu Kurmay Başkanının güya bir inzibat subayının telefon çağrısı üzerine gittiğini, Führer'e suikastın Gectapo tarafından yapılmış olduğunu, tüm SD (Emniyet Teşkilatı)'nin silahsızlandırılması ve hapsedilmesi emrinin verilmiş olduğunu saptadı.

Daha sonra yapılan görüşmede, kamuoyu önünde tüm olanların bir alarm tatbikatı şeklinde gösterilmesi kararlaştırıldı.

Hitler imzalı diğer bir mesaj bu arada ikmal ordusunda yapılan yeni düzenlemeleri doğruladı.

Führer'e ve yüksek rütbeli komutanlara Batı Cephesi Komutanının emri üzerine II. a vasıtasıyla, Führer'in şahsına vaki olan suikast girişiminin boşa çıkması nedeniyle duyulan memnuniyeti ifade eden Mareşal von Kluge ve Kurmay Başkanının mesajları iletildi.

Düşman hava kuvvetleri böyle bir günde yeniden büyük kuvvetlerle Almanya dahilindeki hedeflerin dışında Batı Cephesi bölgesinde 65 nci Kolordu sorumluluk alanına ve deniz ulaşım tesislerine taarruz etti. Bugün düşman hava kuvvetleri toplam olarak 2.000 dört motorlu savaş uçağı, 300 iki motorlu ve 2.000 av uçağı ve Jabo kullandı.

Levent Şahverdi Arşivi

Buna karşılık Alman Hava Kuvvetleri yaklaşık 180 uçakla düşman kıta topluluklarına, zırhlı birliklere ve Caen savaş alanındaki uçaksavar topçu mevzilerine başarılı saldırılar yaptı.

Son günkü günlük raporda Caen doğusundaki savaşlarda düşmanın malzeme üstünlüğünün açık şekilde görüldüğü ve olağanüstü şiddette savaşların vaki olduğu öne sürüldü (86 ncı Kolordu ve 1 nci SS Zırhlı Kolordu bölgesinde düşman tarafından 103.000 topçu mermisi ve 2.200 iki ve dört motorlu bombardıman uçağınca 7.800 ton bomba atıldı).

Belge No. : 139* **23 Temmuz 1944**

Göring'in Telgrafı

Şansölyelik Genel Sekreteri Sayın Devlet Bakanı

Dr. Lammers'e

Alman Silahlı Kuvvetleri'nin en kıdemli subayı olarak ve aynı zamanda Mareşal Keitel ve Büyük Amiral Dönitz adına Führer'e, tüm silahlı kuvvetlerinin Führer'e olan sarsılmaz sadakatın ve ordu ile parti arasındaki çok sıkı bağlılığın bir işareti olarak Alman ordusunda Alman selamının yer etmesine izin verilmesi için başvurduklarını, onun kurtuluşu nedeniyle Tanrı'ya şükür ve dua ettiklerini ve bu selamın kabul edilmesini istediklerini bildirdim.

Führer, silahlı kuvvetlerin bu isteğini uygun buldu ve rızasını bildirdi.

Sağ elin süratli bir hareketle serpuşa konması suretiyle yapılan selamlamanın yerini bundan böyle Alman selamının gösterilmesi suretiyle selamlama almaktadır.

İmza
Göring

Belge No. : 140*

Führer'in Kara Kuvvetleri, SS-Sınıfı, Polis ve Todt Kuruluşlarının Sadeleştirilmesine İlişkin 23 Haziran 1944 Tarihli Emri

Savaş durumu, muharip birlikleri savaş gücü bakımından süratle en yüksek düzeye çıkarmak için en kesin biçimde kuvvet toplamasını gerektiriyor. Bu nedenle aşağıdaki hususları emrediyorum :

Levent Şahverdi Arşivi

Kara Kuvvetleri, SS-Sınıfı ve Polis Teşkilatı, kuruluşlarını sadeleştirmek, bütün kuvvetleri mümkün olduğu kadar çok yarar sağlayacak şekilde kullanmak ve muharip kıtalar için mümkün olduğunca fazla askeri serbest bırakmak amacıyla yeniden gözden geçirileceklerdir.

Bu işle Himmler'i görevlendiriyorum. O, bu amaç için Kara Kuvvetleri, SS-Sınıfı ve Polis Teşkilatı'nın silah ve teçhizatını kendi aralarında veya diğer kuruluşların silah ve teçhizatıyla bir araya toplayabilir. Ayrıca bunların asker ve mensuplarını ve maiyetlerini yetkili makamlara mübadele edebilir ve diğer kuruluşlara aktarabilir. Gerektiğinde savaş, önemi çok az olan görevleri durdurabilir veya sınırlayabilir. Himmler, Todt Teşkilatı için de Savaş Üretim ve Donanım Bakanının önerisi üzerine aynı yetkileri haizdir. Sahra Ordusu alanında alınmasını gerekli gördüğü önlemleri, Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı ile anlaşarak düzenler. Deniz ve Hava Kuvvetleri'nde uygun önlemlerin alınması ve uygulanmasını bu kuvvetlerin komutanlarına önerir ve komutanlar gerekli tertip ve düzenleri alırlar ve lüzumlu emirleri ilgililere verirler.

Personel tasarrufu ve sadeleştirme ancak tüm kuvvet komutanlıklarında bir elde sevk ve idareyle yapılabilir. Bu konularda öngörülen önlemler, hep birlikte uygulanmak amacıyla Başkomutanlık Kurmay Başkanına, deniz ve hava komutanlarına zamanında bildirilir. Gerektiğinde bu hususta benim kararım alınacaktır. Köklü reformlar, benim iznimin alınmasını gerektirir. SS-Lideri Himmler Kara Kuvvetleri, SS-Sınıfı, Polis ve Todt kuruluşlarının tüm makamlarından bilgi isteyebilir, makamlarını kullanabilir ve bunlara görevinin ifası için gerekli emirleri verebilir.

Topçu Korgeneral Ziegler'e Silahlı Kuvvetler kuruluşlarının sadeleştirilmesi için verilmiş olan özel görev bakidir. Ziegler, bu görevin yerine getirilmesinde SS-Lideri Himmler'in emrindedir.

(.....)

Belge No. : 141

"Müttefik Temsilcilerinin" Almanya'nın Kayıtsız Şartsız Teslimi İçin Hazırladıkları 25 Temmuz 1944 Tarihli Tasarı

Alman Hükümeti ve Alman Başkomutanlığı Alman Silahlı Kuvvetleri'nin karada, denizde ve havada tamamen yenilgiye uğradığını idrak ve kabul ederler ve dolayısıyla da Almanya'nın kayıtsız şartsız teslimini ilan ederler.

Levent Şahverdi Arşivi

Aşağıda "Müttefik Temsilcileri" olarak isimlendirilen ve mensup oldukları hükümetlerin tüm yetkisini haiz olarak Birleşmiş Milletler çıkarları lehine hareket eden ABD, Birleşik Krallık ve SSCB Başkomutanlıkları temsilcileri Almanya'nın yerine getirmesi gereken aşağıdaki teslim şartlarını tebliğ ederler :

Madde 1

Almanya tüm savaş alanlarında karada, denizde ve havada Birleşmiş Milletler Silahlı Kuvvetleri'ne karşı düşmanca davranışları durdurur. Alman Hükümeti ve Alman Başkomutanlığı şu andan itibaren tüm Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri emri komuta makamlarına ve Alman kontrolünde bulunan tüm askeri kuvvetlere, muhasamatı Orta Avrupa zaman ayarına göre ..... (tarih) ..... saatte durdurma emrini verirler.

Madde 2

a. Tüm Alman veya Alman kontrolünde bulunan silahlı kuvvetler, şu anda nerede bulunurlarsa bulunsun, kara, hava, hava savunma ve deniz savaş birlikleri, SS, SA ve Gestapo ve diğer tüm savaş birlikleri veya silahla donatılmış olan yardımcı kuruluşlar, silahlarını ve donanımlarını yerel müttefik komutanlarına ya da bu iş için müttefik komutanlarınca gösterilecek subaylara teslim etmek suretiyle tamamen silahsızlandırılır.

b. Yukarıdaki (a) fıkrasında sözü edilen tüm silahlı kuvvetlerin birlik ve teşkillerine mensup personel, ilgili müttefik devlet silahlı kuvvetleri cephe komutanının takdirine göre, başka türlü kararlar alınıncaya kadar, savaş esiri olarak ilan edilir ve ilgili müttefik temsilcileri tarafından kaleme alınacak bu tür koşullar ve talimatlara tabi tutulur.

c. Yukarıda (a) fıkrasında sözü edilen tüm silahlı kuvvetler, şu anda nerede bulunurlarsa bulunsunlar, müttefik temsilcilerince başka emirler verilinceye kadar, şimdiki yerlerinde kalırlar.

d. Sözü edilen silahlı kuvvetler tarafından Alman sınırları dışındaki toprakların 31 Aralık 1937'deki haline gelecek şekilde boşaltılması, müttefik temsilcilerinin emirlerine uygun olarak yapılacaktır.

e. Düzenin korunması ve nezaret ve gözetim amaçları için müttefik temsilcileri tarafından yalnız hafif silahlarla donatılmış sivil polis müfrezeleri görevlendirilecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Madde 3

a. Almanya'da veya Alman işgal ve kontrolündeki topraklarda veya sularda bulunan her tür veya milliyetteki uçaklar, müttefiklerin hizmetindeki uçakların dışındaki tüm askeri, sivil veya deniz uçakları başka türlü emirler verilinceye kadar, yerde, suda veya gemi güvertesinde kalırlar.

b. Alman emir-komuta makamları, derhal Almanya tarafından işgal veya kontrol edilmeyen topraklarda ya da sularda bulunan veya bu topraklar veya suların üzerinde uçmakta olan Alman veya Alman kontrolündeki tüm uçaklara Almanya'ya ya da müttefik temsilcileri tarafından özel surette terk edilen yer ya da yerlere gitme emrini verirler.

Madde 4

a. Alman emir-komuta makamları tüm Alman veya Alman kontrolündeki savaş gemilerine -suüstü deniz araçları ve denizaltılar-, yardımcı savaş gemilerine, ticaret gemilerine ve diğer gemilere, teslim sırasında nerede bulunurlarsa bulunsunlar ve Alman limanlarındaki milliyetleri ne olursa olsun, tüm diğer ticaret gemilerine bulundukları yerde kalma ya da müttefik temsilcileri tarafından gösterilen liman veya üslere gitme emirlerini verirler. Bu gemilerin mürettebatı, ikinci bir emir verilinceye kadar, güvertelerde kalırlar.

b. Teslim sırasında Alman tasarrufunda ya da Alman kontrolünde olan Birleşmiş Milletler'e ait tüm gemiler ve deniz ulaşım araçları, bir ganaim mahkemesi usulü ya da diğer bir usul sonucu olarak hukuki illet taşımış olsunlar ya da olmasınlar, derhal müttefik temsilcileri tarafından emredilen tarihlerde, bu temsilcilerce gösterilen liman veya üslere giderler.

Madde 5

a. Alman emir-komuta makamları, aşağıdaki araç ve malzemeleri belirlenecek amaç, zaman ve yer için, düzenli ve iyi durumda müttefik temsilcilerinin emrine hazır bulundurur :

(1) Tüm silah, cephane, patlayıcı madde, askeri donanım, stoklar ve kumanya ve her cins savaş müştemilâtı ve diğer savaş malzemeleri;

(2) Her sınıf deniz araçlarının tümü, hem savaş bahriyesi suüstü araçları, hem de denizaltılar, yardımcı savaş gemileri ve tüm ticaret gemileri (suda, onarımda veya inşada, inşası tamamlanmış ya da inşa halinde bulunup bulunmamaları farketmez) ;

Levent Şahverdi Arşivi

(3) Her cins, uçuş donanımı ve savunma donanımı ve tesisler;

(4) Tüm ulaşım ve muhabere araçları, karada, denizde ve havadaki savaş malzeme ve donanımı;

(5) Hava alanları, deniz uçuş üsleri, limanlar, üsler, ikmal depoları, sürekli ve geçici olarak inşa edilmiş kara ve kıyı tahkimatı, müstahkem mevkiler ve diğer tahkimli bölgeler dahil, tüm askeri tesis ve donanımları ile bu tür tahkimat, tesis ve donanımların planları ve resimleri;

(6) Tüm fabrikalar, tesisler, atölyeler, araştırma-geliştirme enstitüleri, laboratuvarlar, deneme istasyonları, teknik doneler, patentler, planlar, taslaklar ve bunlar için geliştirilmiş olan veya bunlara hizmet edecek buluşlar ve yukarıdaki (1, 2, 3, 5 nci bentlerde) adı geçen veya özellikle savaş sevk ve idaresini kolaylaştırması ümit edilmiş olan mal, malzeme ve imkânların üretimini veya kullanılmasını mümkün kılmak veya kolaylaştırmak.

b. Alman makamları müttefik temsilcilerinin istekleri üzerine şunları temin ederler :

(1) a fıkrasında sözü edilen altı katagoriden herhangi birinin korunması veya işlemesi için gerekli olan işçiler, hizmetler ve tesisler;

(2) Müttefik temsilcileri tarafından bunlarla ilgili olarak talep edilen bilgiler ve dokümanlar...

c. Alman makamları müttefik temsilcilerinin istekleri üzerine, müttefik kıtaların ve makamlarının ve bunların savaş silah ve malzemeyle ikmal maddelerinin demiryolu, karayolu ve diğer kara, deniz, nehir ve hava bağlantıları üzerinden hareketleri sırasında gereken tüm yardım ve kolaylıkları gösterecektir. Alman makamları tüm ulaşım araçlarını iyi halde bulunduracak, onarımlarını düzenleyecek ve bu iş için gerekli tesisleri, işçiyi ve verimliliği sağlayacaktır.

Madde 6

a. Alman makamları müttefik temsilcilerine, bunlarca konulacak bir usule göre, halen ellerinde bulunan Birleşmiş Milletler askeri kuvvetlerine ait tüm esirleri iade ederler ve bunların tam listelerini Almanya' da veya Alman işgali altında bulunan bölgelerde esir tutuldukları yerlere ilişkin bilgilerle birlikte verirler. Böyle savaş esirlerinin serbest bırakılmalarına kadarki sürede Alman makamları bunların şahsını ve malını korumak, rütbe veya makamına uygun olarak yeterli yiyecekler, giyecek, mesken, tıbbi bakım ve para sağlamak zorundadır.

Levent Şahverdi Arşivi

b. Alman makamları aynı şekilde, hapsedilen, enterne edilen veya diğer bir yolla tutuklanan tüm diğer Birleşmiş Milletler uyruklularını ve hapsedilen, enterne edilen veya diğer bir surette sınırlandırmaya tabi tutulan tüm diğer personeli de iaşe ve ibate eder ve serbest bırakır. Bu sınırlandırma, bir Nazi hareketi ve bir kanun gereği olduğu gibi, sözü edilen personeli ırkları, renkleri, inançları veya politik görüşleri nedeniyle farklı işleme tabi tutan bir hükmün sonucu olarak politik sebeplerle de olabilir.

c. Alman makamları, bu maddenin yukarıdaki fıkralarında zikredilen hükümlerine halel getirilmeden, o fıkralarda sözü edilen hapishanelerin nezaret ve kontrolünü bu maksat için müttefik temsilcilerince belirlenmiş olan subaylara devrederler.

Madde 7

Alman makamları müttefik temsilcilerine aşağıdaki hususları sağlarlar :

a. 2 nci Madde a fıkrasında beyan edilen askeri kuvvetler hakkında tam bilgiler ve özellikle teslim zamanından itibaren 24 saat içinde de müttefik temsilcilerinin, ister Almanya içinde, ister dışında bulunsunlar, bu kuvvetlerin miktarları, bulundukları yerler ve dağılım şekillerine ilişkin talep ettikleri tüm bilgileri;

b. Karada, denizde veya havadaki hareketler sırasında mayınlar, mayın tarlaları ve diğer engeller ve bunlarla ilgili emniyet koridorlarına ait tam ve detaylı bilgiler.

Tüm emniyet geçit ve koridorları açık tutulmuş, tam ve doğru olarak işaretlenmiş olmalıdır; tüm mayınlar, mayın tarlaları ve diğer tehlikeli engeller mümkün olduğu kadar emin hale getirilir ve tüm seyrisefer yardımları en üst düzeye getirilir. Lüzumlu teçhizatla donatılan Alman askeri ve sivil personeli hazır bulundurulur ve yukarıdaki amaçlarıyla mayınların, mayın tarlalarının ve diğer engellerin ortadan kaldırılmaları için müttefik temsilcilerince emredilen şekilde kullanılır.

Madde 8

Alman makamları müttefik temsilcilerince başka türlü emredilmedikçe, nerede bulunurlarsa bulunsunlar, tüm askeri mülkün (Deniz Kuvvetleri, Hava Kuvvetleri, deniz ulaşımı, endüstri limanları ve benzerleri) ve tesislerin, tüm evrakın ve arşivin tahrip edilmesini, uzaklaştırılmasını, gizlenmesini, başka yere taşınmasını veya hasara uğratılmasını ya da batırılmasını önleyeceklerdir.

Levent Şahverdi Arşivi

Madde 9

Müttefik temsilcilerince ister karada, ister denizde olsun, Alman kontrolü altındaki tüm muhabere araçları, radyo istasyonları, telsiz muhabere tesisleri ve telli ya da telsiz diğer muhabere sistemleri üzerinde kontrol kuruluncaya kadar, müttefik temsilcilerince başka türlü emredilmedikçe, yayın faaliyeti durdurulur.

Madde 10

Almanya'da veya Alman kontrolünde veya Alman hizmetinde bulunan veya müttefik devletlerin herhangi biriyle savaş halinde bulunan diğer bir memleket tarafından Alman tasarrufuna verilen askeri kuvvetler, vatandaşlar, gemiler, uçaklar, askeri silah ve malzeme ve diğer mallar bu belge hükümlerine ve bu arada yayımlanacak tüm resmi beyannamelere, emirlere, talimatlara veya direktiflere tabi olurlar.

Madde 11

Müttefik temsilcileri askeri kuvvetleri, sivil makamları işlerine geldiği şekilde, Almanya'nın herhangi bir yerinde veya yerlerinde konuşlandırır.

Madde 12

a. ABD, Birleşik Krallık (İngiltere) ve SSCB, Almanya'ya ilişkin konularda en yüksek otoriteye sahip bulunurlar. Böyle otoritenin uygulanmasında bu devletler, Almanya'nın tamamen silahsızlandırılması ve askerden arındırılması dahil, kendilerince gelecek barış ve emniyet için gerekli addedilen girişimlerde bulunacaklardır.

b. Müttefik temsilcileri, Almanya'nın teslim nedeniyle ortaya çıkacak ilave politik, idari, ekonomik, mali, askeri ve diğer gerekleri yerine getireceklerdir.

Müttefik temsilcileri veya yapılacak düzenlemeye göre bunların yetkileri dahilinde hareket etmeye mezun olan kişi ve makamlar bu tür ilave gerekleri kaleme almak ve bu belgenin diğer hükümlerini geçerli kılmak amacıyla resmi beyannameler, emirler, talimatlar, direktifler yayımlayacaklardır. Alman Hükümeti, Alman Başkomutanlığı, tüm Alman makamları ve Alman ulusu müttefik temsilcilerinin emir ve talimatlarını kayıtsız şartsız yerine getirmeli ve beyannemelere, emirlere, talimatlara ve direktiflere tam olarak riayet etmelidir.

Madde 13

Bu belge imzalandıktan sonra süratle yürürlüğe ve uygulamaya girer. Alman makamları veya Alman ulusu bu belge hükümleri geregi yük-

Levent Şahverdi Arşivi

lenilen yükümlülükleri derhal ve tam olarak yerine getirmekten kaçındığı takdirde, müttefik temsilcileri, mevcut koşullar içinde kendilerine uygun görünen önlemleri alacaklardır.

Madde 14

Bu belge İngilizce, Rusça ve Almanca dillerinde düzenlenmiştir. İngilizce ve Rusça olanlar resmi ve geçerli metinlerdir. Bu belge umdelerinin herhangi birinin yorumu konusunda herhangi bir sorun ortaya çıkması halinde, müttefik temsilcilerinin verecekleri karar kesin olacaktır.
Tarih ve Yıl ..... Yer ..... (Orta Avrupa zaman ayarıyla saat)

Müttefik temsilcileri tarafından imzalanır :

(İsim) ..... (Unvan) .....

(İsim) ..... (Unvan) .....

(İsim) ..... (Unvan) .....

Alman Hükümeti'nin ve Alman Başkomutanlığı'nın bu hususta usulüne uygun olarak yetkili kılınan temsilcileri tarafından imzalanır :

(İsim) ..... (Unvan) .....

(En yüksek Alman sivil makamı)

(İsim) ..... (Unvan) .....

(En yüksek Alman askeri makamı)

Almanya'nın kayıtsız şartsız teslimine ilişkin yukarıdaki metin ABD, Birleşik Krallık ve SSCB hükümetlerinin direktifleri üzerine Avrupa Danışma Kurulu tarafından hazırlandı.

Üzerinde İngilizce ve Rusça dillerinde mutabakat hasıl olan kayıtsız şartsız teslim metni 14 maddeden ibaret olup, kurulun 25 Temmuz 1944 tarihli oturumunda Avrupa Danışma Kurulu'ndaki ABD, Birleşik Krallık ve SSCB temsilcileri tarafından oybirliğiyle kabul edildi ve şimdi ilgili hükümetlere gözden geçirilmek üzere gönderiliyor.

Avrupa Danışma Kurulundaki ABD Temsilcisi	Avrupa Danışma Kurulundaki Birleşik Krallık Temsilcisi	Avrupa Danışma Kurulundaki SSCB Temsilcisi
John G. Winant	William Strang	F. Gusew

Lancaster Hause, Londra

25 Temmuz 1944

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 142*

Führer'in 25 Temmuz 1944 Tarihli Topyekûn Savaş Hazırlığı Hakkındaki Emri

Savaş durumu, silahlı kuvvetler ve silahlanma için tüm gücün sarf edilmesini mecbur kılıyor. Bu nedenle şunları emrediyorum :

I. Memleket savunmasıyla ilgili Bakanlar Kurulu Başkanı Mareşal Hermann Göring, genel kamu yaşamını total savaş sevk ve idaresinin gereklerine her yönden uydurmak zorundadır. Bu görevin yerine getirilmesi için Mareşal bana, bir "total savaş hazırlığı tam yetkili vekili önerir. Bu kişi özellikle, tüm resmi toplantıların total savaş amacına uygun olmasını ve Silahlı Kuvvetlerin ve silahlanmanın güç ve destekten mahrum bırakılmasını sağlar. Devlet Demir Yolları, Posta İdaresi ve tüm kamu tesis, fabrika ve işletmeleri dahil, tüm devlet mekanizmasını, insan ve araçları tamamen rasyonel bir şekilde kullanmak, daha az savaş önemi haiz görevleri durdurmak ve sınırlandırmak, teşkilat ve usulleri basitleştirmek suretiyle Silahlı Kuvvetler ve silahlanma için en yüksek ölçüde kuvvet serbest bırakmak amacıyla, kontrol ve murakabe eder. Bu amaçlar için en yüksek devlet makamlarından bilgi isteyebilir ve onlara direktifler verebilir.

Bunlara göre yetkili en yüksek devlet makamları tarafından çıkarılacak yönetmelikler ve esasa müteallik idari talimat ve genelgeler, Şansölyelik Genel Sekreteri ve Devlet Bakanı, Parti Genel Sekreteri ve Devlet İdari İşler Genel Vekili ile anlaşmaya varılarak hazırlanır ve yayınlanır.

II. Parti Genel Sekreteri, tarafından emredilen önlemleri, kendisine verilen yetkilere dayanarak partiyi kullanmak suretiylele aktif biçimde destekleyecektir.

III. Total Savaş Hazırlığı Tam Yetkili Vekilinin direktiflerine karşı itirazları, bu kişiye yöneltilir. Şayet bir uzlaşmaya varılamazsa, o zaman Devlet Bakanı ve Şansölyelik Şefinin müdahalesiyle benim kararım alınır.

IV. Daha önce verilmiş olan yetkiler ve görevler bu emrin ruhuna aykırı düştükleri takdirde, yürürlükten kalkarlar.

Levent Şahverdi Arşivi

V. Bu emir büyük Alman Devleti toprakları ve ilhak edilmiş bölgeler için geçerlidir.

Führer Karargâhı, 25 Temmuz 1944

Führer

İmza : Adolf Hitler

Devlet Bakanı ve Şansölyelik Şefi

İmza : Dr. Lammers

Parti Genel Sekreteri

İmza : M. Bormann

Belge No. : 143

Himmler'in Poznan'da Yaptığı 3 Ağustos 1944 Tarihli Konuşmasından

(Doğuda Alman Merkez Ordular Grubunun Hezimetinden Sonra)

(. . . . .)

1941, 1942, 1943 yıllarında bu karargâhlar tarafından başarı ve zafere inançsızlığın gittikçe artan biçimde yukarıdan aşağıya doğru intikal ettirildiği, açıkça görülen ve bilinen bir hususdu. Cephe (doğuda) sağlamdı. Fakat, cephenin çok yiğit ve cesur bir komutanı herhangi bir karargâha geldiğinde kendisini bir kurmay başkanı, sakın bundan dolayı bana darılmayın, çok hallerde 1933/34 yılında tarafımızdan feshedilmemiş olan bu Farmason Locasının (Schlieffen-Cemiyeti) veya bu tipik, fakat kötü kurmay sınıfının bir üyesi karşılardı ve de biraz sonra ciddiyet ve endişeye bürünmüş bir çehreyle durum haritası üzerinde, bu metin ve cesur cephe askerinin güçlendirilmesi için, işlerin ne kadar güç, durumun ne kadar kritik ve nazik olduğu detaylı biçimde açıklanırdı. Bunların hepsi lügatlarda yeri olan güzel sözlerdir. Aslında taktik mülahazalara göre doğal olarak burada bu hattın, örneğin Güstav-Dora-x hattının ele geçirilmesinin ne kadar gerekli olduğu, fakat maalesef çok iyi vakıf olunan askeri mantık ve muhakeme kurallarına rağmen, bunun yapılamayacağı açıklanırdı. Bu karargâhın emridir, doğal olarak emir hakkında konuşulamaz. Ama bizler askeriz, verilen emirlere itaat ederiz. Sizler de bilirsiniz, hani bazı kez her şey açıkça görünür, fakat bir türlü yakalanamaz, ele geçirilemezse insan hiddetle havaya fırlar... İşte bu da, insanı öfkeden havaya zıplatan bir şeydi...

Levent Şahverdi Arşivi

Bu karargâhlardaki görev ve sorumluluk anlayışı çoğu zaman bir felaket anlayışıydı. Bu işler hakkında, şimdi yaklaşmak ve eğitmek zorunda olduğum subay topluluğundan gayet açık şekilde söz ediyorum. Onlara şunu söylüyorum : Hepimize, yani tüm subay ve erlere yalnız bir şey temenni edebilirim, o da şudur: Harp tarihinde bir kimsenin aklına asla, mevzilerin nasıl oldukları, onun Rus ve Alman mevzilerinin hava fotoğraflarını ve mevzi haritalarını nerede sağ taraf Rus, sol taraf Alman olarak yan yana koyduğu hakkında birgün gelip bir kitap yayınlamaya gelmez... Şayet Don, Donez, Dinyeper, Wolchow'un veya esas itibariyle bizim nerede olduğumuza dair, sadece hava fotoğraflarını intiva eden birkaç cilt yayımlanacak olursa, o zaman gözü kapalı olarak "bunlar Rus mevzileridir" diyebliirsiniz. Çünkü, orada birçok mevzi vardır. Alman mevzileri, ancak bir münferit mevziin, bir avcı çukurunun bulunduğu yerdedir. Çünkü, sayın subaylar o sırada köyde bir Rus evinde Rus kadınlarıyla birlikte yaşıyorlardı. Çünkü onlar önde erlerinin yanında değildiler ve çünkü, eğer subay önde değilse, erin de önde olmaması doğaldır. Bir çift avcı çukuru kazılır, topçu hazırlık ateşi vaki olur, erler motorlu araçlar ve tanklar ortaya çıkardı. Sağmıydılar, yoksa avcı çukurunda öldürülmüşlermiydi derken tanklarla desteklenen Rus Piyade taarruzu vaki olurdu. Erin tank koruma çukuru yoktu. Doğal olarak o tankın altında ezilirdi ya da çoğu zaman daha önce sıvışırdı. Sıvışmak zorundaydı; çünkü çukurda kalmakla hiçbir şey yapamazdı. Biraz sonra da o bölgede düşman girmesi vaki olurdu.

Büyük emek ve zahmetlerle orada burada oluşan girmeler püskürtülerek durum düzeltilebilirdi. Bu, 1941/42 yıllarında, bazı kez piyadenin güce sahip olduğu 1943'te de böyle devam etti. Fakat tamamen boş yere insanlar kaybedildi. Daha sonra tekrar çukurlara girildi.

Rus halkıyla birlikte yaşanır, birlikte eğlenilirse elbette ki zamanı gelince bu halkın karşısına sert ve şiddetli bir tutumla çıkılamazdı. Mevziler inşa ettirmek üzere Rus kadınları toplanıp kullanılsın dediğimiz zaman, karşılık olarak bize, "bir ulusun kadınlarına böyle muamele edemeyiz" deniliyordu. Bir kez Mariupol'da, "niçin Toganrog'a yol inşa etmiyorsunuz? Yol o kadar berbat ki, tüm araçlar bozuluyor" dediğim zaman, bana "peki ama bizim işçimiz yok" diye yanıt verdiler. "İşte tüm Mariupol kenti tamamen sizin, insanları buradan alın" diyorum, o zaman da "peki ama iaşe işini kim organize edecek" diyorlar. "Rusların iaşe işini düzenleyeceklerini mi sanıyorsunuz" diyorum. O zaman aksi söyleniyor : Bu kentin belediye başkanı veya komiseri sabahın saat 06.00' sında kazmalı, kürekli, belli, tırmıklı 10.000 kadın ve erkeği meydanda

Levent Şahverdi Arşivi

toplar, aksi halde onlar Sibirya'ya, Buz Denizi kamplarına ya da herhangi bir yere gönderilir. O zaman hepsi oradadır. Bu kadınlara aslında sadece şunu söylemek lazımdır : İşte burada bir makineli tüfek mevzii, şimdi bunu ve bunu yapacaksınız.

Doğuda kaybettiğimiz yüz binlerce ya da milyonlarca kilometre karelik toprakları tekrar elde etme meselesi hakkında, hiç de sohbet edip oyalanmaya ihtiyacımız yok. Bu doğaldır. Program değiştirilemez. Bizim bir Cermen devleti kuracağımız sabittir. 90.000.000'a, geride kalan 30.000(000 Cermenin daha ekleneceği, böylece kanbazımızı 120.000.000 Cermen çıkaracağımız sabittir. Balkanlar'da ayrıca Avrupa'da düzen gücü olacağımız bütün bu halkı ekonomik, politik ve askeri yönden tertip ve düzene sokacağımız sabittir. Bu iskan bölgesini doldurduğumuz, burada doğunun Cermen kanı fidanlığını kurduğumuz sabittir ve yine uzağa doğuya doğru bir savunma sınırı uzattığımız sabittir. Çünkü torunlarımız ve onların oğulları, eğer Alman Hava Kuvvetleri doğuda- gayet rahat ifade ediyoruz- Urallar'da bulunmayacak olursa, bir ya da iki kuşak sonra muhakkak tekrar vaki olacak yeni savaşı kaybetmiş olur. Kim gelecek hava savaşı için 2.000 - 3.000 kilometrelik bir hareket serbestliğine sahip değilse, o gelecek harbi kaybetti demektir.

Ayrıca ben, muhteşem ve fevkalâde doğuda, politik, ekonomik, insani ve askeri görevlerimiz olduğunu bugün artık idrak edersek, bunu harikulâde bulurum. Eğer Kazaklar Rus Çarları için Sarı Deniz'e kadar kemire kemire yol açmayı ve tüm bölgeyi yavaş yavaş işgal etmeyi başarmışlarsa, o zaman biz ve oğullarımız da üç şeytan adına, yıl be yıl, nesil be nesil köylü taşıyıcılarımızı donatmayı ve her şeyden önce askeri sınırlarımızın gerisinde sahip olduğumuz bölgeden itibaren birkaç yüz kilometrelik alanı üslerle bezemeyi ve bundan sonra da tedricen yüz ölçümü esasına göre yerleşmeyi ve diğerlerini buraları terke zorlamayı başaracağız. Bu bizim görevimizdir.

Öte yanda doğu, her kış şu kadar tümenle karda, buzda ve soğukta eğitim yapacağımız, kıta talim alanımız olacak... Tıpkı 1941 yılında babaların yaptıkları gibi, oğullar da daha sonraki yıllarda oralarda eğitim yapacak, çadırlarını kuracak, Fin çadırlarında yaşayacaklar ve de her kuşak burada keskin nişancı olarak yetiştirilecek, kendini koruyabilecektir.

Ayrıca, kaderin bize acı çektirme hususunda çok lütufkâr davranmasını da son derece iyi buluyorum. Kader bizi eritiyor, sonunda daha da birlik ve beraberlik içinde olacağız. Kader bize, henüz daha ideolojimiz tarafından gerçekleştirilmemiş olan son teşkilatları, şimdi o ka-

Levent Şahverdi Arşivi

ranlık 20 Temmuz gününden sonra, ideolojimizle gerçekleştirme ve bu ideoloji içinde eğitme imkânını veriyor. O bize tüm zayıf noktaları gösteriyor. Artık ağırlık kaldıramaz duruma gelen her şeyi tasfiye ediyor. Bu çok iyi, onlar kırılıp bükülüyorlar, fevkâlede! Bu bir tabiatın seçme sürecidir. Sonunda her zamanki gibi bu dünya, bu doğa ve bu Tanrı savaşında daha kuvvetli olanlar ayakta kalmaktadır. Ve de bizim hepimizin sadece bir hırsımız var : Dünya tarihi daha sonra bu zaman hakkında hükmünü verir ve Adolf Hitler'in yalnız en büyük Cermen Führeri değil, aynı zamanda en büyük arı ırk Führeri de olduğundan, bugün artık gerçek dogma olarak söz edecek olursa, o zaman bizim ve Führer' in taraftarları hakkında da, "O'nun şövelyeleri sadık, itaatkâr, mümin, sebatkâr insanlardı ve O'nun arkadaşları, şövelyeleri olmaya layıktılar" demesidir. Heil Hitler!

(Sürekli ve şiddetli alkışlar)

Belge No. : 144*

Halkla İlişkiler ve Propaganda Bakanlığının Total Savaş İşlevine İlişkin Planların Durumu Hakkında 9 Ağustos 1944 Tarih ve A. I. 462 Sayılı

Führer Enformasyonu

Bakan Dr. Göbbels total savaş işlevine ilişkin devlet yetkilisi olarak aşağıdaki hususları görevleri için de görmektedir :

1. Yeni askere alınacak yetişkin ve halen askerlik dışında bırakılmış olup savaşta kullanılabilir durumda olan erkekleri geniş çapta cephede kullanılmak üzere sevk etmek.

2. Silah endüstrisinde çalışan işçileri, ön planda askere alınmış olan savaşa elverişli erkekler için ikmal mürettebatı olarak askere almak.

Bunun için öncelikle silahlı kuvvetler ihtiyacıyla, silah endüstrisinin işçi ihtiyacından oluşan bir kuvvet bilançosu yapılması zorunlu oldu.

Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı bilindiği üzere önceden tahmin olunabilir. Ağustos ve eylül aylarının her biri için 150.000 er eğitilmiş, savaşta kullanılabilir asker; eylül ayı için ayrıca 100.000 eğitilmemiş asker ve ekim, kasım ve aralık aylarının her biri için 200.000'er eğitilmemiş asker talep edilmektedir. Fakat; yaklaşık bir milyonu bulan isteğe karşılık, sadece bir küçük milyonluk askerlik dışı bırakılmış bir insan stoku mevcuttur.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu durumda silahlı kuvvetlerin ihtiyacı, ancak askerlik dışı bırakılanların miktarı tarafsızca yaklaşık % 65 oranında küçültülürse karşılanabilir. Bu nedenle Bakan Göbbels derhal bir prensip emri yayınlamak niyetindedir. Buna göre 14 ve daha genç doğumlulara (silah endüstrisi hariç) tüm askerlik dışı bırakılmış resmi devlet hizmetleri yasaklanmıştır. Bu hizmet yerlerinin bekası, ancak valilerin kişisel izniyle mümkündür.

Silah endüstrisinin kuvvet ihtiyacı, derhal askere alınmak için serbest bırakılacak olan silah ekonomisi dahilindeki askerlik dışı bırakılmış erkekleri uygun işçilerle değiştirme zorunluğundan oluşmaktadır. Ayrıca, halen emre amade bulunan askerlik dışında bırakılmış kuvvetlerin önemli kısmının silah endüstrisi sektöründe bulunduğu göz önüne alınmalıdır. O halde şu anda halledilecek olan görev, Bakan Speer ile anlaşarak şimdi serbest bırakılacak kuvvetlerle bu askerlik dışındaki erkeklerin değiş tokuşunu, asla silah endüstrisinde bir zarar hasıl olmayacak şekilde planlamaktan ibarettir.

Bakan Speer evvelemirde, 1918 ve daha genç doğumlu tüm askerlik dışı bırakılmış erkeklerin en kısa zamanda silahlı kuvvetlere teslim edilmesini emreden bir direktif verdi. Bu suretle yaklaşık 47.000 kişi serbest kalıyor.

Ayrıca Bakan Speer, savaş için kesin önemi haiz olmayan üretim işletmelerinden (tekstil ve makine endüstrisi gibi) 1910 ve daha genç doğumlu tüm askerlik dışı bırakılmış erkekleri de silahlı kuvvetlere vermeye hazırdır.

Bu serbest bırakılan askerlerin ve silah endüstrisinde bir artış sağlayacak ilave personelin ikmali için gerekli yedek personel ancak devlet hizmetinin tüm alanlarında geniş çapta sınırlayıcı önlemler alınmak suretiyle bulunabilir. Yetkili devlet çevreleriyle yapılacak detaylı görüşmelerden sonra, bu çevreler gelecek haftalar zarfında kendi dairelerinden büyük tasarruf önlemleriyle örneğin aşağıdaki kuvvetleri serbest bırakacaklarını şimdiden açıkladılar :

Milli Eğitim Bakanlığı	: 250.000
Adalet Bakanlığı	: 28.000
P.T.T. Bakanlığı	: 100.000
Turizm Bakanlığı	: 40.000
Kültür Bakanlığı	: 60.000
İaşe Bakanlığı	: 120.000
Yabancı Müstahdem	: 200.000

Levent Şahverdi Arşivi

Her ne kadar bu miktarlar henüz daha garanti edilemiyorsa da, yine de bazı resmi dairelerde işçilerin serbest bırakılmasının ne kadar büyük ölçüde olacağına dair takribi bir tablo veriyorlar. Ayrıca planlanmış olan önlemler uygulanırsa, o zaman hangi kesin sayılara ulaşılabileceğini şimdiden kestirmek mümkün değildir.

Bir kez askerlik dışı kalmış olanların serbest bırakılması ve diğer bir kez silah ekonomisi dahilinde bir bünye değişikliği yapılması yeni kuvvetlerin kullanılmasını talep ettiklerinde, bu emre amade bulunan işçilere başvurulur. Yani, idarenin ve amme yaşamının çeşitli alanlarının tatil edilmesi, silah endüstrisi tarafından ilave olarak talep edilen işçi ihtiyacını karşılayacak ölçüde yapılır. Aynı zamanda detaylı olarak saptanmış olan bir müstaceliyet ıskalasına göre hareket edilir. Öncelikle, kamu oyundan çok fazla fedakârlık etmeksizin, etkilerinden vazgeçilebilen işletme ve idareler kapatılmalıdır. Bunların arasında örneğin, piyangoların, İstatistik Bürosu'nun kapatılması, oyun kağıtçılığı, anketçilik vb. alanlarında sadeleştirme yer alır.

İkinci katagoride, artık daha ciddi kesintiler yapılmalıdır. Bunlara, örneğin kültür sektöründe, sinema ve tiyatroda alınacak önlemler dahildir.

Son kategoride, öncelikle mümkün olduğunca uzun süre mevcudiyetlerini koruyacak olan işletmeler ve teşkilatlar sınırlandırma önlemlerine tabi tutulur. Çünkü bunlar, hem psikolojik, hem de ekonomik yönden ancak son derece zaruret halinde sınırlandırılabilir veya durdurulabilir. Burada, örneğin birahanelerin, pastahanelerin kapatılması, ulaşım sektöründe sert önlemler alınması vb. söz konusudur.

Kültür sektörüne ilişkin planlamalar başta olmak üzere, bu sınırlandırma önlemleri hakkında Führer'e en kısa zamanda özel bilgi sunulacaktır.

Bu önlemlerin uygulanması, askerlik daire başkanlıklarının ve iş ve işçi bulma kurumlarının en başta gelen bir görevi olarak düşünülmektedir. Vali Sauckel ile yapılan bir istişarede, nasyonalsosyalist hareketin tepeden inme marifetini iş ve işçi bulma kurumları cihazına hizmet edebilir hale getirmek için, bu kurumların şimdiye kadarkinden daha güçlü biçimde parti nüfuzuna sokulması üzerinde anlaşmaya varıldı.

Bu işin bir benzeri de askerlik dairesi komutanlıklarında lazımdır. Bu nedenle Führer'e, sözü edilen komutanlıkların derhal İkmal Ordusu Komutanı SS-Lideri Himmler'in emrine verilmeleri önerilmelidir.

Levent Şahverdi Arşivi

Führer'in, yukarıda sözü edilen ilave 850.000 işçinin nasıl hazır halde bulundurulabileceği hakkında genel bir bilgi sahibi olması için, kendisine yetkili devlet ve uzman çevreleriyle birlikte yapılmış olan şimdiye kadarki planların bazıları gösterilmelidir.

I. Eğitim Bakanlığı Alanında Faaliyetleri Durdurulan Kurum ve Teşkiller

1. Meslek ve İhtisas Okulları :

a. Ev idaresi okulları

b. Yüksek ticaret okulları

c. Genel ticaret okulları

d. Yüksek iktisat okulları

e. Ziraat meslek ihtisas okulları

f. Şarapçılık ve meyvacılık okulları

2. Kız yüksek okullarının 8 nci sınıflarının kapatılması

3. Sanat ve müzik yüksek okullarının kapatılması.

On yedi sanat okulunun on beşi kapatılır, ikisi muhtemelen sınavların bitirilmesi için açık bırakılır.

4. Dokuz yüksek müzik okulunun ve on iki eyalet müzik okulunun kapatılması.

5. Halk kütüphane ve seminerinin kapatılması.

6. Yüksek okul öğreniminin geniş ölçüde sınırlandırılması.

7. Başkomutanlığa bağlı olan sıhhiye bölüklerinin 1-3 ncü sömestrlerinin cepheye teslim edilmesi.

II. Adliye Bakanlığı Alanında

1. Savaş önemi olmayan tüm davaların durdurulması

2. Miras ve sağlık mahkemelerinin azaltılması.

3. Avukat ve noterliklerin birleştirilmesi, gerekirse kapatılması.

Levent Şahverdi Arşivi

III. P.T.T. Bakanlığı Alanında

1. Matbua, eşantiyon ve karışık göndermelerin durdurulması.

2. Kolipostaları gönderilmesinin durdurulması.

3. Paket hizmetinde sınırlama.

4. Pazar teslimatının ilgası.

5. Çalışma günlerinde bir kez mektup dağıtılması.

6. Taahhütlü mektup hizmetinde sınırlama.

7. Mesleki nedenlerle yapılmayan telefon bağlantılarının kaldırılması.

8. Telefon konuşması sipariş hizmetinin (haberleşme hizmetinin) kaldırılması.

9. Yaklaşık 150 kilometrelik bir bölge dahilinde özel telgrafların, telgraf havalelerinin ve para havalelerinin kabulünün durdurulması.

10. Dış önlem olarak mektupla haberleşme hizmetinin sınırlandırılması (kapalı mektup ve kartpostallar. Bu konuda basında ve radyoda duyuru yapılmalıdır).

IV. Kültür Odası Alanında

Devlet Kültür Odası yaklaşık % 75 oranında kapatılır. Her sınıftan en önemli sanatkârlar için özel bir liste yapılır ve bunlar gerek silahlı kuvvetlerde, gerekse silah endüstrisinde işçi olarak kullanılmaktan muaf tutulur. Liste, Führer'in onayına sunulur. Geri kalanların hepsi iş ve işçi bulma kurumlarının emrine verilir.

V. Sinema Sektöründe Şunlar Faaliyetten Alıkonur

1. Çizgi film üretim şirketleri

2. Reklam ve ekonomi film şirketi

3. Yeni nesil eğitimi. Berlin sinema firmalarının kadın yeni nesil kuvvetleri 15 Ağustos'ta Osram Firması'nın ince tesviyecilik yapan bir işletmesine toplu olarak nakledilir.

4. Devlet Sinema Balesi. Kırk kızın otuz beşi Osram Firması'na sevk edilerek, orada bir hafif el işi ile meşgul olur (ampul üretimi). Halen bir filmde faaliyette bulunan beş solist, bu işleri bittikten sonra, atölyede lazım olmadıkları sürece Osram Firması'na sevk edilir.

Levent Şahverdi Arşivi

5. Özel oyun, kültür ve reklam filmi kiralamanın sona erdirilmesi.

6. Doğu Merkez Film Şirketi'nin faaliyetine son verilmesi.

7. Üç oturma yeri olan ve üç ayrı fiyat uygulayan sinemaların açıklaması :

a. 400 oturma yerine kadarki sinemalar : Tek fiyat duhuliye parası.

b. 600 oturma yerine kadarki sinemalar : İki tür duhuluye paralı gruplar.

c. 600'den fazla oturma yerine kadarki sinemalar : Üç tür duhuliye paralı gruplar.

Bu önlemlerle 1 Eylül'den itibaren hesaplama ve kontrol işlemlerinden tasarruf sağlanır ve silah endüstrisi için işçiler serbest kalır. Ayrıca giriş biletleri baskı işi de basitleşir.

8. Sinemaların müstahdem personeli alanında radikal tasarruf :

a. 400 oturma yeri olan tüm sinemalarda yer gösterici bayanlar kullanılmayacak.

b. Geri kalan diğer sinemalarda ancak 50 yaşın üstünde yer gösterici bayanlar çalışabilecek.

c. Vestiyer hizmetlerinde personel çalıştırılmayacak.

d. Sinema sahibi veya sahibeleri sinemalarını bizzat kendileri idare edecek... Bundan böyle müdür veya müdire olmayacak.

e. Plakart ve resimli ilan ve teşhir ortadan kalkacak, bu amaçla yalnız küçük yazılı program ilanları kullanılacak.

9. Atölye erkânından en az % 50 oranında tasarruf edilmesi.

10. Sinema ekonomisi ve sinema idaresi kadın personelinin en az % 40'ının ve silahlı kuvvetler ile silah endüstrisi erkek işçilerinin % 50'sinin serbest bırakılması.

11. Film şirketlerinin tüm basın-yayın ve propaganda mevkilerinin, "UFA" nın bir tek yeri hariç, lağvedilmesi...

Bu önlemleri üretim yönünden de garanti etmek için Dr. Göbbels, bir filmin üretimi için şimdiye kadar harcanan 1,2 milyon markın, bundan böyle en fazla 600.000 mark olabileceğini emretti. Bu suretle, halihazır durumun gerektirdiği malzeme, personel ve zaman tasarrufu sağlanıyor.

Levent Şahverdi Arşivi

VI. Kıta Bakım ve Koruması Alanında

1. Anavatanda ve işgal edilmiş bölgelerde kıta bakım ve koruma faaliyetine son verilmesi...

General Reinecke bu önlemle mutabıktır.

2. İşgal edilmiş bölgelerdeki moral hizmet yerlerinin kapatılması.

3. Moral hizmeti sanatkâr yurtlarının kapatılması.

4. Silah endüstrisi işçileri için eğlence faaliyetinin sınırlandırılması.

5. Yaklaşık iki yüz yabancı aktör kullanan işletmenin, ajantaların, konser ajantalarının ve tiyatro işletmelerinin faaliyetlerinin durdurulması.

6. Halkla İlişkiler ve Propaganda Bakanlığı'ndaki Kıta Bakım ve Koruma Dairesi'nin kapatılması. Sadece, ayakta kalabilen iki Berlin gece kaberesinde aynı zamanda gelip geçen askerler için de faaliyette bulunan yirmi sanatkâr, özel kullanımlar için emre hazır olarak kalacaktır.

VII. Basın İşleri

1. Münih ve Berlin hariç, hiçbir Alman kenti bir günlük gazeteden fazlasına sahip olmamalıdır.

2. "IB" ve "Berlin Dergileri" hariç, tüm resimli gazeteler kapatılır.

3. Silahlı kuvvetler dergilerinde aşağıdaki tasarruf ve sadeleştirme önlemlerinin alınması Dr. Göbbels tarafından Mareşal Keitel'e önerildi :

a. "Urser Heer" (Ordumuz), "Deniz Kuvvetleri" ve "Der Adler" (Kartal) isimli dergilerin kapatılması.

b. Askerlik dairelerinin dergilerinin kapatılması.

c. Doğu Cephesi Resimli Gazetesi'nin kapatılması.

d. Askeri ihtisas dergilerinin kapatılması.

e. Resimli sahra gazeteleri ve cephe dergilerinin kapatılması.

f. Cephe gazetelerince çıkarılan İzinliler gazetelerinin kapatılması...

Başkomutanlık Kurmay Başkanı Mareşal Keitel bu önlemlerle mutabıktır ama "Die Wehrmacht" (Silahlı Kuvvetler) dergisinin korunmasını istemektedir. Propaganda Bakanı Dr. Göbbels "Die Wehrmacht" dergi-

Levent Şahverdi Arşivi

sinin de kapatılması için Führer'in kararını rica ediyor. Dr. Göbbels bu konuda, bir ayrıcalığın tanınmasının doğal olarak tüm kuvvet komutanlıklarınca bir kuvvet dergisinin yayınına devam etmesinin istemesine neden olacağı görüşünü öne sürüyor.

İntikal edecek resim malzemesi, faaliyetlerini sürdürecek olan "IB", "Berlin Dergisi" ve "Signal" resimli gazetelerinde kullanılacaktır.

Cephe gazetelerinde basitleştirme öngörülmüştür. Cephe birlikleri prensip olarak "Front und Heimat" (Cephe ve Vatan)'dan başka haftalık gazete olarak sadece bir cephe gazetesi daha çıkarırlar. Cephe gazetelerinin haftalık yayınları cephelerde toplanır ve baş gazete olarak yayınlanır. Hava filoları ve deniz grup komutanlıklarının vb. emrine sevk ve idare görevlerinin yürütülmesi için yer tahsis edilir.

4. "Alman Devleti'nde Sanat" ve "Halk Sanatı" dergilerinin şimdilik üç haftalığına kapatılması için Führer'in izni alınacaktır.

VIII. Evlerde Yapılmak Üzere Verilen Fabrika İşi

Çalışma yükümlülüğünün dışında, silah endüstrisi için diğer yedekler seferber edilir! Ev çalışması büyük ölçüde tüm eyaletlerde silah endüstri amacına yöneltilir. Bakan Speer endüstriler için, ev çalışmasına elverişli olan tüm üretimi askeri işletmelerden ayırmak amacıyla, üretim yasağı emreder.

Führer'den, bu ilk plan hakkında bilgi edinmesi ve planla mutabık olup olmadığını açıklaması rica olunur.

Belge No. : 145*

Karargâh İçinde

Hv. Kuv. İrt. Sb.
Dz. Kuz. İrt. Sb.
IC (İ ve İKK. Ş. Md.)
Harp Ceridesi Ks.
Ia (Hrk. Ş.)

Batı Komutanlığının 7 Eylül 1944 Tarihli Durum Muhakemesi (Saat 18.00)

1) Başkomutanlık Kur. Bşk. Mareşal Keitel'e
2) Bilgi için :
   — Silahlı Kuvvetler Hrk. Bşk. Org. Jodl'a
   — Başkomutanlık Hrk. Bşk. lığı/ Hrk. (Kara)/Batı
   — B Ordular Gr. Komutanına
   — G Ordu Gr. Komutanına
   — 3 ncü Hv. Ordusu Komutanına
   — Batı Deniz Grubu Komutanına
   — SS Liderine

Levent Şahverdi Arşivi

7 Eylül 1944 günü Mareşal Model ile kişisel görüşmeden sonra ve son haberlere dayanarak yapılan aşağıdaki durum muhakemesinin Führer'e arzedilmesini rica ederim.

I. Düşman Durumu

Anglo-Amerikanların Belçika/Kuzey Fransa'da halen yaklaşık elli dört motorlu ve mekanize tümeniyle, çok güçlü ordu bağlı birlikleri var. Fransız ve Belçika mukavemet grupları onları gittikçe artan ölçüde destekliyor. İngiltere'de halen altı hava indirme tümeni dahil, en az otuz tümen Avrupa'da kullanılmak üzere hazır bulunuyor. ABD'den doğrudan kuvvet nakli başladı.

21 nci Britanya Ordular Grubu, 25-27 tümeninin yaklaşık 8-10'nu tahminen 600 tankla birlikte Boulogne ile Anvers arasında 15 nci Ordu' nun doğudan kuşatılmış olan birliklerine karşı kuşatıcı kısmen de konsantrik taarruza tahsis etti. Yaklaşık 400 tanklı 5-6 tümenden kurulu ikinci bir kuvvet grubu da Anvers ile Drest arasında hazır durumda tutuluyor; bu grup sıklet merkeziyle Rotterdam-Amsterdam üzerine taarruz etmek amacıyla, Albert Kanalı üzerinden zorla geçiş görevini alacak.

Tahminen 400 tanklı diğer 6-8 Britanya tümeni halen geri bölgelerden muhtemelen yaklaşmakta... Bunlar durumun gelişmesine göre Hollanda'ya taarruz için öngörülmüş kuvvetlere veya 15 nci Ordu'ya karşı taarruz etmekte olan birliklere katılabilir.

Le Havre Kalesi'ne yaklaşık 100 tankla birlikte 2-3 tümen tarafından taarruz edilmektedir. Diğer kuşatılmış bulunan müstahkem bölgelerin aksine düşman, Fransa'nın bu en kapasiteli merkez limanının mümkün olduğu kadar çabuk ele geçirilmesine önem veriyor.

Dünkerk, Calais ve Bolougne Kaleleri, şu sırada 15 nci Ordu'ya taarruz eden Britanya birlikleri dışında birçok tümeni uzun süre tespit edecektir.

12 nci Amerikan Ordular Grubu, yaklaşık 1.000 tanklı 15-18 tümenle Hasselt ile Toul arasında geniş cepheyle doğuya Ren'e doğru ilerlemek amacıyla taarruz halinde bulunuyor. Grubun kuzey kanadının gerisinde göründüğüne göre, 3-4 birlik ilerletiliyor. Şimdiye kadar taarruz sıklet merkezleri olarak iyice belirlenen yerler şunlardır :

a. Hasselt ile Namur'un doğusunda uzanan Güney Maas Tepeleri arasındaki bölge,

b. Charleville-Sedan bölgesi,

Levent Şahverdi Arşivi

c. Öncelikle Metz güneyi olmak üzere, Metz'in iki tarafı...

Şu sırada biraz daha geriye doğru bükülmüş olan güney kanadın (Taul civarı ve güneyi) hareketi, muhtemelen Güney Fransa'dan Burgunder Kapısı'na karşı yapılacak düşman taarruzuyla zamanca düzenli hale getirilecektir.

Bretagne'de yaklaşık beş Amerikan tümeni, kalelerin ele geçirilmesi veya kuşatılması için cereyan eden savaşlara katılmış ve bağlanmış durumdadır.

II. Kendi durumumuz

Kuvvetlerimiz tamamen savaşlara bağlanmış, çok yorulmuş, kısmen de yok olmuş durumdadır. Bunların topçusu ve tanksavar silahları noksandır. Elde sözü edilmeye değer ihtiyatlar mevcut değildir. Düşmanın tank sayısı bakımından bizden üstün olduğu gayet açıktır. Halen B Ordular Grubu'nda kullanılabilir durumda yaklaşık 100 tank vardır. Düşman hava kuvvetleri muharebe bölgesine ve geri bölge derinliklerine kadar uzanan geri irtibatlara hâkimdir. Luttih (Maas Vadisi) istikametinde beliren düşman baskısı, Aachen üzerinden Ren-Westfall endüstri bölgesine yönelik bir taarruz istikametini izlemesi nedeniyle büyük bir tehlike oluşturdu. İvedilikle birçok kez önerilmiş olan güçlü kuvvetler sevk edilmesi -hücum topu taburları ve yeterli zırh delici vasıtalara sahip en az beş, en iyisi on tümen ve ayrıca bir miktar da zırhlı tümen- bana kaçınılmaz bir zorunluluk görünüyor. Elde mevcut tüm kuvvetler (zayıf 9 ncu Zırhlı Tümen, bir zayıf hücum-tank taburu, yolda katılacak hücum toplarıyla mücehhez iki hücum topu tugayı) Batı Komutanlığı'na Aachen bölgesi istikametinde yola çıkarılmış durumdadır.

12 nci Sınır Tümeni henüz yanaştırılmamıştır. Mareşal Model ile vardığımız anlaşmaya göre, ben burada akut, Batı Duvarı'nı da gerilerden tehdit etmekte olan bir tehlike görüyorum.

Operatif düşman hava indirmeleri daha henüz vaki olmadı. Bunlar, durumun müteakip gelişmesine göre, Batı Duvarı'nın gerilerine, fakat aynı zamanda Ren Nehri'nin doğu kıyısında köprübaşı teşkil etmek üzere zamanca hesaplanmış olarak da kullanılabilir. Operatif hava indirmeleri Ren istikametindeki düşman taarruzunun başarı elde ettiği yere yapılacaktır.

Bizim görevimiz, elde mevcut kuvvetlerle batı mevzilerini ve batı duvarı'nı silahlı kuvvetlerin ve Partimin bu iş için emredilen makam ve kuruluşları tarafından tam savunma yapabilir hale getirilmesi amacıyla

Levent Şahverdi Arşivi

zaman kazanmak için savaşmaktır. Şimdiye kadar bana tüm batı mevziinin inşası için 135.000 kişilik kuvvet ayrıldığı bildirilmiştir. Bu kuvvet bana çok az görünüyor. Batı Komutanlığı'nın tüm geri bölgelerdeki birliklerinin bu işte kullanılması hesaba katılsa dahi, 500 kilometreden daha uzun olan batı mevzii hattında çok daha büyük miktarda işçi kullanılması gerekmektedir. Bu yardımcı kuvvetlerin organizasyonundaki güçlük (donatım, iskan, iaşe ve ibate vb.) inkâr edilemez, kuşkusuz tüm parti ve sivil makamların büyük fedakârlıklarla yorulmak bilmeksizin çalışmalarını da zorunlu kılar. Ne var ki bu denli büyük bir organizasyonun tamamlanması için zamana ihtiyaç vardır. Müstahkem Mevki Komutanı İs. Korgenerali Kuntze'nin edindiği bilgilere göre batı mevzilerinin inşası için altı haftalık bir süre takdir ediliyor. Bu zamanınsa savaşla kazanılması zorunludur.

Savaşı başarı ümidiyle sevk ve idare edebilmek için bir kez daha, Ren-Westfall endüstri alanının korunması amacıyla Aachen bölgesine gönderilmesi istirham edilen acil kuvvetlerden başka, zırhlı birliklerin ve hücum topu tugaylarının tamamlanması için şu anda elde mevcut tüm tankların derhal aleni şekilde sevk edilmesini ve keza kıtalara düşman tank baskısı karşısında durma imkânı sağlayabilecek olan mevcut tüm tankla mücadele araçlarının düşman karşısına birden bire çıkacak şekilde özel surette sevkini öneriyorum.

Führer tarafından, bu maksat için doğrudan Batı Komutanlığı emrine verilen 5 nci Zırhlı Ordu Komutanlığı'nın emri komutasında, fakat Ordu Grubu ile işbirliği halinde, kuvvetli bir zırhlı grupla Epinal bölgesinden kuzeybatı doğrultusunda Amerikalıların sol yan derinliklerine bir taarruzi harekât yapılması emredilmişti. Cephedeki mevzii girmeler nazari dikkate alınmaksızın tarafımdan icra edilecek bu harekât için, 10.000 metreküp akaryakıtın acele sevkini ön şart addediyorum. Ayrıca elde mevcut tüm hava kuvvetlerinin diğer cephelerden alınarak bu taaruza tahsis edilmesi de lazımdır.

İmza

Batı Komutanı

von Rundstedt

Mareşal

Ia No. 805/44 Gizli, Komutana

ve Kur. Bşk. na Özel

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 146

Bir Tarafta Romanya, Diğer Tarafta Sovyetler Birliği ABD ve Büyük Britanya Olmak Üzere Taraflar Arasında İmzalanan 12 Eylül 1944 Tarihli Ateşkes Anlaşması

Madde 1

Romanya, bağımsızlık ve egemenliğini yeniden tesis etmek amacıyla, savaşa müttefik devletler tarafından Almanya ve Macaristan'a karşı devam eder. Romanya bu amaçla en az on iki piyade tümenini emre verecektir. Romanya Silahlı Kuvvetleri'nin, özellikle Deniz ve Hava Kuvvetleri'nin, askeri harekâtı Rus Başkomutanlığı'nın emir-komutasına verilir.

Madde 2

Romanya, Romen topraklarında bulunan tüm Alman ve Macar askeri kuvvetlerini silahtan tecrit ve enterne eder. Bu iki memleketin tüm tebaası da enterne edilir.

Madde 7

Romanya, şu anda mülkiyetinde bulunan Almanya ve onun peyk memleketlerine ait tüm silah ve savaş malzemesini Sovyet Başkomutanlığı'na teslim etmeyi taahhüt eder. Buna şu sırada Romen sularında bulunan Alman veya onun peyklerine ait gemiler de dahildir.

Madde 8

Romanya, başta Almanya ve Macaristan'ın değerleri, unvan ve senetleri veya bu memleketlerde ya da işgal edilen memleketlerde oturan uyruklularının sahibi oldukları böyle şeyler başta olmak üzere, tür tür mal ve mülkü müsadere etmeyi taahhüt eder.

Madde 9

Romanya, şu anda hangi kontrol altında bulunurlarsa bulunsunlar, Romen limanlarında bulunan tüm düşman gemilerini Sovyet Başkomutanlığı'na teslim etmeyi taahhüt eder. Devir ve teslim işi, Almanya ve Macaristan'a karşı savaşın devamı için müttefiklerin çıkarına olur. Savaştan sonra bu gemiler sahiplerine geri verilmiş olacaktır. Romanya Hükümeti, Rus Komutanlığı'na teslim edilinceye kadar, bu malların tahrip olmaları veya hasar görmelerinden tamamen sorumludur.

Levent Şahverdi Arşivi

Madde 15

Romanya, tüm faşist ve Hitler teşkilatlarının veya Romen topraklarında bulunan ve faaliyetleri SSCB'ye yönelik olan diğer teşkilatları feshetmeyi taahhüt eder. Ayrıca Romanya gelecekte benzer teşkilatların kurulmasına izin vermeyeceğini de taahhüt eder.

. . . . .

Madde 19

Müttefik hükümetler Viyana kararlarını geçerli saymazlar ve Romen Devleti'nde Transilvanya'nın yeniden kurulmasına izin verirler. Sovyet Hükümeti, bu amaçla Sovyet kıtalarının Romen kıtalarıyla birlikte Almanya ve Macaristan'a karşı gerekli olan harekâta katılmasıyla mutabıktır.

Madde 20

İşbu Ateşkes Anlaşması koşulları imzalandıkları andan itibaren yürürlüğe girer.

. . . . .

Belge No. : 147a

Eisenhower'in 15 Eylül 1944 Tarihli Mektubu

Sevgili Montgomery,

Umarım, son direktifimde (No. 13765) saptadığım hedeflere kısa zamanda ulaşmış ve bu surette de Ruhr ve Saar bölgeleri ile Frankfurt dolaylarını ele geçirmiş olacağız. Bu atacağımız müteakip adımı da düşündüm.

Durumu nasıl gördüğüme gelince; Almanlar Ruhr bölgesinde ve Frankfurt civarında şiddetli mukavemet göstermiş ve bu meyanda da vahim yenilgilere uğramış olacaklar. Sürekli azalacak askeri kuvvetleri -belki alelacele toplanmış ya da diğer savaş alanlarından çekilen birliklerle takviye edilmiş olarak- muhtemelen Almanya'da henüz artakalmış olan önemli hedefler üzerine ilerlememizi durdurmaya çalışacaklardır. Bu hedeflere taarruzlarla batıdaki Alman askeri kuvvetlerinin son bakiyelerini de silip süpürme, yeni kilit mevziler işgal etme ve Alman halkını gittikçe daha fazla sıkıştırma imkânlarını sağlayacağız.

Levent Şahverdi Arşivi

Doğal olarak asıl hedefimiz, savunması için düşmanın muhtemelen elinde kalmış olan son askeri kuvvetlerin büyük kısmını celbedeceği Berlin'dir. Benim fikrime göre, tüm enerji ve vasıtalarımızı Berlin üzerine süratli bir taarruz için kullanmamız gerektiği hususunda kuşku mevcut değildir.

Bununla beraber bizim stratejik mülahazalarımız Rusunkilerle, bizim diğer hedefleri de hesaba katmak zorunda olduğumuz esası göz önünde bulundurularak ayarlanmalıdır.

Baltık ve Kuzey Denizi limanları, Kiel, Lübeck, Hamburg ve Bremen bu hedeflerin başlıcalarıdır. Bu bölgelerin işgaliyle yalnız Alman donanmasını ve onun Kuzey Denizi üslerini, Kuzey Denizi-Baltık Kanalı'nı ve büyük bir endüstri alanını ele geçirmekle kalmayıp, aynı zamanda Norveç ve Danimarka'dan geriye doğru akın etmekte olan Alman askeri kuvvetlerine de yolu kapatabiliriz. Ayrıca bölgeyi veya hiç olmazsa bir kısmını, ihtimal ki Berlin üzerine yapılacak bir taarruz için yan koruması amacıyla da ele geçirmeye mecbur olacağız. Hannover-Braunschweig, Leipzig-Dresden etrafı bölgeleri de diğerleridir. Bunlar hem endüstriyel, hem de ikmal bakımından büyük önemi haizdir. Ve de Ruhr bölgesi ve Frankfurt'tan Berlin'e giden yol üzerindeki kavşak noktalarıdır. Öyle ki Almanlar buraları muhtemelen aralık mevzileri olarak ve Berlin'in emniyetini sağlamak üzere tutacaklardır.

Ve nihayet Nürnberg, Regensburg ve Augsbur-Münih civarı bölgeleri geliyor. Buraların ekonomik ve ikmal bakımından önemlerine bir de Münih'in üstün politik önemi eklenmektedir. Belki biz, bu bölgeyi işgal etmeye, Balkanlar veya İtalya'dan geri çekilen düşman askeri kuvvetlerini tecrit etmeye dahi zorlanmış olacağız.

Bu nedenle biz hedeflerimizi ancak yakın bir gelecekte tam ve doğru olarak saptayabiliriz ve aşağıdaki ihtimallerin birine veya çoğuna hazırlanmak mecburiyetindeyiz :

a. Her iki ordular grubunun bazı birlikleriyle ya Ruhr bölgesi-Hannover-Berlin hattının veya Franfurt-Leipzig hattının, veyahut da her iki hattın iki tarafından Berlin'e taarruz etmek.

b. Ruslar bizden önce Berlin'e gelecek olursa, o zaman kuzeydeki Ordular Grubu Hannover ve Hamburg civarı bölgesini limanlarla birlikte işgal eder ve merkez grubu Rusların ne kadar mesafede ilerlemekte olduklarına göre, Leipzig-Dresden civarı bölgesini veya bölgenin bir kısmını ele geçirir.

Levent Şahverdi Arşivi

c. Güneydeki Ordular Grubu Augsburg-Münih bölgesini mutlaka işgal eder. Nürnberg-Regesburg bölgesini daha sonra o zamanki duruma göre, merkez veya güney ordular Grubu ele geçirir.

Özet olarak, en süratli ve en kestirme yoldan Berlin üzerine ilerlemek benim arzumdur ki, bu suretle aynı zamanda İngiliz-Amerikan askeri kuvvetleri, kilit mevzileri üzerinden ilerleyen ve yanlarındaki stratejik önemdeki bölgeleri işgal eden diğer kuvvetler tarafından desteklenir. Bu hareket tarzı, böylece tamamen müşterek ve uyumlu bir harekât halinde cereyan eder.

Taarruzun zamanı ve münferit taarruz yapacak kuvvetler, içinde bulunulan dönemde belirlenip söylenemez. Fakat ben, bu mektupta ortaya atılan genel meseleler hakkındaki noktai nazarınızı şimdiden öğrenmekten memnun olacağım.

Derin Saygılarımla
İmza
Dwight D. Eisenhower

Belge No. : 147b

Montgomery'nin 18 Eylül 1944 Tarihli Cevabı

Sevgili İke,

15 Eylül 1944 tarihli mektubunuzu aldım ve isteğiniz üzerine Size, mektubunuzda sözü edilen meseleler hakkındaki noktai nazarımı uzun uzun bildiriyorum :

1. Bütün işin -ne mümkündür, ne mümkün değildir- ikmal durumuyla yakından ilgili olduğuna işaret etmek isterim. Zaman faktörü de çok önemlidir -ne yapıyoruz, süratle ne yapmak zorundayız.

2. 1 nci maddeyi nazarı itibara alarak şunu ifade edebilirim ki, benim fikrime göre elde mevcut tüm orduların Almanya üzerinden ilerleyeceği bir harekât mümkün değildir -ulaştırma araçları ve genel ikmal durumu süratli bir icraya izin vermez.

3. Bununla beraber, söz konusu görevler için yeterli güçte askeri birlikler sağlanabilir ve taarruz genel istikametinin uygun seçilmesi ve bu birliklere ikmal konusunda her bakımdan mutlak öncelik verilmesi koşuluyla gerekli ikmal de tedarik edilip gönderilebilirdi.

Levent Şahverdi Arşivi

4. Benim kişisel görüşüm, eğer biz Nürnberg, Augsburg, Münih vb. hedefleri elde etmeyi amaçlar veya askeri kuvvetlerimizi Orta Almanya'ya bağlarsak, istediğimiz şeyi elde edemeyeceğimiz merkezindedir.

5. En iyi hedef olarak Ruhr havzasını ve müteakiben de oradan kuzey yoluyla Berlin'e ilerlemeyi görüyorum. Bu yol üzerinde limanlar bulunmaktadır. Ve de bu yolla deniz gücümüzü en iyi şekilde kullanabiliriz.

6. Eğer 5 nci maddeyi uygun bulursanız, benim görüşüme göre 21 nci Ordular Grubu 1 nci Amerikan Ordusu'ndan yeni tümenler ilavesiyle bu iş için yeterli olacaktır. O zaman bu kuvvetler ikmal bakımından ihtiyaçları olan her şeyi edinmek ve diğer ordular da harekâtları esnasında geriye kalanla yetinmek zorunda kalacaklardır.

7. Eğer Siz 5 nci maddeyi uygun bulmaz ve doğru taarruz istikametinin Frankfurt'tan Orta Almanya içlerine gittiği görüşünü benimserseniz, o zaman 12 nci Ordular Grubu'nun üç ordusuyla bu işe ayrılmasını ve tüm lüzumlu ikmale de sahip olmasını öneririm. O vakit de 21 nci Ordular Grubu geriye ne kalırsa onunla elinden geleni yapmaya çalışacak veya muhtemelen 2 nci İngiliz Ordusu da taarruzun korunması için sol kanatta kullanılacaktır.

8. Vakit daraldığı için, kanımca biz Berlin'e ulaşmak ve savaşı sona erdirmek için ne lazımsa onu kısa zamanda karar vermek zorundayız; diğer işler ikinci derecede rol oynar. Eğer Siz kuzey yolunu seçerseniz, benim fikrime göre üç ordu bu iş için yeterlidir ve bu durumda ikmal sorunu da çözülür. Güney yolu hakkında hükme sahip değilim.

9. Planımız ve hedeflerimiz hakkında şimdi kesin karar verilmesi ve her şeyin buna uygun olarak hazırlanması gerektiği görüşündeyim. Bu vesileyle, mektubunuzda ima ettiğiniz gibi, yakın bir geleceğe kadar bekleyebiliriz görüşüyle mutabık olmadığımı da açıklamak isterim.

10. Bir kez daha özetleyecek olursam, sonuç olarak Ruhr havzasından geçen kuzey yoluyla bir taarruzu tavsiye ederim (5 nci Maddeye bak). Bu takdirde 6 ncı Madde de yürürlüğe girecektir.

11. Bu suretle her şeyin açıklığa kavuştuğunu ümit ederim. Burada yazılanlar esasen Size 4 Eylül tarihli telsiz mesajımla bildirdiğim görüşlerime uymaktadır.

Daimi dostunuz
İmza
B.L. Montgomery

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 147c

Bunun Üzerine Eisenhower 20 Eylül'de Aşağıdaki Yanıtı Verdi

Sevgili Monty,

18 Eylül tarihli mektubunuzla birçok bakımdan tamamen mutabıkım ve fikirlerimiz arasında herhangi bir büyük fark bulunduğunu da zannetmiyorum.

Ben asla, Almanya'ya bütün ordularla yanyana bir taarruz düşündüğümü ima etmek istemedim.

Özellikle aşağıdaki hususlarda Sizinle hemfikirim :

İç Almanya'ya büyük taarruzi harekât için çeşitli yollar kullanmaya, Ruhr havzasından Berlin'e taarruz etmeyi tercih ederim. Kuşkusuz bunun için, ikmal bakımından Anvers Limanı'na girişlerin süratle ele geçirilmesi ilk şarttır. Ancak bu suretle, bu kanat yeterli derecede ikmal edilebilir. Sırası gelmişken, 21 nci Ordular Grubu'nun bu taarruzun lojistik desteği için ihtiyaç duyduğu gemi hacmiyle ilgili ön tasarınızı almadığımı belirtmek isterim.

Eğer fikirlerinizi doğru yorumluyorsam, ancak bir noktada sizinkinden başka görüşteyim. Mektubunuzdan anladığım kadarıyla, 21 nci Ordular Grubu tümenlerinin dışında bizim tüm tümenlerimizin ve 12 nci Ordular Grubu'nun yaklaşık dokuz tümeninin halen bulundukları yerlerde kalabileceklerini ve Berlin üzerine yapılacak tek bir hançervari taarruzu desteklemek için, bütün bu tümenlerin ulaşım araçlarını ve geri kalan her şeylerini ellerinden alabileceğimizi söylüyorsunuz. Belki de böyle düşünmüyorsunuzdur. Ama şurası muhakkak ki, bu kesinlikle mümkün değildir.

Öyleyse benim niyet ve amacım ne? Bunun aksi, yani ordularımızı Alman batı sınırları boyunca, mümkünse Ren Nehri'ne kadar ilerletmek, Anvers Limanı işletmesini mümkün olduğunca çabuk ve tam olarak ele almak suretiyle uygun ve dengeli bir ikmali emniyete almak ve bundan sonra tarafınızdan önerilmiş olan taarruza girişmektir. Bradley'in tüm ordular grubu -esas yardımını taarruzu yapacak olan sol kanat ordusu hariç- o zaman sürekli biçimde, asıl taarruzu destekleyecek ve cephesi önünde veya yanlarında Alman kıta toplanmalarını önleyecek durumda olacak şekilde ilerleyecektir.

Esasen Kurmay Başkanına, mümkün olduğu kadar çabuk Ordular Grubu Komutanları ile ve ikmal işlerine bakan yetkililerle bir görüşme yapmak için gereken hazırlıkların yapılmasını emrettim. Eminim ki, bu

Levent Şahverdi Arşivi

işlerde görüş birliğine varacağız. Ancak ben, eğer siz Ordular Grubunuz ile Berlin üzerine taarruz eder ve ayrıca sizi Bradley de sol kanadıyla korursa, diğer savaş birliklerimizi de bu hareketin başarısını temin edecek durumda olmalarını emniyet altına almak isterim. Çünkü, aksi halde bizatihi asıl taarruz kendi yan ve gerilerini korumak için yolda pekçok kuvvet ayırmak zorunda kalır ki, bu da onu çok süratle ölüme götürür.

Sizin de bildiğiniz gibi, ben bu seferin başından itibaren hep sol kanada öncelik verdim, bunun için size hava indirme kolordusu da tahsis ettim. Ve ikmalinizi emniyete almak için akla gelebilen tüm önlemleri aldım. Tüm diğer birlikler sürekli olarak köstekli, yetersiz ikmal koşulları içinde savaşıyorlar. Potton'un tam dört günden beri yapılan şiddetli düşman karşı taarruzlarını püskürtmek zorunda kaldığını ve son yedi gün zarfında bizatihi büyük bir taarruza girişmeksizin, yaklaşık 900 esir aldığını ve 270 tank tahrip ettiğini belki de henüz bilmiyorsunuz.

Bugün Bradley ile konuştum. Sol kanadın güçlendirilmesine ilişkin genel planı işler hale getirmek için, Lüksemburg doğusundaki bölgenin korunmasını üzerine alacak olan tümenleri Brest'ten itibaren takip ettirmeye karar verdik. Bu, aynı zamanda Hodges'in tüm kuvvetlerini Ren üzerine taarruz için sol kanadında konsantre etmesini de sağlayacaktır. Biz orada olur olmaz Bradley'in müteakip görevi, sol kanadında Berlin'e doğru ilerleyişiniz sırasında Size refakat edecek kuvvetli, tam donatılmış bir ordu temin etmektir.

İmza
Dostunuz
Dwight. D. Eisenhower

Belge No. : 147d

Montgomery'nin Eisenhower'e 21 Eylül 1944 Tarihli Telsiz Mesajı

Sevgili İke,

20 Eylül tarihli mektubunuzdan dolayı çok teşekkürler. Bu hususta benden tam açıklık beklediğinizi biliyorum : Tamamen aynı fikirde olduğumuz hususunda Size katılamam. Ben daima, sağ kanadı alıkoymanızı ve sadece sol kanatla ilerlemenizi söyledim. Fakat şimdi sağ kanat ilerletildiğine göre, bu kanadın durduğuna nazaran daha fazla ikmale ihtiyacı oldu ve bundan dolayı da biz hareket imkânını kaybettik. Mektubunuza göre Siz sağ kanadınızla daha fazla ilerlemeyi istiyorsunuz ve yine mektubunuzun 5 nci maddesinde de Bradley'in tüm Ordular Grubu'nun

Levent Şahverdi Arşivi

sürekli şu ve şu durumda olacak şekilde ilerleyeceğini söylüyorsunuz. Size şunu söylemek isterim : 12 nci Ordular Grubu'nun sağ kanadı kesin durma emrini almalıydı; şayet bu emir icra edilmeyecek olursa, o zaman biz büyük güçlüklerle karşılaşacağız. Benim fikrime göre bütün iş gelip şu noktada düğümleniyor : Eğer Siz Ruhr havzasına sahip olmak istiyorsanız, her şeyi, fakat gerçekten de her şeyi bu "sol kanca" içine sokmak ve tüm diğerlerini durdurmak zorundasınız. Bu yapılmazsa benim görüşüme göre Ruhr havzasını alamazsınız.

Sadık dostlukla Montyniz.

Belge No. : 148

Bir Tarafta Sovyetler Birliği ve Büyük Britanya, Diğer Tarafta Finlandiya Olmak Üzere Taraflar Arasında Akdedilen 19 Eylül 1944 Tarihli Ateşkes Anlaşması

Almanya ile ilişkilerinin kesilmesine ve Finlandiya'dan Alman kıtalarının geri çekilmesine dair Sovyetler Birliği'nce öne sürülen koşulu Fin Hükümeti'nin kabul etmesinden ve bir ateşkes anlaşmasında gelecekte yapılacak barış anlaşmasının kesin koşulları saptanarak, söz konusu anlaşmanın imzaya hazırlanmasından sonra, SSCB Hükümeti ve Büyük Britnya Birleşik Krallığı'ndaki Majesteleri'nin Hükümeti ve Finlandiya ile savaş halinde olan tüm sorumlu uluslar adına Kuzey İrlanda bir tarafta ve Fin Hükümeti diğer tarafta olmak üzere işbu Ateşkes Anlaşması'nın akdine ve anlaşmanın uygulanmasının, aynı zamanda Finlandiya ile savaş halinde bulunan Birleşmiş Milletler lehinde hareket eden ve aşağıdaki maddelerde "Müttefik (Sovyet) Başkomutanlığı" diye anılan Sovyet Başkomutanlığı'nca kontrol edilmesine karar verdiler.

Madde 1

Finlandiya tarafınca 4 Eylül 1944'te ve Sovyetler Birliği tarafınca 5 Eylül 1944'te savaş hareketlerinin durdurulmasıyla bağlantılı olarak Finlandiya kıtalarını, aşağıdaki anlaşmaya ilave edilmiş olan ekte kaleme alındığı gibi, 1940 Sovyet-Fin sınır hatlarının gerisine çekmeyi taahhüt eder.

Madde 2

Finlandiya, 15 Eylül 1944'ten sonra hâlâ Finlandiya'da kalmış olan Alman kara, deniz ve hava birliklerini silahsızlandırmayı ve bunları Müttefik Başkomutanlığı'na savaş esirleri olarak teslim etmeyi taahhüt eder.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu görevin yerine getirilmesinde Sovyet Hükümeti Fin ordusuna yardım edecektir. Fin Hükümeti ayrıca, Fin toprakları üzerinde bulunan Alman ve Macar uyrukluları enterne etmekle de yükümlüdür.

Madde 5

Finlandiya, Almanya ile tüm ilişkilerini kestikten sonra, Almanya'nın peykleriyle de tüm ilişkilerini kesmeyi taahhüt eder.

Madde 15

Finlandiya, Fin topraklarında bulunan Almanya ve onun peyklerinin, bu memleketlere ait olan ve halen Fin sularında bulunan donanma gemileri ve diğer gemiler dahil, tüm savaş mal ve malzemelerini ganimet olarak Müttefik Başkomutanlığı'na teslim etmeyi taahhüt eder.

Madde 16

Finlandiya, Almanya veya Macaristan'a ve bunların topraklarında ve bunlarca işgal edilen bölgelerde oturan tebaalarına veya kişilere ait olan (kıymetli eşya ve para dahil) her tür mülkün ihraç veya islimlâkine, Müttefik Başkomutanlığı'nın izni olmaksızın müsaade etmemeyi taahhüt eder.

Madde 21

Finlandiya, Fin topraklarında bulunan tüm Pro-Hitler teşkilatları (Faşist türe uygun), yani Birleşmiş Milletler'e, özellikle de Sovyetler Birliği'ne karşı düşmanca propaganda faaliyetlerinde bulunan hem politik yarı askeri teşkilatları, hem de diğerlerini feshetmeyi taahhüt eder ve bu tür organizasyonların mevcudiyetine gelecekte de izin vermez.

Moskova'da 19 Eylül 1944'te tanzim edilmiştir.

Belge No. : 149*

Batı Komutanlığının 20 Eylül 1944 Tarihli Durum Muhakemesi

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL/KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

21.9.1944 — 5 nüshanın

Saat : 13.00 — 4 ncü nüshası

Yıldırım

Levent Şahverdi Arşivi

1. Silahlı Kuv. Hrk. Bşk. Sayın — Karargâh içinde
   Org. Jodl'a — Ia (1. Kur. Sb.)
2. Başkom./Hrk. D./Hrk. (Kara) — Harp Ceridesi
   Batı — Ia (planlama)
3. 3 ncü Hv. Ordusuna
4. Batı Dz. Gr./Hrk. Kh.'na

Durum Muhakemesi, 20 Eylül 1944 durumu

I. Düşman durumu

Halen Batı Komutanlığı'na karşı kullanılan kuvvetler :

39 piyade tümeni,

20 zırhlı tümen (160 tanklı tümenler),

3-4 hava indirme tümeni.

Tüm birlikler numaralarıyla tescil edilmiştir.

Detaylı olarak :

1. 21 nci İngiliz Ordular Grubu

— 4 piyade ve 3 zırhlı tümenli 1 nci Kanada Ordusu.
Kullanma bölgesi : Boulogne-Anvers batısı-Breda.

— 8 piyade ve 7 zırhlı tümenli 2 nci İngiliz Ordusu.
Kullanma bölgesi : Anvers-Hasselt.

— 1 nci İngiliz Hava İndirme Ordusu, 3-4 Hava İndirme tümenli.
Atılma bölgesi : Einahoven, Nimwegen, Arnheim.

2. 12 nci Amerikan Ordular Grubu

— 7 piyade ve 3 1/3 zırhlı tümenli 1 nci Amerikan Ordusu.
Kullanma bölgesi : Hasselt-Lüksemburg.

— 6 piyade ve 4 1/2 zırhlı tümenli 3 ncü Amerikan Ordusu.
Kullanma bölgesi : Didenhofen-Epinal.

— 3 piyade tümenli 9 ncu Amerikan Ordusu emir almak üzere geçici olarak halen Bretagne'de.

Levent Şahverdi Arşivi

3. 6 ncı ABD Ordular Grubu

— 6 piyade ve iki zırhlı tümenli 7 nci Amerikan Ordusu.

Kullanma bölgesi : Remiremont-İsviçre sınırı.

— 4-5 tümenli Fransız "B" Ordusu.

Kullanma bölgesi : Fransız-İtalyan Alpleri.

4. İngiltere'de halen emre hazır durumda olan diğer birlikler :

— 1 nci Hava İndirme Ordusu : 3 hava indirme tümenli

Bölge : The Wash

— 4 ncü İngiliz Ordusu : Muhtemelen 10 piyade, 5 zırhlı tümen
Bölge : Themse ağzı iki tarafı

— 14 ncü Amerikan Ordusu : 7 piyade, 2 zırhlı tümen

Bölge : Südengland.

— Anavatanda dağılmış olan : 5 piyade, 2 zırhlı tümen.

Buna göre toplam : 22 piyade tümeni,

9 zırhlı tümen,

3 hava indirme tümeni.

II. Durum Muhakemesi

Batı Komutanlığı'nın, düşman karşısında toplam olarak 21 milli hudut tümeni ile 6-7 zırhlı tümenden ibaret bir kuvveti bulunmaktadır. Bunlar sürekli savunma muharebelerinde yıpranmış, büyük bir kısmı da çok yorgun düşmüş olup, silah ve teçhizatı ağır silah bakımından kısmen (topçu ve ağır uçaksavar topu) son derecede azdır. Savaştaki sarfiyat belirli bir düzeyde kalmakta, gereçlerin ikmali durumun gelişmesine ayak uyduramamaktadır. Savaşa yeni sürülmüş olan tümenler de kısa bir sürede düşmanın malzeme üstünlüğünden ötürü yıpranıp yoruldular. Müstahkem mevki birlikleri sevk etmek suretiyle nispeten takviye edilen bu kuvvetlerle her hâl ve kârdan Batı Cephesi'nin tutulması zorunludur.

Durum iki kesin sonuçlu sıklet merkezi gösteriyor :

a. Nimwegen ile Aachen arasındaki bölge.

b. Metz ile Luneville arasındaki bölge...

a'daki taarruz istikameti, Ren-Westfall endüstri bölgesine yönelik görünüyor. Bu hareket tarzında halen İngiliz anavatanında bulunan kuv-

Levent Şahverdi Arşivi

vetlerin Güneydoğu İngiltere'den muhtemel kullanılmaları muallakta kalmakta olup, belki bu taarruzla operatif bir bağlantı sağlanabilir.

b'deki taarruz istikameti, birkaç günden beri daha açık şekilde belirmekte olup, ayrıca yeni bir Amerikan Ordular Grubu Komutanlığı'nın kullanılması suretiyle de önemi vurgulanmaktadır. Bu istikamet, Saar endüstri bölgesi ve Ren-Main Ovası'na yönelik görünüyor.

Bu iki büyük operatif hamle arasında, düşmanın başarıya göre, genişletmeye girişebileceği ve ön planda Batı Duvarı mevzilerinin yandan toparlanmasına hizmet edecek çok sayıda daha küçük baskı yerleri oluşur.

Mosel Vadisinin ele geçirilmesi de ayrıca önemli olabilir. Ele geçirilmesi Anver Limanı'nın kapatılması için kesin önemi haiz olan Breskens Köprübaşı, özel yerel önemini korumaktadır. Denizden ve havadan yapılacak bir düşman harekâtına açık bulunan Batı Buz Denizi adalarıyla Arnheim-Nimwegen arasındaki bölge zayıf ve hassas noktadır.

Behemehal tutunma ve herhangi taktik veya operatif nedenle bir karış toprağı terk etmeme zorunluluğu, sürekli kuvvet yitirmeye ve malzeme aşınmasına neden olacaktır.

Zorunlu olarak şu durum oluşuyor :

a. Cepheyi sürekli olarak personel ve malzeme bakımından beslemek ve

b. Cephenin mihrak noktası gerisine, parçalanmasına ve yarılmasına mutlak surette engel olabilecek güçte kuvvetler yanaştırmak ve hazır bulundurmak...

Bu düşünce tekrar tekrar, komutanlık ihtiyatı olarak aşağı yukarı yarılmış olan düşmanı süratle taarruz ederek kuşatabilecek ve imha edebilecek güçlü yeni kuvvetler, yani en azından 12 piyade tümeni ile 3-4 savaş tecrübeli zırhlı birlik -hazır bulundurma talebini zorluyor. Bu, 18 Eylülde 5 nci Zırhlı Ordu'nun iyi başlangıç başarısıyla başlamış olan taarruzunun iki gün zarfında üstün düşman kuvvetleri (iki zırhlı ve iki piyade tümeni) tarafından savunmaya geçmeye mecbur edilmesi gerçeği karşısında daha da önem kazanıyor.

Batı Komutanlığı için, çetin savaşlar vererek zaman kazanmak, bu suretle -nerede olursa olsun- batı mevzilerini ve Batı Duvarını tahkim ederek savunmaya elverişli hale getirmek ve yüksek sevk ve idarece alınmış olan her tür silah ve donanım önlemlerinin etkisini bekleyebilmek, yakın bir gelecek için önemli oluyor. Bu başarılırsa, o zaman düşman hergün hissedilir derecede kayıplar verecek ve bu durum karşısında da bir mevzi

Levent Şahverdi Arşivi

harbine hazırlanabilecektir. Dolayısıyla da düşman kendisine hareket harbinin tüm yararlarını sağlayan hareket yeteneğinden, bundan böyle veya hiç olmazsa bir süre tam olarak istifade edemeyecektir.

Fakat batıdaki savaş sevk ve iradesinin nihai hedefi benim fikrime göre, daha sonraki bir zamanda düşmana uygun bir yerde taarruz edebilmek ve kesin yenilgiye uğratabilmek olmalıdır. Ancak bu surette Alman topraklarının tehdit edilmesi bertaraf edilebilir ve her şeyden önce de düşman hava kuvvetlerinin üsleri gerilere alınmaya zorlanabilir.

İmza
Von Rundstedt
Mareşal
Batı Komutanı
Ia No. 831/44 Gizli, Komutana
ve Kurmay Başkanına Özel

Belge No. : 150

Hitler'in 25 Eylül 1944 Tarihli Alman Ulusal Hücumunun Kurulmasına İlişkin Emri

Beş yıl süren çok ağır savaştan sonra düşman, Avrupa'daki tüm müttefiklerimizin ihanetlerinden ötürü bazı cephelerde Alman sınırları yakınında, ya da sınırlara dayanmış durumda bulunuyor. Düşman tüm gücünü devletimizi yıkmak, Alman ulusunu ve onun sosyal düzenini tahrip etmek için sarf ediyor. Nihai hedefi Alman insanının kökünü kurutmaktır.

1939 Sonbaharı'nda olduğu gibi, şimdi yine düşmanlarımızın oluşturduğu cephe karşısında yapayalnız bulunmaktayız. O zaman Alman ulusal gücünün ilk büyük kullanılması suretiyle çok önemli askeri sorunları çözmeyi, Alman devletinin ve dolayısıyla da Avrupa'nın mevcudiyetini yıllarca emniyet altına almayı birkaç yılda başarmıştık. Düşmanın son darbeyi indirebileceğini zannettiği şu sırada, ulusumuzun ikinci büyük kullanımını icra etmeye karar verdik. 1939-1941 yıllarında sırf kendi gücümüze dayanarak başardığımız gibi, şimdi de yalnız düşmanların imha etme istek ve azimlerini kırmayı değil, aynı zamanda onları tekrar geri püskürtmeyi ve Almanya'nın, onun müttefiklerinin ve dolayısıyla da Avrupa'nın geleceğini garanti edecek bir barış sağlanıncaya kadar Almanya'dan uzakta tutmayı da başarmaya mecburuz ve başaracağız da...

Levent Şahverdi Arşivi

Yahudi -beynelmilel düşmanlarımızın bizce bilinen topyekûn imha etme istek ve niyetlerine tüm Alman insanlarını topyekûn kullanmak suretiyle karşı koyarız. Bu nedenle bütün eli silah tutan Alman erkeklerini, Silahlı Kuvvetlerimizin aktif güçlerini takviye etmek ve özellikle düşmanın Alman topraklarına girmek istediği her yerde acımasızca bir savaş icra etmek üzere savaşa katılmaya çağırıyorum ve şunları emrediyorum :

1. Büyük Alman Devleti illerinde 16-60 yaştaki eli silah tutan tüm erkeklerden Alman Ulusal Hücumu kurulacaktır. Bu kuruluş anavatan topraklarını, bu işe elverişli görünen tüm silah ve araçlarla savunacaktır.

2. Alman ulusal hücumunun kurulmasını ve sevk ve idaresini kurulacakları illerin valileri üslenir. Valiler ayrıca ve öncelikle partinin, SA (Hücum Müfrezesi)'nın, SS'nin, NSKK'nın ve HJ (Hitler gençliği)'nin denenmiş tesislerinin en yetenekli organizatör ve liderlerinden yararlanırlar.

3. SA'nın Kurmay Başkanı Schepmann'ı atış eğitimi müfettişliğine, NSKK (Nasyonal Sosyalist Motorlu Araç Kolordusu) Komutanı Kraus'u Ulusal Hücumun motor tekniği eğitimi müfettişliğine tayin ediyorum.

4. Alman ulusal hücumu mensupları, kullanılmaları esnasında askeri kanunlara tabi askerlerdir.

5. Ulusal hücum mensuplarının meslek dışı kuruluşlara aidiyetleri olduğu gibi kalır. Ancak Alman ulusal hücumundaki hizmet, diğer kuruluşlardaki her hizmetten daha önemlidir.

6. SS Lideri, İkmal Ordusu Komutanı olarak Alman ulusal hücumunun askeri teşkilatlarından, eğitiminden, silahlanmasından ve donatılmasından sorumludur.

7. Alman ulusal hücumunun savaşta kullanılması İkmal Ordusu Komutanı olarak SS Lideri tarafından benim emir ve direktiflerime göre yapılır.

8. Askeri yönetmelikleri SS Lideri Himmler, politik ve kuruluşsal yönetmelikleri benim emrim dahilinde Bormann yayımlar.

9. Nasyonal Sosyalist Parti, ön planda bu savaşın öncüsü olarak kendi teşkilatlarını kullanarak, Alman ulusuna karşı yüce namus ve şeref borcunu yerine getirir.

Führer Karargâhı, 25 Eylül 1944,

Führer : Adolf Hitler,

Parti Genel Sekreteri : M. Bormann,

Başkomutanlık Kurmay Başkanı : Keitel

Devlet Bakanı ve Başbakanlık, Genel Sekreteri : Dr. Lammers.

ONKUR ATASE Bşk Kütüphanesi

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 151*

Batı Ordusu'nun Zayiatı

I. 29 Eylül 1944

Batı Ordusu, Batı Duvarı'na geri çekilme sırasında 600.000'den fazla insan kaybetti. 29 Eylül'de Batı Komutanlığı 6 Haziran'dan bu yana zayiat olarak şunları bildirdi :

	Toplam	Ölü	Yaralı	Kayıp
Kara Kuvvetleri	363.000	26.000	78.000	259.000
Doğu Birlikleri	8.400	160	340	7.900
Deniz Kuvvetleri	Yaklaşık 60.000	?	?	?
Hava Kuvvetleri	29.500	2.600	4.400	22.500
Tahkimli Bölgeler	95.000			
Toplam (T. Bölgeler Hariç)	516.900			

Belge No. : 152

Almanya'daki Müttefik Kontrol Mekanizması Hakkında Anlaşma (14 Kasım 1944)

ABD, Büyük Britanya Birleşik Krallığı, Kuzey İrlanda ve SSCB hükümetleri, Almanya'nın kayıtsız şartsız teslimin temel gereklerini yerine getirmek zorunda olduğu zaman esnasında, Almanya'daki müttefik kontrol tesislerinin organizasyonu bakımından aşağıdaki anlaşmaya vardılar :

Madde 1

Almanya'da en yüksek otorite, ait oldukları hükümetlerce verilen talimatlara dayanarak ABD, Birleşik Krallık ve SSCB savaş kuvvetleri bağımsız komutanları tarafından icra edilir. Bu komutanların her biri kendi işgal bölgesinde ve Almanya'nın tümünü ilgilendiren hususlarda müştereken de, söz konusu anlaşma gereğince kurulmuş olan en yüksek kontrol organının üyesi sıfatıyla hareket ederler.

Levent Şahverdi Arşivi

Madde 2

Her bağımsız komutanlığa, kendi işgal bölgesinde irtibat amacıyla diğer iki bağımsız komutanlığın kara, deniz ve hava temsilcileri tahsis edilir.

Madde 3

a. Bir heyet olarak faaliyette bulunan üç bağımsız bölge komutanı, kontrol konseyi adı verilen en yüksek bir kontrol organı kuracaklardır.

b. Bu kontrol konseyinin fonksiyonları şunlar olacaktır :

(1) İşgal bölgelerinde bağımsız komutanların faaliyetlerinde uyumlu bir birlik sağlamak;

(2) Planlar hazırlamak ve en esaslı askeri, politik, ekonomik ve Almanya'nın tümüyle ilgili diğer sorunlar hakkında, her komutanın kendi hükümetinden aldığı talimatlar esaslarına uygun kararlara varmak;

(3) Kontrol komitesinin direktifi altında çalışan ve bu komiteye karşı isteklerini yerine getirtmekten sorumlu olan Alman merkezi idaresini kontrol etmek;

(4) Büyük Berlin'in idaresini yetkili organlarla yürütmek...

c. Kontrol konseyi en az on günde bir ayrıca üyelerinden birinin isteği üzerine herhangi bir zamanda da toplanacaktır. Konsey kararlarının oybirliğiyle alınması lazımdır. Konsey başkanlığı üç üye arasında münavebeyle yürütülür.

d. Her kontrol konseyi üyesine, -gerektiğinde- konsey oturumlarına katılacak bir politik müşavir tarafından yardım edilir. Yine her konsey üyesine -gerektiğinde- konsey oturumlarında deniz veya hava kuvvetleri müşavirlerince de yardım edilebilir.

Madde 4

Kontrol konseyinin altında, üç bağımsız komutanın birer temsilcisinden oluşan devamlı bir koordinasyon heyeti kurulur. Bu temsilciler general rütbesinin veya deniz ve hava kuvvetlerinde bunun dengi rütbenin altında olmaz. Koordinasyon heyeti üyeleri -gerektiğinde- konsey oturumlarına katılırlar.

Madde 5

Kontrol konseyinin yararına ve kontrol karargâhı tarafından icra edilen koordinasyon heyetinin görevleri şunlardır :

Levent Şahverdi Arşivi

a. Kontrol konseyi kararlarını icra etme;

b. Alman merkezi idaresinin ve kurumların faaliyetlerini sürekli kontrol ve mürakabe etme;

c. Üç bölgede müşterek önlem alınmasını gerektiren cari problemleri koordine etme;

d. Müstakil komutanlar tarafından kontrol konseyine sunulan tüm sorunların ilk etüdünü yapma ve hazırlama.

Madde 6

a. Kendi yetkili devlet makamlarınca atanan kontrol karargâhı üyeleri aşağıdaki şubelere bölünür :

Kara Kuvvetleri, Deniz Kuvvetleri, Hava Kuvvetleri, ulaştırma, politika, ekonomi, maliye, onarım, ikmal işleri teslimat, içişleri ve haberleşme hizmeti, hukuk, savaş esiri, sürgün edilen personel ve işçiler.

Edinilen bilgi ve deneyimlerin ışığı altında, şubeler sayıca ve fonksiyonları bakımından intibak ettirilebilir.

b. Her şube üç devletten birer olmak üzere, üç yüksek rütbeli memur tarafından yürütlür. Ortak faaliyet gösteren üç şube müdürünün görevleri şunlardır :

(1) İlgili Alman bakanlıkları ve merkezi Alman kurumları üzerinde kontrol icra etme;

(2) Kontrol konseyine müşavirlik yapma ve -gerektiğinde- konsey oturumlarına katılma;

(3) Koordinasyon heyetince bildirilen kontrol konseyi kararlarını Alman merkezi idaresine iletme;

c. Üç şube müdürü, kendi şubelerinin işleriyle ilgili konuların gündeme getirildiği koordinasyon heyeti toplantılarına katılırlar.

d. Şubeler personeli, hem sivil hem de asker olabilir. Özel durumlarda diğer Birleşmiş Milletlerin kişisel ehliyetlerinden ötürü bu işe atanmış olan mensuplarını da ihtiva edebilir.

Madde 7

a. Büyük Berlin bölgesini yönetmek amacıyla, her devletten birer olmak üzere yetkili komutanlıklarınca atanan üç komutandan kurulu bir dahili müttefik hükümet makamı (komutanlık) oluşturulur. Komutanlardan her biri değişmeli olarak bağımsız sektör komutanı rolünde bu makamın direktörü sıfatıyla hareket edecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

b. Şehir amme hizmetinden sorumlu olan Büyük Berlin yerel organlarının faaliyetlerini kontrol ve mürakabe etmek amacıyla, Dahili Müttefik Hükümet Makamı'nın emrinde üç devletten birer olmak üzere, üç kişiden oluşan bir teknik karargâh kurulur ve organize edilir.

c. Dahili Müttefik Hükümet Makamı, Kontrol Konseyi'nin genel yönetimi altında hareket edecek ve koordinasyon heyeti kanalıyla emirler alacaktır.

Madde 8

Konuyla ilgili diğer Birleşmiş Milletler hükümetleriyle gerekli irtibat, Kontrol konseyine, bu hükümetlerce askeri misyonlar (bunlara sivil üyelerde dahil olabilir) atamak suretiyle sağlanır.

Madde 9

Kontrol konseyince Almanya'da faaliyet göstermeleri uygun görülmüş olan Birleşmiş Milletler teşkilatları Almanya'daki faaliyetleri bakımından müttefik kontrol mekanizmasının emrine verilir ve ona karşı sorumludur.

Madde 10

Yukarıda açıklandığı gibi, Almanya'nın idaresi ve kontrolü için kurulan müttefik organları, Almanya'nın işgalinin başladığı esnada, yani bu devletin kayıtsız şartsız teslimin temel gereklerini yerine getirdiği zamanda, süratle teslimle ilgili görevini ifa edecektir.

Madde 11

Daha sonra Almanya'da kontrol ve idare fonksiyonlarını yerine getirmek için gerekli olan müttefik organları meselesi, ABD, Birleşik Krallık ve SSCB hükümetleri arasında yeni bir anlaşma konusu olacaktır.

ABD, Birleşik Krallık ve SSCB hükümetleri arasında Almanya'daki kontrol mekanizması hakkındaki anlaşmaya ilişkin yukarıdaki metin hazırlanmış ve sözü edilen hükümetlerin Avrupa İstişari Komisyonu'ndaki yetkili temsilcileri tarafından komisyonun 14 Kasım 1944 tarihli oturumunda kabul edilmiş olup, şimdi ilgili hükümetlere onay için gönderilecektir.

Avrupa İstişari Komisyonundaki ABD Hükümeti temsilcisi adına Philip E. Mosely	Avrupa İstişari Komisyonundaki Birleşik Krallık Hükümeti temsilcisi William Strang	Avrupa İstişari Komisyonundaki SSCB Hükümeti temsilcisi F. Gusew

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 153*

9 nüshanın
9 ncu nüshası

Plan

KR-Yıldırım Derhal Arzedilir!

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL

Karargâh içinde

28 Kasım 1944
Saat : 22.30

1) Başkomutanlık Hrk. Bşk. Org. Jodl'a
2) K.K. Per. B. Bşk. P.Generali Burgdorf'a

Batı K. lığı/II. Kur. Bşk
Ia (1. Kur. Sb.) Hrk. Ş.
Md. Ic (3. Kur. Sb.) İs. Ş.
Md. Ia F (Kur. Sb.) Tahkimat işleri
Id
Harp Ceridesi
Ia (Plan)

19 ncu Ordu Komutanı 28 Kasım'da şunları bildiriyor:

Emrim üzerine bugün 64 ncü Kolordu'ya gönderilen Ordunun Nasyonalsosyalist Sevk ve İdare Subayı (NSFO) kıtaların durumu hakkında aşağıdaki raporu verdi :

"1. Az istisnayla kıtaların durumu iyidir. Asker, niçin savaştığını biliyor ve de savaşma istek ve azmine sahiptir. Fakat büyük bir kısmı için ağustostan beri devam eden (Rusya'nın aksine) maddi (rutubet ve dağlar) ve manevi (trampet ateşi, uçak ve tank üstünlüğü) güçlüklerden dolayı tamamen yorgun ve bitkindir.

Örnekler :

Nasyonalsosyalist Sevk ve İdare Subayları tarafından sahra jandarmalarıyla yakalatılmış olan dökümtülerin çoğu "Ben kurşuna dizdiren Bay Yüzbaşı, artık bir şey yapamıyorum" diyor. Bu, boş bir laf değildir. Kuşatma çemberini yarıp çıkmış olan çok değerli bir komutanın bir taburu, yorgunluktan ötürü mevcut altmış kişinin otuzunu yolda terk etmek zorunda kaldı.

Her iki örnek de yüksek olan kayıp miktarının nedenini açıklıyor. Birçok asker 3-4 günden beri hiçbir şey yemedi. Savaş etkisiyle birliklerin parçalanması, birliklerin ateşten kaçınmak için sürekli yer değiştirmesi, çoğunlukla çekme halatsız kamyonlar üzerinde... Bir iaşe taburu, sahra mutfaksız geldi.

Levent Şahverdi Arşivi

2. Kolordu ve tümenlerce sahra jandarmaları yardımıyla döküntü toplama yerlerinde toplatılan döküntüler, büyük kısmıyla gerçek döküntüdür. Bunlar Amerikan yarmalarından ötürü sağ ve sollarıyla artık bağlantı kuramayıp, çaresiz geriye gitmek zorunda kaldılar.

Arzuları birliklerine geri dönmektir. Ölmeden önce bir kez daha sıcak yemek yemek, bir kez daha doyasıya uyumak, kuru şeyler, sağlam çoraplar giymek... Çokları ayak parmakları irinli olarak geliyor.

3. Tabur komutanları, yukarıda sözü edilen mütevazi bakım istekleri yerine getirilmeden, ileriye gönderilen askerleri savaş değerlerinin azlığından ötürü geri çeviriyorlar. Öte yandan düşman üstünlüğü, genişleyen cephe ve bunlara ilaveten sınırlı ikmal imkânı, döküntüleri süratle yeniden ileriye sevk etmeye zorluyor. Bu durumda asker, gazete veya haber bültenlerinden daha çok, arkadaş ve silah istiyor."

Bu rapor, hem şahsen, hem de haftalık devre raporlarından ve durum raporlarından edinmiş olduğum izlenimlere uyuyor.

Benim izlenimim, kıtaların en üstün derecede istek ve azme sahip oldukları, fakat güçlerinin hemen hemen sonuna yaklaştığı merkezindedir.

İmza
Batı Komutanı
von Rundstedt
Mareşal
Ia. No. 11089/44 GİZLİ, K. na Özel

Belge No. : 154*

Batı Komutanlığı'nın 1 Aralık 1944 Tarihli Durum Raporu

8 nüshanın
6 ncı nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL

1 Aralık 1944

— Başkomutanlık Hrk. Bşk. Org. Jodl'a
— Başk. Hrk. Bşk./Teşkilat
— Başk. Hrk. Bşk./Hrk. (Kara) Batı
— K.K. Hrk. Bşk./Teşkilat Ş.
— K.K. Hrk. Bşk./Hrk. Ş.

Karargâh içinde
2. Başkan
II a
Harp Ceridesi (2 x)
Top. Sav. Sb.
Tnk. Sav. Sb.

Levent Şahverdi Arşivi

İLGİ : Batı Komutanlığı'nın durum raporları hakkındaki mütalâası

1. Gneisenau birliklerinin, müstahkem mevki kıtalarının ve parça gruplarının katılmasıyla birliklerin savaş gücünde geçici bir yükselme oldu. Cereyan etmekte olan büyük savaştan ötürü kıtaların savaş değeri yeniden azaldı. Dolayısıyla da durum izin verir vermez bertaraf edilecek bir birlik karışması meydana geldi.

2. Personel Durumu

a. Yeni katılan kıtaların ve sevk edilmiş olan milli muhafız tümenlerinin eğitim durumu, eğitim süresinin kısa olması nedeniyle kötüdür. Durum birliklerin ivedi kullanılmasını gerektirdiği için, eğitimin tamamlanması beklenemiyordu. Eğitimin geliştirilmesi ve yeterli düzeye getirilmesi, sahra ikmal taburlarının ve sınıf okullarının sık sık kullanılması zaruretinden dolayı kesildi ve engellendi.

b. Her şeye rağmen büyük miktarda gönderilen ikmal mürettebatı, yüksek olan zayiatı tamamlamaya yetmiyor. Daha önce de bildirildiği gibi, sadece Batı Komutanlığı'nın büyük birliklerinde 1 Ekim 1944'te 3.500 subay, 25.000 astsubay ve 90.000 erlik bir noksan vardı.

c. Likayat ve dirayetli tabur, bölük ve ast komutan noksanı, özellikle savaşların mihrak noktalarında, işleri güçleştirici biçimde kendini hissettiriyor. Hele iyi eğitilmemiş olan birliklerin tam yetişmiş komutana ihtiyaç duydukları bir sırada, bu noksanlık, durumu daha da vahimleştiriyor.

d. Kıtaların morali genel olarak sağlam ve güven vericidir. Düşmanın malzeme üstünlüğünden dolayı en büyük sıkıntı, bazı askerlerin üzerinde psikolojik etki yaratabilir.

e. Doğu birliklerinin büyük savaşın ve malzeme muharebesinin gereklerini yerine getirecek durumda olmadıkları bir kez daha doğrulanmıştır. Bu birlikler, ancak emniyet ve inşaat görevlerine elverişlidir.

3. Malzeme Durumu

a. Muhabere gereçleri noksanı sevk ve idareyi, haber alma-verme hizmetlerini, topçunun ve ağır silahların ateş idaresini ve bütün silahların işbirliğini güçleştiriyor.

b. Başta topçu ve tanksavar topları çekim araçları olmak üzere, motorlu taşıt aracı noksanı birliklerin hareket kabiliyetini sınırlıyor. Nok-

Levent Şahverdi Arşivi

san tonajlar için bütünleme yapılamıyor. Çünkü feshedilen birliklerden alınan kamyonlar % 80 oranında bakım ve onarıma muhtaç olup, ancak münferit olarak ikinci başkanca emre verilebiliyor.

c. Kullanıma hazır zırhlı savaş araçları, hücum topları ve tanksavar topları miktarı o kadar az ki, taarruzlarını prensip olarak tank himayesinde yapan düşmana karşı etkin bir savunma sağlanamamıştır. Zırhlı araç yakın savaş vasıtaları sınırlı menzillerinden ötürü, uzun menzilli tanksavar silahlarının yerini yeterince dolduramıyor. Özellikle hücum topu, tanksavar topu ve tank noksanları vahim boyutlardandır.

d. Giyim durumu kat kat daha kötü olup, muharip kıtaların sadece bir takım çamaşırı vardır. İkmal birliklerinin mel'busatının muharip kıtalara verilmesinden sonra da bu noksanlık vardır ve kıtaların sağlık durumunun bozulmasına neden olmaktadır.

e. 1 Kasım'da Batı Komutanlığı'nın büyük birliklerinde (ordu bağlı birlikleri ve ikmal birlikleri hariç) 32 nci dalga tümenlerinin kuruluşları esas alınmak suretiyle, aşağıdaki silah noksanı saptanmıştır :

Tüfek	: 50.000	Orta bomba atarlar	: 600	Ağ. Tas. Topu	: 450
Tabanca	: 10 000	Ağır bomba atarlar	: 520	Ağ. Sh. Obüsü	: 150
M. Tüfek	: 2.600	Hf. Sh. Topu	: 800		
		Hf. Sh. Obüsü	: 250		

4. Savunma savaşları deneyimleri, ancak personel ve malzeme yedeklerinin zamanında sağlanmasının muharip kıtaları yok olmaktan koruyabileceğini bir kez daha kanıtlamaktadır. Bu başarıldığı takdirde, daha önce amaca uygun şekilde parçalanmış birlikler lağvedilerek, diğer tümenler tamamlanmalıdır. Ayrıca, böyle bir uygulama yapıldığında tümen miktarında bir azalma olacağından, ikmal birlikleri, karargâh ve ağırlıklara da o oranda az ihtiyaç duyulacak, dolayısıyla da muharip kıtalar için daha fazla personel ve malzeme serbest kalacaktır.

Aslı Gibidir
İmza
Kurmay Binbaşı

İmza
Mareşal von Rundstedt
Batı Komutanı

Ia. No. 11292/44 Gizli, Komutana Özel

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 155*

6 Aralık 1944

Saat : 00.30

		Karargâh İçinde
1,2,3, ve 3a'ya Şifreli Yıldırım diğerlerine şifreli	1. H Ordular Gr.	Muhabere K.
	2. B Ordular Gr.	İstihkâm Generali
	3. B Or. Gr.,	Top. İrt. Sb.
	3 a. Batı Bölgesi Tahkimat K.	Tnk. İrt. Sb.
		Ia Tahkimat
	4. Batı Zh. Birlikler Generali	Ia
		Ic (İsth.)
	5. Batı Komutanlığındaki Topçu Generali	Id
		Hv. İrt. Sb.
	6. Batı K. lığı/2. Bşk.	IIa
	7. Batı Hava K.K.	III
		Harp Ceridesi
		Ia (Plan)

İLGİ : Başkomutanlık Harekât Başkanlığı'nın 5 Aralık 44 Tarih ve 0014329/44 Sayılı Gizli, Komutana Özel Emri (Org. Jodl imzalı)

Başkomutanlığın emri üzerine, aşağıdaki emir derhal tümen komutanları dahil tüm komutanlara tebliğ edilecektir :

"Batı Tahkimatı (Duvarı), Almanya'nın en güçlü biçimde inşa edilmiş savunma cephesidir. Derinliğe sahip olmadığı yerde de tahkimat olarak, sözü edilmeye değer görülecek tüm doğal mevzilerden üstündür. Batı Duvarı'na düşmanın bir girme yapması mutlaka önlenmelidir. Sevki idarenin veya kıtaların ihmal ve kusurundan veya azim ve enerji noksanından dolayı düşman bu tahkimat manzumesine bir girme yapmayı başarırsa bu, göz ardı edilemeyecek sonuçlar doğuracak bir suç, bir cürüm demektir. Führer, bu gibi hallerde suçlulardan doğrudan hesap sormaya kesin kararlıdır."

Ordular Grupları, Batı Böölgesi Tahkimat Komutanlığı ve Batı Hava K. Komutanı bana bu emri tebellüğ ettiklerini 8 Aralık 1944 tarihine kadar kapalı telsiz mesajıyla bildireceklerdir. Ayrıca tüm kıta komutanlarını ve komutanları, örnek olarak, nüfuz etkinliklerini kullanarak, bu Batı Duvarı'nın tutulmasını kesin önemini kıtalarının zihinlerine çıkmamak üzere yerleştirmekle görevlendiriyorum.

Levent Şahverdi Arşivi

Kıtalar, Führer'in emrini yerine getirmek için tüm güçlerini ortaya koymazlarsa, vatanın yüzüne bakamayacaklarını bilmelidirler.

İmza
Mareşal von Rundstedt
Batı Komutanı
Ia No.11429/44 Gizli,Komutana Özel

Belge No. : 156*

7 Aralık 1944

1. Başkomutanlık Hrk.Bşk./ Hrk. (Kara) Batı — **Kh. İçinde**
2. Başk. Hrk. Bşk./Teşkilat — IIa
3. Devlet Gençlik Yönetimi — Harp Ceridesi
   Bilgi için : — Id (Plan)
4. K.K. Kh./Teş. D.
5. Batı K. lığı nezdindeki Parti Genel Sekreterliği Özel Görevlisi
6. H. Ordular Gr.
7. B. Ordular Gr.
8. G. Ordular Gr.

Konu : Hitler Gençliği'nin Cephede Kullanılması Hk.

Batı Komutanlığı, 28 ve daha genç doğumlu Hitler Gençliği'nin Kolordu Komutanlıklarından daha yukarı komuta makamlarında, muhabere birliklerinde ve ikmal kıtalarında uygulanmasına niyet edilen cephe kullanılması hakkında aşağıdaki görüşü beyan eder :

1. 28 doğumluların cephede kullanılması, önümüzdeki günlerde başlayacak celplere büyük bir giriş demektir.

2. Hitler Gençliği için öngörülen birliklerde halen en geniş ölçüde tarama yapılmıştır. Buralarda artık kitle halinde savaş değeri az asker bulunmuyor.

3. Gençlerin savaş heyacanını korumak için, karargâhlarda, ikmal ve muhabere birliklerinde kullanma amaca az uygun görünüyor.

4. Gençliğin büyük kısmı savaştaki açlık, az uyku ve normal üstü çaba sarf etmeler gibi ana külfetlerin bedenen henüz daha üstesinden gelecek güçte olmayacaktır. Kullanma sırasında en ciddi sağlık sakıncaları ortaya çıkabilecek, daha sonraki tam verimli kullanma tehlikeye girecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu nedenle, motosikletli haberci olarak kullanmadan da imtina edilmelidir.

Nesli, mevzi savaşları için sağlık ve özellikle de moral bakımından en iyi formda korumak zorunluluğu, Hitler Gençliği'nin cephede kullanılmasıyla tehlikeye atılır.

B Ordular Grubu'nda kullanılmakta olan Hitler Gençliği hakkında bilgi ve deneyimlerin toplanmasından sonra Batı Komutanlığı bu konuda yeniden bilgi verecektir.

İmza
Westphal
Batı Komutanlığı Kurmay Başkanı
Ia No. 10642/44 Gizli

Belge No. : 157

10 Aralık 1944 Tarihli Sovyet - Fransız Antlaşması

Fransız Cumhuriyeti Geçici Hükümeti ve Sovyetler Birliği Yüksek Şûrası Başkanlığı Almanya'ya karşı savaşı sonuna kadar müştereken sürdürmeye azimli olarak ve barışa emin ve sürekli temel oluşturmak için, zaferin kazanılmasından sonra kendileri ve Birleşmiş Milletler arasında yakın bir işbirliğinin gerekli olacağı inancıyla, milletlere kendi aralarında ahenkli ilişkiler sağlayacak olan genel barışın korunması için, bir uluslararası emniyet sisteminin kurulması hususunda işbirliği yapmaya karar verdiler.

Almanya'ya karşı savaşta müşterek bir ileri harekâtla ilgili 20 Eylül 1944 tarihli mektup teatisi sonucu oluşan yükümlülükleri teyit etme arzusundan hareketle ve Fransız ile Sovyetler Birliği arasında bir ittifak akdetmek suretiyle, her iki ulusun çıkar ve duygularının, savaş gereklerinin, barışın ve yeniden inşa edilecek ekonomik yapının çıkarlarının Birleşmiş Milletler'in hedefleriyle uyumlu olarak en iyi şekilde korunmuş olduğu bilinci içinde, iki hükümet bir antlaşma yapmaya karar verdiler ve tam yetkili kişilerini atadılar :

Fransız Cumhuriyeti Geçici Hükümeti adına Dışişleri Bakanı Bay Bidault;

Sovyetler Birliği Yüksek Şûrası Başkanlığı adına Dışişleri Halk Komiseri Bay Molotof...

Yetki belgelerinin görev gereği mübadelesinden sonra aşağıdaki hususlara karar verildi :

Levent Şahverdi Arşivi

Madde 1

Anlaşmacı taraflar Birleşmiş Milletler ile yan yana ve müştereken Almanya üzerinde nihai zafer elde edilinceye kadar savaşacaklardır. Taraflardan her biri, bu savaşta elinde mevcut olan tüm imkân ve vasıtalarla diğer tarafa yardım ve destek sağlamayı taahhüt eder.

Madde 2

Anlaşmacı taraflardan her biri, ister Hitler Hükümeti ile, ister Almanya'da kurulan diğer bir hükümetle, ister benzeri bir organla olsun, Alman taarruz politikasını uzatmak veya desteklemek amacıyla Almanya ile özel görüşmelere girmemeyi ve de karşılıklı uzlaşmaya varmaksızın ateşkes ve barış anlaşması yapmamayı taahhüt eder.

Madde 3

Anlaşmacı taraflar Almanya ile çatışmanın nihayete ermesinden sonra müştereken, Almanya tarafından yeni bir tehdit oluşturulmasını önlemek ve yeni bir Alman taarruz girişimine imkân sağlayacak her tür inisiyatife yolu kapamak amacıyla, gereken tüm önlemleri almayı taahhüt eder.

Madde 4

Anlaşmacı taraflardan herhangi birisi, ister bir Alman taarruzundan, ister 3 ncü Maddede sözü edilen koşullardan dolayı olsun, muhasamata sürüklenecek olursa, o zaman diğer taraf ona derhal gücü dahilinde olan her yardım ve desteği sağlamak zorundadır.

Madde 5

Anlaşmacı taraflar, taraflardan herhangi birine yönelmiş olan hiçbir ittifak veya koalisyona katılmamayı taahhüt ederler.

Madde 6

Anlaşmacı taraflar, savaştan sonra karşılıklı olarak birbirlerine, memleketlerinin yeniden inşasını kolaylaştırmak ve çabuklaştırmak ve dünyanın refah düzeyini yükseltici girişimlere katılmak amacıyla, mümkün olduğu kadar geniş çapta ekonomik yardım yapma hususunda uzlaşmaya varırlar.

Madde 7

İşbu antlaşma, yayımlanmış olan mevsuk metinler söz konusu olduğu sürece, daha önce her iki tarafça üçüncü devletlere karşı kabul edilmiş olan yükümlülüklere asla mahzur teşkil edici sonuçlar doğurmaz.

Levent Şahverdi Arşivi

Madde 8

Fransızca ve Rusça olarak kaleme alınan işbu antlaşma, mümkün olduğunca çabuk Paris'te onaylanır ve belgeler teati edilir. Anlaşma, belgelerin teatisinden sonra derhal yürürlüğe girer ve 20 (yirmi) yıllık bir yürürlük süresine sahip olur. Antlaşma bu sürenin sona ermesinden en az bir yıl önce anlaşmacı taraflardan birisi tarafından feshi hususunda bir başvuruda bulunulmadığı takdirde, belirsiz bir süre daha yürürlükte kalır. Anlaşmacı taraflardan her biri, bu antlaşmanın feshine bir yıl müddetle ihbar etme hakkını korur.

Bunun teşvik ve onayı için yetkililer yukardaki antlaşmayı imzaladılar ve kendi mühürleriyle mühürlediler.

Moskova'da 10 Aralık 1944 günü iki suret halinde düzenlenmiştir.

Bidault, Molotow

Belge No. : 158*

Batı Komutanlığı'nın 16 Aralık 1944 Tarihli Günlük Emri

1. H. Ordular Gr. K. na	**Kh. İçinde**
2. G. Ordular Gr. K. na	IIa
3. Batı Dz. K.K. na	Ia. F (Kur. Sb. Tahkimat
4. Batı Dz. K.K. na	İşleri)
Bilgi için :	Ic (İsth. Ş. Md.)
5. Batı K. lığı/II. Bşk.	NS Yönetim Sb.
6. Topçu Generaline	Harp Ceridesi
7. Batı Zırhlı Birlikler Generaline	Ia (Plan)
8. Batı Ulaş. Generaline	

Batı Komutanı aşağıdaki günlük emri yayınladı :

Batı Cephesi askerleri!

En yüce saatiniz çaldı!

Kuvvetli taarruz orduları bugün Anglo-Amerikanlara karşı taarruza geçtiler.

Sizlere daha fazla bir şey söylemeye lüzum görmüyorum. Hepiniz onu gayet iyi hissediyorsunuz.

Levent Şahverdi Arşivi

Vatanın bütünlüğü söz konusudur!

İçinizde, vatanımız ve Führerimiz için her şeyi verme ve insan üstü çaba gösterme kutsal yükümlülüğünü taşıyın!

İmza
Mareşal von Rundstedt
Batı Komutanı
Ia No. 10697/44 GİZLİ

Belge No. : 159 **31 Aralık 1944**

Başkomutanlık Genel Harekât Planı (Müttefiklerin)

Halihazır duruma ve muhtemel gelişmeye dayanan genel harekât planım, ana hatlarıyla aşağıda özetlenmiştir :

Niyet ve amacım, Ren Nehri'nin batısı ve Mosel Nehri'nin doğusundaki düşman silahlı kuvvetlerini imha etmek ve kuvvetli birliklerle Ren üzerinden geçişi hazırlamak, daha sonra da Ruhr Havzası kuzeyi istikametinde asıl taarruza geçmektir. Çeşitli görevler şunlardır :

a. Güneyden ve kuzeyden sürekli taarruzlarla Ardenler'deki girintiyi ortadan kaldırmak... Ayrıca, girinti içindeki taktik zafer emniyete alınıncaya ve 3 ncü Ordu, Collins Kolordusu ile kuzeydoğu istikametinde taarruz için birleşinceye kadar halihazırdaki sevk ve idare düzenlemeleri aynen kalır.

Bundan sonra 1 nci Amerikan Ordusu tekrar Bradley'in emir ve komutası altına girer. (Girinti içindeki düşmanın davranışı motorize birliklerini savaşa sürmeye ve elinden gelen her şeyi yapmaya kesin kararlı olduğunu göstermektedir. Bu nedenle biz, düşman askeri birliklerinin imhasını sağlamak için, en lüzumlu emniyet önlemleriyle kabili telif olan her şeyi yapmaya hazır olmak zorundayız).

b. Daha sonra 1 nci ve 3 ncü Ordular Prüm-Bonn hattından kuzeydoğuya, mümkün olduğu takdirde Ren Nehri'ne kadar ilerlerler.

c. a'daki görev yerine getirilir getirilmez, 21 nci Ordular Grubu operatif bakımdan emrine verilecek 9 ncu Amerikan Ordusu ile birlikte "Veritable" Harekâtı'na ilişkin hazırlıklara girişirler.

d. Amerikan ordularının personel ve malzeme bakımından takviyelerindeki tüm öncelikler 12 nci Ordular Grubu'na geçer.

Levent Şahverdi Arşivi

e. Mosel Nehri'nin güneyindeki cephe, öncelikle tam bir savunma düzeninde kalır.

f. Başarıyı korumak ve desteklemek için -geri alınan ve yeni teşkil edilecek olan tümenler dahil- emre hazır durumda olacak bir ihtiyat oluşturmak niyetindeyim.

g. Ardenler'deki girmenin püskürtülmesi işi izin verir vermez, 12 nci Ordular Grubu komuta yeri kuzeye 21 nci Ordular Grubu komuta yeri yakınına intikal eder.

h. Bundan böyle kuzeydeki harekât alanı sınırları boyunca küçük veya koşulların gerekli kılacağı herhangi bir düzeltme, her iki ordular grubu komutanlıklarının varacakları anlaşmaya istinaden yapılır. Şüpheli durumlarda buna 21 nci Ordular Grubu Komutanı karar verir.

Düşmanın, Ardenler'deki girme yerinin kenarlarına büyük piyade kuvvetleriyle yerleşmesine anında ve öncelikle engel olunmalıdır.

Tümenlerin ordular gruplarına tahsisleri ve harekât bölgesi sınırlarında (ara hatlarında) yapılacak değişiklikler, girintinin düzeltilmesi için cereyan eden muharebeler sona erdiği zaman bildirilecektir.

İmza
Dwigt D. Eisenhower

Belge No. : 160a

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'ndaki — O.U. 20 Şubat 1945

Özel Kullanma İşleri Amirali

B. No. 100/45 Kur. Bşk. na Özel

KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YANIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

Deniz Kuvvetleri Komutanının 19 Şubat 1945 Günü Saat 17.00'deki Führer Durum Değerlendirmesine katılması

(Not : Dz. K.K., 18 Şubat 1945 günü yapılan Führer durum değerlendirmesine katılmadı).

1. Führer, Almanya'nın Cenevre Konvansiyonu'ndan çekilip çekilmemesini düşünüyor. Yalnız Ruslar değil, batılı düşmanlar da kentlerin

Levent Şahverdi Arşivi

savunmasız insanlarına ve mahallelerine karşı eylem ve hareketleriyle devletler hukukunu çiğnedikleri için, bizim de varlığımızı korumak için tüm imkân ve vasıtalarla gücümüzün son haddine kadar savaşmaya ve halkımızın da olağanüstü direnmeye çağrılmasına karar ve azimli olduğumuzu düşmana göstermek amacıyla aynı görüşü benimsememiz ve buna göre davranmamız amaca uygun görünüyormuş.

Führer, Deniz Kuvvetleri Komutanını bu girişimin yarar ve zararlarını incelemek ve en kısa zamanda bu konuda bilgi vermekle görevlendirdi.

Belge No. : 160b

Deniz K. Komutanlığındaki — O.U. 21 Şubat 1945

Özel Kullanma İşleri Amirali

B. No. 100/45 Gizli, Komutana ve

Kur. Başkanına Özel

KURMAY BAŞKANINA ÖZEL/YALNIZ KURYE SUBAYLA GÖNDERİLİR

20 Şubat 1945 Günkü Führer Durum Değerlendirmesine Dz. K. Komutanının Katılışı

1. Doğudaki kara harekâtı sevk ve idaresine ilişkin müteakip operatif kararlar hakkında yapılan görüşme sırasında Führer Deniz Kuvvetleri Komutanını, Stettin ve Swinemünde limanlarının deniz harbi sevk ve idaremiz için önemlerini açıklamaya davet eder. Deniz Kuvvetleri Komutanı da, sözü edilen limanların Baltık Denizi'nin doğu kısmında bulunan deniz birliklerinin ikmalleri için belkemiği teşkil ettiklerini, bunların kaybedilmeleri halinde Baltık Denizi'ndeki kıta ve ikmal ulaşımının yalnızca Baltık Denizi batısındaki limanlara inhisar edeceğini söyler ve açıklamalarını aşağıdaki şekilde sürdürür : "Bu, bölgenin uzun sığ yolları ve büyük mayın tehlikesi karşısında seyir zamanının yaklaşık iki katına çıkması ve özellikle de emniyet birliklerinin yükünün büyük ölçüde artması demektir. Ayrıca, Swinemünde Limanı bu bölgedeki deniz birlikleri için kesin önemi haiz üstür. Onun kaybedilmesi Orta ve Batı Baltık Denizi'nde Ruslarla mücadeleyi de büyük ölçüde aksatacaktır. Halen denizaltı eğitiminin özel surette yürütüldüğü Bornholm'un doğusundaki derin su bölgesinden yararlanma mümkün olmayacak ve bu yüzden de denizaltılar sadece Batı Baltık Denizi'nin çok sığ, dolayısıyla da eğitim için az elverişli olan de-

Levent Şahverdi Arşivi

niz bölgelerine havale edilmiş olacaktır. Stettin ve Swinemünde tersanelerinin kaybı, esasen önemli ölçüde azalmış olan onarım kapasitesinin kısıtlanması demek olacaktır; sonunda Baltık Denizi'nin batısında deniz üslerinin aşırı derecede yoğunlaşması vaki olacak ve bu da üsleri havaya karşı çok hassas bir duruma getirecektir. Sonuç ve özet olarak, Stettin bölgesinin elde bulundurulmasının deniz savaş sevk ve idaresi için çok büyük önemi vardır diyebiliriz."

Führer, Deniz Kuvvetleri Komutanının açıklamalarını onaylar ve Kara Kuvvetlerinin operatif önlemlerine ilişkin kararını bu açıklamaların ışığında verir.

2. Deniz Kuvvetleri Komutanı, Başkomutanlık Harekât Başkanı Orgeneral Jodl'a ve Führer Karargâhı'ndaki Dışişleri Bakanının Temsilcisi Hewel'e Almanya'nın Cenevre Konvansiyonu'ndan muhtemel çıkmasıyla ilgili görüşü hakkında bilgi verir ve şunları söyler : "Askeri yönden bakılınca, deniz savaşı sevk ve idaresi için böyle bir girişimde bulunmayı gerektirecek hiçbir neden yoktur. Bunun yaratacağı zararlar aksine yararlardan daha büyüktür. Genel olarak da bana bu önlem herhangi bir yarar sağlamaz görünüyor. En iyisi, gerekli görülen önlemleri ilan etmeksizin almak ve dışarıya karşı behemehal zevahiri kurtarmaktır."

Orgeneral Jodl ve Büyükelçi Hewel tamamen aynı görüşteler...

Belge No. : 161

ÇOK GİZLİ

Sovyetler Birliği'nin Japonya'ya Karşı Savaşa Girmesi Hakkında Gizli Yalta Anlaşması

Üç büyük devletin -Sovyetler Birliği, ABD ve Büyük Britanya- liderleri Almanya'nın teslim olmasından ve Avrupa'da savaşın sona ermesinden iki ya da üç ay sonra Sovyetler Birliği'nin müttefikler tarafından Japonya'ya karşı aşağıdaki koşulla savaşa gireceği hususunda oybirliğiyle karar verdiler :

1. Dış Moğolistan'daki (Mongol Halk Cumhuriyeti) şimdiki durum (statüko) korunmuş olarak kalacak;

2. Rusya'nın, Japonya'nın 1904 yılındaki sinsi ve hileli taarruzuyla haleldar edilen eski hakları geri verilecek, yani :

a. Sahalin Adası'nın güney kısmı, ayrıca buna komşu olan bütün adalar Sovyetler Birliği'ne geri verilecek;

Levent Şahverdi Arşivi

b. Dairen ticaret limanı uluslararası hâle getirilecek, bu limanda Sovyetler Birliği'nin üstün çıkarları korunulacak ve Port Arthur'un SSCB'nin deniz üssü olarak kiralanması işi eski haline getirilecek;

c. Dairen Limanı'na doğru bir çıkış yolu oluşturan Doğu Çin demiryolu ile Güney Mançurya demiryolu ortak bir Sovyet-Çin şirketi kurularak ortaklaşa işletilecek ki, bununla aynı zamanda Sovyetler Birliği'nin üstün çıkarlarının korunmuş olacağı ve Çin'in Mançurya'da tam egemenliğinin muhafaza edileceği açıklığa kavuşturuluyor.

3. Kuril adaları Sovyetler Birliği'ne teslim edilecek... Dış Moğolistan ve yukarıda adı geçen limanlar ve demiryolları ile ilgili anlaşmanın Başkomutan Tschiangkaischek (Çangayçek)'in muvafakatini gerektirdiği tespit ve beyan edilir. Mareşal Stalin'in tavsiyesi üzerine Başkan bu mutabakatı sağlamak için girişimde bulunacak. Üç büyük devletin liderleri Sovyetler Birliği'nin bu isteklerini Japonya'nın yenilgiye uğratılmasından sonra kayıtsız şartsız yerine getirileceği hususunda anlaşmaya vardılar. Sovyetler Birliği tarafınca, Çin'e askeri yardımda bulunmak ve Çin'i Japonya boyunduruğundan kurtarmak için SSCB ile Çin arasında Çin Ulusal Hükümeti ile bir dostluk ve ittifak paktı akdetmeye içtenlikle hazır olduğu ifade ve beyan edilir.

11 Şubat 1945

J. Stalin, Franklin D. Roosevelt, Winston S. Churchill

Belge No. : 162

12 Şubat 1945 : Yalta Deklarasyonu

Aşağıdaki açıklama, Büyük Britanya Başbakanı, ABD Başkanı ve SSCB Halk Komiserleri Şûrası Başkanı tarafından Kırım Konferansı'nın sonucu olarak yapılır :

I

Biz ortak düşmanın kesin yenilgisine ilişkin üç müttefik devletin askeri planlarını görüştük ve karara bağladık. Üç müttefik milletin askeri heyetleri konferans sürecine günlük toplantılar yaparak bir araya geldiler. Bu toplantılar her bakımdan son derece memnuniyet verici olup, tıpkı daha öncekiler gibi üç müttefikin askeri gayretlerinin sıkı bir koordinasyonuyla sonuçlandı. Bütün bilgiler noksansız teati edildi. Ordularımızın ve Hava Kuvvetlerimizin doğudan, batıdan, kuzeyden ve gü-

Levent Şahverdi Arşivi

neyden Almanya'nın kalbine yöneltecekleri yeni ve çok daha güçlü darbelerin zamanı, çapı ve koordinesi tam olarak kararlaştırıldı ve detaylı olarak planlandı.

Ortak askeri planlarımız ancak uygulanmaları halinde yayınlanmış olacak; fakat biz, üç karargâh arasında bu konferansta sağlanan çok sıkı ortak işbirliğinin savaşı kısaltacağına inanıyoruz... Üç karargâh toplantıları gerektiği her zaman gelecekte de sürdürülecektir.

Nazi Almanyası batmaya mahkûm edilmiştir. Alman ulusu, eğer umutsuz bir mukavemeti sürdürmeye teşebbüs ederse, yenilgisinin bedelini bizzat kendisi yükseltmiş olacaktır.

II

Almanya'nın İşgali ve Kontrolü

Alman silahlı mukavemetinin tam olarak kırılmasından sonra, Nazi Almanyası'na hep birlikte zorla kabul ettireceğimiz kayıtsız şartsız bir teslimin hükümlerinin uygulanmasına ilişkin bir ortak politikayla planlar üzerinde anlaşmaya vardık. Bu hükümler, Almanya'nın kesin yenilgisi sağlanıncaya kadar yayınlanmış olacaktır. Kabul edilen plan, üç devletin askeri kuvvetlerinin Almanya'nın birer ayrı bölgesini işgal edeceğini öngörüyor. Planda, koordineli bir idare ve kontrolün merkezi bir kontrol komisyonu tarafından yürütülmesi derpiş ediliyor. Bu komisyon, Berlin'de üç devletin bağımsız komutanlarından oluşacak, bir işgal bölgesi teslim almayı ve merkezi kontrol komitesine dördüncü üye olarak katılmayı arzu ettiği takdirde, Fransa'nın da üç devlet tarafından davet edilmesine karar verildi. Fransız bölgesinin sınırları dört ilgili hükümet tarafından Avrupa İstişari Komisyonu nezdindeki yetkili temsilcileri vasıtasıyla belirlenecek. Bizim değişmez amacımız, Alman milliyetçiliğini ve Nazizmi yok etmek ve Almanya'nın asla yeniden dünya barışını mahvetmeye muktedir olamayacak hale gelmesini garanti altına almaktır. Tüm Alman Silahlı Kuvvetleri'ni silahsızlandırmaya ve feshetmeye; çoğu zaman Alman milliyetçiliğinin yeniden doğmasını ısrarla isteyen Alman Genelkurmayı'nı uzun bir süre için parçalamaya; tüm Alman askeri teçhizatını kaldırmaya ya da tahrip etmeye; Alman askeri imalâtı için kullanılabilinen her Alman endüstrisini ortadan kaldırmaya veya kontrol altında bulundurmaya; bütün savaş suçlularını adil ve süratli bir cezaya çarptırmaya ve Almanlarca yapılan tahribat için mal olarak ödenmek üzere tazminat almaya; Nazi Partisi'ni, Nazi kanunlarını, teşkilatlarını ve kurumlarını ilga etmeye; Alman ulusunun kültürel ve ekonomik yaşamından ve devlet memurları üzerinden tüm Nazi

Levent Şahverdi Arşivi

ve askeri nüfuzu kaldırmaya ve ortak uzlaşım içinde Almanya'da, gelecek barış ve dünyanın emniyeti için gerekli olabilecek diğer önlemleri almaya karar verdik. Amacımız Alman ulusunu imha etmek değildir; ancak ve yalnız Nazicilik ve milliyetçilik ortadan kaldırılmış olursa, Almanlar için münasip bir yaşam ve Milletler Topluluğu'nda bir yer sağlama ümidi mevcut olacaktır.

III

Almanya Tarafından Zarar ve Ziyanın Telâfi Edilmesi

Almanya'nın bu savaşta müttefik uluslara verdiği zarar sorununu düşündük ve haklı olarak Almanya'yı bu zararlar için mümkün olduğu kadar geniş ölçüde tazmin etmekle yükümlü bulduk. Zarar ve ziyanın tazmini için bir komisyon kurulacak. Bu komisyon, Almanya tarafından müttefik memleketlere verilen zararların tazminine ilişkin ölçü ve usuller sorununu görüşmekle görevlendirilecektir. Komisyon Moskova'da çalışacaktır.

IV

Birleşmiş Milletler Konferansı

Müttefiklerimizle birlikte mümkün olan en kısa zamanda barış ve emniyetin muhafazası için genel uluslararası bir teşkilat kurmaya karar verdik. Bunun, hem taarruzlardan kaçınmak, hem de savaşın politik, ekonomik ve sosyal nedenlerinin dünyanın tüm barışsever uluslarının sıkı ve kesintisiz işbirliğiyle üstesinden gelmek için, hayati önemi haiz olduğuna inanıyoruz.

Temeller, Dumbarton Caks'ta atıldı, esaslar konuldu. Fakat en önemli oy prosedürü sorunu üzerinde uzlaşma elde edilmedi. Söz konusu konferans bu güçlüğü halletmeye muktedir oldu.

Biz, 25 Nisan 1945'te San Fransisko'da toplanmak ve böyle bir teşkilatın Chartasını Dumbarton Oaks'taki bağlayıcı olmayan görüşmelerin ruhuna uygun olarak hazırlamak üzere, Birleşmiş Milletler'in bir konferansa çağrılması hususunda anlaşmaya vardık.

Çin Hükümeti ve Geçici Fransız Hükümeti ile derhal istişarede bulunulacak ve bu hükümetler ABD, Büyük Britanya ve SSCB hükümetleriyle birlikte konferans için davetiyeler çıkartmaya çağrılacaktır. Çin ve Fransa ile istişareler sona erer ermez, oy prosüdürüne ilişkin önerilerin metni ilan edilecektir.

V

Kurtulan Avrupa Hakkında Deklarasyon

(.....)

(.....)

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 163

Alman Savunma Bakanı Speer'in Mektubu

Berlin W 8, 8 Mart 1945

Führerim!

Size bir kez daha yazılı olarak başvuruyorsam, bu sadece -heyecanımdan olacak- düşüncelerimi sözlü olarak bildirecek durumda olmayışımdandır.

Peşinen belirtmeliyim ki, en yakın mesai arkadaşınız olarak Almanya'ya hizmet edebilseydim, bundan gurur ve mutluluk duyardım. Tarafınızdan emredilmiş bile olsa görevden ayrılmayı, bu kritik dönemde askerden kaçma, Alman ulusuna ve de sadık mesai arkadaşlarıma karşı işlenmiş bir suç telakki ederdim.

Buna rağmen size, şahsım için bundan doğabilecek sonuçları nazari dikkate almaksızın, kati ve açık şekilde olaylar karşısındaki görüşlerimi bildirmekle yükümlüyüm. Size, mevcudu az olan mesai arkadaşlarınızdan biri olarak, daima açık ve dürüstçe fikrimi söyledim ve böyle de kalmak isterim.

Siz dün, savaşın artık kazanılamaz olduğu kanısının uyanmasına neden olabilecek gerçek anlayışlarla, buna rağmen henüz mevcut olan her şeyin iyiye dönüşebileceği inancını birbirinden ayırdınız. Bana, hâlâ savaşın başarılı şekilde devam ettirileceğini ümit edip etmediğimi veya uzmanlık alanımdaki makul ve gerçekçi tespitlerimden dolayı inancımın sarsılmış olup olmadığı hususunda soru yönelttiniz.

Kaderimizin, lehimize bir dönüş yapacağına olan inancım 18 Mart'a kadar kırılmamıştı. Tüm mesai arkadaşlarım ve hakkımda iyi niyet besleyen politikacılar ve askerler bunu doğrulayabilirler. Bu konuda biraz uzun konuşmam gerekiyor : Ben sanatkârım ve bu sıfatla bana tamamen yabancı ve güç bir görev tevdi edildi. Almanya için çok şey yaptım. Benim gayret ve hizmetim olmasaydı, belki de 1942/43'te savaş kaybedilmiş olurdu. Bu görevi mesleki bilgiyle değil, aksine bir sanatkâra özgü meziyetlerle, yani görevime ve başarıya olan inancımla, doğruyu bulma içgüdüsüyle, geniş çaplı çözümlere özgü akıl ve basiretle ve namuslulukla başardım. Bunlar olmadan bir sanatkâr saf ve temiz çözüm yolları bulamaz. Ben, Alman ulusunun geleceğine, adil ve acımasız olan bir kadere, dolayısıyla da Allah'a inanıyorum.

Levent Şahverdi Arşivi

1940 yılının zafer günlerinde, en geniş sevki idare çevrelerinde maneviyatımızı nasıl da kaybettiğimizi gördüğüm zaman, yüreğim yandı. Halbuki, kader karşısında tevekkül ve itidalle kendimizi korumamızı gerektiren bir zamanda bulunuyorduk. Böyle yapabilseydik, o zaman zafer bizim olmuş olurdu.

Böylece, bu mukadderat aylarında bizim, çok büyük başarılar için çok hafif olduğumuz anlaşıldı. Rahatseverlik ve tembellikten dolayı, silahlanma ve gelişme için çok kıymetli bir yıl kaybettik ve bu suretle de kesin önemi haiz olan 1944/1945 yıllarında pek çok şeyin geç kalmasına neden olduk. Bir yıl önce her yenilik ve kaderimiz bir başka türlü olurdu. Sanki kader bizi uyarmak istiyormuş gibi, bu andan itibaren tüm askeri olayları benzeri görülmemiş talihsizlikler ve başarısızlıklar izledi. Şimdiye kadar bir savaşta olağanüstü koşullar, hava gibi, şeytanın aksiliğine bakın ki tüm savaşların en tekniği olan bu savaştaki kadar sonucu kesin etkileyici ve felaket getirici bir rol asla oynamadı. Moskova önlerindeki don, Stalingrad civarındaki sisli hava ve batıdaki 1944 Kış taarruzu sırasındaki mavi, berrak gökyüzü...

Buna rağmen, talihin bizi acı akıbetten kurtaracağı ve bir gün bize ulusumuzun varlığını garanti etme imkânlarını vereceği inancındaydım. Çünkü, cephede ve anavatanda tarihte eşi emsali az bulunan bir kahramanlıkla savaşan bu millet acı sona layık olamaz. Tüm dış etkenlere ve anlayışlara rağmen bana kuvvetli kalma ve hatta diğer inançlar verme imkânını sağlayan bu içten inanca, birkaç gün öncesine kadar sarsılmaz biçimde sahiptim.

Size 12 Martta yazımı verdiğim vakit, ulusal gücümüzün muhafazası için halihazır durumdan çıkardığım sonuçların mutlaka onayınıza mazhar olacaklarına kesinlikle inanıyordum. Çünkü siz bizzat, devlet yönetiminin görevinin, bir ulusu kaybedilmiş bir savaşta kahramanlık sevdasıyla ölüme sürüklenmekten korumak olduğunu kurallaştırmıştınız.

Halbuki akşam bana, şayet yanlış anlamadıysam, eğer savaş kaybedilirse, ulus da kaybedilmiş olur anlamını açık ve seçik şekilde çıkardığım açıklamalarda bulundunuz. Bu kaderin önüne geçilemez. Ayrıca, ulusun en ilkel biçimde yaşamını sürdürmesi için muhtaç olduğu esasları nazarı itibara almanın gereksiz olduğunu; hatta aksine bu şeyleri imha etmenin en iyi bir davranış olacağını; çünkü ulusun, çok zayıf bir ulus olduğunun görülmüş olduğunu, öyleyse münhasıran geleceğin daha güçlü olan Doğu ulusuna ait olduğunu; savaştan sonra geride esasen sadece aşağılık kişilerin kalacağını; çünkü iyilerin öldüklerini söylediniz!..

Levent Şahverdi Arşivi

Bu sözlerden sonra çok derin bir üzüntüye kapıldım. Hele bir gün sonra tahrip emrini ve bundan kısa bir zaman sonra da sert tahliye emrini okuduğum zaman, bunlarda yukarıdaki niyet ve amaçların gerçekleşmesi için ilk adımın atıldığını gördüm.

Şimdiye kadar tam bir içtenlikle bu savaşın iyi bir sonuca ulaşacağına inanıyordum. Yalnız yeni silahlarımızın ve uçaklarımızın değil, aynı zamanda ve her şeyden önce fanatikçe artmakta olan geleceğimize inancımızın da, ulusa ve yönetime son fedakârlıkları yapma güç ve imkânını vereceğini umuyordum. Hatta bir vakit, Rus güç merkezlerine karşı planörlerle uçmaya ve orada şahsi gayretle yardımcı olmaya, kaderi döndürmeye ve aynı zamanda örnek olmaya karar bile vermiştim.

Fakat artık, değil mi ki bu kritik aylarda aynı zamanda ve planlı olarak ulusal yaşamımızın temelini de tahrip ediyoruz, iyi işler başaracağımıza inanamıyorum. Bu, ulusumuza karşı kaderin bile artık bize iyilik edemeyeceği derecede büyük bir haksızlıktır. Nesillerin inşa ettiklerini biz tahrip edemeyiz. Bunu düşman yapar ve bu suretl Alman ulusunun kökü kurutulursa, o zaman tarihi suçu tek başına düşman üzerine alacaktır. Bu cesur ve namuslu ulusa tecavüz ettikleri için, kaderin düşmanları cezalandıracağına inanıyorum.

Eğer siz, benim aziz Führerim, şimdiye kadar olduğu gibi milli gücümüzün korunmasından yana olduğunuzu beyan ederseniz, ancak o zaman ben hulûsu kalple ve geleceğe olan inançla daha fazla çalışabilirim. 19 Mart 1945 tarihli Tahrip Emrinizin alınacak çok acil önlemlerle son endüstriyel imkânları da ortadan kaldırabileceğinden ve bu emrin yayımının halkta çok büyük telaş ve şaşkınlık yaratacağından ayrıca uzun uzun söz etmeyeceğim. Bunlar önemli olmakla beraber, prensip olmaktan uzak şeylerdir.

Bu nedenle sizden, bizzat halkta bu imha girişimine kalkışmamanızı rica ediyorum. Eğer buna herhangi bir şekilde karar verebilirseniz, o zaman ben de büyük bir enerjiyle daha fazla çalışabilmek için gerekli olan inanç ve cesarete yeniden sahip olurum. İçimden geçeni herhalde anlayacaksınız. Eğer işçiler bir taraftan azami fedakârlık yapmaya ve olağanüstü çalışmaya çağırılırken, öte yandan onların yaşam temelinin tahribi tarafımızdan hazırlanırsa, ben tüm işçiye etkili olamam ve gerekli güveni etrafa yayamam.

Görevimiz, mukavemeti son derecesine yükseltmek için elden gelen tüm çabayı sarf etmektir. Bunun dışında kalmayı değil, buna katılmayı isterim.

Levent Şahverdi Arşivi

Almanya'nın son haftalarda maruz kaldığı askeri darbeler elem vericidir. Kadere yön vermek artık bizim elimizde değildir. Ancak en iyi bir kader geleceğimizi değiştirebilir. Ancak güçlü bir moral ve tutumla ve ulusumuzun ebedi geleceğine sarsılmaz bir imanla bunu kolaylaştırabiliriz.

Tanrı Almanya'yı korusun!

(.....)

Belge No. : 164

Adolf Hitler'in 29 Nisan 1945 Tarihli Politik Vasiyetnamesi

1914 yılında bir gönüllü olarak naçiz gücümü, Almanya'nın zorla sürüklenmiş olduğu Birinci Dünya Savaşı'nda sarf ettiğimden bu yana otuz yılı aşkın bir zaman geçti. Bu süre içinde, tüm düşüncelerimde, davranışlarımda ve yaşamımda bana yön verici tek hareket unsuru ulusuma olan sevgi ve bağlılığım oldu. Bu sevgi ve bağlılık bana bugüne kadar hiçbir faniye nasip olmayan en güç kararları alma gücünü verdi. Bu otuz yıl içinde zamanımı, çalışma gücümü ve sağlığımı tükettim. 1939 yılında Almanya'da benim ya da başka bir kimsenin savaş istediği gerçek değildir. Savaş özellikle ya Yahudi asıllı olan, ya da Yahudi çıkarları için çalışan o meşhur uluslararası devlet adamlarınca istenildi ve kışkırtıldı. Ben silahların azaltılması ve silahlanmanın sınırlandırılmasına ilişkin gelecek kuşakların inkâr edemeyecekleri pek çok öneri yaptım. Bunlar ortada durdukça bu savaşın sorumluluğu hiçbir zaman bana yüklenemez... Ayrıca ve özellikle o feci ve uğursuz Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra İngiltere'ye, hele hele Amerika'ya karşı bir ikinci savaşın oluşmasını da asla arzu etmedim. Asırlar geçecek; fakat şehirlerimizin ve sanat abidelerimizin enkazları, sonunda asıl sorumlu olan millete, yani uluslararası Yahudiliğe ve onun yardımcılarına karşı kini yenileyecektir.

Ben daha Alman-Polonya Savaşı'nın patlak vermesinden üç gün önce Berlin'deki İngiliz Büyükelçisine Alman-Polonya problemlerinin uluslararası kontrol altında Saar Bölgesi çözümüne benzer şekilde çözümlemelerini önerdim. Bu da inkâr edilemez. Fakat İngiliz politikasının yetkili çevreleri savaşı arzu ettikleri için, önerim haliyle reddedildi. Kısmen umulan kazançlı işlerden ötürü, kısmen de uluslararası Yahudilikçe düzenlenip yönetilen bir propagandaca sürükleniş... Fakat benim, ancak Avrupa uluslarının yeniden bu uluslararası para ve finans entrika-

Levent Şahverdi Arşivi

olarının hisse paketleri addolundukları zaman, bu acımasız, öldürücü mücadelenin gerçek suçlusu olan o ulusun, yani Yahudiliğin de sorumlu tutulacağı hususunda hiçbir kuşkum da kalmadı.

Ayrıca, bu kez gerçek suçlunun insancıl yollarla da olsa, cezasını çekmek zorunda kalmaksızın, yalnız milyonlarca yetişkin erkeğin ölüme duçar edilmesi ve şehirlerdeki kadın ve çocuğun yakılması ve bombardımanlarla ölüme mahkûm edilmesiyle kalınamayacağı hususunda da aydınlandım.

İleride, bütün tersliklere rağmen, bir ulusun yaşam azminin en şanlı ve en cüretkâr belirtisi olarak tarihe geçecek altı yıllık bir savaştan sonra, bu devletin başkenti olan şehirden ayrılamam. Hemen bu yerin yakınında düşman hücumuna dayanmak için kuvvet çok az olduğu, kişisel mukavemet de karaktersiz olduğu kadar, akli dengeleri de bozuk kişilerce değersiz sayıldığı için, bu şehirde kalarak kaderimi diğer milyonların sineye çektikleri kaderleriyle paylaşmak istiyorum. Ayrıca kışkırtılmış yığınların eğlenceleri için Yahudilerce sahneye konmuş olan yeni bir oyuna muhtaç düşmanların ellerine düşmeyi de arzu etmiyorum. Bu nedenlerle Berlin'de kalmaya ve burada, Führer'in ve Başbakanın yerinin artık muhafaza edilemeyeceğine inandığım anda kendi isteğimle ölümü seçmeye karar verdim. Cephedeki askerlerimizin, evlerdeki kadınlarımızın bence bilinen ve takdir olunan ölçüsüz kahramanlıkları, faaliyetleri ve başarıları; köylü ve işçilerimizin icraat ve başarıları ve benim adımı taşıyan gençliğimizin tarihte ilk kez vaki olan fedakârlığı karşısında huzuru kalple öleceğim. Onların hepsine en derin kalbi şükranlarımı ifade etmem, savaştan asla vazgeçmemelerini, aksine nerede olursa olsun, bir büyük Clausewitz'in inançlarına sadık kalarak bu vatanın düşmanlarına karşı savaşı sürdürmelerini istemem kadar doğaldır. Askerlerimizin fedakârlığı ve benim onlarla ölünceye kadar sürecek şahsi bağlılığım, Alman tarihinde mutlaka bir gün tekrar nasyonalsosyalist hareketi muhteşem bir şekilde yeniden doğuracak ve bu suretle hakiki bir millet topluluğunu gerçekleştirecek tohumu yeşertecektir.

Yüksek cesaret sahibi pek çok erkek ve kadın, hayatlarını sonuna kadar benim hayatıma bağlamaya karar verdiler. Onlara, bunu yapmamalarını, aksine ulusun müteakip mücadelesine katılmalarını rica ettim, bu yetmedi; nihayet emrettim. Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlarından olağanüstü yol ve vasıtalarla askerlerimizin direnme gücünü nasyonalsosyalist anlayış içinde, bizzat benim de bu hareketin kurucusu ve yaratıcısı olarak ölümü, korkakça kaçıp kurtulmaya, ya da teslim olmaya tercih ettiğime özel surette işaret ederek, güçlendirmelerini

Levent Şahverdi Arşivi

rica ediyorum. Bir gün Alman subayının namus kavramına, bir köyün ve şehrin düşmana teslim edilmesinin imkânsız olduğu ve her şeyden önce komutanların burada ölünceye kadar en sadıkane vazife aşkı göstermede örnek teşkil etmek zorunda oldukları anlayışı dahil olabilse. -Bahriyemizde durum aynen böyledir.

Ölümünden önce eski Devlet Mareşali Herman Göring'i partiden çıkarıyor ve O'nu 29 Haziran 1941 tarihli kararnameden ve keza 1 Eylül 1939 tarihli meclis açıklamamdan hasıl olabilecek bütün haklardan mahrum ediyorum. Göring'in yerine Büyük Amiral Dönitz'i Devlet Başkanlığına ve Silahlı Kuvvetler Komutanlığına tayin ediyorum.

Ölümünden önce eski SS Teşiklatı Komutanı ve İçişleri Bakanı Heinrich Himmler'i partiden ve bütün devlet görev ve memuriyetlerinden ihraç ediyorum. Yerine Eyalet Parti Başkanı Vali Karl Hanke'yi SS Komutanlığı ve Alman Polis Teşkilatı Şefliği'ne (Emniyet Genel Müdürlüğü'ne) ve Vali Paul Giesler'i de İçişleri Bakanlığı'na tayin ediyorum. Göring ve Himmler düşmanımla benden habersiz ve arzum hilafına yaptıkları gizli görüşmelerle ve keza kanuna aykırı olarak devlet gücünü zorla ellerine geçirme girişimleriyle, şahsıma karşı sadakatsizlik ve hiyanet bir tarafa, memlekete ve tüm ulusa tasavvur olunamaz zararlar verdiler.

Alman ulusuna savaşı bütün imkân ve vasıtalarla sürdürecek olan ve namuslu kişilerden oluşan bir hükümet vermek amacıyla milletin Führer'i sıfatıyla yeni kabine üyeleri olarak aşağıdaki şahısları tayin ediyorum :

Parti Bakanı	:	Bormann
Dışişleri Bakanı	:	Seyss-İnquart
İçişleri Bakanı	:	Vali Giesler
Savaş Bakanı	:	Dönitz
Kara Kuvvetleri Komutanı	:	Schörner
Hava Kuvvetleri Komutanı	:	Greim
Adliye Bakanı	:	Thierack
Kültür Bakanı	:	Scheel
Propaganda Bakanı	:	Naumann
Maliye Bakanı	:	Schwerin-Krosigt
SS Komutanı ve Polis Şefi	:	Hanke
Ekonomi Bakanı	:	Funk
Tarım Bakanı	:	Backe
Çalışma Bakanı	:	Dr. Hupfauer
Silahlanma Bakanı	:	Saur
DAF Lideri ve Devlet Bakanı	:	Dr. Ley

Levent Şahverdi Arşivi

Martin Bormann, Dr. Göbbels ve diğer birçok kişinin eşleri de dahil olmak üzere, kendi arzularıyla bana bağlı kalmalarına ve asla devletin başkentini terk etmek istememelerine; aksine benimle birlikte ölmeye hazır olmalarına rağmen, ben onlardan yine de isteğime itaat etmelerini ve ulusun çıkarını kişisel duygularının üstünde tutmalarını rica etmeye mecburum... Onlar bana faaliyet ve sadakatlariyle ölümden sonra da yoldaşlar olarak yakın olacaklardır. Öyle umuyorum ki ruhum onların arasında kalacak ve daima onlara refakat edecektir. Sert ve haşin olsunlar, fakat asla adaletsiz olmasınlar. Her şeyden önce de asla tavır ve hareketleriyle korku ve dehşet vermeye çalışmasınlar ve ulusun şeref ve namusunu dünyadaki her şeyin üstünde tutsunlar. Nihayet bir nasyonalsosyalist devlet kurma görevimizin gelecek yüzyılların işini teşkil ettiğinin; her birimizin yeğen yeğen daime ortak çıkarlara hizmet etmek ve bana karşılık kişisel yararlarını geriye atmakla yükümlü olduğumuzun bilincinde olsunlar.

Bütün Almanlardan, Nasyonalsosyalistlerden, erkek ve kadınlardan ve Silahlı Kuvvetlerin askerlerinden, yeni hükümete ve devlet başkanlarına ölünceye kadar sadık ve itaatkâr olmalarını istiyorum. Her şeyden önce millet yönetiminin ve mekanizmasının, ırk kanununa titizlikle riayet edeceğini ve bütün uluslar için dünya çapında fesatçılık yapan uluslararası Yahudiliğe karşı acımasızca karşı koyacağını taahhüt ederim.

Berlin'de 29 Nisan 1945 günü saat 04.00'te düzenlenmiştir.

Şahit Olarak : Adolf Hitler

Dr. Joseph Göbbels
Wilhelm Burgdorf
Martin Bormann
Hans Krebs

Belge No. : 165*

Batı Komutanlığı — Karargâh, 4 Mayıs 1945
İstihbarat/AO. No. 1203/45 — 15 nüshanın
1 nci nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL

Güneybatı Komutanlığı Bölgesindeki Alman Silahlı Kuvvetleri'nin Teslimine İlişkin Koşulların Bir Sureti Ekte Gönderilmiştir.

Levent Şahverdi Arşivi

Dağıtım :		Batı Komutanı Adına
Başkomutanlık/(Güney)	Hrk. Bşk.	Kur. Bşk.
Başkomutanlık	Ia (Hrk.)	İmza
Başkomutanlık	Ic (İsth.)	Binbaşı
Başkomutanlık	Kh. K.	
Başkomutanlık	Silah ve donanım	

Karargâh İçinde :

Tasarı plana bak.

Suret

Güneybatı Komutanlığı	Karargâh, 1 Mayıs 1945
(C Ordular Grup Komutanlığı)	15 nüshanın
Ia. No. 69/45 Gizli, Komutana Özel	1 nci nüshası

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL

Konu : Ateşkes Antlaşması'nın yürürlüğe girmesi sırasında alınacak ilk önlemler.

Sayın Mareşal Kesselring'in müsaadesine uygun olarak Güneybatı Komutanlığı (C Ordular Grup Komutanlığı) bölgesine mahsus olmak üzere karada, denizde ve havada 2 Mayıs 1945 günü saat 14.00'te (Alman saati) tüm muhasamatın kesilmesiyle birlikte aşağıdaki önlemler alınacaktır :

1. Tüm Kuvvet Komutanlıkları İçin

a. Silahlı Kuvvetlerin tüm birlik, teşkil ve makamlarının lider ve komutanları bundan böyle sükûnet, düzen ve disiplinin tam olarak korunmasından sorumludur. Disiplin ceza hükümleri yürürlükte kalırlar.

b. Bir araya toplanılan birliklerin silah ve teçhizatı toplanır. Bütün subaylar ve bütün inzibat ve asayiş organları (sahra jandarma ve gizli sahra polisi) el silahlarını muhafaza ederler. Silah ve teçhizatın imha edilmesi yasaktır.

Alman nezaretinde bulunan müttefik harp ve çete esirleri iade edilinceye kadar Alman Silahlı Kuvvetleri'nin himayesinden yararlanırlar. Muharebe sahasındaki ve geri bölgelerdeki tahrip yerleri ve mayın tarlaları işaretlenir, boşaltılır ya da tehlikesiz hale getirilir.

Levent Şahverdi Arşivi

2. Kara Kuvvetleri

a. Ateşkesin başlamasından sonra Kara Kuvvetleri'nin tüm birlik ve teşkilleri halen bulundukları bölgelerde toplanırlar ve muteakip emirler ulaşıncaya kadar bu bölgelerde kalırlar.

b. Tüm askerler öncelikle, ateşkes sırasında bulundukları yerde mensup oldukları birlik gözetilmeksizin, toplanarak kaybedilir ve organize edilirler. Birlik komutanları, mensup olunan birlikler beyan edilmek suretiyle isim listeleri düzenleyeceklerdir.

c. Ekonomik, ulaşım ve endüstri tesislerinin imhası yasaktır.

d. Muharebe alanındaki ve geri bölgelerdeki tahrip yerleri ve mayın tarlaları işaretlenir, boşaltılır, ya da tehlikesiz hale getirilir.

e. Güneybatı Komutanlığı İkinci Kurmay Subayı Kurmay Başkanı'nın talimatına göre Kara Kuvvetleri için bir irtibat heyeti teşkil eder.

3. Deniz Kuvvetleri

a. Güney Deniz Komutanlığı emrindeki bütün savaş, yardımcı ve ticaret gemileri ateşkesin başlamasıyla birlikte liman ya da üslerine geri dönerler.

b. Denizaltılar su üstüne çıkacak, gece karartılmamış olarak ve seyrisefer ışıklarıyla seyir edeceklerdir.

c. Gemi, bot, onarım tesisleri ve keza silah ve mühimmatın hasara uğratılması yasaktır.

d. Bundan böyle sancaklar çekilmeyecektir.

e. Klavuz hizmeti şimdiye kadarki gibi yürütülmeye devam edilir.

f. Güney Deniz Komutanlığı Müttefik Başkomutanlığı'na gönderilmek üzere yaşlı bir kurmay subayın emri komutasında bir irtibat heyeti hazır bulundurun. Heyetin komutanına tam yetki verilir. Heyetin hareketini Güneybatı Komutanlığı emreder.

4. Hava Kuvvetleri

a. Havada bulunan uçaklar ateşkesin yürürlüğe girmesiyle birlikte hava alanlarına inerler ve yerde kalırlar.

b. Hava alanlarındaki pistler serbest bırakılır.

c. Uçaklardaki silahlar ve verici gereçler sökülerek bir araya toplanır.

Levent Şahverdi Arşivi

d. Hava Kuvvetleri personeli garnizonlarında kalırlar.

e. Uçaksavar topçusu taburlar halinde bir araya getirilmiş olarak toplanır.

f. Batı Cephesi Hava Kuvvetleri Komutanı 3 (f) deki gibi bir irtibat heyeti hazır bulundurur.

5. Askeri olmayan hizmet makamları ve Güneybatı Komutanlığı'nın tesisleri şimdiki yerlerinde kalırlar. Bunların yeniden kullanılmaları ayrıca emredilir.

Dağıtım :

Plana göre

Aslı Gibidir

İmza

Ütğm.

İmza

P. Korg. Schulz

GİZLİ

Alman Güneybatı Komutanlığı'nın emrinde ya da kontrolü altında bulunan Alman ve diğer askeri kuvvetlerin mahalli olarak teslimine ait doküman taslağı.

1. Alman Güneybatı Komutanlığı emrinde veya kontrolü altında bulunan kara, deniz ve hava birliklerini kayıtsız şartsız teslim eder ve de bu kuvvetleri Akdeniz Savaş Alanı Müttefik Başkomutanlığı'nın emrine kayıtsız şartsız verir.

2. Alman Güneybatı Komutanlığı'nın emrinde ya da kontrolünde bulunan tüm askeri kuvvetler karada, denizde ve havada bütün düşmanca hareketleri 2 Mayıs 1945 günü saat 12.00'de (Batı Avrupa saatiyle) durduracaklardır. Alman Güneybatı Komutanı bu hususu sağlamak için gerekli girişimlerde bulunmaktan sorumludur.

3. Alman Güneybatı Komutanı EK-A, B ve C'deki emirleri ve de Akdeniz Savaş Alanı Müttefik Başkomutanı'nın vereceği diğer emirleri yerine getirmeyi taahhüt eder. Böyle emirlere aykırı davranışlar veya bunların yerine getirilmesi, bilinen savaş kurallarına ve kanunlara göre işleme tabi tutulur.

4. Bu doküman imzalandıktan sonra derhal ve Ek-A, B ve C'deki emirler 2 nci maddede saptanmış olan gün ve saatte yürürlüğe girerler.

Levent Şahverdi Arşivi

5. Bu doküman ve ekli emirler İngilizce ve Almanca olarak düzenlenmiştir. İngilizce metin esas ve geçerli olanıdır. Eğer anlam ve yorumda kuşku hasıl olursa, o zaman Müttefik Başkomutanı'nın kararı kesin ve bağlayıcıdır.

6. Birleşmiş Milletler tarafından veya onun adına dikte ettirilen ve Almanya ile tüm Alman askeri kuvvetlerini ilgilendiren genel bir teslim anlaşması yapılması halinde, bu doküman hükümsüz kalır ve öteki bunun yerini alır.

İmza : Schweinitz
Victor von Schweinitz
Kurmay Yarbay
C Ordular Grubu

Orgeneral von Vietinghoff-Scheel
Güneybatı Komutanı ve
C Ordular Komutanı Yerine

İmza : Wenner
Eugen Wenner,
SS-Hücum Müf. K. ve
SS-Bnb.

SS Grupları K. ve SS-Sınıfı
Generali Wolff, SS ve
Polis Teşkilatı Lideri ve
İtalya'daki Alman Silahlı Kuvvetleri'nin
tam yetkili generali yerine

İmza : W. D. Morgan
W. D. Morgan
Tümgeneral
Kurmay Başkanı
Mareşal H. R. L. G. Alexander
Akdeniz Harekât Alanı Başkomutanı Yerine

Yer : CASERTA
Tarih : 29 Nisan 1945
Saat : .....

Aslı Gibidir (Ekler Dahil)
İmza
Yüzbaşı

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 166

Alman Devlet Bakanı Kont Schwerin von Krosigk'in Alman Silahlı Kuvvetleri'nin Teslimi Münasebetiyle 7 Mayıs 1945 Günü Yaptığı Radyo Konuşması

Alman bay ve bayanları!

Alman Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Büyük Amiral Dönitz'in emri üzerine bugün, tüm Alman birliklerinin kayıtsız şartsız teslim olduğunu ilan etti. Büyük Amiralin savaş problemlerini çözümlemekle görevlendirdiği Alman Hükümeti'nin üst düzey yönetici bakanı olarak, tarihimizin bu trajik anında Alman ulusuna hitap ediyorum.

Benzeri görülmemiş bir şiddette yaklaşık yedi yıl kahramanca sürdürülen bir savaştan sonra, Almanya'nın gücü düşmanlarımızın ezici kudreti karşısında dayanamayarak yenilmiştir. Bu durumda savaşın devam ettirilmesi sadece anlamsız ve boş yere kan dökülmesi ve hiçbir yararı olmayan tahriplere yol açılması demek olurdu. Ulusumuzun geleceği karşısında sorumluluk duygusuna sahip olan bir hükümet, tüm maddi ve manevi kuvvetlerin çöküşünden bir sonuç çıkarmak ve düşmana muhasamatın durdurulması için ricada bulunmak zorundaydı.

Büyük Amiralin ve O'nu destekleyen hükümetin baş amacı, savaş için verilen bunca kurbandan sonra, savaşın son aşamasında mümkün olduğu kadar çok Alman insanının hayatını korumaktı. Savaşın süratle ve Batıda ve Doğuda değişik zamanlarda sona erdirilmesi de sadece bu amaçtan hareketle açıklanır.

Alman ulusunun ve devletinin bu en müşkül saatinde, kahramanlık ve özverilerine büyük minnet ve şükran borçlu olduğumuz savaş kurbanlarımızın huzurunda saygıyla eğiliyoruz. Taziye ve üzüntümüz öncelikle sakatlara, geride kalmışlara ve bu savaşın yaralar açtığı herkese racidir. Düşmanlarımızın Alman ulusuna zorla kabul ettirecekleri koşulların ağırlığını, kimse şu ya da bu şekilde oyalayarak karşısındakine hissettirmezlik edemez. Önemli olan, bu koşulları hiçbir boş lafa ve yoruma kapılmaksızın olduğu gibi itidal ve soğukkanlılıkla karşılamaktır. Kimsenin, gelecek zamanın her birimiz için çetin olacağından ve tüm yaşam alanlarında bizlerden özveri isteyeceğinden kuşkusu olamaz. Bunları sineye çekmeye ve üzerimize aldığımız yükümlülükleri sadakatle yerine getirmeye mecburuz. Fakat umutsuzluğa da düşemeyiz ve kendimizi suskun bir teslimiyete terk edemeyiz. Geleceğin karanlığı içinden geçen yo-

Levent Şahverdi Arşivi

lu şu üç yıldızla aydınlatmak ve göstertmek zorundayız: Birlik, adalet ve özgürlük. Bunlar, her zaman gerçek Alman varlığının teminatı olmuştur.

Geçmişin enkazı arasından bir şeyi korumak ve kurtarmak istiyoruz: Birlik, ulusal tesanüt fikri... Bu, dışarda savaş yılları sırasında cephe arkadaşlığında, içerde tüm yokluk ve karşılıklı yardımlaşmada en güzel ifadesini buldu. Bu arkadaşlık ve yardımlaşmaya gelecek açlık ve fakirlik dönemlerinde, tıpkı muharebe ve bomba taarruzları zamanlarındaki gibi ihtiyacımız olacaktır. Ancak bu birlik ve beraberliği korur ve tekrar birbiriyle çatışan ve kavga eden gruplar ve sınıflar halinde parçalanıp dağılmazsak, gelecek çetin zamana dayanabiliriz.

Ulusal yaşamımızın temelini adalet üzerine oturtmak zorundayız. Adalet, bizim ulusumuzda en yüce kanun ve en ulvi örnek olmalıdır. Hak ve hukuku uluslar arasındaki ilişkilerin esası olarak da içtenlikle tanımalı ve kurallarına riayet etmeliyiz. Akdedilmiş olan antlaşmalara riayet, bizim için kutsal bir görev olmalıdır. Halkımız da, üyesi olarak savaşın açtığı acımasız yaraları tedavi etmek için tüm insani, maddi ve manevi gücümüzü kullanmak istediğimiz Avrupa uluslar ailesine karşı en içten bağlılık duygusu beslemelidir. Ancak o zaman, bugün Almanya'nın etrafını çeviren kin ve nefret atmosferinin milletlerdeki barış ruhu karşısında yumuşaması ve özgürlüğün bize göz kırpması ümit edilebilir. Çünkü, barış ruh ve isteği olmadan dünyanın sağlığa kavuşması asla mümkün değildir ve yine özgürlük olmadan hiçbir millet mesut ve vakur bir varlık sürdüremez.

Biz ulusumuzun geleceğine, dünyaya ölmez eserler ve değerler veren Alman varlığının en içten ve en iyi kuvvetlerini anımsayarak bakmak istiyoruz. Ulusumuzun kahramanlık savaşından duyduğumuz gurur ve kıvançla, geleneklerimize uyan Hıristiyan-Batı kültürünün üyesi olarak onurlu barış çalışmalarına katkıda bulunma arzusunu bağdaştıracağız.

Tanrı bizi elem ve kederde bırakmasın ve zor işimizi tahdis etsin!

Belge No. : 167

Teslim 7/8 Mayıs 1945

1. Burada Alman Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı adına biz imzacı kişiler, şu andan itibaren halen Almanların emrinde bulunan tüm kara, deniz ve havadaki askeri birlikleri kayıtsız şartsız Müttefik Sefer Kuvvetleri Başkomutanlığı'na ve aynı zamanda Kızılordu Başkomutanlığı'na teslim ediyoruz.

Levent Şahverdi Arşivi

2. Alman Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı gecikmeksizin, tüm Alman kara, deniz ve hava birliklerine ve Almanların emrinde bulunan tüm askeri birliklere, savaş hareketlerini 8 Mayıs 1945 günü Orta Avrupa saatiyle saat 23.01'de durdurmaları, halen bulundukları yerlerde kalmaları ve silah ve teçhizatlarını yerel müttefik komutanlarına veya yüksek müttefik sevk ve idare makamlarının temsilcileri tarafından tayin edilen subaylara teslim ederek tamamen silahsızlanmaları emrini verecektir.

Türü ne olursa olsun hiçbir gemi, deniz aracı veya uçak tahrip edilemez; ancak, gemi gövdeleri, mekanik tesisler ve gereçler, makineler, savaşın sürdürülmesi için kullanılacak silahlar, avadanlıklar ve tüm teknik araçlar genel olarak hasara uğratılabilir.

3. Alman Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı gecikmeksizin ilgili komutanlıklara Müttefik Sefer Kuvvetleri Başkomutanlığı ve Kızılordu Başkomutanlığı tarafından yayınlanmış olan ek emirleri iletecek ve bunların yerine getirilmesini sağlayacaktır.

4. Bu teslim deklarasyonu, Birleşmiş Milletler tarafından veya onun adına saptanılan ve Almanya ile Alman Silahlı Kuvvetleri'nin tümünü ilgilendiren ve bu deklarasyonun yerine geçecek olan genel teslim hükümleri için bağlayıcı bir belge olamaz.

5. Alman Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı'nın veya onun emrinde bulunan herhangi bir askeri kuvvetin bu teslim deklarasyonu hükümlerine göre hareket etmekte kusur ve ihmal göstermesi halinde, Müttefik Sefer Kuvvetleri Başkomutanlığı ve Kızılordu Başkomutanlığı, amaca uygun görecekleri bütün cezai ve diğer önlemleri alacaklardır.

6. Bu deklarasyon İngilizce, Rusça ve Almanca olarak düzenlenmiştir. Ancak, İngilizce ve Rusça metinler esas alınır.

İmzalandığı yer : Berlin, 8 Mayıs 1945

Alman Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı adına :

İmza	İmza	İmza
Von Priedeburg	Keitel	Stumpff

İmza İşlemi, şunların huzurunda yapılmıştır :

Müttefik Sefer Kuvvetleri Başkomutanlığı adına :

İmza
A. W. Tender

Kızılordu Bşk.
K. lığı adına :
İmza
G. Shukow

Levent Şahverdi Arşivi

İmza sırasında şahit olarak hazır bulunanlar :

İmza	İmza
1 nci Fransız Or. K.	ABD Stratejik Hv. K. K.
Orgeneral	Korgeneral
J. d. Lattre de Tassigny	Carl Spaatz

Belge No. : 168

Alman Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı'nın

Son Raporu

Büyük Amiralin Karargâhından, 9 Mayıs 1945

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Şunları Bildirir :

Doğu Prusya'da Alman tümenleri salı günü Vistül Nehri ağzını ve Prischen Nehrung'un batı kısmını yine güçlerinin son haddine kadar savundular. Özellikle 7 nci Piyade Tümeni bu savaşlarda temayüz etti. Örnek teşkil eden tutumundan dolayı Tümen Komutanı General von Saucken, meşe dallı, kılıçlı ve pırlantalı Demirhaç Nişanı'nın Şövalye Haçı ile ödüllendirildi.

Kurland'da Piyade Korgeneral Hilpert'in komutası altında çok üstün Sovyet zırhlı ve piyade birliklerine karşı haftalardır başarıyla direnen ve altı büyük muharebede cesurca dayanan ordular grubumuzun büyük kısmı, ebedi şan ve şöhret kazandı. Vakitsiz teslim olmayı reddetti. Batıya uçmakta olan uçaklar kusursuz bir düzen içinde, yaralıları ve aile babalarını taşıdılar. Subaylar ve karargâhlar birliklerinin başında kaldılar. Gece yarısına doğru, tarafımızdan kabul edilen koşullara uygun olarak muhasamat ve her tür hareket durduruldu.

İki ay boyunca tüm Sovyet taarruzlarına direnen Breslau savunması, kahramanca mukavemetten sonra son anda düşman üstünlüğü karşısında daha fazla dayanamayarak çöktü.

Güneydoğu ve Doğu Cepheleri'nde de Dresden'e kadar uzanan ana birliklerin karargâhları ateşi kesme emrini aldılar. Hemen hemen tüm Bohemya ve Moravya'yı kapsayan Çek isyanı, teslim koşullarının yerine getirilmesine ve bu bölgedeki irtibatlarımıza engel olabildi. Başkomutanlık şimdiye kadar Löhr Rendulic ve Schörner Ordular Grupları hakkında hiçbir haber almadı.

Levent Şahverdi Arşivi

Vatandan uzaklarda, Atlantik müdafileri, Norveç'teki kıtalar ve Ege adalarındaki garnizonlar itaat ve disiplin içinde Alman askerinin namus ve şerefini korudular.

Gece yarısından bu yana tüm cephelerde artık silahlar susuyor. Büyük Amiralin emri üzerine, Alman Silahlı Kuvvetleri ümitsiz hale gelen savaşı durdurdu. Bu suretle yaklaşık altı yıldır kahramanca sürdürülen mücadele sona eriyor. Bu uzun savaş bize, büyük zaferlerle birlikte ağır yenilgiler de getirdi. Sonunda Alman Silahlı Kuvvetleri ezici bir üstünlüğe şerefle yenik düştü. Alman askeri ettiği yemine sadık kalarak, ulusu için çok büyük feragat ve fedakârlıkla ebediyen unutulmayacak işi yaptı. Vatan onu sonuna kadar tüm gücüyle en ağır özverilere katlanarak destekledi. Cephenin ve vatanın emsalsiz gayret ve başarısı hakkında nihai takdir hükmünü ilerde tarih verecektir.

Alman askerlerinin karada, denizde ve havada elde ettikleri başarılara ve gösterdikleri özverilere düşman da saygı duymaktan kendini alıkoyamayacaktır. Bu nedenle her asker silahını başı dik ve gururla elinden bırakabilir ve tarihimizin bu en müşkül saatlerinde cesaret ve güvenle ulusumuzun ebedi hayatı için çalışmaya koyulabilir.

Alman Silahlı Kuvvetleri bu saatte, düşman karşısında kalmış olan arkadaşlarını düşünüyor. Ölüler, sayısız yaralardan dolayı kanamakta olan vatana karşı hepimizi kayıtsız şartsız sadakat, itaat ve disipline mecbur ediyor.

Belge No. : 169

Potsdam Deklerasyonu (2 Ağustos 1945)
(Üç devlet konferansı hakkında tebliğ)

İmzalayanlar : J. V. Stalin, Harry S. Truman, C. R. Attlee.

Bu bildiride diğerleri arasında şöyle deniliyor.

III. Almanya

"Müttefik orduları tüm Almanya'nın işgalini tamamlıyor ve de Alman ulusu, başarıları sırasında açıkca tasvip ettiği ve tam bir itaat gösterdiği kişilerin idaresi altında işlenen acımasız suç ve cinayetlerin cezasını çekmeye, keferetini ödemeye başlıyor. Konferansta, müttefik kontrol ve murakabesi döneminde yenik düşmüş Almanya'ya ilişkin politik ve ekonomik esaslar üzerinde anlaşma sağlandı.

Levent Şahverdi Arşivi

Almanya hakkındaki Kırım Deklerasyonunun (Yalta, Şubat 1945) uygulanması, bu anlaşmanın amacını teşkil ediyor. Alman militarizmi ve nazizminin kökü kurutuluyor ve de müttefikler vardıkları karşılıklı uzlaşmaya göre şimdi ve gelecekte, Almanya'nın bundan böyle bir daha komşularını veya tüm dünyada barışın korunmasını tehdit edememesi için gerekli olan diğer önlemleri de alıyorlar.

Müttefiklerin niyet ve amacı Alman ulusunu imha etmek veya köleleştirmek değildir. Müttefikler, Alman ulusuna yaşamını demokratik ve barışçıl bir temel üzerine yeniden inşa etmesi için hazırlanma imkânını vermeyi istiyorlar. Eğer Alman ulusunun gayretleri sürekli olarak bu amacın elde edilmesine yönelecek olursa, onun belirlenen zamanda dünyanın hür ve barışsever uluslar arasındaki yerini alması mümkün olacaktır."

Bu anlaşmanın metni şöyle oluyor :

"Kontrolün başlangıç döneminde Almanya'nın tedavisinde yararlanılacak politik ve ekonomik esaslar :

A. Politik Esaslar

1. Kontrol sistemi (dört devlet deklarasyonu benzeri).

2. Tüm Almanya'da Alman halkına eşit muamele.

3. Almanya'nın işgalinin hedefleri... Kontrol Konseyi görevini yerine getirirken, bu hedefleri göz önünde bulunduracaktır :

a. Almanya'nın tamamen silahsızlandırılması ve askerlikten tecrit ettirilmesi. Savaş üretimine ait tüm Alman endüstrisinin ortadan kaldırılması veya kontrol ve murakabe altında bulundurulması... Bu amaçla :

(1) Almanya'nın tüm kara, deniz ve hava birlikleri, SA, SS, SD ve Gestapo (tüm teşkilatları, karargâhları, daireleriyle birlikte), Genelkurmay, subay zümresi, yedekler, harp okulları, harp birlik ve dernekleri ve diğer askeri ve yarı askeri kuruluşlar ve bunların askeri geleneklerin korunması yararına hizmet eden dernek, birlik ve alt teşkilatları Alman militarizmi ve nazizminin yeniden doğmasını, ya da tekrar ayağa kalkmasını ilelebet önlemek için tamamen ve kesin şekilde feshedilirler;

(2) Tüm silah, cephane, savaş araç ve gereçleri ve tüm özel araç üretimleri müttefiklerin idaresinde bulunmalı veya imha edilmelidir. Tüm uçak, silah, teçhizat ve savaş gereci üretimi, idame ve muhafazası yasaklanacaktır.

Levent Şahverdi Arşivi

b. "Alman ulusu, topyekûn bir askeri yenilgiye uğradığına ve kendi gaddar savaş sevk ve idaresinin ve fanatik nazi mukavemetinin Alman ekonomisini tahrip ettiğine ve kaos ve sefaleti kaçınılmaz hale getirdiğine, dolayısıyla da sineye çekmek zorunda kaldığı şeylerin sorumluluğundan kendini azat edemeyeceğine inandırılmalıdır.

c. Nasyonalsosyalist Parti kendisine bağlı organlar ve alt teşkilatlarıyla birlikte ortadan kaldırılmalı, tüm nasyonalsosyalist devlet daireleri feshedilmeli; bu partinin hiçbir şekil ve biçimde yeniden ayağa kalkamaması için gerekli emniyet önlemleri alınmalı; her tür nazist ve askeri faaliyet ve propaganda önlenmelidir.

d. Alman politik yaşamının demokratik temel üzerine oturtularak kesin ve tümden şekil değiştirmesi ve Almanya'nın uluslararası yaşamda muhtemel barışçıl bir işbirliğine katılması hazırlanmalıdır."

4. Nasyonalsosyalist kanunların iptal edilmesi.

5. Savaş suçlularının mahkûm edilmesi; Nazi Partisi liderlerinin, nüfuzlu nazi taraftarlarının, nazist daire ve teşkilatları müdürlerinin ve "işgal ve işgalin amaçları için tehlikeli olan tüm diğer personelin" tutuklanması ve enterne edilmesi.

6. Resmi ve yarı resmi dairelerden ve önemli özel teşebbüslerdeki sorumlu görev yerlerinden uzaklaştırılacak olanlar :

İtibari olmaktan daha fazla parti faaliyetlerine katılan Nazi Partisi'nin tüm üyeleri ve müttefik amaçlarına düşmanca karşı çıkan tüm personel... Bunların yerini "politik ve ahlaki özellik ve niteliklerine göre Almanya'da gerçekten demokratik olan kurumların gelişmesine katkıda bulunmaya ehil ve kadir görülen" personel almalıdır.

7. "Eğitim ve öğretim kurumları, nazist ve askeri öğrenimlerden uzak tutulur." Bunun kontrol ve murakabe edilmesi.

8. Mahkeme işlerinin reorganizasyonu : Irk, milliyet ve din farkı gözetilmeksizin herkesin kanun önünde eşitliği...

9. Almanya'nın idaresi, politik struktürün ve bir yerel otomatik sorumluluk oluşturmanın ademi merkeziyetleştirilmesi doğrultusunda yürütülmelidir.

Bu amaçla :

a. Tüm Almanya'da demokratik esaslara uygun lokal bağımsızlık.

ONKUR ATASE Bşk Kütüphanesi

Levent Şahverdi Arşivi

b. Tüm Almanya'da bütün demokratik politik partilere izin verilir, hak ve adaletin yerleşmesi teşvik edilir, toplantılar düzenlenir ve açık tartışmalar yapılır.

c. Bucak, ilçe, il ve memleket temsilciliklerinde seçim temsilciliği esası...

d. Yeni bir emre kadar, merkezi Alman hükümeti kurulmayacaktır. Maliye, nakliyat, ulaşım, dış ticaret ve endüstri alanlarındaki önemli merkezi Alman devlet daireleri bunun dışında bırakılmıştır.

10. Askeri emniyetin korunması lüzumu göz önünde bulundurularak konuşma, basın ve din özgürlüğü verilir. Dinsel kurumlara saygılı davranılmalıdır. Hür sendikaların kurulmasına da keza askeri emniyetin korunması zorunluğu göz önünde bulundurularak izin verilecektir.

B. Ekonomik Esaslar

11. Savaş üretimi yasağı, endüstrinin kontrolü, onarım planına göre endüstirde tezgâhların sökülmesi.

12. Alman ekonomik yaşamanının ademi merkeziyetleştirilmesi, kartelleşmenin önlenmesi.

13. "İç ihtiyaçlar için" barış endüstrisinin ve tarımın geliştirilmesine ağırlık verilmesi.

14. Almanya işgal sırasında bir ekonomik birim telakki edilir, bu amaçla ortak prensipler konulur ve uygulanır.

15. Alman ekonomik yaşamı belirli sınırlar içinde müttefiklerce kontrol edilir.

16. Bir Alman idare mekanizması tarafından müttefik kontrollerine yardım edilir; bu kurumla yakın işbirliği yapılması Alman makamlarına ısrarla tavsiye edilmelidir. "Böylece, bu idareye ait sorumluluğun ve başarısızlığın kendisine ait olacağı Alman ulusuna anlatılır. İşgal amacına ters düşecek ve bu amaca hizmet etmeyecek her Alman yönetimi yasaklanacaktır."

17. Acil ve zorunlu önlemler

Ulaşım işlerinin restore edilmesi, kömür üretiminin artırılması, tarımsal üretimin yükseltilmesi, kamu tesislerinin ve meskenlerin onarılması...

18. Alman dış alacaklarının müttefiklerce kontrol edilmesi...

Levent Şahverdi Arşivi

19. "Onarımların tediyesi, Alman ulusuna dışardan yardım almadan yaşayabilecek yeterli imkân ve vasıtayı bırakmalıdır."

VI. Königsberg Kenti ve Komşu Bölge

"Barış düzenlemesi sırasında toprak sorunlarının kesin şekilde hükme bağlanması saklı tutulmak koşuluyla Königsberg ve ona komşu bölgenin SSCB'ye verilmesi prensip olarak kabul edildi. ABD Başkanı ve Britanya Başbakanı, yakında vaki olacak barış düzenlemesi sırasında konferans önerisini destekleyeceklerini açıkladılar."

IX. Polonya

b. Polonya batı sınırına ilişkin olarak aşağıdaki anlaşma sağlandı :

"Kırım Konferansı'nda varılan anlaşmayla uyum halinde üç hükümetin başları, Polonya Ulusal Birlik Geçici Hükümeti'nin kuzeyde ve güneyde Polonya'nın muhafaza etmesi lazım gelen devlet arazisi konusundaki görüşünü incelediler. Üç hükümetin başları, Polonya'nın batı sınırının kesin olarak saptanmasının barış konferansına kadar ertelenmesi gerektiğine dair görüşlerini bu inceleme sonucunda kuvvetlendirdiler ve teyit ettiler. Üç hükümet başkanları Polonya batı sınırının kesin olarak saptanmasına kadar, Baltık Denizi'nden Swine Nehri'nin hemen batısına ve oradan Batı Neiss Nehri boyunca Çekoslovakya sınırına kadar uzanan hattın doğusundaki eski Alman topraklarının, bu konferansta varılan anlaşmalara göre SSCB idaresi altına verilmeyen Doğu Prusya kısmıyla, eski serbest şehir Danzig bölgesi dahil, Polonya Devleti'nin idaresi altına girmesi ve bu bakımdan Almanya'daki Sovyet işgal bölgesinin bir parçası sayılmaması lazım geldiği hususunda mutabık kaldılar."

XIII. Bir Kısım Alman Nüfusunun Usulü Dairesinde Başka Yere Nakledilmesi

"Konferans Almanların Polonya, Çekoslovakya ve Macaristan'dan sınır dışı edilmeleri hakkında aşağıdaki anlaşmayı sağladı :

Üç hükümet meseleyi her yönüyle görüştükten sonra, Polonya, Çekoslovakya ve Macaristan'da kalmış olan Alman nüfusunun veya bunları tamamlayan unsurlarının Almanya'ya nakledilmesi gerektiğini ikrar ve kabul ederler. Bu hükümetler vaki olacak bu tür her yer değiştirmenin usulü dairesinde ve insani tarzda yapılması lazım geldiği hususunda mutabık kalırlar."

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 170

İlk Atom Bombalarının Atılması

24 Temmuz 1945

a. Amerikan Stratejik Hava Kuvvetleri Komutanı General Carl Spaatz'a

1. 20 nci Hava Kuvveti'nin 509 ncu Özel Grubu, havanın 3 Ağustos 1945'ten sonra iyi görüş koşullarında bombardımına izin vereceğine göre, ilk özel bombasını aşağıdaki hedeflerden birisi üzerine atacaktır : Hiroshima, Kokura, Nagasaki veya Niigata. Subayların ve Savaş Bakanlığı bilim adamlarının bomba infilakini ve etkisini gözetlemelerini mümkün kılmak için, bombayı taşıyacak uçağa refakat etmek üzere ilave uçaklar tahsis edilecektir. Gözetleme uçakları patlama merkezinden birkaç mil uzakta tutulacaktır.

2. Müteakip bombalar emre hazır olur olmaz, yukarıda sözü edilen hedefler üzerine atılırlar. Müteakip bombardımanlar için talimatlar beklenilmelidir.

3. Bu savaş aracının Japonya'da kullanılmasına ilişkin tüm bildiriler, yalnız ABD Başkanı ve Savunma Bakanlığı tarafından sırası geldikçe yayınlanır. Önceden izin almaksızın cephe komutanları herhangi bir resmi bildiri yayınlayamaz. Tüm basın haberleri ön sansür için Savaş Bakanlığı'na sunulur.

4. Yukarıdaki emir size, Savaş Bakanlığı'nın ve Amerikan Genelkurmay Başkanı'nın rızaları ve direktifleri üzerine veriliyor. Sizden, bu emrin bir nüshasını şahsen Mac Arthur'a ve Amiral Nimitz'e teslim etmeniz rica olunur.

General Thos T. Handy Adına
Görevbaşı Karargâh Şefi

b. Savaş Bakanından Başkana

5 Ağustos 1945

Washington saatiyle saat 19.15'te ağır bomba Hiroshima üzerine atıldı. İlk raporlar, tam ve deneme sırasında elde edilenin üstünde bir başarıdan söz ediyorlar.

Birkaç dakika sonra şu metinde ikinci bir haber aldım :Biraz önce Manhattan ile ilgili aşağıdaki rapor ulaştı : "Hiroshima hafif bulutlu bir havada iyi görüş koşulları altında bombalandı. Ne av uçakları savun-

Levent Şahverdi Arşivi

ması, ne de uçaksavar topçusu faaliyet gösterdi. Ateşten on beş dakika sonra Parsons şöyle rapor ediyor : Sonuç her bakımdan çok mükemmel... Görülebilen etki tüm denemelerdekilerden daha büyük. Atıştan sonra uçaktan normal koşullar."

c. 2 Eylül 1945 Tarihli Japon Teslim Belgesi

Madde 1 : Japonya İmparatoru ve Japon İmparatorluk Karargâhı' nın emriyle ve onların adına, ABD, Çin ve B. Britanya hükümet başkanları tarafından 26 Temmuzda Potsdam'da ilan edilen ve SSCB'nin de sonradan katıldığı deklarasyon koşullarını işbu belgeyle kabul ediyoruz. Bu dört devlet, bu dokümanda aşağıdaki maddelerde sözü edilen Müttefik Devletleri temsil ederler.

Madde 2 : Böylelikle, Japon Genelkurmayı'nın, tüm Japon Silahlı Kuvvetleri'nin ve nerede bulunurlarsa bulunsunlar, Japonya'nın emrindeki tüm askeri birliklerin kayıtsız şartsız teslim olacaklarını beyan ediyoruz.

Madde 3 : Böylelikle, nerede bulunurlarsa bulunsunlar, tüm Japon kuvvetlerine ve Japon ulusuna, savaş gemilerini, uçakları, askeri ve sivil mal ve serveti daha uzun bir süre savaş tehlikelerine maruz bırakmamak için, muhasamatı geçikmeksizin durdurmalarını emrediyoruz; Müttefik Başkomutanlığı'nın tüm koşullarını kabul ettiğimizi açıklıyoruz.

Madde 4 : Böylelikle, İmparatorluk Karargâhı'na geçikmeksizin Japon Silahlı Kuvvetleri'nin komutanlarına ve emirlerindeki tüm askeri birliklere kayıtsız şartsız teslim olmaları için gereken direktifleri vermesini emrediyoruz.

Madde 5 : Tüm Kara ve Deniz Kuvvetleri makamları, Müttefik Başkomutanlığı'nın teslimin etkisini hissettirmek için gerekli gördüğü bildiri ve emirleri yerine getirmek zorundadır. Tüm makamlara, Başkomutan veya onun yetkili temsilcileri tarafından açıkça işten el çektirilmedikleri sürece, görevlerinde kalmalarını ve bundan böyle de savaş hareketleri hariç, fonksiyonlarını icra etmelerini emrediyoruz.

Madde 6 : Böylelikle, şimdiki Japon Hükümeti veya onun halefi adına tam bir doğrulukla Potsdam Deklarasyonu koşullarını yerine getireceğimizi, emirler vereceğimizi ve Müttefik Askeri Kuvvetler Başkomutanlığı'nca veya onun tarafından bu deklarasyonun umdelerini yerine getirmeye memur edilmiş olan temsilcilerince emredilen her şeyi yerine getireceğimizi taahhüt ediyoruz.

Levent Şahverdi Arşivi

Madde 7 : Böylelikle, Japon Hükümeti'ne ve İmparatorluk Karargâhı'na, tüm müttefik savaş esirlerinin ve halen Japon idaresinde bulunan tüm müttefik sivil enternelerin serbest bırakılmasını ve bunların korunması, iaşesi ve daha önce belirlenmiş olan yerlere gecikmeksizin sevkleri için gereken önlemlerin alınmasını emrediyoruz.

Madde 8 : Devlet idaresinde İmparatorun ve Japon Hükümeti'nin otoritesi, Müttefik Devletler Başkomutanlığı otoritesine tabi olur. Bu Başkomutanlık, teslim koşullarını kuvveden fiile çıkarmak için, uygun gördüğü önlemleri alacaktır.

2 Eylül 1945 günü saat 09.45'te "Missouri"nin güvertesinde imzalanmıştır.

İmza
Schigemitsu, Joschijiro

Belge No. : 171

Alman Hava Kuvvetleri Kullanım İstatistiği

a. 1939-1945 Yılları Alman Uçak Üretim Durumu

	YILLAR							
Uçak Cinsi	**1939**	**1940**	**1941**	**1942**	**1943**	**1944**	**1945**	**TOPLAM**
Bombardıman	737	2.852	3.373	4.337	4.649	2.287	—	18.235
Av	605	2.746	3.744	5.515	10.898	25.285	4.936	53.729
Savaş	134	603	507	1.249	3.266	5.496	1.104	12.359
Keşif	163	971	1.079	1.067	1.117	1.686	216	6.299
Deniz	100	269	183	238	259	141	—	1.190
Ulaştırma	145	388	502	573	1.028	443	—	3.079
Savaş ve Yük Planörleri	—	378	1.461	745	442	111	8	3.145
İrtibat	46	170	431	607	874	410	11	2.549
Okul	588	1.870	1.121	1.078	2.274	3.693	318	10.942
Işın	—	—	—	—	—	1.041	947	1.988
Toplam	**2.518**	**10.247**	**12.401**	**15.409**	**24.807**	**40.593**	**7.540**	**113.515**

Levent Şahverdi Arşivi

b. Uçak Zayiatı

Yalnız Savaş Uçakları (% 10 Hasardan Tam Kayba Kadar)

TARİH	Bombardıman	Savaş Uçağı	Av, Ağır Av, Gece Av	Toplam	Asıl Savaş Alanları
1.9.39-9.5.40	491	61	385	937	Polonya, Batıdaki mevzi muharebesi Norveç
10.5.40-1.7.40	635	147	457	1.239	Fransa, Norveç
1.7.40-1.4.41	1.972	263	1.850	4.085	Akdeniz, Balkanlar İngiltere
1.4.41-28.6.41	1.000	160	1.000	2.160*	Balkanlar, B. Britanya, Rus Seferi'nin başlangıcı
29.6.41-30.6.42	3.601	769	4.159	8.259	Rusya'da Yaz ve Kış Savaşı, Akdeniz ve Norveç refakati
1.7.42-31.12.42	2.006	452	2.782	5.240	Kafkaslar, Stalingrad, Afrika-Tunus, Norveç refakati
Toplam	9.705	1.852	10.633	22.190	40 ay içinde
1.1.43-1.7.43	2.127	718	4.470	7.315	Almanya üzerinde hava hâkimiyeti için savaş
1.7.43-31.12.43	2.794	1.195	6.191	10.180	Rusya'dan geri çekilme, İtalya, Kursk taarruzu
Toplam	4.921	1.913	10.661	17.495	12 ay içinde
1.1.44-31.3.44	1.407	542	3.900	5.849	Alman üzerindeki hava hâkimiyeti savaşının zirve noktası
1.4.44-30.5.44	1.228	679	3.902	5.809	İtalya, Rusya
Toplam	2.635	1.121	7.802	11.658	5 ay içinde

[*] Bu dönemde mevcut kaynaklardan yararlanılamadığı için, miktarlar hesaplanarak bulunmuştur.

Kaynak : 1939-1944 Gnkur. İkinci Başkanının bilgilerine göre.

Levent Şahverdi Arşivi

1.6.44-31.8.44	1.874	1.345	7.855	11.074	Almanya üzerinde, Doğu
1.9.44-31.12.44	788	1.056	7.704	9.548	ve Batı Cepheleri'nde son savaş, Ardenler Taarruzu
Toplam	2.662	2.401	15.559	20.622	7 ay içinde
Genel Toplam	19.923	7.387	44.655	71.965	64 ay içinde

c. Alman Av Silahları

Bütün Cephelerdeki Alman Av Silahlarının Miktarı

(Almanya'nın savunması hariç)

		Miktar	Kullanılmaya Hazır
6.6.44	Doğu Cephesi'nde (Rusya)	550	282
22.6.44	Doğu Cephesi'nde (Rusya)	441	294
6.6.44	Batı Cephesi'nde (Fransa, Hollanda Belçika)	288	156
22.6.44	Batı Cephesi'nde (Fransa, Hollanda, Belçika)	704	467
6.6.44	Güney Cephesi'nde (İtalya, Akdeniz)	171	103
22.6.44	Güney Cephesi'nde (İtalya, Akdeniz)	102	71
6.6.44	Güneydoğu Cephesi'nde (Balkanlar, Yunanistan)	100	44
22.6.44	Güneydoğu Cephesi'nde (Balkanlar, Yunanistan)	158	82
6.6.44	Kuzey Cephesi'nde (Norveç)	79	51
22.6.44	Kuzey Cephesi'nde (Norveç)	78	48
	Toplam : 6.6.1944'te	**1.188**	**636**
	Toplam : 22.6.1944'de	**1.483**	**962**

Alman Savunmasındaki Alman Av Silahları Miktarı

		Miktar	Kullanılmaya Hazır
6.6.44'te	(İstilanın başlangıcında)	1.179	656
22.6.44'te	(İstilanın başlamasından sonra)	538	288

Levent Şahverdi Arşivi

d. 1938-1944 Harekât Çerçevesinde

Alman Hava Kuvvetleri'nin Kullanılmaya Hazır Oluşu

TARİH	Mevcut (Stok)	Kullanılmaya Hazır Uçaklar	Mevcuda Oranla % de Miktarı	Savaş Olayları
1.8.1938	2.180	1.195	% 54	Südetlere ilerlemeden kısa süre önce
2.9.1939	2.785	2.433	% 87	Ordunun imha meydan savaşları. Polonya'ya karşı kısa savaş
30.12.1939	3.258	2.424	% 74	Batıda "Oturma Savaşı... Kuzey Denizi'nde bazı savaş hareketleri. Eğitim dönemi
30.3.1940	3.692	2.509	% 67	Norveç ve Fransa'ya taarruzlardan kısa süre önce... Batıda Ordunun yeni imha meydan savaşları.
28.12.1940	3.050	1.956	% 64	İngiltere'ye karşı stratejik hava taarruzları girişimi. Akdeniz'de savaşa hazırlanılıyor.
29.3.1941	3.583	2.490	% 69	Balkanlar'da da çok cepheli savaş açılıyor.
28.6.1941	3.440	2.220	% 64	Rusya'ya karşı karada yeni imha savaşlarının başlaması. Stratejik hava savaşından vazgeçildi.
27.12.1941	3.306	1.462	% 44	Aşınma! Kara stratejisinin devam ettirilmesi.
10.6.1942	3.965	2.564	% 64	Kuvvetler ordunun yeni imha muharebeleri için şişiriliyor.
31.12.1942	3.453	2.674	% 60	Tekrar aşınma! Stalingrad ve Kuzey Afrika
30.6.1943	5.118	3.626	% 70	Yükselen üretim! Artırılan savaş hazırlığı. Almanya üstünde savaş. Kursk taarruzundan hemen önce ABD'nin sahneye çıkışı

Levent Şahverdi Arşivi

TARİH	Mevcut (Stok)	Kullanılmaya Hazır Uçaklar	Mevcuda Oranla % de Miktarı	Savaş Olayları
31.12.1943	4.667	3.243	% 69	Ordunun taarruzları 1943 ortasından bu yana durmuştur. Almanya üstündeki gerçekte hava hâkimiyeti için yapılan savaş Almanların aleyhinde sonuçlanmıştır.
30.9.1944	5.398	4.027	% 74	Kullanılma hazırlığının yükseltilmesi bir sahte çiçektir. Akaryakıt noksanı birlikleri kötürümleştiriyor.
31.12.1944	5.575	3.888	% 69	En yüksek stok seviyesine erişilmiştir. Kullanılma hazırlığı yeniden düşmüştür. Ordunun yeni meydan muharebesi büyük kayıpları beraberinde getirdi!

NOT : Savaş uçakları, bombardıman, savaş uçağı, avcı, ağır avcı ve gece avcılarıdır.

Belge No. : 172

Alman ve İtalyan Deniz Kuvvetleri'nin Kullanılışına İlişkin İstatistik

a. Alman Deniz Kuvvetleri'nin Savaşın Sonuna Kadar İnşa Ettikleri

Gemi Cinsleri	YILLAR 1939	1940	1941	1942	1943	1944	Mayıs 1945
Zırhlı Gemi	3	—	—	—	—	—	—
Muharebe Kruvazörü	2	—	—	—	—	—	—
Muharebe Gemisi	—	1	1	—	—	—	—
Ağır Kruvazör	2	1	—	—	—	—	—
Hafif Kruvazör	6	—	—	—	—	—	—
Muhrip	22	2	5	5	2	1	—
Ganimet muhrip	—	—	2	—	—	—	—
Torpidobot	20	9	4	4	6	5	1

Levent Şahverdi Arşivi

Gemi Cinsleri	YILLAR 1939	1940	1941	1942	1943	1944	Mayıs 1945
Ganimet torpidobot	—	—	2	2	—	35	?
Denizaltı	58	68	129	282	207	258	139
Ganimet denizaltı	—	—	1	4	8	2	—
Refakat araçları	10	—	—	—	—	—	—
Hücumbotu	20	26	34	44	46	52	11
Ganimet hümucbotu	4	—	2	4	—	7	—
Hafif hücumbotu	—	—	4	2	2	12	7
Kıyı motorbotları	—	—	—	8	12	16	7
Mayın arama-tarama	44	14	25	31	38	29	8
Mayın temizleyicisi	40	26	38	46	64	75	35
Ganimet temizleyicisi	—	—	6	12	8	22	?

b. İnşa Edilen Denizaltı Tonajı

(Ton Olarak)

1941	1942	1943	1944	1945
163.000	193.000	221.000	234.000	38.000

c. Müttefiklerin Ticaret Gemileri ve Balıkçı Tekneleri Toplam Zayiatı (1939-1945)

(1.000 gayrisafi ton olarak, müttefiklerin bildirdikleri miktarlara göre)

Yıllar	Denizaltılar Tarafından	Mayın, Suüstü Gemileri, Hava Kuvvetleri v.s. Tarafından	Toplam
1939	421	325	746
1940	2.125	1.787	3.912
1941	2.126	2.061	4.187
1942	6.250	1.456	7.706
1943	2.579	624	3.203
1944	773	271	1.044
1945	263	133	396
Toplam	14.537 (% 70)	6.657 (% 30)	21.194

Zayiatın karşısında yeni inşaların durumu şöyleydi :

1939-1942'de 7,2; 1943'te 14,6; 1944'te 13,3 ve 1945'te 3,8 milyon GST.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 173

Almanya'nın Savaş Zayiatı

(. . . . .)

İkinci Dünya Savaşı'nda doğrudan savaş etkisiyle meydana gelen Alman insan zayiatı 6,5 milyonu bulmaktadır. Devlet arazisi içindeki (1937 sınırları içinde) Alman Silahlı Kuvvetleri güvenilir tahminlere göre, 3.050.000 ölü vermiş olmalıydı. Bunların yaklaşık 1.650.000'i Ekim 1946'ya kadar ölü olarak belgelenmiştir. Geri kalanı -ki bu miktar 1.400.000 kabul ediliyor- sayılara dayanarak kayıp ve savaş esiri olarak değerlendiriliyordu. 1946 yılının sonunda hâlâ, silahlı kuvvetlerin kayıp miktarı 1.600.000'i bulduğu halde, 1.900.000 savaş esirinin geri dönmesi bekleniyordu. Araştırma hizmeti uzmanlarının tahminlerine göre, bu son miktarıntarın yaklaşık 400.000'i savaş alanında, 800.000'i ise esaret sırasında ölmüş telâkki olunabilirdi. Bu suretle 2.850.000 silahlı kuvvetler ölüsü olduğu meydana çıkacaktır. Sovyet bölgesindeki savaş esiri ve kayıp askerlerin yaklaşık 200.000 kişi tahmin edilen diğer bir kısmının da Sovyetler Birliği'nin tutumu göz önüne alınarak, canlı olarak geri dönmeleri beklenilemez.

Bunlara Südet Almanları ile 1944'ten bu yana sürgünlerden dolayı Alman ulusal gövdesinin doğrudan organları haline gelen diğer Alman kökenlilerin silahlı kuvvetlerine ait ölüler de (Avusturya bu miktarlara dahil değildir) eklenmektedir. Muharebe alanında ölen halk Almanı askerleri herhalde 200.000'den daha aşağı değerlendirilemez. Böylece, İkinci Dünya Savaşı'ndaki Alman Silahlı Kuvvetleri ölü miktarı 3.200.000'e ulaşıyor.

Alman sivil kesiminin zayiatı, başta hava savaşı olmak üzere, düşman etkisiyle ve Almanya Almanları ve halk Almanlarının oradan oraya sürülmesi nedeniyle meydana gelen ölüler olarak iki kısma ayrılabilir. Hava savaşı ölüleri hakkında oldukça abartılmış miktarlar ortaya atıldı. Öyle olsa dahi, düşman hava kuvvetlerinin etkisiyle 500.000 Almanın öldüğüne dair yapılan değerlendirme, Birinci Dünya Savaşı'nda tüm dünyada ölen tahmini sivil halk miktarına erişiyor. Mamafih bu miktar, yalnız daha sonraki dört işgal bölgesindeki ölüleri ihtiva etmekte olup, firar sırasında hava taarruzlarının kurbanı olan Doğu Almanya sakinleri hesaba katılmamıştır. Sadece 13 Şubat 1945'te Bresden üzerine yapılan taarruzda, Amerikan Devlet Deportmanı esaslarına göre, 250.000 kişinin öldüğü öne sürülüyor. Sivil personel ölü miktarının yüksek olmasında, modern savaş sevk ve idaresinin esaslı şekilde değişmesinin büyük rolü

Levent Şahverdi Arşivi

vardır. Alman sivil nüfusunun 1944-46 yıllarındaki sürgünleri sırasında uğradıkları zayiat, nispet kabul etmeyecek derecede daha büyük ve o oranda da trajiktir. Buralardaki kayıp miktarı 1.550.000 olup, bunlara ölmüş gözüyle bakılabilir. Sovyet hinterlandına sürgün edilenler bu miktarın dışındadır. Romanya, Macaristan, Yugoslavya, Çekoslovakya ve Polonya'dan sürülmeleri sırasında ölen veya Sovyetler Birliği'ne götürülen Almanların miktarının 1.000.000 tahmin edildiği söylenecek olursa, Alman doğu illeri sivil halkının zayiatının ne denli yüksek olduğu görülür. Buna göre, Alman sivil kesimi 3.000.00'dan fazla ölü ve kayıpla, hemen hemen silahlı kuvvetlerin ölü miktarına ulaştı. Hatta bu miktar, savaş yıllarında ırk, din veya politik nedenlerden ötürü "Üçüncü Reich"in aldığı önlemlerle kaybedilen 300.000 Alman (170.000 Alman Yahudisi dahil) -total harbin kurbanları olarak- hesaba katılırsa, daha da artabilir. Keza, yukarıda sözü edilen Alman sivil nüfusuna ait zayiat miktarlarına Volga Almanlarının ve savaştan önce Sovyetler Birliği'ne yerleşen ve takribi olarak dahi tahmin edilemeyecek olan Alman halk grupları da dahil edilmemiştir.

1944 yılına kadar Oder ve Neisse nehirlerinin doğusundaki Alman eyaletlerinde, Danzig, Memel, Polonya, Romanya, Macaristan, Yugoslavya ve Çekoslovakya'da oturan ve yaklaşık 16,5 milyonu bulan Alman halk grupları mensuplarının ve Almanların hemen hemen iki milyonu vatanda kalabildi veya zorla alıkonuldu. En son tahminlere göre, Polonya yönetimindeki doğu bölgelerinde sürülmek ve imha olmaktan kaçıp kurtulmuş olan Almanların miktarı 1.120.000'i bulmakta olup, bunların bölgelere dağılımı şöyledir :

Doğu Brandenburg	45.000
Silezya	450.000
Pomeranya	175.000
Güneydoğu Prusya	200.000
Batı Prusya	140.000
Wartheland	110.000

Doğu Prusya'nın Sovyet idaresindeki kuzey kısmında görüldüğüne göre, artık hemen hemen hiçbir Alman bulunmuyor.

Sonuç olarak Alman ulusu, İkinci Dünya Savaşı ile 6.500.000'den fazla insan kaybetti; hem de çok büyük kısmı en iyi doğumluların gerekli ve lüzumlu insanlarını... Yaralı veya devamlı harp malülü olan 2.010.000 asker ve sivilin büyük bir kısmı da tam iş görecek değildir. Yalnız Batı Almanya Federal Cumhuriyeti arazisinde tam 2.000.000 harp malülü yaşamakta olup, bunların sadece 470.000'inin sakatlığı % 25'in altında bulunuyor.

Levent Şahverdi Arşivi

6.500.000 ölü miktarı, açıklandığı gibi, tahmin edilmiştir. Bu cihetle, münferit miktarların çok çeşitli görüş açılarından incelendiği vurgulanmalıdır. Gerçek miktar daha az ya da daha yüksek olabilir...

Alman Silahlı Kuvvetleri'nin Toplam Zayiatı (30.11.1944'e kadar)
(Başkomutanlık/Muhabere D. Esaslarına Göre 1944)

	Ölü	Kayıp/Harp Esiri	Terhis Edilenler	Şimdiye Kadar Yakalanmayan Asker Kaçakları	Toplam
1. Savaş Yılı 1939/40					
Kara	76.848	2.038	16.644	4	95.534
Deniz	3.425	1.393	151	—	4.969
Hava	8.080	1.989	1.549	—	11.618
Toplam	88.353	5.420	18.344	4	112.121
2. Savaş Yılı 1940/41					
Kara	140.378	8.769	38.894	3	188.044
Deniz	5.480	1.099	360	—	6.939
Hava	14.313	4.360	3.948	1	22.622
Toplam	160.171	14.228	43.202	4	217.605
3. Savaş Yılı 1941/42					
Kara	455.635	58.049	58.818	22	572.524
Deniz	7.418	1.316	2.968	7	11.709
Hava	22.248	6.479	14.291	—	43.018
Toplam	485.301	65.844	76.077	29	627.251
4. Savaş Yılı 1942/43					
Kara	413.009	330.904	98.987	230	843.130
Deniz	15.202	5.070	2.491	49	22.812
Hava	36.313	53.993	11.025	13	101.344
Toplam	464.524	389.967	112.503	292	967.286

Levent Şahverdi Arşivi

	Ölü	Kayıp/Harp Esiri	Terhis Edilenler	Şimdiye Kadar Yakalanmayan Asker Kaçakları	Toplam
5. Savaş Yılı 1943/44					
Kara	502.534	925.088	139.503	329	1.567.454
Deniz	17.997	19.845	3.403	45	31.290
Hava	52.707	29.316	15.226	18	97.267
Toplam	573.238	974.249	158.132	392	1.706.011
6. Savaş Yılı 1944/45					
Kara	121.335	215.981	26.262	5	364.583
Deniz	2.253	3.482	1.011	6	6.751
Hava	16.125	44.883	2.821	—	63.830
Toplam	139.713	264.346	30.094	11	434.164
Genel Toplam (1. - 6. Savaş Yılları)	1.911.300	1.714.054	438.352	732	4.064.438

Alman Silahlı Kuvvetleri'nin 30.11.1944'e kadarki tüm zayiatı toplamı : 4.774.148

30.11.44'de hastanelerde : 399.345 yaralı
310.365 hasta

d. Savaşta Ekonomi, ve Silah ve Donatım

Belge No. : 174*

Führer'in Savaş Ekonomisinin Konsantrasyonu Hakkındaki 2 Eylül 1943 Tarihli Bildirgesi

Savaş icap ve ihtiyaçları, tüm ekonomik güçlerin yoğun biçimde bir araya toplanmasını ve bir elden kullanılmasını emretmektedir. Bunu göz önüne alarak savaşın devamı için aşağıdaki hususları emrediyorum :

Madde 1

Ekonomi Bakanı, Alman ekonomisinin ekonomik-politik meselelerini çözme yetkisine sahiptir.

Levent Şahverdi Arşivi

Madde 2

2. Ekonomi Bakanının endüstri ve sanayideki ham madde ve üretim alanlarındaki yetkiler, Silah, Techizat ve Mühimmat Bakanına (Savunma Bakanı) geçer. Bu bakan, görevlerinin genişlemesi nedeniyle bundan böyle "Silah ve Teçhizat ve Savaş Üretimi Bakanı" olarak adlandırılır.

Madde 3

1. Ekonomi Bakanı, sivil halkın tüketim mallarıyla ikmali ve bu malların dağıtımının düzenlenmesi konularında yetkili kalır.

2. Ekonomi Bakanı, endüstri ve sanayideki ham madde ve üretim alanlarında ve devletin dış ticaret politikası çerçevesinde dış ekonomik sorunların iyileşmesine ilişkin ticaret alanında yetkilidir.

Ekonomi Bakanı ayrıca, tüm dış ticaret alanında bütün Almanlara ait ekonomik plan çerçevesinde genel ekonomik görüşlerin korunmasını sağlamak ve Alman ekonomisini tatmin edici biçimde yönlendirmek zorundadır.

Dışişleri Bakanının devletin dış ticaret politikasını yürütme ve dış ticaret görüşmelerini hazırlama ve yürütme yetkisi baki kalır.

Madde 4

Ekonomi Bakanı, kredi kurumlarını en üst düzeyde kontrol ve murakabe eder. Kanun veya tüzüğe göre ast durumdaki devlet veya eyalet makamlarına tanınmış olan kontrol ve murakabe veya idare etme hakkı, Ekonomi Bakanına geçer. Bakan, ast durumdaki makamlar üzerindeki bu kontrol ve murakabe veya idare etme hakkını, bu hakların özel nedenlerle bizzat bakan tarafından tedvir edilmesi zorunlu olmadığı sürece, devreder. Ekonomi Bakanı, Alman ekonomisinin mali meselelerini yürütme yetkisine de sahiptir.

Madde 5

Büyük Alman Devleti Mareşalinin dört yıllık planla görevli kişi olarak mevcut yetkileri baki kalır.

Madde 6

Bu emir, ilhak edilen doğu bölgeleri ve protektoralar (himaye altına alınan memleketler) dahil, Büyük Alman Devleti topraklarını şumulü içine alır. Silah, Teçhizat ve Savaş Üretimi Bakanı endüstri ve sanayideki ham madde ve üretim alanında himaye altına alınan memleketlerde de yetkilidir.

Levent Şahverdi Arşivi

Madde 7

2, 3, ve 4 ncü maddelerin icrası ve tamamlanması için gerekli olan hukuki ve idari yönetmelikleri, 2 nci madde için Silah, Teçhizat ve Savaş Üretimi Bakanı müştereken, 3 ve 4 ncü maddeler için Ekonomi Bakanı ilgili bakanlarla anlaşarak yayınlarlar.

Führer Karargâhı, 2 Eylül 1943

Führer
İmza : Adolf Hitler
Devlet Bakanı ve
Başbakanlık Sekreteri
İmza : Dr. Lammers

Belge No. : 175*

Silah, Teçhizat ve Savaş Üretimi Bakanı

ZA/Teş.-223-79/44

Berlin. . . . .
Lg/Ku. No. 273
HİZMETE ÖZEL

Führer'in Silah, Teçhizat ve Savaş Üretiminin Merkezleştirilmesine İlişkin 19 Haziran 1944 Tarihli Emri

(Özet)

Tahrip edici yeni özellikleriyle, bize düşmanın gelişmesi karşısında önemli yararlar sağlayacak durumda olan Alman silah endüstrisinin bu meşhur silah ve gereçlerinin merkezileştirilmesini kolaylaştırabilmek ve ayrıca gelişmeleri tamamlanmış sayılabilecek tiplerde yapılacak değişikliklerde aşırılığı durdurmak için şunları emrediyorum :

I

1. Bir objenin veya objeler grubunun seri halinde üretimini Silah, Teçhizat ve Savaş Üretimi Bakanı saptadığına göre, dairelerde ve işletmelerdeki geliştirme faaliyeti yalnız bakanın izniyle sürdürülür.

2. Bu sınırlandırmadan ötürü serbest kalacak tüm mühendisler veya diğer güçler, ya malzeme kullanma ağırlığının azaltılmasına ve üretimin iyileştirilmesine, ya da merkezi olarak inkilap yapıcı yeni gelişmelere tahsis edilir.

Levent Şahverdi Arşivi

3. Seri üretim halinde bulunan silah ve gereçler, bunların geliştirilmesi görevlerinden alınarak, serbest bırakılmış olan mühendis ve işçilerce bir kez de kalite iyileştirilmesi imkânı bakımından incelenmeli; ancak bu tür işlemler üretimde önemli değişiklikler yapmaksızın icra edilebilmelidir. Ayrıca ve özellikle monte edilmiş olan her tür alet ve diğer levazımatın kullanılması, bu kullanımın savaş gücü için mutlaka gerekli olup olmadığı ve üretimleri için gereken iş ve malzeme sarfiyatının buna değer görülüp görülmediği hususları bakımından da tetkik edilmelidir.

4. Bazı silah ve gereçlerde kullanılan çelik malzeme büyük ölçüde standartlaştırılmalı ve demir üretim endüstrisinin üretim artışını desteklemek için, önemli derecede azaltılmış bir malzeme miktarına rücu edilmelidir.

5. Seri üretim halinde bulunan silah ve gereçlerde yapılacak değişiklikler, çoğunlukla sağlanacak yararlarla doğru orantılı olmayan üretim aksaklıklarına neden olurlar.

Bu nedenle Silah, Teçhizat ve Savaş Üretimi Bakanı aşağıdaki hususlarda yetkili kılıyorum :

a. Üretimi halinde bulunan silah ve gereçlerde her değişikliği ayrı ayrı zikretmek veya tüm ana ıskartalar alanına mahsus olmak üzere yasak etmek... Bu suretle işletmeler, yalnız bakan tarafından izin verilen değişiklikleri kabul edebilir;

b. Silahlanma programlarındaki değişiklikleri bakanın şahsi iznine tabi tutmak;

6. Silah, Teçhizat ve Savaş Üretimi Bakanı, işletmelerin, ancak tam anlamıyla zorlayıcı hallerde değiştirilebilecek olan uzun vadeli ve sürekli programlarla meşgul edilmesini sağlamak zorundadır.

II

1. Yukarıda sözü edilen önlemlerden ötürü serbest kalacak plancılar, mühendisler ve üretim düzenleyiciler ve diğer yeni üretimlerin düzenlenmesi için serbest kalacak işçiler Silah, Teçhizat ve Savaş Üretimi Bakanı tarafından merkezi olarak kayıt ve tescil edilir ve devrimcil iyileştirmeler veya gelişmeler için gerekli olan bu önlemlerin en süratli şekilde uygulanmasına tahsis edilirler.

2. Kuvvet komutanlıklarının silah dairelerinde mevcut kuvvetlerin kapasiteleri ve her bir kuvvetin yeni gelişmelerini yürütenler dahil, işletmelerde şimdiye kadar faaliyet göstermiş olan her tür uzman personel,

Levent Şahverdi Arşivi

mümkün olan en kısa zamanda nakledilmeleri amacıyla mensup oldukları kuvvet komutanlıklarıyla şimdiye kadarki bağlantılarından kopmuş olarak Silah, Teçhizat ve Savaş Üretimi Bakanınca toplu vaziyette tarafımdan emredilen yeni gelişmelere tahsis edilebilirler.

3. Köklü ve devrim mahiyetindeki iyileştirmeler veya gelişmeler için gerekli olan önlemler, Silah, Teçhizat ve Savaş Üretimi Bakanının önerisi üzerine tarafımdan detaylı olarak saptanır.

III

Yukarıdaki hükümler diğer savaş üretiminin tüm ürünleri için de geçerlidir.

IV

(. . . . .)

V

Bu genelgenin icrası için gerekli emri ve direktifleri Silah, Teçhizat ve Savaş Üretimi Bakanı verir.

Führer Karargâhı, 19 Haziran 1944

Führer
İmza
Adolf Hitler

Belge No. : 176*

Başkomutanlık Askeri Ekonomi Dairesi Başkanı General Thomas'ın 1944 Yazı'nda Hazırladığı Rapordan

(. . . . .) Amerika

Amerikan askeri ekonomisinin durumu daha savaştan önce Başkomutanlık Harekât Başkanlığı'nca özel bir önem ve dikkatle incelenmiş ve sürekli izlenmişti. Bu amaçla o zamanki Harekât Dairesi Başkanı Binbaşı Warlimont bir yıllığına Amerika'ya gönderilmiş ve dönüşünde Amerikan askeri ekonomisi organizasyonu hakkında esaslı bilgiler getirmişti. Ayrıca da, ABD'nin silah endüstrisi ve askeri ekonomik imkân kabiliyetlerinin takribi bir tablosu elde edilebilmişti. Başkomutanlık Askeri Ekonomi Silahlı ve Teçhizat Dairesi'nin 1939'da savaş patladığı sırada ABD hakkındaki hükmü şöyleydi :

Levent Şahverdi Arşivi

1. Amerika, baskın tarzında savaş patladığı sırada ancak kendi silahlı kuvvetlerini ikmal edecek durumdadır,

2. Başta uçak, tank ve motorlu taşıt araçları olmak üzere, büyük miktarda savaş araç ve gereçleri üretmek için Amerikan endüstrisinin köklü biçimde değiştirilmesine, bunun için de yaklaşık bir yıla ihtiyaç vardır.

3. Amerika, 1-1,5 yıllık bir süreden sonra hemen hemen tüm silahlanma alanlarında, diğer devletlerin çok üstünde bir imkân ve kabiliyete ulaşabilir.

Bu nedenle Askeri Ekonomi Silah ve Teçhizat Dairesi tarafından, politikanın mutlaka Amerika'nın bize karşı savaşa girmesini önlemesi gerektiği ve en iyisinin bu memleketin Almanya için büyük metahhit olarak kazanılması olduğu görüşü sürekli savunuldu.

Fakat bu görüş, askeri kanatça Amerikan köklü değişikliği savaş ekonomisi üzerinde etkin olmazdan çok önce, savaşın kazanılmış olacağı fikri benimsendiği için, takdir ve rağbet bulmadı. Askeri Ekonomi, Silah ve Teçhizat Dairesi'nin Amerika'nın silah ve teçhizat üretim kabiliyeti hakkındaki açıklamaları da 1942 yılının sonunda çok kötümser olduğu gerekçesiyle reddedildi. Bugün (1944 yılı Yazı bildirilen miktarlar, sözü edilen dairenin o zamanlardaki açıklamalarının çok üstünde bulunuyor. Ayrıca bu dairece tekrar tekrar, eğer Amerika bir kez savaş için büyük paralar harcayarak yatırımlar yaparsa, bu yatırımların meyvesini toplamazdan önce savaşı sona erdiremeyeceğine de işaret edildi.

Askeri Ekonomi, Silah ve Teçhizat Dairesi'nin Amerikan askeri ekonomisi hakkındaki detaylı mütalaası şimdiki Asker Ekonomi Dairesi'nin arşivinde bulunmaktadır.

(. . . . .)

Belge No. : 177*

Aynı Rapordan

— Doğu Seferi —

Doğu Seferi'nin askeri-ekonomik hazırlığı Askeri Ekonomi, Silah ve Teçhizat Dairesi tarafından büyük bir hız ve gayretle ve büyük ölçüde yürütüldü. Askeri ekonomik işleri yürüten karargâh ve birliklerin kurulması ve donatılması gibi pratik hazırlıklar, gizlilik nedenleriyle yasak-

Levent Şahverdi Arşivi

lanmış olduğu için, maalesef sadece teorik çalışmalar bu tempoda sürdürülebildi. Bu daire başkanının, pratik hazırlıkta en azından savaş kıtaları düzeyine kadar gidebilme hususunda yaptığı müteaddit öneriler yine gizlilik nedenleriyle Başkomutanlık Kurmay Başkanı tarafından reddedildi. Buna rağmen kuruluş hazırlıkları bir hayli geliştirilebilindi ve de harekâtın başında askeri-ekonomik birlikler, teçhizatları oldukça noksan olmasına karşın, plana uygun şekilde emre hazır duruma getirildiler.

Teorik hazırlık yani, kullanılacak askeri-ekonomik teşkilatın ve lüzumlu askeri-ekonomik malzemelerle birlikte Rusya'da ilerlemekte olan kıtaların donatılması işi, bu arada örnek teşkil edecek tarzda yapılmıştı. Şurası teslim ve kabul edilebilir ki, şimdiye kadar hiçbir ordu düşman memleketinde ilerlerken Rusya'daki Alman ordusu gibi askeri-ekonomik malzemeyle donatılmamıştı. Mareşal Göring, bu hazırlıkları Askeri Ekonomi, Silah ve Teçhizat Dairesi Başkanının yüzüne karşı övgü dolu sözlerle takdir etti (26.6.1941 tarihli belge, Ek-XXI, sayfa 20'ye bak). Hazırlığın detayları hakkında bilgiyi Askeri Ekonomi Doğu Karargâhı'nın özel hazırlığı başlıklı incelemesi verir.

Her şeyden önce birliklerin motorlandırılması yeterli değildi ve dolayısıyla da birliklerin bazı yerlere ulaşmaları gecikti. Buna rağmen, teşkilatın kullanılması genel olarak plana uygun şekilde yürüdü. Askeri-ekonomik makamların çalışması her yerde olağanüstü takdir gördü, bilhassa tarım işleri liderleri yalnız kaldıkları görevlerindeki ağır işlerinde sonsuz yararlar sağladılar. Eğer Ukrayna Don Havzası, Kafkas düzlükleri ve tüm diğer bölgelerden tarımsal yönden yararlanma böyle memnun edici bir düzeye Askeri Ekonomi Karargâhı'nın özel hazırlığı sayesinde çıkarılabilindi ve eğer savaş cephesinin hemen gerisinde Rus endüstri bölgelerinin yeniden en kısa zamanda faaliyete geçirilmesi becerildiyse, bu Askeri Ekonomi Teşkilatı'nın ve bunun dışarda kullanılan liderlerinin liyakat ve dirayetleri sayesinde olmuştur.

Askeri Ekonomi, Silah ve Teçhizat Dairesi hazırlığın ilk gününden itibaren, yüksek sevk ve idareye Sovyet Rusya'nın askeri-ekonomik ve silah endüstrisi durumunun gerçek, bir tablosunu vermek için çaba sarf etmişti. Bu hususdaki haberler tamamen tenakuza düştüler. Askeri Ekonomi, Silah ve Teçhizat Dairesi ilk büyük etüt olarak yüksek şek ve idareye "Sovyetler Birliği'nin Askeri Ekonomisi" başlıklı bir broşürün yanında "Doğuda Yapılacak Bir Harekâtın Askeri-Ekonomik Etkileri" başlığı altında bir etüt daha sundu (Askeri Ekonomi, Silah ve Teçhizat Dairesi No. 10/41 Gizli, Komutana ve Kurmay Başkanına Özel - Ek-XXI, sayfa 21'e bak.)...

Levent Şahverdi Arşivi

Bu etüt, planlanan Doğu Harekâtı hakkında Mareşal Göring tarafından 1940 Kasım ayında emredilmiş olan mülahazaların sonucunu oluşturuyordu. Askerî Ekonomi, Silah ve Teçhizat Dairesi, Sovyetler Birliği'nin askerî-ekonomik ve silah endüstrisi durumu hakkında tamamen objektif bir tablo sunmaya çalışmış ve bir askerî harekâta güçlükler çıkarabilecek hususlara işaret etmeyi gerekli addetmişti.

Bu güvenilir esaslara dayanarak, binbir zahmetle toparlanmış olan çalışmanın sonucu şöyle özetlenmiştir :

"SSCB'nin Avrupa kısmının (Ural bölgesi hariç) işgali için yapılacak bir harekât aşağıdaki sonuçları sağlar :

I. Eğer, süratle el atmak suretiyle

a. Stokların tahrip edilmesini önlemek,

b. Kafkas petrol bölgesini tahrip edilmemiş durumda elimize geçirmek,

c. Ulaşım sorununu çözmek başarılırsa, ilk aylar için hem iaşe sektöründe, hem de ham madde alanında Almanya için bir rahatlama meydana gelecektir.

II. Savaşın uzun bir süre devam etmesi için, etkin ve önemli bir rahatlama aşağıdaki koşullara bağlıdır :

a. Tüm alanlarda :

(1) Ulaşım sorununun halledilmesine;

(2) Halkın bulunduğu yere ve onun işbirliği için kazanılmasına...

b. Tarım alanında

(1) Tahriplerin önlenmesine ve SSCB'de üretimi yeniden başlatmak için traktör ve makine parkının ikmali imkânına,

(2) Yakıt ikmali imkânına...

c. Endüstri alanında

(1) Enerji merkezlerinin tahrip edilmemiş olarak ele geçirilmesine veya süratle yeniden tesis edilmesine,

(2) Sovyetler Birliği'nin Avrupa kısmında mevcut olmayan ham maddelerle çalışan endüstrinin tedarikinin, emniyet altına alınmasına...

Levent Şahverdi Arşivi

III. Uzakdoğu ile bir bağlantı sağlanıncaya kadar Almanya'nın kauçuk, volfram, bakır, platin, çinko, amyant ve Manila keneviri ikmali çözümlenmemiş olarak kalır.

IV. Kafkasya dahil Volga ve Don Nehri ağızlarının güneyindeki bölgeler harekâtın içine alınmış olmalıdır. Kafkas yakıt bölgesi, işgal edilen bölgelerden yararlanılması için mutlak zorunludur.

V. Bu bölgenin işgali, sırf silah endüstrisi alanında toplam Rus silah endüstrisinin yaklaşık % 75'inin ve ince el işi ve optik endüstrisinin % 100'ünün ele geçirilmesine neden olur. SSCB'ye silah endüstrisinin yaklaşık % 25'i, ince el işi ve optik endüstrisinin sadece % 1'i kalır.

Çalışma, yüksek sevk ve idare nezdinde takdir buldu, fakat kaydedilen güçlükler toplu askeri-ekonomik muhakemeye dayanılarak paylaşılmadı.

Bu inceleme ve çalışmayı, Rus endüstri alanlarının birbiri ardısıra işgalleri sırasında yüksek sevk ve idareye devamlı olarak Rusun emrine amade bulunan savaş potansiyeli hakkında açık bir tablo sunma hedefini günden diğer çalışmalar izledi.

Bu incelemelerden 1941 yılında yapılmış olan ikisi özellikle sevk ve idare için çok değerli ve önemliydi :

a. "Doğuya Yönelik Harekâtın İlerlemesiyle Rusya'nın Askerî-Ekonomik Durumunda Oluşması Muhtemel Gelişme" konulu 2 Ekim 1941 tarihli bir etüt ve

b. Aralık 1941 tarihli, 1942 yılında Rusya'nın silahlanmayı devam ettirme imkânı hakkındaki bir etüt.

2 Ekim 1941 tarihli etütde, Alman ileri hareketinin belirli bölgelere erişmesinden sonra, Sovyetler Birliği'nin silah endüstrisi durumu tasvir ediliyordu. Rusya'nın durumu kısaca şöyle çiziliyordu :

A. Kırım, Dinyeper, Harkof, Tula, Moskova, Leningrad, Kadakalşa (Orte dahil) hattına kadar arazi kaybından sonra :

"Demir ve aliminyum üretiminin yaklaşık üçte ikisinin kaybedilmesi, mevcut üretim kapasitelerinde bir artışa, hatta belki de bunlardan tam

Levent Şahverdi Arşivi

olarak yararlanılmasına bile artık izin vermez. Kış mevsiminde harekâtın durgunlaştığı sırada silahlı kuvvetlerin malzemece tamamlanması ve savaş başındaki duruma getirilmesi artık imkânsızdır; fakat herhalde gelecek ilkbaharda, savaş hareketlerinin savunma esasına göre sürdürülmesi için savaş malzemesindeki acil ve mübrem ihtiyacın giderilmesi mümkün olur.

Rusya'nın askerî-ekonomik gücünün kesin şekilde zayıflaması henüz sağlanamamıştır."

B. Maikop petrol bölgelerinin ve Donez-Restower bölgesinin kaybedilmesinden sonra :

"Kömür talebinin üçte ikisinin kaybedilmesi, demir, çelik ve aliminyum üretiminde oluşan aynı düzeydeki kayıpla bağlantılı olarak, tüm ekonominin şiddetle zayıflamasına neden olur ve bunun sonucu endüstriyel üretim hemen hemen tüm alanlarda yarıdan fazla düşer. Bu suretle de Rus ekonomisi, 1942 Yazı'na kadar kendi gücüyle Uralların batısında savaşın başarı vaad edici tarzda yeniden başlatılması için gereken silahlanma koşullarını sağlayacak durumda olmayacak kadar zayıflamış olabilir."

C. Gorkij endüstri bölgesinin kaybından sonra :

"Gorkij'in kaybedilmesiyle, hemen hemen tüm kamyon ve tank üretimi durur. Bundan dolayı bölgenin özel önemi vardır. 1938'de yaklaşık 115.000 kamyon ve tank üreten Gorkij'deki "Molotof" Otomobil Fabrikası'nın kaybından sonra, Rusya'nın elinde sadece birkaç önemsiz ve şöyle böyle üretim yetenekli motorlu araç fabrikası kalır. Bu silahlı kuvvetlerin motorize edilmesi bakımından çok önemli kayıp, yeterli ölçüde, ancak zırhlı araç üretiminin zararına alınacak uygun ve köklü önlemlerle telâfi edilebilir.

Uçak endüstrisi, Gorkij'de en verimli hücre atelyelerinden birini kaybeder, dolayısıyla da uçak üretme işi büyük bir azalmaya maruz kalır. Yoksa B'deki durum karşısında tüm askerî-ekonomik durumda önemli bir kötüleşme meydana gelmez."

D. Volga'ya kadarki arazinin kaybından sonra :

"B ve C durumları karşısında askerî-ekonomik güçte önemli bir zayıflama hasıl olur. Fakat bunun, mutlaka bir yıkılışa neden olması lazım gelmez. Bu durum, ancak Ural endüstri bölgelerinin kaybından sonra beklenebilir."

Levent Şahverdi Arşivi

Bundan şu yönde açık bir anlayış ortaya çıktı : Sovyetler Birliği'nin sırf askerî-ekonomik nedenlerle çökmesi, ancak Ural endüstri bölgelerinin ele geçirilmeleri veya tahrip edilmeleriyle mümkün olabilirdi.

Aralık 1941 incelemesi her şeyden önce, yüksek sevk ve idareye bir kez daha Rus silahlanma durumu hakkında doğru fikri edinmesi ve isabetli muhakeme yapabilmesi için bir esas vermeye yaradı. Çünkü Askeri Ekonomi, Silah ve Teçhizat Dairesi'inin fikrine göre, bu hususta yüksek sevk ve idarede yanlış görüşler mevcuttur. Aralık ayında, Rusun elinde silahlanmayı devam ettirmeye yeterli kapasitenin var olduğu, Volga ve Ural endüstri bölgelerinin ele geçirilmesinin ya da tahrip edilmesinin harekâtımızın askerî-ekonomik hedefi olması gerektiği söylendi.

Sadece yüksek sevk ve idareye ve W.T.Kur. Başkanına arzedilen bu silah ekonomisine ilişkin mütalaalar yüksek sevk ve idare nezdinde tam bir mutabakat bulmadı. Maalesef müteakip yıllar ve daha sonraki gelişme, Askerî Ekonomi, Silah ve Teçhizat Dairesi'nin sırf objektif haberler ve hesaplar üzerine bina edilen mütalaaların tamamen doğrulandığını ve büyük kısmıyla da çok iyimser olarak kaleme alınmış olduğunu gösterdi.

Askerî Ekonomi, Silah ve Teçhizat Dairesi Başkanı ve sorumlu redaktörleri doğu savaşları sırasında uzun yıllar süren gayretli çalışmalarının takdir edilmemesi karşısında çok üzüldüler. Çünkü onlar, bu çalışmalarıyla Alman özgürlük savaşına katkıda bulunduklarına inanıyorlardı. Eğer onlar büyük mücadelenin sonunda, Rus ekonomik gücünün derecesini doğru değerlendirdiklerini saptayabilirlerse, bu onlar için soğuk bir teselli olacaktır.

Rus durumunun muhakemesi için, batı ekonomik bölgelerinin planlı biçimde erkenden boşaltıldığının farkına varılmasının Askerî Ekonomi, Silah ve Teçhizat Dairesi için özel önemi vardı. Bu dairenin ordular nezdinde birçok makamda görev yapan irtibat subayları tarafından da bulunan esaslar yardımıyla boşaltma amaçları saptanılabilirdi. Ayrıca askerî ekonomi makamlarının esir sorgulama üzere ileriye sürülmeleri suretiylye Rus askerî ekonomik durumu hakkında önemli malzeme de sağlandı. Bu malzemenin yeterince takdir edilmemesi daha da üzücüydü...

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 178

Almanya'nın "Kuvvet Bilançosu" [1]
1939-1944 (Milyon olarak)

	Sivil İşçiler						Silahlı Kuvetler			
	Alman									
Zaman : Mayıs Sonu	Erkekler	Kadınlar	Toplam	Yabancılar ve Harp Esirleri	Toplam Askere Çağrılan	Ortak Kayıplar	Aktif Mevcut	Tescil Eidlen Almanların Toplam Miktarı	Sivil İşçiler Toplam	Aktif Kuvvet Toplam
1939	24,5	14,6	39,1	0,3	1,4	.....	1,4	40,5	39,4	40,8
1940	20,4	14,4	34,8	1,2	5,7	0,1	5,6	40,5	36,0	41,6
1941	19,0	14,1	33,1	3,0	7,4	0,2	7,2	40,5	36,1	43,3
1942	16,9	14,4	31,3	4,2	9,4	0,8	8,6	40,7	35,5	44,1
1943	15,5	14,8	30,3	6,3	11,2	1,7	9,5	41,5	36,6	46,1
1944	14,2	14,8	29,0	7,1	12,4	3,3	9,1	41,4	36,1	45,2
1944 [2]	13,5	14,9	28,4	7,5	13,0	3,9	9,1	41,4	35,9	45,0

[1] Avusturya, Südetler ve Memel bölgesi dahil eski Almanya
[2] 30 Eylül

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 179

Almanya

Önemli Savaş Gereçleri Üretimi

Savaş Gereçleri	Birim	1940	1941	1942	1943	1944
I. Silahlar :						
Karabina Toplam	1.000	1.352	1.359	1.370	2.244	2.586
Oto. P. Silahları	1.000	171	325	317	435	787
Bomba Atarlar	1.000	4	4	10	23	31
Uçs. Topu ve Oto. Yer Silahları	1.000	1	23	57	130	320
7,5 cm. likten İtibaren Toplar [1]	1.000	5	7	12	27	41
II. Zırhlı Mot. Araçlar :						
Hafif Tanklar	1.000	0,8	2,3	3,6	7,9	10,0
Orta Tanklar	1.000	1,4	2,9	5,6	9,4	12,1
Ağır ve Çok Ağır Tanklar	1.000	—	—	1,1	2,5	5,2
Bütün Tanklar (Muhareeb Ağırlığı)	1.000 ton olarak	37	83	140	369	622
III. Uçaklar :						
Gündüz Avcıları	Adet	1.776	2.964	4.476	9.121	20.042
Gece Avcıları	Adet	—	—	432	1.066	3.763
Ağır Bombardıman Uçağı	Adet	648	696	1.092	2.817	4.971
Bombardıman Uçağı	Adet	2.964	3.456	4.428	5.019	2.596
Keşif Uçağı	Adet	990	2.070	980	1.030	1.535
Cephe Uçakları Toplamı	Adet	8.070	9.540	12.950	22.050	34.350
Okul Uçakları	Adet	1.650	1.090	1.150	2.280	3.215
Savaş Uçakları Toplamı (Zeplinsiz)	Adet	10.250	11.030	14.700	25.220	37.950
IV. Mot. Araçlar ve Cer. Vasıtaları						
Zincir Tekerlekli	Adet	...	420	985	2.450	4.490

[1] Bunlara tanka monte edilen toplar ilave edilir (1944'te örneğin 252 adet).

Levent Şahverdi Arşivi

Savaş Gereçleri	Birim	1940	1941	1942	1943	1944
Kamyonlar	1.000	...	62,4	78,2	81,9	—
Yarı Zincirli Araçlar ve Cer Vasıtaları	1.000	3,2	7,5	10,7	37,4	27,8
V. Cephane :						
Tüfek ve Tabanca Cephanesi	Milyar Adet	2,95	1,34	1,34	3,17	5,38
Diğer Piyade Silahları Cephanesi	Milyon Adet	29,4	19,7	40,0	118,4	170,6
Hf. Uçs. Topu ve Yer Cephanesi	Adet	—	77	130	196	263
7,5 cm. den İtibaren Topçu Cephanesi	Adet	27	27	57	93	108
Cephane Toplamı	1.000 Adet	865	540	1.270	2.558	3.350
VI. Deniz Kuvvetleri Denizaltı	1.000 Ton	—	162	193	221	234

Kaynak : Planlama Dairesi'nin 27.1.1945 tarihli raporu.

Belge No. : 181

Almanya
Madeni Yağ Endüstrisinin Önemli Şubelerinin Üretimi ve Madeni Yağ Fabrikaları Üzerine Atılan Bomba Yükü

Üretim
(1000 Ton Olarak)

Aylar	Uçak Benzini	Mot. Araç Benzini	Motorlu	Atılan Bomba Yükü (1000 Şiling olarak)
1944				
Ocak	159	118	117	0,1
Şubat	164	106	94	0,1
Mart	181	134	100	0,0
Nisan	175	126	89	0,6

Levent Şahverdi Arşivi

Mayıs	156	94	74	5,1
Haziran	52	75	69	17,7
Temmuz	35	48	69	21,4
Ağustos	17	59	69	26,3
Eylül	10	48	52	11,0
Ekim	20	53	57	12,5
Kasım	49	50	55	35,0
Aralık	26	50	66	13,9
1945				
Ocak	11	50	64	12,5
Şubat	1	50	77	22,6
Mart	—	39	39	30,9

Belge No. : 182

Savaşta Alman Endüstrisi 1939-1945
Tehlikeli Yanılgılar
— Özet —

İkinci Dünya Savaşı'nda Almanya'nın ekonomik yenilgisinin nedenini "kaçırılan fırsatlar"a bağlamak ve bu türlü bir açıklamaya kalkışmak "tehlikeli bir yanılgı" olurdu. Muhakkak ki, bu hususta bir dizi haklı ve gerekçeli deliller vardır. 1940 ve 1941 yıllarında "barış esasına uygun" savaş ekonomisinin muhafaza edildiğine pekâlâ işaret edilebilir. Bu vesileyle Raymond ve W. Goldsmith'in tespiti tekrarlanmıştır: "Silah ve teçhizat üretiminin böyle kasten yavaş genişletilmesi... Almanya'nın savaş ekonomisi alanında yaptığı çok büyük bir hataydı ve de bunun bir zafer kazanma şansına mal olduğu şimdi açıkça görülmektedir."

Fakat diğer yanda silah ve donanımın erken (ve de yoğun biçimde) yükseltilmesi de sonunda herhalde şans artırıcı bir unsur olmazdı. Örneğin, şiddetlendirilmiş hava savaşına girişilmeseydi, Alman nihai silah ve teçhizat üretimi 1944 Yazı'nda pekâlâ yeniden yaklaşık 20-30 kat artırılmış olurdu. Hesaplara göre, bu böyleydi. Fakat o zaman da üretim, ham madde sıkıntısıyla karşılaşır, darboğaza girmiş olurdu. Çünkü, düşman devletlerin önceden tahmin edilebilen ilerlemeleri o kadar büyüktü ki, üretim artışının devam ettirilmesi halinde de Almanya sürekli daha büyük çapta geride kalmış olurdu. Aşağıdaki çizelge (Belge 144, 146 ve 147 ile kıyaslayın), Almanya'da savaşın bitmesinden kısa zaman önce nasıl olduysa açığa vurulan esaslara göre, bu perspektifleri toplu olarak gösteriyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu fabrika savaşını ekonomik olarak kazanma şansı yoktu. Almanya her şeyden önce hava savaşı ve arazi kaybından dolayı ekonomik yönden zayıfladı. Bu faktörler öyle yoğun biçimde etkili olmamış olsaydı da, eninde sonunda karşı tarafın insan, ham madde ve kapasite üstünlüğü netice üzerinde kesin suretle etkisini göstermiş olacaktı."

Belge No. : 183

Önemli Ham Maddelerle İkmal (1944-45)

Alman İkmali, 1944 Yılı Ortası : 100

	Almanya		Düşman Devletler	
Ham Madde	**1944 Ortası**	**1945 Başı**	**1944 Ortası**	**1945 Başı**
Akaryakıt	100	31	2.620	3.117
Kömür	100	80	220	252
Demir ve Çelik	100	32	367	366
Kok	100	75	175	202
Manganez	100	94	881	907
Molibden	100	21	5.000	5.089
Nikel	100	15	1.378	1.399
Volfram	100	51	887	887
Krom	100	0	453	464
Alüminyum	100	76	358	291
Kauçuk	100	69	748	748
Patlayıcı Madde	100	138	228	294
Kıyaslama :				
Kuvvet Kullanımı	100	44	136	192

Belge No. : 184

Büyük Devletlerin Askeri Malzeme Üretimi

(Milyar Dolar Olarak 1944 Yılı Fiyatları)

Memleket	**1935-1939**	**1939**	**1941**	**%'de Artış**	**1943**	**%'de Artış**
ABD	1,5	0,6	4,5	200	37,5	733
B. Britanya	2,5	1,0	6,5	86	11,1	71
SSCB	8,0	3,3	8,5	70	13,9	64
Toplam	12,0	4,9	19,5		62,5	
Almanya	12,0	3,4	6,0	0	13,8	130
Japonya	—	—	2,0	100	4,5	125
Toplam			8,0		18,3	
Oran			1/2,4		1/3,4	

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 185

Bakan Speer'in Alman Ekonomisi Hakkında 15 Mart 1945 Tarihli Muhtırasından

Düşman hava kuvvetleri daha çok sıklet merkeziyle ulaştırma tesislerine taarruz etti. Bundan ötürü ekonomi ulaşımı önemli ölçüde düştü.

Ren Nehri kıyısındaki cephenin yer değiştirmesiyle, verimli linyit havzaları ve linyit ocakları kaybedildi. Ruhr bölgesine doğrudan topçu etkisi ve gündüz ve gece cephenin yakınlığından ötürü artan uçak faaliyeti Ruhr bölgesinde geniş çaplı girmelere nelen oldu.

Daha şubatta Ruhr bölgesi günde 8.100 vagon kömür sağladığı halde, şimdiki üretim günde 2.000-3.000 vagona düştü. Yukarı Silezya'nın geri kalan bölgelerinden kömür nakli de artırılamadı.

Bu durumda kaliteli kömür tedariki şöyle oluyor :

	Şimdiki Tedarik	Normal Tedarik
Ruhr Bölgesinden	3.000 Vagon	20.000 Vagon
Yukarı Silezya'dan	3.700 Vagon	24.000 Vagon
Saar Bölgesinden	1.000 Vagon	24.000 Vagon
Toplam	7.700 Vagon	68.000 Vagon

Bu miktarlarla artık hem gemi seyriseferleri, devlet demir yolları, gaz ve elektrik fabrikaları, yiyecek ekonomisinin kömür ikmali; hem de son sırada bulunan silah ve teçhizat ekonomisinin kömür ikmali hiçbir surette yapılamaz duruma geliyor.

Yukarı Silezya'nın kaybedilmesinden bu yana, Almanya ekonomik yönden sürekli olarak daha süratle çöküyor. Kömür ikmalinde alınan yeni kesin sınırlandırılmalarla bu felakete doğru gidiş hızlandırılmıştır.

Bu nedenle 4-8 hafta içinde Alman ekonomisinin kesin çöküşüne muhakkak gözüyle bakılabilir.

Ayrıca ne bir silah ve teçhizat akışı sağlanmıştır, ne de Alman demiryolları ve gemi seyrüseferleri, bu malzemeyi üzerine almış ulaşımı -muhtemelen operatif nakliyat müstesna- ifa edecek durumda olacaktır. Bu çöküşten sonra savaş, askeri bakımlan da sürdürülemez.

Halk bu savaşta üzerine düşeni yerine getirdi ve daha önceki bir savaştaki görevlerin her birinden çok daha güç görevler ifa etti. Eğer savaş kaybedilirse, muhakkak ki bu başarısızlığın sorumlusu Alman ulusu olmayacaktır. Sevk ve idaredeki bizler, halka beklemek zorunda olduğu

Levent Şahverdi Arşivi

güç saatlerde yardım etmekle yükümlüyüz. Ayrıca hayale kapılmadan akılcı bir tarzda -kendi kaderimizi göz önüne almaksızın- uzak bir gelecekte de vaki olabilecek sorunlara eğilmek zorundayız. Düşman, Alman ulusunu ve onun yaşam üslerini tahrip etmek istiyorsa, o zaman bu işi o bizzat yapmalıdır. Biz halkımıza en ilkel tarzla da olsa, sonuna kadar bir yaşam temeli sağlamak için elimizden gelen her şeyi yapmalıyız.

Bu görüşü kuvveden fiile çıkarmak için, tüm alanlarda gereken önlemler alınacaktır.

Açık emir ve direktiflerle yerel felaketler önlenebilir. Hiç kimse, Alman ulusunun kaderinin de kendi kaderine bağlanmış olduğu görüşünü benimseyemez.

Belge No. : 186a

Amerika Birleşik Devletleri
Savaş Malzemesi Üretimi 1940-1945
(Milyon Dolar Olarak)

	YILLAR					
Malzeme Cinsi	1940 2. yarısı	1941	1942	1943	1944	1945 1. yarısı
Uçaklar	342	1.737	6.095	12.519	16.046	6.885
Gemiler	391	1.852	6.957	12.489	13.431	4.884
Tanklar ve Motorlu Araç	260	1.340	4.943	6.524	5.372	2.695
Toplar vb.	89	396	2.007	3.647	3.120	1.394
Cephane	806	2.320	6.263	10.430	11.033	6.184

Diğer Savaşan Devletlerin Silah ve Teçhizat
Üretimlerinin Kıyaslanması Yararlıdır
(Birim; 1944=100)

	YILLAR						
Devletler	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944
ABD	2	2	5	11	47	91	100
Kanada	0	2	6	27	73	102	100
İngiltere	4	10	34	59	83	100	100
SSCB	12	20	30	53	71	87	100
Almanya	16	20	35	35	51	80	100
Japonya	8	10	16	32	49	72	100

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 186b

Sovyetler Birliği'ne Yapılan Müttefik Sevkiyatı (1941-1945)

Malzemenin Cinsi	Temmuz 1941	Ekim 1941	1642	Amerikan Yardım Programı (*)
Gemiler				2.660 (77'si battı)
Ton Olarak Toplam Yük.				16,5 milyon (Bunun 15 milyon tonu yerine ulaştı.)
Diğerleri		İngiliz Sevkiyatı		
1. Petrol-Benzin	—	24.900 T. (1)	69.483 T. (1)	2,5 Milyon T.
2. Cephane	—	86.972 T. (1)	61.464 T. (1)	
3. Uçak	200	493		14.800
4. Tank	—	480 (2)	3.276 (2)	13.000
5. Makineli Tüfek	—	—	—	135.000
6. Hf. Mot. Araç	—	—	—	427.284
7. Motosiklet	—	—	—	35.170
8. Jeep aracı	—	—	—	50.000
9. Lokomotif	—	—	—	1.045
10. Açık yük vagonu	—	—	—	7.164
11. Lastik	20.000 T.	—	—	—
12. Çizme	2-3 Mil	—	—	11 Milyon
13. Pamuk havlu	—	—	—	90 Milyon metre
14. Alüminyum	—	—	—	420.000 Ton
15. Demiryolu için çelik	—	—	—	2.120.000 Ton
16. Hafif Maden	—	—	—	733.000 Ton

[*] 1 Ekim 1941 - 31 Mayıs 1945.
[1] Amerikan sevkiyatı dahil.
[2] Hafif refakat araçları dahil.

Levent Şahverdi Arşivi

e. Geleneğe Aykırı Davranışlar

Belge No. : 187

Ölümü Kolaylaştırma Emri

Adolf Hitler **Berlin, 1 Eylül 1939**

Genel Sekreter Bouhler ve Tabip Dr. Brandt, ismen saptanacak doktorların yetkilerini, insani ölçü ve takdirlere göre hastalık durumları çok kritik görülen tedavi edilemez hastalara lütuf ve kerem ölümü ihsan edebilecek derecele genişletmekle görevlenlirilmişlerdir.

İmza
Adolf Hitler

(El yazısıyla)

Bouhler tarafından

27.8.1940 günü bana teslim

edilmiştir.

İmza

Dr. Gürtner

Belge No. : 188

Himler'in "Çocuk Üretimine" İlişkin Emri

SS Lideri ve **Berlin, 28 Ekim 1939**

İçişleri Bakanlığı'nda

Polis Şefi (Emn. Gn. Md.)

Tüm SS ve Polis Teşkilatları İçin SS Emri...

Her savaş, en iyi kanların hacemat edildiği feci bir olaydır. Elde edilen bazı silah başarıları dahi bir ulus için aynı zamanda yenilgidir. Çünkü, o ulusun yaşam gücü tahrip olmuş, kanı emilmiştir. Üstelik, bu mücadelede en iyi insanlar ölür. Bu esef verici, üzüntü yaratıcı bir olaydır ama, henüz en kötüsü değildir. Çok daha kötü olan, savaş esnasında sağ kalanlar ve savaştan sonra ölenler tarafından geride çocuk bırakılmamasıdır. İşte bu, telafisi güç bir noksanlıktır.

Levent Şahverdi Arşivi

"Ancak, oğulları ve çocukları olan kişi, rahat ölebilir" diye eski bir söz vardır. Bu, içinde bulunulan savaşta adeta SS (Muhafız Kıtası) Teşkilatı için söylenmiş bir söz oluyor ve gerçekliliğini koruyor. Ecdadının, ailesinin ve bizzat kendisinin olmasını arzu ettikleri şeylerin çocuklarında devamını bulacağını bilen ve yavaş yavaş göçüp gitmekte olanların yerini çocukların alacağına inanan kimse rahat ölebilir.

Bir savaş ölüsünün dul karısı için en büyük hediye, ebediyen sevdiği kocasından yadigâr kalan çocuğudur. Belki de, kurallaşan medeni kanunun ve alışkanlıkların sınırlarını aşarak, en iyi Alman kanı taşıyan kadın ve kızlar için evlilik dışında da anne olmak yüce bir görev olabilecektir. Bu asla hafifmeşreplik sayılmayacak, aksine çok derin ahlaki bir ciddiyet ve davranış addedilecektir. Evlerine geri mi dönecekler, yoksa Almanya için ölüp kalacaklar mı sorusunu sadece kaderin bileceği bir savaşa gitmekte olan askerlerin çocuklarının annesi olmak, herhalde görevlerin en yücesi, vatan sevgisinin en büyüğ olsa gerek...

Devletin emriyle vatanda kalmış olan karı kocaların da tam şu sırada yeni çocukların ana ve babaları olmak gibi kutsal yükümlülükleri vadır. Kılıç zaferini ve askerimizin akıtılmış kanını çocuğun zaferi ve yeni toprakların iskânı izlemeyecekse, hepsinin anlamsız olacağını unutmamalıyız.

Geçen savaşta bazı askerler, sorumluluk bilincinden ötürü, kendisinin ölümünden sonra karısının bir çocuğa daha sahip olarak sıkıntı ve zaruret içinde geride kalmaması için, savaş esnasında başka çocuk yapmamaya karar verdiler. SS erkeklerinin böyle düşünce ve endişelere kapılmasına bugün için hiç gerek yoktur. Çünkü, bu endişeler aşağıdaki düzenlemeyle ortadan kaldırılmıştır :

1. Babaları savaşta ölen tüm saf Alman kanı taşıyan meşru ve gayri meşru çocuklar için, SS Lideri tarafından vekil tayin edilecek özel kişiler vasilik görevi yapacaklardır.

Biz kendimizi bu annelerin yerine koyuyor ve bu çocukların büyümeleri için gerekli beşeri eğitimi ve maddi zorlukları erginliklerine kadar üzerimize alıyoruz. Böylece hiçbir anne ve dul kadının zaruret ve sıkıntıya düşmemesini sağlıyoruz.

2. SS Teşkilatı, savaş esnasında meşru veya gayri meşru olarak doğan tüm çocuklara, eğer yokluk ve sıkıntı mevcutsa, savaş esnasında anne olacaklara ve doğacak çocuklara bakacaktır. Aynı teşkilat savaştan sonra, eğer babalar geri dönerlerse, bireylerin gerekçeli istekleri üzerine büyük ölçüde ekonomik ek yardım da sağlayacaktır. SS erkek-

Levent Şahverdi Arşivi

leri ve Almanya'nın umudu olan bu çocukların anneleri, onlara Führer'e olan sonsuz inançla kanımızın ve ulusumuzun ebediyen yaşaması istek ve azmiyle ve onlar kadar cesurca Almanya için savaşmasını ve ölmesini bildiklerini, Almanya için hayatlarını bir an bile tereddüt etmeden vermeye hazır olduklarını gösterirler.

İmza
Almanya SS Teşkilat Lideri
Himmler

Belge No. : 189

Doğudaki Yabancı Uluslara Mensup Olanlara Yapılacak İşlemler Hakkında Bazı Fikirler

— SS Lideri Himmler'in Mayıs 1940 Tarihli Muhtırasından —

Doğudaki yabancı uluslara mensup olanlara yapılacak muamele konusunda, Polonyalılar ve Yahudilerin dışında Ukraynalılar, Beyaz Ruslar, Goralliler, Lemkenler, Koşubenler gibi mümkün olduğunca çok münferit kabileleri ve ayrıca, herhangi bir yerde aşiretler de bulunacak olursa, bunları da tanımalı ve ele almalıyız. Bu vesileyle, yalnız Doğu halkının birleşmemesine değil, aynı zamanda ve bunun tam aksine bu halkı mümkün olduğunca çok kısma ve parçaya bölmeye de çok büyük ilgi duyduğumuzu belirtmek isterim.

Bütün bu problemlerin çözümlenmesinde en başta gelen sorun, okul ve dolayısıyla da Yahudilerin elenip tasfiye edilmesi işidir. Doğunun Alman olmayan nüfusu için dört sınıflı halk okulundan daha yüksek bir okula izin verilemez. Bu halk okulunun amacı şunlar olacaktır: En fazla 500'e kadar basit hesaplamalar, isim yazılması, Almanlara itaat etmenin ve namuslu, çalışkan, terbiyeli olmanın Tanrı buyruğu olduğuna dair bir ders... Okumayı gerekli bulmuyorum. Bunların dışında Doğuda asla başka okulların açılmasına izin verilemez.

İyi ırka mensup bu çocukların ebeveynleri ya çocukları teslim etmeye -o zaman muhtemelen başka çocuk yapmazlar, dolayısıyla da aynı soydan lider zümresi muhafaza edileceği için, doğunun bu aşağı tabaka insanlarından oluşan halkının böyle saf kanlı insanlar tarafından bizim için tehlikeli bir topluluk haline gelmesi tehlikesi ortadan kalkar- ya da ebeveynler Almanya'ya gitmeye ve orada sadık vatandaşlar olmaya mecbur kalırlar. Genel valilik ahalisi o vakit zorunlu olarak, gelecek on yıl zarfında bu önlemlerin sürekli uygulanmasından sonra kalacak olan aşağılık bir nüfustan ibaret olur. Ve de bu nüfus, doğu eyaletlerinin sınır dışı edilmiş halkıyla Alman Devleti'nin aynı ırk ve insan türüne sahip kısımlarından (örneğin, Sorbe ve Wendeler kısımları) oluşur.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu ahali lidersiz işçi halk kitlesi olarak kullanılmaya hazır bulunacak ve özel iş yerleri (yollar, taş ocakları, inşaat gibi) için yıllık işçiler ve seyyar işçiler olarak Almanya'nın emrinde olacaklardır; bu esnada hatta onların Polonya hâkimiyeti altında oldukları zamandakinden daha fazla yemeleri ve yaşamaları gerekecek ve kültürsüzlüklerinden ötürü Alman ulusunun sıkı, sürekli ve adil idaresi altında, ulusumuzun ebedi kültür faaliyetlerine ve yapılarına katılmaya ehil hale gelecek ve bu çoğunluğu kaba olan işlerin muhtemelen üstesinden gelebileceklerdir.

Belge No. : 190

"Komiser Emri"

Führer Kh. 6 Haziran 1941
Kur. Bşk. na Özel
Yalnız Kurye Subayla
Gönderilir-

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Hrk. Bşk./Yurt Sav. Ş./No. 44822/41 Gizli, Kur. Bşk. na Özel

Barbarossa bölgesinde savaş koşulları kaza hakkının icrası hakkındaki 14 Mayıs 1941 tarihli Führer emrini (Başkomutanlık/Hrk. Bşk./Yurt Sav. Ş. Sayı : 44718/41 Gizli) takiben ekteki "Politik Komiserlere Yapılacak Muameleye İlişkin Direktif"

Ordu Komutanlıkları ile Taktik Hava Kuvveti Komutanlıklarına kadar dağıtım yapılması ve daha küçük komutanlıklara ağızdan tebliğ edilmesi rica olunur.

Başkomutanlık Kurmay Başkanı
(Keitel)
(. . . . .)

Başkomutanlık Kh./Hrk. Bşk./Yurt Sav. Ş. 44822/41 Sayılı Ç. Gizli "Politik Komiserlere Yapılacak Muameleye İlişkin Direktif"e Ek...

Bolşevikliğe karşı girişilen savaşta düşmanın insan haklarına ve devletler hukukuna uygun davranışta bulunacağı söz konusu olamaz ve böyle bir şey beklenilemez. Mukavemetin asıl yükünü omuzlayan politik komiserlerin, esirlerimize kindar, kaba ve gayri insani muamele etmeleri normal bir bekleyiştir.

Kıtalar şunları bilmelidir :

1. Bu savaşta, sözü edilen unsurlara karşı merhamet göstermek ve devletler hukuku ilkelerine riayet etmek yanlıştır. Bu unsurlar, emniyetimiz için olduğu kadar, işgal edilmiş bölgelerde süratle asayişin sağlanması için de tehlikedir.

2. Barbar Asya savaş metotlarının asıl failleri politik komiserlerdir. Bu nedenle, onlara karşı süratle ve acımasızca çok şiddetli önlemler alınmalıdır. Eğer savaş veya mukavemet halinde yakalanırlarsa, derhal ve hemen orada silahla işleri bitirilecektir.

Levent Şahverdi Arşivi

Ayrıca aşağıdaki hükümler de geçerlidir :

I. Harekât Alanı

1. Kıtalarımız aleyhine cephe alan politik komiserlere "Barbarossa Bölgesinde Savaş Kaza Hakkının İcrasına İlişkin Emir"e uygun işlem yapılacaktır. Bu hüküm, mukavemet, sabotaj ve tahrik suçlarından maznun her tür komiser ve makamlar için de geçerlidir.

2. Düşman kıtalarının organı olarak iş gören politik komiserler taşıdıkları özel işaretlerden tanınabilir -kollarında altın işlemeli orak ve çekiçli kızıl yıldız- (Detaylı bilgi için "SSCB'nin Silahlı Kuvvetleri"ne bak. KKK/Doğu Yabancı Ordular Ş. (II) Sayı 100/41 Gizli 15.1.1941 Ek-9 d)... Bu komiserler, süratle savaş esirlerinden ayrılırlar. Bu, onları esir düşen askerlere herhangi bir şekilde etki yapma imkânından yoksun kılmak için gereklidir. Politik komiserler asker değildir; onlara bu gözle bakılmaz. Savaş esirleri için devletler hukuku yönünden geçerli olan himaye ve yardımın, bunlara da uygulanmasına mahal yoktur. Tecrit edilmelerinden sonra işleri bitirilir.

3. Herhangi bir düşmanca hareket suçu işlemeyen, ya da böyle bir suçtan şüpheli olmayan politik komiserler rahat bırakılır. Ancak memleket içlerine doğru daha fazla girildiğinde, geride kalmış olan memurların yerlerinde bırakılıp bırakılmayacakları veya özel komutanlığa teslim edilip edilmeyecekleri hususunda karar vermek mümkün olacaktır. Bunların da sürekli kontrol ve murakabe edilmesi şayanı arzudur. Suçlu mu, yoksa değil mi sorusuna hükmedilmesinden, komiserin düşünce ve tutumu hakkında edinilen kişisel izlenim ve kanaat muteberdir. Muhtemelen ispatlanamayacak bir suç isnadı, bundan çok sonra gelir.

4. (1) ve (2) nci maddelerde sözü edilen hallerde olay hakkında kısa bir rapor gönderilir :

a. Bir tümenin emrinde bulunan kıtalardan tümene (İstihbarat Ş.);

b. Bir kolordu, ordu, ordular grubu veya zırhlı grup komutanlığının doğrudan emri altında bulunan kıtalardan, bağlı bulundukları kolordu vb. komutanlıklara (İstihbarat Daire veya Şubelerine)...

5. Yukarıda sözü edilen önlemler harekâtın icrasını durduramaz, geciktiremez. Bu nedenle, savaş birliklerince planlı arama ve temizleme faaliyeti yapılmayacaktır.

II. Ordu Geri Bölgelerinde

Ordu geri bölgelerinde şüpheli davranışlarından ötürü yakalanan politik komiserler, Emniyet Hizmetinin (SD) İkmal Grubu'na veya İkmal Komutanlığı'na teslim edilir.

Levent Şahverdi Arşivi

III. Savaş mahkemeleri ve alay ve benzeri komutanlıkların garnizon mahkemeleri I ve II nci maddelere uygun önlemlerin uygulanmasıyla görevlendirilebilir.

(. . . . .)

Belge No. : 191

ÇOK GİZLİ! **(1 Haziran 1941)**

On İki Emir

(. . . . .) (İşgal Edilen Doğu Bölgelerindeki Alman İdare Memurları İçin)

1. Doğuya mesai arkadaşı olarak gönderilmiş olan sizler için baş amaç, en üstün düzeyde iş ve verimdir. Bu, sürekli göz önünde bulunduracağınız temel ilkedir.

Bu nedenle, sizlerden olağanüstü özveri istemem gerekiyor.

2. Vereceğiniz kararların yanlış olabileceğinden korkmayınız. Hiçbir iş yapmayan, hata yapmaz. Çok iş yapanın hata yapma ihtimali de çok olur. Bazı hataların önemi yoktur. Önemli olan sizlerin yaptıklarınızdır. Sorumluluktan korkarak hiçbir şey yapmayan, işe yaramaz.

3. Şimdi size tüm güç ve azimle işe koyulma ve başarı arzunuzu, kudret ve kabiliyetinizi, istidat ve ehliyetinizi kanıtlamanız için mükemmel bir fırsat verilmiştir. İngiltere de yüzyıllar boyunca imparatorluğunda genç insanlara sorumluluk dolu görevler verdi ve onlara liderlik tabiatlarını geliştirmek şansını bahşetti. Almanya'nın dar oluşu bugüne kadar böyle bir uygulamaya izin vermedi. Fakat şimdi Doğuda sizlere tevdi edilen görevlerin üstesinden gelinmesi, dar Batı Avrupa ölçeğiyle işlere yaklaşmamanızı gerektiriyor.

Siz, dışarda görev yapan erkekler, âmirlerinizin en yüksek güvenleriyle desteklenıyorsunuz. Sizlerden ehliyet ve liyakat göstermeniz isteniyor. Tarafımdan yapılması emredilmiş olan kontrollerde ancak zaruret halinde, münferit bir önlem gözden geçirilecektir; esas itibariyle sizin güç ve kabiliyetinizi kanıtlayıp kanıtlamadığınıza bakılacaktır.

4. Sizlerden gerçek liderlik istiyorum. Bu, ne idare savaşında, ne de profesörce mülahazada ortaya çıkar. Bunun için şunlar gerekir :

— Cephede sürekli faaliyet,

Levent Şahverdi Arşivi

— En yüksek karar sevinci,

— Süratli karar verme (karar vermemektense, yanlış karar verme tercih edilir),

— Az, fakat iyi mesai arkadaşı,

— Verilmiş direktiflere ve merkezin verdiği malzemeye göre yararlı hareket etmek ve buna rağmen inisiyatifi elde bulundurmak,

— Astlara açık ve kısa emirler vermek,

— Açıklama ve gerekçe yok -Ruslar bizim adamlarımızda lider görmek isterler,

— Almanlar arasında arkadaşlık; yukarıya karşı sorumluluk, aşağıya otorite. Bir Almanın davranışına öfkelenmek için nedeniniz varsa, bu öfke Rusların önünde gösterilmez,

— Astların sorumluluk bilinci ve faaliyetlerinde kösteklenmemeleri, onlara daha fazla serbesti sağlar, bu suretle de kendi kişiliklerini gösterebilirler,

— Alman olarak Rusluğun karşısında daima kapalı görünmek. Bir Almanın hatası bile Ruslara karşı savunulacaktır.

5. Sizin sürekli olarak nihai hedefi göz önünde bulundurmanız önemlidir. Amaçta, sizlerden çok büyük inat ve eğilmezlik istenmesi zorunludur. Bu amaca ulaşmak için metotlarda daha esnek olabilirsiniz. İşe yarar genel deneyimler dışardaki adamlara direktif şeklinde verilemeyeceğine göre, metotlar bireye bırakılmıştır. Amaçta inat ve ısrar, metotlarda çok yüksek elastikiyet.... Bu nedenle, astlarınız bir hata yaparlarsa, onların heyecan ve neşesine zincir vurulmamalı, aksine onları sürekli hedef istikametine çekmelisiniz.

6. Almanya ve Avrupa için yeni açılmış bölgeler kazanılması gerektiğinden, sizlerin tutumunun kesin önemi vardır.

Sizler, Büyük Almanya'nın temsilcileri ve nasyonalsosyalist devriminin ve yeni Avrupa'nın sancaktarları olduğunuzun idraki içinde olmalısınız. Bu nedenle, devlet gereklerinden ötürü alınması ve uygulanması istenen en şiddetli ve acımasız önlemleri de icra etmek zorundasınız. Bireyin karakter noksanlıkları prensip olarak onun azline neden olacaktır. Böyle nedenlerle azledilen kimse Alman Devleti'nde de artık önemli mevkide bulunamaz.

Levent Şahverdi Arşivi

7. Sizlere yüksek, hatta erişilemez gibi görünen hedefler verilirse, bu gerçekte başarıya bir kerede ulaşabilmek içindir. Asla "tok" olmayın, aksine ihtilalciler olarak kalın. Tek taraflı tarımsal düşünmeyin, aksi halde diğerlerinin aynı şekilde tek taraflı sınai ya da beledi düşünmelerine şaşamazsınız. Daima bütüne yöneliniz. Bunun köylüye nasıl yarayacağını sormayın, aksine sadece bunun Almanya'ya ne faydası vardır diye sorun. Ancak Almanya'ya yararı olan şeyin, köylüye de yararı vardır. Prensip sahibi olun; dogmatik değil, idealist ve gerçekçi olun. Kesin kararlı olun ve eğer gerekiyorsa, boyun eğenlere karşı sert ve haşin, fakat adil ve terbiyeli ve daima örnek olun.

8. Konuşmaktan çok harekette bulunun. Rusları asla kandırmaya veya sözle iknaya çalışmayacaksınız. Rus doğuştan dialektiker olduğu ve bir "filozofsal mizaç" edindiği için, sizden daha iyi ve inandırıcı konuşabilir. Konuşmada ve tartışmada en kısa olanı seçiniz. Daima ve her şeyden önce hareket ve davranışta bulunmaya gayret ediniz. Rus karakter itibariyle duygusal ve kadınımsı olduğu için, ona yalnız hareket tesir eder.

"Memleketimiz büyük ve güzeldir, ama otorite ve düzenden yoksundur. Gelin ve bize hükmedin." Bu, daha Rus Devleti'nin başlangıcında Normanları davet ettikleri sırada Rusların parolasıydı. Bu davranış biçimi Lenin ve Stalin'e kadar, belirli bir istikamet hattı olarak Mongol hâkimiyetine, Polonya ve Litivanya egemenliğine, çarların otokrasisince ve Almanların egemen olmalarına neden olacak şekilde uzadı. Ruslar, hep yönetilen kitle olmayı isterler. Bu nedenle bir Alman girişi de onların üzerinde etkin olacaktır.

Çünkü bu giriş onların "gelin ve bize hükmedin" şeklindeki malûm isteklerini yerine getirir. Tereddüt göstermemiz Rusta beklenen etkiyi yapmaz. Sizler faaliyet ve hareket insanı olmak zorundasınız. Yani, tartışmasız, uzun ve verimsiz gevezelik etmeksizin ve felsefe yapmaksızın gerekeni saptayan, bunu sert ve açıkca emreden insan olacaksınız. O zaman Rus, size kendi isteğiyle teslim ve tâbi olmuştur. Alman ölçülerini, örf ve adetlerini tesise çalışmayın, Almanya'ya ait olan her şeyi unutun.

Her şeyden önce yumuşak ve duygusal olmayın! Rusla birlikte oturup ağlarsanız, o zaman sizi her gördüğünde hafife alabileceği için, memnun ve mutlu olacaktır. Ruslar kadınımsı huylarından başka, erkekçe davranışta da bir kusur bulmak, erkekliği ve mertliği hor görmek isteyebilirler. Bu nedenle, asla erkekçe davranıştan uzaklaşmayın ve namert olmayın, gerçek kuzeyli tutumunuzu koruyun. Ancak, arzu ve iradeniz ölçülü, fakat büyük görevlere yönelik olmalıdır. Ruslara karşı mesafeyi koruyun; onların Alman değil, Islav olduklarını aklınızdan çıkarmayın. Ruslarla içki alemleri düzenlemeyin. Kontrol ve murakabeniz altındaki iş-

Levent Şahverdi Arşivi

letmelerde çalışan kadın ve kızlarla katiyen ilişkiye girişmeyin. Onların düzeyine inerseniz, Ruslarını nezdindeki itibarınızı yitirirsiniz. Rus, Almanda yüzlerce yıllık deneyimi olan yüce bir varlık görür. Bu görüş ve itibarın baki kalmasına çalışın. Bu da, sakin, objektif emirlerle, sağlam iş görmekle, münakaşacıların ve esliyetsizlerin kepaze edilmesiyle korunur ve yükselir.

Rus aydınından, göçmenlerden olduğu kadar yeni Sovyet aydınlarından da sakının. Onlar, insanı aldatır; hiçbir şeye muktedir değillerdir ama Almanların hissiyatına etki yapma hususunda özel bir çekiciliğe ve beceriye sahiplerdir. Bu, Rus kadını için olduğu kadar, Rus erkeği için de geçerlidir.

9. Komünist hile ve kurnazlığından kendinizi uzak tutun. Rus gençliği yirmi yıldan bu yana komünist olarak eğitilmiştir. Başka bir eğitim ve terbiye tanımaz. Bu nedenle geçmişi cezalandırmak anlamsızdır. Bir Rusların nasyonalsosyalizmi kabul etmesini değil, aletimiz olmalarını istiyoruz. Siz, Rus gençliğine görevler verirseniz ve onlar bu görevleri sabote eder ya da hiçbir şey yapmazlarsa, o zaman işi şiddetle ele alıp acımasızca cezelandırmak suretiyle gençliği kazanmalısınız.

Geçmiş ve dilekçeler hakkında soruşturmalar yapmak, gerçek Alman görevleriniz için gerekli olan zamanınızı çalar. Sizler ne sorgu hâkimi, ne de şikâyet duvarısınız. Rusya tarih boyu hep ahlâk bozukluğunun, Jurnal ve Bizans entrikalarının hüküm sürdüğü bir memeleket oldu. Bu tehlike, özellikle sizlere göçmenler, tercümanlar ve yüksek mevkilerdeki Ruslar vasıtasıyla yaklaşacaktır; işletme müdürleri, çavuşlar ve mürebbiyeler de emri altındakilere şantaj yapma ve rüşvet aldırtma eğilimindedir. Rüşvet alınıp verildiğini sezerseniz, sert önlemler alınız. Bizzat ve daima rüşvetin karşısında ve doğru olunuz.

10. Biz Rusa herhangi bir yeni din getirmek niyetinde değiliz. Fakat Rus kendi varlığı içinde din bakımından dikkat etmeniz lazım gelen itikatsız bir insandır. Ancak, dinsel konularla uğraşmak da görevinize dahil değildir.

11. Rus insanı fakirlik, açlık ve kanaatkârlığa asırlardır tahammül eder. Midesi genişleyebilir. Bu nedenle ona merhamet etmek yanlış olur. Alman yaşam standardını ölçü olarak almaya ve Rus yaşam tarzını değiştirmeye çalışmayın.

12. Siz, kendinizi mükemmel surette göreve hazırladınız. Bu nedenle, yukarıya şikâyetlerde bulunmak ve yardım çağrıları yapmak yok.

Sen bizzat kendine yardım et, göreceksin o zaman Tanrı da sana yardım eder!

Berlin, 1 Hazıran 1941

İmza

H. Backe

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 192*

Emniyet Polis Teşkilatı ve Emniyet Hizmeti (SD) Şefi

— B. No. IV A-1-1 B/41 Gizli

Berlin, 7 Ekim 1941
48 nüshanın
36 ncı nüshası

SSCB Vaka Raporu No. 106

(.....)

II. İnfazlar ve Diğer Önlemler

Bir yandan Bolşevik egemenliği altında bulunan Yahudilerin ve bunların NKWD için çalışan jurnalcileri ve ajanlarının ekonomik durumlarının çok iyi olması, diğer yandan Kiev'de vaki olan patlamalar ve bunların meydana getirdiği büyük yangınlar nedeniyle, halkın Yahudilere karşı kızgınlık ve galeyanı son derece büyüktü. Buna bir de Yahudilerin kundakçılığı, delillerle kanıtlanabilecek şekilde katılmış olmaları eklendi. Bu durumda halk, Alman makamlarından Yahudilere karşı gerekli ve uygun misilleme önlemleri almasını bekler hale geldi. Bu nedenle şehir komutanıyla anlaşarak tüm Kiev Yahudileri 29 Eylül 1941 Pazartesi günü saat 08.00'e kadar belirlenmiş olan bir alanda toplanmaya çağırıldı. Bu çağrı, yeni teşkil olunan Ukrayna Milis Teşkilatı mensupları vasıtasıyla bütün şehirde dolaşılıp bağırılarak duvuruldu. Aynı zamanda tüm Kiev Yahudilerinin göçe tabi tutulacağı sözlü olarak bildirildi. Özel 4 a Komutanlığı 29 ve 30 Eylül günleri Grup Karargâhı ve Güney Polis Alayı'nın iki müfrezesiyle işbirliği halinde 33.771 Yahudiyi idam etti. Para, kıymetli eşya, çamaşır ve elbiseler emniyete alındı ve bir kısmı Alman kökenli halkın donatılması için NSV'ye, bir kısmı da yoksul halka verilmek üzere şehir idaresine teslim edildi. Hareket, müskülatsız cereyan etti. Herhangi bir olay vaki olmadı. Yahudilere karşı uygulanan "göç önlemi" halk tarafından tamamen onaylandı. Uygulanan önlemler silahlı kuvvetlerce de beğenildi. Henüz yakalanmayan ya da peydarpey şehire geri gelmekte olan kaçak Yahudiler hal ve icaba göre gereken uygun işleme tabi tutuluyorlar.

Aynı zamanda bir dizi NKWD memuru, siyasi komiser ve parti başkanı da yakalanarak işleri bitirilebildi.

Çeteciler, Kiev önlerinde polis müfrezeleri tarafından yapılan tutuklamalarla vurucu gücünü kaybetmiş olup şimdiye kadar yalnız beyannameler dağıtıldığı ve ilanlar yapıştırıldığına dair bilgiler alındı. Üç kişi tutuklandı, diğer tutuklamalar için hazırlıklar yapıldı.

Levent Şahverdi Arşivi

Grup Karargâhı ve Özel 4 a Komutanlığı ve keza Kiev'e gelmiş olan 5 nci İkmal Komutanlığı tarafından süratle yetkili makamlarla irtibat kuruldu. Bu makamlarla sürekli işbirliği sağlandı ve günlük görüşmelerde aktüel meseleler teşekkür edildi. İkmal Komutanlığı'nın faaliyeti hakkında, yazılacak olay ve haberler bol olduğu hallerde, her defasında düzenlenecek faaliyet raporlarıyla detaylı bilgi verilecektir.

III. Shitomir (Şitomir), Yahudilere Karşı Hareketler

Özel Komutanlık 4 a'nın önerisi üzerine Seyyar Ordu Komutanlığı'nca Şitomir Yahudilerinin sınırlandırılmış yerlerde toplanmasından sonra, örneğin pazar yerlerinde vb., hissedilir bir sükûnetin de meydana geldiği saptanabildi. Aynı zamanda şimdiye kadar inatla beslenmekte olan söylentiler de çok azaldı ve adeta Yahudilerin bir araya toplanmasıyla komünist propaganda geniş ölçüde zeminden mahrum kalmıştı. Fakat hemen birkaç gün sonra, bir Yahudi mahallesi kurulmadan, sadece Yahudilerin bir yerde toplanmasının yeterli olmadığı ve kısa sürede eski güçlüklerin tekrar meydana çıktığı görüldü. Çeşitli makamlardan çalışma yerlerindeki Yahudilerin küstahça davranışlarına dair şikâyetler alındı. Kızılordu'nun; zorla elinden alınmış olan bölgeleri çok süratle yeniden ele geçireceğine dair, canlı bir propagandanın Ukraynalılar arasında dolaştığı ve bunun kaynağının da Yahudi mahallesi olduğu saptanabildi. Yerel Milis Teşkilâtı'na geceleri ve bazen gündüzleri de pusu kurularak ateş edildi. Ayrıca Yahudilerin servetlerini para ve kıymetli eşya ile mübadele ettikleri ve Batı Ukrayna'ya, yani halen bir sivil idarenin bulunduğu bölgeye, aktarmak üzere şehiri terk ettikleri saptandı. Bütün bu sözü edilen emareler tespit edilebilindi ama, bu işlerle ilgili Yahudiler çok ender hallerde yakalandı. Çünkü, onlar bir baskından kaçıp kurtulma imkânlarına yeterince sahiptiler. Bu nedenle 10 Eylül 1941'de Seyyar Ordu Komutanlığı ile bu konuyla ilgili bir görüşme vaki oldu ve bu görüşmenin sonunda, şimdiye kadar yapılan uyarılar ve alınan özel önlemler hissedilir ölçüde bir rahatlama sağlamamış oldukları için, Şitomir Yahudi toplumunun kesin ve radikal biçimde tasfiye edilmesine karar verildi.

Altmış kişilik Ukrayna milisi akşamdan Yahudi mahallesini sardı ve tecrit etti. 19 Eylül 1941 günü sabahı saat 04.00'ten itibaren de mahalle boşaltıldı. Sevkiyat, bir kısmı Seyyar Ordu Komutanlığı ve Şitomir şehir idaresi emrine verilmiş olan 12 kamyonla yapıldı. Bu iş yapıldıktan ve 150 esirin yardımıyla gerekli hazırlıklar tamamlandıktan sonra toplam 3.145 Yahudi tescil ve kayıt edildi ve idam olundu.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 193

6 ncı Ordu Komutanlığı

Şube. Ia-Az. 7

Ordu Kh., 10 Ekim 1941

Gizli!

Konu : Doğu Bölgesindeki Kıtaların Tutumu

Bolşevik sistem karşısında kıtaların tutumu hakkında çoğuyla açık olmayan tasavvurlar mevcuttur.

Yahudi-Bolşevik sisteme karşı girişilen seferin en önemli hedefi, düşmanın güç vasıtalarının tamamen parçalanması ve Avrupa kültür çevresindeki Asya nüfuzunun kökünün kurutulmasıdır.

Bundan dolayı kıtalar için de, getirilmiş olan tek yönlü askerliği aşan görevler oluşmaktadır. Asker, Doğu bölgesinde yalnız savaş sanatı kurallarına göre hareket eden bir savaşçı değil, aynı zamanda acımasız bir ulusal idenin bayraktarı ve Alman milliyetçiliğine zarar verdiren tüm vahşete karşılık intikam alıcıdır da.

Bu nedenle asker, aşağılık Yahudi insanlığına sert, fakat adil ceza verme zorunluluğnun tam idraki içinde olmalıdır. Onun diğer bir görevi de, silahlı kuvvetlerin gerilerinde, deneyim ve müşahadelere göre, hep Yahudiler tarafından neden olunan ayaklanmaları daha nüve halindeyken boğmaktır.

Cephe gerisindeki düşmana karşı savaş, daha henüz yeteri kadar ciddiyetle ele alınmıyor. Hâlâ sinsi, zalim partizanlar ve dejenere olmuş kadınlar savaş esirlerine katılıyor, hâlâ yarım üniformalı veya sivil elbise giymiş çetecilere ve serserilere namuslu askerler gibi muamele ediliyor ve esir kamplarına götürülüyor. Evet, esir düşen Rus subayları kahkahalar atarak, Sovyet ajanlarının rahatça caddelerde dolaştıklarını ve sık sık Alman sahra mutfaklarında Alman askerleriyle birlikte yemek yediklerini anlatıyorlar. Kıtaların böyle bir tutum içinde olmaları, ancak tam bir düzensizliğin hüküm sürdüğünü gösterir ve ancak bu şekilde açıklanabilir. Öylevse, amirlerin halihazır savaş için aklını başına toplama zamanı gelmiştir.

Silahlı kuvvetlerin hizmetinde bulunmayan yerli halkın ve savaş esirlerinin kıta mutfaklarında beslenmeleri tıpkı sigara ve ekmek ikram etmek gibi yanlış anlaşılan insancıl bir davranıştır. Asker, velev ki ganimet kökenli de olsa, hiçbir şeyi düşmana hediye etmeyecektir. O şey, bizim iaşemizin lüzumlu bir parçasıdır.

Levent Şahverdi Arşivi

Sovyetler geri çekilişleri sırasında çoğu kez binaları ateşe verdiler. Kıtalar, ancak barınak olarak sahip olmaları gerektiği oranda söndürme işiyle ilgilenmelidir. Esasen sabık Bolşevik egemenliği sembolünün ortadan yok olması, yapıların biçiminde de, imha savaşı çerçevesi içinde bulunuyor. Ne tarihsel, ne de sanatsal saygınlıklar Doğu bölgesinde bir rol oynar. Askeri ekonomi bakımından önemli ham maddelerin ve üretim tesislerinin korunması için sevk ve idare gerekli emirleri verir.

Savaşmakta olan kıtaların gerilerindeki halkın tamamen silahlandırılması suretiyle elde edilecek ganimet silahlar ve cephane, uzun ve hassas ikmal yolları nazarı dikkate alınarak, mümkün olan yerde ivedilikle toplanmalı ve koruma altına alınmalıdır. Savaş durumu buna izin vermediği takdirde, ele geçen silah ve cephane kullanılamaz hale getirilmelidir. Orduların gerilerinde bazı partizanların silah kullandıkları saptanırsa, bunu önleyici şiddetli önlemler alınmalı ve acımasızca uygulanmalıdır. Bu önlemler, darbeleri önleme veya haber verme durumunda olabilecek erkek nüfusa da teşmil edilir. Çok sayıda güya Sovyet düşmanı elemanın ihtiyatlı davranmak isteğinden doğan lakaytlığı, Bolşevizme karşı aktif işbirliğine açıkca karar vermeye razı olmalıdır. Aksi halde, Sovyet sisteminin mensubu olarak değerlendirilmek ve muamele edilmekten dolayı kimsenin şikâyet etmeye hakkı olamaz. Alman karşı önlemlerinden duyulan korku herhalde etrafta serserice dolaşmakta olan Bolşevik bakiyelerinin tehdidinden daha şiddetli olmalıdır. Asker, geleceğin tüm politik mülahazalarından uzak kalarak, şu iki görevi yerine getirmek zorundadır :

1. Sovyet sapık akidesinin, Sovyet Devleti'nin ve onun silahlı kuvvetlerinin tamamen imha edilmesi,

2. Tuhaf dessas ve sinsiliklerin ve zulmün acımasızca ortadan kaldırılması ve bu suretle de Rusya'daki Alman Silahlı Kuvvetleri'nin emniyetinin sağlanması. Ancak bu suretle biz, Alman ulusunu Asya-Yahudi tehlikesinden ilk ve son kez olarak kurtarma tarihi görevimizi layıkıyla yerine getirmiş oluruz.

(. . . . .)

Ordu Komutanı
İmza
Mareşal

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 194*

Emniyet Polis Teşkilatı
ve
Emniyet Hizmet Şefi
-B. No. IV. Ş-1-1 B/14 Gizli

Berlin, 3 Kasım 1941

55 nüshasının
51 nci nüshası

SSCB Vaka Raporu No. 128

I

(.....)

B. İcra Faaliyeti

Asıl icra faaliyetine gelince : Şimdiye kadar Faaliyet Grubu Komutanlığı'nca yaklaşık 80.000 kişi tasfiye edildi. Bunların arasında, tahkikata dayanarak bir Alman düşmanlığı, ya da Bolşevik yanlısı faaliyette bulundukları kanıtlanmış olan yaklaşık 8.000 kişi bulunuyor. Geriye kalanlar misilleme önlemlerine istinaden öldürüldü.

Büyük hareket çerçevesi içinde müteaddit misilleme önlemleri uygulandı. Bu faaliyetlerin en büyüğü Kiev'in ele geçirilmesinden hemen sonra vaki oldu; bu harekete münhasıran Yahudiler tüm aile bireyleriyle birlikte dahil edildi. Böylesine büyük bir hareketin icrası sırasında meydana gelen güçlüklerin -özellikle yakalama bakımından- Kiev'de, duvar ilanlarıyla Yahudi halkının göçe teşvik ve davet edilmesi suretiyle üstesinden gelindi. Önce sadece yaklaşık 5.000-6.000 Yahudinin katılması beklenmiş olmasına rağmen, son derece mükemmel bir organizasyon sayesinde icradan bir öncesine kadar göç edeceklerine inanan Yahudilerin sayısı 3.000'i aştı.

Şimdiye kadar bu yolla toplam 7.000 Yahudi tasfiye edilmesine rağmen, yine de bugün bu suretle Yahudi meselesinin çözümünün mümkün olamayacağına dair açık ve kesin kanaat mevcuttur. Gerçi, öncelikle küçük kentlerde ve köylerde de Yahudi probleminin tamamen bertaraf edilmesi başarılmıştır; buna karşılık büyük kentlerde, böyle bir uygulamadan sonra tüm Yahudiler kayboldularsa da, belirli bir süre sonra bir müfrezenin geri döndüğü sürekli müşahade edilmekte ve böylece de Yahudilerin miktarının yeniden idam edilenlerin sayısını büyük ölçüde aştığı saptanmaktadır.....

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 195*

Emniyet Polis Teşkilatı
ve
Emniyet Hizmet Şefi
B. No. VI. Ş-1-1 B/14 Gizli (Damga)

Berlin, 12 Kasım 1941
55 nüshasının
51 nci nüshası
Gizli Devlete Özel!

SSCB Vaka Raporu No. 132

I

(.....)

İcra Faaliyeti : Özel Komutanlık 4 a (Bloben-Kiev) tarafından yerine getirilen infazların miktarı bu arada 55.432'ye yükseldi.

1941 Ekim ayının ikinci yarısında rapor gününe kadar Özel Komutanlık 4 a tarafından idam edilenlerin toplam miktarına nispeten az miktarda olan siyasi fonksiyonerlerin, komünistlerin, sabatörlerin vb. yanında ön planda Yahudiler ve ayrıca silahlı kuvvetlerce teslim edilen Yahudi savaş esirlerinin bir kısmı da dahil edilmiştir. Borispol'de, buradaki savaş esirleri kamp komutanının emri üzerine, Özel Komutanlık 4 a'nın bir takımınca 14 Ekim 1941'de, 752 ve 18 Ekim 1941'de 557 Yahudi savaş esiri kurşuna dizildi. Bunların arasında birkaç komiser ve kamp doktorunca teslim edilen 78 Yahudi yaralısı da vardı. Aynı zamanda sözü edilen takım Borispol'deki Garnizon Komutanlığı'nca tutuklanmış olan 24 partizan ve komünisti de idam etti. Ayrıca, Borispol'deki hareketlerin müşkülatsız icra edilmesinin, sonunda oradaki silahlı kuvvetler makamlarınca yapılan enerjik destek ve himayeye mal edilemeyeceğini de burada kaydetmek uygun olur.

Özel Komutanlık 4 a'nın bir diğer takımı Lubny'de faaliyette bulundu ve rahatça aralarında 53 savaş esirinin ve birkaç tüfekli Yahudi kadınının da bulunduğu 1.865 Yahudi, komünist ve partizanı idam etti. Lubny'nin savaştan önce nüfusu 14.000'i Yahudi olmak üzere, 35.000 kişiydi. Şehir idaresince şimdi yapılmış olan bir sayımda nüfusun 20.000 olduğu ve söylendiğine göre sadece 1.500 Yahudi bulunduğu saptanmıştır.

Özel Komutanlık 4 b'nin garnizonu (Braune) 15 Ekim 1941 tarihli bir rapora göre halen Poltawa'dır. Müteakip garnizon olarak Slaviansk öngörülmüştür. Kısmen çok kötü hava ve yol koşullarından ötürü Özel Komutanlık 4 b'nin görevi esas itibariyle Poltawa garnizonu bölgesine

Levent Şahverdi Arşivi

inhisar etti. 4 Ekim 1941 - 10 Ekim 1941 tarihleri arasındaki hafta içinde, aralarında 21 siyasi fonksiyoner, 4 sabatör ve çapulcu ve 161 Yahudinin bulunduğu, toplam 186 kişi idam edildi. Bunun yanında faaliyet, yönetici komünist partisi fonksiyonerlerinin ve Poltawa bölgesi icra komitesi üyelerinin araştırılması ve soruşturulmasına da teşmil edildi.

Özel Komutanlık 4 b bölgesinde bu komutanlığın emniyet polis faaliyeti silahlı kuvvetlerce her yerde tam bir anlayış ve saygıyla karşılandı.

5 No. lu Komutanlıkça (Heyer-Kiev) idam edilenlerin sayısı 20 Ekim 1941'de toplam 15.110 kişiyi buldu. 13-19 Ekim 1641 arasındaki sürede bunlardan 20 siyasi fonksiyoner, 21 sabotör ve çapulcu ve 107 Yahudi kurşuna dizildi. Kiev tımarhanesinin 300 ruh hastası Yahudisinin 18 Ekim 1941'de yapılan tasfiyesi, 5 No. lu Komutanlığın infazıyla görevli adamlarını büyük manevi bir yük ve sorumluluk altına soktu.

Bunların yanında 5 No. lu Komutanlığın faaliyetinin büyük bir bölümünü, her zamanki gibi çeşitli halk çevrelerinden hergün pek çok sayıda ulaşmakta olan ihbarların işlenip değerlendirilmesi ve bunlarla ilgili olarak ifadelerin alınması ve tahkikatlar almaktaydı.

5 No. lu Komutanlık 28 Eylül 1941 - 3 Ekim 1941 arasındaki zamanda Kriwoj-Rog'da 8 siyasi fonksiyoner ile 2 sabotör ve 25 Eylül 1941 - 4 Ekim 1941 arasındaki zamanda Dinyeperpetrowsk'da 85 siyasi fonksiyoner, 14 sabotör ve çapulcu ile 179 Yahudi idam etti.

Shitomir (Şitomir) ve Kiew (Kiev)'de girişilen Yahudi faaliyetleri esnasında ele geçmiş olan 137 kamyon giyecek eşyası kullanılmak üzere NSV emrine verildi. Bunların büyük kısmı gerekli dezenfeksiyondan sonra Alman kökenli halka dağıtılmak üzere ilgili yerlere ulaştırıldı. Diğerleri arasında SS sınıfının bir savaş hastanesi de battaniye vb. ihtiyacını bu stoktan karşılayabildi.

Belge No. : 196

7 Aralık 1941 Tarihli "Gece ve Sis Emri"

SS Teşkilatı Lideri ve Alman Polisi Şefi
SS Mahkemesi Baş Memurluğu

GİZLİ!

Münih, 4 Şubat 1942

Dağıtım : A, B.

Levent Şahverdi Arşivi

GİZLİ!

Konu : Alman Devleti'ne veya işgal kuvvetine karşı işlenen suçların takibi :

I. Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Kurmay Başkanı tarafından 12 Aralık 1941 tarihiyle yayınlanmış olan aşağıdaki emirler tebliğ olunur :

1. Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı Kurmay Başkanı...

Bu emir, Führer'in uzun süredir düşünmüş olduğu isteğidir.

2. Führer ve Silahlı Kuvvetler Başkomutanı...

Alman Devleti'ne veya işgal edilen bölgelerdeki işgal kuvvetine karşı işlenen suçların takip edilmesine ilişkin direktifler... 7 Aralık 1941.

İşgal edilen bölgelerde, Rus Seferi'nin başlamasıyla birlikte komünist unsurlar ve diğer Alman düşmanı çevreler Alman Devleti'ne ve işgal kuvvetine karşı taarruzlarını artırıp güçlendirdiler. Bu entrika ve fitnelerin çapı ve vahameti, korkutma ve gözdağı verme amacıyla faillere karşı çok şiddetli önlemler alınmasını zorunlu kıldı.

Öncelikle aşağıdaki direktiflere göre hareket edilecektir :

a. İşgal edilen bölgelerde Alman olmayan sivil personelin Alman Devleti'ne veya işgal kuvvetine karşı yöneltilen ve bunların emniyetini veya darbe yeteneğini tehlikeye sokan suçlarda prensip olarak ölüm cezası verilmesi münasiptir.

b. (a) daki suçlar hakkında prensip olarak işgal edilmiş bölgelerde ancak failler, en azından baş failler aleyhinde ölüm kararlarının sadır olması muhtemel olduğu ve ölüm kararlarının işlem ve infazı en çabuk şekilde yapılabileceği zaman kesin karar verilir. Aksi takdirde failler, en azından baş failler, Almanya'ya gönderilir.

c. Almanya'ya gönderilen failler, burada ancak özel askeri çıkar ve hususlar talep ederse, savaş mahkeme usulüne tabi tutulur. Alman ve yabancı makamlara, böyle failler hakkında soru sorduklarında, onların tutuklanmış olduğu, tahkikat durumunun daha fazla bilgi verilmesine müsaade etmediği şeklinde yanıt verilecektir.

d. İşgal edilmiş bölgelerdeki komutanlar ve adli amirler yetkileri çerçevesinde bu emrin yerine getirilmesinden şahsen sorumludurlar.

Levent Şahverdi Arşivi

e. Başkomutanlık Kurmay Başkanı, bu emrin hangi işgal bölgelerinde uygulanacağını tayin ve emreder. O, açıklamalar yapmaya, icra emir ve talimatları vermeye, düzeltme ve tamamlamalar yapmaya yetkilidir. Adalet Bakanı kendi bölgesine ilişkin icra emirleri yayınlar.

(.....)

İmza
Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı
Kurmay Başkanı
Keitel

Belge No. : 197*

GİZLİ İstihbarat

Parti Sekreterliği

6 Ekim 1942

II B4

Sayı : 881

Yalnız Valiler ve Kaymakamlar
için serbesttir.

Avrupa Yahudi sorunun nihai çözümü için hazırlanmakta olan önlemler - Doğu'daki Yahudilerin durumu hakkında söylentiler...

Yahudi sorunun kesin çözümü üzerinde yapılan çalışmalar sırasında, Almanya topraklarının çeşitli kısımlarında oturan halk arasında özellikle Doğu bölgelerindeki Yahudilere karşı "çok şiddetli önlemler" alındığı hakkında söylentiler dolaşıyor, tartışmalar yapılıyor. Müşahade ve tespitler, böyle beyanların -çoğuyla tahrif edilmiş ve abartılmış biçimde- Doğuda kullanılan çeşitli birliklerden gelen ve bu tür önlemleri gözetme fırsat ve imkânına bizzat sahip olan izinli askerler tarafından yapılıp yayıldığını gösterdi.

Tüm vatandaşların, özellikle de kendi gözleriyle Bolşevik zulmünü görme fırsatına sahip olmayan halk kesiminin, böyle önlemlerin zorunlu olduğunu yeterince idrak edemeyecekleri düşünülebilir.

Bu münasebetle, çok kez kasten uydurulan ve tek yönlü karakter taşıyan söylentilerin oluşmasına karşı koyabilmek için, halihazır ahval hakkında bilgi vermek üzere aşağıdaki açıklamalar tekrarlanmıştır :

2000 yıldan bu yana Yahudiliğe karşı şimdiye kadar faydası olmayan, beyhude bir savaş yapıldı. Ancak 1933'ten bu yanadır ki, Yahudili-

Levent Şahverdi Arşivi

ğin Alman ulusu bünyesinden tamamen ayrılmasını mümkün kılan araç ve yolları aramaya başladık. Bugüne dek yapılmış olan çözüm çalışmaları esas itibariyle aşağıdaki şekilde kısımlara ayrılabilir :

1. Alman halkının yaşam alanlarından Yahudilerin çıkarılması.

Bu konuda kanun yapıcının çıkarmış olduğu kanunlar, gelecek kuşakları da düşman tarafından yenilenmesi muhtemel bir akından koruyacak teminatı sağlayan temel esası oluşturmalıdır.

2. Düşmanı Almanya topraklarından tamamen sürüp atma ceht ve gayreti içinde olma...

Alman ulusunun emrine amade olan, ancak çok sınırlandırılmış bulunan yaşam alanı göz önüne alınarak, bu problemin esas itibariyle Yahudilerin göç etmesinin çabuklaştırılması suretiyle çözümlenmesi umuluyordu.

1939 Savaşı'nın başlangıcından bu yana, bu göç imkânları gittikçe artan ölçüde azaldı, öte yandan Alman ulusunun yaşam alanının yanında onun ekonomi alanı da sürekli biçimde öyle büyüdü ki, bugün bu bölgelerde yaşamakta olan Yahudilerin miktarı göz önüne alındığında, artık göç yoluyla tamamen tardetme imkânsız hale geldi.

Gelecek kuşağımız bu sorunu artık çok hayati bir mesele olarak ve edinilen deneyimlere dayanarak yeterli açıklıkla görmeyeceği ve de bir kez arapsaçına dönmüş olan işi çözmeye zorlamayacağı için, tüm problemin bugünkü kuşak tarafından halledilmesi zorunludur. Bu nedenle Avrupa ekonomi alanında oturan milyonlarca Yahudinin tamamen yerlerinden uzaklaştırılması veya çıkarılması, Alman ulusunun varlığını emniyete alma savaşında zorlayıcı bir vecibe, yerine getirilmesi zorunlu bir emirdir.

Alman topraklarından başlayıp diğer nihai çözüm bekleyen Avrupa memleketlerine intikal ettirerek, Yahudiler seriler halinde doğuya, kısmen elde mevcut kısmen de kurulmakta olan büyük kamplara sevk edilir, buralardan ya da çalışma yerlerine tahsis edilir ya da daha doğuya nakledilirler. Yüksek savaş nişanlarına (Altın kahramanlık madalyası vb.) sahip olan yaşlı Yahudiler sürekli olarak Bohemya ve Moravya protektorasında bulunan Theresien Kentine göç ettirilir.

Ulusumuzun kesin emniyetiyle ilgili bu kısmen de olsa çok güç problemlerin ancak acımasız şiddet ve sertlikle çözümlenebilecekleri, eşyanın tabiatı gereğidir.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 198

"Komando Emri"

Führer — **Führer Kh., 18 Ekim 1942**

No. 003830/42 Başkomutanlık/Hrk. Bşk. — 12 nüshanın

Gizli, Komutana Özel — 12 nci nüshası

1. Uzun zamandan beri düşmanlarımız Cenevre uluslararası kararlarının dışında bulunan kendi savaş sevk ve idare usulleri çerçevesinde hareket ediyorlar. Hatta, tespit edildiğine göre, sözü edilen komando birlikleri mensuplarının bir kısmını düşman memleketlerde serbest bırakılan caniler oluşturmaktadır. Özellikle bunlar, kaba ve hilekâr davranıyorlar. Ele geçirilen emirlerden, bu teşkillerin yalnız esirleri zincire vurmakla değil, aynı zamanda savunmasız esirleri tereddüt etmeden öldürmekle de görevlendirildikleri anlaşılıyor. Bunun için ileri sürülen gerekçe de, bu esirlerin onların asıl amaçlarının izlenmesinde bir safha oluşturacaklarına ya da engel teşkil edebileceklerine inanılması oluyor. Sonunda, içlerinde prensip olarak esirlerin öldürülmesi istenmiş olan emirler bulundu.

2. Bu nedenle 7 Ekim 1942 tarihli Silahlı Kuvvetler Raporu'na ilişik bir ekte, gelecekte Almanya'nın bu İngiliz sabotaj kıtalarına ve bunların suç ortaklarına karşı aynı usulle cevap vereceği, yani bunların meydana çıktıkları her yerde Alman kıtaları tarafından acımasızca katledilmeleri bildirildi.

3. Bu nedenle şunları emrediyorum :

Şu andan itibaren Avrupa veya Afrika'da Alman kıtalarınca sözü edilen komando hareketlerine giriştikleri saptanan tüm düşmanlar, üniformalı askerler veya silahlı ya da silahsız tahrip kıtaları söz konusu olsa dahi, savaşta veya firar halinde son adama kadar katledileceklerdir. Bunların faaliyette bulunmak üzere gemiler veya uçaklarla karaya çıkarılmaları, ya da paraşütle atılmış olmaları farketmez. Hatta bu herifler keşfedildikleri sırada zahiren esir olmaya teşebbüs edecek de olsalar, prensip olarak af dilekleri kabul edilmez. Bu hususta her özel olayda Silahlı Kuvvetler Raporu'nda bildirilmek üzere Başkomutanlık Karargâhı'na detaylı bilgi verilir.

4. Bu tür müfrezelerin bazı mensupları ajan veya sabotör vb. olarak diğer bir yolla -örneğin, tarafımızdan işgal edilmiş olan memleketlerdeki polis tarafından- Alman Silahlı Kuvvetleri'nin eline geçtiği takdirde, o zaman bunlar gecikmeksizin Emniyet Hizmeti makamlarına (SD) teslim edilirler.

Levent Şahverdi Arşivi

Askeri koruma altında her nezaret, örneğin esir kamplarında vb., geçici bir süre için de olsa en şiddetli biçimde yasaklanmıştır.

5. Bu emir, normal savaş hareketleri çerçevesi içinde (büyük taarruzlar, büyük çıkarma hareketleri ve büyük hava indirme hareketleri) açık savaşta esir alınan veya kendisi teslim olan düşman askerlerine uygulanacak işlem için geçerli değildir. Yine bu emir deniz savaşlarından sonra elimize düşmüş olan veya hava savaşlarından sonra paraşütle atlamak suretiyle hayatını kurtarmaya teşebbüs eden düşman askerleri için de aynı derecede az geçerlidir.

6. Bu emir hakkında kıtaların aydınlatılması görevini yerine getirmeyen veya uygulamada bu emre aykırı hareket eden tüm komutan ve subayları bu emri uygulamamaktan sorumlu tutarak divanı harbe vereceğim.

Adolf Hitler

Belge No. : 199*

18 Ekim 1942 Tarihli Komando Emri'nin Yenilenmesi

25 Haziran 1944

(. . . . .)

Şifreli Telsiz Mesajı

Gizli, Komutana Özel

1. Batı K. lığına

5 nüshanın

2. Bilgi için :

1 nci nüshası

K. K. Kur. Bşk. na

Hv. K. K. lığına

Dz. K. K. lığına

SS Liderine -Komando Kh.-

Fransa As. K. lığına

Belçika/Kuzey Fr. As. K. lığına

Hollanda As. K. lığına

Başkomutanlık/Silah ve Dont. Bşk. lığına

Güneybatı Komutanlığına

Levent Şahverdi Arşivi

İlgi :

a. 18 Ekim 1942 tarih ve Başkomutanlık/Hrk. Başkanlığı 003830/42 sayılı Gizli, Komutana Özel Führer Emri.

b. Batı Komutanlığı'nın 23 Haziran 1944 tarih ve Hrk. D. 1750/44 sayılı Gizli, Komutana Özel (Yalnız Başkomutanlık/Hrk. Bşk. lığına) yazısı.

KONU : Komando mensuplarına yapılacak işlem hk.

1. Anglo - Amerikanların Fransa'ya çıkışlarından sonra da Führer'in 18 Ekim 1942 tarihli terör ve sabotaj kıtalarının imhası hakkındaki emri tamamen yürürlükte kalır. Küçük köprübaşının hemen yakınındaki muharebe sahasında, yani birinci hatta savaşan tümenler ve kolordu dahil, ihtiyatlar bölgelerindeki üniformalı askerler, 18 Ekim 1942 tarihli esas emrin 5 nci maddesine göre, bunun dışında kalırlar.

2. Muharebe sahasının dışında tesadüf edilen tüm terör ve sabotaj grupları mensupları katledilecektir. Prensip olarak tüm paraşütçüler bu gruba dahildir. Özel hallerde bunlar Emniyet Hizmeti (SD) makamlarına teslim edilir.

3. Normandiya savaş alanının dışında kullanılan tüm kıtalar, düşman terör ve sabotaj müfrezelerinin imhası görevi hakkında bu hususta verilmiş olan talimatlara göre kısa ve açık şekilde bilgili kılınacaktır.

4. Batı Komutanlığı her gün süratle, bu yolla kaç sabotörün tasfiye edildiğini rapor edecektir. Bu, her şeyden önce askeri komutanlıkların hareketleri için de geçerlidir. Yıldırıcı ve ibret verici bir etki yaratmak amacıyla, miktarlar günlük olarak Silahlı Kuvvetler Raporu'nda da bildirilmelidir. Böyle bir etki eski komando hareketlerine karşı aynı yolla elde edilmişti.

Güneybatı Komutanlığı için ilave :

İtalyan savaş alanında buna benzer şekilde hareket edilecektir.

İmza
Keitel
Başkomutanlık/Hrk. Bşk.
No. 006688/44
Gizli, Komutana Özel

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 200*

Paris'in Tahribi İçin "Enkaz Emri"

(. . . . .)

... **B Ordular Grubu**	**Karargâh İçinde**
23 Ağustos 1944' saat 10.45	Muhabere Bşk. na
Bilgi için :	Hv. İrt. Sb. na
— Büyük Paris W. B. ne	Dz. İrt. Sb. na
— Fransa As. K. lığına	Top. İrt. Sb. na
— Batı Dz. Gr./Hrk. Kh. na	Zh. Birlik Sb. na
— 3 ncü Taktik Hv. K. lığına	Batı Birlikleri İrt. Generaline
— Batı Kur. Bşk. lığına	Batı Kh. İrtb. Sb. na
	Tahkimat İşleri Kur. Sb. na
	Ulaştırma İşleri Kur. Sb.na
	İstihbarat Ş. Md. ne
	Harp Ceridesi Kısmına
	Hrk. Ş. Md. (Plan)

İLGİ : Başkomutanlık Harekât Başkanlığı'nın 23 Ağustos 1944 tarih ve Hrk. (kara) 772989/44 sayılı Gizli, Komutana ve Kurmay Başkanına Özel Emri.

İlgideki emre göre Führer şunları emretti :

"Paris köprübaşının savunması kesin askeri ve siyasi önemi haizdir. Kaybedilmesi Sen Nehri kuzeyindeki tekmil kıyı cephesini çatlatır ve İngiltere'ye karşı yapılacak savaş için gerekli üslerden bizi yoksun bırakır.

Fakat Paris'in kaybedilmesi, şimdiye kadar tarihte hep tüm Fransa'nın düşmesi anlamına geldi.

Bu nedenle Führer, Paris'in kentin ilerisindeki engel kuşağında savunulmasının zorunlu olduğu hakkındaki emrini tekrarlıyor ve bunun için Batı Komutanlığı'na gönderileceği bildirilmiş olan takviyelere atıfta bulunuyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Şehrin içinde, ilk ayaklanma belirtilerine karşı en şiddetli vasıtalarla müdahale edilmelidir, örneğin, ev bloklarının havaya uçurulması, elebaşlarının herkesin görebileceği şekilde idam edilmesi, olayla ilgili şehir kısmının boşaltılması gibi... Bu suretle olayın daha fazla yaygınlaşması en iyi şekilde önlenmiş olur.

Sen Nehri üzerindeki köprülerin tahribi için gerekli hazırlıklar yapılır. Paris düşman eline düşemez. Düşerse ancak enkaz yığını olarak düşer."

Batı K. lığı Hrk. Ş. No. 749/44 Gizli

Komutana ve Kur. Bşk. na Özel...

Belge No. : 201*

Varşova'nın Tahribi için Direktif

Telefon Konuşması

Bilgi için : SS makamları - Polonya ve Doğu Liderleri No. 320

11 Ekim 1944, Saat 11.25 (alındı)

(. . . . .)

Krakov'daki Genel Vali

Bakan Dr. Frank'a

Varşova No. 13265, 11 Ekim 1944, saat 10.40.

Konu : Yeni Polonya politikası...

SS Grupları Komutanı Bach'ın SS Liderine yapmış olduğu ziyarete dayanarak aşağıdaki hususları bildiriyorum :

1. General Bor, savaşın devamı için her tür politik faaliyeti durduracağını ve kendini sadece savaş esiri saydığını açıkladı. Bu açıklamadan sonra artık General Bor'un SS Lideri nezdinde bir kabulü sağlanamamıştır.

2. SS Grupları Komutanı Bach, Varşova'yı pasifleştirme hususunda yeni görev aldı, yani Varşova'yı savaş esnasında, kale yapı sisteminin askeri çıkarlara karşı çıkmadığı sürece, yerle bir etme görevi. Yakıp yıkmadan önce tüm ham maddeler, tekstil ürünleri ve tüm MOFRFL Varşova'dan tahliye edilecektir. Bu hususta asıl görev sivil idareye düşüyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu Varşova'nın yerle bir edilmesi hakkındaki yeni Führer emri ileriki yeni Polonya politikası için çok büyük önem taşıdığı için, bu konuda bilgi veriyorum.

(.....)

Varşova Bölgesi Valisi
Halen Sochaczew
İmza
Dr. Fischer

Belge No. : 202*

Başkomutanlık Kurmay Başkanı

Hrk. Bşk./Kur. Yar. Bşk. 2 No. 1409/44

Führer Kh.
28 Kasım 1944

HİZMETE ÖZEL!

Konu : Tecrit Edilen Kıtalarda Emir-Komuta...

Yalnız başına kalmış olan kıtalarda emir-komuta ilişkileri hakkında bir Führer emri verilmiş olup, bu emir aşağıya çıkarılmıştır. Emir kıtalara ivedi bildirilecek ve muhteviyatının en kısa zamanda her askerin ortak malı olması sağlanacaktır.

Kaleler, müstahkem mevkiler, istinat noktaları vb. hakkında şimdiye kadar yayınlanmış olan emirlerin bir özetini içerecek uygulama emirleri birbirini izleyecektir.

İmza
Keitel

Ekler : — 1 —

Dağıtım :

K. K. Kur. Bşk.

Hv. K. K. lığı

Dz. K. K. lığı

SS Lideri ve Alman Polisi Şefi

Savaş Alanları Komutanlıkları

Başkomutanlık Makamları

Levent Şahverdi Arşivi

FÜHRER Karargâh, 25 Kasım 1944

Savaş, Alman ulusunun olması veya olmaması hakkında kesin karar verir. O, her bireyin amansızca kullanılmasını ister. Kıtaların ölümü hiçe sayan kahramanlığı, her rütbedeki askerin yılmayan dayanıklığı eğilmez ve üstün sevk ve idare, ümitsiz görünen durumların da üstesinden geldiler.

Kim tüm maddi ve manevi gücüyle, sağlamak zorunda olduğu maiyetinin günlük isteklerini ön plana alır ve karşılarsa, ancak o Alman askerinin komutanı olabilir. Enerji ve azimkârlık, karakter sağlamlığı ve iman gücü ve de tam ve mutlak fedakârlık savaş için bir komutanda bulunması zorunlu olan özelliklerdir. Kim bu meziyetlere sahip değilse ya da artık sahip olmayacaksa, komutan olamaz ve istifa etmek zorundadır.

Bu nedenle şunları emrediyorum :

Bir başına kalmış olan bir kıta komutanı savaşı terk etmek zorunda olduğuna inanırsa, bu takdirde o komutan, önce subaylarına, sonra astsubaylarına, daha sonra da erbaş ve erlere, onlardan birisinin görevi devralmak ve savaşı devam ettirmek isteyip istemediğini sormak zorundadır. Hal ve keyfiyet böyle olmuş ve içlerinden birisi görevi devralmayı istemişse, o zaman komutan -rütbe nazarı itibara alınmaksızın- emri komutayı o kişiye teslim eder ve bizzat kendisi de onun emrine girer. Yeni komutan, emri komutayı tüm hak ve vecibeleriyle üzerine alır.

İmza
Adolf Hitler

Aslı Gibidir
İmza
Kurmay Albay

Belge No. : 203

Aile, Hısım ve Akraba Sorumluluğu
(Aile mensuplarının işledikleri suçlardan tüm ailenin sorumlu tutulması)

a. G Ordular Grubu Komutanı, SS Grupları Komutanı ve SS Sınıfı Generali Hausser'in Emri

Batı Komutanlığı'na

10 Şubat 1945
Saat : 03.15

Levent Şahverdi Arşivi

Yıpranmış ve bitkin düşmüş birliklerin bir araya toplanması, genç ve eğitimsiz yedeklerle tamamlanması kıtaların moralleri üzerinde olumsuz etki yaptı. Ayrıca, savunma bölgesinin geniş oluşundan dolayı kıta komutanlarının ve nasyonalsosyalist sevki idare subaylarının etkisi de çoğu zaman gerektiği ölçüde mümkün olmuyor. Bu nedenle firar etme tehlikesi büyümüş, önleyici önlemler alınması gerekmiş ve emredilmiştir. Bu durumu gören bir ordu, aile sorumluluğuyla ilgili olarak alınmış olan önlemin tüm kıtalara bildirilmesini önerdi. Ayrıca, aile sorumluluğu emrinin, özellikle aileleri Almanya'nın düşman işgali altındaki kısımlarında bulunan askerlerde cazibesini kaybettiği nazari dikkate alınmalıdır. Bu meselenin incelenmesi ve karara bağlanması rica olunur.

G Ordular Grup Komutanı
İmza
Hausser
SS Grupları Komutanı

Bu iş için talimatnameler :

(. . . . .)

4) Çetin bir savaşçı toplum ruhu, yanlış anlaşılan arkadaşlığın reddedilmesi suretiyle, zor görevini yerine getirmekten hainane tarzda kaçınmaya çalışan her askerin yüreğine işlemelidir. Kaçaklar üzerine herkes tarafından derhal ateş açılmalıdır. Ateş etmeyenler cezalandırılmalıdır. Her manga, takım ve bölük, mensuplarının her birinin davranışından ortak bir manevi sorumluluk taşır.

b) Telsiz Mesajları (Tüm Deniz Kuvvetleri makamlarına)

8 Mart 1945...

. . . . .

Gizli - Başkomutanlık Kurmay Başkanı, Führer'in Başkomutanlık Hrk. Bşk./Teş. 898/45VV5/3 sayılı emriyle tebliğ eder.

Führer şunları emretti :

Kim yaralanmaksızın veya kanıtlanabilir şekilde takatinin sonuna kadar savaşmaksızın esir düşerse, şeref ve namusunu kaybeder. Namuslu ve cesur askerler topluluğu onu red ve tardeder. Topluluk mensupları ondan sorumludurlar. Mensuplara yapılan her tür ödemeler ve yardımlar durur. Bu husus derhal tebliğ edilmelidir. -Ayrıntıları Başkomutanlık Kurmay Bakanı düzenler...

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 204

Hitler'in 19 Mart 1945 Tarihli "Nero Emri"

Ulusumuzun varlığını korumak için girişilen savaş, Almanya toprakları içinde de düşmanımızın savaş gücünü zayıflatacak ve daha fazla ilerlemesini önleyecek tüm çare ve vasıtalardan yararlanmayı zorunlu kılmaktadır. Düşmanın vurucu gücüne doğrudan ya da dolaylı olarak en etkin biçimde zarar verdirecek tüm imkânlardan yararlanılmalıdır. Tahrip olmamış ya da sadece kısa bir süre için aksamış olan ulaşım, muhabere, endüstri ve ikmal tesislerinin, kaybedilen bölgelerin yeniden kazanılması sırasına kendi amaçlarımız doğrultusunda tekrar işletilebilineceğine inanmak bir gaflettir. Düşman geri çekilmesi sırasında bize sadece yanmış yıkılmış bir dünya bırakacak ve halkı hiç hesaba katmayacaktır.

Bu nedenle şunları emrediyorum :

1. Düşmanın mücadelesini devam ettirmek için ister derhal, ister kısa bir süre sonra yararlanılabilir duruma getirebileceği Almanya toprakları dahilindeki tüm askeri, ulaşım, muhabere, endüstri ve ikmal tesisleri ve maddi değerler tahrip edilmelidir.

2. Bu tahriplerin icrasından ulaşım ve muhabere tesisleri dahil tüm askeri nesneler için askeri komuta makamları; tüm endüstri ve ikmal tesisleriyle diğer maddi değerler için valiler ve Alman savunma komiserleri sorumludur. Valiler ve komiserler, kıtalar tarafından görevlerin yerine getirilmesinde gerekli yardımı yapacaklardır.

3. Bu emir, en çabuk şekilde tüm kıtalara bildirilecektir, buna aykırı düşen emir ve direktifler geçersizdir.

İmza
Adolf Hitler
Başkomutanlık/Hrk. Bşk./Hrk.
No. 002711/45
Gizli, Komutana Özel

Belge No. : 205

"Bayrak Emri"

Telsiz Mesajı!
+++SSD Nürnberg No. 381730=
Würzburg, Regensburg, Ansbach
Zabıta Polisi Komutanlarına=

7 Nisan 1845
Kaymakam
Grafenau
No. : 862

Levent Şahverdi Arşivi

SS Lideri şunları emretti :

1. Savaşın şu saatinde ancak ve yalnız eğilmez ve inatçıl istek ve iradeyle sonuna kadar dayanılabilir.

2. Beyaz havluların dışarı asılmasına, kapalı pencere panjurlarının açılmasına, halk hücumunun oluşmamasına ve benzeri olaylara karşı en şiddetli önlemlerle müdahale edilmelidir.

3. Beyaz bir bayrağın göründüğü bir evde bulunan tüm erkek personel kurşuna dizilmelidir. Bu önlemlerin alınmasında ve uygulanmasında bir an bile tereddüt gösterilemez.

Zabıta Polisi Komutan Vekili
Main

Günlük emir

Hükümet Temsilcileri Nezdindeki

Zabıta Polisi Komutanı — 3 Nisan 1945

Günlük Emir No. 49/45 — Regensburg

Onaylı suret olarak : İlçe J. Komutanları için kaymakamlıklara, İl ve İlçe Belediye Başkanlarına, Jandarma yüzbaşılıklarına, Vohenstraus İht. J. Bölüğüne, Steinbach ve Puchhof İht. J. Takımlarına,
Bölüm P6, Şube A. W.

Bilgi için : Bölüm 2, Bölüm 4

Zabıta Polis teşkilatının tüm mensuplarına bildirilmesi ve dikkatlerin çekilmesi ricasıyla.

Vekâleten
İmza
Büscher

Grafenau, 9 Nisan 1945
Kaymakam
İmza
(Okunmuyor)

Onay
İmza
Huber
(Sivil Memur)

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 206

Telsiz Mesajı (11 Nisan 1945) 3 ncü Kolordu Komutanı Tarafından Telefonla Ağızdan Aktarıldı.

İvedilik derecesi : Şifreli - Yıldırım

D Bölge Komutanlığı'na,

Garnizonun en kıdemlileri aşağıdaki emri tüm kıtalara (yeni teşkiller dahil) ve bölgesindeki resmi makamlara ulaştırmaktan sorumludur.

3 ncü Kor. K.
İmza
Tuğgeneral

Aşağıdaki talimat tüm subaylara zihinlerde yer edecek şekilde ve ivedi tebliğ edilecektir.

Çok ciddi bir zamanda bulunuyoruz. Bu durumda her subay ve lider komutan olarak özel bir yükümlülük yüklendiğinin her zamankinden daha fazla idraki içinde olmak zorundadır. Onun tutum ve davranışı, kıtanın ve geniş ölçüde de halkın savaş morali için kesin önemi haizdir.

Durum hakkında yararı olmayan tartışmalar askere yaraşır bir davranış değildir. Ancak savaşa hizmet eden konularda tartışma hak ve yetkisi vardır. Kim kötümser bir tarzda ister resmi ister özel olsun, savaşın devamına ilişkin görüşleri asker ya da sivil personelle tartışırsa, savaş moralini bozar, dolayısıyla da, 1918'de başarıyla yapmış olduğu gibi, şimdi yine Alman ulusunu yönetiminden ayırarak nefis davasına sevk etmeye ve bu yolla savaşı kazanmaya çalışan düşmana hizmet eder.

Ancak kendinden ümidini kesen kişi, savaşı gerçekte kaybetti demektir. Bu halin asla meydana gelmemesinden her subay ve lider sorumludur.

Şimdi subay topluluğu için geçerli olan, kendi alanında sancak üzerine yemin edilmiş askeri görevlerin sadıkane yerine getirilmesi suretiyle, ödün vermeksizin sarsılmaz bir matenetle ve Führer'e taassubane güven içinde savaşın başarılı biçimde devamı için gerekli koşulları yaratmak ve böylece de kaderin kesin olarak dönmesini sağlamaktır.

K. K. Komutanı Y.
İmza
Burgdorf
Piyade Generali
K. K. Per. D. Bşk.

ONKUR ATASOY Koleksiyonu

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 207

Düşman

Morgenthau (Sabah Çiği) Planı, Eylül 1944

(Düzeltilmiş metin Quebec Konferansı'ndan Churchill ve Roosevelt tarafından 15/16 Eylül 1944'de parafe edilmiştir.

1. Almanya'nın Askerlikten Soyutlanması

Müttefiklerin hedefi, teslimden sonra mümkün olan en kısa zamanda Almanya'nın askerlikten tamamen soyutlanmasını sağlamak olmalı. Bunun anlamı şudur : Alman Silahlı Kuvvetleri'nin ve ulusunun tamamen silahsızlandırılması (tüm savaş malzemesinin toplanıp götürülmesi veya tahrip edilmesi, tüm Alman savaş endüstrisinin tahrip edilmesi ve savunma gücü için esas olan diğer kilit endüstrilerin sökülüp götürülmesi veya tahrip edilmesi dahil).

2. Almanya'nın Yeni Sınırları

a. Polonya, Rusya'nın payına düşmeyen Doğu Prusya'nın geri kısmını ve ayrıca Silezya'nın güney kısmını da almalı.

b. Fransa, Saar'ı ve buna hem sınır olan ve Ren ve Mosel Nehirleriyle sınırlandırılan bölgeleri almalı.

c. Aşağıda 4 ncü maddede zikredileceği gibi, Ruhr ve etrafını kuşatan endüstri alanlarını kapsayan bir uluslararası bölge oluşturmalı.

3. Yeni Almanya'nın Bölünmesi

Almanya'nın geri kalan kısmı Bavyera, Württemberg, Baden ve birkaç küçük bölgeden ibaret bir Güney Alman Devleti ve eski Prusya Devleti'nin büyük kısmını, Saksonya, Thüringen ve bazı küçük devletleri içine alan bir Kuzey Alman Devleti olmak üzere, iki muhtar, bağımsız devlete bölünmeli.

Yeni oluşacak Güney Alman Devleti ile 1938'den önceki sınırlara göre yeniden kurulacak olan Avusturya arasında bir gümrük birliği oluşturulmalı.

4. Ruhr Havzası

(Ren bölgesi, Kiel Kanalı ve bunun kuzeyindeki tüm Alman toprakları dahil tüm endüstri alanlarıyla birlikte Ruhr).

Levent Şahverdi Arşivi

Burada Alman endüstri gücünün kalbi bulunmaktadır. Bu bölge, yalnız şu anda orada bulunan tüm endüstrilerden mahrum edilmekle kalınmamalı, aynı zamanda yakın bir gelecekte yeniden endüstri bölgesi olamayacak şekilde de zayıflatılmalı ve kontrol altına alınmalı...

Aşağıdaki girişimler herhalde bunu tamamlar :

a. Çok kısa bir sürede, mümkünse muhasamatın kesilmesinden sonra, altı aydan daha uzun olmayan zaman içinde, tüm endüstri tesisleri ve silah sanayii bir askeri hareketle tahrip edilmemeli, aksine tamamen sökülmeli ve müttefikler için tazminat olarak götürülmeli... Tüm kömür ocakları donanımı sökülüp alınmalı ve ocaklar kapatılmalı...

b. Bölge beynelmilelleştirilmeli ve Birleşmiş Milletler'ce kurulacak olan bir uluslararası emniyet makamınca idare edilmeli... Uluslararası makam bölgenin idaresinde yukarıda sözü edilen amaçlara ulaşmaya elverişli oln esaslara riayet etmeli...

5. Eski Haline Getirme ve Onarım

Onarımlar, ilerde ödenecek ve karşılığında bazı şeyler verilecek şekilde yapılmamalı. Eski haline getirme ve onarımlar mevcut Alman yardımcı kaynaklarının (yeraltı kaynakları vb.) ve topraklarının devir ve temliki suretiyle daha etkinleştirilmeli...

Yani :

a. Almanların işgal ettikleri bölgelerde yağma ettikleri mal ve mülk alınmalı;

b. İşgal edilen memleketlere ve bölünme programına göre uluslararası makama ait olan endüstriyel mülk üzerindeki Alman özel hakları ve toprakları devir ve temlik edilmeli;

c. Almanya dışındaki Almanlar zorla çalıştırılmalı;

d. Uluslararası bölgede ve Kuzey ve Güney Alman Devletleri dahilindeki endüstri tesisleri, teçhizat ve malzeme bölünme umdelerine uygun olarak yakılıp yıkılmış olan memleketler arasında bölüşülmeli ve sökülüp taşınmalı;

e. Almanya dışındaki tüm Alman alacakları haczedilmeli...

6. Eğitim ve Propaganda

a. Tüm okullar ve üniversiteler, oluşturulacak bir müttefik eğitim komisyonu etkin bir reorganizasyon programı yapıncaya kadar kapatılır. Muhtemelen yüksek okulların yeniden açılabilmesine kadar uzun bir

Levent Şahverdi Arşivi

sürenin geçeceği tahmin edilmektedir. Bu esnada Alman öğrencilerinin dış üniversitelerde öğrenim yapması yasaklanmamalı. İlkokullar, uygun öğretmen ve kitaplar hazır olur olmaz yeniden açılmalıdır.

b. Tüm Alman radyo istasyonları ve gazete, mecmua, haftalık dergiler vb. uygun kontroller sağlanıncaya ve belirli bir program yapılıncaya kadar yayınlarını durduracaklardır.

7. Politik Ademi Merkeziyet

Almanya'nın muhtemel bölünmesi göz önüne alınarak başlangıç zamanında Almanya'nın askeri idaresi tesis edilmeli. Askeri makamlar. bölünmeyi kolaylaştırmak ve başarıyla uygulanmasını güçlendirmek için, aşağıdaki esaslara göre işleri sevk ve idaret etmeli :

a. Alman Hükümeti'nin tüm yönetici memurlarına işten el çektirmeli; yeni bir açıklamaya kadar mahalli idarelerle işler yürütülmeli.

b. Almanya'nın halihazırda bölünmüş olduğu 18 eyaleti esas alarak, bu eyaletlerin hükümetlerinin yeniden teşkil edilmesi yoluna sokulmalı ve Prusya eyaletleri bağımsız devletler haline getirilmeli.

c. Almanya'nın bölünmsinden sonra eyalet hükümetleri yeni oluşmuş olan bölgelerin her biri için bir federal hükümet kurmaya teşvik edilmeli. Bu yeni hükümetler çok geniş çaplı devlet haklarına sahip ve geniş ölçüde yerel muhtariyetli bir tür devletler federasyonu olmalı.

8. Ordunun Ekonomiye İlişkin Sorumluluğu

Alman ekonomisinin kontrolünde ordunun biricik hedefi, askeri harekâtı ve askeri işgali kolaylaştırmaktan ibaret olmalı. Müttefik askeri hükümetleri, fiyat kontrolleri, yiyeceğin vesikaya bağlanması, işsizlik, yerleşim gibi ekonomik problemlere veya ulaşıma veya Alman ekonomisini korumak ve güçlendirmek için belirlenen önlemlere ilişkin sorumluluğu, ordunun idaresi (askeri harekât) için gerekli olanlar hariç, üzerlerine almamalılar... Alman ekonomisinin ve Alman ulusunun korunmasına ilişkin sorumluluk, halihazır koşullarda emre amade bulunan yardımcı vasıtalarla birlikte, bizzat Almanlarda olur.

9. Alman Ekonomik Gelişmesinin Kontrolü

Teslimden sonraki 20 yıl esnasında Birleşmiş Milletler'ce, dış ticaret ve sermaye yatırımlarının sıkı şekilde sınırlandırılmasına ilişkin olanlar da dahil, yeni teşkil olunan memleketlerde Alman askeri potansiyeli için lazım olan kilit endüstrilerin tevsiini ve kurulmasını önlemeyi ve diğer kilit endüstrileri kontrol etmeyi amaçlayan uygun kontroller muhafaza edilmeli...

Levent Şahverdi Arşivi

10. Tarım Programı

Tüm büyük mülkiyet ilga ve köylüler arasında taksim edilmeli, veraset ve intikal kanunu kaldırılmalı.

11. Savaş Suçlularının Cezalandırılması ve Özel Gruplara Yapılacak İşlemler

Savaş suçlularının cezalandırılması ve Nazi teşkilatlarına yapılacak işlemler için bir program hazırlanmalı...

12. Üniformalar ve Geçit Törenleri

a. Hiçbir Almana muhasematın durdurulmasından sonra belirli bir süre herhangi bir askeri üniforma veya yarı askeri bir kuruluşun üniformasını giymesine izin verilmemeli...

b. Almanya'da hiçbir yerde askeri geçit töreni yapılmasına izin verilmemeli ve tüm askeri bandolar dağıtılmalı...

13. Uçaklar

Tüm askeri ve sivil uçaklar (planörler dahil) müsadere edilir. Hiçbir Almana uçma ya da uçuş veya yer personeli olarak hizmet görme izni verilmemeli.

14. ABD'nin Sorumluluğu

Almanya üzerinde asıl kontrol ve murakabe sorumluluğu, Almanya'nın kıta komşularının silahlı kuvvetlerinde, özellikle de Rus, Fransız, Polonya, Çek, Yunan, Yugoslav, Norveç, Hollanda ve Belçika askerlerinde olmalı. Nasıl olsa ABD tüm Alman programının uygulanması için kurulacak ve kullanılacak komisyon veya komisyonlarda askeri ve sivil çıkarlarını tam olarak koruyacaktır.

Bu programa göre Amerikan birlikleri nispeten kısa bir zamanda çekilebilir.

Belge No. : 208

Çok Sayıda Vaki Olan Hava Taarruzlarından Birisine İlişkin Tanıklık Belgesi 4 Aralık Tarihinde Heilbronn Üzerine Müttefik Hava Taarruzu

(. . . . .)

4 Aralık 1944 günü akşam üzeri saat 07.00'ye doğru radyo şu haberi veriyordu : "Düşman uçakları kentimiz üzerine yaklaşmaktadır.

Levent Şahverdi Arşivi

Büyük bir taarruz beklenmelidir." Ve bundan birkaç dakika sonra ilk bombalar talihsiz kentin üzerine düştü. Düşman tahrip işi için feci bir saati seçmişti. Birçok iş yeri ve fabrika henüz faaliyet halindeydi veya hemen biraz önce kapanmıştı. Memur, müstahdem ve işçiler halen çalışma yerlerinde veya evlerine ve istasyona gitmek üzere yolda bulunuyorlardı. Kasaba ve köylerden de birçok insan bu pazartesi gününde alış veriş yapmak için kente gelmişti ve yine bu saatte seve seve akşam içkilerini yudumlayan birçok Heilbronnerli de yolda veya bir ayaküstü restoranındaydı. Kentin dışında açık havada yaklaşma uçuşunu seyredenler için karanlıkta uçmakta olan çok sayıda düşman uçağının görünümü korkutucu ve dehşet verici güzellikteydi. Kentin üstünde tam bir yıldız yağmuru oluştu. Yüzlerce ışık sinyali parıldadı, kısmen ip gibi havada asılı kalarak veya noel ağaçlarına benzer biçimde demetlendi, çoğunlukla da muntazam üçgenler teşkil ettiler. Bu işaretler bombardıman uçaklarına taarruz edilmesi planlanmış olan hedefleri gösterecekti. Hedefler özellikle iç eski şehir ve endüstri kesimiydi. Güney semtler ve kentin hemen doğu ve güneydoğusunda uzanan tepeler, oldukça kuvvetli bir doğu-güneydoğu rüzgârı ışık işaretlerini batı-kuzeybatı yönüne sürüklediği için, nispeten az isabet aldılar. Korkunç bomba taarruzu 25 dakika sürdü ve Doğu Caddesi ve Lerchen yolundan batıya, istasyona kadar ve Güney İstasyonu'ndan kuzeye Wartberg'e kadar olan bölgeyi kapsadı. Komşu şehir kesimleri de kısmen de olsa isabet aldı; hatta civardaki bazı köyler bile bu beladan kurtulamadılar.

Resmi binalar harebeler haline geldi, kiliselerin hiçbiri kurtulmadı, yalnız küçük güney kiliseleri az hasar gördü. Kilias, Friedens, Luther kiliseleri ile her iki katolik kilisesi gibi büyük isabet yerleri yıllarca hiç kullanılamayacaklar. Ürkütücü bir doğrulukla büyük fabrikalara isabet kaydedildi ve böylece de gelişmiş Heilbronn endüstrisi tahrip edildi.

Bombalarca doğrudan tahrip edilmeyen nesneler de taarruzdan sonra her yerde çıkan yangının kurbanı oldular. 700.000'den daha az olmayan yangın bombası kentin üzerine düşmüş olmalı. Birçok yangın bombası saatler sonra isabet etmiş olduğu evleri tutuşturdular, öyle ki gece yarısından sonra su ve yangın söndürme gereçleri yokluğu nedeniyle artık kolay kolay söndürülemeyecek olan yangınlar patlak verdi. En kötüsü, taarruz sırasında, biraz sonra kuvvetli bir fırtına haline gelen ve alevleri caddeden caddeye, damdan dama sürükleyen şiddetli bir rüzgârın çıkmasıydı. Yanmakta olan büyük odun parçaları ve kâğıt paçavraları havaya uçtu ve sabaha kadar sürekli gümbürdeyen yeni yangınların çıkmasına neden oldular. Devasa yangın lazım olan oksijeni bodrum ve sı-

Levent Şahverdi Arşivi

ğınaklardan emerek besleniyordu. Korkmuş olan insanlar buralara sığınmışlar ve buralarda oksijen noksanlığından ölmek zorunda kalmışlardır. Heilbronnlu bahçıvanların eski bodrumları oldukça derindi ve kuvvetlice duvarlanmıştı, ayrıca bodrumlar alt alta duvar köprüleriyle irtibatlandırılmıştı, fakat oksijenden mahrum kalınacağı düşünülmemişti. Bazı mahzenlerde insanlar herhalde tehdit eden tehlikeyi görmüş olacaklar ki, tam zamanında buraları terk ettiler. Hem de dışarıda hâlâ bomba yağmuru gümbürdediği halde... Fakat bunların birçoğu atılganlıklarının cezasını cadde üzerinde yanarak ölmek suretiyle çekmek zorunda kaldı, ancak bir kaçı bu cehennemden kaçıp, kurtuldu. Bodrumlar açıldığında korkunç bir manzarayla karşılaşıldı. İçeride bulunan yüzün üstünde insan kapılara ve tehlike çıkışlarını hücum etmeye yeltenmişler, halen üst üste yığılmış katmanlar halindeydiler, birçoğu kelimenin tam anlamıyla ezilmiş olabilir. Mahzenlerden dışarı çıkmış olan ve kendini kurtulmuş sanan birçok kişi caddeler ve meydanlarda ölüme yakalandılar. Açık havadaki son derece sıcaklık nefeslerini keserek onları öldürdü. Çünkü bizatihi etrafta yanmakta olan evler açık alanlarda öyle bir kor sıcaklığı oluşturuyordu ki, bir sığınacak yer arayanların üzerindeki elbiseler tutuştu ve zavallılar daha sonra ancak küçük kül yığıncıkları olarak bulundu. "Her yerde ölüm ve felâket, ayrıca yıkılmakta olan evlerin çıkardığı cehennem gürültüleri, çıldıran insanların korku çığlıkları, bodrumlarda kapalı kalanların yardım çağrıları, çocukların acıklı feryatları ve her yerde uçakların gürültüsü, bombaların infilak sesleri, Heilbronn bir cehennemdi."

Belge No. : 209

Ve Keza Birçok Şahadetten Bir Örnek
Rusların Danzig'e Girmelerinden Sonra Yaşanan
Tipik Olaylar

27 Mart 1945 günü sabahın saat üçüne doğruydu. Langfuhr üstünde ürkütücü bir sessizlik hüküm sürüyordu. Yaklaşık üç hafta hiçbir yere çıkmadan bu bodrumda barınmıştık. Şimdi zahiren sessiz ve sakin, fakat gerçekte korkunç heyecan içinde Ruslar ile ilk karşılaşmayı bekliyorduk. Korkuyla caddeyi bir baştan öbür başa seyrediyordum ve oldukça gerilerde ilk Rus tankının İstasyon Caddesi'nden aşağıya doğru geldiğini gördüm. Bu haber bodrumdaki insanların sinirlerini o an için gerdi ve sonra sinirler yatıştı. Bodrumda ilk araştırma ve soruşturmalar başladı. Bize hiçbir şey olmadı, sadece saklanmış silah ve askerler aran-

Levent Şahverdi Arşivi

dı. Aralıklarla sürekli olarak bodruma yeni askerler geliyordu. Bize dokunulmadığı için, elbette ki biraz daha memnun olduk. Ortalık iyice aydınlanmıştı. İlk kez caddeye bakma cesaretini gösterdik. Gelip geçen tanklardan başka bir şey görünmüyordu, cephe şimdi Danzig istikametindeydi ve oralardan top gümbürtüleri işitiliyordu.

Evimizi seyrettim, cadde kenarında sağa doğru yıkılmıştı. Çünkü yaklaşık dört gün önce büyük bir deniz topçusu mermisi tam bizim evin önünde caddenin ortasına düşmüş ve infilak etmişti. Parça etkisiyle evimiz büyük hasara uğradı. Her nasılsa odalar bir ölçüde korunmuştu... İşi bu kadarla savıp, savaşın bizden uzaklaşıp gitmesinden ötürü Tanrı'ya şükrettik.

Fakat trajik 27 Mart sabahı saat sekize doğru işler değişti. Şöyle tam serbestçe nefes almaya başlıyorduk ki, bizim caddede ilk Rus atlı arabası durdu. Ne olup bittiğini tam olarak anlayamadan, 10, 20, 30 çapulcu Rus eve ve bodrum katına girdi. Tüm sakinler ikametgâhlarından tekrar mahzenlere kaçtılar. Gözlerimiz önünde cereyan edenler, kolay kolay anlatılamaz... Sayısız Rus sürüleri gasbederek, yağmalayarak, şarkı söyleyerek bodruma daldılar. Hepsi sarhoştu. Anlaşsızca raflardan reçelleri yerlere fırlattılar; yatakları, çamaşırları, elbiseleri kesip doğradılar; sandıkları, bavulları ve dolapları kırıp parçaladılar. Yaptıklarından çok memnun ve hoşnut olarak arabalarına sıvıştılar. Ama her şey ayaklar altında ezildi, parçalandı ve tahrip edildi. Bavullar, çantalar ve avcı çantalarımız elimizden zorla alındı; saatlerimiz, yüzüklerimiz ve ziynet eşyalarımız artık yoktu. Ümitsiz, yardımsız bir durumda bu tahrip işine seyirci kaldık.

Daha sonra kızlar ve kadınlar için dehşet verici dönem başladı. Ben o zaman 19,5 yaşındaydım. Çığlıklar ve ağlayışlar arasında kadınların bir bodruma nasıl sürüklenerek götürüldüğünü gördüm vakit, korku ve heyecanla avluya kaçtım. Burası Ruslar, atlar ve arabalarla doluydu. Garajlar zorla açılmış, bisiklet ve otomobiller dışarı çıkarılmıştı. Köşe bucak didik didik araştırılıyor, her şey parçalanıyor, kırılıyor, dökülüyor ya da sürükleniyordu. Bir anda etrafım bir insan sürüsü tarafından çevrilmişti. Hiçbir kurtuluş yolu göremiyordum; gizlenmem imkânsızdı. Çaresizlik içinde oraya buraya saldırdım, fakat her yer gözleniyor ve izleniyordu. Bir ara, komşu evde küçük bir kilise ve huzur evine sahip olan gri elbiseli hemşirelerden birisini gördüm. O beni beraberinde aldı, eski uzun bir manto giydirdi ve evdeki yaşlılar arasında sakladı. Ruslar buraya ender olarak girerler, lambalarla ihtiyarların yüzlerini aydınlatır-

Levent Şahverdi Arşivi

lar ve ekseriya biraz sonra çekip giderlerdi. Burada yüksek sesle, hararetle ve saatlerce dua ettik. Belki bir mucize vaki olacak ve biz kurtulacaktık!..

Gece olduğunda bodrumu terk etmek ve kiler girişinde gecelemek zorunda kaldık. Bu arada annem gelip beni bulmuştu. Eski örtüler ve yastıklarla beni gizlemiş ve koruyucu olarak önüme yerleşmişti. Acımasız bir gece oldu. Saatlerce bodrumdan gelen kadın, kız ve gri elbiseli hemşirelerin yardım çığlıklarını işittim. Ruslar bıkmadan usanmadan bodrum girişi boyunca sürekli yeni kurbanlar arayarak koşuşup durdular. Annem, itilip kakılmasına rağmen, yanımdan ayrılmadı. Bulunmadığımdan ötürü ona minnet ve şükran borçluyum.

Sabahın saat beşine doğru nihayet ortalık sakinleşti. Ruslar uykuya dalmışlardı. Ben de bu fırsattan yararlanarak annemin gizlediği yerden çıkmaya cesaret ettim. Boğucu bodrum havası bizi dışarıya açık havaya itiyordu. Unutulmaz bir tablo ile karşı karşıyaydık: Evimiz bir ateş deniziydi! Duygulanmış, şaşırmış ve de katılaşmış bir halde kızgın korlara baktık. Sadece bir an böyle kalabildik, daha sonra yüzümüze alevler saçan müthiş sıcaklığa rağmen, soğuktan titremeye başladık. Tekrar bodruma döndük.

Biraz sonra huzurevi de yanmaya başladı. Ruslar bizi, sonumuzun gelmesini beklemek istediğimiz küçük kiliseden dışarı sürdüler. Bir anda, ateş ve gürültüyle alelacele bir yerlere doğru Rusların sevk ettiği uçsuz bucaksız bir insan katarı haline geldik. Tüm erkekler katardan ayıklanıp toplandı. Ve daha sonra da kamplara götürüldü. Böylece, kadınlar, çocuklar ve ihtiyarlardan ibaret kaldık. Ne bir arka çantam, ne de el çantam veya herhangi bir eşyam vardı. Elbisemin üstünde bir önlük, onun üstünde de hemşirenin vermiş olduğu eski uzun manto olmak üzere kaldığımız yerden alelacele dışarıya fırlamış ve annemle birlikte bu sefalet katarına sürüklenmiştik. Sıradakilerin birçoğu gittikçe çok ağır gelmeye başladıkları için, yol boyu fırlatıp attıkları birkaç eşyayla birlikte adeta sürünerek yürüyordu. Yol uzadıkça çocukların feryat ve çığlıkları artıyor, ihtiyarlar yığılıp kalıyor, Ruslar tarafından eziliyor ve dövülüyordu. Çoğunlukla yanmakta olan caddelerden yürüyorduk, evler aynı ölçü ve zamanda yandıkları için bazı yol katarları sanki birbirine iğnelenmiş gibi görünüyordu. Evden eve çekilmiş kablolar da gördüm.

Oliva'ya kadar geldik ve durduk... Geriye deniliyordu... Sürekli insan yığını buraya geldi ve katara eklendi, binlerce insan olduk. Karanlık basıncaya kadar meçhul patikalarda ve ormanlar içinde yürüdük. Yanımızdan toplar, tanklar geçip gidiyordu. Yağmur yağmaya başladı. Saat

Levent Şahverdi Arşivi

muhtemelen yirmi üçtü, içimizden hiçbirinin saati yoktu. Bulunduğumuz yerde yatmaya mecbur kaldık. Orman zemini ıslak ve soğuktu, lakin kimse itiraz etmedi. Daha sonra sayısız Rus geldi, bunlar bize refakat edecek postalardı. Vücutlarımıza basıyor, lambalarla kurbanlarını arıyorlardı. Kadınlar kamp ateşine doğru sürüldüklerinde, çığlıklar ayyuka varıyordu. Mukavemet gösterdiklerinde, Ruslar aralıklarla havaya ateş ediyorlardı. Rus çizmeleri başıma ve kollarıma basmasına ve acı vermesine rağmen, bir mucize eseri kendimi belli etmedim.

Bu yürüyüşün kaç gün sürdüğünü bilmiyorum, ama bize sonsuz kadar uzun geldi. Gittikçe daha çok kadın, çocuk ve yaşlı düşüp kaldı, Sibirya'ya gönderilmek üzere toplamak amacıyla, içlerine genç kızların tıkıştırıldığı kamyonlar tekrar tekrar gelip gittiler. Bu kızların ümitsiz çığlıkları yürekler acısıydı. Şayet bir komşu kadının pek küçük, hemen hemen iki aylık çocuğunu taşımamış olsaydım, muhakkak ki ben de onlara katılmış olurdum.

Nasıl oldu pek hatırlamıyorum, kendimizi bir dizi Stalin orgunun önünde bulduk ve bunlar biraz sonra aniden hep birden gürledi. Bu anı unutmak imkânsız. Mümkün olan her yerde bize eziyet edildi, sıkıntı verildi.

Ve bir gün bizler muhafasasız olarak geri gönderildik. Yani "Evlere!" Karanlık oluncaya dek yürüdük, bir samanlık içinde yattık. Fakat burada da rahat huzur bulamadık, Ruslar geldiler, kadınları ve kızları ayırdılar, yardım çığlıklarımız sonsuz yalnızlık içinde donup kaldı, hiçbir yardım ve kurtarılma ümidi yoktu.

Daha sonra Oliva'ya geri geldik ve bir hafta kapkaranlık ve daha önceden tamamen dolmuş olan lalettayin bir bodrumda kaldık. Burada gece ve gündüz aynı idi, elde kalan son eşyalar da alındı ve yağmalandı. Gündüzleri bir kömür mahzeninde kömürlerin altında kendimi gizli tuttuğum için, yine kurtuldum. Son gece beni buldular. Annem vargücüyle Rusu benden uzaklaştırmaya çalıştı, bu yüzden de Rus ona vurdu ve boğazını sıktı. Biraz sonra bir arkadaşını daha almak için gitti. İşte bu esnada bodrumdan kaçtık.

Langfuhr'a giden yolda bir devriye tarafından durduruldum, annem beni sürükledi ve yaklaşık diğer 30 kızla birlikte bir bodruma kapattı. İki gün orada kaldık; açlık, susuzluk ve soluktan perişan olduk. Bodrum tamamen kömür dolu ve zifiri karanlık olduğu için oturamadık. İkinci gece bir NKVD subayi tarafından tek tek sorguya çekildik. İfadelerden sonra özel bodrumlara geliniyordu. Ben, neredeyse yıkılmak üzereydim

Levent Şahverdi Arşivi

ve güçlükle sorulara yanıt verebiliyordum. Sağlık durumum nedeniyle ertesi sabah beş kızla birlikte serbest bırakıldım. Diğerleri daha sonra Sibirya'ya gönderilmiş olmalı... Eve giderken sık sık moloz boşaltmakla görevlendirildim.

Son gücümü harcayarak Siyah Yol'da oturan tanıdıklara uzandım. Burada ev tamamen Ruslar ile doluydu. Tanıdıklar beni, bir Polonyalı ile onun nişanlısı bir Berlinli kızın saklandıkları bir zemin katına götürdüler. Polonyalı her defasında Rusları burasını aramaktan saptırmaya çalışıyordu. Fakat çoğu kez bunu beceremiyordu, bu yüzden biz, benim daha sonra iki gece geçirmek zorunda kaldığım, tamamen örtüsüz kalmış olan dama tırmanmaya mecbur olduk.

Annem için duyduğum endişe beni daha sonra eve sürükledi. Üç evden geriye kalan sadece enkaz yığınıydı. İki bahçe evinin ne zaman yanıp kül olduğunu bilmiyorum.

Annemi Baumbachallee'deki bir bodrumda buldum. İki hafta ben de orada gizlenmek zorunda kaldım, daha sonra zorbacılık ve yağmacılık yasaklandı. Fakat bu kez de, aynı feci oyunu sürdüren ilk Polonyalılar geldi.

F. Savaşta Alman Uygarlığı

Belge No. : 210a

Savaş Öncesi Olaylardan
K. K. Kur. Başkanı General Ludwig Beck'in
16 Temmuz 1938 Tarihli Üçüncü Muhtırası

(.....)

Bence malûm olan tüm doneleri vicdanlı ve itinalı bir biçimde ortaya koydum ve inceledim. Sonunda Çekovlovakya'ya karşı yapılacak cebri bir Alman askeri hareketinin, Fransa'nın ve dolayısıyla İngiltere'nin de süratle askeri müdahalede bulunmalarına neden olacağına kesin kanaat getirdim. Bugün hâlâ Fransa'nın tutumu hakkında biraz olsun şüphesi olanı, Başbakan Daladier'in 12 Temmuz akşamı Paris'te yaptığı konuşma aslında yeterince aydınlatmış olmalıydı. Daladier bu konuşmasında, 14 Temmuz tarihli "Temps"e göre, şunları söylüyor :

"Binaenaleyh biz, Çekoslovakya'ya karşı Almanya'nın girişeceği bir askeri hareketin, otomatikman bir Avrupa veya dünya savaşına neden olacağı gerçeği karşısında bulunuyoruz. Beşeri öngörüşe göre, böyle bir

Levent Şahverdi Arşivi

savaşın Almanya için yalnız askeri değil, aynı zamanda genel bir felaketle de sonuçlanacağının, herhalde burada tarafımdan daha fazla açıklanmasına ihtiyaç yoktur..."

1. Yakın bir gelecekte Çekoslovakya'yı yalnız yakalayıp askeri bir hareketle parçalayıp yok etmek ümidi yoktur. Fransa ve İngiltere büyük bir ihtimalle bu işe müdahale edeceklerdir. Çekoslovakya'ya askeri bir baskın yapma veya onu sadece cüzi bir hazırlık derecesi içinde yakalama ümidi de bugün, bundan bir buçuk ay öncesine nazaran çok daha azdır. Bu halin şimdilik değişmeyeceği kesinlikle hesaba katılmalıdır.

Kara Kuvvetleri'nden istenen çevik birlikler, Hava Kuvvetleri'nin Çek sınırlarını geçmesiyle aynı zamanda kara sınırlarını aşacakları için, düşman üzerinde baskın etkisi oluşturamayacak, aksine onu savunmaya hazır durumda bulacaklardır. Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nca bu hususta hangi önlemler alınırsa alınsın, Hava ve Kara Kuvvetleri'ndeki birbirine aykırı düşen çıkarlar bağdaştırılamaz.

İlk iki ile üç gün içinde, Çek askeri durumunun ümitsizliğini, müdahale hırsıyla dolu olan devletlerin gözleri önüne serecek bir durum sağlamak, her zamanki gibi imkânsız görünüyor. Başlangıçta Çekoslovakya, Fransa ve İngiltere için savaşa vesile olan zahiri neden olabilir fakat, bu iki devletin savaşa girdikleri andan itibaren artık Çekoslovakya'nın çıkarları bakımından müdahale değil, aksine Almanya ile bir ölüm - kalım savaşı söz konusu olacaktır. Özellikle bu hususa bir kez daha olağanüstü bir önem ve ısrarla nazarı dikkatlerin çekilmesi zorunlu görülmüştür.

2. Acaba Çekoslovakya'ya karşı Macaristan'ın süratli bir müdahalesi veya genel olarak bir müdahale beklenebilir mi? Bu husus bu gün bir buçuk ay öncesine nazaran daha şüpheli görünüyor. Ayrıca Çekoslovakya'ya karşı Polonya'nın müdahalesinin Almanya'nın tasavvur ettiği amaçla vaki olmasına hiç de ihtiyaç yoktur. Pekâlâ bu iş, Çekoslovakya tarafından, daha sonraki kesin düzenleme hakkı saklı kalmak şartıyla, kendi isteğiyle imtiyazlar verilmesi suretiyle de hallelilebilir. Herhalde Polonya'yı, Çek topraklarını işgal etse bile, kuvvet tablomuzda öyle güçlü bir faktör olarak görmemek yerinde olsa gerek. Macaristan için de benzer bir tutum mümkündür.

3. İtalya, Fransa'ya karşı savaş ilan etmesi halinde dahi, Fransa'yı Çekoslovakya lehinde bir müdahaleden vazgeçirecek bir durumda olmayacaktır.

Levent Şahverdi Arşivi

4. Planlanan inşa programının gerçekleştirilmesi halinde dahi batıda yeterli bir geri koruması sağlanamaz. Çünkü, bir "savunma muharebesi"nin sevk ve idaresi için kuvvet bakımından belirli bir asgari ölçü lazımdır ve de halen bu ölçüde kuvvet mevcut değildir. Güneydoğu yığınağı yapılırken, batı yığınağı geçici bir süre geciktirilse bile, açıklanan askeri-politik durum müvacehesinde buna Kara Kuvvetleri'nce tahammül edilemez. Nihayet, batıda savunma kuvvetleri bakımından belirli asgari ölçüde bir hava kuvveti ayrılması ve bunun da Kara Kuvvetleri Batı Cephesi'ni öyle kolayca Fransız hava üstünlüğüne teslim etmeyecek bir düzeyde tutulması gerekirdi.

5. Almanya çok cepheli bir savaşa sürüklenirse, Danzig bölgesi üzerindeki Polonya ihtirası kamçılanabilir. Doğu Prusya'dan kuvvet çekilmesine karar verilirken, bu hususun da önemle göz önünde bulundurulması gerekecektir.

6. Kararlaştırılan propaganda savaşının etkisi, askeri gerçeklerin güç ve şiddetine karşı koyamayabilir.

Aslında Beck muhtırasına aşağıdaki metinle son vermişti:

"Yukarıdaki açıklamalara dayanarak kendimi, bu tür bir girişimin yaratacağı etkinin tam bilinci içinde, fakat aynı zamanda Bir Savaşın Hazırlanması ve Sevk ve İdaresine İlişkin Görev Talimatına istinaden bugün 8 Haziran tarihli raporumdakinden daha da artmış olan sorumluluğumun da bilinci içinde, Silahlı Kuvvetler Başkomutanı'nın, emretmiş olduğu savaş hazırlıklarını durdurmaya ve Çek sorununu zor kullanalak çözme niyetini, bu iş için askeri koşullar esaslı şekilde değişinceye kadar ertelemeye sevk edilmesi hususunda acil ricada bulunmakla yükümlü addediyorum. Şu sırada askeri koşullar ümitsizdir, bu nedenle de ben millet ve ordu önündeki Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı'nın diğerleriyle bölüşse bile yine de bizzat kendisinin özel surette yerine getirmeye mecbur olduğu belirlenmiş askri sorumluluk karşısında, Silahlı Kuvvetler Başkomutanı'nda bir fikir değişikliği sağlanamadığı takdirde, Sayın Kara Kuvvetleri Komutanı'na muhtaç olduğu danışmanlık görevini yapamam." (Fakat Beck, muhtırasının bu sonlamış biçimini komutanını yapılması mutlak zorunlu olan mücadeleye teşvik edecek yeterli etkinlikte bulmadı. Bu nedenle de 16 Temmuz tarihli kesin planında işi istifa etme tehdidine kadar götürdü ve kesin istekler yerine, Hitler'in savaş planlarına karşı mücalelenin inat ve sabırla yürütülmesine ağırlık verdi. Muhtıranın sonu aşağıdaki kesin metni kapsamaktadır):

Levent Şahverdi Arşivi

"Daha önceki açıklamalarıma dayanarak bugün kendimi -bu tür bir girişimin yaratacağı etkinin bilinci içinde, fakat aynı zamanda bir savaşın hazırlanması ve icra edilmesine ilişkin görev talimatına göre artmakta olan sorumluluğa istinaden- Silahlı Kuvvetler Başkomutanı'nın, emretmiş olduğu savaş hazırlıklarını durdurmaya ve Çek sorununu kuvvet kullanarak çözme niyetini, bu iş için askeri koşullar esaslı biçimde değişinceye kadar ertelemeye sevk edilmesi hususunda acil ridaca bulunmakla yükümlü addediyorum. Halihazırda askeri koşulları ümitsiz buluyorum ve benim bu görüşüm emrim altındaki tüm kurmay yarbaşkanları, daire başkanları ve şube müdürleri tarafından, bunlar Çekoslovakya'ya karşı savaşın hazırlanması ve icrası meselesiyle resmen ilgilendiklerine göre, bölüşülmektedir.

Ben ayrıca, kolordu komutanlarının mutlaka ve en kısa zamanda aşağı yukarı beklenmekte olan olayları nazarı dikkate alarak kıtalarının savaş ruhu, morali ve iç dirençleri hakkında şahsen onları dinleyerek bilgi edinmelerini ve onlarla temas hâlinde olmalarını acilen gerekli görüyorum. Beklenecek muhtemel gelişmenin ciddiyeti, eğer karşılıklı güven hâli korunacaksa, şu andan itibaren bu hususta ordunun yüksek makamlarının birbiriyle sürekli ve sıkı irtibat hâlinde olmalarını gerektirmektedir.

Nihayet kolordu komutanları ve daha üst komutanlar mutlaka en kısa bir zamanda yakın gelecekteki savaş niyet ve amaçları hakkında aydınlatılmalı, kendilerine verilmesi düşünülen görevler hakkında bir kez daha ağızdan ayrıntılı bilgi verilmeli ve onlar tarafından kararlaştırılan icra tarzları birlikte tartışılmalıdır. Ayrıca itirazlar da kabul edilmelidir.

Sayın Kara Kuvvetleri Komutanı'nın yukarıda sözü edilen tüm komutanlarla bu tür bir görüşme yapması, Führer tarafından kolordu komutanlarıyla yapılması kararlaştırılan görüşmeden önce, tüm meselelerin açıklığa kavuşturulabilmeleri ve Führer'in karşısında açık ve ortak bir fikrin savunulabilmesi için de lazımdır.

Son olarak, Kara Kuvvetleri Komutanı tarafından diğer kuvvet komutanlarıyla tüm karışık konular hakkında ortak bir fikir oluşturmaya çalışılmasını da önerebilirim."

Belge No. : 210b

Beck'in Kara Kuvvetleri Komutanı'nın Huzurunda Yapmış Olduğu 16 Temmuz 1938 Tarihli Takdimden

Şimdi görülüyor ki, ulusun bekası hakkında alınan son kararlar tehlikede bulunuyor. Eğer bu liderler mesleki ve devlet politikası hakkında

Levent Şahverdi Arşivi

edinmiş oldukları bilgilere ve vicdanlarına göre hareket etmezlerse, tarih onları boş yere kan dökme suçuyla suçlayacaktır. Askeri itaatin de bir sınırı vardır. Bu sınır bilginin, vicdanın ve sorumluluğun, verilmiş olan bir emrin yerine getirilmesini yasakladığı yerde başlar. Tavsiyelerini ve uyarılarını böyle bir durumda dinletmeyi başaramadıkları takdirde, o zaman millet ve tarih önünde görevlerinden ayrılma hak ve vecibeleri vardır. Bu liderlerin tümü ortak bir irade hâlinde hareket ederlerse, savaşçıl bir hareketin icrası mümkün olmaz. Bu suretle de vatanlarını en feci akibetten, batıştan korumuş olurlar.

En yüksek mevkide bulunan bir asker böyle zamanlarda görev ve vecibelerini, tüm millete karşı yüklenmiş olduğu en yüce sorumluluğu müdrik olmaksızın, sadece askeri görevlerinin sınırlı çerçevesi dahilinde görüyorsa, onun görev anlayışında ve görevin yüceliğini takdirde noksanı vardır demektir. Olağanüstü zamanlar, olağanüstü hareket ve davranışlar ister.

Belge No. : 211

Orgeneral W. Ritter von Leeb'in Kara Kuvvetleri Komutanı'na Mektubu

C Ordular Grubu Komutanı Kh.

Sevgili Bay von Brauchitsch! 31 Ekim 1939

Gönderileceği dün bildirilmiş olan kurye subayı biraz önce yanımdaydı.

Bu mukadderatla oynanan zor zamanda size bir kez daha, üzerinize yüklenen sorumluluğu paylaşmayı ne kadar çok istediğimi arz etmek ihtiyacını duyuyorum. Belki de gelecek günlerde tüm Alman Ulusu'nun kaderi size bağlıdır. Zira içinde bulunulan durumda Kara Kuvvetleri Komutanı fikrini, herhalde resmen ve usulüne uygun biçimde uygulama alanına kokayacak en yüksek makama getirilmiş bir kişidir. Üstelik bu fikrin arkasında tüm karargâh ve ordunun tüm düşünür kısımları bulunmaktadır.

Diğer iki kuvvet komutanının da bu güç kader saatinde çalmakta olan tehlike çanlarına kulaklarını tıkamayacaklarını ümit etmek isterdim.

Führer'in niyet ve amaçlarına karşı ileri sürülen askeri nedenler açıktır. Biz tek başına personel ikmal durumumuzdan dolayı dahi dayanamayız. Hâlen büyük ölçüde ikmal mürettebatı istekleri mevcut olmasa bile, silah altına alınmış olan çok yaşlı askerlerin terhis edilmesi zordur.

Levent Şahverdi Arşivi

Çok sayıda yaşlı subayın yeri asla doldurulamaz. Herhalde Führer'in kuşandığı kılıç keskin değil. Bu nedenle başka subay topluluğunun güçsüzleşmesi olmak üzere mevcut boşluklar dünya savaşındakinden çok daha çabuk ve şiddetli etki yapabilir. Her yerde noksanlık var. Yalnız üst düzeyde çatlama olsa, pek fazla hissedilmez. Bana biraz önce bir topçu birliği hakkında, bu birliğin kendi kıtalarımız için düşman için olandan daha büyük bir tehlike oluşturduğuna dair bilgi veriliyor -bu sadece bir örnek.

Ben İngiliz, Fransız ve Belçikalıları askeri olarak imha etmeyi, halihazırda ulaşılması imkânsız bir hedef mütalaa ediyorum. Halbuki bunlar ancak imha edildikleri zaman, bir barış yapmaya hazır olacaklardır. Doğudaki başarıları batıdaki hayallerle ilişkili kılma, gerçeklerden tehlikeli bir uzaklaşma olur. Politik alanda Polonya'yı rehine olarak elimizde tutarız. Bu, düşmanların işine gelmezse, o hâlde onlar taarruz edebilirler.

Tüm ulus, derin bir barış özlemiyle doludur. Tehlike getirici savaşı istemez ve herhnagi bir iştirak arzusu duymaksızın, savaşa karşı çıkar. Parti makamları başka türlü rapor ediyorlarsa, gerçeği gizliyorlar demektir. Halk herhalde tamamen içgüdüsel olarak, Fransa ve İngiltere'nin imha edilmesinin imkânsız olduğunu ve bu nedenle de uzun vadeli planların geriye bırakılması gerektiğini hissettiği için, şimdi Führeri'nin politikasından barışı sağlamasını bekliyor.

Asker olarak aynı şey söylenebilir.

Eğer Führer şimdi bazı kabule şayan koşullarla halihazır duruma bir son hazırlayacak olursa, bunu hiçbir kimse bir zayıflık veya geri çekiliş alameti olarak değerlendirmeyecek, aksine gerçek güç durumunun idrak edilişi olarak yorumlayacaktır. Çekoslovakya için bir muhtariyete ödün verme ve bir Polonya bakiye devletinin varlığını koruması, herhalde tüm Alman Ulusunda tam bir anlayış ve hoşgörüyle karşılanacaktır. O zaman Führer, yalnız tüm Alman Ulusu tarafından değil aynı zamanda ve muhakkak dünyanın büyük bir kısmı tarafından da barış prensi olarak kutlanacaktır.

Gelecek günlerde şahsen tamamen sizin arkanızda olmaya ve arzu edilen ve zorunlu olacak her sonucu sineye çekmeye hazırım.

Ebedi saygılarımla

Lb (Leeb)

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 212

Bir Alman Subayının Mektubundan

21 Kasım 1939 - Doğu (Polonya)

... Elimiz kolumuz bağlı olarak seyretmek zorunda kaldığımız karşı kıyıda inanılmaz şeyler oluyor. Bir organize edilmiş katiller, haydutlar ve yağmacılar çetesi orada, söylendiğine göre en yüksek müsamaha altında, öyle şeyler yapıyorlar ki, bunların karşısında sözde düşman mezalimi hakkında abartmalı bir propagandanın en zengin muhayyelesi fakir kalır. Orada artık "halk Almanlarına karşı başlatılmış olan cinayetler karşısında duyulan haklı hiddet ve öfke"den söz edilemez. Bu kadınlar ve çocuklarla birlikte tüm neslin kökünü kurutma ancak bir aşağı insanlık tarafından mümkündür, bu da artık Alman adına layık olmaz.

Bir Alman olmaktan utanıyorum! Öldürerek, yağmalayarak, çapulculuk yaparak, yakıp yıkarak Alman adını kirleten bu azınlık, eğer onlara derhal engel olmazsak, tüm Alman Ulusu'nun felaket ve talihsizliği olacaktır. Çünkü en yetkili tarafca yerinde görülerek anlatılan ve kanıtlanan böyle işler, intikam alıcı tanrıçayı uyandırabilir. Veya bu serseri grubu bir gün bize karşı da hareket eder ve marazi hırs ve heyecanlarıyla kendi ulusuna da tehdişçilikte bulunur...

Belge No. : 213*

Doğu Komutanlığı — **Karargâh, Spala Kalesi**
6 Şubat 1940

Orgeneral Blaskowitz'in Spala'da
K. K. Komutanı Huzurunda 15 Şubat 1940 Günü
Yapılan Bir Takdime İlişkin
Notundan

I. Askeri - Politik Durum

Kazierna endüstri bölgesinde ilk kez olarak dalbudak salmış bir isyan ve sabotaj teşkilatının varlığı saptanmıştır. Teşkilatın elebaşıları eski Polonya ordusu mensuplarıdır. Çok sayıda tutuklamalar sırasında ele geçirilen malzeme şu sırada tetkik edilmektedir. Devlet polisi, tüm teşkilatın daha sonra kökünün kazınmasını tehlikeye sokmamak için, şimdilik daha geniş çaplı tutuklamalardan sarfınazar ediyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu suretle belirmiş olan tehlike, Polonya halkına yapılacak muamele meselesine karşı genel vaziyet almaya zorluyor.

Şu sırada vaki olduğu gibi, on binlerce Yahudi ve Polonyalıyı katletmek yanlıştır. Çünkü bu suretle nüfus çokluğu karşısında ne Polonya devlet idaresi öldürülür ne de Yahudiler bertaraf edilir. Tam aksine, katliamın tür ve biçimi çok büyük zararları da beraberinde getirir, sorunları komplike hâle sokar ve bu sorunları, ölçülmüş tartılmış, amaca uygun davranış sırasında olacaklardan pek çok daha tehlikeli yapar.

Etkiler şunlar olabilir :

a. Düşman propagandasına, tüm dünyada daha etkini düşünülemeyecek kadar malzeme sağlanır. Dış radyo istasyonlarının şimdiye kadar ilettikleri herhalde gerçekte vaki olanın ancak cüzi bir kısmıdır. Dış yaygaraların sürekli artacağı ve çok büyük politik zararlara neden olacağı, özellikle de bu kez gerçekten mezalimin vaki olacağı, dolayısıyla da hiçbir şeyin çürütülemeyeceği hesaba katılmalıdır.

b. Yahudilere karşı tüm açıklıkla cereyan etmekte olan cebir hareketleri, dindar Polonyalılarda sadece çok derin bir nefret değil, aynı zamanda Polonyalının şimdiye kadar az ya da çok düşmanca karşısında olduğu Yahudi halkına büyük bir acıma duygusu da uyandırır. Doğu bölgesindeki baş düşmanlarımız -özellikle Katolik Kilisesi'nce de desteklenen Polaklar ve Yahudilerin- kendilerine eziyet edenlere karşı besledikleri kin ve nefretle Almanya'ya karşı bir kül hâlinde birleşmeleri en kısa zamanda vaki olacaktır.

c. Bu cürümleri hiç bir şey yapmadan seyirci olarak seyretmeye mecbur edilmiş olan silahlı kuvvetlerin rolü ve itibarı, özellikle Polonya halkı nezdinde, tekrar tekrar işaret edilmesine gerek olmayan telafisi imkânsız bir kayba maruz kalır.

d. Fakat Alman kökenli halk için halihazır hâl ve vaziyetten doğacak olan en feci zarar, ölçüsüz kabalaşma ve en kısa zamanda kıymetli Alman insan materyali arasında bir salgın hastalık gibi yayılacak ahlak bozukluğudur.

Eğer SS ve polis kuruluşlarının yüksek mevkilerdeki kişileri zorbalıklar ve kabalıklar talep ederler ve hareketleri açıkça överlerse, o zaman en kısa zamanda etrafta yine sadece zorbalık hüküm sürer. Aynı düşüncede olanlar ve marazi karakterliler, Polonya'da olduğu gibi, kendi hayvani ve patolojik içgüdülerini tatmin etmek için, hayret uyandıracak çabuklukla birleşirler. Artık onları zapturapt altında tutma imkânı hemen hemen yoktur; çünkü bu sapıklar kendilerini resmen yetkili görebilir ve her türlü zulme haklı hissedebilirler.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu salgın hastalıktan korunmanın bir tek yolu ve imkânı vardır. O da, suçluları ve onların yandaşlarını en çabuk şekilde askeri sevki, idarenin ve kanunun emrine vermektir.

Güney Sınır Bölgesi Komutanı Top. Korg. Ulex 2 Şubat 1940'da şu açıklamada bulunuyor :

Doğu Komutanlığı'na

Spala

Son zamanlarda polis kuvvetlerinin yoğunlaşan zorbalıkları, insani ve ahlaki duyguların adeta bir hayvanlaşmaktan söz edilebilecek derecede ve akıl almaz biçimde noksan olduğunu gösteriyor. Üstelik, öyle zannediyorum ki, makamıma vaki olan zorbalıkların sadece bir kısmı, o da bilgi için gelmektedir.

Bizlerce, bu faaliyetin başında bulunanların yapılanları sessiz ve gizlice tasvip ettikleri ve karışmak niyetinde olmadıkları görüşü mevcuttur.

Benim görüşüme göre bu rezil ve tüm Alman Ulusu'nun şeref ve haysiyetini lekeleyen durumdan kurtulmanın tek yolu, aylardır bu zorbalıklara seyirci kalan tüm üst düzey liderleri de valilikler nezdinde bulunan liderler dahil bütün polis ünitelerini bir hamlede dağıtmak ve feshetmek ve bunların yerine sağlam, haysiyetli birlikler ikâme etmektir.

İmza
Ulex

5 Şubat'ta Genel Valilik nezdindeki irtibat subayı Binbaşı von Tschammer, Reassow ve Tschenstochau'da inzibat polisince bir dizi ölüm kararlarının verilmiş olduğunu ve bu kararların Führer'e onaylanmak üzere sunulacağını; Tschenstochau'da sadece dört subayın suçlandırıldığını, Tabur Komutanınsa üç kez ölüme mahkûm edildiğini bildiriyor.

Şimdiye kadar olanlardan sonra, tüm komutanların az ya da çok bu işe katılmalarına, en azından desteklemelerine veya cesaret vermelerine rağmen, gerçekten düzeni sağlamak arzusunun mevcut olup olmadığı, beklenip görülmelidir.

Tschenstochau'da olanlar hakkında, burada detaylı bilgi yoktur. Bir polis subayının ifadesine göre, bu kentte polis görevlisi subaylar, bütün diğer yerlerde de olduğu gibi, kan dökme sarhoşluğuna kapıldılar. Bu canavarların ne gibi hayvanca davranışlara muktedir olduklarını, 414 ncü Piyade Alayı'ndan bir üstçavuş, bir astsubay ve bir onbaşının ek-1'deki ifadeleri açıkça ortaya sermektedir.

Levent Şahverdi Arşivi

SS ve polis teşkilatları karşısında kıtaların aldıkları vaziyet nefret ile kin arasında değişmektedir. Her asker, Polonya'da vatandaşları ve devlet idaresinin temsilcileri tarafından işlenen bu cürümlerden dolayı tiksinti ve utanç duymaktadır. Hele askerin himayesi altında vaki oluyormuş gibi gösterilen bu işlerin nasıl oluyor da cezasız kalabildiğine bir türlü akıl erdirememektedir.

Polisçe yapılan her araştırma ve müsaderede her zaman göze batan bir husus da, harekete katılan polislerin gasba ve yağmacılığa girişmeleridir. Müsadere edilen her tür malın polis ve SS birliklerince bölüşülmesi veya takdir olunan küçük bir bedel karşılığında satılması bilinen mutat işlerdendir.

Dört yıllık planın uygulanmasıyla görevli Tuğgeneral Ruhrmann, 23 Ocak 1940 günü Genel Vali'nin nezdinde yapılan bir görüşme sırasında, seyyar dış makamlar müdürü Süvari Yüzbaşısı Schuh'un SS'i büyük miktarda saat ve altın eşya vermeye razı etmeye başardığını bildiriyor. Böyle durumlar karşısında, bireyin zengin olmak için her fırsattan yararlanması doğal sayılabilir ve bunda gaşılacak bir husus da yoktur. Üstelik birey bu tür davranışta hiç bir tehlikede göremeyebilir. Çünkü herkes çaldığına göre, onu cezalandıracak kimse olmaz, bu nedenle de korkmasına mahal yoktur.

Bütün bu cürüm ve suçları eli kolu bağlı seyretmek zorunda kalan veya bunlarla bizzat ilişkisi olan ve ümitsizliğe sürüklenen Polonya halkının, her ayaklanma ve öc alma hareketini fanatikçe destekleyeceğinden kuşku yoktur. Asla bir ayaklanmayı düşünmeyen geniş kitleler, bu iş için her imkândan yararlanacak ve azmetmiş mücahitler olarak yığın hâlinde kurtuluş çaresi olan ayaklanmaya katılacaklardır. Özellikle, akıllı ve insaflı bir davranış ve hoşgörülü ve gerçeğe uygun bir Alman idaresinde bizim için sessiz ve memnun vaziyette çalışabilecek olan çok sayıda küçük köylü nüfus, adeta zorla düşman kamplarına itiliyor.

Memleketin sürekli olarak artmakta olan huzursuzluğu göçü de beraberinde getiriyor. Binbir sıkıntı içinde varlığını ve yaşamını sürdürmek için mücadele veren halkın, tamamen çaresiz, gece evlerinden zorla alınmış, adeta çıplak ve aç olarak gözleri önünde sürüklenerek götürülen göçmen yığınlarını düşüneceği kesindir. Bu duyguların, her nakliyatta vagonlar dolusu açlıktan ölen çocukların ve soğuktan donan insanların görülmesiyle ölçüsüz derecede kin ve intikamı artıracağı da çok açıktır.

Polonya halkının terörle korkutulabilineceği ve dize getirilebilineceği görüşünün yanlış olduğu kesinlikle ortaya çıkacaktır. Çünkü halkın acıya katlanma yeteneği haddinden fazla büyüktür.

Levent Şahverdi Arşivi

Kıtalar, son aylar içinde esas itibaryile silah taşıma ve sabotaj suçlarından haklarında divanı harp tarafından kurşuna dizilme kararı verilen yaklaşık yüz kişiyi öldürdü. Polonya halkı bunu hakkımız sayar ve rıza gösterir. Buna karşılık SS, polis ve idare makamları tarafından yapıldığı gibi, tüm caniyane zulümlere, kötü hareketlere ve çapulculuklara karşı bütün vasıtalarla direnecektir.

Yaşlı Polonya kuşağı, Yüz Yıl Savaşı'ndan edindiği deneyimlerle mükemmel bir komplonun tüm uygulanmış hilelerini bilir. Bu kuşak onları gençliğe aktaracak ve bu suretle gençliği ciddiye alınması gereken düşman yapacaktır.

Küçük çapta bir Polonya ayaklanması çok arzu edilen bir husustur. Çünkü o zaman Polonyalılara büyük ölçüde tırpan atma fırsatı elde edilir. Defalarca açıklanan ve kafalara yerleşmiş olan bu görüş, tam anlamıyla bir gaflettir. Memleket içinde yığınlarca silah ve cephanenin saklanmış olduğu kanıtlanmıştır. Bu yüzden, bir ayaklanma hareketi kesinlikle pek çok Alman kanına mal olacaktır. Ayrıca, mutlaka ayaklanmayı bastırmak ve başarı sağlamak için batıdan çok lüzumlu olmayan takviyelerin çekilmesi gerekeceğinden de korkulmalıdır.

Sorumsuzca yürütülen bu faaliyetle askeri emniyetin ve doğudan ekonomik yararlanmanın boş yere tehlikeye sokulduğu hususunda hiç kuşku yoktur.

Doğu Komutanlığı'na 9 Aralık'tan sonra polis, SS ve idarenin pek çok miktarda tecavüz ve saldırılar yaptığı bildirilmiştir. Bunlardan tipik birkaç örnek ek-2'de görülmektedir.

Genel Vali ve polisin tutumunda Spala gezisinden sonra da hiçbir değişiklik olmadı. Sanki her yerde silahlı kuvvetlerle iyi ilişkiler içinde bulunulduğu izlenimi uyandırılmaya çalışılıyor. Kıtalara karşı daha dikkatli olundu.

Kuşkusuz kıtaların belkemiği güçlenmiştir. Onlara karşı saldırılar kolay kolay tekrarlanmayacaktır.

(. . .)

Belge No. : 215

39 ncu Kor. Komutanı'nın 16 ncı Ordu Komutanı'na 17 Eylül 1941 de Führer ve Başkomutan'a İletilmek Üzere Komiser - Emrinin Derhal Yürürlükten Kaldırılması İsteğiyle "İçten Beliren Bolşevik Mukavemetinin Kırılması İmkânları Hakkında" Göndermiş Olduğu Muhtıra Hakkında

Levent Şahverdi Arşivi

İçten Beliren Bolşevik Mukavemetinin Kırılması İmkânları Hakkında Muhtıra

Doğu seferinin bugüne kadarki gidişatı, Bolşevik mukavemetinin sertlik ve şiddet bakımından beklenenin çok üstüne çıktığını gösterdi. Özellikle de Kızılordu'nun elinde, eratıyla taarruz ve savunmada daima tam bir dayanışma içinde olan ve beraber bulunan ast komuta zümresi mevcuttur.

Eski sevk ve idare ortalardan kaybolmuş veya yok edilmiş; işçi sınıfından iş başına gelen genç zekâ ise komünistçe düşünüyor. Her darbe girişimi en şiddetli biçimde zor kullanılarak daha nüve halindeyken bastırıldı. Bu nedenle, Sovyetler Birliği'nde bir savaşın ihtilalle sonuçlanacağı asla tahmin ve kabul edilemezdi. Bolşevik devlet savaşta, devlet içinde iktidar için mücadelede Komünist Partisi'nin sergilediğine benzer bir mukavemet gücü oluşturuyor.

Politik komiserler elimize geçtiklerinde mutlaka kurşuna dizileceklerini bildikleri için bize karşı savaşı sürdürüyor ve de bu davranış savaşta aleyhte bir unsur olarak kendini hissettiriyor. Bu bilinç, savaş sevk ve idaresini gelecekte de güç duruma sokabilir. Tüm Rus halkı için, gelecekte neler olacağı hakkında hüküm vermeye yarayacak herhangi bir tablo mevcut değildir.

Acil önlem olarak, politik komiserler için verilmiş olan gördüğüm yerde ateş aç emri kaldırılmalıdır. Komiserler müştereken kesin ölüme karşı kendilerini savunmak zorunda kaldıkları sürece, zift ve kükürt gibi birbirinden ayrılamaz olacaklardır. Evet, onlar bizim tehditlerimiz yüzünden kendi aralarındaki iç kavgaları bırakarak kenetlenirler. Bu da sırf bizim yüzümüzden olur. Fakat her bir komiser, bizim tarafımıza sığınan kaçak olarak hayatını kurtarabileceğini bilirse, o zaman siyasi lider zümresinin iç birlik ve beraberliği sona erecektir.

Fakat geniş bir görüşle, Rus Ulusu'na olumlu bir gelecek göstermek çok daha önemlidir...

İmza

S (Schmidt)

39 ncu Kolordu Komutanı

Korgeneral

16 ncı Ordu Komutanı'na

Bu muhtıranın Führer ve Başkomutan'a

Ulaştırılması rica olunur.

Korgeneral

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 216

2 nci Zırhlı Ordu Komutanlığı **Ordu Kh., 15 Temmuz 1942**

Şube IIa

Ordu Günlük Emri

Ruslar, 5-13 Temmuz 1942 tarihleri arasında üstün kuvvetlerle ve şimdiye kadar mevcut olmayan büyük bir tank kitlesiyle ordunun kuzey cephesini (53 ncü Kolordu ve 47 nci Zırhlı Kolordu) Orel - Brjansk hattına ulaşmak ve bu suretle Alman ordusunun başarılı taarruzunu daha güneyde durdurmak amacıyla yarmaya teşebbüs ettiler. Kıtaların yürekliliği ve komutanların becerikliliği sayesinde bu plan başarılamadı. Çok sayıda insan zayiatı veren, 446 tank ve 161 uçak kaybeden Ruslar yenik düşerek niyet ve amaçlarından vazgeçmek zorunda kaldılar. Fakat Rusun kendine özgü inadı göz önüne alınırsa, taarruzların devam etmesi beklenmelidir.

Ordunun kuzey cephesinin tüm birliklerine göstermiş oldukları özveri ve cesaretlerinden ve her rütbedeki komutanlara muharebeleri tam ve mükemmel idare etmelerinden ötürü teşekkür ederim. Düşmanın planlarını suya düşürmek ancak ve yalnız onların sarsılmaz zafer azim ve istekleriyle mümkündü.

Ordu, bu büyük çaplı Rus taarruzunu bertaraf ettiği ve büyük bir savunma zaferi kazandığı için gururlanabilir.

Bu savaşta Almanya için hayatlarını feda etmek zorunda kalanları hüzün ve şükranla anıyoruz. Onların fedakârlığı boşuna değildir.

Fakat, düşman yeniden taarruz ettiği takdirde onu tekrar mağlup ve perişan edebilmek için, zaferden sonra iki misli hazırlanmak ve tetikte bulunmak lazımdır.

Schmidt
Orgeneral

Belge No. : 217

1939-1945 "Hayatlarını Kaybeden Öğrencilerin Savaş Mektupları"ndan

Doğu Cephesi, 5.Ekim 1941

Şu an bizim için yolumuzdan döndürülmez biçimde görevimizi yapmak zamanıdır, hem de hiç bir yerden takdir beklemeden şan ve şeref peşinde koşmadan... Bu, işinin, görevinin, faaliyetinin takdir edilmek-

Levent Şahverdi Arşivi

sizin tam olarak yerine getirilmesi zorunlu olan katı ve haşin, fakat değerli bir okuldur. Fakat bu okul, ruhları nasıl da güçlendiriyor, iradeyi nasıl da çelikleştiriyor!

Bizzat kendimde denedim : Eğer ruh ve beden sağlıklıysa, acı insanı daha güçlü ve daha dayanıklı yapabiliyor. Tıpkı elem ve özleyiş şairi Hölderlin'in "dünyanın yaşam şarkısı en güzel olarak ancak derin elem içinde bize söylenir" ve "senin ruhunun asaleti ancak ıstırap içinde kendini gösterebilir" dediği gibi...

Bir gün eve dönmek nasip olursa, bundan sonraki yaşamımda hayatın tüm formaliteleri karşısında eskiden sahip olduğumdan çok daha derin bir tiksinti v enefret duyacağım. İnsanlar hakkında, asla rütbe ve mevkilerine, isim ve nişanlarına göre değil, karakterlerine ve liyakatlarına göre hüküm vereceğim. Boş ve yüzeysel şeylerin son mağrurluğunu, son prestijini de kendimden kovmaya ve sadece yaşamın gerçek değerlerini arayıp bumaya ve sevmeye çalışacağım. Fakat insanın bu gerçek değerleri arasında -bunları bana savaş öğretti- iki insanın eşit yeteneğini, büyük hitabet gücünü ve gururu değil, aksine mağrur alçak gönüllülüğü ve temkinli davranışı makbul sayacağım. Bu aynı zamanda, sanatın ve ilmin tüm ulvi değerlerini korumak ve diğer kişilerde de, özellikle gençlikte, bu değerlere karşı sevgi uyandırmak demektir.

O zaman çalışmak güzel olacak. Tüm küçüklük ve alçaklıklar, savaşta ve ölüm karşısında olduğu gibi, bizden çok uzak olacak. İşte o zaman yeniden ve savaş öncesi yıllara nazaran çok daha iyi olarak birlik ve dirlik içinde bir ulusal toplum, tüm Almanlar arasında gerçek bir dostluk ve sevgi teessüs etmiş olacaktır. Ve yine o zaman Hölderlin'in istediği şey, yani "Her şey gençleşmeli, her şey kökünden değişmelidir" dileği gerçekleşecektir; ve o zaman bizzat ben de, büyük bir sevinç ve memnuniyetle Alman gençlerine Alman değerlerini ve Alman büyüklüğünü göstermek ve bunları korumak için incelemeler yapacak ve çalışacağım. Ruhen ve karakteren, irade ve aklen eşit ve iyi derecede gelişmiş olan Almanları eğitip yetiştirmeye gayret edeceğim.

Kasım 1943

Bu savaş biz askerleri başka türlü biçimlendirdi, ya tamamen açıkgöz ya da tamamen kör yaptı. Bir canavar gözü keskinliğiyle, eski dünyanın kalıntılarının bu savaşın değirmen taşları arasında nasıl öğütüldüğünü görüyoruz. Ortaçağ kesin olarak sona eriyor. Şövelye, kral, burjuva, köylü mahvoldu. Bu savaşta yaplan "Topyekûn Seferberlik"'ten işçi biçimi meydana geliyor. 1933 yılında Ernst Jünger'in "İşçi" isimli kitabını okudum. Bu kitap bende büyük bir etki bıraktı, fakat bugün bu

Levent Şahverdi Arşivi

oluşumun tüm önemini çok daha iyi kavrıyorum. Madde ve makine döneminde her bireysel yaşamın sürekli ve çok açık şekilde nasıl da "bir işçinin hayatı" haline geldiğini ve savaşın nasıl da onun kaba karakterinden yararlandığını görüyorum. Aksi hâlde sembol olarak herhalde insanların taşıdığı maskelerden, arkalarında gerçek karakterlerinin gizlendiği maskelerden söz edilir. Bu savaşta insanlığın kendisi bir maske olarak düştü ve de şimdi hemen hemen aşikâr biçimde, oyuncak topları olduğumuz devlerin gücü etkili oluyor.

Özgürlük bize yabancı bir kelime veya efsanevi bir kavram oldu. Artık ne için mücadele ettiğimizi bilmiyoruz. Fakat görevimizde ısrar ediyor, sabırla direniyoruz; daha doğrusu kaybedilen yerimizi almada ısrarlıyız. Tüm insani ilişkilerden soyutlanma, bir bakıma kabalıkda, aralıksız artıyor. İmha etme alanları artık cepheye münhasır değil, vatan içine de yayılmakta, yani bizzat içimizde genişlemektedir. Onlar ve şeytanlar tarafından erişilemeyecek yer yoktur. Uyandığımız zaman boş olsalar dahi gönlümüzün istediği yerlere kaçamayız, kaçmaya mezun değiliz. Herkesi büyük savaş ve çalışma davasına zorlayan total seferberlikte bizi ne geçmiş ne de ölüm korur. Kale ve duvar da para etmez. Dar yol bize kapanmıştır, hepimiz geniş yol üzerinde bulunuyoruz. Kaçmak istemiyoruz, duygusuz çehreler arasında uyanarak, hep birlikte bu yol; bu nehir istikametini seçmek istiyoruz.

Zinde geleceğin trenlerini çeken işçinin biçim ve kişiliğini birlikte inşa etmek istiyoruz. Eğer kaçarsak, bu insan nesli Tanrı'dan uzakta durup kalır. Bu dua etmekle yapılmamıştır; dua da, bir kaçış, bir işten kaçış anlamına gelebilir. Dua eden aynı zamanda "İşçi" ise ancak o zaman meşrudur, gerçektir. Dinsel slogan şöyle der: Ora et Labora. Dua et ve çalış! Yaşamımız, içinde duanın bir Tanrı meselesi, bir iş; işinse bir dua olduğu bir bütünlük olmalıdır. Bu bütünlük içinde hem iş günü yaşamanın hem de "dinsel ibadetlerin" boşa akmasının üstesinden gelinmiştir. Onlar bunu Maria Laach'da hissettikleri zaman, bu bütünü kavradılar ve biz de varlığımızı yaşadık demektir. Duacının ve işçinin bu gerçekliğinde bizi olduğumuz yerde bırakın, imha dalgası onlara yaklaşamaz. Fakat bize erişebilir, o zaman da bizi "tıpkı cümle kapısından baba evine girer gibi, en yüksek derecedeki ateşin içine girmeye" hazır bulur...

B. B. nin 22 Ocak 1942'de Savaş Alanında Ölen Arkadaşı H. E. İçin Yaptığı Anma Konuşmasının Bitiş Sözleri

Elmau Kalesi
18 Mart 1944

Levent Şahverdi Arşivi

Bugünkü durumumuzu düşündüğümüzde, acaba savaştan sonra barışın sürekli, insanların daha iyi, izan ve insafın daha büyük, gerçeğin daha yakın olacağına inanır mıyız? Bütün bunların hiçbiri olmayacak. Kazanan yine kibir ve azamet alametleri, başına buyrukluk ve ihmalkârlık gösterecek. Gelecek kuşak babalarının kanına, analarının ıstırabına aldırmayarak, gülerek ve safiyane dünyayı yeniden istila etmek isteyecek ve varoluşunun garantisinin hangi acı temellere dayandığını düşünmek dahi istemeyecek. Evet, sonunda insana değer veren mükemmel bir dünya kurmak için, bizim yarattığımız her şeyi canı istediğince silip süpürme zevk ve isteğine sahip değilse, gençlik diye de bir şey olamaz.

Dünyevi ve ebedi düşünceler, bizim düşüncelerimize sık sık nüfuz ederler ve karıştırırlar. Bu, adeta bir keten bezi üzerine iki tablonun birbiri üstüne resmedilmiş olması gibidir. Bakışımız, tenakuzsuz bir birleştirme mümkün olmaksızın, ilkin resmin birinin, daha sonra diğerinin birbirleriyle olan bağlantılarını görür.

Dünyevi tablo gençliği, başarıyı, ilerlemeyi, parayı, kaba kuvveti, uğruna ağır bedel ödemek zorunda olduğumuz solgun ve renksiz sarhoş edici bir saadeti, faniliği ve zevali ve ihtiyarlığın ümitsizliğini gösterir.

Ebedilik tablosu, yaşa ve başa bağlı olan sevgi, bağlılık, gerçekçilik, sahicilik, en derin güvenme olanağı gibi gerçek değerleri gösterir. Dünyevi tablo propagandanın çok parlak renklerini, kanıtlanabilen şeyin göze çarpmasını, güvensizliğin kibrini ve başarının zafer bayraklarını gösterir. Ebediyet tablosu ise, derin görme hassasına sahip olanlar için kendine özgü, ispatlanamayan fakat çok inandırıcı ışık gücüne sahiptir ve diğer tabloyla kıyaslanması, bir maden ocağı lambasının güneşle kıyaslanması gibidir.

Bu sırrı görme çabasında -her ne kadar bu sır ebedi olarak kalır ve kaçmaya mecbursa da- karakterine uygun olarak Hıristiyan inançla özel bir akrabalığa sahip olan bir yaşam güvencesi imkânını elde ederiz. Bu güven, gıdasını ilâhi güçlerden sağlayan bir yaşamın, bu yaşam şu anda vaki olduğu gibi, bize tamamen ulaşılamaz olarak kalsa da, diğer bir devlette kaybolmadığına ve unutulmadığına delalet eder.

Ayrıca bu bize, huşu, tazim ve sevgiyle diğer insanlardaki mükemmeli, ilahiliği bulmaya çalıştığımız yer olan kendi varlığımıza en çok yaklaştığımızı da ifade eder.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 218

"Bir Cephe Askerinin Günlüğü"nden

Rusya

Mart 1942

Saat 18.15'te, Başçavuş Ş.'nin öldüğü bildirildi. Başından vurulmuş ve ölmüş. Hey gidi korkusuz ve kusursuz şövalye...

O, sessiz ve alçak gönüllü, öylesine gösterişsiz, açık kalpli ve ufak tefekli ki, çoğu kez varlığının farkına dahi varılmayabilinirdi. Bununla beraber biz ona şaka olarak "Bellavino ve Litina Aslane" ismini taktik. Bu, ona karşı duyduğumuz saygının ve samimi takdirin bir ifadesiydi. Böyle seslendiğimiz zaman güler ve "Çocuklar saçmalamayın!" diye bizi başından savardı. Fakat, onun tüm zor durumlarda en önde bulunduğu en tehlikeli noktalarda ve işlerin karıştığı her yerde hazır ve nazır olduğu ve ender görülen bir yetenekle ve tüm koşullara hâkim olarak attığını vurduğu gerçektir. Sanatının tam ehli bir kişiydi. Dimdik ve tertemiz, kusursuz insan ve asker olarak tamamen sessiz ve sakin bir günde tek kurşuna kurban giden kişi Başçavuş Ş. idi. Derhal ölmüştü. Onu arabadan aşağıya indiren şoför ağladı...

(. . . . .)

Öğleden sonra tekrar, meşakkatten ve ufak bir nezleden on saatlik bir uyku çekerek kurtulduğum Borissow'a gittim. Buraya varışta yolun tozunu temizlemek amacıyla yolum üzerinde bulunan küçük bir eve girdim. Ev öyle hoşuma gitti ki, karargâhı buraya yerleştirdim. İlkin bu iş pek isteyerek yapılmadıysa da, kısa zamanda korkak, çekingen ve küçük bir gülümseme belirdi. Şimdi, sakin; mahcup kadın, her tarafı kırışmış yaşlı peder ve on dört yaşındaki küçük kızla aramızda karşılıklı bir güven oluştu. Bir parça ihtiyatlı olunur, insanlara dostça davranılır ve savaşı söndürmeye çalışılırsa, karşılıklı güvenin oluşması kolaydır. Bana birkaç gün önce "Biz sivillerin duygularıyla uğraşmak zorunda değiliz, savaşmakla yükümlüyüz" diyen subayı anlamadım.

(. . . . .)

Akşam sakin, arasıra makineli tüfeklerin tarama ateşleri vaki oluyor. Ruslar tanklarını yedekte çekiyorlar. Bunların birkaçı tarafımızdan havaya uçuruluyor. Hep birlikte bölük komuta yerinde bulunuyoruz ve general hakkında görüşüyoruz. O, çok şey istediği için ona pek çok küfür yağdırıldı. Bu gün generalin tümen komutanı olduğunu söylüyorlar. Hem de iyi bir tümen komutanı... General ketumdu ve çok itidalliydi. Tümen

Levent Şahverdi Arşivi

karargâhındaki iaşe işlerinin kötü olduğu söyleniyor. Generale özel bir yemek sunulduğu zaman, bir müddet hiç bir şey söylemedend üşünür, ondan sonra "Benim piyadelerim de bu yemeği mi yiyor?" diye sorarmış. İşte bizim Generalimiz buydu.

Sabahın erken saatlerinde siperler arasından gidiyor ve bir nöbetçi buluyorum. Çelik başlık altında yuvarlak yüzlü küçük bir çocuk. Yapayalnız... Hava serin. Üşüyor, omuzlarını yukarıya kaldırıyor ve durmadan ayak değiştiriyor. O sırada kızıl sakallı, uzun boylu çelimsiz bir adam siperden çıkarak bize doğru geliyor. İçtenlikle selamlaşıyorlar. Küçük "Bir sigaram var mı?" diye soruyor. "Evet, var" cevabı veren uzun adamın gözleri parlıyor ve "Bekle, hemen gidip getireyim" diyor.

Nöbetçi "biliyor musunuz" diye söze başlıyor ve açıklamak zorunda olduğu hissedilir vaziyette "Yani, biz ikimiz çok iyi dostuz" diyor. Cılız, çelimsiz uzun adam geri geldi ve birlikte sırtlarını siper duvarına dayadılar ve sigaralarını tüttürdüler.

Bakın, bunların birinin diğeri için kendini ateşe atacağını, artık bunu önleyici herhangi bir unsur ve sakıncanın olmadığını düşündüm. Nedeni gayet basit ve tamamen anlaşılabilir. Sabahın bu erken saatinde sakin siperler içinde önünde duran tam anlamıyla büyük olan şey, iki adamın arkadaşlığıydı...

(. . . . .)

Binbaşı C., 31 Aralık 1942'de başka bir taburu teslim almak üzere bizi terk etti. Bir yıl önce çok kötü bir zamanda bizim sevk ve idaremizi üzerine aldığında, hepimizde büyük bir rahatlama oldu ve bu on iki ay süren çetin savaşlar döneminde tabur onun etrafında kopmaz biçimde kenetlendi. En güç durumlarda dahi bizlere sonsuz huzur verdi. Hiçbir zaman sükûnet ve itidalini bozmadı. Bizi tekdir etmesi lazım gelen çok zamanlar olmuştur. Fakat o, bu hâlde dahi gayet sakin ve mülayim olurdu. Küçük sözcüklerle işe başlar, her birini yerli yerine oturtur ve o anda her şey kolaylaşırdı. Habersiz gelirdi. Önceden hiç bir uyarı yapmazdı. Çünkü, her yerde kendi evindeydi. Onun ağır, büyük gövdesi ateş mevziinde göründüğü zaman, disiplin sınırları içinde yüzlerde neşe belirir, etrafı sevinç havası sarardı. En geç iki günde bir yeni seçilen gözetleme yerinde bulunurdu.

Gittiği vakit, ağır obüsler ona veda marşı çaldılar ve de o, bu son saatte bir kez daha askerlerinin gözlerinden tüm saygı, sevgi ve bağlılığı okumuş olacaktı. Çünkü Binbaşı C.'yi herkes çok sevmişti.

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 219

Kardeşler Yurdunun Son Propaganda Beyannamesi

Şubat 1943

Erkek öğrenci arkadaşlar! Kız öğrenci arkadaşlar!

Ulusumuz üzüntü içinde Stalingrad'da çarpışan erlerimizin zevali karşısında bulunuyor. Üç yüz otuz bin Alman askerini, Dünya Savaşı onbaşısının dahiyane stratejisi düşüncesizce ve sorumsuzca ölüme ve felakete sürdü. Führer, sana teşekkür ederiz!

Alman Ulusu galeyan içindedir ve şöyle haykırıyor : Bundan böyle bir acemiye ordularımızın kaderin iteslim etmek istiyor muyuz? Alman gençliğinin geri kalan kısmını bir parti kliğinin alçak iktidar oyunlarına kurban etmek istiyor muyuz? Asla!.. Hesaplaşma günü, Alman gençliğinin Ulusumuzun her bir ferdine ıstırap çektiren en iğrenç zorbalarla hesaplaşma günü geldi. Alman gençliği adına biz, Adolf Hitler Devleti' nden bizleri en alçakça usullerle mahrum ettiği kişisel özgürlüğümüzü, Alman insanının en değerli servetini geri vermesini istiyoruz.

Özgürce fikir açıklamanın saygısızca, amansızca ağızlarda tıkandığı bir devlet içinde yetiştik. Hitler gençliği, SA ve SS kuruluşları bizi hayatımızın en verimli eğitim yıllarında üniforma giymeye, ihtilâl yapmaya, markotize etmeye çalıştılar. "İdeolojik Eğitim" filizlenmekte olan özgür düşünceyi safsatalar sisi içinde boğmak için uygulanan kötü niyetli metotlar demektir. Führer seçimi, Nazi teşkilatının liderler yetiştirmeye mahsus okullarında gelecek parti kodamanlarını, dinsiz, utanmaz ve vicdansız istismarcılar, ölüm şeytanları, kör ve aptal Führer yanlıları olmaya zorluyor. Biz "fikir işçileri", bu yeni efendi tabakasına güçlükler çıkarmada herhalde haklıydık. Cephe askerleri, öğrenci liderleri ve eyalet parti başkanları tarafından okul gençleri gibi, disipline ediliyor, valiler ve parti başkanları şehevi zevklerini tatmin için kız öğrencilerin namusuna el uzatıyorlar. Alman kız öğrencileri, Münih Yüksekokulu'nda namuslarının kirlenmesi üzerine gereken cevabı verdiler, Alman erkek öğrencileri de kız arkadaşları için lazım gelen fedakârlığı gösterdiler, onları korudular ve destek oldular. Bu, bizim kendi mukadderatımızı kendimizin tayin etme hususundaki mücadelemizin bir başlangıcıdır. Bizlere bu yolda ışık tutucu örnek vermiş olan cesur kız ve erkek öğrencilere teşekkür ederiz!

Levent Şahverdi Arşivi

Bizim için yalnız bir parola vardır: Partiye karşı mücadele!

Ahlaki sorumluluğunun bilinci içinde olan bir devlet düzeninde geleceğimiz, özgürlüğümüz, şeref ve haysiyetimiz için herbirimizin teker teker mücadele vermesi lazımdır.

Özgürlük ve şeref! On uzun yıl Hitler ve yoldaşları bu iki güzel Alman sözcüğünün ikrah edilinceye kadar suyunu çıkardılar, basmakalıp hâle soktular ve tahrif ettiler. Bunu ancak milletin en yüce değerlerini dişi domuzlar önüne atan bilgisiz insanlar yapabilirdi. Onlar için özgürlük ve şerefin ne önem taşıdığını, on yıl içinde tüm maddi ve manevi özgürlüğü, Alman Ulusu'ndaki tüm ahlaki cevherleri tahrip etmek suretiyle yeterince gösterdiler. Alman gençliği sonunda ayaklanmasa, intikam almasa ve tarziye vermese ve aynı zamanda işkence edenleri paralamasa ve yeni ahlaki bir Avrupa kurmasa bile, onların yaptıkları korkunç katliam en aptal Almanın dahi gözlerini açtı. Öğrenci kardeşlerim! Alman Ulusu bize bakıyor! Bizden, 1813'te Napoleon terörürü nasıl kırıldıysa, şimdi 1943'te nasyonal sosyalist terörünün de aynı şekilde kırılmasını bekliyor... Doğuda Beresina ve Stalingrad alevler saçıyor, Stalingrad ölüleri bize yalvarıyor!

"Cesaret ve gayret ulusum! Üstünde alev nişaneleri tütüyor...!"

Ulusumuz, nasyonal sosyalizm tarafından Avrupa'nın boyunduruk altına alınmasına karşı hareket halinde, özgürlük ve şerefin yeni imanlı yarması içinde bulunuyor...

Belge No. : 220

Gördeler'in Mareşal von Kluge'ye Yazdığı 25 Temmuz 1943 Tarihli Bir Mektubun Müsveddesi

Çok Sayın Bay Mareşal!

Yüksek askeri makamlarda batıdaki tahriplerin öyle pek feci olmadığına ve işçilerin de "enkaz altından ev eşyalarını bulup çıkarmak için" birkaç gün uğraştıklarına ve daha sonra yeniden işbaşı yaptıklarına dair bir görüş yer etmişti. Bu görüş, beni tahrip bölgesini bizzat gidip görmeye sevk etti. Gördüklerimi arz ettiğimde herhalde siz de benim kadar üzüleceksiniz. Orada bin yıllık emek ve eser, enkaz yumağı hâlinde bulunuyor. Tölleturm'dan harebeler kenti Barmen'e ve yarı yarıya harap olmuş Elberfeld'e baktığım zaman, beni üzüntüye gark eden duyguları dile getirmenin hiç bir yararı yok. Essen'de tüm ikametgâhlar yıkılmış

Levent Şahverdi Arşivi

ve enkaz altında kaybolmuş olduğu için, caddelerin dahi bulunması imkânsız... Krupp yüzde altmış oranında tahrip olmuş, ancak yüzde otuz kapasiteyle çalışabiliyor. Aksi iddia doğru değildir. Krupp, Almanya'nın diğer yerlerindeki tahrip olan kısımları da yeniden inşa etmedi; tahliye ve yer değiştirme işi de söylendiği gibi bitmiş değil, henüz başlamak üzeredir. İtiraf etmek gerekir ki özel ihtisası olmaksızın hiç kimse, ilkin binalar bulunmalı, sonra hazırlanmalı, daha sonra makineler büyük kısmıyla yeniden tedarik edilmeli ve bundan sonra kömür ve işçiler temin edilmeli şeklinde düşünme cesaretine sahip değildir. Elberfeld'de, işçiler göç ettikleri için, Vonwinkel Mahallesi'nin sağlam kalmış işletmeleri dahi % 30 kapasiteyle çalışıyor. Wuppertal ve Essen'den halkın yaklaşık üçte ikisi, Köln'den ise beşte dördü sıvışmış... İşte üç gün içinde enkaz altından ev eşyalarını bulup çıkarmaya çalışan insanların durumu böyle. Ruhr bölgesinin kömür üretimi hâlen günlük 420.000 tondan 300.000 tona düşmüş olup, sürekli olarak da düşmektedir. Dolayısıyla burada yapılmakta olan sevkiyat da azalmaktadır. Bu yüzden Haziran ayında Güney Almanya'daki silah endüstrisinin üretiminde ilk kez olarak büyük çapta azalma vaki olmuştur. Aslında bu enkaz yığınlarından hiçbir şey bulunup çıkarılamaz. Her taraf moloz, beton ve demir kitleleriyle dolu, sağlam eşya kalması imkânsız. Yeniden inşa ise nesiller boyu sürecektir.

Alman topraklarındaki enkazın başka yere taşınıp yerleştirilmesi, pek çok arazi kaybedileceği için asla mümkün değildir. O hâlde bu molozlar denize atılmalıdır. Sadece Essen'deki enkazın ortadan kaldırılması, günde 100 vagon yüklendiği takdirde, yaklaşık üç yıllık bir zaman talep edecektir..!

Şimdiye kadar oluşan zarar, en az yüz milyar mark tahmin edilmiştir. Bugüne kadarki devlet borcumuz 250 milyarı buluyor. Birkaç ay içinde borçlar tüm servetimiz düzeyine kadar yükselecektir.

Siz, sayın Mareşal, korkunç borç ekonomisi ceremesiz devam edebilirmiş gibi davranarak, ortaya atılan tüm teorilerin saçma ve mantıksız olduklarını bilirsiniz... Halihazır durumda Alman Ulusu şu iki şıktan birini seçmek zorundadır. Birincisi, iflasını ilan etmektir; o zaman tüm servetimizi kaybeder, endüstriler de sermayesiz kalır. Bu hâl, en radikal ölçüde ihtilal demek olduğu için imkânsızdır. Bu nedenle servetini gayri menkule koyanlar da, ekonominin ayakta kalması ve ihtilalden kaçınılması için muhafaza edilmesi zorunlu olan işletmelere sermaye temin etmek üzere, bundan vazgeçerler. Yani hepimiz fakirleşiriz.

Levent Şahverdi Arşivi

İkincisi : Alman Ulusu gerçeği gizleyebilir ve daha çok borçlanmak ve işleri daha fazla geliştirmek suretiyle enflasyona doğru yürüyüşe başlatabilir. Bu gelişmenin sonu, birincinin aynı olur. Çünkü ikinci kez olarak 1923'ün imkânları mevcut değildir. Şimdi Alman Ulusu'nun yaşamını barış ve savaş için koruma güçlükleri muazzamdır. Çünkü tüm Avrupa, Hitler'in çılgınlığı sayesinde başarılı şekilde harabeye dönmüştür. 1918'de hiç olmazsa Norveç, Danimarka ve Hollanda el sürülmemiş durumdaydı; bugün tüm Avrupa ülkeleri geniş ölçüde tahrip olmuş, stoklar ve altınlar gasbedilmiştir. Ellerinde iflas etmiş paralar bulunuyor. Eğer, gaflet eseri dahi olsa, yetişkin insanlarca savaştan sonra yeniden inşadan söz edildiği işitilirse, insan hâliyle öfkeye kapılabilir. Yetişkin insanların yıkılmakta olan bir bütünün sırtından gününü gün etmeleri ve henüz daha çökmemiş olmamızla yetinmeleri, sanki bu böyle devam edecekmiş gibi, kendilerini hayale kaptırmaları, insanı öfkeye gark edebilir.

Eğer biz, bir moral, ideal, insanların ruhunu saran ve maddi güçlüklere aldırmayan anlayışı hareketin esası yapar ve bunun için insanlar kazanırsak, alıştıkları işi terk etmiş milyonlarca askerin mesken ve iş arayacakları ve çoğu kez sadece enkaz bulacakları barış durumuna geçiş ancak o zaman vaki olabilir.

Şu sırada çeteler morali tamamen bozmuştur; ortada var olan sadece örf ve âdettir. Kim benim gibi hemen hemen devamlı olarak arabayla dolaşırsa, kendinin örneğin büyük otellere sürüklenmekte olduğunu, artık bizim iyi subaylığımızla ilgili yapacak hiçbir şeyi olmayan subaylar biçimlerini, parti rozetli, lafla zafer elde eden, fakat askeri görevlerini yeterince yerine getirmeyi düşünmeyen genç oğlanları görür. Hatta silahlı kuvvetlerde dahi moral temelleri en ağır biçimde sarsılmış olabilir. Çünkü dini esaslar terk edilmiş olup, arkadaş arkadaşının arkasından, bir ahlaksız olarak muamele edilmeksizin, ihbar edebilmektedir. Askeri mahkemelerin nezdinde özel mahkemelerin kurulduğundan, casuslarla ordunun elde edildiğinden çeteler dahi söz ediyor. Bir hafta önce, nizam ve usule saygılı bir genç olan 18,5 yaşındaki bir SS askerinin raporunu dinledim. Sükûnet ve serin kanlılıkla şöyle anlatıyordu: "Binlerce Yahudi ile dolu çukurları makineli tüfekle taramak ve sonra toprağı, henüz daha çırpınmakta olan vücutlar üzerine atmak, çok güzel bir şey olmaz mıydı!" İmparator I. Wilhelm (Wilhelm I)'in ve özgürlük savaşlarının mağrur ordusundan başka ne yapılırdı ki! Fakat ulus biliyor ve bunu hayranlığa layık, hamdolsun mevcut olan içgüdüsel bir eminlikle hissediyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Çok sayın Mareşal, eğer size halkın kendisine empoze edilmek istenilen yalanlara inandığı söylenirse, Allah aşkına aldanmayınız! Halk bu yalanlara rağbet etmiyor ve bunları yayanlardan nefret ediyor. Gerçek budur. Bu gerçek, ne kadar daha elemanter olarak gün ışığına çıkacak olursa, o kadar daha uzun süre örtbas etmeye çalışılır. Fakat o zaman omuzlarında ortak sorumluluk taşıyan herkese karşı da cephe alınacaktır. Güneyde Hitler beşinci askeri hatayı yapıyor : O, Alman askerini ve en değerli silahlarını Sicilya'da kullanıyor. Halbuki, gayet basit bir muhakeme bile ona, bizatihi İtalya kurtulmayı istemediği için, artık kurtarılmasının mümkün olamayacağını söyleyebilir. Alman kuvvetlerinin dağıtılması, Alman askerlerinin lüzumsuz yere feda edilmesi cinayettir; çünkü Sicilya'nın savunulması suretiyle elde edilmesi düşünülen zaman kazanımının dahi hiçbir önemi yoktur. Yeni çok güçlü silahların esrarengiz gösterilmeleri, benim tespitlerime göre, sorumsuzca yapılan gevezeliktir; velevki bu yeni silahlar birgün etkin biçimde kullanılmaya hazır olsalar bile, -düşmanın aynı etkinliğe sahip olması bir yana- manen çoktan vaki olan kesin sonuçta artık hiçbir değişiklik yapamazlar. Binaenaleyh askeri bakımdan 1918'dekine benzer hata, daha açıkçacı delice hata yapılıyor, yani zamanında gereken sonuçları çıkarma cesaretine sahip olunamıyor. Fakat bu, başımıza 1943'te 1918'dekinden çok daha fazla felaket getirir. Çünkü 1918'de sevk ve idare ruhen ve moralman sağlamdı; bugünse ruhen hasta, moralman bozuktur.

Hitler, maiyetine İtalya'nın taksimini hedef olarak göstermiş. Mussolini sonunda kendisinden yardım istemeye mecbur olacakmış, o zaman da Hitler onu muhtemelen Kuzey İtalya Genel Valisi Apeninleri de Alman sınırı yapacakmış. Ruh hastalığının bundan âlâ bir delili olamaz. Delil arayan kimse, bunları duyduktan sonra başka bir delil aramaktan derhal vazgeçer. Rusya barış yaptığı takdirde Hitler ona, namuslu ve aklı başında bir hükümetin bugün dahi henüz vermeye lüzum görmediği sınırları bahşetmeye de hazırdır; o saçmalıyor ve etrafındakilere zaferin yakın olduğuna dair zırvalar anlatıyor!

İlahi ve insani hakkı hiçe sayan sapık bir sevk ve idare bizi felakete sürükledi... Bugün daha aşikâr hâle gelmekte olan bu felaket karşısında, çok sayın Mareşal size, son bir ricada bulunmaya cesaret ediyorum. Bunun son ricam olacağından emin olabilirsiniz. Artık kişisel kaderimiz hakkında da kesin karar vermemiz gereken saat geldi. Vicdanın emrettiği yol burada, diğeri, rahat olanı oradadır. Birincisi tehlikeli olabilir, fakat şereflidir; öteki ise acı sona ve korkunç pişmanlığa neden olur. Çok sayın Bay Mareşal, Alman şehirlerinin bu dehşet verici, gittikçe de hızlanmakta olan tahripleri karşısında, birinci olarak Rusya'yı kesin surette Avrupa'dan uzak tutmayı, ikinci olarak da ABD ve İngiliz İmparator-

Levent Şahverdi Arşivi

luğu'nu bu taarruzları durdurmaya ve sonunda barış yapmaya mecbur etmeyi mümkün kılan bir zafer kazanmak için bir çare, bir çıkış yolu biliyor musunuz? Bu, önümüzde acilen çözümlenmek üzere duran ve politik ve askeri yönleri bulunan sorundur. Böyle bir zafer kazanma ihtimali mevcutsa o zaman Alman Ulusuna kendi imkân ve kabiliyeti yalan dolanla değil, aksine tam bir doğrulukla açıklanmalıdır. Fakat zafer ihtimali yoksa, o zaman da savaşın sürdürülmesi düpedüz bir cinayettir; çünkü bir ulus için hiçbir zaman kahramanca bir son yoktur, aksine daima ve yalnız yaşamı sürdürme mecburiyeti vardır.

Eğer biz Almanlar bizatihi kendimizi tekrar başarılı görüşme yapabilir hâle sokarsak, bizim için elverişli bir barış antlaşması sağlamak imkânı mevcuttur. Bunu bir kez daha saptadım ve de bu hususta sorumluluğu üzerime alırım. Bu dünyanın hiçbir devlet adamı doğal olarak caniler ve delillerle görüşmeler yapamaz. Çünkü o kişi, ulusunun kaderini vicdansızca çılgınların ellerine emanet edemez. Bunu bize, kendi vicdanımız da emreder. Tabii ki imkânları geliştirmek bir yıl öncesine göre daha güçtür. Eğer politikacı zamanında uygulayabileceği bir hareket serbestisine sahipse ve de bugünden yarına askeri makamların karşısına "Daha fazlasına muktedir değiliz" diye çıkabilirse, ancak o zaman imkânlardan yararlanılabilir. Bu ikinci şık, yani orduya bağlı koşul yerine getirildiği takdirde, sükûnetle, makûl ve mantiki hareketlerle savaşı en kısa zamanda havada ve tedricen karada frenleyip yavaşlatabiliriz. Kim bugün Alman Ulusu'na havadaki savaşın sona ermiş olduğunu bildirebilirse, o tüm ulusu arkasına alır ve hiç kimse ona karşı sesini yükseltmeye veya parmağını oynatmaya cesaret edemez. Hâl ve keyfiyet bu merkezde olup başka türlü de olamaz.

Durum ve işlerin tam anlamıyla gayet açık şekilde söyleneceği ve canilerin yakalanacağı böyle bir hareket için her türlü tehlikeye atılmaya amadeyim. Eğer planlı, süratli bir müdahalenin ancak bu suretle emniyet altına alınmış olacağını bilseydim, bu amaç için de yeniden subay olabilirdim. Hemen bugün açıklayabilirim ki, size bay Mareşal ve gerekli harekete karar vermiş olan diğer herhangi bir generale Alman işçi sınıfının, Alman memurlarının ve Alman ekonomisinin ezici çoğunluğunu katabilirim. Eğer siz isterseniz, Bay Göbbels'i veya Bay Himmler'i de size müttefik yapabilirim; çünkü bu iki adam da uzun zamandır kendilerinin Hitler'le birlikte yok olduklarını anladı. O hâlde gerçekte yalnız azim ve karar, serinkanlı düşünme ve dürüst hareket sözkonusudur. Fakat vicdanın sesi karşısında günbegün kulakları tıkamak, en tehlikeli ve nihayet tahammül edilemeyecek bir davranıştır. Bu konuda siz, çok sayın Bay Mareşal, inandığım gibi, benimle mutabık olacaksınız.

Levent Şahverdi Arşivi

Fakat, etki imkânımın zaman bakımından sınırlı olduğunu da bilmelisiniz. Ben yıllardan beri militarist, asker hayranı, askeri konuların savunucusu ve bazı generallerin dostu sayılmaktayım. Hayatımdaki bazı nahoş saatleri, gerek Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, gerekse son yıllarda bu nedenle yaşadım; çünkü Almanya'nın birçok insanı esas itibariyle generallerden hiçbir şey beklemedi. Fakat ben daima onlardan yana oldum ve karakterlerine ve sorumluluk bilinçlerine güvenilebileceğini söyledim. Şimdi gerçekten iş, kendimi mahçup hissedecek ve bana, mükemmel dostlara sahip olduğum Güney Almanya'da bütün bunlarda Prusya militarizminin suçu olduğu söylenilecek dereceye varıyor. Bunu söyleyenler akılsız insanlar değildir; bunlar Almanya ve Alman askerleri için sıcak bir kalbe ve samimi duygulara sahip olan, fakat gören gözler, düşünen zihinler ve hisseden kalpler önünde vatanın caniler ve çılgınlar tarafından uçuruma sürüklenmesinden, gençliğin ve Alman erkeklerinin isteksiz ölüme ve sakatlığa götürülmesinden ötürü ümitsizliğe düşen insanlardır.

Biz artık çılgınların Alman Ulusu'na hayallerini ve yalanlarını zorla kabul ettirmelerine, hükmetme hırsından doğmuş olan bir istila harbinden zorunlu bir savunma harbi yapılmasına müsaade etmeye son vermeliyiz. Bolşeviklikten veya Anglosaksonlardan korkmamız için hiçbir neden yoktur. Nereye baksan âlem gene o âlemdir ve de biz terazinin kefesine pek çok şey atmak, yani iyice ölçüp tartmak zorundayız. Onların hepsi de bizim güç ve kabiliyetimize muhtaçtır. Fakat yeniden, Alman çıkarlarını güç ve akılla savunan akıllı ve basiretli Almanlar olunmalıdır.

Çok sayın Bay Mareşal sizin daha fazla canınızı sıkmayacağım; sizden sadece bir cevap istemek zorundayım ve eğer zatiâliniz bana cevap vermekten kaçınırsanız, bunun ne anlam taşıdığını da biliyorum. Yalnız bir şey rica ediyorum; endişeniz olduğundan dolayı sakın cevap vermekten kaçınmayınız... Ben susmayı öğrendim ve şimdi de öğrendiğim şeyi unutmayacağım... Güvendiğim insanlara neler borçlu olduğumu biliyorum. Fakat eğer Almanya'da hiç olmazsa üç ya da dört insan birbirine daha çok güvenmezse, kuşkusuz o zaman borumuzu öttüremeyiz..

En derin saygılarımı sunarım.

İmza : Goerdeler [*]

---

[*] Çevirinin notu : Leipzig Belediye Başkanı, Sivil Cephe Lideri

Levent Şahverdi Arşivi

Belge No. : 221

"Öteki Almanya'dan"

(U. von Hassell'in Günlüğünden)

24-27 Mayıs 1940 (Berlin)

Bir tarafta diğer modern savaş vasıtaları yanında çok üstün zırhlı birlikler ve hava kuvveti, kıtaların heyecan ve çoşkunluğu ve mükemmel bir sevk ve idareden; buna karşılık diğer tarafta cezayı gerektirecek derecede gaflet ve kötü sevk ve idareden dolayı batıda kazanılan taşavvur olunamaz büyüklüktekiz Alman başarıları yeni bir durum yarattı. Başta Beck'in olmak üzere çoğu generallerin şüphesi çürütüldü, büyük konuşan palavracı (İkmal Ordusu Komutanı) haklı çıktı.

26 Kasım 1942 (Ebenhausen)

Sürekli barometre düşüşü... Stalingrad, Verdun benzeri bir rol oynamaya başlıyor. Savaşmakta olan düşmanın çok etkin olacak ve büyük güçlükler yaratacak yeni bir kış savaşı ümidi, her geeçn gün olumlu yönde gelişiyor. Bir yandan da hava taarruzlarının şiddet ve ağırlığı artıyor. Şimdi Münih de bu taarruzlara uğramış durumda. Güya bir kamuoyu var. Ondan (Hitler'e karşı hiddet ve öfke) gibi bir tepkinin sadır olması asla beklenilemez. Biz, kahramanlar ile kölelerin en tuhaf karışımıyız. Kölelik her şeyden önce, otoritelerini özellikle Hitler karşısında sıfıra indirgemeyi gayet mükemmel tarzda başaran generallere özgüdür. Hitler, doğudaki başarısızlıklardan sonra bir vahşi gibi tekrar azdı kudurdu; çünkü işler ters gittiğinde, harekâtı "Çağların En Dâhi Başkomutanı" değil de generaller sevk ve idare ediyor. Kendisini yenilerde ziyaret eden Sauerbuch, onu yaşlanmış ve çökmüş buldu; görüşme sırasında insicamsız, irtibatsız acaip şeyler de mırıldanmış ("Hindistan'a gitmek zorundayım veya ölen bir Alman için on gebertilmelidir" gibi)...

22 Ocak 1943 (Berlin)

Şayet josephler (generaller), müdahalede bulunmak için onbaşının bizi uçuruma götürdüğü açıkça görünür bir hâle gelinceye kadar bekleyecek derecede ikbal hırsına sahipdiyseler, o zaman bu iş, onların rüyası gerçekleşti demektir. Ancak işin en kötüsü, bizim isabetli öngörüşümüzün de doğrulanmış olmasıdır. O zaman çok geç ve kurulacak her yeni rejim bir tasfiye komisyonu olacaktır.

Levent Şahverdi Arşivi

6 Mart 1943 (Ebenhausen)

Ağır kriz maalesef, meşhur ve mutlak lüzumlu, özlemle beklenen temizleyici fırtınayı, yani sistem değişikliğini getirmedi. Bu sistem değişikliği tek başına bize hiç olmazsa tahammül edilebilir bir barış, içte sağlığa kavuşma ve Avrupa'nın şifa bulması imkânını sağlayabilirdi.

İktidarın sağladığı imkân ve vasıtalarla yarı çılgın, yarı cani bir politikayı detskeleyen insanların kanına demir katma hususunda sarf edilen tüm çabalar boşa çıktı. Bunun yanında herhalde askeri olaylar da başlıbaşına onlara inen son darbe olmuş olmalıydı.

20 Temmuz 1943 (Ebenhausen)

Savaşın patlamasından önce ve sonra Dieter'le Hitler'in dış politikası hakkında görüşme... Ben aşağıdaki fikirleri işledim : Tüm belanın "dahili" temelini tam bir dünya bilgisizliğiyle bağlantılı olan aşırı derecede taşkınca bir ölçüsüzlük; bunun felâket getirici vasıtasını da kötü izlenen bir dış politika oluşturmaktadır. Bunun en tipik örneği, İtalya ve Japonya ile birlikte dünyanın iki kampa bölünmesine neden olan, üstelik de Almanya için elverişsiz kuvvet oranlarını içeren bir askeri blokun teşkil edilmesidir. Savaş patlamasına neden olan gidişin kesin dönüm noktası Prag'ın işgalidir...

Böylece bu adamlar, batı devletlerinin müdahale etmeleri riskini göze alarak, kuvvet oranlarının tamamen farkında olarak ve her şeyden önce de "Deniz" faktörünün önemini hiç düşünmeksizin Polonya'ya karşı caniyane bir hafif meşreplikle savaş açtılar.

Bu adamlar bizzat, 1941'de açıkça görülen art düşüncelerle Rusya ile bir antlaşma yapma girişiminde bulunmalarına rağmen, bu antlaşmayla gerekli emniyeti sağladıkları inancına kapıldılar. Rusya'nın taarruz etmek niyetinde olduğu veya daha sonra taarruz edebilirdi gibi iddialarda bulunmak için herhangi bir esas da yoktu. Burada Bismark tarafından ortaya atılmış olan Önleme Harbi'nin müsibetsiz örneği söz konusudur. Almanya 1914'te iki cepheli savaşa "zorla itildiği" hâlde, Hitler buna, 1941'de taşkınca hareketleriyle neden oldu...

Belge No. : 222

Almanya'nın Yeni Düzenine İlişkin Esaslar
(Kreisauer Çevresinin 9 Ağustos 1943 Tarihli Tasarısı)

Alman Devleti'nin hükümeti, ulusumuzun ahlâki ve dinî yenilenmesi, kin ve yalan dolanın üstesinden gelinmesi ve Avrupa Uluslar Topluluğu'nun yeniden ihya edilmesi için temel esasları Hıristiyanlıkta görür.

Levent Şahverdi Arşivi

Hareket noktası, insanın iç ve dış varlığının koruyucusu olan ilahi düzeni yükümlülük hissedici biçimde ve hatırından çıkmayacak şekilde aklına koymasında bulunmaktadır. Ancak, bu düzenin uluslar ve insanlar arasındaki ilişkilerin ölçüsü yapmak başarıldığı takdirdedir ki, zamanın boş yere harcanmasının üstesinden gelinebilir ve gerçek bir barış durumu yaratılabilir. Alman Devleti'nin yeni iç düzeni, adil ve sürekli bir barışın gerçekleşmesi için temel esastır.

Kendi kendine oluşan, özellikle tekniğin egemenliğine dayanmış olan güç oluşumunun çöküşü hâlinde her şeyden önce Avrupa insanlığı bu görevle karşı karşıya kalır... Bunun çözüm yoluysa açıkça Hıristiyan yaşam biçiminin azimli ve enerjik olarak geliştirilmesinde bulunmaktadır. Bu nedenle Alman Hükümeti, içe ve dışa karşı vazgeçilmez olan aşağıdaki istekleri emrinde bulunan tüm imkân ve vasıtalarla gerçekleştirmeye kararlıdır :

1. Çiğnenmiş olan hak ve hukuk, yeniden teessüs etmeli ve insan yaşamının tüm düzenlemeleri üzerinde egemenlik sağlanmalıdır. Bu, dürüst, bağımsız ve beşeri endişe ve korkudan azade hâkimlerin himayesi altında tüm gelecek barış oluşumları için esastır.

2. İnanç ve vicdan özgürlüğü garanti altına alınır. Bu esaslara aykırı düşen mevcut kanun ve nizamlar derhal yürürlükten kaldırılır.

3. Totaliter vicdan zorlamasının ortadan kaldırılması ve kişinin dokunulmaz şeref ve haysiyetinin amaçlanacak hak ve hukuk ve barış düzeninin temeli olarak tanınması... Herkes tam bir sroumluluk anlayışı içinde çeşitli sosyal, politik ve uluslararası yaşam alanlarına katılır. Çalışma hakkı ve mülkiyet ırk, milliyet ve inanç mensubiyeti gözetilmeksizin devletin himayesinde bulunur.

4. Barışçıl ortak yaşamın ana ünitesi ailedir. Aile, eğitimin yanında dış yaşam gereksinimleri olan yiyecek, giyim, ev, bahçe, ve sağlık konularını da garanti edecek olan devlet koruması altında bulunur.

5. Çalışma kişisel sorumluluk sevincini teşvik edecek ve saldırmayacak şekilde biçimlendirilmelidir. Maddi çalışma koşullarının ve bilgiyi artıran meslek öğreniminin oluşturulması yanında, her bir işçinin ayrıca fabrikada ve fabrika dışında emeğini kattığı genel ekonomi ilişkisinde etkin bir ortak sorumluluğu olmalıdır. Bu suretle kişi sağlıklı ve sürekli bir yaşam düzeninin genişleyip büyümesine katkıda bulunacaktır. Bu yaşam düzeni içinde kişi bizzat, kendini, ailesini, dengeli ve eşitlenmiş olan ekonomi alanlarındaki toplulukları ve bunların organik gelişmelerini bulabilir. Ekonomik yönetim bu ana gerekleri sağlamalıdır.

Levent Şahverdi Arşivi

6. Kişisel politik sorumluluk, her bir kişinin küçük ve göze çarpan topluluklarının yeni canlanacak olan özerkliklerine oyuyla katkıda bulunmasını gerektirir. Bu toplulukların içinde iyice yerleşmiş ve kendini kanıtlamış bir kişi olarak, onun müşterek oyu devletce ve Milletler Topluluğu'nda bizzat seçmiş olduğu temsilciler vasıtasıyla sağlanmalı ve onda politik toplu oluşuma ilişkin ortak sorumluluğun canlı inancının yerleşmesinde aracı olunmalıdır.

7. Her bir bireyin ulusal menşeine, diline, ulusunun manevi ve tarihi geleneğine borçlu olduğu özel sorumluluk ve bağlılığına saygı gösterilmeli ve korunmalıdır. Fakat bu, politik güç toplanması, yabancı milliyetçiliğin alçaltılması, izlenmesi veya baskı altında tutulması için kötüye kullanılamaz. Ulusal kültürün serbest ve barışçıl yolla gelişmesi artık mutlak devlet egemenliğiyle kabili telif olamaz. Barış, münferit devleteleri de kapsayan bir düzenin yaratılmasını gerektirir. Tüm iştirakçi ulusların serbest rızası sağlanır sağlanmaz, bu düzeni üstlenenlerin, herkesten itaat, namus korkusu ve gerektiğinde Milletler Topluluğu'nun en yüksek otoritesi için yaşam ve mal mülkten de feragât edilmesini isteme hakkı olmalıdır...

Belge No. : 223

İşgal Edilen Fransa'da Bir Alman Hâkimi

(Büyük Paris Komutanlığı Nezdindeki Askeri Hâkim)

- Dr. Sendler -

1. (Francois E. Peter, Avukatı 21 Ocak 1944)

"Bay Dr. Sendler uzun zamandır Savaş Mahkemesi'nde görevlendirilmiş olup, memuriyetinin gereğini yerine getirmede büyük bir insanlıkla hareket etti. Çok müşfik ve basiretli bir insandı ve bir esirin mahkûm edilmesinden ziyade onun beraatini talep ederdi. Prensip olarak ölüm cezasının düşmanıydı ve bu cezadan kaçınmak için gücü dahilinde olan her şeyi yapardı. Keza, esirlerin Gestapo'ya teslim edilmelerine şiddetle ve enerjik biçimde karşı koyardı. Dr. Sendler'den bir af isteği başvurusu hakkında tavsiyesini rica etmek için, kendisini çalışma odasında oldukça sık ziyaret etme imkân ve vesilesine sahip oldum. Bu ziyaretler esnasında O, kendisinin Nazi egemenliğinin bir düşmanı olduğunu gösteren ifadelerde bulunurdu. O'nun dinsel inancı herhalde bu hususta esas olmalıydı.

Levent Şahverdi Arşivi

Dr. Sendler'e, direnme hareketinin ruhani liderleri için ricada bulunduğumu hatırlıyorum. Bu kişilere yardım etmek için, gerçekten imkânsız görünen şeyleri yaptı. Tıpkı meslektaşlarım gibi, ben de bu vicdanlı yardımsever hâkime ait gayet mükemmel bir anıyı muhafaza ettim."

2.

Sayın Bay Sendler — Paris, 28 Mayıs 1943

Alman Askeri Mahkemesi Başkanı
Paris

Bay Başkan!

Bu yılın 27 Martı'nda eşimi büyük bir adalet ve insanlık ruhuyla mahkûm ettiniz. Bir Fransız kadınına yaşama cesareti verdiğiniz için minnettarım. Size derin şükran ve minnet hissi besleyeceğim. Bütün kalbimle ve içtenlikle teşekkürlerimi arz ederim.

Bayan B.

Belge No. : 224 — **..... Savaş Alanı**
23 Mayıs 1944

Çoy Sayıda Örnekten Birisi
Aşağı Saksonyalılar Tuzağa Düşürülemez

Taburun gerisinde, şiddetli, ama çok şiddetli muharebeler cereyan etmekte. Günlerden, hayır haftalardan beri askerler gittikçe şiddetlenmekte olan Rus üstün kuvvetleri karşısında aralıksız, çetin savunma muharebesinde bulunuyorlar. Burada neler oluyordu? İşin gerçek yüzü nasıldı? Bunu onlar şu anda söyleyebilecek durumda değiller.

Askerler aslında uzun süre mevzilerde sessiz ve sakin kalmışlardı. Fakat bir gün Ruslar trampet çalmaya başladılar. Bu, sabahın ilk saatlerindeydi. Karla örtülü zemin sisle kaplıydı. Dünya, korkunç şekilde uğuldayan ve müthiş patlamalarla parçalanan demirin güç ve şiddeti altında adeta batacakmış gibi görünüyordu. Yerden fışkıran toprak sütunları ev boyu yükseklikte havaya fırlıyor, yer sarsılıyor ve titriyordu, nefes almaya bile cesaret edilemiyordu. Daha sonra, gözle ihata olunamayacak büyüklükte kahverengi bir kitle dalgalar halinde yaklaşmaya başladı. Nereye baksan Rusu görüyordum, her yer Rus kaynıyordu.

Levent Şahverdi Arşivi

Siperlere makineli tüfekleri yerleştirdiler, namlular kıpkızıl oluncaya kadar ateş ettiler, ettiler. Nerede kahverengi gövdenin biri yere düşse, hemen orada anında diğer on gövde beliriyordu. Buna karşılık savunanlar gittikçe azalmakta, saflar seyrekleşmekteydi. Düşman mevzie girdi, ihtiyatlar henüz ortada yoktu, bu yüzden dişler gıcırdatarak da olsa, geri çekilmek zorunda kalındı. Çünkü başka çare yoktu... Şimdi de, içinde dizlere kadar gömülünen ve kilometrelerle bu hâlde yürümek ve mücadele etmek zorunda kalınan çamur deryası. Vücutta artık kuru bir iplik bile bulmak mümkün değildi. Bu durumda uyku ya da istirahat asla düşünülemezdi. Her tepe, her köy için ümitsizce savaşıldı, bir karış toprak savaşılmadan düşmana terk edilmedi, düşman ağır zayiat verdi, onun da safları sürekli seyrekleşti.

Bir gün, Alman birliklerinin kuşatılmış olduğu söylendi. Ancak bu sadece bir söylentiydi ama düşman ileri unsurlarının durumu hakkındaki Alman Silahlı Kuvvetleri devre raporu kuşatılmanın doğruluğu üzerinde şek şüphe bırakmadı. Bundan dolayı süngüler düşürülmeli veya ümitsizliğe kapılınmalı mıydı? Daha önce de bir kaç kez böyle şey başa gelmemiş miydi? O vakitler Tomarowka ve Shitomir yakınlarında kuşatılınmış ve daha sonra kuşatma çemberi yarılarak kurtulunmamış mıydı? Hayır, Aşağı Saksonya zırhlı bombacıları bu kadar kolay yakalanmazlar!.. Silah, cephane, benzin temin edilmeli, biraz yemek de yenilmeliydi. Hepsi kısa zamanda oldu. Tabur bitap düşmüş, saflar da çok seyrekleşmişti. Buna rağmen taarruza geçildi ve de çelik irade ve azim yer yer, tepe tepe düşmanı parçalayıp kurtulmayı başardı.

Lakin tabur şimdi hemen hemen halledilemez olan bir görev karşısında bulunuyor. Düşmanın güçlü zırhlı birlikler tarafından emniyete alınmış olan bir kapama çemberini yarıp geçmek gerekiyor. Daha dün mükemmel bir taarruz hamlesiyle parıldayan güneş ışığında L Köyü alındı. Sonunda kışın geçip gittiği, artık bir ilkbahar havasının hüküm sürdüğüne inanmış olunabilinirdi. Fakat geceden bu yana yine buz gibi bir kar fırtınası esiyor; hem de öyle şiddetli ve kuvvetli ki, yaşlıların tümü hayatlarında şimdiye kadar böyle bir şey görmediklerini söylüyor. On metre ötesi görülemiyor... İşte bu havada taarruz edilecekti!

Taburu sevk ve idare eden genç üsteğmene Alay'da, L'den D'ye giden yolun yarısında şosenin iki tarafında bulunan ormanın kuvvetli düşman birliklerince işgal edilmiş olduğu söylendi. Birçok tank ve tanksavar topçusuyla desteklenen yaklaşık bir piyade alayı ormanda savunma için tertiplenmişti ve de üsteğmen buna karşı ancak 50 kişi kalan zayıf taburuyla mı taarruz edecekti? Bu elbette ki ümitsiz bir iş! Muhakkak ki onun solunda diğer iki muharebe grubu taarruza katılacaktı ama bu

Levent Şahverdi Arşivi

gruplar da ondan daha kuvvetli değildi. Ayrıca insanın tam gözlerinin içine doğru esen bu tipide düşmana ait hiçbir şey görülmüyor, bu nedenle de aniden düşman mevziilerine çarpılmıyor. Savaşın nasıl sonuçlanacağı hakkında herhalde şüphe yok... Her şeyden önce üsteğmen en ileri emniyet unsurlarını, düşmanla tekrar temas sağlamak ve düşman hakkında tam ve doğru bilgiler elde etmek amacıyla, mümkün olduğu kadar ileri sürdü. Şimdiye kadar alınan ve birçok tank ve tanksavar topunun mevcut olduğunu doğrulayan haberler, pek de ümit verici değildi.

Biraz olsun fırtınadan korunmak için bir kar yığınının arkasına iyice sinmiş vaziyette oturup düşünüyor. Üsteğmen bir şeyi gayet kesin olarak biliyor; düşman her ne pahasına olursa olsun geriye püskürtülmeli, aksi hâlde durum daha da ümitsizleşir. Aynı şeyi ona Alay Komutanı da söylemişti! Fakat nasıl? Bu, onu sürekli meşgul eden ve harekete geçiren büyük sorudur Tekrar tekrar haritaya bakıyor ve bir çözüm yolu arıyor ve aniden aklına bir plan geliyor! Bir kez daha haritaya göz atıyor, o zaman bunun başarılması gerektiğini ve de tek verimli ihtimal olduğunu görüyor.

Derhal harekete geçiyor. Kısa bir görüşme yapmak üzere bölük komutanlarını topluyor ve onlara, zayıf bir savaş grubuyla şosenin oldukça kuzeyinden hareket etmek, orada tipinin korumasında Rus hatları arasına dalmak ve arkalarından ormana girmek niyetinde olduğunu açıklıyor! Hareketlerini engelleyen ve taciz eden tipi şimdi onlara yardımcı olacaktı. Üsteğmen, Rus mevzilerinin biraz kuzeyde daha yalınkat işgal edildiğini umuyor. Savaş da şimdiye kadar hemen hemen hep şose boyunca cereyan etti. O, çok ama pek çok şey talep ettiğini bildiği gibi, erlerin bitkin durumda olduklarının da yeterince farkındaydı. Subaylarına soru sormak isteyen var mı anlamına gelen bakışlarla bakıyor, subaylar susuyorlar.

Düşman cephesi karşısında sadece zayıf bir emniyet birliği bırakılıyor. Üsteğmen kendi savaş grubunun büyük kısmını L'nin kenarında topluyor. Kısa bir süre yeniden cephane ikmali yapıldıktan sonra, bilinmeze doğru yürüyüşe geçiyorlar. Ağır silahların tümünün geride bırakılması zorunlu oluyor. Çünkü kar yığınlarından dolayı ağır silahlarla birlikte hareket etmek imkânsız.

Tipi var kuvvetiyle onlara karşı koyuyor ve kulaklarda ürpertici uğultular oluşturuyor. Ufak kar tanecikleri nasıl da küçük sivri iğneler gibi askerlerin yüzlerine vuruyor. Gözler, kirpikler, burun, ağız ve silahlar, her şey hemen hemen sık bir buz tabakasıyla örtülmüş durumda... Bu, ümitsiz bir yoldur. Kalçalara kadar kara gömülerek, bin bir zahmetle birbiri arkasında ilerliyorlar. Omuzlardaki makineli tüfekler

Levent Şahverdi Arşivi

gittikçe ağırlaşıp elli kilo oluyor, gözler yanıyor, bacaklar artık itaat etmek istemiyor, titreyen eller silahları nerdeyse artık tutamaz hâle geliyor. En önde, elinde pusulası genç Üsteğmen gidiyor. Yolu şaşırmamalı, yanılmamalı; aksi hâlde bütün bu zahmetler boşa gider. Hâliyle o da yoruluyor, o da geçmiş gün ve haftaların ağır yorgunluğunu hissediyor ama yine de çelik gibi bir azim ve irade onu ileriye doğru itiyor. Arada sırada kendisini izleyen erlere bakıyor, onların nasıl inlediklerini ve ilerlemek için nasıl çabaladıklarını görüyor, o zaman en öndekinin makineli tüfeğini alıp kendisi taşıyor. Bunu gören erler hep birlikte ileri atılıyor, geri kalmak istemiyorlar.

Yürüyüş saatlerce sürüyor. Aniden Üsteğmen önünde karanlık ve dehşet verici biçimde büyüyen bir gölge görüyor. Bu, orman kenarıdır! Derin bir nefes alıyor, demek ki hem de hiç fark edilmeden Rus emniyet hattına geldiler... Kısa bir süre dinleniliyor. Keşif kıtaları çıkarılıyor. Uzun ve endişeli bir bekleyişten sonra düşman tarafından fark edilmeden geriye dönen bu keşif kıtaları gerçekten düşman mevziinin gerilerinde bulunulduğunu bildiriyorlar.

Şimdi iş sadece sürate kalıyor! Silahların buzları temizleniyor ve bir kez daha kontrol ediliyor; erler derin bir nefes alıyorlar. Fırtına arkadan estiği için, hiç olmazsa serbestçe nefes alınabiliyor ve etraf daha iyi görülebiliyor.

Sonra dikkatle ormana sızıyorlar, fırtına gürültüyü yuttuğu için yardımcı oluyor. Üsteğmen aniden önlerindeki ağaçsız bir alanda el oğuşturmak ve tepinmek suretiyle ısınmaya çalışan çok sayıda kahverengi gövdeleri görüyor. Hemen savaş grubunu küçük hücum kıtalarına bölüyor. Üsteğmenin işareti üzerine bu kıtalar aniden yüksek sesli hurralarla ve şiddetli ateş açarak yerlerinden fırlıyorlar. Askerler, son saatlerin gerilimini, zafere olan inancı ve mutlak azmi hurralar halinde dile getiriyor, çektiği zahmetleri ve yorgunlukları unutarak yıldırım gibi, fırtına ve kar yığınlarına rağmen Rusların arasına dalıyor...

Baskın tam anlamıyla başarılmıştır. Düşmanda, karşı savunmayı düşünemeyecek şekilde vahşi bir panik meydana gelir. Doğuda canlanan muharebe gürültüsü onlara, cepheden taarruz etmekte olan arkadaşlarının da şu anda yeniden harekete geçtiklerini belli eder. Bu, vahşi bir gürültüdür, el bombaları patlıyor, makineli tüfekler gürlüyor, tüfekler patlıyor, fakat hemen hemen sadece Almanlar ateş ediyor.

Aniden şiddetli motor gürültüleri duyuluyor. Tanklar mı? Evet tanklar! Bu da nesi? Hiç ateş etmiyorlar, hayır, tabana kuvvet kaçıyorlar, müthiş bir süratle batıya doğru gidiyor, ormana dalıyorlar. Bunu

Levent Şahverdi Arşivi

gören Rus piyadesi de mukavemetten vazgeçiyor. Ancak bir buçuk saat geçmişti ki, ortalarda düşmana ait hiçbir şey görülmez oldu. Tamamen dağılmış ve parçalanmış vaziyette son kısımlar da orman derinliklerinde batıya doğru kaçtılar. Elli esir alındı, dört tanksavar topu ganimet alındı. Bu hareket savaş grubuna sadece beş yaralıya mal oldu. Genç Üsteğmen ormanın batı kenarına ulaşmak ve işgal etmek üzere askerleriyle birlikte batıya doğru ilerlerken, kar fırtınası hâlâ uğulduyordu. Fakat Alaya o, sadece kısa ve öz askerce bir mesaj gönderiyor: "Kuşatıcı taarruz esnasında düşmanın toplam 600 insanı, 4 tankı ve 6 tanksavar topu imha edildi. 50 esir alındı, 4 tanksavar topu ele geçirildi, ormanın batı kenarına ulaşıldı. Keşifle iktifa ediliyor... Müteakip emirler bekleniyor!"

Belge No. : 225

1944 Yılı Paskalyası'nın İlk Pazar Gününe İlişkin Ordu Günlük Emri

Kuvvetli düşman birliklerinin oluşturduğu kuşatma çemberini parçalayarak yarmak zorunlu bir hâl almıştı. Ruslar 23 Mart 1944'de harp tarihinin Cannae (Kan), Sedan ve Tannenberg'den gayet iyi tanıdığı meydan muharebelerine benzer bir imha meydan muharebesini başarıyla sona erdirmenin arifesinde bulunuyorlardı. Beş zırhlı ordu ile komşumuz bölgesinde başarılan yarmadan sonra, doğudan ve batıdan ilerleyerek Dinyester'in güney ve kuzeyinde 1 nci Zırhlı Ordu'yu iki taraftan kuşatmış olup, büyük piyade birlikleriyle ordunun doğu ve kuzey cephelerine aralıksız taarruz ediyordu.

Ruslar zaferlerine muhakkak gözüyle bakıyor, bizim için güneye doğru kaçmak ya da teslim olmaktan başka çare kalmadığına, kuvvetlerinin bir kısmıyla harekâtlarını Romanya'ya doğru sürdüreceklerine kesinlikle inanıyorlardı. Ruslar, başka herhangi bir düşman karşısında bu inançlarında haklı da olabilirlerdi.

Fakat Alman 1 nci Zırhlı Ordusu, tüm bağlantıları kesilmiş, her taraftan kuşatılmış, gerilerinde sadece bir geçit yeri bulunan geniş bir nehir olduğu hâlde, tıpkı bir kaya bloku gibi sapasağlam dimdik ayakta bulunuyordu ve de emir verildiği anda, başta yetersiz ikmal olmak üzere çok büyük arazi ve hava güçlükleri altında taarruza geçti... Kuşatan düşman bu kez bizatihi kuşatıldı, parçalandı, geriye püskürtüldü ve tüm bağlantıları kesildi. Düşman şu sırada bir kısım kuvvetlerini Dinyester güney kıyısından gerilere çekmek zorunda kaldı ve kuzeyde de önleyici bir takibe başlandı. Bu durumda artık ona hiçbir şey yardım edemezdi.

Levent Şahverdi Arşivi

Zırhlı ve piyade tümenleri bir sel gibi, şaşırmış olan düşmanın içine aktılar, düşman kıtalarını ve harekât planını paramparça ettiler. Kıtalarımızın ve sevki idarenin başarıları, eşi emsali görülmemiş türdendi. Tüm subaylar, astsubaylar ve erler, tıpkı yarma uç birliklerinde, artçılarda ya da yan örtmesinde savaşıyormuşçasına, ellerinden gelenin en iyisini ve yücesini yaptılar.

1 nci Zırhlı Ordu'nun bu şeref ceridesinde özellikle güzel bir sayfa olarak yer alan bir olay daha vardı. Bu da, tüm yaralıların fedakârca ve arkadaşlık duygularıyla birlikte götürülmelerinin ve bu suretle de kurtarılmalarının başarılmasıydı. Hava Kuvvetleri en ağır koşullar altında ve ordunun ikmal makamlarıyla işbirliği hâlinde örnek teşkil edecek bir fedakârlıkla havadan ikmal yaparak harekâtın başarılmasına yardım etti. 6 Nisan 1944'te yarmanın sona ermesinden sonra ve de asıl kuşatma cephesinin çok batısında, SS sınıfının cemilekâr birlikleriyle el sıkışılabilindi.

1 nci Zırhlı Ordu şimdi yine serbesttir ve büyük kısmıyla, bu meydan savaşını ve dolayısıyla da kesin sonuç alıcı başarıyı kaybeden düşmana, emredilecek yerde tekrar böylesine şiddetli darbeler indirmeye hazırdır.

Hube
Zırhlı Birlikler Generali

Belge No. : 226

(20 Temmuz 1944)

Alman Ulusu'na Duyuru

(Suikast Ve Hükümet Darbesi Başarılmış Olsaydı)

Almanlar!

Son yıllarda gözlerimiz önünde dehşet verici olay vaki oldu. Hitler, bütün orduları vicdansızca uzman kişilerin tavsiyelerinin aksine, şan ve şöhret hırsı, kendisine aşırı güvenci ve "inayeti rabbaniyenin" ehil, yetkili ve yeryüzüne ihsan edilmiş organı olma gibi mukadderata küfredici çılgın idesi uğrunda feda etti.

Alman Ulusu tarafından davet edilmiş olarak değil de, aksine en kötü türde entrikalarla hükümetin başına gelmiş olan Hitler, şeytani marifetler ve yalanlarla ve büyük yararlar sağlayacak gibi görünen fakat gerçekte Alman Ulusu'nu gırtlağına kadar borçlandıran muazzam

Levent Şahverdi Arşivi

israfla tam bir karmaşa ve şaşkınlık yarattı. İktidarda kalabilmek için, dizginsiz bir terörle işbirliği yaptı, hakları gasp etti, edep ve terbiyeyi kanun dışı yaptı, saf insanlığın ilahi buyruklarını hiçe saydı ve milyonlarca insanın refah ve saadetini mahvetti.

Şek şüphe götürmez bir kesinlikle söylenebilir ki, onun tüm insanları çılgınca hor görmesi Alman Ulusu'nu felakete sürükledi, kendine yakıştırdığı başkomutanlığı cesur oğullarımızı, babalarımızı, kocalarımızı ve kardeşlerimizi mahvetti, savunmasıza karşı kanlı terörü, Alman adına kara leke sürdü. Doğruluk, dürüstlük ve namusluluğuyla gurur duyduğumuz aziz vatanımızda haksızlığı, vicdanları zorlamayı, cinayet ve ahlaksızlığı egemen kıldı. En küçük ulusun bile çocuklarına öğretmeyi en büyük görevi saydığı gerçek ve gerçekçilik cezalandırılıyor ve izleniyor. Böylece bireyin kamusal etkisini ve yaşamını öldürücü zehir tehdit ediyor.

Fakat bu olamaz, bu böyle devam etmez! Erkeklerimizin, kadınlarımızın ve çocuklarımızın hayatı ve çabaları gelecekte de bu amaçla kötüye kullanılamaz. Şayet biz, bu amansız tehlikeyi kendimizden uzaklaştırmak ve kendimize olan saygımızı yeniden kazanmak için her şeyi, ama elimizden gelen her şeyi yapma cesaretine sahip olmasaydık babalarımıza layık kişiler olmamış olur, çocuklarımız tarafından tahkir ve nefretle anılmak zorunda kalırdık.

Bu amaçla, Tanrı huzurunda vicdan muhasebesi yaptıktan sonra iktidarı üzerimize aldık. Cesur ve kahraman Silahlı Kuvvetlerimiz emniyet, asayiş ve düzen konusunda kefildir. Polis görevini yerine getirecektir. Her memur yalnız kanunlara ve vicdanına itaat edecek ve kendi uzmanlığının gereğine göre memuriyetini ifa edecektir. Herkes disiplin ve güven içinde elbirliğiyle çalışsın. Yeni umutla günlük işlerinizi ifa edin. Birbirinize yardım edin! Istırap dolu ruhlarınız yeniden sükûnet ve teselli bulmalıdır.

Her türlü kinden uzak, vakar ve haysiyetimizi koruyarak içte ve dışta uzlaşmayı sağlama gayreti içinde olacağız. Birinci görevimiz, savaşın birey ve toplumda oluşturduğu ve oluşturmakta olduğu ahlak bozucu etkilerini ortadan kaldırmak ve engellemek ve cephe gerilerindeki insan yaşamının, kültür ve ekonomik değerlerin dehşet verici tahriplerini sona erdirmek olacaktır. Hepimiz, savaş ve barışa hükmeden kişiler olmadığımızı biliyoruz. Eşi bulunmaz Silahlı Kuvvetlerimize tam bir güven içinde ve Tanrı tarafından insanlığa verilmiş olan görevlere sarsılmaz bir imanla, her şeyi vatanımızın savunması, adil ve vakarlı bir düzenin yeniden kurulması uğruna feda etmek, tekrar ilahi buyruklara karşı saygılı, nezafet ve gerçek içinde namus, şeref ve özgürlük için yaşamak istiyoruz!

Levent Şahverdi Arşivi

Almanlar!

Hitler'in istibdat ve mutlakiyeti bayağılaşmıştır. O, kendinden başkasının şeref ve haysiyetini, yaşam ve özgürlüğünü hiçe saydı. Sayısız Alman ve diğer ulusların tebaaları da yıllardır toplama kamplarında, en ıstıraplara uğratılmış ve sık sık korkunç işkencelere tâbi tutulmuş vaziyette sararıp solmaktadır. Bunların pek çoğu mahvolmuştur. Acımasızca yapılan toplu katliamlarla dünyadaki iyi namımız karalanmıştır. Hitler, arkasında gözyaşları, acı ve elem bırakarak, kan lekeli ellerle hatalı yolun da yürüdü.

Bu savaşta iktidar sarhoşluğu, kendini aşırı beğenmişlik ve istila hırsı son haddine vardı. Askerlerimizin cesaret, sadakat ve özverisi rezalet derecede kötüye kullanılmış, tüm ulusun çok büyük özverisi akılsız ve anlamsızca israf edilmiştir.

Biz, Alman Ulusu'na ve onun ruhuna yapılan muazzam ihanete, hakkın topyekûn gaspedilişine, amme çıkarının kişisel çıkara üstün olması gerektiğine dair asil isteğin hiçe sayılışına, yapılan her türlü ahlaksızlığa ilişkin delilleri açıkça ortaya sereceğiz. Namuslu insan olarak yüksek tonlu sözcüklerin gerisinde böyle bir habisliğin gözlenebileceğini imkânsız gördüğü için bu korkunç gerçeklerden şüphe edecek kişi vakıalarla işin iç yüzünü öğrenmiş olacaktır.

Bu böyle süremezdi. Şayet biz bu amansız tehlikeyi kendimizden uzaklaştırmak ve kendimize olan saygıyı yeniden kazanmak için her şeyi, ama elimizden gelen her şeyi yapma cesaretine sahip olmasaydık, babalarımıza layık insanlar olmamış olur, çocuklarımız tarafından tahkir ve nefretle anılmak zorunda kalırdık.

Hitler on yıl önce ulusa etmiş olduğu yeminini, ilahi ve beşeri hakkı ihlal etmek suretiyle sayısız kez bozdu. Bu nedenle hiçbir asker, hiçbir memur, hiçbir vatandaş artık O'na ettiği yeminden dolayı şükran borçlu değildir.

Durum, bir an önce harekete geçmeyi gerektiriyordu. Ben de bu zorunluluğu ve ivediliği göz önüne alarak, ulusun her tabakasından, vatanın her kısmından bize katılan arkadaşlarla birlikte harekete geçtim. Alman Devleti'nin geçici yönetimini üzerime aldım ve başbakanın yönetimi altında bir hükümet kurulmasını emrettim. Hükümet işe başladı. Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı'nı Mareşal Witzleben yürütüyor. Bütün cephelerdeki komutanlar O'nun emrindedir. Bu insanlar yıkılışı önlemek için benimle bir araya geldiler.

Levent Şahverdi Arşivi

En ciddi saatte sizlerin huzuruna çıkıyoruz. Allah, ulusumuza ve tarihimize karşı sorumluluk, iki dünya savaşında akıtılan ölçüsüz kanlar, vatanın sürekli artmakta olan fakirliği, bizimle beraber diğer ulusların da duçar olduğu elem ve sefalet, gençliğin geleceğine dair duyulan endişe bizi bunu yapmaya mecbur etti.

Hükümetin ilkeleri ve hedefleri açık seçik şekilde açıklanacaktır. Alman Ulusu'na bu hususta kesin karar verdirtme imkânı sağlanıncaya kadar bunlar bağlayıcıdır. Hedefimiz karşılıklı saygı, yardımlaşma ve sosyal adalete dayalı gerçek ulus topluluğudur. Biz kişisel ilahlaşma yerine Allah korkusu; zor ve terör yerine hak ve özgürlük; yalan ve kişisel çıkar yerine doğruluk ve temizlik istiyoruz.

Şeref ve namusumuzu ve bu suretle de Uluslar Topluluğu'ndaki saygınlık ve itibarımızı yeniden elde etmek istiyoruz. Tüm gücümüzle bu savaşın bütün uluslarda açmış olduğu yaraların sarılmasına ve birbirleri arasında güvenin yeniden canlanmasına katkıda bulunmak istiyoruz..

Ulusumuzun iyi niyetli çağrısını hiçe sayan ve bize ve öteki uluslara pek çok felaket getiren suçlular mutlaka cezalandırılacaktır.

Bu savaşın kolay kolay bitmeyeceğine ve daha uzun süre devam edebileceğine dair beliren ümitsizliğe bir son vermek istiyoruz. Ulusların kendi kendilerini parçalamaları ve imha olmaları yerine barışçıl işbirliğini sağlayan adil bir barışın kurulmasını amaçlıyoruz. Böyle bir barış ancak, tüm ulusların özgürlüğüne ve eşit hakka sahip oluşlarına saygı gösterme üzerine bina edilebilir.

Her kökten ve sınıftan tüm Almanlara, kadın ve erkeklere ve de Alman gençliğine sesleniyorum. Hıristiyan kiliselerinin memnuniyet verici işbirliğine güveniyorum.

Cesaret ve güvene sahip olun! Görev son derecede ağırdır. Sizlere boş vaatlerde bulunamam ve bulunmakda istemem. Yavaş Yavaş yeniden ilerlemek ve yükselmek için çetin bir çalışma temposu içinde mücadele vermeye mecbur olacağız. Fakat bu yolu hür insanlar olarak bizlere yakışır şekilde aşacak ve yeniden vicdan huzuruna kavuşacağız.

Herkes kendi görevini yerine getirsin!

Herkes vatanı kurtarmaya katılsın ve elbirliğiyle çalışsın!

"Beck"

Levent Şahverdi Arşivi

23 Ağustos 1944

Belge No. : 288

Paris'in Kurtuluşu

(General v. Choltitz'in Notlarından)

(.....) Paris, bir enkaz tarlası hâline getirilmelidir. Korgeneral kenti son erine kadar savunacaktır. Gerekirse, enkaz yığınları altında can verir.

Bu emrin bende oluşmalarına neden olduğu duygularımı tüm detayıyla hatırlıyorum. Yüzüm kızardı, utanç duydum. Bu emrin amaçla ilgili kısmı muhtemelen dört gün önce de alınmış olunabilirdi. Fakat emri gerektiren durum, olaylardan dolayı çoktan değişmişti. Düşman güneyden Paris'in doğusu doğrultusunda sürekli ilerliyordu. Melun köprülerini zorlamıştı. Ordular şöyle dursun, tümenler dahi artık kontrolümüzden çıktı. 1 nci Ordu, son derece azalan kuvvetlerinin darmadağınık olmuş bakiye kıtalarından ibaretti ve sözü edilmeye değer bir savaş gücüne sahip değildi. Benim bile elimde, şimdi olduğu gibi, Paris'te düşman zırhlı birliklerine karşı etkin biçimde savaşmak için, hiçbir birlik yoktu. Tüm emir sadece kâğıt üzerindeydi ve hiçbir askeri değeri yoktu. Hâl böyleyken hangi rezalet, hangi kin, hangi geleneksel savaş şekillerine tamamen zıt düşen bir zihniyet "Paris bir enkaz tarlası hâline getirilmelidir" cümlesini ağzına alıyordu. Emri kilitleyip sakladım ve sadece arkadaşım Albay Jay'e gösterdim. Sonunda, uzun uzun düşündükten sonra Cambrai yakınlarında bulunmakta olan Ordular Grubu'nun Kurmay Başkanı Tümgeneral Speidel'e telefon ettim. O'nu, doğudan tanıyordum. Büyük, önemli mevkilerde bulunmuş ve insani ve askeri bakımdan bu yerleri daima çok iyi doldurmuş bir generaldi. Aramızda şu görüşme vaki oldu: "Güzel emir için çok teşekkürler." "Hangi emir Bay General?" "Hani şu enkaz tarlası emri.. Ne emrettiğimi size söyleyebilirim. Notre Dame'a üç ton, İnvalidendom'a iki ton, parlamentoya da bir ton patlayıcı madde getirttim. Atış alanı sağlaması nedeniyle, ayrıca Arc de Triomphe'yi havaya uçurmaya hazırım." Telefonun öbür ucunda Speidel'in derin nefes aldığını işitiyorum. "Bu, herhalde hoşunuza gider sevgili Speidel?" Bu söz üzerine Speidel müteredditbir tonla "Evet, evet Bay General..." diyebiliyor. "Evet ama bunu siz emrettiniz!" Speidel öfkeleniyor ve "Biz emretmedik, Führer emretti" diyor. O zaman telefonda kızgın ve heyecanla bağırıyorum:' 'Lütfen izin verirseniz Bay General, emri bize siz ilettiniz ve tarih karşısında sorumluluğu siz taşıyorsunuz!" Bu konuda tartışmaya girişmiyorum ve devam ediyorum: "Neyi emrettiğimi size tekrar söylemek istiyorum. Madeleine ve Opera'yı birbiri üstüne yıkıyoruz." Şakayı daha da ileri götürerek "Eiffel Kulesi'ni de, tahrip edilen köprüler önün-

Levent Şahverdi Arşivi

de tel engel oluşturacak şekilde havaya uçuruyorum" diyorum. Artık Speidel, konuşmamın tamamen ciddiyetten uzak olduğunu ve ast mevkide bulunan bir askerin bu tür emirlerle içine düşürüldüğü durumun ne denli çılgınlıklara yol açabileceğini onun gözleri önüne sermek istediğimi anlıyor ve de ferahlamış olarak "Ah sayın General, Tanrı'ya şükürler olsunki, Paris'te sizin gibi bir komutana sahibiz" diyor.

Belge No. : 229

Ekim 1944'te Atina'nın Kurtuluşu

-R. Hampe'nin Raporuna Göre-

.....

Ayrıca, Kolordu Karargâhı içinde Yunanistan'dan geri çekilinirken "tüm hayati önemi tesislerin" tahrip edileceğine dair bir Führer emrinin mevcut olduğu söylentileri de yayılmaya başlamıştı. Ben (Hampe), gerçekten böyle bir emrin mevcut olup olmadığını ve varsa bu emrin Atina' ya da uygulanıp uygulanmayacağını sordum. General Felmy buna, kendisinin okul çağından beri Yunanistan'a karşı özel bir saygı ve sevgiye sahip olduğundan bu nedenle de Atina'yı tahrip etme eğiliminde olmadığından söz etmek suretiyle dolaylı bir yanıt verdi ve "Evet ama, bu işten nasıl kaçınacağız" dedi. Bunun üzerine Atina'nın açık şehir ilan edilmesinin bana tek çare olarak göründüğünü, çünkü o zaman bu kenti asla tahrip edemeyeceğimizi söyledim. General Felmy, böyle bir ilanın tek yanlı bir iş olmadığını, karşı tarafın tutumuna da bağlı bulunduğunu açıkladı. Fakat bunun için de Yunanlılarla temas edilmesi gerekiyordu.

General Felmy, diğer bir konuya geçerek özetle şunları söyledi : "Emniyet Hizmeti (SD) harekete geçmek üzerdir. Atina'da sadece küçük bir komutanlık bırakacak... Bu nedenle Chaidari'deki toplama kampı dağıtılıyor. Fakat SD, kamp sakinlerini serbest bırakmazdan önce, Yunanistan'ın politik hayatında yönetici olarak rol oynamak durumunda olan tüm kişileri "tasfiye etmek" niyetindedir. SD'nin görüşüne göre, Yunanistan'ın boşaltılmasından sonra bu memlekette, Almanlar olmadan bir düzen kurmanın mümkün olmadığını kanıtlamak için karışıklık çıkarmak lazımmış."

Bu projenin uygulanmasını yalnız çirkin değil, aynı zamanda büyük bir talihsizlik de addettiğimi, Atina'nın sükûnetli biçimde boşaltılması ve sol radikal hükümet darbesi planlarının önlenmesi için bu kişilerin serbest bırakılmalarının bana zorunlu gördüğünü açıkça söyledim. Gene-

Levent Şahverdi Arşivi

ral Felmy belli ki benden başka türlü bir yanıt beklememişti. Derhal sözü alarak, bugün toplama kampı mahkûmlarının kaderi hakkında kesin karar verilecek bir toplantının vaki olacağını ve Emniyet Hizmeti'nin isteğini yerine getirmeyi hiç düşünmediğini belirtti.

General Felmy'nin Nazi zihniyetini benimseyecek yapıda bir kişi olmadığı, köklü asil bir soydan gelme bir general olduğu birliklerde uzun zamandır söylenilegelmişti. Bu kanaatin doğruluğunu yaptığımız görüşmede bir kez daha gördüm. General'in böyle bir yapıda olmasının ve soyuna çekmesinin geçirilecek son kritik haftalarda tamamen özel bir önemi vardı.

Fumis'i (Yunan politikası K. Fumis'in oğlu), Yunanistan'ın Başkenti'ni, tüm hayati önemi haiz tesislerin tahrip edilmesini isteyen Führer emrinden dolayı tehdit eden korkunç tehlikeden ve General Felmy'nin bu emri uygulamaktan kaçınmak hususundaki iyi niyetinden haberdar ettim ve ayrıca Yunan organizasyonlarının düşüncesizce girişecekleri şiddet hareketleriyle oluşması muhtemel tehlikelere, çıkacak karışıklıkta duruma hâkim olabilecek Yunan şahsiyetlerini şimdiden bulma zorunluğuna işaret ettim. Fumis, böyle kişilerin aratşırılacağını vaat etti.

Bu arada toplama kampı mahpuslarının kaderi hakkında kesin karar verilecek toplantı vaki olmuştu. Bu toplantıya Emniyet Hizmeti'nin, parti yönetiminin, Alman Elçiliği'nin ve Silahlı Kuvvetler'in temsilcileri katıldı. Silahlı Kuvvetleri General Felmy temsil ediyordu. Emniyet Hizmeti'nin politik önemi haiz kişilerin kurşuna dizilmesi önerisi, Elçilik ve Silahlı Kuvvetler tarafından kesinlikle reddedildi. Sonunda, Emniyet Hizmeti'nin bu planı uygulaması hâlinde, geri çekilmesini de tek başına yapması gerekeceğini ima eden General Felmy, kesin kararın verilmesinde etkili oldu. O zaman Emniyet Hizmeti temsilcileri pes ettiler. Kolordu irtibat subayı bunu bana hemen o anda bildirdi.

(.....)

General Felmy'yi ziyaret ederek kendisine Başpiskopos Damaskinos ile bir görüşme yapmasını önerdim. Papaz kisveli her adam, fakat özellikle de bir başpiskopos, diğer ölümlüler karşısında olduğu gibi işgal edilmiş bir memleketteki bir korgeneral karşısında da kendisine mutlak bir üstünlük bahşeden insanüstü, ilahi bir kudreti temsil eder. Yapılacak görüşme sırasında Başpiskopos'un bu özelliğine istinat eden bazı engeller pekâlâ ortadan kaldırılabilirdi. General Felmy önerimi kabul etti. Hemen öğleden sonra bir arabayla Başpiskoposu evinden almaya gidebildim. Kapısı açık olan bir odada elbisesini düzeltirken, ben de bekleme

Levent Şahverdi Arşivi

odasında bekledim. Odaya gelerek bana, General Felmy üzerinde nasıl oluyor da etkili olabildiğimi sordu. Kendisine gerçeğe uygun biçimde, yazmış olduğum rapor hakkında açıklamada bulundum.

Daha sonra birlikte arabayla Psychiko'ya Kolordu Komutanlığı'na gittik. Başpiskopos, Marathon Şişirme Gölü havaya uçurulursa, bunun sivil halk için ne denli bir felaket demek olacağını vurguladı. Dolaşan söylentiler, infilak için her şeyin hazır olduğu merkezindeydi. Tercüme etmeden önce Yunanca bir soru sordum : "Elektrik fabrikasını ve Pire liman tesislerini de zikretmek istemez miydiniz?" Beni kısa bir süre kurnaz, anlayışlı bir bakışla süzdükten sonra "Kuşkusuz, ne var ki ben bunu unuttum" dedi. Başpiskopos Atina'nın "Açık Şehir" ilan edilip edilemeyeceği konusuna değindi. General Felmy buna şu şekilde yanıt verdi : "Böyle açıklamalardan düşman tarafça taarruz harekâtları için yararlanılmaktadır. İtalya Cephesi'nde vaki olan üç olayda bu hususta kötü deneyimler elde edilmiştir. Atina'nın "Açık Şehir" ilan edilmesi karşı tarafta uygun bir hareket tarzı olarak kabul edilir. Çete gruplarınca Alman Silahlı Kuvvetleri'ne savaş hukukuyla kabili telif olmayan baskınların yapılmaması mutlak gereklidir. Bu tür her olay, Atina'nın olaysız ve sükûnet içinde boşaltılmasını sağlayıcı düzenlemeyi akîm bırakacak sonuçlar yaratabilir." General Felmy bundan sonra, Başpiskopos'un Atina'nın kurtuluşunu sağlamaya ve kendisinin partiler üstü durumunu göz önüne alarak savaşmakta olan Yunan partilerini Alman Silahlı Kuvvetleri'ne karşı daha düşünceli ve temkinli bir davranışa teşvik etmeye hazır olup olmadığını sordu. Başpiskopos, bu hususta elinden geleni yapacağına söz verdi. Bunun üzerine General Felmy, Atina'nın sessiz ve olaysız boşaltılmasını Alman Silahlı Kuvvetleri'nin ciddiyetle gerçekleştireceğini belirterek, tüm Atina'ya su sağlayan Marathon Şişirme Gölü'nün havaya uçurulmayacağına dair emir vermek niyetinde olduğunu, daha önce yerleştirilmiş olan tahrip kalıplarının kaldırılacağını, fakat adı geçen gölün Yunan emniyet organlarının kontrol ve gözetimine tevdi edileceğini açıkladı. Böylece General Felmy ile Başpiskopos Damaskinos arasındaki ilk görüşm sona erdi.

Ertesi gün General Felmy'nin emri üzerine tahrip kalıpları Marathon bendinden sökülüp alındı. Fakat tahrip maddesi miktarı o kadar büyüktü ki, bunların sansasyon yaratmaması imkânsızdı. Bunun için de tümü orada göle görüldü.

Tüm düşman gerilla (sabotaj) birlikleri mensuplarının Alman Emniyet Hizmeti'ne (SD) teslim edilmelerini ve sorgulamasız kurşuna dizilmelerini amir 18 Ekim 1942 tarihli Führer emri de, akıl ve mantık kanunlarına olduğu kadar uluslararası savaş hukukuna da aykırı olduğu için Alman Silahlı Kuvvetleri tarafından yerine getirilmedi. İngiliz Binbaşısı

Levent Şahverdi Arşivi

Mc Gregor veya Mısır kökenli Yunan Teğmeni Kapsis ve diğer birçokları gibi savaş esirleri Kolordu Komutanlığı'nca Selânik'teki Ordular Grubu Komutanlığı'na sevk edildi ve oradan da düzenli bir esir kampına devredildi...

(Hampe, Sürgündeki Yunan Hükümeti Temsilcileriyle Bir Görüşmede)

"Yunanistan'ın maruz kaldığı bütün bu muazzam tahripler sırasında sadece Atina zarar ve ziyan görmeden kaldı. Eğer Atina'da son anda tahrip edilirse, o zaman bu Yunanistan için tümüyle harebeye dönüş demek olacaktır. Ben başkenti tehdit eden büyük tehlikeleri zamanında bildirdim ve General Felmy'nin kıtaat komutanı olarak, emretmiş olduğu tahriplerden vazgeçmek isteyecek kadar çok bilgi, görgü ve sorumluluk duygusuna sahip olmasının büyük bir şans olduğunu belirttim.

Aynı zamanda bunlar için karşı tarafın yardımcı olmasının gerektiğini, her şeyden önce de sürgündeki hükümetin resmen ve açıkça, muhtemelen radyo bildirisi veya duvar ilanlarıyla komünist baskın metotlarından uzaklaşmaya davet edilebilineceğini, böyle baskınlar son haftalar zarfında vaki olmadığı takdirde, Atina Kenti'nin zarar ve ziyansız terk edilebilineceğine mumakkak gözüyle bakacağını, çünkü bu koşul altında Atina'nın "Serbest Şehir" ilan edilmesinin mümkün olduğunu ısrarla vurguladım."

Belge No. : 230

Canlı Örnek (İsimsizler...)
(Bir Rapor)

Adı M.S'dir. Babası Profesör R.S.Breslau Üniversitesi'nde matematik dersleri verdiği sırada dünyaya geldi ve orada büyüyüp gelişti. Bu bayan, liberal düşünceli babasının ve son derece yetenekli bir annenin etkisi altında vaktinden önce liberal, peşin hükme sahip olmayan, objektif bir insan olarak yetişti. Öğretmen oldu, filoloji tahsil etti ve Birinci Dünya Savaşı'ndan önce de bir Silezya taşra kentinin lisesine başöğretmen olarak atandı. Birinci Dünya Savaşı'nın akışı onu aşırı derecede politikayla ilgili bir insan yaptı ve kısa zamanda kendini Demokrat Parti'nin ve barış hareketinin hizmetinde buldu. Onda kendini gösterme arzusundan eser yoktu, aksine bu ideolojilerin ülkülerine samimi bir inanç vardı. Bu tabiatıyla M.S., amirlerine, meslektaşlarının büyük bir kısmına ve öğrencilerinin ailelerine aykırı düştü. Fakat, dar bir çerçeve içine sıkışmasına rağmen, politik faaliyetinden vazgeçmek istemediği için yapı ve tutumunun sonuçlarını sineye çekti ve vaktinden önce öğretmenlikten emekli oldu.

Levent Şahverdi Arşivi

İkametgâhını Dresden'in varoşlarından birinde kurdu ve oradan kendisiyle aynı düşünceye sahip insanlarla irtibata geçti. Daima çok dindar bir insan olduğu için, Dostlar Cemiyeti üyelerinin Alman grubuna katıldı. Amacı, bu çevreden tehdit edici Nazi tehlikesine karşı daha yoğun ve güçlü biçimde söz ve yazıyla etkili olabilmekti.

Doğal olarak faaliyet Nazilerce biliniyordu. 1933 yılının fırtınalı nisan günlerinde SA (Hücum Müfrezeleri) mensupları evine zorla girdiler, her tarafı aradılar ve çok değerli kitaplığının bir kısmını imha ettiler. Aynı zamanda da kendisinden burasını terk etmesi istendi.

Berlin'e göç etti ve orada kısa zamanda Nazi rejimi düşmanlarıyla temas kurdu. Yahudi eski dostlardan bir çevre de buldu ve ruhsal sıkıntılar içindeki bu insanlara yardım etmeyi kendini görev edindi.

Tüm zihinsel gücünü, nasyonal sosyalizmin ne anlama geldiğinin keşfine ve bununla mücadeleye adadı. Nazi sistemine karşı yöneltilen bu faaliyet doğal olarak yetkili makamların kulaklarına kadar uzandı ve M.S. birçok kez sorgulamaya celbedildi. Bu tür sorgulamalar sırasında memurlara verdiği cevaplar, onun boyun eğmez bir karaktere, büyük bir cesaret ve pervasızlığa sahip olduğunu gösteriyordu.

Her defasında ihtarlarla oradan yakasını kurtardı. Fakat mücadeleden asla vazgeçmedi. Sonunda, aylarca hapis cezasına çarptırıldı ve elinde Tevrat ve İnciliyle hapse girdi.

M.S.'nin Yahudi dostları için direkt olarak ne yaptığını soracaksınız. Bunlar öyle kendi istihkakından tasarruf ettiği küçük yiyecek yardımları değildi. Başkaları da bu tarzda yardımda bulundu, ama maalesef çoğunlukla maddi çıkarlar uğrunda ya da açıkca mükerrer sigorta amaçlarıyla. Bir kez M.S.'nin bir Yahudi genç kızını çalışma yükümlülüğünden ve kötülüklerden korumak için uzun süre evinde barındırması pek de büyütülecek şey değildi. Bu, daha ziyade onun cesur tutumuyla verdiği bir örnekti, Yahudi dostunu mazhar kıldığı moral ve ruhsal destekti. Yahudilere reva görülen soyutlanmayı mevcut imkân ve vasıtalarıyla hafifletme çabaları, Yahudi halkının devamına, onun dinsel rönesansına ve Yahudi halkının mutlu geleceğine olan kesin inancı, M.S.'nin Yahudi dostlarına yaptığı büyük yardımlar, verdiği büyük mutluluklardı.

M.S. şiddetli hava taarruzlarından birini müteakip Berlin'i terk etmek zorunda kalmıştı. Şimdi küçük bir şehirde, yaşı sekseni aşkın, fizikmen güçsüz, fakat manen hiç değişmemiş şekilde aktif, ulusların uzlaşmaları ve Hıristiyan-Yahudi işbirliği fikrinden yana olarak yaşamını sürdürüyor.

Hildegard Biermann Tarafından
Gönderilmiştir, New York

Levent Şahverdi Arşivi

g. EKLER

Levent Şahverdi Arşivi

Levent Şahverdi Arşivi

Ek : 1

Alman Kuvvetleri Komutanlıklarının 1939-1945 Yıllarındaki Tahmini Mevcutları (Başkomutanlık Belgelerine Göre)

Yıl	Sahra Ordusu	Diğer Askeri Teşkil ve Makamları	Kara Kuvvetleri Toplamı	Hava Kuvvetleri	Deniz Kuvvetleri	SS Sınıfı	Silahlı Kuvvetler ve SS Sınıfı Toplamı	Kadınlar Dahil Sivil Personel
1939	1400.000	1.200.000			50.000	35.000	3.085.000	500.000
	(45) [1]	(39)	(85)	(13)	(1)	(1)		
1940	3.650.000	900.000	4.550.000	1.200.000	250.000	50.000	6.050.000	550.000
	(60)	(15)	(75)	(20)	(4)	(1)		
1941	3.800.000	1.200.000	5.000.000	1.680.000	404.000	150.000	7.234.000	900.000
	(53)	(17)	(70)	(23)	(5)	(2)		
1942	4.000.000	1.800.000	5.800.000	1.700.000	580.000	230.000	8.310.000	1.200.000
	(48)	(22)	(70)	(20)	(7)	(3)		
1943	4.250.000	2.300.000	6.550.000	1.700.000	780.000	450.000	9.480.000	1.700.000
	(45)	(24)	(69)	(18)	(8)	(5)		
1944	4.000.000	2.510.000	6.510.000	1.500.000	810.000	600.000	9.420.000	2.300.000
	(42)	(26)	(69)	(16)	(9)	(6)		
1945	3.800.000	1.500.000	5.300.000	1.000.000	700.000	830.000	7.830.000	1.600.000
	(48)	(19)	(67)	(13)	(9)	(11)		

1 Mayıs1 945'deki Silahlı Kuvvetler Mevcudu : 7.590.000 Kişi

[1] Parantez içindeki rakam, üstteki sayının genel toplam içindeki yüzde oranını gösterir.

[2] Tahminler.

ONKUN ATASE Bsk. Kütüphanesi

Levent Şahverdi Arşivi

— YEMİNLER —

a. Silahlı Kuvvetler : (2.8.1934 tarihli)

"Alman Devleti'nin ve Ulusu'nun Führer'i Adolf Hitler'e, Silahlı Kuvvetler Başkomutanı'na kayıtsız şartsız itaat edeceğime ve cesur bir asker olarak her zaman bu yemin uğruna hayatımı fedaya hazır olacağıma Tanrı'nın huzurunda bu kutsal yemini ederim."

(Hitler'in Vaadi)

Hitler'in Savunma Bakanı von Blomber'e 20 Ağustos 1940 Tarihli Teşekkür Mektubu

Sayın Bay Orgeneral!

Bugün, 2 Ağustos 1934 tarihli Kanun'un Alman Ulusu tarafından [*] onaylanmasından sonra size ve sizin vasıtanızla Alman Silahlı Kuvvetleri'ne, bana Führerleri ve Başkomutanları olarak etmiş oldukları sadakat yemininden ötürü teşekkürlerimi arz etmek isterim. Silahlı Kuvvetler'in subay ve erleri şahsımda yeni devlete karşı nasıl taahhüt altına girdilerse, aynı şekilde ben de her zaman, Silahlı Kuvvetler'in varolması ve dokunulmazlığı için, ebedileşmiş olan Mareşalin (von Hindenburg) vasiyetini yerine getirme gayreti içinde olmayı ve kendi irade ve arzuma sadık kalarak orduyu ulus içinde silah taşıyan tek kuruluş olarak sonuna dek muhafaza etmeyi en yüce görevim sayacağım.

İmza
Adolf Hitler
(Führer ve Başbakan)

b. SS-Hazır Kıtaları

"Adolf Hitler sana, Devletin Führer'i ve Başbakanı olarak, sadakat ve cesaret yemini ederim. Sana ve senin tarafından atanan amirlere Tanrı'nın yardım ve inayetiyle ölünceye kadar itaat edeceğime namusum üzerine and içerim."

Avrupa SS-Gönüllüleri

"Cermen Führeri sıfatıyla sana, Adolf Hitler, sadakat ve cesaret yemini ederim. Sana ve senin tarafından atanan amirlere Tanrı'nın yardım ve inayetiyle ölünceye kadar sadık kalacağıma ve itaat edeceğime namusum üzerine and içerim."

---

[*] 19 Ağustos'ta yapılan halk oylamasında 2 Ağustos tarihli devlet başkanlığı ile başbakanlık görevinin (Hitler'in şahsında) birleştirilmesi hakkındaki kanun % 84 oyla kabul edilmiştir.

Levent Şahverdi Arşivi

c. Alman Antifaşist Savaşçılarının Yemini [*]

"Ben, Alman Ulusu'nun bir evladı, ulusuma, vatanıma ve aileme karşı ateşli bir sevgi ile dolu olarak, Hitler faşizmine ve O'nun rejimine karşı ulusum yeniden özgür ve mutlu oluncaya, faşist barbarlığın rezaleti yeryüzünde silinip süpürülünceye ve Hitler faşizmi yok edilinceye kadar savaşacağıma yemin ederim.

Bu amaç uğrunda hayatımı esirgemeden savaşacağıma ve ulusuma olan sadakatimi son nefesime kadar koruyacağıma and içerim.

Bu yeminimle, kardeşçe mücadele topluluğunda tüm antifaşistlerle kutsal mesaimiz tam zafere erişinceye kadar birlikteyim.

Bu yemini bozan herkese karşı acımasız olacağıma yemin ederim.

Şayet bu yemini bizzat ben bozacak olursam, hâliyle ulusuma, vatanıma ve aileme ihanet etmiş olacağım. O zaman savaş yoldaşlarım beni, hain ve kendi ulusunun düşmanı olarak öldürebilirler."

EK-3

Führer Emirleri
Führer ve Silahlı Kuvvetler
Başkomutanı

Berlin
11 Ocak 1940

Prensip Emri No. : 1

1. Kimse, yani hiçbir makam, hiçbir subay, eğer hizmet nedenleriyle mutlaka o konuda bilgi edinmek zorunda değillerse, gizli tutulması gereken bir hususdan haberdar olamaz.

2. Hiçbir makam ve hiçbir subay, gizli tutulması gereken bir hususta, görevlerinin ifası için mutlak gerekli olanından daha fazlasını öğrenemez.

3. Hiçbir makam ve hiçbir subay, gizli tutulması gereken bir hususta veya kendileri için lüzumlu ve görevlerinin ifası için mutlak gerekli olan kısım hakkında daha önceden bilgi sahibi olamaz.

4. Gizli tutulmaları kesin önemi haiz emirlerin herhangi bir genel dağıtım planına göre düşüncesizce dağıtılması yasaktır.

Adolf Hitler

---

[*] İlk Alman antifaşist mücadele grubu askerlerinin yemini... 1945'te, diğerleri meyanında Breslau'da başlatılmıştır.

Levent Şahverdi Arşivi

(Kasım 1942)

Führer Emri No. : 2

Doğu Cephesi'nde ele geçen tüm Rus esirlerinin birbirine uyan ifadelerine göre, Rus İhtilali'nin yıldönümü olan 7 Kasım'da veya bundan hemen sonra büyük Sovyet taarruzları beklenmelidir.

Görevli her subay, astsubay ve erden tarafımdan verilmiş olan gayet açık emirlere uygun olarak, hâlen mevzilenmiş olduğu yeri cesur bir asker olarak hayatı pahasına da olsa, sancak üzerine ettiği namus yeminini anımsayarak sonuna kadar savunmasını ve bir adım dahi geri çekilmemesini bekliyorum. Mevzilerin terk edilmesi veya geri çekilme ya da geriye başka bir mevzii işgal etmek niyetiyle alınma deneyimler göstermiştir ki hazırlanmış bir mevziide anudane, kayıtsız şartsız savunmaya göre çok daha fazla kan ve cana mal olur.

Her kıta komutanından vermiş olduğum emirlere uygun olarak emri altındaki birliklerin savaş gücünü ve savaş hazırlığını en yüksek düzeye çıkarmak için tüm imkân ve vasıtaları sonuna kadar kullanmasını ve gerekirse yaklaştırmış olduğu ihtiyatlarla süratle karşı taarruz yapmasını bekliyorum. O zaman Rus birlikleri Doğu Cephemize giremeyecek, yine çok fazla zaiyat verecek ve sonunda fazla kan kaybından ölecektir.

Führer
İmza
Adolf Hitler

(1 nci Kor. K. lığı'nın 6.11.1942 gün ve Hrk.
4369/42 sayılı gizli emrine ek)

Führer Emri No. : 4* **(14 Şubat 1943)**

Bana ağızdan verilen bilgilere dayanarak, bir kez daha aşağıdaki isteklere önemle işaret etmek, sevk ve idare ve kıtalarca bunların titiziikle ve tam olarak yerine getirilmelerini istemek gereğini duyuyorum. Bu istekler, bizatihi şiddetli savaşlar vermekte olan kıtaların kendilerine özgü çıkarlarıyla ilgili bulunmaktadır. Yerine getirilmemeleri düşmana tahmin ve tasavvur edilemeyecek derecede yarar sağlar.

1. Tahliyeler sırasında, hiçbir silah, motorlu araç ve gereç tahrip olmamış durumda düşmanın eline geçemez. Tahripler için zaman, her durumda mevcut olacaktır ve olmalıdır. Bunu bize Rus gösterdi. Rusun bize bizim silah ve cephanemizle ateş etmesi veya bizim motorlu araçlarımızla bizi takip etmesi feci ve yüz kızartıcı bir olaydır. Böyle bir şey vaki olamaz.

Levent Şahverdi Arşivi

2. Tahliyeler sırasında düşman için önemli ve kısa zamanda kullanılır hâle getirilebilinecek olan tesisler, konaklar vb. tahrip edilmeli veya yakılmalıdır. Bu amaç için, çoğu zaman geriye taşınması artık mümkün olmayan cephaneden yararlanılabilinecektir. Tahripler ne kadar esaslı olursa, düşmanın ilerlemesi de o kadar daha fazla yavaşlatılır.

3. Boşaltmalar sırasında 15-65 yaşları arasındaki tüm erkekler kıtalarca birlikte götürülmelidir. Böylece kıta daima yanında tahkimat işleri için işçilere sahip olur ve savaş esirleri yeni kullanımlar için (kaybedilen mürettebat için yedek personel olarak Hava Kuvvetleri'ne teslim etme gibi) serbest bırakılır. Düşman da, hâlen kitle halinde yaptığı gibi, tüm erkek nüfusu savaşçı olarak silah altına çağıramaz.

4. Planlı olarak yapılan büyük çaplı boşaltmalar sırasında, mümkün olursa, sivil nüfusun büyük kısmı birlikte götürülebilir ve daha sonra işçi olarak kullanılabilir. Bu gibi hâllerde köyler tahrip edilir.

5. Boşaltmalar esnasında tüm Alman askerleri şimdiye kadarkinden daha çok muharip kıtaları takviye edici unsur veya tahrip kıtaları veya trafik düzenleme ve kontrol organları olarak mütalaa edilmeli ve kullanılmalıdır. Geriye doğru hareketlerde özel eşyanın birlikte alınması, düzensiz bir kitle oluşturulması ve etrafa kötü söylentiler yayılması engellenmelidir. Bu işe, elde mevcut tüm karargâhları ve subayları kullanmak, seyyar savaş mahkemeleri kurup refakat ettirmek, bunların başına generalleri vermek,devriye hizmetini, sahra jandarmalarını ve şimdiye kadarki bölgesel hizmet makamlarını tümüyle kullanmak suretiyle çok sağlam ve güçlü kontrol ve nezaret sistemi kurulmalı ve anında müdahale edilmelidir.

Sayın Ordular Grubu ve Ordu Komutanları bu hususta mevcut tüm imkân ve vasıtaları kullanarak sert ve kesin önlemler almalı ve bunları ana geri yürüyüş yolları üzerinde planlı uçuşlar ve büyük şehirlerde güçlü arama ve taramalar yapmak suretiyle sürekli kontrol ve murakabe etmeli ve herhangi bir aksaklık görüldüğünde süratle harekete geçmelidir.

İmza
Adolf Hitler

Führer Emri No. : 5* **(Şubat 1943)**

4 No.lu Führer Emrine Ek Olarak Emrediyorum

Geri çekilme hareketleri sırasında meskûn mahallerde ve ana yollarda mutlak gerekli olan düzeni sağlamak ve bütün kuvvetlerden savaş

Levent Şahverdi Arşivi

için yararlanmak için, tüm büyük mevkilere savaş komutanları ve tüm ana çekiliş yollarına yol komutanları atanmalıdır. Bu görevler için yapılacak seçimde rütbe değil, kişilik ön planda tutulmalıdır.

Daha önce atanmış olan tüm makamlar, konak komutanlıkları, garnizon komutanlıkları vb., bu yeni komutanların emrine girerler. Eski komutanların yenilerden daha kıdemli olmaları bu kuralı değiştirmez. Savaş komutanları yalnız mevkiin savunmasından ve boşaltma ve geri çekilme hareketlerinin düzenli icrasından sorumlu olup bu hususta mutlak yetkiye sahiptir. Bu komutanlar, görevlerini yerine getirmek için, tüm vasıtaları acımasızca bütün personele karşı kullanmakla yükümlüdür.

Savaş komutanlarının genel görevi şudur :

— İlgili yerin sonuna kadar savunulması.

— Bunun için tüm imkânların kullanılması.

— Son Alman savaşçılarını da kullanarak paniklerin oluşmasının önlenmesi.

— Yalnız askeri noktai nazarlara göre düzenli bir tahliyenin yapılması.

Emir ve kontrolleri altına verilmiş olan yerlerin durumları göz önüne alınarak, bunlara özel görevler verilir.

Savaş komutanları, ilgili yerin büyüklüğüne göre, üzerinde "Savaş Komutanı" yazılı alay veya tümen komutanı flaması ve yetkilerinin işareti olarak da uygun bir kol bandı taşırlar.

Kara Kuvvetleri Komutanlığı (Personel Dairesi) -Ordular gruplarının Führer ihtiyatları kâfi gelmediği sürece- istek üzerine bu işlere elverişli subayları emre verecektir.

Aynı şey yol komutanları için de geçerlidir.

Savaş ve yol komutanlarına seyyar savaş mahkemeleri ve divanı harpler katılmalıdır.

İmza

Adolf Hitler

Levent Şahverdi Arşivi

Führer Emri No. : 7 **(24 Şubat 1943)**

Son haftalarda emredilmiş olan geri çekilme ve boşaltma hareketleri sırasında özellikle büyük kentlerde ve ana çekilme yollarında, kısmen de olsa nahoş, disiplinsiz ve cesur cephe askerleri için küçük düşürücü mahiyette olan manzaraların oluştuğunu öğrendim. Bu, tahammül edilemez bir husus olduğu kadar, Alman Silahlı Kuvvetleri'ne de yakışmayan bir davranıştır ve de çok kötü sonuçlara neden olabilir.

Bu, amirlerin tüm imkân ve vasıtaları kullanmamalarından ileri gelmektedir. Bu kanaatimi genelleştirmek niyetinde değilim.

Zaman ne kadar çetin olursa, amirin azim ve iradesini kabul ettirmede kullanacağı vasıtalar da o kadar sert ve haşin olmak zorundadır. Bu nedenle, her amirden -bu subay, astsubay veya özel durumlarda yürekli bir er de olabilir- emirlerinin tam olarak yerine getirilmesini, disiplin ve düzenin korunmasını gerektiğinde silah kullanarak zorla sağlamasını ve itaat etmeyenleri mahallinde kurşuna dizmesini istiyor ve bekliyorum. Bu, onun sadece hakkı değil aynı zamanda görevidir de... Amir bunu yapmadığı takdirde, aynı duruma kendisi düşer.

Daha sonraki hukuki cezalandırmayı beklemek yanlıştır. İşe derhal müdahale edilmelidir.

Böyle enerjik komutanları hareketlerinden dolayı uğrayacakları muhtemel adli takibata karşı her zaman koruyacağım. Bunu, bütün yüksek mevkilerdeki amirlerden talep ediyorum. Bu nedenle de, şahsını tamamen feda ederek otoritesini tüm vasıtalarla korumak istemeyen bütün amirlere karşı acımasızca dava açacağım. O kişi, müdahale etmediği ve aleyhlerinde dava açmadığı asilerle aynı cezaya çaptırılır.

Bu hususun emrim olarak bir kez daha açıkça ve tekraren, özellikle de çetin durumlarda bildirilmesini istiyorum.

24 Şubat 1943 Saat 00.45'ten
başlamak üzere
İmza
Adolf Hitler

Kuzey Ordular Grubu'nun Dipnotu :

Metindeki bildirilme işi

Alaylara kadar (dahil) yapılacaktır.

Kuzey Ordular Grubu
Hrk. No. 708/43 Gizli, Komutana Özel
İmza : Hasse

Levent Şahverdi Arşivi

Führer Emri No. : 8* **(7 Mart 1943)**

Don ve çamur dönemi sona ermiştir. Bundan böyle ele geçen her fırsat ve iş gücünden tahkimat amaçları için yararlanılmalıdır. Bu hususta şimdiye kadarkinden çok daha fazla faaliyet göstermeliyiz. Rus, bizim için en iyi örnektir. Sovyet ihtiyatlarının her biri derhal çukurlar kazıp içine gömülüyor. Her mevziin gerisinde aniden yeni mevziiler oluşuyor. Başta kadınlar olmak üzere, sivil halkı acımasızca 12 saat ve daha uzun bir süre çalıştırıyor.

Bu nedenle şunları emrediyorum :

1. Tahkin edilmiş olan ileri hatların gerisinde en önemli yerlerden başlanarak her yerde ihtiyatlar için mevziiler inşa edilmelidir. Bunların, gerektiğinde ihtiyatları yerleştirmek ve düşman ilerideki mevzilerimize girdiğinde de himaye mevziileri olarak kullanılmak gibi çifte amacı vardır.

2. Çıkıntı oluşturan köşe ve kavislerde, 1 nci maddedekine benzer amaçla her yerde kiriş mevzileri inşa edilmelidir.

3. Tahkimat işlerinde acımasızca Rus erkek ve kadınları kullanılmalıdır. Onlardan en azından, Rus sevk ve idaresinin talep ettiği kadarını istemeliyiz. Bu konuda koruma ve müsamahaya yer yoktur. Alman kadını da çalışmaya mecburdur. Gerektiğinde erkek ve kadın işçi taburları kurulmalıdır.

4. En ileri hatların gerisinde, tıpkı Ruslarda olduğu gibi, 20 kilometre derinliğinde bir tahliye bölgesi oluşturulmalı ve bu iş mutat hâle getirilmelidir. Bu arazi yalnız savaş maksatları için emre amade tutulur. Halk, 3 ncü maddede sözü edilen işlerde çalışmak üzere celbedilir. Daha gerilerde öngörülen mevziilerin inşaası ve RAD (Devlet İşçi Tümenleri)'ın kullanılması hakkında Ordular Grupları'na detaylı olarak ayrıca emir vereceğim.

İmza
Adolf Hitler

GİZLİ, KOMUTANA ÖZEL

Führer **Başkomutanlık Kh.**
8 Mart 1944

K.K.K./Hrk. D. (I) Sayı 2434/44 Gizli

Komutana Özel

(Tahkimli Bölgeler Komutanları ve Savaş Komutanları)

Çeşitli olaylara dayanarak şunları emrediyorum :

Levent Şahverdi Arşivi

1. Ayrı birer komutanın emrinde bulunan "Tahkimli Bölgeler" ile "Yerel Direnek Noktaları" birbirinden ayrılmalıdır.

"Tahkimli Bölgeler" eski kalelerin yaptıkları görevlerin aynını yaparlar. Bunlar, düşmanın bu operatif yönden kesin önemi haiz bölgeleri ele geçirmesine engel olacaklardır. Kendilerini çember içine aldırtacak ve bu suretle de mümkün olduğunca fazla düşman kuvvetini tespit edeceklerdir. Dolayısıyla da başarılı karşı hareketler için gerekli koşulu sağlayacaklardır.

"Yerel Direnek Noktaları" düşman yarmaları vaki olduğunda savaş bölgesinin derinliğinde çetin biçimde savunulan üsler olmalıdır. Asıl muhareme hattına dahil olduklarında bunlar savunmanın belkemiğini ve düşman girmelerinde cephenin mihverini ve köşe sütunu ve karşı taarruzlar için çıkış noktalarını teşkil etmelidir.

2. "Tahkimli Bölge Komutanı" özel surette seçilmiş, sert bir asker ve mümkün mertebe general rütbesinde olmalıdır. Bu göreve ilgili Ordular Grubu Komutanlıkları'nca atanır. Tahkimli Bölge Komutanı, Ordular Grubu Komutanları tarafından şahsen görevlendirilir. Verilen görevleri asker şerefine yakışır tarzda sonuna kadar yerine getirmekten sorumludur. Yalnız Ordular Grubu Komutanı şahsen benim müsaademle Tahkimli Bölge Komutanı'nı görevlerinden affedebilir ve başka bir görev emredebilir.

Tahkimli Bölge Komutanı, Ordular Grubu Komutanı'nın veya bölgesinde bulunduğu ilgili ordunun emrinde bulunur. Ayrıca korgeneallerin emrine verilemez.

Emniyet ve genel işgal kuvvetlerinin dışında, tahkimli bölge dahilinde bulunan veya toplanmakta olan tüm personel ister asker, ister sivil olsun, rütbesine veya mevkiine halel gelmemek üzere, Tahkimli Bölge Komutanı'nın emrinde bulunur.

Tahkimli Bölge Komutanı, silahlı kuvvetler yetkisine ve bir korgeneralin disiplin ceza hakkına sahiptir. Görevinin ifası için ona, seyyar savaş mahkemesi ve harp divanı eklenmelidir.

Tahkimli Bölge Komutanı'nın karargâhı, ilgili ordular grubunca teşkil edilir. Kurmay Başkanı, ordular grubunun önerisi üzerine Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nca atanır.

3. Tahkimli bölgenin mürettebatı, emniyet birliği ve genel işgal kuvveti olarak iki ayrı grupta tertiplenir. Emniyet birliği sürekli olarak tahkimli bölgede hazır bulunmak zorundadır. Kuvveti, Ordular Grubu Komutanı'nca saptanır. Bu da, bölgenin büyüklüğü ve yapmakla yü-

Levent Şahverdi Arşivi

kümlü olduğu görevler göz önünde tutularak hesaplanır (Savunmanın hazırlanması ve tevsii... Düşmanın ani baskınlarına veya yerel tali taarruzlarına karşı tahkimli mevkiin korunması).

Genel işgal kuvveti tahkimli mevki komutanı emrine, düşmanın tehdit edici planlı taarruzundan önce savunma mevzilerini düzenlemiş ve işgal etmiş durumda olacak şekilde sevk edilmelidir. Bunun kuvveti Ordular Grubu Komutanı'nca mevkiin büyüklüğüne ve yapacağı görevlere (tahkimli mevkiin kesin savunulması) göre saptanır.

4. "Savaş Komutanı" kıtaat komutanının bir organıdır. Kıtaat komutanı tarafından tayin edilir, onun emri altındadır ve savaş görevini bu komutandan alır. Rütbesi, mevkiin savaş bölgesi içindeki önemine ve mürettebatın kuvvetine uygun olur. Görevlerinin önem ve güçlüğü, özellikle enerjik ve kriz deneyimli subaylar talep eder.

5. Yerel direnek noktası mürettebatının kuvveti, mevkiin önemine ve eldeki kuvvetlere uygun olur. Savaş komutanının amiri durumunda olan makamdan emir alır.

6. "Tahkimli Bölge Komutanları" ile "Savaş Komutanları'nın" görevleri ve tahkimli bölgelerin bir listesi ve ordular gruplarınca verilecek raporlar eklerdedir.

7. Şimdiye kadar savaş komutanlarına ilişkin verilmiş olan emirler, bu emirle birlikte yürürlükten kalkar.

(.....)

Adolf Hitler

K.K.K. lığı'nın 8 Mart 1944 tarih ve Hrk. (I)

2434/44 Sayılı Gizli, Komutan Özel

Emrine Ek : 1

Bir Tahkimli Bölge Komutanına Ait Görevler ve Prensipler

1. Tahkimli Bölge Komutanının Görevleri

a. Mevcut tüm imkânları sonuna kadar kullanarak kendisine emanet edilen tahkimli bölgeyi savunmaya hazırlamak,

b. Kendisine emanet edilmiş olan tahkimli bölgeyi emrindeki emniyet birliğiyle, düşmanın ani baskınlarına veya yerel tali taarruzlarına karşı savunmak, durumun elverişsiz tarzda gelişmesi hâlinde çemberletmek ve sonuna kadar elde tutmak,

Levent Şahverdi Arşivi

c. Savunma için öngörülen genel işgal kuvvetinin varışından sonra kendisine emanet edilmiş olan tahkimli bölgeyi, çok kuvvetli düşman taarruzları hâlinde de kesin şekilde savunmak, gerektiğinde çemberletmek ve sonuna kadar elde tutmak...

Emniyet birliği ve genel işgal kuvvetiyle ilgili olarak yukarıda sözü edilen emirler durum nedeniyle yerine getirilemeyecek olursa, Tahkimli Bölge Komutanı durumu zamanında Ordular Grubu Komutanı'na veya Ordu Komutanı'na bildirmekle yükümlüdür. Bundan sonra Ordular Grubu Komutanı, Tahkimli Bölge Komutanı'nın görevlerinde bir değişiklik yapılmasını benden talep edip etmeme ve kendisi tarafından emredilip emredilmemesi hususunda karar vermek zorundadır. Böyle bir değişiklik yapılmadığı sürece Tahkimli Bölge Komutanı'nın görevleri böyle ağırlaşan durumlarda da tüm şümulüyle baki kalır.

2. **Savunmanın Hazırlanmasında Dikkat Edilecek Hususlar**

a. Savunmanın inşaası ve geliştirilmesi işi, söz konusu mevkide bulunan tüm birliklerin celbedilmesi ve sivil halkın geniş ölçüde kullanılması suretiyle elde mevcut tüm imkân ve vasıtalardan yararlanılarak hızla yürütülmelidir.

İlkin emniyet birliği, ondan sonra genel işgal kuvveti için mevziler sağlanmalıdır.

b. En önemli yolların kapanması, köprülerin havaya uçurulması ve diğer tahripler için gerekli hazırlıklar yapılmalıdır. Sıklet merkezi tanksavar savunmasında bulunmalıdır.

c. Her savunma kesimi ve direnek noktası için kısa ve yazılı bir savaş talimatı hazırlanmalıdır. Her savaş talimatında, kuşatılma hâlinde de direnek noktasının sonuna kadar elde bulundurulacağına ilişkin emre işaret edilmelidir. Bundan bir sapma ancak Tahkimli Bölge Komutanı'nın emriyle olur.

d. Her direnek noktası ile çeşitli muhabere bağlantısı sağlanmalıdır (Yalnız telefon değil, aynı zamanda haberci, ışık işaretleri, mümkünse telsiz).

e. Alarm verme ve mevziin işgali bir takvim esasına göre hazırlanmalıdır. Alarm tatbikatları düzenli olarak yapılmalıdır.

f. Tahkimli bölge komutanı alarm birlikleri teşkil etmekten sorumludur. Tüm makamlar bunlara katılmalıdır. Alarm birliklerinin eğitimi, başta tanklarla yakın mücadele olmak üzere, enerjik biçimde yürütülme-

Levent Şahverdi Arşivi

lidir. Tank tahrip kıtaları kurulmalı ve eğitilmelidir. Son Alman askeri de eğitim durumu ve görevi nazarı itibara alınmaksızın, bu işe katılmalı ve alarm hâlinde savaşa sokulmalıdır.

g. Tahkimli bölgenin ve direnek noktalarının stok işleri basiretle icra edilmelidir. Stoklama, Tahkimli Bölge Komutanı'nca sürekli kontrol edilmeli ve gereken düzeyde tutulmalıdır.

h. Tahkimli Bölge Komutanı'nın halefi veya vekilinin göreve detaylı biçimde hazırlanması ve intibakı gereklidir. Komutanın vekili, vekaletinin devamı esnasında Tahkimli Bölge Komutanı olarak görevleriyle kabili telif olmayan yükümlülüklerden muaf ve müstesna tutulmalıdır. O, bu zaman zarfında tüm yetkileri haiz tam sorumlu Tahkimli Bölge Komutanı'dır.

3. Savunmanın İcrasında Dikkat Edilecek Hususlar

a. Tahkimli Bölge Komutanları, bölgelerinde cereyan eden boşaltma ve geri çekilme hareketlerinin düzenli icrasından sorumludur. Paniklerin oluşmasını önlemek zorundadırlar. Bunun için, sözü edilen komutanlara seyyar savaş mahkemeleri ve harp divanları eklenmelidir.

b. Duruma göre cephede yarmalar bekleniyorsa tahkimli bölge derhal alarma geçirilmeli ve alarm nöbetçileri ileriye sürülmelidir.

c. Tahkimli Bölge Komutanı, düşmanın girme yapması hâlinde, mutlaka sevk ve idareyi elinde bulundurmalıdır.

d. Hareket yetenekli ihtiyatlar -çok zayıf da olsalar- girmiş olan düşman kuvvetlerinin durdurulması ve karşı darbeler yapılması için Bölge Komutanı'nın emrine hazır durumda bulundurulmalıdır. İhtiyat olarak tutulan tank tahrip kıtaları, girmiş olan münferit tankların imhası için kullanılır. Caddelerde tanklarla yakın mücadele, özellikle etkindir.

Aslı Gibidir
İmza
Yarbay

EK-4

a. Silahlı Kuvvetler'de Nasyonal Sosyalist Eğitim

Führer Karargâhı

22 Aralık 1943

5 nüshanın
2 nci nüshası

Führer

Alman Silahlı Kuvvetleri'nde nasyonal sosyalist yönetim için şunları emrediyorum :

Levent Şahverdi Arşivi

I.

Savaşın beşinci yılında, kıtaların politik-ideolojik yönetim ve eğitimi daha da güçlendirilmiş ölçüde yapılmalıdır. Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı bu iş için gerekli olan tüm önlemleri Parti Sekreterliği ile anlaşarak alacak ve Silahlı Kuvvetler içinde bir elden idareyle tek bir uygulama sağlayacaktır.

II.

1. Başkomutanlıkta bir NS-Sevk ve İdare Karargâhı kurulacaktır.

2. Başkomutanlık NS-Sevk ve İdare Karargâhı Başkanı görevlerinin yerine getirilmesinde doğrudan vereceğim emirler dahilinde hareket eder. Ayrıca, politik iradenin temsilcisi ve taşıyıcısı olarak NSDAP (Alman Nasyonel Sosyalist İşçi Partisi) ile anlaşma da sağlamalıdır. Başkan, Kuvvet Komutanları'na doğrudan fortrag vermekle yükümlüdür.

III.

Başkomutanlık NS-Sevk ve İdare Karargâhı Başkanı'nın aşağıdaki görevleri vardır :

1. Başkan, kıtalar için gerekli olan politik iradenin oluşmasının ve aktif hâle gelişin emniyet altına alınmasını sağlamak zorundadır. Bunun için temel politik-ideolojik düşünce varlığını ve gerekli yardımcı vasıtaları temin eder.

2. Başkan, komutanlıkların NS-Sevk ve İdare Karargâhları'nın, NS-Sevk ve İdare subaylarının, subayların ve yönetici mevkilerindeki askeri memurların ortak politik-ideolojik düzen içine sokulmaları için talimatlar vermeye ve kurslar açmaya veya açtırtmaya yetkilidir.

3. Komutanlıkların NS-Sevk ve İdare Karargâhlara yönetici subay ve askeri memurlar atanırken Başkomutanlık NS-Sevk ve İdare Karargâhı Başkanı'nın mütalaası alınır. Onun, Parti Sekreteri ile müştereken NS-Sevk ve İdare subaylarını seçme hakkı vardır.

4. Başkan, politik-ideolojik önkoşullara ilişkin talimatlar vaaz eder. Subayların, askeri memurların, komutan ve astkomutan neslinin eğitim ve gelişmesiyle ilgili makam ve memuriyetlerde kullanılacak olan subaylar ve askeri memurlar bu talimatları yerine getirmek zorundadır.

5. Kuvvet Komutanlıkları'nın NS-Sevk ve İdare subaylarına ilişkin görev emirleri onunla koordine edilir.

Levent Şahverdi Arşivi

IV.

1. Başkomutanlık NS-Sevk ve İdare Karargâhı Başkanlığı'na Genel Silahlı Kuvvetler Dairesi Başkanı atanır. Ona, özel görevlerinde devamlı bir vekil tarafından geniş ölçüde yardım edilir.

2. Kuvvet Komutanlıkları, Başkomutanlık NS-Sevk ve İdare Karargâhı'nın planlama işlerinde çalışacak kişileri seçerken Başkomutanlığın personel hakkındaki isteklerine uygun hareket etmek zorundadırlar.

(.....)

İmza
Adolf Hitler

b. Nasyonal Sosyalist Sevk ve İdare Subaylarının Görevleri.

Führer Kh.

6 Şubat 1944

Silahlı Kuvvetler Başkomutanlığı

Kur. Başkanı

Başkomutanlık/NS Yönt. 632/44 Gizli

İLGİ : Silahlı Kuvvetler'de NS-Sevk ve İdareyle ilgili 22 Aralık 1943 tarihli Führer Emri,

1. Silahlı Kuvvetler'de NS-Sevk ve İdaresi'nin bir elden yürütülmesi için Başkomutanlıkta NS-Sevk ve İdare Karargâhı kurulmuştur. Bu karargâhın başkanı, Genel Silahlı Kuvvetler Dairesi Başkanı olan Piyade Korgeneral Reinecke'dir.

2. Kuvvet Komutanlıkları'nca kendi karargâhlarında birer NS-Sevk ve İdare Karargâhı kurulacaktır.

En az tümenlere ve benzeri kuruluştaki hizmet makamlarına (dahil) kadar komuta kademelerinde NS-Sevk ve İdare subayları resmi görevli olarak kullanılacaktır. Tabur karargâhı (dahil) daha ast karargâhlarda, bir karargâh subayı ek olarak NS-Sevk ve İdare Subayı göreviyle görevlendirilecektir.

Teşkilat ve görev talimatlarının birlik ve beraberliğini, Başkomutanlık NS-Sevk ve İdare Karargâhı Başkanı doğrudan Kuvvet Komutanlıkları'yla birlikte sağlar.

Levent Şahverdi Arşivi

3. Silahlı Kuvvetler'de NS-Sevk ve İdaresi'ni kıta komutanları yüklenir. Kıta komutanı politik-ideolojik sevk ve idareden ve kıtanın eğitiminden doğrudan ve yegâne sorumlu olan kişidir. Bu görevlerin yerine getirilmesi için komutanların emrine uzman personel olarak "Nasyonal Sosyalist Sevk ve İdare Subayları" verilmiştir.

4. NS-Sevk ve İdare karargâhlarında görev alacak ve NS-Sevk ve İdare subayı olarak kullanılacak subayların doğru seçilmesi, Silahlı Kuvvetler'in Führer tarafından sağlanması emredilen politik aktivitesinin başarılması için çok önemlidir. Bu seçim, politik-ideolojik sevk ve idarenin savaşın kesin sonucunu etkileyici önemde olduğu göz önüne alınarak yapılmalıdır.

Aşağıdaki koşullara uygun olan subaylar, rütbelerine bakılmaksızın, bu görevlere atanmalıdır :

a. Kayıtsız şartsız nasyonal sosyalist,

b. Seçkin kişilik değeri,

c. Seçkin cephe becerisi,

d. Politik-ideolojik sevk ve idare ve eğitim deneyimleri ve pratik yetenekler...

Partiye mensubiyet ve politik idareci olarak aktif politik faaliyet içinde olma tercih nedenleridir.

5. NS-Sevk ve İdare ile ilgili uygulama emir ve talimatlarını Führer Emri'nin 3 ncü maddesinde saptanmış olan görevlere uygun olarak Başkomutanlık NS-Sevk ve İdare Karargâhı Başkanı yayınlar.

İmza
Keitel

K. K. NS-Sevk ve İdare Karargâhı Başkanı

K.K.K. lığı Kh.
28 Mart 1944

c. Kara Kuvvetleri'nde Nasyonal Sosyalist Sevk ve İdare'ye İlişkin Talimatlar

Führer beni, 14 Mart 1944 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Kara Kuvvetleri Komutanlığı'ndaki (Sahra ve Yedek Ordu) NS-Sevk ve İdare Karargâhı Başkanlığı'na atadı. Ben, doğrudan Führer'in emrindeyim. Führer tarafından bana verilen görev, "bir elden politik ve ideolojik

Levent Şahverdi Arşivi

sevk ve idareyle Kara Kuvvetleri'nde politik iradenin oluşmasını ve aktiviteyi sağlamak" zorunda olduğumu açıkça beyan ve ifade ediyor... Tüm anlaşılmazlıkları ve bulanıklıkları ortadan kaldırmak için aşağıdaki talimatları veriyorum :

NS-Sevk ve İdarenin Anlam ve Önemi

Bu ideolojiler savaşında, böyle savaşlara özgü bir şiddetle, ulusumuzun kaderi tehlikede bulunuyor. Bu ölçüdeki savaşların kesin sonucu ne sayı çokluğuyla ne de malzeme üstünlüğüyle temin edilecektir. Yalnız ve ancak cesaret, sarsılmaz disiplin, şeref ve namus, şuur, yüce bir idenin bayraktarı ve mücadihi olma gibi bir ulusun en yüce değerleri önemli olabilir. İdeolojik savaşlarda mücadele fikri kesin sonuç alıcı yegâne silahtır.

Zafer için bu tür değerlerin seferber edilmesi, yani nasyonal sosyalizmin fanatik askerleri için politik eğitimin aktif hâle getirilmesi NS-Sevk ve İdare subayının görevdir. Savaş ne kadar uzun sürerse ve ideolojik cepheler ne kadar kuvvetle bir o yana bir bu yana çekilirse, bu görev de o kadar daha önemli olur.

İster tank koruma çukurunda, ister karargâhta olsun, askerin her zaman ulusu için yüklendiği sorumluluğun bilincinde olması ve buna göre hareket etmesi kesin sonucu elde etmede büyük rol oynar. Bu ona, her Allah'ın günü amirleri tarafından hatırlatılmalıdır. Nasyonal sosyalist ideolojinin mücahidi olma ve zorlu deneyimlerden geçmiş olan vatana karşı son sorumluluğu taşıma bilinci, askeri en ümitsiz durumlarda dahi anudane mukavemete teşvik edecektir. Bu fikrin üstünlüğüne ve işin haklılığına olan sarsılmaz köklü inanç, düşmana ve onun çok zayıf moraline karşı en etkin silahtır. Böyle inançlara ve bilince sahip bir Alman kıtası, silah ve cephane ikmali düzenli bir akış içinde olmasa bile, mutlaka düşmana üstünlük sağlar ve her krizin üstesinden gelir.

Subayın Görevleri

Führer'in isteğine göre Kara Kuvvetleri'nde subay, politik iradenin oluşmasında tüm yükü üzerinde taşır. Savaşta erlerini sevk ve idare eder.

Bunun için subayın erlerini tam ve doğru eğitmesi başta gelen ilk şarttır. Subayın politik tutumu bu iş için en iyi örneği oluşturacağı için, büyük bir sorumluluk taşır. Askeri ve politik görevlerde bir ayırım yapma, nasyonal sosyalist sevk ve idare esasına aykırı bir davranıştır, kabul edilemez. Bu, aynı zamanda subayda söz ve fiil olarak onun nasyonal sosyalist ideolojisinin açıkça ifadesini bulmasını de gerektirir. Subayın

Levent Şahverdi Arşivi

zaferimize inancı ve Führer'e bağlılığı mutlaktır. Bir asker olarak fedakârlığı ile politik imanı arasında herhangi bir tenakuz ve aykırılık yer alamaz. Bu çetin mücadelede bir subay için nasyonal sosyalizmin sadık bir taraftarı olma artık yetmez.

Nasyonal sosyalist ordunun subayının, her buhrana dimdik ve kesin şekilde karşı koyması doğaldır .En buhranlı zamanlarda subayın inancı ve zafere olan güvenci askerler üzerine ışık saçmalı ve onlar subayın tutumundan güç almalıdır. Bunun için de subay, erleri üzerinde etkili olacak her fırsattan yararlanmalıdır.

Nasyonal Sosyalist Sevk ve İdare Subayı

Bu hususta subayın birinci yardımcısı ve devamlı danışmanı NS-Sevk ve İdare subayıdır.

Nasyonal Sosyalizm Birinci Dünya Savaşı'nın avcı çukurlarında doğmuş olup, bu savaşın cephe askerliğinde en yüce değerini buluyor. Bu nedenle cephe askeri yalnız cephe askerleriyle konuşabilir, yalnız cephenin sert ve sade dilini konuşur ve yine yalnız o, bombacının kalbine giden yolu bulur.

NS-Sevk ve İdare subayı, sevk ve idare subayıdır, asla maddi işleri yürütme veya yardım ve muavenet organı değildir. O, ruhani bir yardım görevi değil, savaşçıl bir görev ifa etmek zorundadır ve bu görev de taktik sevki idare ve eğitimle eşdeğerdir.

NS-Sevk ve İdare subayının mevkiine, yüksek yaverler için verilmiş olan direktifler uygun düşebilir.

Görevinin başarısı için Harekât Şubesi ile yakın ve güvenli bir işbirliği şarttır. NS-Sevk ve İdare subayı, her zaman bu şubeye tâbidir.

NS-Sevk ve İdare subayı, kendi kıta komutanının ve askerlerin sınırsız güvenine sahip olmalıdır. Ancak bu sayede ani bir politik darbe görünümünden de sakınılır. Bu subayın görevi tam ve sarsılmaz bir nasyonal sosyalist savaş topluluğu kurmaktır, nasyonal sosyalistler ve diğer müritler içinde ayırım yapmak değil.

Güzel, nükteli ve anlamlı konuşmalarla insan kazanılamaz. Kişisel örnek, her zaman en iyi ve en etkin terbiyedir. NS-Sevk ve İdare subayından mutlak sade bir yaşam tarzı ve tam askerce bir davranış istiyorum. Güzel ve hoş biçimli konuşmalar bunlardan çok sonra gelir. Savaşın kazanılmasıyla hiçbir ilgisi olmayan problemler hakkındaki fikri tartışmalara değer vermem. Asker, NS-Sevk ve İdare subayında, onun söylediği her şeyin kalpten geldiği hissine sahip olmalıdır.

Levent Şahverdi Arşivi

Nasyonal sosyalist eğitimin aktif hâle geçirilmesi, NS-Sevk ve İdare subayının son ere kadar nüfuz ederek etkilemesi demektir. Bu konuda, alay NS-Sevk ve İdare subayının son derece önemli bir görevi vardır. Subay ve NS-Sevk ve İdare subayı her zaman ahenk içinde olmalı ve her tür donukluğa veya başlamakta olan bir kayıtsızlığa karşı cephe almalıdır. Kuşatılmış olan birliklerde dahi NS-Sevk ve İdare subayının faaliyet göstermesi mümkün ve gereklidir. Hatta böyle bir durumda, bu faaliyet daha da bir önem kazanır.

Kıta komutanı bu faaliyet sırasında yürütülen politik eğitimin kıtasının ruhunu ve savaş gücünü nasıl etkilediğini hemen görüp fark edecektir. NS-Sevk ve İdare subayı esas itibariyle yalnız pozitif etki yapmalı ve savaş gücünün yükselmesini kolaylaştırmalı, fakat hiçbir zaman görevini yorgun bir karargâh yaşamı içinde görmemelidir. Bu nedenle bir NS-Sevk ve İdare olarak ben, yalnız aktif olanları ve fanatik nasyonal sosyalist savaşçıları kullanabilirim.

Orduda, nasyonal sosyalist sevk ve idare alanında pek çok şey yapıldı. Fakat cephelerdeki halihazır durum artırılmış bir aktivite gerektiriyor.

1. Partiden ve parti teşkilatlarından orduya gelen ve önceden politik sorunlarla ünsiyet peyda etmiş olan genç Alman çocuğu, yeniden planlı şekilde eğitime tâbi tutulmalıdır. Bu politik eğitim silah eğitimi kadar önemlidir. Bu konuda yedek orduya önemli bir görev düşüyor.

2. Her asker kural olarak, sonunda herkesin önemli rol oynayacağını anlamalıdır. Total savaş artık ilgisizleri ve politik yönden tarafsız kalan askeri tanımaz. Özellikle de bu, karargâhlar ve karargâh birlikleri ve de sürekli olumsuz etkilere maruz kalmış olan geri hizmetler için geçerlidir.

3. Bundan böyle hiçbir kurs hatta bir özel silah kursu bile NS-Sevk ve İdare subayından yararlanmaksızın açılıp kapanamaz. Okullarda, askerlerin, izinlililerin dinlenme merkezlerinde ve nekahathanelerde NS-Sevk ve İdare subayı geniş çaplı bir faaliyet alanına sahiptir.

4. Komutan ve lider olacak neslimizin politik eğitimden geçirilmesi son derece önemlidir. İşte bu konuda benim işim başlayacaktır.

5. Buraya kadar nasyonal sosyalist sevk ve idare hakkında yeterince söz edildi ve yazıldı; bundan böyle artık her yerde olduğu gibi, askeri yaşamda da yalnızca eylem geçerlidir. Nasyonal sosyalist sevk ve idare için verilmiş olan emirler yerine getirilmeli ve icraları, tıpkı taktik emirlerin uygulanması gibi, kıta komutanının kişiliğini tam kullanmak suretiyle gerektiğinde şedit vasıtalarla sağlanmalıdır. İşte o zaman başarı bizim olacaktır.

Levent Şahverdi Arşivi

Bu savaşın acımasız şiddet ve sertliğini en çok hisseden Kara Kuvvetleri'nin cesur el bombacısı, açık bir nasyonal sosyalist davranıştan dolayı ulus içinde kendisine layık olan yeri bileğinin hakkıyla alacaktır.

NS-Sevk ve İdare subayı yalnız bir parolaya göre çalışacaktır. Bu parola "Her şey zafer için" dir.

Führer'in emriyle
İmza
Schörner
Dağ Birlikleri Generali

Aslı Gibidir
İmza
Ütğm.

d. Kara Kuvvetleri'ndeki NS-Sevk ve İdare Subayları İçin Görev Talimatı

I. Genel Esaslar

1. Nasyonal sosyalist sevk ve idarenin, nasyonal sosyalist prensiplere göre Kara Kuvvetleri'nde politik iradenin oluşmasını ve aktiviteyi sağlamak görevi vardır. Bu, bağımsız bir görev alanı olup, askeri-taktik sevk ve idare ve kıta eğitimiyle eşdeğerdir.

2. Nasyonal sosyalist sevk ve idare şunları kapsar :

a. Politik - ideolojik sevk ve idare ve eğitim.

b. Kıtaların korunması (Ruhsal bakım ve serbest zaman oluşturma).

II. Nasyonal Sosyalist Sevk ve İdareyi Yürütecek Subay (NS-Sevk ve İdare Subayı)

1. Görevi ve Yeri : NS-Sevk ve İdare Subayı, "Nasyonal Sosyalist Sevk ve İdare" Şubesi'nin müdürüdür ve kurmay başkanının veya tümen komutanının emrindedir. Komutan veya kurmay başkanının ideolojik konularda uzman mesai arkadaşıdır ve kıtanın politik eğitiminden ve aktivitenin sağlanmasından komutana karşı sorumludur. Kıta komutanının emirleri dahilinde hareket eder. O, NS-Sevk ve İdare alanında alınacak uygun önlemleri önerebilmesi için, askeri durum hakkında sürekli bilgili kılınmalıdır.

O, karargâhın ayrılmış olarak yerleşmesi hâlinde de sevk ve idare kademesiyle birlikte bulunur.

2. NS-Sevk ve İdare subayı, nasyonal sosyalist sevk ve idarenin cari sorunları hakkında kurmay başkanına veya ilgili kurmay subaya ve prensiplerle ilgili konularda kıta komutanına arzda bulunur.

Levent Şahverdi Arşivi

3. Tümen ve daha yukarı makamlarca NS-Sevk ve İdare subayına politik-ideolojik sevk ve idare çerçevesi içinde bulunmayan herhangi bir görev verilemez.

Alay ve taburlar nezdindeki NS-Sevk ve İdare subaylarına, kendilerini NS-Sevk ve İdare konularına hasretmeleri için gerekli zaman ve fırsat verilmelidir.

4. Tümene kadarki komutanlıklarda NS-Sevk ve İdare subaylarının görevlerinde bir değişiklik yapılması Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın, alay ve taburlarda ise bir üst makamın iznini gerektirir.

5. NS-Sevk ve İdare subayı görevinin yerine getirilmesi için kıta komutanının emrinde bulunan üst komutanlara, komutanlara ve birlik komutanlarına başvurur.

Kıtaat komutanının askerlerinin nasyonal sosyalist sevk ve idaresinden bizzat sorumlu olduğu prensibine göre, NS-Sevk ve İdare subayının ast komutanların sorumluluğuna herhangi bir şekilde doğrudan müdahale etmesi yasaktır.

Özel bir istek üzerine NS-Sevk ve İdare subayı, birlik komutanının huzurunda doğrudan kıtaya etki yapabilir. Kıta ziyaretlerinden edinilen deneyimleri ve sonuçları o, prensip olarak yetkili kıtaat komutanının bilgisine arz etmek zorundadır. Bu, özel surette kendisine iletilen şikâyetler için de geçerlidir. Kıta içinde birlik komutanının mevkiini tüm vasıtalarla güçlendirmeye önem verilir.

6. Karargâhta İşbirliği : Görevlerinin tam olarak yerine getirilmesi NS-Sevk ve İdare subayının harekât ve eğitim ve istihbarat işleriyle görevli kurmay subaylarla yakın işbirliği yapmasını gerektirir.

Bunun için aşağıdaki iş bölümü geçerlidir :

a. NS-Sevk ve İdare subayı, kıtaat komutanının emri dahilinde nasyonal sosyalist sevk ve idare konusunda çalışır ve gerekli hazırlık ve düzenlemeleri yapar ve işletir. Kıta bakım ve korunması (ruhsal bakım ve serbest zaman oluşturma), kıtanın nasyonal sosyalist sevki idaresinin bir kısmı olarak onun çalışma alanına aittir. Amaç, kıtanın haleti ruhiyesini, yönetime güveni, çetinliği ve zafere olan inancı ve bu suretle de kıtanın savaş arzusunu ve vurucu gücünü korumak ve güçlendirmektir. Bu subayın görevleri aşağıdaki maddelerde gösterilmiştir.

NS-Sevk ve İdare subayı, harekât ve eğitim şube müdürünü sürekli olarak subay ve astsubay topluluğunda nasyonal sosyalist sevk ve idare çerçevesi dahilinde elde ettiği deneyimlerden haberdar eder.

Levent Şahverdi Arşivi

b. Harekât ve eğitim şube müdürü, kıtaat komutanının emri dahilinde başta yöneticilerin (subaylar, memurlar, astsubaylar ve bunların yeni yetişmeleri) eğitimi olmak üzere, tüm eğitim sorunları üzerinde, nasyonal sosyalist ideolojinin prensiplerine ve telakkilerine uygun canlı, düşünen ve hareketli bir komutan ve astkomutan yaratmak amacıyla çalışır. Bu yolla da kıtalarda nasyonal sosyalist sevk ve idareyi başarıya götürmek için, subay toplumunun eğitimine ilişkin önlemler hakkında NS-Sevk ve İdare subayına bilgi verir.

c. İstihbarat ve İstihbarata Karşı Koyma konularıyla ilgili kurmay subay, kendi işinden neşet eden ve nasyonal sosyalist sevki idare için gerekli olan temel esasları toplar ve kaydeder. Bunları NS-Sevk ve İdare subayına iletir ve aynı zamanda bunların kıtalar için yaratması muhtemel sorunları hakkında da bilgi verir.

7. Görevler : Bir komutanlık makamının NS-Sevk ve İdare subayı, ast kademe NS-subaylarının müşterek düzen içinde çalışmalarından ve komutana bağlı birliklerin politik-ideolojik eğitim ve sevki idarelerinin paralel akmasından kıtaat komutanına karşı sorumludur.

8. NS-Sevk ve İdare subayı, kıtaya nasyonal sosyalist fikir birikimi edinmesinde aracılık eder ve nasyonal sosyalist sevk ve idareye ilişkin bir plan yapılmasını önerir. Bunun için esaslar ona, üst komuta makamlarının NS-Sevk ve İdare Karargâhı veya subayı tarafından verilen konuyla ilgili direktifler ve gönderilen yardımcı vasıtalarla verilir.

9. NS-Sevk ve İdare subayı, kendi göreviyle ilgili kursları ve takdimleri kıta komutanının emrine göre düzenler ve yürütür. Bu subayın birlikleri ziyareti için, doğacak her fırsattan, örneğin komutanın kıtaya gidişinden, yararlanılmalıdır; bu ziyaretler kıta ile bağlantı kurulmasına ve kıtanın ruhsal yönlendirilmesine hizmet eder. Aynı amaca, izinlilerin yakalanması için alınacak önlemler, asker nekâhathanelerinin, yaralıların ve hastaların ziyaret edilmesi de hizmet ederler.

Yedek ordunun NS-Sevk ve İdare subayları tarafından askeri hastanelerdeki askerlere gösterilecek ilgi ve itina ve buralardaki nasyonal sosyalist sevk ve idare özel önem taşır.

10. Detaylı Olarak NS-Sevk ve İdare Subayının Aşağıdaki Görevleri Vardır :

a. Aktüel konular ve parti ve devlet yönetiminin aldığı önlemler hakkında süratli aydınlanma.

b. Politik içerikli özel emirlerin aydınlatıcı işleme tâbi tutulması.

Levent Şahverdi Arşivi

c. Kıtanın politik-ideolojik eğitimi ve yönetimi için gerekli malzemenin tedarik edilmesi, hazırlanması ve dağıtılması.

d. Kıta komutanının yetki alanı dahilinde, kıtalara ulaşan tüm eğitim ve öğrenim malzemesinin kontrol ve murakabesi ve idaresi...

e. Öğrenim, malzeme ve hizmet planlarıyla, özellikle subayların, askeri memurların, komutan ve astkomutan olarak yetişmekte olanların eğitimleri ve geliştirilmeleri için açılan kurslar ve okullarla işbirliği yapma.

f. Politik olayların incelenmesi ve özel hâllerde tavsiyede bulunma...

g. Komuta makamlarınca yayınlanmış olan direktiflerin kıtanın nasyonal sosyalist sevk ve idaresinin ruhuna uygun biçimde yönlendirilmesi ve yararlanılması...

h. Fortraglar verme.

i. Politik-ideolojik konular hakkında konuşacaklara aracılık yapma.

j. Kıta komutanının emri dahilinde, nasyonal sosyalist sevk ve idarenin durumunun sürekli saptanması.

k. Nasyonal sosyalist sevk ve idareye özgü bir el kitaplığının kurulması, sürekli iyileştirilmesi ve ikmal edilmesi.

l. Ruhsal bakım... Kıtanın serbest zamanını ve tören günlerini oluşturma (kıta bakımı).

m. Başta nasyonal sosyalist dönem olmak üzere, ulusal anma günleri oluşturma. Toplum resmi kabulleri için prensipler vazetme.

III. Çalışma Usulü

Savaşta da konuşulan sözü en ileri hat birliklerine kadar götürmeye önem verilir. Üstün subayın ve astsubayın mantıklı ve açık bir sözü kalın broşürlerden daha etkili olacaktır. Basılmış malzeme sınırlandırılmalı ve standartlaştırılmalıdır.

1. Kıtanın politik-ideolojik sevk ve idaresi canlı ve yorulma dinlenme bilmeden yürütülmelidir. Usuller, zuhur edecek her duruma uydurulacaktır. Savaşta sık sık geçici çare ve önlemlerle çalışılmak zorunda kalınılacaktır. Kıtanın deneyimleri bunun mümkün olduğunu gösterir.

Levent Şahverdi Arşivi

2. Politik-ideolojik eğitimin tam olarak yapılıp yapılmadığı denetimle kontrol edilmelidir. Bu, tıpkı taktik savaş görevlerinde olduğu gibi, gerekirse zorla yaptırılmalıdır. Politik-ideolojik eğitim erin zekâ ve muhakemesine ve iyi niyetine yönelik olmalı ve nasyonal sosyalist ideoloji sağlam inançlı ve ideal sahibi seçkin NS-Sevk ve İdare subaylarınca temsil edilmeli ve kıtaya intikal ettirilmelidir. Ancak böyle olursa, Alman askerinin politik-ideolojik eğitimi başarıya ulaşır. Bu temel esasın üzerinde de ısrarla durulmalıdır.

İmza
Schörner

Ek : 5

Nasyonal Sosyalist Yahudi Politikası

a. 1938 ile 1943 yılları arasında Almanya'da Yahudilere karşı alınan fark gözetici önlemler.

(Ayırma)

1. Adların ve soyadların değiştirilmesi hakkındaki kanunun uygulamaya konulmasına ilişkin ikinci kararname... (17.8.1938 tarihli Resmi Gazete kısım - I, sayfa 1044):

Madde 1

a. Yahudiler yalnız İçişleri Bakanı'nca yayınlanmış olan öz adların kullanılması hakkındaki genelgelerde detaylı olarak açıklanan adları alabilirler.

b. (a) fıkrası, bir yabancı devlet uyruklu Yahudiler için geçerli değildir.

Madde 2

a. Yahudiler, 1 nci maddeye göre alabilecekleri adlardan başka adları kullandıkları takdirde, 1 Ocak 1939'dan itibaren ek olarak bir diğer isim daha, yani erkekler "İsrael", kadın personel "Sara" adını almak zorundadırlar.

2. Yahudilerin pasaportları hakkındaki kararname (5 Ekim 1938 Tarihli Resmi Gazete, kısım - I, sayfa 1342):

Pasaport, yabancı polis ve haberleşme işleri hakkındaki kanuna ve keza 11 Mayıs 1937 tarihli hüviyet işlemleri hakkındaki kanuna (Resmi Gazete, kısım - I, sayfa 589) dayanarak Adliye Bakanı ile mütabakat halinde aşağıdaki hususlar emrolunur :

Levent Şahverdi Arşivi

Madde 1

a. Alman Devleti topraklarında ikâmet eden Yahudilerin tüm Alman pasaportları (14 Kasım 1935 tarihli Vatandaşlık Kanunu'na ilişkin Birinci Kararname'nin 5 nci maddesi -Resmi Gazete kısım - I, sayfa 1.333) geçersizdir.

b. (a) fıkrasında sözü edilen pasaportların sahipleri bu pasabortları, meskeninin bulunduğu veya bir mesken yokluğundan dolayı kısa bir süre kalmasına izin verilen bölgedeki pasaport dairesine bu kararnamenin yürürlüğe girişinden sonraki iki hafta içinde teslim etmekle yükümlüdür. Bu kararnamenin yürürlüğe girişi sırasında yurt dışında bulunan Yahudiler için iki haftalık mühlet Alman topraklarına girişle birlikte başlar.

c. Yurt dışı için geçerli olmak üzere verilmiş olan pasaportlar, pasaportu veren makamca İçişleri Bakanı tarafından emredilen ve sahibinin Yahudi olduğunu belirleyen bir işaretle ("J") teçhiz edilirse, yeniden geçerli olurlar.

Madde 2

Kim kasten ya da ihmal sonucu 1 nci Madde (b) fıkrasında yazılı yükümlülüğü yerine getirmezse, hapis ve 150 Alman markına kadar para cezasıyla veya bu cezaların birisiyle cezalandırılır.

Berlin, 5 Ekim 1938

İmza
İçişleri Bakanı'nın Emriyle
Dr. Best

3. Alman Eğitim ve Öğretim Bakanı'nın Yahudi Çocuklarının okul işleri hakkındaki 15.11.1938 tarihli genelgesi (Resmi Gazete, sayfa 520):

Yahudilere Ders

Paris'teki feci öldürme olayından sonra hiçbir Alman erkek ve kadın öğretmeninden artık Yahudi çocuklarına ders vermeleri beklenemez. Alman erkek ve kız öğrencileri için Yahudilerle bir dershanede yan yana oturmanın dayanılmaz olduğu da eşyanın tabiatından olup, kendiliğinden anlaşılır. Okul işlerinde ırk ayırımı son yıllarda genel olarak uygulanmışsa da, Alman okullarında yine de bir miktar Yahudi öğrenci kalmıştı. Şimdi artık bunların da Alman gençleriyle aynı okula devam etmelerine müsaade edilemez.

Bu nedenle daha sonra yapılacak kanunsal düzenlemeleri saklı tutarak, derhal geçerli olmak üzere şunları emrediyorum:

Levent Şahverdi Arşivi

1. Yahudilerin Alman okullarına gitmelerine izin verilmemiştir. Onlar yalnız Yahudi okullarına gidebilirler. Bu emir alınır alınmaz, Alman okullarına hâlen devam etmekte olan tüm Yahudiler derhal tard edileceklerdir.

2. Kimin Yahudi olduğunu Alman Vatandaşlık Kanunu'na ek 14 Kasım 1935 Tarihli Birinci Kararname'nin 5 nci Maddesi tayin ve tespit eder. (Resmi Gazete kısım - I, sayfa 1.333).

3. Bu kural, mecburi okullar dahil, emrimdeki tüm okulları kapsar.

Berlin, 15 Kasım 1938

Eğitim ve Öğretim Bakanı
İmza
Vekaleten : Zschintzsch

4. SS Lideri ve Alman Polis Şefi'nin motorlu araç ehliyet ve ruhsatlarının geri alınması ve yol trafiği hakkındaki 3.12.1938 tarihli genelgesi.

"Bundan böyle Yahudi şoförler olmayacak!

Ehliyet ve ruhsatnameler derhal geri alınacak!"

Berlin, 4 Aralık 1938

SS Lideri ve İçişleri Bakanlığı'nda Emniyet Genel Müdürü (Alman Polis Şefi) Heinrich Himmler, Yahudilerin motorlu araçlara ait ehliyet ve ruhsatnamelerinin geri alınması hakkında aşağıdaki geçici emri veriyor :

. . . . . derhal uygulanmak üzere, Almanya'da oturan Alman uyruklu tüm Yahudilerin her tür motorlu araç sürmesini yasak ediyor ve böylece de araç kullanma izinlerini geri alıyorum.

6 Aralık'tan İtibaren Berlin'de Yahudi Yasakları

Berlin, 4 Aralık 1938 :

Polis Teşkilatı Başkanı, Berlin ili polisi sorumluluk sahasına ilişkin ve 28 Kasım 1938 tarihli Yahudilerin umuma açık yerlerdeki davranışları hakkındaki emre ek ilk emri yayınladı ve bu emir 6 Aralık 1938'den itibaren de yürürlüğe girdi. Bununla Yahudilere yasak olduğu işaretlenmiş olan yollara, alanlara, tesislere ve limanlara Alman uyruklu tüm Yahudiler ve herhangi bir devlet uyruklusu olmayan Yahudiler tarafından ayak basılamayacağı veya motorlu araçla üzerinden geçilemeyeceği emrediliyordu.

Levent Şahverdi Arşivi

Sözü edilen Yahudiler bu emrin yürürlüğe girmesi sırasında üzerine Yahudi yasağı asılmış olan bir bölge dahilinde oturuyorlarsa, o zaman bunların yasak bölge sınırlarını aşmaları için oturdukları bölgenin polis dairesince imza edilmiş bir izin belgesine sahip olmaları gerekir. 1 Temmuz 1939'dan itibaren yasak bölge dahilindeki mukimler için artık izin belgesi verilmez.

Berlin'de Yahudi Yasağına Dahil Olan Yerler

1. Tüm tiyatrolar, sinemalar, kabareler, resmi konser ve konferans salonları, müzeler, lunaparklar, sergi alanları ve telsiz kulesi dahil Messedamm civarındaki sergi halleri, Almanya Hali ve Spor Sarayı, Devlet Spor Alanı demiryolları dahil tüm spor alanları...

2. Genel banyolar dahil tüm resmi ve özel banyo tesisleri ve salon banyoları.

3. Wilhelm Meydanı dahil Leipzig Caddesi'nden Ihlamurlar Altında'ya kadar Wilhelm Caddesi.

4. Hermann Göring Caddesi'nden Wilhelm Caddesi'ne kadar Voss Caddesi...

5. Üniversiteden Arsenal'a kadar Ihlamurlar Altında Caddesi kuzey yaya yoluyla birlikte Devlet Anıtkabiri...

1 ve 2 nci maddeler hariç diğerleri, yetkili resmi makamların izni gereği Yahudi ziyaretlerine serbest bırakılmış tesis ve yapıtlardır. Kasten veya ihmal sonucu bu emre aykırı hareket, 150 Alman markına kadar para cezasını ya da altı haftaya kadar hapsi gerektirir.

Bunu ve diğerlerini tamamlayıcı mahiyette müteakip kesin icra emirlerinin verileceği şimdiden tebliğ olunur. Bu Yahudi yasağı, dış memleketlerdeki Yahudileri kapsamaz. Muhtemelen, zamanca sınırlanmamış olan Yahudi yasağı (afarozu) kısa bir sürede özellikle Berlin caddelerinin büyük bir kısmına teşkil edilecektir. Bunun için özellikle Berlin'in ana caddeleri ve oto yolları söz konusu olmaktadır. Çünkü bu yollarda Yahudilik hâlen bugün de cadde manzarasına ve görünümüne daha az ya da daha çok egemendir. Muhtemelen Berlin'in merkezinde ve kuzeyinde bulunan ve yıllardan beri Yahudi unsurunun egemen olduğu tranvaylar, örneğin Münz, Linien ve Bombacı yolları, Yahudi yasağı konacak bölgeler olarak mülahaza edilecektir. Bu nedenle Yahudiler için şimdi her ihtimale karşı Berlin'in yukarısı denilen kısımlarından birinde başka bir mesken aramak ve icabında oralarda oturmakta olan Alman halk dost-

Levent Şahverdi Arşivi

larıyla bir mesken değiştokuşu yapmak tavsiye olunur. Yahudiler ayrıca, gelecekte sırf Yahudi pansiyonlarıyla yetinmek zorunda kalacaklarını hesaba katmalıdır.

5. Eğitim ve Öğrenim Bakanı'nın üniversiteye devam etme hakkındaki genelgesi. 8 Aralık 1938 (Resmi Gazete, sayfa 550) :

Alman yüksekokullarındaki Yahudilerin tardı.

Nürnberg kanunlarına göre Yahudi oldukları ve öyle sayıldıkları için aktif yüksekokul hizmetinden ayrılmış olan profesörlere, diğer öğretim üyelerine ve bilimsel faaliyet gösteren memurlara şimdiye kadar ayrıcalık tanınarak, özel olarak yüksekokul enstitülerinde kitaplıklarda vb. bilimsel çalışmalarını sürdürme veya bu kurumlardan yararlanma izni verilmişti. Bu izni şu andan itibaren geçerli olmak üzere geri alıyorum. İvedi gereğini rica ederim.

Berlin, 8 Aralık 1938

Eğitim ve Öğretim Bakanı
Emriyle
İmza : Groh

6. 21 Şubat 1939 Tarihli Yahudilerin Mal Varlıklarının Beyan Edilmesi Hakkındaki Kararname'ye Dayanarak Çıkarılan Üçüncü Kararname (Resmi Gazete kısım-I, Sayfa 282) :

26 Nisan 1938 tarihli Yahudilerin mal varlıklarının beyanı hakkındaki kararnamenin 7 nci maddesine (Resmi Gazete Kısım-I, sayfa 414) dayanarak şunları emrediyorum :

Madde 1

a. Tüm Yahudiler 14 Kasım 1935 tarihli Vatandaşlık Kanunu'na ek Birinci Kararname'nin 5 nci maddesi -Resmi Gazete kısım-I, sayfa 1.333- mülkiyetlerinde bulunan altından, platinden veya gümüşten mamul nesneleri ve kıymetli taş ve incileri bu kararnamenin yürürlüğe girmesinden sonraki iki hafta içinde, 3 Aralık 1933 tarihli Yahudi mülkünün kullanılması hakkındaki kararnamenin 14 ncü maddesine (Resmi Gazete kısım-I, sayfa 1.709) göre devlet tarafından kurulmuş olan resmi satın alma makamlarına teslim etmek zorundadır.

(. . . . .)

Berlin, 21 Şubat 1939

Dört Yıllık Planla Görevli
Göring
Mareşal

Levent Şahverdi Arşivi

7. Yahudilerin Çıkış Zamanı Hakkında Yerel Polis Makamlarının 1 Eylül 1939 Tarihli Talimatı

Bu talimatta Yahudilerin yazın akşam saat dokuzdan kışın sekizden sonra kendi ikametgâhları dışında kalamayacakları emrediliyordu.

8. Emniyet Genel Müdürü'nün 29 Eylül 1939 tarihli radyo cihazlarının müsaderesi hakkındaki genelgesi (II B-4 -982/39)

Yahudi mülkiyetinde bulunan radyo cihazlarının müsadere edilmesi emrediliyor.

9. Alman Ekonomi Bakanı'nın Yahudilerin elbise ve iplik hammaddesi tedariki hakkındaki genelgesi (Yahudi Haberler Bülteni, 6 Şubat 1940).

Yahudiler prensip olarak elbise kartı ve iplik hammaddesi karnesine sahip olamazlar. Bu malzemelerin tedariki Almanya'daki Yahudilerin Alman Devleti'nin mutabakat ve iznini almaları suretiyle yapılacaktır. Bu nedenle dilekçe sahibi Yahudi, ilgili teşkilatlara gönderilmelidir. Ayrıca, Yahudilerin özel sınırlama konmuş olan kullanılmış eşya satın almaları da serbest değildir.

Yabancı devlet uyruklu Yahudiler ve keza uyruksuz Yahudiler her bakımdan memleket içi Alman uyruklu Yahudilerle aynı işleme tâbi tutulmuştur.

10. Berlin Polis Başkanı'nın Yahudilerin alışveriş yapma zamanları hakkındaki talimatı 4 Temmuz 1940 (Berlin İli Polis sorumluluk bölgesine mahsus Resmi Gazete, No. 202 ve 230)

Berlin'de Yahudiler tarafından ve onlar için yiyecek maddeleri alışverişi için öğleden sonra saat 4-5 arasındaki bir saatlik süre saptandı.

11. Yahudilerin ödünç kitap veren kitaplıkların müşterileri olarak bertaraf edilmesi (Devlet Edebiyat Odası El Kitabı, sayfa 235).

Devlet Kültür Odası Sayın Başkanı'nın, Alman kültüründen Yahudilerin yararlanmasına ilişkin 12 Kasım 1938 tarihli talimatıyla, Yahudilerin Alman kültüründen yararlanmaları yasaklanmıştır.

Alman Edebiyat Odası Başkanı, Alman Kültür Odası Başkanı'nın 12 Kasım tarihli bu talimatının Yahudilere kitap kiralanmasına da engel olduğuna ve bu nedenle de Yahudilerin ve bunlarla aynı işleme tâbi tutulacak personelin şu andan geçerli olmak üzere kitap veren kitaplıkların müşterileri olarak kabul edilemeyeceklerine dikkatleri çekiyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Talimatta, tüm ödünç kitap veren kitaplıkların en geç 31 Temmuz 1941'e kadar iş yerlerinde bu hususu belirten yazılı levhalar asmaları emrediliyordu.

12. Yahudilerin işaretlenmesi hakkında 1 Eylül 1941 tarihli polis emri (Resmi Gazete kısım-I, sayfa 547).

Madde 1

1. Altı yaşını bitirmiş olan Yahudilerin (14 Kasım 1935 Tarihli Vatandaşlık Kanununa Ek Birinci Kararname'nin 5 nci Maddesi) genel yerlerde bir Yahudi Yıldızı olmaksızın görünmeleri yasaklanmıştır.

2. Yahudi Yıldızı, siyah "JUDE" yazılı sarı kumaştan mamul el ayası büyüklüğünde siyah kusursuz bir Altıyıldız'dan ibarettir. Bu işaret, elbise parçasının sol göğüs kısmı üzerinde görülebilir şekilde sağlam dikilmiş olarak taşınır.

Madde 2

Yahudilere şunlar yasak edilmiştir :

a. Yerel polis makamlarının yazılı iznini beraberinde taşımaksızın, muhtarlık bölgelerini terk etmek.

b. Madalyalar, nişanlar ve diğer işaretler taşımak...

13. Alman İçişleri Bakanı'nın ağır savaş hasarlarına ait belgeler hakkındaki genelgesi. 18 Aralık 1941 (Yayımlanmamıştır).

Bunda, ağır savaş hasarına uğrayan Yahudiler, Yahudi Yıldızı taşımakla yükümlü olduklarına göre, artık onları ağır hasar görmüş olarak tanımlayan belgeyi almayacakları emrediliyor.

14. Yahudilerce gazete abonesi olunması hakkında 17 Şubat 1942 tarihli emir (20 Şubat 1942 tarihli Yahudi Haberler Bülteni).

Yahudilere posta, yayınevi veya sokak satıcıları vasıtasıyla gazete, dergi, kanun ve kararname bültenleri temin etmeleri yasaklanmıştır; ancak özel hallerde buna izin verilebilir.

15. Yahudi evlerinin işaretlenmesi hakkında 26 Mart 1942 tarihli bildiri (3 Nisan 1942 tarihli Yahudi Haberler Bülteni).

Levent Şahverdi Arşivi

15 Nisan 1942 tarihinden itibaren Yahudi evleri özel surette, yani beyaz kâğıt üzerine siyah baskı hâlinde bir Yahudi Yıldızı ile işaretlenecektir. Bu Yahudi Yıldızı, elbise üzerinde taşınacak olana uygun tür ve büyüklükte olacak ve evin kapısındaki isim levhası yanına konacaktır.

16. Resmi ulaşım araçlarından yararlanılma hakkında emir (24 Nisan 1942 tarihli Yahudi Haberler Bülteni).

Almanya Yahudi Birliği 1 Eylül 1941 tarihli (Resmi Gazete kısım-I, sayfa 547) Yahudilerin işaretlenmesi hakkındaki polis emrine ek olarak 10 Ekim 1941 tarih ve 65 No. lu "Yahudi Haberler Bülteni"nde yayınlanmış olan uygulama prensiplerinin genişletilmesi konusunda, sözü edilen birliğin kontrol ve murakabe makamlarına aşağıdaki emri tebliğ eder :

I. Yararlanma Yasağı

1. Tanınma işareti taşımakla yükümlü olan Yahudilerin bölge polis makamlarının yazılı izni olmaksızın, ikâmet ettikleri muhtarlık bölgesi dahilindeki tüm resmi ulaşım araçlarından yararlanmaları yasaktır.

17. Kontrol ve murakabe makamlarının 10 Ocak 1942 tarihli kürk ve yün eşyanın teslim edilmesi hakkındaki emri.

Bu makamlarca, Yahudilerin mülkiyetinde bulunan tüm kürk ve yün eşyanın teslim edilmesi emrediliyor; ancak mutlak lazım olan giyim eşyası onlara bırakılıyor. Eğer bir Yahudi, kürk yakayla bezeli sadece bir mantoya sahipse, o zaman bu yaka söküp çıkarılacaktır.

18. Ev hayvanları beslemesi hakkında emir (15 Mayıs 1942 tarihli Yahudi Haberler Bülteni).

Yahudilerin köpek, kedi, kuş vb. ev hayvanları beslemeleri yasaklanıyor.

19. Yahudilerce berberlik yapılması hakkında emir (29 Mayıs 1942 tarihli Yahudi Haberler Bülteni).

1. Tanınma işareti taşımakla yükümlü olan Yahudilerin berberlik yapması (dükkânlarda, evlerde vb.) yasaktır.

2. Yahudi berberlerce hizmetkârlık yapılması bu yasağın dışındadır.

Levent Şahverdi Arşivi

3. Bu emir, yayınlanmasıyla birlikte yürürlüğe girer.

4. Aksi davranışlar polis önlemleriyle cezalandırılır.

20. Sigara içenlere ait kartlar hakkında kararname. 11 Haziran 1942 (Devlet İlanı No. 155)

Yahudiler sigara içen kartı taşımazlar, yani onlar sigara satın alamazlar; ayrıcalıklar yalnız ağır hasar görenler ve "imtiyazlı" denilen karışık evlilik hâlinde yaşayanlar için geçerlidir.

21. Optik Gereçlerin vb. teslim edilmesi hakkında emir (19 Haziran 1942 tarihli Yahudi Haberler Bülteni).

Uyruklu ve uyruksuz tüm Yahudiler, soba, ısıtma yastığı, tava, süpürge, ütü vb. gibi mülkiyetlerinde bulunan elektrikli gereçleri ile plakçalar, plak, yazı makinesi, teksir gereci, bisiklet, fotoğraf makinesi, film ve projeksiyon aletleri, dürbünleri derhal bir toplama yerine hasarsız teslim edeceklerdir; ayrıcalıklar yalnız çok özel hâllerde, imtiyazlı muhtelif evlilikli Yahudilerle ilhak ve işgal edilen bir bölgenin uyruklusu olmayan böyle dış ülke Yahudileri için geçerlidir.

22. Beslenme ve Tarım İşleri Bakanı'nın 18 Eylül 1942 tarihli Yahudilerin iaşeleri hakkında Genelgesi (II BI-3530, belge 1347, cilt-XXVII, sayfa 180).

19 Ekim 1942 tarihinden itibaren Yahudiler artık et, et ürünleri, yumurta, buğday ürünleri, süt ve benzerleri ve vesika ile verilmeyen bu tür yiyecek maddeleri bulunduramazlar.

6 yaşın üstündeki erkek ve kız çocuklar bal, kakao tozu ve marmelat alamazlar; altı yaşına kadar olanlar günde yarım litre kaymağı alınmış taze süt alırlar.

Özel tahsisler de Yahudilere verilmez. Yukarıdaki kurallardan ayrıcalıklar yalnız savaş yaralıları ile imtiyazlı muhtelif evlilik halindeki Yahudiler için geçerlidir.

23. Vatandaşlık Kanununa ek on üçüncü kararname. 1 Temmuz 1943 (Resmi Gazete kısım-I, sayfa 372).

Madde 1

Yahudilerin cezayı gerektiren hareketleri polis tarafından cezalandırılır. 4 Aralık 1941 tarihli Polis Ceza Hukuku artık Yahudiler için geçersizdir.

Madde 2

Bir Yahudinin ölümünden sonra mal ve mülkü Alman Devleti'ne geçer. Fakat devlet, Yahudi olmayan mirascılara ve Almanya'da oturan nafaka hakkına sahip olanlara bu mal ve mülkü dağıtabilir.

Levent Şahverdi Arşivi

b. Nasyonal Sosyalist Yahudi İmhası

Memleket	Takipten Önce	Zayiat Asgari Miktar	Zayiat Azami Miktar	Yüzdesi %
1. Polonya	3.300.000	2.350.000	2.900.000	% 88
2. Sovyetler Birliği İşgal Böl.	2.100.000	700.000	1.000.000	% 48
3. Romanya	850.000	200.000	420.000	% 49
4. Çekoslovakya	360.000	233.000	300.000	% 83
5. Almanya	240.000	160.000	200.000	% 83
6. Macaristan	403.000	180.000	200.000	% 50
7. Lituvanya	155.000	—	135.000	% 87
8. Fransa	300.000	60.000	130.000	% 43
9. Hollanda	150.000	104.000	120.000	% 80
10. Lettonya	95.000	—	85.000	% 89
11. Yugoslavya	75.000	55.000	65.000	% 87
12. Yunanistan	75.000	57.000	60.000	% 80
13. Avusturya	60.000	—	40.000	% 67
14. Belçika	100.000	25.000	40.000	% 40
15. İtalya	75.000	8.500	15.000	% 26
16. Bulgaristan	50.000	—	7.000	% 14
17. Danimarka	—	100'den daha az	—	—
18. Lüksemburg	—	3.000	3.000	—
19. Norveç	—	700	1.000	—
		4.194.200	Yaklaşık 5.721.000	Yaklaşık % 68

III. İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI BÖYLE KAYBEDİLDİ

— Ana Hatlar —

(Parantez içindeki rakkamlar, ikinci kısımdaki olayı aydınlatıcı belge numaralarıdır.)

26 Ağustos 1939 günü, savaşın patlamasından altı gün önce sabahın erken saatlerinde Alman Silahlı Kuvvetleri'ne mensup bir özel müfreze, ani bir baskınla Polonya'daki Jablunka Geçidi'ni ele geçirdi. Müfrezenin görevi, bu geçidi ordunun öncü birlikleri gelinceye kadar açık bulundurmaktı; bu yerel savaşlar sırasında 2.000'den fazla Polonya askeri esir düştü. 26 Ağustos'ta yapılması planlanan taarruzun ertelendiğine dair Hitler'in direktifi, doğal olarak bu "Karanlıktaki Kıta" ya zamanında ulaşmamıştı. Hâliyle de müfreze küçük gruplar hâlinde tekrar Alman sınırına doğru geri çekilmek zorunda kaldı.

Levent Şahverdi Arşivi

Hitler, kesin taarruz emrini bu olaydan bir hayli sonra 31 Ağustos 1939'da verdi (Belge No .: 9) ve 1 Eylül günü sabah saat 04.45'te Alman tümenleri Polonya'ya girdiler. İngiltere ve Fransa ittifak vecibelerini yerine getirdiler ültimatomlarını verdiler. Verilen mühlet sona erdikten sonra da Almanya'ya 3 Eylül 1639'da (Belge No. : 11) savaş ilan ettiler (dominyonlar dahil). Böylece İkinci Dünya Savaşı patladı. Hayal ile kendi kendini kandırmaca arasında bocalayan Hitler, İngiltere ve Fransa' nın vahim sondan korkup geri çekileceklerini sonuna kadar ümit etmişti. Fakat, öyle olmamış, hesaplar yanlış çıkmıştı. Dışişleri Bakanlığı'nın Baş Çevirmeni, batı devletlerinin kader değiştirici notalarını Hitler'e tercüme ettiği zaman, o "adeta taş kesilmiş vaziyette... tamamen sessiz ve hareketsiz" koltuğuna oturdu ve bir süre öylece kaldı. İngiltere ve Fransa' nın zayıf ve yumuşak tutumuna bakarak edindiği kanaat doğrulanmamış, elinde koz olarak tuttuğu 23 Ağustos 1939 tarihli Sovyetler Birliği ile anlaşma da (Belge No. : 8) bir işe yaramamıştı. Müttefikler, ilkbahardan bu yana açıkça görülen Hitler'in istila politikasını durdurmaya kesin karar vermişlerdi. Olupbittiler karşısında sustukları ve tevekkülle boyun eğdikleri devir geçmişti. Bohemya ve Moravya'nın Alman işgalinden beri müttefikler, tutumlarında ABD Başkanı tarafından da desteklenerek güçlenmişler ve politikalarının yönünü 180 derece döndürmüşlerdi. Çünkü Hitler Prag meselesiyle işi azıtmış, bardağı taşırmıştı (Kronoloji-1 ile karşılaştırın).

1914'ün aksine 1939 için savaş suçu diye bir mesele yoktur. Bununla beraber tarih bu konuda, pek çok savaş sonu yayında serdedilenden çok daha farklı hüküm verebilir. Birinci Dünya Savaşı'nın oluşuna gelince : İç ve dış kaynaklı araştırmalar, bugün bu hususta paylaşılmış bir sorumluluğun söz konusu olabileceğinde birleşiyorlar; Lloyd George'un da bir zamanlar ifade ettiği gibi, tüm savaş yöneticileri daha az ya da daha çok bu ihtilafa dahil olmuştur. Herkes dıştan gelecek bir taarruza karşı kendini silahla savunmaya mecbur olduğuna içtenlikle inanmış ve bu inançla savaşa girmişti. Ama savaşın sonunda imzalanan Versay Antlaşması'nın 231 nci Maddesi Almanya ve müttefiklerine savaşın tüm suçunu yüklüyor ve genç Weimar (Vaymar) Cumhuriyeti için bir an önce kalkması lazım gelen şeametli bir ipotek anlamına geliyordu. Birinci Dünya Savaşı'yla Avrupa devletler sisteminin yıkılmasından sonra kurulan 1919'un başarısız yeni düzeni, kötü sonuç verici müteakip gelişme için uygun ortam yarattı. Versay'ın getirdiği barış, ne politik ne de toprak yönünden -moral bakımından asla- ulusları, öncelikle de yenik düşenleri, memnun edebildi. Üstelik şiddetle temenni edilen çok yönlü uzlaşmaya da yardımda bulunamadı. Yeni kurulan Uluslar Topluluğu -bazı

Levent Şahverdi Arşivi

münferit başarılara rağmen- uluslararası alandaki anlaşmazlıkları çözümlemeye muktedir olamadı. Çünkü bu topluluğun kararları için oy birliğine ihtiyacı vardı. Bunu sağlamak hemen hemen olanaksızdı. Diğer çok önemli bir husus da topluluk, kararlarını uygulatacak yeterli yaptırım gücüne sahip değildi. Fakat işin bir diğer ilginç yönü, Birinci Dünya Savaşı'ndan güç politikası ve her şeyden önce de ideolojik bakımdan yönetici güç olarak çıkmış ve şimdi tekrar soyutlanma içine düşmüş olan ABD duruma seyirci kalıyordu.

Üstelik ekonomik deprasyon ve ruhsal bunalımlarla karakterize edilmiş olan bu dönemde demagoglar, kandırmalar ve vaatlerle politik fikirlerini kuvveden fiile çıkarma imkânını veren itaatkâr kitleler buldular. Hiç kuşkusuz Hitler de, bunlardan birisiydi. 1933'te Versay "Diktası"na karşı dış alemle savaşa başladı. "Barış" parolası altında Almanya'yı adım adım, altında ezildiği sınırlamalardan kurtardı ve 1919'da tek taraflı yorumlanmış olan ulusların mukadderatlarını kendilerinin tayin etmesi hakkının tam olarak uygulanmasını kendi usulüyle yeniden sağladı. Onun propaganda uzmanları bu sözüm ona ulusal ve halkçı revizyon politikasını gayet muharetle allayıp pullayıp ön plana getirmesini bildiler. Halbuki bu politikanın gerisinde başından itibaren saklanan pek çok şey vardı. İçte kuvvetlenme ve şiddet vasıta ve metotlarıyla hızlandırdığı totaliter Führer Devleti'ni bir an önce kurma Hitler'in baş hedefiydi. Bunun yanında "Mein Kampf" (Benim Savaşım) adlı kitabında belirttiği iki büyük amacı daha vardı ve bunları azimle ve fikirlerini yavaş yavaş gerçekleştirmek suretiyle yakından izliyordu: Doğuda "nüfusa uygun bir yaşam alanı" nın zorla, her türlü riski göze alarak zapt edilmesi ve aynı zamanda Bolşevizm ile olan hesabın görülmesi ve Avrupa'ya egemen olma (Belge No. : 1-7, 16). O, bu egemenlikle kendi ırk teorilerinin ruhuna uygun halkçıl yeni bir düzeni irtibatlandırmaya çalışıyordu (Belge No. : 5). Hareket zamanı ve istikameti hakkındaki kararı kuşkusuz -öyle veya böyle- sonuna kadar hep kendinde saklı tuttu.

Tarihi emsalsiz "eserini" sağlığında gerçekleştiremeyecekmiş gibi bir hisse kapılan Hitler, bu duygunun etkisiyle tam bir iç huzursuzluğuna ve endişeye sürüklenmişti. Bu ruh haleti içinde uyguladığı politikayla tüm insani ve ulusal birlikte yaşama kurallarını çiğnedi. 1935'ten bu yana yaptığı hamleler Avrupa devletlerinin zikre değer bir mukavemetiyle karşılaşmadığı için, daha cüretkârca girişimlerde bulundu. Genel askerlik yükümlülüğünün yeniden getirilmesi ve Ren Havzası'nın işgali, bunlarla birlikte gittikçe artan ölçüde silahlanma Hitler'in artık listesi yapılacak perestij başarılarının ilk aşamalarıydı. Nasyonal sosyalist egemenliğin ilk yıllarında batı devletlerinin askeri üstünlüğü sayesinde

Levent Şahverdi Arşivi

pekâlâ Hitler'e başından itibaren haddini bildirmek ve dur demek mümkündü. Fakat İngiltere ve Fransa bunun yerine (totaliter nasyonal sosyalist sistemin mahiyetini ve dinamizini takdir edememe nedeniyle), tüm tartışmalı sorunların bir an önce çözümünü bir yatıştırma politikasıyla kolaylaştırabileceklerini ümit ettiler. Hitler 1936'da amaçlamakta olduğu İtalya'ya yaklaşmayı gerçekleştirdi (Berlin-Roma Mihveri), buna ilaveten Japonya ile de Bolşevizm'e karşı siper olarak Antikomintern Paktı imzalamak suretiyle Almanya'nın durumunu pekleştirdi. Bundan bir yıl sonra, en yakın çevresinde yaptığı 5 Kasım 1937 tarihli gizli görüşmede (Belge No. : 3), kendisi için Alman yaşam alanı sorununu çözümlemede sadece zor kullanma yolunun mevcut olabileceğini, bunun da asla rizikosuz olamayacağını açıkladı.

Hitler 4 Şubat 1938'de Savaş Bakanı Mareşal von Blomberg ile Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Frhr. von Fritsch'i görevlerinden uzaklaştırdığı ve silahlı kuvvetlerin sevk ve idaresini doğrudan üzerine aldığında, şu çok önemli bir adımı daha atmıştı: Şimdiye kadar sadece politik yönden kontrol ve koordine edilen devletin en güçlü kuruluşu, artık asıl olan askeri bağımsızlığını da kaybetmişti. Bu suretle Hitler'e gelecek bir savaşta başkomutan rolü düşecekti. Frhr. von Neurath'ın yerine Ribbentrop'u Dışişleri Bakanlığı'na atadığında, diplomasi de tamamen onun nüfuzu altına girdi. Halktaki etki ve itibarını çok fazla pekiştiren Avusturya'nın ilhakından sonra, Çekoslovakya'nın tasfiyesini amaç edindi. Fakat, Münih'te 1938 Eylülü'nde şimdilik kısmi bir çözümle yetinmek zorunda kaldı: Almanya, 1 Ekim 1938'de işgal edilen Sudetenland'ı topraklarına kattı (Belge No. : 4). Halbuki Hitler Alman Meclisi'nde 26 Eylül günü yüksek sesle "biz asla Çekleri istemiyoruz" diye ilan etmişti, fakat hemen bunun ardından daha Aralık ayının ortasında kuvvet komutanlarına -kaydı ihtiyatla da olsa- Çekoslovakya'nın geri kalan kısmının da parçalanması için gereken hazırlıkların yapılması emrini verdi.

Prag'a girişle birlikte savaşa kesin dönüş hareketi de başladı: Hitler bu kazançla da tatmin olmayıp şimdi de tüm ilgisini Polonya'ya çevirdi. O, 1935'ten bu yana (Belge No. : 2) Polonya'yı Sovyetler Birliği'ne karşı ortak savaş için kazanmaya çalışmıştı. Fakat bu planı, 1938 yılının sonunda terk etmek zorunda kaldı. Çünkü, Polonya devlet adamları kendilerini nasyonal sosyalist saldırı politikasının aletleri yaptırtmayı düşünmedikleri gibi Avrupa'da "Üçüncü kuvvet" olarak bağımsız bir politika uygulayabilmeyi dahi umuyorlardı. Batı devletleri 31 Mart 1939'da Polonya'ya garanti verdiler ve bunu açıkladılar. Aynı gün Polonya devlet adamları Hitler'n 21 Mart 1939 tarihli Danzig ve Koridor sorunlarının

Levent Şahverdi Arşivi

çözümüne ilişkin önerilerini de reddettiler. Bunun üzerine Hitler Alman - İngiliz Deniz Antlaşması'nı ve Alman - Polonya Saldırmazlık Paktı'nı feshettiğini bildirdi (28 Nisan) ve aynı zamanda İtalya ile bir askeri ittifak (Çelik Pakt) imzaladığı gibi, Batı devletleriyle rekabet hâlinde, Polonya'ya karşı serbest hareket edebilmek amacıyla Moskova ile de diplomatik ilişkileri yoğunlaştırdı. Bu yaklaşma 23 Ağustos 1939'da Almanya ile Sovyetler Birliği arasında bir "Saldırmazlık Antlaşması" imzalanmasıyla sonuçlandı (Belge No. : 8). Hitler'in ağustosun başında Polonya'ya taarruz etme hususunda kesin kararını vermesinden sonra, Alman-Polonya ilişkileri gittikçe daha da gerginleşti (Belge No. : 6, 7). Pek çok Polonyalı, Polonya'da mukim Almanlara karşı tecavüzlerde bulunuyor ve bunlar nasyonal sosyalist basın tarafından kasten abartılıyordu. Bütün bunlar Hitler'e, silahla müdahalede bulunması için mükemmel bahane oluşturdu. 25 Ağustos 1939'da bir Polonya-İngiliz Karşılıklı Yardımlaşma Paktı'nın imzalanması ve İtalya'nın savaşa hazır olmadığını açıklaması bir kez daha taarruzun ertelenmesine neden oldularsa da Hitler 31 Ağustos 1939'da, direkt Polonya-Alman görüşmelerini gerçekleştiremedikten ve Polonya'nın da askeri imkânlarını tam olarak takdir edemeyerek 30 Ağustos 1939'da seferberlik ilan etmesinden sonra orduya ilerleme emrini verdi. 1939 yılı dramatik ağustos günlerinin eleştirici bir politikacısı olan U. v. Hassell izlenimleri hakkında şunları yazıyordu: "... Hitler ve Ribbentrop Polonya'ya karşı savaşı istiyorlardı ve Batı devletlerine karşı savaşın riskini bilerek üzerlerine aldılar. Son günlere kadar, bu devletlerin tarafsız kalacakları hayaline bağlanıp kaldılar. Polonyalılar, kendilerine özgü gurur ve Slavlara özgü işi oluruna bırakma karakteriyle İngiltere ve Fransa'ya güvenerek biraz da olsa mevcut olan savaştan kaçınma şansını kaçırdılar. Elçisi barışı korumak için elinden gelen her şeyi yapan Londra hükümeti, son günlerde yarışı terk etti ve işi oluruna bıraktı. Fransa da bir hayli tereddüt geçirdikten sonra aynı yolu izledi. Mussolini savaştan kaçınmak için tüm çabaları sarf etti." (Belge No. : 10)... Hitler'in bu ilk seferinde savaş hedefinin, düşman silahlı kuvvetlerinin bu ilk seferinde savaş hedefinin, düşman silahlı kuvvetlerinin yenilgiye uğratılmasını çok öteye aştığı açıkça görülüyordu. O, savaşı Polonya'nın tamamen ortadan kalkması ve bölüşülmesiyle sona erdirmek istiyordu (Belge No. : 8, 13).

Hiç kuşkusuz İkinci Dünya Savaşı yalnızca bir kişinin ihtirası ve iktidar açlığından ötürü oluşmadı. Bu ikinci Avrupa felaketinden suçlu olmayan hemen hemen hiç bir devlet yoktu. Çünkü daha sonra harp edenlerin tümü daha çok ya da daha az kuvvetle nasyonal sosyalist politikayı desteklediler. Fakat bilinen ve varolan birşey var ki, Hitler Polonya'ya

Levent Şahverdi Arşivi

karşı savaşı bilerek ve isteyerek başlattı ve bu suretle de İkinci Dünya Savaşı'na neden oldu. Bu nedenle de sorumluluk taşımaktadır ama bu sorumluluğun derecesi Herzfeld'in yazdığı gibi aslında "büyük dünya politik gelişmeleri çerçevesi dahilinde düşünülebilinecek" kadardır.

Alman Ulusunda heyecandan çok kuşku ve endişe uyandıran ve de donuk, duygusuz bir teslimiyete neden olan İkinci Dünya Savaşı'nın patlaması olayı, Alman Silahlı Kuvvetleri'ni kuruluş hâlinde buldu. Ordu çok, hatta aşırı süratle reorganize edilmiş ve genişletilmişti ama halen donanım ve personel bakımından noksanlıklar mevcuttu. Almanya, modern silah üretiminde batı devletlerine ön almıştır. Bu, onun için lehte bir durum sayılırsa da, yine de yeterli savaş gerecine sahip değildi.

Talep edilen dört aylık araç, gereç ve silah stokunun ortalama % 25'i mevcuttu; yedeklerden ve devam etmekte olan üretimden elde edilen akaryakıt mevcudu en fazla dört savaş aylık ihtiyacı karşıladığı hâlde, uçaksavar topçusu cephanesi ve bombalar ancak üç ay için yeterliydi. Kara Kuvvetleri Kurmayı orduyu vurucu güce sahip yegâne savunma aracı mütalaa ettiği için, Polonya'ya karşı olan hariç, hiç bir şekilde bir taarruz için operatif hazırlıklar yapmamıştı. Nürnberg savcılığının, Alman Genelkurmayı'nın daha 1939'dan önce Batı devletlerine karşı taarruz planları yaptığına ilişkin iddialarının aksine (1945/1946), bugün Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın ilk yığınak direktifinin 19 Ekim 1939 tarihini taşıdığı sabit oluyor.

Üstelik bunu da Hitler, Kara Kuvvetleri komuta heyetine zorla kabul ettirmişti (Belge No. : 15, 16). Çünkü daha eylül ayında o kendini, şu iki şıktan birini seçmek zorunda kalmış görüyordu : Ya son politik ve biraz önce yaptığı askeri istilalardan vazgececek ya da -daha sonra generallerin önünde ifade ettiği gibi- uzun yıllardır Reich'ın resmen konsolide edilmesine karşı çıkan Batı demokrasileriyle "kesin şekilde" hesaplaşacaktı...

Kara Kuvvetleri Komutanlığı ve Ordular Grubu Komutanlıkları'nca mükemmel sevk ve idare edilen Alman kıtalarını Polonya'da başarıdan başarıya koşturan sürat (bu esnada Fransa hemen hemen hareketsiz Maginot (Majino) Hattı'nın gerisinde bekliyordu!) ve bir kez savaşa girmiş olan Büyük Britanya'nın sonuna kadar savaşacağına dair gittikçe çoğalmakta olan görüş karşısında Hitler, saatin sözüm ona lehte oluşundan yararlanmak ve düşmanı kesin sonuçlu meydan muharebesine zorlamak istiyordu. Onun için, tarafsızlığın ihlali problemi diye bir sorun yoktu; Almanya galip gelirse, kimse sorgu, sual sormaz diyor ve bu hususta gerekçeler öne sürüyordu (Belge No. : 16).

Levent Şahverdi Arşivi

Hitler tez canlı ve insafsızca hareket eder ve bu esnada en yakın askeri danışmanlarının durum değerlendirmelerini ve belirtilen diğer görüşleri hiç nazarı dikkate almazdı. Bu davranış onu ekim ayında, halen silah üstünlüğüne sahip göründüğü cihetle (Belge No. : 12, 16) batı devletlerine mümkün olan en kısa zamanda taarruz ve onları imha etme acil kararına sevk etti. Hitler 6 Ekim 1939 tarihli "Barış Önerisi" denilen önerisinden (Belge No. : 14) hemen sonra taarruz için gerekli operatif hazırlıkları hızlandırdı ve yapmış olduğu önerilerine batı devletlerinin yanıtını beklemeden ilk taarruz zamanını 25 Kasım 1939 olarak tayin etti. Bu acele davranış, C Ordular Grubu Komutanı Orgeneral von Leeb'i öfkelendirdi. Orgeneral Leeb günlüğünde bu konuda şöyle yazıyordu :

"...Tüm tertip ve düzenler..., bu çılgınca taarruzun gerçekten Hollanda, Belçika ve Lüksemburg'un tarafsızlıkları ihlal edilerek yapılmak istenildiğini gösteriyor. Öyleyse Hitler'in meclisteki konuşması sadece Alman ulusunun yalan söylenerek aldatılmasıdır." Yalnız Leeb ve Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanlığı değil aynı zamanda Batı Cephesi'nde görevli bir dizi ordu komutanı da haklı olarak, bu sonbaharda kesin karara zorlanabileceklerinden kuşkulandılar; üstelik Polonya Seferi ordunun apaşikâr hâle gelen zayıflığını da ifşa etmişti. Bu komutanlar durum görüşmeleri sırasında Hitler'in dikkatini tekrar tekrar Alman ordusunun şu sırada eğitim ve donatım bakımından bir batı seferinin yüksek isteklerinin üstesinden gelecek durumda olmadığına çektiler. Doğal olarak onlar, düşmanın (Fransızların da) savaş değerini Birinci Dünya Savaşı deneyimlerine dayanarak çok yüksek tahmin ediyorlardı. Orgeneral von Brauchitsch ve General Halder tekrar tekrar, tüm askeri görüş ve mülahazaları makul ve realist biçimde ortaya koymaya -Kara Kuvvetleri Komutanı en son olarak 5 Kasım 1939'da Hitlerle bir dramatik konuşmada aynı işi yaptı- ve herhangi bir barış imkânını propaganda etmeye çalıştılar. Kara Kuvvetleri Komutanı ve Kurmay Başkanı, bir yandan anlaşmazlığın yaygınlaşarak yeni bir dünya yangınına dönüşmesini önlemek, diğer yandan elden geldiğince savaş için gerekli operatif hazırlıkları hızla yürütmek gibi trajik fikir ayrılığıyla karşı karşıyaydılar. Bu durum, her iki subay için de ahlaki sorumluluk duygularıyla askeri görev duygularından çok yüksek taleplerde bulunuyordu. Müthiş bir vicdan çatışması mevcuttu ve ancak bunun derinliği kuşkusuz kimin aynı durumda harekete zorlanmış olduğu ve kimin aynı terbiyede büyük olduğu hakkında fikir belirtebilirdi. Bu karışıklıktan kurtulmak için Hitler'in mutlaka ortadan kaldırılması mı gerekiyordu? Tek çare bu muydu? Acaba başka bir yol bulunamaz mıydı? Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı bu hususta

Levent Şahverdi Arşivi

doğru kararı verebilmek için bir hayli kafa yormuş ve vicdanıyla boğuşmuştu. Biz ancak bugün, bu muhterem kişinin o sıralar hangi iç huzursuzluk ve zaruret altında böyle bir kararla mücadele ettiğini sezebiliyoruz. Fakat, Kurmay Başkanı Halder ve onunla aynı düşüncede olanlar daha sonra bu işi yapmaktan çekindiler. Çünkü onlar, böyle bir işin geleneklere aykırı olduğuna, uygun bir halefin mevcut olmadığına ve üstelik Führer'e inanan genç subaylar topluluğuna güvenilemeyeceğine, fakat her şeyden önce de içteki havanın henüz daha bu iş için tam anlamıyla olgun görünmediğine inanıyorlardı.

Fakat Hitler sürekli olarak taarruza sürüklendiği için, Kara Kuvvetleri Komutanlığı hiç olmazsa yetki alanına giren tüm imkân ve vasıtaları kullanarak taarruzun yapılmasını geciktiriyor ve bu suretle de, batıda şimdiye kadar açıkça başlamamış olan tartışmanın politik, barışçıl bir çözüme kavuşturulması için hareket serbestisi sağlamayı umuyordu. Fakat Hitler tüm "kötümserlere" en sert mücadeleyi bildirdikten sonra (Belge No. : 16), Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na sadece bir yol, tüm gücüyle kendisini taarruz hazırlıklarına hasretmek kaldı. Hem kötü hava koşulları hem de planlarına karşı gösterilen açık muhalefet, Hitler'in taarruz zamanını 1939/40 kışında yirmi dokuzuncu kez ertelemesine neden oldu. Üstelik Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın Hitler'in tavsiyelerine uygun olarak hazırlamış olduğu ilk yığınak direktifi de pek başarı vaat etmiyordu; bu nedenle Hitler sürekli olarak en iyi ve en fazla ümit verici hâl tarzları aradı ve bunun sonucu da planlanmış taarruzu istemeyerek de olsa, tasarlanan zamana göre bir hayli geciktirdi.

Fakat bu arada Avrupa'nın kuzeyinde gelişmekte olan durum Hitler'in dikkatini çekmişti. Sovyet-Fin Kış Savaşı batı devletlerine Finlandiya'ya askeri destek sağlamak bahanesiyle Norveç'e yerleşmek ve İsveç maden ocaklarını ele geçirmek imkânını verebilirdi; bu ise Almanya için tehlikeli bir yan tehdidinin oluşması demekti. Gerçekte de Müttefik Başkomutanlığı bu tür planlarla meşgul olmaktaydı. Bununla beraber, her şeyden önce Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın Norveç'i harekât üssü olarak elde etmek arzusundan kaynaklanan ve 1940 Ocak ayından bu yana hazırlanan "Weserübung Harekâtı", müttefik aksiyonlarına bir kaç saat ön aldı. Alman Silahlı Kuvvetleri birlikleri 9 Nisan 1940'da Danimarka'yı istila ettiler ve Norveç'i zapt ettiler; yalnız Narvik yakınındaki savaşlar haziran ayının başına kadar uzadı (Kronoloji 5 ile kıyaslayın).

Nihayet 10 Mayıs 1940'da Almanya için en elverişli koşullar altında -silah, araç, gereç ve eğitim alanındaki büyük noksanlıklar 1939/40 kışındaki ara zaman içinde geniş ölçüde giderilmişti- Batı Seferi başladı. Ne var ki bu sefer, nasyonalsosyalist propagandanın iddia ettiği gibi, müt-

Levent Şahverdi Arşivi

tefiklerin Belçika ve Hollanda genelkurmaylarıyla birlikte Ruhr Hazvası'na hazırlamış oldukları sistemli bir ileri harekete karşı korunmak amacıyla girişilen ihtiyati bir önlem değildi. Her ne kadar Hitler kendi ileri hareketini politik bakımdan haklı göstermeye ve her iki tarafsız devlete sorumluluk yüklemeye çalıştıysa da, işin gerçek nedeni kuşkusuz başkaydı. Onun böyle bir harekete her şeyden önce stratejik noktai nazarları zorlamıştı. Hitler açıkça Avrupa kara parçası üzerinde kazanılacak bir askeri zaferle baş düşman İngiltere'nin kendisinin koyacağı koşulları kabul etmeye sevk edilebilineceğini ve tüm ekonomik rezervlerin kullanılması suretiyle de savaşın süratle sona erdirilebilineceğini düşünüyordu. Bu, onun ikinci savaş hedefiydi ama, haddinden fazla hayal ürünüydü ve gerçekleşmesi olanaksız, yalnış hesaplara dayatılmıştı. Hitler'in 1939 sonbaharında Alman Silahlı Kuvvetleri'nin imkân ve kabiliyetleri hakkında yanlış düşüncelere sahip olmasının da bunda payı vardı; askeri kişilerin uyarılarına rağmen o, kendi silahlı gücünü olduğundan fazla büyütüyordu. Bu özellik, daha sonra onun savaş sevk ve idaresinin bir başka ilişkisinde kader tayin edici önemi haiz olacaktı. İstemek başka, yapabilmek başka şeydi. İkisinin arasında bir denge kurulması lazımdı. Askeri sektördeki isteme ile yapabilme, niyetle kabiliyet arasındaki uyuşmazlık ilk kez olarak Hitler'de kendini gösterdi ve de yılların akışı içinde sürekli büyüdü.

Hitler'e 24 Haziran 1940 günü eski Başkomutanı İmparator II. Wilhelm tarafından Doorn'dan gönderilen "üstün zafer" için bir kutlama telgrafı takdim edildi. Bu, Birinci Dünya Savaşı'nın onbaşısı için çok mutlu bir olay ve başarının sonsuz hazzını duyduğu bir andı. Çok şiddetli geçen dört savaş yılında çok büyük çabalara rağmen başarılamamış olan şeyi Hitler birkaç hafta içinde bitirmiş yani, Fransa'yı şimdiye kadar modern savaş tarihinde her hâlde eşi emsali bulunmayan, tam anlamıyla nefes kesici bir seferde yere sermiş ve İngilizleri Avrupa kara parçasından sürüp atmıştı. Bu, en cüretkâr iyimserlerin bile hayal etmemiş oldukları çap ve büyüklükte bir askeri başarıydı. Üstelik de çok az bir kayıba mal olmuştu. 1918'in tarihi mahalli Compienge ormanında Fransa, tamamen ılımlı olan Alman ateşkes anlaşması koşullarını kabullenip imzalamak zorunda kaldı.

1933'ten bu yana bir politik başarıdan diğerine koşan ve giriştiği üç seferde de başarılı olan Hitler artık göz kamaştırıcı kariyerinin zirve noktasında bulunuyordu. Üstelik kehanetinde de haklı çıkmıştı : Düşmanlar en kısa zamanda yere serilmişti. O, şimdi açıkça kapsamlı hedefine erişmişti. Şimdiye kadar dış politikasını uygun ve doğru anı seçen içgüdüsüyle hemen hemen uyurgezerce idare etmişti. Artık savaş sevk

Levent Şahverdi Arşivi

ve idaresini de "ön sezgisi" sayesinde aynı kolaylıkla becerdiği gayet açık şekilde olaylarla görünüyordu... Nasyonal sosyalist propaganda abartmalı deyimler kullanmaktan aşırı zevk alıyordu : Bismarck'tan bu yana "En büyük devlet adamı" yakıştırmasından sonra şimdi de "Çağların en büyük başkomutanı" sıfatını Hitler'e layık görüyordu.

Kuzey Burnu'ndan İspanya sınırına kadar Hitler'in egemenlik alanı uzanıyordu ve de bu alan herhalde o zamanlar dünyanın en fazla vuruş gücüne sahip olan Alman Silahlı Kuvvetleri'nce emniyet altına alınmıştı. Zaman ve olaylar Hitler'in prestijini halk arasında kesin şekilde pekiştirmişti. Bazı koyu dindar Almanlar, "böyle başarılar elde eden bir adamın, Tanrı ile birlikte bir adam olabileceğine" inanmak istiyorlardı (Hassell'e göre)... Fakat U. von Hassell gibi çok akıllı ve keskin zekâlı bir gözlemci günlüğünde şöyle yazıyordu : "Kimse Hitler'in ulaştığı büyüklüğü inkâr edemez. Fakat bu, halen tüm yüksek değerlerin maruz kalmış olduğu korkunç tehlikelerde ve Hitler'in emellerinin iç karakterinde hiçbir değişiklik yapmaz. Şeytani bir ihtilalcilik ancak tahrip edici etki yapabilir..."

10 Haziranda savaşa girmiş olan İtalya ile müttefikan Hitler, Orta Avrupa'nın kaderini elinde tutuyordu. Çoğu Almanın gururu yükseliyordu, fakat buna karşılık siyasi-askeri potansiyele ilişkin güvenilir göz tahmini, birkaç kat kayboluyordu. Bunun böyle olması çok doğaldı. Keşke İngiltere'nin, yani son düşmanın hemen hemen ümitsiz olan savaşı durdurması, bir gün bilemedin hafta meselesi olabilseydi... Hitler en yakın çevresinde tekrar tekrar İngiltere'nin mağlup edildiğini, ancak halen bunu kabul ve itiraf etmediğini açıklıyordu.

Hitler'in kesintisiz başarı zincirlerinden sonra 1940 yılının yaz ve sonbaharındaki bu özel psikolojik durumu ihmal edemeyeceğimiz gibi, hâlen politika ile savaş sevk ve idaresi arasında başlamakta olan gerginlik dönemine de tam değerini vermeyi istiyoruz.

Churchill'in İngilteresi (Belge No. : 19) pes etmedi; bir deniz devleti olmanın verdiği güç ve imkânlarla durumu değerlendirdi ve bunun sonunda kendisini teslim olmaya zorlayıcı herhangi bir neden olmadığını gördü. Bunda elbette ki Fransızların Petain'i ile İngiliz Başbakanı'nın savaşı birbirinden farklı ve kendilerine özgü biçimde telâkki etmeleri ve yorumlamalarının doğrudan rolü vardı: Petain için 1940 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Avrupa kara parçasında askeri bir yenilgi ile son bulması muhtemel mutat güç politikası tartışmalarından birisi söz konusuydu. Churchill içinse çatışma, Avrupa'nın geleneksel meydan savaşı alanlarından sonuca bağlanmıyor, aksine buna cihanşümul ve ideolojik faktörler tarafından karar veriliyordu. Ayrıca Churchill, Roosevelt'in

Levent Şahverdi Arşivi

Amerikan Kongresi'nin izolasyonist tutumunu kısa zamanda ortadan kaldıracağına ve İngiltere'nin yanında savaşa gireceğine de inanıyordu. Bu kanaat gerçekleşti. Neticede Hitler bu konuda da haksız çıkmıştı. Yanılgısının ona ne kadar pahalıya mal olacağı çok kısa zamanda görülecekti. Esasen Hitler, İngiltere'yi barış görüşmelerine yatkın hâle getirecek imkân ve vasıtalara sahip değildi. Öyleyse bunu neyle ve nasıl sağlayacaktı? (Belge No. : 26)

Haklı olarak Hitler bu kritik aylarda, hasmını mat etmek için başlangıçta dört veya beş piyon sürmeyi düşünülebilir addeden bir satranç oyuncusuyla kıyaslandı. O, tam ilk hamleyi yapmak üzereyken son anda tereddüt eder. Çünkü, daha etkin bir hamleyle daha çabuk amaca varmayı umar. Fakat, sonunda en sevdiği hamlesini yeniden hatırlamak için, son anda bundan da vazgeçer.

İşte Hitler de artık ümitlerini şiddetlendirilmiş hava ve deniz savaşına bağladı. Daha savaş patlak vermezden önce birçok kez, İngiltere'nin ancak geniş çaplı bir ekonomi savaşıyla öldürücü yara alabileceğini, ithalden mahrum edilmiş İngiltereninse uzun süre direnemeyeceğini iddia etmiş, bu nedenle de bir abluka savaşı yapabilmek için, Manş kıyılarında uygun denizaltı ve hava üsleri elde etmenin önemli olduğunu vurgulamıştı. Alman Deniz Kuvvetleri daha 1939-40 kışında su üstü ve sualtı deniz vasıtalarıyla İngiliz ticaretine karşı savaşını açmış olduğu hâlde (Belge No. : 17), Hava Kuvvetleri Fransa seferinden sonra artırılmış ölçüde bu savaşa müdahale edecekti. Hitler, fakat her şeyden önce de Göring, Büyük Britanya'yı büyük çapta yapılacak bir hava taarruzuyla daha uysal ve itaatkâr hâle getireceklerini ve bu suretle de düşmanın kesin yenilgisi için gerekli koşulları sağlayacaklarını umuyorlardı. Bu amaçla yaklaşık 2.000 uçaklı iki hava filosu hazırlandı. Bu filolara, İngilizler kritik temmuz-ağustos günlerinde sadece 600-700 av uçağıyla karşı koymaya çalıştılar.

13 Ağustos'ta "İngiltere Üstünde Hava Savaşı" ("Adler")'in ilk safhası başladı (Belge No. : 28); amacı, bir an önce hava üstünlüğünü elde etmekti. Bunu temin için, düşman av uçakları üslerine ve uçaksavar sistemine karşı büyük taarruzlar yapıldı. 5/7 Eylül'de başlayacak olan ikinci safhada İngiliz ekonomik potansiyeli parçalanacak ve ada halkının morali bozulacaktı (Kronoloji 7 ile kıyasla); fakat her iki amaç da gerçekleşmedi. Güçlü ve iyi sevk ve idare edilen İngiliz savunması Alman Hava Kuvvetleri'ne büyük kayıplar verdirtti. Ayrıca stratejik hava savaşı sevki idaresi için gerekli olan dört motorlu bombardıman uçağı yeterince mevcut değildi ve bu noksanlık harekâtı başarısızlığa götüren en

Levent Şahverdi Arşivi

önemli etkenlerden biriydi. Bunların dışında Sovyetler Birliği'ne karşı yapılmakta olan Alman yığınağı gittikçe artan ölçüde ön plana geçmekte ve bu iş için hava filolarının harekete hazır durumda tutulmaları gerekmekteydi. Bütün bu olumsuz faktörler nedeniyle hava savaşının bu safhası adım adım durduruldu.

İngiltere'nin denizde yenilgiye uğratılması doğal olarak uzun vadede başarılı olabilirdi. Bu her şeyden önce de III. Reich'in deniz politikasına bağlıydı. Alman ve İngiliz deniz kuvvetleri arasında % 35'lik tonaj oranını saptamış olan 1935 tarihli Alman-İngiliz Anlaşması imzalanırken İngiltere ile bir savaş nazarı itibara alınmamıştı. İlk kez 1938 yılının başında Hitler, doğrudan Raeder'e deniz kuvvetlerinin Büyük Britanya ile bir çatışmayı da göz önünde bulundurarak hazırlanması ve bu hususta gereken önlemleri alması gerektiğini söyledi. Bu nedenle Deniz Kuvvetleri Komutanlığı plan tatbikatlarında İngiltere'ye karşı muhtemel hareket tarzlarını tartıştı ve şu sonuca vardı : Bir Alman kruvazör savaşı tümüyle denizaltılarla yürütüldüğü sürece İngiliz donanmasının çekirdeği imha edilemez. Sonuç, muhtemel durum için daha iyi donatılmak amacıyla, Alman Deniz Kuvvetleri'nin personel ve başta ağır gemiler olmak üzere malzeme bakımından önemli ölçüde artırılması ve bunun için de altı yıl süreli bir program oluşturulması oldu (Z-Planı). Hitler, bu inşa işinin diğer iki kuvvete ön almasını emretti.

Deniz savaşı sevk ve idaresi bundan böyle düşman ticaret gemisi ulaşımı ile mücadele ve İngiliz deniz hâkimiyetini yok etme gibi iki başlı bir hedef seçmiş ve tüm varlığını bu işe hasretmişti. Kuşkusuz bu tür strateji "her tür politik deneyimin ve Almanya'nın kıtasal bağlılığını tam anlamıyla idrak edişin" (Hubatsch) yokluğunu hissettiriyordu. Herhalde Denizaltı Komutanlığı, daha sonra da Amiral Dönitz, daha hızlandırılmış biçimde denizaltı inşasını istemişti. Çünkü Dönitz'in görüşüne göre, yalnız denizaltı silahı ciddi durumlarda -denizde en uygun kuvvetlerle- savaşın kesin sonucunu almaya hizmet edebilirdi. Ne var ki Dönitz bu fikrini yetkililere kabul ettirememişti. Sonunda Hitler, denizaltı subaylarına 22 Temmuz 1939'da, İngiltere ile bir savaşın "Almanya'nın sonu" demek olacağı için böyle bir şeyin asla vaki olmayacağını açıklamıştı.

Alman Deniz Kuvvetleri İkinci Dünya Savaşı başladığı zaman tam anlamıyla baskına uğradı. Bu sırada o, Z-Planı henüz başlamış olduğu için, başı, kolu ve bacağı kırık bir heykeldi. İngiliz donanması büyük ve orta su üstü deniz birlikleri bakımından 7,5 muhripler bakımından 9,2 kat üstün durumdaydı. Yalnız denizaltı miktarında bir eşitlik vardı. Böyle bir

Levent Şahverdi Arşivi

durumun oluşacağı 1935'ten bu yana uygulanan Alman deniz politikasına göre, pekâlâ tahmin edilebilirdi. Fakat Hitler denizdeki düşman üstünlüğüne rağmen bir savaşın riske edilebilineceğine inanıyor ve kıtasal düşünüşün hayallerine kapılmış olarak, deniz devleti İngiltere ile karada kesin sonuç almayı zorlamak istiyordu.

İngiliz donanmasının Birinci Dünya Savaşı'ndaki gibi saflar halinde dizilmiş olarak bir deniz meydan savaşı yapmak üzere tertiplenmesi yukarıda sözü edilen nedenlerle imkânsız, taktik yönden de artık geçerli bir uygulama değildi. Bilakis Alman Deniz Kuvvetleri elde mevcut tüm imkân ve vasıtalarla adaya karşı bir ekonomi ve abluka savaşı yapmak zorunda kaldı. Bu savaşın başarısı oranında da, elverişli çıkış üsleri elde edildi. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı savaş patladığında ilk iş olarak henüz suya indirilmemiş olan Z-Planı'nın tüm büyük üretiminin durdurulmasını ve bunların yerine denizaltı inşasının hızlandırılmasını ve korsan savaşı için yardımcı gemilerin donatılmasını emretti. Dönitz İngiltere'ye karşı başarılı bir deniz savaşı yapabilmek için en az 300 denizaltının lazım geldiğini hesaplamıştı. Buna karşılık halen Almanya'nın elinde kırk altısı cephe kullanımı için elverişli olan sadece elli yedi denizaltı mevcuttu. Deniz Kuvvetleri içinde sıklet merkezi değişimi çerçevesinde ayda yirmidokuz denizaltının inşa edilmesi gerekiyordu. Fakat bu program silahlanma projelerinin birinci öncelikli kademesine uydurulmadığı için, sonunda Mart 1940'ta 29 sayısının 25'e -sürekli çözüm tarzı olarak- indirilmesi zorunlu oldu. Ne var ki bu indirilmiş program bile savaşın ilk yılında öngörülen rakkama yaklaşık olarak dahi ulaşamadı. Aşırı isteklerde bulunulan tersaneler 1940 yılının ilk yarısında iki, 1940 aralık ayına kadar da altı denizaltı teslim ettiler, ancak 1941 yılının sonunda denizaltı miktarı ayda yirmiyi buldu (Kronoloji-20-a ile karşılaştırın).

Bu nedenle Deniz Kuvvetleri Komutanlığı birinci savaş yılında düşman konvoylarıyla mücadele için harekât alanında ortalama 12-14 denizaltı kullanabilirdi. Fakat bu kuvvetler kesin sonuçlu bir başarı için yeterli olmadı. 1940 yılının Haziran ayında Norveç Harekâtı'nın sona ermesini müteakip çok daha elverişli koşullar altında başlayan (Biskaya'da yeni üsler!) Atlantik Savaşı'nın ikinci aşaması, Alman Deniz Kuvvetleri'nin büyük bir denizaltı filosuyla neler başarabileceğini gösterdi : Sadece harekât alanında bulunan 12 denizaltı 1941 yılı Martı'na kadar 2,31 milyon gayri safi ton gemi batırdı ki, bu İngiliz yeni gemi inşasının yaklaşık % 530'una tekabül ediyordu (Belge-No. 40, 50).

Levent Şahverdi Arşivi

Adaya çıkarma yapılması ("Seelöwe"=Deniz Aslanı Harekâtı) İngiltere'yi kesin olarak dize getirme probleminin bir diğer çözüm yoluydu. Son araştırmalar, bu planın yalnızca psikolojik savaş sevk ve idaresi alanına koyulamayacağını, Hitler'in hazırlıkları keza hiçbir surette sadece blöf olsun diye öne aldırtmadığını, aksine bu hususta mutlak gerekli olan koşullar sağlanabildikleri takdirde üstün kuvvetlerle İngiltere'ye çıkarma yapma hususunda kesin niyeti olduğunu doğruladılar.

Kara ve Deniz Kuvvetleri Komutanlıkları daha 1939 kasım-aralık aylarında böyle bir harekât için ilk etütleri hazırlamışlardı. Başkomutanlığın emri üzerine bu planlar 1940 yılı Temmuz ayından itibaren (Belge. : 21, 22, 25) tüm kuvvet komutanlıklarında yeniden görüşüldü ve tamamlandı. 16 Temmuz'da (Belge No. : 23) Hitler, İngiltere her hangi bir barış hazırlığı göstermediği takdirde uygulanmak üzere çıkarma için gerekli hazırlıkların yapılmasını emretti. Hitler, başarılı bir deniz ve çıkarma harekâtı için gerekli koşullar olarak şunları mülahaza ediyordu :

— Harekât bölgesinde hava üstünlüğüne sahip olmak,

— Gidiş-geliş ulaşımı için mayınsız bir bölge,

— Manş Denizi'nde yanların mayın tarlalarıyla kapatılması,

— İngiliz Deniz Kuvvetleri'nin güney kıyılarından uzaklaştırılması,

— İngiltere etrafında üslenmiş tüm diğer birliklerin deniz kuvvetlerimiz tarafından tespit edilmesi,

— Manş Cephesi'nde güçlü bir kıyı topçusu teşkil edilmesi (Kronoloji 7 ile kıyaslayın).

Operatif planlamalarda Kara ve Deniz Kuvvetleri Komutanlıkları arasında çok kısa zamanda ayrılıklar başgösterdi. Büyük Amiral Raeder, Deniz Kuvvetleri'nin şu anda elinde bulunan birliklerinin (Norveç'teki kayıplardan sonra) en fazla dar bir üsse çıkarma için yeterli olduğu fikrini savunuyordu. Buna karşılık Kara Kuvvetleri Komutanı Mareşal Brauchitsch ve Orgeneral Halder, Kara Kuvvetleri'ne mensup çeşitli kuvvet gruplarının hareketlerine yan koruması sağlayabilmeleri için geniş cepheli (300 km.) bir çıkarma harekâtı yapılmasını istiyorlardı. Ağustos ayının sonunda Hitler yaklaşık 120 kilometrelik bir üsse çıkarma hazırlıklarının yapılmasına karar verdi ve eylülde ilkin 21 Eylül'de yapılması öngörülmüş olan çıkarmayı erteledi. 12 Eylül'de çıkarmayı 1941 İlkbaharı'na attı ki, bununla "Seelöwe" (Deniz Aslanı) Harekâtı pratikte ölmüştü (Belge No. : 25, 27, 28, 34).

Levent Şahverdi Arşivi

Harekâtın durdurulmasından ötürü hayal kırıklığına uğrayanlar arasında Mussolini de vardı. Daha haziran ayının sonunda Hitler'e yazdığı bir mektupta o, İngiltere'ye yapılacak bir çıkarmayı büyük bir memnuniyetle karşılayacağını bildirmişti; temmuz başında da, bu harekât için on İtalyan tümeni ile otuz uçak bölüğünü emre vermeyi vaat etti. Mussolini, en azından sembolik olarak yeni silah arkadaşlığını güçlendirmek istiyordu. Fakat Hitler ona 13 Temmuz'da, bu öneriyi her şeyden önce büyük bir çıkarma harekâtında silahların standartasyonu nedeniyle reddetmek zorunda olduğunu ve Duçe'nin savaş sevk ve idaresini tercihan Akdeniz savaş alanında yoğunlaştırabileceğini ima etti .

Alman Hava Kuvvetleri kendisine verilen görevi talep edilen ölçüde yerine getiremediği için, Hitler nihayet "Seelöwe" harekâtından vazgeçti. Bu nedenle Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Hitler nezdindeki takdimlerinde özel surette ikmal için gerekli ulaşım bölgesi şimdiye kadar tam olarak hazırlanamadığı cihetle çıkarmaya ancak 1940'ta cevap verilebileceğini vurgulamıştı. Hitler kendini daha çok bir kara muharebesi "uzmanı" olarak hissettiği ve deniz harekâtına karşı oldukça şüpheci davrandığı için Raeder'in açıklamaları onun üzerinde bir hayli etkili de olmuştu. Fakat "Çağların en büyük Başkomutanı" olarak biraz önce kazanmış olduğu şan ve şöhreti, aslında riskli olan bir harekâta bile bile girişerek tehlikeye atma ona pek de akla uygun bir davranış görünmüyordu; bu konuda Narvik yakınındaki sevk ve idare krizini hatırlıyordu; ve de Hitler kişisel perestiji söz konusu olan herşeyden aşırı derecede hassastı.

Bunlara bir de -sık sık olduğu gibi- harekâtı şüpheli hâle sokan elverişsiz hava koşulları eklendi. Fakat bütün bu sözü edilen nedenlerin onun kararına kesin surette etkili olmadıkları, gerçek nedenin İngiltere'yi Rusya'da mağlup edebilme ümidi olduğu görünüyor (Belge No. : 25, 27).

İtalya'nın savaşa girmesiyle Akdeniz de savaş alanı olmuştu. Hitler burasını her şeyden önce mihver ortağının mülkü olarak mütalaa ediyordu. Fakat Deniz ve Kara Kuvvetleri Komutanlıkları Hitler'in dikkatini İngiltere'ye karşı savaş çerçevesinde Akdeniz stratejisinin sahip olduğu öneme çektiler. Raeder, burada yapılan Akdenizi kapamak ve Malta'yı tecrit etmek amacıyla Cebelitarık ve Kanarya Adaları'na karşı, düşman çıkarmalarına karşı Cichy Kuzey Afrikası'nı koruma, Süveyş Kanalı'nı elde etmek için bir yarma ve Yakındoğu'dan düşmanı sürüp çıkarma gibi harekâtların Alman askeri kuvvetlerinin hareket yarıçapına daha ziyade uygun düşeceği görüşünü savunuyordu (Belge No. : 26). Böylece 1940 yılı Temmuz ayından bu yana İspanya'nın yardımıyla Cebelitarık'ın fethi de ("Felix" Harekâtı) düşünülmeye başlandı. Mihver

Levent Şahverdi Arşivi

ile İspanya arasındaki ilişkiler iç savaşta yapılan yardımlardan dolayı çok dostane oldukları için -Franko 3 Haziran'da Alman askeri başarılarını candan kutladı-, Hitler İspanya'yı kısa zamanda kendi yanında savaşa çekebileceğini umuyordu. Temmuz ayında ilk iş olarak, İspanya'yı kendi planları için kazanmak amacıyla, diplomatik gayretleri yoğunlaştırdı. Franko Alman zaferinden sonra savaşa katılmanın aleyhinde değildi. Bununla beraber bir yandan kasten isteklerini aşırı derecede artırıyordu; bu cümleden olarak, iç çekişmelerin sonuçlarını henüz daha temizleyememiş olan memleket için hububat, teçhizat, akaryakıt, cephane, ağır silah ve her türden savaş malzemesi istiyor; diğer yandan onu Cebelitarık, Fransız Marokkosu, Cezayir'in bazı kısımları (Oran) gibi yeni araziler kazanma, Fransa'nın aleyhine Rio de Ora Kolonisi'ni büyütme ve Gine Körfezi'nde toprak elde etme konuları cezbediyordu. Hitler bu istekleri nazarı dikkate almak istiyordu ama bu iş için Fransız Vichy Hükümeti'yle ihtilafa düşebilirdi; bu ise şu sırada onun amaçlarına aykırı düşüyordu. Çünkü Hitler hâlen, İngiltere'ye karşı büyük bir kıtasal koalisyon (İspanya, Fransa ve İtalya ile) oluşturma düşüncesiyle meşguldu. Ayrıca, o zaman Fransız koloni bölgesinin diğer kısımlarının De Gaulle tarafına geçmesi ihtimali de doğardı. Yani Hitler bu konuda aşikâr bir çıkmaz karşısında bulunuyordu (Belge No. : 22, 25, 27, 36, 41).

Bu esnada muhtemelen İngiltere'nin boyun eğmez tutumu, Franko'nun tereddüt etmesine neden olmuş olacak... Büyük Britanya gerçek biçimde yere serilmediği sürece, savaş hâlinde İspanya'nın hayat damarı (deniz yoluyla ithalat) en ağır şekilde tehlikeye girmiş olurdu. Bu nedenle Hitler 23 Ekim'de Caudillo'ya Handaye'de 1941 yılının başında savaşa girmeyi önerdiğinde, Caudillo yine kesin bir yanıt vermekten kaçındı ve fazla miktarda malzeme ve silah sevkiyatını kendisine siper aldı. Alman Savunması Şefi Amiral Canaris 1 Aralık 1940'da Madrid'te bir kez daha İspanya'nın hiç olmazsa Alman birliklerine dağ tahkimli bölgelerini işgal etmek için sınırdan geçiş yolunu serbest bırakıp bırakmayacağını sormak zorunda kaldı. Fakat bu kez de Franko, böyle bir girişime memleketinin ekonomik nedenlerle henüz muktedir olmadığına işaret ederek reddetti. Kuşkusuz bu sadece bir dış bahaneydi; İtalyanların denizde, Yunanistan'da ve Kuzey Afrika'daki başarısız girişimleri, Hitler'in şimdiye kadar adaya çıkarma yapmayı göze alamamış olması vakıasıyla birlikte İngilizlerin hava savaşındaki başarıları, Madrid'teki İngiliz Sefiri'nin üstelik çoketkin biçimde altını çizmesini bildiği mihverin ilk, açık zafiyetini herhalde bu arada İspanya Hükümeti'nin gözleri önüne sermiş olmalıydı. Hitler 1940 aralık ayının ortasında "Felix" Harekâtı için politik koşulları yeterli derecede oluşmuş görmedi ve bu neden-

Levent Şahverdi Arşivi

le de 9 Ocak 1941'de bu harekâttan vazgeçti (Belge No. : 62). Onun için esasen Akdeniz herşeyden önce bir İtalyan savaş alanıydı ve de burada uygulanmakta olan strateji-yani İngiliz pozisyonlarının ortadan kaldırılması- Hitler'e kendi Doğu planları için ciddi alternatifler olarak görünmüyordu.

General Jodl'ın 7 Kasım 1943'te valiler önünde vermiş olduğu bir brifingte (Belge No. : 129) açıkladığı gibi, Hitler ona daha Batı Seferi Seferi sırasında "esas kararını", yani Alman askeri durumu herhangi bir suretle izin verir vermez bolşevik tehlikesini ortadan kaldırmak kararını bildirmişti. Gerçekte Fransa'daki zaferden sonra Sovyetler Birliği'ne karşı taarruz ("Barbarossa") Hitler'in düşünce ve arzusuna her gün biraz daha şiddetlenerek girdi. Yirmili yıllardan beri onun politik hesabı zorla da olsa "doğuda hayat alanı" elde etmeye egemen olmuştu. Fakat bu tek başına asıl tahrik edici amil değildi. Asıl nedeni, İngiltere'yi Rusya'da mağlup etmek gibi Napolyonvari düşünce oluşturuyordu (Belge No. : 22, 25, 27, 29, 46).

1940 yazından bu yana ele geçen bol miktardaki belgeler hemen hemen artık, Hitler'in Sovyetler Birliği'ne karşı taarruzu daha 1940 yılı Temmuzu'ndan itibaren ciddi şekilde planladığı ve "Seelöwe" Harekâtının terk edilmesinden sonra prensip olarak, hakiki taarruz zamanına ilişkin karar saklı bulunmak koşuluyla, bunu 1941 İlkbaharı'nda açıklamaya karar vermiş olduğu hususunda şüphe bırakmadı. Başkomutanlık Karargâhı Hitler'e seferin 1940 yılında başlamasını sağlık vermişti. Çünkü bu karargâh Rus çamur döneminin ve Alman Kara Kuvvetleri'nin bir doğu yığınağında maruz kalacağı güçlüklerin farkıydaydı ve bunları Hitler'in gözleri önüne serebiliyordu.

Hitler 21 Temmuz 1940'da Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na, bir taarruzun ön koşullarını tüm detayıyla araştırmayı ve uygun hazırlıkları yapmayı emretti. On gün sonra Brauchitsch ve Halder'e beyan ettiği gibi, Hitler eğer Sovyetler Birliği, onun deyimiyle İngiltere'nin Avrupa kara parçası üzerindeki son güçlü, potansiyelli müttefiki, imha edilmiş olursa, İngiltere'nin bir an önce barış aktedeceğine inanıyordu. O, doğudaki harekâtın icrası için yaklaşık dört aylık bir zaman hesap ediyordu (Belge No. : 27). Almanya ancak bu başarıldığı zaman Avrupa ve Balkanlar'da "Mutlak Efendi" addedilebilirmiş (Kronoloji 11 ile karşılaştır)...

Kuşkusuz bu arada 1 Haziran 1940'ta Baltık'a ve güneydoğu Avrupa'ya (Besarabya ve Kuzey Bukovına'ın ilhakı) Sovyet ilerlemesi nasyonal sosyalist sevk ve idareyi rahatsız etmiş, en azından baskına uğrat-

Levent Şahverdi Arşivi

mış (Belge No. : 20) dolayısıyla da önemli Romen petrol bölgesine yönelik inkâr edilemeyecek bir tehdit oluşturmuştu. Fakat Ağustos 1939 tarihli Alman-Rus Gizli Anlaşması'nın aktedilmesinden bu yana (Belge No. : 8) Hitler'in, anlaşma ortağı Sovyetler Birliği'nin Alman taarruzları esnasında er ya da geç "hareketsiz kalma"nın faturasını ödeteceğini gayet açık olarak bilmiş olması gerekirdi.

Esasen bugüne kadar açılmış olan kaynak malzemesinden Hitler'in hiç bir surette yukarıda sözü edilen olaylar nedeniyle Sovyetler Birliği'ne karşı taarruza karar vermediği, onu daha çok aşağıdaki düşüncelerin etkilediği açıkça anlaşılıyor :

İngiltere'nin son Avrupa kara parçası kılıcı olan Sovyetler Birliği yenilgiye uğratıldığı takdirde, Büyük Britanya için artık hemen hemen güven verici bir mukavemet ümidi kalmıyordu. Savaşı durdurmak zorundaydı; hele hele ABD savaşa girmezden önce Japonya'nın Doğu Asya'da İngiltere'ye karşı bir saldırıya sevk edilmesi başarıldığı takdirde bu zorunluk daha da çabuklaşır ve kesinleşirdi.

Her şeye rağmen İngiltere savaşmaya devam edecek olursa, Avrupa Rusyası'nın işgali Hitler buralarda mevcut depolarla gerektiğinde İngiltere ile uzun süreli bir savaşı sonuna kadar sürdürülebilirdi. Bu suretle sonunda Hitler'in büyük rüyası da gerçekleşmiş, yani Almanya, kendi halkı için istemek zorunda olduğu doğuda yaşam alanını elde etmiş olurdu. Aynı zamanda Avrupa'da hiçbir devlet artık Almanya'nın üstünlük hakkını inkâr ve reddemezdi. Daha da can sıkıcı bir hâl almakta olan rekabet bu suretle ortadan kalkmış olur ve artık bu rekabetin soğuk "şantaj taktiği"de devam edemezdi. Sonunda iki sistem, nasyonal sosyalizm ile Bolşevizm arasında "son çatışma"nın bir gün kaçınılmaz olacağı düşüncesi rol oynamaz hâle gelirdi. Almanya güçlü, savaş deneyimli üstelik de modern silahlı kuvvetlere sahip olduğu ve ayrıca mükemmel silahlanmış olduğu için şu an ona bu çatışma için en uygun bir zaman görünüyordu.

Acaba Hitler'in vermiş olduğu karar, doğru ve tek hâl tarzı anlamına da mı geliyordu? Bu hususta şüpheler mevcuttu. Ne var ki 1940 kasım ayında Molotof ile yapılan görüşmeler Hitler'deki bu son şüpheyi de ortadan kaldırdı. Bu görüşmeler aynı zamanda, iki istilaya susamış taraf arasında dünya çapında "çıkar alanlarının" bölüşülmesi üzerine bir anlaşmanın şimdi ve gelecekte de mümkün olmadığını da açıklığa kavuşturdu (Belge No. : 37)

Bu münasebetle halen çok yaygınlaşmış olan bir efsane de yıkılmalıdır : 1941 yılında Sovyetler Birliği'ne karşı girişilen Alman taarruzu, bugüne kadar elde mevcut olan tüm araştırma sonuçlarına göre, söylendiği

Levent Şahverdi Arşivi

gibi bir "Önleme Savaşı" değildi. Hitler'in taarruz kararı, yakında vaki olacak bir Sovyet taarruzu karşısında duyulan derin endişenin ürünü olmayıp, aksine 1938'den bu yana her vesileyle gün ışığına çıkmış olan onun saldırı politikasının sonunda ifadesini bulmasıydı.

Sovyetler'in 1940/41'de Almanya'ya karşı bir taarruzu, politikalarının bir vasıtası addetmedikleri nasıl da belli oluyor; Sovyetler şimdiye kadar niyet ve amaçlarını en tehlikesiz biçimde "soğuk yolla" -onların sevdikleri metotlarla!- gerçekleştirmişlerdi. 1941 Yazı'ndaki baskın taarruzu sırasında, Sovyet sınır yığınağını hesaba katmazsak, düşmanın taarruz niyet ve amaçlarına ilişkin emareleri kabul ettirici hiçbir belge de ele geçmedi. Ayrıca Kızılordu da o sırada zırhlı birlik ve, hava kuvveti alanında birliklerini modernize etmek üzereydi; ve nihayet Churuschtschow (Kruşçof) Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin yirminci kuruluş yıldönümünde Stalin'e karşı, İngiliz uyarılarına rağmen bir Alman baskınını yeterince hesaba almadığından ve iki devlet arasında mevcut olan ihtilafların diplomatik yolla çözümlenebileceğine inandığından ötürü ağır serzenişlerde bulundu (Belge No. : 59). Burada doğal olarak akla başka bir soru geliyor : Şayet Almanya'nın durumu İngiltere'ye başarılı bir çıkarmadan hemen sonra gayri müsait bir hâl almış olsaydı, acaba o zaman Sovyetler Birliği ne yapardı? Böyle bir düşünce tarzı şu sırada tarihi hüküm verme çabasının dışında bulunuyor.

Acaba 1940 yılının bu çok dramatik aylarında Alman tarafının savaşı politik yolla sona erdirme hususunda ciddi önerileri ya da çabaları var mıydı? Hitler silahlarla büyük hedefine erişmemiş miydi? "Almanya'nın şeref ve namusu" yeniden kazanılmıştı. "Versay zilleti" kaldırılmıştı. Yenik düşmüş olan düşmana müsamahakâr bir barış bahşetmekten daha kestirme ne bulunurdu? Maalesef bu sorunu bugün henüz daha tam bir kesinlikle açıklığa kavuşturamıyoruz. Dış politikaya ilişkin bu Alman vesikaları önemli bilgiler sağlıyorsa da, yine de bazı soruları yanıtsız bırakıyorlar. Dışişleri Bakanlığı'nın eski bir mensubu olan Hesse tarafından "Anılar" adlı kitabında sözü edilen ve Hitler'in bunun esasları üzerine pekâlâ yararlı bir barış yapmaya hazır olabileceği çok yönlü program da henüz belgesel bir vesika olarak kabul edilmiyor. Bu nedenle de biz şu sırada ancak bizatihi Hitler'in tutumundan yukarıda sorulmuş olan soruyu geniş ölçüde yanıtlamaya izin veren bazı emare ve sonuçları çıkarabiliyoruz.

Belki de Hitler kendini batıdaki zaferden hemen sonraki günlerde barışı sağlayabilme hayaline kaptırmış olabilir. Fakat takip ettiği şeametli dış politika onu ittifak ortaklarına karşı bir çok yönden taahhüt altına sokmuştu. Bu nedenle savaşın politik yolla sona erdirilmesi artık sadece

Levent Şahverdi Arşivi

onun irade ve arzusu dahilinde bulunmuyordu. 23 Ağustos 1939'da Hitler Polonya'nın doğu kısmını Sovyetler Birliği'ne bırakmıştı. (Belge No. : 8); Polonya'nın akibetiyle ilgili şüpheli görüşmeler yapılmaksızın burada statüko asla eski haline getirilemezdi. Ayrıca Polonya'da uygulanan kötü Alman işgal haline getirilemezdi. Ayrıca Polonya'da uygulanan kötü Alman işgal politikası, aldığı ilk "ulusal imha önlemleriyle" (Belge No. : 212, 213) bu devletin yeniden kurulmasıyla ilgili herhangi bir görüşmeyi de güçleştiriyordu. Üstelik İtalya da savaşa katılışı için aşırı toprak taleplerinde bulunmuştu. (Nizza, Korsika, Tunus, Cezayir'in bazı kısımları, Akdeniz hâkimiyeti, Suriye, Lübnan, Filistin ve Mısır'da üsleri!).

Halbuki, Hitler'in son politik ve askeri işgallerinden vazgeçmek suretiyle savaşı sona erdirmeyi asla düşünmediği bir gerçek olup kesinliğini korumaktaydı... Nitekim o, çoktandır Belçika'yı muhtemelen bir "Flander İli", Hollandayı da bir diğer "il" haline dönüştürme düşüncesiyle meşgul oluyordu. Savaş önü politikasıyla dışarda her tür güven kredisini yitirmişti. Öyle ki Churchill "kan ve gözyaşları" arasında başarılı sona kadar dayanılacak anudane bir savaş ilan ediyordu (Belge No. 19). Bu nedenle Hitler için sadece bir tek ihtimal vardı; o da, düşmanı kendi koşullarını kabul etmeye zorlamaktı. Kuşkusuz bunu ancak, nasyonal sosyalist Almanya devamlı şekilde bu amaç için yeterli vasıtaya sahip olduğu takdirde gerçekleştirebilirdi. Bu işe şüpheliydi.

Onun 19 Temmuz 1940 tarihli "Usa daveti" aslında dünya tarihi karşısında yenilenmiş bir ispatı gaybubetti. Çünkü gerçekte bu çağrı (Belge No. : 24) hiçbir surette gerçek önerileri kapsamıyordu. Amaç İngiltere'nin teslim olmasıydı. Fakat, hiç olmazsa kendi ulusunun tedavisinde çok çok iyi bir psikolog olan Hitler hem de çok etkin biçimde, savaşa devam etme suçunu düşmana yüklemesini biliyordu. 1 Temmuz 1940 günü İtalyan Elçisi Affieri ile bir görüşme sırasında, halen yine büyük görevlerin hazırlığı içinde bulunduğunu ve dünyanın -ve de Alman kamuoyunun- gözlerinde gelişmenin müteakip akışından İngiltere'yi sorumlu tutmanın önemli olduğunu ima etti. Bu suretle kendi durumunu güçlendirdiğini, düşmanınkini zayıflattığını ve 6 Ekim 1939 tarihli "barış çağrısı"nda da (Belge No. : 14) kendisini aynı düşüncelerin harekete geçirmiş olduğunu söyledi. Herşey Hitler'in Batı seferinden sonra barışı politik yolla, yani samimi bir uzlaşma veya ödünler karşılığı mümkün olanı becerme ana fikri içinde görüşmeler yoluyla sona erdirmek için ciddi biçimde uğraşmamış olduğunu gösteriyor. Düşünce ve davranış biçimlerinde daha çok onun emperyalist hâkimiyet eğilimi hani şu meşhur, bir türlü dizgine alınmayan güç politikası egemen oldu. O bu politikayı, Alman Silahlı Kuvvetleri'nin Avrupa Kıtası üzerinde sözü edilmeye değer ve ken-

Levent Şahverdi Arşivi

disiyle boy ölçüşecek durumda düşmana artık sahip olmadığı şu sırada çok daha kolay gerçekleştirebileceğine inanıyordu. Aynı zamanda Mussolini de, Hitler'i aşırı övücü kelimelerle "muazzam zaferinden" dolayı kutladığı 26 Haziran'da İngiltere'nin müştereken işgalini önermişti. Mussolini de samimi barış arzusundan ziyade, muhtemelen kısa bir süre sonra vaki olacak "ganimet bölüşmesi" sırasında payını alamama endişesiyle dolmuştu.

1940 yazında savaşı sona erdirecek vasıta seçiminde Hitler tamamiyle yanıldı. Onun bihakkın İkinci Dünya Savaşı'nın ilk büyük dönüm noktası olarak nitelendirilecek olan şu kader tayin edici dönemdeki kararları, onun batıdaki zaferden sonra artık tüm uzun vadeli güç politikasına ilişkin şekilde bilenmiş ve denenmiş olan Silahlı Kuvvetler kılıcıyla realize edilebileceği inancı içinde yaşadığını açıklıyor. Bu andan itibaren de planlarını sınırsız ölçüde artırdı; hatta 1941 yılının başında Silahlı Kuvvetler Sevk ve İdare Karargâhı'na Hindistan (İngiltere'ye)'a karşı Afraginstan'da bir Alman yığınağına ilişkin etütler yapılmasını bile emretti. (Belge No. : 51). Önlem ve planlarının artık o azimkâr askeri muhalefetle karşılaşmaması (1934/40 kışında da durum böyle olmuştu), muhakkak ki bir trajik alın yazısıydı; fakat sonunda Hitler önceden sezişleriyle şimdiye kadar hep haklı çıkmıştı.

Hitler İngiltere'ye çıkarma yapmaktan vazgeçmek -hava meydan savaşının akim kalmasından ötürü değil- ve Sovyetler Birliği'ne taarruza karar vermek suretiyle Orta Avrupa'nın felâketine neden oldu.

Alman askeri sevki idare hataları ve stratejik yanlış kararlar dizisi 1940'ta Dünkerk önünde başladı. Dahiyan hazırlanmış olan Batı Taarruzu harekât planına göre, müttefikleri büyük çaplı bir yarma ve kuşatma meydan muharebesinde Flandern'de imha etmek öngörülmüştü. Bunun için örs olarak kullanılan B (Kuzey) Ordular Grubu düşmanı orta Belçika bölgesinde üzerine çekecek ve tespit edecek; bu esnada A (Güney) Ordular Grubu kuvveti motorlu ve zırhlı birliklerle Somme Nehri'ne doğru ilerleyerek ve daha sonra kuzeye yönelerek, çekiç görevi yapacak ve düşmanı "ters cepheli" bir savaşa zorlayarak imha edecekti. Fakat 24 Mayıs 1940'ta harekâtın zirve noktasına ulaştığı bir sırada Hitler ve A Ordular Grubu Komutanı Rundstedt duraksamadan ilerlemekte olan zırhlı tümenleri Kanal hattında (Lens'den Gravelines'e kadar) durduttular. Amaç, bu ve diğer tümenleri taarruzun ikinci safhası için korumak ve çemberin temizlenmesini ön planda Hava Kuvvetleri'ne bırakmaktı (Belge No. : 20). Kara Kuvvetleri Komutanı ve Kurmay Başkanı boş yere bu çok vahim emre itiraz ettiler. Hitler çevik birliklerin yeniden harekete geçeceklerine iliş-

Levent Şahverdi Arşivi

kin kararı A Ordular Grubu'na -yani bir ast makama- bırakmıştı. A Ordular Grubu ancak 26 Mayıs günü yaptığı bir durum muhakemesinde bir hayli geçikilmiş olarak zırhlı ve motorlu birliklerin taarruzunun serbest bırakılması kararına vardı. Bu arada düşman "savaş paydosu"nun değerli saatlerinden batı yanında hummalı şekilde yararlanmış ve burada savunmasını pekleştirmişti. Dünkerk önlerinde Alman zırhlı birlikleri için verilmiş olan meşhur "Dur Emri", sonunda müttefiklere 300.000'den fazla insanın çemberden kurtarılarak İngiltere'ye nakledilmesi imkânını vermekle kalmadı. Kuşkusuz buna, Hava Kuvvetleri'nin görevini vaat edilen ölçüde yerine getirmesini ve çemberin temizlenmesi ne de olsa tali görev addedildiği için, her iki Ordular Grubu'nun harekâtlarının 27 Mayıs'tan sonra yeterince enerjik ve insicamlı olarak sonuç alıcı biçimde yürütülmediğini de eklemek lazımdı. Kıtasal düşünce içinde iyice hapsolmuş olan Alman askeri sevk ve idaresi, düşmanın kıtalarını son kurguna kadar savaştırmak yerine tahliye etmeyi tercih edeceği ihtimalini çok geç mülahaza etti. Böylece, büyük bir kısmı birkaç ay sonra yeni silahlarla (ABD'den gelenler dahil) donatılmış olarak Kuzey Afrika'da yeniden mihvere karşı kullanılabilen müttefik birliklerin çoğu Britanya Adası'na kaçıp kurtuldu. Hitler bir imha zaferi yerine ancak bir "mutad zafer" elde edebildi. Kuşkusuz bundan, Büyük Britanya topyekûn bir yenilgi halinde herhalde barışa yanaşırdı ve bu nedenle Almanya büyük tarihi saatini kaçırmış, hatta hemen erişebilecek durumda olan zafer palmiyesini elinden kaptırmış oldu gibi anlamlarda sonuçlar çıkarmak herhalde sınırı çok aşmak olurdu. Muhakkak ki Churchill o zamanda savaşa boyun eğmeksizin devam ederdi. Bu bakımdan, çok sayıda savaş sonu yayınında vaki olduğu gibi, tüm "Dünkerk Durumu" İkinci Dünya Savaşı'nın müteakip akışını büyük ölçüde etkiledi şeklinde dramatize edilmemeli ve abartılmamalıydı.

Batıda ateşkes anlaşmasının yapılmasından on ay sonra Yunanistan ve Yugoslavya'ya karşı 6 Nisan 1941) (Belge No. : 36, 43, 54, 55) harekâtlar başladı ve bunlar yüksek Alman sevk ve idarenin maharet ve becerisini bir kez daha kanıtladı ve birkaç hafta içinde başarıyla sonuçlandı.

Ekim 1940'da Yunanistan'a yapılan İtalyan baskınından bu yana (Belge No. :33, 39), Balkanlar'daki durum her geçen gün biraz daha gerginleşti ve Belgrat'taki anti Alman askeri darbesiyle de doruk noktasına ulaştı. Tıpkı 1941 yılının İlkbaharı'nda Kuzey Afrika'da İtalya'nın desteklenişi gibi, bu savaşlar da Alman Silahlı Kuvvetleri'nin imkân ve kabiliyetlerine her bakımdan uygun düşmüştü. Fakat bu uygunluk Sovyetler Birliği'ne karşı taarruzda (22 Haziran 1941) (Belge No.: 44, 46, 49)

Levent Şahverdi Arşivi

en azından, İngiltere bertaraf edilmedikçe, şüpheli görünüyordu. Ne var ki Hitler, Sovyetler Birliği'ni bir yıldırım harbiyle yere serebileceği kesin kanaatine sahipti. Sırası gelmişken itiraf edilmesi gerekir ki Hitler bu fikrinde yalnız değildi. Bunun aynı bir görüşü şu sırada yalnız Almanya'da (Başkomutanlık ve Kara Kuvvetleri Komutanlığı) değil, aynı zamanda ABD ve İngiltere'de de komuta mevkiindeki askerler paylaşıyorlardı. Amerikan Savaş Bakanı ve onun Genel Kurmay Başkanı "en az bir, en çok üç aylık" bir sefer bekliyorlardı. Böyle kanılara sahip oluşun nedenleri, bir yandan 1941 Yazı'na kadar Alman Silahlı Kuvvetleri'nin dünyanın kısmen takdirle kısmen de gittikçe artan korkuyla izlediği hayret uyandırıcı başarıları, diğer yandan da 1936-1938 yıllarında subay toplumunda yapılan büyük "Temizleme Hareketinden" sonra Sovyet mukavemet ve yenileme gücünün tamamen küçümsenmesi ve de Fin Kış Savaşı'nda Kızılordu'nun gösterdiği zafiyet olabilirdi.

Hitler eninde sonunda Sovyet Hava Kuvvetleri'nin Alman topraklarına tehlikeli olamayacakları uzaklıkta bir savunma hattı elde etmek amacıyla Batı Rusya'da yığınaklanmış düşman kuvvetlerini güçlü zırhlı birlik kamalarını ileri sürerek çemberlemek ve imha etmek niyetindeydi... Son hedef olarak da, Avrupa Rusyası'ndan Asya Rusyası'nı yaklaşık Volga-Archangelsk Hattı'nda sürgülemeyi hayal ediyordu (Belge No. : 44). Balkan Seferi'nden dolayı taarruzun 5-6 hafta kadar ertelenmesine rağmen Hitler, kışın başlamasından önce Moskova'yı ve Donez Havzası'nı ele geçireceğini umuyordu.

Kara Kuvvetleri Doğu Yabancı Ordular Şubesi'nin tahminlerine göre o vakit Kızılordu 158 savaş gücüne sahip birliği kapsıyordu. Bunların karşısında 153 Alman tümeni (bunlara ilaveten müttefiklerinin yaklaşık 40 tümeni) bulunuyordu. Sayısal bakımdan eşit olan bu kuvvet oranı karşısında -batıda da bu oran mevcut olmuştu-, Alman askeri sevk ve idaresi bir hayli önceden, seferi kısa zamanda başarıyla sona erdireceğine inanıyordu.

Muhasamatın patlak vermesinden önce Başkomutanlık, içinde Alman Silahlı Kuvvetleri'nin Sovyetler Birliği'nin mağlup edilmesinden sonraki görevlerini gösteren ve çalışma esasları olarak kullanılacak olan bir stratejik direktif de yayınlandı (Belge No. : 68). Başkomutanlık açıkça, Fransa Seferi'nden önce yapılmış olan hatalardan kaçınmak ve bu kez daha sonra için hazırlanan planları çok daha çabuk ve müşkülatsız gerçekleştirmek için, savaş sonraki zamana ilişkin hazırlıklar da yapmak istiyordu. İşbu 32 No. lu direktif yalnız kıtasal tek yönlülüğü ve dar görüşlülüğü değil, aynı zamanda operatif savaş sevk ve idaresinin bugüne kadarki tüm doktrinlerini berhava etmekle tehdit eden ve hiç kuşkusuz Alman yıldırım sa-

Levent Şahverdi Arşivi

vaşlarının ardı arkası kesilmeyen başarı serilerinin sonucu olan Alman stratejisinin azametli boyutlarını da açığa vuruyordu. Hitler 1942 yılında doğudaki zaferine ilaveten Akdeniz'deki İngiliz büyük devlet pozisyonunu karada ta gerilerde başlayacak üç yönlü bir kıskaç harekâtıyla yıkmayı herşeyden çok istiyordu. Altmış tümen "Doğu Tahkimat Duvarı"nı (Archangelsk-Volga) tutacak; bir hücum kolu Libya'dan hareketle Mısır üzerinden Suriye'ye fırlayacak; ikinci bir hücum kolu muhtemelen Türkiye'yi de içine almak suretiyle Bulgaristan üzerine ve bir üçüncüsü de konsantrik taarruzla İngiliz pozisyonlarını bertaraf etmek amacıyla Kafkaslar üzerinden İran yoluyla ilerleyecekti.

Rusya'daki sınır muharebeleri sırasında elde edilen hayret verici Alman başlangıç başarıları -üç ordular Grubu da temmuz ortasına kadar öngörülen Düna-Dinyeper Hattı'na ulaştılar-, seferin çok çabuk sona ereceğine ilişkin tüm ümitlerin haklı çıkacağını gösteriyordu. Hitler 23 Temmuz günü, hemen bu yıl içinde Volga ve Kafkasya'ya kadar ilerleyeceğini açıkladı. Bundan birkaç gün önce Kara Kuvvetleri'nin yüksek komuta kademeleri de Doğu Seferi'nin herhalde on dört gün içinde kazanılmış olduğu görüşünü açıklamışlardı (Belge No. : 70); günlük esir miktarları ve parçalandıkları rapor edilen Rus tümenleri sayısı, şimdiye kadar saptanmış olan 200 Sovyet tümeninin büyük kısmının imha edilmiş olduğunu ve bu nedenle de artık olsa olsa Moskova önlerinde bir kez daha kuvvetli bir mukavemetle karşılaşılabileceğini kabule sevk ediyordu. Şimdi, ilk taarruz hedefinin ele geçirilmesinden sonra harekâtın nasıl devam ettirileceğini emretmenin zamanı gelmiş vede bu husus büyük bir önem kazanmıştı. Bunun idraki içinde olan Braucsitsch ve Halder, sıklet merkezinin yalnızca Moskova'ya karşı teşkil edilmesini, özellik ve öncelikle de çevik birliklerin imkân ve kabiliyetlerinin kesin sonuçlu bir harekât için kullanılmaya müsait olduğunu, bunun için de eylül ve ekim aylarından -kış başlamazdan önce- yararlanılmasını önerdiler. Kara Kuvvetleri Komutanlığı, haklı olarak düşmanın halen kullanılmaya hazır kuvvetlerinin büyük kısmını burada beklediği için, son imha muharebesinin Sovyet başkentinin kapıları önünde cereyan edebileceğini umuyordu. Nitekim, Sovyetlerin gerçekten tüm cephelerdeki birliklerinin % 40'dan fazlasını Moskova'nın savunması için topladıklarını bugün gayet iyi biliyoruz (Belge No. : 74)

Lakin Hitler başka görüşteydi. Onun için ön planda politik, ideolojik ve askeri - ekonomik hedefler söz konusuydu. Kuzeyde, Rusya'nın Baltık Denizi girişini sürgülemek ve aynı zamanda Finlandiya ile de bağlantı kurmay ve Bolşevizm'in kuluçka yerini tahrip etmek için Leningrad'ın zapt edilmesini istiyordu; güneyde ise Ukrayna'nın zengin hububat tarla-

Levent Şahverdi Arşivi

ları onu cezbetmişti. Hitler ayrıca Kafkasya'ya ilerlemekle tarafsız Türkiye üzerinde bir baskı oluşturacağını ve bunun sonucu Türkiye'nin kendi isteğiyle onun yanında savaşa katılacağını umuyordu (Kronoloji 11 ile karşılaştırın.)

Hitler'in bizzat itiraf ettiği gibi, seferin bu "en güç kararı" işi yaklaşık altı hafta uzattı. 21 Ağustos 1941'de Kara Kuvvetleri Komutanlığı önerisinin aksine karar verildi (Belge No. : 76). Direktifin ses tonu ve türü, Silahlı Kuvvetler Başkomutanı'nın, en yakın askeri çevrelerin görüşleri kendininkilere uymadığı sürece, onların tavsiyelerini daha fazla dinlemek niyetinde olmadığını açıkça göstermekteydi. Hitler Direktifte şöyle diyordu : "Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın doğudaki harekâtın devamına ilişkin 18 Ağustos tarihli önerisi benim niyet ve amaçlarıma uygun düşmüyor. Bu konuda aşağıdaki hususları emrediyorum..."

Moskova'yı da Leningrad, Kırım ve Donez Havzası'ndan sonra son taarruz hedefi olarak seçtiğini bildiriyordu. Bu geniş kapsamlı karar Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nı, ağustostan bu yana gizlenemez bir şaşkınlıkla Sovyetler Birliği'nin mukavemet yeteneğini ve imkân ve kabiliyetlerini personel, malzeme ve de politik bakımdan ne kadar fazla küçümsemiş olduğunu teslim ve tespit etmek zorunda zorunda kalmaktan pekçok daha fazla rencide etti (Belge No. : 75). Lakin bu idrak ve anlayış çok geç vaki oldu; çünkü artık Hitler karargâhın haklı uyarılarını, her defasında "şüphecilik" diye geri çeviriyor ve tamamen kendi muhakeme kabiliyetine güvendiği için de bunlara gereken önemi vermiyordu.O, şimdiye kadar böylesine kesin ve tipik şekilde operatif savaş sevki idaresine karışmamıştı. Dünkerk önünde bir kez bunu yapmıştı ama oldukça değişik biçimde... O vakit Hitler, görüşleri kendininkine uyan A Ordular Grubu Komutanı Rundstedt'e son kararı bırakmıştı.

Hitler şu ya da bu nedenle bundan böyle, sadece arasıra harekâtın gidişatına müdahale etmek yerine, "Başkomutan" görevini tam anlamıyla icra etmeye karar vermiş olabilir. Fakat askeri konularda sürekli artmakta olan tedavisi imkânsız kendini yüksek görme hastalığı nasıl açıklanabilir? Herhalde bu, 1940 yılında batıda zaferin kazanılması için elverişli koşulu yaratan şu meşhur "Orak Biçişi Planı"nın oluşmasındaki onun önemsiz payından kaynaklanmaktadır. Birçok iddianın aksine bugün, Hitler'in daha 1939 yılı Ekim ayının sonunda en yakın askeri çevrede Maas-Lüttich-Namur Hattı'nın güneyinden yapılacak bir Alman yarma ve kuşatma taarruzunun düşmanın Belçika içlerine çektiği herşeyi tecrit ve imha etmek üzere hazırlanmış olan harekât planından daha ümit verici olup olmadığı konusunu tartışmaya açtığı saptanmış olmalıdır. Bu

Levent Şahverdi Arşivi

hususta keza ilk kez olarak büyük fikir ses verdi, yani birkaç gün önce o zaman general olan bu von Mantstein, daha sonra 1 Mayıs 1940'da yapılan çeşitli değişiklikleri müteakip askeri başarıyı garanti eden batıdaki taarruz için hazırladığı meşhur etüdünü Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na sundu. Hitler bu sırada askeri danışmanlarının karar ve kanaatlerine fazlaca tâbiydi. Önerisi, burada detaylı olarak tartışılmasına gerek olmayan çeşitli nedenlerle reddedildiği için, sesini çıkarmayarak boyun eğdi. Fakat 1940 yılı Şubat ayında "Manstein Planı" denilen meşhur planı -resmi kanalın dışında- öğrendiğinde, kendi fikirlerinin genelkurmayın tanınmış dehası olan Manstein'ninkilere nasıl da yaklaşmış olduklarını hayretle gördü.

Hitler'in elbetteki askeri deneyimi ve yeterli bir öğrenimi yoktu; Silahlı Kuvvetler komuta kademelerinin altında bir amatördü. Bidayetle planlarını hep görüşme sırasında akla gelen ani fikirler olarak ve sanki bir raslantıymış gibi açıklardı. Bunlar zihinde çakan şimşeklerdi, çoğuyla somut öneriler olmadığı gibi son ana kadar düşünülmüş ve gerekçelendirilmiş de değillerdi. Bir kurmay subayın nedenler ve gerekçeler göstererek bir fikir ve konuyu kanıtlama yeteneğine sahip olmadığı için, heyecanlarını ve o andaki esinlerini serbest akışına bırakırdı. Hitler'in o anda söylediklerini askeri danışmanları kendileri için uygun bir biçime sokmak zorunda kalırlardı. Onun bir askeri ahmak olmadığı, aksine pek çok yetenek ve meziyete sahip olduğu birçok kez hakkıyla belirlendi. Oymak zekâ, çabuk anlayış, askeri vakıalara ve sayılara özgü şayanı hayret bir hafıza, taktik ayrıntıları saptama ve güç münferit ve özel hareketleri en küçük detayına kadar düzenleme özel merakı, esasen yorulmak bilmeden savaş sevk ve idaresinin çok çeşitli problemlerini öğrenmeye çalışan bu askeri yönden kendi kendini yetiştirmiş insanın en göze batan belirgin özellikleriydi. Taktik, operatif ve stratejik mülahazalar arasındaki belirli sınırları gayet iyi biliyordu. Makul ve mantıki sonuçlar çıkarmayı önemsemiyor, bu nedenle de savaşın başlangıcında operatif alanda bağımsız kararlar veremiyordu. Bu konuda doğal olarak büyük ölçüde kendi askeri mesai arkadaşlarına tâbi kaldı. Bunlardan Jodl herhalde onun askeri düşünce ve davranışı üzerine bugüne kadar ayrıntılı biçimde meydana çıkarılamamış olan kuvvetli bir etki yapıyordu.

Daha sonra Batı Seferi Alman askeri vasıtalarının üstünlüğünü kanıtladığında, çok esaslı bir değişiklik vaki oldu : Hitler gittikçe artan biçimde yapılmaz iç sezişi sayesinde üstün vasıflı general ve kurmay subayların yaptığının aynını becermeye muktedir bir "Başkomutan" olduğu vehmine kapıldı. Bu general ve kurmay subaylar onun için artık hiçbir zaman itiraza uğramamış uzman otoriteler değildi. Onlara artan bir gü-

Levent Şahverdi Arşivi

vensizlik duyuyor, hatta hakir görüyor ve bu tutumunu da açıkça belli ediyordu. Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın ordunun asıl sevk ve idare vasıtası olma durumunu adım adım sarsmaya başladı ve sonunda ortadan kaldırdı. Bu ise her defasında felâketli sonuçlara neden oldu.

Yine Rusya'daki savaş sevk ve idaresi ne dönüyoruz :

Hitler'in Kief civarında başarılı bir meydan savaşıyla sonuçlanan güneydeki taarruzu, Moskova üzerinde kesin sonuç arayıcı taarruzu yeniden haftalarca geciktirdi. Kuvvetlerin yeniden gruplandırılmasından sonra 2 Ekim 1941'de Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın çok büyük ümitler beslediği "Taifun" Harekâtı başladı. Mareşal von Bock komutasındaki Merkez Ordular Grubu altı orduyla Sovyetler Birliği'nin başkentini, aynı zamanda en önemli ulaşım merkezi ve demiryolu kavşak noktasını ele geçirmek ve Kızılordu'ya son ve imha edici darbeyi indirmek amacıyla taarruza geçti. Kuşkusuz şimdiye kadar doğudaki çetin muharebeler geride gözle görülebilir derin izler bırakmış, birlikleri her yönden zayıflatmıştı. Örneğin, Ordular Grubu'nun çevik birlikleri hâlen kadro mevcutlarının ancak % 30-40'na sahipti. Yolların kapasiteleri tahminlerin çok gerilerinde kaldığından ilk kez olarak kıtaların ikmalinde hatırı sayılır güçlüklerle karşılaşıldı. Demiryolları tümüyle Alman hatlarına bağlanmamış durumdaydı. Ayrıca gerilla baskınları da ulaşımı engelliyordu. Buna rağmen herşeyin arzuya uygun şekilde cereyan etmekte olduğu görünüyordu, öyle ki Devlet Basın Şefi 9 Ekim 1941'de radyodan Rus azmanının yenildiğini ve tekrar asla ayağa kalkamayacağını ilan ediyordu. Fakat gerçekler onu tam anlamıyla yalanlıyordu. Başlamakta olan çamur dönemi başta motorlu birlikler olmak üzere Ordular Grubu'nun oynak operatif hareketlerini engelliyor, ikmal ve iaşe akışını güçleştiriyordu (İkmal kolları tekerlekler üzerinde güçlükle hareket ediyordu; herhalde burada ancak zincirli motorlu araçlar işe yarardı). Sovyet tarihçileri bu gerçeği bugün de küçümsemeğe çalışıyorlarsa da, bu yine de daha sonraki başarısızlıklara neden olan önemli bir faktördü. Çünkü Moskova'ya karşı taarruz haftalarca yapışkan ve balçık bir zeminde ağır ağır ilerlerken, Sovyetler başkentin savunması için değerli bir ara zaman kazandılar; ancak kasım ayının ortalarında başlayan don döneminde yeniden büyük arazi kazanabilirdi. (Belge No. : 80). Alman kuvvetleri Moskova'nın kuzeyinde Moskova-Volga-Kanal'a (Başkentin 30 km. kuzeyi) kadar ilerlediler. Ne var ki 1941 Haziran ayından bu yana durup dinlenmeksizin hareket halinde bulunan Alman kıtaları güçlerinin sonuna gelmişti. Bununla aynı zamanda güney kesimde Don Nehri kıyısındaki Rostow ele geçirildiyse de, kısa zaman sonra terk edilmek zorunda kalındı. Kuzeyde de taarruza başarı nasip olmadı : Leningrad Leeb Ordular Grubu'nun tüm hücumlarını püskürttü.

Levent Şahverdi Arşivi

Merkez Ordular Grubu Komutanlığı'nca yapılan 1 Aralık 1941 tarihli ciddi durum muhakemesine (Belge No. : 81) rağmen (1.000 kilometre genişliğindeki cephede ihtiyat olarak sadece bir tümene sahipmiş), yüksek sevki idare -Kara Kuvvetleri Komutanlığı dahil- büyük hedefi son bir gayretle, kıtaların yanıp kül olmaları pahasına da olsa, ele geçirmek için gereken herşeyin yapılmasını emretti. Fakat beklenenden başkası vaki oldu. Tüm şiddetiyle Rus kışı başladı. Böyle hava koşullarına alışkın olmayan kıtalar son derece güçlüklerle karşılaştı ve 1.500 kilometre uzunluğundaki ilerleme yolu üzerindeki kara ve demiryolu ulaşım hareketleri felce uğradı. Bunlar yetmiyormuş gibi 5 Aralık 1941'de de ilk, baskın tarzındaki Sovyet karşı taarruzu başladı (Belge No. : 82). Düşman Başkomutanlığı Alman uzak hava keşfinden gizli olarak kendi stratejik ihtiyatlarından, özellikle de Sibirya'dan, kış savaşı için mükemmel donatılmış birlikler yanaştırarak savaşa sürmüştü. Bu birlikleri çevik unsurlarla da takviye etmek istiyordu. Sovyet Başkomutanlığı bu kullanışa doğu sınırlarında bulunan ve üstelik Nisan 1941'de bir saldırmazlık paktı imzalanmış olan Japonların davranışına bağımlı olmaksızın zorlanmıştı. Çünkü Moskova'nın düşmesi yalnız askeri sonuçlar yaratmakla kalmaz, aynı zamanda Rus halkının savaş azim ve isteğini olumsuz yönde etkileyici önemli psikolojik sonuçlara da neden olabilirdi.

Alman Silahlı Kuvvetler Sevk ve İdaresi savaşın bu ilk büyük krizinde tehdit edilen cephe kesimine 1942 Şubat ayına kadar ihtiyatlarından hepsi dokuz tümen sevk edebildi ve ayrıca Akdeniz durumundan ötürü de tam bu kritik dönemde 2 nci Hava Kuvveti'nin kuvvetli kısımlarını Sicilya'ya tahsis etmek zorunda kaldı. Buna karşılık Sovyetler bu esnada Alman keşiflerine göre, "Batı Cephelerini" 50 piyade ve 17 zırhlı tümenle takviye ettiler. Bu Sovyet birliklerinin savaş değeri her ne kadar birbirinden tamamen farklıysa da, başkentlerinin önünde kullanılmada mutlu sonu sağlayacak güçteydiler. Sovyetler öncelikle Moskova'nın güney ve kuzeyinde doğuya doğru ileriye sürülmüş olan Alman taarruz uçlarını durdurmak, ikinci öncelik de Merkez Ordular Grubu'nu parampara etmek için çaba göstermek istiyorlardı; onlar bu niyet ve amacı ancak harekâtları elverişli biçimde geliştiği zaman izlediler.

Bu kritik durumda Hitler'in 16 Aralık 1941 tarihli fanatikçe direnme ve bir karış toprağı terk etmeme hususundaki kesin emri -belki de bir defaya mahsus çare olarak haklı çıkmıştı- muhakkak ki psikolojik yönden etkili oldu ve savunma savaşlarının bir felakete dönüşmemesine önemli ölçüde katkıda bulundu (Belge No. : 85).

Levent Şahverdi Arşivi

Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın zorlaması üzerine Hitler daha sonra 15 Ocak 1942'de bütün düşman taarruzlarına karşı tutulmuş olan kış mevziine genel geri çekilme hareketine izin verdi.

Böylece, yeniden tüm güçle İngiltere'ye karşı savaşa girişmek amacıyla Sovyetler Birliği'ni birkaç ay içinde yere serme büyük planı akamete uğramış olup Alman yıldırım harplerinin sonunun geldiği kendini hissettirmeye başlamıştı. Daha 1939'da Hitler büyük bir gururla, Almanya'nın bu savaşta yalnız bir cephede savaşması gerektiğini söylemek suretiyle "devlet adamlığı yeteneğine" dikkatleri çekmişti; şimdi ise Göbbels'in daha sonra günlüğünde böyle bir savaşın "Almanya tarafından asla kazanılamazdı" diye kaydettiği iki cepheli savaş gerçek olmuştu (Belge No. : 124). Müttefiklerin ve Sovyetler'in direnme gücü Alman Silahlı Kuvvetleri'nin bu ilk belirgin yenilgisiyle önemli ölçüde cesaret ve canlılık kazandığı gibi, artık bu kuvvetin elinden "yenilmezlik" ün ve tılsımı da alınmıştı. İngiltere ise silahlanmasını hızlandırmak ve birliklerinin eğitimini geliştirmek için ivedilikle gerekli olan ara zamanı buldu.

Başta Sovyetler Birliği'nin personel ve malzeme gücü ve ihtiyatları olmak üzere Rus arazisinin gerçek kıymetinin altında değerlendirilmesi Hitler'in başarısızlığının ana nedenlerinden birisiydi. Ayrıca Bolşevik rejiminin de tahmin edildiğinden daha dayanıklı olduğu ortaya çıkmıştı. Doğal olarak iklim koşulları da bu Alman başarısızlığına düşman birliklerinin çetin mukavemeti kadar katkıda bulundu. Sovyetler savaşı "Büyük Vatanseverlik Savaşı" olarak ilan etmişti (Belge No. : 71) ve bu suretle de Rus halkında vatanın savunması için gerekli olan tüm duygular ve çoşkular uyanmıştı; Rusya'nın yüzyıllık eski tarihinde böyle bir çağrı hep Rus topraklarına haksız ve yetkisiz girişe karşı başarılı mukavemet gösterebilmesi için gerekli olan büyük güç kaynaklarından birini faaliyete geçirmişti.

Kuşkusuz hemen burada çok yaygınlaşmış olan bir yanlışlığın düzeltilmesi gerekmektedir.

1941'de bir zafer de (Moskova'nın ele geçirilmesi) elde edilmiş olsaydı bu, öyle zannedildiği gibi, savaşın Almanya'nın lehine dönmesine neden olmazdı. Bu konuda kaçırılmış bir fırsattan söz edilmek istenilmesi de şeametli olurdu. Sovyetler'in personel ve malzeme gücü hiçbir surette tükenmezdi; daha sonraki savaşlar bunun böyle olduğunu yeterince gösterdi. Bunda Amerikan malzeme yardımlarının (Belge No. : 53-186) önemli katkıları olduğu da inkâr edilemez. Fakat, Hitler'in yalnız düşmanın askeri kuvvetlerini imha etmekle yetinmediği -tüm savaş

Levent Şahverdi Arşivi

sevk ve idarecilerinin meşru dilekleri- aynı zamanda çok uzak hedefli planlar izlediği kesinliğini korudu. Daha muhasamatın başlamasından önce Hitler doğuda gelecek savaşın Bolşevizme karşı imha savaşı olacağını söylemişti (Belge No. : 56, 73); Rusya'yı parçalamaya, ondan koloni bölgesi olarak acımasızca yararlanmaya ve "doğulu aşağılık insanlara" despotça zulmetmeye kesin karar vermişti. Bu amaç için de Alman askerinden acımasızca şiddet ve sertlik göstermesini istedi. Çünkü düşmanı "korumak" Almanya'nın görevi olamazdı; hatta o, işgal edilen bölgelerde sırf kendi politik görüşlerini daha radikal biçimde gerçekleştirebilmek için, eski askeri şeref ve savaş anlayışı noktai nazarından vazgeçilmesini dahi istedi (Belge No. : 189, 190). Totaliter nasyonal sosyalist ideolojisinin kötü bir sonucu olan böyle çılgınca savaş hedefleri karşısında düşmanın gevşemesi veya kolaylık göstermesi tamamiyle imkânsızdı. Böylece, mihver tarafından Avrupa'da dahi iyi bir düzen için savaşmayı düşünen bazı gönüllülerin idealleri de (İspanyollar, Fransızlar, Flamanlar, Wallonenler, Norveçliler, Danimarkalılar, Hırvatlar, Slavlar, Belçikalılar ve İsviçreliler) tıpkı tüm Alman askerlerinki gibi korkunç şekilde kötüye kullanılıyordu.

Fakat "Moskova", Alman askeri sevk ve idaresinde bir bakıma derin bir çatlağın başgösterdiğini de ifade ediyordu : Hitler'in 1941 Sonbaharı'na kadar sürekli biçimde operatif savaş sevk ve idaresine karışmış olması ve bundan özel surette sözetmesi, bunu oldukça açık şekilde sezdirmişti.

Hitler, "Führer Direktifleri" denilen emirlerinde stratejiyi çoğunlukla geniş çerçeve içinde saptamış ve Kuvvet Komutanlıkları'nın her birine icrada nispi serbestiler de bırakmıştı. Fakat şimdi artık tüm sevki idareyi, özellikle Kara Kuvvetleri'ninkini üzerine alıyor, birçok tümene, hatta bazı alaylara ayrıntılarına kadar doğrudan emirler veriyor ve savaş alanlarındaki hareketleri kendi kişisel kararlarına bağlıyordu; aynı zamanda tek başına askeri gereçlerin komplike ve çok katmanlı çark mekanizmalarına da hükmediyordu. Daha Dünkerk önlerinde Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın yetkilerini gaspetmeye başlamıştı; Brauchitsch'in 19 Aralık 1941'de görevden uzaklaştırılmasıyla bu artık son haddine ulaştı. Bundan birkaç gün önce Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı Halder, günlüğünde şöyle yazmıştı : "Kara Kuvvetleri Komutanlığı artık hemen hemen postacıdır." Bu, üzüntü verici bir bilançoydu. Hitler bizzat Kara Kuvvetleri'nin sevk ve idaresini şu sözlerle üzerine aldı : Harekât sevk ve idaresini beş aşağı beş yukarı herkes yapabilir; önemli olan, Kara Kuvvetleri'nin nasyonal sosyalizm ruhuyla eğitilmesidir. O, bu andan itibaren askeri hareket kanununa, operatif sevk ve idare esaslarına riayet

Levent Şahverdi Arşivi

etmeksizin, diktatörce, kararsızca ve çoğunlukla söz dinlemez biçimde hükmetti. Fakat, sevk ve idare organı olarak Kara Kuvvetleri Karargâhı'nın devreden çıkarılması tüm ordunun felaketini de arkasından sürükledi.

Kuşkusuz, Moskova önlerindeki krizli günler Hitler'i de çok üzmüş ve şiddetli biçimde sarsmıştı. Fakat o bir yandan "doğal güçleri" diğer yandan başta Brauchitsch olmak üzere "generalleri" başarısızlıktan sorumlu tuttuktan ve sonuncuları "Şamar oğlanları" olarak damgaladıktan sonra (Belge No. : 89, 92), çabucak eski kendine güvenini yeniden kazandı. Artık, yalnız onun sevk ve idaresinin borusu ötecekti. Göbbels'e söylediği gibi, generalier sözlerinin sürekli kesilmesinden ötürü nasıl da bozulmuşlardı. Lakin, acaba Hitler Moskova deneyimlerinden sonuçlar çıkarmaya ve tüm cephelerde askeri imkân ve ihtimalleri kendi politik hedefi çerçevesinde yeniden detaylı olarak düşünmeye hazır mıydı? Bu çok önmli bir soruydu.

Şurası muhakkak ki, Hitler Moskova önündeki krizin bir kez daha üstesinden gelmişti; onun stratejisi hezimete uğramıştı ama bir yenilgiden daha çok bir aksilik söz konusuydu. Bu da, diğerleri arasında aralık ayından bu yana başlamış olan ve Propaganda Bakanlığı'nca mükemmel surette ön planda tutulan Japon başarılarından ötürü Alman halkının bilincine pek de derin nüfuz etmemişti. İşte birçok eleştirmen bunu unutuyor. Hitler'in "Başkomutan" olarak nam ve şöhreti azalmamış olup birkaç hafta sonra Doğu Cephesi'ndeki kıtalar da yeniden mutlak üstünlük duygusuyla dolmuş haldeydi.

Fakat 1942'de doğuda bir karar verme çok acil ve zorunlu oldu. Çünkü, Hitler Japon kuvvetlerini gafilce abartarak İtalya ile birlikte Aralık-1941'de ABD'ye savaş ilan etti. (Belge No. : 84). Her ne kadar şu sırada Amerika'nın İngiltere tarafından savaşa girmesi iki halk arasındaki karşılıklı sempati ve yakın bağlılıklar nedeniyle kaçınılmazdıysa da ve açık ihtilaf Almanya'ya denizaltı savaşı sevk ve idaresinde yeniden tam bir hareket serbestisi veriyorduysa da, yine de bu pek çok sonuçlara gebe psikolojik bir hataydı. Şimdi mihverin ve onun müttefiklerinin karşısında tüm dünyanın insan, endüstri ve ham maddelerinin % 75'i bulunuyordu.

1942 Yaz taarruzuna ilişkin Alman harekât planı ilk bakışta Hitler'in 1941/42 kışı deneyimlerinden ders almış olduğu zannını veriyordu. O, şimdiye kadarki üç taarruz grubu (Kuzey, Merkez ve Güney Ordular Grupları) yerine bir sıklet merkezi, hem de güney kesimde, teşkil etmek istiyordu; operatif hedefi Rus güney sınırıydı. Kuzeyde er ya da geç Finlilerle bağlantı kurmak için Leningrad ele geçirilecekti. Ukrayna'nın

Levent Şahverdi Arşivi

geride kalan kısmı, Donez Havzası ve Kafkasya'ya sahip olmakla Hitler, Sovyetler'in "savaş ekonomisine ait güç kaynaklarını (kömür, maden, petrol) elde edeceğini umuyordu; ancak bu suretle "düşmanda kalmış olan canlı savunma gücü kesin olarak" imha edilebilirdi (Belge No.: 89, 92, 94). Bir görüşme sırasında Göbbels'e söylediği gibi o, bu kez harekâtı zamanında bitirmek ve "kış konaklarına" girmek niyetindeydi. Muhtemelen doğuda devâsa bir savunma hattı (Doğu Tahkimat Duvarı) inşa etmeyi de düşünüyordu. Amacı, daha sonra Doğu Seferi'ni bu hatta istinat ettirmek ve İngiltere'yi Suriye-Mısır üzerinden vurmaktı. Göbbels notlarında, o zaman doğuda bu kez Almanya'yı endişe ve üzüntülere garketmeyecek sakin ve hareketsiz bir yüzyıllık savaş vaki olabileceğini yazıyordu. Nisan 1942 tarihli 41 No. lu Direktifte (Belge No. : 90) Hitler taarruzun dört aşamada yapılmasını emretmişti :

— Woronesh'in ele geçirilmesi;

— Donez ile Don Nehrleri arasında düşman kuvvetlerinin imha edilmesi;

— Stalingrad'ın kuzeybatıdan (Don aşağısına doğru) ve güneybatıdan (Don yukarısına doğru) yapılacak bir kıskaç harekâtıyla zapt edilmesi;

— Kafkasya'ya doğru çark etme...

İyi hoş ama güney kanatta yığınak yapmış olan kuvvetler böyle bir harekât için yeterli değildi. Ayrıca Alman birlikleri Rusya Seferi'nin son aylarında çok hırpalanmıştı; bu, diğerleri arasında 30 Mart 1942 tarihli tüm tümenlerin savaş değerleri hakkındaki durum raporunda da anlaşılıyordu. Bu rapora göre, doğu cephesindeki 162 tümenin sadece sekizi yakında yapılacak taarruz için tam olarak hazırdı, üçü kısa bir dinlenme ve tazelemeden sonra hazır olabilirdi, kırk yedisi sınırlı taarruz yeteneğine sahipti. Tümenlerin büyük kısmı halen olsa olsa savunma amaçları için kullanılabilirdi. On altı zırhlı tümende sadece 140 tank tam olarak kullanılmaya hazır durumdaydı, yani bir tek zırhlı tümenin teçhizi için gerekli olandan daha az tank mevcuttu (Belge No. : 97)...

Ne var ki Hitler bu kez kaderin üstesinden geleceğine kesin olarak inanmıştı. Kırım'ın işgali başarıyla sonuçlanırken, haziran sonunda başlayan harekât da ("Blau" = Mavi)) başlangıçta bu harekâta bağlanmış olan ümitleri tahakkuk ettirdi. Kuşkusuz bu başarılar Hitler'i yeniden, Rusun gücünün sonunda olduğu, Kızılordu'nun artmakta olan kuvvetlerinin listesini tutan Doğu Yabancı Ordular Şubesi'nin aksine Sovyetler'in son ihtiyatlarını Moskova önlerinde kullanmış oldukları görüşü-

Levent Şahverdi Arşivi

ne sevk etti. Halbuki Sovyetler ilk savaş yılından ders almışlardı; mükemmel ve tedbirli davranarak güney kanatlarının büyük kısmını Alman çemberi oluşmadan kaçırıp kurtarabildiler ve doğuya çekebildiler (Kronoloji 13 ile karşılaştırın).

Hitler artık tüm tavsiyelere kulak asmaz oldu ve inatçıl bir tutumla kuvvet bölmeyi sürdürdü. Bu yüzden şimdiye kadar görevinde bırakılmış olan Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı Orgeneral Halder ile Hitler arasındaki gerginlik tahammül edilemez derecede arttı. Halder 23 Temmuz 1942'de günlüğünde şöyle yazıyordu : "Düşman imkân ve kabiliyetleri evvelden beri küçümsenmekteydi. Bu tutum gittikçe daha da tuhaf biçimler alıyor ve tehlikeli oluyor. En ciddi iş ve konudan artık söz edilemiyor. Ani etkilere karşı manazi tepkiler gösterilmesi ve sevki idare mekanizmasının ve imkânlarının değerlendirilmesindeki tam noksanlık, bu sözüm ona sevk ve idare denilen nesnenin özelliğini oluşturuyor."

Ayrıca Hitler'in aynı gün yayınlanmış olan 45 No. lu Direktifi (Belge No. : 100) de, onun stratejisinin klasik sevki idare prensiplerinden ne kadar fazla uzaklaşmış olduğunu gösteriyordu : Esaslı olarak planlanmışı kademeli biçimde icra edilecek harekâtlar yerine şimdi o kalkmış Volga Kafkasya'ya aynı zamanda eksantrik taarruz yapılmasını emretmişti. Yaz taarruzunun başında güneyde 800 kilometrelik bir cephe işgal etmiş olan aynı kuvvetler 4.100 kilometrelik bir kesimi (sınır hattı) ele geçirecek ve düşman taarruzlarına karşı tutacaktı. Bundan dolayı oluşacak yiyecek ve ikmal güçlükleri bir yana, stratejik hedef de hiçbir surette elde mevcut imkân ve vasıtalarla bağdaşmıyordu. Üstelik 1942 yılı Temmuz ayındaki muharebeler de ne Volga'ya giden yolla ne de Kafkasya'da Sovyet ordusunun büyük kısmının yenilebilineceğini kanıtladı.

İşte burada 6 ncı Ordu'nun daha sonra vaki olan trajesine ilişkin kesin neden yatmaktaydı. Stalingrad'a giden yol ve harekâtın 23 Temmuz 1942 tarihli direktife göre planlanması felaketi hazırlayan alın yazılarıydı.

Her ne kadar her iki taarruz kanadı da ağustos-eylül aylarında başarılarını sürdürdüyseler de -A Ordular Grubu 21 Ağustos'ta Elbrus Dağı zirvesine Alman sancağını çekti ve Kafkaslar üzerinden (Dağ Tümeni) Suchum'a 30 kilometre kadar ilerledi; bu esnada 6 ncı Ordu ve 4 ncü Zırhlı Ordu da Stalingrad'ın batı ve kuzey kısımlarına girdi-, bu taarruzlarla güç ve kabiliyetin son haddine de varılmıştı; ayrıca çevik birlikler için akaryakıt da yoktu. Kışı kısaltılmış uygun bir savunma cephesinde atlatmak için ya Kafkasya'dan ya da Stalingrad'dan vazgeçilmesi gerekiyordu. Fakat Hitler böyle bir karar verme yerine, her iki pozisyo-

Levent Şahverdi Arşivi

nun da korunmasında ısrar etti. Halbuki bizzat kendisi Don ve Volga kenarındaki Alman Cephesi'nin çok ileriye çıkmış olan kavsini tehlikeli addediyordu. Ama onu bu ısrarından vazgeçirmek mümkün değildi. Ayrıca 8 Kasım 1942 tarihli propaganda nutkundaki "Biz artık Stalingrad'a sahibiz" 'Belge No. : 105) sözleriyle kendini her türlü hareket ve karar serbestisinden de mahrum etmişti.

Sovyetler Alman Don Cephesi'nin zayıflığını keşfetmişler (burada müttefik Romen, İtalyan ve Macar birlikleri bulunuyordu) ve büyük bir dikkat ve itinayla kuşatıcı bir harekât için gerekli tüm hazırlıklar yapmışlardı. Sonuna kadar da önlem ve hazırlıklarını gizlediler ve Alman sevki idaresine (Kara Kuvvetleri Komutanlığı) Merkez Ordular Grubu'na karşı bir taarruz yapacakları izlenimi verdirerek daha çok böyle bir taarruzu bekler hâle sokmasını becerdiler.

19 Kasım 1942'de düşman çok üstün kuvvetlerle Stalingrad'ın kuzey ve güneyinde karşı taarruza geçti, Romen Cepheleri'ni yardı ve 6 ncı Ordu'yu beş gün içinde çember içine aldı. 6 ncı Ordu Komutanı Paulus Hitler'den ordusuyla çemberi yarmak için acil hareket serbestisi verilmesini rica etti (Belge No. : 106). Fakat Hitler zamanında çemberi ortadan kaldıracağını ve 6 ncı Ordu'yu en kısa zamanda Hava Kuvvetleri'yle ikmal ettireceğini kesin şekilde vaat ederek isteği reddetti. Sonuncusu, yani Hava Kuvvetleri'yle ikmal, yine Göring'in işiydi. Kuşatılmış olan birliklerin hava yoluyla ikmalini düşüncesizce garanti etmişti. Haddizatında Hitler için, yeni Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı ile bir durum görüşmesi sırasında ifade ettiği gibi, her şeyden önce Stalingrad'ı tutma "fanatik prensibi' söz konusuydu; aksi bir hareket bundan vazgeçme, tüm malzemeyi ve kenti ebediyen kaybetme demek olurdu. Fakat bunu o, sadece perestij nedenleriyle yapmak istemiyor ve yapamıyordu (Belge No. : 110). Savaş sonu dönemi yazarları tekrar tekrar en şiddetli biçimde, Paulus'un 6 ncı Ordu'yu kurtarmak için, o en vahim kasım günlerinde sorumluluğu üzerine alarak çemberi yarıp geçmemesini eleştirdiler. Onlar bunu yaparken o zamanki durum ve koşulları ne kadar da az göz önüne alıyorlardı. Şöyle ki : Henüz kıtaların kendine güvenleri kırılmamıştı ve şimdiye kadar Yüksek Sevk ve İdare tüm krizlerin üstesinden gelmişti. Bundan başka Stalingrad gediklerindeki ordu sevki idaresi Kara Kuvvetleri kurtarma birliklerinin yeterli olup olmadığı hususunda isabetli hüküm verebilecek durumda da değildi. En önemlisi de hemen biraz önce atanmış olan Don Ordular Grubu Komutanı Mareşal Von Manstein (Belge No. : 109) hemen hemen etrafa efsanevi güven saçmış bir kişiydi; onun kararına aykırı hareket etmek, 6 ncı Ordu komuta kademesinin askeri görüş ve düşüncelerinin tamamen dışında bulunuyordu.

Levent Şahverdi Arşivi

Böylece 6 ncı Ordu çepeçevre savunma düzeninde (Belge No. : 108), dışardan kurtarmaya gelineceğini ve havayoluyla ikmal edileceğini ümit ederek savaştı. Kuşkusuz 7 nci Hava Kolordusu ulaştırma birlikleri günde vaat edilen 300 ton ikmal maddesinin ortalama olarak 90 tondan fazlasını kuşatma çemberi içine getiremediler (Belge No. : 111). Ayrıca Hoth Ordu Grubu birlikleri de ancak 50 kilometreye kadar Stalingrad'a yaklaştılar, daha sonra kuvvetli Sovyet baskısı karşısında geri çekilmek zorunda kaldılar; bu çekiliğin en önemli nedeni, kuşkusuz Don Ordular Grubu'nun kritik durumunun kuvvetlerin yeniden gruplandırılmasını zorlamasıydı. 16 Aralık'ta Sovyetler Woronesh'in güneyindeki Don Nehri dirseğinde bulunan 8 nci İtalyan Ordusu bölgesinde de, aynı zamanda A Ordular Grubu'nu (Kafkasya) ve Don Ordular Grubu'nu tecrit etmek amacıyla, Rostow doğrultusunda taarruz ederek yarma yapmışlardı. Stalingrad Manstein için, asla tek ve son problem demek değildi. 19 ile 22 Aralık 1942 tarihleri arasında 6 ncı Ordu Komutanı için teorik olarak son bir ihtimal vardı : Verilmiş olan direktiflerin aksine huruç hareketine cesaret etmek... Ne var ki askeri düşünce ve itaat içinde yetişmiş olan Paulus üst komuta makamlarından emir almadan harekete geçmek niyetinde değildi. Bu makamlar Hitler'den çemberi yarıp çıkma iznini alamadıkları için de, Paulus çemberin içinde dayandı. Acaba o sırada yapılacak bir kuşatma çemberini parçalama girişiminin başarı ümidi olabilir miydi? Bu konuda bugün herhalde tam geçerli olacak bir hükme varılamaz. Ancak Ordu göründüğü kadarıyla, çok az miktarda akaryakıt stokuna sahipti ve o zaman büyük miktardaki yaralılar ne olacaktı?

Sovyetler'in ezici üstünlüğü 1943 yılı Ocak ayının sonunda 6 ncı Ordu'yu teslim olmaya mecbur etti. Bugün biz, 6 ncı Ordu'nun Stalingrad yakınında bir zamanlar yedi düşman ordusunu (66, 62, 64, 57, 21, 25 ve 24 ncü Ordular) tespit ettiğini ve orduların toplam 60'tan fazla tümene sahip olduğunu biliyoruz. A Ordular Grubu (Kafkasya) esaslı biçimde hazırlamış olduğu geri çekilme hareketlerini Taman Yarımadası'na (Krasnoda'ın batısında) kadar düzenli olarak icra ederken, Manstein de böylece düşman hücumunu def edebildi ve tüm güney cephesini yeniden istikrara kavuşturabildi.

Stalingrad Alman savaş sevk ve idaresinin çok büyük facialarından birisiydi. Fakat bu, stratejik çapta kesin sonucu etkileyici tek ve yegâne yenilgi olarak kalmadı, diğerleri de buna eklendi. Şöyle ki : Kasım ayında müttefikler kuvvetli birliklerle Cezayir ve Fas'a çıkarma yapmışlardı (Belge No. : 104). Bu sırada Rommel de, El Alamain civarında ordusuyla durmaksızın batıya doğru geri çekilmeyi başlatmak zorunda kaldı

Levent Şahverdi Arşivi

ve bu çekiliş 1943 Mayıs ayında Tunus Ordular Grubu'nun teslimiyle sonuçlandı. İşte bu üç olay ve 1943 İlkbaharı'nda Alman denizaltı savaşı sevk ve idaresinin vaki olan yıkılışı (Belge No. : 120, 121), İkinci Dünya Savaşı'nın askeri dönüm noktası anlamına geliyordu. Hitler'in en yakın askeri danışmanı Jodl daha sonra, bu andan itibaren "Savaş Tanrısı"nın Almanya'dan yüz çevirmiş ve "diğer kampa teveccüh etmiş" olduğunu itiraf etti; savaş artık askeri bakımdan, hele hele düşmanlarla her tür uzlaşmayı kapatan cüretkâr ve ölçüsüz nasyonal sosyalist politik hedefler müvacehesinde, kazanılamazdı. Müttefiklerde olduğu gibi tarafsız devletlerde de artık Hitler stratejisine güven gittikçe artan biçimde kaybolmaya başladı; Alman Ulusu'ndaki psikolojik tepkiler önemli ve hatırı sayılır ölçüdeydi. Fakat, değişen durumdan gerekli sonuçları çıkarmayı düşünmeyen, savaşı sona erdirmekten ziyade Almanya'yı, Alman Ulusu'nu, hatta Avrupa'yı bile bile topyekûn harabeye çevirmek için elinden gelen herşeyi yapan bir sisteme karşı yeniden bir grup basiretli ve sorumluluk duygusuna sahip politikacı ve askerin mukavemeti artmaktadır.

Akdeniz'de 1940 yazından bu yana ilkin İtalyan, daha sonra mihverin ortak stratejisi uygulanmaktaydı. Bu hususta savaş sonu yıllarında bazı doğru ve isabetli, hemen hemen aynı derecede de yanlış ve isabetsiz şeyler yazıldı. Acaba hangi yanlış sonuçların bu savaş alanında 1945 yılının askeri felaketlerine katkıları dokundu (Kronoloji 9 ve 10 ile karşılaştırın)? Şimdi biraz da buna değinelim :

İtalya İkinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesinden önce, Fransa ve İngiltere ile bir çatışma halinde Kuzey Afrika'da kesin sonuç alıcı hareket edeceğini ve bu nedenle de kendi sömürge bölgesiyle hayati önemi haiz olan bağlantısını sürekli korumak için, İngiliz deniz müstahkem mevkii Malta'yı ve mümkün olursa Tunus'u da işgal etmenin gerektiğini açıkça ilan ettiği halde, bu hususta hiçbir hazırlık yapmamıştı 1940 yılı İlkbaharı'nda denizyoluyla yapılmakta olan çok mübrem kömür nakliyatı savaş kaçağı mal olarak açıklandı. Bu olayla birlikte İtalya özellikle "savaş yapmayan devlet" olarak çok çabuk Almanya'ya karşı uygulanan İngiliz ablukasının etkilerini hissetmeye başladı.

Mussolini, alelacele savaşa girdikten sonra, ilk iş olarak Korsika, Tunus ve Malta çıkış kapılı ve Cebelitarık, Süveyş ve Çanakkale duvarlı "İtalyan Hapishanesi"ni kırıp parçalamakta ısrar etti. "Ayrılmış Bölgeler Politikası" çerçevesinde -Alman savaş sevk ve idaresi Alpler'in kuzey kısmına, İtalyan sevk ve idaresi ile Alpler'in güney kısmına münhasır kılacaktı- Hitler, Akdeniz'deki savaşı tamamen mihver ortağına bıraktı. Herhalde Hitler bunu yaparken İtalyan imkân ve kabiliyetlerini olduğun-

Levent Şahverdi Arşivi

dan çok fazla tahmin etmiş olmalıydı. Buna bir de, Almanya ile İtalya arasında Mayıs 1939'da imzalanmış olan askeri anlaşmaya rağmen, asla ortak savaş hedeflerinin saptanmamış ve planların müzakere edilmemiş olması eklendi. Bu ihmal, esasa ait ilk hata demekti. Şöyle ki : Karada, denizde ve havada alınması gereken operatif önlemlerin başından itibaren dikkat ve itinayla birbirine uydurulması gerektiği halde, her iki taraftaki politik sevk ve idare bunu yapmamış, tuhaf bir davranışla karşılıklı olarak birbirlerine ne kadar fazla diplomatik nezakete sahip olduklarını gösterme gayreti içine girmişlerdi. 1940 İlkbaharı'nda Fransa'ya karşı Ren Cephesi'nde yapılması kararlaştırılmış olan taarruz hareketleri koordine edilemedi. Çünkü, iki tarafın birbirine karşı güvensizliği vardı. Ayrıca İtalyan Genelkurmayı askeri birliklerinin silah ve donanımını ve eğitimlerini tam anlamıyla yetersiz bulduğu için, memleketinin savaşa girmesine açıktan açığa şiddetle karşı çıkmış ve direnmişti. Fakat ilkbalperest ve kendini gösterme arzuyla dolu olan Mussolini, herhalde savaşın en kısa bir zamanda kazanılacağı ümidiyle olacak, generalleri kendi isteğini kabule zorlamıştı. İşte bir savaş için gerekli operatif hazırlıkların yapılmamış olması ve İtalyan Silahlı Kuvvetleri'nin sınırlı vurucu güce sahip bulunmasından dolayı kendisinden istenenlerin üstesinden gelemeyeceğini göstermesinin gerçek nedeni buydu.

İtalyanların savaşın ilk aylarında neleri hayal ettikleri Savaş Bakanı'nın Nisan 1940'ta yaptığı bir açıklamadan anlaşılmaktaydı : "Uygun bir zamanda" "paralel bir savaş" yapmak istiyorlardı; fakat Almanya ile birlikte ve Almanya için değil de, İtalya için." Bu niyet ve kasıt, ortak savaş sevk ve idare prensiplerini çok vahim şekilde ihlal etmekti. Her iki devlet liderinin birbirlerini karşılıklı olarak tekrar tekrar oldu bittiler kargısında bırakmalarıysa, sadece bu en üst düzeydeki silah arkadaşlığına özgü bir karakteristikti. Hitler İtalya'yı, Prag'a girmek, 1939 Sovyet-Alman Antlaşması'nı imzalamak, Norveç'e çıkarma yapmak, Romanya'ya Alman askeri heyeti göndermek (kuşkusuz İtalyan Dış İşleri Bakanı bundan haberdar edilmişti, ama açıkça görülüyordu ki Bakan haberi Mussolini'ye iletmemişti!) suretiyle emrivakiler karşısında bırakmaya başladı. Aynı şey Kırım'ın işgali ve daha sonra Rus Seferi'nde de vaki oldu (Belge No. : 69)... Doğal olarak Mussolini de aynı tarzda karşılık verdi. Bu aşağıdaki olaylarda açıkça belli oluyor : Mussolini 28 Ekim 1940'ta Hitler'e önceden bilgi vermeksizin ve de "Yıldırım Savaşı" reçetesini burada tıpkı ortağı gibi başarıyla uygulayabileceği inancıyla, Yunanistan'ı baskın tarzında istilaya kalktı (Belge No. : 33, 35) ama kuşkusuz bunun önceden tahmin edilemeyecek kadar çok ve çeşitli sonuçları da oldu (Belge No. 36, 38, 39).

Levent Şahverdi Arşivi

İtalya 1940 yılı Haziranı'nda Malta'ya karşı inisiyatifi ele geçirdiyse de -11 Haziran'da ilk kez olarak İngiliz üssünü bombardıman etti-, birkaç gün sonra İtalyan Donanma Komutanlığı durumu derinliğine inceleyerek, şimdilik adanın işgalinin gerekli olmadığı ve ayrıca düşman torpido uçaklarının cüzî hareket yarıçapının Libya'ya denizden ikmali ciddi biçimde tehlikeye sokmayacağı, üstelik bu ikmalin İngiliz uçaklarının menzili dışında yapılabilineceği ve düşmanın savunma potansiyelinin abluka ve hava taarruzlarıyla felce uğratmanın yeterli olacağı hükmüne vardı.

Acaba Malta'ya karşı uzun zamandanberi hazırlanmış olan bir İtalyan çıkarmasının başarı şansı ve ümidi olabilir miydi? Burası, böyle bir meseleyle detaylı şekilde uğraşılacak yer değildir; işgal kuvveti bu sırada beş savaş yetenekli tabur ile üç uçaklı bir yerli alaydan ibaretti. Ayrıca Akdeniz'deki Fransız-İngiliz donanmasının müdahalesi de beklenmeliydi. Fakat Fransa Seferi'nden sonra kuvvet oranı İtalya'nın lehine değişti. Ne olursa olsun, Akdeniz savaş sevk ve idaresi çerçevesinde Malta, İtalya için sürekli "ete saplanmış bir diken" (huzursuzluk kaynağı) olarak kalacaktı. Özellik ve öncelikle de İngilizlerin Ada'yı deniz ve hava üssü olarak elde bulundurmayı ve takviye etmeyi ve keza İtalyan ikmaline karşı savaşın merkezi yapmayı başardıkları zaman ada tam anlamıyla bir çıban başı olacaktı. Fakat başlangıçtan itibaren İtalya askeri sevk ve idaresi gerekli ve enerjik hareketin yokluğunu çektirtti. Bununla beraber, Mussolini'nin Alman sevki idaresine karşı duyduğu güvensizlikten ötürü 1940 Ekim ayından bu yana Hitler'in, Büyük Britanya'ya karşı savaşını Afrika'da bir zırhlı tümen ve bir hava kolordusu ile destekleme önerilerini reddetmesi kesin önemi haiz bir olay oldu. Politik nedenlerden ötürü her şeyden önce, Batı Seferi'nden sonra Alman savaş sevk ve idaresinin sıklet merkezinin Akdeniz'e kaydırılması asla düşünülmeyecekti. Halbuki bunu özellikle Alman Deniz Kuvvetleri Komutanı Büyük Amiral Raeder (Belge No : 45, 67), İtalyan Donanma Komutanlığı nezdindeki Alman Amirali ve İtalyan Başkomutanlığı'ndaki Alman İrtibat Heyeti Başkanı 1940 Ağustosu'ndan bu yana tekrar tekrar istemişler, rapor ve brifinglerinde İtalya'nın tek başına Akdeniz'de İngiltere'yi bertaraf etmeye muktedir olmadığını, Kuzey Afrika'yı düşman çıkarmalarına karşı tahkim etmek için buranın mutlaka ele geçirilmesinin ve aynı zamanda da Atlantik'teki İngiliz irtibat hatlarına karşı deniz harbinin şiddetlendirilmesinin gerektiğini ısrarla belirtmişlerdi.

Ancak durum, İtalya generallerinin karşı koymasına rağmen Mussolini tarafından emredilen Mısır'a karşı taarruzu küçük çaplı başarılarından sonra durdurmaya mecbur edildiği (Belge No. : 31), daha sonra

Levent Şahverdi Arşivi

savunmaya geçmeye zorlandığı, sonunda imha edici bir yenilgiye uğratıldığı ve Yunanistan macerasının da başarısızlıkla sonuçlandığı zaman değişti. Ayrıca kuvvetli, fakat herhalde İngiliz donanması karşısında duyulan aşağılık komplekslerinden dolayı yavaşlatılan İtalyan donanması da Tarent yakınında (Kasım-1940) ağır bir darbeye maruz kaldı, daha sonra Mart 1941'de Matapan Burnu civarında, bir yandan denizdeki kuvvet oranını büyük ölçüde Büyük Britanya lehine döndüren, öte yandan keşif için yeterli deniz hava kuvvetine sahip olmayan İtalyan donanmasını gelecekte ihtiyatlı olmak yerine kesin sonuç arayıcı olmayan hareketlere sevk eden bir yenilgiye uğradı (Kronoloji 20 ile karşılaştırın). Bu tehdit edici gelişme karşısında şimdi İtalyan Başkomutanlığı müttefiklerinden savunma savaşını kara ve hava kuvvetleriyle desteklemeleri için üst üste yardım çağrılarında bulunmaya başladı. Bu ani dönüşe şaşırmış olan Hitler ilk olarak Sicilya'ya Akdeniz'in doğu ve batısında İngiliz gemi seyriseferiyle mücadele etmek üzere bir hava kolordusu gönderilmesini emretti. Bu suretle de gittikçe artan Alman kuvvet parçalama felaketi başladı (Belge No. : 46, 47, 48, 49).

Hitler, Kuzey Afrika'nın kaybının İtalyan savaş morali üzerinde psikolojik tepkiler yaratacağından korkuyor, bu nedenle de buna mutlaka engel olmak istiyordu. İşte bu amaçla 1941 yılının başında, savunma muharebelerini takviye etmek üzere, Libya'ya yeterli güçte bir tank mania birliği göndermeye karar verdi. 1941 yılı Şubatı'nda Alman Hava Kuvvetleri Karargâhı da bu arada 10 ncu Hava Kuvveti'nce toplanan bilgilere dayanarak, Malta'nın önemine işaret ettiği ve Ada'yı İngiltere'nin tehlikeli bir "Hüküm Köprüsü" olarak nitelendirdiğinden Hitler Mussolini'den İngiliz deniz ve hava üssünün tamamen tahrip edilmesini rica etti. Tam bu sırada Başkomutanlık Sevk ve İdare Karargâhı da, bir muhtırada tamamen Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın fikrine uygun olarak, Malta'nın zaptının acil ve mübrem olduğunun altını çizmiş ve buna gerekçe olarak da, ancak Kuzey Afrika'daki savaş için denizden ikmal garanti alındığı zaman Akdeniz'de başarılı bir mihver savaş sevk ve idaresinin (Alman Başkomutanlığı'nca yürütülmüştü!) sürekli bir çözüme kavuşabileceğini öne sürmüştü. Fakat Hitler Balkanlardaki ve Libya'daki Alman askeri harekâtlarını İtalya için esasen destek ve himaye önlemleri olarak görüyor ve Malta'da İngiltere'ye öldürücü darbe indirmenin şu sırada imkânsız olduğunu düşünüyordu. Bu nedenle de Malta'nın zaptı konusunda müteredditdavranıyordu. Ayrıca keşif sonuçları da adaya bir hava indirmesinin büyük güçlüklerle karşılaşacağını ortaya çıkarmıştı. Hitler tamamen Rusya planlarının etkisiyle bakışını çok daha kuvvetli biçimde kendisine Girit'in alınmasının daha önemli göründüğü yer olan

Levent Şahverdi Arşivi

Akdeniz'in doğu kısmına çevirdi. Hava İndirme Kolordu Komutanı Korgeneral Student tarafından desteklenen Hitler 1941 Nisan ayının sonunda Girit Adası'nın işgal edilmesini emretti (Belge No. : 58) ve de bu iş Mayıs 1941'de büyük zayiat verilmek suretiyle başarıldı. Bundan birkaç hafta önce, Alman Afrika Kolordusu'nun yeni atanmış olan komutanı General Rommel cüretle Mersa el Brega yakınındaki İngiliz mevziine taarruza karar vermişti; Yunanistan Seferi'nden dolayı zayıflamış olan İngilizler karşısında süratle ilerleyerek Nisan ayında Mısır sınırına, bu arada Tobruk'un işgalini başaramadan, dayandı. Bu savaş alanında bir elden emir-komuta işi sonuna kadar çözümlenmemiş olarak kalmasına rağmen, Alman Hava Kuvvetleri'nin müdahalesiyle genel durum gerginliğini kaybetmiş ve yeniden mihrer lehine değişmişti. Malta'yı alma ve daha kuvvetli birliklerle Süveyş Kanalı'na ilerleme hususunda yenilenen öneri bir kez daha gerçekleştirilmedi ve bu suretle burada kesin bir dönüşe imkân verecek en uygun an da kaçırılmış oldu. Başkomutanlık Karargâhı'nın Hitler tarafından da onaylanan 1941 yılı Yazı'nın son aylarındaki stratejik durum hakkındaki bir muhtırasından, 1942'de "eğer mümkün olursa Fransa ve İspanyol pozisyonlarının yardımıyla" ve Türkiye'yi de içine almak suretiyle Akdeniz'de İngiltere'ye karşı "geniş ölçüde" savaşa başlayabilmek için; her şeyden önce Sovyetler Birliği'nin ortadan kaldırılacağı açıkça anlaşılıyordu. Hitler, münhasıran Mussolini'yi şimdi Malta'yı işgal etmeye zorluyordu ama İtalya bu iş için eğitilmiş özel birliklere (paraşütçüler) sahip değildi. Buna rağmen İtalyan Genelkurmay Başkanlığı düşman üssünün zaptına ilişkin ilk etütleri, kuşkusuz alışılageldiği gibi Alman makamlarını bu işe katmaksızın, hazırlamaya başladı.

Alman taarruz uçlarının doğuda Moskova üzerine ilerledikleri esnada, geçen zaman içinde takviye edilen İngilizler Kuzey Afrika'da Rommel'e karşı bir taarruz başlattılar ve Rommel'i personel ve malzeme dengesizliğinden ötürü Marsa el Brega mevziine kadar geri çekilmeye mecbur ettiler. Ayrıca Malta'dan mihver kuvvetlerinin ikmal faaliyetine karşı, zayiatı % 45'e kadar çıkaran şiddetlendirilmiş bir savaş da açtılar (Belge No. : 172) (Literatürde sık sık sözü edilen % 63 ve % 77 doneleri, İtalyan Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın resmi emriyle bihakkın, İtalyan donanmasının Kuzey Afrika'ya yapılan Alman ikmalini yeterince korumadığı hususundaki mükerrer serzenişler gibi, çürütüldü!).

Akdeniz bölgesinde yeniden kritikleşen durum Hitler'in doğuya tahsis edilmiş olan 2 nci Hava Kuvveti'ni İtalya'ya çekmesine neden oldu (Güney Komutanı Mareşal Kesselring). 1941 Aralık ayında 1942 yılı Ocak ve her şeyden önce de Nisan aylarında tekrarlanan şiddetli hava taarruzları ve bunlara ilaveten yirmi dört denizaltının kullanılması Afrika

Levent Şahverdi Arşivi

savaşçılarının yükünü sonunda hissedilir derecede hafifletti; ikmal zayiatı % 2'ye düştü ve bu sayede Rommel Cyrenaika'yı tekrar işgale girişecek güce süratle kavuştu. 1942 yılı Şubat ayının ortasında Rommel artık El Gazala bölgesinde bulunuyordu. Şimdi ikinci kez, tehditkâr adayı bertaraf etmek için gerekli tüm koşullar mevcuttu. Başkomutanlık Karargâhı'nın, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın ve Güney Komutanlığı'nın ortak çabalarıyla Hitler'den Malta'ya karşı yapılacak İtalyan Harekâtı'nın desteklenmesi emri zorla koparılabildi. Böyle olduğu açıkça görünmekteydi. Hatta iki kurmay subay da İtalyan Başkomutanlığı Özel Karargâhı'na yerleştirilebilindi. Bu, herhalde mihverin ortak bir planlama karargâhının kurulduğu biricik durumdu.

1942 yılı 29 ve 30 Nisan günlerinde Hitler ve Mussolini, Kuzey Afrika'da İngiliz savunma pozisyonlarına karşı Rommel'in büyük taarruzunun Mayıs 1942 başında, en geç Haziran başında başlamasına ilişkin kararı verdiler (Theseus), buna daha sonra temmuz ya da ağustos ortalarında, Başkomutanlığın 4 Mayıs 1942 tarihli direktifine göre, Alman tarafınca bu iş için bir istihkâm taburu ve yaklaşık 30 tankla takviyeli 7 nci Hava Tümeni'nin öngörüldüğü "Herkules Harekâtı" eklenecekti.

Bu arada Alman Hava Kuvvetleri tamamen yer harekâtına müdahale edebilmek için, Mayıs 1942'de (Nisan ayında toplam 5.700 kullanma) Malta'ya karşı yapmakta olduğu sürekli taarruzlarını hemen hemen durdurmuştu ki Hitler aniden yalnız "Herküles" Planı"na karşı duyduğu büyük endişeleri -Tobruk alındığı takdirde Ada'dan vazgeçilebilirmiş, ayrıca bu üssün donanmasız elde bulundurulması da mesele teşkil edermiş- açıklamakla kalmadı, aynı zamanda 21 Mayıs günü Silahlı Kuvvetler Sevk ve İdare Karargâhı'na Malta'nın işgalini ilişkin hazırlığın gösteriş mahiyetinde sürdürülmesini de emretti. Bu gerçekte tuhaf olduğu kadar, ittifak ortağına karşı sorumsuzca bir davranıştı da...

Rommel 26 Mayıs 1942 büyük ümitlerle taarruzuna başladı ve Çöl Kalesi Tobruk'u zapt ederek Mısır-Libya sınırına dayandı. Şimdi Malta'yı ele geçirmek için bir mola mı verilecekti -İtalyanlar öncelikle bundan yanaydı- yoksa başarıdan yararlanarak Kahire üzerine yürüyüşe devam mı edilecekti? Bu hususta karar verilmesi bekleniyordu. Ama belli ki Hitler kararını çoktan vermişti. Fikri Rommel tarafından desteklenen Hitler 22 Haziran 1942 Mussolini'ye, "tüm savaşın akibeti için kesin etkili" olabilecek bu "tarihi dönüm noktasında" İngilizlerin tamamen imha edilinceye kadar aralıksız takip edilmelerinin gerektiğini; bunun tek amacının da Akdeniz'de tüm İngiliz ve Amerikan birliklerinin toplanmasıyla mihver devletlerin aleyhinde bir kuvvet oranı oluşmasını önlemek olduğunu yaz-

Levent Şahverdi Arşivi

dı. Başlangıç başarılarına kendini kaptırmış olan Rommel de süratli bir zafer umuyor ve haziran sonunda Kahire'de olabileceğine, düşmanınsa Nil Deltası önlerinde yeni bir savunma mevzii tesis edecek durumda olamayacağına işaret ederek tüm endişe ve tereddütleri ortadan kaldırıyordu.

Hitler sonunda Malta'nın işgalinden vazgeçme nedenini, bu takdirde İngilizlerin Ada'nın ikmalini devam ettirmek için sürekli konvoylar kullanmak zorunda kalacaklarına; bununsa Alman-İtalyan deniz birliklerince savaş ve ticaret gemisi ulaşımına büyük ölçüde kayıplar verdirilmesine sebep olacağına dayadı.

1942 Haziran ayında gerçekten bir Kahire veya Malta alternatifinin varolup olmadığı gibi tartışmalı sorunlara girmeksizin bazı hususlar üzerinde durulmalıdır; Haziran sonunda Alman-İtalyan Zırhlı Ordusu El Alamein hattına (İskenderiye'nin 100 km. batısında) ulaştıysa da, ağustos sonuna kadar ertelenen müteakip taarruzlar beklenen yarmayı elde edemedi; bu daha ziyade elde mevcut kuvvetlerin ezici bir başarı için yeterli olmadığını gösteriyordu. Kıtalar yorgundu ve güçleri tükenmişti; zırhlı savaş araçlarının büyük kısmı tahrip edilmiş ya da artık kullanılamaz hâle gelmişti. Doğuda devam eden muharebeler karşısında bu tali ve oyalama cephesine yeni bir kuvvet sevki düşünülmemişti. Böylece cepheler hareketsiz kaldılar (Kronoloji 10 ile karşılaştırın).

Fakat İngiliz generali Montgomery 28 Ekim 1942'de (Belge No. : 102) tank ve uçaklar başta olmak üzere çok üstün kuvvetlerle, üstelik ikmalde gittikçe yükselmekte olan düşüşlerin kendini hissettirdiği bu kritik anda karşı taarruza geçti (Belge No. : 103). Rommel'in tümenleri sürekli olarak bu her yönden üstün olan dengesiz taarruza karşı koymak zorunda kaldılar. Malta'dan yapılmakta olan hava ve deniz taarruzları 1942 yılı Kasım ve Aralık aylarında zayiat rakkamlarını % 50'lerin üstüne yükselttiler (Belge No. : 172). Bu sırada -6/8 Aralık 1942- kuvvetli müttefik birlikleri Cezayir ve Fas'da Afrika Ordusu'nun gerilerine çıktıklarında, mihver devletleri burada iki cepheli savaş yapma durumuna düştüler. Eşit olmayan kuvvet oranı karşısında özellikle de havada, haftanın tek sorusu, burada savaşın ne zaman sona ereceğiydi : 1943 yılı Mayıs ayının ortasında Alman-İtalyan Tunus Ordular Grubu'nun son birlikleri de teslim oldular. Artık Kuzey Afrika müttefiklerin elindeydi ve mihverin "yumuşak karın boşluğuna" öldürücü darbe indirmek için çıkış noktasını ele geçirmişlerdi (Belge No. : 117).

Zaferler ve "Yıldırım Savaşları" yıllarını ardı arkası kesilmeyen çöküşler ve Alman Devleti'nin can çekişme dönemi izledi. Almanlar karada, havada, denizde ve ekonomide üstünlüğü kaybetmeye başladılar ve kısa

Levent Şahverdi Arşivi

zaman sonra tüm üstünlük müttefiklere geçti. 1943 yılı İlkbaharı'ndan bu yana mihver devletleri ümitsizce savunmada bulunmaktaydı. Almanya şimdi, yaklaşık 15.000 kilometrelik bir genişliğe ulaşan "Avrupa Kalesi"ni (Kuzey Kutbu-Atlantik Duvarı-İtalya-Mısır-Rusya-Murmansk) her tarafa karşı savunma azim ve yeteğinde olabilirdi. Fakat, elde mevcut kuvvetlerin ve malzeme yedeklerinin doğudan, batıdan ve güneyden vaki olacak taarruzlara ve hava bombardımanlarına ne kadar bir zaman karşı koyabilecekleri belli değildi; İtalyan mukavemet azim ve isteği hemen hemen kırılmıştı (Belge No. : 117)... Alman propagandasınca zapt edilemez olarak iddia edilen tabyaya karşı düşman taarruzu, bu tabyanın en zayıf yerlerine başladı. Müttefikler 10 Temmuz 1943'te deniz hâkimiyetini ele geçiren donanmanın himayesinde Sicilya'ya çıktılar. Bununla aynı zamanda şiddetli hava taarruzlarıyla da (19 Temmuz 1943'te 500 uçakla Roma üzerine) İtalyan savaş moralini yıpratmaya çalıştılar. Kısa zamanda kendisini gösteren düşman başarılarının etkisiyle birkaç gün sonra faşist sistem yıkıldı. 25 Temmuz günü Mussolini azledildi ve esir alındı. Kral III. Viktor Emmanuel tarafından hükümet başkanlığına atanan Mareşal Badoglio, İtalya'nın yönetimini üzerine aldı ve derhal Müttefik Başkomutanı General Eisenhower ile, İtalyan Silahlı Kuvvetleri'nin teslimi-nin imzasıyla sonuçlanan gizli görüşmelere girişti (Belge No. : 125). Eylül başında İngiliz ve Amerikan kıtaları İtalya'nın güney ucuna çıktılar; dört hafta sonra bu birlikler Foggia-Napoli hattını ele geçirmişti. Yıl sonuna kadar Sangro'da ve Monte Cassino Manastırı doğrultusunda yarmayı başardılar. Burada Güney Komutanı Mareşal Kesselring taarruzu geçici bir süre durdurdu.

Bu olaylar cereyan ederken Hitler 8 Eylül'de İtalyan Silahlı Kuvvetleri'ni zamanında silahsızlandırmak ve düşman tarafına geçmelerini önlemek için "Mihver Durumu"nu feshetti. Kara Kuvvetleri'nin büyük kısmı Almanların eline düştüğü halde, İtalyan donanması son anda La Spezia'dan Malta'ya kaçarak kurtulmayı başardı... Genel olarak İtalya'daki durum Alman tarafınca istikrara kavuşturulabildi. Gran Sasso'da bir Alman Özel Komando Birliği'nce kurtarılan Mussolini, 18 Eylül'de İtalya'yı yeni bir sosyalist cumhuriyet olarak ilan ettiyse de, bu cumhuriyet savaş sonuna kadar kuşkusuz sadece Kuzey İtalya'da bir gölge varlığı yönetti. Fakat krala bağlı yeni İtalyan hükümeti Alman Devleti'ne karşı savaş ilan etti; eski müttefikten munzam bir düşman oluşmuştu.

Tam bu sırada Sovyetler doğuda, Kursk (İç Kale) civarındaki son Alman taarruzunun akamete uğramasından sonra (Belge No. : 118, 119), inisiyatifi kesin olarak ellerine geçirmişlerdi; Sovyetler ve komünist göçmenler tarafından kurulan "Özgür Almanya Ulusal Komitesi"nin (Belge

Levent Şahverdi Arşivi

No. : 122) geniş çaplı, fakat az başarılı propaganda faaliyeti de onların ileri hareketine katıldı. Kızılordu 1943 yılı Ocak ayında iyice sıkıştırılmış olan Leningrad'la kara bağlantısını yeniden kurduktan sonra, Ağustos'ta Alman Cephesi'nin güney kanadına karşı büyük taarruza geçti. Stalino üzerinden aşağı Dinyeper'e kadar ilerleyerek tüm Donez Havzası'nı kurtardı ve Kırım Yarımadası'ndaki Alman kuvvetlerini tecrit etti. Bu arada orta kesimde de Kiew-Gomel-Witebsk Hattı'na ulaşmış olan Kızılordu, Merkez Ordular Grubu'nu kuzeye doğru çekilmeye zorladı (Belge No. : 126). Hasılı Kızılordu, 1.000 kilometreden daha fazla bir cephe genişliğinde yaklaşık 300 kilometre derinliğinde bir yarmayı başarmıştı. Kuşkusuz Sovyet Ordusu bunları ve daha sonraki yıllardaki (1944/45) başarıları savunanlar (Almanlar) ile taarruz edenler (Sovyetler) arasındaki sürekli düşmekte olan ve Alman cephe askerinin çok büyük cesaret ve metanetinin de devamı üzere artık kolayca dengeleyemediği kuvvet oranına borçluydu. Doğu Cephesi'nde kullanılan Alman tümenlerinin sayısı 1943 başında 214'den 190'a düştü. Bu feci şekilde kuvvet parçalamanın ve tüm cephelerde artmakta olan aşırı taleplerin bir sonucuydu. Buna karşılık Sovyetler, birliklerinin miktarını aşağıdaki şekilde yükselttiler : Avcı tümenleri (ya da tugayları) 442'den 531'e, zırhlı tümenler (tugaylar) 186'dan 290'a ve süvari tümenleri 35'den 45'e çıktı. Toplam olarak 5,1 milyon taarruz eden Rusun karşısında 1943'te 3 milyon Alman bulunuyordu. Kuşkusuz, düşmanın sürekli artmakta olan 2-3 misli malzeme üstünlüğünün çok daha fazla önemi vardı. 1943 yılı Şubat ayında Kızılordu 7.000'den fazla tank, Nisan'da 19.000'in üstünde çeşitli çapta top kullanmıştı; müttefikler hemen hemen hiç yıpranmamış durumda olan yedeklerinden çok sayıda kamyon vermiş oldukları için (Belge No. : 186) Sovyet birliklerinin hareket kabiliyetleri de artmıştı. Bundan iki sene sonra 1945 yılı Ocak ayında Sovyet üstünlüğü piyadede 7. 7,1; topçuda 6. 9,1; bomba atarlarda 10. 2,1 ve tanklarda 4. 7,1 oranını buldu; ayrıca 16.000'den fazla çeşitli türde savaş uçağı kullanılmıştı. 1,8 milyon Alman askeri 5,8 milyonun üstünde Kızılordu mensubunun saldırısına karşı savunuyordu.

Acaba Alman Yüksek Askeri Sevk ve İdaresi dördüncü savaş yılının sonunda genel savaş durumunu nasıl değerlendiriyordu? Biz bu zamana ait üzüntüyü mucip bir belgeye, yani Başkomutanlık'ta Harekât Başkanı olan General Jodl'un bize bu konuda bilgi veren valilerin önünde yapmış olduğu 7 Kasım 1943 tarihli bir takdime ilişkin notlarına sahibiz (Belge No. : 129). Hitler'in en yakın askeri danışmanı bu notlarda Alman savaş sevk ve idaresinin maruz bulunduğu güçlükleri açıkça şöyle dile getiriyordu : İç hatlarda savaşa rağmen, kuvvet noksanı ve kuvvet parçalan-

ONSUR ATASE Psk Kütüphanesi

Levent Şahverdi Arşivi

ması, ulaşım hareketlerinde engeller, asker ve fabrika işçisi ihtiyaçları arasındaki anlaşmazlık, denizaltıların hezimeti ve hava savaşındaki bunalımlar... Genelde Jodl'ın açıklaması, o zamanki durumun tam anlamıyla makul ve askerce bir değerlendirmesiydi. Bununla beraber Jodl kapsamlı bilançosunda 1943 yılı sonunda "nihai zafere güvenme" hak ve yetkisini veren bazı olumlu unsurlardan da söz etti. Acaba bunlar nelerdi? Biz her ne kadar onun konuşmasının üst düzey parti liderlerini etkilemeyi amaçladığını ve bunu da başardığını hesaba katıyorsak da, yine de burada yüzlerce yıllık Alman harp sanatı ve sevki idaresinin yerini korkunç ölçüde bir totaliter ideolojinin zafere olan inanç fanatizminin aldığını görmemek mümkün değildir (Belge No. : 204, Ek-4). Jodl'a göre, bu dünya savaşının sonucunu silahlar, tanklar, uçaklar ve hatta her iki tarafın ekonomik potansiyellerinden daha çok Alman mücadelesinin ahlaki ve moral bakımdan haklı olduğu bilinci, ihtilâlci nasyonal sosyalist idenin ve Führer'e olan inancın gücü tayin edecekti. O Führer ki, Büyük Friedrich'den bu yana ilk kez olarak politik ve askeri sevki idareyi yeniden ahenkli biçimde umumun selâmet ve menfaati için şahsında birleştirmiş ve silahlı kuvvetler aracını mutlak ve emin vaziyette elinde tutuyordu. Herhalde General düşman başarılarını durduracak olan "Yeni Silahlar"dan (kuşkusuz detaylı olarak zikretmeksizin) söz ediyor olmalıydı ama aslında o başlıbaşına ve yegâne mutlak, fanatik harp prensibidir ve bu prensip -onun fikrine göre- değişmez bir kanun gibi dünya tarihini yönlendirmekte ve onu tam bir güven ve ümitle doldurmaktadır. Jodl sonunda bizzat "Bir kez bu savaş nasıl sonlanacak, bunu hiçbir insan önceden tahmin edemez... diyerek gerçeği kabul ve ikrar ediyor ama bunun hemen arkasından da Almanya'nın zaferi kazanacağını ilave ediyor ve "çünkü biz zaferi kazanmak zorundayız, aksi halde dünya tarihi anlam ve önemini kaybetmiş olur" diyor. Bu ifade biçimi, Alman Devlet Başkanı'nın birinci askeri mesai arkadaşı tarafından yapılan bir iflas ilanından daha öte bir şeydi. Burada hemen sadece kendi egemenlik sistemini son ana kadar muhafaza etmek için, insaf ve izanın aksine savaşı akılsızca uzatan ve yakın çevresini de hemen hemen hipnotize ederek uyutmuş olan Hitler'in şeytani etkisi hissedilmektedir.

Acaba nasyonal sosyalist yönetim hangi ümitlerle tekrar tekrar vaat etmiş olduğu "Nihai Zafer"e angaje oluyordu? 1942/1943'de Hitler kendini hemen hemen emsalsiz olan politik ve askeri başarılar zincirinden dolayı yalnız "dünyevi" misyonunda kuvvetlenmiş hissetmekle kalmıyor, tüm politik rüyalarının gerçekleşmesine yaklaşmış olduğuna da inanıyordu. Onun asıl savaş hedefi kuşkusuz yeni bir Avrupa düzeninde mündemiçti. Avrupa sözünden o hiç kuşkusuz coğrafi bir kavramdan daha çok,

Levent Şahverdi Arşivi

kansal bağlılığı esas olan bir kavram anlıyordu. Büyük Almanya'da ve bu suretle de Versay Anlaşması'nın revizyonunda (1933-1938) (Belge No. : 16) ve Orta Avrupa'daki Alman Devleti'nin üstünlüğünde (1939-1941) sonuç itibariyle sadece büyük "Avrupa Konsepsiyonu" için geçiş istasyonları veya koşulları görüyordu. Nitekim bu görüşünü daha savaş patlamazdan önce, 1937'de (Sonthofen nutku) veya 1939 Ocak ayında (Başbakanlıkta yeni mezun olan subaylar önündeki konuşması) açıkça belirtmişti (Belge No. : 5). Kendince diğer ulusların yaşam çıkarlarını ve tarihsel bakımdan büyüyüp gelişen geleneklerini düşünüyordu ama bu düşüncelerinde yaşlı kıtanın ebedi değerlerini feda etmeyi de ihmal etmiyordu.

Bu "emsalsiz" merkezi gücün, yeni vahşice elde edilen yaşam alanının bir kesitini çizmeye çalışıldığı takdirde -kaynaklarımız elverdiği oranda- (bu konuda tamamiyle iddia etmeksizin ve bunun daha sonra tam olarak gerçekleşmesinin etkisi altında kalmak istemeksizin), aşağıdaki hususlar ortaya çıkar :

Bu alanın sınırlarını kuzeyde Buz Denizi, güneyde Akdeniz, batıda Atlantik, doğuda Ural Dağları oluşturuyordu; buralarda yerleşik ve eli silah tutar bir köylülük Asya'dan vaki olacak düşman baskınlarına karşı egemenlik sistemini koruyordu (Belge No . : 143). "Dejenere olmuş" Fransa çözülüp dağılmıştı; Belçika, Hollanda muhtemelen -Finlandiya Müstesna- kuzey devletleri de eyaletler haline dönüştürülmüş ve Avrupa Rusyası Bolşevizmin yıkılışından sonra sekiz mahmi (koruma altına alınmış) devlete bölünmüştü (Belge No. : 56, 73, 190); güneydoğu bölgesi muhtemelen tamamen Almanya'ya bağlı olan İtalya'ya terk edilmiş olarak kalıyordu. Hitler "her muhtariyet yolunun bağımsızlıkla" sonuçlanacağından korkuyor, zorla zapt edilmiş olan geyin "demokratik kurumlarla korunamayacağına" inanıyordu. 8 Mayıs 1943'te devlet ve eyalet idarecilerine bugün hâlen Avrupa'da varlığını sürdüren "küçük devlet hurdaları"nın mümkün olan süratle tasfiye edilmesi gerektiğini, "savaş hedefi"nin ancak Almanlar tarafından oluşturulacak "küçük bir organizasyon"nun becerebileceği müttehit bir Avrupa olduğunu ve başka bir yönetim gücünün pratik bakımdan mevcut olmadığını açıklamıştı (Belge No. : 116).

Kuşkusuz, yaldızlı nasyonal sosyalist kisvesi altında Alman Ulusu'nun üniversal mukaddes Roma İmparatorluğu tahayyüllerince de beslenen ve ablukaya dayanıklı ve kendi kendine yeterli ekonomi imparatorluğu olarak Anglosakson ekonomi sistemi karşısında ve Asya hâkimi Japonya ile birlikte Amerika karşısında da üstünlüğünü kanıtlayabilen ve Berlin'i muazzam "Dünya Başkenti" yapacak olan geleceğin "Büyük Cer-

Levent Şahverdi Arşivi

men Devleti"nde hak, hukuk ve anayasa Führer'in iradesi demekti (Belge No. : 132, 143). Otoriter Führer devletinin cebir vasıtalarıyla egemen olan bu devlette tüm "ırk düşmanları" (Yahudiler) Yahudi düşmanlığının sonucu olarak sistematik biçimde imha (Belge No. : 192, 194, 195, 197 Ek : 5), işe yaramayan değersizler (hasta ve sakatlar) itlâf edilmiş (Belge No. : 187, 214) ve can sıkıcılar (başka türlü düşünenler ve doğu halkları) ya diğerleri arasında "geliştirici" bilim adamlarının deneme objesi olarak kullandıkları toplama kamplarına sevk edilmiş ya da Sibirya'ya sürülmüşlerdi; yabancı halkların geride kalan bakiyeleri neyse eski Isparta'daki devlet köleleri kaderi ihsan etmek düşünülmüştü (Belge No. : 73, 189). Beyaz Rusya atışlı manevralar için kıta tatbikat alanı olarak kullanılıyordu (Belge No. : 143). Hıristiyanlığın yerini SS-Teşkilatı tarikat kuralları alırken, tüm parti teşkilatlarının kalıba sokulmuş fonksiyonları "muhteşem örnek" prensiplerine göre -yeni bir ahlâkiyetle dolmuş ve özel surette yetiştirilmiş "Yüce kadınlar" la evlenmiş olarak- beyefendi halk denilen kuzeyli elit zümrenin, yani üstün değerli, kültürlü bir ırkın temsilcilerinin, ruh (kültür) ve davranışlarına şekil veriyorlardı (Belge No. : 132). Nihayet savaş kahramanlarına sadakat ve cesaretleri için en yüksek ödül olarak, Cermen nüfusunun artmasını garanti edebilecek çifte evliliğe de göz kırpıldı (Belge No. : 188). Silahların zaferini çocukların zaferi izlemeliydi. Bormann bu vecizeyi, 1944 yılı ocak ayının sonunda Hitler'le yaptığı bir görüşmeden sonra, alelacele yazılı hâle getirip tebliğ etti.

8 Mayıs 1943'te Hitler, Alman Devleti'nin günün birinde tüm Avrupa'ya egemen olacağını kendine özgü kesin üslubuyla ifade ettikten sonra "Biz bunun için daha pek çok savaşlar yapmak zorunda kalacağız, fakat hiç kuşkunuz olmasın ki bunlar da en mükemmel başarılarla sonuçlanacaktır. O zamandan itibaren ufukta bir dünya egemenliği yolu görünmüş demektir. Avrupa'ya sahip olan, dünyanın sevk ve idaresini eline geçirir. Bu münasebetle biz doğal olarak hak ve haksızlık sorunlarının tartışma konusu haline gelmesini asla kabul edemeyiz. Bu savaşı bu kez saat 12'den önce değil, aksine her halûkârda 12'den sonra bitirmeye kesin kararlıyım" dedi (Belge No. : 116).

Bütün bunlar kuşkusuz nasyonal sosyalist mümtaziyeti denilen boş kuruntular değil, aynı zamanda ana hatlarıyla kesin şekilde belirlenmiş amaçların bir kısmıydı. Bunların uğruna milyonlarca cesur ve namuslu erkek ve kadın istismar edildi ve ilk hamlelerini tıpkı Almanya gibi bazı Avrupa milletleri de İkinci Dünya Savaşı esnasında hissetmeye başladı. Bilindiği gibi savaş yıllarındaki güdümlü basın bu gibi konularda ancak ima yoluyla haber verebiliyordu. Bugün ruhsal karmaşanın ve barbarca

Levent Şahverdi Arşivi

insanlık dışı davranışların bu dehşet verici bilançosu kaynaklar vasıtasıyla geniş ölçüde ortaya konuldu. Bu sayede artık tüm bir milletin trajedi ve yanılgısını çok daha iyi anlayabiliyoruz.

İkinci Dünya Savaşı, bir kara harbi olduğu kadar bir deniz savaşıydı da. Bu nedenle Almanya'nın deniz üstünlüğüne sahip olmayışı başından itibaren çatışmanın sonucunu tayin hususunda önemli bir rol oynadı. Müttefik taraf için Atlantik'teki savaşta zafer; "Avrupa Kalesi"ne yapılacak herhangi bir büyük taarruz harekâtı için şarttı. Fakat bu faktör Alman Yüksek Askeri Sevk ve İdaresi tarafından yeterince hesaba alınmadı. 1939'da yetersiz vasıtalarla başlatılmak zorunda kalınan tonaj harbinde, her defasında müttefiklerce yeni inşa edilebilenden daha fazla düşman ya da düşmana yararlı olabilen tarafsız gemi hacmi batırmak söz konusuydu. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı bu sayede, her şeyini denizyoluyla yapılacak girdilere bağlamış olan Britanya Adası'nı, fakat her şeyden önce İngiliz savaş alanlarının denizden yapılmakta olan ikmalini de kesin surette vurmayı umuyordu. Elverişsiz çıkış pozisyonlarından dolayı Atlantik'te suüstü gemilerinin harekâtı 1940 Yazı'na kadar şöyle böyle ya da ancak büyük güçlükler altında mümkün oldu. Az denizaltı kullanılması büyük yaklaşma yollarında az rasyoneldi ve haliyle kesin sonuçlar elde edemiyordu. Durum, Norveç ve Fransa'nın işgal edilmesiyle esaslı şekilde değişti; çünkü artık en uygun çıkış üsleri emre amadeydi. Bununla beraber, düşen fırsatlardan yararlanarak düşman gemilerine karşı zarar verici etkiler elde etmek için, harekete hazır durumda suüstü deniz birlikleri, savaş gemileri, kruvazör ve yardımcı kruvazörlerin miktarı çok azdı (Bunlar, 1941 yılına kadar yaklaşık 1 milyon GST batırdılar)... Münferit denizaltıların 1940 Sonbaharı'ndan 1941 Yazı'na kadar ulaştıkları olağanüstü yüksek etki derecesi de netice sağlayamadı; çünkü bunun için denizaltı miktarı pek çok azdı. Almanya 1941 Yazı'nda suüstü deniz birliklerindeki İngiliz üstünlüğünü ve radarların devreye girişini hissetmeye başladı; Alman Denizüstü Kuvvetleri kuzey ve orta Atlantik'ten sürülüp atıldı. Yalnız güney Atlantik'te, Hint Okyanusu'nda ve Pasifik'te yardımcı kruvazörler 1943 İlkbaharı'na kadar kalabildiler.

1942 yılının ikinci yarısında hâlâ çok az sayıda denizaltılarla yürütülen denizaltı savaşı, İngiliz savunması ve konvoy sistemiyle büyük çapta engellendi ve etkinliğinde önemli derecede azalma oldu (Belge No. : 101). Hava Kuvvetleri'nin tonaj savaşındaki büyük imkân ve kabiliyetinden bu dönemde ancak arızi olarak ve yetersiz kuvvetler kullanılarak yararlanıldı. 1942 yılının ilk yarısı denizaltılara, Kuzey ve Orta Amerika kıyıları önündeki savunması zayıf bölgede müttefiklerin 1942 yılı planlarını

Levent Şahverdi Arşivi

etkileyen ezici başarılar getirdiyse de, 1942 yılının ikinci yarısında denizaltılar. Amerikan kıyı ileri bölgesinden püskürtüldüler; bu nedenle konvoy mücadelesi yeniden kuzey Atlantik'te başlatıldı. Denizaltı miktarı bu sırada önemli ölçüde artmış olmasına rağmen, münferit bir denizaltının günlük batırma başarısı aynı ölçüde azalmıştı. Öyle ki, harekâtlar düşmanın iyileşen savunma imkânları muvacehesinde, üstelik denizaltı miktarı noksanlaşmış olarak ve her şeyden önce de verimli bir hava keşfinden yoksun durumda yürütüldü. Çünkü, denizaltılar tali görevler için, örneğin Akdeniz ve Kuzey Buz Denizi gibi, etkinliklerinin çok daha az olduğu yerlere yerleştirildi. Murmansk'a yapılmakta olan konvoy ulaşımına karşı denizüstü kuvvetleri, denizaltılar ve hava kuvvetleriyle başarılı olma çabaları, ancak tesadüfi bazı başarılar sağladıysa da, çeşitli silahlar arasında koordinasyon noksanlığı ve her şeyden önce de 1943'ten bu yana bu işe tahsis edilen hava kuvvetleri birliklerinin yetersizliği nedeniyle tekrar tekrar akamete uğradı.

Kuzey Atlantik'teki denizaltı miktarı nihayet 1943 yılı Mart ayında, Dönitz'in daha 1939'da talep etmiş olduğu düzeye ulaştı. Gerçektende bu ay içinde ilk kez olarak çok büyük başarılar elde edildi. Bunların karşısında müttefikler ciddi biçimde konvoy sistemini durdurmayı düşündüler ki, bu bir yenilginin kabul ve itirafı anlamına gelirdi. Fakat aynı zamanda da 1943 yılı Nisan - Mayıs aylarında Alman denizaltı savaşının çökmesine neden olan yeni savaş araç ve gereçleri kullanabildiler (Belge No. : 120, 121)... Ayrıca, bir yandan yeni "Rotterdam" radarlı uzun mesafe uçak'arı, diğer yandan konvoy refakat uçakları ve nihayet konvoyların korunması için "destek grupları"nın kurulması söz konusuydu. Bunlar hep birlikte, Kuzey Atlantik'teki denizaltıların büyük başarılarını elde ettikleri hava kontrol ve gözetlemesi boşluğunu kapamaya ve taarruzi olarak kullanılmak suretiyle de denizaltıların düzen ve tertiplerini bozmaya izin verdi. Müteaddit yenilgiler ve büyük zayiattan sonra Deniz Kuvvetleri Komutanlığı 24 Mayıs 1943'te denizaltıları Kuzey Atlantik'ten geri çekmek zorunda kaldı. Her şeye rağmen denizaltı savaşını sürdürme kararı iki mülâhazaya dayanıyordu (Belge No. : 123). Bir kez denizaltı kullanımı, son derece büyük düşman potansiyelini bağlıyordu; denizaltı tehlikesinin ortadan kaldırılmasında, herhalde Alman anavatanına karşı yaklaşık 800-1.000 ağır bombardıman uçağı ve Avrupa kıyılarındaki kıyı ulaşımına karşı da muhripten korvete kadar yaklaşık 800 konvoy refakat vasıtası kullanılmış olabilirdi. Öte yandan yeni denizaltı tipleri ve silahlarının yardımıyla düşman savunması üzerinde yeniden denizaltı üstünlüğünün kurulabileceği umuluyordu. Yeni denizaltılardan kasıt, elektro-denizaltılardı. Bunlar, daha süratli olup, şimdiye kadarki

Levent Şahverdi Arşivi

kısa vadede erişilecek 7 deniz millik sualtı sürati yerine, 16-18 deniz mil süratle ve uzun bir periyot seyredebilecek nitelikteydi. Bu suretle, bir Şnorkelle de teçhiz edilmiş olan bu denizaltılar, tamamen sualtında seyredecek ve düşman emniyet düzeninden kaçınacak durumdaydı. Bunlar o zamanki emniyet araçları karşısında kuşkusuz büyük taktik imkânlara sahiptiler ve denizaltı savaşında inkılâp yapabildiler. Bununla beraber, teknik noksanlıklar ve başlangıç rahatsızlıklarından ötürü ancak 1945 başında cephe birlikleri haline geldiler ve iş işten geçtiği için de artık etkili olamadılar (Belge No. : 131).

Yeni silahlar ve tesisatta öncelik sırasıyla, denizaltıların uçaksavar toplarıyla güçlü biçimde silahlandırılması, Şnorkel cihazlarının kullanılması ve denizaltıların yeni torpido türleriyle (satıh arama-tarama torpidoları, duruma tâbi olmayan torpidolar, gürültü torpidoları) donatılmasında bulunuyordu. Bunlarla hem müttefiklerin emniyet sistemi bertaraf edilebilecek hem de konvoyların kendisine büyük mesafelerden taarruz edilebilecekti. Bu silahlar ilk baskın tarzında kullanılmaları sırasında başarılı görüldülerse de, müttefik savunması bunlara karşı oldukça süratli vaziyet alarak sözü edilen silahların kullanılması için hazırlanmış olan eski denizaltıların, rastlantılar dışında, hedeflerine ulaşmasını imkânsız kıldı. Diğer koşullar mevcut olsaydı belki yeni tiplerle denizaltı savaşını büyük çapta yeniden başlatmak düşünülebilirdi. Ama, bu yolla tonaj savaşını kazanmak yine de imkânsızdı. Çünkü müttefikler bu arada gemi inşasını sayıca çok yüksek bir düzeye çıkarmak için gerekli zamanı bulmuşlardı. Batırmaların artışıyla dengenin sağlanması olanaksızdı (Belge No. : 172). Şayet daha savaştan önce silahlanmada uygun tedarik yapılmış veya hiç olmazsa 1942 yılına kadar elde mevcut tüm kuvvetler sebatla tonaj savaşı için kullanılmış olsaydı, belki de bu savaş başka türlü sonuçlanırdı. Ama böyle olmadı ve de İkinci Dünya Savaşı Almanya için hem sualtında hem de su üstünde kaybedildi.

1942'den bu yana Alman tarafı aynı şekilde hava üstünlüğünü kaybetmeye başlamıştı. Bu durum her geçen gün biraz daha artarak kendini hissettiriyordu (Belge No. : 171). 1943'ten itibaren karada olan savaş sevk ve idaresinin sıklet merkezi hava strateji tarafına geçtiği içindir ki bu, savaşta yenilgiyi hazırlayıcı kesin önemi haiz bir faktördür.

Herhalde Alman Hava Kuvvetleri savaşın ilk aylarında sayıca üstünlük'leri, modern donanımları ve uçuş kabiliyetleri sayesinde hava üstünlüğünü, hatta kısmen de çeşitli harekât alanlarında hava hâkimiyetini de eline geçirebilmişti. Bu, "Yıldırım Harpleri" başarıları için çok önemli bir hususdu. Fakat daha 1940 yılı Mayıs ayının sonunda Dünkerk'

Levent Şahverdi Arşivi

de özellikle de İngiltere üstündeki hava savaşı esnasında, tüm savaş birliklerinin kitle halinde kullanılması bile, Alman Hava Kuvvetleri'nin teşhis edilemeyen zafiyetini ifşa etti. Ne var ki Alman Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın bu olaydan müteakip yıllar için gerekli sonuçları çıkartmamış olduğunu zaman gösterecekti.

Taktik Hava Kuvvetleri muharebe alanındaki kara ordusunun harekâtını başarıyla desteklediler. Ama uçaklarının büyük mesafelerden hareket ederek konsantrik taarruzlar yapmak veya zaman zaman bir stratejik hava savaşı sevki idaresine geçmek gibi en önemli koşulları noksandı. Bu, en başta Alman Hava Kuvvetleri'nin yeniden inşasında hatalı yönlendirilen gelişmenin sonucuydu. Hava Kuvvetleri'nin ilk Kurmay Başkanı, İtalyan Douthe'nin teorilerinin ruhuna uygun operatif hava savaşı taraftarı olan General Wever, savaş halinde memleket derinliğindeki düşman güç kaynaklarını tahrip etmek ve bu suretle de düşmanın teslim olmasını çabuklaştırabilmek ümidiyle bir "uzun menzilli bombardıman uçakları" (çok büyük bomba yüklü) programı uygulamak istiyordu. Fakat onun ölümünden sonra (1936) başka istikametin temsilcileri (Udet, Jeschonek) işbaşına geçti; bundan sonra da, her şeyden önce himaye yeteneğine ve nokta hedefine vuruş özelliğine değer verilen orta menzilli bombardıman uçağı inşasına hız ve güç verildi.

Almanya, hareket yarıçapı 500 kilometrenin üstüne çıkmayan bu tiplerle 1939'da savaşa girdi. Ancak 1942/43'te, bu arada inşası serbest bırakılan ve bitirilen yeni dört motorlu bombardıman uçakları (He-177) kullanıldı ama, etkin biçimde savaşa müdahale edebilmekte çok geç kalınmıştı. Çünkü müttefikler bombardıman taarruzlarıyla 1944 yılı Nisan /Mayıs aylarından itibaren Alman-Romen akaryakıt stoklarının sistematik tahribine girişmişti (Üretim % 100'den % 20'ye düşmüştü). Üstelik hep hepsi toplam dört grup, H-117 uçağıyla donatılmış olup, bunlar da münhasıran Atlantik üstündeki deniz-hava savaşında kullanıldı. Tüm cephelerde av ve bombardıman birliklerine büyük ihtiyaç duyuluyor ve haliyle aşırı taleplerde bulunuluyordu. Bu yüzden sözü edilen birlikler kara ordusunun himayesinde ve sürekli düşman hava üstünlüğü karşısında yavaş yavaş eriyip gidiyordu. Bunun yanında doğuda (Demjansk, Stalingrad) kuşatılmış durumdaki birliklerin sürdürülmesi gereken hava ikmalleri sırasında buralara sevk edilen çok sayıda, yerleri kolay kolay doldurulamayacak eğitim mürettebatı da oldukça yüksek zayiat maruz kalıyordu. Bu suretle anavatandaki eğitim işi de bir hayli aksıyordu.

Eğer bu tür harekâtlar için malzeme üsleri sağlam kalmış olsaydı, esasen Hitler ve Göring tarafından emredilmiş olan taarruzi hava savaşı sevki idaresi belki de sürekli şekilde korunabilir av uçağı yerine de bom-

Levent Şahverdi Arşivi

bardıman uçağı talepleri devam ederdi. Almanya, coğrafi durumundan, endüstrisinin bir araya toplanmasından, enerji sisteminin iyice birbirine karışmasından ve merkezileştirilmiş ulaştırma sisteminden dolayı, özellikle hava tehlikesine maruz bir durumdaydı. Bu nedenle her şey, güçlü ve taktik bakımdan akıllıca idare edilen bir hava savunmasının Almanya'ya yönelecek düşman hava saldırılarını başarılı şekilde defedip edemeyeceğine bağlıydı. 1942/43'ten itibaren müttefik av ve bombardıman birlikleri üs olarak yalnız İngiliz Adası'na değil, aynı zamanda Güney İtalya'ya da sahiptiler (1943 yılı sonu); bu suretle de Almanya'yı iki taraflı kuşatabildiler ve Almanya'daki tüm hassas bölgelere ulaşabildiler (Belge No. : 129). Bu durumda düşman hava üstünlüğü tehlikeli biçimde artıyor ve büyük çabalar sarfıyla çoğaltılan uçak üretimi bu üstünlüğü destekliyordu. Bütün bunlara rağmen Hitler, uzun süre büyük çaplı bir savunma stratejisi uygulamaya yanaşmadı ve bunun sözünü edenlerin ağzını kapattı. Dolayısıyle de çok geç kalındı.

1943 yılından itibaren Amerikalılar, kuvvetli bir refakat korumalı taarruz harekâtlarını icra ettiler ve 1944 başından bu yana hemen hemen engellenmeksizin Alman kentlerini (1944'de gündüz ve gece uçuşlarında 1,2 milyon ton yangın ve infilak bombası attılar!) (Belge No. : 129) ve uçak endüstrisinin önemli dallarını bombaladılar, 1944'ten itibaren öncelikle Alman akaryakıt üretim tesislerine yöneldiler. Bir hava savaşı uzmanının belirttiği gibi, Alman hava savunmasında cesaretle mücadele veren av uçakları, genel planlama sektöründe yapılan yüksek sevk ve idare hatalarını telafi edememişlerdi.

Alman hava savaşı sevk ve idaresinin çöküşü ön planda aşağıdaki faktörlere dayanıyordu:

— Savunma kuvvetlerinin yetersiz olarak takviyesi,
(Hitler, ancak 1943'te ayda 3.000 av uçağının inşa edilmesine karar verdi.)

— Jet avcı uçakları üretimindeki telafi edilemeyecek gecikme,

— Sevk ve idarenin çok uzun süre Alman hava savunmasının her şeyden önce dış kalelerde yürütülebileceği inancını taşımalarının gerçek dışı olması...

Bu hatalar, esasen çok üstün olan ve çok sayıda teknik yeniliklerle donatılan düşman hava kuvvetlerine, Alman güç kaynaklarını ağır surette hasara uğratmada, petrol ikmalini felce uğratmada (Belge No. : 181), ulaşım hareketlerini kesintiye uğratmada, Alman hava savunmasını tamamen işlemez hale getirmede ve tüm savaş sevki idaresini "ha-

Levent Şahverdi Arşivi

reketsiz hâle getirme ve öyle tutmada" kolaylık sağladılarsa da, terör taarruzlarıyla (Belge No. : 203) halkın direnme istek ve azmini kırmayı başaramadılar.

1944 yılı Mart ayında, av uçağı üretimini ayda 4.000'e yükseltmek ve üretimi yer altına ve küçük işletmelere kaydırmak göreviyle "Avcı Karargâhı" adında bir karargâh kuruldu. Böyle bir sayıya ancak daha önce üretimine geçilmiş olan M-109 ve FW-190 tipleriyle ulaşılabilinirdi. M-262 tipi üretimi Hitler'in "Yıldırım bombardıman uçakları" kararıyla durdurulmuş ve seri imalata elverişli sevk mekanizmaları halen bloke edilmiş durumdaydı. Bu nedenlerle takviye edilen av uçağı üretimi beklenen etkiyi sağlayamadı. Ancak, düşmanınkilerden yetenek bakımından üstün av uçakları bir dereceye kadar hava hâkimiyetini yeniden kazanabilirdi. M-109 ve FW-190 tipleri, sayıca eşitlik hâlinde dahi, bunu yapacak durumda değildi. M-262 tipi bu görevi yerine getirebilirdi ama, bunlar en kritik anda seri imalata elverişli olmadıkları gibi yakın bir zamanda da yeterli miktarda emre hazır duruma gelemezlerdi.

İstilanın başladığı 1944 yılı Haziran ayında müttefiklerin havada ezici üstünlüğü etkin biçimde görüldü. D-Gününün akşamı düşman toplam 14.674 uçak kullanmıştı. Bunların karşısında sadece 319 Alman uçağı bulunuyordu. Herhalde Batıda bulunan 3 ncü Hava Kuvveti takviye edildi ama, bu takviye yetersiz olmalı ki, kuvvet oranı haziranda düşman lehinde 1/25 olarak kaldı (Belge No. : 171).

Alman Hava Kuvvetleri'ne doğuda, güneyde ve batıda tüm cephelerde havadaki savaşı yürütmek ve aynı zamanda da Almanya'nın korunmasını sağlamak (Avrupa kalesinin çatısı yoktu!) gibi çok büyük ve başarılması çok güç çifte görev verilmiş ve doğal olarak bu kuvvet parçalanmıştı.

Acaba askeri ekonomi ve silah endüstrisi alanlarında durum ne hâldeydi? Savaşın patladığı sırada Almanya'nın işçe ve hammadde durumu hesapları stokların, bunların tümü memleket dahilinde üretilmediğine göre, en çok 9-12 ay süreli bir savaş için yeterli olduğunu şüphe bırakmayacak şekilde gösteriyordu (Dışa bağımlılık: Çinko % 25, kurşun % 50, bakır % 80, kalay % 90, nikel % 95, boksit % 99, madeni yağ % 65, kauçuk % 80). Başından itibaren ekonomiyi radikal biçimde savaşa uydurmak ve uzun vadeli planlamak gerekirdi. Halbuki böyle yapılmamış; çeşitli üretim planlarının biçimlenmesi ve yürütülmesi, yüksek sevki idarenin amaçladığı şekilde bir elden idare edilen ve askeri sevki idarenin hem politik-askeri hem de ekonomik yanlarını aynı ölçüde birbirine uydurulmuş olduğu topyekûn bir savaş planına dayandırılmıştı.

Levent Şahverdi Arşivi

Savaşın bir dizi "Yıldırım Savaşları" ile çabucak sona erdirilebilineceği ümidiyle, sadece 1941 Yazı'na kadar, silahlı üretimi ve mustaciliyet dereceleri programları on kereden fazla tamamen ya da kısmen değiştirildi, öyle ki Başkomutanlık'taki Askeri Ekonomi ve Silah Endüstrisi Dairesi Başkanı sonunda "şu anda gerçekten nenin en önemli olduğunu" açık seçik belirtilmesini rica etmek zorunda kaldı. Bir kez cephane üretimi ön planda bulunuyordu, onu denizaltı ve hava kuvveti programı izledi, sonunda siklet merkezi tank ve kimyasal madde üretimine aktarıldı. Bu kuvvetler arasında program oluşturulmasındaki tercih ve sinir bozucu mücadele, sadece Başkomutanlık, Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Hava Kuvvetleri Komutanlığı ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı arasındaki noksan koordinasyonun sonucu değildi. Bunda, devleti yöneten kafalarını daha 1641 İlkbaharı'nda açıkça, çok uzun devam edecek bir savaş hâli için ham madde esasını genişletmenin sırf silah ve cepane fabrikası yapmaktan daha önemli olduğu görüşünü benimsemelerinin de büyük rolü vardı. Alman silah ekonomisinin haddinden fazla yavaş tevsi edilmesi (1939=63—1940=97; 1941=98; 10940'da yükselme yok!-; 1942=142; 1943=222 ve Temmuz 1944=322) (Belge No. : 179, 180) muhakkak ki çok önemli bir hataydı ama, bunun zafer şansını tehlikeye soktuğunu iddia etmek de pek doğru bir değerlendirme olmazdı. Bu hususta da "kaçırılmış bir fırsat" söz konusu değildir. "Şiddetlendirilmiş hava savaşına girişilmeseydi Alman nihai silah üretimi 1944 Temmuz'da ulaşmış olduğu maksimum değeri karşısında en çok 20-30 düzeyinde artırılabilirdi. Fakat o zaman da silahlanma hammadde sıkıntısıyla karşılaşmış, daha doğrusu zaruri olarak sınırlandırılacak bir dar boğaza girmiş olurdu. Çünkü düşman devletlerin önceden tahmin edilebilen ilerlemeleri o kadar büyüktü ki (en önemli hammadde ikmali Belge No. : 183; büyük devletlerin silah üretimi Belge No. : 184; daha 1943'te Almanya ve Japonya ikilisi ile ABD, Büyük Britanya ve Sovyetler Birliği üçlüsü arasındaki vurucu güç oranı 1, 3, 4'e baliğ oldu, üstelik düşman -her şeyden önce de ABD- hemen hemen tamamen engelsiz üretim yapabiliyordu!), Almanya'nın geri kalmış durumu üretim artışının devamı sırasında da düzelmez, aksine daha da gerilemiş olurdu." Bu bir gerçekti ve de bunu Speer Dönemi (1642-1945)'nde yapılan mükemmel organizasyon, alman yeni rasyonelleştirme önlemleri ve yerli ve yabancı işçilerin topyekûn seferber edilmesi sayesinde askeri ekonomide elde edilen başarılar ve işgal edilmiş olan bölgelerdeki ekonomik potansiyelin sonuna kadar kullanılması da biraz olsun değiştiremezdi. Alman ekonomisinin tamamen sarsılması 1944 yılında başladı. Haziran ayının sonunda Devlet Bakanı Speer bir muhtıra yazarak Hitler'e gönderdi. Bu muhtırada diğerleri ara-

Levent Şahverdi Arşivi

sında şu konularda da yer verilmekteydi. "Ayrıca düşman (hava taarruzlarıyla) 22 Haziran'da uçak benzini zayiatını % 90'a yükseltmeyi de başardı. Bu tür taarruzlar sürdürüldüğü takdirdei Eylül ayında zorunlu olarak Silahlı Kuvvetle'in en acil ve mübrem ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli olan ilave miktarları artık sağlanmış olmayacak, yani bu zamandan itibaren "trajik sonuçlara" neden olacak aşılamaz bir gedik oluşacaktır."

Bundan sekiz hafta sonra Speer şunları yazdı :

"Eğer kimyasal endüstriye taarruzlar eylül ayında da ağustostakilere benzer şiddet ve doğrulukta vaki olursa, kimyasal madde üretimi daha da düşecek ve son depo mevcutları tüketilecektir. Bu suretle de en önemli alanlarda modern bir savaşın devam ettirilmesi için gerekli olan maddeler bulunmayacaktır." Speer savaştan sonra bu beyanlarını, müttefik bombardıman birlikleri 1944 Mayıs ayından itibaren Alman akaryakıt depolarına eylülden itibaren de Alman ulaşım sistemine sıklet merkeziyle taarruz ettikleri için tüm ekonomik çabaların aşağı yukarı 1943' ten itibaren bir işe yaramaz hâle geldiğine işaret ederek şu sözlerle tamamladı: "Bu, bir felakete neden oldu. O andan itibaren akaryakıt zayiatı % 90'a ulaştı. Bu taarruzların başarılarıyla savaş, üretim tekniği yönünden kaybedilmişti. Çünkü yeni tanklar ve jet uçakları da akaryakıtsız benim hiçbir işime yaramadı." (Belge No. : 185). Alman Ekonomi Araştırma - Geliştirme Enstitüsü'nün yaptığı incelemeler sonuç olarak şunları tespit ediyor: "Bu fabrikalar savaşını ekonomik bakımdan kazanma şansı yoktu. Almanya gerçekte öncelikle hava savaşı ve arazi kayıplarıyla (Yukarı Silezya vb.) ekonomik yönden önemli ölçüde zayıflatıldı (Askeri hizmetler için işçilerin fabrikalardan çekilip alınmasıyla da bu iş çabuklaştırılacaktı. 1944 Sonbaharı'nda ayda 200.000'den fazla insan, her şeyden önce demir ve çelik endüstrisinden çekildi!/; bu faktörler öyle güçlü biçimde etkili olmamış olsalardı da, karşı tarafın insan, hammadde ve kapasite üstünlüğü eninde sonunda netice üzerinde kesin şekilde müessir olabilecekti." (Belge No : 184, 186).

1944'te Alman savaş sevk ve idare krizi zirve noktasına ulaşmıştı. Şöyle ki: Doğuda Kızılordu Lappland'dan Karadenize kadar tüm cephede batıya doğru ilerlemesini sürdürdü; kuzeyde Petsamo'ya ve Karelin Berzahı'nda Finlilere taarruz etti; orta kesimde Alman Merkez Ordular Grubu'nu parçalayarak Doğu Prusya'ya kadar ilerledi. Taarruzu ancak Vistül Nehri kıyısında durdurulabildi. Kızılordu aynı zamanda, Ukrayna ve Kırım'ı geri aldıktan sonra, Alman güney kanadını da imha etti. Rus tümenleri, 6 Haziran'da uzun zamandır beklenmekte olan müt-

Levent Şahverdi Arşivi

tefik büyük çıkarması Normandiya'da vaki olduğunda, Polonya'ya, Çekoslovakya doğu sınırına ve Romanya'ya kadar ilerlediler. Anglo-Amerikan istila kuvvetlerinin personel ve malzeme üstünlüğü o kadar büyüktü ki, düşman Güney Fransa'ya yeni birlikler çıkarmakla beraber, bir hafta sonra Alman sürgü mevzilerini yararak ağustosta Paris'i kurtarabildi (Belge No. : 135-137).

Hitler istiladan önce yapılan durum görüşmelerinde defalarca, müttefikler yeniden Avrupa kara parçasına sağlam ayak basmayı başardıkları takdirde, Almanya için savaşın kaybedilmiş olcağını vurgulamıştı. İşte şimdi bu vaki olmuştu. Rommel oluşan bu ciddi durum karşısında Başkomutanlığa en makul çıkış yolu olan bir mütareke girişimlerinde bulunulmasını salık vermede tereddüt etmedi (Belge No. : 137). Fakat Hitler, ümitsiz de olsa mukavemeti durdurmayı düşünmüyordu; bilakis şimdi tüm ümidini müttefiklerin birbiri arasında çıkarması muhtemel "gerginliklere" bağlamıştı. Ona göre, bu gerginlikler günün birinde parçalanma meydana getirecek derecede büyük olacaktı, dünya tarihi koalisyonların daima parçalandığını gösteriyordu. Bu nedenle, çok güç olsa da, o anı kollamak önemliydi. Hitler kelime kelimesine aynen şöyle söylüyordu : "Benim görevim, özellikle de 1941 yılından bu yana, koşullar ne olursa olsun sinirlerime hâkim olmak ve herhangi bir yerde bir çöküş olursa, tarihi her türlü çareye başvurarak onarmak için yeni çıkış yolları ve yardımcı vasıtalar bulmaktır. Herhalde, bu yıl için de doğuda karşılaştığımız krizden (Merkez Ordular Grubu'nun çöküşü!) daha büyük bir krizin tahmin ve tasavvur edilemeyeceğini, söyleyebilirim. Bu savaş ancak demir gibi bir iradeyle kazanılabilir. Eğer gerekirse, Ren kıyısında Büyük Friedrich'in söylediği gibi, "Kahrolası düşmanlarımızdan" birisi daha fazla savaşamayacak derecede yorgun ve bitkin düşünceye kadar savaşacağım."

Böyle düşünce ve ümitler ne kadar da gerçek dışıydı. Sınırlı savaş sevki idaresi çağında bir dayanmayı sağlayacak ya da imkânsız kılacak imkân ve vasıtalar, bugünün total harbinin imkân ve vasıtalarıyla nasıl kıyaslanabilirdi ki? Fakat Hitler katı, eğilmez ve adeta çıldırmış gibiydi ve öyle de kaldı; Alman Ulusunun varlığı söz konusuydu. O, bunun üzerine de oynamaya hazırdı.

Bu sırada Albay Kont Stauffenberg'in suikast girişimi vaki oldu. Lakin, 20 Temmuz Hareketi (Belge No. : 138) asla sadece Almanya için savaşın 1944'te ümitsiz şekilde kaybedilmiş olduğu ve şimdi, daha büyük bir kaosu önlemek için, behemehal savaşı sona erdirmenin önem kazandığı anlayışından hareketle yapılmadı.

Levent Şahverdi Arşivi

Kim tüm toplumsal çevrelerden ve halk mezheplerinden oluşan Alman mukavemet hareketinin ahlaki ve manevi motiflerini bulmaya çalışırsa, o aynı zamanda bu hareketin çok çeşitli olduğu kadar çok katmanlı olduğunu da keşfeder (Belge No. : 96, 219, 220, 221, 222, 226, 227). Totaliter nasyonal sosyalist rejim sistem olarak başından beri baskı, takip ve imha önlemleri uyguluyor ve gayri insani ve haksız davranışlarda bulunuyordu. Herhalde bu uygulamaya karşı gerçek nefret, 1933'ten bu yana büyüyen manevi infial en şiddetli biçimde zuhur etti (Belge No. : 187-198 Ek : 5). Sonunda muhalif erkek ve kadınlar "sürfe hâline gelmiş olan insanı tekniğin aleti, soyut politik idelerin yaratığı, ilmin bir fonksiyonu, ekonomik kanunların hizmetkârı yapmayı, bu insanı tüm peşin hükümlerden azade kılmayı ve ondan tekrar şeref ve hayasiyetli gerçek insanı, gerçek insan örneğini yaratmayı, arzu ettiler. Ancak insan yeniden kendisine layık olan yeri işgal ettiği zaman harmoni için gerekli olan koşul münferiden ve bu suretle devlette de varolmuştur. Fakat bu ancak, insan yeniden aslını ve kendisinin Allahın timsali olarak yaratılmış olduğunu yine bu timsal oluştan doğan tam bir sorumlulukla hatırladığı zaman mümkündür" (Kontes Dönhoff)...

Bu cümlelerden 20 Temmuz olayına karışan insanların davranışlarına ilişkin ikinci önemli saik ortaya çıkıyor : İlliyet ve bağlantılara olan vukufun doğal bir sonucu olan ulusa ve vatana karşı derin sorumluluk bilinci No. : 227) neticeye götürücü cesaretle birleşti; Orgeneral Beck bu cesareti daha savaş patlamadan önce Hitler'in saldırgan politikasına karşı mücadele ederek nasıl da göstermişti. (Belge No. : 210). Ayrıca birçok subayda geniş çaplı mücadele sırasında yüksek sevki idarenin bazı direktif ve emirlerinin askeri zihniyeti tersine döndürmeyi, geleneğiyle birlikte bozulmasını nasıl hedef aldıklarını gittikçe daha açık şekilde öğrendi (Belge No. : 188-198). Artık bir anlaşmazlık halinde, doğruluk ve dinsel yönden iyice yerleşmiş olan namus anlayışından daha çok, bireyi ve yabancı ırkları hor gören bir ideolojinin inanç ilkesi, son hükmü veren ahlaki ölçü olacaktı. Zamanla güvenilir yönetim prensibi yerine halkın ve ordunun, şeytani oyunlarla kandırılmasına geçerek bu yavaş yavaş başlayan gelişmenin tepe noktasına ulaşılmıştı (Belge No. : 115); ve de sonunda hiç kuşkusuz Hitler'in İkinci Dünya Savaşı'ndaki felaketler politikası da son suikast girişimi için hareketi teşvik edici amil olarak rol oynadı (Belge No. : 220).

Bu "vicdan ayaklanması" mukavemet olarak akim kalmıştı fakat 1944 Yazı'nda aşağıdaki hususları talep etmiş olan Treskow'un indinde bir sembel olarak başarı kazandı :

Levent Şahverdi Arşivi

"Hitler'e suikast her ne pahasına olursa olsun yapılmalıdır. Başarılamayacak olursa, o zaman da her şeye rağmen hükümet darbesine teşebbüs edilmelidir. Çünkü artık eylem amacının önemi yoktur, önemli olan Alman mukavemet hareketinin dünya ve tarih önünde yaşamı hiçe sayarak kesin atışa cesaret etmiş olmasıdır."

Böylece 20 Temmuz 1944 olayı Batı Almanya Silahlı Kuvvetleri Genel Müfettişi General Heusinger'in olayın 15 nci Yıldönümü münasebetiyle sarf ettiği sözlere göre "Almanya'nın en karanlık döneminde bir aydınlık nokta olarak" kalacaktır. Bu kararı (20 Temmuz için) veren Hıristiyan-insancıl sorumluluk bilinci, onun şehitliğini dini merasimle takdis etti. Biz, Alman Ordusu'nun askerleri, vicdanları bilgi ve inançları tarafından davet edilmiş olan bu insanların fedakârlığı karşısında saygı ve tazimle eğiliyoruz. Onlar, Alman Ulusunun ortak suçluluğunun aleyhinde konuşan en asil şahitlerdir. Ruhları ve davranışları bize örnektir. (Komutanlara mahsus bilgi No. 16/59)

1944 Sonbaharı'nda Almanya can çekişmeye başladı. Romanya, Finlandiya ve Macaristan savaşı durdurmak ve mütareke rica etmek zorunda kaldı (Belge No. : 146, 148). Fakat Hitler hâlâ imkânsız olana inanıyordu. Şöyle ki; şimdi çocukların ve ihtiyarların (Halk hücumu) son seferberliği, kaderin dönüşünü sağlayacaktı (Belge No. : 150). Alman birliklerinin kuzeyden, güneydoğudan ve tüm cephelerden ağır koşullar altında geri çekilmeye başladıkları ve basit neferden en yüksek kıta komutanlarına kadar herkesin hayatını feda ettiği esnada, Alman kültür varlığı moloz ve kül yığını haline geliyordu; 1945 yılı Ocak ayının başında doğudan firar akınları başladı. Almanya tasavvur edilemez elem ve kedere garkoldu.

Doğuda savunma için elde mevcut olan son kuvvetleri kullanmak yerine Hitler, aralık ayında, başladıktan birkaç gün sonra duran ve sonunda büyük zayiat verilerek akim kalan Ardenler Taarruzu'nu yaptı (Belge No. : 154-156, 158, 159).

Fakat o, Führer koruganında mesai arkadaşlarına 29 Aralık 1944'te şunları söylüyordu : "Dünya tarihi ancak, gerçekten bir aklı selimin, ateşin bir vicdanın ve ebedi bir uyanıklığın, fakat aynı zamanda fanatik bir dayanıklığın arkasında yer alınırsa, bir insanı gerçek ve samimi muharip hâline getiren inanç gücü yapılabilir. Biz bütün bu fedakârlıklarda niçin bulunduk? Çünkü savaş, bir kez daha devam ettiği kadar sürmez. Bu tamamen doğrudur. Aksi hâlde buna hiçbir insan dayanamaz, biz ve diğerleri de... Yalnız, kimin daha uzun dayanacağı önemlidir; buradaki

Levent Şahverdi Arşivi

geldiğine sürekli biçimde kolay kolay inandırılamazdı. Sorumlu tesellüm makamları da herşeyi kolayca keşfedemezdi. Ayrıca kıtaların, askeri teknik ilişkilere ve malzeme yedek durumlarına, düşmanın kitle halindeki hava taarruzlarından dolayı Almanya'nın aşırı derecede zorlanmış olan ulaşım ağına, pek çok ablukalara ve önlemlere pek vukufu da yoktu. Bunlar hakkında genel bazı bilgi ve görüşlere sahipti; ve de, çok sayıda savaş birliğinin tekrar tekrar yeri değiştirildiğinde, acaba hangi güçlüklerin üstesinden gelinmesi söz konusuydu? Cephane ve iaşe ikmali için irtibatların yeniden tesis edilmesi en başta geliyordu. Halen çeşidi 300'ü bulan silah tipleri karşısında bu, çok yüksek, bazen sonuna kadar becerilemeyecek taleplerde bulunuyordu.

Sabotaj psikozuna ilişkin tipik bir örnek 1943'te vaki oldu : Kara Kuvvetleri İdari İşler Kurmay Yarbaşkanı Silah ve Donanım İşleri Şefi'nin bir mesai arkadaşına telefon ederek el bombası sandıklarının bazılarının infilak kapsülsüz olarak kıtalara gönderilmiş olduğunu bildirdi; ve bunun bir sabotaj işi olup olmadığından şüphe ettiğini söyledi. Bunun üzerine yapılan esaslı bir inceleme, istihkâm birliklerinin kapsülleri özel maksatlar için kullanmak üzere sandıklardan aşırmış olduklarını meydana çıkardı. Cephede ikmal ve yiyecek durumu ne kadar faz'a gergünleştiyse, birlikler de her şeyden önce kendi ihtiyaçlarını karşılamak için o kadar fazla gayret sarf etmişti. Bu nedenle, bir kıtanın bir diğerinin zararına keyfi olarak "organize edilmesinin" -keyfiyetin yeterince anlaşılmamış olduğu sürece- "sabotaj" olarak adlandırılması tekrar tekrar vaki oldu.

Silahlanma ve Savaş Üretimi Bakanlığı'nın eski Planlama Dairesi Müdürü, otuz milyon Alman ve yedi milyon yabancı işçi (1944 durumu) çalıştırılmasına rağmen, cari üretimin hiçbir zaman sabotaj veya pasif direnmeyle ciddi şekilde taciz edilmemiş olduğunu saptadı. Bu kuşkusuz şayanı hayret bir olaydır. Herhalde işitilmemiş ölçüde sert kontroller, sıkı denetlemeler ve tehdit edici şiddetli ceza uygulamaları bu sonucu sağlamış olmalıdır. Aynı hususu eski Teknik Daire Başkanı da, Hitler huzurunda yapılan 138 silahlanma görüşmelerinden hemen sonra kaleme alınmış olan yaklaşık 2.000 kayıtlı raporda kanıtlanmış herhangi bir silah ve donanım sabotaj olayı hakkında işlem yapılamamış olduğunu vurgulamak suretiyle, doğruluyor. O zamanki İKK Şubesi'nin bir mensubu haklı olarak, Almanya'da vaki olan askeri sabotaj hareketlerinin de aslında "etkisiz iğne batışı"nden öteye bir etki yapmadığını, savaş esnasında her iki tarafça icra edilen sabotaj hareketlerinin genelde mütevazi bir sonuç elde etmiş oldukları görüşünü öne sürüyor.

Levent Şahverdi Arşivi

Bir efsane de istiladan sonra 1944 yılı Temmuz ayında iki zırhlı tümenin alıkonması etrafında dolandı durdu. Mareşal Rommel -Sevk ve İdare Sabotajı kusuruyla suçlanmıştı-, güya iç politik nedenlerle (20 Temmuz olayı) bu iki tümeni Berlin üzerine yürütmek amacıyla kritik haziran-temmuz haftalarında alıkoymuş. Bir kez şunu açıkça belirtmek gerekir ki, serbest bırakılsaydı da bu kuvvetler Almanya'nın umutsuz askeri durumunda hiçbir değişiklik yapmamış olurdu... Hadi bunu bir yana atalım. Başkomutanlık Karargâhı'nın o dönemine ait harp ceridelerine dayanarak -Hitler'in tamamen kendi sevk ve idare sisteminin ruhuna uygun biçimde- müttefiklerin Calais yakınlarına yapmaları muhtemel bir büyük çıkarma harekâtına engel olabilmek amacıyla sözü edilen tümenleri istediği gibi kullanma hakkını şahsında saklı tutmuş olduğu kolayca kanıtlanabilir; nitekim Hitler daha sonra bu iki tümenin kullanılmasını serbest bıraktı.

Bugün, İkinci Dünya Savaşı'na ilişkin geniş, büyük ölçüde güvenilir ve bizi bir hükme varmaya izin veren kaynaklara sahip olduğumuz için, bu tür efsaneler haline getirilmiş olan uydurma olayların gerçek yüzü şüpheye yer vermeyecek şekilde gün ışığına çıkarılmalıdır. Şurası muhakkak ki hiçbir insan 1939-1945 yıllarında -her savaşta olduğu gibi- ihanet ve bilinçli sabotajların vaki olduğunu inkâr etmez. Ne var ki bunlar olayın tümü içinde ve 1945 felaketine etkileri bakımından önemsiz kaldılar. Otto Dietrich ihtisasına dayanak, bir zaman Hitler'in kendi kendini eleştirme noksanının ve daima kabahati başkalarının üzerine atma eğiliminin, özellikle de bir işte başarısız olduğu zaman, hemen hemen kural haline gelen "İhanet ve Sabotaj" iddiasına neden olduğunu yazdı. Bu görüş çok isabetli oluyor. Hitler'in bu hâlinin dramın sonunda yenilgilerinin ve yanlış kararlarının yoğunlaştığı ölçüde her şeye ve herkese karşı saldırgan ruh bozukluğuna kadar vardığını söyleyen yazar, Hitler'in çoğuyla sadece kendi yetersizliğinin, abartılmalarının ve ölçüsüzlüklerinin, gönül kırmalarının ve hakaretlerinin, haksızlıklarının sonucu olan şeyleri sebep olarak gördüğümü de açıkladı.

Aslında 1945 Alman çöküşünün dehşet verici boyutlara ulaşmasına neden olan bir tek ihanet vardı; o da Hitler'inkiydi. 1 Eylül 1939'da Alman Meclisi'nde Alman Ulusuna ve dünyaya şöyle seslenmişti (Belge No. : 10): "Benim yaşayıp yaşamamamın hiçbir önemi yoktur. Fakat ulusumuzun, Almanya'nın yaşaması lazımdır."

Bundan yaklaşık altı yıl sonra, daha doğrusu Almanya için artık bu savaşın kazanılamayacağını iyice anladıktan sonra aynı adam tüm ulaşım, muhabere, endüstri ve ikmal tesislerinin, ayrıca da Almanya'daki

Levent Şahverdi Arşivi

tüm değerlerin, ulusun en ilkel biçimde yaşamını sürdürmesi için lazım olan esasları göz önüne alma gereğini dahi duymaksızın tahrip edilmesini emretti (Belge No. : 88, 163, 204).

Şimdi biraz da savaşın son yıllarında etrafta dolaşan ve kasten halk arasına yayılmış olan şu meşhur "Gizli Silahlar", hani şu birçok nasyonal sosyalistin son dakikada savaşı Almanya lehine döndüreceğini bekledikleri ve de savaş şevk ve azmini artırıcı, cesaret ve dayanıklığı güçlendirici bir tür savaşçı şırıngası olarak hizmet edeceği söylenen, fakat bugün haklarında pekçok şey bildiğimiz silahlar hakkındaki söylentilere değinelim. Kuşkusuz, Alman tekniker ve mühendislerinin savaş yılları esnasında neler tesis ve inşa ettikleri, ayrıca deniz harbi için (Şnorkel Walter denizaltıları, çöplüce bülbülü vb.), hava harbi için (jet uçakları, V-silahları vb.) ya da kara savaşı için (uçan tank yumruğu vb.) silah araç ve gereçlerin söz konusu olup olmadığı hususu hayret ve merakı mucip olabilir ama, eğer bir yazar İkinci Dünya Savaşı'ndaki Alman silahları ve gizli silahları hakkındaki araştırmasını, bu silahların tamamlamasında vaki olan "haftalar, hatta günlerce" gecikmelerin müttefikleri kurtarmış ve savaş hedeflerine yaklaştırmış olduğu tespitle sonlandırırsa, bu da tehlikeli olduğu kadar gerçek dışı bir iddia olur. Çünkü, bunların hepsi beraber kesin sonuç sağlayıcı etki elde etmeye, yani tam donatılmış hareket kabiliyetli yüz tümen ve daha fazlasının savaş ve vurucu gücünün yerine almaya yetmedi. Ağızlarda sakız olan atom bombası da öyle söylendiği gibi, tamamlanmasından kısa bir zaman öncesinde bulunmuyordu. Aralarında Hahn, v. Weizsaecker ve Heisenberg'in de bulunduğu Alman bilginleri, bugün sabit olduğu gibi, bir atom reaktörünün (atom bombasının değil!) geliştirilmesinde çalıştılarsa da, 1942'de Göring'le yaptıkları bir görüşme sırasında, böyle bir silahı iki yıl içinde (bu zaman zarfında savaş öyle ya da böyle sona erermiş) -şu andaki savaş koşullarıda asla- imal etme ümidinin hiçbir surette mevcut olmadığını itiraf etmek zorunda kaldılar. Bu nedenle de ana uğraşılar, birçok mühendisi, sanatkârı, pek çok hammadde ve fabrikayı esasen emin olmayan bir deneyde kullanmamak için durduruldu. Daha sonra atom parçalamak için gerekli olan ağır suyu imal eden Norveç elektrik fabrikası bombardıman edildiğinde, sınırlı ölçüde sürdürülen denemelerin de durdurulması zorunlu oldu. V-Silahları teknik noksanlıklar bir yana -bazı münferit başarılara rağmen-, İngiliz başkenti halkının savaş moralini tamamen ciddi biçimde felce uğratamadıkları için, 1944 yazından bu yana büyük propaganda masraflarıyla birlikte yürütülen V-Silahlarının kullanılması da beklenenleri vermedi.

Levent Şahverdi Arşivi

Alman 1945 yılı felaketlerinin oluşmasında kesin etken olan birçok faktöre bakıldığında bunların teker teker değil de hepsinin birlikte sonuç üzerinde önemli rol oynadıkları açıkca görülür. Böyle olmakla beraber bu faktörler zincirinde belirgin, henüz daha sözü edilmemiş olan bir halka çarpacaktır. Bu, strateji hatasıdır. Bunu iyice belirtebilmek için, Alman Savaş Sevk ve İdaresi Clausewitz (Klavzeviç)'in teorilerinin ışığında incelenmelidir. Clausewitz savaşı, politikanın diğer vasıtalarla devam ettirilmesi şeklinde tarif etmişti. Bununla o, her askeri çatışmanın "her şeyden önce, muhtemel karakterine ve ana planına göre" mahiyetinin anlaşılabileneceğini kastediyordu. Karakter ve ana planda kuşkusuz "politik büyüklük ve koşullardan" hasıl olmaktaydı. O hâlde bütün koşulların sürekli göz önünde bulundurulması önemliydi. Tüm merci ve makamlar, daha önce kazanılan "davayı sonunda kaybetmemek" ve "daha sonra da mahkeme masraflarını ödemeye mahkûm edilmemek" için, önceden "iyice düşünmek" zorundaydı. Clausewitz'e göre savaş, politikanın bir aletidir ve "bununla ve bu savaşta neyin elde edilmek istenildiği" söylenmeksizin savaşa başlanılmaz ya da "akıl ve mantıken başlanılmaması gerekir." Bu ise, içinde amacın, yani savaşın politik niyet ve maksadının saptandığı (bu savaşla ne elde edilmeli ve edilebilir?), vasıtaların dikkat ve itinayla kontrol edildiği (Silahlı Kuvvetler, ekonomi vb.) ve nihayet askeri hedefin ne olduğu sorusuna yanıt verildiği kapsamlı bir savaş planının hazırlanmasını zorunlu kılar. Clausewitz " o hâlde vasıtaların ölçüsünü tespit etmek için" nasıl hareket edilmelidir sorusuna da şöyle yanıt vermektedir : "Savaş için hangi kuraları askere çağırmamız lazım geldiğini saptamak için, politik amacı aynı zamanda kendimizi düşman yerine de koyarak iki taraflı düşünmeliyiz; düşman devletin ve bizim devletimizin kuvvetlerini ve koşullarını, düşman hükümetinin ve halkının karakterini, her ikisinin imkân ve kabiliyetlerini ve bizim tarafınkilerini, diğer devletlerin politik bağlantılarını ve savaşın bu devletler üzerinde meydana getirmesi muhtemel etkileri mütalaa ve mülahaza etmeliyiz."

Hitler'in davranış biçiminin manevi yönü bir yana, savaşa neden olacak bir "riziko politikası" izlemesi, üstelik bu politikada tüm politik ekonomik psikolojik ve askeri tezahür şekillerini ve ihtimallerini planlı ve rasyonel olarak etraflıca düşünmediği gibi, yeterince hesaba da katmayışı onun çok büyük hatalarından birisiydi. 1939 yılında savaş başladığı vakit, Almanya'nın savaş planı ve savaşın amacının, vasıtalarının ve hedefinin tam bir oran dahilinde birbirine uydurulmuş olduğu ortak stratejik konsepti yoktu. Bunun yerine sürekli olarak, Hitler'in sınırlı vasıtalarla pervasızca sınırsız ve ölçüsüz hedefler izlemesini intaç eden tali planlar yapıldı.

Levent Şahverdi Arşivi

Clausewitz eserinin diğer bir yerinde, savaşın "asla politik seyrüseferden ayrılamayacağından" aksi halde "tüm denge iplerinin kopacağından" ve "anlamsız ve amaçsız bir şeyin" oluşacağından söz ediyordu. Gerçekten savaşın ilk haftalarındaki Alman askeri başarıları çok parlak ve görkemli olabildiyse de sonunda değersiz kaldı. Çünkü bu başarılar politik bakımdan kıymetlendirilmedi. 1941 yılından bu yana Hitler karargâhında, kendini tam anlamıyla savaş sevk ve idaresine vakfetmek amacıyla, kabuğuna çekilmiş durumda yaşıyordu; Japonya'nın savaşa katılması, bu zaman zarfında onun biricik politik faaliyeti oldu.

Clausewitz, politikanın (devlet adamının) savaştan (ordudan) ordunun yerine getiremeyeceği isteklerde bulunamayacağını, çünkü ordunun gücünü aşan bir isteğin savaş sevk ve idaresini yararlı şekilde etkileyeceğini, böyle durumlarda daha önce politikaya çekidüzen verilmesinin gerekeceğini vurguluyordu. İkinci Dünya Savaşı'nın akışı, Hitler tarafından elde edilmesi amaçlanan politik hedefin elde mevcut olan askeri ve ekonomik vasıtaların kabiliyetini çok aştığını gösterdi. Diğer yandan Clausewitz, "küçük karakolların" yani salt askeri meselelerin politik noktai nazarlara göre tertiplenmesinden veya kararlaştırılmasından da sakınılmasını ikaz ediyordu. Hitler, tekrar tekrar politik ve ekonomik mülahazaları askeri kararlardan önde tutmak suretiyle bu prensibe de aykırı hareket etti. Bu tür hareket tarzı Batı Seferi'nin ikinci aşamasında, daha sonra Stalingrad'da, Kırım Kurland'ın boşaltılması sırasında ve de diğer vesilelerle görüldü.

Bu konuyla ilgili olarak çok esef verici bir örnek verelim : Almanya'nın politik yönetimi, Sovyetler Birliği'nin de bir "Yıldırım Savaşı'nda" yere serilebileceğini farz ve kabul ederek -arzu edilmeyen kişilerin imhası bir yana- Rusya'yı Rusların yardımıyla mağlup etme ve memleketi Bolşevik sistemden kurtarma planları hazırlamamıştı. Aksine nasyonal sosyalist işgal politikası, kendine özgü ırk ve hayat alanı teorileriyle doğuda, sonunda Alman yenilgisine mutlak katkısı olan o meşum gelişmeyi başlattı.

Genel olarak, Rusya'da belirli konseptleri gerçekleştirmek isteyen üç grup vardı. Müfrit grubu temsil edenler arasında Himmler, Bormann ve E. Kockda bulunuyordu. Bunlar, Hitler'in tamamen beğinisini kazandıkları için, kendi görüş ve önlemleriyle başarılı olan en önemli kişilerdi ve "Beyefendiler" ve "aşağılık insanlar" esasına göre hareket ediyorlardı. Onlara göre, Almanlar işletecek, hükmedecek ve yönetecekti (Belge No. : 73). Rusların duygularını ve yaşam tarzlarını göz önünde bulundurmayı ve hoşgörüyle karşılamayı aşırı duygusal aptallık sayıyor ve kabul etmiyorlardı.

Levent Şahverdi Arşivi

SS-Lideri bunu şu cümleyle özetledi : "Rusların, Çeklerin nasıl oldukları, refah içinde yaşayıp yaşamadıkları ya da açlıktan geberip gebermedikleri benim için farketmez; beni yalnız, onları esirler olarak kültürümüz için kullandığımız kadarı ilgilendirir, bunun dışında hiçbir şey beni ilgilendirmez" (Belge No. : 189, 191). Bu anlayış iiçnde doğal olarak Himmler'in organlarıyla, kurulmakta olan diğer organlar, bunların arasında "Altın Sülünler" denilen organ da vardı, asla halka muamelede ihtiyatlı ve ılımlı bir davranış içinde olmadılar.

Savaşın sona ermesinden sonra Amerikalılar tarafından doğudaki Alman işgal zamanını birlikte yaşamış olan 1.000 Rus arasında bir test yapılmıştı. Bu testin sonuçları anlamlıdır. Memlekete girişten geri çekilişe kadar halkın Almanlara karşı vaziyetinin değişip değişmediği sorusuna 728 Rus değişti, 85 Rus değişmedi yanıtını verdi. Çoğunluğun fikrine göre kamuoyu değişikliği 1842'de, işgal politikası uygulamasının kuşkusuz daha ziyade Alman emellerinin gerçekleştirilmesine yönelmesinden sonra başlamıştı. Yani, özgürlüğün yerine yeni özgürsüzlük tohumlarının ekildiği ve kat kat daha menfur ve sevimsiz olan Bolşevik sistemi devirmek amacıyla başlatılan bir Alman-Rus işbirliği oluşturma girişimlerinin daha nüve halindeyken boğulduğu zaman... Rusya'da devasa gerilla hareketinin gelişip büyümesi ve daha sonra da operatif düzeyde etkin hâle gelmesi elbette ki bu vakıaya rücu ettirilemez. Şu soruya verilen yanıt da enteresandır :

Sizin fikrinize göre Almanlardan kim en iyi davrandı? 162 kişi siviller, 545 kişi cephe askerleri, 69 kişi garnizon birlikleri ve sadece 10 kişi SS ve SD lehine oyverdi.

Rosenberg ve mesai arkadaşları doğu probleminin çözümü hakkında pek çok öneride bulunmuşlardı. Hitler bunları onaylamadığı için de kuşkusuz gerçekleştirilemedi. Şimdi bu önerilerde biraz "yumaşama" olmuştu. İşgal edilen doğu bölgeleriyle ilgili Devlet Bakanı, Kremlin ve Büyük Rusluğun ilan edilmiş bir düşmanı, Rusya'daki ulusal zıdlıkları birbirine karşı kullanmak ve çeşitli "halklara" (Baltık devletleri halklarına, Beyaz Ruslara, Ukraynalılara ve Kafkasyalılara) Almanya'ya sıkı politik ekonomik bağlılık içinde özgürlük ve kendi kendine yeterlilik bakımlarından makul bir ölçü bahşetmek istiyordu.

Mevcut koşullar altında akla en uygun olanı Dışişleri Bakanlığı'nın birkaç temsilcisi ile Başkomutanlık Karargâhı'nın bir dizi subayı gösterdi; bunlar başındanberi yapıcı bir işgal politikasının gerçekleştirilmesini istediler. Onlara göre, Almanya'nın görevi halk ile rejim arasına bir kama sürmek, Ruslara insana yaraşır muamele yapmak ve Bolşevizm'

Levent Şahverdi Arşivi

den kurtulmayı değişmez hedef olarak vaat etmek olmalıydı. Bu tür planları gerçekleştirmek hatta Rus Generali Wlassow'u binlerce gönüllüsüyle birlikte Alman tarafında savaşa aktif olarak katmak pekâlâ mümkündü. Çünkü bunlar nasyonal sosyalist ideolojiye ve Hitler'in niyet ve maksatlarına karşı geliyorlardı. 1944'te Almanya'nın yenilgisi iyice belirdiğinde, son anda kullanılması emredilen Rus Kurtuluş Ordusu parolaları doğal olarak artık çekiciliğini yitirmişti. Haklı olarak, en son yapılmış olan bir Amerikan incelemesinde Rusya'daki korkunç ve yıkıcı Alman egemenliğinin "savaşın sonunu kesin etkileyici" unsur olduğuna işaret edilmişti.

Avrupa'nın batısında ve kuzeyinde uygulanan Alman işgal politikası herhalde doğudakinden farklı bir politikaydı ama o da tıpkı diğeri gibi zıtlıkları gidermeye ve işgal edilen memleketlerde barış ve asayişi sağlamaya az elverişliydi. Bu nedenle Hitler örneğin Frnsa'yı tamamen kendi tarafına çekme ihtimallerini asla tamamen tüketmedi. Çünkü O, batı komşusuyla sahici bir uzlaşma yapmayı, karşılıklı denge oluşturmayı herhalde ciddi olarak hiç düşünmedi; aksine sürekli olarak onun gözleri önünde, savaşın sonunda Fransa'nın zararına bir barış akdinin hayali dolaşıyordu.

Fakat Hollanda ve Belçika gibi küçük memleketler için durum başkaydı. Bu memleketler onun indinde nihayet "önemsiz, pis ve murdar devletlerdi" (Ocak 1945 tarihli Führer durum görüşmesi). Sırf "bir çift Avrupa devleti" bunların yiyip bitirilmesi hakkında anlaşamadıkları için var olabiliyorlar ve Hitler'in fikrine göre de "namus ve şeref"ten yoksun bulunuyorlardı.

İkinci Dünya Savaşı'n'daki Anglo-Amerikan savaş sevk ve idaresi aynı şekilde eleştirici bir gözle incelendiği takdirde, karşı tarafın da sonuna kadar münhasıran askeri mülahazaları ön plnda tutma hatalarına ne kadar çok düşmüş olduğu müşahade edilebilir. Onların hâl tarzı geniş ölçüde "önce savaşı kazanalım, ondan sonra politikadan söz edelim" şeklindeydi. Clausewitz askeri noktai nazarların politik olanların emrine verilmesinin ne denli önemli olduğuna işaret etti ve herşeyden önce de böyle davranmakla harekâtların savaşın sonuna daha çok yaklaşacaklarını; askeri önlemlerin tesis ve amacının esas itibariyle "gelecek barış hâlinin sağlam koşullara bağlanmasını" göz önünde bulundurmak olması lazım geldiğini, çünkü savaşı izleyen "politik durum"un "Kalkülasyon" dan dolayı barış hâli üzerinde reaksiyon hasıl edeceğini belirtti. Roosevelt'i'n Alman mukavemetinin sertleşmesine, daha az da olsa savaşın uzamasına neden olan "kayıtsız şartsız teslim" isteği işi başlattı. Şurası huhakkak ki, Hitler iktidarda bulunduğu sürece bu istek olmaksızın da -yani müttefiklerin daha ılımlı koşulları müvacehesinde de- İkinci Dünya

Levent Şahverdi Arşivi

Savaşı başka türlü sonuçlanmamış olurdu. Fakat içtenlikle batı devletleriyle müzakere yoluyla uzlaşmaya çalışmış olan Alman muhalefeti için, bu kıyıtsız şartsız teslim isteği herhalde ürkütücü bir etki yapmış olmalıydı. Çünkü açıkça görüldüğü gibi, düşman nasyonal sosyalist sistem ile "diğer Almanya" arasında herhangi bir ayırım yapmıyordu; o kendi savaş propagandasının kurbanı olmuştu. Böylece müttefik orduları mütecavizi askeri olarak cezalandırmak üzere "Avrupa'da Haçlı Seferi"ne giriştiler; barış, özgürlük ve refah ve diğerleri daha sonra kendiliğinden düzene girecekti. ABD Başkanı 1945 yılında büyük bir ümidi en kısa zamanda hayal kırıklığına uğratmıştır. Herhalde tarihte büyük bir ümidin bundan daha çabuk ve daha somut olarak hayal kırıklığına uğratıldığı ender görülür. Fakat uluslar mücadelesinden asıl muzaffer olarak, savaşın son aşamasına açık, sağlam çerçevelenmiş politik bir programla girmiş olan Sovyetler Birliği çıktı; Sovyet politik savaş sevk ve idaresi dünya komünizmine, egemenlik alanının sınırlarını Almanya'nın kalbine, Elbe Nehri'ne kadar sürebilmesini sağlayan çok önemli bir başarı armağan etti.

Muhakkak ki bazı bakımlardan (Örneğin, teknik alanda; hatalı Alman zirve teşkilatlanması veya Almanya'ya karşı artmış olan kin ve nefreti üreten toplu imha önlemleri vb. konularda) tamamlanması gereken bilançomuz gayet açıktır. Biz deriz ve iddia ederiz ki, Hitler olmasaydı da bu savaşı kazanma şansı yoktu (Burada hemen "Hitler olmasaydı o vakit ve bilinen koşullar altında herhalde bir dünya savaşı patlak vermemiş olurdu!" cümlesini eklemek yerinde olur). Öyle ya da böyle sonunda Almanya tümüyle bu savaşı yaptı ve de tümüyle kaybetti; hatta, nasyonal sosyalist hedefler düşünülürse, savaşın aslında askeri olarak başlamazdan önce politik yönden kaybedilmiş olduğu herhalde söylenebilir ve de bu bir abartma olmaz. Teknik ilerlemenin ve ideolojik zıddiyetlerin sonucu olarak kendini zapt edemeyip soysuzlaşan savaş sevk ve idaresi kuşkusuz uygun olmayan pek çok aşırı hareketler ve hatalar yaptı : Teröre her iki tarafça da terörle cevap verildi. Şüphesiz savaş esnasında Almanlarca ve Almanya adına işlenen birçok cürüm gizlenmemeli ve asla unutulmamalıydı. Fakat, biz olayın sadece korsanlık yanını zikretmek isteseydik, bu davranış tek taraflı olduğu kadar yanlış da olurdu. En derin alçalış ve itibardan düşüş zamanında da Alman erkek ve kadını ahlaki yükümlülüklerini hatırlayarak, cephede olduğu kadar mukavemet hareketinde de, vatanda ve çalışma yerinde olduğu kadar işgal edilmiş bölgelerde de, vatanda ve çalışma yerinde olduğu kadar işgal edilmiş bölgelerde de ehliyet ve liyakatını fazlasıyla gösterdi. İşte bu, İkinci Dünya Savaşı'nın bize miras bıraktığı sayısız derslerden birisidir (Belge No. : 210-230).

Levent Şahverdi Arşivi

Fakat diğer yandan Almanya, insanlığın içe işleyici ve eza, cefa verici metotlarını uygulayarak hangi koşullarla kısa bir zamanda uygar bir ulusun iftihar edici bir yükseklikten en karanlık derinliklere inmeye muktedir olduğunu da gösterdi : Tarihin deneyimleri onda doğrulandı, yüce kanunların hükümlerine karşı gelinmezlik en katı biçimde onda kanıtlandı, hem de Almanya'nın gerçekte yönetici uygar bir ulus olduğuna nazaran pekçok daha inandırıcı olarak... Almanya'nın felaketiyle dünyanın çehresinin böylesine kesin şekilde değişmesi, Avrupa tarihinin asıl trajedisini teşkil etmektedir.

Yıkılıştan hemen sonra F. Meinecke (Alman tarihçisi) takdire şayan bir genel bakışla, şaşkın insanlara olayı açıklayıp yorumlayarak "Alman Faciası"nı yazdı. Meinecke önünde parçalanmış Alman Devleti'ni, geniş Alman topraklarının kaybedilişini ve yabancı egemenliğini görüyordu. Buna rağmen sonunda, ümitsizliğe düşen insanlara "Biz sizlere ümidinizi yitirmemenizi söylüyoruz!" diye seslenme cesaretini kendinde buluyor, fakat bunun hemen ardından da "acaba Alman ruhunu kurtarmaya muvaffak olunacak mı?" sorusunu soruyordu. (M. Göhring)

Levent Şahverdi Arşivi

IV. HARİTALAR, KROKİLER

VE

ÜST DÜZEY KURULUŞLARI

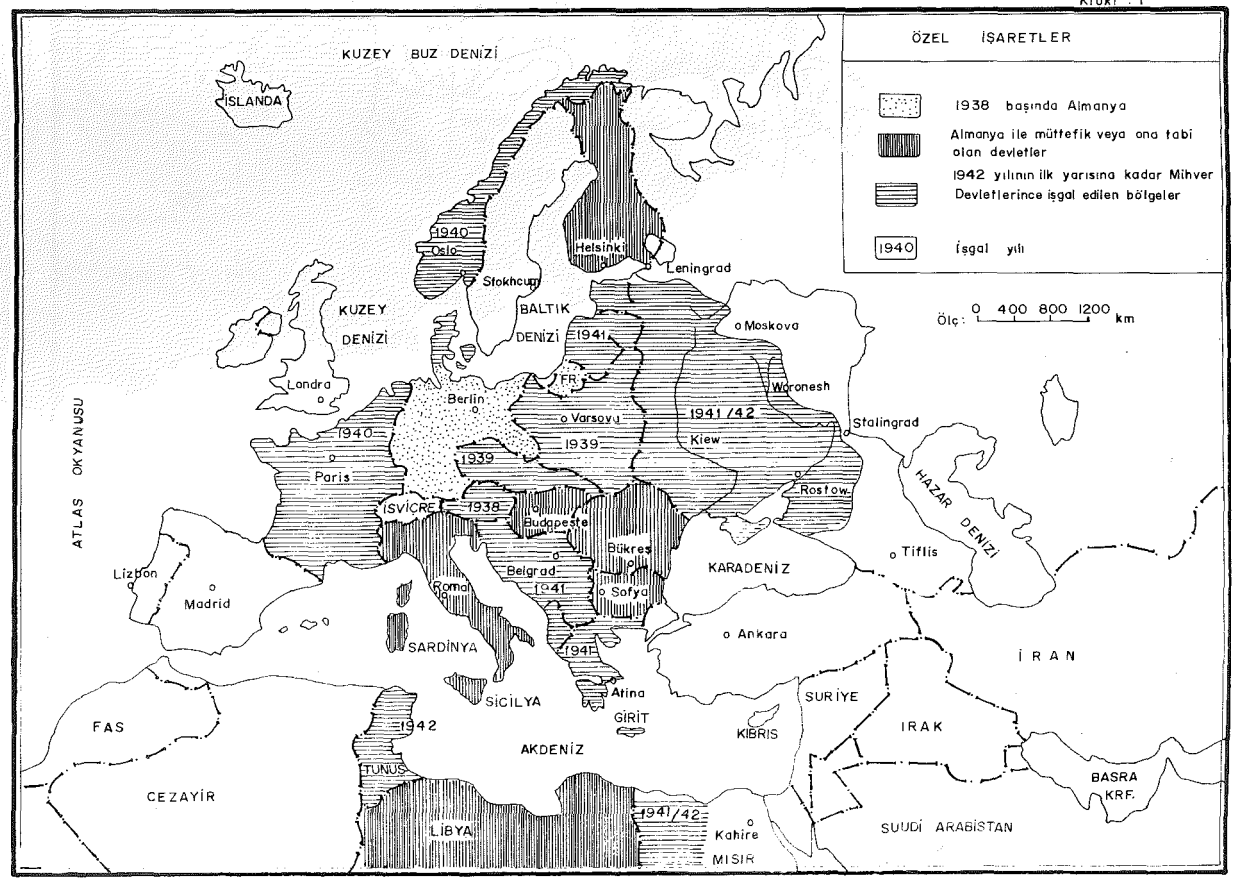
Levent Şahverdi Arşivi

Levent Şahverdi Arşivi

Alman İlhak ve İşgal Politikası 1938-1942

(Ocak 1938 Sınırları)

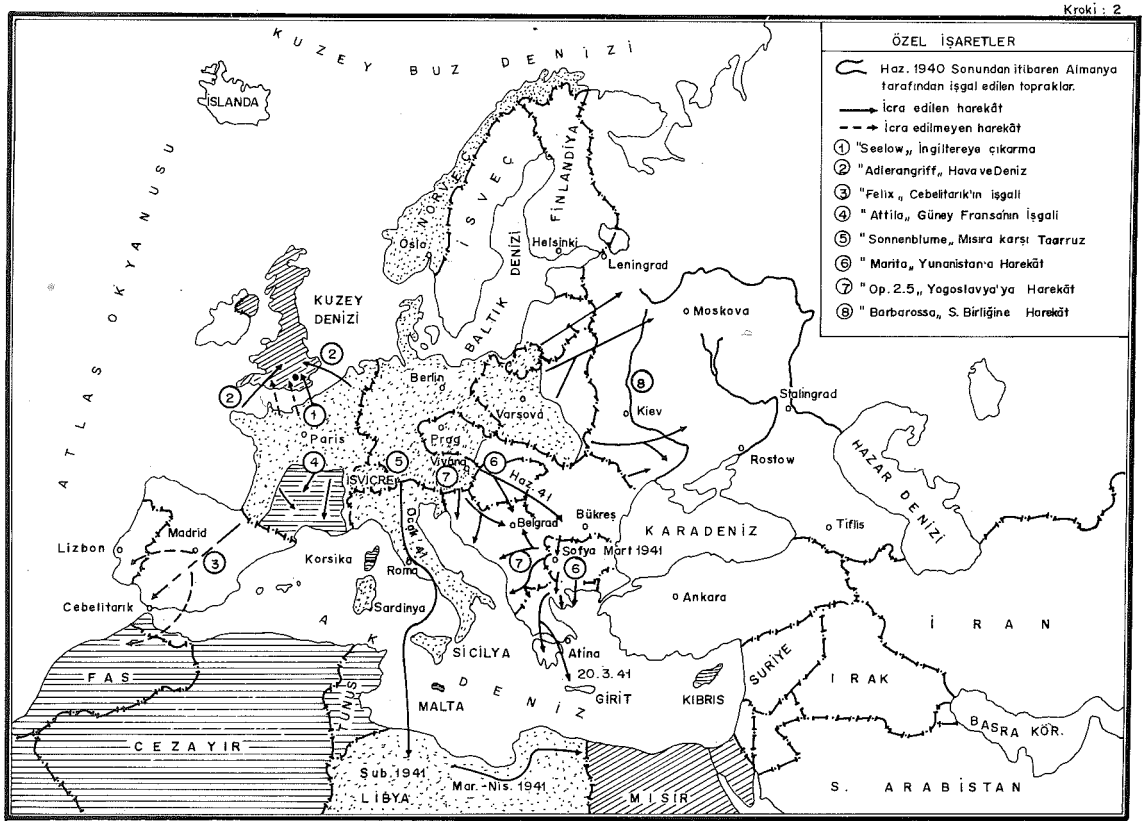
Kroki : 1

Levent Şahverdi Arşivi

Planlanmış ve İcra Edilmiş Alman Harekâtları (Temmuz 1940 - Haz. 1941)

Kroki : 2

Mihver Devletler (İşgal edilen bölgeler dahil)

İngiliz Pozisyonları

Fransız Vichy Hükümetinin emri altındaki memleketler

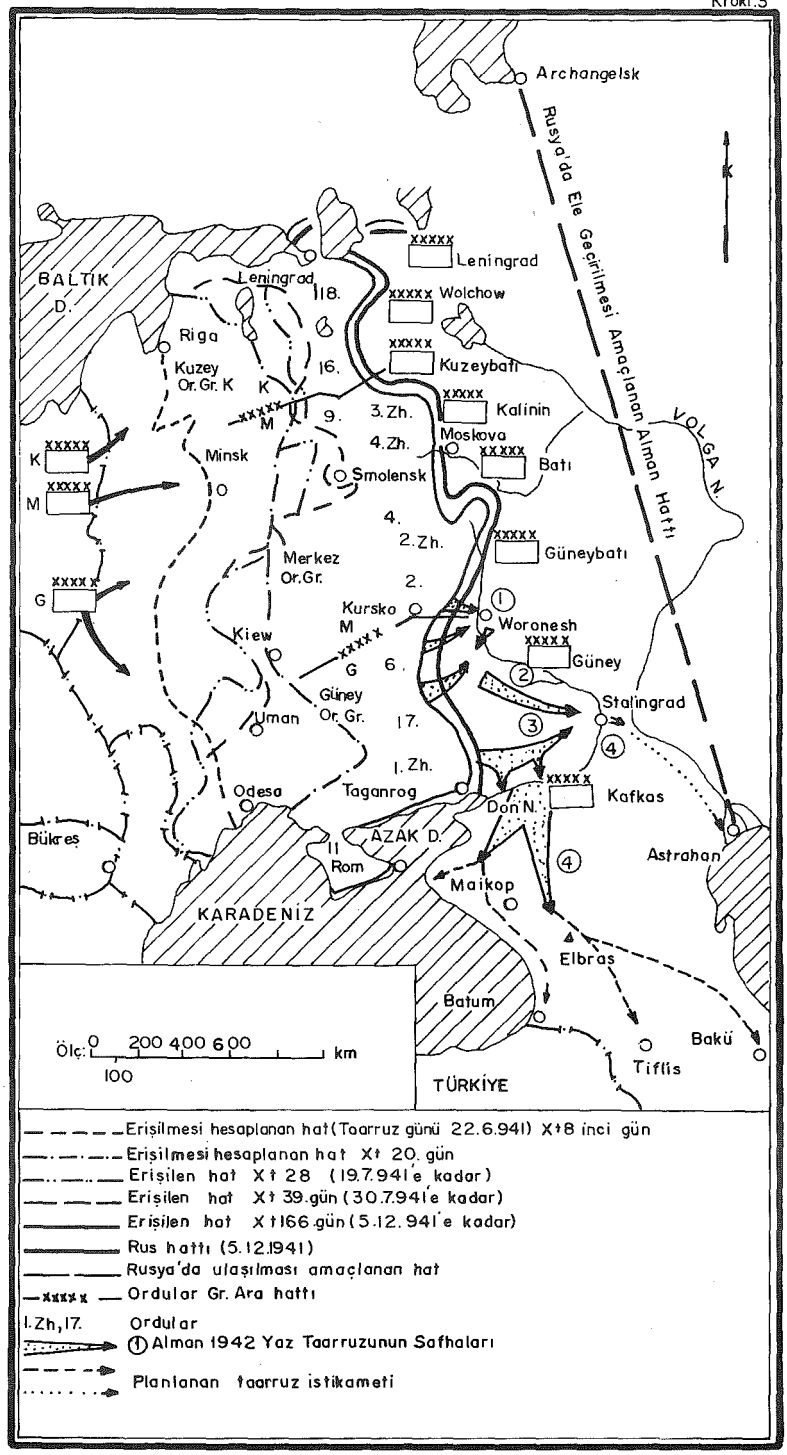
Tarafsızlar

1940 Yaz Mevsimi

Levent Şahverdi Arşivi

Sovyetler Birliği'ne Karşı Alman Taarruzunun Başlamasından Sonra 1941 Kışında Ulaşılması Hesaplanan(K.K.K.lığı Plan Tat.) ve Erişilen Hat İle 1942 Yazı İçin Alman Taarruz Planı

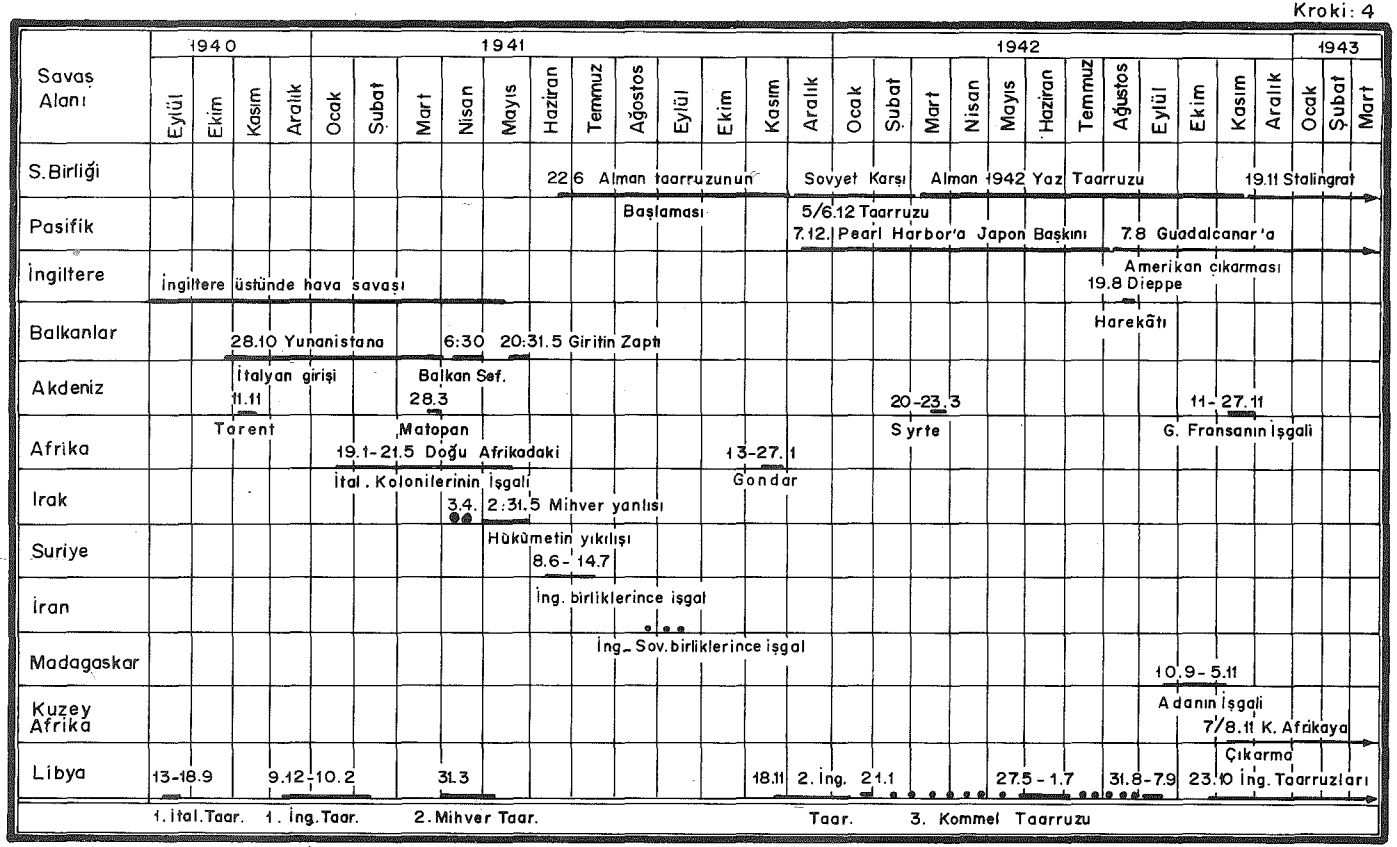
Kroki:3

Levent Şahverdi Arşivi

İkinci Dünya Savaşı: 1942/43 Savaş Dönüm Noktasına Kadarki Askeri Gelişme

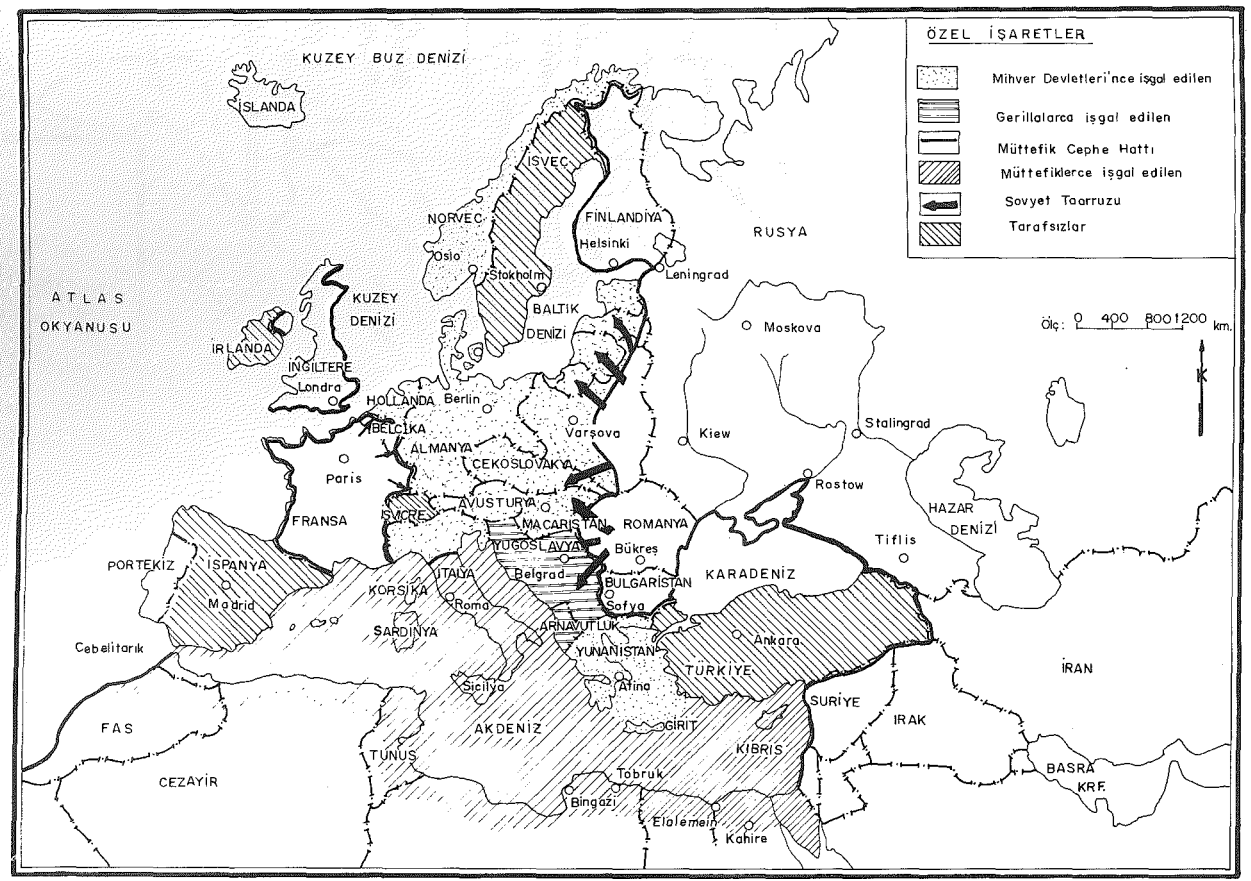
Kroki: 4

Levent Şahverdi Arşivi

"Avrupa Kalesi,, ne Hücum
(Ekim 1944 Durumu)

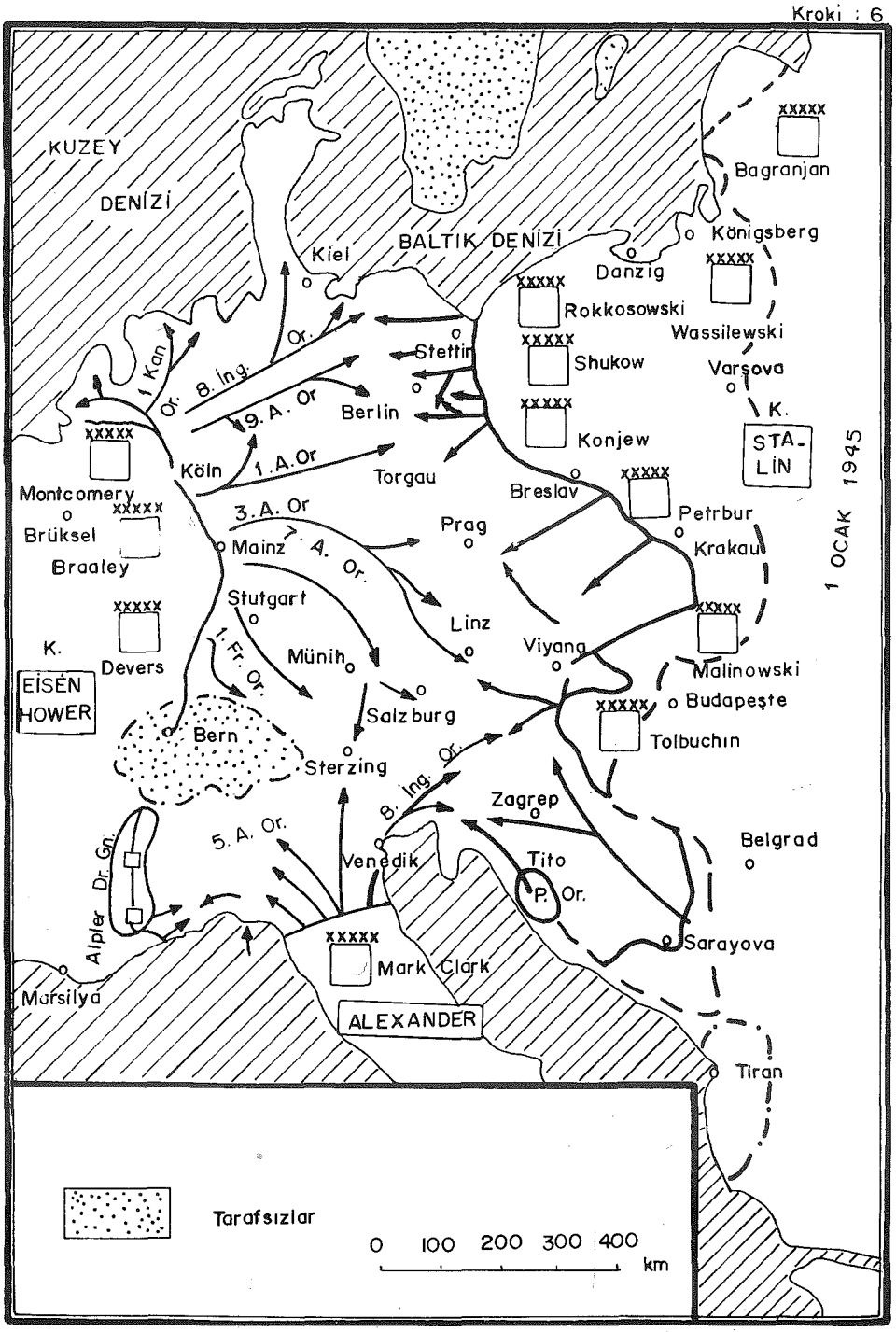
Kroki: 5

Levent Şahverdi Arşivi

Yıkılış: 24 Mart 1945 Durumu ve Müttefik Kıtaların Doğudan ve Batıdan İlerleme İstikametleri

Kroki : 6

Levent Şahverdi Arşivi

Avrupa'da Atılan Müttefik Bomba Miktarı (Ton)

(Toplam olarak)

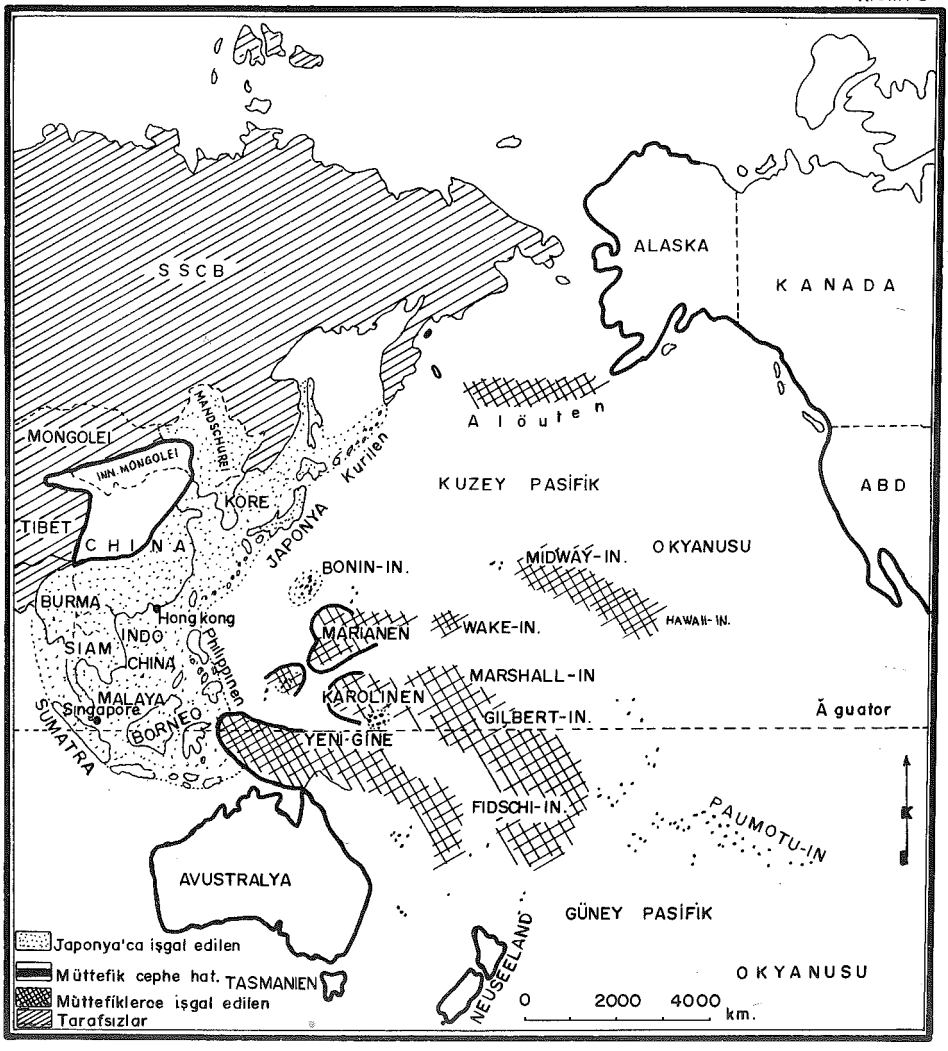
Kroki: 7

Yıl	Amerikan Hava K.	İngiliz Hava K.	Toplam
1940	-	15.610	15.610
1941	-	46.026	46.026
1942	2.003	74.489	76. 492
1943	133.089	213.077	346.166
1944	890.661	703.075	1.593.736
1945	437.670	254.840	692.570
TOPLAM	1.463.423	1.307.117	2.770.540

Levent Şahverdi Arşivi

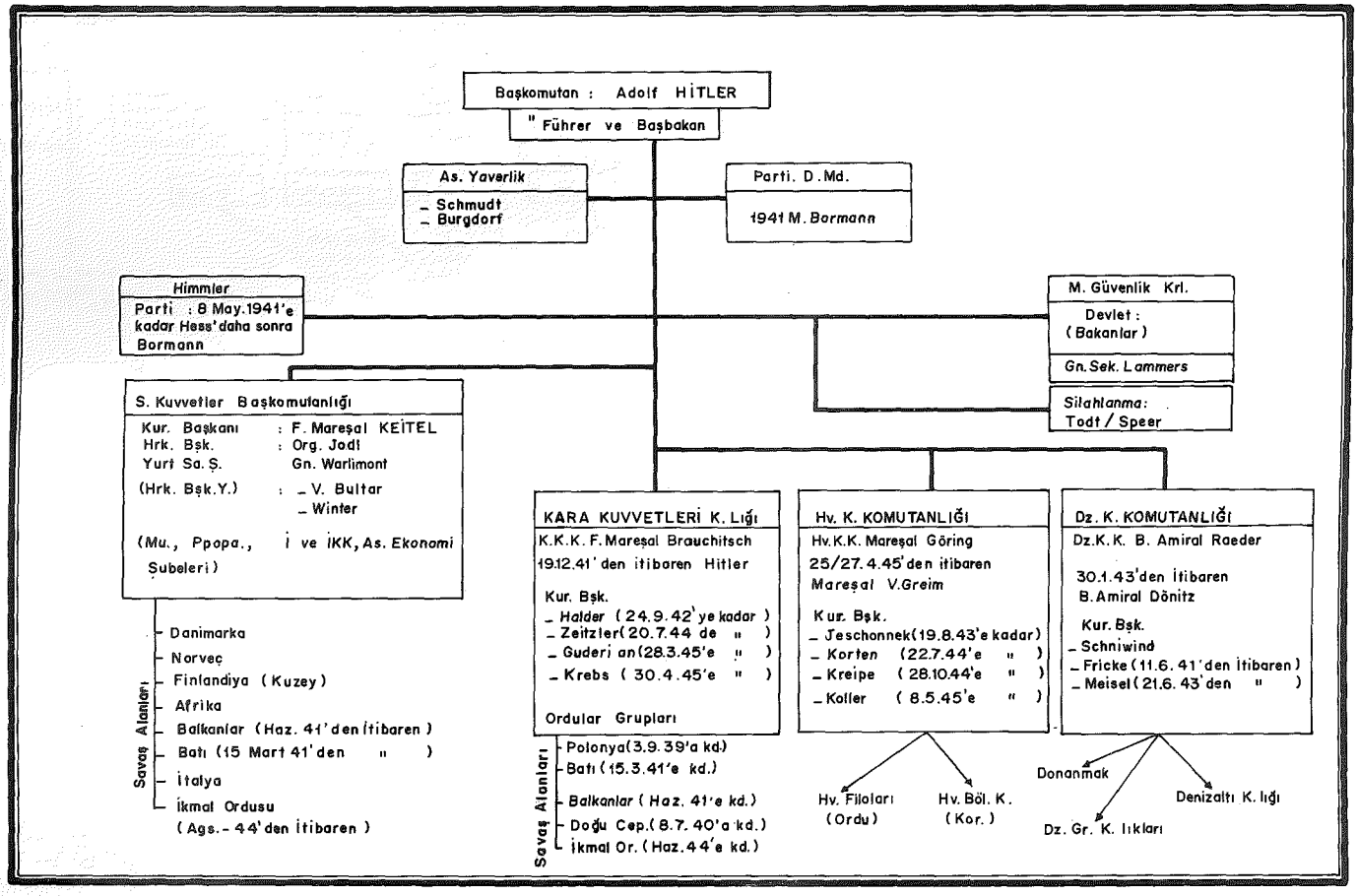
Japonya'nın Ekim 1944 Durumu

Kroki: 8

Levent Şahverdi Arşivi

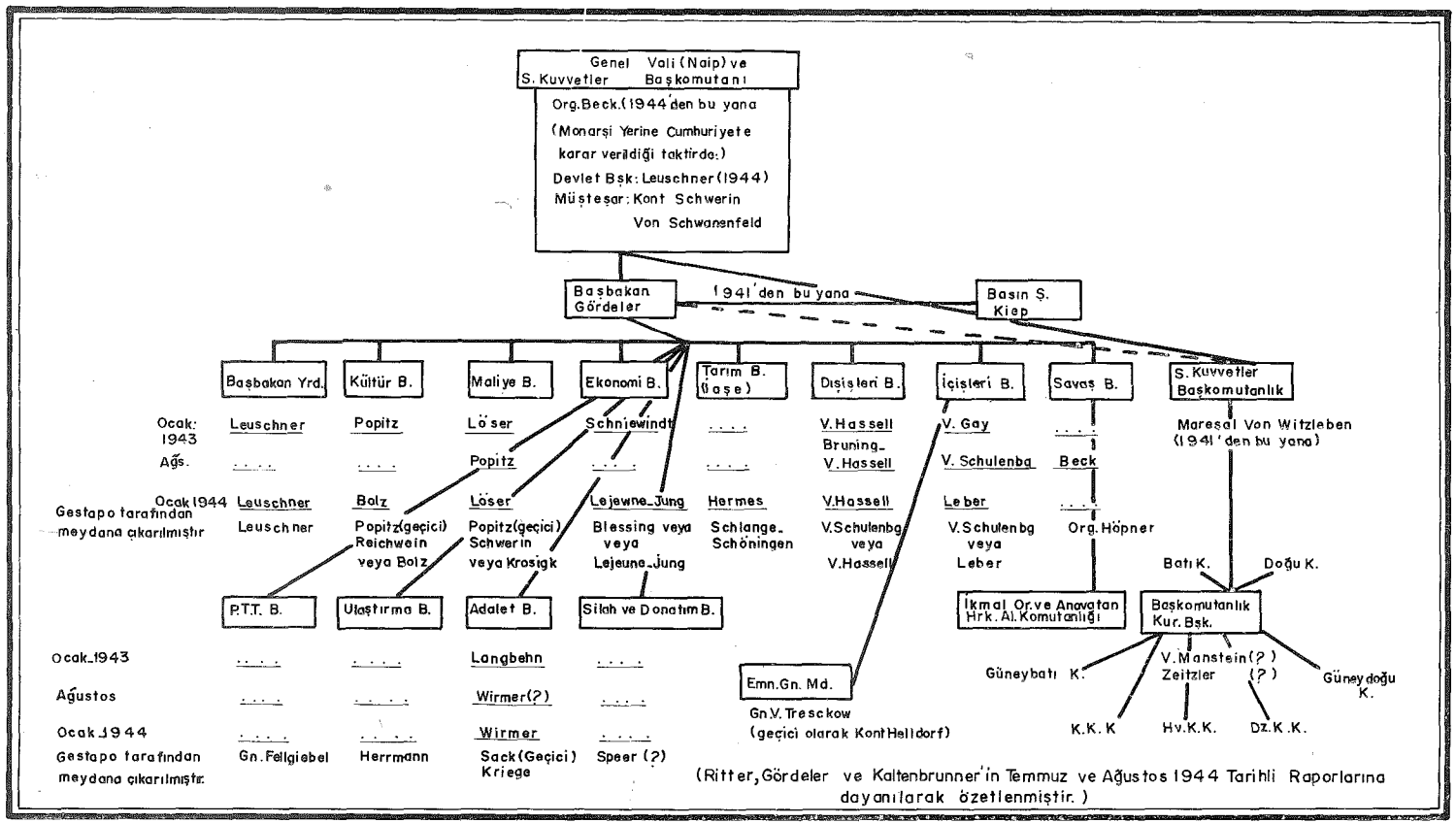
A) Üst Düzey Yönetim Organları : ALMANYA 1939 - 1945

Levent Şahverdi Arşivi

B) Alman Mukavemet Hareketi: Öngörülen Bakanlar ve Silahlı Kuvvetler

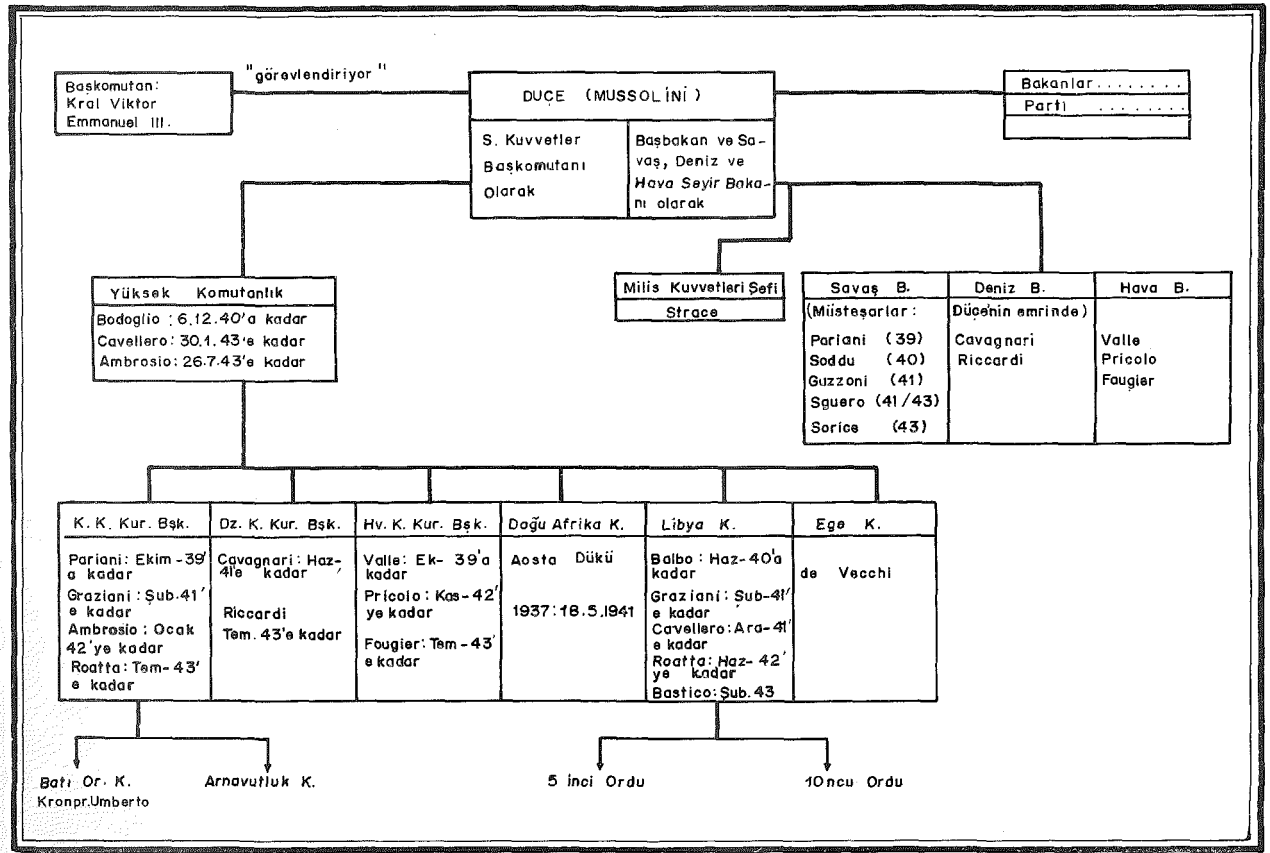
Üst Düzey Komutanları

(Ritter, Gördeler ve Kaltenbrunner'in Temmuz ve Ağustos 1944 Tarihli Raporlarına dayanılarak özetlenmiştir.)

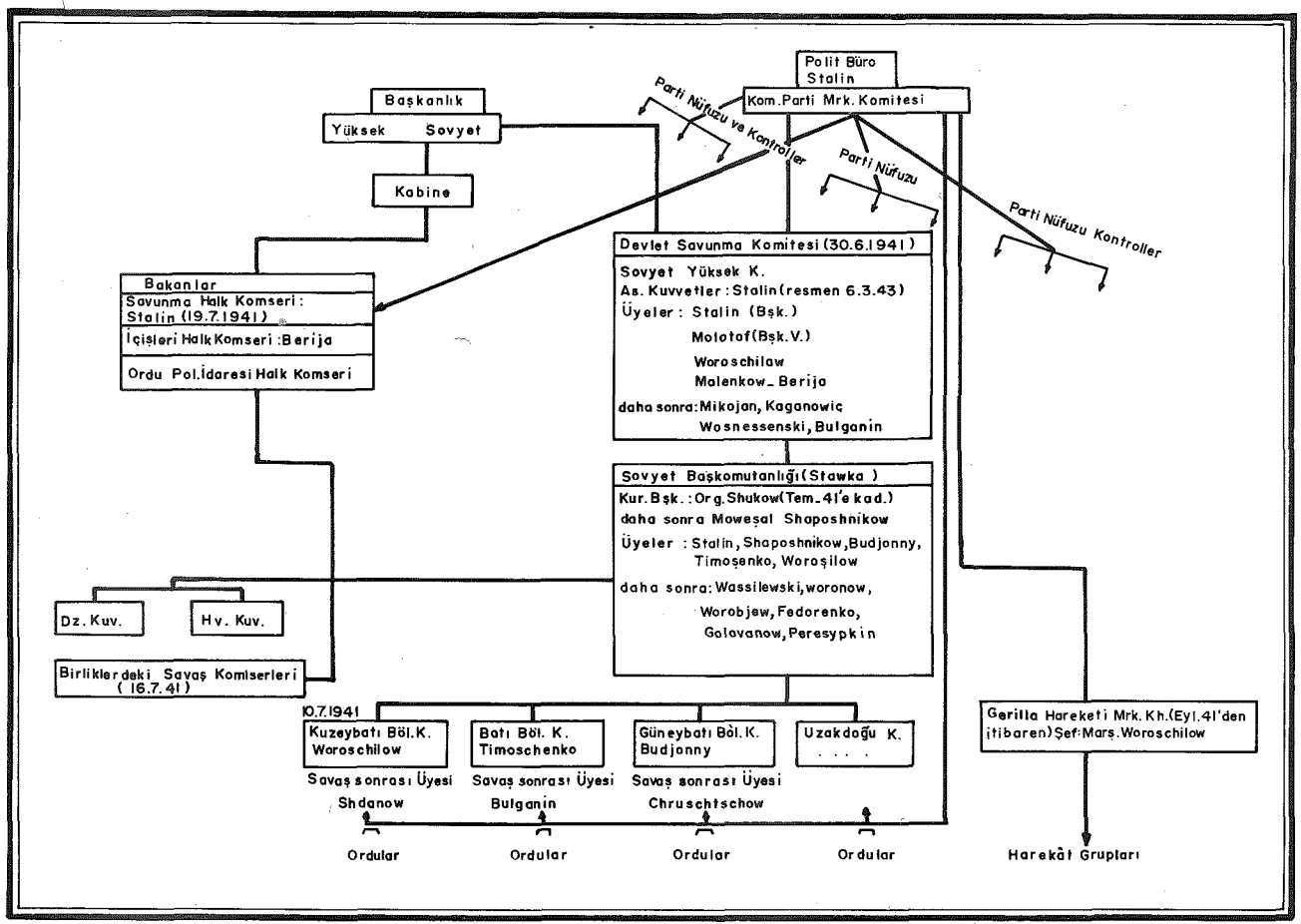
Levent Şahverdi Arşivi

D) İtalyan Silahlı Kuvvetleri Üst Düzey Teşkilatı (1940-1943)

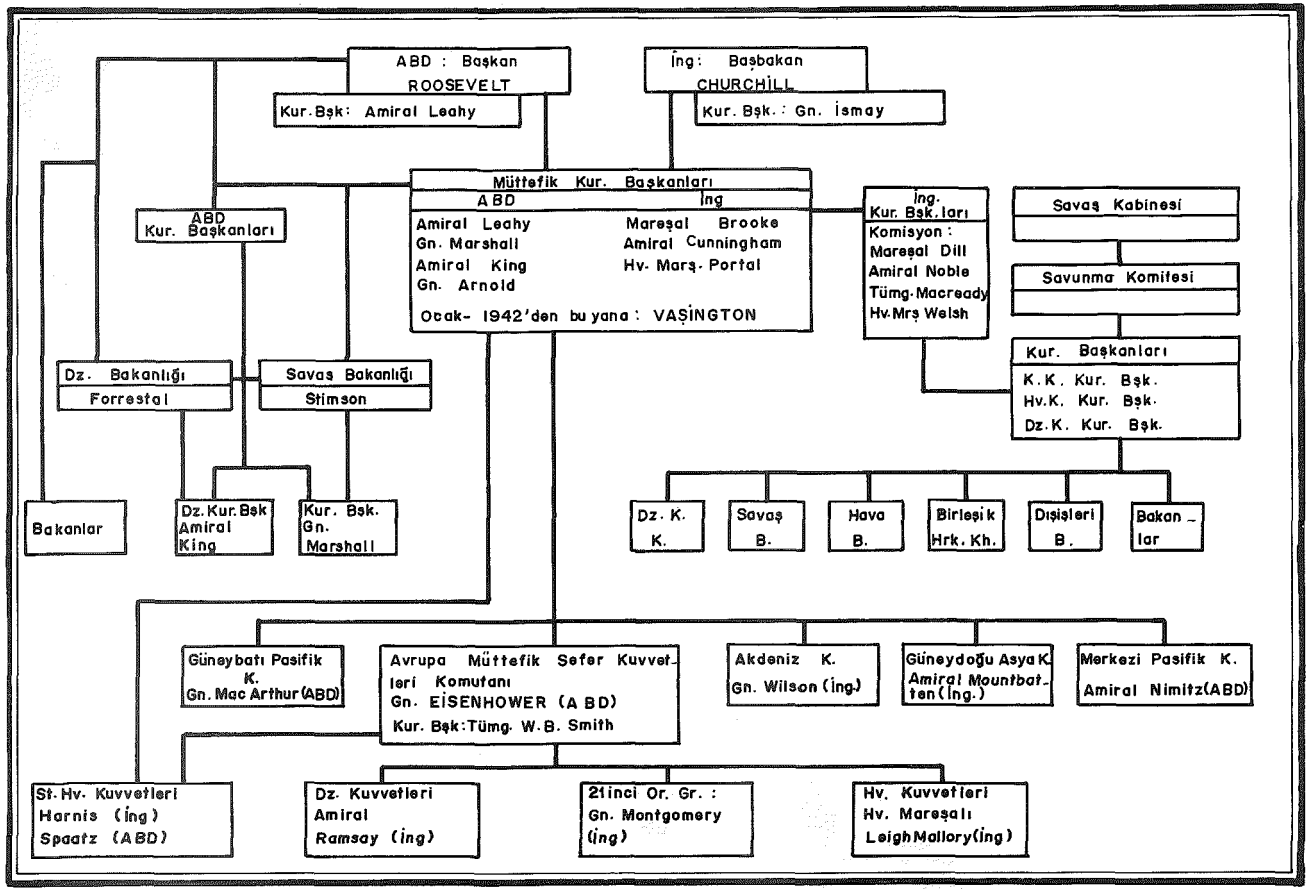
Levent Şahverdi Arşivi

E) SSCB Üst Düzey Yönetim Organları 1941

Levent Şahverdi Arşivi

F) Müttefiklerin Üst Düzey Yönetim Organları (Mayıs 1944)

Levent Şahverdi Arşivi